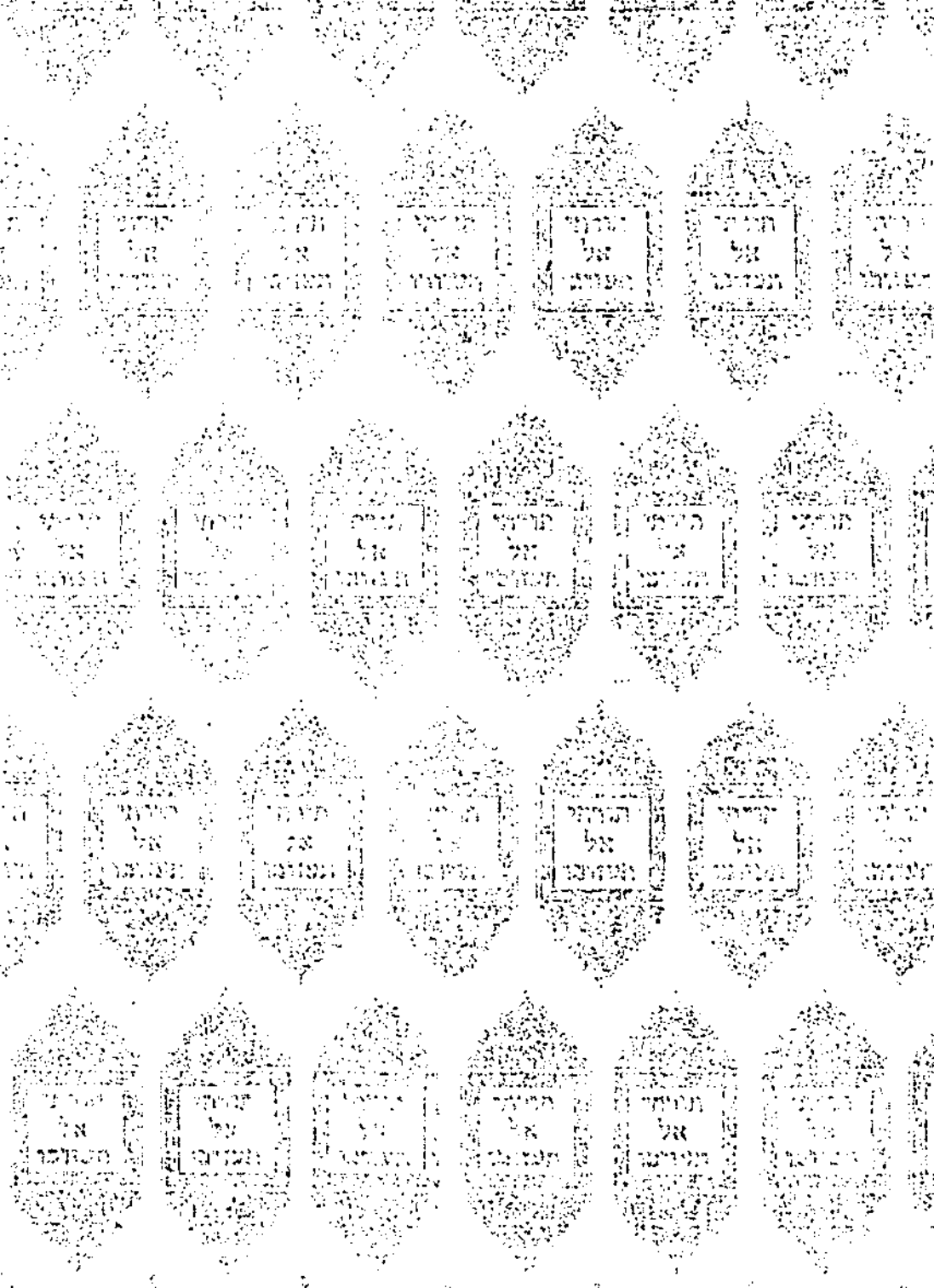

תפלת
בני ציון

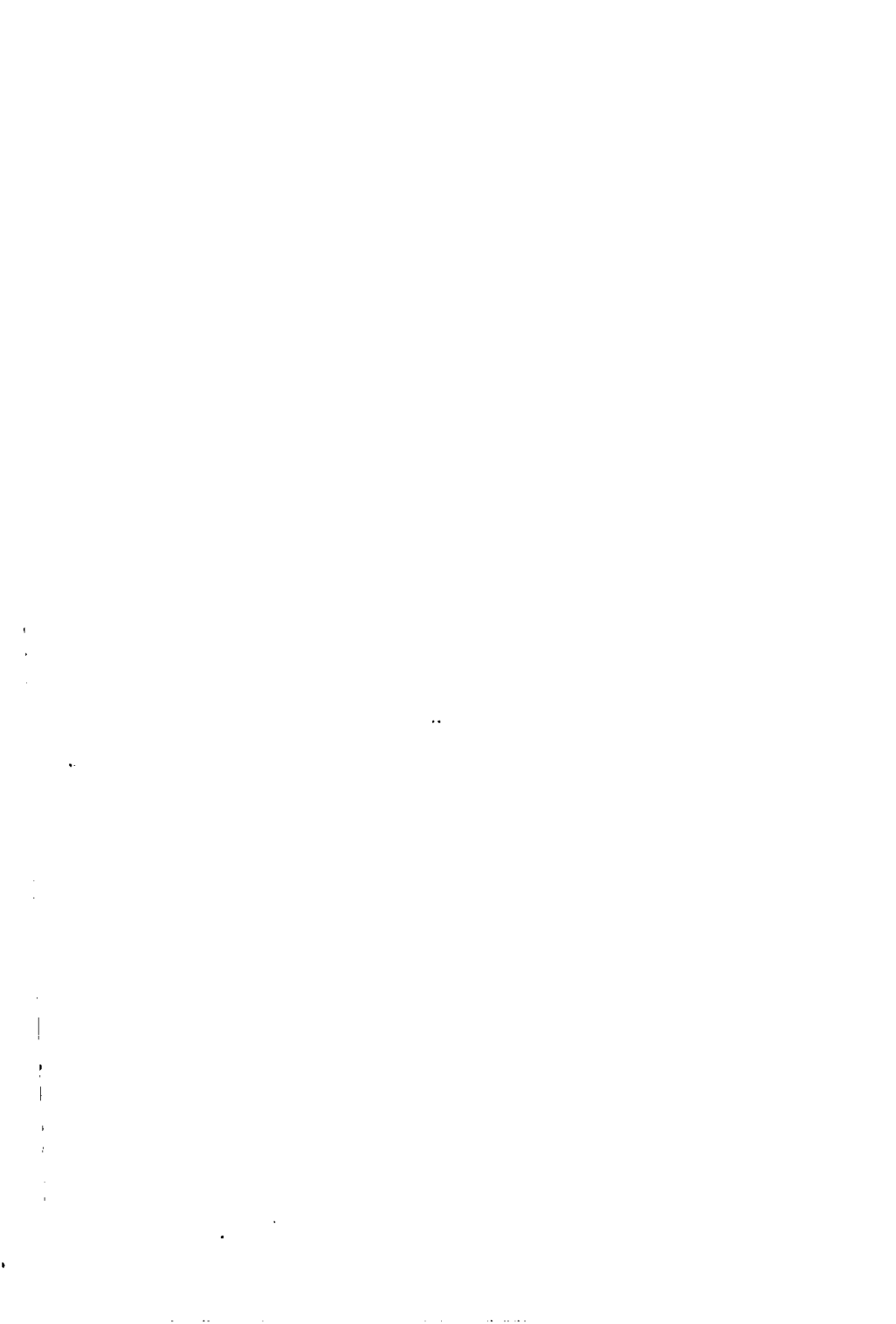

Ovaj
molitvenik
pripada:

תפלת בני ציון

בו נכללו

כל התפלות בני ישראל

כמנהג ספרד

כפי גוסת קהלות אחינו בני ישראל השוכנים במדינות טורקיא
הן סירביא רומאניא בוסניא איטאליא הולאנד וצרפת ערב והודו
מצרים מערב הפנימי והחיצון אפריקא ואזיא יצ"ו.

הוגה בעיון גדול ובשקידה רבה כדי ללמוד בני ציון
קרא מקרא וערוך תפלה

דפוס

ר' יוסף שלעזינגער, ווינה

תרגם לשפה סרבית

הצעיר הרב יצחק אסיאל ה"י
רבה של סרביה ומונטנגרו ומקדוניה
פה בילוגראדו אנייו 5765
שנת תשס"ה לפ"ק

ק"ק בילוגראדו יע"א

איסטאמפאדו אין לה איסטאפאריאה די ס. אשכנזי

Izdanje biblioteke TEFILA

UREDNIK:
ISAK ASIEL
Beograd

Štampa: Eškenazi – "LION", Beograd

סִדוּר
תפלת בני ציון

MOLITVENIK "MOLITVA DECE SIONA"

PREMA OBREDU ŠPANSKIH JEVREJA

PREVEO I PRIREDIO:

ISAK ASIEL

RABIN SRBIJE I CRNE GORE
I REPUBLIKE MAKEDONIJE

הַשְׁלֵךְ עַל יְיָ יְהוֹבֵךְ וְהוּא יִכְלֶפֶךָ

(תהלים, נה:כג)

Prenesi na Gospoda breme svoje i
On će te potkrepiti.

(Ps., 55:23)

קְרָא אֵלַי וְאֶעֱנֶךָ

(ירמיה, לג:ג)

Zovi Me i odazvaću ti se.

(Jer., 33:3)

BEOGRAD
5765-2005

ואלה יעמדו על הברכה

ACKNOWLEDGEMENTS

We wish to acknowledge the generosity of the following contributors:

Berit Reisel and her friends:

Irene Levin, (Norway)

Idar Levin, (Norway)

Liv and Jack London, (Norway)

Michael Gritzman, (Norway)

Enid and Robert Katz, (Norway)

Inger and Leif Grusd, (Norway)

Cathrine and Hertzal Cohen, (Norway)

Ivar Bermann, (Norway)

Anne-Rita Midttun, (Norway)

Anne and Martin Fisher, (Norway)

Wenche and Shaul Murad, (Norway)

Moshe Ohana, (Norway)

Nina Wang, (Norway)

Bente and Jan Rodner, (Norway)

Mirjam and Harry Rodner, (Norway)

Ellen and Leif Dworsky Mendelsohn, (Norway)

Erik Larsen, (Norway)

Berit Reisel, (Norway)

Diana Lazzarus, (England)

Debrah and Daniel Alalouf, (France)

Published with the help of the

American Jewish Joint Distribution Committee

Rabbi Reuven Fink and

Congregation Young Israel of New Rochelle, New York, (USA)

Prof. H. Zvi Szubin, (Teaneck, N.J. USA)

David A. Weinstein, (Denver, Colorado, USA)

David & Linda Luxenberg, (Rochester, NY, USA)
Yaakov Levinger, (New York, USA)

Viktor Klein, (Austria)
Myriam Balken, (Belgium)
Simon Gabay, (Belgium)
Jean Luc Dumortier, (Belgium)

Avi Tabisal, (Israel)
Nati Erel, (Israel)
Mihael Ben David, (Israel)
Asher Alkobi, (Israel)

Jewish Community of Republic of Macedonia

In memory of Štefa Šalamon and Ervin Šalamon, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
In memory of Enriko Josif, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
In memory of Silvio Atijas, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
In memory of Maks Erenrajh, (Belgrade, Serbia and Montenegro)

Jelisaveta Danon, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Vlada Kremer, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Dragan Kabiljo, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Brane Popović, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Anat Pishot, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Miroslav Hercog, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Israel Mandil, (Belgrade, Serbia and Montenegro)
Dejan i Jelena Kalderon, (Belgrade, Serbia and Montenegro)

Josef Atijas, (Doboj, Republika Srpska)

ELIJAHU BAKSHI-DORON
 רחשון לצינן הרב הראשי לישראל

אליהו בקשי-דורון
 רחשון לצינן הרב הראשי לישראל

ב"ה, ט"ז תמוז, תש"ס
 1-18-490/ס'

מכתב ברכה

ראיתי גליונות הרפוס של סדור הפילה עם התנוס לספה המדוברת כמרתת ינוסלכיה, עם ביאורים סתרנס וכיאר הרב יצחק אסיאל רבה של ינוסלכיה. ודבר גדול עשה לוכות את הרבים אתנו בני ישראל הרובס כיונוסלכיה ואינוס מכניס עכרית, כדי סיבינו את אשר הם מתפללים ותתקבל הפילהם ברצון.

איני מכיר את הספה היונוסלכית ואינו יכול להעיד על ריוקו של התנוס. אולם סמעתי על הרב יצחק אסיאל שליט"א אשר למר כיסיכות בארץ הקודס ותור לארץ הולדתו לכהן כרב, סמוכה את הרבים ופועל רבות לחתוק רות במקום שעסוחם סנים חוסך כסה לארץ ורחוקים היו מכל דבר סבקרטה, וחוקה עליו שהוציא תחת ידו דבר נאה ומתוקן.

והנוי לכדכו סיוכה להמטיך בפעילותו הבדוכה לקרב רחוקים להגדיל תורה ולהאדירה.

 אליהו בקשי-דורון
 רחשון לצינן הרב הראשי לישראל

ישיבת
הר עצינן
YESHIVAT
HAR ETZION

פד

10000 שוכות, תל אביב 6109903 (03) 522 8202 • 10000 שוכות (03) 522 8202 FAX

ב"ה, ירושלים, ג' בטבת תשס"ב

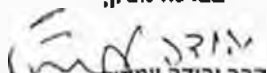
לכבוד
הרב יצחק אסיאל שליט"א
רבה של יוגוסלביה

שלום וברכה!

שמחתי לראות את סידור "בני ציון" שתרגמת לשפה הסרבית.
אני מלא הערכה למפעלך החשוב הזה. ברכתי ברכה מציון
נתונה לך מקרב לב.

עבודתך זאת היא עבודת קודש לקרב אחינו ואחיותינו
שנחרקו ממקורות היהדות לעולמן של תפילותינו. אני תפילה
שהקב"ה יסייע בידך להמשיך לתרגם ספרי תפילה וספרי
יהדות לשפה הסרבית, מתוך מגמה לקרב רחוקים לאבינו
בשמים.

בברכה מציון,

הרב יהודה עמיטל
ראש הישיבה

Glavni Rabin Hrvatske • הרב הראשי לקרואטיה • Chief Rabbi of Croatia
 (10 000 Zagreb, Palmotićeva 16, P.O.B. 936 Tel. ++385 (0)1 4922-692/3/5
 Fax ++385 (0)1 4922-654 e-mail: krd@glavni-rabin.hr

בס"ד

יום שישי י' אדר ב' עש"ק "זכור" תשס"ג

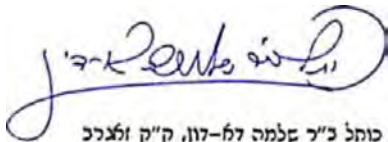
מכתב ברכה

הובאו בפני גליונות סידור התפילה ע"פ סדר "כני ציון" שתרגם וערך ידידי ורעי הרב יצחק אסיאל שליט"א, רבה של יונוסלביה, ברוב כשרונו וכידו הי הטובה עליו.

מעשה גדול עשה, בתרגום ספר התפילות לשפה הסרבית בתוספת באורים בטוב טעם ודעת. חלוץ לדבר הי שהילץ מותניו ועשה מעשה, ובמעשהו זה יזכה את הרבים להתפלל ולכוון לאביהם שבשמיים, להשיב לבבות אלפי ישראל. לא רק בסרביה אלא גם במחוזותנו, בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר מקום אשר דבר תרגמו יגיע שמחה וששון ליהודים.

ולפיכך, לא נותר כי אם לברכו שימשיך לזכות הרבים מתוך בריות נופא ונהורא מעליא, ויהי רצון שהפץ הי בידו יצלח לברך על המוגמר, ועוד יפוצו מעיינותיו חוצה להנדיל תורה ולהאדירה לאורך ימים ושנות חיים וכל טוב, והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצלח, ויזכה ויהא שם שמיים מתאהב על ידו.

החותם ביקרא דאורייתא,

 חתם בס"ד שלמה דא-דון, ק"ק זלצק
 הרב הראשי לקרואטיה

י"א בחשוון תשס"ד
6.11.2003

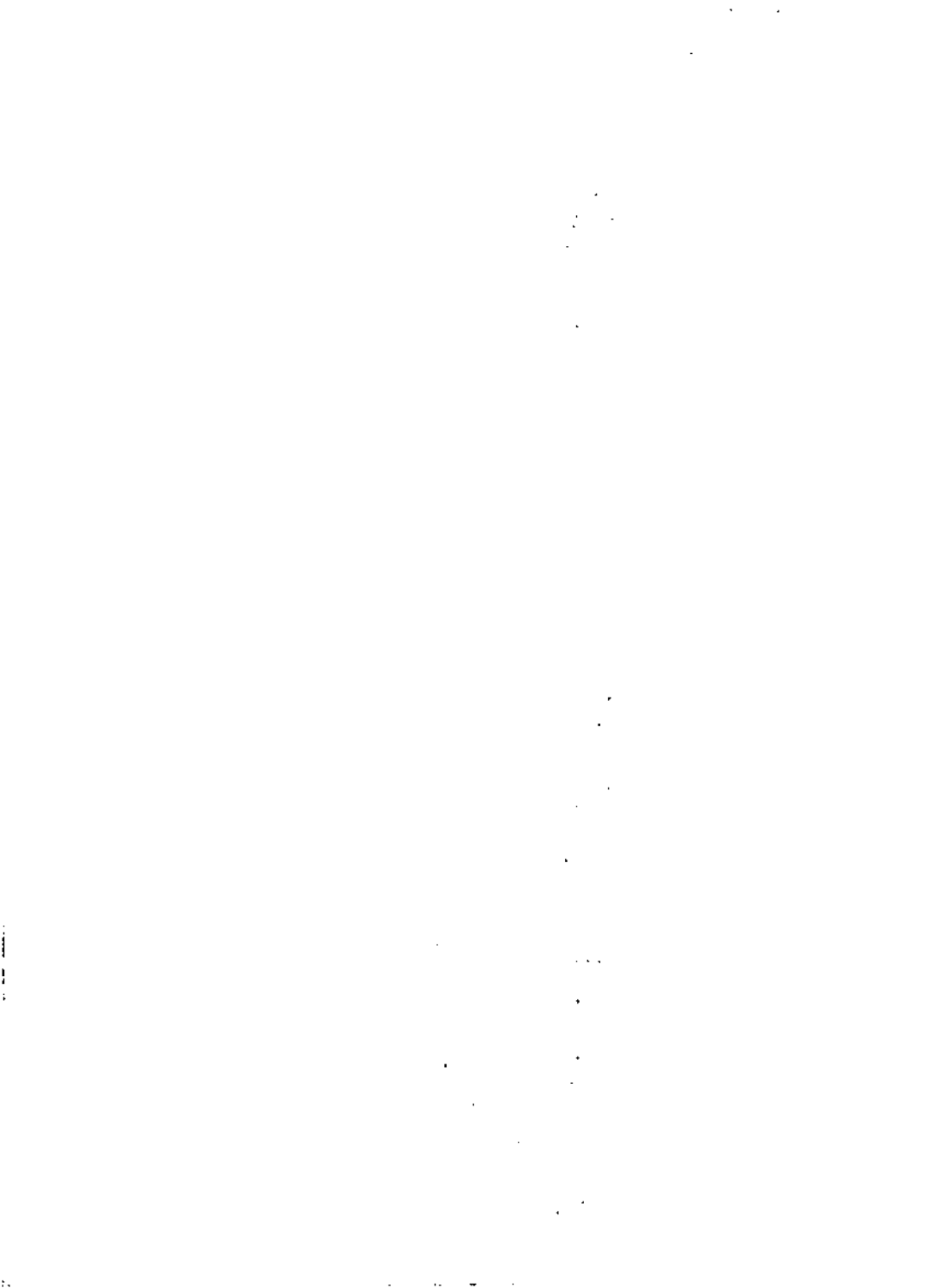
לכבוד
הרב יצחק אסיאל שליט"א
הרב הראשי לסרכיה-יגוסלכיה
בלגרד

מכובדנו ידידנו היקר

הריני מתכבד להביע את הערכתי והוקרתי הרבה על יזמתך המבורכת בהוצאתו לאור של סידור התפילה "בני ציון" שתורגם על ידך לשפה הסרבית. מתוך הכרות קרובה במפעליך הרבים לתחיה היהודית המתחדשת בקהילות היהודיות בסרכיה – יגוסלכיה, אני רואה כסידור התפילה נדבך נוסף וחשוב להחפוררות היהודית ובהחזרת העטרה ליושנה בהנהגתך הטובה.

יצחק אסיאל שליט"א

אליעזר שפר
יו"ר

נר אלהים נשמת אדם

לזיכרם ולעילוי נשמתם של
כל יהודי מלכות יוגוסלביה
שהומתו במיתות משונות בשואה

יהי זכרם ברוך

ת. נ. צ. ב. ה.

U SPOMEN I ZA UZDIZANJE
DUŠA SVIH JEVREJA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
KOJI SU MUČENIČKI
STRADALI TOKOM
DRUGOG SVETSKOG RATA.
NEKA JE BLAGOSLOVENA
USPOMENA NA NJIH!

**SVEĆA JE BOŽJA
DUŠA ČOVEČLJA**

גֵר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָדָם

לעילוי נשמת אבי מורי
איש ישר ותמים
ר' דוד דב בן אברהם ונתמה
טביסל
גלב"ע כ"ד כסלו תשל"א

לעילוי נשמת
אמנו וסבתנו אשת החסד
מרת רוזה בת תמר וסימן טוב
טביסל
גלב"ע י"ח כסלו תשס"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

נר אלהים נשמת אדם

לזכרון עולם
ולעילוי נשמת

הרב יוסף בן זכריה הלוי ז"ל
תרע"ח - תשנ"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

RABIN JOSIF LEVI
1917 - 1998

SVEČA JE BOŽJA
DUŠA ČOVEČIJA

נר אלהים נשמת אדם

לזכרון עולם
ולעילוי נשמת

חיים בן משה יוסף ז"ל
תרפ"ד - תשס"ג

ת.נ.צ.ב.ה.

ENRIKO JOSIF
1924 - 2003

SVEČA JE BOŽJA
DUŠA ČOVEČIJA

נר אלהים נשמת אדם

לזכרון עולם
ולעילוי נשמת

הרב צדיק בן דניאל דאנון ז"ל
תרע"ח - תשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

RABIN CADIK DANON
1918 - 2005

SVEČA JE BOŽJA
DUŠA ČOVEČLJA

Kada sam pre pet godina sređivao stare i prašnjave molitvenike u našoj sinagogi, na njihovim koricama sam otkrio zanimljive zapise. Neki od molitvenika nose pečat darodavca nekadašnjeg glavnog rabina Kraljevine Jugoslavije doktora Isaka Alkalaja koji ih je nakon svršetka II svetskog rata poklonio beogradskoj sinagogi. Takođe ima molitvenika koji su doneseni s raznih strana i koji nose pečate svojih matičnih opština, mahom iz Vojvodine, ali i iz Prištine, Beograda i Spalata, tj. Splita. Najzanimljiviji su oni molitvenici koji na unutrašnjim stranama korica imaju ispisana imena svojih vlasnika. Na primer, Solomon Papo, Ćurčiluk 30, Sarajevo. U nekima od njih se nalaze slike dece, a u drugima imena i godine rođenja dece dotičnih vlasnika. U jednom molitveniku stoji: "5. tamuz 5680. (21/6 1920) rođen je Josef naš sin prvenac. 7. nisana 5682. (5/4 1922) rođen je naš sin Jakov. 14. hešvana 5687. (22/10 1926) rođen je naš sin Daniel."

Sećam se kada sam pre mnogo godina sa mojim dragim prijateljem Eliezerom Papom služio kao predmolitelj za *Strašne dane* u sarajevskoj sinagogi. Tada sam nakon jutarnje službe imao priliku da prelistavam stare jevrejske knjige u biblioteci Sarajevske jevrejske opštine. Bili su to talmudski traktati i razne druge rabinske knjige. U većini tih knjiga su pored imena, prezimena i adresa nekadašnjih vlasnika bila zapisana i njihova zanimanja. Bili su to ljudi skromnih zanimanja, uglavnom zanatlije, baš kao i likovi iz pripovedaka Isaka Samokovlije. Međutim, iako skromnih zanimanja, a možda i obrazovanja ako sudimo sa današnjeg stanovišta, molitvenik za njih nije bio zapretna tajna nego izvor žive reči koja je za njih značila život. Kada je neka stranica iz molitvenika bila napola pocepana, ili iz bilo kog razloga neupotrebljiva, prilepljivan joj je papir sa rečima molitve ispisanim rukom i spojen tačno na onim mestima gde

su reči bile prekinute. Taj “hirurški zahvat” je bio izvođen sa neverovatnom preciznošću i ljubavlju.

Kako im je draga i blizu srca bila ta knjiga što se zove *Sidur* ili molitvenik! Kako je duboka bila vera njihova! U sebi su nosili reči iz ovih knjiga, a reči su zauzvrat nosile njih i osvetljavale im put.

Okupljali su se u sinagogama, meldarima i po kućama, razgovarali o rečima Tore i zajedno se molili. Tako je nekad bilo; danas su od svega toga ostale samo prašnjave knjige poput nemih svedoka života jedne zajednice. Knjige pred kojima stojimo isto tako nemi, ne znajući šta bi s njima.

Stoga sam odlučio da skinem prašinu bar sa jedne od tih knjiga i da je prevedem kako bi se novi naraštaji ponovo nadahnjivali njome. Izabrao sam molitvenik “Molitva dece Siona” koji je bio u upotrebi među španskim Jevrejima nekadašnje Kraljevine Jugoslavije.

Dužnost mi je da se zahvalim mom dragom, sada na žalost pokojnom, prijatelju kompozitoru Enriku Josifu na vrsnim savetima koje mi je dao tokom prevođenja. Takođe želim da izrazim zahvalnost gospođi Dragici Stojanov koja je izvršila jezičku redakciju prevoda, gospodinu Šelomo Maozu koji je izvršio korekcije na hebrejskom tekstu, kao i gospodinu Željku Hrčeku koji je imao strpljenja da tehnički obradi hebrejski tekst i srpski prevod. Ako se negde potkrala neka nedoslednost, molim da se to uvaži.

“Neka bude blagost Gospoda Boga našeg nad nama i neka nam bude učvršćeno delo ruku naših! I neka nam On učvrsti delo ruku naših!” (Ps. 90).

Isak Asiel

U Beogradu, 17. elul 5765. (21. 9. 2005.)

מפתחות

35	פתיחת אליהו
38	השכמת הבוקר
38	ברכות השחר
48	בקשות
56	ברכות טלית ותפילין
62	שחרית לחול
136	קריאת שמע וברכותיה
154	שמונה עשרה
204	הוצאת ספר תורה
240	קדיש על ישראל
250	מנחה של חול
296	ערבית של חול
296	מזמור לראש חודש
300	מזמור לחול המועד של פסח
302	מזמור לחול המועד של סכות
304	מזמור לחנוכה
306	מזמור לפורים
308	מזמור לחתונה
310	מזמור בבית אבל
312	מזמורים למוצאי שבת
316	מזמורים ללילי חול
322	קריאת שמע וברכותיה
368	ספירת העומר
380	סדר קבלת שבת
380	שיר השירים
388	הדלקת נרות של שבת

SADRŽAJ

Petihat Elijau	35
Molitve po jutarnjem ustajanju	39
Jutarnji blagoslovi	39
Bakašot	49
Blagoslovi za talit i tefilin	57
Jutarnja molitva radnim danom	63
Čitanje Šema Jisrael i blagoslova	137
Amida	155
Vađenje Sefer Tore	205
Kadiš al Jisrael	241
Popodnevna molitva radnim danom	251
Večernja molitva radnim danom	297
Hvalospev za Roš Hodeš	297
Hvalospev za polupraznik Pesaha	301
Hvalospev za polupraznik Sukota	303
Hvalospev za Hanuku	305
Hvalospev za Purim	307
Hvalospev za venčanje	309
Psalam koji se čita u kući ožalošćenih	311
Hvalospevi za izlazak Šabata	313
Hvalospevi za radne dane	317
Čitanje Šema Jisrael i blagoslova	323
Brojanje Omera	369
Doček Šabata	380
Pesma nad pesmama	380
Paljenje subotnjih svećica	389

390	קבלת שבת
412	ערבית של שבת
454	קידוש ליל שבת
458	פזמונים לשבת
470	שחרית של שבת ויום טוב
524	קריאת שמע וברכותיה
544	שמונה עשרה
564	הוצאת ספר תורה
570	ברכת החודש
584	תפלת מוסף לשבת ולשבת ראש חודש
612	קידוש ליום שבת לסעודה שניה
620	מנחה של שבת
652	קידוש לסעודה שלישית
656	אלפא ביתא
686	פזמונים למוצאי שבת
696	הבדלה למוצאי שבת
712	ברכת הלבנה
720	סדר הלל
734	קריאת התורה לראש חודש
736	מוסף לראש חודש בחול
750	ערובי תבשילין
754	סדר שלש רגלים
754	מזמור לשמיני עצרת
754	מזמור לשבועות
760	תפלה לשלש רגלים
774	קידוש ליל שלש רגלים
780	תפלת מוסף לרגלים
796	ברכת כהנים
798	קידוש לשלש רגלים ביום

Kabalat Šabat	391
Večernja služba za Šabat	413
Kiduš za večer Šabata	455
Pizmonim za Šabat	459
Jutarnja molitva za Šabat i praznik	471
Čitanje Šema Jisrael i blagoslova	525
Amida	545
Vađenje Sefer Tore	565
Blagoslov za Roš Hodeš	571
Musaf za Šabat i Šabat Roš Hodeš	585
Kiduš za dan subotnji, drugi obrok	613
Popodnevna molitva za Šabat	621
Kiduš za treći subotnji obrok	653
Alfa beta	657
Pizmonim o izlasku Subote	687
Avdala	697
Birkat levana	713
Alel	721
Čitanje Tore za Roš Hodeš	735
Musaf za Roš Hodeš radnim danom	737
Eruve tavšilin	751
Tri hodočasna praznika	755
Hvalospev za Šemini Aceret	755
Hvalospev za Šavuot	755
Amida za Šaloš regalim	761
Kiduš za večer Pesaha, Šavuota i Sukota	775
Musaf za Šaloš regalim	781
Sveštentički blagoslov	797
Kiduš za dan Pesaha, Šavuota i Sukota	799

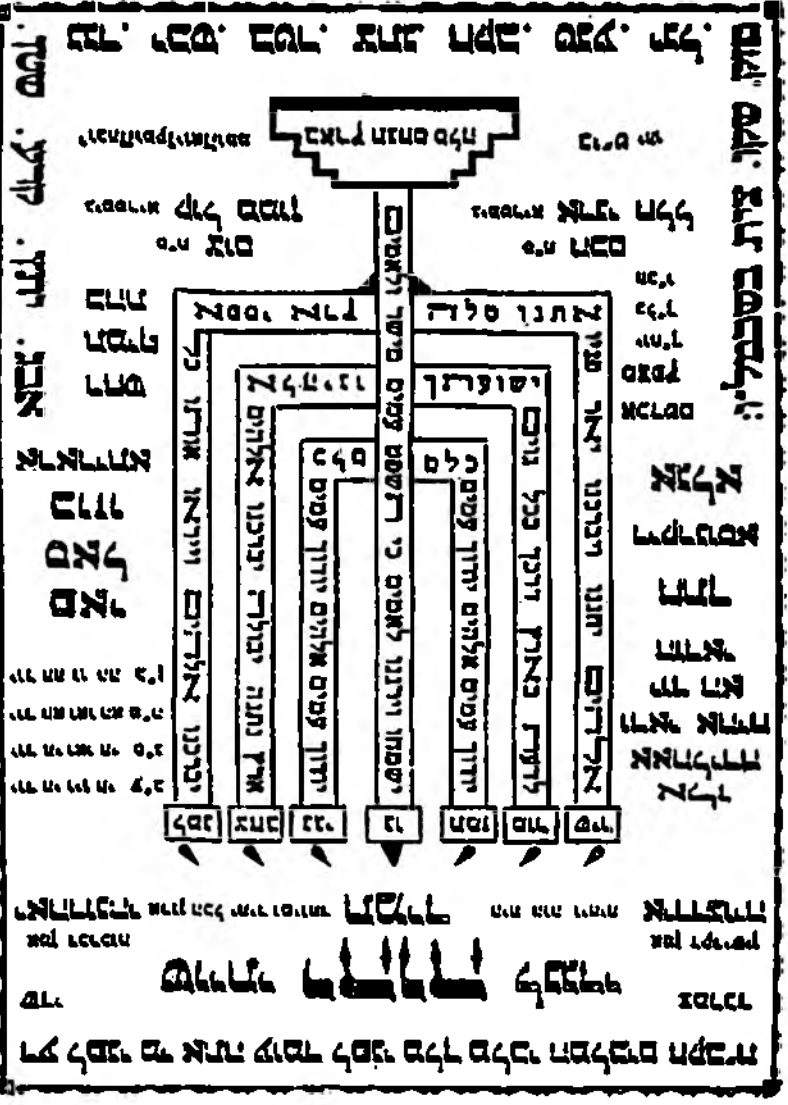
800	.....	תקון חנוכה
812	.....	תקון פורים
834	.....	סדר ברכת המזון
856	.....	ברכות הנהנין
860	.....	סדר ברכות
866	.....	קריאת שמע על המטה
882	.....	ספר תולדות אדם
882	.....	סדר ברית מילה
892	.....	סדר פדיון הבן
898	.....	מילת גרים
900	.....	זכר הבת
900	.....	סדר חתנים
906	.....	ברכת טבילת האשה
906	.....	תפלת הדרך
910	.....	תפלת הים
912	.....	תענית יחיד
918	.....	תפלה לחולים
926	.....	ידווי לשכיב מרע
930	.....	ברכת קריעה וצדוק הדין
932	.....	השכבות
940	.....	ברכות על בית הקברות
942	.....	הוספות
942	.....	א. מאמר פתח אליהן
946	.....	ב. בקשות
949	.....	ג. ברייתא דרבי ישמעאל
953	.....	ד. קדיש
955	.....	ה. י"ג עקרים
958	.....	ו. שיר השירים
975	.....	ז. ברכת בנים

Hanuka	801
Purim	813
Blagoslov nakon jela	835
Blagoslovi za uživanje	857
Blagoslovi za razne prilike	861
Čitanje Šema Jisrael u krevetu pred spavanje	867
Sefer Toledot adam	883
Berit mila – obrezivanje	883
Pidjon aben – otkupljivanje prvorođenog	893
Primanje pridošlica u Savez	899
Zeved abat – davanje imena ćerki	901
Obred venčanja	901
Blagoslov za tevila	907
Molitva za put	907
Molitva za plovidbu morem	911
Dobrovoljni post	913
Molitva za bolesne	919
Ispovest pred smrt	927
Molitva Pravedni sud	931
Aškavot	933
Blagoslovi za groblje	941
Dodaci	942
I – Maamar Patah Eljau	942
II – Bakašot	946
III – Trinaest načela po kojima se tumači Tora	949
IV – Kadiš	953
V – Trinaest osnova vere	955
VI – Pesma nad pesmama	958
VII – Roditeljski blagoslov	975

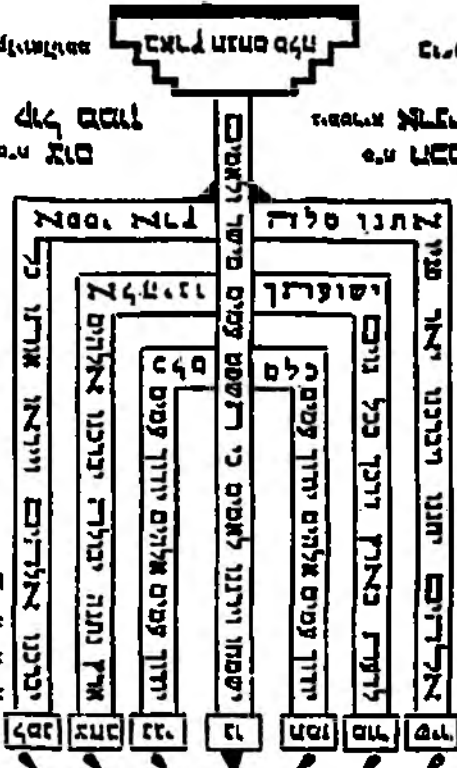
976	ח. פזמונים לשבת בלאדינו
980	ט. עליה לתורה וברוך שמה בלאדינו
982	י. ברכות ההפטרה
985	תפלה לשלום המדינה
987	מי שברך לחיילי צה"ל
988	יא. אין כאלהינו בלאדינו
989	יב. אל דיו אלטו - פזמון בלאדינו
992	סדר הבדלה
994	יג. מעוז צור
996	יד. פזמון לפורים
997	טו. הסבר ברכת משנה הבריות
998	טז. פזמון לברית מילה
999	יז. קבורה
1002	יח. פרקי אבות בלאדינו
1031	יט. אגרת הרמב"ן
1035	כ. עשרת הדברות
1037	כא. סדר ט"ו בשבט
1046	כב. תפלה לבר מצוה
1047	סדר הפרשיות
1105	ליקוטים לחזן

VIII	- Subotnje pesme na ladinu.....	976
IX	- Alijot i Berih Šeme na ladinu.....	980
X	- Blagoslovi pre i posle čitanja Aftare.....	982
	Molitva za Državu Izrael.....	985
	Molitva za vojnike Države Izrael.....	987
XI	- En Keloenu - ladino.....	988
XII	- El Djo alto.....	989
	Avdala.....	993
XIII	- Maoz Cur.....	995
XIV	- Pizmon za Purim.....	996
XV	- Objašnjenje blagoslova	
	"Koji čini različita stvorenja".....	997
XVI	- Pizmon za Berit mila.....	998
XVII	- Sahrana.....	999
XVIII	- Pirke avot na ladinu.....	1002
XIX	- Rambanovo pismo.....	1028
XX	- Dekalog.....	1034
XXI	- Seder Tu Bišvat.....	1037
XXII	- Bar Micva.....	1045
	Čitanje Tore ponedeljkom i četvrtkom	
	ujutro i subotom popodne.....	1047

אשר ידעו וידעו לאשים כי רשעים עמים מידו ראשים

אשר ידעו וידעו לאשים כי רשעים עמים מידו ראשים

אשר ידעו וידעו לאשים כי רשעים עמים מידו ראשים

אשר ידעו וידעו לאשים כי רשעים עמים מידו ראשים

אשר ידעו וידעו לאשים כי רשעים עמים מידו ראשים

“A Danijel... padaše na kolena svoja tri puta na dan i moljaše se i hvalu davaše Bogu svom...” (Danijel, 6:11).

“U večer i u jutro i u podne tužim i uzdišem i On će čuti glas moj.” (Psalmi, 55:18).

Bog nam u Svojoj Tori zapoveda da Mu se molimo svakog dana kao što je rečeno (Izlazak, 23:25): “I služite Gospodu Bogu svom...” Usmeno predanje nas uči da se ova služba odnosi na službu srca – molitvu (Rambam, Mišne Tora, Propisi o Molitvi 1:1).

Pre molitve treba odvojiti nekoliko minuta kako bi se sabrale misli i kako bi se čovek u sebi pripremio da u trenutku molitve stoji pred svojim Sazdateljem. Nakon završetka molitve ne treba odmah odjuriti kako se ne bi stekao utisak da je molitva teret kojeg se treba što pre rešiti (Šulhan Aruh, Orah Hajim, 93:1).

Pre početka molitve treba razmišljati o Božijoj beskrajnoj veličini i o tome koliko je čovek mali i beznačajan kako bi se iz njegovog srca uklonila svaka pomisao na fizičko zadovoljstvo (Šulhan Aruh, Orah Hajim, 98:1). Razmišljajući o Božijim delima, čovek priznaje Njegovu beskrajnu mudrost što rasplamsava ljubav prema Bogu i produbljuje molitvu.

Molitvu treba kazivati sa strahopoštovanjem i u poniznosti. Bogu se ne smemo moliti kad smo srditi ili besni. Treba se moliti s osećanjem radosti, kao što je rečeno u Davidovim hvalospjevima (Ps., 100:2): “Služite Gospodu u radosti!” Veoma je važno razumeti reči molitve. Takođe, um treba da je usredsređen na sadržaj molitve. Nikad ne treba zaboraviti da u trenutku molitve stojimo pred Kraljem svih kraljeva Svetim, neka je blagosloveno Ime Njegovo.

שְׂוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִידָה.

Svagda vidim pred sobom Gospoda (Ps. 16:8). To je temelj Tore i osnovno pravilo života za pobožne. Ponašanje i način na koji čovek razgovara kada je sam kod kuće ili sa svojim ukučanima nije isti kao kada se nalazi u prisustvu cara. U prisustvu visočanstva, čovek vodi računa o tome šta i kako govori i kako se ponaša. Koliko tek čovek treba da bude oprezan u vezi sa svojim delima i rečima kada shvati da je Veliki Kralj, Sveti, neka je blagosloven On, Čija Slava ispunjava svekoliko postanje, uvek nad njim i gleda sve što on čini, kao što je rečeno: "Može li se ko sakriti na tajno mesto da ga Ja ne vidim?" Govori Gospod. "Ne ispunjavam li Ja nebesa i zemlju?" (Jeremija, 23:24). Imajući to na umu, odmah će ga obuzeti osećanje svetog straha i poniznosti i postideće se pred Svetim, neka je blagosloveno Ime Njegovo.

Čovek treba da bude svestan Božijeg prisustva dok još leži u krevetu. U trenutku kad se probudi iz sna treba da se seti samilosne dobrote Gospoda, neka je blagosloveno Ime Njegovo, koju mu je On učinio vrativši mu dušu koja je umorna bila poverena Bogu, a sada mu je vraćena obnovljena i odmorna kako bi mogao svakog dana da služi Bogu. To je svrha čovekova, kao što je rečeno: "One se svakog jutra obnavljaju, velika je vernost Tvoja!" (Tužbalice, 3:23). Značenje tog stiha jeste to da je čovek svakog jutra kao iznova rođeno biće, i stoga svim srcem svojim treba na tome da se zahvaljuje Bogu. Dok je još u krevetu treba da kaže: "Odajem hvalu Tebi, Kralju Živi i Večni, što si mi u saosećanju dušu vratio, bezmerno je poverenje Tvoje."

"Jeuda ben Tema kaže: 'Budi srčan kao leopard, lak kao orao, brz kao jelen i jak kao lav kada treba izvršiti Volju Oca tvog Koji je na nebesima,'" (Mišna, Avot 5:20). "Srčan kao leopard" znači da čovek ne treba da se stidi pred ljudima koji mu se podsmevaju što služi Gospodu, neka je blagosloveno Ime Njegovo. "Lak kao orao" se odnosi na čulo vida, što znači da treba brzo zatvoriti svoje oči kako ne bismo gledali na zlo, zato

naše noge uvek treba da hitaju da izvrše dobro delo. "Jak kao lav" odnosi se na srce, jer snaga za služenje Stvoritelju, neka je blagosloven On, nalazi se u srcu. Stoga je naša dužnost da Njemu služimo i da savladamo zao nagon baš kao što junak sve čini da savlada svog neprijatelja kako bi ga pokorio.

Dužnost je svakog čoveka da sebe učini snažnim poput lava. Istog trenutka kada se probudi iz sna mora brzo da ustane i bude spreman da služi Sazdatelju, neka je blagosloven On, pre nego što ga zao nagon nadvlada i odgovori ga od ustajanja. Zimi, na primer, zao nagon se služi lukavim izgovorom da odgovori čoveka od ustajanja: "Kako možeš da ustaješ tako rano izjutra kad je toliko hladno?" Leti se služi moćnim izgovorom: "Kako možeš sada da ustaješ kad se još nisi nasitio sna?" Ili se služi drugim sličnim izgovorima. Zao nagon poseduje moć da uhvati čoveka u svoju zamku i da ga odvрати od ustajanja. Stoga svaki čovek koji u svetom strahu treperi i bdi nad rečju Gospodnjom mora da savlada zao nagon i da ga ne sluša. Čak i kad nam je teško da ustanemo zato što smo premoreni ili smo lenji, naš cilj treba da bude da ispunjavamo Volju Kralja svih kraljeva, Svetog, neka je blagosloven On. Treba imati na umu sledeće: ako bi nas neko pozvao da mu se pridružimo u poslu koji će doneti veliku materijalnu dobit, ili da naplatimo dug, ili da spasavamo imovinu od požara ili nekog drugog uzroka, sigurno ne bi bio lenj, nego bi brzo ustao. Ili ako bi ga neko pozvao da obavi nešto za cara, sigurno ne bi odugovlačio, nego bi brzo ustao, bilo zbog straha od kazne bilo zato što bi želeo da nađe milost u carevim očima. Koliko tek čovek treba brzo da ustane na poziv za služenje Kralju svih kraljeva, Svetog, neka je blagosloven On. Onaj ko sebe privoli da četiri-pet puta rano ustane, ustajanje mu više neće teško pasti, kao što to Mudraci kažu (Joma, 38b): "Onaj ko se potrudi da se pročisti čineći dobro, Nebesa će mu u tome pomoći."

(Iz knjige *Kicur Šulhan Aruh*, 1:1-4)

Pre ulaska u sinagogu kaže se:

A ja po obilju milosti Tvoje dolazim u Dom Tvoj da se u strahopoštovanju klanjam ka Svetinji Tvoj.

**וְאֲנִי בָּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ.
אֲשַׁתְּחֶוּהָ אֵל הַיְכָל קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ.**

Pre izlaska iz sinagoge kaže se:

Gospode, vodi me u pravdi Tvoj. zbog neprijatelja mojih poravnaj preda mnom put Tvoj.

יְיָ גִּתְּנִי בְּצַדִּיקוֹתֶיךָ לְמַעַן שׁוּרְרֵי, הַיֵּשֶׁר לְפָנַי דְּרָכְךָ.

Pokloniti se u pravcu Kovčega i potom izaći iz sinagoge.

Nakon svake molitve kažemo:

Neka bi naša molitva bila primljena u milosti i ljubavi.

תִּקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן תִּפְלְתַנּוּ

תפלה לכל שליח ונזיר קודם שיחמלל:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שפשעתי שאני עומד היום
להתפלל תפלה (ערבית) (שחרית) (מוסף) (מנחה) הקור מעלי
כל מיני מחשבות רעות. וכל מיני טרדה. שלא יבלבלו מחשבותי.
ותן לי אומץ ברוח ובר לבב להתפלל. ושלא יחר גרוני ותהא עבודתי
עבודת קדש. ולא יהיה לי רסיון ימים. וישלום בי יציר הטוב. ולא
ישלום בי יציר הרע ותן בלפי אהבתך ורחמך לעמוד לפניך לשדרתך.
ולשורר ולזמר לשמך. ותזוהר פניתי לשם שמים בלבב שלם. וקבל
תפילתי בקרבן הקרב על ידי הבתנים. יהי רצון אמרי פי והגיון לבי
לפניך יהוה צורי וגאלי:

ואמר עשרה פעמים פסוק זה:

ונח מצא חן בעיני יהוה:

MOLITVA PREDMOLITELJA

Neka bude Volja Tvoja Gospode, Bože moj i Bože otaca
mojih da u trenutku kada danas molim (večernju),
(jutarnju), (dodatnu), (popodnevu), molitvu ukloniš od
mene sve uznemiravajuće pomisli i brige kako me ne bi
ometale i daj mi odvažnost i čisto srce da se molim i da mi se
grlo ne osuši i neka bi moja služba bila sveta i neka ne bude u
meni slabosti nijedne i neka bi u meni nadvladao dobar a ne
zao nagon. Udeli srcu mom ljubav prema Tebi i sveti strah od
Tebe kako bih stajao pred Tobom da Ti služim, pevam i pojem
Imenu Tvom. Neka namere moje budu usmerene ka
Nebesima u punini srca i primi molitvu moju kao žrtvu
sveštenu. Neka su Ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca
mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.

I Noah nađe milost pred Gospodom!

•

•

•

•

•

•

פתיחת אליהו הנביא זכור לטוב.*

פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא
 בחשבון. אנת הוא עלאה על כל עלאין. סתימא על כל
 סתימין. לית מחשבה תפיסא בדך כלל. אנת הוא דאפיקת
 עשר תקונין. וקרנין לון עשר ספרין. לאנהגא בהון
 עלמין סתימין דלא אתגליין. ועלמין דאתגליין. ובהון
 אתכסיאת מבני נשא. ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון.
 ובגין דאנת מלגא. כל מאן דאפריש חד מן הברה
 מאלין עשר. אתחשיב ליה. כאלו אפריש בדך. ואלין עשר
 ספרין. אינן אזלין בסדרן. חד אריך וחד קצר וחד
 בינוני ואנת הוא דאנהיג לון. ולית מאן דאנהיג לך. לא
 לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא. לבושין תקינת
 לון דמנייהו סרחין נשמתין לבני נשא. וכפה גופין
 תקינת לון דאתקריאו גופא לגבי לבושין דמכסיין עליהון.
 ואתקריאו בתקונא דא. חסד דרועא ימינא. גבורה
 דרועא שמאלא. תפארת גופא. נצה והוד תרין שוקין.
 ויסוד סוימא דגופא אות ברית קודש מלכות פה תורה
 שבועל פה קרינן ליה. מוחא חכמה איהי מחשבה מלגו.
 בינה לבא ובה הלב מבין. ועל אלין תרין פתיב
 הנסתרות ליי אלהיני. פתר עליון איהו פתר מלכות.
 ועליון אתמר מניד מראשית אתרית ואיהו קרקפתא
 דתמלין מלגו איהו יוד היא ויז היא דאיהו ארז אצילות.
 איהו שקיו דאילגא בדרועי וענפוי כמיא דאשקי לאילגא
 ואתרבי בהווא שקיו:

* Prevod ove molitve videti u Dodatku I, str. 942.

רבון עלמין אנת הוא עלת העלות וסבת הסבות
 דאשקי לאילנא בההוי נביעו. והוא נביעו איהו
 כנשמתא לגופא דאיהו חיים לגופא. וכך לית דמיון ולית
 דיוקנא מפל מה דלנו ולבר. ובראת שמיא וארעא.
 ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וכוכביא ומולי. ובארעא
 אלנין ורשאיין וגנתא דעדן ועשבין וחיון ועופין וגנין
 ובערין ובני נשא. לאשתמודעא בהון עלמין. ואיך
 יתנהגון בהון עלאין ותתאין. ואיך אשתמודעאן מעלאי
 ותתאי ולית דידע בך כלל ובר מינך לית יחרא בעלאי
 ותתאי. ואנת אשתמודע ארון על פלא. וכל ספרין כל
 דר אית ליה שם ידיע. ובהון אתקריאן מלאכיא. ואנת
 לית לך שם ידיע. דאנת הוא ממלא כל שמהן. ואנת
 הוא שלימו דכלהו וכד אנת תסתלק מנהון אשתארו
 בלהו שמהן כגופא בלא נשמתא. אנת חפים ולא
 בהכמה ידיעה. אנת הוא מכין ולא מפינה ידיעה. לית לך
 אתר ידיעא אלא לאשתמודעא תוקפך והילך לבני נשא
 ולאחזאה לון איך אתנהיג עלמא בדינא וברחמי דאינון
 צדק ומשפט כפום עובריהון דבני נשא. הין איהו
 גבורה. משפט עמודא דאמצעיתא. צדק מלכותא
 קדישא. מאוני צדק תבין סמכי קשומ. הין צדק אות
 ברית. פלא לאחזאה איך אתנהיג עלמא. אכל לאו דאית
 לך צדק ידיעא דאיהו דין. ולא משפט ידיעא דאיהו
 רחמי. ולא מפל אלין מדות כלל. קום רבי שמעון
 ויתחדשון מלין על ידך דהא רשותא אית לך לנפאה
 רון סמורין על ידך מה דלא אתייהוב רשו לנפאה לשום
 בר נש עד קען:

קם רבי שמעון פתח ואמר לך יי הגדלה והגבורה
 וכו' עלאין שמעו אינון דמיכין דתברון ורעיא מהימנא
 אתערו משנתכון הקיצו ורננו שוכני עפר אלין אינון
 עדיקא דאינון מסטרא דההיא דאתמר בה אני ישנה
 ולפי ער ולא אינון מתים ובגין דא אתמר בהון הקיצו
 ורננו וכו' רעיא מהימנא אנת ואבהן הקיצו ורננו
 לאתערותא דשכינתא דאיהו ישנה בגלותא. דעד כען
 עדיקא פלוו דמיכין ושנתא בתוריהון. מיד יהיב
 שכינתא תלת קלין לגבי רעיא מהימנא וייסא ליה קום
 רעיא מהימנא דהא עלך אתמר קול דודי דופק לגבאי
 בארבע אתון דיליה. וייסא בהון פתחי לי אחותי רעיתי
 יונתי תמתי דהא תם ענגך פת ציון לא יוסף להגלותך.
 שראשי נמלא טל. מאי נמלא טל. אלא אמר קדשא
 בריך הוא אנת חשיבת דמיומא דאתחרב ביה מקדשא
 דעאלנא בביתא דילי ועאלנא פישובא. לאו הכי דלא
 עאלנא כל זמנא דאנת בגלותא. דרי לך סימנא שראשי
 נמלא טל. היא שכינתא בגלותא. שלימו דילה וחיים
 דילה איהו טל. ודא איהו ייך היא וא"ו. והיא איהו
 שכינתא דלא מחושבן טל. אלא ייך היא וא"ו דסליקו
 אתון לחושבן טל. דאיהו מליא לשכינתא מנביעו
 דכל מקורין עלאין מיד יקום רעיא מהימנא ואבהן
 קדישין עמיה עד פאן רזא דיהודא: ברוך יי לעולם
 אמן ואמן:

שחרית של חול

ברכות השחר.

כשיעור צוקר משנחו אונק:

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי
 וְקַיִם. שֶׁהַחֲזֹרֶת בִּי נִשְׁמַתִּי
 בְּהַמְלָה רַבָּה אֲמוּנָתְךָ :

אמר כך נוסל ירו ויאמר:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
 וְצִוָּנוּ עַל גְּטִילַת יָדַיִם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּחֻכְמָה. וּבְרָא
 בּוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים.
 גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדָה, שֵׁשׁ

JUTARNJA MOLITVA RADNIM DANOM

JUTARNJI BLAGOSLOVI

Odmah po buđenju kaže se:

Odajem hvalu Tebi Kralju Živi i Večni što si mi u saosećanju dušu vratio, bezmerno je poverenje Tvoje.

Sledi obredno pranje ruku uz sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da peremo ruke.¹

Nakon velike ili male nužde kaže se blagoslov

AŠER JACAR:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je u mudrosti uobličio čoveka i stvorio mu otvore i šupljine. Otkriveno i znano je pred Prestoljem Veličanstva Tvoga da ukoliko

¹ Pranje ruku – "*netilat jadajim*". Pranje ruku je jedan od sedam propisa koje su Mudraci propisali. To su: 1. čitanje *Alela* za određene prilike; 2. čitanje sviatka o Esteri na *Purim*; 3. paljenje svećica tokom osam dana *Hanuke*; 4. paljenje subotnjih sveća; 5. pranje ruku i kazivanje odgovarajućeg blagoslova; 6. kazivanje blagoslova nad onim što nam donosi uživanje, npr. hrana, mirisi i slično, videti str. 857; 7. reći najmanje sto blagoslova dnevno. Upotrebu izraza *NETILA* u ovom blagoslovu Avudraham objašnjava na sledeći način: "Upotrebljava se zato što je obavezno sipati vodu (na ruke) iz posude, a Talmud (Hulin, 107 a) ovu posudu naziva *NATLA*". Drugi, pak, tumače da ova reč znači podizanje ili uzdizanje, kao u stihu (Ezek., 3:12): "Tada podiže me duh", gde Targum prevodi glagol kao *netaltani*. Slično, 'I podiže ih (*vajenatelem*) i nosi ih sve vreme' (Isa., 63:9). U svom komentaru na *Sidur*, Šimšon Rafael Hirš u vezi sa ovom zapovešću piše sledeće: "Pranje ruku odmah pošto smo jutru ustali, osim svoje higijenske važnosti, takođe služi da posvetimo naše ruke i preko njih naše čitavo biće, koje je tokom spavanja tavorilo, na život posvećivao kako bi služio Bogu (Izl., 30:20). Takvo posvećivanje pranjem ruku se naziva *netilat jadajim*, doslovno *uzdizanje ruku* ... ruke se uzdižu iz stanja niže, čisto fizičke prirode ka njihovoj višoj moralnoj svrsi." Rabin Eli Munk zaključuje: "Tako je pranje ruku simbolično pripremanje za službu koja sledi. To je u skladu sa proročkom objavom: 'Pripremi se, Izraelce, da sretnoš Boga svog' (Amos, 4:12)."

יפתם אחד מהם, או אם יפתת אחד
 מהם, אי אפשר להתקיים אפילו
 שעה אחת, ברוך אתה יי רופא כל
 בשר ומפליא לעשות:

אלהי, נשמה שנתת בי מהורה
 היא, אתה בראתה, אתה יצרתה,
 אתה נפתחתה בי, ואתה משמרה
 בקרבי, ואתה עתיד לטלה ממני,
 ולהחזירה בי לעתיד לבא, כל זמן
 שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך יי
 אלהי ואלהי אבותי, שאתה הוא רבון
 כל המעשים, ארון כל הנשמות, מושל
 בכל הבריות, חי וקיים לעד, ברוך
 אתה יי המחזיר נשמות לפגרים
 מתים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
 הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין
 לילה:

se i samo jedno od njih zatvori ili otvori nije moguće opstati niti jedan tren. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji leći sva stvorenja i čini čudesa.²

ELOAJ – Bože moj, duša koju si mi dao čista je. Ti si je saznao, Ti si je oblikovao, Ti si mi je udahnuo, Ti je u meni čuvaš, Ti ćeš je od mene uzeti i vratićeš mi je u vremenu koje dolazi. Sve dok je u meni duša odajem Ti hvalu, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da si Ti Gospodar svega stvorenog, Gospod svih duša, Vladar svim stvorenjima, Živ i Večan. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća duše mrtvim telima.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji daje petlu razum da razlikuje dan od noći.

---

² Ovaj blagoslov i blagoslovi koji slede nalaze se u talmudskom traktatu o blagoslovima, Berahot, 60b.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שׂוֹקֵחַ
עוֹרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר
אֲסוּרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף
כַּפּוּפִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ
עְרוּמִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנוֹתֵן
לַיֵּעָף כַּחַ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקֵעַ
הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְכִּין
מִצְעָדֵי גְבָר:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֹׁעֵשׂה
לִי כָל צָרָכֵי:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר
יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֵרָה:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji daje vid slepima.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji oslobađa sužnje.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji uspravlja pognute.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji odeva nage.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji daje umornome snagu.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji razastire zemlju nad vodom.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji utvrđuje korake ljudske.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji se stara o svim mojim potreba-
ma.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji opasuje Izrael junaštvom.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš,
Kralju vaseljene, Koji kruniše Izrael sjajem.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֹא
עָשִׂינוּ גוֹי:

האשם לזמננו: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֹא
עָשִׂינוּ גוֹיָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֹא
עָשִׂינוּ עֶבֶד:

האשם לזמננו: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֹא
עָשִׂינוּ שְׂפָחָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁלֹא
עָשִׂינוּ אִשָּׁה:

האשם לזמננו: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁעָשִׂינוּ
בְּרִצּוֹנוּ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר
חֲבָלֵי שָׁנָה מֵעֵינֵינוּ וְתַנּוּמָה מֵעַפְעֵינֵינוּ:

וַיְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שֶׁתִּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ וְתִדְבִיקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ.
וְאֵל תִּבְיָאֵנוּ לְיַדֵי הַטָּא וְלֹא לְיַדֵי עֲבִירָה
וְלֹא לְיַדֵי גַסְיוֹן וְלֹא לְיַדֵי בְּזִיוֹן. וְתִרְחִיקֵנוּ
מִיֵּצֵר הָרַע, וְתִדְבִיקֵנוּ בְּיֵצֵר הַטּוֹב. וְתִגְנוּ
לְאַהֲבָה לְחַן וְלִחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji me nije načinio ne – Jevrejinom.³

Žene kažu: Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji me nije načinio ne – Jevrejkom.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji me nije načinio robom.³

Žene kažu: Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji me nije načinio robinjom.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji me nije načinio ženom.³

Žene kažu: Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji me je načinio prema Volji Svojoj.⁴

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji uklanja okove sna s očiju naših i dremež s kapaka naših.

VII RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nas privikneš na Toru Tvoju i da prionemo uz zapovesti Tvoje. I ne dovedi nas u vlast greha, niti u vlast prestupa, ni u iskušenje, ni u sramotu. I udalji nas od zlog nagona i priljubi nas uz dobar nagon. I neka bismo našli ljubav, milost, naklonost i samilost u očima Tvojim i u očima

---

³Nije napisano "Koji me je učinio Jevrejinom" jer tek držanjem zapovesti treba učiniti sebe Jevrejinom (Gešer a-Hajim). *Ne-Jevrejinom, robom, ženom* – jer ne-Jevrejin je dužan da drži samo sedam zapovesti koje su date Noju (Noah); rob je također izuzet od držanja mnogih zapovesti, a žena je izuzeta od držanja zapovesti koje su vezane za određeno vreme, npr. molitva. Stoga se ovde izražava hvala što nisu oslobođeni od ispunjavanja zapovesti koje su vezane za vreme.

⁴*Volji Svojoj* može da se prevede i kao "na zadovoljstvo Svoje". Tora smatra da žena ima jaču veru i da je samim tim bliža Tvorcu. U podnožju brda Sinaj žene nisu, poput muškaraca, počinile greh klanjajući se zlatnom teletu (Hirš).

כָּל רוֹאֵינוּ, וְגַמְלָנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. בְּרוּךְ
 אַתָּה יי גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
 וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאַל־יְהִי
 אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּצִילֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל־יּוֹם וַיּוֹם מֵעַיִן
 פָּנִים וּמַעֲזוֹת פָּנִים. מֵאָדָם רָע. מֵאִשָּׁה רָעָה
 מֵיֵצֵר רָע. מִחֶבֶר רָע. מִשָּׁכֵן רָע. מִפֶּנֶע רָע
 מֵעֵין הָרָע. מִלְּשׁוֹן הָרָע. מִמְּלִשִׁינּוֹת. מֵעֲדוֹת
 שָׂקָר. מִשְׁנֵאת הַבְּרִיּוֹת. מֵעֲלִילָה. מִמִּיתָה
 מִשׁוֹנָה. מִחוֹלָאִים רָעִים. מִמְּקָרִים רָעִים.
 מִדִּין קָשָׁה וּמִבְּעַל דִּין קָשָׁה. בֵּין שְׂחוֹא בֵּן
 בְּרִית וּבֵין שְׂאִינוּ בֵּן בְּרִית וּמִדִּינָה שֶׁל
 גֵּהֵנָם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה:
 וְהֵעֲרַב נָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ
 בְּפִינוּ וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה
 אֶנְחָנוּ וְצִאֲצֵאֵנוּ וְצִאֲצֵאֵי צִאֲצֵאֵנוּ כְּדָנוּ
 יוֹדְעֵי שְׂמֶךְ וְלוֹמְרֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמָּה: בְּרוּךְ
 אַתָּה יי הַמְּלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

svih koji nas vide, i usliši nas dobročinstvom. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji udjeljuje dobročinstva narodu Svom Izraelu.

VII RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nas izbaviš danas i svakog dana od drznika i drskosti, od zlog čoveka, od zle žene, od zlog nagona, od zlog druga, od zlog suseda, od zlog udesa, od urokljivog oka, od zlog jezika, od potkazivača, od lažnog svedočenja, od ljudske mržnje, od klevete, od neprirodne smrti, od opakih bolesti, od neprijatnih slučajeva, od okrutnog suda i okrutnog protivnika, bilo da je on sin Saveza (Jevrejini) ili ne, i od suda *Geinama*.⁵

Birhot a Tora – Blagoslovi za Toru⁶

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim, i obavezao nas da se bavimo rečima Tore.

VEAREV NA – Neka omile, Gospode Bože naš, reči Tore Tvoje ustima našim i ustima naroda Tvog, Doma Izraelovog. Neka bismo mi i potomstvo naše, i potomstvo potomstva našeg, svi mi spoznali Ime Tvoje i učili Toru Tvoju zarad nje same. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji podučava narod Svoj, Izrael, Tori.

⁵ *Neka bude Volja Tvoja* je molitva koju je govorio Rabi Jeuda a Nasi svakog dana iza Šaharita, jutarnje molitve (Berahot, 16b).

⁶ Kazuju se pre učenja Tore.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ:
בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
אֶהֱרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבַרְכוּ אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם: יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:
יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ: יֵשֵׁא יְהוָה פָּנָיו וְ
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לָךְ שָׁלוֹם: וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמוֹ עַל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֶבְרַכֶם:

בְּקִשּׁוֹת.

טובים להשכים ננוקד ולומר ליה נקטום וחתימת. ולאו כס היוסר מונגליס:

שְׁעָרֶיךָ בְּרַפְקֵי יְהִי פִתְחָה.

וּלְדַל שׁוֹאֵל לִפְנֶיךָ יְהִי סִלְחָה:

לָךְ תִּבּוֹא תִפְלֹתִי וְשׁוֹעִי מִקּוֹם כָּבֵשׁ וְעִשְׂרוֹן וּמִנְחָה:
סַעֲיִד מְאֹד עֵינֵי רִצָּה וְשָׁמֹר לְשׁוֹנֵי. וְאִם אִשְׁגָּה לִפְנֶיךָ
יְהִי סִלְחָה: סַעֲיִד דְּרִימוֹתֵי לָךְ לִבִּי וְעֵינֵי נִטָּה אֲזַן וְגַם עֵין
פְּקָחָה: סַעֲיִד שָׁמַע קוֹלִי וְשׁוֹעֲתִי הַקְּשִׁיבָה. וְתִפְלֹתִי מִקּוֹם
קָרְבָן לְקַחָה: סַעֲיִד עֲנֵה קוֹלִי וְשׁוֹעֲתִי וְנִיבִי וְעֵינֶיךָ עַל
עַם נִכְאָה פְּקָחָה: סַעֲיִד רְאֵה כִּי נִכְנָעָה רוּחִי בְּקַרְבִּי.
וְנִשְׁמַתִּי מְאֹד בְּלִלָה וְשָׁחָה: סַעֲיִד רַחוּם וְחַנּוּן לִפְנֶיךָ

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je izabrao između svih naroda i dao nam Toru Svoju. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji daje Toru.

Birkat koanim – sveštencički blagoslov

Reče Gospod Mojsiju govoreći: Reci Aronu i sinovima njegovim, govoreći: Ovako blagoslovite sinove Izraelove govoreći im: Neka te Gospod blagoslovi i neka te čuva. Neka te obasja Gospod licem Svojim i neka ti bude milostiv. Neka Gospod obrati lice Svoje k tebi i neka ti dâ mir. Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti.⁷

BAKAŠOT

Običaj je da se ujutru ranije ustane i kažu neke od ovih molbenih pesama⁸

ŠEAREHA BEDOFKI

Otvori mi dveri Tvoje, o, Gospode, kada na njih zakucam i oprosti siromahu, o, Gospode, kada pred Tobom zavapi. Pred Tebe će doći molitva moja i vapaj moj umesto jagnjeta, desetka i žrtve. Otvori ... Vid očiju mojih milostivo primi i očuvaj jezik moj, a ako sam zgrešio pred Tobom, o, Gospode, oprosti mi. Otvori ... K Tebi sam uzneo srce moje i oči moje, prigni uho Svoje i otvori oko Svoje. Otvori ... Čuj glas moj i vapaj moj poslušaj i molitvu moju umesto žrtve primi. Otvori ... Usliši glas moj, vapaj moj i plod usana mojih, i neka bi se oči Tvoje obratile ka narodu ožalošćenom. Otvori ... Pogledaj, jer duh je moj klonuo i duša je moja posrnula i bespomoćno leži. Otvori ... Premilostivi i Žalostivi, pred Tobom

⁷Bamidbar, Brojevi, 6:22-27.

⁸Bakašot su molbene pesme slične *selihot* molitvama-pokajnicama koje se govore mesec dana pre Roš ašana tokom meseca *elula*. U sefardskom molitveniku iz XVII veka nalazimo nekoliko *bakašot* koje su pevane ranom zorom pre početka molitve. Sefardi Jerusalima su negovali predaju kazivanja *bakašot* naročito Šabatom od ponoći do zore. Ove skupine su nazivane *Omere bakašot*, kazivači molbenih pesama. Iako su *bakašot* bile u početku kazivane svakodnevno, vremenom se njihovo kazivanje zbog smanjenog broja učesnika ograničilo na subotnji dan. Običaj kazivanja *bakašot* potiče iz Cefata, Safeda, iz kruga sledbenika Isaka Lurije, čuvenog kabaliste. Videti Dodatak II, str. 946.

קטאנו. סלח לנו ושלח לנו הרחמה: סעיד חוס ורחם על
 פליטת אריאל. והוציאם מצרה לרחמה: סעיד מקום
 מקדש מכון מאז עולמים. ויש געלה ונראה בשמחה:
 סעיד השיבם יי על אדמתם ומכונם. והשיבם בהשקט
 ובבטחה: סעיד מחה עון ופשע וגם תפארה. ודוננו
 ברחמיה יי סלחה: סעיד לך עיני ותהנני יי. הוציאנו
 מצרה לרחמה: סעיד אדון עולם לך תמיד אקנה. ישועתך
 לעם עני שלחה: סעיד בנה אוגם ומלוך לעד לעולם.
 ואורך על הר ציון ורחמה: סעיד ירגנו שוכני ארץ וערץ.
 ויאמר לך יי הנימלכה: סעיד פתח שער לקבל התחנה.
 והשמיענו קול ששון ושמחה: סעיד

אדון עולם אשר מלך.	בשרם כל יציר נברא :
לעת נעשה בחפצו כל.	אזי מלך שמו נקרא :
ואחרי ככלות הכל.	לברו ומלוך נורא :
והוא ה' והוא הוה.	והוא יהיה בתפארה :
והוא אהד ואין שני.	להמשילו להחבירה :
בלי ראשית בלי תכלית.	ולו העוז והמשרה :
בלי ערך בלי דמיון.	בלי שנוי והתמורה :
בלי חבור בלי פירוד.	גדול פת והנבורה :
והוא אלי וחי גאלי.	וצוד חבלי ביום צרה :
והוא נפי ומנוסי.	מנת פוסי ביום אקרא :
והוא רופא והוא מרפא.	והוא צופה והוא עזרה :
ב'דו אפקיד רוחי.	בעת אישן ואעידה :

smo zgrešili, oprosti nam i podari nam olakšanje. Otvori ... Smiluj se i samilostiv budi ostatku junačkom i izbavi ga iz nevolje kako bi odahnuo. Otvori ... Iznova podigni Hram, mesto prebivanja od dâna pradavnih i k njemu ćemo se uspeti i u radosti pred Tebe izaći. Otvori ... Vрати ih, o, Gospode, u zemlju njihovu i u mesta njihova i daj da legnu u miru i sa spokojem. Otvori ... Izbriši prestup, bezakonje i greh, i zla naša oprosti nam u samilosnoj ljubavi Tvojoj, o, Gospode. Otvori ... K Tebi su upravljene oči moje i molitve moje pokajnice, o, Gospode. Izbavi nas iz nevolje kako bismo odahnuili. Otvori ... Gospodaru sveta, Tebi se uvek nadam, spasenje Svoje pošalji narodu sirotom. Otvori ... Podigni Svetinju i vladaj doveka i neka bi svetlost Tvoja obasjala goru Sion. Otvori ... Zakliktaće svi koji nastavaju zemlju i nebesa i reći će: "Tvoje je kraljevstvo, o, Gospode." Otvori ... Otvori dveri kako bi primio molitvu pokajnicu i neka bismo čuli glas veselja i radosti. Otvori ...

ADON OLAM⁹

Gospodar sveta Koji je kraljevaо pre nego što je bilo koje biće stvoreno. A kada je sve po Njegovoj Volji bilo učinjeno, tada se prozva Kraljem. I kada sve bude nestalo, sam će On Svesilni kraljevati. On je bio, On jeste, i On će biti u sjaju. On je Jedan Jedini i nema drugog s kim se može porediti, niti Mu ravan biti. On je bez početka i bez kraja je, i Njegova je moć i vlada. Nedokučiv je i neuporediv, nepromenljiv i niko Ga i ništa Ga ne može zameniti. Nema tela, bestelesan je i rasuti se ne može, velika sila i snaga On jeste. On je Bog moj i večno živi Spasitelj moj, utočište moje u bolu na dan nevoljni. On je zastava moja i pribežište moje, sudbina moja na dan kada zavapim k Njemu. On leči i isceljuje, On sve vidi i pomaže. U Njegovu ću ruku predati duh svoj kad ležem i kad ustajem.

⁹Ne zna se ko je napisao ovu poemu; neki je pripisuju Ibn Gevirolu, drugi Rav Šeriri Gaonu, a ima ih koji tvrde da je napisana mnogo pre nego što su živeli Rav Šerira i Rav Haj.

וְעַם רַחֵם נְנוּתִי. אֲדַגֵּי לִי וְלֹא אֵירָא :
 בְּמִקְדָּשׁוֹ תִגְדַּל נַפְשִׁי. מְשִׁיחֵנוּ יִשְׁלַח מִהֶרֶב :
 וְאִזְ נִשְׁרַח בְּבֵית קִדְשִׁי. אָמֵן אָמֵן שֵׁם הַגּוֹרָא :

כָּל בְּרוּאֵי מַעֲלָה וּמִטָּה. יַעֲרֹן יַעֲרֹן כָּלֵם פְּאֶהֶד.
 יי אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד: יַעֲרֹן שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת
 שְׁבִילָךְ. וְכֵל מִבֵּין סוּדָם יִסְבְּרוּ אֶת גְּדֻלָּךְ. וְהֵם יִגִּירוּ בִּי
 הַכֹּל שְׁלֹךְ. וְאַתָּה הָאֵל הַמְּלַךְ הַמְּיוֹחֵד: יַעֲרֹן לְבָבוֹת
 בְּחֻשְׁבָּם עוֹלָם בְּנוֹי. יִמְצְאוּ כֹל יֵשׁ בְּרִיתְךָ שְׁנוֹי. בְּמִסְפָּר
 כְּמִשְׁקַל הַכֹּל מְנוֹי. כָּלֵם נִתְּנוּ מִרוּעָה אֶחָד: יַעֲרֹן מִרְאֵשׁ
 וְעַד סוּף יֵשׁ לְךָ סִימָן. צָפוֹן וְיָם וְקֶדֶם וְחִיטָּן. שְׁחַק וְתַבֵּל
 עַד גְּאֻמָּן. מִזָּה אֶחָד וּמִזָּה אֶחָד: יַעֲרֹן הַכֹּל מִמֶּה נִזְכָּר
 וְזוֹר. אַתָּה תַעֲמוֹד וְהֵם יֵאבְדוּ אֲבוּד. לִכֵּן כָּל יַצוּר לְךָ
 יִתֵּן כְּבוֹד. כִּי מִרְאֵשׁ וְעַד סוּף הֲלֵא אָב אֶחָד: יַעֲרֹן
 וּבְתוֹרַתְךָ יי אֱלֹהֵינוּ כְּתוּב לְאִמֵּר: שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל. יי
 אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד:

אֲבָרַךְ אֶת שֵׁם יי הַנֶּעְלָם מִכָּל נִמְצָא: וְאִקְוָה חֲסֵדוֹ
 כָּל יְמֵי. עַל טוֹב אֲשֶׁר עָשָׂה: נָתַן לָנוּ אֶת הַחֻרָה.
 לְזַכּוֹתֵנוּ רְצָה: וּמְרוֹב כָּל הַטְּאֵתֵינוּ נִתְּנָנוּ לְמִשְׁפָּה:
 מִשְׁלוֹ בָּנוּ אוֹיְבֵינוּ. הֵן לְרִיב הֵן לְמִצְרָה: שְׁבָרוּ כָּל
 עֲצָמוֹתֵינוּ. פְּקַנְרָה הִרְצִינָה: וְהָאֵל בְּרוּב חֲסֵדָיו. פָּגְיוֹ
 לְעַמּוֹ נִשְׂאָ: וּבְטוֹבוֹ יִשְׁלַח לָנוּ. אֶת מְשִׁיחֵנוּ בְּמִרוּעָה
 עִמּוֹ אֱלֹהֵינוּ הַנִּבְיָא. לְקִיָּם אֶת הַמִּשְׁאָ:

A sa duhom i telo svoje, jer Gospod je sa mnom i neću se bojati. U Svetinji Njegovoj, duša će se moja veseliti, neka bi nam Pomazanika našeg ubrzo poslao. Tada ćemo pesmu uznositi u Hramu Svetom, *Amen, Amen, Imenu strašnom.*

KOL BERUE

Šelomo ibn Gevirol (1021-1058)

Sva stvorenja na visinama i u nizinama posvedočiće i kao jedan kazaće: Gospod je Jedan i Ime je Njegovo Jedan. Trideset i dve su staze puta Tvog i svak ko razume tajnu njihovu kazivaće o veličini Tvojoj. Oni će spoznati da sve Tebi pripada i da si Ti Bog, Kralj Jedan i Jedini. Kada srca misle o svetu sazdanom spoznaće da bi sve što postoji bez Tebe drugačije bilo. Brojem i težinom izbrojano je sve, sve je dato od Pastira Jednog. Od početka pa do kraja, znak ti je – sever, zapad, istok i jug. Nebo i zemlja su ti svedok istinit, jedan odozgo, a drugi odozdo. Sve je od Tebe dato i darovano, Ti ćeš opstati, ali će oni proći. Stoga sva stvorenja će Tebi poštovanje odati, jer ko je od početka i do svršetka, ako ne Otac Jedan Jedini. I u Tori Tvojoi, Gospode Bože naš, zapisano je da je rečeno: "Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini."

AVAREH ET ŠEM¹⁰

Blagosloviću Ime Gospodnje, skrivenije od svega što postoji. I nadaću se milosti Njegovoj svih dana svojih, svakom dobru koje je učinio. Toru nam je dao i s njom da nas povlasti je hteo, al' zbog obilja grehova naših opleniti nas je dao. Neprijatelji naši nad nama vladaše, bilo bolom bilo silom, poput trske slomiše sve kosti naše. Ali Bog u obilju milosti Svoje obrati lice Svoje ka narodu Svom, i u dobroti Svojoi poslaće nam ubrzo Mesiju, Pomazanika Svog. A s njim i proroka Elijaua kako bi se proroštvo obistinilo.

¹⁰ Pisac nepoznat, a poema se prvi put pojavljuje u molitveniku štampanom u Konstantinopolju 1545.

למענה ולא לנו. ולשכבי מערה: פנה נא צבי
 תפארה. ירושלם היקרה. בזכות תורה הישרה. הפרות
 עשרה: סודך גלה לגלמודה. תגלגה בנות יהודה. בזכות
 תורה המודה. עינים מאירה: שלה לי גואל מנחם. אבלי
 ציון תנהם. אתה תקים תרחם. ותחונן עפרה: עד מתי
 תשבח בניה. ועדת סגלתה. שתי כוס מידך. וגם מצו
 שטרה: באיבי עשה נקמה. פי קמו עלי ביד רמה. פי
 לא יירש בן האמה עם בן הגבירה: השיבנו ונשובה.
 תוך עיר ציון העלובה. ונהיה בעלי תשובה. לב טהור
 לי ברא: שלח לנו את משיחנו. עם אליהו נביאנו. פי
 הוא יאיר עינינו. ויבשר בשורה: אני יראו עינינו. וגם
 ישמח לבנו. בבנין בית מקדשנו. ושם נרליק המנוחה:

ידיד נפש אב הרחמן. משוך עבדך את רצונך: רומן
 עבדך כמו איל. ישתחה אל מול הדרך. פי יערב
 לו ידידותך. מנופת ציף וכל טעם:

הדור נאה זיו העולם. נפשי חולת אהבתך: אנא אל
 נא רפא נא לה. בדראות לה נועם זיוך. או תתחזק
 ותתרפא. והיתה לה שמחת עולם:

ותיק יהמו רחמיך. והוסה על עם אהובך. פי זה פמה
 נכסוף נכסף. לראות בתפארת עוף: אנא אלי
 המדת לבי. חושה נא ולא תתעלם:

הגלה נא ופרוש חביב. עלי את סבת שלומך: תאיר
 ארץ מכבודך. נגילה ונשמחה בך: מהר אהוב פי
 בא מועד. והננו בימי עולם:

JEDID NEFEŠ¹¹

Ljubljeni duše moje, Oče Premilostivi, priljubi slugu Tvog ka Volji Svojoj. Hitaće sluga Tvoj poput jelena da se prostre pred Veličanstvom Tvojim, jer mu je ljubav Tvoja slađa od saća i od svake naslade.

Veličanstveni, Predivni, Sjaju sveta, duša je moja bolesna od ljubavi za Tobom. O, Bože, isceli je pokazujući joj milinu sjaja Tvog. Tada će se osnažiti i isceliti ona i radost će njena doveka biti.

Od iskona Drevni, neka bi se milost Tvoja uzdigla i smiluj se narodu Tvom ljubljenom koji već dugo čezne da ugleda divotu sile Tvoje. O, Bože, milino srca mog, požuri, dođi, sakrivati se nemoj.

Otkrij Se, Najdraži moj, i razastri nada mnom zaklon mira Tvog. Obasjaj zemlju Veličanstvom Tvojim kako bi se radovali i veselili u Tebi. Požuri, o, Ljubljeni, jer dolazi vreme sastanka i milost nam ukaži kao u dane pređašnje.

---

¹¹ Poemu je napisao Eliezer Azikri, jedan od najvećih kabalista i halahista XVI veka u Erec Jisraelu. Njegova najpoznatija knjiga je *Sefer Haredim*. Središnja tema njegovih moralnih i liturgijskih spisa je goruća ljubav prema Bogu.

יִי חַנּוּנוֹ לָךְ קַוִּינוּ. הַיּוֹם זָרַעְנוּ לַבְּקָרִים: אַף יִשׁוּעַתְנוּ בַּעַת
צְרָה: קוֹטֵי אוֹרֵי פִי בָּא אוֹרֵךְ. וּכְבוֹד יִי עֲלֶיךָ זְרַח:
פִּי הִנֵּה הִתְשָׁךְ וְכִסֶּה אֶרֶץ. וְעַד־פֶּלַל לְאוֹמִים. וְעֲלֶיךָ זְרַח
יִי וּכְבוֹדוֹ עֲלֶיךָ יִרְאֶה:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. שׁוֹמֵר שְׂאֲרֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵל יֵאבֵד
יִשְׂרָאֵל. הָאֹמְרִים בְּכָל יוֹם שָׁמַע יִשְׂרָאֵל: שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד.
שׁוֹמֵר שְׂאֲרֵי גּוֹי אֶחָד. וְאֵל יֵאבֵד גּוֹי אֶחָד. הָאֹמְרִים
בְּכָל יוֹם שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יִי אֱלֹהֵינוּ יִי אֶחָד: שׁוֹמֵר גּוֹי
קְדוֹשׁ. שׁוֹמֵר שְׂאֲרֵי גּוֹי קְדוֹשׁ. וְאֵל יֵאבֵד גּוֹי קְדוֹשׁ.
הָאֹמְרִים בְּכָל יוֹם קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ: שׁוֹמֵר גּוֹי
רַבָּא. שׁוֹמֵר שְׂאֲרֵי גּוֹי רַבָּא. וְאֵל יֵאבֵד גּוֹי רַבָּא.
הָאֹמְרִים בְּכָל יוֹם אָמֵן יְהֵא שְׂמַח רַבָּא:

בְּרָכוֹת טְלִית וְהַפִּילִין.

לוקס הטלית בידו, וצדק הנילות, וממעטף צו ומנכך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית:

Gospode, smiluj nam se, Tebi smo se nadali, budi im mišica svakog jutra i spasenje naše u nevolji. Ustani, zasvetli, jer dođe svetlost tvoja i Slava Gospodnja obasja te. Jer, gle, mrak će prekriti zemlju i tama narode, a tebe će obasjati Gospod i Slava Njegova nad tobom će se pokazati.¹²

ŠOMER JISRAEL

Sastavljač nepoznat

Čuvaru Izraela, čuvaj ostatak Izraela da ne propadne Izrael koji svakog dana kazuje: Čuj, Izraele! Čuvaru naroda jedinog, čuvaj ostatak naroda jedinog da ne propadne narod jedini koji svakog dana kazuje: Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini! Čuvaru naroda svetog, čuvaj ostatak naroda svetog da ne propadne narod sveti koji svakog dana kazuje: Svet, Svet, Svet! Čuvaru naroda velikog, čuvaj ostatak naroda velikog da ne propadne narod veliki koji svakog dana kazuje: *Amen*, neka je veliko Ime Njegovo!

BLAGOSLOVI ZA TALIT I TEFILIN

Pre ogrtanja *talitom* kaže se:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezaao nas da se zaogrnmemo resama.¹³

¹² Ješajau, Isaija, 33:2; 60:1-2.

¹³ Nakon ogrtanja *talitom*, negde je običaj dodati sledeće stihove: *Kako je dragocena milost Tvoja, o, Bože! Sinovi ljudski u senci krila Tvojih utočište nalaze. Šite se od izobilja doma Tvog, i iz potoka sladosti Svojih, Ti ih napajaš. Jer u Tebi je izvor života, svetlošću Tvojom vidimo svetlost. Raširi milost Svoju na one koji Te znaju, i daj pravdu Svoju srcima uspravnih* (Psalam, 36:8-11).

Veoma ću se radovati u Gospodu, i duša će se moja veseliti u Bogu mom jer me u haljine spasenja odenu, plaštem pravde zaogrnu me kao kada se mladoženja vencem kiti i nevesta nakitom svojim (Isaija, 61:10).

אחר כך ונניח חפיליו של יד ומנוד :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וַצַּוָּנוּ לְהַנִּיחַ תְּפִילִין :

ולא יפסיק בין חפילין של יד לחפילין של ראש. ואם טעה והמסיק מנוד נכבה זו :
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וַצַּוָּנוּ עַל מִצְוַת תְּפִילִין :

אחר כך כוונן שלשה כריכות על אצבעו האמצעי, ובטהור כוונן אונק :

וְאֶרְשָׁתֶּיךָ לִי לְעוֹלָם. וְאֶרְשָׁתֶּיךָ לִי בְצַדִּיק
וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאֶרְשָׁתֶּיךָ לִי
בְּאֱמוּנָה וְיָדַעַת אֵת יְיָ:

וּמִחֲכָמְתֶּךָ אֵל עֲלוּן תֵּאֲצִיל עָלַי וּמִבִּינְתֶּךָ
תְּבַיְנֵנִי: וּחֲסֹדֶךָ תִּגְדֹּל עָלַי וּבְגִבּוֹרְתֶּךָ תִּצְמִית
אוֹיְבֵי וְקָמִי. וְשִׁמְן הַטּוֹב תִּרְיֵק עָלַי שֶׁבַע
קָנִי מְנוּרָה. לְהַשְׁפִּיעַ טוֹבָךָ לְכַרְיוֹתֶיךָ. פּוֹתַח
אֵת יָדֶיךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רִצּוֹן:

אחר סגרת חפילין קורא סחי פשוט אליו :

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: קִדְּשֵׁ-לִי

Nakon toga vezuje *tefilin* i izgovara sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da vežemo *tefilin*.¹⁴

Nije dozvoljeno pričati između vezivanja *tefilina* o ruku i stavljanja *tefilina* na glavu. Ukoliko se pak pogreši i govori između vezivanja i stavljanja treba reći sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas zapovešću o *tefilinu*.

Nakon toga vezuje remenje tri puta oko srednjeg prsta i prilikom vezivanja kazuje:

I veriću te Sebi doveka, veriću te Sebi pravdom i sudom i milošću i milosrđem. I veriću te Sebi verom i poznaćeš Gospoda.¹⁵

Bože Svevišnji, prožmi me mudrošću Tvojom i razumom Tvojim, i u milosti Svojoj umnoži dobro nada mnom, krepošću Svojom istrebi neprijatelje moje i one koji na me ustaju. Ulje pomazanja izlij na sedam krakova Menore¹⁶ kako bi se dobrota Tvoja izlila na sva stvorenja Tvoja. Otvaraš ruku Svoju i sitiš sve što živi po želji njihovoj.¹⁷

Nakon vezivanja čitaju se ova dva odeljka:

KADEŠ LI (ŠEMOT, IZLAZAK, 13:1-10)

I reče Gospod Mojsiju govoreći: Posveti Mi

¹⁴Molitveno remenje.

¹⁵Ošca, 2:21-22.

¹⁶Krakovi Menore simbolično predstavljaju kontinente zemlje.

¹⁷Ps., 145:16; Ovaj odeljak je uzet iz kabalističkog komentara Moše Albasa na Sidur. On je živeo u XVI veku u severnoj Africi.

כִּלְ-בְכוֹר פֶּטֶר כָּל-רֹחַם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם
 וּבְבַהֲמָה לֵי הוּא: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם
 זְכוֹר אֶת-הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרַיִם
 מִבֵּית עַבְדִים כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם
 מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ: הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים
 בַּחֹדֶשׁ הָאֵלֵכֶם: וְהָיָה כִּי-יָבִיֵאֵךְ יְהוָה אֶל-
 אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִיטִי וְהַיְבוֹסִי
 אֲשֶׁר נִשְׁבַע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לָךְ אֶרֶץ זָבַת
 חֶלֶב וְדָבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת-הָעַבְדִּים הַזֵּאת
 בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכֵל מִצֹּאת
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חָג לַיהוָה: מִצֹּאת יֵאָכֵל אֶת
 שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא-יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ וְלֹא-יֵרָאֶה
 לָּךְ שָׂאֵר בְּכֹל-גִּבְעֹתֶיךָ: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם
 הַהוּא לֵאמֹר בְּעַבְדִּי זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי
 מִמִּצְרַיִם: וְהָיָה לָּךְ לְאוֹת עַל-יָדֶךָ וְלִזְכָּרוֹן
 בֵּין-עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ
 כִּי פִיר חֲזֹקָה הוֹצִיאָךְ יְהוָה מִמִּצְרַיִם:
 וְשָׁמַרְתָּ אֶת-הַחֻקִּים הַזֵּאת לְמוֹעֲדָה מִיָּמִים
 יְמִימָה: פֹּ וְהָיָה כִּי-יָבִיֵאֵךְ יְהוָה אֶל-אֶרֶץ
 הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַע לָּךְ וְלַאֲבֹתֶיךָ וְנָתַנָּה
 לָּךְ: וְהִעֲבַדְתָּ כָּל-פֶּטֶר-רֹחַם לַיהוָה וְכָל-
 פֶּטֶר וְשֹׁגֵר בְּבַהֲמָה אֲשֶׁר יְהִי לָּךְ הַזֹּבְחִים

svakog prvenca, što god otvara matericu u sinova Izraela, i od ljudi i od stoke, jer Meni pripadaju. I Mojsije reče narodu: Pamтите ovaj dan u koji izidoste iz Egipta, iz doma robova, jer vas rukom krepkom izvede Gospod odande i neka se ništa kvasno (*hamec*) ne jede. Danas izlazite u prolećnom mesecu.¹⁸ I biće kada te Gospod uvede u zemlju kanânsku, hetejsku, amorejsku, hivijsku i jevusejsku, za koju Se zakleo očevima tvojim da će ti je dati, zemlju u kojoj teku mleko i med, da ćeš služiti službu ovu u ovom mesecu. Sedam dana jedi beskvasne hlebove (*maces*), a sedmi dan neka je praznik Gospodu. Hlebovi beskvasni da se jedu sedam dana, i da se ne vidi kod tebe ništa kvasno (*hamec*), i neka se ne vidi¹⁹ kod tebe ništa kvasno u celoj zemlji tvojoj. I kazaćeš sinu svom u taj dan²⁰ govoreći: "Zarad ovoga, Gospod mi je učinio kada sam izlazio iz Egipta."²¹ To²² će ti biti kao znak na ruci tvojoj i kao spomen među očima tvojim, da ti Tora Gospodnja bude u ustima tvojim, jer te je rukom krepkom izveo Gospod iz Egipta. I stoga čuvaj ovaj zakon da ga ispunjavaš u naznačeno vreme od godine do godine.

VEAJA KI JEVIHA (ŠEMOT, IZLAZAK, 13:11-16)

I biće kada te Gospod uvede u zemlju kanânsku, kao što Se zakleo tebi i očevima tvojim, i kada ti je bude dao odvajaćeš Gospodu sve što otvara matericu, i od stoke tvoje što god otvara matericu, što je muško da bude Gospodu.

¹⁸ *Aviv*, petnaesti dan meseca *nisana*, kada su vremenske prilike pogodne za putovanje (*Raši*).

¹⁹ Tj. neka ne bude u tvom posedu.

²⁰ Noć 15-og *nisana*, večer *Pesaha*.

²¹ Tj. Bog me je izveo iz Egipta kako bih mogao da ispunjavam sve zapovesti koje je propisao za praznik *Pesah*.

²² Izlazak iz Egipta.

לַיהוָה: וְכָל-פֶּטֶר חֵמֶר תִּפְדֶּה בְשֵׁה וְאִם-
 לֹא תִפְדֶּה וְעִרְפָתוֹ וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָה
 תִּפְדֶּה: וְהָיָה כִּי-יִשְׁאַלְךָ בְנֶךָ מָחָר לֵאמֹר
 מַה-זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה
 מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: וַיְהִי כִּי-הִקְשָׁה
 פְּרַעֲהַ לְשַׁלְּחֵנוּ וַיְהַרְגַּ יְהוָה כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ
 מִצְרַיִם מִבְּכוֹר אָדָם וְעַד-בְּכוֹר בַּהֲמָה עַל-
 פְּנֵי אֲנִי זָבַח לַיהוָה כָּל-פֶּטֶר רְחֵם הַזְּכוּרִים
 וְכָל-בְּכוֹר בְּנֵי אִפְדָּה: וְהָיָה לְאוֹת עַל-יַדְכֶם
 וְלְטוֹטְפֹת בֵּין-עֵינֶיךָ כִּי בְחֹק יָד הוֹצִיאָנוּ
 יְהוָה מִמִּצְרַיִם:

זמירות

וְהַתְּפִלָּל חֲנָה וְהֵאמֵר עָלַי לְבִי בַיהוָה.
 רַמָּה קָרְנֵי בַיהוָה. רָחַב פִּי עַל אוֹיְבֵי כִי
 שָׂמַחְתִּי בִישׁוּעָתְךָ: אֵין קְרוֹשׁ בַּיהוָה כִּי אֵין
 בְּלַתְךָ. וְאֵין צוֹר כַּאֲלֵהֵנוּ: אֵל תִּרְבוּ
 תִדְבְּרוּ גִבְהָה גִבְהָה. יֵצֵא עֵתְךָ מִפִּיכֶם.
 כִּי אֵל דְּעוֹת יְהוָה. וְלוֹ נִתְּנֵנוּ עַל־לוֹת:
 קָשַׁת גְּבָרִים חֲתִים. וְנִבְשָׁלִים אֲזָרוּ חֵיל:
 שְׂבָעִים בְּלַחֵם נִשְׁכְּרוּ. וְרַעֲבִים חָרְלוּ. עַד

A svako magare prvenče otkupi jagnjetom.²³ Ako li ga ne bi otkupio slomi mu vrat. Ali svakog prvenca čovečijeg između sinova svojih otkupi. A kada te sin tvoj sutra zapita govoreći: "Šta je to?" – reci mu: "Rukom krepkom izvede nas Gospod iz Egipta, iz doma robova. I bi kada otvrdnu faraon, te nas ne hte pustiti, pobi Gospod sve prvence u zemlji egipatskoj od prvenca čovečijeg do prvenca stoke. Zato prinosim Gospodu sve muško što otvara matericu, a svakog prvenca sinova svojih otkupljujem." To²⁴ će ti biti kao znak na ruci tvojoj i kao počeonik među očima²⁵ tvojim, da nas je rukom krepkom izveo Gospod iz Egipta.

ZEMIROT

ŠIRAT HANA²⁶ – I Hana se pomoli i reče: Razveseli se srce moje u Gospodu, podiže se rog moj (tj. snaga) u Gospodu. Otvoriše se usta moja na neprijatelje moje, jer sam radosna radi spasenja Tvoga. Niko nije Svet kao Gospod, jer nema drugog osim Tebe, i nema Stene (tj. sile) kao što je Bog naš. Ne govorite više ponosito i neka ne izlaze iz usta vaših reči ohole, jer je Gospod Bog Koji sve zna, i On svačije delo meri. Izlomi se luk silnika, a iznemogli se snagom opasaše. Koji siti behu, za hleb se u najam daju, a koji gladni behu odmaraju se.

²³ Jagnje se daje koenu i ne prinosi se na žrtvu.

²⁴ Izlazak iz Egipta.

²⁵ Tako što ćeš napisati ove odeljke iz Tore i staviti ih u *tefilin* za ruku i u *tefilin* za glavu (*Raši*).

²⁶ Šemuel alef, I Samuelova, 2:1-10. Ovu molitvu i zahvalnicu Bogu je uznela Hana, žena Elkanaova, po rođenju sina nakon mnogih godina braka. Njen sin je bio prorok Šemuel. Elkana je imao drugu ženu Peninu koja je rodila mnogo dece. Penina i njena deca su se s prezirom odnosili prema Hani koja nije imala dece.

עָקְרָה יְלֵדָה שְׁבַעָה. וְרַפַּת בָּנִים אִמְלָלָה;
 יְהוָה מִמִּית וּמַחִיָּה. מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיַּעַל: יְהוָה
 מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר. מִשְׁפִּיל אֶף מְרוֹפֵס: מְקִים
 מִעֶפֶר דָּל. מֵאֲשַׁפֵּת יָדַיִם אֲבוּזַי. לְהוֹשִׁיב
 עִם גְּדִיכִים. וְכֶסֶף כְּבוֹד יִנְחִילֵם. כִּי לִיהוָה
 מִצְקֵי אֶרֶץ. וַיֵּשֶׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֵל: רַגְלֵי חֲסִידָיו
 יִשְׁמֹר. וְרַשְׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. כִּי לֹא בִכַח
 יִגְבֹּר אִישׁ: יְהוָה יַחַתוּ מְרִיבָיו. עֲלֵיו בְּשָׂמַיִם
 יִרְעֵם. יְהוָה יִדִּין אֲפָסֵי אֶרֶץ. וַיִּתֵּן עֵץ לְמַלְכוּ.
 וַיְרֵם קָרֵן מְשִׁיחוֹ: — אֲתוּהִי בָמָּה רִבְרִבִּין.
 וְתִמְהוּהִי בָמָּה תִקְיִפִּין. מַלְכוּתָהּ מַלְכוּת
 עֹלָם. וְשִׁלְטָנָהּ עִם דָּר וְדָר: וְאַנְחָנוּ עִמָּךְ
 וְצֹאן מְרַעִיתֶךָ. גוֹדָה לָךְ לְעוֹלָם. קְרוֹר וְדָר
 נִסְפָּר תִּהְלָתֶךָ: עָרֵב וּבִקֵּר וְצִהְרִים אִישִׁיתָה
 וְאַהֲמָה. וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: בְּרִן יִיחָד כּוֹכְבֵי בִקֵּר
 וַיִּרְעוּ כָל־בְּנֵי אֱלֹהִים: לֹא אִירָא מְרַבְבוֹת
 עִם. אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוּ עָלַי: וְאַנִּי בִּי אֲצַפֶּה.
 אוֹחִילָה לְאֱלֹהֵי יִשְׁעֵי. וְשָׁמַעֲנִי אֱלֹהֵי:

בשם וציוס טו וסין הנונים שבין זה:

אל תשמחי אנבתי לי. כי נבלתי קמתי. כי אשב בחשך
 יי אור לי:

I dok nerotkinja sedmoro rodi, ona koja imaše dece iznemože. Gospod usmrćuje i oživljava, spušta u grob i podiže. Gospod siromaši i bogati, ponižava i uzvisuje. Siromaha iz praha podiže, iz buništa ubogog uzvisuje, da ih s knezovima posadi i daje im presto slave. Jer su Gospodnji temelji zemlje i na njima je osnovao vaseljenu. Sačuvaće korake milih Svojih, a zlobni će umuknuti u mraku, jer snagom svojom neće čovek nadjačati. Koji se Gospodu protive satrće se, na njih će zagrmeti s nebesa. Gospod će suditi (svim ljudima po) krajevima zemaljskim i daće snagu kralju Svome, i uzvisiće rog (tj. moć) Pomazaniku Svom. Znamenja Njegova kako su velika! I čudesa Njegova kako su silna! Kraljevstvo je Njegovo kraljevstvo večno, i vlast Njegova od kolena do kolena.²⁷ A mi, narod Tvoj, stado paše Tvoje, doveka ćemo Tebe slaviti i od kolena do kolena kazivati hvalu Tvoju. U večje, u jutro i u podne tužim i uzdišem, i On čuje glas moj. Kada pevahu zajedno zvezde jutarnje i svi anđeli kliktaše. Ne bojim se mirijada naroda koji me opkoliše sa svih strana. A ja ću ka Gospodu gledati, uzdaću se u Boga spasenja svog, uslišiće me Bog moj.²⁸

Subotom i praznikom ovaj stih ne kažemo:

Ne raduj se nada mnom, neprijateljice moja, jer iako sam pao, opet ću ustati; jer iako u tami sedim, Gospod mi je svetlost.²⁹

---

²⁷ Daniel, 3:33.

²⁸ Tešim, Psalam, 79:13; 55:18; Ejov, Jov, 38:7; Ps., 3:7; Miha, 7:7.

²⁹ Miha, 7:8.

כִּי לֵךְ יִי הוֹחֵלְתִי. אַתָּה תַעֲנֶנּוּ אֲדֹנָי אֱלֹהִים׃
 רַגְלֵי עֲמֹדָה בְּמִישׁוֹר. בְּמִקְהָלִים אֲבָרָךְ יִי׃

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. זְכַרְנוּ בְּזִכְרוֹן
 טוֹב מִלְּפָנֶיךָ. וּפְקֹדֵנוּ בְּפִקּוּדֵיךָ יְשׁוּעָה
 וְרַחֲמִים. מִשְׁמֵי שָׁמַי שְׁמֵי קָדְשׁ. וְזָכוֹר לָנוּ יִי
 אֱלֹהֵינוּ אֶהְבֵּת הַקְּדוֹמוֹנִים. אֲבָרָהֶם יִצְחָק
 וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ. אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד
 וְאֶת הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ
 בְּהַר הַמְּרִיָּה. וְאֶת הָעֵקֶדָה שֶׁעָקַד אֶת יִצְחָק
 בְּנוֹ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. כִּכְתוּב בְּתוֹרָתְךָ׃

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה
 אֶת-אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר
 הִנְנִי׃ וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנֶךָ אֶת-יִחִידְךָ
 אֲשֶׁר-אֶהְבֵּת אֶת-יִצְחָק וְלֵךְ-לֵךְ אֶל-אֶרֶץ
 הַמֹּדִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים
 אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים׃ וַיִּשְׁכַּם אֲבָרָהָם בַּבֶּקֶר
 וַיַּחֲבֵשׁ אֶת-חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת-שְׁנֵי נַעֲרָיו אִתּוֹ
 וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֵצִי עֲלָה וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ
 אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר-לּוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם
 הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אֲבָרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-
 הַמָּקוֹם מְרַחֵק׃ וַיֹּאמֶר אֲבָרָהָם אֶל-נַעֲרָיו

Jer u Tebe, Gospode, nadu svoju polažem, a Ti mi odgovaraš, Gospode Bože moj.³⁰ Noga moja stoji na pravom putu, na saboru u mnoštvu blagosloviću Gospoda.³¹

AKEDAT JICHAK – VEZIVANJE ISAKA

ELOENU – Bože naš i Bože otaca naših! Spomeni nas se na dobro i usliši nas spasenjem i samilosnom ljubavlju sa prvotnih nebesa nebêsa. Seti se nas, Gospode Bože naš, ljubavi praotaca Avrâma, Isaka i Izraela, slugu Tvojih, i Saveza, i milosti, i obećanja kojim si se zakleo Avrâmu, praocu našem, na brdu Morija, i vezivanja Isaka, sina njegovog, na žrtveniku, kao što piše u Tori Tvojoj:³²

VAJEI – I beše nakon svih tih događaja da Bog okuša Avrâma. Reče mu: “Avrâme!” A on odgovori: “Tu sam ja!” Bog reče: “Molim te uzmi sina svoga, jedinca svoga, koga ljubiš, Isaka, i idi u zemlju Moriju i prinesi ga tamo na žrtvu na brdu koje ću ti kazati.” A sutradan rano ustavši, Avrâm osedla magarca svog, uze sa sobom dva dečaka i Isaka sina svoga. I nacepavši drva za žrtvu – paljenicu ustade i pođe ka mestu koje mu kaza Bog. Trećeg dana, podigavši oči svoje, ugleda Avrâm mesto izdaleka. I reče Avrâm dečacima svojim:

³⁰Tešim, Psalam, 38:16.

³¹Psalam, 26:12.

³²Berešit, Postanje, 22:1-19.

שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם־הַחֹמֶר וְאֲנִי וְהַנֶּעֱר נִלְכָּה
 עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשׁוּבָה אֵלֵיכֶם: וַיִּקַּח
 אֲבָרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֵלֶה וַיִּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנֵו
 וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמֶּאֱכֹלֶת וַיֵּלְכוּ
 שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אֲבָרָהָם אָבִיו
 וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה
 הָאֵשׁ וְהָעֲצִים וְאִיֵּה הִשָּׂה לְעֵלֶה: וַיֹּאמֶר
 אֲבָרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה־לָּו הִשָּׂה לְעֵלֶה בְנִי
 וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
 אָמַר־לָו הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אֲבָרָהָם אֶת־
 הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֲצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק
 בְּנֵו וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֲצִים:
 וַיִּשְׁלַח אֲבָרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמֶּאֱכֹלֶת
 לִשְׂחֹט אֶת־בְּנֵו: וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאדָּ יְהוָה
 מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אֲבָרָהָם | אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר
 הֲנִנִי: וַיֹּאמֶר אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעֱר וְאֶל־
 תַּעַשׂ לָו מְאוּמָה כִּי עֵתָה יָדַעְתִּי כִּי־יִרְאֶה
 אֱלֹהִים אֶתָּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־
 יְחִידְךָ מִמֶּנִּי: וַיִּשָּׂא אֲבָרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְאֶה
 וְהִנֵּה־אֵיל אֲחֵר נֹאֲחָו בְּסִבְךָ בְּקִרְבִּי וַיִּלְךְ
 אֲבָרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלֶה תַּחַת
 בְּנֵו: וַיִּקְרָא אֲבָרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה |

“Ostanite vi ovde sa magarcem, a ja i dečak (Isak) idemo onamo da se poklonimo, pa ćemo se vratiti k vama.” I uzevši Avrâm drva za žrtvu – paljenicu, stavi ih na Isaka, sina svog, a u ruku svoju uze oganj i nož. I pođoše obojica zajedno. Isak tada reče ocu svom Avrâmu – reče mu: “Oče moj!” Odgovori mu (Avrâm): “Tu sam ja!” Reče (Isak): “Eto ognja i drva, ali gde je jagnje za žrtvu – paljenicu?” A Avrâm odgovori: “Bog će se, sine, postarati za jagnje za žrtvu.” I obojica idahu zajedno. Kada stigoše na mesto koje mu Bog kaza, Avrâm podigne onde žrtvenik, naslaže drva, i svezavši Isaka, sina svog, položi ga na žrtvenik vrh drva. I pruži Avrâm ruku svoju i uze nož da zakolje sina svog. Ali ga anđeo Gospodnji zovnu s neba i reče: “Avrâme! Avrâme!” A on reče: “Tu sam ja!” A (anđeo) reče: “Ne diži ruku svoju na dečaka i ništa mu ne čini, jer sada poznah da se Boga bojiš kad nisi požalio sina svog, jedinca svog, Mene radi.” Podiže Avrâm oči svoje i pogleda i vide iza sebe ovna koji se beše zapleo rogovima u čestaru. Tako Avrâm ode i uze ovna i prinese ga na žrtvu – paljenicu umesto sina svoga. I nazva Avrâm mesto ono:

יִרְאֶה אִשֶּׁר יֹאמֶר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יִרְאֶה:
 וַיִּקְרָא מִלְאֲךָ יְהוָה אֶל־אֲבֵרָהֶם שְׁנֵית מִן
 הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי נִשְׁבַּעְתִּי נֹאם יְהוָה כִּי
 יַעַן אִשֶּׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא הִשְׁבַּתְתָּ
 אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִירָךְ: כִּי־בָרַךְ אֲבִרְכָךָ וְחִרְבָּךָ
 אֲרַבֶּת אֶת זְרַעְךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲלוֹ
 אִשֶּׁר עַל־שֵׁפֶת הַיָּם וַיִּרֶשׁ זְרַעְךָ אֶת שְׂעַר
 אֲיִבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ בְזְרַעְךָ כָּל גּוֹי הָאָרֶץ
 יַעֲקֹב אִשֶּׁר שָׁמַעַת בְּקִלִּי: וַיֵּשֶׁב אֲבֵרָהֶם אֶל־
 נְעָרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשֶׁב
 אֲבֵרָהֶם בְּבְאֵר שֶׁבַע:

רבונו של עולם. כמו שכבש אברהם
 אבינו את רחמיו. לעשות רצונך בלבב
 שלם. כן יכבשו רחמיו את פעסך. ויגלו
 רחמיו על מדותיה. ותתנהג עמנו יי אלהינו
 במדת החסד ובמדת הרחמים. ותפנס
 לנו לפנינו משורת הדין. ובטובך הגדול
 ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך
 ומנחלתך. וקום לנו יי אלהינו את הדבר
 שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך
 כאמור: וזכרתי את בריתי יעקוב. ואף

“Gospod će videti.” Zato se i danas kaže: “Na brdu Gospodnjem neka bude viđeno.”³³ I anđeo Gospodnji po drugi put zovnu s neba Avrâma. I reče: “Sobom se zakleh, govori Gospod, kad si tako učinio i nisi Mi uskratilo sina svog, jedinca svog, zaista ću te blagosloviti i seme tvoje veoma umnožiti da ga bude kao zvezda na nebesima i kao peska na obali morskoj. I naslediće seme tvoje kapije (tj. gradove) neprijatelja svojih. I blagosloviće se u semenu tvom svi narodi na zemlji, jer si poslušao glas Moj.” Tada se Avrâm vrati dečacima svojim i oni se digoše i odoše zajedno u Beer Ševu i Avrâm se nastani u Beer Ševi.

RIBONO ŠEL OLAM – Gospodaru sveta! Kao što je Avrâm, praotac naš, suspregao ljubav svoju samilosnu³⁴ kako bi puna srca izvršio Volju Tvoju, tako neka ljubav Tvoja samilosna suspregne bes Tvoj, i neka bi ljubav Tvoja samilosna nadvladala nad svojstvima Tvojim.³⁵ Postupaj sa nama, Gospode Bože naš, sa svojstvom milosti Tvoje i sa svojstvom ljubavi samilosne Tvoje, i ophodi se prema nama više nego što zakon to iziskuje. U velikoj dobroti Tvojjoj odvrati gnev Svoj od naroda Tvog, od grada Tvog, od zemlje Tvoje i od baštine Tvoje (Hram). Ispuni, Gospode Bože naš, reč koju si nam obećao u Tori Tvojjoj, preko Mojsija, sluga Tvog, kao što je napisano: “Tada ću se opomenuti Saveza Svog s Jakovom,

³³Tj. neka Gospod izabere ovo mesto da na njemu nastani Svoju Sveprisutnost kao i za *Bet a Mikdaš*, Hram, gde će budući naraštaji prinositi žrtve.

³⁴Ljubav oca prema sinu, jedincu, Isaku.

³⁵Jedno od Božijih svojstava je da On uzvraća “merom za meru”.

את בריתי וצחקי ואף את בריתי אברהם
אזכר. והארץ אזכר:

ונאמר. ואף גם זאת בהיותם בארץ
איביהם. לא מאסתים. ולא געלתים לכלתם.
להפר בריתי אתם. כי אני יי אלהיהם:
ונאמר. וזכרתי להם ברית ראשונים. אשר
הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים.
להיות להם לאלהים. אני יי: ונאמר. ושב
יי אלהיך את שבותך. ורהמך. ושב וקבצך
מכל העמים. אשר הפיצך יי אלהיך שמה:
אם יהיה נדחך בקצה השמים. משם
יקבצך יי אלהיך. ומשם יקחה: והביאך
יי אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך
וירשתה. והטיבך והרפך מאבותיך:

כסח וכיים כזנ חין סונוים פכוקים חלו:

ונאמר על ידי נביאך יי הגנו לה קנינו היה זרועם
לפקדים אף ישועתנו בעת צרה: ונאמר ועת צרה היא
ליעקב ומצנה יושע: ונאמר בכל צרתם לו צר ומלאך
קניו הושיעם. באהבתו ובהמלתו הוא גאלם. וינצלם
וינשאים כל ימי עולם:

ונאמר. מי אל כמוך. נושא עון ועובר על
פשע לשארית נחלתו. לא החזיק לעד אפו

Saveza Svog s Isakom, i Saveza Svog s Avrađamom opomenuću se, i zemlje ću se opomenuti.”³⁶ I rećeno je: “Ali ni onda dok budu u zemlji neprijatelja svojih, Ja ih neću prezreti, niti ih se gnušati tako da ih potrem i raskinem Savez Svoj s njima, jer Ja sam Gospod Bog njihov.”³⁷

I rećeno je: “Opomenu ću se radi njih Saveza Svog sa starima njihovim koje izvedoh iz zemlje egipatske naoćigled nãroda da im budem Bog njihov. Ja sam Gospod.”³⁸ I rećeno je: “Gospod, Bog Tvoj, će povratiti roblje tvoje i smilovaće se na tebe, i vratiće te i sabraće te između svih nãroda među koje te bude rasejao tamo Gospod, Bog tvoj. Ako bi neko tvoj i na kraj sveta izagnan bio, i otuda će te sabrati Gospod, Bog tvoj, i otuda će te uzeti. I odvešće te Gospod, Bog tvoj, u zemlju koju behu nasledili oci tvoji i nasledićeš je. I On će ti dobro učiniti i umnožiće te više nego oćeve tvoje.”³⁹

Subotom i praznikom ne kazujemo ove stihove:

I preko proroka Tvojih rećeno je: “Gospode! Smiluj nam se jer u Tebe polažemo nadu našu. Budi nam mišica snažna svakog jutra i spasenje naše u nevolji.”⁴⁰ I rećeno je: “I vreme je muke Jakovljeve, ipak će se izbaviti iz nje.”⁴¹ I rećeno je: “U svakoj tuzi njihovoj, On beše tužan, i anđeo koji je pred Njim spase ih. U ljubavi Svojoj i u milosti Svojoj, On ih izbavi i podiže ih i nosi ih svih dana sveta.”⁴²

I rećeno je: “Ko je Bog kao Ti? Koji nosi greh i prelazi preko bezakonja ostatku nasledstva Svog (narod Izraela). Koji ne ustrajava doveka u gnevu Svom,

³⁶ Vajikra, Knjiga levitska, 26:42.

³⁷ Isto, 26:44.

³⁸ Isto, 26:45.

³⁹ Devarim, Ponovljeni zakon, 30:3-5.

⁴⁰ Ješajau, Isaija, 33:2.

⁴¹ Jirmijau, Jeremija, 30:7.

⁴² Ješajau, Isaija, 63:9.

כִּי חֶפֶץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יִרְחַמְנֵנוּ. יִכְבוֹשׁ
 עֲוֹנוֹתֵינוּ. וְתִשְׁלַח בְּמִצִּילוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם:
 תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב. חֶסֶד לְאַבְרָהָם. אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ מִיְמֵי קֶדֶם: וְנֹאמֶר.
 וְהִבִּיאֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי. וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית
 תַּפְלָתִי. עֲלוֹתֵיהֶם וּזְבַחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל
 מִזְבְּחִי. כִּי בֵיתִי בֵּית תַּפְלָה יִקְרָא לְכָל
 הָעַמִּים:

אלו דברים שאין להם שיעור. הפאה.
 והבכורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד
 תורה: אלו דברים שאדם העושה אותם
 אוכל מפירותיהם בעולם הזה. והקרן קיימת
 לו לעולם הבא. ואלו הן: כבוד אב ואם
 וגמילות חסדים. ובקור חולים. והכנסת
 אורחים: והשכמת בית הפנסת. והבאת
 שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו.
 ותלמוד תורה פגור כלם:

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר
 כבגלו ומודה על האמת ודובר אמת
 בלבבו וישכם ויאמר:

רבון העולמים ואדוני האדונים. לא על
 צדקותינו אנהנו מפילים תחנונינו לפניך

nego želi dobrotu. Opet će se On smilovati na nas i pokoriti bezakonja naša. Bacićeš u dubine morske sve grehe njihove. Udeli istinu Svoju Jakovu, dobrotu Svoju Avrâmu, kako si Se zakleo očevima našim od dana iskonskih.⁴³ I rečeno je: "Njih ću dovesti na svetu goru Svoju i razveseliću ih u Domu Svom molitvenom. Žrtve njihove paljenice i druge žrtve biće ugodne na žrtveniku Mom, jer će se Dom Moj zvati Dom molitve svih naroda."⁴⁴

ELU DEVARIM⁴⁵ – Ovo su stvari za koje (u Tori) nije određena mera: uglovi polja⁴⁶ prvine plodova,⁴⁷ hodočasna žrtva,⁴⁸ dobrotoljublje i činjenje dobrih dela i učenje Tore. Ovo su stvari⁴⁹ od kojih čovek uživa plodove na ovome svetu, a jezgra mu ostaje za Svet koji dolazi.⁵⁰ To su: poštovanje oca i majke, dobrotoljublje i činjenje dobrih dela, posećivanje bolesnika, gostoprimstvo prema strancima, rano jutarnje odlaženje u molitveni dom (sinagogu), izmirenje ljudi i izmirenje između bračnih drugova, a kao sve to zajedno važi učenje Tore.

LEOLAM⁵¹ – Neka čovek uvek bude bogobojažljiv i kad je sâm i kad je među ljudima, neka prizna istinu i neka govori istinu u srcu svom i neka ustane rano i kaže:

RIBON AOLAMIM – Gospodaru svih svetova i Gospodaru nad gospodarima, ne uznosimo Tebi molitve svoje radi pravednosti naše,

⁴³ Miha, 7:18-20.

⁴⁴ Ješajau, Isaija, 56:7.

⁴⁵ Mišna Pea, 1:1.

⁴⁶ Koji su ostavljani siromasima, videti Vajikra, Knjigu levitsku, 19:9.

⁴⁷ Koji su prinošeni kao žrtva, videti Šemot, Izlazak, 23:19, Devarim, Ponovljeni zakon, 26:1-11 i 8:8.

⁴⁸ Koja je tri puta godišnje prinošena u Hramu, videti Devarim, Ponovljeni zakon, 16:16.

⁴⁹ Gemara, Šabat, 127 a.

⁵⁰ Nagrada na ovom svetu ne umanjuje njegovu večnu nagradu u Svetu koji dolazi.

⁵¹ Tana deve Elijau, 21.

כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי שְׁמַעַתָּה אֲדַנִּי
 סִלַּחְתָּהּ אֲדַנִּי הִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל תֵּאָחֵר.
 לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי שָׁמַךְ נִקְרָא עַל עִירָךָ וְעַל
 עַמֶּךָ: מָה אָנוּ. מָה חַיֵּינוּ. מָה הַסִּדְנָה. מָה
 צַדִּיקְנוּ. מָה פִּחְנוּ. מָה גְבוּרַתְנוּ. מָה נֹאמֵר
 לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל
 הַגְּבוּרִים כָּאֵין לְפָנֶיךָ וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁם כְּלֹא הֵיוּ
 וְחַכְמַיִם כְּכֹלִי מִדַּע וְגְבוּרִים כְּכֹלִי הַשִּׁבְלִי
 כִּי רֹב מַעֲשֵׂינִי תִּהְיוּ. וַיְמִי חַיֵּינוּ הִכְרַ לְפָנֶיךָ
 וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הַכֹּל
 הִכְרַ לְכֹר הַנְּשָׁמָה הַטְּהוּרָה שֶׁהִיא עֲתִידָה
 לְתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן לְפָנֶיךָ כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ: וְכֹל־
 הַגּוֹיִם כָּאֵין נִגְדָךָ. שֶׁנֹּאמֵר הֵן גּוֹיִם כָּמֵר
 מִדְּלִי וּכְשֶׁחֵק מֵאֲוִנִים נֶחְשְׁבוּ הֵן אֵיִים
 כְּדָבָר יִשׁוּל:

אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמֶּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ. בְּנֵי אֲבֹרָהֵם
 אוֹהֲבֶיךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לָּנוּ בְּהַר הַמּוֹרִידָה זֶרַע
 יִצְחָק עֲקָרָךָ שֶׁנֶּעְקַר עַל גְּפֵי הַמּוֹזַבְתָּ. עֲדַת
 יַעֲקֹב בְּנֵיךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאֲהַבְתָּךְ שֶׁאֲהַבְתָּ
 אוֹתוֹ וּמִשְׁמַחְתָּךְ שֶׁשְׂמַחְתָּ בּוֹ. קִרְאתָ שְׁמוֹ
 יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂרוּן:

nego radi velikog milosrđa Tvog. Gospode, počuj! Gospode, oprosti! Gospode, poslušaj i učini! Ne kasni Sebe radi, Bože moj, jer Ime se Tvoje priziva na grad Tvoj i na narod Tvoj. Šta smo mi? Šta je život naš? Šta je dobrotu naša? Šta je pravednost naša? Šta je snaga naša? Šta je jakost naša? Šta da kažemo pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših? Nisu li svi junaci kao ništa pred Tobom, i ljudi slavni kao da ih nikada bilo nije, a mudraci kao da nemaju znanja, i razumni kao da nemaju razuma. Jer sva su dela naša isprazna i dani života naših taština pred Tobom, i čovek nije ništa bolji od stoke, jer sve je taština osim duše koja je čista i koja će u budućnosti položiti sud i račun pred Tvojim nebeskim Prestoljem Slave. Svi su narodi kao ništa pred Tobom, kao što je rečeno: "Gle, narodi su kao gorka kap iz vedra, vrede kao prah na merilima, gle, ostrva kao prah On premešta."⁵²

AVAL – Ali mi smo narod Tvoj, sinovi Saveza Tvoga, sinovi Avrâma, koji Te ljubi i kome si obećanje dao na brdu Morija, potomci Isaka koji svezan beše na žrtveniku Tvom, opština Jakova, sina Tvog prvorođenog, koga si iz ljubavi kojom si ga ljubio i radosti kojom si mu se radovao prozvao Jisrael i Ješurun.

⁵² Ješajau, Isaija 40:15. Za vreme vladavine Jezdereda II (V vek) vavilon-ski Jevreji nisu mogli da kazuju *Šema Jisrael*, jer je vera u jednog Boga bila izazov religiji Zaratustre. Naročiti vladini službenici su bili postavljeni u sinagogama da nadgledaju službu. Rabini tog vremena su naložili da se prvi stih *Šema* kaže kod kuće pre dolaska u sinagogu. *Leolam* je podsticaj da se u vreme verskih progona Judaizam mora držati u tajnosti. Reč *kevagaluj* se ne nalazi u ranim izdanjima. *Ribon aolamim* se pominje u traktatu Joma 87b kao molitva za *Jom Kipur* (*Birnbojm, Asidur ašalem*).

לְפִיכֶן אֲנַחְנוּ תְּיָבִים לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְשַׁבְּחָךְ
 וּלְפָאֲרָךְ וּלְרוֹמְמָךְ וּלְתֵן שִׁיר שְׁבַח וְהוֹדָאָה
 לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וְתֵבִים אֲנַחְנוּ לֹאמֵר לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּכָל־יוֹם תָּמִיד: אֲשֶׁרֵינוּ מָה טוֹב
 חִלַּקְנוּ וּמָה נָעִים נִוְרַלְנוּ וּמָה יָפָה מָאֵד
 יְרוּשָׁתֵנוּ. אֲשֶׁרֵינוּ בְּשֵׁאֲנוּ מִשְׁבִּימִן וּמַעֲרִיבִין
 בְּבִתֵּי כְּנַסְיוֹרָת וּבְבִתֵּי מִדְּרָשׁוֹת. וּמִיַּחֲרִים
 שִׁמְךָ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד. אֲמָרִים פְּעָמִים
 בְּאַהֲבָה:

**שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 יְהוָה אֶחָד:**

נלמט בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

אֲתָהּ הוּא אֶחָד קוֹרֵם שְׁפָרָאתָ הָעוֹלָם.
 וְאֲתָהּ הוּא אֶחָד לְאַחַר שְׁפָרָאתָ הָעוֹלָם
 אֲתָהּ הוּא אֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲתָהּ הוּא אֵל
 בְּעוֹלָם הַבָּא. וְאֲתָהּ הוּא וְשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְמֹוּ.
 קִדְשׁ שִׁמְךָ בְּעוֹלָמְךָ עַל עַם מִקְדָּשֵׁי שִׁמְךָ
 וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרוּם וְתִגְבִּיֶה קִרְנֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ
 בְּקִרְוֹב לְמַעַן שִׁמְךָ: בְּרוּךְ הַמְּקַדֵּשׁ שְׁמוֹ
 בְּרַבִּים:

LEFIHAH – Stoga smo dužni da Ti blagodaramo, da Ti hvalu uznosimo, da Te slavimo, da Te veličamo i da Imenu Tvom pesmu, slavu i hvalu odajemo. I dužni smo pred Tobom kazivati pesmu hvale svakog dana i bez prestanka. Blago nama! Kako je lep udeo naš! Kako je divna sudbina naša! Kako je lepa baština naša! Blago nama kada zorom ranom hrlimo i večerima prebivamo u molitvenim domovima⁵³ i učilištima i bez prestanka ispovedamo jedinstvo Imena Tvog, u ljubavi dva put objavljujući:

**ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ,
GOSPOD JE JEDAN JEDINI.**

Tiho u sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

Jedan Jedini bio si Ti pre nego što si svet stvorio, i Jedan Jedini Ti si nakon što si svet stvorio. Ti si Bog u ovome svetu i Ti si Bog u Svetu koji dolazi. Večan Ti si, i godine Tvoje neće se završiti. Posveti Ime Tvoje u svetu Tvom na narodu koji posvećuje Ime Tvoje. Spasenjem Svojim, podigni i uzvisi rog naš (tj. čast) i izbavi nas uskoro radi Imena Tvoga. Blagosloven da je On Koji u mnoštvu posvećuje Ime Svoje.

---

⁵³ Sinagogama.

אַתָּה הוּא יי הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל
 וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת. בְּשָׁמַי הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיּוֹנִים
 וְהַתַּחְתּוֹנִים. אַתָּה הוּא רֵאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא
 אַחֲרוֹן וּמִבְּלִעְדֵיךָ אֵין אֱלֹהִים. קִבֵּץ נִפְּוֹצוֹת
 קוֹדֵךְ מֵאַרְבַּע כְּנַפּוֹת הָאָרֶץ יִפְּירוּ וְיִדְעוּ כֹּל
 בְּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא אֱלֹהִים לְבַדְּךָ עֲלִיּוֹן
 לְכָל־מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ: אַתָּה עֲשִׂית אֵת
 הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, אֶת־הַיָּם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
 בָּם, וּמִי בְּכָל־מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ בְּעֲלִיּוֹנִים
 וּבַתַּחְתּוֹנִים שִׁיאֲמַר לְךָ מֶה תַעֲשֶׂה וּמֶה
 תַפְעֵל: אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם חַי וְקַיִם עֲשֶׂה
 עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד בְּעִבּוֹר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל
 הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עֲלֵינוּ, וְקַיִם לָנוּ יי
 אֱלֹהֵינוּ אֵת הַדְּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי
 צְפִנְיָה חוּץ פְּאֲמוֹד בְּעֵת הַהֵיא אֲבִי־
 אֲתָכֶם וּבְעֵת קִבְּצֵי אֲתָכֶם כִּי אִתָּן אֲתָכֶם
 לְשֵׁם וּלְתַהֲלָה בְּכָל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבֵי אֵת
 שְׁבוֹתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יי:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאַל־הִי אֲבוֹתֵינוּ
 שֶׁתַּרְחֵם עֲלֵינוּ וְתִמְחֹל לָנוּ אֵת כָּל חַטָּאתֵינוּ
 וְתִכְפֹּר לָנוּ אֵת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתִמְחֹל

ATA – Ti si, Gospode Bože, gore na nebesima i dole na zemlji, i na nebesima nebêsa gornjim i donjim. Ti si prvi i Ti si poslednji, i osim Tebe nema Boga. Sakupi prognane koji se u Tebe uzdaju sa sve četiri strane sveta. Neka bi svi stanovnici sveta spoznali i saznali da si Ti jedini Koji je Bog nad svim kraljevstvima zemlje. Ti si učinio nebesa i zemlju i more i sve što je u njima. I ko među stvorenjima Tvojim, nebeskim ili zemaljskim, može Ti reći šta da činiš, ili šta da izvedeš? Oče naš Koji si na nebesima, Živ i Večan, ukaži nam pravdu i milost radi slave Imena Svog velikog, silnog i strašnog, kojim se i mi zovemo. I neka se na nama ispuni, Gospode Bože naš, reč koju si nam obećao preko Cefanije, proroka Tvog, kao što je rečeno: “U ono vreme dovešću vas, i u ono vreme sabraću vas, jer ću vam dati slavu i hvalu među narodima zemlje, kada vraćanjem povratim roblje vaše pred očima vašim, reče Gospod.”⁵⁴

SEDER AKORBANOT – REDOSLED ŽRTAVA⁵⁵

JEI RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nam se smiluješ i da nam oprostiš sve grehe⁵⁶ naše, i da nam izbrišeš sve prestupe⁵⁷ naše, i oprosti

⁵⁴ Cefanja, 3:20.

⁵⁵ Korbanot – žrtve. Talmud (Menahot 110a) kaže: Reče rabi Jichak: “To što stoji u Tori *zot torat hatat* – ovo je zakon za žrtvu za greh (Vajikra, Knjiga levitska, 6:18) i *vezot torat aašam* – a ovo je zakon za žrtvu radi prestupa (isto, 7:1), znači da se onaj ko uči propise o žrtvi za greh smatra kao da je prineo *hatat*, a onaj ko uči propise o žrtvi za prestup, njemu se računa kao da je prineo *ašam*. Naši Mudraci (Megila, 31b, i Taanit, 27b) su pripisali Avramu da je Bogu rekao sledeće: “Gospodaru vasseljene! Ima nade (za decu Izraela) sve dok Hram postoji (jer prinošenjem žrtava mogu da okaju svoje grehe). Ali šta će biti s njima kada više ne bude Hrama (*Beit a Mikdaš*)?” Bog je odgovorio: “Već sam odredio *Seder a korbanot* – Redosled žrtava za njih. Kada ga budu čitali preda Mnom, Ja ću im to računati kao da su Mi prineli žrtve i oprostiću im grehe njihove.”

⁵⁶ “*Het*” greh počinjen nenamerno ili iz neznanja.

⁵⁷ “*Avon*” greh počinjen namerno i smišljeno, više u smislu poroka.

וּתְסַלַח לְכָל־פְּשָׁעֵינוּ. וְשִׁתְּבִנָּה בַּיּוֹם הַמִּקְדָּשׁ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ קָרְבַּן הַתָּמִיד
שִׂיכַפֵּר בְּעַדֵּינוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּבָת עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ
עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ כְּאָמֹר:

וַיֹּדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קְרָבָנִי לַחֲמִי
לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחַי תִּשְׁמְרוּ לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ:
וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לְיוֹם עֹלָה
תָּמִיד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֵת
הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם: וְעִשְׂרִית
הָאִיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֹּתִית
רְבִיעֵת הַהַיּוֹן: עֹלֹת תָּמִיד תַּעֲשֶׂינָהּ בַּהֲרַסֵּנִי
לְרֵיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁר לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת
הַהַיּוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֹּדֵף גִּסְדָּף שֶׁכֶר
לַיהוָה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם
כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה:

נשנה וביום השבת שני-כבשים בני-שנה תמימים ושני
עשרונים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת
בשבתו על-עלת התמיד ונסכה:

nam sva bezakonja naša,⁶² i izgradi Hram Sveti ubrzo i u dane naše kako bismo Tebi mogli žrtvu svagdašnju prinositi za iskupljenje naše, kao što si nam zapisao u Tori Tvojoj, preko Mojsija, sluge Tvog, kao što je rečeno:

PARAŠAT KORBAN ATAMID – SVAKODNEVNE ŽRTVE

“Reče Gospod Mojsiju govoreći: Zapovedi sinovima Izraelovim i reci im: “Prinose Moje, hleb Moj za žrtve Moje ognjem spaljene, na ugodan miris pazićete da Mi u određeno vreme prinosite. Reci im: Ovo je žrtva ognjena koju ćete Gospodu prinositi: dva jagnjeta od godine, bez mane, svaki dan kao žrtvu – paljenicu bez prestanka. Jedno jagnje prinesi ujutro, a drugo jagnje prinesi u sumrak i desetinu *efe*⁶³ najboljeg brašna kao prinos pomešan s četvrtinom *ina*⁶⁴ čistoga ulja. To je žrtva – paljenica svagdašnja koja je bila prinesena na brdu Sinaj za miris ugodni, žrtva ognjena Gospodu. I naliv njezin da bude četvrt *ina* na svako jagnje, u Svetinji prinesi naliv vina Gospodu. A drugo jagnje prinesi u sumrak, sa prinosom kao ujutro i naliv njegov prinesi za žrtvu ognjenu na miris ugodni Gospodu.”⁶⁵

Subotom dodajemo – A u dan subotnji dva jagnjeta od godine, bez mane i dve desetine beloga brašna pomešanog sa uljem za dar s nalivom njegovim. To je subotnja žrtva paljenica svake subote, osim svagdašnje žrtve-paljenice i naliva njenog.⁶⁶

⁶²“*Peša*” greh počinjen u duhu pobune, sa namerom da se naljuti Bog.

⁶³*Efa* = 39,553 litara, prema Melamedu *Ašnav a-Talmud*; *Efa* = 24,8 litara prema Arije Karmelu *Aiding Talmud Study*.

⁶⁴*In* = 6,592 litara, prema Melamedu *Ašnav a-Talmud*; prema A. Karmelu *In* = 4,1 litar, *Aiding Talmud Study*.

⁶⁵Bamidbar, Brojevi, 28:1-8.

⁶⁶Isto, stih 9-10.

כָּלֵל מִדָּם וּבְרָאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פְּרִים
 בְּנֵי-בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד קִבְשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁבַע־
 תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים סֵלֹת מִנְחָה בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן
 לִפְנֵי הָאֵלֶּה: וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים סֵלֹת מִנְחָה בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן
 לְאֵיל הָאֶחָד: וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֵלֹת מִנְחָה בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן
 לִפְנֵי הָאֵלֶּה עֹלָה רֵיחַ נִיחָה אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְבִּיהֶם חֲצִי
 הַהֵין יִהְיֶה לִפְנֵי וּשְׁלִישִׁת הַהֵין לְאֵיל יִרְבִּיעַת הַהֵין לִפְנֵי
 יַיִן וְאֵת עֹלֹת חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׁעִיר עִזִּים
 אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה עַל-עֹלֹת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְבּוֹ:

אֵתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַקְּמִידוֹ אֲבוֹתֵינוּ
 לְפָנֶיךָ אֶת-קְטֹרֶת הַסַּמִּים בְּזֶמֶן שְׁבִירַת
 הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, כְּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יַד מֹשֶׁה
 נְבִיאָךְ כִּפְתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה קַח-לְךָ סַמִּים נָטָף
 וּשְׁחָלֵת וְחִלְבֵּנָה סַמִּים וּלְבוֹנָה זָכָה בָּרֶךְ
 בְּבַד יְהוּדָה: וַעֲשִׂיתָ אֹתָהּ קִטְרֶת רֶקַח מַעֲשֵׂה
 רוּחַ מַמְלַח מְהוּר קָדֵשׁ: וּשְׁחַקֶּתָּ מִמֶּנָּה
 הַדֶּק וְנָתַתָּ מִמֶּנָּה לְפָנֶי הָעֹלֹת כְּאֵהָל מוֹעֵד
 אֲשֶׁר אֲנִיעַד לְךָ שִׁמָּה קָדֵשׁ קִדְשִׁים תִּהְיֶה
 לָכֶם: וְנֹאמַר וְהַקְּמִיד עָלֶיךָ אֶהְיֶה קִטְרֶת
 סַמִּים בְּבִקְרָךְ בְּבִקְרָךְ בְּהַשִּׁיבֹךָ אֶת-הַנְּטִלָּה
 יִקְמִירָנָה: וּבַהֲעֹלֹת אֶהְיֶה אֶת-הַנְּטִלָּה בֵּין

Na Roš Hodeš dodajemo – I u početak meseca svojih prinosite Gospodu žrtvu-paljenicu, po dva teleta i jednog ovna i sedam jaganjaca od godine (svi) bez mane. I tri desetine belog brašna pomešanog sa uljem za dar na svako tele, i dve desetine belog brašna pomešanog sa uljem za dar na ovna. I po jednu desetinu belog brašna pomešanog sa uljem za dar na svako jagnje. To je žrtva-paljenica na ugodan miris, žrtva ognjena Gospodu. A naliv njihov da bude vina pola *ina* na tele, trećina *ina* na ovna, i četvrt *ina* na jagnje. To je žrtva-paljenica u početku meseca, svakog meseca u godini. I jarca jednog za greh, osim svagdašnje žrtve-paljenice, prinosite Gospodu s nalivom njegovim.⁶⁷

PARAŠAT AKETORET – MIOMIRISNI KÂD

ATA – Ti si, Gospode, Bog naš pred Kojim su praoci naši kadili kâd mirisni u vreme dok je stajao Hram Sveti kao što si im zapovedio preko Mojsija, proroka Tvog, kao što u Tori Tvojoj piše:

“I reče Gospod Mojsiju: Uzmi mirisa, stakte, oniha i halvana i čistoga tamjana, sve u jednakim delovima. Od toga načini tamjan za kađenje, veštinom spravljanja mirisa, dobro pomešan čist i svet. I samlevši ga na sitno stavi jedan deo ispred Svedočanstva⁶⁸ u Šatoru sastanka gde ću se Ja s tobom sastajati. Neka vam ovo⁶⁹ bude svetinja nad svetinjama.”⁷⁰

(Kadioni žrtvenik) I rečeno je: “Neka na njemu Aron pali miomirisni tamjan svakog jutra kada priprema žiške neka ga pali. I kada Aron zapali žiške

⁶⁷ Bamidbar, Brojevi, 28:11-15.

⁶⁸ Unutrašnji oltar koji je stajao nasuprot Svetog Kovčega u kojem se nalazilo Svedočanstvo, tj. Tablice koje je Mojsije primio na brdu Sinaj.

⁶⁹ Miomirisni kâd.

⁷⁰ Semot, Izlazak, 30:34-36.

הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני יי לדרתיכם:

תנו רבנן פטום הקטרת ביצה. שליש מאות וששים
ושמנה מנים היו בה. שלש מאות וששים וחמשה
כמנין ימות ההפיה מנה בכל יום מחציתו בבקר ומחציתו
בערב ושלושה מנים יתרים שמהם מכנים כהן גדול מלא
הפניו ביום הכפורים ומחזירין למכתשת בערב יום
הכפורים כדי לקיים מצות דקה מן הדקה: ואחד עשר
סמנים היו בה ואלו הן: הצרי והצפורן וחחלבנדה
והלבונה משקל שבעים שבעים מנה: מור וקציעה
ושבלת-גדה וכרפום משקל ששה עשר ששה עשר מנה.
הקשט שנים עשר. קלופה שלשה. קנמון תשעה: בורית
ברשינה תשעה קבין. יין קפריסין סאין תלתא וקבין
תלתא. ואם לא מצא יין קפריסין מביא הקר הור עתיק
מלה פדומית רובע הקב. מעלה עשן כל שהוא: רבי
נתן הבבלי אומר. אף מנפת הירדן כל שהוא: אם נתן
בה רבש פסלה. ואם חפר אהת מכל-ספניה חיב מיתה:
רבן שמעון בן גמליאל אומר. הצרי אינו אלא שרף
הנוטה מעצי הקטף. בורית ברשינה למה היא באה.
כדי לשבות בה את הצפורן. כדי שיהא נאה. יין
קפריסין למה הוא בא. כדי לשרות בו את הצפורן. כדי
שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה. אלא שאין מכניסין
מי רגלים במקדש מפני הכבוד:

תניא. רבי נתן אומר. כשהוא שוחק אומר הדיק היטיב
היטיב הדיק. מפני שהקול יפה לבשמים: פטמה לחצאין

u sumrak neka kadi; neka bude kâd svagdašnji pred Gospodom od kolena do kolena vašega.⁷¹

MAAESE KETORET – PRAVLJENJE MIOMIRISNOG KÂDA TANU RABANAN – Rabini su podučavali:⁷² Kako je pravljjen miomirisni kâd?

On je sadržavao 368 *mane*;⁷³ 365 (*mane*) su odgovarali broju dana sunčane godine – jedan *mane* za svaki dan, polovina je prinošena ujutro, polovina u sumrak, a dodatne tri *mane*, od kojih je Prvosveštenik pregrštom obeju šaka obuhvatao, unosio je u (Svetinjnu nad Svetinjama) za *Jom a Kipurim*. On bi (ove tri *mane*) vraćao u avan dan pred *Jom a Kipurim* i ponovo mleo kako bi ispunio zapovest da kâd mirisni bude najfiniji. Sve zajedno sadržavalo je jedanaest začina, a oni su: stakta,⁷⁴ oniha, halvan, tamjan – težine sedamdeset *mane* svaki; mira, kasija, nard i šafron – težine osamnaest *mane* svaki; dvanaest (*mane*) kostusa, tri (*mane*) aromatične kore, devet (*mane*) cimeta. Takođe je dodavao devet *kava*⁷⁵ cedi od karšina, kiparskog vina, tri *sea*⁷⁶ i tri *kava* – ako nije mogao da nađe kiparskog vina donosio bi starog belog vina; četvrt (*kava*) soli iz Sodoma i malu meru dimljene suve trave. Rabi Natan Vavilonjanin reče: Takođe je dodavao malu meru jordanske smole. Ako bi dodao med (ili bilo koji sladak sastojak), čitava smeša ne bi više bila valjana. A ako bi izostavio jedan od začina zaslužio bi smrt.

RABAN ŠIMON BEN GAMLIEL je govorio: Stakta je biljni sok koji kaplje sa balsamovog drveta. Zbog čega je dodavana ced od karšina? Radi beljenja onihe kako bi postala svetlija. Zbog čega je dodavano kiparsko vino? Da bi se oniha u njemu natapala kako bi postala opora. Ali zar urin ne odgovara bolje ovoj svrsi? Ipak radi iskazivanja poštovanja, urin ne unosimo u Hram.

TANJA – Učeno je (u Barajti): Ribi Natan kaže: Prilikom mlevenja (začina) govorio bi: "Samelji ga fino, fino ga samelji." Jer (ritam) ljudskog glasa pomaže prilikom pravljjenja začina.

⁷¹ Šemot, Izlazak, 30:7-8.

⁷² Keritot 6a, Jerušalmi, Joma, 4:5.

⁷³ *Mane* je prema jednima 341 gram, a prema drugima 425 grama.

⁷⁴ Neki prevode kao balsam.

⁷⁵ *Kav* = 2,197 litara (Melamed); *Kav* = 1,4 litara (Karmel).

⁷⁶ *Sea* = 13,184 litara (Melamed); *Sea* = 8,3 litara (Karmel).

כְּשֶׁרָחָה. לְשָׁלִישׁ וּלְרִבִּיעַ לֹא שָׁמַעְנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
זֶה הַגִּלְגָּל. אִם כַּמְדָּתָה כְּשֶׁרָחָה. לְהִצְאִין. וְאִם הַסֵּר אַחַת
מִכָּל סַפְּנֵיהָ. הֵיב מִתָּהּ: תָּנִי בַר קַפְרָא. אַחַת לְשִׁטִּים
אוּ לְשִׁבְעִים שָׁנָה הִיְתָה בָּאָה שֶׁל שִׁירִים. לְהִצְאִין. וְעוֹד
תָּנִי בַר קַפְרָא. אֵלֹו הָיָה נוֹתֵן בָּהּ קְרֻטוֹב שֶׁל דְּבַשׁ. אִין
אָדָם יְכוֹל לְעִמּוֹד מִפְּנֵי רִיחָהּ. וְלִמָּה אִין מְעַרְבִין בָּהּ
דְּבַשׁ. מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה. כִּי כָל שָׂאֵר וְכָל דְּבַשׁ לֹא
תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֵשֶׁה לִּי:

לִּי הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִּרְכַתְךָ סְלָה: יי
צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשָּׁנָב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה:
יי צְבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יי הוֹשִׁיעָה
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קָרְאֵנוּ: הַשִּׁיבֵנוּ יי אֱלֹהֵי
וְנָשׁוּבָה. חֲדָשׁ יְמֵינוּ כְּקֹדֶם: וְעַרְבָה לִּי
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים
קַדְמָנִיּוֹת:

אֲבִי הוּא מְסַדֵּר סֵדֵר הַמְעַרְכָה. מִשְׁמָא דְגַמְרָא.
וְאֵלֵיבָא דְאָבָא שְׁאוּל: מְעַרְכָה גְדוּלָה קוֹדֶמַת לְמְעַרְכָה
שְׁנִיָּה שֶׁל קְטוֹרֶת. וּמְעַרְכָה שְׁנִיָּה שֶׁל קְטוֹרֶת קוֹדֶמַת
לְסֵדוֹר שְׁנֵי גִזְרֵי עֲצִים. וְסֵדוֹר שְׁנֵי גִזְרֵי עֲצִים קוֹדֶם
לְדִשׁוֹן מִזְבַּח הַזְּבִימִי. וְדִשׁוֹן מִזְבַּח הַזְּבִימִי קוֹדֶם
לְהַטְבַּת הַמֵּשׁ נְרוֹת. וְהַטְבַּת הַמֵּשׁ נְרוֹת קוֹדֶמַת לְדָם
הַתְּמִיד. וְדָם הַתְּמִיד קוֹדֶם לְהַטְבַּת שְׁתֵּי נְרוֹת. וְהַטְבַּת
שְׁתֵּי נְרוֹת קוֹדֶמַת לְקְטוֹרֶת. וְקְטוֹרֶת קוֹדֶמַת לְאִיבְרִים.
וְאִיבְרִים קוֹדֶמַת לְמִנְחָה. וּמִנְחָה קוֹדֶמַת לְחֵבִיתִין. וְחֵבִיתִין

Ako bi napravio polovinu od potrebne količine bilo je valjano, ali u vezi s trećinom ili četvrtinom nemamo predanje. Ribi Jeuda je rekao: Ovo je načelo: Ako je pripremio prema tačnoj meri, onda je polovina (zahtevane mere) valjana, ali ako je izostavio jedan od začina zaslužio je smrt.

TANE VAR KAPARA – Bar Kapara je učio:⁷⁷ Jednom u svakih 60 ili 70 godina, polovina potrebne godišnje količine začina je dolazila od nagomilanog viška (koji bi preostao od količine tri *mane* koje je pregrštom svojih šaka Prvosveštenik obuhvatao za potrebe službe na *Jom Kipur*). Ako bi tome dodao *kortov*⁷⁸ meda ili nekog slatkog ploda, nijedan čovek ne bi bio kadar da izdrži njegov (predivan) miris. Zašto onda ne dodajemo med ili sladak plod u tu smešu? Zato što je Tora rekla: "Jer ni kvasca ni meda ne treba da palite na žrtvu ognjenu Gospodu."⁷⁹

Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Seza!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, pomoz! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo! I ugodan će biti prinos Judin i Jerusalima kao u staro vreme i kao predašnjih godina.⁸⁰

SEDER AMAARAH – REDOSLED OBREDA

ABAJE⁸¹ je poredao redosled (dnevnih) obreda (Hrama) prema predanju i u skladu sa mišljenjem Aba Šaula. Velika naslaga drva prethodila je drugoj naslazi drva (od koje je paljena vatra za prinošenje miomirisnog kâda). Druga naslaga za prinošenje miomirisnog kâda bila je postavljena pre stavljanja dveju klada na veliku naslagu. Postavljanje dveju klada prethodilo je uklanjanju pepela sa unutrašnjeg žrtvenika. Uklanjanje pepela sa unutrašnjeg žrtvenika prethodilo je pripremi (tj. čišćenju) pet svetiljki (Menore). Čišćenje pet svetiljki prethodilo je (prskanju) krvi žrtve svagdašnje. Krv žrtve svagdašnje prethodila je pripremi dve (preostale) svetiljke (Menore). Pripremanje dveju svetiljki prethodilo je prinošenju miomirisnog kâda. Miomirisni kâd prethodio je (spaljivanju) udova (žrtve svagdašnje). Udovi žrtve svagdašnje prethodili su daru pečenom. Dar pečeni prethodio je daru zgotovljenom u tavi.⁸²

⁷⁷ Jerušalmi, Joma 4, 5.

⁷⁸ *Kortov* = 8 1/2 grama (Melamed).

⁷⁹ Vajikra, Knjiga levitska, 2:11.

⁸⁰ Ps., 46:8; 84:13; 20:10; Malahi, 3:4.

⁸¹ Joma, 33a.

⁸² Videti Vajikra, Knj. Levitsku, 7:9.

קודמין לזכין וגסכין קודמין למוספין. ומוספין קודמין
לזכין. וזכין קודמין לתמיד של בין הערבים. שנאמר
וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים. עליה
השלם כל הפרבנות בלם:

אנא בכה גדולת ימינך תתיר צדורכה:
קבל רנת עמך. שגבנו מחרנו נורא: נא
גבור הורשי יחודך פכבת שמרם: ברכם
מהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם: חסין
קדוש ברוב טובך נהל עדתך: יחיד נאה
לעמך פנה זוכרי קדשתך: שועתנו קבל.
ושמע צעקתנו יודע תעלמות:

נלמס ברוך שם גבור מלכותו לעולם ועד:

רבון העולמים. אתה צייתנו להקריב
קרבן התמיד במועדו. ולהיות בהנים
בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם.
ועתה בעונותינו חרב בית המקדש ובטל
התמיד. ואין לנו לא כהן בעבודתו ולא
לוי בדוכנו ולא ישראל במעמדו. ואתה
אמרת ונשלמה פרים שפתינו: לכן יהי רצון
מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיהא
שיח שפתותינו חשוב ומקבל ומרוצה לפניך

Dar zgotovljen u tavi prethodio je nalivu (vina). Naliv (vina) prethodio je *Musafu* (dodatnim) žrtvama (na *Šabat*, *Roš Hodeš* i *Praznike*). *Musaf* žrtve prethodile su kadionicama. Kadionice su prethodile žrtvi svagdašnjoj koja je prinošena u sumrak, kao što je rečeno: "I onda *na nju* stavi žrtvu-paljenicu. Tu neka u kád sažeže loj žrtava za pomirenje."⁸³ "*Na nju*" (svagdašnja žrtva-paljenica) će upotpuniti sve dnevne žrtve.⁸⁴

ANA BEHOAH – Molimo Te, o, Gospode, snagom ruke Tvoje velike desnice oslobodi sužnje (Izraela iz progonstva njihovog). Primi molitvu naroda Tvog, osnaži nas, pročisti nas, o, Strašni, o, Jedini. Molimo Te, o, Svemoćni, o, Jedini, kao zenicu oka čuvaj one koji Tebe zazivaju. Blagoslovi ih, pročisti ih, neka ih Tvoja samilosna pravednost uvek prati. O, Moćni, o, Sveti, o, Jedini, u obilju dobrote Tvoje vodi narod Svoj. O, Jedini, o, Uzvišeni, obrati se narodu Tvom koji pronosi svetost Tvoju. Vapaj naš primi i krik naš saslušaj, Ti Koji poznaješ sve što je skriveno i tajno.

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog dovek a je.

RIBON AOLAMIM – Gospodaru svetova! Ti si nam zapovedio da žrtvu svagdašnju u određeno vreme prinosimo i da sveštenici (*koanim*) budu na službi njihovoj, a Leviti da pesmu uznose sa uzvišenja njihovih, i da Izrael stoji na mestu njihovom. Ali sada zbog voljnih prestupa naših, Hram je razoren, žrtve svagdašnje više se ne prinosе i nemamo više sveštenika na službi njegovoj, niti Levita na uzvišenju njegovom, niti Izrael više stoji na mestu svom. Ali Ti si rekao: "I umesto bika žrtvenog prinećemo žrtve usana svojih."⁸⁵

Stoga neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da Ti ovo kazivanje usana naših bude vredno, prihvatljivo i poželjno,

⁸³ Vajikra, Knj. Lev., 6:5.

⁸⁴ "*Ašelamim*" žrtve pomirenja shvaćeno je u smislu *upotpuniti* – *ašlem*.

⁸⁵ Ošea, 14:3.

כאלו הקרבנו קרבן התמיד במועדו ועמדנו
על מעמדו:

ונאמר ושחט אתו על ירך המזבח צפונה
לפני יהוה: וזרקו בני אהרן הכהנים את
דמו על המזבח סביב: ונאמר זאת התורה
לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים
ולזבח השלמים:

(א) איהו מקומן של זבחים קדשי קדשים שחייטתן
בצפון פד ושעיר של יום הכפורים שחייטתן
בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הוזה
על בין הבדים ועל הפרכת ועל מזבח הזהב מתנה אחת
מהן מעבבת. שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של
מזבח החיצון. אם לא נתן לא עגב: (ט) פרים הנשרפים
ושעירים הנשרפים שחייטתן בצפון וקבול דמן בכלי
שרת בצפון ודמן טעון הוזה על הפרכת ועל מזבח
הזהב מתנה אחת מהן מעבבת. שירי הדם היה שופך
על יסוד מערבי של מזבח החיצון. אם לא נתן לא עגב.
אלו ואלו נשרפין בבית הדשן: (ו) חטאת הצפור והזחיד
אלו הן חטאת הצפור שעירי ראשי חדשים ושל מועדות
שחייטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון
ארבע מתנות על ארבע קרנות. פיצר עלה בכבש ופנה
לשובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית מן רהות צפונית.

kao da smo na vreme prineli žrtvu svagdašnju i stajali na mestu njegovom. I rečeno je: "I neka je zakolje na severnoj strani žrtvenika pred Gospodom, i sinovi Aronovi sveštenici neka poškrope krvlju žrtvenik odozgo unaokolo."⁸⁶ Takođe je rečeno: "Ib je zakon za žrtvu-paljenicu, prinosnicu, za žrtvu zbog greha, i za žrtvu zbog prestupa, i za osveštanje, i za žrtvu pomirenja."⁸⁷

MIŠNAT AZEVAHIM – V POGLAVLJE

1. EZEU MEKOMAN – Gde behu mesta određena za prinošenje žrtava u Hramu? Najsvetije žrtve behu klane na severnoj strani oltara. Junac i jarac za *Jom a Kipurim* behu klani na severnoj strani žrtvenika, a njihova krv je bila sakupljana u sasudima posvećenim službi (u Hramu) na severnoj strani (Trema). Njihovom krvlju bi se (prstima) poškropilo između stubova (Kovčega saveza), i prema zavesi (koja odvaja Svetinju nad Svetinjama od Svetinje), i nad (uglovima) zlatnog oltara. Izostavljanje jednog od ovih škropljenja bi obezvređilo žrtvovanje. Preostala krv bi bila izlivena na zapadni temelj spoljnjeg žrtvenika. Međutim, ukoliko ovo ne bi uradio žrtvovanje time ne bi bilo obezvređeno.

2. PARIM – Junci i jarci koji su bili spaljivani klani su na severnoj strani oltara, a njihova krv je bila sakupljana u sasudima posvećenim službi (u Hramu) na severnoj strani (Trema). Njihovom krvlju je škropljeno ispred zavese Svetinje nad Svetinjama i nad zlatnim oltarom. Izostavljanje jednog od ovih škropljenja bi obezvređilo žrtvovanje. Preostala krv bi bila izlivena na zapadni temelj spoljnjeg žrtvenika. Međutim, ukoliko ovo ne bi uradio, žrtvovanje time ne bi bilo obezvređeno.

Sve ove žrtve su bile spaljivane na mestu gde je skladišten pepeo.

3. HATOT – Zajedničke i pojedinačne žrtve za greh – ovo su zajedničke žrtve za greh: jarčevi koji su prinošeni na *Roš Hodeš* i Praznike bili su klani na severnoj strani, a njihova krv je bila sakupljana u sasudima posvećenim službi (u Hramu) na severnoj strani (Trema). Njihovom krvlju je četiri puta škropljeno, po jedanput na svaki od četiri ugla žrtvenika. Kako je to bilo izvedeno? (*Koen*) bi se popeo na uzvisinu oltara i okrenuo ka kružnom obodu žrtvenika. Najpre bi prišao jugoistočnom uglu, zatim istočnosevernom,

⁸⁶Vajikra, Knj. Lev., 1:11.

⁸⁷Isto, 7:37.

צפונית מערבית. מערבית דרומית. שירי הים היה שופך
 על יסוד הדרומי. ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי
 בהונה בכל מאכל ליום ולילה עד הצות:

(ו) העולה קדש קדשים שחיטתה בצפון וקבול הטמא
 בכלי שרת בצפון. ודמה טעון שתי מתנות

שהן ארבע וטעונה הפשט ונתוח וכליל לאשים: (ז) ובחי
 שלמי צבור ואשמות. אלו הן אשמות אשם גלות אשם
 מעילות. אשם שפחה הרופה. אשם נזיר. אשם מצורע.

אשם תלוי שחיטתו בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון
 ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין לפנים מן
 הקלעים לזכרי בהנה בכל מאכל ליום ולילה עד הצות:

(ח) התורה ואיל נזיר קדשים קלים. שחיטתו בכל מקום
 בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע. ונאכלין בכל
 העיר לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה עד הצות.
 המזרם מהם פיוצא בהם אלא שהמזרם נאכל לפהנים
 לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

(ט) שלמים קדשים קלים שחיטתו בכל מקום בעזרה ודמן
 טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין בכל-

העיר לכל אדם בכל מאכל לשני ימים ולילה אחר:
 המזרם מהם פיוצא בהם אלא שהמזרם נאכל לפהנים

לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

(י) הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים. שחיטתו בכל
 מקום בעזרה ודמן טעון מתנה אחת. ובכל

zatim severozapadnom i potom jugozapadnom. Preostalu krv bi izlio na južni temelj oltara. Ove žrtve bi unutar zavesa Trema jelo sveštenstvo uz bilo koje drugo jelo, tog dana i večeri sve do ponoći.

4. AOLA – Žrtva paljenica smatra se najsvetijom žrtvom. Ona je klana na severnoj strani, a krv je bila sakupljana u sasudima posvećenim službi (u Hramu) na severnoj strani. Njenom krvlju je škropljeno dva puta (na suprotnim stranama oltara, jugozapadni i severoistočni ugao), što je zajedno četiri puta. Ova žrtva je zahtevala da se odere, da se komada i da bude spaljena bez ostatka.

5. ZIVHE – Zajedničke žrtve pomirenja i žrtve za prestup – ovo su žrtve za prestup: žrtva za prestup krađe, žrtva za prestup nenamenskog korišćenja i upotrebe svetih predmeta, žrtva za prestup preljube sa zaručenom robinjom, žrtva za prestup *nazira* (koji je postao obredno nečist), žrtva za prestup koju prinosi gubavac (nakon očišćenja), žrtva za prestup koju prinosi osoba koja nije sigurna da li čin koji je počinila zahteva da se prinese žrtva za prestup ili ne – sve ove žrtve su klane na severnoj strani, a njihova krv je bila sakupljana u sasudima posvećenim službi (u Hramu) na severnoj strani. Njihovom krvlju je škropljeno dva puta (na suprotnim stranama oltara), što je zajedno četiri puta. Ove žrtve bi unutar zavesa Trema jelo sveštenstvo uz bilo koje drugo jelo, tog dana i večeri sve do ponoći.

6. ATODA – Žrtva zahvalnica i ovan *nazira* su žrtve čija je svetost manja. One su mogle biti klane bilo gde u Tremu (Hrama). Njihovom krvlju je škropljeno dva puta (na suprotnim stranama oltara), što je zajedno četiri puta. Ove žrtve su se mogle jesti bilo gde u gradu (Jerusalimu), bilo ko ih je mogao jesti, uz bilo koje drugo jelo, tog dana i večeri do ponoći. Isto se odnosilo i na delove koji bi se davali *koenima* osim što su mogli da ih jedu samo oni (*koeni*), njihove žene, deca i sluge.

7. ŠELAMIM – Žrtve pomirenja su žrtve čija je svetost manja. One su mogle biti klane bilo gde u Tremu (Hrama). Njihovom krvlju je škropljeno dva puta (na suprotnim stranama oltara), što je zajedno četiri puta. Ove žrtve su se mogle jesti bilo gde u gradu (Jerusalimu), bilo ko ih je mogao jesti, uz bilo koje drugo jelo, tokom dva dana i jedne noći. Isto se odnosilo i na delove koji bi se davali *koenima* osim što su mogli da ih jedu samo oni (*koeni*), njihove žene, deca i sluge.

8. ABEHOR – Prvorodeni (od stoke) i desetak (od stoke) i žrva za *pesah* su žrtve čija je svetost manja. One su mogle biti klane bilo gde u Tremu (Hrama). Njihovom krvlju je škropljeno samo jedanput,

שיתן פנגר היסוד. שנה באכילתו. הפכור נאכל לבהנים
 והמעשר לכר אדם. ונאכלין בכר העיר בכר מאכל לשני
 ימים ולילה אחד: הפסח אינו נאכל אלא בפירה ואינו
 נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למנוחו ואינו נאכל
 אלא צלי:

רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מהות התורה נדרשת
 (א) מקל וחומר. (ב) ומגזרה שורה. (ג) מבנין אב
 מכתוב אחר. ומבנין אב ושני כתובים. (ד) מבקל
 ופרט (ה) ומפרט ובקל. (ו) כלל ופרט ובקל אי אתה דן
 אלא פעין הפרט. (ז) מבקל שהוא צריך לפרט. ומפרט
 שהוא צריך לכלל. (ח) וכל דבר שהיה בקל ויצא מן
 הכלל ללמד על עצמו בלבד יצא אלא ללמד
 על הכלל כלו יצא. (ט) וכל דבר שהיה בקל ויצא לטעון
 טעון אחר שהוא כענינו יצא להקל ולא להחמיר. (י) וכל
 דבר שהיה בקל ויצא לטעון טעון אחר שלא כענינו
 יצא להקל ולהחמיר. (יא) וכל דבר שהיה בקל ויצא להון
 בדבר חדש אי אתה יכול להחזירו לכללו עד שחזירונו
 הכתוב לכללו בפרוש: (יב) ודבר הלמד מענינו ודבר הלמד
 מסופו. (יג) ושני כתובים המפחישים זה את זה. עד
 שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם:

יהודה בן תימא אומר הוי עו פנמה וקל
 פנשר ורץ פצבי ונבור פארי לעשות רצון

ali nasuprot temelja (oltara). Razlikuju se po načinu jedenja: prvorodene mogu da jedu samo sveštenici (*koanim*), a desetak bilo koji čovek. Ove žrtve mogu da se jedu bilo gde u gradu (Jerusalimu), uz bilo koje drugo jelo, tokom dva dana i jedne noći. Žrtva za *pesah* se može jesti samo tokom noći praznika do ponoći. Mogu je jesti samo oni koji su se prethodno dogovorili, i može se jesti samo ako je na vatri pečena.

BARAJTA DE RABI JIŠMAEL⁸⁸

RABI JIŠMAEL reče: Tora se tumači uz pomoć trinaest načela⁸⁹: 1. od lakšeg ka težem; 2. sličnost između dva zakona koji su ustanovljeni na osnovu dve iste rečenice ili izraza u zapisu; 3. glavno, opšte načelo izvučeno iz jednog zapisa, ili glavno, opšte načelo izvučeno iz dva zapisa; 4. opšte i pojedinačno, načelo bliže odredbe opšteg preko pojedinačnog, dobro opisano, opšte je ograničeno na pojedinačno; 5. pojedinačno i opšte, pojedinačno preko opšteg, kada je pojedinačno praćeno opštim; 6. kada je opšte praćeno pojedinačnim i opštim, zakon može da se primeni samo na slučajeve koji su slični pojedinačnom; 7. opšte koje zahteva pojedinačno i pojedinačno koje zahteva opšte; 8. kada je pojedinačno koje je uključeno u opšte izdvojeno kako bi nas podučilo nečemu novom, izdvojeno je ne samo zato da nas poduči u vezi sa sopstvenim slučajem nego i u vezi sa opštim načelom; 9. kada je pojedinačno koje je uključeno u opšte načelo izdvojeno da bi dodalo drugu odredbu sličnu opštem načelu, ono je izdvojeno kako bi umanjilo, a ne povećalo strogost te odredbe; 10. kada je pojedinačno koje je uključeno u opšte načelo izdvojeno kako bi dodalo drugu odredbu koja nije kao opšta odredba, izdvojeno je kako bi u nekim slučajevima umanjilo, a u drugim povećalo strogost načela; 11. kada je pojedinačno koje je uključeno u opšte načelo izdvojeno kako bi uzelo u obzir novi slučaj, opšte načelo se više ne odnosi na taj slučaj osim ako Tora jasno ne kaže da se odnosi; 12. značenje stiha se može izvući iz njegovog sadržaja ili iz sledećeg stiha; 13. kada dva stiha protivreče jedan drugom, značenje se može odrediti trećim koji ih pomiruje.

Jeuda ben Tema⁹⁰ kaže: Budi srčan kao leopard, lak kao orao, brz kao jelen i jak kao lav kada treba izvršiti Volju

⁸⁸ Rabi Jišmael ben Eliša, savremenik Rabi Akive, stradao je mučeničkom smrću 135. godine za vreme rimskih progona.

⁸⁹ Putem ovih trinaest načela mogu se izvući propisi iz Tore, čak iako nisu zapisani u njoj. Ovako dobijene propise nisu uveli Mudraci nego su oni već bili sadržani u samoj Tori. Za podrobnije objašnjenje ovih načela videti Dodatak III, na str. 949.

⁹⁰ Mišna, Avot, 5:20.

אֲבִיךָ שֶׁבְּשָׁמַיִם: הוּא הָיָה אוֹמֵר עַו פָּנִים
לְגִיּוֹהָנָם, וּבִשְׁת פָּנִים לְגַן עֵדֶן:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן
חֲלֻקְנוּ בְּתוֹרָתְךָ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְב שָׁלֵם:

ולומר סתמן קדיש על ישראל.

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן) בְּעֶלְמָא
דִּי-בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח
פּוֹדְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ (אָמֵן), בְּחַיִּיכוּן
וּבְיִזְמִיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא
וּבְזִמְן קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמֵי
עֲלָמֵיָא, וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם
וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (אָמֵן).

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שׁוֹרְתָא תִּשְׁבַּחְתָּא
וְנִחַמְתָּא דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא וְאָמְרוּ אָמֵן:

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי
תַּלְמִידֵיהוֹן דְּיַתְבִּין דְּעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא קְדִישָׁתָא דִּי בְּאַתְרָא
הָרִין וְדִי בְּכָל אֲתָר וְאַתְר, יְהִי לְנָא וְלְהוֹן תְּנָא וְהַסְדָּא
וְרַחֲמֵי מִן קָדָם מְרַה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ אָמֵן:

Oca tvog Koji je na nebesima. On bi rekao: Ko je drska lica u *Geinam*, a ko je stidljiva lica u *Gan Eden*.

JEI RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš, da izgradiš Hram ubrzo i u dane naše, i daj nam udela u Tori Tvojoi kako bismo izvršavali zakone Volje Tvoje i služili Ti svim srcem.

Predmolitelj kaže *Kadiš al Jisrael*⁹¹

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) Pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo veliko zauvek i zanavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Nad Izraelom, i nad učenjacima (rabinima), i nad njihovim učenicima, i nad svim učenicima njihovih učenika koji sede zadubljeni nad svetom Torom na ovom mestu ovde, svuda i na svakom mestu, neka budu za njih, za vas i za nas milost, dobrota i samilost od Gospodara nebesa i zemlje, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

⁹¹ *Kadiš derabanan* je takođe naziv za *Kadiš al Jisrael*. *Kadiš derabanan* ili *Kadiš učenjaka* se kaže nakon čitanja odeljaka iz Talmuda ili Midraša. Obično ga kaže ožalošćeni. *Al Jisrael veal rabanan* je molitva za dobro učenjaka. Više o ovoj molitvi videti u Dodatku IV, na str 953.

יְהֵא שְׁלֵמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא חַיִּים וְשָׁבַע וַיְשַׁעֵה וּנְחֻמָּה
 וְשִׁזְבָא וּרְפוּאָה. וּגְאֻלָּה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה. וְרִיחַ וְהַצְלָתָה.
 לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:
 עוֹשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִדְרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
 וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

הוֹדוּ לַיְי קְרָאוּ בְּשֵׁמִי. הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עֲלִילֹתַי: שִׁירוּ לּוֹ זַמְרוּ לּוֹ: שִׁיחוּ בְּכָל
 גְּפֻלֹתַי: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ. יִשְׂמַח לֵב
 מִבְּקָשֵׁי יְי: דִּרְשׁוּ יְי וְעֻזּוֹ. בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד:
 זְכְרוּ גְּפֻלֹתַי אֲשֶׁר עָשִׂה. מִפְתִּיּוֹ וּמִשְׁפְּטֵי
 פִּיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדוּ. בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 הוּא יְי אֱלֹהֵינוּ. בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפְּטָיו: זְכְרוּ
 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. דְּבַר צִוְיָה לְאֵלֶּה דְדוֹר: אֲשֶׁר
 כָּרַת אֶת אַבְרָהָם. וּשְׁבוּעָתוֹ לַיִצְחָק:
 וַיַּעֲמִידָהּ לַיַּעֲקֹב לְחֹק. לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
 לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן. חֲבַל נַחֲלַתְכֶם:
 בְּהַיּוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר. כַּמַּעַט וְגָרִים בָּה:
 וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי. וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם
 אֲחֵר: לֹא הֵנִיחַ לְאִישׁ לַעֲשׂוֹקָם. וַיִּזְכַּח
 עֲלֵיהֶם מַלְכִים: אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיחֹי. וּבְגִבְיָאֵי
 אֵל תִּרְעוּ: שִׁירוּ לַיְי כָּל הָאָרֶץ. בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbaavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad vascelim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

ODU⁹² – Hvalite Gospoda, prizivajte Ime Njegovo, javljajte po narodima dela Njegova. Pevajte Mu, svirajte Mu, kazujte sva čudesa Njegova. Dičite se Svetim Imenom Njegovim, neka se veseli srce onih koji Gospoda traže. Tražite Gospoda i silu Njegovu⁹³, svagda tražite lice Njegovo. Pamтите čudesa Njegova koja je učinio, znamenja Njegova i sudove usta Njegovih, vi, seme Izraela, sluge Njegovog, sinovi Jakovljevi, izabranici Njegovi. On je Gospod Bog naš, po svoj su zemlji sudovi Njegovi. Pamтите uvek Savez Njegov, Reč⁹⁴ koju je objavio na hiljadu kolena (doveka) – koji učini sa Avramom, i za šta se Isaku On zakle. I to je postavio Jakovu za zakon i Izraelu za Savez večni, govoreći: “Tebi ću dati zemlju Kanân kao deo baštine vaše,” kad vas još beše malo na broju, vrlo malo, i kad bejaste pridošlice u njoj. Išli su (praoci) od naroda do naroda i iz jednog kraljevstva k drugom narodu, ali Bog ne dade nikome da ih tlači, kažnjavaše zbog njih kraljeve. (Reče im) “Ne dirajte u pomazanike Moje i prorocima Mojim ne činite zla.” Pevajte Gospodu svi koji ste na zemlji, iz dana u dan objavljujte spasenje Njegovo.

⁹² Divre ajamim alef, I Knj. Dnevnika, 16:8-36.

⁹³ “Uzo” – silu Njegovu odnosi se na Hram u Jerusalimu, stoga stih govori: žudite za molitvom i prinošenjem hvale Gospodu u Svetom Hramu.

⁹⁴ Tj. Savez.

אֵל יוֹם יִשׁוּעָתוֹ: סִפְרוּ בְּנוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ.
בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוּתוֹ: כִּי גָדוֹל יי' וּמַהֲלֵל
מְאֹד. וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל-אֱלֹהִים: כִּי כָל
אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים. וַיִּי שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד
וְהַדָּר לְפָנָיו. עַז וְחֲדוּדָה בְּמִקוּמוֹ: הִבּוּ לִי
מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים. הִבּוּ לִי כְבוֹד וְעֹז: הִבּוּ
לִי כְבוֹד שְׁמוֹ. שְׂאוּ מִנְהַרָּה וּבֹאוּ לְפָנָיו
הַשְׁתַּחֲוּוּ לִי בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו
כָּל הָאָרֶץ. אֵף תִּבּוֹן תִּבְּל כָּל תְּמוֹט:
יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ. וַיֹּאמְרוּ בְּנוֹיִם
יי' מֶלֶךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמִלּוֹאוֹ. יַעֲלֶיךָ הַשָּׂדֶה
וְכָל-אֲשֶׁר בּוֹ: אִזּוּ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר. מִלְּפָנָיו יי'
כִּי בָא לִשְׁפֹט אֶת הָאָרֶץ: הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: סוּדוּ וַאֲמְרוּ הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי
יִשְׁעֵנו. וּקְבֹצֵנו וְהַצִּילֵנו מִן הַגּוֹיִם. לְהוֹדוֹת
לְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ. לְהַשְׁתַּבַּח בְּתִהְלַתְךָ: בְּרוּךְ
יי' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם.
וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעַם אִמֵּן. וְהַלֵּל לִי: רוּמְמוֹ יי'
אֱלֹהֵינוּ. וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא:
רוּמְמוֹ יי' אֱלֹהֵינוּ. וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם קְדוֹשׁ. כִּי
קְדוֹשׁ יי' אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יַכְפִּיר עֵין וְלֹא
יִשְׁחִית. וְהַרְבֵּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל-

Kazujte po narodima Slavu Njegovu, po svim narodima čudesa Njegova. Jer velik je Gospod i hvale dostojan, strašniji je od svih bogova. Jer su svi bogovi nâroda ništa, a Gospod je nebesa učinio. Slava je i veličanstvo pred Njim, sila i radost na mestu Njegovom. Dajte Gospodu plemena nâroda, Jajte Gospodu slavu i silu. Dajte Gospodu slavu Imena Njegovog, nosite darove i dođite pred lice Njegovo; prostrite se Gospodu u krasoti Svetinje Njegove. Strepi pred Njim, zemljo sva, utvrdi se vaseljena, nikada se uzdrmati neće. Neka se vesele nebesa i zemlja raduje, i neka govore po narodima: "Gospod caruje!" Neka hući more i što je u njemu, neka slavi polje i sve što je u njemu. Neka klikće šumsko drveće pred Gospodom jer ide da sudi zemlji. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je večna ljubav Njegova. I recite: "Spasi nas, Bože spasenja našega! Saberi nas i izbavi nas od nâroda da slavimo Sveto Ime Tvoje, da se ponosimo slavom Tvojom." Blagosloven da je Gospod Bog Izraela od veka do veka! I neka sav narod kaže: "Amen!" i oda hvalu Gospodu.

Uzvisujte Gospoda, Boga našega, prostrite se ispred podnožja Njegovog, jer je Svet.⁹⁵ Uzvisujte Gospoda, Boga našega, prostrite se na svetoj gori Njegovoj jer je Svet Gospod Bog naš.⁹⁶ A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj, i svu jarost Svoju podizao nije.⁹⁷

---

⁹⁵Teilim, Ps., 99:5.

⁹⁶Ps., 99:9.

⁹⁷Ps., 78:28.

המתו: אתה יי לא תכלא רחמיך ממני.
 חסדך ואמתך תמיד יצרוני: זכר רחמיך
 יי. וחסדיך פי מעולם המה: תנו עו לאלהים
 על ישראל גאותו. ועזו בשחקים: נורא
 אלהים ממקדשה. אל ישראל. הוא נתן
 עז ותעצמות לעם. ברוך אלהים:

אל נקמות יי. אל נקמות הופיע: הנשא
 שופט הארץ. השב גמול על גאים: ליי
 הישועה. על עמך ברכתך סלה: יי צבאות
 עמנו. משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי
 צבאות. אשרי אדם בטח בך: יי הושיעה
 המלך יעננו ביום קראנו: הושיעה את עמך
 וברך את נחלתך. ורעם ונשאם עד העולם:
 נפשנו חבתה ליי. עזרנו ומגננו הוא: פי בו
 ישמח לבנו. פי בשם קדשו בטחנו: יהי
 חסדך יי עלינו כאשר יחלנו לך: הראנו יי
 חסדך. וישעך תתן לנו: קומה עזרתה לנו
 ופרדנו למען חסדך: אנכי יי אלהיך. המעלה
 מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו: אשרי
 העם שכברה לו. אשרי העם שיי אלהיו:
 ואני בחסדך בטחתי. יגל לבי בישועתך.
 אשרי ליי פי גמל עלי:

A Ti, o, Gospode, samilosne ljubavi Tvoje ne odvрати od mene! Dobrota Tvoja i vernost Tvoja neka me svagda čuvaju. Opomeni se samilosne ljubavi Svoje, Gospode, i dobrote Svoje, jer su od kako je veka. Dajte silu Bogu! Njegovo je veličanstvo nad Izraelom i sila Njegova na nebesima. Strašan si Ti, Bože, iz Svetinja Svojih! Bog Izraela – On daje silu i moć narodu. Blagosloven da je Bog!⁹⁸

EL NEKAMOT – Bože od osvete, Gospode, o, Bože od osvete, pokaži se! Podigni se, Sudijo sveta! Po zasluži vrati oholima! Od Gospoda je spasenje! Na Tvom narodu je blagoslov Tvoj! *Sela!*⁹⁹ Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo! Spasi narod Svoj i blagoslovi baštinu Svoju, pasi ih i nosi ih doveka. Duša naša za Gospodom žudi, On je pomoć naša i štiti naš. Jer u Njemu će se srce naše radovati zato što smo se u Sveto Ime Njegovo uzdali. Neke je dobrota Tvoja, o, Gospode, nad nama kao što se u Tebe uzdamo. Pokaži nam, o, Gospode, dobrotu Svoju, i spasenje Svoje podari nam. Ustani, Pomoći naša, i izbavi nas radi dobrote Svoje. Ja sam Gospod, Bog tvoj, Koji sam te izveo iz zemlje egipatske, otvori širom usta svoja i Ja ću ih napuniti. Blago narodu kojem je tako, blago narodu kojem je Večni Gospod Bog njegov. A ja se uzdam u dobrotu Tvoju, i srce će se moje radovati u spasenju Tvom. Pevaću Gospodu jer mi dobro čini.¹⁰⁰

⁹⁸ Tešlim, Ps., 40:12; 25:16; 68:35-36.

⁹⁹ *Sela* – Ova reč se pojavljuje oko 70 puta u Psalmima i tri puta u molitvi proroka Havakuka (3:3, 9, 13). Nije poznato značenje ove reči. Izgleda da je reč o muzičkom izrazu koji nagoveštava ili da se podigne glas ili je reč o pauzi. Neki smatraju da *Sela* znači *uvek i doveka* i u ovom značenju se upotrebljava u molitvi. Međutim ovo tumačenje ne odgovara svim mestima na kojima se ova reč pojavljuje u Tanahu.

¹⁰⁰ Isto, 94:1-2; 3:9; 46:8; 84:13; 20:10; 33:20-22; 85:8; 44:27; 81:11; 144:15; 13:6.

(במטבח מוסיפים הפסוק הזה) : מוזמר שיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדוֹר :

אֲרוֹמְמָהּ יי כִּי דָלִיתָנִי. וְלֹא שִׁמַּחַת אִיבִי
 לִי: יי אֱלֹהֵי שׁוּעַתִּי אֱלֹהֵי וְתַרְפְּאֵנִי: יי
 הַעֲלִית מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי. חֵייתָנִי מִיַּרְדֵּי בּוֹר:
 וּמְרוּ לִי חֲסִידֶיךָ וְהוֹדוּ לְזִכְרֶךָ קָדְשׁוֹ: כִּי רָגַע
 בְּאִפּוֹ. חַיִּים בְּרַצוֹנִי. בְּעֶרְבַּ יַלְדֵּי בְכִי. וּלְבַקֵּךְ
 רָגַח: וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי. בַּל אֲמוֹט לְעוֹלָם:
 יי בְּרַצוֹנֶךָ הַעֲמַדְתָּ לְדַרְדְּרֵי עוֹז. הַסְתַּרְתָּ
 פְּנֶיךָ הַיּוֹתֵי נִבְהַל: אֱלֹהֵי יי אֲקַרֵּא. וְאֵל יי
 אֲתַחֲנֵן: מַה בָּצַע בְּדַמִּי בְּרַדְתִּי אֵל שַׁחַת.
 הַיּוֹדֵךְ עֶפֶר הַיּוֹגֵד אֲמַתְךָ: שָׁמַע יי וְחַנּוּנִי.
 יי הִיָּה עוֹזֵר לִי: הַפְּכַת מַסְפְּרֵי לְמַחֹל לִי.
 פְּתַחַת שִׁקִּי וְתִאֲזַרְנִי שִׁמַּחַה: לְמַעַן יוֹמַדְךָ
 כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם. יי אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֹדְךָ:

נְלַחֵם מִדֵּשׁ לוֹנְנֵיִם:

(ק) לְדוֹר. בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֵת יי. וְכָל-קִרְבֵי אֵת שֵׁם
 קָדְשׁוֹ: בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֵת יי. וְאֵל תִּשְׁבַּחֵי כָּל-גְּמוּלוֹי:
 הַסֹּלַח לְכָל-עֲוֹנֵיךָ הַלֶּפֶא לְכָל-תַּחֲלוּאֵיכִי: הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת
 חַיִּיכִי. הַמַּעֲמַדְכֵי חֶסֶד וְרַחֲמִים: הַמְשַׁבֵּיעַ בְּפוּז עֲדֶיךָ.
 תַּתְּחַדֵּשׁ בְּנֶשֶׁר נְעוּרֵיכִי: עֲשֵׂה צְדָקוֹת יי. וּמִשְׁפָּטִים לְכָל-
 עֲשׂוּקִים: יוֹדִיעַ דְּרָכָיו לְמֹשֶׁה. לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלִילוֹתָיו:
 רַחוּם וְחַנּוּן יי. אֲרַךְ אַפָּיִם וְרַב חֶסֶד: לֹא לְנֹצַח יָרִיב. וְלֹא

(Na Hanuku dodajemo ovaj stih): Psalam, pesma za posvećenje Hrama. Davidov¹⁰¹.

Uzvisivaću Te, o, Gospode, jer si me uzdigao i nisi dao da se neprijatelji moji nada mnom raduju. Gospode, Bože moj! K Tebi zavapih i Ti me isceli. Gospode! Iz ponora bezdana uzneo si dušu moju, uzdržao me na životu da u jamu ne sidem. Pojte Gospodu, pobožnici Njegovi, vi koji se u Njega uzdajete, hvalu odajte Svetom Imenu Njegovom. Jer gnev Njegov samo trenutak traje, a do kraja života milost Njegova. S večeri plač noćiva, s jutrom kliktanje sviće. I ja rekoh u miru svom, doveka posrnuti neću. Gospode, Voljom Svojom utvrdio si goru moju snagom, ali Ti sakri lice Svoje i ja se smetoh. Tada ću Tebe, Gospode, zazivati i Gospodu mom ću se moliti. Kakav je dobitak od krvi moje, od silaska mog u grob? Hoće li Te prah slaviti ili kazivati istinu Tvoju? Čuj, Gospode, i smiluj mi se! Gospode, budi mi na pomoć! Žalost moju, na igranje Ti si preobratio, s mene kostret si skinuo i veseljem si me opasao kako bi Tebi pevala slava moja¹⁰² i ne utihnula nikada. Gospode, Bože moj, doveka ću Ti zahvaljivati.

Na Roš Hodeš kažemo:

(Ps. 103) Davidov. Blagosiljaj dušo moja Gospoda, i sve što je u meni (neka blagoslovi) Sveto Ime Njegovo. Blagosiljaj dušo moja Gospoda i ne zaboravljaj dobročinstva Njegova. On ti sve prestupe oprašta i isceljuje sve bolesti tvoje. Izbavlja od groba život tvoj, kruniše te dobrotom i milosrdem. Ispunjava dobrim život tvoj, kao u orla ti se mladost obnavlja. Gospod pravdu čini, i sud svima kojima se krivo čini. Mojsiju objavi puteve Svoje, sinovima Izraelovim čudesna dela Svoja. Milosrdan je i milostiv Gospod, spor na gnev, veoma blag i dobrotom obilan. Ne gnevi se zauvek, niti doveka plamti srdžba Njegova.

¹⁰¹ Teilim, Ps., 30. Prema Mudracima, leviti su pevali ovaj psalam prilikom svečanosti donošenja plodova prvina u *Bet a-Mikdaš*.

¹⁰² Odnosi se na dušu.

לְעוֹלָם יִטּוֹר: לֹא כַחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ. וְלֹא כַעֲנוּתֵינוּ
 נָמַל עָלֵינוּ: כִּי כָנְפֵה שָׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. נָבַר חֲסֵדוֹ עַל
 יִרְאָיו: פָּרְחֹק מִזֶּרֶחַ מִמַּעַרְב. הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת פְּשָׁעֵינוּ:
 פָּרַחֵם אָב עַל בָּנִים. רַחֵם יי עַל יִרְאָיו: כִּי הוּא יָדַע
 יִצְרָנוּ. זָכוֹר כִּי עָפָר אָנָּהֵנוּ: אָנוּשׁ כַּחֲצִיר יָמָיו. כְּצִיץ
 הַשָּׂדֶה כִּן יִצִיץ: כִּי רוּחַ עֲבָרָה־בּוֹ וְאֵינֵנוּ. וְלֹא יִבְרָנוּ
 עוֹד מְקוֹמוֹ: וְהִסֵּר יי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. וְצַדִּיקָתוֹ
 לְבָנֵי בָנִים: לְשִׁמְרֵי בְרִיתוֹ וְלִזְכָּרֵי פִקְדוֹ לַעֲשׂוֹתָם: יי
 בְּשָׁמַיִם הַכִּיָּן כְּסֹאוֹ. וּמַלְכוּתוֹ כַּפֵּל מְשָׁלָה: בָּרְכוּ יי
 מִלְּאֲכָיו גְּבוּרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמּוֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ: בָּרְכוּ
 יי כָּל־צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו עֲשֵׂי רְצוֹנוֹ: בָּרְכוּ יי כָּל־מַעֲשָׂיו
 בְּכָל־מְקוֹמוֹת מְבַשְׁלָתוֹ. בָּרְכֵי נַפְשֵׁי אֶת יי:

נַעֲשִׂיית אוֹתֵיכֶם בִּי פַעֲמַיִם: (יי הוּא הָאֱלֹהִים: יי הוּא הָאֱלֹהִים:)

יי מֶלֶךְ. יי מֶלֶךְ. יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: בִּי פַעֲמַיִם
 וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה יי אַחַד וְשֵׁמוֹ אֶחָד:

הוֹשִׁיעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ. וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם
 לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשֶׁךָ. לְהַשְׁתַּבַּח בְּתִהְלֹתֶךָ:
 בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם. וְאָמַר כָּל־הָעַם אֱמֵן הַלְלוּיָהּ: כָּל
 הַנְּשָׂמָה תִּהְלַל יְהִי הַלְלוּיָהּ:

Ne postupa s nama po gresima našim, niti nam vraća po prestupima našim. Nego koliko su nebesa od zemlje visoko, tolika je milost Njegova s onima koji Ga se boje. Koliko je istok daleko od zapada, toliko udaljuje od nas bezakonja naša. Kao što otac sinove žali, tako Gospod žali one koji Ga se boje. Jer dobro zna kako smo sazdana, opominje se da smo prah. Dani su čovečiji kao trava, kao cvet u polju, tako i on cveta. Jedva ga vetar dotakne i već ga nema, ne pamti ga više ni mesto njegovo. Ali milost Gospodnja ostaje odveka i doveka na onima koji Ga se boje, a pravda Njegova na sinovima sinova onih koji drže Savez Njegov i zapovesti Njegove pamte da ih izvršavaju. Gospod na nebesima, Presto Svoj postavi i kraljevstvo Njegovo svime vlada. Blagosiljajte Gospoda anđeli Njegovi, koji ste silni krepošću izvršavate reč Njegovu slušajući glas reči Njegove! Blagosiljajte Gospoda sve vojske Njegove, sluge Njegove koji tvorite Volju Njegovu! Blagosiljajte Gospoda sva dela Njegova, po svim mestima vlasti Njegove! Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda!

Na deset dana pokajanja kažemo dva puta:

Gospod je Bog! Gospod je Bog!¹⁰³

Gospod kraljuje, Gospod je kraljevaio, Gospod će kraljevati zauvek i doveka. (2x)

I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini.¹⁰⁴

Spasi nas, Gospode Bože naš, i saberi nas iz nâroda da hvalu odajemo Svetom Imenu Tvom, da se Tvojom slavom hvalimo. Blagosloven da je Gospod Bog Izraelov odveka i doveka! I sav narod neka kaže: *Amen*, hvalite Gospoda, *Aleluja!*¹⁰⁵ Sve što diše neka hvali Gospoda! Hvalite Gospoda, *Aleluja!*¹⁰⁶

Subotom ovde nastavljamo kazivanjem subotnjih psalama na str. 471.

¹⁰³Melahim alef, I Kraljeva, 18:39.

¹⁰⁴Zeharja, Zaharija, 14:9.

¹⁰⁵Teilim, Psalam, 106:47-48.

¹⁰⁶Teilim, Psalam, 150:6.

(ס) לְמַנְצַח בְּנִינֵת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים
 יִחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ. יָאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סֵלָה: לְדַעַת
 בְּאֶרֶץ יִרְבֶּה. בְּכָל־גּוֹיִם יִשְׁוֹעַתָּה: יִזְדוּקָה
 עַמִּים אֱלֹהִים. יִזְדוּקָה עַמִּים כָּלָם: יִשְׁמַחוּ
 וַיִּרְנְנוּ לְאֲמִים. כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל.
 וּלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחָם סֵלָה: יִזְדוּקָה עַמִּים
 אֱלֹהִים. יִזְדוּקָה עַמִּים כָּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ
 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים.
 וַיִּרְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אֲפֹסֵי אֶרֶץ:

יִקַּם בִּידוֹ הַי' לַיְלִוֹת שְׁלֹמֹה בִּידוֹ הַיִּמְנִיחַ וַיִּלְמַד:

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם בְּרוּךְ
 הוּא. בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ גּוֹזֵר
 וּמְקַיֵּם. בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרָאשִׁית. בְּרוּךְ
 מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל
 הַבְּרִיּוֹת. בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר מִזֵּב
 לִירֵאָיו. בְּרוּךְ חַי לְעַד וְקָיָם לְנֶצַח.
 בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל. בְּרוּךְ שְׂמוֹ. בְּרוּךְ
 אֲתָה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל

(Ps. 67) Načelniku pevačkom. Uz žičane instrumente. Psalam. Pesma. Neka bi nam se Gospod smilovao i blagoslovio nas, obasjao nas licem Svojim, *Sela!* Da bi se znao na zemlji put Tvoj, po svim narodima spasenje Tvoje. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Da se raduju i kliču narodi jer sudiš narodima pravedno i narodima na zemlji upravljáš. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Zemlja plod svoj dađe, blagosilja nas Bog, Bog naš! Blagoslovio nas Bog i neka bi Ga se bojali svi krajevi zemaljski!¹⁰⁷

PESUKE DEZIMRA – HVALOSPEVI

Desnom rukom uzeti dva prednja *cicita* i reći:

Blagoslov pre kazivanja *pesuke dezimra*:

BARUH ŠEAMAR – Blagosloven da je On Koji reče i svet postade! Blagosloven da je On! Blagosloven da je On Koji govori i čini! Blagosloven da je On Koji presuđuje i izvršava! Blagosloven da je On Koji čini Delo Stvaranja! Blagosloven da je On Koji je milostiv zemlji! Blagosloven da je On Koji je milostiv stvorenjima! Blagosloven da je On Koji dobrim nagrađuje one koji Ga se boje!¹⁰⁸ Blagosloven da je On Koji živi doveka i večno postoji! Blagosloven da je On Koji iskupljuje i izbavlja, blagosloveno bilo Ime Njegovo! Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Bože,

¹⁰⁷ Avudraham piše da kazivanje ovog psalma na simboličan način predstavlja paljenje *Menore* u Hramu. Psalam sadrži sedam stihova, što predstavlja sedam krakova *Menore*, i 49 reči, što predstavlja 49 pehara (22), dugmadi (11), cvetova (9) i svetiljki (7) koji su bili delovi oblika *Menore*. Prvi stih ima četiri reči, što predstavlja dva jezika i dve činije za pepeo koji su bili u upotrebi prilikom opsluživanja *Menore*. Zbog tih simbola, ovaj se psalam naziva *psalom Menore*. Stoga je običaj da se reči ovog psalma rasporede tako da oblikuju *Menoru* i da se čitaju u tom obliku. Videti grafički prikaz ovog psalma u uvodnim stranicama molitvenika.

¹⁰⁸ Doslovno: *Koji plaća dobru nagradu; krajnja nagrada postoji samo u Svetu koji dolazi jer sehar micva bea alma leka – nema nagrade za ispunjavanje zapovesti u ovom svetu.*

אב הַרְחֵמֵנוּ. הַמְהַלֵּל בְּפִה עַמּוֹ. מְשַׁבַּח
 וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו וּבְשִׁירֵי
 דָּוִד עַבְדְּךָ. נְהַלְלֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ בַּשְּׁבָחוֹת
 וּבְזִמְרוֹת. וְנַגְדְּלֶךָ וְנִשְׁבַּחֶךָ וְנִפְאָרֶךָ
 וְנִמְלִיכֶךָ. וְנִזְכִּיר שִׁמְךָ מִלְּפָנֵינוּ. אֱלֹהֵינוּ
 יַחֲדֵיךָ הֵי הָעוֹלָמִים. מִלְּךָ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
 עַדִּי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל: בְּרוּךְ אַתָּה יי
 מִלְּךָ מְהַלֵּל בַּתְּשֻׁבּוֹת:

שנת וירוש ברכ וחול הנוכח על שם אין לזכור ונזכר לחודה.

(ק) מִזְמוֹר לַתּוֹדָה. הֲרִיעוּ לַיי כָּל הָאָרֶץ:
 עֲבֹדוּ אֶת יי בַּשִּׁמְחָה. בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה:
 דַּעוּ כִּי יי הוּא אֱלֹהִים. הוּא עֲשֵׂנוּ. וְלוֹ
 אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֵאֵן מִרְעִיתוֹ: בְּאוֹ שִׁעְרוֹ בַּתּוֹדָה
 חֲצֹרְתוֹ בַּתְּהִלָּה. רְוֵדוּ לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ.
 כִּי טוֹב יי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. וְעַד הַדָּר וְהַדָּר
 אֲמוֹנָתוֹ:

יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם. יִשְׂמַח יי בְּמַעֲשָׂיו.
 יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
 מִמְּזִרְחַ שְׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ. מְהַלֵּל שֵׁם יי:

Oče milostivi, slavljen ustima naroda Svog, hvaljen i veličan jezikom pobožnih koji se u Njega uzdaju i slugama Njegovim. Pesmama Davida, sluge Tvog, Tebe ćemo slaviti, Gospode Bože naš, hvalospjevima i pesmama – zahvalnicama veličaćemo Te i hvaliti, opevati i uzdizati kao Kralja. Ime ćemo Tvoje spominjati, Kralju naš, Bože naš, o, Jedini. Živote vasseljene, o, Kralju, Čije je veliko Ime slavljeno i doveka hvaljeno. Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju u hvalospjevima opevan.

Subotom, praznikom i polupraznikom
Pesaha ne kazujemo ovaj psalam.

(Ps. 100) Pisma – zahvalnica.¹⁰⁹ Usklikni Gospodu, zemljo sva! Služite Gospodu u radosti! Pred lice Mu dođite s klicanjem radosnim! Znajte da je Gospod Bog! On nas je učinio i Njegovi smo, narod Njegov i ovce paše Njegove. Sa zahvalnicama uđite kroz kapije Njegove, sa hvalom u tremove Njegove.¹¹⁰ Hvalu Mu odajte, blagoslovite Ime Njegovo! Jer dobar je Gospod, doveka je milost Njegova i vernost Njegova od kolena do kolena.

JEI HEVOD – Nek je doveka slava Gospodu! Nek se raduje Gospod delima Svojim! Nek je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka! Od istoka sunca do zalaska, hvaljeno bilo Ime Gospodnje!¹¹¹

¹⁰⁹Pevana je prilikom prinošenja žrtve – zahvalnice.

¹¹⁰Odnosi se na Hram.

¹¹¹Teilim, Ps., 104:31; 113:2-3.

רם על כל־גוים יי. על השמים כבודו: יי
 שמך לעולם. יי זכרך לדר ודר: יי בשמים
 הכין כסאו. ומלכותו בכל משלה: ישמחו
 השמים ותגל הארץ. ויאמרו בגוים יי מלך:
 יי מלך. יי מלך. יי ימלך לעולם ועד. יי מלך
 עולם ועד. אבדו גוים מארצו: יי הפיר עצת
 גוים. הניא מחשבות עמים: רבות מחשבות
 בלב איש. ועצת יי היא תקום: עצת יי לעולם
 תעמד. מחשבות לבו לדר ודר: כי הוא אמר
 ויהי. הוא צוה ויעמד: כי בחר יי בציון. אוה
 למושב לו: כי יעקב בחר לו יה. ישראל
 לסגלתו: כי לא ישש יי עמו. ונחלתו לא
 יעזב: והוא רחום וכפר עון. ולא ישחית.
 והרבה להשיב אפן. ולא יעיר פל־חמתו: יי
 הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

אשרי יושבי ביתך. עוד יהללוך
 סלה: אשרי העם שבכה לו. אשרי
 העם שיי אלהיו:

(קמט) תהלה לדר.

ארומך אלהי המלך. ואברכה שמך לעולם
 ועד:

Uzvišen je nad svim narodima Gospod, Slava Njegova nebesa nadvisuje. Gospode, Ime je Tvoje večno! Gospode, spomen je Tvoj od kolena do kolena. Gospod na nebesima, Presto Svoj postavi i kraljevstvo Njegovo svime vlada. Nek se vesele nebesa, nek se raduje zemlja i neka govore po narodima: Gospod kraljuje! Gospod kraljuje, Gospod je kraljevaio, Gospod će kraljevati zauvek i doveka! Gospod je Kralj u veke vekova, nestaće neznabožaca iz zemlje Njegove. Gospod obara namere neznabožaca, razbija zamisli narodima. Mnogo je misli u srcu čoveka, ali što Gospod naumi, to se ispunjava. Naum Gospodnji doveka ostaje i misli srca Njegovog od kolena do kolena. Jer On reče i sve postade, zapovedi i sve se ostvari. Jer izabra Gospod Sion, omile Mu za prebivalište. Jer Jakova izabra Sebi Gospod, Izrael za blago Svoje. Jer neće odbaciti Gospod narod Svoj i baštinu Svoju napustiti neće. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj, i svu jarost Svoju podizao nije. Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!¹¹²

AŠRE – Blago onima koji borave u domu Tvom i vazda Tebi u pohvalu kliču. *Sela!*¹¹³ Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!¹¹⁴

(Ps. 145) Hvalospev Davidov.

Uzvisivaću Te, Bože moj, Kralju moj, blagosloviću Ime Tvoje doveka.

¹¹²Ps., 135:13; 103:19; I Dnevnika, 16:31; Ps., 10:16; 33:10; Mišle, Solomoneve priče 19:21; Ps., 33:11; 33:9; 132:13; 135:4; 94:14; 78:38. 20:10.

¹¹³Ps., 84:5.

¹¹⁴Ps., 144:15.

בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ. וְאֶהְלֵלְךָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃
גְּדוֹל יי וּמְהֵרָל מְאֹד. וְלִגְדֹלֶתוֹ אֵין חֶקֶר׃
דָּוָר לְדָוָר יִשְׁבַּח מַעֲשֵׂיךָ. וּגְבוּרָתֶיךָ וְגִירוֹ׃
הִדָּר כְּבוֹד הַיְדָד. וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה׃
וְעִזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ. וְגִדְלָתֶךָ אֲסַפְּרָנָה׃
זְכַר רַב מִזְבְּךָ יִבִּיעוּ. וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְגְּנוּ׃
חֲנוּן וְרַחוּם יי. אֲרַךְ אַפַּיִם וּגְדֹל חֶסֶד׃
טוֹב יי לְכָל. וְרַחֲמָיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו׃
יִדְוֶךָ יי כָּל־מַעֲשֵׂיךָ. וְחַסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה׃
כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ. וּגְבוּרָתֶךָ יִדְבְּרוּ׃
לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָרֶץ גְּבוּרָתוֹ. וּכְבוֹד הַדָּר
מַלְכוּתוֹ׃
מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים. וּמִמְשַׁלְתֶּךָ
בְּכָל דָּוָר וְדָוָר׃
סוּמְךָ יי לְכָל־הַנְּפִלִים. וְזוֹקֶיךָ לְכָל־הַכְּפוּפִים׃
עֵינֵי כָל אֱלֹיִךָ יִשְׁבְּרוּ. וְאַתָּה גּוֹתֵן לָהֶם אֶת
אֲכָלָם בְּעַתּוֹ׃
פּוֹתַח אֶת יַדְּךָ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן׃
צַדִּיק יי בְּכָל־דַּרְכָּיו. וְחַסִּיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃

Svakog dana ću Tebe blagosiljati i hvalu ću Imenu Tvome doveka uznositi.

Velik je Gospod i u hvalospevima opevan je, nedokučiva je veličina Njegova! Naraštaj naraštaju opeva dela Tvoja i svemoćnost Tvoju kazuje.

O neizmernoj divoti blistavog sjaja svetlosti veličanstva Tvoga i o čudesnim znamenjima Tvojim kazivaću.

Kazuju strahotnu silu dela Tvojih i ja ću o veličini Tvojoj pripovedati.

Razglašuju spomen obilja dobrote Tvoje i pravednosti Tvojoj kliču.

Milostiv je i milosrdan Gospod, spor na gnev i pun dobrote.

Dobar je Gospod svima i samilosna je ljubav Njegova nad svim delima Njegovim. Hvalu će Ti odati, Gospode, sva dela Tvoja, i verni Tvoji koji se u Tebe uzdaju blagosloviće Te.

Kazivaće slavu kraljevstva Tvoga i propovedaće o velikoj sili Tvojoj, da obznane sinovima ljudskim silu Njegovu i neizmernu divotu blistavog sjaja veličanstva kraljevstva Njegovog.

Kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih vekova i vladavina Tvoja za sva pokolenja. Podupire Gospod sve koji posrću i uspravlja sve pognute.

Oči svih su k Tebi s nadom upravljene i svakome na vreme hranu daješ.

Ruku Svoju otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoj.

Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim.

קרוב יי לכל-קראיו. לכל אשר יקראו
באמת:

רצון יראיו יעשה. ואת שועתם ישמע
ויושיעם:

שומר יי את כל-אהביו. ואת כל-הרשעים
ישמיד:

תהלת יי ידבר פי. ויברך כל-בשר שם
קדשו לעולם ועד:

ואנחנו נברך יה. מעתה ועד עולם. הללויה:

(קט) הללויה. הללו נפשי את יי: אהללה יי
בחיי. אזמרה לאהי בעודי: אל תבטחו בגדויבים
בבן-אדם שאין לו תשועה: תצא רוחו ישוב
לאדמתו. ביום ההוא אבדו עשתנתיו: אשרי
שאל יעקב בעורו. שברו על יי אלהיו:
עשה שמים וארץ. את-הים ואת כל-אשר
בם. השמר אמת לעולם: עשה משפט
לעשוקים. נתן להם לרעבים. יי מתיר
אסורים: יי פקח עורים. יי זקף כפופים. יי
אהב צדיקים: יי שמר את-גרים. יתום

Blizu je Gospod svima koji Ga prizivaju, svima koji Ga iskreno¹¹⁵ zazivaju.

Ispunjava volju onih koji Ga se boje, vapaj njihov čuje i izbavlja ih.

Čuva Gospod sve koji Ga ljube, a zlotvore sve istrebljuje.

Hvalu Gospodnju kazivaće usta moja i stvorenja će sva blagosloviti Sveto Ime Njegovo na veke vekova.

I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*¹¹⁶

(Ps. 146) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvali dušo moja Gospoda. Hvaliću Gospoda za života svoga, pevaću Bogu svom dok sam živ. Ne uzdajte se u knezove, u čoveka od koga spase-nja nema. Kada ga duh napusti, u zemlju svoju on se vraća, sve što smisli u taj dan propada. Blago onome kome je Bog Jakovljević u pomoći, kome je nadanje u Gospodu, Bogu njegovom, Koji čini nebesa i zemlju, more i sve što je u njima, Koji čuva istinu doveka,¹¹⁷ Koji tlačenicima pravdu vraća, a gladnima hleb daje. Gospod oslobađa sužnje. Gospod daje vid slepima, Gospod uspravlja pognute, Gospod ljubi pravednike. Gospod čuva pridošlice,¹¹⁸ sirotom

¹¹⁵ Doslovno: u istini.

¹¹⁶ Ps., 115:18.

¹¹⁷ Tj. čuva obećanja Svoja doveka.

¹¹⁸ Obračenike.

וּלְמַנְהַיְעוּדָהּ. וְדַרְךְ רַשְׁעִים יַעוּת: וּמַלְךְ
 יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְרַךְ וְרַךְ הַלְלוּהָ:

(קמ) הַלְלוּהָ. כִּי טוֹב זְמַרָה אֱלֹהֵינוּ. כִּי
 נָעִים נִאֻוָּה תִּהְיֶה: בְּנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי. נִדְהִי
 יִשְׂרָאֵל יִכְנָם: הַרֹפֵא לְשִׁבּוּרֵי לֵב. וּמַחְבֵּשׁ
 לְעֵצְבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לְפוֹכְבִּים. לְכֹלֵם
 שְׁמוֹת יִקְרָא: גְּדוֹל אֲדַנְנוּ וְרַב פֶּחַ לְתַבּוּנֵתוֹ
 אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנוּיִם יי. מִשְׁפִּיל רַשְׁעִים
 עֲדֵי אֶרֶץ: עֵנוּ לִי בְּתוֹרָה. וּמְרוּ לֵאלֹהֵינוּ
 בְּכִנּוּר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים. הַמְכִּין
 לְאֶרֶץ מָטָר. הַמְצַמֵּחַ הַרִים הַצִּיר: נוֹתֵן
 לְבִהמָה לְחֵמָה. לְבִנֵי עֵרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ:
 לֹא בְּגִבּוֹרַת הַסּוּם יִחַפֵּן. לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ
 יִרְצֶה: רוּצֶה יי אֵת יִרְאוּ. אֵת הַמִּיחַלִּים
 לְחַסְדּוֹ: שִׁבְחֵי יְרוּשָׁלַיִם אֵת יי. הַלְלוּ
 אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן: כִּי חֹזֵק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ. בְּרַךְ
 בְּנֵיךְ בְּקִרְבֶּךָ: הַשֵּׁם גְּבוּלֶךָ שְׁלוֹם. חֲלֵב
 חַטִּיִּים יִשְׁפִיעֶךָ: הַשְׁלַח אִמְרָתוֹ אֶרֶץ. עַד
 מִתְרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ: הַנְּתֵן שְׁלֹג כְּצִמָּה. כְּפוֹר
 כְּאֶפֶר יְפוֹר: מִשְׁלִיךְ קִרְחוֹ כְּפִתִּים. לְפָנֶי
 קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֵד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם. יֵשֵׁב

i udovici snagu daje, a put opakih prevraća. Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 147) *Aleluja!* Hvalite Gospoda, jer dobro je pevati Bogu našem, ugodno i divotno je hvalu Mu uznositi. Gospod zida Jerusolim, sabira prognanike Izraelove. Isceljuje one koji su slomljenog srca i vida rane njihove. Mnoštvo zvezda broji i sve ih po imenu zove.¹¹⁹ Velik je Gospodar naš i svesilan, i bezmeran je razum Njegov. Ponizne i smerne, Gospod uzvisuje, a zlopake i zlohude do zemlje ponižava. S hvalom uzdignite glasove ka Gospodu, pojte uz harfu Bogu našem. On nebesa oblacima zastire, zemlji kišu sprema, čini da niče po gorama trava. Stoci hranu njenu daje i vranicama koji čiče k Njemu. Za konjsku snagu On ne mari, nit' Mu se mile bedra čovečija.¹²⁰ Mili su Gospodu oni koji Ga se boje, koji se uzdaju u dobrotu Njegovu. Gospoda slavi, o, Jerusalime, hvali Boga svog, o, Sione! Jer On utvrđuje prevornice vrata tvojih i sinove tvoje blagosilja u tebi. Međe tvoje mirom ograđuje i jedrom pšenicom te siti. On na zemlju reč naredbe šalje – kako li brzo hita reč Njegova! Kao vunu sneg daje, inje kao pepeo sipa. Baca grād Svoj kao zalogaje, mrazu Njegovom ko doleteti može? Reč Svoju pošalje i rastopi ga,

¹¹⁹ Kao što svakoj zvezdi ime zna bez obzira na to koliko su udaljene jedna od druge, tako će sabrati svakog sina Izraelovog koliko god daleko progнан bio (*Ec hajim*).

¹²⁰ Tj. sila muška.

רוחו יזלו מים: מגיד דבריו ליעקב. חקיו
 ומשפטיו לישראל: לא עשה כן לכל נוי.
 ומשפטים בל ידעום הללויה:

(קמ"ח) הללויה. הללו את-י מן השמים
 הללוהו במרומים: הללוהו כל-
 מלאכיו. הללוהו כל-צבאיו: הללוהו
 שמש וירח. הללוהו כל כוכבי אור:
 הללוהו שמי השמים. והמים אשר
 מעל השמים: יהללו את שם יי. כי
 הוא צוה ונבראו: ויעמידם לעד לעולם.
 חקנתן ולא יעבור: הללו את יי מן
 הארץ. תנינים וכל-תהמות: אש ובדד
 שלג וקיטור. רוח סערה עשה דברו:
 ההרים וכל-גבעות. עץ פרי וכל-
 ארזים: החיה וכל-בהמה. רמש וצפור
 כנף: מלכי ארץ וכל-לאמים. שרים
 וכל-שפטי ארץ: בחורים וגם בתולות.
 זקנים עם גערים: יהללו את-שם יי.

vetrom Svojim dune i poteku vode. Reči Svoje objavio je Jakovu, zakone Svoje i odredbe Svoje Izraelu. Ne učini tako nijednom drugom narodu, i odredaba Njegovih oni ne znaju. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 148) *Aleluja!* Hvalite Gospoda s nebesa, hvalite Ga u visinama! Hvalite Ga, svi anđeli Njegovi, hvalite Ga, sve vojske Njegove! Hvalite Ga, Sunce i Meseče, hvalite Ga, sve zvezde svetlosne! Hvalite Ga, nebesa nad nebesima i vode nad nebesima! Neka hvale Ime Gospodnje jer On zapovedi i stvoreni behu. Postavi ih za veke vekova po zakonu koji proći neće.¹²¹ Hvalite Gospoda sa zemlje, nemani morske i svi bezdani! Ognju i gràde, snegu i maglo, olujni vetre koji reč Njegovu izvršavaš. Gore i svi humovi, drveta rodna i svi kedrovi, zveri i sva stoko, gmizavci, bube i ptice krilate! Kraljevi zemaljski i svi narodi, knezovi i sve sudije zemaljske, momci i device, starci i deca! Nek svi hvale Ime Gospodnje,

---

¹²¹ Bog je postavio zakone prirode koji su nepromenjivi, osim kada On čini čuda.

פִּי נִשְׁנָב שְׁמוֹ לְבָהוּ. הוֹדוּ עַל אֶרֶץ
 וְשָׁמַיִם: וַיִּרְם קָרֵן לְעַמּוֹ. תִּהְיֶה לְכָל־
 חֲסִידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְרוֹבוֹ
 הַלְלוּהָ:

(קמט) הַלְלוּהָ. שִׁירָו לַי שִׁיר חֲדָשׁ. תִּהְיֶה
 בְּקֹהֵל חֲסִידִים: יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשׂוֹ. בְּנֵי
 צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכָם: יִהְיֶה שְׁמוֹ בְּמַחֹל. בְּתַף
 וּכְנֹר יִזְמְרוּ לוֹ: כִּי רוּצָה יִי בְּעַמּוֹ. יִפְאֵר
 עַנְוִים בִּישׁוּעָה: יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכְבוֹד. יִרְנְנוּ
 עַל מִשְׁבּוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם. וְחָרַב
 פִּיפְיוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּנוֹיָם. תּוֹכַחֹת
 בְּלְאֻמִּים: לְאַסּוֹר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים. וְנִכְבְּדֵיהֶם
 בְּכַבְּלֵי בְרוֹז: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוֹב.
 הַדָּר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו. הַלְלוּהָ:

(קפ) הַלְלוּהָ. הִלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ. הַלְלוּהוּ
 בְּרִקְיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגִבוּרָתוֹ. הַלְלוּהוּ כְּרַב
 גִּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקַּע שׁוֹפָר. הַלְלוּהוּ בְּנִבְל
 וּכְנֹר: הַלְלוּהוּ בְּתַף וּמַחֹל. הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים
 וְעֹנָב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע. הַלְלוּהוּ

jer jedino je Ime Njegovo uzvišeno, sjaj svetlosti Veličanstva Njegovog, zemlju i nebesa nadvisuje. On je uzvisio rog (tj. snagu) naroda Svog na slavu svih pobožnika Svojih koji su priljubljeni uz Njega, sinova Izraelovih, naroda koji Mu je blizu. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 149) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Pevajte Gospodu pesmu novu, hvalu Njegovu na saboru onih koji predano uz Njega prianjaju. Neka se raduje Izrael Stvoritelju svome, Kralju svom neka kliču sinovi Siona! Neka hvale Ime Njegovo igrajući, uz bubanj i harfu neka Mu poje! Jer je mio Gospodu narod Njegov, smerne i ponizne spase-njem krasí. Neka se priljubljenici Njegovi u slavi raduju, neka kliču s postelja svojih. Uzvišeni hvalospevi Bogu u grlima su njihovim i mač dvosekli u rukama njihovim.¹²² Da se osvete narodima i pokaraju plemena, da svežu kraljeve njihove u lance, plemiće njihove u okove gvozdene, da izvrše na njima sud napisani. On je sjaj slave veličanstva svih miljenika Njegovih. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 150) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite Boga u Svetinji Njegovoj, hvalite Ga na svodu moći Njegove nebeske! Hvalite Ga radi silnih dela Njegovih, hvalite Ga radi moćnog veličanstva Njegovog! Hvalite Ga uz jeku roga ovnujskog, hvalite Ga uz psaltir i harfu! Hvalite Ga uz bubanj i igru, hvalite Ga uz strune i svirale! Hvalite Ga

---

¹²²Tj. pevanje hvalospeva Bogu je moćno oružje protiv neprijatelja njihovih (*Raši*).

בְּצַלְצְלוֹ תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְיֶה יְהוָה.
הַלְלוּיָהּ: כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְיֶה יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ יי
מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּיָהּ: בְּרוּךְ
יי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת
לְבָדּוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם.
וַיְמַלֵּא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן
וְאָמֵן:

ועמוד וילמד:

וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת יי לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל. וַיֹּאמֶר
דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבֵינוּ
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: לָךְ יי הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַחַת וְהַהוֹד וְכִי כָּל בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ לָךְ יי הַמַּמְלָכָה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל
לְרֹאשׁ: וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה
מוֹשֵׁר בְּכָל. וּבִיָּדְךָ כַּחַ וְגְבוּרָה וּבִיָּדְךָ לְגַדֵּל
וּלְחַזֵּק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תְּפָאֶרְתְּךָ: וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ
וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וְתִהְיֶה: אַתָּה הוּא
יי לְבָרְכֶךָ. אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמִי

uz zvuk cimbala, hvalite Ga uz cimbala jeku! Sve što diše neka hvali Gospoda! Hvalite Gospoda! *Aleluja!* Sve što diše neka hvali Gospoda! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

Završni stihovi Knjige psalama

Blagosloven Gospod doveka! *Amen! Amen!* Blagosloven sa Siona Gospod Koji prebiva u Jerusalimu! Hvalite Gospoda! *Aleluja!* Blagosloven Gospod Bog, Bog Izraela, Koji jedini čudesa čini! Blagosloveno Ime Veličanstva Njegovog doveka! Veličanstvom Njegovim napuniće se zemlja sva! *Amen! Amen!*¹²³

Kazuje se stojeći:

VAJVAREH DAVID¹²⁴ – Potom David blagoslovi Gospoda pred čitavom zajednicom i reče David: "Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Izraela praoca našeg, odveka doveka! Tvoji su, Gospode, veličina, i sila, i slava, i večnost, i divotni sjaj veličanstva, jer je sve što je na nebesima i na zemlji Tvoje! Tvoje je, Gospode, kraljevstvo i Ti se poput glave povrh svega uzdižeš. Bogatstvo i dostojanstvo od Tebe dolaze, i Ti nad svima vladaš, u Tvojoj su ruci sila i krepost, i u ruci je Tvojoj da učiniš svakoga velikim i snažnim. A sada, Bože naš, hvalu Tebi odajemo i slavimo Ime sjaja Tvog.

VIVAREHU¹²⁵ – I blagosiljaće Ime Tvoje slavno, iznad svakog blagoslova i hvale uzvišeno. Ti si, Gospode, Jedini! Ti si načinio nebesa, i nebesa

¹²³ Teilim, Ps., 89:53; 135:21; 72:18-19.

¹²⁴ Divre ajamim alef, I Knjiga dnevnika, 29:10-13.

¹²⁵ Nehemija, 9:5-11.

השמים וכל־צבאם. הארץ וכל־אשר עליה.
הימים וכל־אשר בהם. ואתה מחיה את
כלם. וצבא השמים לך משתחוים: אתה הוא
יי האלהים ^{עִיכ} אשר בחרת באברם והוצאתו
מאור פשדים. ושמת שמו אברהם. ומצאת
את לבבו נאמן לפניך. וכרות עמו הברית
לתת את ארץ הפנעני החתי האמרי והפרזי
והיבוסי והגרנזשי לתת לזרעו. ותקם את
דברך פי צדיק אתה: ותרא את עני אבותינו
במצרים. ואת ועקתם שמעת על ים סוף:
ותתן אתות ומפתים בפרעה ובכל עבדיו
ובכל־עם ארצו. כי ידעת פי הזידו עליהם.
ותעש לך שם כהיום הזה: והים בקעת
לפניהם. ויעברו בתוך הים ביבשה. ואת
רדפיהם השלכת במצולות כמו אכן במים
עזים:

ויזשע יהוה ביום ההוא את־ישראל מיד
מצרים. וירא ישראל את־מצרים מת על־
שפת הים: וירא ישראל את־היך הגדלה
אשר עשה יהוה במצרים. ויראו העם את־
יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו:

nad nebesima, i svu vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i sve što je u njima, i Ti im svima život daješ, i vojska se nebeska pred Tobom klanja. Ti si Gospod Bog (Dovde stojeći.) Koji si izabrao Avrama i izveo ga iz Ura kaldejskoga i nadenuo mu ime Avrâm. I našao si srce njegovo verno pred Sobom i Savez s njim sklopio si da ćeš dati zemlju kanânsku, hetejsku, amorejsku, perezejsku, jevusejsku, gergešejsku, da ćeš dati semenu njegovom, i ispunio si reči Svoje jer si Ti pravedan. Nevolju si otaca naših u Egiptu video i vapaj si njihov čuo kraj Mora trstikova. Znamenjima si se i čudesima oborio na faraona i na sve sluge njegove, i na sav narod zemlje njegove, jer si znao da su obesno postupali s njima, i proslavio si Ime Svoje do dana današnjega. More si razdvojio pred njima, te predoše posred mora zemljom suvom, a progonitelje si njihove u bezdan bacio kao kamen u vode silovite.

ŠIRAT AJAM – I izbavi Gospod u onaj dan Izrael iz ruku egipatskih i vide Izrael mrtve Egipćane na obali morskoj. I vide Izrael ruku krepku¹²⁶ kojom Gospod udari Egipćane, i narod se poboja Gospoda, i verova u Gospoda i u Mojsija slugu Njegovog.¹²⁷

¹²⁶ Tj. moć, silu veliku.

¹²⁷ Šemot, Izl., 14:30-31.

אָז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה
 הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר
 אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי־נָאָה נָאָה
 סוּס וּלְכַבּוֹ רָמָה בַיָּם׃
 עָנִי וְזָמַרְתָּ יְהוָה וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה׃
 יְהוָה אֱלֹהֵי וְאַנְהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמָנָהוּ׃
 יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ׃
 מִרַבָּת פִּרְעָה וַחִילּוֹ יָרָה בַיָּם
 וּמִבַּחַר שְׁלֹשׁוֹ מִבְּעוֹ בַיָּם־סוּף׃
 תַּהֲמוֹת יַכְסִּימוּ יָרְדוּ בַמְּצוֹלָת קָמוּ־אָבִן׃
 יִמְיַנֶּה יְהוָה נֹאדָרֵי בִפֶּה
 יִמְיַנֶּה יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב׃
 וּבָרַב גְּאוּנֶה תַהֲרֵם קִמְיָה
 תִּשְׁלַח חֲרֹנֶה יֹאכְלֵמוּ בַקֶּשׁ׃
 וּבְרוּחַ אַפִּיךָ גַּעַרְמוּ־מַיִם
 נִצְבּוּ כַמוֹנְדֵי נוֹלִים׃
 קָפְאוּ תַהֲמַת בְּלִבֵּי־יָם׃
 אָמַר אוֹיֵב אַרְדָּף אֲשֵׁינִי אַחֲלֶק שְׁלָל׃
 תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי אַרְיֵק חֲרָבִי תֹורִישְׁמוּ יָדָי׃
 נִשְׁפַּת בְּרוּחְךָ כַּסְּמוּ יָם
 צָלְלוּ כַעֲפֹרֶת בַּמַּיִם אֲדִירִים׃
 כִּי־כַמְכָה בְּאֵלֶם יְהוָה

Tada zapeva Mojsije i sinovi Izraelovi pesmu ovu Gospodu i rekoše: "Pevaću Gospodu jer se visoko uzvisio, konja i konjanika u more sunovratio. Sila je moja i pesma moja Gospod, On mi spas postade, On je Bog moj, Njemu ću Hram podići¹²⁸ On je Bog oca mog i Njega ću uzvisivati. Večni je Gospodar rata, Gospod je Ime Njegovo. Kola faraonova i vojsku njegovu, u more baci, izabrane vojvode njegove, u Moru trstikovu se utopiše. Bezdani ih pokriše, poput kamena u dubinu potonuše. Desnica Tvoja, o, Gospode, moćna u snazi, desnica Tvoja, o, Gospode, razmrska neprijatelja. Obiljem veličanstva Svoga uništavaš one koji ustaju na Tebe. Poslao si gnev Svoj i on ih kao slamu proždire. Od daha nozdrva Tvojih sabra se voda, poput zida se ustubi voda koja teče, zalediše se bezdani u srcu mora. Neprijatelj reče: 'Proganjaću, stići ću, podeliću plen, nasitiće ih se duša moja. Izvući ću mač svoj, istrebiće ih ruka moja!' Ti dunu vetrom Svojim i more ih pokri, kao olovo potonuše silnoj vodi u bezdane. Ko je poput Tebe među bogovima, o, Gospode?

¹²⁸Neki anveu prevode kao *slaviću Ga*; Šimšon Rafael Hirš prevodi: *ja ću biti dom Njegov*.

מִי כַמְכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ
 נוֹרָא תִהְיֶה עֲשֵׂה פְלֵא:
 נְשִׁוֹת יְמִינֶךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ:
 נְחִוֹת בְּחֶסֶדְךָ עִם־נוֹ נְאֻלֶּת
 נִהְלֶת בְּעֶזֶךָ אֶל־נֶגְהָ קֹדֶשְׁךָ:
 שְׁמַעוּ עַמִּים יִדְגְּלוּן

חֵיל אַחֲזוּ יֹשְׁבֵי פְלֶשֶׁת:

אִז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲרוֹם

אֵילֵי מוֹאָב יֶאֱחֹזְמוּ רָעַד.

נִמְנוּ כֹל יֹשְׁבֵי כְנָעַן:

תִּפְלַע עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְחַד

בְּגִדְךָ זִרְעֶךָ יִדְמֹוּ כְּאֲבוֹ.

עַד־יַעֲבֹר עִמָּךָ יְהוָה

עַד־יַעֲבֹר עִם־נוֹ קִנְיִת:

תִּבְיָאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נִחְלַתְךָ

מִכּוֹן לְשִׁבְתֶּךָ פְּעֻלֶת יְהוָה

מִקֹּדֶשׁ אֲרָנֵי כּוֹנְנֵי יְדִיד:

יְהוָה וַיִּמְלֹךְ לְעַלְמִם וְעַד:

יְיָ מְלֻכְתָּהּ קָאִים לְעַלְמִם וְלְעַלְמֵי עֵלְמָיָא:

כִּי בָּא סוּם פִּרְעֹה בְּרַכְבּוֹ וּבְפָרְשָׁיו בָּיָם

וַיֵּשֶׁב יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת־מִי הַיּוֹם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

הִלְכּוּ בַיָּבֵשׁה בְּתוֹךְ הַיָּם:

Ko je poput Tebe slavan u svetosti, strašan u hvali i čini čudesa? Ispružio si desnicu Svoju i zemlja ih je progutala. Milošću Svojom vodio si ovaj narod koji si izbavio, snagom Svojom vodio si ga u Svetinju Svoju. Narodi čuše i zadrhtaše, muka obuze stanovnike Filisteje. Užas ophrva starešine edomske, trepet obuze junake moavske, istopiše se svi koji žive u Kananu. Strah i trepet spopade ih, od silne ruke Tvoje kao kamen zanemeše, dokle ne prođe narod Tvoj, o, Gospode, dokle ne prođe narod ovaj koji si stekao. Odveo si ih i zasadio na brdu baštine Svoje, na mestu koje si stvorio Sebi za boravak, o, Večni, u Svetinji, Gospode, koju su Tvoje ruke utvrdile. Gospod će kraljevati na veke vekova.¹²⁹

Kraljevstvo je Večnoga ustanovljeno za veke vekova.

KI – Kada su konji faraonovi, kola njegova i konjanici njegovi ušli u more, Gospod je na njih vratio vode morske, te sinovi Izraelovi predoše posred mora zemljom suvom.¹³⁰

¹²⁹Šemot, Izl., 15:1-18.

¹³⁰Isto, 15:19.

כי ליי המלוכה ומישל בניוים: ועלו
 מושיעים בהר ציון לשפט את-הר עשו.
 והיתה ליי המלוכה. והיה יי למלך על כל-
 הארץ. ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ישתבח שמך לעד מלפני האל
 המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ.
 כי לך נאה יי אלהינו ואלהי אבותינו
 לעולם ועד שיר ושבחה הלל וזמרה
 עז וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה
 ותפארת קדשה ומלכות. ברכות
 והודאות לשמך הגדול והקדוש ומעולם
 ועד עולם אתה אל: ברוך אתה יי
 מלך גדול ומהלל בתשבחות. אל
 ההודאות. אדון הנפלאות. בורא כל-
 הנשמות. רבון כל-המעשים. הבוחר
 בשירי זמרה. מלך אל חי העולמים
 אמן:

KI – Jer Gospodu pripada kraljevstvo, On vlada narodima. I uspeće se izbavitelji na goru Sion da sude gori Esavovoj i kraljevstvo će biti Gospodnje. I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini.¹³¹

Blagoslov nakon kazivanja *pesuke dezimra*

JIŠTABAH – I stoga neka bi doveka Ime Tvoje bilo slavljeno, Kralju naš, Bože, Kralju veliki i Sveti, na nebesima i na zemlji. Jer Tebi dolikuju, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, uvek i doveka, pesma i hvalospev, hvala i oda, sila i vlast, večnost, veličina, moć, dika i slava, svetost i kraljevstvo, blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvom velikom i Svetom. Odveka i doveka Ti si Bog. Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju veliki, i u hvalospevima opevan, Bože hvale, Gospodaru čudesa, Stvoritelju duša, Gospode svega stvorenog, Koji odabire pesme hvalospevne, Kralj, Bog, Život svetova. *Amen.*

¹³¹ Ps., 22:29; Ovadjja, 1:21; Zeharija, 14:9.

בעשרת ימי תשובה לומרים :

(ק) שיר הפעלות בפעמקים קראתיך יי. אדני שמעה בקולי. תהינה אזניך קשבות לקול תחנוני: אם עונות תשמרנה. אדני מי יעמוד: כי עמד הפליחה. למען תראה: קויתי יי. קוטה נפשי. ולדברו הוהלתי: נפשי לוי משומרים לבוקר. שמרים לבוקר: יחל ישראל אל יי. כי עם יי החסד. והרבה עמו פדות: והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו:

ולומר סזון קרוש לעילא.

יתגדל ויתקדש שמה רבא (אמן). בעלמא די ברא כדעיתה וימליך מלכותה ויצמח פורקניה ויקריב משיחה (אמן). פחיכון וביוטיכון ובתיי דכל בית ישראל. בעלמא ובזמן קריב ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי. יתברך וישתבח ויתפאד ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא (אמן). לעילא מן כל ברכתא שרתא תשבתתא ונתמתא. דאמירן בעלמא ואמרו אמן:

וקבל לומר בלחם :

ישתבח ויתפאד שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים: יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם ומרומם על כל ברכה ותהלה:

סזון טוסח ולומר :

ברכו את יי המברך: קבל יסון ברוך יי המברך לעולם ועד: ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך. עשה שלום ובורא את הכל:

Tokom deset dana pokajanja kazujemo:

(Ps. 130) Pjesma uspinjanja (hodočasna). Iz dubine k Tebi zavapih, Gospode! Gospode, čuj glas moj! Neka paze uši Tvoje na glas vapaja mog. Ako ćeš na prestupe paziti, o, Gospode, ko će opstati? Ali je u Tebe praštanje da bi Te se bojali. Uzdám se u Gospoda, uzda se duša moja, reč Njegovu čekam. Duša moja za Gospodom čezne više nego straže noćne što za zorom ranom¹³² čeznu, više nego za zorom ranom straže noćne. Nadu svoju, o, Izraele, u Gospoda polaži, jer u Gospoda je milost i obilje spasa je u Njega. I On će otkupiti Izrael od svih prestupa njegovih.

Hazan kaže: KADIŠ LEELA

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*). Neka je blagosloveno Ime Njegovo, veliko zauvek i zanávek. Blagosloveno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga, neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Čitanje *Šema Jisrael* i blagoslova koji se kazuju uz *Šema*. Od ovog mesta pa do kraja *Amida* nije dozvoljeno prekidati molitvu pričom.

Predmolitelj: BLAGOSLOVITE GOSPODA BLAGOSLOVENOGA

**Zajednica: BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD BLAGOSLOVENI
ZAUVEK I ZANAVEK**

**Predmolitelj: BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD BLAGOSLOVENI
ZAUVEK I ZANAVEK**

Dok hazan izgovara *Barehu*, kaal tiho kazuje:

Hvaljeno je i proslavljeno je Ime Kralja svih kraljeva Svetog, neka je blagosloven, jer On je prvi i poslednji i osim Njega nema Boga. Neka je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka i neka je uzvišeno nad svim blagoslovima i hvalospevima.

Birkat "Jacer or" – prvi blagoslov pre čitanja *Šema Jisrael*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasiljene, Koji svetlo oblikuje i tamu stvara, mir čini i sve stvara.

¹³²Tj. spasenjem.

המאור לארץ ולהרים עליה ברחמים.
ובטובו מתדש בכל יום תמיד מעשה
בראשית: מה רבו מעשיך יי. כלם בחכמה
עשית. מלאה הארץ קניניה: המלך המרום
לבדו מאז. המשבח והמפאר והמתנשא
מימות עולם: אלהי עולם. ברחמיך הרבים
רחם עלינו. אדון עונו. צור משגבנו. מן
ישענו. משגב בעדנו: אל ברוך גדול דעה.
הכין ופעל זהרי חמה. טוב יצר כבוד לשמו.
מאורות נתן סביבות עזו: פנות צבאות
קדושים רוממו שדי. תמיד מספרים כבוד
אל וקדשותו: תתברך יי אלהינו בשמים
ממעל ועל הארץ מתחת. על כל שבת
מעשי ידך ועל מאורי אור שיצרת. תמה
יפארוך סלה:

תתברך לנצח צורנו מלפנו ונואלנו בורא
קדושים: ישתבח שמך לעד מלפנו. יוצר
משרתים ואשר משרתיו. כלם עומדים פרום
עולם. ומשמיעים ביראה יחד בקול דברי
אלהים חיים ומלך עולם: כלם אהובים.
כלם ברוכים. כלם גבורים. כלם קדושים.
כלם עושים באימה וביראה רצון קונם.

On Koji osvetljava zemlju i one koji je nastavaju, u milosrđu i dobroti Svojoj svakoga dana iznova obnavlja Delo Stvaranja. Kako su raznovrsna dela Tvoja, Gospode! Sva si ih u mudrosti napravio, puna je zemlja blaga Tvog.¹³³ On je Kralj, uzvišen i jedini od praskona, slavljen, veličan i uzvisivan od pradâna. Bože sveta, u obilju ljubavi Svoje samilosne smiluj se na nas. Gospodaru snage naše, Steno tvrđave naše, Štitu spasa našega, zaštiti nas. Blagosloven Bog sveznajući, osmislio je i sazdao je sjaj Sunčev. Predobri je oblikovao slavu Imenu Svom. Videlima koja je postavio okružio je silu Svoju. Predvodnici Njegovih svetih vojski uzvisuju Svemogućeg. Bez prestanka pripovedaju o Veličanstvu Božijem i o Svetosti Njegovoj. Blagosloven budi, Gospode Bože naš, gore na nebesima i dole na zemlji zbog slave dela ruku Tvojih i zbog (svetlećih) videla koja si oblikovao, ona¹³⁴ će Te proslavljati. *Sela!*

TITBARAH – Neka bi dovekâ blagosloven bio, o, Pećino naša, Kralju naš, Spasitelju naš, Stvoritelju svetih. Neka bi dovekâ proslavljano bilo Ime Tvoje, Kralju naš, Sazdatelju anđela službujućih koji svi stoje u visinama vasseljene i u strahopoštovanju kao jedan glasno oglašavaju reči Boga živoga, Kralja vasseljene. Svi¹³⁵ su ljubljeni, svi su čisti,¹³⁶ svi su snažni, svi su sveti, svi u trepetu i strahopoštovanju izvršavaju Volju Stvoritelja svoga.

¹³³ Ps., 104:24.

¹³⁴ Dela.

¹³⁵ Anđeli.

¹³⁶ Doslovno *jasni*, u smislu svetlosno jasni.

וְכֹלֶם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה.
 בְּשִׁירָהּ וּבְזִמְרָהּ. וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים
 וּמְפָאֲרִים וּמְקַדְּשִׁים וּמְעַרְיָצִים וּמְמַלִּיכִים
 אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 קְדוֹשׁ הוּא: וְכֹלֶם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל
 מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת זֶה
 לָזֶה. לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרֵם בְּנַחַת רוּחַ. בְּשִׁפְהַ
 בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוֹשָׁה. כָּלֶם כְּאֶחָד עוֹנִים
 בְּאִימָה וְאוֹמְרִים בִּירְאָה:

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא
 כֹּל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

וְהַאֲפָנִים וְחִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים
 לְעַמַּת שָׂרָפִים. לְעַמַּת מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:
 בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בְּרוּךְ גְּעִימוֹת יִתְנוּ. לְמֶלֶךְ אֵל
 חַי וְקַיִם זְמִירוֹת יֹאמְרוּ וְתִשְׁבְּחוּת
 יִשְׁמִיעוּ. כִּי הוּא לְבָדוֹ מְרוֹם וְקְדוֹשׁ.
 פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת. עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת. בֹּעֵל
 מְלָחֵמוֹת. זוֹרֵעַ צְדָקוֹת. מְצַמִּיחַ יְשׁוּעוֹת.
 בּוֹרֵא רְפוּאוֹת. נוֹרָא תְהַלּוֹת. אֲדוֹן

I svi otvaraju usta svoja u svetosti i čistoti, pesmom i pojanjem blagosiljaju, slave, krase, svetim oglašavaju, poštovanje odaju i kraljevskim obznanjuju Ime Boga, Kralja, velikog, silnog i strašnog, Svet je On. I svi na sebe jedan od drugog preuzimaju jaram kraljevstva nebeskog, i jedan drugome ovlašćenje daju da posvećuju Sazdatelja svoga u spokojstvu duha, jezikom čistim i milozvučnim, svi kao jedan proglašavaju Svetost Njegovu u trepetu i u strahopoštovanju svetom kažu:¹³⁷

**“Svet, Svet, Svet je Gospod nad vojskama,
puna je sva zemlja Slave Njegove!”¹³⁸**

A Ofanim i sveti *Hajot*, anđeli, se gromoglasno uzdižu nasuprot anđela ognjenih *Serafima* i nasuprot njima slavu uznose i odgovaraju:

“Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”¹³⁹

LAEL BARUH – Bogu blagoslovenom milopoj uznose, Kralju, Bogu Živom i Večnom, ode pevaju i hvalospeve oglašavaju. Jer On je jedini uzvišen i Svet, junačke podvige izvodi, čini stvari nove, Gospodar ratova, pravdu seje, čini da spasenje izrasta, stvara lek, strašan u hvali, Gospod

¹³⁷ Ovu *Keduša* treba reći sedeći, a ako neko stoji treba da sedne.

¹³⁸ Ješajau, Isajja, 6:3.

¹³⁹ Jehezkel, Ezekijel, 3:12.

הַגְּבֻלָּאוֹת. הַמְּחֻדָּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל־יּוֹם
תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. כְּאֲמֹר לַעֲשֵׂה
אוֹרִים גְּדוּלִים כִּי לְעוֹלָם תִּסְדּוּ: בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אֲהַבֵּת עוֹלָם אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. חֲמֵלָה
גְּדוּלָה וַיִּתְּרָה חֲמֵלַת עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ.
בְּעֵבֹר שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וּבְעֵבֹר אֲבוֹתֵינוּ שְׁבַטְחוּ
בָּךְ. וְתִלְמִדְמוּ חֲקֵי חַיִּים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
בְּלִבְבֵי שָׁלֵם כִּן תִּחַנְּנוּ: אָבִינוּ אָב הַרְחֵמֵנוּ.
הַמְּרַחֵם. רַחֵם נָא עָלֵינוּ. וְתֵן בְּלִבֵּנוּ בִּינָה
לְהַבִּין לְהַשְׁכִּיל לְשִׁמּוֹעַ לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד
לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל־דְּבָרֵי תִלְמוֹד
תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ.
וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וַיִּיחַד לְבַבֵּנוּ לְאַהֲבָה
וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. לְמַעַן לֹא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם
לְעוֹלָם וָעַד. כִּי בְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא בְּטַחְנוּ. נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בִּישׁוּעַתְךָ:
וְרַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַסְדִּיק הָרַבִּים אֵל יַעֲזֹבוּנוּ
נְצַח סְלָה וְעַד. מִהַר וְהִבֵּא עָלֵינוּ בְּרָכָה
וְשָׁלוֹם מְהֵרָה מֵאַרְבַּע כַּנְּפוֹת כָּל־הָאָרֶץ.

čudesa Koji, u dobroti Svojoj, svakoga dana, uvek iznova, obnavlja Delo Postanja, kao što je rečeno: "Koji tvori svetla velika jer je dovek milost Njegova."¹⁴⁰ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji svetlima oblik daje.

Birkat "Aava" - drugi blagoslov pre čitanja Šema Jisrael

Ljubavlju večnom ljubiš nas, Gospode Bože naš, velikom i obilnom milošću smilovao si nam se. Oče naš, Kralju naš, radi Imena Tvog velikog i radi otaca naših koji su se u Tebe uzdali i koje si zakonima života podučio kako bi čistog srca izvršavali Volju Tvoju, tako i sa nama milostiv budi. Oče naš Premilostivi, Presamilosni, smiluj nam se i u srca naša usadi razumevanje kako bismo razumeli, shvatili, čuli, učili i podučavali, čuvali, činili i s ljubavlju ispunjavali sve reči učenja Tore Tvoje. Prosvetli nam oči naše Torom Tvojom i priljubi nam srca naša uz zapovesti Tvoje, i neka bi nam srca bila prožeta ljubavlju i strahom svetim prema Imenu Tvom kako se ne bismo postideli i poniženi bili, i ne dopusti nam da posrnemo, nikad i dovek! Jer smo u Ime Tvoje Sveto, veliko, silno i strašno nadu svoju položili kako bismo se radovali i veselili spasenju Tvom. Neka nas ljubav Tvoja samilosna, Gospode Bože naš, i obilje milosti i dobrote Tvoje nikada ne napuste, *Sela!*¹⁴¹ Požuri, brzo nam donesi blagoslov i mir sa sve četiri strane sveta!

¹⁴⁰Ps., 136:7.

¹⁴¹Uzeti *cicijot* u ruke!

וְשָׁבוּר עוֹלַ הַגּוֹיִם מֵעַל צִוְּאֵרֵנוּ. וְהוֹלִיכֵנוּ
 מִהֶרָה קוֹמְמוֹת לְאַרְצֵנוּ. כִּי אֵל פּוֹעֵל
 יְשׁוּעוֹת אֲתָהּ. וּבְנוּ בְּחֶרֶת מִבֶּל עִם וּלְשׁוֹן.
 וְקִרְבָּתֵנוּ מִלִּפְנֵי לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאַהֲבָה
 לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיִחְדָּךְ. לְיִרְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת
 שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יי הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 בְּאַהֲבָה:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יְהוָה אֶחָד:

נלמט בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַהֲבַת אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ
 וּבְכָל-מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּךָ
 הַיּוֹם עַל-לִבְּךָ: וְשָׁנַתָּם
 לְבָנֶיךָ וּדְבַרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתֶּךָ

Prelomi jaram naroda sa vratova naših i povedi nas ubrzo ponosite i uspravne u zemlju našu! Jer Ti si Bog Koji na spasenju radiš, a nas si izabrao između nâroda i jezikâ i s ljubavlju si nas približio, Kralju naš, Imenu Tvom velikom kako bismo Tebi zahvalnice uznosili i jednotu Tvoju oglašavali i u svetom strahopoštovanju Ime Tvoje ljubili. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji u ljubavi izabire narod Svoj, Izrael.

ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ, GOSPOD JE JEDAN JEDINI

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

Devarim, Ponovljeni zakon, 6:4-9

Ljubi Gospoda Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom. I neka ove reči koje ti Ja danas zapovedam budu na srcu tvom. I usadi ih sinovima svojim, i govori o njima kada sediš

בביתך ובלכתך בדרך
 ובשכבתך ובקומך : וקשרתם
 לאות על ירך והיו לטטפות
 בין עיניך : ובתבתם על-
 מזוזות ביתך ובשעריך :

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי
 אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה
 את יהוה אלהיכם ולעבדו בכל-
 לבבכם ובכל-נפשכם : ונתתי מטר-
 ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת
 דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב
 בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת :
 השמרו לכם פני פתה לבבכם וסרתם
 ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם
 להם : וחרה אפי יהוה בכם ועצר את-
 השמים ולא יהיה מטר ותאדמה לא

u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I veži ih sebi kao znak na ruku, i neka ti budu kao počeonik među očima. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih.

Devarim, Ponovljeni zakon, 11:13-21

I biće, uzaslušate li, uzaslušate, zapovesti Moje koje vam Ja zapovedam danas, da ljubite Gospoda Boga svoga, i da Mu služite svim srcem svojim i svom dušom svojom. Tada ću davati kišu zemlji vašoj na vreme, i ranu i poznu, i sabiraćeš žito svoje i vino svoje i ulje svoje. I daću polju tvome travu za stoku tvoju, i ješćeš i bićeš sit. Čuvajte se da vas srce vaše ne zavede i da se ne odvratite i služite drugim bogovima i da se ne prostirete pred njima. *Da se ne bi raspalio gnev Gospodnji na vas i zatvorio nebesa da ne bude kiše i zemlja da ne*

תתן את-יבול־האֶרֶץ וְאֲבֹתֶם מִהֲרֵה מֵעַל
 הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:
 וּשְׁמַתֶם אֶת-דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל-לִבְבְּכֶם
 וְעַל-נַפְשֵׁיכֶם וּקְשַׁרְתֶם אֹתָם לְאוֹת
 עַל-יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם:
 וּלְמִדְתֶם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם
 בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל-מְזוּזוֹת
 בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם
 וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 יְהוָה לְאֲבוֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם בְּיָמֵי
 הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר
 אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ
 לָהֶם צִיצִית עַל-כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם
 וְנָתַנּוּ עַל-צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת:
 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכַּרְתֶּם
 אֶת-כָּל-מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא-

*dâ roda svoga, te biste brzo nestali iz ove dobre zemlje koju vam Gospod daje.*¹⁴² Stavite ove reči Moje na srca svoja i na duše svoje, i vežite ih sebi kao znak na ruku, i neka vam budu kao počeonik među očima vašim. Poučite njima sinove svoje govoreći o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih. Da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših na zemlji, za koju se zakleo Gospod očevima vašim da će im je dati, kao dani nebesa nad zemljom.

Bamidbar, Brojevi, 15:37-41

I reče Gospod Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraelovim i reci im neka naprave rese na krajevima od odeća svojih od kolena do kolena, i neka stave na resu modru nit. I imaćete rese zato da se gledajući je¹⁴³ sećate svih zapovesti Gospodnjih i izvršavate ih,

¹⁴² Običaj je da se ovaj stih čita tiše.

¹⁴³ Modru nit.

תִּתְּנוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם
 אֲשֶׁר-אַתֶּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהִייתֶם
 קְדוּשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 לְהִיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וּמִזֶּכֶר סִינַי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת:

אָמֵת וַיֵּצִיב וַיִּנְכוּן וַיִּקֶּם וַיִּשָּׂר וַיִּנְאָמֵן וְאֱהוֹב
 וְהַכִּיב וְנַחֲמָד וְנַעִים וְנִזְרָא וְנִאֲדִיר. וּמִתְקַן
 וּמִקָּבֵל וְשׁוֹב וַיִּפֶּה הַדְּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם
 וָעַד: אָמֵת אֱלֹהֵי עוֹלָם מִלְּפָנֵינוּ. צוּר יַעֲקֹב
 מִנֵּן יִשְׁעֵנוּ. לְדוֹר וָדוֹר הוּא קָיָם. וְשִׁמּוֹ קָיָם.
 וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ נְאֻמֹּתָיו לְעַד קָיָמָת.
 וּדְבָרָיו חַיִּים וְקָיָמִים. נְאֻמָּנִים וְנַחֲמָדִים לְעַד
 וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: עַל אֲבוֹתֵינוּ. עָלֵינוּ וְעַל
 בְּנֵינוּ. וְעַל הַדּוֹרוֹתֵינוּ. וְעַל כָּל-הַדּוֹרוֹת זָרַע
 יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ. עַל הָרֵאשׁוֹנִים וְעַל
 הָאַחֲרוֹנִים. דְּבָר שׁוֹב וְקָיָם בְּאָמֵת וּבְאֻמָּנָה.
 חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר: אָמֵת שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ
 נִאֲדִיר אֲבוֹתֵינוּ. מִלְּפָנֵינוּ מִלְּדֵי אֲבוֹתֵינוּ. מִזֶּכֶר

ne lutajući za srcem svojim i očima svojim za kojima bludite. Kako biste se sećali i izvršavali sve zapovesti Moje i bili sveti Bogu svome. Ja Sam Gospod Bog vaš Koji Sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Ja Sam Gospod Bog vaš.

Zajednica kaže: Istina je.

Predmolitelj ponavlja: Gospod Bog vaš. Istina je.

Birkat "Geula" – prvi blagoslov nakon čitanja Šema Jisrael

Istinita i čvrsta, ispravna i postojana, pravedna i verna, ljubljena i draga, poželjna i mila, strašna i moćna, ustanovljena i prihvaćena, dobra i lepa je ova reč za nas, uvek i doveka. Istina je da je Bog vaseljene Kralj naš, Stena Jakovljeva i štit spasenja našega. Od kolena do kolena, On jeste i Ime Njegovo jeste, i presto Mu je utvrđen, a kraljevstvo Njegovo i vera Njegova jesu doveka. Reči su Njegove žive i postojane, istinite i slasne, doveka¹⁴⁴ i za veke vekova praocima našim, nama i deci našoj, pokolenjima našim i svim pokolenjima semena Izraela, roblja Tvog. Ranim i potonjim (pokolenjima), ova je reč večna, istinita i pouzdana, zakon neprolazan. Istina je da si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Kralj naš, Kralj otaca naših, Spasitelj naš,

¹⁴⁴Kada se kaže reč *doveka* treba poljubiti *cicijot* i njima pokriti oči, a potom ih ispustiti iz ruke.

גואל אבותינו. ויצרנו צור ישועתנו. פוּדְנוּ
 וּמְצִילֵנוּ. מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֶךָ. וְאִין לָנוּ עוֹד
 אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ סְלָה:

עֲזַרְתָּ אֲבוֹתֵינוּ אֵתָּה הוּא מֵעוֹלָם. מִגֵּן
 וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל יוֹר
 וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשֶׁבֶךָ. וּמִשְׁפָּטֶיךָ
 וְצַדִּיקְתְּךָ עַד אֶפְסוֹ אֶרֶץ. אֵמֶת אֲשֶׁרִי אִישׁ
 שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרַתְךָ וּדְבָרְךָ יֵשִׁים עַל
 לְבוֹ: אֵמֶת שְׂאֵתָה הוּא אֲדוֹן לְעַמְּךָ. וּמֶלֶךְ
 גָּבוֹר לְרִיב רִיבָם לְאֲבוֹת וּבָנִים: אֵמֶת
 אֵתָּה הוּא רֵאשׁוֹן וְאֵתָּה הוּא אַחֲרוֹן.
 וּמִבְּלָעֲדֶיךָ אִין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ.
 אֵמֶת מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ. מִבֵּית
 עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. כֹּל בְּכוֹרֵיהֶם הִרְגָתָ. וּבְכוֹרְךָ
 יִשְׂרָאֵל גְּאֻלְתָּ. וַיִּם סוּף לָהֶם בְּקַעַת. וַיִּדִים
 טַבַּעַת. וַיִּדִידִים עֲבָדוּ יָם. וַיִּכְפּוּ מִים צָרִיהֶם.
 אַחַד מֵהֶם לֹא נוֹתַר: עַל זֹאת שִׁבְחוּ אַהֲוִבִים
 וְרוֹמְמוּ לְאֵל. וְנִתְּנוּ יַדִּידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת
 וְתִשְׁבְּחוֹת. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי
 וְקַיִם. רֵם וְנִשְׂא. גָּדוֹל וְנוֹרָא. מִשְׁפִּיל גְּאִים
 עַדִי אֶרֶץ. וּמַגְבִּיהַ שְׂפָלִים עַד מְרוֹם. מוֹצִיא
 אֲסוּרִים. פּוֹדֶה עַנּוּיִם. עוֹזֵר דָּלִים. הַעֲזָנָה

Spasitelj otaca naših, Sazdatelj naš, Stena spasa našega. "Spasitelj naš i izbavitelj naš," oduvek je Ime Tvoje i mi nemamo drugoga Boga osim Tebe, *Sela!*

EZRAT AVOTENU – Ti si oduvek bio pomoć praocima našim, štit i spasitelj njihov i sinovima njihovim iza njih u svakom pokolenju. U visinama vasijskim je sedište Tvoje, a sudovi Tvoji i pravda Tvoja sežu do krajeva sveta. Istina je da je srećan čovek koji sluša zapovesti Tvoje i koji nauk Tvoj i reč Tvoju na srce stavlja. Istina je da si Ti Gospodar naroda Svog i Kralj moćan da izvojuješ borbu njihovu, za očeve i sinove. Istina je, Ti si prvi i Ti si poslednji i osim Tebe nemamo kralja koji spasava i izbavlja. Istina je, iz Egipta si nas izbavio, Gospode Bože naš, iz doma robova si nas otkupio. Sve si prvence njihove pobio, a Svog prvenca, Izrael, si izbavio. More si trstikovo za njih razdvojio i dušmane potopio, a ljubimci su Tvoji prošli morem. Vode prekriše neprijatelje njihove, nijedan ne preostade. Zbog svega ovoga, ljubljeni¹⁴⁵ slaviše i uzvisivaše Boga, i miljenici¹⁴⁶ uzneše hvalospeve, pesme i ode, blagoslove i zahvalnice Kralju, Bogu Živom i Večnom, uzvišenom i uznesenom, velikom i strašnom, Koji ohole do zemlje ponizuje, krotke do visina uzdiže, oslobađa sužnje, izbavlja ponizne, pomaže nevoljne, Koji uslišava

¹⁴⁵ Izrael.

¹⁴⁶ Izrael.

לַעֲמֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת שׁוּעַם אֱלֹוֹ: תְהִלּוֹת
 לְאֵל עֲלִיּוֹן נוֹאֲלָם. בְּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ. מִשֶּׁה
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה.
 וְאָמְרוּ כָלָם. מִי־כַמְכָה בָּאֱלֹוֹים יי מִי כַמְכָה
 נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ. נוֹרָא תְהִלּוֹת. עֲשֵׂה פְלֵא:
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
 עַל שִׁפְתַי הַיּוֹם. יַחַד כָּלָם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ
 וְאָמְרוּ. יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד: נוֹאֲלָנוּ יי
 צְבָאוֹת שְׁמוֹ. קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יי.
 בְּאֵל יִשְׂרָאֵל:

אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְהִלָּתְךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל
 עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים מִזֹּבִיִם קוֹנֵה הַכֹּל
 וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא נוֹאֵל לְבְנֵי
 בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

נַעֲשִׂיית לַוּוּכִים וְזָכְרָנוּ לַחַיִּים. כָּלֶךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים. כְּהַבְנוּ
 בְּסִפְרַי חַיִּים. לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

narod Svoj, Izrael, u času kada k Njemu vapi. Hvalospjeve¹⁴⁷ uzneše Bogu Svevišnjem, Spasitelju njihovom, neka je blagosloven i blagosiljan On. Mojsije i deca Izraela zakliktaše Tebi pesmom u neopisivoj radosti i kliktaše svi: "Ko je poput Tebe među bogovima, o, Gospode? Ko je poput Tebe slavan u svetosti, strašan u hvali i čudesa čini?"¹⁴⁸ Novom pesmom slaviše spaseni Ime Tvoje veliko na obali morskoj, svi kao jedan hvalu odaše i kraljevstvo Tvoje ogłosiše i na sebe primiše i zakliktaše: "Gospod će doveka kraljevati!"¹⁴⁹ I rečeno je: "Spasitelju naš! Gospod nad vojskama je Ime Njegovo, Svetac Izraelov."¹⁵⁰ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji je spasio Izrael.

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!¹⁵¹

I blagoslov – Avot, Praoci

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avraama, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe radi, o, Bože živi.

¹⁴⁷ Na ovom mestu treba ustati.

¹⁴⁸ Šemot, Izlazak, 15:11.

¹⁴⁹ Isto, 15:18.

¹⁵⁰ Ješajau, Isaija, 47:4.

¹⁵¹ Ps., 51:17.

מִלֶּךְ עֲזֹזֵר וּמֹשִׁיעַ וּמִגֵּן: בְּרוּךְ אַתָּה
 יי מִגֵּן אֲבֹתָם:

אַתָּה נְבוֹר לְעוֹלָם יי. מְחַיֶּה מֵתִים
 אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ.

מזריד תפל. ^{יקז} | משיב הרוח ומזריד הגשם: ^{כסוק}

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים
 בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא
 חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אַמּוּנָתוֹ
 לִישְׁנֵי עֶפְרָי: מִי כְמוֹךָ בֵּעַל גְּבוּרֹת
 וּמִי דוֹמֵה לָךְ. מִלֶּךְ מַמִּית וּמַחְיֶה
 וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

כסויים: מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵם. וּזְכֵר יְצוּרֵי בְרַחֲמִים לְחַיִּים:

וְנֶאֱמַן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים: בְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrama.

II blagoslov - *Gevurot*, moći

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.

Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leči bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kažemo: Ko je poput Tebe, Oče milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih, života radi.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

“ אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וְקָדוֹשִׁים
 בְּכָל יוֹם יִהְיֶה לְךָ סֵלָה. כִּי אֵל מְלֶכֶךְ
 גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל
 הַקָּדוֹשׁ: נַעֲרַם יְיָ מִצִּוְתֶיךָ. הַמְלֶכֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לְאִנוּשׁ
 בִּיגְדָה. וְחַנּוּנוֹ מֵאַתָּה יִדְעָה וּבִינָה וְהַשְׁכֵּל:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי חוֹנֵן הַדַּעַת:
 הַשׁוֹבֵנוּ אֲבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ. וְקַרְבֵּנוּ מִלִּפְנֵי

“ נחמה טעמידם חוננים:

(100) נְקַדֵּשׁךָ וְנַעֲרִיצֶךָ כְּנוֹעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קִדְשׁ.
 הַמְשַׁלְשִׁים לְךָ קִדְשֶׁהָ. כְּפָתוּב עַל יַד גְּבוּרָךְ: וְקָרָא זֶה
 אֵל זֶה וְאָמַר:

(100) קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת. מְלֹא
 כְּלֵהָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

(100) לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

(100) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

(100) וּבְדַבְרֵי קִדְשֶׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר:

(100) יְמַלֵּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר
 וָדָר תִּלְלוּהָ:

III blagoslov - *Kedušat AŠEM*, Svetinja Imena

*)Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju Sveti.

IV blagoslov - *Daat*, znanje

Ti milostivo daruješ čoveka znanjem i učiš ga razumevanju. U milosti nas obdari znanjem, razumevanjem i razumom. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji u milosti daruje znanje.

V blagoslov - *Tešuva*, pokajanje

Vrati nas, Oče naš, Tori Tvojoj. Približi nas, Kralju naš,

*) Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*, na ovom mestu kažemo *Keduša*:

(Predmolitelj) **NAKDIŠAH** - Posvetićemo Te i u strahu svetom poštovati Te govorom umilnim sa sabora svetih anđela ognjenih *Serafima* koji tri puta pred Tobom "svetinjju"¹⁵² kazuju, kako je pisano prema proroku Tvom: "I klicahu jedan drugome govoreći:

(Molitvena zajednica) Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!"¹⁵³

(Predmolitelj) Naspram njih slave i kazuju:

(Molitvena zajednica) "Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!"¹⁵⁴

(Predmolitelj) I u svetim Tvojim rečima pisano je:

(Molitvena zajednica) "Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*"¹⁵⁵

¹⁵²Tj. *keduša*.

¹⁵³Ješajau, Isaija, 6:3.

¹⁵⁴Jehezkel, Ezekijel, 3:12.

¹⁵⁵Ps., 146:10.

לְעִבּוֹדְתֶךָ. וְהִחַזִּירְנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ;
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הָרוֹצֵה בְּתִשׁוּבָה;
 סִלַּח לָנוּ אֲבוֹנֵנוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחוּל לָנוּ
 מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אֵל טוֹב וְסִלַּח אַתָּה;
 בְּרוּךְ אַתָּה יי חַנוּן הַמְרַבֵּה לְסְלוּחַ;
 רָאה נָא בְּעֵינֵינוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ. וּמַהֲרֵ
 לְנַאֲלָנוּ גְּאֻלָּה שְׁלָמָה לְמַעַן שְׂמֶךָ. כִּי אֵל
 נוֹאֵל חֹזֵק אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹאֵל יִשְׂרָאֵל יי;
 רַפָּאנוּ יי וְנִרְפָּא. הוֹשִׁיעֵנו וְנוֹשְׁעָה כִּי
 תִּהְיֶה אַתָּה. וְהַעֲלֵה אֲרוּכָה וּמִרְפָּא לְכָל־
 תַּחֲלוּצֵינוּ וּלְכָל־מְכֹאֲבוּבֵינוּ וּלְכָל־מְבוֹתֵינוּ.
 כִּי אֵל רוֹפֵא רַחֲמָן וְנֹאֲמָן אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה
 יי רוֹפֵא חוּלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

(*) ביום התענית אומר ה"יך כלן עגנו.

עֲנֵנוּ אֲבוֹנֵנוּ. עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוּם הַתַּעֲנִית הַזֶּה. כִּי בְצָרָה
 גְּדוֹלָה אֲנַחְנוּ. אֵל תִּפְּן לְרִשְׁעֵנוּ. וְאֵל תִּתְּעַלֵּם מִלִּפְנֵינוּ
 מִפְּקֻשְׁתָּנוּ. הִיָּה נָא קְרוֹב לְשׁוֹעֲתָנוּ. טָרֵם נִקְרָא אֵלֶיךָ
 אַתָּה תַעֲנֵה. נִדְבֵר וְאַתָּה תִשְׁמַע. כִּדְבַר שְׁנֹאמְרֵי. וְהִיָּה
 טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֲשַׁמְעֵ.
 כִּי אַתָּה יי פּוֹדֶה וּמַצִּיל. וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה
 וְצוּקָה: בְּרוּךְ אַתָּה יי. הַעֲנֵה לַעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵת צָרָה:

službi Tvojoj i vrati nas pred Sebe pokajanjem potpunim. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji želi pokajanje.

VI blagoslov - *Seliha*, oprost

Oprosti nam, Oče naš, jer smo sagrešili, oprosti nam, Kralju naš, jer smo bezakonje počinili, jer si Ti Bog Koji je dobar i Koji oprašta. Blagosloven da si Ti, Gospode, Premilostivi, Koji obilno oprašta.

VII blagoslov - *Geula*, spasenje

Pogledaj, molimo Te, bedu našu i vodi borbu našu i požuri da nas izbaviš spasenjem potpunim radi Imena Tvoga jer si Ti Bog Spasitelj moćan. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji spasava Izrael.*)

VIII blagoslov - *Refua*, isceljenje

Isce-li nas, Gospode, da izlečeni budemo, spasi nas da spaseni budemo jer Ti si slava naša. Lek i isceljenje donesi svim bolestima našim, svim bolovima našim i svim ranama našim jer si Ti Bog, samilostan i veran Iscelitelj. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji leči bolesne naroda Svog, Izraela.

*) Na dan posta, predmolitelj ovde kazuje *Anenu*

Usliši nas, Oče naš, usliši nas na ovaj dan posta jer smo u velikoj nevolji. Ne obaziri Se na zla naša i ne ogluši Se o molbe naše, Kralju naš. Budi blizu vapaja našeg kako bi nas uslišio pre nego što k Tebi zavapimo i kako bi nas saslušao dok još govorimo, kao što je rečeno: "I pre nego što zavape, Ja ću se odazvati, još će govoriti, a Ja ću uslišiti."¹⁵⁶ Jer Ti, Gospode, iskupljuješ, spasavaš, uslišuješ i samilosnom ljubavlju ljubiš u svakom trenutku nevolje i muke. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji uslišava narod Svoj, Izrael, u času bede.

¹⁵⁶ Ješajau, Isaija, 65:24.

ק"ז:

בְּרַכְנוּ יי
 אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־
 מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ.
 וּבְרַךְ שְׁתַּנּוּ
 בְּמַלְאֵי רְצוֹן
 בְּרָכָה וּנְדָבָה.
 וְתִהְיֶה אַחֲרֵיתָהּ
 חַיִּים וְשׁוֹבֵעַ
 וְשָׁלוֹם כְּשָׁנִים
 הַטּוֹבֹת
 לְבְרָכָה. כִּי
 אֵל טוֹב וּמְטִיב
 אַתָּה וּמְבָרֵךְ
 הַשָּׁנִים: בְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְבָרֵךְ
 הַשָּׁנִים:

ק"ח:

בְּרַךְ עֲלֵינוּ יי אֱלֹהֵינוּ אֵת הַשָּׁנָה
 הַזֹּאת וְאֵת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה.
 וְתֵן טַל וּמָטָר לְבְרָכָה עַל כָּל פְּנֵי
 הָאָדָמָה. וְרַחֵם פְּנֵי חֶבֶל. וְשִׁבַע אֵת
 הָעוֹלָם כֹּלֹ מְטוֹבָךָ. וּמְלֵא יְדֵינוּ
 מִבְּרֻכּוֹתֶיךָ וּמִמַּעַשְׂרֵי מִתְנַגְּרוֹת יְדֶיךָ.
 שְׁמְרָה וְהַצִּילָה שָׁנָה זוֹ מִכָּל־דָּבָר
 רָע. וּמְבַל מִינֵי מַשְׁחִית. וּמְבַל מִינֵי
 פּוֹדַעֲנֹת. וַעֲשֵׂה לָהּ תַקְוָה טוֹבָה.
 וְאַחֲרֵית שָׁלוֹם. חוּס וְרַחֵם עֲלֶיהָ וְעַל
 כָּל תְּבוּאָתָהּ וּפְרוֹתֶיהָ. וּבְרָכָה בְּגִשְׁמֵי
 רְצוֹן בְּרָכָה וּנְדָבָה. וְתִהְיֶה אַחֲרֵיתָהּ
 חַיִּים וְשׁוֹבֵעַ וְשָׁלוֹם כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת
 לְבְרָכָה. כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אַתָּה
 וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי מְבָרֵךְ
 הַשָּׁנִים:

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵירוֹתֵנוּ. וְשֵׂא נֶס
 לְקַבֵּץ גְּלוּתֵנוּ. וּקְבֹצֵנוּ מִהֲרָה יַחַד מֵאַרְבַּע
 כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַבֵּץ
 נְדָחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

IX blagoslov – *Birkat ašanim*, blagoslov za godinu

Leti: Blagoslovi nas, Gospode Bože naš, u svim nastojanjima našim. Blagoslovi godinu našu rosom blagorodnom, i neka bi blagoslovena i blagodatna bila i neka bi njen završetak bio život, zadovoljstvo i mir, kao i ranijih dobrih godina koje si blagoslovio, jer si Ti Bog dobar i blagotvoran Koji blagosilja godine. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagosilja godine.

Zimi:¹⁵⁷ Blagoslovi za dobro naše, Gospode Bože naš, ovu godinu i sve vrste plodova njenih na dobro. Daj rosu i kišu za blagoslov zemlji. Utoli žeđ zemlji i nahrani čitav svet obiljem dobrote Tvoje. Napuni ruke naše blagoslovima Tvojim i bogatstvom darova ruku Tvojih. Očuvaj i spasi godinu ovu od svakog zla, od svakog uništenja i od svake nevolje. I neka bude s dobrom nadom i neka se u miru završi. Smiluj se i sažali se nad njom i nad svim njenim prinosima i plodovima i blagoslovi je poželjnom, blagorodnom i darežljivošću kišom, i neka bi se završila životom, obiljem i mirom kao i ranijih dobrih godina koje si blagoslovio jer si Ti Bog dobar i blagotvoran Koji blagosilja godine. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagosilja godine.

X blagoslov – *Kibuc galujot*, sakupljanje prognanih

Zatrubi u veliki šofar za oslobođenje naše i podigni zastavu kako bi se sakupili prognanici naši! Sakupi nas ubrzo sa sve četiri strane sveta u zemlju našu! Blagosloven da si Ti, Gospode, koji sakuplja prognanike naroda Svog, Izraela.

---

¹⁵⁷ Od *Arvita*, večernje molitve 4-og decembra (tj. od 5-og decembra kada nastupajući februar ima 29 dana) do večeri *Pesaha*, a u Izraelu od *Arvita* 7-og dana meseca *hešvana* do večeri *Pesaha*, kažemo *Bareh alenu*.

השיבה שופטנו כְּבִרְאשׁוֹנָה וְיִזְעִינוּ
 בְּבַתְחִלָּה. וְהֵסֵר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה. וּמְלוֹךְ
 עָלֵינוּ מְהֵרָה אֲתָה יי לְבָרֶךְ בְּרַחֲמִים בְּצַדִּיק
 וּבְמִשְׁפָּט: בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ אוֹתָב צְדָקָה
 וּמִשְׁפָּט: (בַּשְּׁמַל יוֹי טַוּוֹס) הַמְּלִיךְ הַמִּשְׁפָּט:

לְמַלְשִׁינִים וְלַמִּינִים אֶל־תְּהִי תַקוּהָ. וְכָל
 הַזֹּרִים כָּרְנַע יֵאבְרוּ. וְכָל אִיכֹף וְכָל
 שׁוֹנְאֵיךְ מְהֵרָה יִכְרְתוּ. וְכָל עוֹשֵׂי רִשְׁעָה
 מְהֵרָה תַעֲקֹר. וְתִשְׁבֵּר וְתִכְלֵם וְתִכְנִיעַם
 בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹבֵר אוֹיְבִים
 וּמְכַנֵּעַ מִינִים:

עַל הַצְּדִיקִים. וְעַל הַחֲסִידִים. וְעַל שְׂאֵרֵי
 עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְעַל זְקֵנֵיהֶם. וְעַל פְּלִיטַת
 בֵּית כּוֹפְרֵיהֶם. וְעַל גְּרֵי הַצַּדִּיק וְעָלֵינוּ. יְהִי
 גַּא רַחֲמֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל־
 הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאֵמֶת. וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם
 וְלַעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ כִּי בָךְ בְּטַחְנוּ. וְעַל חֲסִדֶיךָ
 הַגְּדוֹל בְּאֵמֶת נִשְׁעֲנֵנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי מִשְׁעֵן
 וּמְבַטֵּחַ לְצְדִיקִים:

XI blagoslov – *Ašavat amišpat*, povratak suda

Vrati nam sudije naše kao nekada i savetnike naše kao pre! Ukloni od nas tugu i jauk i zacari nad nama ubrzo, Ti sam, Gospode, u milosti i ljubavi samilosnoj, u pravdi i sudu. Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju, Koji ljubi pravdu i sud. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju suda.

XII blagoslov – *Birkat aminim*, protiv krivovernika

Neka ne bude nade za potkazivače, krivoverne i otpadnike. Neka bi svi zlikovci u trenu nestali i neka bi svi neprijatelji Tvoji i svi koji Tebe mrze istrebljeni bili, i svi koji zlo čine neka bi ih Ti ubrzo iskorenio i slomio, uništio i ponizio ih ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji lomi neprijatelje i ponižava krivoverne.

XIII blagoslov – *Al acadikim*, nad pravednima

Nad pravednima, i nad pobožnima, i nad ostatkom naroda Tvog, Doma Izraelovog, i nad starešinama njihovim, i nad ostacima njihovih učilišta, i nad pravednim pridošlicama i nad nama neka prevlada ljubav Tvoja samilosna, Gospode Bože naš. Daj nagradu dobru svima koji se iskreno uzdaju u Ime Tvoje i neka udeo naš bude s njima. Neka se nikada ne postidimo jer se u Tebe uzdamo i u milost Tvoju veliku, iskreno se oslanjamo. Blagosloven da si Ti, Gospode, potporo i pouzdanje pravednika.

תשכון בתוך ירושלים עירך באשר דברת.
 וכסא דוד עבדך מהרה בתוכה תכין. ובנה
 אותה בגן עולם במהרה בימינו: ברוך
 אתה יי בונה ירושלים:

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו
 תרום בישועתך. כי לישועתך קוינו כל
 היום: ברוך אתה יי מצמיח קרן ישועה:

שמע קולנו יי אלהינו. אב הרחמן. חוס
 ורחם עלינו. וקבל ברחמים וברצון את
 תפלתנו. כי אר שומע תפלות ותחנונים
 אתה. ומלפניך מלבנו ריקם אל תשיבנו.
 חננו ועגנו ושמע תפלתנו. כי אתה שומע
 תפלת כל־פה: ברוך אתה יי שומע תפלה:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם
 שעה. והשב העבודה לדביר ביתך. ואשי
 ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
 ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל
 עמך:

XIV blagoslov - Binjan Jerušalajim, zidanje Jerusalima

Nastani se usred Jerusalima, grada Tvog, kao što si govorio i neka bi presto Davida, sluge Tvog, uskoro u njemu podigao. Obnovi ga kao građevinu večnu, ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji zida Jerusalim.

XV blagoslov - Mašiah ben David, Mesija sin Davidov

Neka uskoro proklija mladica Davida, sluge Tvog, i uzdigni rog njegov spasenjem Tvojim, jer spasenju Tvom smo se nadali i iščekivali ga svakoga dana. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji daje da proklija rog (moć) spasenja.

XVI blagoslov - Šomea tefila, Koji čuje molitve

Čuj glas naš, Gospode Bože naš, Oče Premilostivi, imaj samilosti i smiluj nam se! U ljubavi samilosnoj i sa zadovoljstvom primi molitvu našu jer si Ti Bog Koji čuje molitve i ponizne molitve - pokajnice. Ne dozvoli da prazni od Tebe odemo, o, Kralju naš. Pomiluj nas i usliši nas i čuj molitvu našu jer Ti čuješ molitvu usta svih. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji čuje molitve.

XVII blagoslov - Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve - prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

נכאש מדט ונחול המועד טוערים :

אלהינו ואלהי אבותינו. יעלה ויבא. יגיע וראה וירצה.
ישמע ופקד ויזכר. וזכרנו וזכרון אבותינו. וזכרון
ירושלים עירך. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון כל
עמך בית ישראל לפניך. לפלטה לטובה. לתן לחסד
ולרחמים.

נכאש סודש ביום ראש החדש הזה.

נחייסת כל סמך ביום חג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
נחייסת כל סמך ביום חג הסוכות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
לרחם בו עלינו. ולהושיענו; זכרנו יי אלהינו בו לטובה
ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לתיים טובים. בדרך
ישועה ורחמים. חוס וחסנו. וחמול ורחם עלינו והושיענו.
כי אליך עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה;

ואתה ברחמיה הרבים תחפוץ בנו
ותרצנו. ותתזינה עינינו בשובך לציון
ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שכינתו
לציון:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו
ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו. צור חיינו

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו.
אלהי כל-בשר. יוצרנו יוצר בראשית ברכות והוראות

Na Roš Hodeš i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nade, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na Roš Hodeš na ovaj dan mladog meseca,

Na polupraznik Pesaha na ovaj dan praznika
beskvasnih hlebova, dan
praznika svetog sabora,

Na polupraznik Sukota na ovaj dan praznika koliba,
dan praznika svetog sabora,

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

XVIII blagoslov - Odaa, hvala

Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg,

---

**Prilikom glasne Amida dok predmolitelj izgovara
Modim, opština izgovara Modim deRabanam:**

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice

וּמִגֵּן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לָדָר וְדָר. נֹדֵה לָךְ
וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ.
וְעַל נְשָׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נַפְשֵׁךְ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל גַּפְּלֹאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת. עָרַב וּבִקֵּר וְצִהְרִים; הַפּוֹב בִּי
לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הִמְרַחֵם בִּי לֹא תִמוּ חֲסָדֶיךָ.
כִּי מְעוֹלָם קָוִינוּ לָךְ:

במנוחה ונמורים לווארים כאלו כל הנסים.

עַל הַנְּסִים. וְעַל הַפְּקוּדָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת.
וְעַל הַגַּפְּלֹאוֹת. וְעַל הַנְּחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבּוֹתֵינוּ. בְּיָמִים
הָהֵם. בְּזִמְנֵי הַזֶּה:

(לפנים) בימי מרדכי

וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה
בְּשַׁעֲמֹד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע. בְּקִשְׁלֵה שְׂמִיד
לְהַרְוֵג וּלְאַבֵּד אֶת
כָּל הַיְּהוּדִים. מִנְּעַר
וְעַד זָקֵן. טַף וְנָשִׁים

(במנוחה) בימי מתתיהו בן יוחנן

כִּהֵן גְּדוֹל חֲשִׁמוֹנָאִי וּבְנָיו.
כְּשֶׁעֲמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל
עַמֶּיךָ יִשְׂרָאֵל. לְשַׁבְּחָם מִתּוֹרָתְךָ
וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ. וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת
צָרָתָם. רַבָּתָ אֶת רִיבָם. וַיִּנֶּה אֶת

לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁחֲחִייתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תַּחֲנוּנוּ
וְתַקְיָמָנוּ. וְתֵאסֹף גְּלוֹתֵינוּ לְהַצְרוֹת קִרְשָׁךְ. לְשִׁמּוֹר
חֻקֶּיךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. וְלַעֲבֹדָה בְּלִבְבֵנוּ שְׁלָם. עַל שְׁאֵנוּ
מוֹדִים לָךְ. בְּרִיךְ אֱלֹהֵינוּ אֵל הַיְּהוּדִים:

i štiti spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Na Hanuku i Purim ovde se kaže: *Al Anisim*

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobođenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

(*Na Hanuku*) U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupa od odredaba Volje Tvoje – Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si

(*Na Purim*) U dane Mordehaja i Estere u Šušanu prestonici, kada je na njih ustao zlikovac Aman tražio je da se unište, ubiju i zatru svi Jevreji, od mladog do starog,

Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživeo i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

ביום אחר. בשלשה
 עשר לחדש שנים
 עשר הוא חדש אדר
 ושללם לבזו. ואתה
 ברחמיך הרבים הפרת
 את עצתו. וקלקלת
 את מחשבתו והשבות
 לו גמולו בראשו.
 ותלו אותו ואת בניו
 על העץ. ועשית
 עמהם נסים ונפלאות.
 ונודה לשמך הגדול
 סלה:

דינם. נקמת את נקמתם. מסרת
 גבורים ביד הלשים. ורבים ביד
 מעטים. ורשעים ביד צדיקים.
 וטמאים ביד טהורים. וזדים ביד
 עוסקי תורתך. לך עשית שם
 גדול וקדוש בעולמך. ולעמך
 ישראל עשית תשועה גדולה
 וברקן כהיום הזה. ואחר כך באו
 בניך לדבר ביתך. ופנו את
 היכלך. וטהרו את מקדשך.
 והדליקו נרות בהצרות קדשך.
 וקבעו שמונה ימים אלו בהלל
 ובהודאה. ועשית עמהם נסים
 ונפלאות. ונודה לשמך הגדול
 סלה:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
 שמך מלפניו לעולם ועד. וכל החיים
 יודוך סלה:

נבשרת ייני חסונה וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת
 לעולם פי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה
 האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שמך.
 ולך נאה להודות:

pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbjavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesa i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

u jedan dan, trinaestog dana dvanaestog meseca, što je mesec *adar*, i da se sramno oplene. Ali Ti, u Svom velikom milosrđu, osujetio si nameru njegovu i pokvario namisao njegovu i na njegovu glavu obratio si naum njegov – i obesiše njega i sinove njegove o drvo. A Ti si učinio za njih čuda i znamenja (na kojima) odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!* Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

בזמנה החפלה לומר סמון אלהינו ולמטי לנוחינו.

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המשלשת
בתורה. הכתובה על ידי משה עבדך. האמורה מפי
אהרן ובניו הכהנים עם קדושיך באמור: וברך יי
וישמך: יאר יי פניו אליך ויחנה: ישא יי פניו אליך
וישם לך שלום: ושמו את שמי על בני ישראל ואני
אברכם: *

שום שלום טובה וברכה. חיים חן וחסד.
צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך.
וברכנו אבינו בקנו יחד באור פניך. כי
באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים
אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלום.

* הכוזה חלום וכפשו עבודה לומר צמח נשילת כפיו:

רבנו של עולם. אני שלך וחלומתי שלך. חלום
חלמתי ואני יודע מה הוא. בין שחלמתי אני לעצמי
ובין שחלמו לי אחרים. אם טובים הם חזקם ואמצם
בחלומותיו של יוסף הצדיק. ואם צריכים רפואה רפאם
כמי מרה על ידי משה רבינו עליו השלום. וכמי ירחו
על ידי אלישע. ובנעמן מצרעתו. ובחזקיהו מחליו. ובשם
שהפכת קללת בלעם בן בעור מרעה לטובה בן תהפוך
לי כל חלומותי לטובה ולברכה. ותוצני ברחמיך
הרבים: יהיו לרצון אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צורי
וגואלי:

Prilikom glasne *Amida*, ukoliko nema *koanim*, predmolitelj kaže:

Bože naš i Bože otaca naših, blagoslovi nas blagoslovom trostrukim zapisanim u Tori rukom Mojsija, sluge Tvog, a izgovaranim ustima Arona i sinova njegovih, sveštenika svetog naroda Tvog, kao što je rečeno¹⁵⁸ "Neka te Gospod blagoslovi i čuva! Neka te obasja Gospod licem Svojim i neka ti bude milostiv! Neka Gospod obrati lice Svoje k tebi i neka ti dā mir! Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti."^{*)}

XIX blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir.

---

*)Ako neko usni san koji ga je duboko uznemirio može da kaže ovaj ulomak dok *koanim* izgovaraju *Birhat koanim*.

RIBONO ŠEL OLAM – Gospodaru sveta! Ja sam Tvoj i moji su snovi Tvoji. San sam usnio, ali ne znam šta on nagoveštava. Stoga Te preklinjem, bilo da sam sanjao u vezi sa sobom, ili su me drugi sanjali, ako su ti snovi dobri osnaži ih i učvrsti ih poput snova pravednika Josifa. Ako predskazuju ozdravljenje, neka donesu ozdravljenje, kao gorke vode *Mara* u rukama Mojsija, mir neka je s njim, ili kao vode jerihonske u rukama Eliše, ili kao Mirjam od gube, ili kao Naaman od gube, ili kao Hizkijau od bolesti svoje. I kao što si prokletstvo zlikovca Bilama sina Beorova u blagoslov preokrenuo, tako sve moje snove na dobro i na blagoslov preokreni. I poželi me u preobilju ljubavi Svoje samilosne. Neka su Ti ugodne reči usta mojih i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.¹⁵⁷

---

¹⁵⁷Ps., 19:15.

¹⁵⁸Bamidbar, Brojevi, 6:24-26.

וּטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּרֹב עֹז וְשָׁלוֹם:

בַּעֲשַׂר יְמֵי תְּשׁוּבָה לְאוֹמְלִים :

וּבְסֵפֶר תַּיִם בְּרָכָה וְשָׁלוֹם. וּפְרֻקָּה טוֹבָה. וַיִּשְׁוֹעַר
וַנְּתַמָּה. וַנְּזוֹרֹת טוֹבוֹת. נִזְכָּר וְנִקְתַּב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְתַיִם טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי המְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשָׁלוֹם: יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי. וְהַגִּיזוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

אֵלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מָרַע. וּשְׁפַתוֹתַי מִדְּבַר
מַרְמָה. וּלְמַקְלָלֵי נַפְשֵׁי תְהוֹם. וְנַפְשֵׁי בְּעֵפֶר
לְכָל תְּהוֹרָה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתֶךָ. וְאַחֲרֵי
מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדוּף נַפְשֵׁי. וְכָל הַקָּמִים עָלַי
לְרַעָה. מִהֲרָה הִפֵּר עֲצַתְם וּקְלַקְל מַתְּשֻׁבוֹתַם.
יְהִי כַּמֶּץ לְפָנֵי רוּחַ. וּמִלֵּאךְ יי הַזֹּחָה: עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיֶנְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
הַתּוֹרָתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצוּן
יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יִמִּינֶךָ וְעַנְגִּי: יְהִי לְרָצוֹן
אִמְרֵי פִי. וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:
עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחְמָיו יַעֲשֵׂה
שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spašenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.¹⁵⁹

ELOAJ – Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogućići namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.¹⁶⁰ Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomozi desnicom Svojom i usliši me.¹⁶¹ Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Na *Roš Hodeš, Hanuku i Hol amoed* ovde kažemo *Alel*, str. 721.

---

¹⁵⁹ Ps., 19:15.

¹⁶⁰ Ps., 35:5.

¹⁶¹ Ps., 60:5.

נעשרה ימי חסונה לומרים נשחרית וננחה לבינו מלכנו.

- אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ חָטְאֵנוּ לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ אֵין לָנוּ מַלְאָךְ אֱלֹא אַתָּה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ חֲדָשׁ עֲלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ בְּפֹל מְעַלֵּינוּ כָּל-גְּזֵירוֹת קָשׁוֹת וְרַעוֹת
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ בְּפֹל מִחֲשָׁבוֹת שְׂגָאֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ הִפָּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ כְּלָה כְּרִיצָר וּמִשְׂטֵיִן מְעַלֵּינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ כְּלָה דִּבְרֵי וְחֶרֶב וְרַעָה וְרַעֲב וְשָׁבִי וּבָזָה
 וּמִשְׁחִית וּמִגְפָּה וְשָׂטֵן וְיִצְרָ הֲרַע וְהוֹלְאִים רַעִים
 מִבְּנֵי בְרִיתְךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמֶּךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ מְנַע מִגְּפָה מִנְּהַלְתֶּךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ זְכוּר כִּי עָפָר אָנָּחֵנוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ מְחוֹל וּמְלַח לְכֹר עֲוֹנוֹתֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ קָרַע רוּעַ גָּזַר דִּינֵנוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל שְׂטָרֵי חוֹבוֹתֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ מָחָה וְהִעֲבֵר פִּשְׁעֵינוּ מִנְּגֵד עֵינֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַיּוֹם טוֹבִים
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר בְּרִנְסָה וּכְלָפְלָה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר מְהִילָה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וַיִּשְׁוַעַה

Na deset dana pokajanja tokom jutarnje i popodnevene molitve kažemo Avinu Malkenu

Oče naš, Kralju naš, pred Tobom smo grešili.

Oče naš, Kralju naš, nemamo Kralja osim Tebe!

Oče naš, Kralju naš, učini s nama zbog Imena Tvoga!

Oče naš, Kralju naš, obnovi nam godinu dobru!

Oče naš, Kralju naš, poništi nam sve teške i zle odluke!

Oče naš, Kralju naš, poništi zamisli onih koji nas mrze!

Oče naš, Kralju naš, u prah obrati zaveru neprijatelja naših!

Oče naš, Kralju naš, uništi svakog tlačitelja i dušmanina našeg!

Oče naš, Kralju naš, iskoreni kugu, mač, zlo, glad, zarobljeništvo, pljačku, propast i pomor, iskušitelja, zao nagon i bolesti strašne između sinova Saveza Tvog!

Oče naš, Kralju naš, pošalji potpuno ozdravljenje bolesnicima naroda Tvog!

Oče naš, Kralju naš, udalji pošast od baštine Tvoje!

Oče naš, Kralju naš, spomeni se da smo prah!

Oče naš, Kralju naš, oprosti i otpusti sve prestupe naše!

Oče naš, Kralju naš, razderi zlu kob suda našeg!

Oče naš, Kralju naš, u preobilju samilosne ljubavi Tvoje poništi sve dugove naše!

Oče naš, Kralju naš, izbriši i ukloni bezakonja naša!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu dobrog života!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu uhleblja i prehrane dobre!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izvinjenja, oprosta i pokajanja!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izbavljenja i spasenja!

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ זָכְרָנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הִצַּמְחָה לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הָרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ וְהָרַם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הַחַיְיָרָנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ שָׁמַע קוֹלָנוּ הוֹסֵם וְרַחֵם עָלֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת הַתְּפִלָּתֵנוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵל תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ
 וְלוֹמַר הַחַן קָדִישׁ לְעִילָא.

וַיְהִי וַנְּפִילַת אַפִּים.

חָלוּ הַיּוֹמִים שָׂחִין נוֹפְלִין עַל פְּנֵיהֶם שַׁחֲרִית וּמִנְחָה וְאִין גַּסָּס חֲמָה שֶׁבֶת רֹאשׁ
 חֹדֶשׁ חַל הַמַּוְעָה כָּל יְמֵי גִיסָן יִיר אִיִּד הוּא פִּסָּס שָׁנִי לִיג לְעוֹמֵר מִדֵּי־
 סִיּוֹן עַד חֲמִשָּׁה יָמִים אַחַר מְנוּעוֹת תַּשְׁעָה בָּאָב חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּאָב עֶרֶב רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה סְעָרָב יוֹם כְּבוֹד עַד סוֹף תַּשְׁרִי חֲנֻכָּה שׁוֹר שְׁבַט יִיר וְחִצֵּי פֶל אֹדֵר
 רֹאשׁוֹן וְשֵׁנִי וְכַפִּים מִיֵּלֶה לוֹ סָחַן כְּנַחֲכִי.

אָנָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תְּבַא
 לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאֵל תְּתַעַלֵּם מִתְּחַנְּתֵנוּ.
 שְׂאִין אָנוּ עַוְי פָּנִים וְקָשִׁי עָרְף לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ
 וְלֹא חָטָאנוּ אָבֵל חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ בֵּיתֵנוּ
 וְאֲבוֹתֵינוּ:

אֲשַׁמְנוּ בְּגִדְנוּ גְזַלְנוּ הִבְרָנוּ הוֹפִי וְלָשׁוֹן

Oče naš, Kralju naš, spomeni nas se na dobar spomen pred Tobom! Oče naš, Kralju naš, neka bi ubrzo izniklo spasenje naše! Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) Izraela, naroda Svog! Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) pomazanika Tvog, Mesije! Oče naš, Kralju naš, u potpunom pokajanju¹⁶² vrati nas pred Sebe! Oče naš, Kralju naš, čuj glas naš, smiluj nam se i pomiluj nas! Oče naš, Kralju naš, učini to zbog Sebe ako ne zbog nas! Oče naš, Kralju naš, u ljubavi samilosnoj i na zadovoljstvo Svoje primi molitve naše! Oče naš, Kralju naš, ne odvрати nas praznih ruku od Sebe!

Hazan kaže *Kadiš leela*, str. 203.

VIDUJ UNFILAT APAJIM ISPOVEST I POKLONJENJE¹⁶³

Sledećim danima ne govorimo *Viduj* i *Tuhanunim* tokom jutarnje i podnevne molitve: subotom, na *Roš Hodeš*, polupraznikom *Sukota* i *Pesaha*, svih dana meseca *nisana*, 14-og *ijara* na *Pesah šeni*, *Lag laomer*, prvih 12 dana meseca *sivana*, *Tiša beav*, 15-og *ava*, veče uoči *Roš a Šana*, od večeri *Jom Kipura* do kraja meseca *tišria*, tokom osam dana *Hanuke*, na *Tu bišvat*, 14-og i 15-og *adara*, bilo da je *adar rišon* ili *adar šeni* (prestupna godina), i kada se u sinagogi održava *Berit mila*, ili se u njoj nalazi *hatan*, mladoženja.

ANA – Molimo Te, o, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, neka dođe do Tebe molitva naša i nemoj Se skrivati, od molitava pokajnica naših jer nismo toliko drski nití tvrdovratí da kažemo pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših: “Pravedni smo i nismo sagrešili” jer zaista smo zgrešili, prestupe i bezakonje smo počinili, mi kao i očevi naši i rodbina naša.

AŠAMNU – Skrivili smo, izdali smo, ukrali smo, govorili smo jezikom pretvornim i zlim,

---

¹⁶² Pokajanje iz ljubavi.

¹⁶³ *Nefilat apajim*, doslovno: prostiranje, tj. padanje na lice.

הָרַע הָעוֹיֵנוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ. הַמְסַנּוּ. מְפַלְנוּ
 שָׁקַר. יַעֲצֵנוּ עֲצוֹת רָעוֹת. כּוֹבְנוּ. לְצַנוּ.
 מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְדְנוּ. עוֹיְנוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְדְנוּ.
 קִשְׁיֵנוּ עֲרָף. רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. הַעֲבֵנוּ. הָעֵינוּ
 וְהַתְעִתְעֵנוּ. וְסָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
 הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ. וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל־
 הַבָּא עֲלֵינוּ. כִּי אִמַּת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ
 הִרְשַׁעְנוּ:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבַעַל הַרְחָמִים.
 גְּדֹלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶּיךָ הוֹרַעְתָּ לְעֵינֵי מַקְרָם.
 וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ: וַיֵּרָד יי בְּעֵנָן. וַיִּתְיַצַּב
 עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יי. וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיַּעֲבֹר יי עַל פְּנֵי וַיִּקְרָא. יי ו יי אֵל רַחוּם
 וְחַנוּן. אֲרָךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: נִצַּר
 חֶסֶד לְאַלְפִים. נִשְׂאָה עוֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאת.
 וְנִקְיָה:

רחום וחנון. חטאנו לפניך. רחם עלינו והושיענו:

(כס) לְדוֹד. אֵלֶיךָ יי נִפְשֵׁי אִשָּׁא: אֵלֶיךָ בָּךְ
 בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה. אֵל יַעֲלֶצוּ אוֹיְבֵי לִי:
 כִּי כָל קוֹיֶךָ לֹא יִבְשׁוּ. יִבְשׁוּ הַבּוֹגְדִים רִיקָם:
 דְּרַכִּיךָ יי הוֹדִיעֵנִי. אֲרַחֲמֶיךָ לְמַדְגֵי:

prestupe smo prouzrokovali, bezakonja smo prouzrokovali, razvratu smo se prepuštali, iznuđivali smo, lažno smo optuživali, loše savete smo davali, lagali smo, raskalašno smo se ponašali, bunili smo se, gnevili smo se, samovoljni smo bili, prestupili smo, bezakonje smo počinili, tlačili smo, tvrdoglavi smo bili, bili smo zli, potkupljivali smo, sramna dela smo počinili, zastranili smo i druge smo naveli da zastrane. Udaljili smo se od zapovesti Tvojih i od dobrih odredaba Tvojih, ali nam to nije pomoglo. Ali Ti si pravedan u svemu što nas je snašlo jer si Ti istinu učinio, a mi smo zlo činili.¹⁶⁴

EL – Bože, Ti si spor na gnev i Gospodar ljubavi samilosne. Veličinu ljubavi Tvoje samilosne i dobrote Tvoje milosne obznanio si poniznome¹⁶⁵ u dane prađavne, kao što piše u Tobi Tvojjoj: “A Gospod siđe u oblaku i stade onde s njim i zazva Ime: ‘Gospode’.”¹⁶⁶ I tamo je rečeno: “I Gospod prođe ispred njega i uzviknu: ‘Gospod, Gospod Bog milostiv i milosrdan, spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću. Koji čuva milost hiljadama pokolenja, podnosi prestup, bezakonje i greh i oprašta (onima koji se pokaju)’.”¹⁶⁷

RAHUM – Milostivi i Milosrdni, zgrešili smo pred Tobom, smiluj nam se i spasi nas.

(Ps. 25) Davidov. K Tebi, Gospode, uzdižem dušu svoju. Bože moj, u Tebe se uzdam! Ne daj da se osramotim, da se ne vesele nada mnom dušmani moji! Koji se u Tebe uzdaju neće se osramotiti; neka se osramote oni koji uzalud iznevere. Puteve Tvoje, o, Gospode, pokaži mi, stazama Tvojim nauči me.

¹⁶⁴ Nehemija, 9:33.

¹⁶⁵ Mojsiju, videti Bamidbar, Brojevi, 12:3.

¹⁶⁶ Šemot, Izlazak, 34:5.

¹⁶⁷ Isto, 34:6-7.

הִדְרִיכְנִי בְּאַמְתָּךְ וּלְמִרְנִי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל. אוֹתָךְ כְּנִיתִי כָּל הַיּוֹם: זָכַר רַחֲמֶיךָ יי
וַחֲסִדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הִמְרָה: חֲטָאת נְעוּרֵי
וּפְשָׁעֵי אֵל תִּזְכּוֹר. כְּחִסְדֶּךָ זָכַר־לִי אֶתָּה.
לְמַעַן טוֹבָה יי: טוֹב וַיֵּשֶׁר יי. עַל כֵּן יוֹרָה
חֲטָאִים בְּדַרְךְ: יִדְרֹךְ עֲנוּיִם בְּמִשְׁפָּט. וַיִּלְמַד
עֲנוּיִם דְּרָבו: כָּל־אַרְחוּת יי חֶסֶד וְאַמֶּת.
לְנַצְרֵי בְרִיתוֹ וְעַדְתָּיו: לְמַעַן שִׁמְךָ יי. וְסִלַּחַת
לְעֵנִי כִּי רַב הוּא: מִי זֶה הָאִישׁ יֵרָא יי. יוֹרְנִי
בְּדַרְךְ יִבְחַר: נִפְשׁוּ בְּטוֹב תִּלְיִן. וְזָרַע יִירֹשׁ
אַרְץ: סוֹד יי לִירֵאָיו. וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: עֵינֵי
תָּמִיד אֵל יי. כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשֶׁת רַגְלֵי:
פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי. כִּי יַחֲדֵד וְעֵנִי אֲנִי: צְרוּת
לְבָבִי הִרְחִיבוּ. מִמְּצוּקוֹתַי הוֹצֵיאֵנִי: רֵאֵה
עֵנִי וְעַמְּלִי. וְשֵׂא לְכָל חֲטָאתַי: רֵאֵה אוֹיְבֵי
כִּי רַבוּ. וְשִׁנְאת חֶמֶס שְׁנֵאוֹנֵי: שִׁמְרָה נַפְשִׁי
וְהַצִּילֵנִי. אֵל אֲבוֹשׁ כִּי חֲסִיתִי בְךָ: תָּם וַיֵּשֶׁר
יִצְרוּנִי. כִּי כְּנִיתָךְ: פָּדָה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל
מִכָּל צְרוּתָיו: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל־
עֲוֹנוֹתָיו:

יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוֹב מִחֲרוֹן אַפָּךְ וְהִנָּחֵם
עַל הָרָעָה לְעַמְּךָ:

Uputi me na istinu Tvoju i nauči me jer si Ti Bog spasenja mog, Tebi se nadam svakog dana. Seti se ljubavi Tvoje samilosne, Gospode, i dobrote Tvoje milosne jer su otkako je veka. Grehova mladosti moje i bezakonja mojih ne spominji, Ti me po milosti Tvojoj pomeni, radi dobrote Tvoje, Gospode. Dobar je i pravedan je Gospod, stoga On pokazuje grešnicima put. On ponizne u pravdi vodi i uči krotke putu Svom. Sve staze Gospodnje su milost i istina onima koji drže Savez Njegov i svedočanstva Njegova. Radi Imena Tvoga, Gospode, oprosti prestup moj jer je velik. Ko je čovek koji se Gospoda boji? On će mu pokazati koji put da izabere. Duša će njegova u dobru počivati i seme će njegovo naslediti zemlju. Tajna je Gospodnja u onih koji Ga se boje i Savez Svoj njima objavljuje. Oči su moje svagda ka Gospodu upravljene jer će On izbaviti iz zamke noge moje. Obrati se k meni i da bih našao milost u očima Tvojim jer sam sâm i siromah. Žalosti srca mog umnožiše se, iz nevolja mojih izbavi me. Vidi muku moju i patnju moju i oprosti sve grehe moje. Pogledaj neprijatelje moje kako se umnožiše i kakvom me mržnjom nasilnom mrze. Sačuvaj dušu moju i izbavi me, ne daj da se osramotim jer u Tebi sam zaklon našao. Bezazlenost i čestitost neka me štite jer se u Tebe uzdam. Otkupi, o, Bože, Izrael od svih nevolja njegovih.

I On će otkupiti Izrael od svih prestupa njegovih.¹⁶⁸

ADONAJ – Gospode, Bože Izraela, odvрати se od gneva Svoga i poštedi narod Svoj od zla.¹⁶⁹

¹⁶⁸ Ps., 130:8.

¹⁶⁹ Šemot, Izlazak, 32:12.

תחנה ליום שני

יְיָ אֵיךְ חֲסְדֶיךָ הִרְאִישׁוּנִים. אֲשֶׁר סָפְרוּ לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ
מִלְפָּנִים. אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ: בְּזִמְנָן בְּבוֹדֶךָ שָׁכַן. בְּאֶהֱלֵךְ
לְשִׁבְתוֹ מוֹכֵן. וְשָׁם יְדַבֵּר עִמָּנוּ: רַחֲמֶיךָ מִמָּנוּ זֵיו הַשְׂכִּינָה.
וְעַתָּה אָנָּה סָגְרָה. אֲשֶׁר אֵינָנוּ פֹּה עִמָּנוּ: הַשִּׁיבֵהוּ לְקַרְמוֹתָי.
וַיִּגְבְּרוּ בְנֵיךָ. וְאֵין יֹאמְרוּ הַגִּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ: מִהֵרָא
לְרַפָּא נַגְעֵנוּ. שׁוּבֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְהִפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ: שׁוּב וְטֵר

תחנה ליום חמישי

יְיָ שְׁאֵרִית מְלִיטַת אֲרִיֵּאל. הַשְּׁכַח חַנוּת אֵל. אִם קָפַץ
בְּאֶפֶס רַחֲמָיו: מֵאֵס דְּבִירוֹ וְסָפּוּ. וְלֹא זָכַר הַדָּם רַגְלָיו
בְּיוֹם אָפּוּ. כַּמִּנְהַג רַחֲמָיו: וְאֵיךְ נִפְלְאוֹתָיו וְחֲסְדָיו. אֲשֶׁר
סָפְרוּ לָנוּ עַבְדָיו. אֲשֶׁר גִּמְלָם בְּרַחֲמָיו: אוֹמֵר בְּרַבּוּת יְגוֹנֵי.
נִפְלָה נָא בִיד יְיָ. כִּי רַבִּים רַחֲמָיו: לְדַבְּרוֹ יִחַלְנוּ וְהִתְנַחֲמָנוּ.
חֲסְדֵי יְיָ כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ. כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו: שׁוּב וְטֵר

לשני ולחמישי

שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ. וְהִנָּחֵם עַל הַרְעָה לְעַמֶּיךָ: אֵל תִּקְצוֹף
יְיָ עַד מָאֵד. וְאֵל לְעַד תּוֹפּוֹר עֵין: הֵן הִפֵּט נָא עַמֶּיךָ
כָּלֵנוּ: אִם עֲוִינוּ עָנּוּ בָנוּ יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶיךָ: כִּי רַבּוּ
מִשׁוּבוֹתֵינוּ לָךְ חֲטָאֵנוּ. אֲרוֹן סִלַּח לָנוּ:

אֲבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ. אֲבִינוּ אֶתָּה: אֲבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ.
אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֵלָּא אֶתָּה: אֲבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ. רַחֵם
עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ חַנּוּנוּ וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים מוֹבִיּוֹם: עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד

Molitva pokajnica za ponedjeljak

ADONAJ – Gospode, gde su milosti Tvoje prvotne o kojima su nam očevi naši u prošlosti pripovedali, 'milosti koje si nam učinio'? U vreme kada je Veličanstvo Tvoje obitavalo u Šatoru sastanka 'i onde si govorio sa nama'.¹⁷⁰ Udaljio si od njega sjaj svetlosti Sveprisutnosti Svoje i sada, molimo Te, obrati se 'svakom koji nije ovde sa nama'.¹⁷¹ Vрати ga kao što nekad beše i sinovi će se Tvoji osnažiti i tada će reći: 'Veliko delo čini Gospod na nama'.¹⁷² Požuri, isceli rane naše, 'vrati nam se, o, Bože spasenja našeg, i odvрати jarost Tvoju od nas'.¹⁷³ Odvrati se...

Molitva pokajnica za četvrtak

ADONAJ – Gospode preostatka ostatka junačkog, 'zar je Bog zaboravio na milosrđe? Zar je u gnevu zatvorio ljubav Svoju samilosnu?'¹⁷⁴ Odbacio je Svetinju Svoju i prag Svoj 'i ne opomenu se podnožja nogu Svojih u dan gneva Svoga'.¹⁷⁵ prema milosrđu Svom. I gde su čudesa Njegova i dobročinstva Njegova o kojima nam pripovedaše sluge Njegove 'koje je milosrdem Svojim obdario'.¹⁷⁶ Reći ću u mnoštvu bola svog: 'Ah, zapadnimo u ruke Gospodnje jer je milost Njegova velika'.¹⁷⁷ U reč se Njegovu uzdamo i ona nam je uteha. 'Milost je Gospodnja što ne izgibosmo sasvim jer milosrđa Njegovog nije nestalo'.¹⁷⁸ Odvrati se ...

Ponedeljkom i četvrtkom

ŠUV – Odvrati se od gneva Svoga i poštedi narod Svoj od zla.¹⁷⁹ Gospode, ne gnevi se žestoko i ne pominji dovska prestup. Evo, pogledaj, mi smo svi narod Tvoj.¹⁸⁰ Ako prestupi naši protiv nas svedoče, Gospode, učini radi Imena Svoga jer je mnogo bezakonja naših, Tebi sagrađismo.¹⁸¹ Gospode, oprosti nam!

AVINU – Oče naš, Kralju naš, Ti si Otac naš! Oče naš, Kralju naš, nemamo Kralja osim Tebe! Oče naš, Kralju naš, milostiv nam budi! Oče naš, Kralju naš, smiluj nam se i usliši nas jer nema u nas dobrih dela! Učini nam pravdu i milost

¹⁷⁰ Videti Ošea, 12:5.

¹⁷¹ Videti Devarim, Pon. zak., 29:14.

¹⁷² Ps., 126:3.

¹⁷³ Ps., 85:4.

¹⁷⁴ Ps., 77:10.

¹⁷⁵ Eha, Plač Jer., 2:1.

¹⁷⁶ Is., 63:7.

¹⁷⁷ Šemuel II, 24:14.

¹⁷⁸ Eha, Plač Jer., 3:22.

¹⁷⁹ Šemet, Izlazak, 32:12.

¹⁸⁰ Is., 64:8.

¹⁸¹ Jer., 14:7.

לַמֶּעַן שְׁמַךְ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנו. וְאַנְחֵנו לֹא
 נִדַּע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ; זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
 יי וְחֲסְדֶיךָ. כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה: יְהִי חֲסִדְךָ
 יי עִלֵּינוּ. כַּאֲשֶׁר יַחַלְנוּ לָךְ: אֵל תִּזְכּוֹר לָנוּ
 עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים. מֵהַר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי
 דִּלּוֹנוּ מְאֹד: עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם יי עוֹשֶׂה שָׁמַיִם
 וָאָרֶץ: חָנְנוּ יי חָנְנוּ. כִּי רַב שִׁבְעֵנו בּוֹז:
 בָּרְנוּ רַחֵם תִּזְכּוֹר. בָּרְנוּ אַהֲבָה תִּזְכּוֹר. בָּרְנוּ
 עֲקִידָה תִּזְכּוֹר. בָּרְנוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: יי
 הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרֹאֵנוּ: כִּי הוּא
 יִדַּע יִצְרָנוּ. זְכוֹר כִּי עֵפֶר אֲנַחְנוּ: עֲזַרְנוּ אֱלֹהֵי
 יִשְׁעֵנו עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ. וְהַצִּילְנוּ וּכְפַר
 עַל חַטָּאתֵינוּ לַמֶּעַן שְׁמֶךָ:

תְּחִנּוּגִים לְיוֹם שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי.

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים. וּמִתְנַהֵג
 בְּהַסִּידוֹת. מִזַּחַל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ. מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן
 רֵאשׁוֹן. מְרַבֵּה מַחִילָה לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה
 לְפוֹשְׁעִים. עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשֶׂר וְרוּחַ.
 לֹא כִרְעָתָם לָהֶם גּוֹמֵל. אֵל הוֹרְתָנוּ לֵאמֹר
 מִדּוֹת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. זְכוֹר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית

radi Imena Svog velikog i izbavi nas! I mi ne znamo šta više da činimo jer u Tebe su upravljene oči naše! Opomeni se samilosne ljubavi Svoje, Gospode, i dobrote Svoje, jer su otkako je veka!¹⁸² Neka je dobrota Tvoja, o, Gospode, nad nama kao što se u Tebe uzdamo.¹⁸³ Ne pominji predašnje prestupe naše, neka nas brzo preduhitre milosti Tvoje jer veoma osiromašismo.¹⁸⁴ Pomoć je naša u Imenu Gospodnjem, Sazdatelju nebesa i zemlje.¹⁸⁵ Smiluj nam se, o, Gospode, smiluj nam se jer smo se sramote siti naitili.¹⁸⁶ U gnevu seti se milosti.¹⁸⁷ U gnevu seti se ljubavi. U gnevu seti se *vezivanja*.¹⁸⁸ U gnevu seti se krotkosti.¹⁸⁹ Gospode, pomози! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!¹⁹⁰ Jer dobro zna kako smo sazđani, opominje se da smo prah.¹⁹¹ Pomози nam, Bože spasenja našeg, radi slave Imena Tvoga, izbavi nas i oslobodi nas grehova naših radi Imena Tvoga.¹⁹²

Molitve pokajnice koje se kazuju ponedeljkom i četvrtkom

EL MELEH JOŠEV – Bog, Kralj Koji sedi na prestolu milosti i dobrostivo postupa, Koji oprašta prestupe naroda Svog, uklanja greh za grehom, umnožava oprost grešnicima i oprašta onima koji bezakonje čine, Koji pravde čini svakom telu i duhu, i kaznu im ne odmerava prema zlu njihovom. Bože, Ti si nas naučio da govorimo Trinaest svojstava (milosti) i stoga se danas spomeni za nas saveza

---

¹⁸²Ps., 25:6.

¹⁸³Ps., 33:22.

¹⁸⁴Ps., 79:8.

¹⁸⁵Ps., 124:8.

¹⁸⁶Ps., 123:3.

¹⁸⁷Havakuk, 3:2.

¹⁸⁸Isaka.

¹⁸⁹Praoca Jakova, videti Pos., 25:27.

¹⁹⁰Ps., 20:10.

¹⁹¹Pa., 103:14.

¹⁹²Ps., 79:9.

שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה. כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְעֵינָיו מִקֶּדֶם, וְכֵן
 כָּתוּב בְּתוֹרַתְךָ: וַיֵּרֶד יי בְּעֵנָן, וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם, וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יי, וְשָׁם נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבֹד יי עַל פְּנֵי וַיִּקְרָא: יי | יי אֵל רַחוּם
 וְחַנוּן, אֲרֵךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת: נֶצַר
 חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשְׂא עוֹן וְפֹשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְיָה:

אֲנָשֵׁי אַמוּנָה אֲבָדוּ, בָּאִים בְּכַח מַעֲשֵׂיהֶם:
 גְּבוּרִים לְעִמּוּד בְּפֶרֶץ, דוֹחִים אֶת הַגְּזֵרוֹת:
 הָיוּ לָנוּ לְחוֹמָה, וְלִמְחֶסֶה בְּיוֹם זַעַם: זוֹעֵכִים
 אֵף בְּלַחֲשָׁם, חֲמָה עָצְרוּ בְּשׁוֹעָם: מָרָם
 קָרְאוּ עֲנִיתָם, יוֹדְעִים לְעֵתוֹר וּלְרִצּוֹת: כָּאֵב
 רַחֲמֶת לְמַעַנָם, לֹא הִשִּׁיבוֹת פְּנֵיהֶם רִיקָם:
 מְרוֹב עוֹנֵינוּ אֲבָדְנוּם, נֶאֱסְפוּ מִנוּ בַחֲטֵאֵינוּ:
 סָעוּ הֵמָּה לְמַנוּחֹת, עֲזָבוּ אוֹתָנוּ לְאִנְחֹת:
 פָּסוּ גוֹדְרֵי גֵדֵר, צוּמְתוּ מְשִׁיבֵי חֲמָה: קָמִים
 בְּפֶרֶץ אֵין, רְאוּיִם לְרִצּוֹתֶךָ אֲפָסוּ: שׁוֹטְטֵנוּ
 בְּאַרְבַּע פְּנוֹת, תְּרוּפָה לֹא מִצָּאֵנוּ: שְׁבֵנוּ
 אֵלֶיךָ בְּבוֹשֶׁת פְּנֵינוּ, לְשַׁחֲרֵךְ אֵל בַּעַת
 צָרוֹתֵינוּ: אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב

תְּמַהֲנוּ מִרְעוֹת, תִּשֵּׁשׁ בַּחֲנוּ מִצָּרוֹת: שַׁחֲנוּ
 עַד לְמָאֵד, שְׁפִלְנוּ עַד עֶפְרָ: רַחוּם, כִּדּוּ הוּא

Trinaest svojstava kao onda kada si ih objavio ponižnom¹⁹³ u danima pradavnim, kao što piše u Tori Tvojoj: "A Gospod siđe u oblaku i stade onde s njim i zazva Ime: 'Gospode'."¹⁹⁴ I tamo je rečeno:

VAJAAVOR – "I Gospod prođe ispred njega i uzviknu: 'Gospod, Gospod, (1) Bog (2) milostiv i (3) milosrdan, (4) spor na (5) gnev i (6) obilan dobrotom i (7) vernošću. (8) Koji čuva milost (9) hiljadama pokolenja, (10) podnosi prestup, (11) bezakonje i (12) greh i (13) oprašta (onima koji se pokaju)'."¹⁹⁵

ANŠE EMUNA – Ljudi od vere nestadoše, oni koji nastupaju u snazi svojih dobrih dela, junaci koji stoje na braniku i odbijaju teške presude. Oni su nam bili zid zaštite i utočište u dan jarosti. Svojim molitvenim šapatom, oni umiruju jarost Božiju i vapajima svojim gnev Njegov odvrćaju. Pre nego što Te zazovu, Ti ih uslišavaš – one koji znaju kako da Te preklinju i umire. Radi njih si Se poput oca smilovao, nisi ih odvratio ruku praznih. Ali zbog obilja prestupa naših, mi smo ih izgubili, zbog grehova naših, oni behu od nas uzeti. Na večni počinak odoše i ostaviše nas da jadikujemo. Nema više onih koji ogradu podigoše¹⁹⁶, nestadoše oni koji gnev odvrćaće. Koji na braniku stajahu nema ih, nestade onih koji znadoše kako da Te umire. Tumarali smo na sve četiri strane sveta, ali leka nismo našli. Tebi se vratismo lica posramljenih, zorom ranom Tebe zamolismo, o, Bože, u vreme nevolje naše. Bog, Kralj Koji sedi ...

TAMANU – Smetosmo se od zla, izdade nas snaga naša od nevolja. Unizismo se veoma, do praha se ponizismo. Premilostivi!

¹⁹³ Odnosi se na Mojsija.

¹⁹⁴ Šemot, Izlazak, 34:5.

¹⁹⁵ Isto, 34:6-7.

¹⁹⁶ Koji nas ogradom zaštitise.

מִדַּתְנוּ. קָשִׁי עֲרַף וּמְמָרִים אֲנַחְנוּ: צַעֲקֵנוּ
 בְּפִינוּ חֲטָאנוּ. פִּתְלֵהוּל וְעַקֵּשׁ לִבְנוּ: עֲלִיזוּ,
 רַחֲמֵיךָ מֵעַלָּם, סְלִיחָה עִמָּךָ הִיא: נַחֵם עַל
 הָרָעָה, מִמָּה כָּלְפֵי חֶסֶד: לֹא תִתְעַלֵּם
 בַּעֲתוֹת כֹּהֵל, כִּי בַצָּרָה גְדוּלָה אֲנַחְנוּ: יוֹדַע
 לְעֵינֵי הַכֹּל, טוֹבָה וְחֶסֶדְךָ עִמָּנוּ: חַתּוּם פֶּה
 שָׁטָן וְאֵל יִשְׁטִין עָלֵינוּ, זְעוּם כּוֹ וַיְהוּם: וַיַּעֲמֹד
 מִלִּיץ טוֹב לְצַדִּיקֵנוּ, הוּא יִגִּיד יִשְׁרָנוּ: הֲרַבִּיךָ
 רַחוּם וְחַנוּן גְּלוֹת לְנֶאֱמָן בֵּית, בְּבִקְשׁוֹ אִו
 מִלְּפָנֶיךָ אֲמוֹנָתְךָ הוֹרַעַת לֹו: אֵל מֶלֶךְ יֵשֶׁב

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֵל תַּעַשׂ עִמָּנוּ
 כְּדָרְךָ, תֵּאֱחָז יְדֶךָ בְּמִשְׁפָּט: בָּבֵא תוֹכַחָה
 נִגְדָה, שְׁמֵנוּ מִסְפָּרְךָ אֵל תִּמְחַ: גִּשְׁתָּךְ
 לְחֶקֶר מוֹסֵר, רַחֲמֵיךָ יִקְדָּמוּ רְגִזָה: דְּלוֹת
 מַעֲשִׂים בְּשׁוֹרָה, קָרֵב צֶדֶק מֵאֲלֵיךָ: הוֹרְנוּ
 בְּזַעֲקֵנוּ לָךְ, צוּ יִשׁוּעַתְנוּ בְּמִפְגִּיעַ: וְתָשִׁיב
 שְׁבוֹת אֱהִלֵי תָם, פִּתְחֵיו רְאָה כִּי שָׁמְמוּ:
 זְכוֹר נְאֻמָּתְךָ, עֲדוֹת לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוּ:
 חוֹתָם תַּעֲוֶדָה תִּתִּיר, סוֹדְךָ שִׁים בְּלִמּוּדֶיךָ:
 טְבוּר אֲנִי הַסֶּהֱר, גֵּא אֵל יַחֲסֵר הַמְּזֹג: יְהִי
 דַע אֵת אֲשֶׁר יִדְעוּךָ, מִגֵּר אֵת הַגּוֹי אֲשֶׁר

Takva je priroda naša, tvrdovrati smo i nepokorni. Ustima svojim zavikamo: "Zgrešili smo!", ali su nam srca izopačena i tvrda. Svevišnji! Milost je Tvoja od iskona, u Tebe je oprostaj. Ti Koji zlo na milost preobraćaš ne sakrivaj Sebe u vremenima ovim jer smo u nevolji velikoj. Neka svima obznanjeno bude da su dobrota Tvoja i milost Tvoja sa nama. Začepi usta tužitelju kako nas ne bi optuživao, gnev Svoj ka njemu preusmeri i on će začutati. Neka ustane dobar branitelj da nas opravda i neka on progovori o našoj čestitosti. Puteve Svoje, Bože milostivi i milosrdni, objavio si vernome doma Tvog.¹⁹⁷ Kada Te je tada molio obznanio si mu vernost Tvoju.¹⁹⁸ Bog, Kralj Koji sedi ...

ELOENU – Bože naš i Bože otaca naših! Nemoj nas satri kada se ruka Tvoja pravde dohvati. Kada pred Tebe dođe vreme da nas ukoriš nemoj izbrisati imena naših iz knjige Tvoje. U trenu kada pristupaš delima našim i ophođenju našem neka ljubav Tvoja samilosna suspregne gnev Tvoj. Kada vidiš kako su oskudna dela naša neka pravda istupi pred Tebe. Poduči nas kada k Tebi zavapimo, naredi spasenje naše kao odgovor na molitvu našu. Povrati roblje šatora krotkog,¹⁹⁹ pogledaj kako su pragovi njegovi opusteli. Seti se šta si objavio: Svedočanstvo²⁰⁰ neće biti zaboravljeno iz usta semena njegovog. Ukloni pečat sa Svedočanstva, objavi tajne Tvoje u učenju Tvom.²⁰¹ Neka bi veliki Sanedrin ponovo zaseo nadahnut učenjem Tvojim.²⁰² Gospode, poznaj Izrael koji Te zna i uništi narod koji

¹⁹⁷ Odnosi se na Mojsija, videti Bamidbar, Brojevi, 12:7.

¹⁹⁸ Kada Te je Mojsije molio da oprostiš jevrejskom narodu greh koji je počinio klanjajući se zlatnom teletu, Ti si ga uputio šta da urade kako bi im bilo oprošteno. Videti Šemot, Izlazak, 33:18-19, i Rašijev komentar tih stihova.

¹⁹⁹ Odnosi se na sinove Izraela. Tora govori o praocu Jakovu kao o čoveku krotkom koji boravljaše u šatorima, videti Berešit, Postanje, 25:27.

²⁰⁰ Tj. Tora.

²⁰¹ "Sveži svedočanstvo, zapečati Toru pred učenicima mojim." Is., 8:15. Ovo je zapovest proroku da sveže svedočanstvo kako oni koji nisu dostojni ne bi razumeli; zapečati Toru pred učenicima mojim onima koji su dostojni da znaju, njima zapečati kako bi oni razumeli a ne drugi (Agra). Pošto je ovde rečeno da Tora neće biti zaboravljena, a pokolenja su se proredila postoji potreba da se umnože oni koji uče i razumeju Toru (Sidur Tefila leMoše).

²⁰² Ovde je reč o stihu iz Pesme nad pesmama: pupak ti je kao čaša okrugla koji nikad nije bez pića (7:3). Pupak je središnje mesto tela, što je aluzija na Sanedrin koji je zasedao u Dvorani tesanih kamenova u jerusalimskom Hramu za koji se smatra da je središnja tačka sveta. Koji nikad nije bez pića; Tora se poredi sa vodom, aluzija da nikad ne zamre širenje Božijeg nauka (Raši.)

לא ידעך. פי תשיב לבצרון לבוידים אסורי
התקנה:

מה נאמר לפניך יושב מרום. ומה נספר
לפניך שוכן שחקים. הלא כל הנסתרות
והנגלות אמה יודע: אמה יודע רזי עולם.
ותעלומות סתרי כל-חי. אמה חופש כל-
חדרי בטן. רואה פליות ולב. אין כל-דבר
נעלם מפך. ואין גסתר מנגד עיניך:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו.
שתרחם עלינו ותמחול לנו את כל-
חטאתינו. ותכפר לנו את כל-עונותינו.
ותמחול ותסלח לכל-פשעינו. וסלחת
לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו: סלח לנו אבינו
פי חטאנו. מחול לנו מלפנו פי פשענו: פי
אמה אדני טוב וסלחת. ורב חסד לכל-
קראיך: למען שמך יי תחיינו. בצדקתך
תוציא מצדה נפשנו: יי צבאות עמנו. משגב
לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם
בטח בדך: יי הושיעה. המלך יעננו ביום
קראנו: השיבנו יי אליך ונשובה. חדש
ימינו בקדם: ועטור וי

Te ne zna. Jer ćeš vratiti u tvrđavu sužnje pune nade.²⁰³

MA NOMAR – Šta bismo rekli pred Tobom Koji u visinama stoluješ i šta bismo kazali pred Tobom Koji na nebesima obitavaš jer sve što je skriveno i sve što je otkriveno, Ti znaš. Ti poznaješ tajne sveta i duboko sakrivene tajne svih živih. Ti spoznaješ utrobu i prozireš osećanja i misli.²⁰⁴ Ništa nije sakriveno od Tebe i ništa se pred očima Tvojim sakriti ne može.

JEI RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nam se smiluješ i da nam oprostiš sve grehe naše, i da nam izbrišeš sve prestupe naše, i oprosti nam sva bezakonja naša, i oprosti nam prestupe naše i grehe naše, i uzmi nas za baštinu Svoju.²⁰⁵ Oprosti nam, Oče naš, jer smo zgrešili, oprosti nam, Kralju naš, jer smo bezakonja učinili, jer si Ti, Gospode, dobar i rado praštaš i dobrotom obilan svima koji Te zazivaju.²⁰⁶ Imena Tvoga radi, Gospode, oprosti prestup moj jer je velik.²⁰⁷ Imena Tvoga radi, Gospode, daj mi da živim, pravdom Tvojom izvedi iz nevolje dušu moju.²⁰⁸ Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, pomози! Uslіši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo! I ugodan će biti prinos Judin i Jerusalima kao u staro vreme i kao pređašnjih godina. Vрати nas k Sebi, Gospode, i obratićemo se, obnovi dane naše kao što nekoć behu.²⁰⁹ "I Gospod prođe ...

²⁰³ Videti Zah., 9:12; vratiće nas u Jerusalim, grad tvrđave naše.

²⁰⁴ Doslovno: bubrega i srca.

²⁰⁵ Šemot, Izlazak, 34:9.

²⁰⁶ Ps., 86:5.

²⁰⁷ Ps., 25:11.

²⁰⁸ Ps., 143:11.

²⁰⁹ Ps., 46:8; 84:13; 20:10; Eha, Jer. plač, 5:21.

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית. והרבה
להשיב אפיו. ולא יעיר כל-חמתו: אתה יי
לא תכלה רחמיה ממני. חסדך ואמתך
תמיד יצרוני: הושיענו יי אלהינו וקבצנו מן
הגוים. להודות לשם קדשך להשתבח
בתהלתך: אם עונות תשמר-יה. אדני מי
יעמוד: כי עמך הסליחה למען תנא: לא
בחטאינו עשה לנו. ולא בעונותינו נמל
עלינו: אם עוננו ענו בנו. יי עשה למען
שמך: זכר רחמיה יי וחסדך כי מעולם
המה: יענה יי ביום צרה. ישגבך שם אלהי
יעקב: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:
אבינו מלכנו. חננו ועננו כי אין בנו
מעשים. עשה עמנו צדקה ברוב רחמיה.
והושיענו למען שמך: ועתה אדני אלהינו
אשר הוצאת את עמך מארץ מצרים ביד
חזקה ותעש לך שם כיום הזה. חטאנו
רשענו. אדני בכל-צדקותיך ישב-נא אפק
וחמתך: מעירך ירושלים הר קדשך. כי
בחטאינו ובעונות אבותינו. ירושלים ועמך
לחרפה לכל-סביבותינו: ועתה שמע אלהינו

VEU RAHUM – A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj i svu jarost Svoju podizao nije. A Ti, Gospode, nemoj udaljiti ljubav Svoju samilosnu od mene, dobrota Tvoja i vernost Tvoja neka me uvek štite. Spasi nas, Gospode Bože naš, i saberi nas iz naroda da hvalu odajemo Svetom Imenu Tvom, da se Tvojom slavom hvalimo. Ako ćeš na prestupe paziti, o, Gospode, ko će opstati? Ali je u Tebe praštanje da bi Te se bojali. Ne postupa s nama po gresima našim, niti nam vraća po prestupima našim. Iako prestupi naši protiv nas svedoče, Gospode, učini radi Imena Svoga. Opomeni se samilosne ljubavi Svoje, Gospode, i dobrote Svoje jer su otkako je veka. Uslišiće te Gospod u dan nevoljni, zaštititiće te Ime Boga Jakovljevog. Gospode, pomози! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!²¹⁰ Oče naš, Kralju naš, smiluj nam se i usliši nas jer nema u nas dobrih dela. Postupaj blagorodno s nama prema obilju ljubavi Tvoje samilosne i izbavi nas Imena Tvoga radi.

VEATA – A sada, Gospode Bože naš, Koji si rukom krepkom izveo narod Svoj iz zemlje egipatske, i time stekao Sebi Ime koje do danas traje, mi sagrešismo i bezakonja počinismo. Gospode, po svoj pravdi Tvojjoj neka se odvrte gnev Tvoj i jarost Tvoja od grada Tvog Jerusalima, svete gore Tvoje jer zbog grehova naših i prestupa otaca naših, Jerusalem i narod Tvoj postadoše ruglo svima koji su oko nas. A sada čuj, Bože naš,

²¹⁰Teilim, Psalmi, 78:38; 40:12; 106:47; 130:3-4; 103:10; Jirmijau, Jer., 14:7; Psalmi, 25:6; 20:2; 20:10.

אל תפלת עבדך ואל תחנוניו ודארי פניך
 על מקדשך השמים למען אדני:

הטה אלהי אונך ושמע פקח עיניך וראה
 שממתינו והעיר אשר נקרא שמך עליה:
 כי לא על צדקותינו אנהנו מפילים תחנונינו
 לפניך. כי על רחמיך הרבים: אדני שמעה
 אדני סלחה. אדני הקשיבה ועשה אל
 תאחר. למענה אלהי כי שמך נקרא על
 עירך ועל עמך: אבינו האב הרחמן הראנו
 אות לטובה וקבץ נפוצותינו מארבע כנפות
 הארץ. יפירו וידעו כל הגוים כי אתה יי
 אבינו אתה: אנהנו החמר ואתה יוצרנו.
 ומעשרה ידך פלנו: אבינו מלכנו צורנו
 וגואלנו. חוסה יי על עמך ואל תתן נחלתך
 לחרפה למשל-בם גוים: למה יאמרו
 בעמים איה נא אלהיהם: ידענו יי כי
 חטאנו. ואין מי יעמוד בעדנו. אלא שמך
 הגדול יעמד לנו בעת צרה. וכרחם אב על
 בנים רחם עלינו: חמול על עמך. ורחם
 על נחלתך. חוסה נא כרוב רחמיך. חנינו
 מלכנו ועננו: לך יי הצדקה. עשה נפלאות

molitvu sluge Svoga i molitve pokajnice njegove i obasjaj licem Svojim opustelu Svetinju Svoju, Gospoda radi.

ATE – Prikloni uho Svoje, Bože moj, i čuj (molitve naše), otvori oči Svoje i vidi pustoš našu i grad na koji je prizvano Ime Tvoje, jer ne po pravednosti našoj padamo pred Tobom moleći pokajnice nego radi obilja ljubavi Tvoje samilosne. Gospode, čuj! Gospode, oprosti! Gospode, poslušaj i učini! Ne oklevaj, Sebe radi, Bože moj, jer je Ime Tvoje prizvano na grad Tvoj i na narod Tvoj.²¹¹ Oče naš, Oče Premilostivi, pokaži nam znak dobra i sakupi prognanike naše sa sve četiri strane sveta kako bi narodi prepoznali i znali da si Ti Gospod, Otac naš. Mi smo glina, a Ti si Sazdatelj naš i svi smo delo ruku Tvojih.²¹² Oče naš, Kralju naš, Steno naša, Spasitelju naš, smiluj se, Gospode, narodu Svom! Ne daj da se baština Tvoja ruglu izvrće i da njome narodi vladaju. Zašto da se govori među narodima: "Gde im je Bog?"²¹³ Znamo, Gospode, da smo zgrešili i nikoga nema da za nas ustane osim Imena Tvog velikog koje će za nas ustati u času nevoljnom. Kao što otac sinove žali tako nam Ti milostiv budi. Smiluj se narodu Svom i nasleđu Svom milostiv budi. Smiluj se po obilju ljubavi Tvoje samilosne, milostiv nam budi, Kralju naš, i usliši nas. Tvoja je pravda, Gospode, Koji čini čudesa

²¹¹Jerusalim se naziva gradom Božijim, a Izrael narodom Božijim. Daniel, 9:15-19.

²¹²Ješajau, Is., 64:7.

²¹³Joel, 2:17.

בְּכֹל עֵת וְעֵת: הִבֵּט נָא וְהוֹשִׁיעָה נָא צֵאן
 מִרְעִיתְךָ. אֵל יִמְשַׁל בְּנוֹ קִצְפָּךָ. כִּי לָךְ יי
 הַיְשׁוּעָה. בְּךָ תוֹחֵלְתֵנוּ: אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת. אָנָּה
 סִלַּח נָא. כִּי אֵל טוֹב וְסִלַּח אַתָּה:

אָנָּה מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן. זְכוּר וְהִבֵּט לְבְרִית
 בֵּין הַבְּתָרִים. וְתִרְאֶה לְפָנֶיךָ עֲקִידַת יְחִיד:
 וְלִמְעַן יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ. וְאֵל
 תִּשְׁשֵׁנוּ מִלִּבְנוּ. וְאֵל תִּשְׁכַּחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ. וְאֵל
 תַּעַשׂ עִמָּנוּ כְּדָהּ בְּגִלוֹתֵנוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן
 וְרַחוּם אַתָּה:

אֵין כְּמוֹךָ חַנוּן וְרַחוּם יי אֱלֹהֵינוּ. אֵין כְּמוֹךָ
 אֵל אֶרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: הוֹשִׁיעֵנו
 וְרַחֲמֵנוּ. מִרַעַשׂ וּמִרְגֵז הַצִּילָנוּ. זְכוּר לַעֲבָדֶיךָ
 לְאִבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב. אֵל תִּפְּן אֵל קָשִׁי
 הָעַם הַזֶּה וְאֵל רַשְׁעוֹ וְאֵל חַטָּאתוֹ. שׁוּב
 מִחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ. וְהִסֵּר
 מִפָּנֵינוּ מִכַּת הַמָּוֶת. כִּי רַחוּם אַתָּה. כִּי כֵן
 יִרְפָּךָ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד חֲנֻם בְּכָל־יְדִיּוֹר וְדִיּוֹר:
 אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא. אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא.
 אָנָּה יי עֲנֵנוּ בַיּוֹם קִרְאֵנוּ: לָךְ יי קוִינֵנוּ לָךְ יי
 חֲפִינֵנוּ. לָךְ יי נִיחַל. אֵל תַּחֲשֵׁה וְתַעֲנֵנוּ. כִּי

u svakom trenu. Pogledaj i spasi stado ispaše Tvoje. Neka gnev ne ovlada nama jer u Tebi je Gospode, spasenje, u Tebi je nada naša. Bože opraštanja, molimo Te oprosti nam jer si Ti Bog Koji je dobar i Koji oprašta.

ANA – Molimo Te, Kralju milostivi i milosrdni, seti se i pogledaj na Savez između polutki²¹⁴ i neka se pred Tobom ukaže vezivanje jedinca (tj. Isaka). I radi praoca našeg Izraela nemoj nas napustiti, Oče naš, i nemoj nas se odreći, Kralju naš, i nemoj nas zaboraviti Sazdatelju naš, i nemoj nas satrti u izgnanstvu našem jer si Ti Bog, Kralj milostiv i milosrdan.

EN – Niko nije poput Tebe milostiv i milosrdan, Gospode Kralju naš. Niko nije poput Tebe – Bog, spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću. Spasi nas i smiluj nam se, od jarosti i gneva izbavi nas. Opomeni se slugu Svojih Avrâma, Isaka i Jakova, a ne obaziri se na tvrdokornost naroda ovog, na bezakonja njegova i na grehe njegove.²¹⁵ Odvrati se od gneva Svoga i poštedi narod Svoj od zla.²¹⁶ Udalji od nas kugu smrti jer si Ti milostiv i to je način Tvoj da činiš ničim zasluženu dobrotu u svakom pokolenju. O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, neka bude na uspeh! O, Gospode, usliši nas u dan kada Te zazivamo! Tebi smo se, Gospode, nadali, Tebe smo, Gospode, iščekivali, za Tobom smo, Gospode, žudeli! Nemoj ćutati, usliši nas jer

²¹⁴ Videti Berešit, Postanje, 15:17-21.

²¹⁵ Devarim, Pon. zak., 9:26.

²¹⁶ Šemot, Izlazak, 32:12.

נֶאֱמָרוּ גוֹיִם אֲבָרָה תִּקְוֹתֵם. כִּי כִּרְךָ לְךָ
תִּכְרַע. וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה;

הַפּוֹתַח יָד בַּתְּשׁוּבָה לְכָל פּוֹשְׁעִים
וְחַטָּאִים. נִבְהֵלָה נַפְשׁוֹ מְרֹב עֲצוּבֹנָיו. אֵל
תִּשְׁכַּחְנוּ נִצְחָה. קוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנו. אֵל תִּשְׁפּוֹךְ
חַרוֹן־עֲלֵינוּ. כִּי עָמַד אֲנַחְנוּ בְּנֵי בְרִיתְךָ. אֵל
הַבִּיטָה דָּל כְּבוֹדֵנוּ בְּגוֹיִם. וְשִׁקְצוּנוּ כְּטוֹמְאֹת
הַגְּדָה. עַד מָתִי עוֹךְ בְּשָׁבִי וְתִפְאַרְתְּךָ בְּיַד
צָר. הִמָּה יִרְאוּ וַיִּבְשׁוּ וַיַּחֲתוּ מִגְּבוּרָתְךָ.
עוֹרְרָה גְבוּרָתְךָ. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֵל
יִמְעַטוּ לְפָנֶיךָ תִּלְאוֹתֵינוּ. מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ
רַחֲמֶיךָ בְּעַת צָרוֹתֵינוּ. לֹא לְמַעַנְנוּ אֱלֹהִים
לְמַעַנְךָ פְּעוּל. וְאֵל תִּשְׁחַת אֶת זִכְרֵ שְׁאֵרֵיתֵנוּ.
כִּי לֹךְ מִיַּחֲלוֹת עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן
וְרַחוּם אַתָּה: וְזִכּוֹר עֲדוֹתֵנוּ בְּכָל יוֹם תְּמִיד
אוֹמְרִים פְּעָמִים בְּאַהֲבָה: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ
אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

וְזִמְרַת הַחֲזָן קָדִישׁ לְעִילָא.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן). בְּעִלְמָא דִּי בְּרָא
כְּרַעוּתָהּ וַיִּטְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנֶיהָ וַיִּקְרִיב מְשִׁיחָהּ
(אָמֵן). בְּחֵיבוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְקַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּעִגְלָא
וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא

narodi govore: "Njihova je nada izgubljena!" Sva će se kolena pred Tobom pregibati i svaki će se stas pred Tobom prostreti.

APOTEAH – O, Bože, Koji otvaraš ruku za pokajanje da primi bezakonike i grešnike, duša je naša užasnuta od dubine bola našeg, nemoj nas zauvek zaboraviti, ustani i izbavi nas. Jarost Svoju nemoj izliti na nas jer mi smo narod Tvoj, sinovi Saveza Tvog. Bože! Pogledaj i vidi kako je čast naša potonula među narodima i oni nas se gnušaju poput nečistote ženine. Do kada će sila Tvoja biti u zarobljeništvu i sjaj Tvoj u rukama dušmana? Neka vide i neka se posrame i satru od snage njihove. Probudi moć Tvoju i izbavi nas radi Imena Tvog. Neka Ti nevolje naše ne izgledaju beznačajne, brzo nam pošalji milosti Tvoje u trenutku nevolja naših. Ne radi nas, nego radi Sebe deluj i ne izbriši spomen ostatka našeg jer naše oči za Tobom žude, jer si Ti Bog, Kralj milostiv i milosrdan. I seti se svedočanstva našeg koje svakog dana, bez prestanka, dvaput u ljubavi izgovaramo: "Čuj, Izrael, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini."

Predmolitelj kaže *Kadiš leela*

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomaznika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo zauvek i zanavek.

וְלַעֲלָמֵי עֲלָמָיָא. יתְבַרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא
וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא פְּרִיָּךְ הוּא (אָמֵן).
לְעִילָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנִחַמְתָּא.
דְּאִמְרִין בְּעֲלָמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

הוֹצֵאתָ סֵפֶר תּוֹרָה בְּיוֹם שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וּבְרַכּוֹת הַתּוֹרָה

כִּיּוֹם שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי נִבְּחַת עוֹלָיִים סֵפֶר תּוֹרָה וְקוֹרְאִים שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים. כֵּתוּב לְוִי וַיִּשְׂרָאֵל
נִכְרַסְתָּ הַשְּׁנוּעִי. קוֹרֵם סוֹלֵלָת סֵפֶר תּוֹרָה אִם הוּא יוֹם שֵׁים צו וַיְדוּי וּמַסְנוּנִים
לוֹמַר הַחֹן:

אֵל אֲרֶךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאֵמֶת. אֵל בְּאֶפְסָה תּוֹכִיחֵנִי.
חוֹסֶה יי עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְהוֹשִׁיעֵנו מִכָּל־רָע. חֲטָאנוּ לָךְ
אֲדוֹן. סִלַּח נָא כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֵל:

אֵל אֲרֶךְ אַפִּים וְמֵלֵא רַחֲמִים. אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִפָּנֵינוּ.
חוֹסֶה יי עַל שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל־רָע.
חֲטָאנוּ לָךְ אֲדוֹן סִלַּח נָא. כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ אֵל:

וְאִם הוּא יוֹם כַּלִּין צו וַיְדוּי וּמַסְנוּנִים לוֹמַר הַחֹן בְּמִקּוֹם אֵל אֶחָד אֲפִים:

יְהִי יי אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאִשֶּׁר הָיָה עִם אַבּוֹתֵינוּ. אֵל
יַעֲזֹבֵנו וְאֵל יִפְשָׁעֵנו: הוֹשִׁיעָה אֶת עַמּוֹךְ וּבְרַךְ אֶת נַחְלָתָה.
יָרַעַם וְנִשְׂאֵם עַד הָעוֹלָם: בְּעֵבֹר דְּוֹד עֲבָדָךְ אֵל תֵּשֵׁב
פְּנֵי מַשִּׁיחָה:

וּכְשֶׁעוֹלָיִין סֵפֶר תּוֹרָה לוֹמַר הַחֹן:

כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדָבַר יי מִירוּשָׁלַיִם:
בְּרוּךְ הַמָּקוֹם. בְּרוּךְ שִׁנְתָן תּוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ: אֲשֶׁרֵי הָעַם
שִׁכְּבָה לוֹ. אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁנֵי אֱלֹהִיו:

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je, i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospjeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

VAĐENJE SEFER TORE PONEDELJKOM I ČETVRTKOM I BLAGOSLOVI ZA TORU

Ponedeljkom i četvrtkom vadimo Toru i iz nje čitaju *koen, levi i jisrael*. Pre vađenja Tore, ukoliko je dan kada se govore *Viduj* i molitve pokajnice, predmolitelj kaže *El ereh apajim*:

Bože, Koji si spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću²¹⁷ nemoj me jarošću Svojom pokarati.²¹⁸ Smiluj se, Gospode, na Izrael, narod Tvoj, i spasi nas od svakog zla. Tebi smo zgrešili, Gospodaru, molimo Te oprosti nam prema obilju ljubavi Tvoje samilosne, o, Bože.

Bože, Koji si spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću i pun milosti nemoj odvratiti od mene lica Svog.²¹⁹ Smiluj se, Gospode, ostatku Izraela, naroda Tvog, i izbavi nas od svakog zla. Tebi smo zgrešili, Gospodaru, molimo Te oprosti nam prema obilju ljubavi Tvoje samilosne, o, Bože.

Danima kada ne kažemo *Viduj* i molitve pokajnice, predmolitelj kaže umesto *El ereh apajim*:

Neka Gospod Bog naš bude s nama kao što je bio s praocima našim, da nas ne ostavi i ne napusti. Spasi narod Svoj i baštinu Svoju blagoslovi, pasi ih i nosi ih doveka. Radi Davida, sluge Tvoga, ne odvrati lica od pomazanika Svog.²²⁰

Prilikom uzimanja *Sefer Tora* predmolitelj kaže:

Jer će iz Siona izaći *Tora* i reč Gospodnja iz Jerusalima.²²¹ Blagosloven da je Sveprisutni, blagosloven da je On Koji daje Toru narodu Svom, Izraelu, neka je blagosloven On i neka je blagosloveno Ime Njegovo. Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov.²²²

²¹⁷ Šemet, Izl., 34:6.

²¹⁸ Ps., 6:2.

²¹⁹ Ps., 27:9.

²²⁰ Melahim alef, I Knj. kraljeva, 8:57; Ps., 28:9; 132:10.

²²¹ Is., 2:3.

²²² Ps., 144:15.

ובסתוליים ספר הסוכה לומר חזון:

גִּידְלוּ לִי אֶתִּי. וְגִדְמָה שְׁמוֹ יִתְּרוֹ:

והקל עונים: רוממו יי אלהינו. והשתדלו להרום רגליו. קדוש הוא: רוממו יי אלהינו. והשתדלו להר קדשו. כי קדוש יי אלהינו: אין קדוש כיי כי אין בלתי. ואין צור באלהינו: כי מי אלוה מבלי ערי יי. ומו צור וולתי אלהינו: תורה צוה לנו משה. מורשה קהלת יעקב: עין תיים היא למחזיקים בה. ותומקה מאשר: הרקה דרכי נועם. וכל נתיבותיה שלום: יי עו לעמו יתן. יי יברך את עמו בשלום:

וסמן לומר: כי שם יי אקרא. הבו גדל לאלהינו: הגל תנו עו לאלהים. ותנו כבוד לתורה:

ועצבים הספר תורה ונראה הכתב לעם ולומרים:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: תּוֹרָה צִוְּה לָנוּ מֹשֶׁה. מִרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: הָאֵל תְּמִים דָּרְבּוּ. אִמְרַת יי צְרוּפָה. מִגֵּן הוּא לְכָל הַחוּסִים בּוֹ:

וקודם כסן ולי ולי מיעדאל בני הסוכה.

העולה לפי יאמר יי עמכם: חן ענים יברכה יי: וחזר העולה ברכו את יי המבורך: החן עונה ברוך יי המבורך לעולם ועד: והעולה חזר ויאמר ברוך יי המבורך לעולם ועד: וענין: ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר

Kada pratimo Sefer Tora predmolitelj kaže:

GADELU – Veličajte Gospoda sa mnoom, uzvisujmo Ime Njegovo zajedno!

Zajednica odgovara: Uzvisujte Gospoda, Boga našega, prostrite se ispred podnožja Njegovog jer je Svet. Uzvisujte Gospoda Boga našega, prostrite se na svetoj gori Njegovoj jer je Svet Gospod Bog naš. Niko nije Svet kao Gospod, jer nema drugog osim Tebe, i nema Stene (tj. sile) kao što je Bog naš. Jer ko je Bog osim Gospoda, i ko je Stena osim Boga našega? Tora koju nam Mojsije zapovedi, nasledstvo je zboru Jakovljevom. Drvo života je onima koji se nje drže, i ko god je podupire²²³ srećan je. Putevi su njeni putevi miline i sve staze njene pune mira. Obilje mira imaju oni koji ljube Toru Tvoju i u njih nema spoticanja. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.²²⁴

Hazan kaže: Jer Ime Gospodnje ću zazivati, veličajte Boga našeg. Priznajte silu Božiju i odajte slavu Tori.²²⁵

Podići Sefer Toru i zajednici pokazati mesto koje se čita i reći:

Ovo je Tora koju postavi Mojsije sinovima Izraela. Tora koju nam Mojsije zapovedi, nasledstvo je zboru Jakovljevom.²²⁶

Kada se svitak Tore spusti na teva, predmolitelj kaže:

Savršen je put Božiji, reč je Gospodnja čista. On je štit svima koji se u Njega uzdaju.²²⁷

Čitaju koen, levi i jedan koji je jisrael iz subotnjeg odeljka:

K Tori pozvani kaže: Gospod s vama!

Hazan mu odgovara: Blagoslovio te Gospod!

K Tori pozvani kaže: Blagoslovite Gospoda blagoslovenoga!

Zajednica odgovara: Blagosloven da je Gospod blagosloveni zauvek i zanavek!

K Tori pozvani kaže: Blagosloven da je Gospod blagosloveni zauvek i zanavek!

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji

²²³ Ispunjava zapovesti Tore.

²²⁴ Teilim, Paalmi, 34:4; 99:5; 99:9; I Sam., 2:2; Ps., 18:32; Devarim, Pon. zak., 33:4; Miše, Solomonove priče, 3:18; 3:17; Ps., 119:165; 29:11.

²²⁵ Devarim, Pon. zak., 32:3; Ps., 68:35.

²²⁶ Pon. zak., 4:44; 33:4.

²²⁷ Ps., 18:31.

בְּחַר בְּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ:
בְּרוּךְ אַתָּה יי נותן התורה:

ואמר קריאת התורה ענין:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אלהינו מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
נָתַן לָנוּ תּוֹרָתוֹ תּוֹרַת אֱמֶת. וְתִי עוֹלָם נִטְעַע
בְּתוֹכֵנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי נותן התורה:

ספר קריאת התורה גוללין עשר התורה והחזן אומר קריש לעילא (דף 202).

אֲשֶׁר יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ. עוֹד יִהְלִלוּךָ
סְלָה: אֲשֶׁר הָעַם שִׁכְּבָה לוֹ. אֲשֶׁר
הָעַם שָׂי אֱלֹהִיו:

(קיים) תהלה לדוד.

אֲרוֹמְמֶךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ. וְאֶבְרַכְּהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וְעַד:

בְּכָל-יוֹם אֶבְרַכְּךָ. וְאֶהְלֵלְהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וְעַד:
גָּדוֹל יי וּמְהֻלָּל מְאֹד. וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקֶר:
הוֹר לְדוֹר יִשְׂבַח מַעֲשֵׂיךָ. וְגִבּוֹרֵתֶיךָ יִגְדְּלוּ:
הַדָּר כְּבוֹד הַדוֹר. וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
וְעֻזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ. וְגִדְּלָתְךָ אֲסַפְּרָנָה:
זְכֹר רַב שׁוֹבֵךְ יִבְיַעוּ. וְצַדִּיקְתְּךָ יִרְנְנוּ:
הַגּוֹן וְרַחוּם יי. אֲרַךְ אַפַּיִם וְגִדְּל חֶסֶד:

nas je izabrao između naroda i dao nam Toru Svoju. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji daje Toru.

Nakon čitanja *Tore* kaže se sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Koji nam je dao Toru Svoju, Toru istinitu, i život večni usadio u nas. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji Toru daje.

Nakon čitanja uvijamo svitak *Tore* i
Hazan kaže *Kadiš leela* (str. 203).

AŠRE – Blago onima koji borave u domu Tvom i vazda Tebi u pohvalu kliču. *Sela!* Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!²²⁸

(Ps. 145) Hvalospev Davidov.

Uzvisivaću Te, Bože moj, Kralju moj, blagosloviću Ime Tvoje doveka.

Svakog dana ću Tebe blagosiljati i hvalu ću Imenu Tvome doveka uznositi.

Velik je Gospod i u hvalospevima opevan je, nedokučiva je veličina Njegova!

Naraštaj naraštaju opeva dela Tvoja i svemoćnost Tvoju kazuje.

O neizmernoj divoti blistavog sjaja svetlosti veličanstva Tvoga i o čudesnim znamenjima Tvojim kazivaću.

Kazuju strahotnu silu dela Tvojih i ja ću o veličini Tvojjoj pripovedati.

Razglašuju spomen obilja dobrote Tvoje i pravednosti Tvojjoj kliču.

Milostiv je i milosrdan Gospod, spor na gnev i pun dobrote.

²²⁸Teilim, Ps. 84:5; 144:15.

טוֹב יי לַפֶּלֶא. וְרַחֲמֵיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו׃
 יוֹדוּךָ יי כָּל־מַעֲשֵׂיךָ. וְחַסְדֵיךָ יִבְרָכְבוּכָה׃
 כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֵאֱמְרוּ. וּגְבוּרַתְךָ יִדְבָּרוּ׃
 לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתִּי. וְכְבוֹד הַיָּד
 מַלְכוּתִי׃

מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים. וּמְשַׁלְתָּךְ
 בְּכָל הַיּוֹר וְדוֹר׃

סוֹמֵךְ יי לְכָל־הַנְּפִלִים. וְזוֹקֵךְ לְכָל־הַכְּפוּפִים׃
 עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ. וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת
 אֲבָלָם בְּעֵתוֹ׃

פּוֹתַח אֶת יַדְּךָ. וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן׃
 צְדִיק יי בְּכָל־דְּרָכָיו. וְחַסִּיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃
 קְרוֹב יי לְכָל־קְרָאָיו. לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאַמֶּת׃

רִצּוֹן יִרְאֵוּ יַעֲשֶׂה. וְאֶת שְׁוַעְתָּם יִשְׁמַע
 וְיוֹשִׁיעֵם׃

שׁוֹמֵר יי אֶת כָּל־אֲהָבָיו. וְאֶת כָּל־הַרְשָׁעִים
 יִשְׁמִיד׃

תְּהִלָּת יי יִדְבַר פִּי. וְיִבְרַךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם
 קְדָשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאַנְחָנוּ נְבָרַךְ יְהִי. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ׃

Dobar je Gospod svima i samilosna je ljubav Njegova nad svim delima Njegovim. Hvalu će Ti odati, Gospode, sva dela Tvoja, i verni Tvoji koji se u Tebe uzdaju blagosloviće Te.

Kazivaće slavu kraljevstva Tvoga i propovedaće o velikoj sili Tvojoi, da obznane sinovima ljudskim silu Njegovu i neizmernu divotu blistavog sjaja veličanstva kraljevstva Njegovog.

Kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih vekova i vladavina Tvoja za sva pokolenja. Podupire Gospod sve koji posreću i uspravlja sve pognute.

Oči svih su k Tebi s nadom upravljene i svakome na vreme hranu daješ.

Ruku Svoju otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoj.

Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim.

Blizu je Gospod svima koji Ga prizivaju, svima koji Ga iskreno²²⁹ zazivaju.

Ispunjava volju onih koji Ga se boje, vapaj njihov čuje i izbavlja ih.

Čuva Gospod sve koji Ga ljube, a zlotvore sve istrebljuje.

Hvalu Gospodnju kazivaće usta moja i stvorenja će sva blagosloviti Sveto Ime Njegovo na veke vekova.

I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*²³⁰

---

²²⁹ Doslovno: u istini.

²³⁰ Ps. 115:18.

ביום ששין נהם וידיו ותחנונים מדללים מזמור הזם ומחילים ונח לציון.

(כ) למנצח מזמור לדוד: יענה יי ביום צרה. ישלך שם אלהי יעקב: ישלח עזרה מן השמים. וסציון יסערה: יזכר כל מנהותיה. ועולתה ירשנה סלה: יתן לה כל בקבה. וכל עצתה ימלא: נרננה בישועתה. ובשם אלהינו נדגל. ימלא יי כל משאלותיה: עתה ידעתי כי הושיע יי משיתו. יענה משמי קדשו. בנבורות ישע ימינו: אלה ברב ואלה בסוים. ואנחנו בשם יי אלהינו נזכיר: המה פרו ונפלו. ואנחנו קמנו ונתעודר: יי הושיעה. המלך יעננו ביום קראנו:

נכית האבל מדללים פקוקים אלו עד נעמה ועד עולם ומחילים ונחם קדוש.

ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם יי: ואני זאת בריתי אתם אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך. לא ימושו מפיך. ומפי זרעה. ומפי זרע זרעה. אמר יי מעתה ועד עולם:

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל: וקרא זה אל זה ואמר: קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו: ומקבלין דין מן דין ואמרין: נלחם קדיש בשמי מדומא עלאה בית שכינתה קדיש על ארעא עובד גבורתה. קדיש לעלם ולעלמי עלמין יי

Danima kada ne molimo *Viduj* i molitve pokajnice ne govorimo ovaj psalam nego odmah prelazimo na *Uva lecijon*

(Ps. 20) Načelniku pevačkom. Hvalospev Davidov. Uslišće te Gospod u dan nevoljni, zaštitće te Ime Boga Jakovljevog. Poslaće ti pomoć iz Svetinje i sa Siona će te podržati. Opomenuće se svih prinosa tvojih i žrtva – paljenica tvoja će obilna biti. *Sela!* Udeliće ti Gospod po srcu tvome i sve namere tvoje ispuniće. Pevaćemo radosno spasenju tvome i sabraćemo se u Ime Boga našega. Neka bi Gospod ispunio sve molbe tvoje. Sada poznah da je Gospod spasio Pomazanika Svog. Uslišće ga sa Svetih nebesa Svojih moćnim spasenjem desnice Svoje. Jedni se (uzdaju) u kola bojna, drugi u konje, ali mi Ime Gospoda Boga našega prizivamo! Oni posrću i padaju, ali mi se držimo i stojimo. Gospode, pomози! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!

KEDUŠA DESIDRA

U kući ožalošćenog preskaćemo ove stihove i počinjemo od *Veata Kadoš*.

UVA LECIJON – “I doći će Spasitelj Sionu i onima od (sinova) Jakova koji se obraćaju od bezakonja”, reč je Gospodnja. “A Ja – ovo je Savez Moj s njima”, veli Gospod. “Duh Moj koji je na tebi i reči Moje koje u usta tvoja metnuh neće se udaljiti od usta tvojih, ni od usta semena tvoga, ni od usta semena semena tvoga”, veli Gospod, “odsad i doveka.”²³¹

VEATA KADOŠ – A Ti si Svet, stoluješ nad hvalospevima Izraela.²³² I klicahu jedan drugome govoreći: “Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja slave Njegove!”²³³ *I jedan drugome u saglasju kliču: “Svet u višnjim visinama nebeskim, prebivalištu Njegove Božanske Sveprisutnosti, Svet na zemlji, delu svemoći Njegove, Svet doveka i na veke vekova je Gospod*

²³¹ Ješajau, Is., 59:20-21.

²³² Može da se prevede i ovako: A Ti, Sveti, nastavaš u hvalospevima Izraelovim. Teilim, Ps., 22:4.

²³³ Ješajau, Is., 6:3.

צְבָאוֹת מְלִיָּא כָּל אֲרָצָא זִיו יִקְרָהּ: ^{בקול}
וּתְשַׁאֲנֵי רוּחַ וְאֲשַׁמַּע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוּל
בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ: וְנִשְׁלַחְנֵי רוּחָא
נְלֵמַע וּשְׁמַעִית בְּתַרֵּי קַל זִיע שְׁנִיא דְּמִשְׁבַּחִין
וְאִמְרִין בְּרִיד יִקְרָא דִּי מֵאַתְר בְּיַת
שְׂכִינְתָהּ: ^כ יי וְיַמְלִךְ לְעוֹלָם וְעַד: יי
מְלַכּוּתָהּ קָאִים לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא: יי
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שְׁמֵרָה
זֹאת לְעוֹלָם לְיַצַר מַחֲשָׁבוֹת לְבָב עַמָּךְ וְהַבֵּן
לְבָבְסָ אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יִכַּפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית
וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב אַפּוֹ. וְלֹא יַעִיר כָּל־חַמְתּוֹ:
כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֻלַּח וְרַב חַסֵּד לְכָל־
קַדְאִיךָ: צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת:
תַּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב. חַסֵּד לְאַבְרָהָם. אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בְּרוּךְ יי יוֹם
יוֹם יַעֲמֵס־לָנוּ הָאֵל וְשׁוֹעֲתָנוּ סְלָה: יי צְבָאוֹת
עֲמָנוּ. מְשׁוּבָה לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה: יי
צְבָאוֹת. אֲשֶׁרֵי אָדָם בְּטַח בְּךָ: יי הוֹשִׁיעָה
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ:
בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְרָאֵנוּ לְכַבוֹדוֹ וְהַבְדִּילָנוּ
מִן הַתּוֹעִים. וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת. וְחַיֵּי עוֹלָם

*nad vojskama, puna je sva zemlja sjaja Slave Njegove.*²³⁴ I podiže me duh i čuh za sobom glas silne grmljavine (govoreći): "Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!"²³⁵ I podiže me duh i čuh za sobom glas silne grmljavine kako slavu uznosi govoreći: "Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta prebivališta Njegove Božanske Sveprisutnosti!"²³⁶ (Dovde.) Gospod će kraljevati doveka!²³⁷ Gospod, Kraljevstvo je Njegovo ustanovljeno zauvek i za veke vekova! Gospode Bože Avráma, Isaka i Izraela, praotaca naših, čuvaj ovu (misao)²³⁸ doveka kao nagon misli srca naroda Tvog i srca njihova ka Sebi upravi. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj i svu jarost Svoju podizao nije. Jer si Ti, Gospode, dobar i opraštaš, i obilje je milosrđa Tvog svima koji Te zazivaju. Pravda je Tvoja pravda večna i Tora je Tvoja istina. Udeli istinu Jakovu, milost Avrámu, kako si Se zakleo praocima našim od dana iskonskih. Blagosloven Gospod dan za danom, Koji nas dobročinstvom bremeni, On je Bog spasa našega! *Sela!* Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!²³⁹

BARUH – Blagosloven da je Bog naš Koji nas je stvorio u čast Svoju i Koji nas je odvojio od zabludelih i dao nam Toru istinitu i život večni

²³⁴ Ovaj stih se tiho izgovara Targum. Is., 6:3.

²³⁵ Jehezkel, 3:12.

²³⁶ Ovaj stih se tiho izgovara Targum. Is., 6:3.

²³⁷ Šemot, Iz., 15:18.

²³⁸ O *Keduša*.

²³⁹ Divre jamim alef, I Knj. dn., 29:18; Teilim, Ps., 78:38; 86:5; 119:142; Miha, 7:20; Ps., 68:20; 46:8; 84:13; 20:10.

נָטַע פְּתוּכָנֵנוּ. הוּא יִפְתַּח לְבָנוּ בְּתוֹרָתוֹ. וַיִּשֶׁם
 בְּלִבֵּנוּ אֶהְבֵּתוֹ וַיִּרְאֵתוֹ לְעִשׂוֹת רְצוֹנֵנוּ
 וַיִּעֲבְדוּ בְּלִבְבֵּנוּ שָׁלוֹם. לְמַעַן לֹא נִינַע לְרִיק
 וְלֹא נִלְדַּר לְפַהֲלָה: יְהוּ רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁנַשְׁמֹר חֻקֶּיךָ
 וּמִצְוֹתֶיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְנִזְכֶּה וְנַחֲיָה וְנִירָשׁ
 טוֹבָה וּבִרְכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: לְמַעַן
 יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִלֵּם יי אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֵרְךָ:
 יי חֲפֵץ לְמַעַן צְדָקוֹ. יִגְדִּיל תוֹרָה וַיֹּאדִיר:
 וַיִּבְטַחוּ בְּךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עֲזָבְתָּ הוֹרְשֶׁיךָ
 יי: יי אֲדוֹנֵנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ:
 חֲזִקוּ וַיֵּאמֶן לְבַבְכֶם כֹּל־הַמִּיחֲלִים לַיי:

ולומר המון קדיש תקבל.

יתְגַדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן) בְּעֵלְמָא
 דִּי־בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךָ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח
 פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ (אָמֵן) בְּחַיִּיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא
 וּבְזִמְן קָרִיב וַאֲמַרו אָמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי
 עֵלְמַיָּא. יתְבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם

u nas usadio. On će nam otvoriti srca naša u Tori Svojoj i usadiće u srca naša ljubav prema Njemu i strah sveti prema Njemu kako bismo Volju Njegovu izvršavali i služili Mu svim srcem. Neka trud naš ne bi uzaludan bio i nizašta plodovi truda našega bili. Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da čuvamo zakone Tvoje i zapovesti Tvoje na ovome svetu i da budemo dostojni da doživimo i baštinimo dobro i blagoslov u životu Sveta koji dolazi kako bi Tebi pevala slava moja²⁴⁰ i ne utihnula nikada. Gospode Bože moj, doveka ću Ti zahvaljivati. Gospodu beše mio radi pravde njegove, učini Toru velikom i slavnom. U Tebe se uzdaju oni koji znaju Ime Tvoje jer ne ostavljaš one koji Tebe traže, Gospode. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po svoj zemlji! Budite hrabri i jakog srca svi koji se u Gospoda uzdate!²⁴¹

Predmolitelj kaže *Kadiš tithabal*:

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo zauvek i zavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je,

²⁴⁰Odnosi se na dušu.

²⁴¹Ješajau, Is., 42:21; Teilim, Ps., 9:11; 8:10; 31:26.

וּתְנַשֵּׂא וּתְהַדִּיר וּתְעַלֶּה וּתְהַלָּל שְׁמֶהּ
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (אָמֵן)
 לְעֵלָּא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא
 וְנַחְמָתָא דְּאֲמִירָן בְּעֵלְמָא וְאֲמַרו אָמֵן:
 תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל-בֵּית
 יִשְׂרָאֵל קָדָם אֲבוּהוֹן דְּבִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא
 וְאֲמַרו אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא חַיִּים וְשִׁבְעָ
 וַיְשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיבָא וְדַפּוּאָה וְגִאֲלָה
 וְסְלִיחָה וּבִפְרָה וְרֵיחַ וְהַצְּלָה לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל וְאֲמַרו אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה
 שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֲמַרו אָמֵן:

וּמְזִיכִים סַפֵּר תּוֹכָה לְנַקּוּנָא וְחַוּוּכָ:

יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יי. כִּי נִשְׁבַּח שְׁמּוֹ לְבָדוֹ. הוֹדוּ עַל
 אֲרָץ וּשְׁמַיִם: וְיָרֵם קֶרֶן לְעַמּוֹ. תְּהַלֵּל לְכָל חַסְדָּיו לְבָנֵי
 יִשְׂרָאֵל עִם קְרוֹבוֹ הַלְלוּיָהּ: יי הוּא הָאֱלֹהִים. יי הוּא
 הָאֱלֹהִים. בְּשָׁמַיִם מַמְעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת. אֵין עוֹד:
 אֵין פְּמוּדָּ בְּאֱלֹהִים יי. וְאֵין כְּמַעֲשֵׂי: הִשִּׁיבֵנו יי אֱלֹהֵי
 וְנִשׁוּבָה. תְּדַשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:

בִּימֵים טַחֵן כֶּסֶם וִידוּי וְחַמְנוּכִים מְדַלְגִים מְזַמְּרֵי הַזֶּה וְנַחְמִילִים בֵּית יַעֲקֹב.

(טו) תְּפִלָּה לְדוֹד. הַמָּה יי אֲזַנְךָ עֲנֵנִי. כִּי עֲנֵי וְאֲבִיּוֹן

uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je, i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospjeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bi molitve i molbe čitavog doma Izraela bile primljene pred Ocem našim na nebesima i na zemlji, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, Neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Vraćamo *Sefer Tora* u sveti kovčeg i kažemo:

JEALELU – Neka svi hvale Ime Gospodnje jer jedino je Ime Njegovo uzvišeno, sjaj svetlosti veličanstva Njegovog, zemlju i nebesa nadvisuje. On je uzvisio rog (snagu) naroda Svog na slavu svih pobožnika Svojih koji su priljubljeni uz Njega, sinova Izraelovih, naroda koji Mu je blizu. Hvalite Gospoda! *Aleluja!* Gospod je Bog! Gospod je Bog! Gore je na nebesima i dole na zemlji, nema drugog. Niko među bogovima nije kao Ti, Gospode, i nema dela takvih kao što su dela Tvoja. Vрати nas k Sebi, Gospode, i obratićemo se, obnovi dane naše kao što nekoć behu!²⁴²

Danima kada ne molimo *Viduj* i molitve pokajnice ne govorimo ovaj psalam nego odmah prelazimo na *Bet Jaakov*.

(Ps. 86.) Molitva Davidova. Prikloni, Gospode, uho Svoje i usliši me jer sam siromah i ubog.

²⁴²Ps., 148:13-14; Melahim alef, I Kralj., 18:39; Devarim, Pon. zak., 4:39; Ps., 86:8; Bamidbar, Br., 10:36; Jeremijin plač, 5:21.

אָנִי: שְׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי. הוֹשַׁע עַבְדְּךָ אֶתָּה
 אֱלֹהֵי הַבּוֹטָח אֵלֶיךָ: הֲגִנִי יי. כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָּל-הַיּוֹם:
 שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ. כִּי אֵלֶיךָ אֲדַבֵּר נַפְשִׁי אֲשָׂא: כִּי אֶתָּה
 אֲדַבֵּר טוֹב וְסֵלָה. וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרֹאֶיךָ: הַאֲזִינָה יי
 תַּפְלֵתִי. וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנֹתַי: כִּי־יִוָּמָה צָרָתִי אֶקְרָאךָ.
 כִּי תַעֲנֵנִי: אִין כְּמוֹד בְּאֱלֹהִים אֲדַבֵּר. וְאִין כְּמַעֲשֵׂיךָ: כָּל
 גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדַבֵּר. וַיִּכְבְּדוּ
 לְשִׁמְךָ: כִּי גָדוֹל אֶתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת. אֶתָּה אֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: הוֹרֵנִי יי דְרָבָךָ. אֶחֱלֶךְ בְּאַמְתְּךָ. יַחַד לִבְנֵי לִירְאָה
 שִׁמְךָ: אֲוֹדֶךָ אֲדַבֵּר אֱלֹהֵי בְּכָל-לִבְבִי. וְאֶכְבְּדֶךָ שִׁמְךָ
 לְעוֹלָם: כִּי חֲסִדְךָ גָדוֹל עָלַי. וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוּל
 תַּחֲתֶיךָ: אֱלֹהִים. וְדִים קָמוּ עָלַי. וְעַד עַרְיָצִים בְּקִשּׁוֹ
 נַפְשִׁי. וְלֹא שִׁמְךָ לִנְגָפִים: וְאֶתָּה אֲדַבֵּר אֵל רַחוּם וְחַנּוּן.
 אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי: תִּנְה עוֹקֵךְ
 לְעַבְדְּךָ. וְהוֹשִׁיעָה לִבִּי אֶמְתֶּךָ: עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה.
 וַיֵּרְאוּ שְׂנְאֵי וַיִּבְשׂוּ כִּי אֶתָּה יי עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי:

בֵּית יַעֲקֹב, לָכוּ וְנִלְכְּהוּ בְּאוֹר יי: כִּי כָל
 הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיוֹ. וְאֶנְחַנּוּ נִלְךְ
 בְּשֵׁם יי אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי יי אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם
 אֲבוֹתֵינוּ. אֵל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֵל יִשְׁשָׁנוּ: לְהַצּוֹת
 לִבְבָנוּ אֵלֵינוּ לְלֶכֶת בְּכָל-דְּרָכָיו. וְלִשְׁמֹר

Sačuvaj dušu moju jer sam uz Tebe priljubljen. Ti Koji si Bog moj spasi slugu Svoga koji se u Tebe uzda. Smiluj mi se, Gospode, jer povazan k Tebi vapim. Obraduj dušu sluge Tvoga, jer k Tebi, Gospode, dušu svoju uzdižem. Jer si Ti, Gospode, dobar i opraštaš, i milošću obilan svima koje Te prizivaju. Saslušaj, Gospode, molitvu moju i poslušaj glas pokajnica mojih. U dan nevolje moje prizivam Te jer ćeš me uslišiti. Niko nije poput Tebe među bogovima, Gospode, i ništa nije kao što su dela Tvoja. Svi narodi koje si stvorio će doći i pred Tobom će se prostreti, Gospode, i slaviće Ime Tvoje. Jer si Ti velik i čudesa činiš, Ti Sam si Bog, Jedan Jedini. Uputi me, Gospode, putem Tvojim kako bih hodio u istini Tvojjoj. Objedini srce moje da se u strahu svetom boji Imena Tvog. Hvalu ću Ti uzneti, Gospode Bože moj, svim srcem svojim i slaviću Ime Tvoje doveka. Jer je milost Tvoja velika nada mnom i izbavio si dušu moju iz bezdana najdubljeg. Bože, zli dušmani ustadoše na me i gomila nasilnika traži dušu moju, i ne postaviše Tebe pred sebe. Ti si, Gospode, Bog milostiv i milosrdan, spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću. Obrati se k meni i pomiluj me, snagu Tvoju daj sluzi Tvom i spasi sina sluškinje Tvoje.²⁴³ Učini sa mnom znamenje dobrote da vide oni koji me mrze i da se postide jer si mi Ti, Gospode, pomogao i utešio si me.

BET JAAKOV – Dome Jakovljevi, hodi da idemo u svetlosti Gospodnjoj.²⁴⁴ Jer će svi narodi hoditi svaki u ime boga svoga, a mi ćemo hoditi u Ime Gospoda Boga našega uvek i doveka.²⁴⁵

JEI – Neka bi Gospod Bog naš s nama bio kao što je bio s praocima našim, da nas ne ostavi i ne napusti. Neka srca naša k Sebi prikloni da bismo hodili svim putevima Njegovim i držali

²⁴³ *Sin sluškinje Tvoje* – onaj ko je rođen u ropstvu je odaniji svom gospodaru nego sluga koga je gospodar kupio (*Raši*).

²⁴⁴ Ješajau, Is., 25.

²⁴⁵ Miha, 4:5.

מְצוֹתַי וְחֻקֵּי וּמִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת
 אֲבוֹתֵינוּ: וַיְהִי דְבַר יְיָ אֱלֹהֵי אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי
 לְפָנָיו יי. קְרוּבִים אֵל יי אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וּלְיָלֵד.
 לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עֲבָדָיו. וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן יֵדַעַת כָּל-עַמֵּי הָאָרֶץ.
 כִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים אִין עוֹד:

(קכד) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד. לְיָי יי שְׁהִיָּה
 לָנוּ. יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל: לְיָי יי שְׁהִיָּה לָנוּ.
 בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם: אִזֵּי חַיִּים בְּלַעֲנוּ. בַּחֲרוֹת
 אַפָּם בָּנוּ: אִזֵּי הַמַּיִם שִׁטְפוּנוּ. נִחְלָה עֹבֵר
 עַל נַפְשֵׁנוּ: אִזֵּי עֹבֵר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם
 הַזְרוּגִים: בְּרוּךְ יי. שְׁלֵא נִתְּנָנוּ טָרַף לְשִׁנְיָהִם:
 נַפְשֵׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלֶטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים. הַפֶּחַ
 נִשְׁפָּר וְאַנְחָנוּ נִמְלֶטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יי. עֲשֵׂה
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

סֵר טַרְזוֹ הַלַּיִם אֲוֹרִים עַל הַדּוֹכָן נְיוֹם לַחֲזוֹן נִשְׁנָח:

(קכז) לְדָוִד מְזֻמֹּר. לְיָי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. תִּבֵּל
 וַיִּשְׁבִּי בָהּ: כִּי הוּא עַל יַמִּים יִסְדָּהּ. וְעַל
 נְהָרוֹת יִכּוֹנְנָהּ: מִי יַעֲלֶה בְּהָר יי. וּמִי יָקוּם
 בְּמִקּוֹם קִדְשׁוֹ: נָקִי כַפַּיִם וְבַר לִבּוֹ. אֲשֶׁר
 לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי. וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:

zapovesti Njegove i zakone i uredbe Njegove koje je zapovedio praocima našim. I neka budu ove reči moje, kojima se molih Gospodu, blizu Gospoda Boga našega dan i noć, da bi dan za danom činio pravdu sluzi Svom i pravicu narodu Svom, Izraelu, da bi spoznali svi narodi na zemlji da je Gospod jedini Bog i da nema drugoga.²⁴⁶

(Ps. 124) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Davidova. Da Gospod nije bio s nama, reci Izraele, da Gospod nije bio s nama kad ustaše na nas ljudi, žive bi nas progutali kad se gnev njihov na nas raspali. Voda bi nas potopila, bujica bi preko duše naše prešla, voda pobesnela bi dušu našu prekrila. Blagosloven da je Gospod Koji nas ne daje zubima njihovim da nas rastrgnu. Duša se naša izbavi kao ptica iz zamke lovačke, zamka se raskide i mi se izbavimo. Pomoć je naša u Imenu Gospodnjem, Sazdatelju nebesa i zemlje.

ŠIR ŠEL JOM

Hvalospev koji su leviti kazivali prvog dana u sedmici:²⁴⁷

(Ps. 24) Psalam Davidov. Gospodnja je zemlja i sve što je ispunjava, vasseljena i sve što u njoj prebiva. Jer je On na morima osnova i na rekama utvrdi. Ko će se uspeti na goru Gospodnju, i ko će stajati na Svetom mestu Njegovom? U koga su ruke čiste i srce bezazleno, koji ne nosi Imena Njegova uzalud i ne kune se lažno.

²⁴⁶ Melahim alef, I Kr., 8:57-60.

²⁴⁷ Šir šel jom – prilikom opisivanja redosleda službe u Hramu, u Mišni (Tamid, 7:4) piše da su leviti stajali na posebnom mestu i pevali hvalospev za svaki dan u sedmici. Ovi hvalospevi su uneseni u jutarnju molitvu kao sećanje na službu u jerusalimskom Hramu. U nekim zajednicama je običaj da se pre kazivanja psalma kaže: *Danas je prvi (drugi, itd.) dan od svete Subote i ovo je hvalospev koji su leviti pevali sa svog uzvišenja (na ovaj dan).*

יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יי. וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ:
 זֶה הוּר דְרָשׁוּ. מִבְּקִשֵׁי פְנִיךָ יַעֲקֹב סְלָה:
 שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם.
 וַיָּבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יי
 עֲזוּז וְנִבּוֹר. יי גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים
 רְאשֵׁיכֶם. וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. וַיָּבֵא מֶלֶךְ
 הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יי צְבָאוֹת
 הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה: סוֹפֵיעֵנו

סיד טהיו הלוט אונגליס על סדוכן ציוס טני נסנת :

(עמ) שִׁיר מִזְמוֹר לְבְנֵי קָרַח: גְּדוּל יי וּמֵהַלֵּל
 מְאֹד. בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ: יִפֶּה נוֹף
 מְשׁוֹשׁ כָּל־הָאָרֶץ. הַר צִיּוֹן יִרְפְּתֵי צְפוֹן.
 קְרִית מֶלֶךְ רַב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנֹתֶיהָ נוֹדַע
 לְמִשְׁגָּב: כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ. עָבְרוּ
 יַחְדָּו: הִמָּה רָאוּ בֶן תְּמָהוּ. נִבְהָלוּ נִהְפוּזוּ:
 רָעְדָה אַחֲזָתָם שָׁם. חֵיל פִּיּוֹלְדָה: בְּרוּחַ
 קָדִים תִּשְׁבֵּר אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ
 בֶּן רְאִינוּ. בְּעִיר יי צְבָאוֹת. בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ.
 אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶה עַד עוֹלָם סְלָה: הִמִּינוּ אֱלֹהִים
 חֲסִדָּךְ. בְּקֶרֶב הַיְכָלְךָ: כְּשֶׁמָּדָה אֱלֹהִים בֶּן
 תִּהְלָתְךָ עַל קַצְוֵי אָרֶץ. צַדִּיק מְלָאָה יְמִינְךָ:

On će dobiti blagoslov od Gospoda, i pravdu od Boga spasa svog. To je pokolenje onih koji Ga traže, koji traže lice Tvoje, Bože Jakovljevi. *Sela!* Podignite dveri vrhove svoje i uzvisiće se vrata večna da dođe Kralj slave! Ko je taj Kralj slave? Gospod silan i moćan, Gospod silan u boju. Podignite dveri vrhove svoje i uzvisite vrata večna da dođe Kralj slave! Ko je taj Kralj slave? Gospod nad vojskama! On je Kralj slave! *Sela!* Spasi nas ...(str. 235)

Hvalospev koji su *leviti kazivali* drugog dana u sedmici:

(Ps. 48) Pisma. Psalam sinova Korahovih. Velik je Gospod i hvaljen veoma u gradu Boga našega, na Svetom brdu Svom. Kao divna grana,²⁴⁸ milina i radost sve zemlje jeste gora Sion na obroncima severnim, grad Kralja velikog. U dvorima njegovim objavi se Bog kao utvrda moćna. Jer, gle, carevi se zemaljski sabraše i zajedno odoše.²⁴⁹ Videše i začu-diše se, od straha pretrnuše i brzo pobegoše. Tamo ih trepet obuze kao grč porodilje. Vetrom istočnim, Ti razbijaš lađe taršiške.²⁵⁰ Kao što čusmo, tako i videsmo u gradu Gospoda nad vojskama, u gradu Boga našega, o, da ga Bog utvrdi doveka. *Sela!* Razmišljajmo, Bože, o milosti Tvojoi usred Sveti-nje Tvoje! Kao što je Ime Tvoje, Bože, tako je i hvala Tvoja po svim krajevima zemlje. Pravde je puna desnica Tvoja.

²⁴⁸Može da se prevede i kao *Prekrasna je visina* i takođe kao *Predivan je prizor*.

²⁴⁹U rat protiv Jerusalima.

²⁵⁰Taršiš je u Africi, u zemlji Edom, potomaka Esava (*Raši*).

יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן. תִּגְלַנָּה בְּנוֹת יְהוּדָה. לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ: סִבּוּ צִיּוֹן וְהַקִּיפוּהָ. סִפְרוּ מִגְדְּלוֹתֶיהָ:
 שִׁיתוּ לְבַבְכֶם לְחִילָהּ. פִּסְגּוֹ אַרְמְנוֹתֶיהָ. לְמַעַן
 תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ
 עוֹלָם וָעֶד. הוּא יִנְהַגֵּנוּ עַל מוֹת: הוֹשִׁיעַט

ז"כ שהיו הלויים לומדים על הדוכן ביום שלישי בשבת:

(39) מִזְמוֹר לְאַכָּה. אֱלֹהִים נִצַּב בְּעֶדְתֵי אֵל.
 בְּקִרְבֵי אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: עַד מְתֵי תִשְׁפֹּטוּ עוֹלָם
 וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ סֵלָה: שִׁפְטוּ דָל וְיִתּוֹם.
 עֲנִי וְרֵשַׁע הַצְדִּיקוֹ: פִּלְטוּ דָל וְאֶבְיוֹן. מִיַּד
 רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִכְיֶנּוּ. בַּחֲשֵׁכָה
 יִתְהַלְכוּ. יִמּוּטוּ כָל-מוֹסְרֵי אֶרֶץ: אֲנִי אִמַּרְתִּי
 אֱלֹהִים אַתֶּם. וּבְנֵי עֲלִיּוֹן כָּלְכֶם: אֲכַן כְּאֶדָם
 תִּמְוֹתוֹן. וּכְאֶחָד הַשָּׂרִים תִּפְלוּ: קוּמָה אֱלֹהִים
 שִׁפְטָה הָאָרֶץ. כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

הוֹשִׁיעַט

ז"כ שהיו הלויים לומדים על הדוכן ביום רביעי בשבת:

(77) אֵל נִקְמוֹת יי. אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ:
 הַנָּשָׂא שׁוֹפֵט הָאָרֶץ. הֶשֶׁב גְּמוּלָה עַל גְּאִים:
 עַד מְתֵי רְשָׁעִים יי. עַד מְתֵי רְשָׁעִים יַעֲלוּזוּ:
 יִבִּיעוּ יוֹדְבוּ עֵתְךָ. יִתְאַמְרוּ כָל-פוֹעֲלֵי אָוֶן:

Neka se raduje gora Sion, neka kliču kćeri Judine²⁵¹ radi sudova Tvojih. Pođite oko Siona i okružite ga, prebrojte kule njegove. Stavite srca vaša u bedeme njegove, uzvisite dvore njegove kako biste pripovedali mladom pokolenju. Jer ovaj Bog je naš Bog na veke vekova, On će nas voditi preko smrti. Spasi nas ...(str. 235)

Hvalospev koji su leviti kazivali trećeg dana u sedmici:

(Ps. 82) Hvalospev Asafov. Bog stoji usred sabora Božijeg, usred sudija On sudi. "Dokle ćete suditi nepravdu i zlikovcima ugađati?" *Sela!* "Sudite siromahu i siročetu, ubogog i jadnog opravdajte. Izbavite bednoga i ništoga i iz ruku zlopakih otimajte ih!" Ne znaju niti razumeju da u tami hodaju.²⁵² Potrešće se svi temelji zemlje. A ja rekoh: "Vi ste sudije i svi ste sinovi Višnjega! Ali ćete kao ljudi pomreti i kao svaki knez ćete pasti." Ustani, o, Bože, sudi zemlji jer ćeš Ti naslediti sve narode. Spasi nas ...(str. 235)

Hvalospev koji su leviti kazivali četvrtog dana u sedmici:

(Ps. 94) Bože od osvete, Gospode, o, Bože od osvete, pokaži se! Podigni se, Sudijo sveta! Po zasluži vrati oholima! Dokle će zlopaki, o, Gospode, dokle će zlopaki da se vesele? Drsko i oholo da govore i da se hvale svi koji bezakonje čine?

²⁵¹Tj. drugi gradovi u Judeji u južnom delu zemlje Izrael.

²⁵²Jer mito zaslepljuje oči pravednih, videti Iz., 23:8.

עֲמַד יי יִדְבָאוּ. וְנַחֲלֶתְךָ יַעֲנֵנוּ: אֶלְמָנָה וְגֵר
 יִהְרֹגוּ. וּיְתוּמִים יִרְצָחוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְיָ.
 וְלֹא יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: בֵּינוּ בַּעֲרִים בָּעֵם.
 וּבְסִילִים מָתִי תִשְׁכְּלוּ: הִנָּמַע אֲזָן הָלֹא
 יִשְׁמַע. אִם יוֹצֵר עֵינַי הָלֹא יִבִּיט: הַיּוֹסֵר גּוֹיִם
 הָלֹא יוֹכִית. הַמְלַמֵּד אָדָם דַּעַת: יי יוֹדַע
 מַחֲשָׁבוֹת אָדָם. כִּי הִמָּה הִבְלִי: אֲשֶׁרִי הַנָּבֵר
 אֲשֶׁר תִּסְרְפוּ יְיָ. וּמִתּוֹרְהֶנֶךָ תִּלְמָדְנוּ:
 לְהִשְׁקִיט לֹא מִימֵי רַע. עַד יִבְרָה לְרַשָּׁע שַׁחַת:
 כִּי לֹא יִשֵּׁשׁ יי עֲמוֹ. וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: כִּי עַד
 צְדָק יֵשׁוּב מִשִּׁפְט. וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב: מִי
 יִקּוּם לִי עִם מְרַעִים. מִי יִתִּיצֵב לִי עִם פְּעֻלֵי
 אֲזָן: לֹא־לִי יי עֲזָרְתָה לִּי. כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה
 גַּפְשִׁי: אִם אָמַרְתִּי מְטָרָה רִגְלִי. חֲסֹדְךָ יי
 יִסְעָדְנִי: בְּרַב שִׁרְעָפִי בְּקִרְבִּי. תִּנְחַוְמִיד
 יִשְׁעִשְׁעוּ גַפְשִׁי: הִיחַבְּרָךְ כִּפְסֵא הַוּוֹת. יִצֵּר
 עֲמַל עָלַי חֶק: יִגְדּוּ עַל גַּפְשִׁי צַדִּיק. וְדָם נִקְוִי
 יִרְשִׁיעוּ. וַיְהִי יי לִי לְמִשְׁגָּב. וְאֱלֹהֵי לְצוּר
 מַחֲסִי: וַיֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם אֶת אֲוֹנָם. וּבִרְעָתָם
 יִצְמִיתָם. יִצְמִיתָם יי אֱלֹהֵינוּ: הַיּוֹסֵעַ

Narod Tvoj, Gospode, poniziše i nasleđe Tvoje zlostavljaše. Udovicu i došljaka ubiše i siročad pogubiše. I rekoše: "Neće videti Gospod, niti će doznati Bog Jakovljevi." Urazumite se, bezumnici u narodu, i vi, budale, kada ćete se opametiti? On Koji je zasadio uho, zar neće čuti, ili On Koji je saznao oko, zar neće videti? On Koji narode kažnjava, zar neće ukoriti On Koji uči čoveka znanju? Gospod zna da su isprazne misli čovečije.²⁵³ Blago čoveku koga Ti kažnjavaš, o, Gospode, i iz Tore Tvoje ga učiš da bi mu dao mir u zle dane, dok se ne iskopa jama zlopakome. Jer neće odbaciti Gospod narod Svoj i baštinu Svoju neće napustiti dokle se pravdi ne vrati sud, a za njim svi koji su čestita srca.²⁵⁴ Ko će ustati za me protiv zlotvora? Ko će stati za me protiv onih koji bezakonje čine? Da mi Gospod nije u pomoći, duša bi mi prebivala u mestu muka i tišine. Ako rekoh: "Pokliznu se noga moja", milost me Tvoja, o, Gospode, podupire. Kada se u meni umnože teskobe, utehe Tvoje bodre dušu moju. Zar se Tebi može pridružiti presto bezakonja, onaj koji nepravdu u zakon pretvara? Navaljuju na dušu pravednoga, okrivljuju krv nedužnoga. Ali Gospod mi je utvrda i Bog je moj Stena pribežišta mog. On će im vratiti za bezakonje njihovo, njihovom će ih zloćom istrebiti, istrebiće ih Gospod Bog naš. Spasi nas ... (str. 235)

²⁵³ Doslovno dah.

²⁵⁴ Nakon što se zemlji vrati pravedni sud vratiće se svom miru svi oni koji su pravedna srca.

עיר טהור פלויס אומרים על הדוכן ניום חייטי נשמת:

(ה) לַמִּנְצָח עַל הַגְּתִית. לְאַסָּף: הֲרַגְנוּ
 לְאֱלֹהִים עֲוֹנוֹ. הָרִיעוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: שְׂאוּ
 זְמֶרָה וְתַנּוּ תָף. כַּנּוֹר נְעִים עִם נְבִלָּ: תִּקְעוּ
 בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר. בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲנֻנוּ: כִּי חָק
 לְיִשְׂרָאֵל הוּא. מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: עֲדוּת
 בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ. בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם. שְׁפַת
 לֹא יָדַעְתִּי אֲשַׁמֵּעַ: הַסִּירוֹתַי מִסֶּבֶל שְׂכֵמוֹ.
 כַּפְּיוֹ מִדָּוִד תִּעְבְּרֶנָּה: בְּצִרְהָ קָרָאת וְאַחֲלֶצֶךָ
 אֶעֱנֶךָ בְּסֹתֵר רַעַם. אֲבַחֲנֶךָ עַל מִי מְרִיבָה
 סֵלָה: שָׁמַע עַמִּי וְאֶעֱיֶדָה בָּךְ. יִשְׂרָאֵל אִם
 תִּשְׁמַע לִי: לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר. וְלֹא
 תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר: אֲנֹכִי יי אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶדָךְ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. הֲרַחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֲהוּ: וְלֹא
 שָׁמַע עַמִּי לְקוֹלִי. וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי:
 וְאֲשַׁלְּחֵהוּ בְּשִׁירוֹת לִבָּם. יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם:
 לֹו עַמִּי שׁוֹמֵעַ לִי. יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יִהְיֶכְנוּ.
 כַּמַּעַשׂ אוֹיְבֵיהֶם אֲכַנִּיעַ. וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב
 יָדַי: מִשְׁנֵאֵי יי יִכְחָשׁוּ לוֹ. וְיִהִי עֵתָם לְעוֹלָם:
 יי אֲבִילֵהוּ מִחֶלֶב חֶטְאֵהוּ. וּמִצֹּר דָּבַשׁ
 אֲשַׁבֵּעֶךָ: הַשִּׁיעַט

Hvalospev koji su *leviti* kazivali petog dana u sedmici:

(Ps. 81) Načelniku pevačkom. Uz getsku²⁵⁵ spravu. Asafov. Uskliknite Bogu, Snazi našoj, u trube slavoglasne zatrubite Bogu Jakovljevu! Uz bubanj pesmu Mu uznesite, sa psaltirom uz harfu umilnu. U rog zatrubite o mladom mesecu, na pun mesec, na dan praznika našeg, jer je to zakon Izraelov, naredba Boga Jakovljeva. Za svedočanstvo rodu Josifovu, ovo postavi kad iđaše iz zemlje egipatske.²⁵⁶ Jezik koji znao nisam, čuh: "Uklonio sam breme sa ramena njegovih, ruke njegove oprostiše se kotarica."²⁵⁷ U nevolji si zavapio i izbavih te, usliših te usred groma, kada si Me potajno zazivao, na 'vodi svađe²⁵⁸ iskušah te. *Sela!* Čuj, narode Moj, da protiv tebe svedočim. O, Izraelu kada bi Me poslušao! Neka ne bude u tebe tuđeg boga, i bogu stranom nemoj se klanjati. Ja sam Gospod Bog tvoj, Koji sam te izveo iz zemlje egipatske, otvori širom usta svoja i Ja ću ih napuniti.²⁵⁹ Ali narod Moj ne poslušā glas Moj, Izrael za Me nije mario. I Ja ih prepustih tvrdoći srca njihovog, neka idu po savetima svojim. Kada bi Me narod Moj slušao! Kada bi Izrael hodio putevima Mojim! U tren bih pokorio neprijatelje njihove, i ruku bih Svoju okrenuo na dušmane njihove. Koji mrze Gospoda bili bi im pokorni i tako bi im bilo doveka. Pretelinom žita hranio bi ih i medom iz pećine sitio bi ih." Spasi nas ... (str. 235)

²⁵⁵ *Gitit*: a) ime muzičke sprave, verovatno prema mestu porekla, filistejskom gradu Gat; b) napev koji je pevan prilikom presovanja grožđa u gradu Gat.

²⁵⁶ Takođe može da se čita kao: Za svedočanstvo rodu Josifovu ovo postavi kada Je pošao na Egipat, tj. kada se Bog otkrio nad Egiptom preko 10 zala kojima je kaznio Egipćane.

²⁵⁷ Na *Roš ašana* su prestali ropski poslovi na koje su Egipćani terali Izraelce.

²⁵⁸ *Me meriva* – To je voda svađe, gde se svađaše sinovi Izraelovi sa Gospodom, i On se proslavi među njima. Brojevi, 20:13. Videti takođe Izlazak, 15:23-25 i 17:1-7.

²⁵⁹ Tj. traži sve što ti srce zaželi i Ja ću ispuniti želje tvoje ako poslušāš glas Moj.

שיר טהור הלויים לזמרים על הדוכן ביום ששי בשבת:

(נב) יי מִלֶּךְ גִּאוֹת לְבֶשׁ. לְבֶשׁ יי עוֹ הַתְּאוֹר.
 אֶף תִּכּוֹן תִּבְלֶל בֶּל תִּמּוֹט: נְכוֹן כִּסְאֶךָ מֵאו.
 מַעֲוִלָם אֶתָּה: נְשֹׂאוּ נְהָרוֹת יי. נְשֹׂאוּ נְהָרוֹת
 קוֹלָם. יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכִיָּם: מִקְלַת מַיִם רַבִּים
 אֲדִירִים מִשִּׁבְרֵי יָם. אֲדִיר בְּמַרוֹם יי: עֲדַתְיָךְ
 נֶאֱמְנוּ מְאֹד. לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ. יי לְאַרְבֶּ
 יָמִים: הוֹשִׁיעֵם

כללש פורש ים נוהגים לומר שיר המעלות הזה:

(קלב) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד. הִנֵּה מָה טוֹב
 וְמָה נָעִים שֶׁבַת אֲחִים גַּם יָחַד: כִּשְׁמֹן הַטּוֹב
 עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן. זֶקֶן אֶהְיֶה שְׂוִירֵד
 עַל פִּי מִדֹּתָיו: כְּטַל חֶרְמוֹן שְׂוִירֵד עַל הַרְרֵי
 צִיּוֹן: כִּי שֵׁם צִוְהָ יי אֶת הַבְּרָכָה. חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם: הוֹשִׁיעֵם

במוללי יום כסוד לזמרים מזמור זה:

(פח) לְמַנְצַח לְבָנֵי קָרַח מְזֻמֹּר: רְצִיתָ יי אֶרְצָךְ. שֶׁבַת
 שְׁבִית יַעֲקֹב: נִשְׂאתָ עוֹן עַמְּךָ. בְּפִיתָ כָּל־חַטָּאתָם סָלַח:
 אֶסְפַּתְּ כָּל־עֲבֹרֹתֶיךָ. הַשִּׁיבוֹת מִחֵרוֹן אַפְּךָ: שׁוּבֵנו אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל. וְהִפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ: הֲלַעֲוִלָם תִּאֲנַף בָּנוּ. תִּמְשֹׁךְ
 אַפְּךָ לְדֶרֶךְ דָּוִד: הֲלֹא אֶתָּה תָּשׁוּב תַּחֲיִינוּ. וְעַמְּךָ יִשְׁמְחוּ
 בְּךָ: הֲרֹאנוּ יי חֲסִדֶּךָ. וַיִּשְׁעֶךָ תַּתֵּן לָנוּ: אֲשַׁמְעָה מַה יִּדְבֵּר

Hvalospev koji su *leviti* kazivali šestog dana u sedmici:

(Ps. 93) Gospod caruje, zaogrnu Se ponosom, zaogrnu Se Gospod, silom Se opasa, utvrdi se vasseljena, nikada se uzdrmati neće. Presto je Tvoj od iskona utvrđen, od praveka Ti si. Podižu reke, o, Gospode, podižu reke glasove svoje, podižu reke hučne valove svoje. Od hujanja vode velike i silne, od besnih valova morskih, silniji si Ti na visini, Gospode. Svedočanstva su Tvoja verna veoma, domu Tvome Svetinja dolikuje, Gospode, u sve dane. Spasi nas ... (str. 235)

Na *Roš Hodeš* je običaj da se u nekim zajednicama pročita ovaj hvalospev:

(Ps. 133) Gle kako je dobro i kako je milo kada braća zajedno žive. Kao dobro ulje na glavi koje klizi na bradu, bradu Aronovu, koje klizi na krajeve odežde njegove. Kao rosa s Hermona što silazi na gore Sionske. Jer tamo zapovedi Gospod blagoslov i život doveka. Spasi nas ... (str. 235)

Dan nakon *Jom Kipura* (11. tišri) kažemo ovaj hvalospev:

(Ps. 85) Načelniku pevačkom. Sinovima Korahovim. Hvalospev. Blagovoleo si, Gospode, zemlju Tvoju, vratio si roblje Jakovljevo. Oprostio si prestup narodu Tvom, pokrio si sve grehe njihove. *Sela!* Suspregnuo si sav gnev Tvoj i odustao si od žestine gneva jarosti Tvoje. Vrati nas, Bože spasenja našeg, i odvрати jarost Tvoju od nas. Zar ćeš se doveka gneviti na nas, prostirati gnev Tvoj s kolena na koleno? Zar se nećeš obratiti i oživeti nas da bi se narod Tvoj radovao u Tebi? Pokaži nam, o, Gospode, milost Tvoju i daruj nam spasenje Tvoje. Poslušaću šta će mi reći

האל יי. כי ידבר שלום אל עמו. ואל הסדיו. ואל ישובו
 לבסלה: אף קרוב ליראיו ישעו. לשבן כבוד פארצנו:
 חסד ואמת נבגשו. צדק ושלוש נשקו: אמת מארץ
 הצמה. וצדק משמים נשקה: גם יי יתן הטוב. וארצנו
 תתן יכולה: צדק לפניו יהלך. וישם לדרך פעמיו: הושיענו

כשיש עילה צניח הכנסת אומרים ונזמרים אלו:

(קמ) הנה נחלת יי פנים. שכר פרי הבטן: פהצים ביד
 גבור. בן בני הגעורים: אשרי הגבר אשר מלא את
 אשפתו מהם. לא יבשו. כי ידברו את אויבים בשער:
 (קכח) שיר המעלות. אשרי פל-ירא יי. ההלך בדרךיו:
 יגיע כפיך כי תאכל. אשריך וטוב לך: אשתך כגפן
 פריה בירפתי ביתך. בנך בשתילי ותים סביב לשלחנה:
 הנה כי בן יבורך גבר ירא יי: יברכה יי מציון. וראה
 בטוב ירושלים כל ימי חייך: וראה בנים לבניך. שלום
 על ישראל: הושיענו

צפודים אומרים צמקום ונזמור היום או אסרנו למנצח על אילת השחר. וכן
 כשיש חתן צניח הכנסת אומרים למנצח על שושנים. וצניח האהל אומרים למנצח
 לבני קרה סאורה. חנאל כלס לקמן קודם ערבית של סול.

ואחר הצמזמר של כל יום ויום אומרים:

הושיענו יי אלהינו. וקבצנו מן הגוים
 להודות לשם קדשך. להשתבח בתהלתך:
 ברוך יי אלהי ישראל מן העולם ועד
 העולם. ואמר כל-העם אמן הללויה: ברוך

Bog Gospod jer On govori mir narodu Svom i onima koji su Njemu posvećeni i (obećava) im da se više neće vratiti nerazumlju (tj. grehu). Zaista, blizu je spasenje Njegovo onima koji Ga se boje da bi se opet nastanila Slava u zemlji našoj.²⁶⁰ Milost i istina će se sresti, pravda i mir će se poljubiti. Istina će niknuti iz zemlje i pravda će se s nebesa ukazati. I Gospod će dati dobro i zemlja će naša dati plod svoj. Pravda će pred Njim ići, i staviće na put stope Svoje.²⁶¹ Spasi nas ...

Kada se u sinagogi izvodi obred stupanja u Savez obrezivanjem, tada se kazuju sledeći hvalospevi:

(Ps. 127:3-5) Evo nasleđe Gospodnje su sinovi, nagrada ploda utrobe. Ono što su strele u ruci junaka, to su sinovi mladosti. Blago čoveku koji je njima napunio tobolac svoj. Neće se postideti kad govore neprijateljima svojim na kapijama (grada).²⁶²

(Ps. 128) Pesma uspinjanja (hodočasnička). Blago svakom koji se Gospoda boji, koji hodi putevima Njegovim. Od plodova ruku svojih, ti ćeš jesti. Blago tebi i dobro ti je. Žena je tvoja kao rodna loza usred doma tvoga,²⁶³ sinovi tvoji kao mladice maslinove oko stola tvoga. Gle, ovako je blagosloven čovek koji se Gospoda boji. Blagosloviće te Gospod sa Siona i gledaćeš dobro Jerusalima svih dana života svog. I videćeš sinove sinova svojih. Mir Izraelu! Spasi nas ...

Na *Purim* kažemo psalam 22, kada se u sinagogi nalazi mladoženja kažemo psalam 45, u kući ožalošćenog kažemo psalam 49. Ovi se psalmi nalaze pre večernje molitve radnim danima, na str. 297.

Svakog dana nakon što kažemo odgovarajući hvalospev izgovaramo sledeće stihove:

OŠIENU – Spasi nas, Gospode Bože naš, i saberi nas iz naroda da hvalu odajemo Svetom Imenu Tvom, da se Tvojom slavom hvalimo. Blagosloven da je Gospod Bog Izraelov od veka do veka! I sav narod neka kaže: *Amen*, hvalite Gospoda, *Aleluja!*²⁶⁴ Blagosloven

²⁶⁰ Slava Gospodnja (Šemot, Izl., 24:16+), koja je bila napustila Hram i grad Svetinje (Ez., 11:23), ponovo će se vratiti u obnovljeni Hram (Ez., 43:2; Hag., 2:9).

²⁶¹ Stih može da se prevede i u ovom značenju: Pravda će pred njim (čovekom) ići, i staviće na put stope svoje.

²⁶² Mesto poslovanja i sudova, videti Pon. zakon, 21:19; 22:15; Rut, 4:1.

²⁶³ Doslovno: o boku kuće tvoje.

²⁶⁴ Ps., 106:47-48.

יְיָ מְצִיּוֹן. שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּהָ: בְּרוּךְ יְיָ
 אֱלֹהִים. אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבִדּוֹ:
 וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם. וַיְמַלֵּא כְבוֹדוֹ אֶת
 כָּל-הָאָרֶץ. אָמֵן וְאָמֵן:

ולומר כמון קריש יהא שלמא רבא.

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן). כְּעֹלְמָא דִּי-כְרָא
 כְּרַעֲוֵתָהּ. וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ. וַיַּעֲמֵחַ סְוִרְקָנָהּ. וַיִּקְרַב סְשִׁיחָהּ
 (אָמֵן). בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּעֹלְמָא
 וּבְזִמְנֵי קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עֹלְמָיָא. יִתְבָּרַךְ
 וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (אָמֵן). לְעֹלָא מִן כָּל
 בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנִתְמַתָּא דְאָמִירֵן כְּעֹלְמָיָא.
 וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא. חַיִּים וְשָׁבְעֵי. וַיִּשְׁוַעְרָה
 וַנְּחַמָּהּ. וַיִּשְׁוֹבָא וַדְּפוּאָהּ. וַנְּאֵלָהּ וַסְּלִיחָהּ וַכַּפְּרָתָהּ. וְכִינּוּחָהּ
 וַדְּחַלָּהּ. לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:
 עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
 וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

כְּנֵה אֵל יְיָ. חֹזֵק וַיֵּאמֶץ לְבָבָהּ. וְכִנּוּהָ אֵל יְיָ:
 יֵיזַן קְדוּשָׁתָהּ כִּי כִי יֵיזַן בְּלִתְהָ. וַאֲיִן צִוּר

sa Siona Gospod Koji stoluje u Jerusalimu! Hvalite Gospoda! *Aleluja!* Blagosloven Gospod Bog, Bog Izraela, Koji jedini čini čudesa. I blagosloveno Ime Slave Njegove dovek! Ispuniće se Slavom Njegovom sva zemlja! *Amen!*
*Amen!*²⁶⁵

Predmolitelj kaže *Kadiš jee šelama raba:*

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo zauvek i zanavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je, i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

KAVE – Uzđaj se u Gospoda, budi jak i On će osnažiti srce tvoje, uzđaj se u Gospoda! Niko nije Svet kao Gospod jer nema drugog osim Tebe i nema Stene (tj. sile)²⁶⁶

²⁶⁵ Ps., 135:21; 72:18-19.

²⁶⁶ Ps., 27:14; Semuel alef, I Sam. 2:2.

באלהינו: כי מי אלוה מבִּלְעָדֵי יי ומי צור
זולתי אלהינו:

אין באלהינו. אין פִּאֲדוֹנֵנו. אין כְּמִלְכֵנו.
אין כְּמוֹשִׁיעֵנו: מי באלהינו. מי פִּאֲדוֹנֵנו. מי
כְּמִלְכֵנו. מי כְּמוֹשִׁיעֵנו: נוֹדָה לאלהינו.
נוֹדָה לֵאדוֹנֵנו. נוֹדָה לְמִלְכֵנו. נוֹדָה
לְמוֹשִׁיעֵנו: כְּרוֹךְ אֱהִינו. כְּרוֹךְ אֲדוֹנֵנו. כְּרוֹךְ
מִלְכֵנו. כְּרוֹךְ מוֹשִׁיעֵנו: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינו.
אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵנו. אַתָּה הוּא מִלְכֵנו. אַתָּה
הוּא מוֹשִׁיעֵנו. אַתָּה תוֹשִׁיעֵנו. אַתָּה תְּקוּם
תִּרְחֵם צִיּוֹן. כִּי עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי בָא מוֹעֵד:

סוד לומר כלן ספוס הקטורת (דף 86) והיא סגולה לנפס לכר עינין.

תָּנָא רַבִּי אֱלִיהוּ כָּל הַשּׁוֹנָה הַלְכוֹת בְּכָל
יוֹם מוֹכֵשֶׁת לוֹ שֶׁהוּא בֵּין הָעוֹלָם הַבָּא
שֶׁנֶּאֱמַר הַלְיָכוֹת עוֹלָם לוֹ. אֵל תִּקְרֵי הַלְיָכוֹת
אֶלָּא הַלְכוֹת: אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר רַבִּי
חֲנִינָא. תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם
שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל־בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יי וְרַב שְׁלוֹם
בְּנֵיךָ. אֵל תִּקְרֵי בְּנֵיךָ אֶלָּא בְּנֵיךָ: יְהִי שְׁלוֹם
בְּחִילֶיךָ. שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי
אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן בֵּית יי אֱלֹהֵינוּ

kao što je Bog naš. Jer ko je Bog osim Gospoda i ko je Stena osim Boga našega?²⁶⁷

EN KELOENU – Niko nije poput Boga našega! Niko nije poput Gospodara našega! Niko nije poput Kralja našega! Niko nije poput Spasitelja našega! Ko je poput Boga našega? Ko je poput Gospodara našega? Ko je poput Kralja našega? Ko je poput Spasitelja našega? Hvalu odajmo Bogu našem! Hvalu odajmo Gospodaru našem! Hvalu odajmo Kralju našem! Hvalu odajmo Spasitelju našem! Neka je blagosloven Bog naš! Neka je blagosloven Gospodar naš! Neka je blagosloven Kralj naš! Neka je blagosloven Spasitelj naš! Ti si Bog naš! Ti si Gospodar naš! Ti si Kralj naš! Ti si Spasitelj naš! Ti ćeš ustati, smilovaćeš se na Sion jer je vreme da mu se smiluješ, jer je došlo vreme!²⁶⁸

Na ovom mestu neki kažu *Pitum aketoret* (str. 87).

TANA DEVE ELIJAU²⁶⁹ – U školi Elijauvoj se učilo: Ko god svakog dana uči propise (Tore) baštiniće Svet koji dolazi, kao što je rečeno: "Putevi sveta su Njegovi."²⁷⁰ Ne čitaj *putevi (alihat)* nego *propisi (alahot)*. Rabi Elazar²⁷¹ je rekao u ime Rabi Hanine: "Mudri učenjaci Tore umnožavaju mir u svetu, kao što je rečeno: 'Sinovi će tvoji učenici Gospodnji biti i obilan će mir imati sinovi tvoji.'²⁷² Ne čitaj *sinovi tvoji (banajih)* nego *graditelji tvoji (bonajih)*." Mir neka vlada unutar bedema tvojih, spokoj u palatama tvojim. Radi braće i prijatelja svojih²⁷³ govorim: "Neka vlada mir unutar tebe." Radi Doma Gospoda Boga našega

²⁶⁷ Ps., 18:32.

²⁶⁸ Ps., 102:14.

²⁶⁹ Talmud Bavli, Megila, 28b.

²⁷⁰ Havakuk, 3:6.

²⁷¹ Talmud Bavli, Berahot, 64a.

²⁷² Is., 54:13.

²⁷³ Tj. Izraela.

אֲבִקְשָׁה טוֹב לָךְ: וְרָאָה בְּנִים לְבָנֶיךָ. שְׁלוֹם
 עַל יִשְׂרָאֵל: שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ. וְאִין
 לָמוּ מִכְשׁוֹל: יִי עֹז לְעַמּוֹ יִתָּן. יִי יִבְרַךְ אֶת
 עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

ובומר הזמן קריש על ישראל.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן). בְּעֶלְמָא דִּי-בְרַחַ
 כְּרַעֲוִיתָהּ. וְיִסְלִיךְ מַלְכוּתָהּ. וְיִצְטַח פִּינְקִנְיָהּ. וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ.
 (אָמֵן) בְּתִיבּוֹן וּבִיּוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא
 וּבְזִמְנֵי קָרִיב וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא. יִתְבָּרַךְ
 וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם. וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
 וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (אָמֵן). לְעֵלְא מִן כָּל
 בְּרַכְתָּא. שְׁוִרְתָּא. תְּשֻׁבָתָתָא. וְנַחֲמָתָא. דְּאֲמִירָן בְּעֶלְמָא
 וְאָמְרוּ אָמֵן:

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן. וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן. וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי
 תַּלְמִידֵיהוֹן דִּיתְבִּין דְּעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא קְדִישָׁתָא דִּי בְּאַתְרָא
 דְּהִין וְדִי בְּכֵל אַתְרֵי וְאַתְרֵי. יְהֵא לָנָא וְלְהוֹן חָנָא וְחֶסְדָּא
 וְדַחֲמֵי מִן קָדָם מְרֵה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא חַיִּים וְשָׁבַע וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה
 וְשִׁינְקָא וְדַמּוּאָה. וְנִאֲלָה וְסִלִּיחָה וּכְפָרָה. וְרִינוּחַ וְהַצְּלָה.
 לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
 וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

tražiću tebi dobro. I videćeš sinove sinova svojih, mir nad Izraelom. Obilje mira imaju oni koji ljube Toru Tvoju i u njih nema spoticanja. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.²⁷⁴

Predmolitelj kaže *Kadiš al Jisrael*.

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomaznika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo veliko zauvek i zanavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On, (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Nad Izraelom, i nad učenjacima (rabinima), i nad njihovim učenicima, i nad svim učenicima njihovih učenika koji sede zadubljeni nad svetom Torom na ovom mestu ovde, svuda i na svakom mestu, neka budu za njih, za vas i za nas milost, dobrota i samilost od Gospodara nebesa i zemlje, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa, života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, oporaštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

²⁷⁴Teilim, Ps., 122:7-9; 128:6; 119:165.

סמון לחור ברכו את יי המבורך:
 וסקהל שמים ברוך יי המבורך לעולם ועד:

עלינו לשבח לאדון הכל. לתת
 נדָה ליוצר בראשית. שלא עֲשֵׂנו
 כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת. וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת
 הָאָרְמֵה. שְׁלֹא שָׁם חִלְקֵנוּ כָּהֵם.
 וְנִזְרַלְנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם. וְאַנְחֵנוּ מִשְׁתַּחֲוִים
 לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד
 אֶרֶץ. וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל.
 וְשֹׁכֵנֵת עִזּוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא
 אֱלֹהֵינוּ וְאִין עוֹד אַחֵר. אִמֵּת מֶלֶכְנוּ
 וְאַפְס זוּלָתוֹ. כְּפָתוּב בַּתּוֹרָה. וַיִּדְעָתָהּ
 הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶל לְבָבְךָ. כִּי יי הוּא
 הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל. וְעַל הָאֶרֶץ
 מִתַּחַת. אִין עוֹד:

עַל כֵּן נִקְנֶה לְךָ יי אֱלֹהֵינוּ. לְרֵאוֹת

Predmolitelj kaže: BLAGOSLOVITE GOSPODA
BLAGOSLOVENOGA

Opština odgovara: BLAGOSLOVEN DA JE
GOSPOD BLAGOSLOVENI
ZAUVEK I ZANAWEK

Predmolitelj ponavlja: BLAGOSLOVEN DA JE
GOSPOD BLAGOSLOVENI
ZAUVEK I ZANAWEK

Završna molitva Alenu lešabeah:

Na nama je da slavimo Gospodara svega, da veličamo Sazdatelja postanja, jer nas nije učinio poput naroda zemalja, niti nas je postavio poput porodica zemlje, niti nam je dodelio nasleđe poput njihovog i sudbinu poput one ostalih ljudi. Mi sebe prostiremo pred Kraljem svih kraljeva, pred Svetim, neka je blagosloven On Koji nebesa razastire i zemlju utemeljuje, i Presto Slave Njegove je na nebesima gore, a Božanska Sveprisutnost snage Njegove u najvišim visinama. On je Bog naš i nema drugoga. Uistinu, On je Kralj naš i ne postoji ništa osim Njega, kao što u Tori piše: "Znaj danas i usadi u srce svoje da je Gospod Bog gore na nebesima i dole na zemlji, nema drugog."²⁷⁵

AL KEN – Stoga nadu svoju u Tebe polažemo, Gospode Bože naš, da ćemo uskoro ugledati

²⁷⁵Devarim, Pon. zak., 4:39.

מְהֵרָה בַּתְּפִאֲרַת עֲזָרָהּ. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים
 מִן הָאָרֶץ. וְהָאֱלֹלִים כָּרוֹת יִכְרֹתוּן.
 לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדַי. וְכָל־בְּנֵי
 בְּשָׂר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ
 כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ: יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל־
 יוֹשְׁבֵי תְּבֵל. כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל־בָּרֶךְ.
 תִּשְׁבַּע כָּל־לְשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ
 יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְנֶנּוּ.
 וַיִּקְבְּלוּ כָּל־אֵת עוֹל מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלֹךְ
 עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת
 שֶׁלָּךְ הִיא. וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד.
 כִּכְתוּב בַּתּוֹרָתְךָ. יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם
 וָעֶד: וְנֹאמַר וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל כָּל־
 הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יי אֶחָד.
 וַיִּשְׁמוּ אֶחָד:

יי נְחֵנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי. הַיֹּשֵׁר לְפָנֵי
 דְרָכֶךָ: וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ דְרָרְכּוֹ. וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי

sjaj snage Tvoje kada ukloniš kumire sa zemlje, kada lažni bogovi budu potpuno uništeni, kako bi se svet usavršio u kraljevstvu Svemogućeg, kako bi svi ljudi Tvoje Ime zazivali, a svi koji na zemlji zlo čine, Tebi se obratili. Spoznaće i saznaće svi stanovnici sveta da se pred Tobom svako koleno pregiba, da se Tobom svaki jezik zaklinje. Pred Tobom, Gospode Bože naš, će se klanjati i kolena pregibati i ničice padati i veličanstvu Imena Tvog slavu odavati i svi oni će na sebe primiti jaram kraljevstva Tvog, a Ti ćeš uskoro zakraljevati nad njima zauvek i zanavek. Jer je kraljevanje Tvoje i Ti ćeš doveka u slavi vladati, kao što je napisano u Tori Tvojoj:²⁷⁶ "Gospod će kraljevati doveka." I rečeno je:²⁷⁷ "I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini."

Pre izlaska iz sinagoge kažu se sledeći stihovi:

Gospode, vodi me u pravdi Tvojoj, zbog neprijatelja mojih poravnaj preda mnom put Tvoj.²⁷⁸ A Jakov ode svojim putem i sretoše ga anđeli

²⁷⁶ Šemot, Izl., 15:18.

²⁷⁷ Zah., 14:9.

²⁷⁸ Ps., 5:9.

אלהים: ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה
אלהים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנאים:

שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה עֲקָרִים.

מסודרים עפ"י רבינו משה בן מיימון ע"ה. נוהגים לאוננה בכל יום אחר החפלה
לו פעם אחת כמורט:

(א) אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו
הוא בורא ומנהיג לכל־הברואים. והוא לבדו עשה
ועושה ויעשה לכל־המעשים:

(ב) אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו
הוא יחיד. ואין יחידות פסוהו בשום פנים. והוא לבדו
אלהינו. ה"ה ה"ה ויהיה:

(ג) אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו
אינו גוף. ולא ישיגוהו משיגי הגוף. ואין לו שום דמיון כלל:
(ד) אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו
הוא ראשון והוא אחרון:

(ה) אני מאמין באמונה שלמה. שהבורא יתברך שמו
לו לבדו ראוי להתפלל. ואין ראוי להתפלל לוֹלְחוֹ:

(ו) אני מאמין באמונה שלמה. שכל־דברי הנביאים אמת:
(ז) אני מאמין באמונה שלמה. שגבוצת משה רבינו
עליו השלום היתה אמתית. ושהוא היה אב לנביאים
לקודמים לפניו ולבאים אחריו:

Božiji. A kad ih ugleda, Jakov reče: "Ovo je tabor Božiji!" I prozva ono mesto 'Mahanajim'.²⁷⁸

Pokloniti se u pravcu Kovčega i potom izaći iz sinagoge.

TRINAEST OSNOVA VERE

Sastavio ih je naš učitelj Moše ben Majmon (1135-1204), neka je mir s njim. Običaj je da ih pročitamo svakog dana nakon jutarnje molitve ili pak, jedanput mesečno. Videti Dodatak V, str. 955.

1. Verujem potpunom verom da Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, stvara i upravlja svim što je stvoreno, i da je On jedini činio, čini i činiće sva dela.

2. Verujem potpunom verom da je Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, Jedan Jedini, da nema jednosti i jednote poput Njegove i da je On jedini Bog naš, On je bio, On jeste, On će biti.

3. Verujem potpunom verom da Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, nije telesan i da Ga ne možemo shvatiti pojmovima telesnosti, nema lika i ništa se ne može uporediti sa Njim.

4. Verujem potpunom verom da je Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, prvi i poslednji.

5. Verujem potpunom verom da je Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, jedini Kome se treba moliti i da osim Njega nema nikoga kome bi se smelo moliti.

6. Verujem potpunom verom da su sve reči proroka istinite.

7. Verujem potpunom verom da je proroštvo učitelja našeg Mojsija, neka je mir sa njim, bilo istinito i da je on otac svih proroka pre i posle njega.

²⁷⁸ Berešit, Pos., 32:2-3. *Mahanajim* doslovno znači 'dva tabora'.

(ח) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלָמָה. שְׁגַל הַתּוֹרָה הַמְצוּיָה
עָמָה בְּיַדֵּנוּ הִיא הַנְּתוּנָה לַמֶּשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם:

(ט) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלָמָה. שְׂוֹאת הַתּוֹרָה לֹא תִהְיֶה
מִחֲלָפֶת. וְלֹא תִהְיֶה תּוֹרָה אֲחֵרֶת מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ:
(י) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלָמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
יֹדֵעַ כָּל־מַעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם וְכָל־מַה־שְּׂבוֹתָם. שֶׁנֶּאֱמַר הַיּוֹצֵר
יַחַד לְבָם. הַמְבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם:

(יא) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלָמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
גּוֹמֵל טוֹב לְשׂוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו. וּמַעֲנִישׁ לְעֹבְרֵי מִצְוֹתָיו:

(יב) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלָמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ. וְאִף עַל
כִּי שִׁיתְמַדְמָה עִם כָּל־זֶה אֲחַזְקֶה־לוֹ בְּכָל־יּוֹם שֶׁיָּבֹא:

(יג) אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלָמָה. שֶׁתְּהִיָּה תַּחֲתֵת הַמַּתִּים
בְּעַת שִׁיעֲלָה רְצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וַיִּתְעַלֶּה וְזָכְרוּ
לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים:

לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יי. קִוִּיתִי יי לִישׁוּעָתְךָ: יי לִישׁוּעָתְךָ
קִוִּיתִי: לְפִוְרָקֶךָ סְבָרִית יי: סְבָרִית יי לְפִוְרָקֶךָ. יי
לְפִוְרָקֶךָ סְבָרִית:

8. Verujem potpunom verom da je čitava Tora koja se sada nalazi u našim rukama, ona koja je data učitelju našem Mojsiju, neka je mir sa njim.

9. Verujem potpunom verom da ova Tora neće biti zamenjena i da Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, neće dati drugi Nauk (Toru).

10. Verujem potpunom verom da Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, zna sva dela ljudska i sve misli njihove, kao što je rečeno: "On Koji je oblikovao sva srca njihova, On Koji razume sva dela njihova."²⁸⁰

11. Verujem potpunom verom da Stvoritelj, neka je blagosloveno Ime Njegovo, nagrađuje dobrim one koji čuvaju Njegove zapovesti i kažnjava one koji ih krše.

12. Verujem potpunom verom u dolazak Mesije i uprkos tome što se zadržao na putu čekaću ga svakog dana da dođe.

13. Verujem potpunom verom da će mrtvi vaskrsnuti u vreme kada to bude bila Volja Stvoritelja, neka je blagosloveno Ime Njegovo, i neka je u slavi uzdignut spomen Njegov dovek a i na veke vekova.

Spasenju Tvom se nadam, o, Gospode!²⁸¹ Nadam se, o, Gospode, spasenju Tvom! O, Gospode, spasenju se Tvom nadam!

---

²⁸⁰ Ps., 33:15.

²⁸¹ Berešit, Pos., 49:18.

מנחה של חול.

(דב) לַמִּנְצַח עַל הַגִּתִּית. לְבָנֵי קָרַח מִזְמוֹר:
 מַה יְדִירוֹת מִשְׁפְּנוֹתֶיךָ. יי צְבָאוֹת: נִכְסְפָה
 וְגַם כָּלְתָה גַפְשֵׁי לְחֻצְרוֹת יי. לְפִי וּבִשְׂרֵי
 יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי: גַּם צְפוֹר מִצְאָה בֵּית.
 וְדָרוֹר קִן לָהּ. אִישׁר שְׁתָּה אֶפְרַחֲיָה אֶת
 מִזְבְּחוֹתֶיךָ יי צְבָאוֹת. מִלְּפִי וְאֱלֹהֵי: אִישְׂרֵי
 יוֹשְׁבֵי בֵּיתְךָ. עוֹד יִהְיֶה לְלוֹךְ סְלָה: אִישְׂרֵי אָדָם
 עוֹז לוֹ בְּךָ. מְסֻלוֹת בְּלִבְבָם: עֲבָרֵי בַעַמֵּק
 הַבְּכָה מֵעֵין יִשִּׁיתוּהוּ. גַּם בְּרִכּוֹת יַעֲטֶה
 מוֹרָה: יִלְכוּ מַחִיל אֶל חֵיל. יִרְאֶה אֵל אֱלֹהִים
 בְּצִיּוֹן: יי אֱלֹהִים צְבָאוֹת שְׁמִיעָה תִּפְלְתֵנִי.
 הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה: מִגִּנְנוּ רָאֵה אֱלֹהִים.
 וְהִבֵּט בְּנֵי מִשְׁיָחָה: כִּי טוֹב יוֹם בַּחֲצִרֶיךָ
 מֵאֲרָץ. בְּחֻרְתֵי הַסְּתוּפָה בְּבֵית אֱלֹהֵי מְדוּר
 בְּאֲהֵלֵי רֹשַׁע: כִּי שֶׁמֶשׁ וּמִן יי אֱלֹהִים. חֵן
 וְכָבוֹד יִתֵּן יי. לֹא יִמְנַע טוֹב לְדֹלְכִים בְּתַמִּים:
 יי צְבָאוֹת. אִישְׂרֵי אָדָם בּוֹטַח בְּךָ:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת-קֶרְבְּנֵי לַחֲמֵי
 לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחַי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֲדוֹ:

POPODNEVNA MOLITVA RADNIM DANOM

(Ps. 84) Načelniku pevačkom. Uz getsku spravu. Sino-va Korahovih. Hvalospev. Kako su mila mesta prebivanja Tvog, Gospode nad vojskama! Gine duša moja i uzdiše za predvorjima Gospodnjim, srče moje i meso moje radosno kliču Bogu živome. I ptica kuću nađe i lastavica gnezdo sebi, gde leže ptiće svoje, kod žrtvenika Tvojih, Gospode nad vojskama, Kralju moj i Bože moj.¹ Blago onima koji borave u domu Tvom i vazda Tebi u pohvalu kliču. *Sela!* Blago čoveku koji snagu svoju u Tebi nalazi i kojem su u srcu staze Tvoje. Idući dolinom plača, u izvore je pretvaraju² i kiša je rana u blagoslov odeva. Idu od sile do sile³ i dolaze pred Boga u Sionu. Gospode Bože nad vojskama, čuj molitvu moju, poslušaj, Bože Jakovljevi! *Sela!* Bože, štiti naš, pogledaj i vidi lice pomazanika Svog!⁴ Jer je bolje jedan dan u predvorjima Tvojim od hiljade. Radije izabrah prag Doma Boga svog nego da boravim u šatorima bezbožničkim. Jer je Gospod Bog sunce i štiti. Gospod milost i slavu daje. Onima koji u bezazlenosti hode ne uskraćuje nijednog dobra. Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda!

PARAŠAT KORBAN ATAMID – SVAKODNEVNE ŽRTVE

VAJDABER – Reče Gospod Mojsiju govoreći: "Zapovedi sinovima Izraelovim i reci im: "Prinose Moje, hleb Moj za žrtve Moje ognjem spaljene, na ugodan miris pazićete da Mi u određeno vreme prinosite.

¹Može takođe da se prevede i na sledeći način: *I ptica kuću nađe i lastavica gnezdo sebi, gde leže ptiće svoje, a ja za žrtvenicima Tvojim uzdišem, Gospode nad vojskama, Kralju moj i Bože moj.*

²*Emek abaha* može takođe biti i suva dolina kao i dolina balzama.

³Neki prevode *od bedema do bedema.*

⁴Prevodi se takođe i na sledeći način: *Pogledaj štiti naš* (tj. Hram), o, Bože, i vidi lice pomazanika Svog.

וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרְבוּ לַיהוָה
 בְּכֶשֶׁת בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֶיהָ
 תְּמִיד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אַחַר תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֶת
 הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם: וְעִשׂוּרֵית
 הָאֵיפָה סֹלֶת לַמִּנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן כֶּתִית
 רְבִיעֵת הַהֵינ: עֲלֵת תְּמִיד הַעֲשִׂיהָ בַהֲרֵךְ סִינֵי
 לְרִיחַ נִיחַח אֲשֶׁרָה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת
 הַהֵינ לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֶּךְ נִסְךְ שֶׁכֶר
 לַיהוָה: וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם
 בַּמִּנְחָת הַבֶּקֶר וּבְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ
 נִיחַח לַיהוָה:

אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַקְּטִירוֹ אֲבוֹתֵינוּ
 לַפְּנֵיךְ אֶת־קִטְרֹת הַסַּמִּים בְּזֶמַן שְׁפִירַת
 הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יַד מֹשֶׁה
 נְבִיאְךָ כַּפְּתוּב בַּתּוֹרָתְךָ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לָךְ סַמִּים נָטָף
 וְשִׁחָלָת וְחִלְבֵּנָה סַמִּים וּלְבוֹנָה זָכָה בָּד
 בְּבֹד יְהוּדָה: וְעִשִׂיתָ אֹתָהּ קִטְרֹת רִיחַ מְעֻשָּׂה
 רִיחַת מִמֶּלֶח מְתוּר קָדֹשׁ: וְשִׁחָקָת מִמֶּנָּה
 הַדֶּק וְנָתַתָּ מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדוּת כַּאֲדָל מוֹעֵד
 אֲשֶׁר אֵינְךָ לָךְ שִׁמָּה קָדֹשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה

Reci im: Ovo je žrtva ognjena koju ćete Gospodu prinositi: dva jagnjeta od godine, bez mane, svaki dan kao žrtvu – paljenicu bez prestanka. Jedno jagnje prinesi ujutro, a drugo jagnje prinesi u sumrak i desetinu *efe* najboljeg brašna kao prinos pomešan s četvrtinom *ina* čistoga ulja. To je žrtva – paljenica svagdašnja koja je bila prinesena na brdu Sinaj za miris ugodni, žrtva ognjena Gospodu. I naliv njen da bude četvrt *ina* na svako jagnje, u Svetinji prinesi naliv vina Gospodu. A drugo jagnje prinesi u sumrak, sa prinosom kao ujutro i naliv njegov prinesi za žrtvu ognjenu na miris ugodni Gospodu.”⁵

PARAŠAT AKETORET – MIOMIRISNI KÂD

ATA – Ti si, Gospode, Bog naš pred Kojim su praoci naši kadili kâd mirisni u vreme dok je stajao Hram Sveti kao što si im zapovedio preko Mojsija, proroka Tvog, kao što u Tori Tvojoj piše:

VAJOMER – “I reče Gospod Mojsiju: Uzmi mirisa, stakte, oniha i halvana i čistoga tamjana, sve u jednakim delovima. Od toga načini tamjan za kađenje, veštinom spravljanja mirisa, dobro pomešan čist i svet. I samlevši ga na sitno stavi jedan deo ispred Svedočanstva⁶ u Šatoru sastanka gde ću se Ja s tobom sastajati. Neka vam ovo⁷ bude svetinja nad svetinjama.”

⁵Bamidbar, Br., 28:1-8. Objašnjenja u vezi mera i biblijske navode za *Parašat aketoret*, *Maase ketoret* kao i za stihove koji ih slede, videti u jutarnjoj molitvi, str. 85.

⁶Unutrašnji oltar koji je stajao nasuprot Svetog Kovčega u kojem se nalazilo Svedočanstvo, tj. Ploče koje je Mojsije primio na brdu Sinaj.

⁷Miomirisni kâd.

לָכֶם: וְנֹאמַר וְהִקְטִיר עָלֵינוּ אֶהְרֹן קְטֹרֶת
 סַמִּים בְּבִקְרָב בְּבִקְרָב בְּהִטִּיבוֹ אֶת־הַנֶּגֶרֶת
 יִקְטֹרֶנָּה: וּבַהֲעֹלוֹת אֶהְרֹן אֶת־הַנֶּגֶרֶת בֵּין
 הָעֲרֻבִים יִקְטֹרֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יי
 לְדַרְתִּיכֶם:

תָּנוּ רַבָּנָן פַּסּוּם הַקְטֹרֶת בִּיצֵד. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשֵׁשִׁים
 וְשִׁמְנֵה מָנִים הָיוּ בָּהּ. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשֵׁשִׁים וְהַמְשֵׁרָה
 בְּמִנְיָן יְמוֹת הַחֹמֶה מְנָה בְּכָל יוֹם מִחֲצִיתוֹ בְּבִקְרָב וּמִחֲצִיתוֹ
 בְּעֶרְבֹ וְשִׁלְשָׁה מָנִים יִתְרִים שְׂמֹהֶם מְכַנִּים כִּהֵן גְּדוֹל מְלֵא
 חֲפָנָיו בְּיוֹם הַנְּפֹרִים וּמְחֻוּרָן לְמִבְתֶּשֶׁת בְּעֶרְבֹ יוֹם
 הַנְּפֹרִים כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת דָּקָה מִן הַדָּקָה: וְאַחַד עֶשֶׂר
 סַמִּיִּם הָיוּ בָּהּ וְאֵלֶּי הֵן: הַצָּרִי וְהַצְּפוּרָן וְהַחֲלֻבָּנָה
 וְהַלְּבוּנָה מְשַׁקֵּל שֶׁבַעִים שֶׁבַעִים מָנֵה: מוֹר וְקִצְיֵעָה
 וְשִׁבְלֵת־גֵּרָה וְכַרְבוֹם מְשַׁקֵּל שֶׁשָׁה עֶשֶׂר שֶׁשָׁה עֶשֶׂר מָנֵה.
 הַקֶּשֶׁט שְׁנַיִם עֶשֶׂר. קְלוֹסָה שְׁלֹשָׁה. קִנְמוֹן תְּשַׁעֵה: בּוֹרִית
 פְּרִשִׁינָה תְּשַׁעֵה קִבּוּן. יין קַפְרִיסִין סֵאִין תְּלָתָא וְקִבּוּן
 תְּלָתָא. וְאִם לֹא מִצָּא יין קַפְרִיסִין מִבֵּיא הַמָּר תָּוֵד עֲתִיק
 מִלַּח סְדוּמִית רוֹבַע הַקַּב. מַעֲלָה עֶשֶׂן כֹּל שְׂהוּא: רִבִּי
 גִּתָן הַבְּבֵלִי אוֹמֵר. אִף מִכַּפֶּת הַיָּרֵדן כֹּל שְׂהוּא: אִם נָתַן
 בָּהּ רִבִּישׁ פְּסָלָה. וְאִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל־סַמִּינָה הֵיב סִיתָה:
 רִבִּין שְׂמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַצָּרִי אֵינּוּ אֵלָּא שֹׁרֶף
 הַנוֹטֵף מֵעֵצֵי הַקְטָנָה. בּוֹרִית פְּרִשִׁינָה לְמָה הִיא בָּאָה.
 כְּדֵי לְשַׁפּוֹת בָּהּ אֶת הַצְּפוּרָן. כְּדֵי שֶׁתֵּהָא נָאֵה. יין

(Kadioni žrtvenik) I rečeno je: "Neka na njemu Aron pali miomirisni tamjan svakog jutra kada priprema žiške neka ga pali. I kada Aron zapali žiške u sumrak neka kadi; neka bude kâd svagdašnji pred Gospodom od kolena do kolena vašega."

MAASE KETORET - PRAVLJENJE MIOMIRISNOG KÂDA

TANU RABANAN – Rabini su podučavali: Kako je pravljjen miomirisni kâd?

On je sadržavao 368 *mane*; 365 (*mane*) su odgovarali broju dana sunčane godine – jedan *mane* za svaki dan, polovina je prinošena ujutro, polovina u sumrak, a dodatne tri *mane*, od kojih je Prvosveštenik pregrštom obeju šaka obuhvatao, unosio je u (Svetinju nad Svetinjama) za *Jom a Kipurim*. On bi (ove tri *mane*) vraćao u avan dan pred *Jom a Kipurim* i ponovo mleo kako bi ispunio zapovest da kâd mirisni bude najfiniji. Sve zajedno sadržavalo je jedanaest začina, a oni su: stakta (neki prevode kao balsam), oniha, halvan, tamjan – težine sedamdeset *mane* svaki; mira, kasija, nard i šafron – težine osamnaest *mane* svaki; dvanaest (*mane*) kostusa, tri (*mane*) aromatične kore, devet (*mane*) cimeta. Takođe je dodavao devet *kava* ceđi od karšina, kiparskog vina, tri *sea* i tri *kava* – ako nije mogao da nađe kiparskog vina donosio bi starog belog vina; četrvt (*kava*) soli iz Sodoma i malu meru dimljene suve trave. Rabi Natan Vavilonjanin reče: Takođe je dodavao malu meru jordanske smole. Ako bi dodao med (ili bilo koji sladak sastojak), čitava smeša ne bi više bila valjana. A ako bi izostavio jedan od začina zaslužio bi smrt. Raban Šimon ben Gamliel je govorio: Stakta je biljni sok koji kaplje sa balsamovog drveta. Zbog čega je dodavana ceđ od karšina? Radi beljenja onihe kako bi postala svetlija.

קפריסין למה הוא בא. כרי לשרות בו את הצפורן. כרי
שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה. אלא שאין מקניסין
מי רגלים במקדש מפני הקבור:

תנא. רבי נתן אומר. כשהוא שוחק אומר הדק היטיב
היטיב הדק. מפני שהקול יפה לבשרים: פטמה לחצאין
בשרה. לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה
זה הכלל. אם במדתה בשרה. לחצאין. ואם חסר אחת
מכל סמניה. היב מיתה: תני בר קפרא. אחת לששים
או לשבעים שנה היתה באה של שירים. לחצאין. ועוד
תני בר קפרא. אלו היה נותן בה קרמוב של דבש. אין
אדם יכול לעמוד מפני ריחה. ולמה אין מערבין בה
דבש. מפני שהתורה אמרה. כי כל שאר וכל דבש לא
תקטירו מפני אשה לוי:

לוי הושיעה על עמך ברכתך סלה: יי
צבאות עמנו משוגב לנו אלהי יעקב סלה:
יי צבאות אשרי אדם במח בך: יי הושיעה
המלך יעננו ביום קראנו: השיבנו יי אליך
ונשובה. חדש ימינו בקרם: וערבה לוי
מנחת יהודה וירושלם כימי עולם ובשנים
קדמניות:

אשרי יושבי ביתך. עוד יהללוך
סלה: אשרי העם שבכה לו. אשרי
העם שיי אלהיו:

Zbog čega je dodavano kiparsko vino? Da bi se oniha u njemu natapala kako bi postala opora. Ali zar urin ne odgovara bolje ovoj svrsi? Ipak radi iskazivanja poštovanja, urin ne unosimo u Hram.

TANJA – Učeno je (u Barajti): Ribi Natan kaže: Prilikom mlevenja (začina) govorio bi: "Samelji ga fino, fino ga samelji." Jer (ritam) ljudskog glasa pomaže prilikom pravljenja začina. Ako bi napravio polovinu od potrebne količine bilo je valjano, ali u vezi s trećinom ili četvrtinom nemamo predanje. Ribi Jeuda je rekao: Ovo je princip: Ako je pripremio prema tačnoj meri, onda je polovina (zahtevane mere) valjana, ali ako je izostavio jedan od začina zaslužio je smrt. Bar Kapara je učio: Jednom u svakih 60 ili 70 godina, polovina potrebne godišnje količine začina je dolazila od nagomilanog viška (koji bi preostao od količine tri *mane* koje je pregrštom svojih šaka Prvosveštenik obuhvatao za potrebe službe na *Jom Kipur*). Ako bi tome dodao *kortov* meda ili nekog slatkog ploda, nijedan čovek ne bi bio kadar da izdrži njegov (predivan) miris. Zašto onda ne dodajemo med ili sladak plod u tu smešu? Zato što je Tora rekla: "Jer ni kvasca ni meda ne treba da palite na žrtvu ognjenu Gospodu."

LADONAJ – Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, pomози! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo! I ugodan će biti prinos Judin i Jerusalima kao u staro vreme i kao predašnjih godina.

AŠRE – Blago onima koji borave u domu Tvom i vazda Tebi u pohvalu kliču. *Sela!* Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!

(קוּוּס) תְּהַלֵּלָה לְדָוִד.

אֲרוּמְמָה אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ. וְאֶבְרַכָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וְעַד:

בְּכָל־יוֹם אֶבְרַכְךָ. וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וְעַד:
גָּדוֹל יְיָ וּמְהִלָּל מְאֹד. וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר:

דָּוִד לְדָוִד יִשְׁבַּח מִעֲשֵׂיךָ. וְגִבּוֹרֹתֶיךָ יַגִּידוּ:

הַדָּר כְּבוֹד הַיּוֹדֶה. וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
וְעֻזוֹ נִוְרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ. וְגִדְלֹתֶיךָ אֲסַפְּרָנָה:

זְכֹר רַב טוֹבָךָ יִבְיָעוּ. וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:

חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ. אֲרֶךְ אַפַּיִם וְגִדְלֵי חֶסֶד:

טוֹב יְיָ לְכָל. וְרַחֲמוּ עַל כָּל־מַעֲשָׂיו:

יִזְרוּךְ יְיָ כָּל־מַעֲשֵׂיךָ. וְחַסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה:

כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ. וְגִבּוֹרֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ:

לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֹתָיו. וְכְבוֹד הַדָּר
מַלְכוּתָיו:

מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים. וּמִמְשַׁלְתֶּךָ
בְּכָל דָּוִד וְדָוִד:

סוּמָךְ יְיָ לְכָל־הַנְּפִלִים. וְזוּקָה לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ. וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֵת

אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:

פֹּתַח אֵת יַדְךָ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן:

(Ps. 145) Hvalospev Davidov.

Uzvisivaću Te, Bože moj, Kralju moj, blagosloviću Ime Tvoje doveka.

Svakog dana ću Tebe blagosiljati i hvalu ću Imenu Tvome doveka uznositi.

Velik je Gospod i u hvalospevima opevan je, nedokučiva je veličina Njegova! Naraštaj naraštaju opeva dela Tvoja i svemoćnost Tvoju kazuje.

O neizmernoj divoti blistavog sjaja svetlosti veličanstva Tvoga i o čudesnim znamenjima Tvojim kazivaću.

Kazuju strahotnu silu dela Tvojih i ja ću o veličini Tvojoi pripovedati.

Razglašuju spomen obilja dobrote Tvoje i pravednosti Tvojoi kliću.

Milostiv je i milosrdan Gospod, spor na gnev i pun dobrote.

Dobar je Gospod svima i samilosna je ljubav Njegova nad svim delima Njegovim. Hvalu će Ti odati, Gospode, sva dela Tvoja, i verni Tvoji koji se u Tebe uzdaju blagosloviće Te.

Kazivaće slavu kraljevstva Tvoga i propovedaće o velikoi sili Tvojoi, da obznane sinovima ljudskim silu Njegovu i neizmernu divotu blistavog sjaja veličanstva kraljevstva Njegovog.

Kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih vekova i vladavina Tvoja za sva pokolenja. Podupire Gospod sve koji posreću i uspravlja sve pognute.

Oči svih su k Tebi s nadom upravljene i svakome na vreme hranu daješ.

Ruku Svoju otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoi.

צדיק יי ככל־דרכיו. וחסיד בכל־מעשיו:
קרוב יי לכל־קראיו. לכל אשר יקראהו
באמת:

רצון יראיו יעשה. ואת שיעתם ישמע
ויושיעם:

שומר יי את כל־אהביו. ואת כל־הרשעים
ישמיד:

תהלת יי ידבר פי. ויברך כל־בשר שם
קדשו לעולם ועד:

ואנחנו נברך יה. מעתה ועד עולם. הללויה:

לפניו כבוד קדוש לעילא.

ותהדר ויתקדש שמה רבא (אמן). בעלמא די ברא
כרעיתא וימליך מלכותא ויצמח פירקניה ויקריב משיחה
(אמן). בחיבון וביומיון ובחיי הכל־בית ישראל. בעילא
ובזמן קריב ואמרו אמן. יהא שמה רבא סברך לעלם
ילעלמי עלמא. ותברך וישתבח ותפאח ותרום ותג שא
ותהדר ותעלה ותתקל שמה דקידשא בריך הוא (אמן).
לעילא מן כל ברקתא שרתא תישבחתא ונחמתא.
דאמרו בעלמא ואמרו אמן:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו
אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי

Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim.

Blizu je Gospod svima koji Ga prizivaju, svima koji Ga iskreno⁸ zazivaju.

Ispunjava volju onih koji Ga se boje, vapaj njihov čuje i izbavlja ih.

Čuva Gospod sve koji Ga ljube, a zlotvore sve istrebljuje.

Hvalu Gospodnju kazivaće usta moja i stvorenja će sva blagosloviti Sveto Ime Njegovo na veke vekova.

I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

Predmolitelj kaže *Kadiš leela*

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomaznika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo, veliko zauvek i zanavek.

Blagosloveno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga, neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!⁹

I blagoslov – Avot, Praoci

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože

⁸Doslovno u istini.

⁹Ps. 51:17.

יַעֲקֹב. הַיֵּל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַמְיֻדָּה אֵל
עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל הַסְּרִים מִיָּדַי קִיְמָה הַיֵּל
וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמַבְרֵא גּוֹאֵל לִבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן יִשְׁמַח בְּאַהֲבָה:

בְּסִמְלֵי אֱלֹהִים וְכִדְמוֹ לַחַיִּים. מִלֶּךְ הַיָּמִן בְּחַיִּים. קָתַנִּי
בְּסִפּוֹר חַיִּים. לְמַעַן אֵלֵהֶם חַיִּים:

מִלֶּךְ עֲזָר וּמוֹשִׁיעַ וּמַיִן: בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ מֶלֶךְ אֱבֹרָהם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ. מְחַיֶּה מֵתִים
אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ.

מִזְרִיד הַטָּל. | מְשִׁיב הַרוּחַ וּמִזְרִיד הַגֶּשֶׁם:
צִדוֹרֶף

מִכְלָל תַּיִם בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים
בְּרַחֲמֵים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא
חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אַמוּנָתוֹ
לְיִשְׂרָאֵל עֶבֶר: מִי כְמוֹךָ בֶּעַל גְּבוּרֹת

Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe radi, o, Bože živi.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrâma.

II blagoslov – *Gevurot*, moći

Ti si moćan dovekâ, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.

Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leći bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći,

וּמִי רוֹמֵה לָךְ. מֶלֶךְ מְמִית וּמְחַיֶּה
וּמְצַמִּית יְשׁוּעָה:

נכסטים: מי כסוף אב הרהמן. וזכר יצירי ברהמים לחיים:

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים: בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְחַיֶּה הַמֵּתִים: *

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ. וְקְדוּשֵׁים
בְּכָל יוֹם יִהְלָלוּךָ סְלָה. פִּי אֵל מֶלֶךְ

* כחום המזיחה לחיים:

(101) נקדישך ונשיצך בנועם שיה סוד שרפי קדש.
המשלשים לך קדשה. ככתוב על יד נביאך: וקרא זה
אל זה ואמר:

(102) קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות. מלא
כל הארץ כבודו:

(103) לעמתם משבחים ואומרים:

(104) ברוך כבוד יהוה ממקומו:

(105) וברברי קדשך כתיב לאמר:

(106) ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר
ודר הגלויה:

i ko je nalik Tebi, Kralju. Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kaŕemo: Ko je poput Tebe, Oće milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih. ŕivota radi.

Veran Ti si, mrtvima ŕivot daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.*)

III blagoslov – Kedušat AŠEM, Svetinja Imena

Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Boŕe Kralj

*) Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*, na ovom mestu kaŕemo *Keduša*:

(Predmolitelj) **NAKDIŠAH** – Posvetićemo Te i u strahu svetom poštovati Te govorom umilnim sa sabora svetih ognjenih anđela *Serafima* koji tri puta pred Tobom “svetinja”¹⁰ kazuju, kako je pisano prema proroku Tvom: “I klicahu jedan drugome govoreći:

(Molitvena zajednica) **Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!”**¹¹

(Predmolitelj) Naspram njih slave i kazuju:

(Molitvena zajednica) **“Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”**¹²

(Predmolitelj) I u svetim Tvojim rećima pisano je:

(Molitvena zajednica) **“Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! Aleluja!”**¹³

¹⁰Tj. *Keduša*.

¹¹Ješajau, Isaija, 6:3.

¹²Jehezkel, Ezekijel, 3:12.

¹³Ps., 146:10.

גְּדוּל וְקְדוּשַׁת אֱלֹהֵי: בְּרוּךְ אַתָּה יי ה' אֱלֹהֵי:
 הַקְּדוּשָׁה: בְּמִשְׁכַּת יְהוָה הַזֶּה בְּיָמֵינוּ

אֵתָּה הַיּוֹנָן לְאֵלֶיךָ דָּעַת וּמַלְמַד לְאֵנִישׁ
 בְּיָגְרָה. וְהַיּוֹנָן מֵאֵתָּה דָּעַת וּבְיָמֶיךָ וְהַשְׁמֵלָה:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַיּוֹנָן הַדָּעִית:

הַשׁוֹבֵנוּ אֲבוֹנֵנוּ לַתּוֹרָתְךָ. וְקִרְבֵנוּ מִלְּבָנוּ
 לְעִבּוּדְךָ. וְהַיּוֹנָנֵנוּ בְּתוֹשֵׁבָה שְׁלֵמָה לְבָנֶיךָ
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַיּוֹנָנֵנוּ בְּתוֹשֵׁבָה:

סֵלָה לֵנוּ אֲבוֹנֵנוּ פִי הַשְׁמֵלָה מִחֵיל לֵנוּ
 מִלְּבָנוּ פִי קִשְׁעֵנוּ פִי אֵל שֵׁנָה וְסֵלָה אֱלֹהֵי:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הַיּוֹנָן הַמְרַבֵּה לְשִׁלּוֹת:

רֵאשִׁית נֵאֵ בְעֵינֵינוּ וְדִיבָה רִיבֵנוּ. וּמִחֵר
 לְגֵאֲלֵנוּ אֱלֹהֵי שְׁלֵמָה לְמִצַּן שִׂמְךָ. פִּי אֵל
 נוֹאֵל הַיּוֹק אֱתָה: בְּרוּךְ אַתָּה יי נוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

(*) בְּיָמֵינוּ הַשְׁמֵלָה לִיּוֹנָן הַיּוֹנָן מִלֵּן עֵינֵינוּ.

עֵינֵינוּ אֲבוֹנֵנוּ. עֵינֵינוּ בְּיָמֵינוּ הַשְׁמֵלָה לִיּוֹנָן. פִּי בְּצִדָה
 גְּדוּלָה אֱתָה. אֵל תִּפְסֵן לְרִשְׁעֵנוּ. וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִלְּבָנוּ
 מִפְּקִישָׁתֵנוּ. הִיָּה נֵאֵ קָרוֹב לְשׁוֹעַתֵנוּ. טָרֵם נִקְרָא אֱלֹהֵי
 אֵתָּה תֵעָנֶה. נִדְבָר וְאֵתָּה תִשְׁמָע. נִדְבָר שְׁמֵאֵמֶר. וְהִיָּה
 טָרֵם וְקִרְאוּ וְאֵנִי אֵעָנֶה. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֵנִי אֲשָׁמָע.
 פִּי אֵתָּה יי פּוֹדֶה וּמַצִּיל. וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עַת צָרָה
 וְצוּקָה: בְּרוּךְ אַתָּה יי. הַעוֹנֶה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָה:

velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju Sveti.

IV blagoslov – *Daat, znanje*

Ti milostivo daruješ čoveka znanjem i učiš ga razumevanju. U milosti nas obdari znanjem, razumevanjem i razumom. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji u milosti daruje znanje.

V blagoslov – *Tešuva, pokajanje*

Vrati nas, Oče naš, Tori Tvojoj. Približi nas, Kralju naš, službi Tvojoj i vrati nas pred Sebe pokajanjem potpunim. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji želi pokajanje.

VI blagoslov – *Seliha, oprost*

Oprosti nam, Oče naš, jer smo sagrešili, oprosti nam, Kralju naš, jer smo bezakonje počinili, jer si Ti Bog Koji je dobar i Koji oprašta. Blagosloven da si Ti, Gospode, Premilostivi, Koji obilno oprašta.

VII blagoslov – *Geula, spasenje*

Pogledaj, molimo Te, bedu našu i vodi borbu našu i požuri da nas izbaviš spasenjem potpunim radi Imena Tvoga jer si Ti Bog Spasitelj moćan. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji spasava Izrael. *)

*) Na dan posta, predmolitelj ovde kazuje *Anenu*

Usliši nas, Oče naš, usliši nas na ovaj dan posta jer smo u velikoj nevolji. Ne obaziri Se na zla naša i ne oglušiti Se o molbe naše, Kralju naš. Budi blizu vapaja našeg kako bi nas uslišio pre nego što k Tebi zavapimo i kako bi nas saslušao dok još govorimo, kao što je rečeno: "I pre nego što zavape, Ja ću se odazvati, još će govoriti, a Ja ću uslišiti."¹⁴ Jer Ti, Gospode, iskupljuješ, spasavaš, uslišuješ i samilosnom ljubavlju ljubiš u svakom trenutku nevolje i muke. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji uslišava narod Svoj, Izrael, u času bede.

¹⁴ Ješajau, Isaija, 65:24.

רפאנו יי ונרפא. הושיענו ונושעה פי
 תהלתנו אתה. והעלה ארובה ומיפא לכל
 תחלואינו ולכל מקאוינו ולכל מכותינו.
 פי אל רופא רחמן וגאמן אתה: ברוך אתה
 יי רופא חולי עמי ישראל:

ברוך עלינו

ברוך עלינו יי אלהינו את השנה
 הזאת יאת כל מיני תבואתה לטובה.
 יתן של ומטר לבקבה על כל פני
 האדמה. ויהי פני חבל. וישבע את
 השלם פלו מטובך. ומלא ידנו
 מברכותיך ומעשר מתנות ידך.
 שמרה והצילה שנה זו מפלדבר
 רע. ומכל מיני משחית. ומכל מיני
 פורענות. ועשה לה תקנה טובה.
 ואחרית שלום. חום ורחם עליה ועל
 כל תבואתה ופרותיה. וברכה בנשמי
 רצון ברכה ונדבה. ותהי אחריתה
 חיים ושובע ושלום בשנים הטובות
 לברכה. פי אל טוב ומטיב אתה
 ומברך השנים: ברוך אתה יי מברך
 השנים:

ברכה

ברכה יי
 אלהינו בכל
 מעשיו ודינו.
 וברך שנתנו
 בטללי רצון
 ברכה ונדבה.
 ותהי אחריתה
 חיים ושובע
 ושלום בשנים
 הטובות
 לברכה. פי
 אל טוב ומטיב
 אתה ומברך
 השנים: ברוך
 אתה יי מברך
 השנים:

VIII blagoslov - Refua, isceljenje

Isceļi nas, Gospode, da izlećeni budemo, spasi nas da spaseni budemo jer Ti si slava naša. Lek i isceljenje donesi svim bolestima našim, svim bolovima našim i svim ranama našim jer si Ti Bog, samilostan i veran Iscelitelj. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji leći bolesne naroda Svog, Izraela.

IX blagoslov - Birkat ašanim, blagoslov za godinu

Leti: Blagoslovi nas, Gospode Bože naš, u svim nastojanjima našim. Blagoslovi godinu našu rosom blagorodnom, i neka bi blagoslovena i blagodatna bila i neka bi njen završetak bio život, zadovoljstvo i mir, kao i ranijih dobrih godina koje si blagoslovio, jer si Ti Bog dobar i blagotvoran Koji blagosilja godine. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagosilja godine.

Zimi:¹⁵ Blagoslovi za dobro naše, Gospode Bože naš, ovu godinu i sve vrste plodova njenih na dobro. Daj rosu i kišu za blagoslov zemlji. Utoli žeđ zemlji i nahrani čitav svet obiljem dobrote Tvoje. Napuni ruke naše blagoslovima Tvojim i bogatstvom darova ruku Tvojih. Oćuvaj i spasi godinu ovu od svakog zla, od svakog uništenja i od svake nevolje. I neka bude s dobrom nadom i neka se u miru završi. Smiluj se i sažali se nad njom i nad svim njenim prinosima i plodovima i blagoslovi je poželjnom, blagorodnom i darežljivom kššom, i neka bi se završila životom, obiljem i mirom kao i ranijih dobrih godina koje si blagoslovio jer si Ti Bog dobar i blagotvoran Koji blagosilja godine. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagosilja godine.

¹⁵Od *Arvita*, večernje molitve 4-og decembra (tj. od 5-og decembra kada nastupajući februar ima 29 dana) do večeri *Pesaha*, a u Izraelu od *Arvita* 7-og dana meseca *hešvana* do večeri *Pesaha*, kažemo *Bareh alenu*.

תקע בשופר גדול לחרותנו. וישא נפ
 לקבין גליותנו. וקבצנו מהרה יחד מארבע
 כנפות הארץ לארצנו: ברוך אתה יי מקבין
 גרחי עמו ישראל:

השיבה שופטנו ככראשינה ויועצנו
 כבתהלה. והסר ממנו יגון ואהת. ומלוך
 עלינו מהרה אתה יי לבדך ברחמים בצדק
 ובמשפט: ברוך אתה יי מלך אלהב צדקה
 ומשפט: (נעשה יי חגיגה) המלך המשפט:

למלשינים ולמינים אלתי תקות. וכל
 הזדים פרנע יאברו. וכל איביך וכל
 שונאיך מהרה יפרתו. וכל עושי רשעה
 מהרה תעקר. ותשפר ותכלם ותכניעם
 במהרה בימינו: ברוך אתה יי שובר אויבים
 ומכניע מינים:

על הצדיקים. ועל החסידים. ועל שארית
 עמך בית ישראל. ועל זקניהם. ועל פליטת
 בית סופריהם. ועל גרי הצדק ועלינו. יהמו
 נא רחמך יי אלהינו. ותן שכר טוב לכל
 הבוטחים בשמך באמת. ושים חלקנו עמם
 ולעולם לא נבוש בי בך בטחנו. ועל חסדך

X blagoslov - *Kibuc galujot*, sakupljanje prognanih

Zatrubi u veliki šofar za oslobodenje naše i podigni zastavu kako bi se sakupili prognanici naši! Sakupi nas ubrzo sa sve četiri strane sveta u zemlju našu! Blagosloven da si Ti, Gospode, koji sakuplja prognanike naroda Svog, Izraela.

XI blagoslov - *Ašavat amišpat*, povratak suda

Vrati nam sudije naše kao nekada i savetnike naše kao pre! Ukloni od nas tugu i jauk i zacari nad nama ubrzo, Ti sam, Gospode, u milosti i ljubavi samilosnoj, u pravdi i sudu. Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju, Koji ljubi pravdu i sud. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju suda.

XII blagoslov - *Birhat aminim*, protiv krivovernika

Neka ne bude nade za potkazivače, krivoverne i otpadnike. Neka bi svi zlikovci u trenu nestali i neka bi svi neprijatelji Tvoji i svi koji Tebe mrze istrebljeni bili, i svi koji zlo čine neka bi ih Ti ubrzo iskorenio i slomio, uništio i ponizio ih ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji lomi neprijatelje i ponižava krivoverne.

XIII blagoslov - *Al acadikim*, nad pravednima

Nad pravednima, i nad pobožnima, i nad ostatkom naroda Tvog, Doma Izraelovog, i nad starešinama njihovim, i nad ostacima njihovih učilišta, i nad pravednim pridošlicama i nad nama neka prevlada ljubav Tvoja samilosna, Gospode Bože naš. Daj nagradu dobru svima koji se iskreno uzdaju u Ime Tvoje i neka udeo naš bude s njima. Neka se nikada ne postidimo jer se u Tebe uzdamo i u milost Tvoju

הַגְּדוֹל בְּאֵמֶת נִשְׁעַנְנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי' מִיִּשְׁעַן
וּמִכֹּחַ לְצַדִּיקִים:

תִּשְׁכּוֹן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַם עִירךָ בְּאֵשׁ הַדְּבָרָת.
וּכְסֵא דָוִד עֲבֹדךָ מִתְהַדָּה בְּתוֹכָהּ חֶבְדֵךָ יִבְנֶה
אוֹתָהּ בְּנֵן עוֹלָם בְּמִתְהַדָּה בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ
אַתָּה יי' בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם:

אַתָּה צִמַּח דָּוִד עֲבֹדךָ מִתְהַדָּה תִּצְמִיחַ וְקָרְנֵי
תְרוּם בְּיִשְׁוֹעֲתֶךָ. כִּי לִישׁוֹעֲתֶךָ קָיָינוּ כָּל
הַיּוֹם: בְּרוּךְ אַתָּה יי' מִצְמִיחַ קָרְנֵי יִשְׁוֹעָה:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יי' אֱלֹהֵינוּ. אֵב תִּתְחַמֵּן. חַיִּים
וְרַחֵם עָלֵינוּ. וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצֵּן אֶת
תְּפִלָּתֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת וְתַהֲנוּגִים
אַתָּה. וּמִלִּפְנֵיךָ מִלִּבֵּנוּ רִיקָם אֵל תִּשְׁיָבֵנוּ.
חַנּוּנוּ וְעֲנֻנוּ וְשָׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ
תְּפִלַּת כָּל־פֶּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי' שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

פ' יום התענית לזכר חילוק בין עוננו

עֲנֵנוּ אֲבוֹנֵנוּ. עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוּם הַתְּעִנִּית הַזֶּה. כִּי בְּצַרָּה
גְּדוֹלָה אָנַחְנוּ. אֵל תִּפְּן לְרַשְׁעֵנוּ. וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִלִּבֵּנוּ
מִבְּקִשְׁחֵנוּ. הִיךְ נָא קְרוֹב לְשׁוֹעֲתֵנוּ. טָרֵם נִקְרָא אֵלֶיךָ
אַתָּה תַּעֲנֶה. גִּדְּבֵר וְאַתָּה תִּשְׁמַע. כִּדְּבַר שְׁנֵאמַר. וְהָיָה
טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה. עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֲשִׁמַּע.
כִּי אַתָּה יי' פּוֹדֶה וּמְצִיל. וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצִדִּיקָה:

veliku, iskreno se oslanjamo. Blagosloven da si Ti, Gospode, potporo i pouzdanje pravednika.

XIV blagoslov – Binjan Jerušalajim, zidanje Jerusalima

Nastani se usred Jerusalima, grada Tvog, kao što si govorio i neka bi presto Davida, sluge Tvog, uskoro u njemu podigao. Obnovi ga kao gradevinu večnu, ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji zida Jerusalim.

XV blagoslov – Mašiah ben David, Mesija sin Davidov

Neka uskoro proklija mladica Davida, sluge Tvog, i uzdigni rog njegov spasenjem Tvojim, jer spasenju Tvom smo se nadali i iščekivali ga svakoga dana. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji daje da proklija rog (moć) spasenja.

XVI blagoslov – Šomea tefla, Koji čuje molitve

Čuj glas naš, Gospode Bože naš, Oče Premilostivi, imaj samilosti i smiluj nam se! U ljubavi samilosnoj i sa zadovoljstvom primi molitvu našu jer si Ti Bog Koji čuje molitve i ponizne molitve – pokajnice. Ne dozvoli da prazni od Tebe odemo, o, Kralju naš. Pomiluj nas i usliši nas i čuj molitvu našu jer Ti čuješ molitvu usta svih.*) Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji čuje molitve.

---

*) Na dan posta, prilikom tihe molitve ovde kažemo Anenu

Usliši nas, Oče naš, usliši nas na ovaj dan posta jer smo u velikoj nevolji. Ne obaziri Se na zla naša i ne oglušiti Se o molbe naše, Kralju naš. Budi blizu vapaja našeg kako bi nas uslišio pre nego što k Tebi zavapimo i kako bi nas saslušao dok još govorimo, kao što je rečeno: "I pre nego što zavape, Ja ću se odazvati, još će govoriti, a Ja ću uslišiti."¹⁶ Jer Ti, Gospode, iskupljuješ, spasavaš, uslišuješ i samilosnom ljubavlju ljubiš u svakom trenutku nevolje i muke. **Blagosloven...**

---

¹⁶ Ješajau, Isaija, 65:24.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם
 ישעה. והשב העבודה לרבוך ביתך. ואשי
 ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
 ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל
 עמך:

כלל שם יחזיק המושב לוחמים:

אלהינו ואלהי אבותינו. ועלה יובא. ויניע יראה וירצה.
 ישמע ופקד וזכה. וזכוננו וזכרון אבותינו. וזכרון
 ויושלים עורך. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון כל
 עמך בית ישראל לפניך. הפלטה לטובה. לזמן להסד
 ולרחמים.

כלל חודש ביום ראש החדש הזה.

נחיהם כל שבת ביום חג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
 נחיהם כל שבת ביום חג הסוכות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
 לרחם בו עלינו. ולהושיענו: וזכרנו יי אלהינו בו לטובה
 ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים. בדבר
 ישועה ורחמים. הוסי וחנונו. וחמול ורחם עלינו והושיענו.
 כי אלקי עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ואתה ברחמך הרבים תחפוץ בנו
 ותרצנו. ותחזינה עינינו בשובך לציון
 ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שכינתו
 לציון:

XVII blagoslov – *Avoda*, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vrati službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve – prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

Na *Roš Hodeš* i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dode, dosegne, objavi i naklonost nade, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na *Roš Hodeš* na ovaj dan mladog meseca,

Na polupraznik *Pesaha* na ovaj dan praznika
beskvasnih hlebova, dan
praznika svetog sabora,

Na polupraznik *Sukota* na ovaj dan praznika koliba,
dan praznika svetog sabora,

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Zion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Zion.

מזדים אנחנו לך. שאמה הוא יי אלהינו
 ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו. צור חיינו
 ומגן ישענו. אתה הוא לדר ודר. נודה לך
 ונספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך.
 ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נפיק
 שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך
 שבכל עת. ערב ובקר וצהרים: הטוב פי
 לא כלו רחמיך. המרחם פי לא תמו חסדיך.
 פי מעולם קיינו לך:

המנוחה והמנוחה לזמרים כגון על הנסים.

על הנסים. ועל הפירקן. ועל הנבירות. ועל התשועות.
 ועל הנפלאות. ועל הנחמות. שעשית לאבותינו. בימים
 ההם. בזמן הזה:

(למנוחה)	בימי מתתיה בן יוחנן	(לפנים)	בימי מרדכי
כדן גדול חשמונאי ובניו.		ואסתר בשושן הבירה	
בשעמדה מלכות וזן הרשעה על		בשעמד עליהם המן	

(*) כחזרה העמידם כשהמון לומר תודים הקהל לזמרים:

מזדים אנחנו לך. שאמה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו.
 אלהי פלי בשר. יוצרנו יוצר בראשית. ברכות והודאות
 לשמך הגדול והקדוש על שהחיותנו וקיימתנו. בן תחינו
 ותקיימנו. ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך. לשמור
 חקיך. ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב שלם. על שאנו
 מזדים לך. ברוך אל הודאות:

XVIII blagoslov – *Odaa*, hvala

Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Na *Hanuku* i *Purim* ovde se kaže: *Al Anisim*

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

(Na *Purim*) U dane Mordehaja i Estere u Šušanu prestonici, kada je na njih ustao zlikovac Aman

(Na *Hanuku*) U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv

Prilikom glasne *Amida* dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRabanan*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

הרשע. בקש להשמיד
 להרוג ולאבד את
 כל היהודים. מנעו
 יעד וקן. טף ונשים
 ביום אחד. בשלשה
 עשר לחדש ישנים
 עשר הוא חריט אדר
 ושללם לבזו. ואתה
 ברחמיך הרבים הפרת
 את עצתו. וקלקלת
 את מהשבתו והיטבות
 לו גמולו בדאשתי.
 ותלו אותו ואת בניו
 על העץ. ועשית
 עמהם נסים ונפלאות.
 ונודה לשמך הגדול
 סלה:

עמך ישראל. לשבחם מתורתך
 ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה
 ברחמיך הרבים עמדת להם בעת
 צרתם. רבת את ריבם. דנת את
 דינם. נקמת את נקמתם. מסרת
 גבורים ביד הלשים. ורבים ביד
 גשענים. ורשעים ביד צדיקים.
 וטמאים ביד טהורים. וזדים ביד
 עוסקי תורתך. לה עשית שם
 גדול וקדוש בעולמך. ולעמך
 ישראל עשית תשועה גדולה
 וסרקן פהיום הזה. ואחר כך באו
 בניך לדבר ביתך. ופנו את
 היכלך. וטהרו את מקדשך.
 והדליקו נרות פהצרות קדשך.
 וקבעו שמונה ימים אלו כהלל
 וקדוהארה. ועשית עמהם נסים
 ונפלאות. ונודה לשמך הגדול
 סלה:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
 שמך מלכנו לעולם ועד. וכל החיים
 יודוך סלה:

בספר ימי חטונה וכתוב לחיים טובים כל בני בריה:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת

tražio je da se unište, ubiju i zatru svi Jevreji, od mladog do starog, deca i žene u jedan dan, trinaestog dana dvanaestog meseca, što je mesec *adar*, i da se sramno oplene. Ali Ti, u Svom velikom milosrđu, osujetio si nameru njegovu i pokvario namisao njegovu i na njegovu glavu obratio si naum njegov – i obesiše njega i sinove njegove o drvo. A Ti si učinio za njih čuda i znamenja (na kojima) odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje – Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si horbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesna i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko,

לְעוֹלָם כִּי טוֹב. הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרְתָנוּ סֶלָה
הָאֵל הַטּוֹב: בְּרוּךְ אַתָּה יי הַטּוֹב שְׂמַךְ
וְלֵךְ נָאָה לְהוֹדוֹת:

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה. חַיִּים חַן וְחֶסֶד.
צְדָקָה וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ.
וּבִרְכָנוּ אֲבֵינוּ כָּלֵנוּ יַחַד בְּאוֹר פְּנִיָּךְ. כִּי
בְּאוֹר פְּנִיָּךְ נָתַתְּ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תוֹרָה וְחַיִּים
אֱהָבָה וְחֶסֶד. צְדָקָה וְרַחֲמִים. בְּרָכָה וְשְׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּרוּב עוֹז וְשְׁלוֹם:

בְּסֵפֶר יְמֵי הַסּוּסָה לְיוֹנָתָן:

וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשְׁלוֹם. וּפְרִיָּסָה טוֹבָה. וַיִּשׁוּעָה
וְנַחֲמָה. וְעֲזָרוֹת טוֹבוֹת. נֹכַח וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשְׁלוֹם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשְׁלוֹם אֱמֶן: יְהִי לְרַצּוֹן אֲמְרֵי פִי. וְהַגִּיזוֹן
לְפִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְנוֹאֲלֵי:

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ. וּשְׁפָתוֹתַי מִדְּבַר
מַרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תְרוּם. וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר
לְכָל תְּהִיָּה. פֶּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ. וְאַחֲרַי
מִצּוֹתֶיךָ תְּרַדּוּף נַפְשֵׁי. וְכָל הַקָּמִים עָלַי

jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!*
Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri
je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

XIX blagoslov – Sim šalom, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spasenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.¹⁷

ELOAJ – Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene

¹⁷Ps., 19:15.

לרעה. מהרה דע! עצתם וקולקל מהשבתכם.
 יהיו כמזן לפני ריב. ומלאך ייחזק: עשה
 למען שמך. עשה למען ימנע. עשה למען
 תורתך. עשה למען קדושתך. למען יחלצנו
 ידריך. הושיעה ימנע וענו: יהוה יחלצנו
 אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צדי ועלתי:
 עושה שלום במרומו. הוא ברחמי יעשה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

נשכח לנו חסדך לזכרון כבודך ייחזק עלינו אלמנו.

- : אבינו מלכנו תפאנו לביקך
- : אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה
- : אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך
- : אבינו מלכנו חדש עלינו שנה טובה
- : אבינו מלכנו כשל מעלינו פלגזרות קשית ורעות
- : אבינו מלכנו כשל מהשבות שנאינו
- : אבינו מלכנו השר עצת אויבינו
- : אבינו מלכנו פלה כל-עזר ומשטין מעלינו
- : אבינו מלכנו פלה דבר וחרב ורעה ורעב ושבי ובוה
- : ומשחית ומגפה ושטן ויצר הרע והולאים רעים
- : מבני ברייתך
- : אבינו מלכנו ישלח רפואה שלמה להולי עמך
- : אבינו מלכנו מנע מגפה מנהלתך
- : אבינו מלכנו זכור פי עפר אגתנו

da mi zlo nanesu onemogućići namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.¹⁸ Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomози desnicom Svojom i usliši me.¹⁹ Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.²⁰ Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Na deset dana pokajanja tokom jutarnje i podnevne molitve kažemo *Avinu Malkenu*

Oče naš, Kralju naš, pred Tobom smo grešili.

Oče naš, Kralju naš, nemamo Kralja osim Tebe!

Oče naš, Kralju naš, učini s nama zbog Imena Tvoga!

Oče naš, Kralju naš, obnovi nam godinu dobru!

Oče naš, Kralju naš, poništi nam sve teške i zle odluke!

Oče naš, Kralju naš, poništi zamisli onih koji nas mrze!

Oče naš, Kralju naš, u prah obrati zaveru neprijatelja naših!

Oče naš, Kralju naš, uništi svakog tlačitelja i dušmanina našeg!

Oče naš, Kralju naš, iskoreni kugu, mač, zlo, glad, zarobljeništvo, pljačku, propast i pomor, iskušitelja, zao nagon i bolesti strašne između sinova Saveza Tvog!

Oče naš, Kralju naš, pošalji potpuno ozdravljenje bolesnicima naroda Tvog!

Oče naš, Kralju naš, udalji pošast od baštine Tvoje!

Oče naš, Kralju naš, spomeni se da smo prah!

¹⁸Ps., 35:5.

¹⁹Ps., 60:5.

²⁰Ps., 19:15.

אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ מַחֲלוּ וְסַלַח לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ קַדְעַ הַיָּע גִּזְרֵי דֵינֵנוּ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ מַחֲזֵק בְּהַסְמִיךְ הַרְבִּים כָּל שְׂטָרֵי הַנּוֹכְחוֹתֵינוּ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ מַחַת וְהַעֲבֵר בְּשַׁעֲנֵינוּ מִגֵּד עֵינֶיךָ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ בְּתַבְנוּ בְּסִפֵּי הַיּוֹם מִיּוֹמִים
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ בְּתַבְנוּ בְּסִפֵּי פִדְיוֹתָ וּבְלִבְלָה
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ בְּתַבְנוּ בְּסִפֵּי מַחֲלָה וְסַלִּיחָה וּבִבְרָה
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ בְּתַבְנוּ בְּסִפֵּי גְאֻלָּה וְיִשׁוּעָה
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ וּבְדֵנוּ בְּזַכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ הַעֲמֵה לָנוּ יִשׁוּעָה בְּקִרְבֵּךָ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ הָרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ וְהָרַם קֶרֶן מִשִּׁיחָךְ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ הַחֲוִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ הוֹם וְרַחֵם עָלֵינוּ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנֵנוּ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ
 אֲבִינוּ מִלִּבְנוּ אֵל תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ

נְפִילַת אַפִּים לְמִנְחָה.

אֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִלִּין נִסְתַּחֵן עַל מַיִסַּם סְתָרוֹת וְנִחַח וְלִין כֵּסֵם חֲסִידֵי שֶׁבֶת רֵאשִׁי
 הַרְשֵׁה חוֹל הַמּוֹעֵד כָּל יְשֵׁי נִסְתַּחֵן יְיָ אֵייר הַיָּל כֵּסֵם סִנֵּי לִינֵי לַעֲוָה מִרִּים
 כִּינֵן עַד חֲסִידֵי יְיָם אֵלֶּה סְבִיבוֹתֵי תִשְׁעָה בְּאֵם חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי בְּאֵם עֶרֶב רֵאשִׁי
 הַיּוֹמָה מַעֲרֵב יוֹם כִּפּוּר מִדֵּי סִיף סִבְרֵי חֲנוּכָה מִיו שְׁבַע יָד וְסִיו סֵל אֲרֵר
 רֵאשִׁינֵן וְשֵׁנֵי וְכַפִּים עֵילֵךְ לֹא חֲזָן נִכְחִסִּי

**אֵלֶּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. תְּבֵא
 לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתְּחַנְתָּנוּ.**

Oče naš, Kralju naš, oprosti i otpusti sve prestupe naše! Oče naš, Kralju naš, razderi zlu kob suda našeg! Oče naš, Kralju naš, u preobilju samilosne ljubavi Tvoje poništi sve dugove naše! Oče naš, Kralju naš, izbriši i ukloni bezakonja naša! Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu dobrog života! Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu uhleblja i prehrane dobre! Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izvinjenja, oprosta i pokajanja! Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izbavljenja i spasenja! Oče naš, Kralju naš, spomeni nas se na dobar spomen pred Tobom! Oče naš, Kralju naš, neka bi ubrzo izniklo spasenje naše! Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) Izraela, naroda Svog! Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) pomazanika Tvog, Mesije! Oče naš, Kralju naš, u potpunom pokajanju²¹ vrati nas pred Sebe! Oče naš, Kralju naš, čuj glas naš, smiluj nam se i pomiluj nas! Oče naš, Kralju naš, učini to zbog Sebe ako ne zbog nas! Oče naš, Kralju naš, u ljubavi samilosnoj i na zadovoljstvo Svoje primi molitve naše! Oče naš, Kralju naš, ne odvrati nas praznih ruku od Sebe!

VIDUJ UNFILAT APAJIM ISPOVEST I POKLONJENJE²²

Sledećim danima ne govorimo *Viduj* i *Tahanunim* tokom jutarnje i podnevne molitve: subotom, na *Roš Hodeš*, polupraznikom *Sukota* i *Pesaha*, svih dana meseca *nisana*, 14-og *ijara* na *Pesah šeni*, *Lag laomer*, prvih 12 dana meseca *sivana*, *Tiša beav*, 15-og *ava*, veče uoči *Roš a Šana*, od večeri *Jom Kipura* do kraja meseca *tišrija*, tokom osam dana *Hanuke*, na *Tu bišvat*, 14-og i 15-og *adara* bilo da je *adar rišon* ili *adar šeni* (prestupna godina), i kada se u sinagogi održava *Berit mila*, ili se u njoj nalazi *hatan*, mladoženja.

ANA – Molimo Te, o, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, neka dođe do Tebe molitva naša i nemoj Se skrivati od molitava pokajnica naših

---

²¹ Pokajanje iz ljubavi.

²² *Nefilat apajim* doslovno prostiranje tj. padanje na lice.

שֵׁאִין אֲנֹכִי עִוֵּי פָנִים וְקָשִׁי עֵרְף לֹמֵר לְפָנֶיךָ
 " אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צְדִיקִים אֲנַחְנוּ
 וְלֹא חָטְאנוּ. אֲבָל חָטְאנוּ אֲנַחְנוּ בֵּיתֵנוּ
 וְאֲבוֹתֵינוּ:

אֲשַׁמְנוּ בְּגִדְנוּ. נִזְלְנוּ. דִּבְרָנוּ הוֹפִי וְלִשׁוֹן
 הָרַע. הָעוֹיִנוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ. חָמְסְנוּ. טַבְלָנוּ
 שָׂקָר. יַעֲצָנוּ עֲצוֹת רְעוּת. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
 מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְדְנוּ. עוֹיְנוּ. פְּשִׁעְנוּ. צָרְדְנוּ.
 קָשִׁינוּ עֵרְף. רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ
 וְתַעֲתַעְנוּ. וְסָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
 הַטּוֹבִים וְלֹא שׁוּה לָנוּ. וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל־
 הַבָּא עֲלֵינוּ. כִּי אָמַרְתָּ עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
 הִרְשַׁעְנוּ:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָרָה וּבַעַל הַרְחָמִים.
 גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶּיךָ הוֹדַעְתָּ לְעֵינָי מִקֶּדֶם.
 וְכֵן כָּתוּב בַּתּוֹרָתְךָ: וַיֵּרֶד " בְּעֵינָי וַיִּתְנַצֵּב
 עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם "י. וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיַּעֲבֵר " עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא. "י אֵל רַחוּם
 וְרַחוּן. אֲרָךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאֵמֶת: נֹצֵר
 חֶסֶד לְאֵלֶפִים. נִשְׂאָ עוֹן וְפָשַׁע וְחַטָּאת.
 וְנִקְיָה:

jer nismo toliko drski niti tvrdovrati da kažemo pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših: "Pravedni smo i nismo sagrešili" jer zaista smo zgrešili, prestupe i bezakonje smo počinili, mi kao i očevi naši i rodbina naša.

AŠAMNU – Skrivili smo, izdali smo, ukrali smo, govorili smo jezikom pretvornim i zlim, prestupe smo prouzrokovali, bezakonja smo prouzrokovali, razvratu smo se prepuštali, iznuđivali smo, lažno smo optuživali, loše savete smo davali, lagali smo, raskalašno smo se ponašali, bunili smo se, gnevili smo se, samovoljni smo bili, prestupili smo, bezakonje smo počinili, tlačili smo, tvrdoglavi smo bili, bili smo zli, potkupljivali smo, sramna dela smo počinili, zastranili smo i druge smo naveli da zastrane. Udaljili smo se od zapovesti Tvojih i od dobrih odredaba Tvojih, ali nam to nije pomoglo. Ali Ti si pravedan u svemu što nas je snašlo jer si Ti istinu učinio, a mi smo zlo činili.²³

EL – Bože, Ti si spor na gnev i Gospodar ljubavi samilosne. Veličinu ljubavi Tvoje samilosne i dobrote Tvoje milosne obznanio si poniznome²⁴ u dane pradavne, kao što piše u Tori Tvojoj: "A Gospod side u oblaku i stade onde s njim i zazva Ime: 'Gospode'."²⁵ I tamo je rečeno:

VAJAAVOR – "I Gospod prođe ispred njega i uzviknu: 'Gospod, Gospod Bog milostiv i milosrdan, spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću. Koji čuva milost hiljadama pokolenja, podnosi prestup, bezakonje i greh i oprašta (onima koji se pokaju)'."²⁶

²³ Nehemija, 9:33.

²⁴ Mojsiju, videti, Bamidbar, Brojevi, 12:3.

²⁵ Šemot, Izlazak, 34:5.

²⁶ Isto, 34:6-7.

רחם והתן. הפאנו לפניה. רחם עלינו והושיענו:

(ס) לדרך. אלהי נפשי אשא: אלהי בך
 בטחתי אל אמונתך אל יעזב אתי אלהי:
 גם כל קוץ לא יבשה. יבשו המגדים ריבם:
 דרכיך יי הודיענו. ארחובתך למדנו:
 הדריכנו באמתך ולמדנו כי אלה אלהי
 ישעי. אלהי קיונו כל היום: ועל דמקד יי
 והסדק כי מעולם המרה: הטאת נעור
 ופשעי אל תזכור. כהסדק זכרילי אתה.
 למען טובך יי טוב וישר יי על בן יורה
 הפאים בדרך: ידרך ענום במשפט. וילמד
 ענוים דרכו: כל ארחות יי חסד ואמת.
 לנערי בריתו ועדתיו: למען שמך יי וסלחת
 לעוני כי רב הוא: מי זה האיש ירא יי יורנו
 בדרך יבהר: נפשו בטוב תלין. ורעו יורש
 ארץ: סוד יי ליריאו. וביתו להודיעם: עני
 תמיד אל יי כי הוא יוציא מרשת תגלי
 פנה אלי והנני. כי יהוד ועני אני: צרות
 לבבי הרחיבו. ממעוקותי הוציאני: ראה
 עני ועמלני ושא לכל הטאתי: ראה אויבי
 כי רפו ושנאת המס שנאני: שמרה נפשי
 והצילני אל אבוש כי הסותי בך: תם וישר

RAHUM – Milostivi i Milosrdni, zgrešili smo pred Tobom, smiluj nam se i spasi nas.

(Ps. 25) Davidov. K Tebi, Gospode, uzdižem dušu svoju. Bože moj, u Tebe se uzdam! Ne daj da se osramotim, da se ne vesele nada mnom dušmani moji! Koji se u Tebe uzdaju neće se osramotiti; neka se osramote oni koji uzalud iznevere. Puteve Tvoje, o, Gospode, pokaži mi, stazama Tvojim nauči me. Uputi me na istinu Tvoju i nauči me jer si Ti Bog spasenja mog, Tebi se nadam svakog dana. Seti se ljubavi Tvoje samilosne, Gospode, i dobrote Tvoje milosne jer su otkako je veka. Grehova mladosti moje i bezakonja mojih ne spominji, Ti me po milosti Tvojoj pomeni radi dobrote Tvoje, Gospode. Dobar je i pravedan je Gospod, stoga On pokazuje grešnicima put. On ponizne u pravdi vodi i uči krotke putu Svom. Sve staze Gospodnje su milost i istina onima koji drže Savez Njegov i svedočanstva Njegova. Radi Imena Tvoga, Gospode, oprosti prestup moj jer je velik. Ko je čovek koji se Gospoda boji? On će mu pokazati koji put da izabere. Duša će njegova u dobru počivati i seme će njegovo naslediti zemlju. Tajna je Gospodnja u onih koji Ga se boje i Savez Svoj njima objavljuje. Oči su moje svagda ka Gospodu upravljene jer će On izbaviti iz zamke noge moje. Obrati se k meni da bih našao milost u očima Tvojim jer sam sâm i siromah. Žalosti srca mog umnožiše se, iz nevolja mojih izbavi me. Vidi muku moju i patnju moju i oprosti sve grehe moje. Pogledaj neprijatelje moje kako se umnožiše i kakvom me mržnjom nasilnom mrze. Sačuvaj dušu moju i izbavi me, ne daj da se osramotim jer u Tebi sam zaklon našao. Bezazlenost i čestitost

יעזבנו. כי קיימת: פדה אלהים את ישראל
 מכל צרותיו: והוא יפדה את ישראל מכל
 צרותיו:

" אלהי ישראל טוב מחרון אפך והתחם
 על הגדה לעמך:

אלהי מלכנו. אלהי אלה: אלהי מלכנו.
 אין לנו מלך אלא אלה: אלהי מלכנו. רחם
 עלינו: אלהי מלכנו. הנה ישנו כי אין לנו
 מושלם טובים: עשה עמנו צדקה וחסד
 למען שמך הגדול והרשיענו. ואמחנו לא
 ידע מה נעשה כי עליך ענינו: וסר רחמך
 " וחסדיך. כי מעולם הפתו: והו חסדיך
 " עלינו. באשר יחלט לך: אל תזכור לנו
 עונות ראשונים. מהר יקדמונו רחמך כי
 דלנו מאד: עזרנו בשם " עושה שמים
 וארץ: הגנו " הגנו. כי רב יטבענו בזה:
 פרנו רחם תזכר. פרנו אהבה תזכר. פרנו
 יקדחת תזכר. פרנו תמימות תזכר: "
 הושיעה. המלך יעננו ביום קראנו: כי הוא
 ידע וצדנו וסור כי עפר אהנו: עזרנו אלהי
 ישענו על דבר גבור שמך. ותצילנו וכפר
 על חטאתנו למען שמך:

neka me štite jer se u Tebe uzdam. Otkupi, o, Bože. Izrael od svih nevolja njegovih. I On će otkupiti Izrael od svih prestupa njegovih.²⁷

ADONAJ – Gospode, Bože Izraela, odvрати se od gneva Svoga i poštedi narod Svoj od zla.²⁸

AVINU – Oče naš, Kralju naš, Ti si Otac naš! Oče naš, Kralju naš, nemamo Kralja osim Tebe! Oče naš, Kralju naš, milostiv nam budi! Oče naš, Kralju naš, smiluj nam se i usliši nas jer nema u nas dobrih dela! Učini nam pravdu i milost radi Imena Svog velikog i izbavi nas! I mi ne znamo šta više da činimo jer u Tebe su upravljene oči naše! Opomeni se samilosne ljubavi Svoje, Gospode, i dobrote Svoje, jer su otkako je veka!²⁹ Neka je dobrota Tvoja, o, Gospode, nad nama kao što se u Tebe uzdamo. Ne pomini predašnje prestupe naše, neka nas brzo preduhitre milosti Tvoje jer veoma osiromašismo. Pomoć je naša u Imenu Gospodnjem, Sazdatelju nebesa i zemlje. Smiluj nam se, o, Gospode, smiluj nam se, jer smo se sramote siti nasitili.³⁰ U gnevu seti se milosti.³¹ U gnevu seti se ljubavi. U gnevu seti se vezivanja.³² U gnevu seti se krotkosti.³³ Gospode, pomози! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo! Jer dobro zna kako smo sazđani, opominje se da smo prah. Pomози nam, Bože spasenja našeg, radi slave Imena Tvoga, izbavi nas i oslobodi nas grehova naših radi Imena Tvoga.³⁴

²⁷ Ps. 130:8.

²⁸ Šemot, Izlazak, 32:12.

²⁹ Ps., 25:6.

³⁰ Ps., 33:22; Ps., 79:8; Ps., 124:8; Ps., 123:3.

³¹ Havakuk, 3:2.

³² Isaka.

³³ Praoca Jakova, videti, Pos., 25:27.

³⁴ Ps., 20:10; Ps., 103:14; Ps., 79:9.

התן לומר קדים הקהל ורק אצוני יתקן כן מיתרים

(פ) למנצח בנגינת מזמור שיר: אלהים
 יתנו ויקרבנו. יאר פניו אתנו סלה: ידעת
 בארץ דרכי. בכל-עים ישועתה: יודוק
 עמים אלהים. יודוק עמים כלם: ישמחו
 וירננו לאמים. פי תשפט עמים מישראל.
 ולאמים בארץ תנחם סלה: יודוק עמים
 אלהים. יודוק עמים כלם: ארץ נתנה בייליה
 יברכנו אלהים אלהינו: יברכנו אלהים.
 ויראו אותו כל-אבסי ארץ:

ונתנו סגת לאלהים:

(ש) " מלך נאות לבשו. לבשו " עו התאות. אף תבון
 תבל בל-המוט: נכון פסאך מאו. מעולם אתה: נשאו
 נהרות "י. נשאו נהרות קולם. נשאו נהרות דבנים: מקלות
 מים רבים אדירים משברי ים. אדיר בקרום "י: ערתוך
 נאמנו מאד. לביהך נאה קדש. " לארך ימים:

התן לומר קדים יחא בלמח נח (q 360).

עלינו לשבח לארון הבל. לתת גדלה
 ליוצר בראשית. שלא עשנו פגוי הארצות.
 ולא שמונו כמשפחות האדמה. שלא שם
 חלקנו בהם. וגודלנו בכל המונם. ואנחנו
 משתחיים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש

Na ovom mestu predmolitelj kaže *Kadiš titkabal* str. 359.

(Ps. 67) Načelniku pevačkom. Uz žičane instrumente. Hvalospev. Pesma. Neka bi nam se Gospod smilovao i blagoslovio nas, obasjao nas licem Svojim, *Sela!* Da bi se znao na zemlji put Tvoj, po svim narodima spasenje Tvoje. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Da se raduju i kliču narodi jer sudiš narodima pravedno i narodima na zemlji upravljaš. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Zemlja plod svoj dade, blagosilja nas Bog, Bog naš! Blagoslovio nas Bog i neka bi Ga se bojali svi krajevi zemaljski!

Na *Erev Šabat* umesto psalma 67 kažemo:

(Ps. 93) Gospod caruje, zaogrnu Se ponosom, zaogrnu Se Gospod, silom Se opasa, utvrdi se vaseljena, nikada se uzdrmati neće. Presto je Tvoj od iskona utvrđen, od pravka Ti si. Podižu reke, o, Gospode, podižu reke glasove svoje, podižu reke hučne valove svoje. Od hujanja vode velike i silne, od besnih valova morskih, silniji si Ti na visini, Gospode. Svedočanstva su Tvoja verna veoma, domu Tvome Svetinja dolikuje, Gospode, u sve dane.

Predmolitelj kaže *Kadiš jee šelama raba* (str. 361).

Završna molitva *Alenu lešabeah*:

Na nama je da slavimo Gospodara svega, da veličamo Sazdatelja postanja, jer nas nije učinio poput naroda zemalja, niti nas je postavio poput porodica zemlje, niti nam je dodelio naslede poput njihovog i sudbinu poput one ostalih ljudi. Mi sebe prostiremo pred Kraljem svih kraljeva, pred Svetim,

ברוך הוא. שהיא נטה שמנו יתנו אלה
 ומושב יקרו בשמים ממעל ושבת על
 עננה מרומים הוא אלהי אלה עת אלה
 אלה מלמנו ואנו יתנו ואלה עת אלה
 ודעת דום נהשת אל עתו של "הוא"
 הלאהם בשמים ממעל ועל הארץ עתה
 אין עתה.

על פן נקרא לו "אלהי" לאלהי לאלהי עתה
 בתפארת עתה. ואלהי לאלה עתה
 והאלהים עתה עתה עתה עתה עתה
 ומלכות שדי ואלהי עתה עתה עתה עתה
 להפלות אלהי עתה עתה עתה עתה עתה
 על-יושבי תבל. פן על תרוע פתחך
 תשבע כל ישיבן לעמך "אלהי עתה עתה
 ופולחן ותכבוד שגור יקח יתנו ויקבלו
 כלם את עול מלכותך ותמלך עליהם
 מדורה לעולם ועד. פי המלכות שלך היא
 ולעולמי עתה המלך פתחך. פתחך פתחך
 "ימלך לעולם ועד: ואלהי עתה "למלך
 על פת-הארץ: פיום תהילת יהוה "אחד
 ושמו אחד:

neka je blagosloven On Koji nebesa razastire i zemlju utemeljuje, i Presto Slave Njegove je na nebesima gore, a Božanska Sveprisutnost snage Njegove u najvišim visinama. On je Bog naš i nema drugoga. Uistinu, On je Kralj naš i ne postoji ništa osim Njega, kao što u Tori piše: "Znaj danas i usadi u srce svoje da je Gospod Bog gore na nebesima i dole na zemlji, nema drugog."³⁵

AL KEN – Stoga nadu svoju u Tebe polažemo, Gospode Bože naš, da ćemo uskoro ugledati sjaj snage Tvoje kada ukloniš kumire sa zemlje, kada lažni bogovi budu potpuno uništeni, kako bi se svet usavršio u kraljevstvu Svemogućeg, kako bi svi ljudi Tvoje Ime zazivali, a svi koji na zemlji zlo čine, Tebi se obratili. Spoznaće i saznaće svi stanovnici sveta da se pred Tobom svako koleno pregiba, da se Tobom svaki jezik zaklinje. Pred Tobom, Gospode Bože naš, će se klanjati i kolena pregibati i ničice padati i veličanstvu Imena Tvog slavu odavati i svi oni će na sebe primiti jaram kraljevstva Tvog, a Ti ćeš uskoro zakraljevati nad njima zauvek i zanavek. Jer je kraljevanje Tvoje i Ti ćeš doveka u slavi vladati, kao što je napisano u Tori Tvojoj:³⁶ "Gospod će kraljevati doveka." I rečeno je:³⁷ "I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini."

³⁵ Devarim, Pon. zak., 4:39.

³⁶ Šemot, Izl., 15:18.

³⁷ Zah., 14:9.

ערבית של חול

מִיּוֹם הַיּוֹם הַזֶּה

(ה) בָּרַבִּי נִפְשֵׁי אֵת "י אֱלֹהֵי נְהַלְתָּ
מֵאֵת הַיָּד וְהַיָּד לְבִשְׁתָּ: עֵשָׂה אֵת נִשְׁלֵמָה.
נֹסַח שָׁמַיִם כִּי יֵעָשֶׂה: הַמְקַדָּה בַּמִּים עֲלֵיתָ.
הַשָּׁם עֲנִים רַבִּי. הַמְקַדָּה עַל כִּנְפֵי רוּחַ:
עֵשָׂה מֵלֶעֱבֹי הַחַיִּת. מִשְׁתַּחֲוֵי אֵת לַחֵם:
יִסַּד אֶרֶץ עַל מַבְעֵיהָ. כֹּל הַמִּיט עֵלֶם וְעַד:
הַחֹם כִּלְבוּט כַּסִּיתָ. עַל הַרִים יַעֲמֵדוּ מִים:
מִן גְּעַרְתֶּךָ יִעֲשֶׂי. מִן קוֹל רַעֲמֶךָ יִחַפְּזוּ:
יַעֲלוּ הַרִים יִרְדּוּ בַקְעֵית. אֵל מְקִים זֶה יִסְדֶּת
לָחֵם: גְּבוּל שְׁמֵת כֹּל יַעֲבֹרוּ. כֹּל יִשׁוּבוּן
לְכַסּוֹת הָאָרֶץ: הַמְשַׁלַּח מַעֲנִים בְּנַהֲלִים
בֵּין הַרִים יִהְלֹכוּ: יִשְׁקוּ כֹל חֵיתוֹ שְׂרֵי.
יִשְׁכְּרוּ פְּרָאִים צִמָּאִם: עֲלִידֵם עוֹף הַשָּׁמַיִם
יִשְׁכּוּ. מִבֵּין עַפְאִים יִתְנוּ קוֹל: מִשְׁקָה הַרִים
מַעֲלִיזֵיהֶם. מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִשָּׁבַע הָאָרֶץ:
מִצִּמּוֹת הַצִּיר לְבַהֲמָה. וְעֵשֶׂב לְעַבְדַת הָאָדָם
לְהוֹצִיא לָחֵם מִן הָאָרֶץ: וַיִּין יִשְׁמַח לִבְב
אִנוּשׁ. לְהַצְחִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן. וּלְחֵם לִבְב
אִנוּשׁ יִסְעַד: יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי "י אֶרֶץ לְבָנוֹן

VEČERNJA MOLITVA RADNIM DANOM

Hvalospev za *Roš Hodeš*

(Ps. 104) Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda! Gospode Bože moj, neizmerno si uzveličan. Obukao si Se u slavu i veličanstvo. Svetlošću se kao plaštom ogrée, nebesa poput šatora razapinje. Koji vodom pokriva odaje Svoje na visinama, od oblaka čini kola Svoja, Koji ide na krilima vetra. Glasnike Svoje od vetrova čini, sluge Svoje od plamenova ognjenih. Utvrdio je zemlju na temeljima njenim, nikada se uzdrmati neće. Pokrio si je vodama bezdanim kao haljinom, na gorama stoje vode. Kada se glas Tvoj prolomi, one ustuknu, od gromovnog glasa Tvog, u strahu bezumnom one uteknu. Uspinju se na planine i silaze u doline na mesto koje si im odredio. Među si postavio koju neće preći, niti će se vratiti da poplave zemlju. On usmjerava izvore u reke nabujale, između planina one teku. Iz njih se sve zveri poljske napajaju, divlji magarci žed svoju gase. Uz njih se gnezde ptice nebeske i glas se njihov kroz grane razleže. On s visina Svojih planine napaja, plodovima dela Tvojih siti se zemlja. On daje da trava stoci niče i bilje da čoveku služi, da izvodi hleb iz zemlje. I vino koje veseli srce čoveku, i ulje da lice svoje osjaji, i hleb da srce čoveku okrepi. Site se drveta Božija, kedri libanski,

אלו הם הפירות אשר צמחו בארץ ישראל והם הארבעה עשר
 מיני פירות שהוציא לנו ה' אלהינו מארץ ישראל והם
 החמשה עשר מיני פירות שהוציא לנו ה' אלהינו מארץ
 ישראל והם החמשה עשר מיני פירות שהוציא לנו ה'
 אלהינו מארץ ישראל והם החמשה עשר מיני פירות
 שהוציא לנו ה' אלהינו מארץ ישראל והם החמשה עשר
 מיני פירות שהוציא לנו ה' אלהינו מארץ ישראל והם
 החמשה עשר מיני פירות שהוציא לנו ה' אלהינו מארץ
 ישראל והם החמשה עשר מיני פירות שהוציא לנו ה'

koje On posadi. Na njima ptice gnezda svijaju, dom je rodin na čempresima. Gore visoke je dao divokozama, stenje je pribežište zečevima. Meseć je stvorio da vremena označava, Sunce poznaje zalazak svoj. Prostireš tamu i biva noć, kada izlaze sve zveri šumske. Lavići riču za plenom i od Boga hranu sebi traže. A kad Sunce grane sakupljaju se i odlaze da legnu u obore svoje. Tada izlazi čovek na delo svoje i na rad svoj do večeri. Kako su raznovrsna dela Tvoja, o, Gospode! Sva si ih u mudrosti napravio, puna je zemlja blaga Tvoga. Ovo je more veliko i prostrano, u njemu vrve gmizavci kojima broja nema, životinje male i velike. Tu lade plove i neman¹ koju si stvorio da se igra u njemu. Svi oni željno Tebe čekaju da ih na vreme nahraniš. Daješ im i oni je sabiru, ruku Svoju otvaraš i oni se dobra nasite. A kada lice Svoje odvratiš smetu se, kada im oduzmeš dah njihov, oni nestaju i u prah se svoj vraćaju. Dah Svoj kada im pošalješ, iznova nastaju i (tako) lice zemlje obnavljaš. Neka je doveka Slava Gospodnja, neka se raduje Gospod delima Svojim! On pogleda zemlju i ona se potrese, dotakne bregove i oni se zadime. Pevaću Gospodu dokle god živim i hvalospeve ću uznositi Bogu svome dokle god me bude. Neka Mu omili plod usana mojih² i ja ću se radovati u Gospodu. Neka nestane grešnika sa zemlje

¹ Levijatan, mitsko vodeno čudovište.

² Doslovno: Neka Mu bude mio razgovor moj.

ורשעים עוד אנו. ברמי נפש את יי הללויה:

משה יהוה המצוה של בשר.

(ק) הודו לך כי טוב. כי לעולם חסדו: ואמר: נא לי יי
אשר נאלם מה עז: ויארצות קצתם. מניחה ומשערת.
מצפון ופנים: קצי במדבר בישומן דרך. עד מושב לא
מצאו: רעים הם עמאום. נפלים בהם קדמתי: ויעקו
אל יי בעז להם. מניקותיהם יצולם: וידעום בדרך
ישדה. ללפת אל עד מושב: יהוה לך חסדו. ונפלאותיו
לכני אדם: כי השביע נפש יונקתה. ונפש העבה מלא
טוב: יטבי הטיף ועדויה. אשרו עני וברו: כי חסדו
אשרו אל. ועבת עליון נאמו: ונבנו באשל לבם. קטלו
ואין עזר: ויעקו אל יי בעז להם. מניקותיהם ורשעים:
יצאם מהטיף ועלמית. ומשחיתיהם ימקו: יהוה לך
חסדו. ונפלאותיו לכני אדם: כי אשר דלתות מדות.
וכריתו כחול גזע: אילים מדרך פשעם. ומניקותיהם
ותעשו: כל אלה תתעב נפשות. ונצו עד שיער מות:
ויעקו אל יי בעז להם. מניקותיהם ורשעים: ישדה
דברו ורפאם. ויפלים משחיתיהם: יהוה לך חסדו.
ונפלאותיו לכני אדם: ונפשו ופתי תודה. ויכפרו מעשיו
ברכה: יהוה היום באניות. עושי מלאכה במים רבים:
הקה נאו מעשי יי. ונפלאותיו במשולח: נאמר נעמד
רוח סעדה. וקדומם גליו: ועלו שמים. יהוה תהומות.

i zlikovaca neka ne bude više. Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

Hvalospev za *Pesah* i polupraznik *Pesaha*

(Ps. 107) Hvalu Gospodu odajte jer je dobar, jer je dovela milost Njegova. Tako neka kažu oni koje je Gospod izbavio, koje je izbavio iz ruke neprijatelja. Iz zemalja sabra ih, od istoka i zapada i severa i mora. Izgubiše se u pustinji na stazi pustoj, grada naseljenog ne nadoše. Gladni i žedni behu i duša njihova iznemože u njima. Tada zavapiše Gospodu u mucij svojoj i On ih izbavi iz nevolje njihove. I izvede ih na pravi put da stignu u grad naseljen. Neka odaju hvalu Gospodu za milostivu dobrotu Njegovu i za čudesa Njegova sinovima ljudskim. Jer on napoji dušu žednu i napuni dobrotom dušu gladnu. Sedeše u tami i u senci smrti, okovani u bedu i u gvožđe, jer se protivili reči Božijoj i savet Svevišnjega prezreše. I On srca njihova mukama ponizi, spotakoše se i ne beše nikog da im pomogne. Tada zavapiše Gospodu u mucij svojoj i On ih izbavi iz nevolje njihove. Izvede ih iz tame i iz senke smrti i raskide okove njihove. Neka odaju hvalu Gospodu za milostivu dobrotu Njegovu i za čudesa Njegova sinovima ljudskim. Jer On razbi vrata bakrena i gvozdene poluge slomi. Bezumnici stradaše zbog puta bezakonja svog i zbog prestupa svojih. Svako se jelo gadilo duši njihovoj i do kapija smrti oni dođoše. Tada zavapiše Gospodu u mucij svojoj i On ih izbavi iz nevolje njihove. Posla reč Svoju i isceli ih, izbavi ih iz ponora njihovih bezdanih. Neka odaju hvalu Gospodu za milostivu dobrotu Njegovu i za čudesa Njegova sinovima ljudskim. I neka prinesu žrtvu - zahvalnicu i pesmom neka opevaju dela Njegova. Koji lađama po moru plove da po vodama silnim trguju, oni su videli dela Gospodnja i čudesa Njegova u dubini. On reče, a olujni se vetar uzvitla što u visinu diže morske talase. Uzdižu se do nebesa i spuštaju do bezdana,

נפישם פדעה תרמינגו: יחזי ימיני משבתי. יכל קבמתם
 תתבלעו: יעסקו אל " בער קתם. יתעסקתהם יעמאם:
 יקם סערה להקמה. יחשו גלותם: יתעבדו כי יתקין.
 יתקם אל מהו הפעם: יחזי לני קסתי. יתבלעני לפני
 אדם: יתוממיהו בקהל עם. יתמישב וקנים יתלחמו:
 יתשו קרות למדבר. ומצא מים לעמאין: ארן פרי
 למלקה. מרעת יושבי קתו: יתם מדבר לאנס מים. יארן
 עיה למצא מים: יתשב יתם רעבים. יתכוני עד מישבו
 יתעני ידות יתעני קרמים. יתעני פרי תביאה: יתכנס
 יתכנו מאד. ובהתקם לא יתעני: יתעני ויתח. מיעד
 קעה ויקן: יתפך פו על גדיבים. ותעם בתו לא דקף:
 יתשוב אבין מעני. יתם פעאן משפחות: יתא יתדים
 יתעמתי. וכל עילה קבשה פקו: פו קתם יתעמד אלה.
 יתכוננו הסדי יי:

מנוחים לחול המועד של סבית.

(ט) למנוחה משביל לבני קתו: כאיל תעני על אפיקו
 מים. בן נפשי תעני אלקי אלהים: עמקה נפשי לאלהים.
 לאל חי. קתו אבוא ואראה פני אלהים: קתה לי דמעתי
 לתם יתם גלית. באמו אלו כל היום אה אלקיך: אלה
 אצרכה ואצרכה עלי נפשי. כי אעבוד פקד אדם עד
 בית אלהים. בקול קנה ותודה קמן חנג: מה תשתוקחי
 נפשי ותקמי עלי. הוחילי לאלהים. כי עוד אודנו
 ישיעות פניו: אלהי עלי נפשי תשתוקה. על בן אצרכך

duša se njihova u zlu (tj. strahu) razliva. Posreću i ljuljaju se kao pijani, sve mudrosti njihove nestaje. Tada zavapiše Gospodu u muci svojoj i On ih izbavi iz nevolje njihove. On oluju u zatišje obraća i talasi se njeni umiruju. Raduju se jer su se (talasi) umirili i On ih vodi u luku željenu. Neka odaju hvalu Gospodu za milostivu dobrotu Njegovu i za čudesna Njegova sinovima ljudskim. Neka Ga na saboru narodnom uzvisuju, neka Ga hvale na veću staraca. On reke u pustinju pretvara, a izvore vodene u zemlju suhu i žednu i zemlju rodnu u močvaru slanu zbog zla onih koji na njoj žive. U jezera pustinju pretvara i zemlju suhu u izvore vode. Tamo gladne naseljava i oni osnivaju grad za stanovanje. Seju polja, sade vinograde i daju plod žita. On ih blagosilja i oni se veoma množe, a i stoku njihovu ne umanjuje. Proređeni behu i prezreni pod teretom zla i tuge. Izliva prezir i sramotu na knezove i zavodi ih da lutaju po pustinji gde nema puteva. Iz nemaštine podiže ubogog, a porodice kao stado umnoži. Smerni će i čestiti videti to i radovaće se, a svako će bezakonje zatvoriti usta svoja. Ko je mudar da ovo sačuva shvatiće dobrotu milosti Gospodnje.

Hvalospevi za *Sukot* i polupraznik *Sukota*

(Ps. 42) Načelniku pevačkom. Nadahnuta pouka³ sinovima Korahovim. Kao što košuta čezne za izvorima voda, tako duša moja čezne za Tobom, o, Bože! Žedna je duša moja Boga, Boga živoga. O, kada ću doći i pokazati se pred licem Božijim? Suze su mi hleb moj dan i noć kada mi govore svaki dan: "Gde je Bog Tvoj?" Duša se moja izliva kad se opomenem dana kada sam na čelu silnog sveta stupao u Dom Božiji uz radosno kliktanje i usred pesama hvale. Zašto si klonula, dušo moja, i zašto žališ u meni? Uzday se u Boga jer ću još hvalu Njemu unositi radi spasonosnog prisustva Njegovog. O, Bože moj, klonula je duša moja u meni, stoga se spominjem Tebe

³*Maskil* – postoje dva moguća značenja: a) jedan od naziva za psalme; b) psalam koji donosi neku moralnu pouku.

מארץ יבן. והרמנים מהם מעצרי: תהום אל תהום
 קורא לקול צוודק. כל משבירך ונלך עלי עבדו: יזם
 יציה " הסה: ובלילה שיחה עמי. תפלה לאל תי:
 אמרה לאה שלי למה שבתני. למה קרה אלה בלחן
 אויב: ברצה מעצמותי הרבני צודק. באמנם אלי כל
 היום איה אלהיך: מה תשתוקתי נפשי ומה תהמי עלי.
 הוהילי לאלהים. כי עוד אדמי ישועות בני ואלהי:

(י) שפטי אלהים וריבה ריבי מני לא הסיד. מאיש
 מדמה ועוקה תבלטי: כי אקה אלהי מעוני. למה ונתתני.
 למה קרה אתה לך בלחן אויב: שמה אורך ואמתך המה
 נהוני. ובוואני אל הר קדשך ואל משבנותך: ואבואה
 אל מוכה אלהים. אל אל שמחת גילי. ואורך בכמר
 אלהים אלהי: מה תשתוקתי נפשי ומה תהמי עלי. הוהילי
 לאלהים כי עוד אדמי ישועות בני ואלהי:

מוזמר להנחה.

(י) מוזמר שיר הנפת הבית לדוד: ארוממך " כי
 רליתני. ולא שמחת אויבי לי. " אלהי שועתי אליך
 ותרפאני: " העלית מן ישאל נפשי. היתני מרדי בור:
 זמרו לוי הסודיו. והודו לזכר קדשו: כי רגע באפני. תים
 ברצוני. בערב ילן בני. ולבקר רעה: ואני אמרתי בשלוי.
 כל אמוט לעולם: " ברצונך העמדת להררי עני הסתרת
 פניך היתני נכחל: אליך " אקרא. ואל " אתחנן: מה
 בצע בדמי ברדתי אל שחת. הוודך עפר. הוגיד אמתך:

iz zemlje Jordana i Hermona, sa brda Misar. Bezdan dozi-
va bezdan hukom slapova Tvojih, svi valovi Tvoji i talasi
Tvoji preko mene predoše. Neka bi danju Gospod zapove-
dio milost Njegovu, a noću je pesma Njegova kod mene,
molitva Bogu života moga. Reći ću Bogu, Steni mojoj: "Za-
što si me zaboravio? Zašto da sumoran idem pod teretom
neprijatelja?" Poput ubojitog bodeža u kostima mojim je
poruga dušmana mojih koji mi svakog dana govore: "Gde je
Bog tvoj?" Zašto si klonula, dušo moja, i zašto žališ u meni?
Uzdaj se u Boga jer ću još hvalu Njemu uznositi, spasenju
lica mog i Bogu mom.

(Ps. 43) Sudi me, o, Bože, i rasudi raspru moju s naro-
dom bezbožnim, od čoveka lukavog i nepravednog izbavi
me. Jer si Ti, Bože, utvrđenje moje: zašto si me odbacio?
Zašto da sumoran idem pod teretom neprijatelja? Pošalji
svetlost Tvoju i istinu Tvoju: neka me vode, neka me dove-
du do gore Svetinje Tvoje i dvorova prebivanja Tvog. I pri-
stupiću k žrtveniku Božijem, k Bogu radosti kliktanja mog,
hvalu ću Ti prineti na harfi, o, Bože, Bože moj. Zašto si klo-
nula, dušo moja, i zašto žališ u meni? Uzđaj se u Boga jer ću
još hvalu Njemu uznositi, spasenju lica mog i Bogu mom.

Hvalospev za *Hanuku*

(Ps. 30) Hvalospev, pesma za posvećenje Hrama. Davi-
dov. Uzvisivaću Te, o, Gospode, jer si me uzdigao i nisi dao
da se neprijatelji moji nada mnom raduju. Gospode, Bože
moj! K Tebi zavapih i Ti me isceli. Gospode! Iz ponora bezda-
na uzneo si dušu moju, uzdržao me na životu da u jamu ne
sidem. Pojte Gospodu, pobožnici Njegovi, vi koji se u Njega
uzdajete, hvalu odajte Svetom Imenu Njegovom. Jer gnev
Njegov samo trenutak traje, a do kraja života milost
Njegova. S večeri plač noćiva, s jutrom kliktanje sviće. I ja
rekoh u miru svom, doveka posrnuti neću. Gospode, Voljom
Svojom utvrdio si goru moju snagom, ali Ti sakri lice Svoje
i ja se smetoh. Tada ću Tebe, Gospode, zazivati i Gospodu
mojemu ću se moliti. Kakav je dobitak od krvi moje, od sila-
ska mog u grob? Hoće li Te prah slaviti ili kazivati istinu
Tvoju?

שמע יי ודמני יי היה עזר לי: הפנת מספדי למקוה
לי. פתחת שקי והאזרני שמתח: למינן ומרד כבוד ולא
ידם. יי אלהי לעולם אודך:

מומיה לפניהם.

(כ) למנצה על אילת השחר. מומיה לקוד: אלי אלי
למה עזבתני. רחוק טיישעתי דברי שאנתי: אלהי אקרא
יומם ולא תענה. ולילה ולא דומיה לי: ואתה קדוש.
יושב תהלות ישראל: כך בטהו אבותיני בטהו ותפלטימו:
אליך זעקי ונמלטינו. כך בטהו ולא בושנו: ואנכי תולעת
ולא איש. הרפת אדם ובנו עם: כלדראי ילעינו לי.
נפטירו בשפה נייעו ראש: גל אל יי ופלטתנו. יצילנו פי
הפין בון: פי אתה גהו מבטן. מבטתו על שדי אמי:
עליך השלכתי מרחם. מבטן אמי אלי אתה: אל תרחק
מפני פי צרה קרובה. פי אין עזר: סבבנו פדים רבים.
אפירו בישן בתרוני: פצו עלי פיהם ארזה טרף ושאי:
פמים נשפכתי. והתפרדו כל עצמותי. היה לבי פהונג.
נמס פתוך מעי: יבש פהרש פהו. ולשוני מדבק מלקוחי.
ולעפר מות תשפחני: פי סבבנו כלבים. עדת מרעים
הקיפונג. פארי ידי ורגלי: אספר כל עצמותי. היתה נפיו
יראו בי: יהלקו בגדי להם. ועל לבושי יפילו גורל:
ואתה יי אל תרחק. אילותי לעזרתי הושה: הצילה מהרב
נפשי. מיד פלב יחידתי: הושיעני מפי ארזה. ומקרני
רמים עניתני: אספרה שמך לאתי. בתוך קהל אהלךך:

Čuj, Gospode, i smiluj se na mene! Gospode, budi mi na pomoć! Žalost moju, na igranje Ti si preobratio, s mene kostret si skinuo i veseljem si me opasao kako bi Tebi pevala slava moja⁴ i ne utihnula nikada. Gospode, Bože moj, doveka ću Ti zahvaljivati.

Hvalospev za Purim

(Ps. 22) Načelniku pevačkom, po napevu *Košuta jutarnjeg rumenila*.⁵ Hvalospev Davidov. Bože moj, o, Bože moj, zašto si me ostavio? Udaljio si se od spasenja mog i od vapaja muke moje. Bože moj! Prizivam Te danju i Ti mi ne odgovaraš, i noću vapim i mira nemam. A Ti, Sveti, nastavaš u hvalospevima Izraelovim. U Tebe se uzdaše očevi naši, uzdaše se, i Ti si ih izbavljao. K Tebi vapiše i behu spaseni, u Tebe se uzdaše i ne postideše se. Ali ja sam crv a ne čovek, podsmeh ljudima i rug narodu. Svi koji me vide rugaju mi se, razvlače usne, mašu glavom: "Oslonio se na Gospoda, neka ga On sada spasi, neka ga izbavi ako Mu je mio!" Jer Ti si Koji me izvadi iz utrobe, mir mi dade na grudima majke. Tebi sam predano privržen iz materice, iz utrobe majke moje, Ti si Bog moj. Ne udaljuj se od mene jer je nevolja blizu, a nikoga nema da mi pomogne. Mnogi me bikovi (tj. narodi moćni) opkoliše, jaki volovi bašanski okružiše me. Otvoriše na me usta svoja kao lav koji (plen) kida i riče. Kao voda razlih se i rasuše se sve kosti moje, srce mi posta kao vosak topljen u utrobi mojoj. Sasuši se kao glina snaga moja, i jezik mi se za nepce prilepi, i u prah smrtni stavljaš me. Jer psi me opkoliše, rulje zlikovačke me okružiše, kao lav (rastrgoše) mi ruke i noge. Sve bih kosti svoje izbrojati mogao! Oni me gledaju i likuju! Razdeliše odeću moju među sobom, a za dolamu moju kocku bacahu. Ali Ti, o, Gospode, ne udaljuj se. Silo moja, pohitaj mi u pomoć! Izbavi od mača dušu moju, iz šapa pasjih život moj. Spasi me iz čeljusti lavljih i spasenjem od rogova bivolskih, Ti mi odgovori. O Imenu ću Tvom pripovedati braći svojoj, usred sabora ću Te hvaliti.

⁴Odnosi se na dušu.

⁵*Ajelet ašahar* – prema jednom tumačenju, reč je o poznatom napevu iz tog doba prema kojem ovaj psalam treba pevati. Drugi, pak, misle da je reč o svetlosnoj zvezdi koja se rano izjutra vidi na jutarnjem nebu.

יְרֵא יי הַלְלוּהוּ. כַּל-זֶרַע יַעֲקֹב בְּבְדוּהוּ. וְגוּרוֹ מִמֶּנּוּ כְּלֵי
 זֶרַע יִשְׂרָאֵל: כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנוֹת עֵינָי. וְלֹא הִסְתִּיר
 פָּנָיו מִמֶּנּוּ. וּבִשְׂוֵעוֹ אֵלָיו שָׁמַע: מֵאֲתֶךָ תִּהְלָתִי בְּקִהֶל
 רֵב. נִדְרֵי אֲשֶׁלֶם נִגְדַּי יִרְאִיו: יֹאכְלוּ עֵגֻבִים וַיִּשְׂבְּעוּ. יִהְלְלוּ
 יי דְרָשִׁינוּ. יְחִי לְבַבְכֶם לְעַד: יִזְכְּרוּ וַיִּשְׂבְּרוּ אֵל יי כַּל-אֲפָסֵי
 אֶרֶץ. וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְסַנְיָה כַּל-מִשְׁפָּחוֹת גּוֹיִם: כִּי לֵוִי הַמְּלוּכָה
 וּמוֹשֵׁל בְּגוֹיִם: אֹכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ כַּל-דַּשְׁנֵי אֶרֶץ: לְפָנָיו יִכְרְעוּ
 כַּל-יִוְרְדֵי עֶפְרָה. וּנְפִשׁוֹ לֹא הָיָה. זֶרַע יַעֲבֹדֵנּוּ. יִסְפֹּד לְאֹדְנֵי
 לְהוֹר: יִבְאוּ וַיִּגִּידוּ צַדִּיקְתּוֹ לְעַם נוֹלַד כִּי עָשָׂה:

מוסור להתונה.

(מ) לְמַנְצָה עַל שׁוֹשְׁבֵי לְבָנֵי קָרְהָ. מִשְׁבִּיל שִׁיר
 יְדִידָת: רַחֵשׁ לְבִי דְבַר טוֹב. אֲמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמַלְךְ.
 לְשׁוֹנֵי עַט סוֹפֵר מְהִיר: יִפְיֹפֵת מִבְּנֵי אָדָם. הַיֹּצֵק חַן
 בְּשַׁפְּתוֹתֶיךָ. עַל כֵּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם: חֲגוּר חֲרֻבָּה
 עַל יַרְךָ גִּבּוֹר. הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ: וְהִדְרֵךְ צִלָּה רֶכֶב עַל דְּבַר-
 אִמָּת וְעִנְוֵה-צַדִּיק. וְחוֹרֵךְ נוֹרָאוֹת יְמִינֶךָ: חֲצִיף שְׁמוֹנִים.
 עַמִּים תַּחְתִּיךָ יִפְלוּ. בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: כִּסְאֶךָ אֱלֹהִים
 עוֹלָם וָעַד. שִׁבְט מִיֶּשֶׁר שִׁבְט מַלְכוּתֶךָ: אֲהַבֵּת צַדִּיק
 וְהִשְׁנֵא רָשָׁע. עַל כֵּן מִשְׁתַּדֵּךְ אֱלֹהִים אֲלֵהֶיךָ. שְׁמֵן שִׁשׁוֹן
 מִהַבְרִיק: מֵר וְאֵהֲלוֹת קִצִּיעוֹת כַּל-בְּגֵדְתֶיךָ. מִן הַיִּכְלִי
 שֵׁן מִנֵּי שְׁמֹהוּךָ: בְּנוֹת מַלְכִים בִּיקְרוֹתֶיךָ. נִצְבָּה שְׁגֹלָה
 לִימִינֶךָ בְּכַתֵּם אוֹפִיר: שְׁמַעֵי בַת. וְרֵאֵי וְהִטִּי אֶזְנֶךָ.
 וְשִׁכְחִי עִמָּךְ וּבֵית אֲבִיךָ: וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יִפְיָךְ. כִּי הוּא

Koji se bojite Gospoda, hvalite Ga! Sve seme Jakovljevo slavite Ga! Neka Ga se boji celo seme Izraelovo. Jer On niti se gnuša niti prezire vapaj ubogog i ne sakriva lica Svojega od njega i sluša ga kada k Njemu zavapi. Od Tebe je hvala moja u saboru velikom.⁶ Zavete ću svoje ispuniti pred onima koji Ga se boje. Smerni i ponizni će jesti i nasitiće se,⁷ hvaliće Gospoda oni koji Ga traže, živa da budu srca vaša doveka! Opomenuće se i obratiće se Gospodu svi krajevi zemaljski i pred Tobom će se ničice prostreti svi rodovi narodâ. Jer Gospodu pripada kraljevstvo, On vlada narodima. Ješće (ponizni) sve obilatosti zemlje i prostreće se, pred Njim će kolena pregibati svi koji silaze u prah, koji ne mogu sačuvati duše svoje u životu. Seme će njihovo služiti Njemu. Pripovedaće se rodu potonjemu o Gospodu mom. Doći će i kazivaće pravdu Njegovu narodu koji će se roditi jer On učini (pravdu) njima.

Hvalospev prilikom venčanja

(Ps. 45) Načelniku pevačkom. Po napevu *Ljiljani*.⁸ Sinovima Korahovim. Nadahnuta pouka.⁹ Ljubavna pesma. Iznedri, srce moje, reč dobru. Rekoh: "Dela su moja za kralja, jezik je moj pero hitrog pisara." Najlepši si između sinova ljudskih, blagodat teče iz usta tvojih, stoga te je Bog blagoslovio. Pripaši mač svoj o bedro, junače, sjaj tvoj i veličanstvo tvoje. I u veličanstvu tvom pobedi, uzjaši radi istine i pravde krotke, i vodiće te desnica tvoja u dela strahopoštovanja. Oštre su strele tvoje, narodi će pasti podâ te, prostreliće srca neprijatelja kraljevih. Presto je tvoj od Boga, u vek vekova, skiptar pravde je skiptar kraljevstva tvoga. Pravdu ljubiš, a bezakonje mrziš, toga radi pomaza te Bog, Bog tvoj, uljem radosti kao nikog od tvojih drugova. Smirnom, alojem i kasijom miriše sva odeća tvoja, harfe te vesele iz dvorova od slonovače. Kraljevske su kćeri miljenice tvoje, sa desne ti je strane kraljica u zlatu ofirskom. "Čuj me, kćeri, pogledaj i k meni prikloni uho svoje, zaboravi narod svoj i dom oca svoga. I kralju će omileti lepota tvoja jer je on

⁶Tvoja izbavljenja me nadahnjuju da Ti uznosim hvalu.

⁷U vreme spasenja kada dode Mesija (*Raši*).

⁸*Šošanim* – prema jednom tumačenju, reč je o poznatom napevu iz tog doba prema kojem treba pevati ovaj psalam. Drugi, pak, misle da je reč o instrumentu *Šošan*.

⁹*Maskil* – postoje dva moguća značenja: a) jedan od naziva za psalme; b) psalam koji donosi neku moralnu pouku.

אדנך והשתחתי לו: וכת צר במנקה. כנף יחלו עשירי
 עם: כל כבודה בתמלך בנימיה. ממשפחות זהב
 לבושה: לרקמות תיבל למלך. בתולות אחריה. רעותה
 מנבאות קך: תיבלנה בשמחת וגיל. תבאנה בהיכל
 מלך: הסת אבותך וזהו כנף. תשיחמו ישרים בקל
 הארץ: אומרה שמך בכלהר וזה. עלפן עמים והודוך
 לעולם ועד:

מוסר בבית האבל.

(*) למנצה לבני קרה מוסר: שטעי זאת כל-העמים.
 האונו כל יטבי קלד: גם בני אדם גם בני איש. יחד
 עשיר ואביון: פי ידבר חכמות. והגות לפי תבונות:
 אטה למישל אוני. אפסה בכנור חידתי: למה אקרא
 בימי רע. עין עקבי יסבני. הבטחים על חילם. וכרב
 עשרם יתהללו: אח לא פדה יפדה איש. לא יתן לאלהים
 כפרו: ויקר פדיון נפשם. והדל לעולם: ויהי עוד לנצח.
 לא יראה השקת: פי יראה חכמים ימיתו. יחד כסיל
 ובער יאבדו. ועזבו לאהרים חילם: קרפם פתימו לעולם.
 משפנותם לדור ודור. קראו בשמותם עלי אדמורת:
 ואדם ביקר כל ילין. נמשל פפהמות נדמו: זה דרפם
 כסל למו. ואחריהם בפיהם ירצו סלה: פצאן לשאול
 שתי. מות ירעם. וירדו גם ישרים לבקר. וצורם לבלות
 שאול. מובל לו: אך אלהים יפדה נפשי מיד שאול. פי
 יקחני סלה: אל-תקרא פי יעשיר איש. פי ירפה כבוד

Gospodar tvoj i pred njim se prostri. I kći Tirova doći će s darom, najbogatiji u narodu će naklonost lica tvog tražiti." Sva je slava kraljeve kćeri u odajama njenim,¹⁰ u haljini zlatom izvezenoj. U haljini od veza šarenog, kralju je dovođe, za njom vode k tebi device, drugarice njene. S veseljem ih vode i s klicanjem u kraljev dvor ulaze. Umesto otaca tvojih biće sinovi tvoji, postavićeš ih za knezove po celoj zemlji. Spominjaću ime tvoje od kolena do kolena, toga radi će te narodi slaviti doveka i u vek vekova.

Hvalospev koji se kaže u kući ožalošćenog

(Ps. 49) Načelniku pevačkom. Sinova Korahovih. Hvalospev. Čujte ovo svi narodi, slušajte svi stanovnici zemlje, sinovi priprostih i sinovi gospodski, zajedno bogati i siromašni. Usta će moja govoriti mudrost i misli srca mog razumnost. Prignuću uho svoje k priči poučnoj, uz harfu ću zagonetku svoju započeti. Zašto da se bojim u dane zla kada me opkoli prestup peta mojih? Oni koji se uzdaju u blago svoje i silnim se bogatstvom svojim hvale, pa ipak, brata svoga ne može iskupiti čovek, niti Bogu za njega otkup dati. Velika je cena za otkup duše njihove, odustati mora zauvek. Može li živeti doveka, a da groba ne vidi? Jer će videti mudrace kako umiru, kako zajedno nerazuman i bezuman propadaju i drugima ostavljaju imovinu svoju. Oni misle da će kuće njihove doveka trajati, stanovi njihovi od kolena do kolena, te imenima svojim zemlje nazivaju. Ali čovek koji u sjaju svom niti ne prenoći, jednak je stoci što zanemi. To je put njihov, to je ludost njihova, kao i onih koji za njima idu hvaleći reči njihove. *Sela!* Kao ovce stavljeni su u podzemlje, smrt će ih napasati, i jutrom će pravedni njima vladati, i lik će im u podzemlju istrunuti rastavivši ih od udobnih staništa njihovih. Ali Bog će izbaviti dušu moju iz ruku podzemlja jer će me k Sebi uzeti! *Sela!* Ne boj se kada se čovek obogati i kada se umnoži slava

¹⁰ Doslovno: unutra.

ביתו: כי לא כמותו וקח סבל. לא נדד אהבו כבודו:
 פי נפשו פתחו וברך. ויודק פי תטיב לך: תבוא עד הנה
 אבותיו: עד נצה לא יראו אור: אדם ביקר ולא יבין
 נמשל פבהמות נדמו:

משושים למוציא שבת

(ע) למנוחה אל תשחת. מומזר לאתק שיר
 הודינו לך אלהים הודינו וקדוש שבע. ספר
 נבלאתיך: פי אקח משה. אני מיששים
 אשפט: נמנים ארץ וכלי שבת. אני
 תפנתי עמדתה סלה: אמרת גההים אל
 תהלו וקדשעים אל תרימו קרן: אל תרימו
 למרום קרנכם. תדברו בעל עתק: פי
 לא ממוציא וממערב. ולא ממדבר הרים:
 פי אלהים שפט. זה ישפיל וזה ירים: פי
 כוס ביד יי ויין חמר מלא מסך. ויגר מזה:
 אך שמריה ומעו ישחו כל דשעי ארץ: ואני
 אגיד לעולם. אמרה לאהוי יעקב: וכלי
 קרני דשעים אנדע. תרוממנה קרנות
 צדיק:

(ס) מכתם לדוד. שמרני אל פי חסותי
 בך: אמרת לני אדני אתה. טובתני כל עליך:
 לקדושים אשר בארץ המה. ואדירי פלי

doma njegovog. Jer kada umre neće ništa poneti, niti će sići sa njim slava njegova. Jer ako i slavi dušu svoju za života svog, i ako su te hvalili jer ti je dobro bilo, ipak ideš pokolenju otaca svojih koji nikad više svetlosti videti neće. Čovek u časti a razuma nema, jednak je stoci što zanemi.

Hvalospevi za *Mocac Šabat*

(Ps. 75) Načelniku pevačkom. Po napevu *Nemoj pogubiti*. Hvalospev Asafov. Pesma. Hvalimo Te, o, Bože, hvalimo Te. Blizu je Ime Tvoje, pripovedaju čudesa Tvoja. "Kada odredim da je vreme, pravdom ću suditi. Rastopi se zemlja i svi stanovnici njeni, Ja utvrdih stubove njene. *Sela!*" Rekoh onima koji se rugaju: "Ne rugajte se!" I zlikovcima: "Ne uzvisujte rog." Ne uzdižite u visinu rog svoj i ne govorite obesno. Jer uzvisivanje ne dolazi ni sa istoka, ni sa zapada, ni sa pustinjaških gora, jer je Bog Sudija, jednog ponizuje, a drugog uzvisuje. Jer je u ruci Gospoda pehar, u kome se peni vino pomešano i iz kojeg On toči. Do taloga će ga iskapiti i ispiti svi zlotvori sveta. A ja ću kazivati doveka, pevaću u slavu Boga Jakovljevog. "Sve ću rogove (tj. silu) zlikovaca polomiti, a rogovi pravednikovi će se uzvisiti."

(Ps. 16) *Mihtam*¹¹ Davidov. Čuvaj me, Bože, jer se u Tebe uzdam. Rekla si Gospodu (dušo moja): "Ti si Gospod moj, nemam dobra osim Tebe." Za svetima koji su na zemlji i za uzvišenima,

¹¹Jedno od imena ili naziva za hvalospeve čije značenje nije poznato.

חפצי בם: ירמי עמיתם. אלו עמיתי
 אשר נטפחם מצום. נתיאשאל את שונאם
 עד שפתי: "מתי חזק יתום. אלה חזק
 ערלי: חננים נעלי. פשוטם. אלה
 שגרה יתום. אלה את "איש יעל. אלה
 עילור. יתום פשוט: שית "אלה חננים.
 פי מיני כל אדם: חנן שגרה חנן.
 פבורי. אלה חנני יתום חננה: חנן חנן
 נפשי לשאל לך חנן חסידך חננית
 שחת: תודיעני אורה חיים. שובני שחנות
 את פניך. נעמית בימך נעח:

(קד) לדוד. פרוך " צורי המלמד ימי
 לקרב. אנכי אתי למלחמה: חסדי ומעודתי
 משיגני ומעלמי לי. חנני וכו' חסיתי. חנור
 עמי תחתי: יי. מה אדם ותדעהו. פן אנוש
 ותחשבהו: אדם להכל דמתי. ימי כעל
 עובר: " הט ימך ותוד. נע בחרים ויעשנו:
 פרוך פרוך ותענים. שחת חנך ותחמם:
 שחת ידך ממרום. פני ותעלני ממום
 רבים. מיד בני נבר: אשר פיהם דבר שוא
 וימנם ימן שקר: אלהים שיר חדיש אשורה
 לך. כנבל עשור אומרה לך: תנותן תשועה

sav plamtim od čežnje! Množe se bolovi onih koji drugom (bogu) hitaju. Njihove levaniće od krvi neću prinositi, niti ću spomenuti imena njihova ustima svojim. Gospod je udeo nasleđa mog i čase moje, Ti podupireš sudbinu moju. Uže mi je zahvatilo tu milinu, prekrasna je baština moja. Blagosiljam Gospoda Koji me savetuje, tome me i noću uči sve što je u meni. Svagda vidim pred sobom Gospoda, On mi je sa desne strane da ne posrnem. Zato se raduje sree moje i kliče slava moja (tj. duša) i telo mi spokojno počiva. Jer nećeš ostaviti dušu moju u podzemlju, nećeš dati da pravednik Tvoj vidi propast. Pokazaćeš mi put života, obilje je radosti pred licem Tvojim, milina u desnici Tvojjoj doveka!

(Ps. 144) Davidov. Blagosloven da je Gospod, Stena moja, Koji uči ruke moje boju, prste moje ratu! Dobročinitelj moj i tvrđava moja, zaštita moja i utočište moje, štit moj i u Njega se uzdam. On mi pokorava narod moj. Gospode, šta je čovek da znaš za njega i sin čovečiji da ga se spominješ? Čovek je kao dah. Dani njegovi kao senka prolaze. O, Gospode, nagni nebesa Svoja i sidi, dotakni se gora i zadimiće se. Sevni munjom i rasprši ih, odapni strele Svoje i raspi ih. Pruži ruke Svoje s visine, izbavi me i spasi me od voda velikih, iz šaka sinova tuđinskih. Usta im govore stvari isprazne i desnica njihova je desnica nepravde i laži. Bože, pesmu novu pevaću Ti, uz harfu od deset žica ću Te slavoopevati. Ti, Koji kraljevima spasenje daješ

למלכים. הפיצה את דוד עבדו מחרב
 רעה: פצני והצילני מיד בני נכר. אשר
 פיהם דבר שא. וימנם ומן שקר: אשר
 בנינו פגטיעים. מדלים פגעוריהם. פנותינו
 כזויות. מהטבות תבנית הזכר: מווינו
 מלאים. מפיקים מן אל וי. צאנו מאלופות.
 מרפבות פהוצותינו: אלופינו מסבלים. אן
 פרין ואין יוצאת. ואין צוחד פרהכתינו:
 אשרי העם שבכה לו. אשרי העם שני
 אלהיו:

(פ) למנחה פגנינות מזמור שיר: אלהים יחננו
 ויברכנו. ואר פניו אתנו סלה: לדעת בארץ הרקד. בכל-
 פנים ישועתך: יודק עמים אלהים. יודק עמים כלם:
 ישמחו וירגנו לאמים. כי תשפט עמים מישור. ולאמים
 בארץ תתנם סלה: יודק עמים אלהים. יודק עמים
 כלם: ארץ נתנה וכלה. וברכנו אלהים אלהינו: וברכנו
 אלהים. ויראו אותו כל-אפסי ארץ:

מזמורים ללילי חול.

(פ) לדוד. וי אשרי וישעי ממי אירא. וי
 מעוז הוי ממי אפחד: בקרוב עלי מרעים
 לאבול את בשרי. צרו ואויבי לי המה
 בשלו ונקלו: אם תתנה עלי מחנה לא יירא

i Koji izbavljaš Davida, roba Svoga, od mača zloga. Izbavi me i spasi me iz šaka sinova tudinaca čija usta govore stvari ništavne, a desnica njihova je desnica nepravde i laži. Sinovi su naši kao mladice u mladosti svojoj negovane, kćeri naše kao stubovi (ugaoni) istesani koji palati lepotu daju. Žitnice su naše pune i obilne svakim žitom, stada su naša na hiljade, plode se beskrajno na poljima našim. Goveda naša su snažna i na ulicama našim nema razbijanja, ni ispada, ni jauka. Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!

(Ps. 67) Načelniku pevačkom. Uz žičane instrumente. Hvalospjev. Pisma. Neka bi nam se Gospod smilovao i blagoslovio nas, obasjao nas licem Svojim, *Sela!* Da bi se znao na zemlji put Tvoj, po svim narodima spasenje Tvoje. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Da se raduju i kliču narodi jer sudiš narodima pravedno i narodima na zemlji upravljáš. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Zemlja plod svoj dade, blagosilja nas Bog, Bog naš! Blagoslovio nas Bog i neka bi Ga se bojali svi krajevi zemaljski!

Hvalospjevi za večernju molitvu radnim danima

(Ps. 27) Davidov. Gospod je svetlost moja i spasenje moje, koga da se bojim? Gospod je tvrđava života mog, koga da se plašim? Ako mi se približe zlotvori da jedu meso moje, protivnici i neprijatelji moji, oni će posrnuti i padati. Ako se vojska protiv mene utabori neće se uplašiti

לְבִי. אִם הַקּוֹם עָלַי מִלְחָמָה. בּוֹאֵת אֲנִי
 בּוֹשֵׁת: אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יי. אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ.
 שְׁבַתִּי בְּבֵית יי כְּלִי־יְמֵי הַיּוֹם. לַחֲזוֹת בְּנוֹעָם
 יי וּלְבַקֵּר בְּהוֹכְלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בַסֶּבֶה בַיּוֹם
 רָעָה. יִסְתִּירֵנִי בַסֶּתֶר אֱהָלוֹ. בַּצֹּדֵר יִרְוַמְמֵנִי:
 וְעָתָה יְרוּם רֹאשִׁי עַל אוֹיְבֵי סְבִיבוֹתַי.
 וְאִזְכָּרָה בְּאֱהָלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה: אִשִּׁירָה
 וְאִזְמַרָה לַיי: שָׁמַע יי קוֹלִי אֶקְרָא. וְהִנֵּנִי
 וְעֲנֵנִי: לֵךְ אִמֵּר לְבִי בַקֵּשׁוּ פִנִּי. אֵת פְּנֵיךָ יי
 אֲבַקֵּשׁ: אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִפָּנָי. אֵל תִּטְּבֵאֵךְ
 עֲבָדֶךָ. עֲזַרְתִּי הִיִּית. אֵל־תִּשְׁשֵׁנִי וְאֵל־תַּעֲזֹבֵנִי
 אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי: כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי. וַיִּי יִאֲסֹפֵנִי:
 הוֹרֵנִי יי דְּרָכֶךָ. וּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ מִישׁוֹר לְמַעַן
 שׁוֹרְרֵי: אֵל תִּתְּנֵנִי בְּנֶפֶשׁ צָרִי. כִּי קָמוּ בִּי
 עֲדֵי שֶׁקֶר וַיִּפַּח הַקֶּסֶם: לֹדְלֵי הָאֱמֻנָתִי לִרְאוֹת
 בְּטוֹב יי. בְּאֶרֶץ חַיִּים: קוּהָ אֵל יי. הַזֶּקֶן
 וַיֵּאמֶץ לְבָבִי. וְקוּהָ אֵל יי:

(ק"ג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. הִנֵּה פָּרְכוּ אֵת יי כָּל
 עֲבָדֵי יי. הָעוֹמְדִים בְּבֵית יי בַּחֲלִילוֹת: שְׁאוּ
 יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ. וּבָרְכוּ אֵת יי: יְבָרְכֶךָ יי מִצִּיּוֹן.
 עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

srce moje, i kad bi se rat na mene digao i tada bih bio pun pouzdanja. Jedno molih od Gospoda i samo to tražih: da obitavam u Domu Gospodnjem sve dane života svoga, da gledam milinu Gospodnju i zorom ranim u Svetinju Njegovu. Jer bi me sakrio u Kolibu Svoju na dan zla, sklonio bi me u zakrilje Šatora Svoga, na stenu bi me uzdigao.¹² A sada uzdignuće glavu moju nad neprijateljima mojim koji su me okružili i ja ću u Šatoru Njegovom žrtvovati žrtve uz zvuk roga ovnujskog, pevaću i pojaću Gospodu. Čuj, Gospode, glas moj kada zazivam, smiluj mi se i usliši me. U Tvoje Ime, srce mi govori: "Tražite lice Moje!" Da, lice Tvoje, o, Gospode, ja tražim! Ne sakrivaj lica Svoga od mene, ne odbij u gnevu slugu Svoga! Ti si bio pomoć moja, ne odbacuj me i ne ostavljaj me, Bože spasenja moga! Jer otac moj i mati moja ostaviše me, ali me Gospod prihvati. Uputi me, Gospode, na put Svoj i vodi me pravom stazom radi neprijatelja mojih. Ne puštaj me na volju dušmana mojih jer ustaše na me svedoci lažni koji nasiljem sikću. (Oni bi me uništili) da nisam verovao da ću videti dobrotu Gospodnju na zemlji živih. Uzđaj se u Gospoda, budi jak i On će osnažiti srce tvoje, uzđaj se u Gospoda!

(Ps. 134) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Evo sada blagosiljajte Gospoda sve roblje Gospodnje koji stojite u Domu Gospodnjem noću! Uzdignite ruke svoje ka Svetinji i Gospoda blagoslovite! Blagoslovio te Gospod sa Siona, Sazdatelj nebesa i zemlje!

¹² Koliba i Šator označavaju jerusalimski Hram.

" צבאות עמנו. משנב לנו אלהי יעקב
 סלה: " צבאות. אשרי אדם בטח בקד: "
 הושיעה. המלך יעגנו ביום קראנו: בשלום
 יחדו אישבה ואישן. פי אתה " לבדך
 לבטה תושיבני: תודיעני ארח חיים. שבע
 שמחות את פניך. נעימות בימיך נצח: מי
 יתן מציון ישועת ישראל. בשוב " שבות
 עמו. יגל יעקב ושמח ישראל: יומם יצוה "
 חסדו. ובלילה שירה עמי. תפלה לאל חיי:
 ותשועת צדיקים מיי. מעוזם בעת צרה:
 ויעזרם " ויפלטם. ויפלטם מרשעים ויושיעם.
 כי חסו בו: אך צדיקים יודו לשמך. ישבו
 ישרים את פניך: נורא אלהים ממקדשה.
 אל ישראל. הוא נתן עוז ותעצמות לעם.
 ברוך אלהים:

והזמר סחון קריש לעילא.

ותגדל ויתקדש שמה רבא (אמן). בעלמא די ברא
 כרעותה וימליך מלכותה ויצמה פודקניה ויקרוב משיחה
 (אמן). בחייכון וביומיכון ובחיי הכל-בית ישראל. בעגלא
 ובזמן קרוב ואמרו אמן. יהא שמה רבא מקדך לעלם
 ולעלמי עלמאי. תברך וישהבה ויתפאר ויתרומם ויתשא
 ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא (אמן).

ADONAJ – Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo! U miru ću zajedno leći i zaspati jer ćeš me samo Ti, o, Gospode, u sigurnosti nastaniti. Pokazaćeš mi put života, obilje je radosti pred licem Tvojim, milina u desnici Tvojim doveka! Ko će dati sa Siona spasenje Izraelu? Kada povrati Gospod roblje naroda Svoga klikaće Jakov, veseliće se Izrael. Neka bi danju Gospod zapovedio milost Svoju, a noću je pesma Njegova kod mene, molitva Bogu života moga. Od Gospoda je pravednima spas, On im je tvrđava u vreme nevolje. Gospod će im pomoći i izbaviće ih, On će ih izbaviti od zlotvora i spasiti jer u Njemu traže okrilje. Zaišta, pravedni će hvalu uzноситi Imenu Tvome, uspravni će se nastaniti pred licem Tvojim. Strašan je Bog iz Svetinja Svojih, Bog Izraelov, On daje silu i moć narodu. Blagosloven Bog!¹³

Hazan kaže: Kadiš leela

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo, veliko zauvek i zanavek.

Blagosloveno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga, neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*)

¹³ Teilim, Ps., 46:8; 84:13; 20:10; 4:9; 16:11; 14:7; 42:9; 37:39-40; 140:14; 68:35.

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנִחַמְתָּא דְאַמְרִין
בְּעֵלְמָא וְאִמְרוּ אַמֵּן:

וְהוּא רַחוּם יִכַּפֵּר עֵוֹן וְלֹא יִשְׁחִית. וְהַרְבֵּה
לְהַשִּׁיב אָפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל-חַמְתּוֹ: יְיָ הוֹשִׁיעָה
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרֹאֵנוּ:

ספדן טוב
בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְּבָרֵךְ:

וסקל עוני
בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעַד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים, בְּחֻכְמָה
פּוֹתַח שְׁעָרִים, וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים,
וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים, וּמְסַדֵּר אֶת
הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ
כְּרִצּוֹנוֹ, בּוֹרֵא יוֹמָם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אוֹר
מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ, וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר, הַמַּעֲבִיר
יוֹם וְיַמְבִּיא לַיְלָה, וּמְבַדִּיל בֵּין יוֹם
וּבֵין לַיְלָה, יְיָ עֲבָאוֹת שְׁמוֹ: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הַמַּעְרִיב עַרְבִים:

אהבת עולם בית ישראל עמך

iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj, i svu jarost Svoju podizao nije. Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!

Čitanje *Šema Jisrael* i blagoslova koji se kazuju uz *Šema*.

Od ovog mesta pa do kraja *Amida* nije dozvoljeno prekidati molitvu pričom.

Predmolitelj: BLAGOSLOVITE GOSPODA
BLAGOSLOVENOGA

Zajednica: BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD
BLAGOSLOVENI ZAUVEK I
ZANA VEK

Predmolitelj: BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD
BLAGOSLOVENI ZAUVEK I
ZANA VEK

Birkat "Maariv" – prvi blagoslov pre čitanja *Šema Jisrael*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji po reči Svojoj mrakom obavija večeri, u mudrosti otvara dveri nebeske i razborito menja doba i smenjuje vremena. Zvezdama je odredio mesta njihova na svodu nebeskom prema Volji Svojoj. On stvara dan i noć, uvija svetlo u tamu i tamu u svetlo, obavija tamom dan i donosi noć, razlučuje dan od noći – Gospod nad vojskama Ime je Njegovo. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrakom obavija večeri.

Birkat "Aava" – drugi blagoslov pre čitanja *Šema Jisrael*

Ljubavlju večnom ljubiš narod Tvoj, dom Izraelov.

אֶהְבֶּתָּ. תּוֹרָה וּמִצְוֹת הַקִּיּוֹם וּמִשְׁפָּטִים
 אֹתָנוּ לְמִדָּתָּ. עַל פִּי יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 בְּשִׁכְבֵּנוּ וּבְקוּמָנוּ נִשְׁיַח בְּחִקְיָךְ. וְנִשְׁמַח
 וְנַעֲלוּז בְּדַבְרֵי תִלְמוּד תּוֹרַתְךָ
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ וּחְקוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי
 הֵם תְּחִינּוּ וְאוֹרֵךְ יָמֵינוּ. וּבָהֶם נִהְיֶה
 יוֹמָם וְלַיְלָדָה. וְאֶהְבֶּתְךָ וְהִמְלַתְךָ לֹא
 תִסּוּר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 יְהוָה אֶחָד:

גלגל ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

וְאֶהְבֶּתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ
 וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֵדְךָ: וְהָיוּ
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם
 עַל־לִבְּךָ: וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךְ וּדְבַרְתָּ

Tori i zapovestima, zakonima i odredbama podučio si nas. Stoga, Gospode Bože naš, kada ležemo i kada ustajemo razgovaramo o zakonima Tvojim, užareno se radujemo rečima učenja Tore Tvoje, zapovestima Tvojim i zakonima Tvojim, navek i doveka, jer oni su život naš i dužina dana naših, i o njima mislimo dan i noć. Ljubav Svoju i saosećanje Tvoje, ne odvрати nikada od nas. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji ljubi narod Svoj, Izrael.

**ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ,
GOSPOD JE JEDAN JEDINI**

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

Devarim, Ponovljeni zakon, 6:4-9

Ljubi Gospoda Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom. I neka ove reči koje ti Ja danas zapovedam budu na srcu tvom. I usadi ih sinovima svojim, i govori

בַּסּ בַּשְּׁבֻתָּךְ בְּבֵיתְךָ וּבְלִבְתֶּךָ בְּדֶרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמָךְ: וְקִשְׁרֹתֶם לְאוֹת
 עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ:
 וּכְתַבְתֶּם עַל־מִזְוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעֵיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ אֶל־מִצְוֹתַי
 אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֹתְכֶם הַיּוֹם לֵאמֹר
 אֲתִיְהוֶה אֱלֹהֵיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל־
 לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטַּר־
 אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי
 דָּגְנְךָ וְתִירֹשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
 בְּשָׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאָכְלֹת וּשְׂבַעְתָּ:
 הַשְׁמֵרׁוּ לָכֵם פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסָרְתֶם
 וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהִיאַדְמָה לֹא־
 תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְאִבְרֹתֶם מִהֲרָה מֵעַל
 הָאָרֶץ הַשְּׂפָבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:

o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I veži ih sebi kao znak na ruku, i neka ti budu kao počeonik među očima. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih.

Devarim, Ponovljeni zakon, 11:13-21

I biće, uzaslušate li, uzaslušate, zapovesti Moje koje vam Ja zapovedam danas, da ljubite Gospoda Boga svoga, i da Mu služite svim srcem svojim i svom dušom svojom. Tada ću davati kišu zemlji vašoj na vreme, i ranu i poznu, i sabiraćeš žito svoje i vino svoje i ulje svoje. I daću polju tvome travu za stoku tvoju, i ješćeš i bićeš sit. Čuvajte se da vas srce vaše ne zavede i da se ne odvratite i služite drugim bogovima i da se ne prostirete pred njima. *Da se ne bi raspalio gnev Gospodnji na vas i zatvorio nebesa da ne bude kiše i zemlja da ne dô roda svoga, te biste brzo nestali iz ove dobre zemlje koju vam Gospod daje.*¹⁴

¹⁴ Običaj je da se ovaj stih čita tiše.

ושמעתם את־דברי אלה על־לבבכם
 ועל־נפשכם וקשרתם אתם לאהב
 על־ידיכם והיו לטוטפת בין עיניכם:
 ולמדתם אתם את־בניכם לדבר בהם
 בשבתך בביתך ובליכתך בדרך
 ובשכבך ובקומך: וכתבתם על־מוזנויות
 ביתך ובשערך: למען ירבו ימיכם
 וימי בניכם על האדמה אשר נשבע
 יהוה לאבותיכם לתת להם פימי
 השמים על־הארץ:

ויאמר יהוה אל־משה לאמר: דבר
 אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו
 להם ציצת על־כנפי בגדיהם לזרתם
 ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת:
 והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם
 את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־
 תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם
 אשר־אתם זנים אחריהם: למען תזכרו

Stavite ove reči Moje na srca svoja i na duše svoje, i vežite ih sebi kao znak na ruku, i neka vam budu kao počeonik među očima vašim. Poučite njima sinove svoje govoreći o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih. Da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših na zemlji, za koju se zakleo Gospod očevima vašim da će im je dati, kao dani nebesa nad zemljom.

Bamidbar, Brojevi, 15:37-41

I reče Gospod Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraelovim i reci im neka naprave rese na krajevima od odeća svojih od kolena do kolena, i neka stave na resu modru nit. I imaćete rese zato da se gledajući je¹⁵ sećate svih zapovesti Gospodnjih i izvršavate ih, ne lutajući za srcem svojim i očima svojim za kojima bludite. Kako biste se sećali

---

¹⁵Modru nit.

וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וְהָיָה כִּמֹּן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אִמֶּת:

אִמֶת וְאִמּוּנָה כֹּל זֹאת וְקִים עֲלֵינוּ. כִּי
 הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֵין וְיִלְתֵּנוּ. וְאִנְהֵנוּ יִשְׂרָאֵל
 עַמּוֹ: הַפִּירְנוּ מִיַּד מַלְכִים. הִנְאֵלְנוּ מִלְּכֵנוּ
 מִכַּף כָּל־עֲרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרַע לָנוּ מִצְרַיִם.
 הַמִּשְׁלֵם גְּמוּלָה לְכָל־אֹיְבֵינוּ נַפְשֵׁנוּ. הַשֵּׁם
 נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים. וְלֹא נִתֵּן לַמוֹט רַגְלֵנוּ:
 הַמְּדַרְיֵכֵנוּ עַל בָּמוֹת אֹיְבֵינוּ. וְיָרֵם קַרְנֵנוּ
 עַל כָּל שִׁנְאֵינוּ: הָאֵל הַעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים
 נִקְמָה בַּפְּרַעַה. פְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים בְּאֶדְמַת
 בְּנֵי חָם: הַמַּבֵּה בַּעֲבַרְתּוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם.
 וְיוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכֶם לְחֵרוֹת עוֹלָם:
 הַמַּעֲבִיר בָּנוּ בֵּין גְּזְרֵי יַם סוּף. אֶת רוּדְפֵיהֶם
 וְאֶת שׁוֹנְאֵיהֶם פִּתְהוּמוֹת טַבַּע: רְאוּ בָנִים
 אֶת גְּבוּרָתוֹ. שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ לְשִׁמוֹ. וּמַלְכוּתוֹ
 בְּרִצּוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם: מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 לֵךְ עִנּוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כָּלֵם:

i izvršavali sve zapovesti Moje i bili sveti Bogu svome. Ja Sam Gospod Bog vaš Koji Sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Ja Sam Gospod Bog vaš.

Zajednica kaže: Istina je.

Predmolitelj ponavlja: Gospod Bog vaš. Istina je.

Birkat "Geula" - prvi blagoslov nakon čitanja Šema Jisrael

Istinito i verno je sve ovo, i postojano za nas, da je On Gospod Bog naš, i nema drugoga do Njega, a mi smo Izrael narod Njegov. On Koji nas oslobađa iz ruku kraljeva, Kralj naš Koji nas izbavlja iz vlasti nasilnika, Bog Koji nas osvećuje na dušmanima našim i naplaćuje dug svim neprijateljima duše naše. On je darovao duši našoj život i nije dao da poklizne noga naša. On nam daje da gazimo visine dušmana naših, i uzdiže rog naš (tj. snagu) nad svima koji nas mrze. Bog Koji je za nas učinio osvetu nad faraonom znamenjima i čudesima u zemlji sinova Hamovih. On Koji je u besu Svom udario na sve prvence Egipta i narod Svoj Izrael izveo u slobodu večnu. On Koji je decu Svoju proveo kroz razdvojeno more trstikovo, a progonitelje njihove i dušmane njihove utopio u dubinama morskim. Deca Njegova videše moć Njegovu i odaše slavu i hvalu Imenu Njegovom, a kraljevstvo Njegovo od svoje volje na sebe primiše. Mojsije i deca Izraela zakliktaše Tebi pesmom u neopisivoj radosti i kliktaše svi:

מי כמכה פֹּאֲלִים יי. מי כמכה נֹאדָר בקדש
 נורא תהלת עשה פֹּלֵא: מלכותך יי אלהינו
 ראו בנך על הים. יחד פֹּלֵם הודו והמליכו
 ואמרו: יי ימלך לעולם ועד: ונאמר. פי
 פֹּדָה יי את יַעֲקֹב. ונאלו מיד חֹזֵק מִמֶּנּוּ:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל:

השביבנו אבינו לשלום. והעמידנו מלפנו
 לחיים טובים ולשלום. ופרוש עלינו סבת
 שלומך. ותקננו מלפנו בעצה טובה
 מלפניך. והושיענו מהרה למען שמך: והגן
 בעדנו. והסר מעלינו מבת אויב. דבר.
 חרב. צרה. רעה. רעב ויגון. ומשחות
 ומגפה: שביר והפר שטן מלפנינו ומאחרינו.
 ובצל בנפיק תסתירנו. ושמור צאתנו ובואנו
 לחיים ולשלום. מעתה ועד עולם. פי אל
 שומרנו ומצילנו אתה מכל דבר רע ומפחד
 לילה: בְּרוּךְ אַתָּה יי. שומר את עמו יִשְׂרָאֵל
 מכל דבר רע לעד. אמן:

החן חומר קדיש לעילא (דף 320).

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי. אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו.

“Ko je poput Tebe među bogovima, o, Gospode? Ko je poput Tebe slavan u svetosti, strašan u hvali i da čini čudesa?”¹⁶ Kraljevstvo Tvoje, Gospode Bože naš, videše sinovi Tvoji na moru, svi do jednoga dadoše hvalu i primiše na sebe kraljevstvo Tvoje i zakliktaše: “Gospod će doveka kraljevati.”¹⁷ I još je rečeno: “Jer iskupi Gospod Jakova i izbavi ga iz ruku jačeg od njega.”¹⁸ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji si spasio Izrael.

Birkat “Aškivenu” – drugi blagoslov nakon čitanja Šema Jisrael

Daj da legnemo u miru, o, Oče naš, i daj da ustanemo, o, Kralju naš, za život dobar i za mir, i razastri nad nama zaklon mira Svog. I usavrši nas, Kralju naš, dobrim savetom Tvojim, i izbavi nas brzo radi Imena Svog. Budi nam zaštita i ukloni od nas udarac neprijatelja, kugu, mač, bedu, zlo, glad, tugu, propast i pomor. Uništi i ukloni zavodnika¹⁹ ispred nas i iza nas! Zakrili nas u senku krila Tvojih i čuvaj izlazak naš i dolazak naš za život i mir sada i doveka jer si Ti, o, Bože, Čuvar naš i Izbavitelj naš od svakog zla i straha noćnog. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji doveka čuva narod Svoj, Izrael, od svakog zla. *Amen!*

Hazan kaže: *Kadiš leela* (str. 321).

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!²⁰

I blagoslov – *Avot, Praoci*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših,

¹⁶ Šemot, Iz., 15:11.

¹⁷ Isto, 15:18.

¹⁸ Jirmijau, Jer., 31:10

¹⁹ Satan.

²⁰ Ps. 51:17.

אלהי אברהם. אלהי יצחק ואלהי יעקב.
האל הגדול הגבור והנורא אל עדין. נזמל
חסדים טובים. קונה הכל. וזוכר חסדי
אבות. ומביא נואל לבני בניהם למען שמו
באהבה:

נעשיית לזכרונם זכרנו להיום. מלך הפזן פתים. כתבנו
בספר היום. למעןך אלהים היום:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יי
מגן אברהם:

אתה גבור לעולם יי. מהיה מתים אתה.
רב להושיע:

מזריד הטל. | משיב הרוח ומזריד הגשם.
מכלכל חיים בתוך. מתיה מתים
ברחמים רבים. סומך נופלים ורופא חולים.
ומתיר אסורים. ומקים אמונתו לישני עפר:
מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך. מלך
ממית ומתיה ומצמיח ישועה:

נעשיית: מי כמוך אב הרחמן. זוכר יצוריו ברחמים לחיים:

ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יי
מתיה המתים:

Bože Avråma, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe radi, o, Bože živi.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avråma.

II blagoslov – *Gevurot*, moći

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.	Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.
---------------------------	---

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leči bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kažemo: Ko je poput Tebe, Oče milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih, života radi.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

אתה קדוש ושמוך קדוש. וקדושים בכל
יום יהללוך סלה. כי אל מלך גדול וקדוש
אתה: ברוך אתה יי האל הקדוש:
בשמות המלך הקדוש:

אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש
בינה. והננו מאתך דעה ובינה והשכל:
ברוך אתה יי חונן הדעת:

השיבנו אבינו לתורתך. וקרבתנו מלבנו
לעבודתך. והחזירנו בתשובה שלמה לפניך:
ברוך אתה יי הרוצה בתשובה:

סלח לנו אבינו כי הטאנו. מחול לנו

(* נוולוי שנת ונוולוי יוני לומדים כלן לראי הנוולוי.)

אתה חוננתנו יי אלהינו מדע והשכל.
אתה אמרת להבדיל בין קדש לחול. ובין
אור לחשך. ובין ישראל לעמים. ובין יום
השביעי לששת ימי המעשה. כשם
שהבדלתנו יי אלהינו מעמי הארצות
וממשפחות האדמה. כך פדנו והצילנו
משטן רע. ומפגע רע. ומעין הרע. ומכל-
גזרות קשות ורעות המתרגשות לבא
בעולם: והנני מאתך וכר

III blagoslov - Kedušat ASEM, Svetinja Imena

Ti si Svet, i Ime ie Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela:* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože sveti. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju Sveti.

IV blagoslov - Daat, znanje

Ti milostivo daruješ čoveka znanjema i učiš ga razumevanju.*) U milosti nas obdari znanjem, razumevanjem i razumom. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji u milosti daruje znanje.

V blagoslov - Tešuva, pokajanje

Vrati nas, Oče naš, Tbi Tvojoj. Približi nas, Kralju naš, službi Tvojoj i vrati nas pred Sebe pokajanjem potpunim. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji želi pokajanje.

VI blagoslov - Seliha, oprost

Oprosti nam, Oče naš, jer smo sagrešili, oprosti nam,

*) O izlasku Šabata i praznika dodajemo *Ata honantanu*.

Ti nam, Gospode Bože naš, milostivo daruješ znanje i razum. Ti si rekao da se razlučuje sveto od svetovnog, svetlo od tame, Izrael od ostalih naroda, dan sedmi od šest dana radnih. Kao što si nas odvojio, Gospode Bože naš, od naroda sveta i od porodica zemaljskih, tako nas otkupi i izbavi nas od svakog zlog protivnika i nesrećnog slučaja i svih teških i zlih udeša koji dolaze na svet. U milosti nas obdari znanjem, itd.

מלפנו כי פשענו. כי אל טוב וסלח אָתָּה:
בְּרוּךְ אַתָּה יי חנון המרבה לסלוח:

ראו נא בענינו ורובה ריבנו. ומחר
לגאלנו גאלה שלמה למען שמך. כי אל
גואל חזק אָתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי גואל ישראל:

רפאנו יי ונרפא. הושיענו ונושעה. כי
תהלתנו אָתָּה. והעלה ארובה ומרפא לכל-
תחלואינו ולכל-מכאובינו ולכל-מבותינו.
כי אל רופא רחמן ונאמן אָתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה
יי רופא חולי עמו ישראל:

מסופר:

ברך עלינו יי אלהינו את השנה
הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה.
והן טל ומטר לברכה על כל פני
הארמה. ורוה פני תבל. ושבע את
העולם פלו מטובה. ומלא ידיו
טברכותיך ומעשר מתנות ידך.
שמחה והצילה שנה זו מכל-דבר
רע. ומכל מיני משחית. ומכל מיני
פורענות. ועשה לה תקנה טובה.
ואחרית שלום. הום ורחם עליה ועל

ייד:

ברכנו יי
אלהינו בכל-
מעשי ידיו.
ופרך שנתנו
בטללי רצון
ברכה ונרבה.
ותהי אחריתה
חיים ושוכע
ושלום בשנים
הטובות

Kralju naš, jer smo bezakonje počinili, jer si Ti Bog Koji je dobar i Koji oprašta. Blagosloven da si Ti, Gospode, Premilostivi, Koji obilno oprašta.

VII blagoslov - Geula, spasenje

Pogledaj, molimo Te, bedu našu i vodi borbu našu i požuri da nas izbaviš spasenjem potpunim radi Imena Tvoga jer si Ti Bog Spasitelj moćan. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji spasava Izrael.

VIII blagoslov - Refua, isceljenje

Iscepi nas, Gospode, da izlečeni budemo, spasi nas da spaseni budemo jer Ti si slava naša. Lek i isceljenje donesi svim bolestima našim, svim bolovima našim i svim ranama našim jer si Ti Bog, samilostan i veran Iscelitelj. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji leči bole-sne naroda Svog, Izraela.

IX blagoslov - Birkat ašanim, blagoslov za godinu

Leti:

Blagoslovi nas, Gospode Bože naš, u svim nastojanjima našim. Blagoslovi godinu našu rosom blagorodnom, i neka bi blagoslovena i blagodatna bila i neka bi njen završetak bio život, zadovoljstvo i mir, kao i ranijih dobrih godina

Zimi:²¹

Blagoslovi za dobro naše, Gospode Bože naš, ovu godinu i sve vrste plodova njenih na dobro. Daj rosu i kišu za blagoslov zemlji Utoli žed zemlji i nahrani čitav svet obiljem dobrote Tvoje. Napuni ruke naše blagoslovima Tvojim i bogatstvom darova ruku Tvojih. Očuvaj i spasi godinu ovu od svakog zla, od svakog uništenja i od svake nevolje. I neka bude s dobrom nadom i neka se u miru završi. Smiluj se i sažali se nad njom i nad

²¹ Od *Arvita*, večernje molitve 4-og decembra (tj. od 5-og decembra kada nastupajući februar ima 29 dana) do večeri *Pesaha*, a u Izraelu od *Arvita* 7-og dana meseca *hešvana* do večeri *Pesaha*, kažemo *Bareh alenu*.

<p>כל תבואתה ופרותיה. וברכה בגשמי רצון ברכה ונדבה. ותהי אסרתה חיים ושובע ושלום בשנים דטובות לברכה. פי אל טוב ופטיב אתה ומברך השנים: ברוך אתה יי מברך השנים:</p>	<p>לברכה. פי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים: ברוך אתה יי מברך השנים:</p>
--	---

תקע בשופר גדול להרותנו וישא נפ
 לקבץ גליותנו. וקבצנו מהרה יחד מארבע
 כנפות הארץ לארצנו: ברוך אתה יי מקבץ
 גרתי עמו ישראל:

השיבה שופטנו כבראשונה ויועצנו
 כבתחלה. והסר ממנו יגון ואנחה. ומלוך
 עלינו מהרה אתה יי לברך ברחמים בצדק
 ובמשפט: ברוך אתה יי מלך אוהב צדקה
 ומשפט: (נעשה ימי חנוכה) המלך המשפט:

למלשינים ולמינים אלתהי תקנה. וכל
 הודים פרנע יאבדו. וכל איביך וכל
 שונאיך מהרה יפרתו. וכל עושי רשעה
 מהרה תעקר. ותשבר ותכלם ותכניעם
 במהרה במינינו: ברוך אתה יי שובר אויבים
 ומכניע מינים:

koje si blagoslo-
vio jer si Ti Bog
dobar i blagotvo-
ran Koji blagosi-
lja godine. Blago-
sloven da si Ti,
Gospode, Koji bla-
gosilja godine.

svim njenim prinosima i plodovima i
blagoslovi je poželjnom, blagorodnom i
darežljivom kišom, i neka bi se završi-
la životom, obiljem i mirom kao i ran-
ijih dobrih godina koje si blagoslovio jer
si Ti Bog dobar i blagotvoran Koji bla-
gosilja godine. Blagosloven da si Ti,
Gospode, Koji blagosilja godine.

X blagoslov - *Kibuc galujot*, sakupljanje prognanih

Zatrubi u veliki šofar za oslobodenje naše i po-
digni zastavu kako bi se sakupili prognanici naši!
Sakupi nas ubrzo sa sve četiri strane sveta u zem-
lju našu! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji sa-
kuplja prognanike naroda Svog, Izraela.

XI blagoslov - *Ašavat amišpat*, povratak suda

Vrati nam sudije naše kao nekada i savetnike
naše kao pre! Ukloni od nas tugu i jauk i zacari nad
nama ubrzo, Ti sam, Gospode, u milosti i ljubavi
samilosnoj, u pravdi i sudu. Blagosloven da si Ti,
Gospode, Kralju, Koji ljubi pravdu i sud. Na deset
dana pokajanja kažemo: Kralju suda.

XII blagoslov - *Birkat aminim*, protiv krivovernika

Neka ne bude nade za potkazivače, krivoverne
i otpadnike. Neka bi svi zlikovci u trenu nestali i
neka bi svi neprijatelji Tvoji i svi koji Tebe mrze is-
trebljeni bili, i svi koji zlo čine neka bi ih Ti ubrzo
iskorenio i slomio, uništio i ponizio ih ubrzo i u da-
ne naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji lomi
neprijatelje i ponižava krivoverne.

על הצדיקים ועל החסידים ועל שארית
 עמך בית ישראל ועל זקנתם ועל צערת
 בית ספריהם ועל עני הצדק ועל עני
 נא רחמך יי אלהינו ותן שכר טיב תעלה
 הנוטחים בשמד באמת ושום חלקנו עליהם
 ולעולם לא נכוש כי כד בטחנה ועל חסדי
 הגדול באמת נשעננו: פרוך אתה יי משיח
 ומבטח הצדיקים:

תשבון פרוך ירושלים עירך כאשר דברת
 וכפא דוד עבדך משה בתורה תבין וננה
 אותה בנך שלום במחנה מימנו: פרוך
 אתה יי בונה ירושלים:

את צמח דוד עבדך משה תצמיח וקרנו
 תרום פיטועתך פי לישועתך קיינו כל
 היום: פרוך אתה יי מצמיח קרן וישועה:

שמע קולנו יי אלהינו אב הרחמן היום
 ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את
 תפלתנו כי אר שומע תפלות ותחנונים
 אתה ומלפניך מלבנו ריקם אל תשיבנו
 חננו ועננו ושמע תפלתנו כי אתה שומע
 תפלת כל־פיה: פרוך אתה יי שומע תפלה:

XIII blagoslov – *Al acadikim*, nad pravednima

Nad pravednima, i nad pobožnima, i nad ostatkom naroda Tvog, Doma Izraelovog. i nad starešinama njihovim, i nad ostacima njihovih učilišta, i nad pravednim pridošlicama i nad nama neka prevlada ljubav Tvoja samilosna, Gospode Bože naš. Daj nagradu dobru svima koji se iskreno uzdaju u Ime Tvoje i neka udeo naš bude s njima. Neka se nikada ne postidimo jer se u Tebe uzdamo i u milost Tvoju veliku, iskreno se oslanjamo. Blagosloven da si Ti, Gospode, potporo i pouzdanje pravednika.

XIV blagoslov – *Binjan Jerušalajim*, zidanje Jerusalima

Nastani se usred Jerusalima, grada Tvog, kao što si govorio i neka bi presto Davida, sluge Tvog, uskoro u njemu podigao. Obnovi ga kao građevinu večnu, ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji zida Jerusalim.

XV blagoslov – *Mašiah ben David*, Mesija sin Davidov

Neka uskoro proklija mladica Davida, sluge Tvog, i uzdigni rog njegov spasenjem Tvojim, jer spasenju Tvom smo se nadali i iščekivali ga svakoga dana. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji daje da proklija rog (moć) spasenja.

XVI blagoslov – *Šomea tefila*, Koji čuje molitve

Čuj glas naš, Gospode Bože naš, Oče Premilostivi, imaj samilosti i smiluj nam se! U ljubavi samilosnoj i sa zadovoljstvom primi molitvu našu jer si Ti Bog Koji čuje molitve i ponizne molitve – pokajnice. Ne dozvoli da prazni od Tebe ode-mo, o, Kralju naš. Pomiluj nas i usliši nas i čuj molitvu našu jer Ti čuješ molitvu usta svih. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji čuje molitve.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ויתפללים
 שעה יחשב שנפיקם לפנינו יי
 ישראל ותפלתם מהרה פאחמיה ונפיקם
 פרצון ותהי לרצון זמנו צניחה ישראל
 עמך:

נרמם דוד וצמח קמח ויחמם

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא יי יאה וירצה.
 ישמע ויקד וינבא וידינו ויבין ויבחינו ויבין
 וירושלים עירך ויבין משים בן דוד עשה ויבין כל
 עמך בית ישראל לפניך לפלטה לטיבה לתן לחסד
 ולרחמים.

כלל חסד ביום ראש הקדוש הזה.

במחנה כל פנה ביום הג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
 במחנה כל פנה ביום הג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
 לרחם בו עלינו ולהושיענו וזכרנו יי אלהינו בו לטובה
 ופקדנו בו לברכה ולהושיענו בו לחיים טובים. בדבר
 ישועה ורחמים. חוס והגנה וחמול ורחם עלינו והושיענו.
 כי אליך עינינו כי את מלך העון ורחום אתה:

ואתה ברחמך הרבים תחפוץ בנו
 ותרצנו ותחזיקנו עינינו בשובך לציון
 ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שבינתו
 לציון:

XVII blagoslov – Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vrati službu u svetinjnu Hrama Svog. I žrtve – prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

Na Roš Hodeš i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nade, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalm, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na Roš Hodeš na ovaj dan mladog meseca,

Na polupraznik Pesaha na ovaj dan praznika
beskvasnih hlebova, dan
praznika svetog sabora,

Na polupraznik Sukota na ovaj dan praznika koliba,
dan praznika svetog sabora.

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

מורים איתנו לך. יצאה היא יי אלהינו
 ואלהי אבותינו לעולם ועד. ציינו. צונו היינו
 ומגן ישענו. אתה הוא לדר ויה. טיה לך
 ונכפר תהלתך. על הינו המשרים בך
 ועל נשמותינו הפקידות הן. ועל נש
 שבכל יום עמנו. ועל נבלאנוך ישענו
 שבכל עת. ערב ובקר ועשרים: הייב פי
 לא כלו רחמיך. המרהם פי לא תמו חסדיך
 פי מעולם קיינו לך:

תשובה ונסיון לומרם לך על הול

על הנסים. ועל הפורקן. ועל הנבזות. ועל התשויות
 ועל הנבלאות. ועל הנקמות. שישית לאבותינו ביום
 ההם. בזמן הזה:

(למרים) בימי מרדכי

ואסתר בשושן הבירה
 כשיעמד עליהם המן
 הרשע. בקיש להיטמך
 להרוג ולאפר את
 כל היהודים. מנער
 ועד זקן. טף ונשים
 ביום אחד. בשלשה
 עשר להדוש שנים
 עשר הוא הדוש אדר

(למרים) בימי מתתיה בן יוחנן

בזמן גדול השמונאי ובניה.
 כשיעמדה מלכות וון הרשעה על
 עמך ישראל. לשבתם מהורתך
 ולהעבירם מהקי רצונך. ואתה
 ברחמיך הרבים עמדת להם בעת
 צרתם. רבת את ריבם. דנת את
 דינם. נקמת את נקמתם. מסרת
 גבורים ביד הלשים. ורבים ביד
 מעטים. ורשעים ביד צדיקים.

XVIII blagoslov - *Odaa*, hvala

Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojjoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojjoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uvece, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojjoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojjoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Na *Hanuku* i *Purim* ovde se kaže: *Al Anisim*

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

(Na *Hanuku*) U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih,

(Na *Purim*) U dane Mordehaja i Estere u Sušanu prestonici, kada je na njih ustao zlikovac Aman tražio je da se unište, ubiju i zatru svi Jevreji, od mladog do starog, deca i žene u jedan dan, trinaestog dana dvanaestog meseca, što je mesec *adar*,

וְשָׂרְפָם לְבֵית יְהוָה
 בְּרִחְמֵיךָ יְהוָה הַמְּבַרֵךְ
 אֶת עַמּוֹת יִשְׂרָאֵל
 אֶת מַדְשֵׁי בְּרִחְמֵיךָ
 לֵךְ וּמִיָּדוֹ בְּרִאשֵׁי
 וְחָלוּ אֹתוֹ יְאֵת בְּנֵי
 עַל הַיָּם יַעֲשֶׂה
 עֲשֵׂה־נֶפֶס יִשְׂרָאֵל
 וְנִדְחָה לִשְׂמֹךְ הַגָּדוֹל
 סְלֵה:

וּשְׂמָאִים בְּיַד מַדְרִימִים. וְהָיָה בְּיַד
 עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ. לֵךְ עֲשֵׂה נֶפֶס
 גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעֵלְמֶךָ. וְלַעֲשֵׂה
 יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה תְּשִׁיעָה גְּדוֹלָתְךָ
 וּפְרָקֵן כְּהִימֵם הַיָּה. יֵאָדָר בְּךָ בְּאֵי
 בְּנֵיךְ לְדַבֵּר בִּיתְךָ. וּפְנֵי אֶת
 הַיְכָלְךָ. וְטַהֲרוּ אֶת נִקְדֻשְׁתְּךָ.
 וְהַדְּלִיקוּ נֵרֹת בְּהַצְרֹת קָדְשְׁךָ.
 וְקַבְּעוּ שְׂמוֹנֵה יָמִים אֵלֶיךָ בְּהַלֵּל
 וּבְהוֹדֹאֲתָהּ. וְעֲשֵׂה עֲמָהֶם נֶפֶס
 וּנְפִלְאוֹת. וְנִדְחָה לִשְׂמֹךְ הַגָּדוֹל
 סְלֵה:

וְעַל כָּלֵם יִתְבַרְךָ יִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא תָמִיד
 שְׂמֵךְ מַלְכֵנוּ לְעוֹלָם וָעֶד. וְכָל הַחַיִּים
 יִדְוֶךָ סְלֵה:

בְּשֵׁמֶךְ יְיָ הַמְּבַרֵךְ לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ:

וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׂמֵךְ הַגָּדוֹל בְּאֵמֶת
 לְעוֹלָם כִּי טוֹב. הָאֵל יִשְׁוֹעַתְנוּ וְעוֹרַתְנוּ סְלֵה
 הָאֵל הַטּוֹב: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שְׂמֵךְ
 וְלֵךְ נֵאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה. חַיִּים חֵן וְחֶסֶד.
 צְדָקָה וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ.

i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesa i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

i da se sramno ople-
ne. Ali Ti, u Svom ve-
likom milosrđu, osu-
jetio si nameru njego-
vu i pokvario nami-
sao njegovu i na nje-
govu glavu obratio si
naum njegov – i obe-
siše njega i sinove
njegove o drvo. A Ti si
učinio za njih čuda i
zamerja (na koji-
ma) odajemo hvalu
Imenu Tvom veli-
kom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i dovek. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi dovek u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!* Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi doli-kuje hvalu prinositi.

XIX blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim.

וּבְרַכְנוּ אֲבֵינוּ כְּלָנוּ יְהוָה בְּאֵיר פְּנֵיהֶ. כִּי
בְּאֵזר פְּנֵיהֶ נָתַתְּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תִּירָה וְחַיִּים
אֱהָבָה וְחֶסֶד. צְדָקָה וְרַחֲמִים. בְּרַחֲמֶיךָ וְשָׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּרוּב עוֹז וְשָׁלוֹם:

נְסַחֵת יְיָ הַטּוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל:

וּבְסֵפֶר חַיִּים בְּרַכְהָ וְשָׁלוֹם. וּפְרִיָּסָה טוֹבָה. וְיִשְׁעָה
וְנִחְמָה. וְגִזְרוֹת טוֹבוֹת. נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשָׁלוֹם אָמֵן: יְהוִי לְרָצוֹן אֲמֵנוּ פִּי. וְהַגִּינוּ
לְבִי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מְרָע. וְשִׁפְתוֹתַי מִדְּבַר
מִרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תְרוּם. וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר
לְכָל תְּהוֹרָה. פֶּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ. וְאַחֲרֵי
מִצְוֹתֶיךָ תְּרַחֵף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים עָלַי
לְרָעָה. מִהֲרָה הֲפֵר עֲצָתְךָ וְקַלְקַל מִחֲשׁבוֹתֶיךָ.
יְהוִי כַּמִּץ לְפָנֶי רוּחַ. וּמִלֵּאָה יְיָ הוֹחָה: עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֵךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְנֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
תוֹרָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצֵנוּ
יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי: יְהוִי לְרָצוֹן

Sve nas zajedno blagoslovi. Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spasenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.²²

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogućući namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.²³ Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomozi desnicom Svojom i usliši me.²⁴ Neka su ti ugodne

²²Ps., 19:15.

²³Ps., 35:5.

²⁴Ps., 60:5.

אמרו פי. והגיון לפי לפניך יי ציני ונאלו:
 עושה שלום במרומי. הוא בפינו יעשה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמי אמי:

ולחם הטעמים לזכרון זכו

יהי שם יי מברך. מעתה ועד עולם:
 ממזרח שמש עד מבוא. נהלה שם יי:
 אדוננו. מה אדיר שמך בכל הארץ:

נמוללי בנה הסוף לזכרון קדוש לעילא. ולחם כן לזכרון שובה יי וישם בסדה
 ואהר קדוש וכו' על הסדר כמנהג חזן. אבל בלינו חזן זמורים כל זה והחן
 לזכר קדוש התקבל ולחם כן לזכרון שיה השעורה וכו' כמנהג לקמן.

(ג) שובה יי עד מתי. והנהם על עבדיך:
 שבענו בפקר חסדיך. ונרננה ונשמחה בכל-
 ימינו: שמהנו פימות עניתנו. שנת ראינו
 רעה: יראה אל עבדיך פעלך. ותדרך על
 בניהם: ויהי נועם יי אלהינו עלינו. ומעשה
 ידנו פוננה עלינו. ומעשה ידנו פינתהו:

(ב) ישב בסתר עליון. בצל שדי ותלונן:
 אמר ליי מחסי ומצודתי. אלהי אבטה בו:
 כי הוא יצילך מפח יקוש. מדבר הוורת:
 באברתו יסך לך. ותתרת פנפיו תחסרה.
 צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפתח לילה.
 מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יהלך. מקטב

reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Nakon *Amida* kažemo:

Neka je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i dovcka. Od istoka sunca do zalaska hvaljeno je Ime Gospodnje. Uzvišen je nad svim narodima Gospod, slava Njegova nebesa nadvisuje. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po svoj zemlji!²⁵

Na *Mocae Šabat* predmolitelj kaže *KADIŠ LEELA* i potom kažemo *ŠUVA ADONAJ* i *JOŠEV BESETER* i *VEATA KADOŠ* prema redosledu koji se ovde nalazi. Ali radnim danima ne kažemo sve ovo nego prelazimo na *KADIŠ TITKABAL* i zatim na *ŠIR LAMA-ALOT* (Ps. 121) i dalje prema redosledu.

(Ps. 90:13-17) Vрати se (nama), o, Gospode! Tà dokad?! Milostiv budi slugama Svojim! Ujutru nas nasiti dobrotom Svojom kako bismo klikitali i radovali se u sve dane svoje. Obraduj nas prema danima u kojima si nas mučio, prema godinama u kojima smo zlo videli. Neka se pokaže na slugama Tvojim delo Tvoje i sjaj Tvoj na sinovima njihovim. Neka bude blagost Gospoda Boga našega nad nama i neka nam bude učvršćeno delo ruku naših! I neka nam On učvrsti delo ruku naših!

(Ps. 91) Koji nastava u zaklonu Svevišnjega boravi u se ni Svemogućega. Govoriću Gospodu: "Utočište moje! Utvrdo moja! Bože moj u Koga se uzdam!" Jer te On spasava od zamke progonitelja, od kuge uništenja. Krilima Svojim će te pokriti i pod krila Njegova ćeš se skloniti. Istina je Njegova štiti i oklop. Nećeš se bojati straha noćnoga, niti strele što danju leti, niti kuge što u tmimi kruži, niti kuge koja mrakom ide,

²⁵Ps. 113:2 - 4; 8:10.

יִשׁוּד צְהָרִים: יפול מצדק אלת. ורַבְבָּה
 מִימִינָה. אֵלֶיךָ לֹא יֵגֵשׁ: רק בעיניך תביש.
 וְשַׁלַּמַת רַשְׁעִים תִּרְאֶה: כי אתה יי מחסו.
 עֲלִיזֵן שִׁמְתָּ מְעוֹנָה: לא תאנה אליך רעה.
 וְנָגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ: כי מלאכיו יצוה
 לָךְ. לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ: על פנים ישאונה.
 פֶּן תִּגְוֶה בְּאֵבֶן רִגְלֶךָ: על שחל ופתן תדרך
 תִּרְמַס כְּפִיר וְתִנִּין: כי כי חשק ואפלטנה.
 אֲשַׁגְבְּהוּ כִּי יֵרַע שָׁמַי: יקראני ואענהו. עמו
 אֲנֹכִי בַצָּרָה. אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְדֶּהוּ: אך ימים
 אֲשַׁבִּיעֶהוּ. וְאִרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וּקְרָא
 זֶה אֵל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יי
 צְבָאוֹת מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמִקְבְּלֵי
 דִּין מִן דִּין וְאָמְרִין: ^{גלגס} קָדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא
 עֲלָאָה בֵּית שְׂכִינְתָּה קָדִישׁ עַל אֲרֻעָא עוֹבֵד
 גְּבוּרְתָּה. קָדִישׁ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא. יי
 צְבָאוֹת מְלֵיכָא כֹּל אֲרֻעָא זִיו יְקָרָה: ^{נקול}
 וְתִשְׂאֵנִי רוּחַ וְאֲשַׁמַּע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל
 בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ: וְנִטְלַתְנִי רוּחָא
^{גלגס} וְשִׁמְעִית בְּתֵרֵי קַל זִיעַ שְׁגִיא דְּמִשְׁבַּחִין
 וְאָמְרִין בְּרִיד יְקָרָא דִּי מֵאַתְר בֵּית

ni pomora što u podne besni. Hiljadu će pored tebe pasti i deset hiljada s desne ti strane, ali tebi se neće približiti. Samo ćeš očima svojim gledati i videćeš platu opakih. Jer Ti si, Gospode, utočište moje! Svevišnjeg si izabrao sebi za utočište,²⁶ nijedno te zlo snaći neće, niti će se pomor približiti šatoru tvom. Jer On zapovedi anđelima Svojim da te čuvaju na svim putevima tvojim. Na rukama će te nositi da negde nogom svojom za kamen ne zapneš. Gazićeš preko lava i guje, zgnječićeš lavića i zmaja. "Jer je žudeo za Mnom izbaviću ga, uzvisiću ga jer Ime Moje zna. Zazvaće Me i uslišiću ga, s njim u nevolji Ja sam, izbaviću ga i proslaviću ga. Dužinom dana ću ga nasititi i spasenje ću mu Svoje pokazati."

VEATA – A Ti si Svet, stoluješ nad hvalospjevima Izraela.²⁷ I klicahu jedan drugome govoreći: "Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!"²⁸ *I jedan drugome u saglasju kliču: U sebi: "Svet u višnjim visinama nebeskim, prebivalištu Njegove Božanske Sveprisutnosti, Svet na zemlji, delu svemoći Njegove, Svet doveka i na veke vekova je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja sjaja Slave Njegove."* Naglas: I podiže me duh i čuh za sobom glas silne grmljavine (govoreći): "Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!"²⁹ *I podiže me duh U sebi: i čuh za sobom glas silne grmljavine kako slavu uznosi govoreći: "Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta prebivališta*

²⁶ Neki ovaj stih prevode: Jer Ti si, Gospode, utočište moje, visine si učinio staništem Svojim. Neće te nijedno zlo snaći, niti će se pomor približiti šatoru tvom.

²⁷ Može da se prevede i ovako: A Ti, Sveti, nastavaš u hvalospjevima Izraelovim. Ps., 22:4.

²⁸ Ješajau, Is., 6:3.

²⁹ Jehezkel, Ez., 3:12.

שכינתה: " ימלך לעולם ועד: " מלכותה קאים לעלם ולעלמי עלמיא: " אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך. והבן לבכם אריך: והוא רחום יכפר עון ולא יטחית והרבה להשיב אפן. ולא יעיר בלחמתו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכלי קראיך: צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: תתן אמת ליעקב. חסד לאברהם. אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: ברוך " יום יום יעמס' לנו האל ישועתנו סלה: " צבאות עמנו. משגב לנו אלהי יעקב סלה: " צבאות. אשרי אדם בטח בך: " הושיעה המלך יעגנו ביום קראנו:

ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים. ונתן לנו תורת אמת. והי עולם נטע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו. וישם בלבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם. למען לא ניגע לריק ולא נלך לבהלה: יהי רצון מלפניך " אלהינו ואלהי אבותינו. שישמור הקיף ומצותיך בעולם הזה. ונזכה ונחיה ונירש

Njegove Božanske Sveprisutnosti!" *Dovde. Gospod će kraljevati doveka!*³⁰ *Gospod, Kraljevstvo je Njegovo ustanovljeno zauvek i za veke vekova!* *Gospode Bože Avramu, Isaka i Izraela, praotaca naših, čuvaj ovu (misao)*³¹ *doveka kao nagon misli srca naroda Tvog i srca njihova ka Sebi upravi. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj i svu jarost Svoju podizao nije. Jer si Ti, Gospode, dobar i opraštaš, i obilje je milosrđa Tvog svima koji Te zazivaju. Pravda je Tvoja pravda večna i Tora je Tvoja istina. Udeli istinu Jakovu, milost Avramu, kako si Se zakleo praocima našim od dana iskonskih. Blagosloven Gospod dan za danom, Koji nas dobročinstvom bremeni, On je Bog spasa našega! Sela! Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. Sela! Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!*³²

BARUH – Blagosloven da je Bog naš Koji nas je stvorio u čast Svoju i Koji nas je odvojio od zabludelih i dao nam Toru istinitu i život večni u nas usadio. On će nam otvoriti srca naša u Tori Svojoj i usadiće u srca naša ljubav prema Njemu i strah sveti prema Njemu kako bismo Volju Njegovu izvršavali i služili Mu svim srcem. Neka trud naš ne bi uzaludan bio i nizašta plodovi truda našega bili. Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da čuvamo zakone Tvoje i zapovesti Tvoje na ovome svetu i da budemo dostojni da doživimo i baštinimo

³⁰ Šemot, Iz., 15:18.

³¹ O Keduša.

³² Divre jamim alef, I Knj. dn., 29:18; Teilim, Ps., 78:38; 86:5; 119:142; Miha, 7:20; Ps., 68:20; 46:8; 84:13; 20:10.

טובה וברכה לחי העולם הזה: למען
 יזמרך כבוד ולא ידב. "אלהי ישראל אלהי:
 " חפץ למען צדקו. גדול תורה ואמרו:
 ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דור שיק
 " : " אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ:
 חזקו ויאמין לבבכם כל המוחלים לך:

וזהו שם קדוש הקבל

ותגדל ותקדש שמה רבא אמין בעלמא דיברא
 ברעותה. ומליך מלכותה. ויצמה בירקנה. וקרוב משהה.
 (אמן) פתיכון ובזמיכון ובחני דכל בית ישראל בעלמא
 ובזמן קרוב ואמרו אמין:

יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא. ותברך
 ושפחה ותפאר ותרום. ותנשא ותהדר ותעלה
 ותהלל שמה דקודשא בריך הוא ואמין. לעלא מן כל
 ברכתא. שירתא. תשבתא. וקמתא. דאמין בעלמא
 ואמרו אמין:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל בית ישראל קדם
 אבוהון דבשמיא וארעא. ואמרו אמין:

יהא שלמא רבא מן שמיא תיים ושבע וישועה וקמה
 ושיזבא ורפואה. ונאלה ומליחה ובפרה. וריוח והגלה.
 לנו ולכל עמו ישראל ואמרו אמין:

עושה שלום במוטיו. הוא ברחמינו ועשה שלום עלינו
 ועל כל עמו ישראל ואמרו אמין:

dobro i blagoslov u životu Sveta koji dolazi kako bi Tebi pevala slava moja³³ i ne utihnula nikada. Gospode Bože moj, doveka ću Ti zahvaljivati. Gospodu beše mio radi pravde njegove, učini Toru velikom i slavnom. U Tebe se uzdaju oni koji znaju Ime Tvoje jer ne ostavljaš one koji Tebe traže, Gospode. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po svoj zemlji! Budite hrabri i jakog srca svi koji se u Gospoda uzdate!³⁴

Predmolitelj kaže *Kadiš tithabal*:

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomaznika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo zauvek i zanavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je, i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospева i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bi molitve i molbe čitavog doma Izraela bile primljene pred Ocem našim na nebesima i na zemlji, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

³³Odnosi se na dušu. Ps., 30:13.

³⁴Ješajau, Is., 42:21; Teilim, Ps., 9:11; 8:10; 31:25.

(קב) שיר למעלות. אשא עיני אל ההרים.
 מאן יבא עורי: עורי מעם יי. עשה שמם
 וארץ: אל יתן למוט רגלך. אל ינים שמך:
 הנה לא ינום ולא יישן שמך ישראל: יי
 שמך. יי עלך על יד ימך: ויום השמש
 לא יפכה. וירח בלילה: יי שמך מכל רע
 ישמר את נפשך: יי ישמר צאתך ובואך
 מעתה ועד עולם:

לשון חזון קדוש ירא שלמה זכא.

יתגדל ויתקדש שמה רבא (אמן). בעלמא דיברא
 ברעותה. וימליך מלכותה. ויעשה ברכותה. ויקרב משיחה
 (אמן). פתיכון ובימיכון ובתי דכל בית ישראל בעלמא
 ובזמן קריב ואמרו אמן:

יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא. יתברך
 וישתבה ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
 ויתהלל שמה רבא קודשא בריך הוא (אמן). לעלא מן כל
 ברכתא שירתא השבתתא ונהמתא דאמרון בעלמא.
 ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא. היום ושבוע. וישועה
 ונהמה. ושיזבא ורפואה. ונאלה וסליחה וכפרה. ורונה
 והצלה. לנו ולכל עמו ישראל. ואמרו אמן:
 עשה שלום בטרומיו. הוא ברחמו יעשה שלום עלינו
 ועל כל ישראל. ואמרו אמן:

(Ps. 121) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Podižem oči svoje ka gorama: odakle će mi pomoć doći? Pomoć je moja od Gospoda Koji učini nebesa i zemlju. Neka ne dá nozi tvojoj da posrne, neka ne drema Čuvar tvoj. Gle, ne drema i ne spava Čuvar Izraelov! Gospod je Čuvar tvoj, Gospod je senka tvoja na desnici, ruci tvojoj. Danju te ne bije Sunce, niti Mesec po noći. Gospod će te sačuvati od svakog zla, dušu će tvoju čuvati. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj odsad i doveka.

Predmolitelj kaže *Kadiš jee šelama raba.*

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo zauvek i zanavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je, i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbaavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

החזן לוונר ברכו את יי המבורך:

והקהל שונים ברוך יי המבורך לעולם ועד:

עלינו לישבח לארון הפל. לתת
 גדלה ליוצר בראשית. שלא עשנו
 כגויי הארצות. ולא שזמנו כמשפחות
 האדמה. שלא שם חלקנו בהם.
 וגורלנו ככל המונם. ואנחנו משתתחים
 לפני מלך מלכי המלכים הקדוש
 ברוך הוא. שהוא נוטה שמים ויוסד
 ארץ. ומושב יקרו בשמים ממעל.
 ושכינת עזו בגבהי מרומים. הוא
 אלהינו ואין עוד אחר. אמת מלפני
 ואפס זולתו. כפתוב בתורה. וידעת
 היום והשבת אל לבבך. כי יי הוא
 האלהים בשמים ממעל. ועל הארץ
 מתחת. אין עוד:

על כן נקוה לך יי אלהינו. לראות

- Predmolitelj kaže:** BLAGOSLOVITE GOSPODA
BLAGOSLOVENOGA
- Opština odgovara:** BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD
BLAGOSLOVENI ZAUVEK
I ZANAWEK
- Predmolitelj ponavlja:** BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD
BLAGOSLOVENI ZAUVEK
I ZANAWEK

Završna molitva *Alenu lešabeah*:

Na nama je da slavimo Gospodara svega, da veličamo Sazdatelja postanja, jer nas nije učinio poput naroda zemalja, niti nas je postavio poput porodica zemlje, niti nam je dodelio nasleđe poput njihovog i sudbinu poput one ostalih ljudi. Mi sebe prostiremo pred Kraljem svih kraljeva, pred Svetim, neka je blagosloven On Koji nebesa razastire i zemlju utemeljuje, i Presto Slave Njegove je na nebesima gore, a Božanska Sveprisutnost snage Njegove u najvišim visinama. On je Bog naš i nema drugoga. Uistinu, On je Kralj naš i ne postoji ništa osim Njega, kao što u Tori piše: "Znaj danas i usadi u srce svoje da je Gospod Bog gore na nebesima i dole na zemlji, nema drugog."³⁵

AL KEN – Stoga nadu svoju u Tebe polažemo, Gospode Bože naš, da ćemo uskoro ugledati

³⁵ Devarim, Pon. zak., 4:39.

מְהֵרָה בְּתַפְאֵרֶת עֲנֶךָ. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים
 מִן הָאָרֶץ. וְהָאֱלֹהִים כְּרוֹת יִכְרְתוּן.
 לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי. וְכָל-בְּנֵי
 בָשָׂר יִקְרְאוּ בְשִׁמְךָ. לְהַפְנוֹת אֱלֹהֶיךָ
 כָּל-רְשָׁעֵי אֶרֶץ: יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל-
 יוֹשְׁבֵי תְּבֵל. כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל-בָּרֶךְ.
 תִּשְׁבַּע כָּל-לְשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
 יִכְרְעוּ וַיִּפּוּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְנוּ.
 וַיִּקְבְּלוּ כָּלֶם אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ. וְתִמְלוֹךְ
 עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת
 שֶׁלָּךְ הִיא. וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד.
 כְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ, יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם
 וָעֶד: וְנֹאמַר, וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל-
 הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד.
 וַיִּשְׁמוּ אֶחָד:

נכתב מקומות נוספים לומר כי חזורים שלו:

(כ) לְדוֹד מְזֻמָּר. לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהָ. תְּבֵל
 וַיִּשְׁבֵי בָהּ: כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּהָ. וְעַל

sjaj snage Tvoje kada ukloniš kumire sa zemlje, kada lažni bogovi budu potpuno uništeni, kako bi se svet usavršio u kraljevstvu Svemogućeg, kako bi svi ljudi Tvoje Ime zazivali, a svi koji na zemlji zlo čine, Tebi se obratili. Spoznaće i saznaće svi stanovnici sveta da se pred Tobom svako koleno pregiba, da se Tobom svaki jezik zaklinje. Pred Tobom, Gospode Bože naš, će se klanjati i kolena pregibati i ničice padati i veličanstvu Imena Tvog slavu odavati i svi oni će na sebe primiti jaram kraljevstva Tvog, a Ti ćeš uskoro zakraljevati nad njima zauvek i zanavek. Jer je kraljevanje Tvoje i Ti ćeš doveka u slavi vladati, kao što je napisano u Tori Tvojoj: "Gospod će kraljevati doveka." I rečeno je: "I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini."³⁶

Negde je običaj da se kažu ova tri hvalospeva:

(Ps. 24) Hvalospev Davidov. Gospodnja je zemlja i sve što je ispunjava, vaseljena i sve što u njoj prebiva. Jer je On na morima osnova i na

---

³⁶Šemot, Izl., 15:18; Zah., 14:9.

נְהָרוֹת יִכּוֹנְנָהּ: מִי יַעֲלֶה בָּהָר יי' וּמִי יִקִּים
 בְּמָקוֹם קְדֻשּׁוֹ: לִקְוֵ כַפִּים וּבָרַךְ לִבְנֵי אִשְׂרָאֵל
 לֹא נִשְׂא לִישׂוֹא נַפְשֵׁי. וְלֹא נִשְׁבַּע לַמַּרְמָה:
 וְשֵׂא בְרָכָה מֵאֵת יי'. וְצַדִּיקָה נִעְלָה וְיִשְׁעוּ:
 זֶה דוֹר הַרְשׁוּי. מִבְּקִשֵׁי פְנֵיךָ יִעֲקֹב סִלְהָ:
 שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם. וְהַנְּשֵׂא פִתְחֵי עֵינֵיכֶם.
 וַיָּבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יי'
 עֲזוּז וְגִבּוֹר. יי' גִּבּוֹר מִלַּחְמָה: שֵׂא שְׁעָרִים
 רְאִישֵׁיכֶם. וְשֵׂא פִתְחֵי עֵינֵיכֶם. וַיָּבֵא מֶלֶךְ
 הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יי' צַבָּאוֹת
 הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סִלְהָ:

(ס) לַמַּנְצֵחַ עַל הַתִּית מוֹמֹר לְדוֹד: יי' אֲדוֹנָהּ. מִה אֲדִיר
 שְׂמֵךְ בְּכָל־הָאָרֶץ. אִשֶׁר תִּגַּה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם: מִפִּי
 עוֹלָלִים וַיִּגְקִים יִסְדֵּךְ עֲזוֹ לַמַּעַן צוֹרְדִיךָ. לַהֲשִׁיבִית אוֹיֵב
 וּמִתְנַקֵּם: כִּי אֲרָאָה שְׂמֵיךְ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעֵי־יָדֶךָ. יָרַח וּכּוֹכָבִים
 אֲשֶׁר כּוֹנְנֶתָהּ: מִה אֲנוֹשׁ כִּי תוֹפְרֶנִּי. וּבֵן אָדָם כִּי תִפְקַדְנִי:
 וְתַחֲסֶרְהוּ מַעַט מֵאֱלֹהִים. וְכְבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ: תַּמְשִׁילֶהוּ
 בַּמַּעֲשֵׂה יָדֶךָ. כֹּל יִשְׁתַּה תַּחַת רַגְלָיו: צִנֵּה וְאַלְפִים כָּלֵם.
 וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדֵי: צַפּוֹר שָׁמַיִם וְדַגֵּי הַיָּם. עוֹבֵר אַרְחוֹת
 יָמִים: יי' אֲדוֹנָהּ. מִה אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל־הָאָרֶץ:

(כט) מוֹמֹר לְדוֹד. הָבוּ לִי בְּנֵי אֱלֹהִים. הָבוּ
 לִי כְבוֹד וְעֹז: הָבוּ לִי כְבוֹד שְׁמוֹ. הַשְׁתַּחֲוּוּ

rekama utvrdi. Ko će se uspeti na goru Gospodnju, i ko će stajati na Svetom mestu Njegovom? U koga su ruke čiste i srce bezazleno, koji ne nosi Imena Njegova uzalud i ne kune se lažno. On će dobiti blagoslov od Gospoda, i pravdu od Boga spasa svog. To je pokolenje onih koji Ga traže, koji traže lice Tvoje, Bože Jakovljevi. *Sela!* Podignite, dveri, vrhove svoje i uzvisiće se vrata večna da dođe Kralj slave! Ko je taj Kralj slave? Gospod silan i moćan, Gospod silan u boju. Podignite, dveri, vrhove svoje i uzvisite vrata večna da dođe Kralj slave! Ko je taj Kralj slave? Gospod nad vojskama! On je Kralj slave! *Sela!*

(Ps. 8) Načelniku pevačkom. Uz getsku spravu.³⁷ Pema Davidova. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po svoj zemlji! Nebesa si Slavom Svojom natkrilio. Iz usta tek rođenih i odojčadi, snagu si utemeljio³⁸ radi neprijatelja Svojih, da zamukne neprijatelj i osvjetnik. Kada pogledam nebesa Tvoja, delo prstiju Tvojih, Mesec i zvezde koje Ti postavi, šta je čovek da ga se spominješ i sin čovečiji da ga pohodiš? Učinio si ga malo manjim od anđela,³⁹ sjajem i slavom ovenčao si ga. Učinio si ga gospodarem nad delima ruku Tvojih, sve si pod noge njegove metnuo. Ovce i volove, sve, i životinje divlje, ptice nebeske, i ribe morske, i sve što stazama morskim prolazi. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po svoj zemlji!

(Ps. 29) Psalam Davidov. Dajte Gospodu, o, sinovi Božiji, dajte Večnome slavu i moć. Dajte Gospodu slavu Imena Njegovog, prostrite se

³⁷Vrsta instrumenta, *gittit*, verovatno prema mestu porekla, filistejskom gradu Gat. Po drugima, reč je o napevu koji je pevan prilikom presovanja grožđa u gradu Gat.

³⁸Neki prevode *hvala si utemeljio* jer glasovi koje odojčad ispuštaju su neprestana hvala Sazdatelju.

³⁹Malo manjim od božanskog.

לִי בַהֲדַרְתָּ קוֹדֶשׁ: קוֹל יי עַל הַמַּיִם. אֵל
 הַכְּבוֹד הַרְעִים. יי עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל יי
 בַּפֶּחַ. קוֹל יי בַּהֲדָר: קוֹל יי שׁוֹבֵר אֲרוֹזִים.
 וַיִּשְׁבֵּר יי אֶת אֲרוֹזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקִידֵם כְּמוֹ
 עֵנָל. לְבָנוֹן וְשִׁרְיוֹן כְּמוֹ בֶן רֵאמִים: קוֹל יי
 חוֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יי יְחִיל מַדְבָּר. יְחִיל
 יי מַדְבָּר קֹדֶשׁ: קוֹל יי יְחִיל לֵאלֹהֵי וַיִּחַשֶׁף
 יְעָרוֹת. וּבַהֲיִכְלוּ כָלוּ אִמֵּר כְּבוֹד: יי לְמַבּוֹל
 יֹשֵׁב. וַיֵּשֶׁב יי מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יי עוֹז לְעַמּוֹ וַתָּן.
 יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

כשיולא תבית הכנסת חומר :

יי נַחֲנִי בְּצַדִּיקֶתְךָ לְמַעַן שׁוֹרְדִי. הַיֹּשֵׁר לִפְנֵי
 דִרְכֶּךָ: וַיַּעֲקֹב הַדָּךְ לְדַרְכּוֹ. וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי
 אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאִשֶׁר רָאָם מַחְנֶה
 אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיִם:

דיני ספירת העומר.

צליל שני של פסח אחד הפלח הערבית מחטיבין לספור העומר וחמנה כשתחשך והולך
 וטופר כל הלילה, והמדקלקים אינם סופרים אלא עד לחת הכוכבים וכן ראוי לעשות :
 ונוזה על כל אחד לספור לעצמו ולריך לספור מעונד. מנדך חמלה וסופר הימים
 והשבעות עד השעה וארבעים יום. ואם טעה וספר קודם וכן ונדך. חוזר לספור
 משתחשך צלל זכס:

Gospodu u krasoti Svetinje Njegove. Ori se jeka Gospodnja nad vodama, Bog slave zagrmio je, Gospod je nad vodama silnim. Glas je Gospodnji sila, glas je Gospodnji sjaj. Glas Gospodnji kedrove lomi, razlomio je Gospod kedrove libanske. Kao tele poskakuje od Njega Liban, i Sirjon kao bivo mlad. Glas Gospodnji seče plamen ognjeni. Glas Gospodnji potresa pustinju, potresa Gospod pustinju Kadeš. Glas Gospodnji oprašta košute bremena i sa šuma odelo skida, a u Svetinji Njegovoj sve kliče: Slava! Gospod je sedeo na prestolu Svom već nad potopom, i sedeće Večni na prestolu Svom kao Kralj doveka. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

Pre izlaska iz sinagoge kažu se sledeći stihovi:

Gospode, vodi me u pravdi Tvojoj, zbog neprijatelja mojih poravnaj preda mnoom put Tvoj.⁴⁰ A Jakov ode svojim putem i sretoše ga anđeli Božiji. A kad ih ugleda, Jakov reče: "Ovo je tabor Božiji!" I prozva ono mesto 'Mahanajim'.⁴¹

Pokloniti se u pravcu Kovčega i potom izaći iz sinagoge.

BROJANJE Omera

Druge večeri Pesaha nakon večernje molitve počinjemo da brojimo Omer. Vreme brojanja je od trenutka kada padne mrak i tokom čitave noći. Svak je obavezan da ispuni ovu zapovest i da sam broji. Broji se stojeći. Najpre se kaže blagoslov, a potom broje dani i nedelje sve do 49-og dana. Ukoliko se neko zabuni i broji Omer pre propisanog vremena, tj. dok je još dan, i blagoslovi, treba da sačeka mrak i da ponovi brojanje, ali bez blagoslova.

---

⁴⁰Ps., 5:9.

⁴¹Berešit, Pos., 32:2-3. *Mahanajim* doslovno znači 'dva tabora'.

מי ששאל את חנינו בין השמחות כמה יהי הפסידה בזה הלילה יאמר לו שתהול
 היום כך וכך. מי ששנח ולא ניזק כל הלילה. יספור כל היום בלא נכחה. ושאר הימים
 בנכחה ואם שכח ולא ניזק כל היום יספור בשאר הימים בלא נכחה. אבל אם הוא
 מסופק אם רגל יום אחד ולא ספר יספור בשאר הימים בנכחה :

קודם שיספור הניזק :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר קדשנו
 במצותיו. וציונו על ספירת העומר :

- טו ניסן היום יום אחד לעומר :
- יז . היום שני ימים לעומר :
- יח . היום שלשה ימים לעומר :
- יט . היום ארבעה ימים לעומר :
- כ . היום המשה ימים לעומר :
- כא . היום ששה ימים לעומר :
- כב . היום שבעה ימים לעומר. שהם שבוע אחד :
- כג . היום שמונה ימים לעומר. שהם שבוע אחד
 ויום אחד :
- כד . היום תשעה ימים לעומר. שהם שבוע אחד
 ושני ימים :
- כה . היום עשרה ימים לעומר. שהם שבוע אחד
 ושלושה ימים :
- כו . היום אחד עשר יום לעומר. שהם שבוע אחד
 וארבעה ימים :
- כז . היום שנים עשר יום לעומר. שהם שבוע אחד
 וחמשה ימים :

Ako neko zaboravi koji je dan brojanja *Omera* i u predvečerje upita svog bližnjeg za dan, on treba da mu odgovori: "Juče je bio ....dan." Ukoliko je neko zaboravio da blagoslovi tokom čitave noći može da broji *Omer* tokom dana, ali bez blagoslova. Ostalih noći može da broji uz blagoslov. Ali ako je zaboravio i nije blagoslovio tokom noći i dana (dakle ceo jedan dan), ostalih dana broji bez blagoslova. U slučaju da mu se javi sumnja da je jedan dan preskočio brojanje *Omera*, ostale dane može da broji uz kazivanje blagoslova.

Pre brojanja kaže: *Biršut moraj verabotaj* (S dopuštanjem mojih učitelja i rabina)

Zajednica mu odgovara: *Biršut Šamajim* (S dopuštanjem Nebesa) i potom kaže blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasedljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da brojimo *Omer*.

- 16. nisan Danas je jedan dan *Omera*.
- 17. nisan Danas su dva dana *Omera*.
- 18. nisan Danas su tri dana *Omera*.
- 19. nisan Danas su četiri dana *Omera*.
- 20. nisan Danas je pet dana *Omera*.
- 21. nisan Danas je šest dana *Omera*.
- 22. nisan Danas je sedam dana *Omera*, što je jedna nedelja.
- 23. nisan Danas je osam dana *Omera*, što su jedna nedelja i jedan dan.
- 24. nisan Danas je devet dana *Omera*, što su jedna nedelja i dva dana.
- 25. nisan Danas je deset dana *Omera*, što su jedna nedelja i tri dana.
- 26. nisan Danas je jedanaest dana *Omera*, što su jedna nedelja i četiri dana.
- 27. nisan Danas je dvanaest dana *Omera*, što su jedna nedelja i pet dana.

- כח ניסן היום שלשה עשר יום לעומר, שהם שבוע אחר
 ושלשה ימים
 :
- כט . היום ארבעה עשר יום לעומר, שהם שני
 שבועות
 :
- ל . היום חמשה עשר יום לעומר, שהם שני שבועות
 ויום אחר
 :
- א אייר היום ששה עשר יום לעומר, שהם שני שבועות
 ושני ימים
 :
- ב . היום שבעה עשר יום לעומר, שהם שני שבועות
 ושלשה ימים
 :
- ג . היום שמונה עשר יום לעומר, שהם שני שבועות
 וארבעה ימים
 :
- ד . היום תשעה עשר יום לעומר, שהם שני שבועות
 וחמשה ימים
 :
- ה . היום עשרים יום לעומר, שהם שני שבועות
 וששה ימים
 :
- ו . היום אחד ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
 שבועות
 :
- ז . היום שנים ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
 שבועות ויום אחר
 :
- ח . היום שלשה ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
 שבועות ושני ימים
 :
- ט . היום ארבעה ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
 שבועות ושלשה ימים
 :

28. nisan Danas je trinaest dana *Omera*, što su jedna nedelja i šest dana.
29. nisan Danas je četrnaest dana *Omera*, što su dve nedelje.
30. nisan Danas je petnaest dana *Omera*, što su dve nedelje i jedan dan.
1. ijar Danas je šesnaest dana *Omera*, što su dve nedelje i dva dana.
2. ijar Danas je sedamnaest dana *Omera*, što su dve nedelje i tri dana.
3. ijar Danas je osamnaest dana *Omera*, što su dve nedelje i četiri dana.
4. ijar Danas je devetnaest dana *Omera*, što su dve nedelje i pet dana.
5. ijar Danas je dvadeset dana *Omera*, što su dve nedelje i šest dana.
6. ijar Danas je dvadeset i jedan dan *Omera*, što su tri nedelje.
7. ijar Danas su dvadeset i dva dana *Omera*, što su tri nedelje i jedan dan.
8. ijar Danas su dvadeset i tri dana *Omera*, što u tri nedelje i dva dana.
9. ijar Danas su dvadeset i četiri dana *Omera*, što su tri nedelje i tri dana.

- היום חמשה ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
שבועות וארבעה ימים : א"ר
- היום ששה ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
שבועות וחמשה ימים : י"א
- היום שבעה ועשרים יום לעומר, שהם שלשה
שבועות וששה ימים : י"ב
- היום שמונה ועשרים יום לעומר, שהם ארבעה
שבועות : י"ג
- היום תשעה ועשרים יום לעומר, שהם ארבעה
שבועות ויום אחד : י"ד
- היום שלשים יום לעומר, שהם ארבעה שבועות
ושני ימים : טו
- היום אחד ושלשים יום לעומר, שהם ארבעה
שבועות ושלשה ימים : טז
- היום שנים ושלשים יום לעומר, שהם ארבעה
שבועות וארבעה ימים : י"ז
- היום שלשה ושלשים יום לעומר, שהם ארבעה
שבועות וחמשה ימים : י"ח
- היום ארבעה ושלשים יום לעומר, שהם ארבעה
שבועות וששה ימים : י"ט
- היום חמשה ושלשים יום לעומר, שהם חמשה
שבועות : כ
- היום ששה ושלשים יום לעומר, שהם חמשה
שבועות ויום אחד : כא

10. ijar Danas je dvadeset i pet dana *Omera*, što su tri nedelje i četiri dana.
11. ijar Danas je dvadeset i šest dana *Omera*, što su tri nedelje i pet dana.
12. ijar Danas je dvadeset i sedam dana *Omera*, što su tri nedelje i šest dana.
13. ijar Danas je dvadeset i osam dana *Omera*, što su četiri nedelje.
14. ijar Danas je dvadeset i devet dana *Omera*, što su četiri nedelje i jedan dan.
15. ijar Danas je trideset dana *Omera*, što su četiri nedelje i dva dana.
16. ijar Danas je trideset i jedan dan *Omera*, što su četiri nedelje i tri dana.
17. ijar Danas su trideset i dva dana *Omera*, što su četiri nedelje i četiri dana.
18. ijar Danas su trideset i tri dana *Omera*, što su četiri nedelje i pet dana.
19. ijar Danas su trideset i četiri dana *Omera*, što su četiri nedelje i šest dana.
20. ijar Danas su trideset i pet dana *Omera*, što je pet nedelja.
21. ijar Danas su trideset i šest dana *Omera*, što je pet nedelja i jedan dan.
22. ijar Danas su trideset i sedam dana *Omera*, što su pet nedelja i dva dana.

- כג א"י . היום שבעה ושלשים יום לעומר, שהם חמשה
 שבועות ושני ימים :
- כג . היום שמונה ושלשים יום לעומר, שהם חמשה
 שבועות ושלשה ימים :
- כד . היום תשעה ושלשים יום לעומר, שהם חמשה
 שבועות וארבעה ימים :
- כה . היום ארבעים יום לעומר, שהם חמשה שבועות
 וחמשה ימים :
- ט . היום אחר וארבעים יום לעומר, שהם חמשה
 שבועות וששה ימים :
- ט . היום שנים וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות :
- טו . היום שלשה וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות ויום אחד :
- טז . היום ארבעה וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות ושני ימים :
- א סיון . היום חמשה וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות ושלשה ימים :
- ב . היום ששה וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות וארבעה ימים :
- ג . היום שבעה וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות וחמשה ימים :
- ד . היום שמונה וארבעים יום לעומר, שהם ששה
 שבועות וששה ימים :

23. ijar Danas su trideset i osam dana *Omera*, što su pet nedelja i tri dana.
24. ijar Danas su trideset i devet dana *Omera*, što su pet nedelja i četiri dana.
25. ijar Danas je četrdeset dana *Omera*, što su pet nedelja i pet dana.
26. ijar Danas je četrdeset i jedan dan *Omera*, što su pet nedelja i šest dana.
27. ijar Danas su četrdeset i dva dana *Omera*, što je šest nedelja.
28. ijar Danas su četrdeset i tri dana *Omera*, što su šest nedelja i jedan dan.
29. ijar Danas su četrdeset i četiri dana *Omera*, što su šest nedelja i dva dana.
- 1. sivan** Danas su četrdeset i pet dana *Omera*, što su šest nedelja i tri dana.
2. sivan Danas su četrdeset i šest dana *Omera*, što su šest nedelja i četiri dana.
3. sivan Danas su četrdeset i sedam dana *Omera*, što su šest nedelja i pet dana.
4. sivan Danas su četrdeset i osam dana *Omera*, što su šest nedelja i šest dana.

ה סין היום תשעה וארבעים יום לעומר, שהם שבועה
שבועות :

נכל יום ויום אתר הספירה לחודים :

הרחמן יחזיר עבודת בית המקדש למקומה במהרה
בימינו :

(פ) למצח בגנינות מזמור שיר: אלהים יחננו
ויברכנו. יאר פניו אתנו סלה: לדעת בארץ הרבה. בכל
גוים ישועתך: יודוך עמים אלהים. יודוך עמים כלם:
ישמחו וירננו לאמים. כי תשפט עמים מישור. ולאמים
בארץ תנחם סלה: יודוך עמים אלהים. יודוך עמים
כלם: ארץ נתנה יבולה. וברכנו אלהים אלהינו: וברכנו
אלהים. ויראו אותו כל-אפסי ארץ:

אנא ככת גדולת ימיך מתיר צרורה:

קבל רנת עמך שגבנו מדרנו נורא:

נא נפור דורשי חזרה ככת שמרם:

ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם:

חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך:

יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדשתך:

ישועתנו קבל ושמע צעקתנו ידע מעלמות:

כלה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

רבונו של עולם. אמה צויתנו על ידי משה עבדך לספור ספירת
העומר כדי למדרנו מקלפזותינו ומטומאתנו. כמו שכתבת בתורתך
ומסרתם לכם מטתרת השבת תכפרו חמשים יום. כדי שיטהרו
גמשות ישראל מזהמתם. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי
אבותינו. שבוכות ספירת העומר שפסרתי יתקן מה שפגמתי
בספירה (פלוניס וידין כפיוס פסיכס לחוט היליה) ואטתר ואתקדש בקדשה
של מעלה. אמן סלה:

5. sivan Danas su četrdeset i devet dana *Omera*,
što je *sedam nedelja*.

Svakog dana nakon brojanja kažemo:

Premilostivi, On će vratiti službu Doma Svetinje na njeno mesto, uskoro i u dane naše.

(Ps. 67) Načelniku pevačkom. Uz žičane instrumente. Hvalospjev. Pisma. Neka bi nam se Gospod smilovao i blagoslovio nas, obasjao nas licem Svojim, *Sela!* Da bi se znao na zemlji put Tvoj, po svim narodima spasenje Tvoje. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Da se raduju i kliču narodi jer sudiš narodima pravedno i narodima na zemlji upravljaj. Da Ti narodi hvalu odaju, Bože, svi će narodi hvalu Tebi odavati. Zemlja plod svoj dade, blagosilja nas Bog, Bog naš! Blagoslovio nas Bog i neka bi Ga se bojali svi krajevi zemaljski!

ANABEHOAH – Molimo Te, o, Gospode, snagom ruke Tvoje velike desnice oslobodi sužnje (Izraela iz progonstva njihovog). Primi molitvu naroda Tvog, osnaži nas, pročisti nas, o, Strašni, o, Jedini. Molimo Te, o, Svemoćni, o, Jedini, kao zenicu oka čuvaj one koji Tebe zazivaju. Blagoslovi ih, pročisti ih, neka ih Tvoja samilosna pravednost uvek prati. O, Moćni, o, Sveti, o, Jedini, u obilju dobrote Tvoje vodi narod Svoj. O, Jedini, o, Uzvišeni, obrati se narodu Tvom koji pronosi Svetost Tvoju. Vapaj naš primi i krik naš saslušaj, Ti Koji poznaješ sve što je skriveno i tajno.

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

RIBONO ŠEL OLAM – Gospodar sveta! Ti si nam zapovedio preko Mojsija, sluge Tvoga, da brojimo *Omer* kako bismo se očistili od pokrova zla i nečistota naših, kao što si zapisao u Tori Tvojjoj: "A počevši od sutrašnjega dana po suboti (od dana kada prinesete snop za žrtvu obrtanu – *Omer* – brojte sedam nedelja punih, do prvoga dana po sedmoj suboti) nabrojte pedeset dana",⁴² kako bi se očistile duše Izraela od nečistota njihovih. I stoga neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da zaslugom brojanja *Omera*, koji sam danas brojao, bude ispravljeno ono što sam poremetio u *sefiri* (uneti odgovarajuću *sefiru*). Neka bih bio očišćen i posvećen svetošću s visina. *Amen, Sela!*

⁴²Vajikra, Lev., 23:15-16.

סדר קבלת שבת.

קודם קבלת שבת נכון לומר סיד הכתובים כדלה כי הוא קובע קריאים מיוחד.

פרק ראשון

נשיר השירים אשר לשלמה: ישבני מנשיקות פיהו כר
 טובים ודודך מיין: לדיח שמעך טובים שמן תורק שמך
 על-כן עלמות אהבה: משכני אתך נדחה הביאני
 המלך חדריו נגילה ונשמחה בך נופירה ודודך מין
 משרים אהבה: שחודה אני ונאה בנות ירושלים
 באהלי קדר בירעות שלמה: אלה-ראני שאני שחררת
 ששנפתני השמש בני אמי נחרבני שמי נטרה את-
 הכרמים פרמי שלי לא נטרהי: הדדה לי שאהבה
 נפשי איכה חרעה איכה תרפין בעהרים שלמה אהיה
 כעשיה על עדרי חברך: אס-לא חרעי לך היפה בנשים
 צא-לך בעקבי העאן ורעי את-גדיתך על משכנות
 הרעים: לססתי ברכבי פרעה המתך רעיתי: נאח
 להיך פתורים צאוך בחרוזים: תור יהב נעשה-לך
 עם נקרות הכסף: עד-שהמלך במסנני נדתי נתן ריתי:
 ציור המד | דודי לי בין שדי ילן: אשכל הכפר ודודי
 לי בכרמי עץ נדי: הגך יפה רעיתי הגך יפה עינך יונים:
 הגך יפה דודי אף נעים אף-ערשנו רעננה: לרות בתינו
 ארום רחמנו פרותים:

פרק שני

אני תבצלת השרון שושנת העמקים: בשושנה בין החוחים בין רעיתי בין הבטוח: כתפתח פניו הער בין דודי בין הבנים בצלון חמדותי ולשכתי ופרוץ מתוך לחבי: הביאני אל בית ה' ודגלו עלי אהבה: סמכני באשישות רפדני בתפתחים כרחולת אהבה אני: שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני: השבעתי אתכם בטת ירושלם בצבאות או באילות השדה אסתערו ואסתעורו את האהבה עד שתחפץ: קול דודי הגדה בא מדלג על הדגרים מקפץ על הנבעות: הומה דודי לצבי או לעפר האילים הגדה עומד אתר בתלט משגת מד החלטות מצוץ מדהחרכים: ענה דודי ואמר לי קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך: כידעה הסתו עבר הגשם חלף הלך לו: הגונים נראו בארץ עת הזמר הגיע וקול התור נשמע בארצנו: התאנה חנטה פגיה ודגפנים סמדר נתט ריח קומי לכו רעיתי יפתי ולכי לך: ונתתי בחנני הפלע בסתר המדרנה הראיני את מראיך השמיעני אתי קולך כיר קולך ערב ומראיך נאה: אחוד לנו שעלים שעלים קטנים מתבלים פרמים ופרמיט סמדר: דודי לי ואני לו הרעה בשושנים: עד שיפתח היום ונסו הצללים סב המהלך דודי לצבי או לעפר האילים על דגרי בחר:

פרק שלישי

על־משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו
 ולא מצאתיו: אִלְמָה נָא וְאֶסֹבְבָה בְעִיר בְּשׁוּקֶיךָ
 וּבְרֵחוֹת אֲבִקְשָׁה אֶת שְׂאֵהְבָה נַפְשִׁי בְקִשְׁתִּי וְלֹא
 מָצָאתִי: מִצְאוֹנֵי הַשָּׁמַיִם הַסְּבִיבִים בְּעִיר אֶת
 שְׂאֵהְבָה נַפְשִׁי רֵאִיתֶם: כִּמְעַט שְׁעַבְרַתִּי מִתֶּם עַד
 שִׁמְצָאתִי אֶת שְׂאֵהְבָה נַפְשִׁי אֲחֻזְתִּיו וְלֹא אֲרַפֵּנִי עַד
 שֶׁהִבִּאתִיו אֶל־בֵּית אֱמוֹי וְאֶל־חֹדֶר הַזֹּהֲרִי: הַשְּׂבַעְתִּי
 אֲחֵכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבֹּאוֹת אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה אִם־
 תִּעִירוּ וְאִם־תִּסְעֹרוּ אֶת־הַשָּׂדֶה עַד־שֶׁתִּחַסֵּף: מִן זֹאת
 עָלָה מִן־הַמִּדְבָּר בְּתִימְרוֹת עֵשֶׂן מִקְשֶׁרֶת מַל וּלְבוֹנָה מִפֶּל
 אֲבִקְת רֹכֵל: הִנֵּה מִשְׁתִּי שֶׁל־שְׁלֵמָה שְׁשִׁים גְּבִרִים סְבִיב
 לָהּ מִגְּבֵרֵי יִשְׂרָאֵל: כָּלֵם אֲחֻזִּי חָרֵב מִלְּמַדֵּי מִלְחָמָה
 אִישׁ תָּרַב עַל־יָדֶךָ מִפְּחָד בְּלִילוֹת: אִפְרוּן עֲשֵׂה לִּי
 הַמִּלֵּךְ שְׁלֵמָה מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן: עֲמֻדָיו עֲשֵׂה כֶסֶף רִפְדֵתוֹ
 זָהָב כְּדָבָר אֲרָמָן הַזֶּה רְצוּף אֲהָבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַם:
 צְאִינָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמִּלֵּךְ שְׁלֵמָה בַּעֲמֻדָה שְׁעִפְרָה
 לִי אֱמוֹי בְּיוֹם הַתְּעִינִי וּבְיוֹם שִׁמְחַת לְבוֹי:

פרק רביעי

הַגָּד יְפֹה רַעֲיוֹתֵי הַגָּד יְפֹה עֵינֶיךָ יוֹנִים מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ
 שְׁעָרְךָ כְּעַדֵּר הַעֲלִים שְׁגִלְשׁוֹ מִדֶּר גִּלְעָד: שִׁגְרָךְ כְּעַדֵּר
 הַקְּצֻבוֹת שְׁעָלוּ מִזְדִּיחָהּ שְׁבָלָם מִתְאַיְמֹת וְשִׁבְלָהּ
 אֵין בָּהֶם: כְּחֹט הַשָּׁנִי שִׁפְתוֹתֶיךָ וּמִדְּבָרְךָ נֹאדָה כְּפִלַּח
 הַרְמוֹן רִקְתְּךָ מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ: כְּמִנְדֵּל דָּוִד צִוְּאָרְךָ בְּנֵי
 לַתְּלַפְיוֹת אֵלֶּה הַמֶּנֶן תִּלְדִּי עָלָיו כֹּל שְׁלֹשֵׁי הַנְּכָרִים:
 שְׁנֵי שְׂדֵיךָ כְּשֵׁנֵי עִפְרַיִם הָאוֹמֵר צְבִיחָה תִרְעִים בְּשׁוֹשְׁנִים:
 עַד שִׁיפֹחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים אֵלֶיךָ לִי אֱלֹהֶיךָ הַמִּזְרֵר
 וְאַל־נִבְעַת הַלְבוּנָה: כְּגַד יְפֹה רַעֲיוֹתֵי וְמוֹם אֵין בְּךָ: אֲתֵי
 מִלְּבָטֵן כְּלָה אֲתֵי מִלְּבָטֵן תְּבוֹאֵי תְשׁוּרֵי וּמְרֹאשׁ אֲמָנָה
 מְרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְעֻטֹת אֲרִיזֹת מִתְרֵרֵי נְמָרִים:
 לְבַבְתִּי אֲתֵי כְלָה לְבַבְתִּי בְּאַחַת מְעֵינֶיךָ בְּאַחַד עֵינֶיךָ
 מִצִּוְרֵיךָ: מִדֵּי־פִי דִבְרֶיךָ אֲתֵי כְלָה מִדֵּי־פִי דִבְרֶיךָ מִיֵּן
 וְרִיחַ שְׁמֵעֶיךָ מִכָּל־בְּשָׁמִים: נִפְתַּת הַתְּפִפְנָה שִׁפְתוֹתֶיךָ כְּלָה
 דִּבֶּשׁ וְחָלֵב תַּחַת לְשׁוֹנֶיךָ וְרִיחַ שְׁלֹמֹתֶיךָ כְּרִיחַ לְבָטֵן:
 גֵּן וְנִעוֹל אֲתֵי כְלָה גֵּל וְנִעוֹל מִעֵיֵן חֲתוּם: שְׁלֹחֶיךָ
 פְּרִדָּם רְמוֹנִים עִם פְּרֵי מְגֵדִים כְּפָרִים עִם־נְרָדִים: נֶרְדִּו
 וְכִרְפֹּם קִנְיָה וְקִנְמוֹן עִם כָּל־עֵצֵי לְבוּנָה מִר וְאַהֲלוֹת עִם
 כָּל־רֹאשֵׁי בְּשָׁמִים: מִעֵיֵן נְוִים בְּאֵר מִיָּם חַיִּים וְטָלִים
 מִדְּלִבָּטֵן: עוֹרֵי צִפּוֹן וְכוֹאֵי תִימָן הַפְּחִי נְנִי תִלוּ בְּשָׁמִי
 יְבֵא הוֹדִי לְנִנְוִי וְאֵכֵל פְּרֵי מְגֵדִיו:

פרק חמישי

באתי לנגף אחתי כלה אריתי מורי עסר בשמי אכלתי
יערי עסר בבשי שתיתי ייני עסר חלבי אכלו רעים שתי
ושקרו דודים: אני ישנה ולבי ער קול וחדר חפס
פתח דלתי אחתי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טרל
קוצתי רסיסי לילה: פשטתי את תפתתי איבבה אלבשנה
רתצתי את דגלי איבבה אטנפס: דודי שלח דוד מוך
החור ומעי המן עליו: קמתי אני לפתח לדודי ודי
נטפר מור ואצבעתי מור עבר על כפות המנעול: פתחתי
אני לדודי דודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו בקשתו
ולא מצאתיו קראתיו ולא ענני: מצאני השמרים
הסבבים בעיר הפוני פצעוני נשאו את דודי מעלי
שמרי החמות: השבעתי אתכם בנות ירושלם אם
תמצאו את דודי מהתנודו לו שחולת אהבה אני: מה
דודך מהוד הנפה בנשים מה דודך מהוד שפכה
השבעתני: דודי צח וארום דגל מרובה: ראשו פתם
פו קוצתיו תלתלים שחרות בעורב: עיניו כיונים על
אפיקו מים רחצות בחלב ישבות על מלאות: לחו
בערונת הפשם מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים
נטפות מור עבר: ידיו גלילי זהב ממלאים בתרשיש
מזיו עשת שן מעלפת ספורים: שוקו עמודי שש
מסודים על אדניו פו מראו בלבנון בחדר בארזים:
הבו ממתקים וכלו מחמומים זה חדר וזה רעי בנות
ירושלם:

פרק שישי

אָנָה רַבָּךְ הַחַדְוָה הַיְסוּדָה בְּנִשְׁמֵי אֹנָה פָּנָה הַחַדְוָה וּנְבִקְשׁוּ
עֲמֹד: הַחַדְוָה יָרַד לָנוּ לְעֲרוּגַת הַבִּשְׁמֵם לְדַעוּת בְּנִגְוִים
וְלִלְקֵט שׁוֹשְׁבִים: אָנִי לְחַדְוָה וְחַדְוָה לִי הַרְעֵה בְּשׁוֹשְׁבִים:
יְפֵה אֶת רַעְיוֹתֵי פְתִירָה נְאוּהָ כִּדְוִשְׁלֵם אִמָּה בְּנִדְוִלֹת:
הַסְבִּי עֵינֶיךָ מִנְּגִדֵי שְׂדֵם וְהַחֲוִיבֵנִי שְׁעֹרֶךָ כְּעֵדֵר הָעֹלִים
שֶׁנִּלְשׁוּ מִן־הַגְּלֵעָד: שֶׁנֶּךָ כְּעֵדֵר הַיְהוּדִים שְׁעֵלֵךְ מִן־
הַרְחָצָה שְׂכָלֵם מִתְּאִימֹת וְשְׂכָלָה אֵין בְּהֵם: כְּפִלְחָ
הַרְפִּיזֵן רִקְחֶךָ מִכְּעֵד לְצִמְחֶךָ: שְׁשִׁים רַבְּמָה מְלֻכּוֹת וְשִׁמְנִים
פִּילְגָשִׁים וְעֵלְמוֹת אֵין מִסְפָּר: אֲדַת הִיא זְנוּתִי חֲמֵטִי
אֲדַת הִיא לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיִזְלֻחָהּ רְאוּהָ כְּטוֹת
וְאֲשֵׁרֶה מְלֻכּוֹת וּפִילְגָשִׁים וְהַגְּלִיזָה: מִיִּזְאוֹת הַגְּשָׁקָה
כְּמִשְׁתַּחֲוֵי יְפֵה כְּלִבְנֵה בְּרָה בְּחִמָּה אִמָּה בְּנִדְוִלֹת:
אֲלִנְעַת אֹנָה יְרֵדְתִי לְרְאוּת בְּאִפִּי הַגָּדֵל לְרְאוּת הַפְּרֻחָה
הַגָּפֵן הַנָּצוּ הַרְמִנִים: לֹא יְדַעְתִּי נַפְשִׁי שְׁמִתְנִי מִרְכָּבוֹת
עִמִּי נְדִיב:

פרק שביעי

שובי שובי השולמית שובי שובי ונתחברך מדהתחול
 בשולמית כמחלת המצנים: מדהפן פעמך כמעלים
 בתנדיב המעקי ירכך כמו חלאים מעשה יד אמן:
 שררף אגן הסדר אל יחסר המוג בטנד ערמת חפים
 סונה בשושנים: שני שרף בשני עפרים האמי צבדה:
 צארך כמנגל השן ענדך ברכות פחשפון על שער פת
 רבים אפך כמנגל הלכנון צופה פני דמטק: ראשך
 עלך כפרמל ודלת ראשך בארנמן מלך אסור ברהמים:
 מדהיפת ומהנעמת אהבה בתעטנים: ואת קומתך
 דמתה לתמר ושדך לאשכלות: אמרתני אעלה בתמר
 אחזה בסנסנו ודודנא שדך באשכלות הנפן ורית
 אפך בתפתים: וחכך בין הטוב הילך לדודי למשרים
 חכב שפתי ישנים: אני לדודי ועלי תשוקתו: לכה דודי
 נצא השדה גלגה בכפרים: נשכימה לפרמים נראה
 אמפרדה הנפן פתח הסמך הנצו הרמונים שם אתן
 את דודי לך: הודאים נתנדית ועל פתחיו על למנלים
 חדשים נבישנים דודי צפנתי לך:

פרק שמיני

מי יתנה כגאח לי יונק שדרי אמי אמצאך בחול אשקוף
 גם לארבוו לי: אננה אביאך אל בית אמי תלמדני
 אשקוף מן הרכח מצסים רמני: שנאלו תחת ראשי
 וימינו תחבקני: השבעתי אתכם בנות ירושלם מהתעוררו
 ומהתעוררו אתהאנהבה עד שתחפץ: מי זאת עלה
 מן המדבר מתרפקת על ידיה תחת התפת עוררתך
 שמה חבלחך אפק שמה חבלה ילדחך: שימי כחותם
 על לפה כחותם על זרועך כרעה כמות אנהבה קשה
 כשאל קנאה רשפה רשפי אש שלהבתה: מים רבים
 לא יוכלו לכבות אתהאנהבה ונהרות לא ישטפה אם
 יתן איש את קלתו ביתו באנהבה פח יבחו לו: אחות
 לט קטנה ושנים אין לה מהנעשה לאחותו ביום
 שידבר בה: אסחומה היא נבנה עליה טירת כסף
 ואסדלת היא נצור עליה לזה ארת: אני חומה ושדרי
 כמנהלות או היתי בעיני כמוצאת שלום: פרם הנה
 לשלמה בבצל הזמן נתן אתהפרם לנטרים איש יבא
 בפרו אלף כסף: פרמי שלי לפני האלף לך שלמה
 ומאתים לנטרים אתפרו: היושבת בגנים חברים
 מקשיבים לקולך השמיעני: פרח והודי ומהדך לצדי
 או לעפר האילים על הרי בשמים:

עַי טַלַּח הָיָה לוֹ פְּנֵי לַיְלָה לַיְמֵי הַסִּידִים כְּלוּ הַחוּמֵי מַבְרִיקִים אֵלָיו כְּסִימָנִים יַעֲקֹב.

יִשְׁקֵנִי מְגִשִּׁיקוֹת פִּיהֶנּוּ. כִּי טוֹבִים הַדְּרִיךְ מִיָּיִן:

עוֹרֵי צַפּוֹן וּבּוֹאֵי תִימָן. הִפְיִחוּ נִינִי וְיָלוּ בְּשָׁמַיִם. וְבֵא דוֹדֵי לָגֵנוּ. וְיֹאכְלֵ כָּרִי מִגְּדֵיִי:

קוֹל דוֹדֵי הִנֵּה זֶה בָּא. מְדַלֵּג עַל הַהָרִים. מִקַּפֵּץ עַל הַנְּבֻעוֹת:

בָּאתִי לָגֵנִי אֶהוּתִי כְּלָה. אֶרִיתִי מוֹדִי עִם בְּשָׁמִי. אֶכְלָתִי יַעֲרִי עִם דְּבִשִׁי. שְׁתִּיתִי יַיִן עִם הַלְּבִי. אֶכְלוּ רַעִים. שְׁתוּ וְשָׂבְרוּ דוֹדִים:

סדר הפְּרִשַׁת חֻלָּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַפְרִישׁ חֻלָּה:

סדר הַדְּלָקַת נֵר שַׁבָּת.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְּלִיק נֵר שַׁבָּת:

נֶעֱרַב יוֹם סוּבַּת לַאֲוֶרֶךְ זֶה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְּלִיק נֵר שַׁבָּת
יוֹם טוֹב: (כְּסֻמָּה: שַׁל שַׁבָּת וְשַׁל יוֹם טוֹב:)

SEDER KABALAT ŠABAT

Pre početka dočeka Subote treba reći *Pesmu nad pesmama*. Ona se smatra svetinjom nad svetinjama. Kod balkanskih Jevreja *Šir aširim* se čitala petkom predveče samo između *Pesaha* i *Šavuota*. Ko nije stigao da pročita celu *Pesmu nad pesmama* čita ove stihove (1:2; 4:16; 2:8; 5:1) koji tvore akrostih *Jaakov*. Za više objašnjenja videti Dodatak VI, str. 958.

Blagoslov za odvajanje *Hale*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovesti-ma Svojim i obavezao nas da odvajamo *Halu*.

Blagoslov za paljenje subotnje sveće

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovesti-ma Svojim i obavezao nas da palimo sveću za *Šabat*.

Veče uoči praznika kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovesti-ma Svojim i obavezao nas da palimo sveću za dan praznični. (Ako praznik pada na *Šabat* kažemo: za *Šabat* i za dan praznični.)

בכרך יום כפול חיובי :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להרליק נר של יום
הכפורים: (מנחה) של שבת ושל יום הכפורים:

ערבית של שבת.

(כ"ה) לכו נרננה ליי. נריעה לצור
ישענו: נקדמה פניו בתורה. בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יי. ומלך גדול
על כל-אלהים: אשר בידו מהקרי
ארץ. ותועפות הרים לו: אשר לו
הים והוא עשהו. ונפשת ידיו יצרו:
באו נשתחוו ונברעה. נברכה לפני
יי עשנו: כי הוא אלהינו. ואנחנו עם
מרעיתו וצאן ידו. היום אם בקולו
תשמעו: אל תקשו לבבכם במריבה.
פיום מסה במדבר: אשר נסוגי

U predvečerje *Jom Kipura* kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da palimo sveću za Dan pokajanja. (subotom: za *Šabat* i za Dan pokajanja.)

VEČERNJA SLUŽBA ZA ŠABAT

KABALAT ŠABAT - DOČEK ŠABATA

(Ps. 95) Dođite, uskliknimo Gospodu, zao-
rimo pesmom i glasom roga ovnujskog
Steni spasenja našeg. Pred lice Mu pohitaj-
mo sa molitvom zahvalnicom, u hvalospevi-
ma Njemu uskliknimo. Jer je Gospod veliki
Bog i Kralj veliki nad svim bogovima. U
Njegovoj su ruci dubine zemaljske i
Njegove su visine gorske. Njegovo je more i
On ga načini, a kopno su ruke Njegove sa-
zdale. Dođite, prostrimo se i pognimo se,
kolena prignimo pred Gospodom,
Sazdateljem našim. Jer On je Bog naš, a mi
smo narod paše Njegove i ovce ruke Njego-
ve – danas ako glas Njegov poslušate. “Ne
dajte da vam srca vaša otvrdnu kao u *Meri-
vi* (svađi), kao na dan iskušenja (*Masa*) u
pustinji, gde Me iskušavahu

אבותיכם. בהנוני גם ראו פעלי:
 ארבעים שנה אקוט בדור. ואמר עם
 תעי לבב הם. והם לא ידעו דרפני.
 אשר נשבעתי באפי. אם יבאין אל
 מנוחתי:

(5) שירו לי שיר חדש. שירו לי כל-
 הארץ: שירו לי ברכו שמי. בשירו מיום
 ליום ישועתו: כפרו בגוים כבודו. ככל
 העמים נפלאותיו: פי גדול יי ומחלת מאד
 טורא הוא על כל-אלהים: פי וכל-אלהו
 העמים אילים. ויי שמים עשה: הוד והדר
 לפניו. עו ותפארת במקדשו: הבו לי
 משפחות עמים. הבו לי כבוד ועו: הבו לי
 כבוד שמו. שאו מנוחה ובאו להצרותיו
 השתהו לי בהדרת קדש. הילו מפניו כל-
 הארץ: אמרו בגוים יי מלך. אף תבון תבל
 כל תמוט. ידן עמים במישרים: ישמחו
 השמים ותגל הארץ. ידעם הים ומלאו:
 יעלוו שדי וכל-אשר בו. או ירננו כל-
 עצייער לפני יי פי באי פי בא לשפט

očevi vaši, isprobavahu Me, iako su videli delo Moje.¹ Četrdeset godina se prepirah sa tim naraštajem², i rekoh: 'Oni su narod koji srcem luta i puteva Mojih ne znaju.' Stoga se zakleh u gnevu Svom da neće ući u (zemlju i Svetinju) mirovanja Mog."

(Ps. 96) Pevajte Gospodu pesmu novu, pevajte Gospodu svi koji ste na zemlji! Pevajte Gospodu, blagosiljajte Ime Njegovo, iz dana u dan objavljujte spasenje Njegovo! Kazujte po narodima slavu Njegovu i po svim narodima čudesa Njegova. Jer velik je Gospod i hvale dostojan, strašniji je od svih bogova. Jer su svi bogovi naroda ništa, a Gospod je nebesa sačinio. Slava je i veličanstvo pred Njim, sila i lepota u Svetinji Njegovoj. Dajte Gospodu plemena naroda, dajte Gospodu slavu i silu. Dajte Gospodu slavu Imena Njegovog, nosite darove i dođite u tremove Njegove. Prostrite se Gospodu u krasoti Svetinje Njegove, strepi pred Njim, zemljo sva. Objavljujte narodima: "Gospod caruje"; utvrdio je vaseljenju, nikada se uzdrmati neće, On će suditi narodima pravo. Neka se vesele nebesa i zemlja raduje, neka hući more i sve što je u njemu. Neka slavi polje i sve što je u njemu, neka kliče šumsko drveće pred Gospodom jer dolazi, jer dolazi da sudi

---

¹ Delo Moje se odnosi na Izlazak iz Egipta. U vezi sa *Meriva* i *Masa* videti Šemot, Izlazak, 17:1-7.

² Koji je nakon Izlaska lutao po pustinji.

הָאָרֶץ. יִשְׁפֹּט תָּבֵל בְּצֶדֶק. וְעַמִּים
בְּאִמוּנָתוֹ:

(5) יי מלך. תגל הארץ. ישמחו אים רבים:
ענן וערפל סביביו. צדק ומשפט מכון
כסאו: אש לפניו תלך. ותלהט סביב צדיו:
האירו ברקיו תבל. ראתה ותחל הארץ:
הרים כדונג נמסו. מלפני יי. מלפני ארון
כל הארץ: הגידו השמים צדקו. וראו כל
העמים כבודו: יבשו כל עברי פסל.
המתהללים באילים. השתחוו לו כל אלים:
שמעה ותשמח ציון. ותגלגלה בנות יהודה.
למען משפטיו יי: כי אתה יי עליון על כל
הארץ. מאד נעלית על כל אלהים: אהבי
יי שנאו רע. שמר נפשורת חסודיו. מיד
רשעים יצילים: אור זרע לצדיק. ולישרי לב
שמהרה: שמחו צדיקים ביי. והודו לזכר
קדשו:

(6) מזמור. שירו ליי שיר חדש. כי נפלאות
עשה. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו: הודיע
יי ישועתו. לעיני הגוים גלה צדקתו: זכר
חסדו ואמונתו לבית ישראל. ראו כל אנפי

zemlji. Sudiće svetu pravdom i narodima istinom Svojom.

(Ps. 97) Gospod kraljuje – raduj se, zemljo, neka se vesele ostrva mnoga! Oblak i duboka tama su oko Njega, pravda i sud su temelji Prestolja Njegovog. Oganj pred Njim ide i sažiže okolo neprijatelje Njegove. Munje Njegove svet osvetljuju, zemlja to vidi i strepi. Gore kao vosak, tope se pred Gospodom, pred Gospodarom čitavog sveta. Nebesa kazuju pravdu Njegovu i svi narodi gledaju slavu Njegovu. Posramiće se svi koji se kipovima klanjaju, koji se hvale kumirima svojim. Pred Njim se prostrate bogovi svi! Čuje i raduje se Sion, i kćeri Judine kliču radi sudova Tvojih, o, Gospode! Jer si Ti, o, Gospode, Svevišnji nad svom zemljom, veoma si se nadvisio nad svim bogovima. Koji ljubite Gospoda, mrzite zlo! On čuva duše privrženika Svojih, izbavlja ih iz ruku zlopakih. Svetlost je za pravednika posejana i radost za one koji su prava srca. Radujte se pravedni u Gospodu i hvalu uznesite svetom spomenu (Imenu) Njegovom.

(Ps. 98) Psalam. Pojte Gospodu pesmu novu jer čudesa učini. Pomože Mu desnica Njegova i sveta mišica Njegova. Obznani Gospod spasenje Svoje, pred narodima otkri pravdu Svoju. Spomenu se dobrote Svoje i vernosti Svoje prema domu Izraelovom. Svi krajevi

אָרֶץ אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: הֲרִיעוּ לִי כָל-
הָאָרֶץ. פָּצְחוּ וְרַנְּנוּ וּזְמְרוּ: וּמְרוּ לִי בְכִנּוּר.
בְּכִנּוּר וְקוֹל זְמִירָה: בְּחֻצְצוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר
הֲרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יי: יִרְעֵם הַיָּם וּמִלְאוּ.
תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ: נְהָרוֹת יִמְחָאוּ כָף. יַחַד
הַרִים יְרַנְּנוּ: לִפְנֵי יי כִּי בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ:
יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצֶדֶק, וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

(ט) יי מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים. יוֹשֵׁב כְּרוֹבִים
תְּנוּט הָאָרֶץ: יי בְּצִיּוֹן גְּדוֹל. וְרָם הוּא עַל
כָּל הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גְּדוֹל. וְנוֹרָא קְדוֹשׁ
הוּא: וְעוֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אֱהָב. אַתָּה פּוֹנֵנֶת
מִישְׁרִים. מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בִּיעֲקֹב אַתָּה עֲשִׂיתָ:
רוּמְמוּ יי אֱלֹהֵינוּ. וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו.
קְדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו. וּשְׂמוּאֵל
בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. קִרְאִים אֵל יי וְהוּא יַעֲנֶם:
בְּעַמּוּד עָנָן יִדְבַר אֱלֹהִים. שְׁמְרוּ עֲדוּתוֹ וְחַק
נִתֵּן לָמוֹ: יי אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם. אֵל נִשְׂא
הַיִּיטָה לָהֶם. וְנִקַּם עַל עֲלִילוֹתָם: רוּמְמוּ
יי אֱלֹהֵינוּ. וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַהֲרַךְ קִדְשׁוֹ. כִּי קְדוֹשׁ
יי אֱלֹהֵינוּ:

zemaljski videše spasenje Boga našega. U rog ovnujski, slavoglasno zatrubi Gospodu, sva zemljo, pevajte, poklikujte i zasvirajte! Propevajte Gospodu uz harfu, uz harfu i glasom pesmenim. Sa trubama i zvukom roga ovnujskoga, slavoglasno zatrubite Kralju Gospodu! Neka hući more i sve što je u njemu, nek poklikuje vasseljena i sve što u njoj živi! Reke neka pljeskaju rukama i sve gore nek zaklikću. Pred licem Gospodnjim, jer dolazi da sudi zemlji, sudiće vasseljeni pravdom, a narodima pravicom.

(Ps. 99) Gospod kraljuje – neka strepe i drhte narodi, sedi nad *Heruvimima* – neka se zemlja potrese. Gospod na Sionu je velik, i uzvišen je nad svim narodima. Oni će hvalu odavati Imenu Tvom, velikom i strašnom. On je Svet. Moć je u Kralja Koji pravdu ljubi. Ti si pravicu utvrdio, sud i pravdu u Jakovu Ti si učinio. Uzvisujte Gospoda Boga našega, prostrite se ispred podnožja Njegovog jer On je Svet. Mojsije i Aron među sveštenicima Njegovim, i Šemuel među onima koji Ime Njegovo prizivahu, zazivahu Gospoda i On ih usliši. U stubu od oblaka govoraše s njima jer čuvahu svedočanstva Njegova i zakon što im ga dade. Gospode Bože naš, Ti si ih uslišio, bio si im Bog Koji prašta i Koji kažnjava nedela njihova. Uzvisujte Gospoda Boga našega, prostrite se na svetoj gori Njegovoj jer je Svet Gospod Bog naš.

ויש חובלים גם היתר הזה.

(ק) מזמור לתודה. הריעו לי כל הארץ:
עבדו את יי בשמחה. באו לפני ברננה:
דעו כי יי הוא אלהים. הוא עשנו וְלו
אנחנו עמו וצאן מרעותו: באו ישערו בתודה
חצלתיו בתהלה. הורו לו ברכו שמו. כי
טוב יי לעולם חסדו. ועד הר ודר אמינותי:

(י) בפה מדליקין ובמה אין מדליקין. אין מדליקין לא
בלבש. ולא בחוסן. ולא בגלגל. ולא בפתיחת הארץ ולא
בפתיחת המדרגה. ולא בירוקה שעל פני המים. לא בזפת ולא
בשעוה. ולא בשמן קיק. ולא בשמן שרפה. ולא באליה. ולא
בחלב. נחום המדרי אומר מדליקין בחלב מבשיל. והכמים
אומרים אחד מבשיל ואחד שאינו מבשיל. אין מדליקין
בו: (ז) אין מדליקין בשמן שרפה ביום טוב. רבי ישמעאל
אומר אין מדליקין בעטרן מפני כבוד השבת. והכמים
מתירין בגלגל השמיים בשמן שומשמן בשמן אגוזים
בשמן צנונות בשמן דגים בשמן בקעות בעטרן ובנפט.
רבי טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן וית בלבד:
(ח) גלגל הוצא מן העץ אין מדליקין בו אלא פשתן וכלי
היוצא מן העץ אינו מטמא טומאת אהלים אלא פשתן.
פתיחת הפגד שקפלה ולא הבתבה. רבי אליעזר אומר
טמאה היא ואין מדליקין בה. רבי עקיבא אומר טהורה
היא ומדליקין בה: (י) לא יקיב אדם שפופרת של ביצה.

Neki kažu i ovaj hvalospev.

(Ps. 100) Pasma - zahvalnica.³ Usklikni Gospodu, zemljo sva! Služite Gospodu u radosti! Pred lice Mu dodite s klicanjem radosnim! Znajte da je Gospod Bog! On nas je učinio i Njegovi smo, narod Njegov i ovce paše Njegove. Sa zahvalnicama udite kroz kapije Njegove, sa hvalom u tremove Njegove.⁴ Hvalu Mu odajte, blagoslovite Ime Njegovo! Jer dobar je Gospod, doveka je milost Njegova i vernost Njegova od kolena do kolena.

BAME MADLIKIN⁵ - 1. Čime možemo da palimo (subotnju sveću), a čime ne možemo da palimo? Ne možemo da palimo kedrovom likom⁶, nečešljanim lanom, sirovom svilom, fitiljem od vrbine like, fitiljem od pustinjske svile, niti morskim travama. Ne (možemo da palimo) ni (rastopljenom) smolom, ni (rastopljenim) voskom, ni uljem od pamučnog semena, ni uljem koje treba uništiti paljenjem,⁷ ni masnoćom sa životinjskog repa, ni lojem. Nahum Amadi kaže: možemo da palimo kuvanim (tj. istopljenim) lojem. Ali Mudraci kažu: bilo da je kuvan ili ne, lojem ne možemo da palimo. 2. Na praznik ne palimo uljem koje treba uništiti paljenjem⁸. Ribi Jišmael kaže: ne palimo koristeći katran radi iskazivanja poštovanja prema Šabatu.⁹ Ali Mudraci dozvoljavaju paljenje svim (ovim) uljima: sezamovim uljem, orahovim uljem, uljem od rotkvinog semena, ribljim uljem, uljem od tikve, katranom i naftom. Ribi Tarfon kaže: možemo da palimo samo maslinovim uljem. 3. Ne možemo da palimo ničim što je izvučeno iz drveta (i time napravljen fitilj) izuzimajući lan. Bilo šta što je napravljeno od drveta ne može postati obredno nečisto pod zaklonom (obredno nečistog predmeta) izuzimajući lan.¹⁰ Za fitilj koji je napravljen od urolanog štofa odela ali još neoprljenog, Ribi Eliezer kaže da je obredno nečist i da ga ne možemo koristiti za paljenje. Ribi Akiva kaže da je obredno čist i da ga možemo koristiti za paljenje.¹¹ 4. Čovek ne sme da probuši ljusku jajeta

³Pevana je prilikom prinošenja žrtve - zahvalnice.

⁴Odnosi se na Hram.

⁵Mišna. Traktat Šabat, II poglavlje. Tora zabranjuje paljenje vatre na Šabat, ali dozvoljava da vatra koja je upaljena pre Šabata gori za vreme Šabata. Cedukim - Sadukeji su držali da vatra ne sme da gori tokom Šabata, čak iako je bila upaljena pre Šabata. Oni su stoga zabranjivali paljenje subotnjih sveća. Ovo poglavlje iz Mišne se govori kako bi se ljudi podučili da su Sadukeji bili u zabludi. Jedino je pitanje koji fitilj i ulje mogu da se koriste za subotnje sveće (*Sefer ailtim*, navodeći Rabi Judu ben Barzilaja iz Barselone).

⁶Fitilj napravljen od vlakana koja rastu između kore i stabla kedrovog drveta.

⁷Reč je o ulju od *teruma*, sveštenečkog desetka, koje je postalo obredno nečisto, *tame*.

⁸Videti prethodnu fusnotu.

⁹Zbog lošeg mirisa.

¹⁰Ukoliko se leš nalazi u zaklonu, šatoru, napravljenom od drveta, šator ne postaje obredno nečist, *tame*. Laneni šator, međutim, postaje *tame*.

¹¹Odelo koje se ne koristi za oblačenje ne može da postane obredno nečisto. Minimum veličine za ovo je 3x3 prsta. Mišna govori o slučaju kada praznik pada u petak. Prema Rabi Eliezeru, urolani štof odela zadržava status odela. Staviti ga u svetiljku na praznik i upaliti ga znači preobraziti ga od štofa u fitilj. To uzrokuje da fitilj postane novo stvaranje koje se odigrava na praznik, što nije dozvoljeno. Rabi Akiva se ne slaže sa tim i smatra da već i samo urolavanje štofa u fitilj menja njegov alahički status od štofa u fitilj. To znači da ne može više postati obredno nečist i da se može koristiti za paljenje.

וימלאנה שמן ויתנגה על פי הנר בשביל שתהא מנומפת ואפילו היא של חרס. ורבי יהודה מתיר. אבל אם הכהן היוצר מתהלה מתר מפני שהוא בלי אהר: לא ימלא אדם קערה שמן ויתנגה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת. ורבי יהודה מתיר: (פ) המכבה את הנר מפני שהוא מתרא מפני גוים מפני לסטים. מפני רוח רעה. או בשביל החולה שישן כמות. פתס על הנר. פתס על השמן. פתס על הפתילה הדיב. ורבי יוסי פוטר בכלן. הויז מן הפתילה. מפני שהוא עושה פתס: (ו) על שלש עבירות נשים מחות בשעה לידתן. על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובחדלקת הנר: (ז) שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם השכה עשרתן ערבתן הדליקו את הנר. ספק השכה. ספק אינה השכה אין מעשרין את הנדאי ואין מטבילין את הפלים ואין מדליקין את הנרות. אבל מעשרין את הדמאי. ומערבין וטומנין את ההמין:

רבי חנניא בן עקשיא אומר. רצה הקדוש ברוך הוא לזנות את ישראל. לפיכך הרבה להם תורה ומצות. שנאמר יי הפץ למען צדקו. יגדיל תורה ויאדיר:

סחזן לונג קריס על ישראל.

יתגדל ויתקדש שמה רבא (אמן). בעלמא דירברא כרעותה. וימליך מלכותה. ויצמה פורקנה. ויקרב משיחה (אמן). פתיכון ובוטיכון ובתיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן:

kako bi ga napunio uljem i potom stavio na svetiljku da bi ulje kapalo u svetiljku čak i kad je ona (napravljena) od grnčarije. Ribi Jeuda ovo dozvoljava. Međutim, ukoliko je svetiljka prvobitno spojena sa (ljuskom jajeta) dozvoljeno (je upaliti takvu svetiljku) zato što je to jedna posuda. Čovek ne sme da napuni činiju uljem i da je postavi pored svetiljke i da stavi kraj (fitilja) kako bi izvlačio ulje (iz činije). Ali Ribi Jeuda ovo dozvoljava.¹² 5. Ako neko ugasi svetiljku zbog straha od idolopoklonika, razbojnika, ili zbog melanholije,¹³ ili zbog bolesnika kako bi mogao da zaspi, on je izuzet.¹⁴ Ali ako (ugasi svetiljku) da bi sačuvao svetiljku, uštedeo ulje ili uštedeo fitilj, on je odgovoran. Ribi Jose (ga) izuzima (od odgovornosti) u svim (napred navedenim slučajevima) osim kada (ugasi svetiljku) da bi uštedeo fitilj jer ga pretvara u ugalj.¹⁵ 6. Zbog tri prestupa, žene umiru kada se porađaju: zbog nečuvanja propisa o obrednoj čistoti, *nida*, zbog (neodvajanja) *hale* (od brašna) i zbog nepaljenja subotnjih sveća. 7. Tri stvari treba čovek da kaže u svojoj kući petkom pre sumraka: 1. Da li ste odvojili desetak? 2. Da li ste napravili *eruv*?¹⁶ 3. Upalite (subotnju) sveću! Ukoliko postoji sumnja da li je sumrak počeo ili ne¹⁷ ne odvajamo desetak od plodova od kojih desetak sigurno nije odvojen, ne potapamo posude (u *mikve*), niti palimo subotnje sveće. Međutim, možemo da odvojimo desetak od plodova koji su pod pitanjem (da li je od njih uzet desetak), možemo da postavimo *eruv* i možemo da obmotamo (nečim) posudu sa hranom kako bi zadržala toplotu (tokom *Šabata*).

Ribi Hananja ben Akašja reče: Sveti, neka je blagosloven On, je želeo da Izrael bude zaslužan i zato mu je dao obilje Tore i zapovesti, kao što je rečeno: "Gospodu beše mio radi pravde njegove (Izraelove), (stoga) učini Toru velikom i slavnom."¹⁸

Predmolitelj kaže *Kadiš al Jisrael*.

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) Pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, uhrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

¹² Reč je o ulju od *teruma*, svešteničkog desetka, koje je postalo obredno nečisto, *tame*.

¹³ Jer može da se smiri samo u mraku.

¹⁴ Od prekršaja gašenja vatre na *Šabat*.

¹⁵ Na vrhu fitilja čineći ga tako boljim za sledeću upotrebu.

¹⁶ *Eruve tehumin*: dozvoljeno je ići na *Šabat* do 2.000 *amot* (manje od 2 km) izvan gradskih međa. *Eruve tehumin* – spajanje međa je alahička odredba koja omogućava da se ide do 4.000 *amot* izvan gradskih međa i mora da bude postavljen pre *Šabata*. *Eruve hacerot* – prema biblijskom propisu, subotom je zabranjeno prenošenje iz privatnog u javni domen osim ako pre *Šabata* nije postavljen *eruv hacerot* – spajanje dvorišnih međa.

¹⁷ Tj. postoji sumnja da li je *Šabat* počeo. Ovo razdoblje se naziva *ben aše-mašot*, u doslovnom prevodu *vreme između sunaca*. Reč je o razdoblju kada je Sunce zašlo, ali noć još nije nastupila.

¹⁸ Traktat Makot, 23b, Ješajau, Is., 42:21.

יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. ותברך
 וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
 ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא (אמן). לעלא מן כל
 ברכתא שרתא תשבחתא ונחמתא דאמורן בעלמא.
 ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן. ועל תלמידיהון. ועל כל תלמידי
 תלמידיהון דיתבין דעסקין באורייתא קדישאה די באתרא
 הדין ודי בכל אתר ואתר. יהא לנא ורהון חנא וחסדא
 ורחמי מן קדם טרה שמיא וארעא ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא. חיים ושבע. וישועה
 ונחמה. ושיזבא ורפואה. ונאלה וסליחה וכפרה. וריות
 והצלה. לנו ולכל עמו ישראל. ואמרו אמן:

עשה שלום במרומו. הוא ברהמי יעשה שלום עלינו
 ועל כל-ישראל. ואמרו אמן:

(כט) מזמור לדוד. הבו ליי בני אלים. הבו
 ליי כבוד ועוז: הבו ליי כבוד שמו. השתחוו
 ליי בהדרת קודש: קול יי על המים. אל
 הכבוד הרעים. יי על מים רבים: קול יי
 בבת. קול יי בהדר: קול יי שובר ארזים.
 וישבר יי את ארזי הלבנון: וירקודם כמו
 עגל. לבנון ושריון כמו בן ראמים: קול יי
 חוצב להבות אש: קול יי יחיל מדבר. יחיל

Neka je blagosloveno Ime Njegovo veliko zauvek i zavek.

Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Nad Izraelom, i nad učenjacima (rabinima), i nad njihovim učenicima, i nad svim učenicima njihovih učenika koji sede zadubljeni nad svetom Torom na ovom mestu ovde, svuda i na svakom mestu, neka budu za njih, za vas i za nas milost, dobrotu i samilost od Gospodara nebesa i zemlje, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad vascelim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

(Ps. 29) Hvalospev Davidov. Dajte Gospodu, o, sinovi Božiji, dajte Večnome slavu i moć. Dajte Gospodu slavu Imena Njegovog, prostrite se Gospodu u krasoti Svetinje Njegove. Ori se jeka¹⁹ Gospodnja nad vodama, Bog slave zagrmeo je, Gospod je nad vodama silnim. Glas je Gospodnji sila, glas je Gospodnji sjaj. Glas Gospodnji kedrove lomi, razlomio je Gospod kedrove libanske. Kao teletle poskakuje od Njega Liban, i Sirjon kao bivo mlad. Glas Gospodnji seče plamen ognjeni. Glas Gospodnji potresa pustinju, potresa

¹⁹ *Kol Adonaj*, doslovno glas Gospodnji.

" מדבר קדש: קול " יחילל אילות ויחטוף
 יערות. ובהיכלו פלו אמר כבוד: " למפול
 ישב. וישב " מלך לעולם: " עוז לעמו ותן.
 " יברך את עמו בשלום:

אָנָּה בָּכַח גְּדוּלַת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה:
 קַבֵּל רַחֵם עִמָּךְ. שִׁגְבֵנו טַהֲרֵנו נוֹרָא: נָא
 גְבוּר הוֹרְשֵׁי יְהוּדָה כְּבַבְתָּ שְׁמָרִם: בְּרַכֵּם
 טַהֲרֵם רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תַּמִּיד גְּמִלִם: חֲסִין
 קְדוֹשׁ בְּרוּב טוֹבָךָ נִהַל עֲדָתְךָ: יְחִיד גֵּאָה
 לְעַמָּךְ פְּנֵה זוֹכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ: שׁוֹעֲתֵנו קַבֵּל.
 וּשְׁמַע צַעֲקֹתֵנו יוֹדֵעַ תַּעֲלָמוֹת:

נלחם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

לְכָה הַיּוֹדֵי לְקִרְאָת פְּלָה. פְּנֵי שַׁבַּת נְקַבְּלָה:

עם התחנך פתום נלאשי סמכוים שלמה הלוי.

שְׁמֹר וְזָכוֹר בְּרַבּוֹר אַחֵר. הַשְּׁמִיעֵנו אֵל
 הַמְּיוֹחֵד. " אַחֵר וְשְׁמוֹ אַחֵר. לְשֵׁם
 וּלְתַפְאֵרַת וּלְתַהֲלָה:
 לְכָה

לְקִרְאָת שַׁבַּת לְכוּ וְנִלְכָה. כִּי הוּא מְקוֹר

Gospod pustinju Kadeš. Glas Gospodnji oprašta košute bremena i sa šuma odelo skida, a u Svetinji Njegovoj sve kliče: Slava! Gospod je sedeo na prestolu Svom već nad potopom, i sedeće Večni na prestolu Svom kao Kralj doveka. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

ANA BEHOAH – Molimo Te, o, Gospode, snagom ruke Tvoje velike desnice oslobodi sužnje (Izraela iz progonstva njihovog). Primi molitvu naroda Tvog, osnaži nas, pročisti nas, o, Strašni, o, Jedini. Molimo Te, o, Svemoćni, o, Jedini, kao zenicu oka čuvaj one koji Tebe zazivaju. Blagoslovi ih, pročisti ih, neka ih Tvoja samilosna pravednost uvek prati. O, Moćni, o, Sveti, o, Jedini, u obilju dobrote Tvoje vodi narod Svoj. O, Jedini, o, Uzvišeni, obrati se narodu Tvom koji pronosi Svetost Tvoju. Vapaj naš primi i krik naš saslušaj, Ti Koji poznaješ sve što je skriveno i tajno.

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovo doveka je.

LEHA DODI²⁰

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

“Čuvaj” i “seti se” (dana subotnjeg), u dahu jednom oglasi nam Bog. Gospod je Jedan i Ime Mu je Jedan, za slavu, za sjaj i za hvalu.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

Da Subotu dočekamo pođimo sada, jer ona izvor

²⁰ Ovu poemu je napisao Rabi Šelomo bar Moše Alevi Alkabec, kabalista koji je živio u Cefatu, Safedu, u XVI veku.

הַבְּרָכָה. מֵרֹאשׁ מְקָרָם נְסוּבָה. סוּף
מַעֲשֵׂה בְמַהֲשֶׁבֶה תַחֲלָה:
לכה

מִבְּקֵדֶשׁ מִלֶּךְ עִיר מְלוּכָה. קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ
הַהִפְכָּה. רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעֵמֶק הַבְּקָא.
וְהוּא יַחְמוּץ עֲלֶיךָ חֲמֵלָה:
לכה

וְתִנְעָרִי מֵעֶפֶר קוּמִי. לְבָשִׁי בְגָדֵי תְּפָאֲרֶתְךָ
עִמִּי. עַל יַד בֶּן יִשִׁי בֵּית הַלְחָמִי. קָרְבָּה
אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה:
לכה

וְתַעֲוֲרֵי הַתַּעֲוֲרֵי. כִּי בָּא אֲוֵרֶךְ קוּמִי
אוֹרִי. עוֹרֵי עוֹרֵי שִׁיר דְּבָרִי. כְּבוֹד יְיָ
עֲלֶיךָ נִגְלָה:
לכה

לֹא תִכּוּשִׁי וְלֹא תִבְלָמִי. מַה תִּשְׁתַּוְּחָחִי
וּמַה תִּהְיֶינִי. בְּךָ יַחֲסוּ עֵינַי עִמִּי. וְנִבְנְתָה
עִיר עַל תְּלָה:
לכה

וְהָיוּ לְמִשְׁפָּה שְׂאֵסוּךְ. וְרַחֲקוּ כָּל מְבַלְעוֹךְ.
יִשִּׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ. כְּמַשׁוּשׁ חֲתָן עַל
כְּלָה:
לכה

blagoslova je. Od početka i davnina ustoličena beše, Stvaranja konac, a misli početak.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

Svetinjo Kralja, kraljevski grade, ustani, iziđi iz ruševina, dosta si sedeo u dolini plača, a On će se nad tobom milošću sažaliti.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

Prah sa sebe otresi, ustani, obuci krasne haljine svoje - narode moj. O, Gospode, kroz sina Jišaja iz Bet Lehema, približi se duši mojoj i izbavi je.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

Probudi se! Probudi se! (O, Jerusalime!) Jer svetlost tvoja dođe - ustani, zasvetli. Probudi se! Probudi se! Pesmu zapevaj, Slava Gospodnja otkri se nad tobom.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

Nećeš više osećati stida, niti ćeš se sramotiti više. Zašto si klonuo? Zašto si žalostan? U tebi će utočište naći nevoljnici naroda mog, i grad će se sazidati na mestu svom.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

I koji te gaze biće pogaženi, i kada se udalje oni koji te proždiraše, Bog Tvoj će se radovati tebi, kao što se mladoženja raduje nevesti svojoj.

Dragi, dođi, sa mnom pođi, u susret nevesti, u susret Suboti.

יָמִין וְשִׂמְאַל תְּפָרוּצִי. וְאֵת יְיָ תִּעְרָוּצִי. עַל יָד
אִישׁ בֶּן פְּרֻצִי. וְנִשְׁמָחָה וְנִגְלָהָ: לכה

בּוֹא בְּשָׁלוֹם עֲטַרְת בַּעֲלָהּ. גַּם בְּרַגְלָהּ
בְּשִׁמְחָהּ וּבִבְהִלָּהּ. תִּקַּח אִמּוּנִי עִם סְגָלָהּ.
בּוֹא פְּלָה בּוֹא פְּלָה: תִּקַּח אִמּוּנִי עִם
סְגָלָהּ. בּוֹא פְּלָה שֶׁבֶת מִלְּפָתָא:

בְּרוּךְ יְיָ אֱשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ וְיִשְׂרָאֵל
בְּיוֹם שֶׁבֶת קוֹדֵשׁ:

(ג) מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לַהֲדוֹדוֹת
לַיְיָ. וְלֵאמֹר לְשִׁמְךָ עֲלוּיִן: לַהֲגִיד בְּבִקְרַת
הַסְּדָק. וְאִמּוֹנְתְךָ בְּלִילוֹת: עָלַי עֲשׂוֹר וְעָלַי
נִבְּלָה. עָלַי הַגִּיּוֹן בַּכְּנוֹר: כִּי שִׁמְחַתְנִי יְיָ
בַּפְּעֻלָּהּ. בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲרַמֵּן: מִה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ
יְיָ. מֵאֵד עֲמָקוֹ מֵהַשְּׁבוֹתֶיךָ: אִישׁ בֶּעַר לֹא
יָדַע. וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת: בַּפֶּרֶחַ
רִשְׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב. וַיִּצְיָנוּ כֹּל-פּוֹעֲלֵי אֵוֶן.
לְהַשְׁמֵדֵם עַד־עַד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעוֹלָם יְיָ:
כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ. כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבְדוּ.
וְתִפְרְדוּ כֹל-פְּעֻלֵי אֵוֶן: וְתִרְם פְּרָאִים קִרְנֵי.
בְּלַתִּי בְּשֶׁמֶן רַעְנָן: וְתִפְט עֵינַי בְּשׂוֹרֵי. בְּקָמִים

Nadesno i nalevo rasprostreceš se, i tada ćeš Gospoda slaviti, kroz čoveka sina Perecovog slavićemo i veselićemo se.

Dragi, dođi, sa mnom podi, u susret nevesti, u susret Suboti.

U miru dođi - kruno muža svog - takode u radosti, pesmi i ushitu, međ' verne naroda izabranog, dođi, o, Nevesto! Dođi, o, Nevesto! Međ' verne naroda izabranog, dođi, o, Nevesto, o, Kraljice, o, Suboto.

BARUH – Blagosloven da je Gospod Koji je dao mirovanje narodu Svom Izraelu na dan svetinje Subote.

(Ps. 92) Hvalospjev, pesma za dan subotnji. Dobro je Gospodu hvalu odavati i pevati Imenu Tvom, Svevišnji. Javljati jutrom milost Tvoju, i vernost Tvoju noćima, uz harfu od deset žica, i uz lautu i s pesmom uz liru. Jer razveselio si me, Gospode, delima Tvojim, delima ruku Tvojih kličem. Kako su velika dela Tvoja, o, Gospode! Veoma duboke su misli Tvoje. Čovek bezuman spoznati neće, niti će ludak to razumeti. Kada bezbožnici kao trava niču i cvetaju svi koji bezakonje čine, to biva da se zanavek istrebe. A Ti si uzvišen doveka, o, Gospode. Jer, evo neprijatelji Tvoji, Gospode, jer, evo neprijatelji Tvoji propadaju i rasipaju se svi koji zlo čine. A rog moj Ti uzvišuješ kao u bivola, i uljem novim pomazan sam. I oko mi gleda na neprijatelje moje,

עָלֵי מַרְעִים תִּשְׁמַעְנָה אֹזְנֵי: צְדִיק כְּתָמַר
 יִפְרָח. כָּאֵרוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה: שְׂתוּלִים בְּבֵית
 יי. בַּחֲצֵרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִגְבֹּן
 בְּשִׁיבָה. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי
 יִשְׂרָאֵל יי. צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָה בּוֹ:

(55) יי מְלֶךְ גְּאוֹת לְבֶשׂ. לְבִישׁ יי עוֹ הַתְּאוֹר
 אֵף תִּכּוֹן תִּכְלֵ בַל תִּמוּט: נִכּוֹן כִּסֵּאָךְ מֵאוֹ.
 מְעוֹלָם אַתָּה: נִשְׂאוּ נְהַרוֹת יי. נִשְׂאוּ נְהַרוֹת
 קוֹלָם. יִשְׂאוּ נְהַרוֹת דְּכָיִם: מִקְלַת מַיִם רַבִּים
 אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם. אֲדִיר בְּמָרוֹם יי: עֲרַתֶּיךָ
 נֶאֱמְנוּ מְאֹד. לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ. יי לְאַרְבֶּי
 יָמִים:

וּמוֹכַח כַּחֲזוֹן קָדִישׁ לְעִילָא.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן). בְּעִלְמָא דִּי בְּרָא
 כְּרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פִּיךְ קִנְיָהּ וְיִקְרִיב מְשִׁיחָהּ
 (אָמֵן). בְּתַיִיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְתַיִי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּעִנְיָא
 וּבְזַמַּן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִים
 וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
 וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (אָמֵן)
 לְעִילָא מִן כָּל בְּרַבְתָּא שִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא.
 דְאִמְרוּן בְּעִלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

i o dušmanima koji ustaju na mene slušaju uši moje. Kao palma cveta pravednik i kao kedar libanski raste. Koji su zasađeni u domu Gospodnjem, u predvorjima Boga našeg cvetaju. Rod i u starosti donosiće, sočni i puni svežine biće, da objave kako je Gospod pravedan! On je Stena moja i u Njemu nema nepravde.

(Ps. 93) Gospod caruje, zaogrnu Se ponosom, zaogrnu Se Gospod, silom Se opasa, utvrdi se vaseljena, nikada se uzdrmati neće. Presto je Tvoj od iskona utvrđen, od praveka Ti si. Podižu reke, o, Gospode, podižu reke glasove svoje, podižu reke hučne valove svoje. Od hujanja vode velike i silne, od besnih valova morskih, silniji si Ti na visini, Gospode. Svedočanstva su Tvoja verna veoma, domu Tvome Svetinja dolikuje, Gospode, u sve dane.

Hazan kaže *Kadiš leela*.

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomaznika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka je blagosloveno Ime Njegovo, veliko zauvek i zavek.

Blagosloveno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga, neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

הסידור ליום **בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְּבַרֵּךְ:**

וּמְקַבֵּל עֲוֹנוֹ בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבַרֵּךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
 אֲשֶׁר בְּדַבְרוֹ מֵעַרִיב עַרְבִים. בְּחֶכְמָה
 פֹּתַח שְׁעָרִים. וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים.
 וּמַחְלִיף אֶת הַיּוֹמִים. וּמְסַדֵּר אֶת
 הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם. בָּרְקִיעַ
 כְּרַצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹמָם וְלַיְלָה. גּוֹלֵל אוֹר
 מִפְּנֵי הַשֶּׁשׁ. וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. הַמְעַבֵּר
 יוֹם וּמְבִיא לַיְלָה. וּמְבַדִּיל בֵּין יוֹם
 וּבֵין לַיְלָה. יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ: בָּרוּךְ
 אַתָּה יְיָ הַמְּעַרֵּב עַרְבִים:

אֲהַבֵּת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ
 אֲהַבֵּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
 אֲוֹתָנוּ לְמִדָּת. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ. וְנִשְׂמַח
 וְנַעֲלֶז בְּדַבְרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתֶךָ

Čitanje *Šema Jisrael* i blagoslova koji se kazuju uz *Šema*. Od ovog mesta pa do kraja *Amida* nije dozvoljeno prekidati molitvu pričom.

Predmolitelj: BLAGOSLOVITE GOSPODA
BLAGOSLOVENOGA

Zajednica: BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD
BLAGOSLOVENI ZAUVEK I
ZANAWEK

Predmolitelj: BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD
BLAGOSLOVENI ZAUVEK I
ZANAWEK

Birkat "Maariv" – prvi blagoslov pre čitanja *Šema Jisrael*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji po reči Svojoj mrakom obavlja večeri, u mudrosti otvara dveri nebeske i razborito menja doba i smenjuje vremena. Zvezdama je odredio mesta njihova na svodu nebeskom prema Volji Svojoj. On stvara dan i noć, uvija svetlo u tamu i tamu u svetlo, obavlja tamom dan i donosi noć, razlučuje dan od noći - Gospod nad vojskama Ime je Njegovo. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrakom obavlja večeri.

Birkat "Aava" – drugi blagoslov pre čitanja *Šema Jisrael*

Ljubavlju večnom ljubiš narod Tvoj, dom Izraelov. Tori i zapovestima, zakonima i odredbama podučio si nas. Stoga, Gospode Bože naš, kada ležemo i kada ustajemo razgovaramo o zakonima Tvojim, užareno se radujemo rečima učenja Tore Tvoje,

וּבְמִצְוֹתַיִךְ וְהִקּוּתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי
הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יְמֵינוּ. וּבָהֶם נִהְיֶה
יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאַהֲבַתְךָ וְהַמְּלִתְךָ לֹא
תִסּוּר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יְהוָה אֶחָד:

ללמנו בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוֹתַי לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַהֲבַתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ וּבְכָל־מְאֵדֶךָ: וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוֶה הַיּוֹם
עָלֶיךָ לְבַבְּךָ: וְשִׁנְנֹתֶם לְבַבְּךָ וְדַבַּרְתָּ
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתּוֹתְךָ בַּדֶּרֶךְ
וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עָלֶיךָ וְהָיוּ לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ:
וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

zapovestima Tvojim i zakonima Tvojim, navek i doveka, jer oni su život naš i dužina dana naših, i o njima mislimo dan i noć. Ljubav Svoju i saosećanje Tvoje ne odvрати nikada od nas. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji ljubi narod Svoj, Izrael.

ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ, GOSPOD JE JEDAN JEDINI

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

Devarim, Ponovljeni zakon, 6:4-9

Ljubi Gospoda Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom. I neka ove reči koje ti Ja danas zapovedam budu na srcu tvom. I usadi ih sinovima svojim, i govori o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I veži ih sebi kao znak na ruku, i neka ti budu kao počeonik među očima. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih.

וְהָיָה אִם־שָׁמַע הַשָּׁמַעַן אֶל־מִצְוֹתַי
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לֵאמֹר
אֲתִיְיָוְהָ אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ בְּכָל־
לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטַּר־
אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשֵׁי וְאִסְפַּת
הַדָּגָד וְתִירֵשֶׁךָ וַיְצַהֲרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
בְּשֹׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֵכְלָתָ וְשִׁבְעִיתָ:
הַשְׁמַרְנוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסָרְתֶם
וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם: וְהָרָה אֶפְיִיְוְהָ בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מִטַּר וְהָאֲדָמָה לֹא־
תִתֵּן אֶת־יְכוּלָּהּ וְאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל־
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:
וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לְבַבְכֶם
וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת
עַל־יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם:
וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ

Devarim, Ponovljeni zakon, 11:13-21

I biće, uzaslušate li, uzaslušate, zapovesti Moje koje vam Ja zapovedam danas, da ljubite Gospoda Boga svoga, i da Mu služite svim srcem svojim i svom dušom svojom. Tada ću davati kišu zemlji vašoj na vreme, i ranu i poznu, i sabiraćeš žito svoje i vino svoje i ulje svoje. I daću polju tvome travu za stoku tvoju, i ješćeš i bićeš sit. Čuvajte se da vas srce vaše ne zavede i da se ne odvratite i služite drugim bogovima i da se ne prostirete pred njima. *Da se ne bi raspalio gnev Gospodnji na vas i zatvorio nebesa da ne bude kiše i zemlja da ne dâ roda svoga, te biste brzo nestali iz ove dobre zemlje koju vam Gospod daje.*²¹ Stavite ove reči Moje na srca svoja i na duše svoje, i vežite ih sebi kao znak na ruku, i neka vam budu kao počeonik među očima vašim. Poučite njima sinove svoje govoreći o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš,

---

²¹ Običaj je da se ovaj stih čita tiše.

וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּבְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת
 בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם
 וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר גִּשְׁבַּע
 יְהוָה לֵאבְתִיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּיְמֵי
 הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר
 אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ
 לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֶרְתָם
 וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכֶּנֶף פֶּתִיל תְּכֵלֶת:
 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
 אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־
 תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם
 אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהִייתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 לְהִיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וּמוֹד סַטֵן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֵמֶת:

i kada ležeš i kada ustaješ. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih. Da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših na zemlji, za koju se zakleo Gospod očevima vašim da će im je dati, kao dani nebesa nad zemljom.

Bamidbar, Brojevi, 15:37-41

I reče Gospod Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraelovim i reci im neka naprave rese na krajevima od odeća svojih od kolena do kolena, i neka stave na resu modru nit. I imaćete rese zato da se gledajući je²² sećate svih zapovesti Gospodnjih i izvršavate ih, ne lutajući za srcem svojim i očima svojim za kojima bludite. Kako biste se sećali i izvršavali sve zapovesti Moje i bili sveti Bogu svome. Ja Sam Gospod Bog vaš Koji Sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Ja Sam Gospod Bog vaš.

Zajednica kaže: Istina je.

Predmolitelj ponavlja: Gospod Bog vaš. Istina je.

---

²²Modru nit.

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו. פי
הוא יי אלהינו ואין זולתנו. ואנחנו ישראל
עמו: הפודנו מיד מלכים. הגאלנו מלבנו
מבך כל-ערצים. האל הנפרע לנו מצרינו.
המשלם גמול לכל-אויבי נפשנו. השם
נפשנו בחיים. ולא נתן למוט רגלנו:
המדריבנו על במות אויבינו. וידם קרגנו
על כל שנאינו: האל העושה לנו נסום
נקמה פפרעה. באותות ובמופתים באדמת
פני חם: המכה בעברתו כל-בכורי מצרים.
ויוצא את עמו ישראל מתיכם לחרות עולם:
המעביר פנו בין גורי ים סוף. את רודפיהם
ואת שונאיהם בתהומות טבע: ראו בנים
את גבורתו. שבהו והודו לישמו. ומלכותו
פרצון קבלו עליהם: משה ובני ישראל
לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם:
מי כמכה באלים יי. מי כמכה נאדר בקדש
נורא תהלת עשה פלא: מלכותך יי אלהינו
ראו בנך על הים. יחד כלם הודו והמליכו
ואמרו: יי ימלך לעולם ועד: ונאמר. פי
פדה יי את יעקב. וגאלו מיד חזק מפניו:
ברוך אתה יי גאל ישראל:

Birkat "Geula" – prvi blagoslov nakon čitanja Šema Jisrael

Istinито i verno je sve ovo, i postojano za nas, da je On Gospod Bog naš, i nema drugoga do Njega, a mi smo Izrael narod Njegov. On Koji nas oslobađa iz ruku kraljeva, Kralj naš Koji nas izbavlja iz vlasti nasilnika, Bog Koji nas osvećuje na dušmanima našim i naplaćuje dug svim neprijateljima duše naše. On je darovao duši našoj život i nije dao da poklizne noga naša. On nam daje da gazimo visine dušmana naših, i uzdiže rog naš (tj. snagu) nad svima koji nas mrze. Bog Koji je za nas učinio osvetu nad faraonom znamenjima i čudesima u zemlji sinova Hamovih. On Koji je u besu Svom udario na sve prvence Egipta i narod Svoj Izrael izveo u slobodu večnu. On Koji je decu Svoju proveo kroz razdvojeno more trstikovo, a progonitelje njihove i dušmane njihove utopio u dubinama morskim. Deca Njegova videše moć Njegovu i odaše slavu i hvalu Imenu Njegovom, a kraljevstvo Njegovo od svoje volje na sebe primiše. Mojsije i deca Izraela zakliktaše Tebi pesmom u neopisivoj radosti i kliktaše svi: "Ko je poput Tebe među bogovima, o, Gospode? Ko je poput Tebe slavan u svetosti, strašan u hvali i da čini čudesa?"²³ Kraljevstvo Tvoje, Gospode Bože naš, videše sinovi Tvoji na moru, svi do jednoga dadoše hvalu i primiše na sebe kraljevstvo Tvoje i zakliktaše: "Gospod će doveka kraljevati."²⁴ I još je rečeno: "Jer iskupi Gospod Jakova i izbavi ga iz ruku jačeg od njega."²⁵ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji si spasio Izrael.

²³ Šemot, Iz., 15:11.

²⁴ Isto, 15:18.

²⁵ Jirmijau, Jer., 31:10

השפיכנו אבינו לשלום. והעמידנו מלפנו
 לחיים טובים ולשלום. ופרוש עלינו סבת
 שלומך. ותקננו מלפנו בעצה טובה מלפניך.
 והושיענו מהרה למען שמך. והגן בעדנו
 ופרוש עלינו סבת רחמים ושלום. ברוך אתה
 יי הפורש סבת שלום עלינו ועל כל עמו
 ישראל ועל ירושלים אמן:

ושמרו בני ישראל את-השבת. לעשות
 את-השבת לדרתם ברית עולם: ביני ובין
 בני ישראל אות היא לעולם. כי ששת ימים
 עשה יי את השמים ואת הארץ. וביום
 השביעי שבת וינפיש:

הסון לומר קדיש למילת.

יתגדל ויתקדש שמה רבא (אמן). בעלמא די ברא
 ברעותה ומליך מלכותה ונצמה פורקניה ויקריב משיחה
 (אמן). בהיכון וביומיכון ובחיי דכל-בית ישראל. בעגלא
 ובזמן קריב ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם
 ולעלמי עלמאי. ויתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתגשא
 ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא (אמן).
 לעלא מן כל ברקתא שידתא תשבחתא ונחמתא דאמרון
 בעלמא ואמרו אמן:

אדני שפמי תפחת ופי גיד תהלמך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו.

Birkat "Aškivenu" - drugi blagoslov nakon čitanja *Šema Jisrael*

Daj da legnemo u miru, o, Oče naš, i daj da ustanemo, o, Kralju naš, za život dobar i za mir, i razastri nad nama zaklon mira Svog. I usavrši nas, Kralju naš, dobrim save-
tom Tvojim, i izbavi nas brzo radi Imena Svog. Budi nam zaštita i zakrili nas zaklonom milosti i mira Tvog. Blago-
sloven da si Ti, Gospode, Koji razastire zaklon mira nad nama i nad celim narodom Svojim, Izraelom, i nad Jerusa-
limom. *Amen*.

VEŠAMERU²⁶ - Neka čuvaju deca Izraelova Subotu! Neka učine Subotu za sva pokolenja svoja Savezom večnim. Između Mene i dece Izraelove, ona je znak večni jer za šest dana je sačinio Gospod nebesa i zemlju, a u sedmi dan mirova i odahnu.

Predmolitelj kaže *Kadiš leela*.

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (*odgovaramo: Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (*odgovaramo: Amen*) za života vašeg i u dane vaše i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (*odgovaramo: Amen*). Neka je blagosloveno Ime Njegovo veliko zauvek i zanavek. Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (*odgovaramo: Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (*odgovaramo: Amen*).

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!²⁷

I blagoslov - *Avot, Praoci*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših,

²⁶ Šemot, Izl., 31:16-17.

²⁷ Ps. 51:17.

אלהי אברהם. אלהי יצחק ואלהי יעקב.
האל הגדול הגבור והנורא אל עליון. גומל
חסדים טובים. קונה הפל. וזוכר חסדי
אבות. ומביא גואל לבני בניהם למען שמו
באהבה:

^{נעשיית ליהודים} זכרנו להיום. מלך הפין בתים. כתבנו
בספר היום. למעןך אלהים היום:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יי
מגן אברהם:

אתה גבור לעולם יי. מחיה מתים אתה.
רב להושיע:

מוריד הפל. | משיב הרוח ומוריד הגשם.
^{נקיז} ^{נחלק}

מכלכל חיים בחסד. מחיה מתים
ברחמים רבים. סומך נופלים ורופא חולים.
ומתיר אסורים. ומקים אמונתו לישגי עפר:
מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך. מלך
ממית ומחיה ומצמיח ישועה:

^{נעשיית}: מי כמוך אב הרחמן. זוכר יצוריו ברחמים להיום:

ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יי
מחיה המתים:

Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože Jakova!
 Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji
 Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se
 seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi
 Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena
 radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe radi, o, Bože živi.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrâma.

II blagoslov - *Gevurot*, moći

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.

Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leči bolesne, oslobada sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kažemo: Ko je poput Tebe, Oče milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih, života radi.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

אתה קדוש ושםך קדוש. וקדושים בכל
 יום יהללוך סלה. כי אל מלך גדול וקדוש
 אתה: ברוך אתה יי האל הקדוש:
 נְשַׁיִים הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אתה קדשת את יום השביעי לשמך.
 תכלית מעשה שמים וארץ. וברכתו
 מכל הימים. וקדשתו מכל הזמנים. וכן
 כתוב בתורתך:

ויכלו השמים והארץ. וכל צבאם:
 ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו
 אשר עשה. וישבת ביום השביעי
 מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים
 את יום השביעי. ויקדש אתו. כי בו
 שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים
 לעשות:

ישמחו במלכותך שומרי שבת.

III blagoslov – *Kedušat AŠEM*, Svetinja Imena

Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju Sveti.

IV blagoslov – *Kedušat ajom*, Svetinja dana

Ti si posvetio dan sedmi Imenu Svom, svrhu i vrhunac Stvaranja nebesa i zemlje. I blagoslovio si ga više od svih dana, i posvetio si ga više od svih vremena, kao što piše u Tori Tvojoj:

“I dovršena behu nebesa i zemlja i sva vojska njihova. I dovrši Bog sedmoga dana delo Svoje koje učini, i mirova sedmoga dana od sveg dela Svog koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti ga, jer u taj dan mirova od sveg dela Svog koje je Bog stvorio čineći.”²⁸

Veseliće se kraljevstvu Tvom oni koji
Subotu čuvaju

---

²⁸Berešit, Pos., 2:2.

וְקוֹרְאֵי עֲנֵנוּ. עִם מְקַדְשֵׁי שְׁבִיעֵי. כָּלֵם
 יִשְׁבְּעוּ וְיִתְעַנְּנוּ מִפְּנֵיבְךָ. וּבְשִׁבְעֵי רְצִיַת
 בּוֹ וְקֹדְשָׁתוֹ. חֲמֻדַּת יָמִים אֹתוֹ קָרְאָתָּ.
 זְכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. רְצֵה נָא
 בְּמִנוּחֵרְתֵנוּ. קֹדְשֵׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ. שִׁים
 חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. שְׁבַעֵנוּ מִפְּנֵיבְךָ. שִׂמַּח
 נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ
 בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 וּבְרִצּוֹן שַׁבַּת קֹדְשְׁךָ. וְיִנּוּחוּ בָּהּ כָּל
 יִשְׂרָאֵל מְקַדְשֵׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
 מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
 שְׁעָה. וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ. וְאֲשִׁי
 יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם מֵהֲרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל
 בְּרִצּוֹן. וְתִהְיֶה לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל
 עִמָּךְ:

i milinom je zovu. Narod koji posvećuje dan sedmi, sav će se nasititi i nauživati dobrote Tvoje. A dan sedmi - izabrao si i posvetio, i milinom danâ ga nazvao, sećanjem na Delo Stvaranja.

Bože naš i Bože otaca naših, milostivo primi mirovanje naše. Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojjoj. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, u ljubavi i milosti Svoju svetu Subotu da u njoj miruje sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu.

V blagoslov - Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve - prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

כללש חודש ומחול המועד ליתרמים :

אלהינו ואלהי אבותינו. יעלה ויבא. ויגע יראה וירצה.
ישמע יפקד ויזכר. זכרוננו וזכרון אבותינו. וזכרון
ירושלים עירך. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון כל
עמך בית ישראל לפניך. לפלטה לטובה. לחן לחסד
ולרחמים.

כללש חודש ביום ראש החדש הזה.

נחיהנו של פסח ביום חג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
נחיהנו של סוכות ביום חג הסוכות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
לרחם בו עלינו. ולהושיענו: זכרנו יי אלהינו בו לטובה
ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לתמים טובים. בדבר
ישועה ורחמים. חוס וחסנו. והמול ורחם עלינו והושיענו.
פי אליך עינינו. פי אל מלך חנון ורחום אתה:

ואתה ברחמיה הרבים תחפון פנו
ותרצנו. ותחזינה עינינו בשובך לציון
ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שבינתו
לציון:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו
ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו. צור חיינו
ומגן ישענו. אתה הוא לדר ודר. נודה לך
ונספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך.
ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נפיק

Na Roš Hodeš i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nade, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na Roš Hodeš na ovaj dan mladog meseca,

Na polupraznik Pesaha na ovaj dan praznika
beskvasnih hlebova, dan
praznika svetog sabora,

Na polupraznik Sukota na ovaj dan praznika koliba,
dan praznika svetog sabora,

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

VI blagoslov - Odaa, hvala

Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja

שֶׁבֶּכַל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבֶּכַל עֵת. עָרַב וּבִקֵּר וְצִהְרִים: הַמּוֹזַב כִּי
לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הַמֵּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חֲסָדֶיךָ.
כִּי מַעֲוֹלָם קִוְּינוּ לָךְ:

בַּחֲנוּכָה לְיוֹמֵינוּ כַּאֲשֶׁר עַל הַנְּסִים.

עַל הַנְּסִים. וְעַל הַפִּירְקָן. וְעַל הַגְּבוּרוֹת. וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת.
וְעַל הַנִּפְלְאוֹת. וְעַל הַנְּהַמּוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבְרָהָם בְּיָמָיו
הָהֵם. בְּזִמְנָה הַזֶּה:

בְּיָמָיו מִתְתַּיֵּדָה בֵּן יוֹחָנָן כִּהְיָה גְדוֹל הַשָּׁמַיִם וּבְנֵי.
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחָם
מִתּוֹרְתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֶבְרֵן רְצוּנְךָ. וְאַתָּה פָּרַחְתָּ הַרְבִּים
עָמְדָתָ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם. רַבַּת אֶת רִיבָם. דָּגַת אֶת דִּיגָם.
נִקְמָת אֶת נִקְמָתָם. מִסִּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים. וְרַבִּים
בְּיַד מְעֻשִׂים. וְרָשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וְטַמְאִים בְּיַד טְהוֹרִים.
וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ. וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ
בְּעוֹלָמְךָ. וְלַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפִירְקָן
כִּהְיוּם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְנֵיךָ לְרִבּוֹר בֵּיתְךָ. וּפְנֵי אֶת
הַיְכָלְךָ. וְטַהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת כְּהַצְרוֹת
קִדְשְׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים אֵלָיו בְּהַלֵּל וּבַחֲוֹדָאָה. וְעָשִׂיתָ
עִמָּהֶם נְסִים וּנְפִלְאוֹת וְנִוְדָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סְלָה:

וְעַל כָּלֶם יִתְפָּרֵךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא תָמִיד
שִׁמְךָ מִלְּבָנוּ לְעוֹלָם וָעַד. וְכֵל הַחַיִּים
יִוְדוּךָ סְלָה:

nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Na *Hanuku* ovde kažemo *Al anisim*.

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesa i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

נעשרת ימי חטונה וכתוב להיום טובים כל פני בריתך;

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שמך ויך נאה להודות:

שים שלום טובה וברכה. חיים חן והסר. צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך. וברכנו אבינו כלנו יחד באור פניך. כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלוש. וטוב בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל ברוב עז ושלוש:

נעשרת ימי חטונה חוננים:

ובספר חיים ברכה ושלוש. ופרנסה טובה. וישועה ונחמה. וגזרות טובות. נזכר ונכתב לפניך. אנחנו וכל עמך ישראל. לחיים טובים ולשלוש:

ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל בשלוש אמן: יהיו לרצון אמרי פי. והגיון רבי לפניך יי צורי וגואלי:

אלהי. נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר מרמה. ולמקללי נפשי תדום. ונפשי כעפר

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!* Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

VII blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi. Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spasenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.²⁹

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha

²⁹Ps., 19:15.

לכל תהורה. פתח לבי בתורתך. ואחרי
 מצותיך תרדוף נפשי. וכל הקמים עלי
 לרעה. מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם.
 יהיו כמץ לפני רוח. ומלאך יי היתה: עשה
 למען שמך. עשה למען ימנך. עשה למען
 תורתך. עשה למען קדשך. למען יחלצון
 ידידך. הושיעה ימנך וענני: יהיו לרצון
 אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:
 עושה שלום במרומו. הוא ברחמי יעשה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

ואמרו אמן עם הקהל ויבאו.

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל
 אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה.
 וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר
 עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש
 אתו. כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא
 אלהים לעשות:

ברכה מעין שבע אומרים רק כשנחשלים נמנין. החזן אומרה נקול עם והקהל
 אמרו. אך בליל אי של פסח כשהל ששבת. נניח החזן ונניח האכל אין אומרים
 אותה כלל. אלא אומרים חסד קדיש חתקבל.

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו. אלהי אברהם
 אלהי יצחק ואלהי יעקב. האל הגדול הגבור והנורא.
 אל עליון. קונה ברחמי שמים וארץ:

zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemoguću namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.³⁰ Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomozu desnicom Svojom i usliši me.³¹ Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.³² Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Predmolitelj zajedno sa molitvenom zajednicom kaže *Vajhulu*.

VAJHULU – I dovršena behu nebesa i zemlja i sva vojska njihova. I dovrši Bog sedmoga dana delo Svoje koje učini, i mirova sedmoga dana od sveg dela Svog koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti ga, jer u taj dan mirova od sveg dela Svog koje je Bog stvorio čineći.³³

Blagoslov "*Meen ševa*" kažemo samo kada se molimo u *minjanu*. Predmolitelj ga kazuje naglas, a opština ponavlja za njim. Međutim, prve večeri *Pesaha* kada padne na *Šabat*, u kući mladoženje, i u kući ožalošćenog ne govorimo ovaj blagoslov, već odmah prelazimo na *Kadiš titkabal*.

BARUH – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, moćni i strašni, Bože Svevišnji, Koji je u milosti Svojoj, Gospodar nebesa i zemlje.

---

³⁰ Ps., 35:5.

³¹ Ps., 60:5.

³² Ps., 19:15.

³³ Berešit, Pos., 2:2.

מִן אָבוֹת בְּדַבְרוֹ. מִחַיָּה מֵתִים בְּמֵאֲמָרוֹ.
 הָאֵל הַקָּדוֹשׁ (נִשְׁמַת חַבּוּנָה הַמְּלֵךְ הַקָּדוֹשׁ) שֶׁאֵין
 בְּמוֹהוֹ. הַמְנִיחַ לְעַמּוֹ בַּשַּׁבָּת קָדְשׁוֹ. כִּי בָם
 רָצָה לְהַנִּיחַ לָהֶם. לְפָנָיו נֶעְבְּדוּ בִירְאָה
 וּפְחָד. וְנֹדְדָה לְשִׁמּוֹ בְּכָל־יּוֹם תָּמִיד מֵעֵין
 הַבְּרָכּוֹת וְרוּב הַהוֹדָאוֹת. לְאֲדוֹן הַשְּׁלוֹם.
 מִקָּדֶשׁ הַשַּׁבָּת וּמִבְּרַךְ הַשְּׁבִיעִי. וּמְנִיחַ
 בַּקָּדֶשׁה לְעַם מִדְּשֵׁנִי עוֹנֵג. זָכַר לְמַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. רָצָה נָא בְּטוֹהַתְנוּ. קָדְשֵׁנוּ
 בְּמִצּוֹתֶיךָ. שִׁים חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרֶתֶךָ. שִׁבְעֵנוּ מִמּוֹקֶד. שְׂמִיחַ
 נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעֶתֶךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהַנְחִילֵנוּ
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שַׁבָּת קָדְשֶׁךָ. וְיִנְחַחוּ כֹּה כָל־
 יִשְׂרָאֵל מִקָּדְשֵׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִקָּדֶשׁ הַשַּׁבָּת:

הַמֶּן לֹוֹנֵךְ קָדִישׁ חֲתֻמֵּל (97 155).

(כ) מִזְמוֹר לְדָוִד. יְיָ רוּעִי לֹא אֶחָסֵר:
 בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיצֵנִי. עַל מִי מְנוּחֹת
 יִנְהַלֵּנִי: נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב. יִנְחַנֵּי בְּמַעְגְלֵי צְדָק
 לְמַעַן שִׁמּוֹ: גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּנֵיאַ צְלָמוֹת לֹא
 אִירָא רָע. כִּי אַתָּה עִמָּדִי. שִׁבְטֶךָ וּמִשְׁעֲנֶתֶךָ
 הִמָּה יִנְחַמֵּנִי: תַּעֲרֹךְ לְפָנָי שְׁלַחַן נֶגֶד צָרְדֵי.
 דְּשִׁנְתָּ בְשֶׁמֶן רֵאשִׁי. כּוֹסֵי רוּיָהּ: אֵךְ טוֹב

MAGEN AVOT – Njegova reč beše zaštita Praocima, izrekom Svojom oživljava mrtve Bog Sveti (Na subotu pokajanja: Kralj Sveti), niko nije poput Njega. Narodu Svom mirovanje daje na sveti dan Subote Njegove, jer njih je zavoleo i mirovanje dade im. Njemu ćemo služiti u strahu i trepetu i Imenu Njegovom hvalu ćemo odavati svakog dana i uvek blagoslovima i mnoštvom hvalospeva Gospodaru mira, Koji posvećuje Subotu i blagoslovi dan sedmi, i mirovanje u svetosti daje narodu blaženom u milini kao uspomenu na Stvaranje sveta.

ELOENU – Bože naš i Bože otaca naših, milostivo primi mirovanje naše. Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoj. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, u ljubavi i milosti Svoju svetu Subotu da u njoj miruje sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu.

Predmolitelj kaže *Kadiš tithabal* (str. 359).

(Ps. 23) Hvalospev Davidov. Gospod je Pastir moj, ništa mi nedostajati neće. Na zelenoj paši, odmor mi daje, na tihe vode me vodi. Dušu mi krepí, stazama me pravednim vodi, Imena radi Svoga. I kada bih hodio dolinom senke smrti, zla se ne bih bojao, jer Ti si sa mnom. Štap Tvoj i palica Tvoja uteha su meni. Trepezu preda mnom prostireš na oči dušmanima mojim, glavu si moju uljem pomazao, čaša se moja preliva. Da! Samo dobrota

וְחֹסֵד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיֵּי. וְשַׁבְתִּי בְּבֵית יי
לְאַרְךָ יָמִים:

הַחֵן לַיְמֵי קִדְּוִים יֵשֶׁת בְּלֵיל הַחַד (דף יטו) וְלֵחֵן בְּךָ לְיוֹמִים:

סֵמֶן לַיְמֵי בְּרַכְוֵי אֵת יי הַמְּבוֹרָךְ:

וּמִקְהַל עֲוִים בְּרוּךְ יי הַמְּבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

עֲלֵנוּ לִשְׁבֵחַ לְאֲדוֹן הַכֹּל. לְתֵת גְּדֻלָּה
לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. שֵׁלֵא עֵשְׂנוּ פְּנוּי הָאֲרָצוֹת.
וְלֵא שִׁמְנוּ בְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה. שֵׁלֵא שֵׁם
חֲלִקְנוּ כְּהֵם. וְנִרְלְנוּ כִּכְל הַמוֹנֵם. וְאַנְחֵנוּ
מִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ.
וּמוֹשֵׁב יְקָרוּ בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל. וְשֹׁכֵנֵת עִזּוֹ
בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאֵין עוֹד אַחֵר.
אֵמֵת מִלְּפָנֵינוּ וְאִפְסֵם זִוְלָתוֹ. כִּפְתוּב בְּתוֹרָה.
יָדַעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבַבְךָ. פִּי יי הוּא
הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאֲרֶץ מִתַּחַת.
אֵין עוֹד:

עַל פֶּן נִקְוָה לְךָ יי אֱלֹהֵינוּ. לְרֵאוֹת מַהֲרָה
בְּתַפְאֵרַת עֲוֶךְ. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאֲרֶץ.
וְהָאֱלֹהִים פְּרוֹת יִפְרִתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם
בְּמַלְכוֹת שְׁדֵי. וְכָל-בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ.

i milost pratiće me u sve dane života moga i ja ću nastavati u Domu Gospodnjem do kraja dana svojih.

Predmolitelj kaže *Kadiš jee šelama raba* (str. 361) i nakon toga kažemo:

Predmolitelj kaže: BLAGOSLOVITE
GOSPODA BLAGOSLOVENOGA

Opština odgovara: BLAGOSLOVEN DA JE
GOSPOD BLAGOSLOVENI
ZAUVEK I ZANAWEK

Predmolitelj ponavlja: BLAGOSLOVEN DA JE
GOSPOD BLAGOSLOVENI
ZAUVEK I ZANAWEK

Završna molitva *Alenu lešabeah*:

Na nama je da slavimo Gospodara svega, da veličamo Sazdatelja postanja, jer nas nije učinio poput naroda zemalja, niti nas je postavio poput porodica zemlje, niti nam je dodelio nasleđe poput njihovog i sudbinu poput one ostalih ljudi. Mi sebe prostiremo pred Kraljem svih kraljeva, pred Svetim, neka je blagosloven On Koji nebesa razastire i zemlju utemeljuje, i Presto Slave Njegove je na nebesima gore, a Božanska Sveprisutnost snage Njegove u najvišim visinama. On je Bog naš i nema drugoga. Uistinu, On je Kralj naš i ne postoji ništa osim Njega, kao što u Tori piše: "Znaj danas i usadi u srce svoje da je Gospod Bog gore na nebesima i dole na zemlji, nema drugog."³⁴

AL KEN – Stoga nadu svoju u Tebe polažemo, Gospode Bože naš, da ćemo uskoro ugledati sjaj snage Tvoje kada ukloniš kumire sa zemlje, kada lažni bogovi budu potpuno uništeni, kako bi se svet usavršio u kraljevstvu Svemogućeg, kako bi svi ljudi Tvoje Ime zazivali,

³⁴Devarim, Pon. zak., 4:39.

להפנות אליך כל־רשעי ארץ: יפירו וידעו
 כל־יושבי תבל. כי לך תכרע כל־ברך.
 תשבע כל לשון: לפניך יי אלהינו יכרעו
 ויפולו. ולכבוד שמך יקר יתנו. ויקבלו
 כלם את עול מלכותך. ותמלוך עליהם
 מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא.
 ולעולמי עד תמלוך בכבוד. ככתוב בתורתך
 יי ימלוך לעולם ועד: ונאמר והיה יי למלך
 על כל־הארץ. ביום ההוא יהיה יי אחד
 ושמו אחד:

יגדל אלהים חי וישתבח. נמצא ואין עת אל מציאות:
 אחד ואין יחיד ביהודו. נעלם וגם אין סוף לאהדתו: אין
 לו דמות הגוף ואינו גוף. לא נערוך אליו קדושתו:
 קדמון לכל־דבר אשר ברא. ראשון ואין ראשית לראשיתו:
 הנו ארון עולם לכל־נוצר. יורה גדולתו ומלכותו: שפע
 נבואתו נתנו. אל אנשי סגלתו ותפארתו: לא קם בישראל
 במשה עוד. נביא ומביט את תמונתו: תורת אמת נתן
 לעמו אל. על יד נביאו נאמן ביתו: לא יחליף האל ולא
 ימיר. דתו לעולמים לזולתו: צופה ויודע סתרינו. מביט
 לסוף דבר בקדמותו: גומל לאיש חסיד כמפעלו. נותן
 לרשע רע כרשעתו: ישלח לקץ ימים משיחנו. לפדות
 מחבי קץ ישועתו: מתים יחיה אל ברוב חסדו. ברוך

a svi koji na zemlji zlo čine, Tebi se obratili. Spoznaće i saznaće svi stanovnici sveta da se pred Tobom svako koleno pregiba, da se Tobom svaki jezik zaklinje. Pred Tobom, Gospode Bože naš, će se klanjati i kolena pregitati i ničice padati i veličanstvu Imena Tvog slavu odavati i svi oni će na sebe primiti jaram kraljevstva Tvog, a Ti ćeš uskoro zakraljevati nad njima zauvek i zanavek. Jer je kraljevanje Tvoje i Ti ćeš doveka u slavi vladati, kao što je napisano u Tori Tvojoj: "Gospod će kraljevati doveka." I rečeno je: "I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini."³⁵

JIGDAL ELOIM HAJ – Neka bude uzveličan i neka bude slavljen živi Bog! On Jeste, a Njegovo bivstvo nije okovano vremenom. Jedan Jedini je On i nema jedinstva poput Njegovog. Skriven je On i beskrajno je jedinstvo Njegovo. Nema telesnog lika, i nije telo, Svetost Njegova ne da se proniknuti.³⁶ Prauzrok je svega što je stvoreno, prvi je, a Njegov početak nema početka. On je Gospodar sveta, a sve sazdana oglašava veličinu Njegovu i kraljevstvo Njegovo. Izliv obilja proročanstava Svojih dao je izabranicima naroda Svog, blaga Svog, sjaja Svog. Ne ustade više prorok u Izraelu kao Mojsije koji vide lik Božiji. Istinit Nauk (Tora) daje Bog narodu Svom preko proroka Svog, najvernijeg u Domu Svom. Neće zameniti Bog, niti preinačiti drugim Zakon Svoj doveka. On vidi i zna tajne naše, na početku stvari vidi kraj njen. Pobožnog nagrađuje po delima njegovim, zlog kažnjava zlom po zlu njegovom. Na kraju dana poslaće nam Spasitelja (Mesiju) da oslobodi one koji čekaju na kraju spas Njegov. U obilju milosti Svoje oživljava mrtve,

³⁵ Šemot, Izl., 15:18; Zah., 14:9.

³⁶ Tj. ništa nije jednako svetosti Njegovoj.

עדי עד שם תהלתו: אלה שלש עשרה הם לעיקרים.
 יסוד תורת משה ונבואתו: מתים יתנה אל ברוב הקדו.
 ברוך עדי עד שם תהלתו:

והכף נכניסו צניח ילחה כנוד השלחן שהעזיבו והאנורה שהדליקו לכבוד שבת
 מלכתא חבלה זו הנהוללה כמנוחה ונכשוחל דלגל צמחיה וצמחיה.

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מִלְּאֲבֵי הַשָּׁלוֹם מִלְּאֲבֵי
 עֲלִיּוֹן. מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: ^{ג"פ}

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מִלְּאֲבֵי הַשָּׁלוֹם
 מִלְּאֲבֵי עֲלִיּוֹן. מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ^{ג"פ}

בְּרַכּוֹנִי לְשָׁלוֹם. מִלְּאֲבֵי הַשָּׁלוֹם.
 מִלְּאֲבֵי עֲלִיּוֹן. מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ^{ג"פ}

בְּצֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם. מִלְּאֲבֵי הַשָּׁלוֹם.
 מִלְּאֲבֵי עֲלִיּוֹן. מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: ^{ג"פ}

כִּי מִלְּאֲבֵי יַצְנֵרָה לָךְ. לְשִׁמְרָךְ בְּכָל-

neka je doveka blagosloveno Njegovo Ime slave. Ovo su trinaest osnova, temelj Mojsijevog Nauka i proroštva. U obilju milosti Svoje oživljava mrtve, neka je doveka blagosloveno Njegovo Ime slave.

Roditeljski blagoslov videti u Dodatku VII, str. 975.

Odmah po ulasku u kuću, pred postavljenim stolom i pored upaljenih subotnjih sveća s radošću pevamo ovu molitvu.³⁷

ŠALOM ALEHEM – Mir s vama, anđeli mira, anđeli Svevišnjeg, Kralja svih kraljeva, Svetoga, blagosloven da je On. (3x)

BOAHEM LEŠALOM – Neka je vaš dolazak u miru, anđeli mira, anđeli Svevišnjeg, Kralja svih kraljeva, Svetoga, blagosloven da je On. (3x)

BARHUNI LEŠALOM – Blagoslovite me mirom, anđeli mira, anđeli Svevišnjeg, Kralja svih kraljeva, Svetoga, blagosloven da je On. (3x)

BECETHEM LEŠALOM – Neka je vaš odlazak u miru, anđeli mira, anđeli Svevišnjeg, Kralja svih kraljeva, Svetoga, blagosloven da je On. (3x)

KI – Jer On zapovedi anđelima Svojim da te čuvaju na svim

---

³⁷Ova himna se zasniva na odeljku iz Talmuda (Šabat, 119b) koji govori o tome da dva anđela, dobar i zao, prate čoveka u noći Šabata na njegovom putu od sinagoge do kuće. Ukoliko mu je u kući postavljen subotnji sto i ako su upaljene subotnje sveće, dobri anđeo kaže: "Neka bude Volja Božija da i sledeće subote bude ovako", pa zli anđeo mora protiv svoje volje da odgovori "Amen." Ali ako kuća nije spremna za Šabat, tada zli anđeo kaže: "Neka bude Volja Božija da i sledeće subote bude ovako", pa dobri anđeo mora protiv svoje volje da odgovori "Amen."

דרכיך: יי וישמר צאתך ובואך. מעתה ועד
עולם:

אשת חיל מי ימצא. ורחק מפנינים מכרה:
בטח בה לב בעלה. ושלל לא יחסר:
גמלתהו טוב ולא רע. כל ימי חייה: דרשה
צמר ופשתים. ותעש בחפץ כפיה: היתה
כאניות סוחר. ממרחק תביא לחמה: ותקם
בעור לידה. ותתן טרף לביתה. וחק
לנערתי: וממה שדה ותקחהו. מפרי
כפיה נטעה פרם: חגרה בעוז מתניה.
ותאמן זרועותיה: טעמה פי טוב סחרה.
לא יכבה פלילה נרה: ידיה שלחה
בכישור. וכפיה תמכו פלך: כפה פרשה
לעני. וידיה שלחה לאביון: לא תירא
לביתה מישלג. כי כל ביתה לבש שנים:
מרבדים עשתה לה. שש וארגמן לבושה:
נודע בשערים בעלה. בשבתו עם זקני ארץ:
סדין עשתה ותמבר. וחגור נתנה לפני:
עוז והדר לבושה. ותשחק ליום אחרון:
פיה פתחה בחכמה. ותורת חסד על לשונה:
צופיה הליכות ביתה. ולחם עצלות לא

putevima tvojim. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj odsad i doveka.³⁸

EŠET HAJIL – Ko li može vrsnu ženu naći?³⁹ Više vredi ona od biserja. U nju se uzda srce muža njenog, i dobitka neće nedostajati. Čini mu dobro, a ne zlo, svih dana života svog. Privavlja vunu i lan i vešto radi rukama marljivim. Ona je kao lađa trgovačka, iz daleka donosi hleb svoj. Ustaje dok je još noć, daje hranu ukućanima svojim i posao devojkama svojim. Misli li na njivu kupiće je, plodom ruku svojih sadi vinograd. Opasuje snagom bedra svoja, jača mišice svoje. Oseća kako je dobar rad njen i sveća joj se noću ne gasi. Za preslicom pruža ruku svoju, prsti joj vreteno drže. Siromahu dlan svoj otvara i pruža ruku ubogome. Ne boji se snega za svoju kuću jer su joj sva čeljad u crvenu vunu odenuta. Sama sebi šije pokrivače, odeva se lanom i grimizom. Zna se muž njen na kapijama kad sedi sa starešinama zemaljskim. Platno tka i prodaje ga i pojase trgovcu daje. Snaga i dostojanstvo su joj odeća i s radošću čeka svoj poslednji dan. Mudrošću otvara usta svoja i nauk o dobroti joj je na jeziku. Motri šta se u kući zbiva i hleba lenosti

³⁸ Teilim, Ps., 91:11; 121:8.

³⁹ Mišle, Solomonove priče, 31:10-31. *Ešet hajil*, vrsna žena, izraz *hajil* se u Tanahu upotrebljava u sledećim značenjima: organizovati vojne snage, snaga, bogatstvo, veština, vičnost, opšta sposobnost, pobožnost. Ovde opisana žena je energična, uzorita, pravedna i sposobna.

תאכל: קמו בניה ויאשרה. בעצת יוחנן:
 רבות בנות עשו היל. זאת עלית על נעמה:
 שקר החן והכל היפי. אשה יצאת " היא
 תתהלל: תנו לה נפשי יודל. ותללם
 בשערים מעשיה:

מגדל עוז ישם יי. בו ירחן צדיק יושבו:
 כי בי ירפו ימיה. ויחשוף לה שנת היום:
 עין היום היא למחויקים נה. ותמנה מאשר:
 דרביה דרכי נעים. וכל יתבותיה יליו:

אתקנו סעודה ומדינותה שלמה:
 חרותה ומלכא קדישא: אתקנו סעודה:
 ומלכא דא היא סעודה ומלך פסחון
 קדישין וועד אפון ועתיקא קדישא אפון
 לסעודא בחדה:

אהללה שם אלהים בשיר. ואהלנו
 בתורה: " עז ומגני. בו בטח לפי ועזרת
 ויעזרו לבני ומשירי אהודנו:

אומר בשבתין. למיעל עו פתחין. דבתקל
 פפוחין. דאעון קדישין:

נזמן לך השתא. בפתוחא חרות.
 ובמנרתא טבתא. דהתרא על רישין:

ne jede. Sinovi njeni ustaju i hvale je i muž njen slavi je "Mnoge su žene bile vršne, ali ti ih sve nadvisuješ." Laž je ljupkost, isprazna je lepota, ženu što se Boga boji, nju valja hvaliti. Dajte joj od ploda ruku njenih i neka je hvale na kapijama dela njena

MIGDAL OZ – Ime Gospodnje je (kao) tvrđava silna, k njoj će pravедnik pribеći i zaklon u njoj naći. Po meni (mudrosti) umnožiće se dan tvoji i dodaće ti se godine života. Drvo života je onima koji se nje drže, a ko god je podupire⁴⁰ je srećan. Putevi njeni su putevi mlina i sve staze njene su pune mira.⁴¹

ATKINU SEUDATA⁴² – Pripremite gozbu savršene vere, na radost Kralja Svetoga, pripremite gozbu Kraljevu. Ovo je gozba *Polja Svetih Jabuka*⁴³ i *Umanjenjena Prisutnost*⁴⁴ i *Drevni dana Sveti* dolaze da se goste s njom.

ALELA – Hvaliću Ime Boga u pesmi, veličaću Ga u hvali. Gospod je snaga moja i štiti moj, u Njega se uzda srce moje, i On mi pomože.⁴⁵

AZAMER – S hvalospevima ću saseći (sile zle) kako bih ušao kroz svete dveri *Polja Jabuka*.⁴⁶ Pozovimo Je⁴⁷ sada za novi sto⁴⁸ sa divnom svetčnjakom što svetlošću obasjava glave naše.

⁴⁰ Ispunjava zapovesti Tore.

⁴¹ Mišle, Solomonove priče, 18:10; 9:11; 3:18; 3:17.

⁴² Ovo se zasniva na odeljku iz *Zoara*, Parašat Jitro. Sastavljač je Rabi Isak Lurija, čuveni Arizal. *Atkinu seudata* je uvod trima pesmama koje je Arizal napisao za svaki od tri subotnja obroka. One su podsticaj prisutnima da se pripreme za duhovno iskustvo subotnje gozbe. Prevod i tumačenje ovih pesama zasnovani su na delima *Minhat Jaakov*, *Šaare cedek* i anonimnom komentaru u molitveniku *Sidur Bet Jaakov* (The Complete ArtScroll Sidur).

⁴³ *Polje Svetih Jabuka* – ovaj izraz je čest u kabalističkoj literaturi i odnosi se na *Šehinu*, Svetu Božiju Sveprisutnost. Zasniva se na Midrašu na knjigu Postanja 27:27. U tom stihu je Jakov opisan da miriše *kao miris polja koje je Gospod blagoslovio*. Midraš tumači da je to bio miris voćnjaka jabuka iz rajskog vrta.

⁴⁴ *Umanjenjena Prisutnost* – iako je Božija Prisutnost svuda na zemlji, to nije lako primetiti jer se događaji mogu razumeti kao sled prirodnih uzroka, a ne da dolaze od Njega. Nedostatak jasnoće u našem opažanju Njegovog Prisustva je kao da gledamo na događaje kroz zamagljeno staklo. Posledica toga je naše umanjeno razumevanje Božije veličine. Ova zamagljena sočiva kroz koja pokušavamo da opazimo Njegov uticaj odnose se na izraz *Umanjenjena Prisutnost*, doslovno *Malo Lice*.

⁴⁵ Teilim, Ps., 69:31; 28:7.

⁴⁶ Pesme će otvoriti nebeske dveri.

⁴⁷ Svetu Božiju Sveprisutnost koja je u izgnanstvu zajedno sa Izraelom.

⁴⁸ Subotnji sto.

ימנע וישמאל לא ובנייהו פלה. פקשוטין
 אלא ואלאן דבטישין:
 יתבין לה פלה ובסודא דילה. דעבד
 נהא לה יהא פתיש פתישין:
 עתון אף עתון. מילין ושבותין. פרם
 אצין חרותין. ורחין עם נפטיין:
 חרו סג יתה ועל חרא פרתה. נהורא לה
 ימנע. וברכאן דנטישין:
 קרבו ישששין. עבדו תקינן. לאפשיא
 זנין וענין עם חטישין:
 למעבד נשמתין. ורחין חרותין. פתחתין
 ובתלתין. ובתלתא שבטיין:
 ועפודין שבעין לה. ומלכא דלעילא
 דיתעטר פלה. פקדיש קדישין:
 רשימין וסתומין. פגו פל עלמין. פרם
 עתיק יומין. חרא פטיש פטישין:
 יהא רעוא קמיה. דתשרי על עמיה. דותענג
 לשמיה. פמתיקין ודובטיין:
 אסדר לדומא. מנרתא דסתומא. ושלחן
 עם נהמא. ובצפונא ארשין:
 פחמרא גו פסא. ומדאני אסא. לארום
 וארוסא. להתקבא חלשין:

(Tri dana s) desna i (tri dana s) leva, a usred njih Nevesta (dan subotnji) nakićena dolazi, u haljinama svečanim. Gospodar njen je grli, kroz ovo sjedinjenje što je spokojnom čini biće zdrobljene (sile zla). Jauk i muka prestadoše, zamuknuše. Evo sada novog lica (Izraela) obnovljenog duha i duše. Izobilje radosti neka dođe na (dušu) jednu da budu dve,⁴⁹ svetlost nek je obviije i blagoslova obilje. Pridite, deveri dragi,⁵⁰ spremajte poslastice razne, ribu kao i živinu. Da se stvaraju duše i duhovi novi sa trideset i dve staze (mudrosti),⁵¹ sa tri grane (Tore).⁵² Sedamdeset kruna ona ima, a Kralj na visinama je u potpunosti okrunjen u Svetinji nad Svetinjama. Zapisana je i zapečaćena (Subota) u svim svetovima, (što je znak) da je od iskona Drevni spojio stvari (da oblikuje svet). Neka bude Volja Njegova da Sveprisutnost Njegova počiva na narodu Njegovom koji uživa radi Imena Njegovog u poslasticama i medenjacima (subotnje gozbe). Na jug ću postaviti svećnjak (mudrosti) skrivene, a sto sa hlebom ću na sever postaviti. S vinom u peharu i grančicama mirte za mladoženju i mladu da se slabi (u veri) okrepe.

⁴⁹ *Nešama jetera* – dodatna subotnja duša.

⁵⁰ Odnosi se na učenjake.

⁵¹ Koje su opisane u knjizi *Sefer Jecira* 1:1.

⁵² *Tora, Petoknjžje, Nevim, Proroci, Ketuvim, Spisi.*

נעשה לך שם כבודך כבודי בני אדם יקרין בישבין
 יעשהו יעל גב המישין:
 שפנתא התגמתי בשירי נחמי לספתי
 פיון התקמתי יונן המישין:
 יתבתין וישבין מפאלין התתקין התתין
 המישין וכל יל המישין:
 ויהי רצון מן קדם עליך קדישא דכל
 קדישא ממלא דכל ממדין סתמא דכל
 דתמיש סתמא דכל מלא סתמא דכל
 דכל אפי וכלת דכל סתמא דכל
 סתמא דכל סתמא דכל סתמא דכל
 וכלת מן קדם עליך קדישא דכל
 קדישא סתמא דכל סתמא דכל
 דכלת יתמי דכל וכלת סתמא דכל
 דכלת דכלת דכל ועל כל בני עמי ועל
 כל תלמידי אבי ועל כל ישראל עמו
 ויפתקין עלי עמין מישין דיתון לעלמא
 דווען ויתתם לני מוונא ופרנסתא טבתא
 פלי ערה ועקתא מפולא דכל מוונא פיה
 תלין וישבין מעינא פישא ומחרתא
 דמלאך המות ומדינה של נהינא ויתת לני
 ולכלי נפשתנא דני וחסדא דני ארמי

Krone ćemo im napraviti od reči dragocenih, sa sedamdeset kruna što je više od pedeset (blagoslova Praotaca). Neka Sveta Božija Sveprisutnost, Šehina, bude krunisana sa šest hlebova sa svake strane (stola), i neka bi oni bili povezani sa dva reda od po šest hlebova i sa drugim (tajnama bremenitim) delovima službe u Hramu Svetom.⁵³ Oslabljene i odbačene, nečiste sile su udaljene, kao i mučitelji svih vrsta.⁵⁴

VIE RAAVA – Neka bude Volja od Iskona Drevnog, Najsvetijeg nad svetima, Najskrivenijeg od svega skrivenog, Koji je u tajni nad tajnama, da iz Njega poteče rosa kako bi natopila *Umanjenu Prisutnost* i ovlažila *Polja Svetih Jabuka* sijajućim Licem, s milošću i radošću za sve. I neka bi potekla od Iskona Drevnog, Najsvetijeg nad svetima, Najskrivenijeg od svega skrivenog, Koji je u tajni nad tajnama, milost i ljubav samilosna, naklonost i dobrota. Sa isijavajućom svetlošću sa visina, s milošću i radošću neka bih obasjan bio ja, svi žitelji doma mog, svi koji se sa mnom druže i sav narod Njegov, Izrael. Neka nas On izbavi od svih teških nevolja koje mogu zadesiti svet. Neka On pripremi i dâ nam hranu i skrb dobru, bez muke i jada, iz izvora iz kojeg sva hrana potiče. Neka nas On spasi od uroka, od mača Andela Smrti i suda *Geinoma*. I neka On udeli nama i čitavom narodu našem naklonost i dobrotu, dug život

⁵³ *Bet a Mikdaš* - preko simbolizma broja 12 neka bi naš subotnji sto bio povezan istom svetlošću kao i Sio u Hramu.

⁵⁴ Subotom su sile zla oslabljene.

ומוזני רוחי ורחמי מן קדמיה. אמן פן יהי
רצון. אמן ואמן:

(ג) מזמור לדוד. "רועי לא אהסר: פנאית
דישא ורביצני. על מי מנוחות יתלני: נפשי
ישובב. יתחני במעללי צדק למען שמני: גם
פי אלק פניא צלמות לא ארא רע. פי
אתה עמדי. שבתך ומשיעתך המה יתחמני:
הצדק לפני שיהן נגד צדרי. השנת השמן
ראשי. פוסי רוחי: אף טוב ותסר ירדעני
כל ימי חיי וישבת בבית יי הארץ ימים:

קדוש ליל שבת.

יקח כוס יין בליל שבת ויברך מעונה.

יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל-
צבאם: ויכל אלהים פיום השביעי מלאכתו
אשר עשה. וישבת פיום השביעי מכל
מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום
השביעי ויקדש אתו. פי בו שבת מכל
מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

סברי מרגן (ורבנן ורבוח):

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא
פרי הגפן:

i obilje ishrane i ljubavi samilosne pred Njim, *Amen!* Neka bude Volja Njegova! *Amen! Amen!*

(Ps. 23) Hvalospev Davidov. Gospod je Pastir moj, ništa mi nedostajati neće. Na zelenoj paši, odmor mi daje, na tihe me vode vodi. Dušu mi krepí, stazama me pravednim vodi, Imena radi Svoga. I kada bih hodio dolinom senke smrti, zla se ne bih bojao, jer Ti si sa mnom. Štap Tvoj i palica Tvoja uteha su meni. Trpezu preda mnom prostireš na oči dušmanima mojim, glavu si moju uljem pomazao, čaša se moja preлива. Da! Samo dobrota i milost pratiće me u sve dane života mog a i ja ću nastavati u Domu Gospodnjem do kraja dana svojih.

KIDUŠ

Uzima pehar sa vinom i stojeći izgovara:

Dan šesti! I dovršena behu nebesa i zemlja i sve što je u njima. I dovrši Bog u sedmi dan delo Svoje koje učini, i mirova u sedmi dan od dela Svojeg koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan mirova od svega dela Svojeg koje stvaranjem Bog učini.

S vašim dopuštanjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara plod vinove loze.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְרָצָה בָּנוּ וְשָׁבַת קִדְּשׁוֹ
 בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחִילָנוּ. וּבְרוּן לְמַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית. תְּהִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁוֹ. וְכִר
 לְיִצִּיאַת מִצְרַיִם. (כִּי בָנוּ בְּחַרְתָּ וְאַתָּה
 קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים). וְשָׁבַת קִדְּשָׁךְ בְּאַהֲבָה
 וּבְרָצוֹן הִנְחִילָתָנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי מִקְדֵּשׁ
 הַשַּׁבָּת:

תוספת מן הכוס על קידוש כסדרה יטב

לחם טועל ידיו למעשה וינרד:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם:

קודם שינגע יאמר לנו הספרות העבריים נסיד הניגולה ונה סוב ומה כפוס שיהיה
 כל לחם ויטה סיקחם בירו ויאמר:

לְמַכְצַע עַל רַפְתָּא. בְּיִתָּא וּבְבִיעֵתָא. תְּרוּן יוֹדִין נְקֻמָּא.
 סְתִימִין וּפְרִישִׁין: מִשָּׁח זֵיתָא דְכִיָּא. דְּשַׁחֲנִין רִיחָיָא. וְגַגְדִּין
 גַּהֲלִיָּא. בְּגוּה בְּלַחֲשִׁין: הָלָא נִימָא רִזִּין. וּמִילִין דְּגַנְזִין.
 דְּלִיתְרוּן מִתְחִזִּין. טְמִירִין וּכְבִישִׁין: אֲתַעֲפֹת כְּלָדֵי. בְּרוּן
 דְּלַעֲלָא. בָּנוּ הָאֵי הַלּוּלָא. דְּעִירִין קִדְּשִׁין:

ונלע וינרד: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene. Koji nas je posvetio zapovestima Svojim, i bio nam milostiv, i dao nam u baštinu Subotu Svoju svetu, u ljubavi i u milosti, kao uspomenu na Delo Postanja. Ona je prva od svih svetih saziva, uspomena na izlazak iz Egipta. (Jer si nas izabrao i nas si posvetio između svih naroda.) I Tvoju svetu Subotu, u ljubavi i milosti, dao si nam u nasleđe. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu.

I pije iz pehara za *Kiduš* tek kada sedne.

Nakon toga pere ruke za subotnji obrok i kaže blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na pranje ruku.

Negde je običaj reći ove stihove pre blagoslova nad hlebom:

Prelomiti hleb na veličinu masline ili jajeta⁵⁵ jer slovo *jud* može da se shvati na dva načina, skriveno i otkriveno.⁵⁶ Poput čistog maslinovog ulja,⁵⁷ iscedenog u presi što teče kao reka, tako i hleb u sebi nosi Božijih tajni trag.⁵⁸ Hajde da govorimo o tajnama koje otkrivene nisu, jer skrivene i pohranjene videti se ne mogu. Krunisati Mladu tajnama sa visina usred svadbenog veselja anđela svetih.⁵⁹

Blagoslovi i prelomi. Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje hleb iz zemlje.

⁵⁵U Mišni, Berahot 45a, postoji neslaganje oko najmanje potrebne količine hleba koju treba pojesti kako bi se rekao *Birkat a mazon*. Prema jednom stanovištu potrebno je pojesti komad hleba veličine masline, a prema drugom komad veličine jajeta.

⁵⁶Kabalisti tumače ovo talmudsko neslaganje na sledeći način: slovo *jud* predstavlja izvor Njegovog isijavanja blagoslova na zemlju. Ovo *jud* je u stihu *Slovo jud Svoje* (doslovno: *ruku Svoju*) otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoj (Ps., 145:16). Slovo *jud* ima brojnu vrednost 10, ali ako se piše kao *jud - vav - dalet*, tada mu je brojna vrednost 20. Stoga, zavisno od načina na koji neko tumači slovo *jud* zahvaljujući se Tvorcu na hrani, ono može predstavljati manju količinu, aluzija na veličinu masline, ili duplu, veću količinu, aluzija na jaje.

⁵⁷Stih sada objašnjava zašto se potrebna količina hrane meri sa maslinom, jer čak je i jaje veličine dve masline. Pogled na maslinu ne bi nikada otkrio da je u njoj sadržano čisto ulje koje je bilo sastavni deo službe u Hramu i da ono takođe predstavlja svetlost Tore. Ipak, kada cedimo maslinu, reka ulja poteče.

⁵⁸Upravo kao što je ulje unutar masline, tako se nebeska, duhovna iskra nalazi u svakom činu koji se uradi u skladu sa Božijom Voljom. Osoba koja tako postupa, izvlači i hrani se duhovnom suštinom hrane.

⁵⁹Subotnju gozbu treba uživati u svetlu nebeskih tajni koje leže unutar hrane. Radost subotnjeg dana treba da bude poput anđeoskog venčanja gde sjedinjenje nije fizičko nego duhovno.

פזמונים לשבת.

למך הסעודה ניהנים לשיכ איהו פזמונים, וללו הם יחדר הודנלים.

אֶרֶץ וְרוֹם בְּהִפְרָאם. בְּהֵא פִרְאם. בְּלִי עֵמֶל אֵל
הַמְצִיאָם. אֶרֶן עוֹלָם צוֹר נְשִׂאָם. שְׁבַת בְּיוֹם הַשְּׁבֵת: ^{הָדִין}
נָקוּ כַפִּים וְטָהוֹר. מְאוֹר הַגְּאוֹר. בְּלַתִּי הַמֵּר קָדָם שְׁאוֹר.
בְּרֵאשִׁית הַכֹּל בְּרָא אוֹר. בְּיוֹם אֶהָד בַּשְּׁבֵת: ^{נִלְמָסִים יְחִידִי}
בְּלִי שְׁנַיִם. עֲשֵׂה שְׁמַיִם. בְּלַתִּי עֵנֵר וְיָדַיִם. הַבְּדִיל בֵּין מַיִם
לַמַּיִם. בְּיוֹם שְׁנַיִ בַּשְּׁבֵת: ^{הַבְּדִיל אֵל יוֹצֵר עוֹלָמִים בְּיָהּ.}
הַמְצִיא הַנֶּחֱד. שְׁתוֹצִיא הָאֶרֶץ פְּרִיָהּ. גִּזֵּר אָמַר וְכֵן הָיָה.
בְּשִׁלְיֵשִׁי בַּשְּׁבֵת: ^{נִי} בְּלִי אוֹן בְּלִי גְבוּרוֹת. יוֹצֵר הָאוֹרוֹת.
לְאוֹר וְלַהַצְמִיחַ פִּירוֹת. גִּזֵּר וְנִתְּלוּ מְאוֹרוֹת. בְּרַבִּיעֵי בַּשְּׁבֵת:
^{נִי} רַב פַּח אֵלֵי אֲנֹהֵי. אֶרֶז מְמַנְהוּ. כָּל־נֶפֶשׁ הִיָּה הַמְצִיא
הוּא. כָּל־עוֹף פִּנְקָה לְמִינָהּ. בְּהַמְיֵשִׁי בַּשְּׁבֵת: ^{נִי} הָאֵל הִי
נִמְלֵךְ בְּתוֹמֹו. בְּנִפְשוֹת עִמּוֹ. וּבְרָא אָדָם בְּצַלְמוֹ. הַיְשִׁלְיֵנו
עַל עוֹלָמוֹ. בְּיוֹם שֵׁשִׁי בַּשְּׁבֵת: ^{הַסְלִימוֹ} מִלְּפִי הַשָּׁלִים כָּל־
מְלֹאכְתוֹ. בְּיוֹם שְׁבֵתוֹ. וַיְקַדֵּשׁ וַיְבָרֵךְ אוֹתוֹ. עַל בֶּן יִשְׁמְרוּ
עֲדָתוֹ. יִשְׂרָאֵל אֵת הַשְּׁבֵת: ^{נִי} חֹזֵק הוּא וְנוֹרָא עֲלִיוֹן. גַּעֲלֹב
מִרְעִיוֹן. מֵהָר יִבְנֶה הַר צִיּוֹן. וַיִּנְחַל עִם דָּל וְאֶבְיוֹן. עוֹלָם
שָׁבְלוֹ שְׁבֵת: ^{וַיִּמְלֵךְ}

PIZMONIM ZA ŠABAT

Nakon subotnjeg obroka pevaju se *pizmonim*, a ovde su dati neki od najpoznatijih. Takođe videti Dodatak VIII, str. 976.

EREC VARUM

Kada zemlja i nebesa behu stvorena sa slovom *he*, On ih stvori,¹ bez napora ih Bog oblikova u postanje, Gospodar sveta, Stena, Koji ih iznese mirovaše od delanja Svog na dan subotnji.

Nepodmitljiv i čist, Videlo Sjajno – kada tvar još nije ni postojala, pre nego što kvasca² beše, na početku svega, On stvori svetlost u danu jednom u nedelji.

Sam, bez ikog drugog, On sazda nebesa bez pomoći i dela,³ On razluči vodu od vode drugog dana nedelje.

Bog Koji oblikova svetove sa (slovima) *jud* i *he* iznese postojanje da zemlja donese plod svoj. On donese odluku i reče, i bi tako trećeg dana nedelje.

Bez napora, snagu ne koristeći, On sazda videla da svetle i da svetlošću obasjavaju plodove kako bi prokljali. On donese odluku i postavi ih (na svodu nebeskom) četvrtog dana nedelje.

Svemoćan je Bog moj, slaviću Ga i uzvisivaću Ga. Svakom životu biću, On je život dao i svim pticama krilatim po vrstama njihovim petog dana nedelje.

Uzvišeni Bog u skromnosti Svojoj posavetova se sa dušama naroda Svog⁴ i stvori čoveka u liku Svom. On mu vlast dade da vlada nad celim svetom Njegovim šestog dana nedelje.

Kralj moj dovrši sve Delo Svoje na dan Njegov subotnji. On ga posveti i blagoslovi i stoga će čuvati Subotu zajednica Njegova, Izrael.

Moćan je On, strašan je Svevišnji, Nedokučivi, neka bi ubrzo obnovio Brdo Sion i narodu jadnom i sirotom u naslede dao svet koji je sav Subota.

¹ Midraš, (Berešit Raba, 12:10) daje tumačenje da upravo kao što je slovo *he* (ה) zatvoreno na tri strane, a otvoreno odozdo, tako je Bog napravio ovaj svet kako bi zlo palo u ponor. Delimičan otvor u slovu *he* predstavlja priliku da se iskreni pokajnik vrati. Drugo tumačenje kaže da upravo kao što se slovo *he* izgovara kao dah, bez ikakvog napora, tako je Bog stvorio svet bez ikakvog napora, kao što *pizmon* u nastavku dalje veli. Ovu pesmu je spevao pesnik po imenu Avram.

² Kvasac koji uzrokuje fermentaciju testa, simbolično predstavlja *jecer ara* – zao nagon.

³ Doslovno: bez pomoći i bez ruku. Bog je zapravo dozvao Postanje u postojanje.

⁴ Duše pravednika koje su stvorene pre Postanja.

אלו מי הקשה

אלו מי הקשה וישלם. ארץ ושמים כלם בשבת.
 בו נזהרים עמי כלם. לכן יזכו לעולם שכלו שבת: לנו
 נושאים ונותנים בהלכות. תשע ושלישים מלאכות בשבת.
 משלימים מאה ברכות: לנו יוצאים שיעור גבוליהם.
 אלפים אמה רגליהם בשבת. הוין מארבע אמות שלהם:
 לנו ארבע רשויות ספורות. הן הן במשנה סדורות בשבת.
 ודין עירובי הצרות: לנו בוצעים על שתי פירות. במפוזת
 המפוזרות בשבת. ובהם גלמיני פירות: לנו רצים לכל-
 מענגים. בשר שמן עופות ודגים בשבת. שמחים ולא
 דואגים: לנו הם מדליקין המנורה. בשמן זית נד ובה
 בשבת. זוכים בניהם לתורה: לנו מרחיקים גלמיני
 סחורה. אף דבר דבר אסרה בשבת. וגם גלמהשבה
 זרה: לנו חזק אל גדול ונורא. מוריד נשמה ותורה בשבת.
 לבני בני הגבירה: לנו

פי אשמרה שבת אל ישמרני.
 אות היא לעולמי עד בינו וביני:

אסור מצוא הפין עשות דרכים. גם מלדבר בו דברי
 צרכים. דברי סחורה אף דברי מלכים. אהנה בתורת אל
 ותחכמי: מוח סיב בו אמצא המיד נפש לנפשי. הנה
 לדור ראשון נתן קדושי. מופת פתת להם משנה בששי.

ELAV MI IKŠA

Ko bi se sa Njim hteo preparirati⁵ i čitav ostati? Nebesa i zemlju na Šabat. On dovrši, sav narod moj Subotu čuva. Stoga će u zaslugu dobiti svet koji je sav Subota. Zadubljeni u razgovore o propisima trideset i devet (zabranjenih poslova) na Šabat, oni gledaju da upotpune kazivanje sto blagoslova.⁶ Napolje izlaze samo u okviru međa svojih, dve hiljade lakata za noge njihove, osim njihova četiri lakta.⁷ Četiri domena⁸ pobrojana u Mišni su nabrojana u (traktatu) Šabat,⁹ upravo kao i propis o *eruve hacerot*.¹⁰ Subotom prelamaju dva hleba¹¹ prekrivena divnim platnom i uz njih voće razno. Hitaju da Subotom uživaju u poslasticama raznim, mesu, živini i ribama, srećni i bez briga. Subotom svetiljku pale uljem maslinovim, čistim i sjajnim, i sinovi će njihovi Božiji Nauk, Toru, znati. Od trgovine svake se uzdržavaju i od upuštanja u razgovore Subotom zabranjene, kao i od promišljanja misli stranih.¹² Moćan je Bog, velik i strašan, Koji Subotom daje dušu dodatnu sinovima sinova Svete Božije Sveprisutnosti.¹³ Stoga će u zaslugu dobiti ...

KI EŠEMERA ŠABAT

Avram Ibn Ezra (1090–1164)

Ako čuvam Subotu, Bog će me čuvati, ona je doveka znak između Njega i mene.

Zabranjeno je bavljenje poslovima i svakodnevnim brigama, pa čak i samo pričanje o neophodnim stvarima, o trgovini i o upravljanju državom. U Božiji Nauk, u Toru ću se zadubiti i to će me mudrim učiniti. Ona je doveka znak između Njega i mene.

U njoj ću uvek naći odahnuće duši mojoj jer prvom pokolenju Sveti moj dade znamen dajući im dva hleba šestog dana.

⁵ Jov, 9:4. Ovu pesmu je spevao pesnik po imenu Avram.

⁶ Talmud (Menahot, 43b) navodi Barajtu koja kaže: "Treba reći sto blagoslova dnevno." Talmud dodaje da Subotom i praznicima, kada u molitvi Šemone esre ima manje blagoslova, treba mirisati razne mirise i jesti voće i kolače kako bi se nad njima rekli blagoslovi i tako upotpunio talmudski zakon za kazivanje sto blagoslova.

⁷ Subotom lični domen iznosi četiri lakta, *amot*, preko kojeg može da se ide još samo dve hiljade lakata, manje od 2 km. Ako je čovek u gradu, tada se ceo grad smatra njegovim domenom od četiri lakta, i on može da se kreće još dve hiljade lakata preko međa grada. Videti Šulhan aruh, Orah hajim, 397:1.

⁸ Postoje četiri domena na Šabat: a) *Rešut ajahid* – privatni domen; b) *Rešut arabim* – javni domen; c) *Karmelit* – domen koji prema rabinskom dekretu zadržava strogost propisa koji se odnosi i na javni i na privatni domen; d) *Mekom petor* – izuzeti domen iz kojeg i u koji može da se nosi na Šabat. Videti Traktat Šabat, 6a.

⁹ *Eruve hacerot* – prema biblijskom propisu, Subotom je zabranjeno prenošenje iz privatnog u javni domen osim ako pre Šabata nije postavljen *eruv hacerot* – spajanje dvorišnih međa.

¹⁰ U poglavljima 1, 10 i 11.

¹¹ Sećanje na duplu porciju *mane* koja je petkom padala sa neba za Subotu. Izl., 16.

¹² Odnosi se na poslovne razgovore i misli koje se tiču posla i drugih briga.

¹³ Kao što stih kaže: "Vi ste sinovi Gospoda Boga svoga." Pon. zak., 14:1.

כָּכָה בְּכַל-יְשֵׁי וּבְכֹל מְזוּנֵי: לוח ה' קָדְשָׁה בְּדַת הָאֵל הַקָּ
 אֵל סִגְנוּ. בּוּ לְעֹרֹךְ לֶחֶם תָּמִיד בַּפְּנֵי. עַל כֵּן לְהַתְעַנּוֹת
 בּוּ עַל פִּי נְבוּנֵי. אֲסוּר לְבַד מִזֶּם כַּפּוֹר עֲנִי: לוח ה' ה'

הוּא יוֹם מְכַבֵּד הוּא יוֹם תְּעֻנּוּגִים. לֶחֶם וַיֵּץ מִזֶּב בְּשֵׁר
 וְדָגִים. הַמִּתְאַפְּלִים בּוּ אַחֲרֵי נִסְוִים. בִּי יוֹם שְׁמֵהוּת הוּא
 וְתִשְׁמַחְנִי: לוח ה' ה' מַחַל מְלֹאכָה בּוּ סוּפֵי לְהַבְרִית. עַל כֵּן
 אֲכַבֵּס בּוּ לְבִי בְּכוֹרִית. וְאַתְּפַלְלָה אֵל אֵל עֲרֵבִית וְשִׁחְרִית.
 מוֹסֵף וְגַם מִנְחָה הוּא יַעֲנֵנִי: לוח ה' ה'

יִרְדֹּךְ בְּעֵינֵי יי רועי.

בְּיוֹם יִשְׁבֶּת קָדֵשׁ יוֹם הַשְּׁבִיעִי:

יוֹם אֲשֶׁר פָּלִיתָ בּוּ כָּל-מְלֹאכְתְּךָ. אֹמֵר בִּי שְׂרִית עַל
 כָּל-זוֹלָתְךָ: וּמַעֲשִׂים עֲשִׂיתָ אֵין לְכַלּוֹתְךָ. לִי כֵן אֲמַתְךָ
 חִישׁ לְהַרְגִיעִי: יִיזוּ שְׁבִיעֵי בְּהַרְתָּ מִכָּל-הַמְּנִינִים. וְאוֹתוֹ
 קָדְשָׁתָּ בְּשִׁבּוּעוֹת וְשָׁנִים. חִישׁ אֲשֶׁר נִשְׂאתָ לְגִזַּע אֲמוּנִים.
 וּפְדִם מֵאֲסוּנִים אֲרָהִי וְרַבְעִי: יִיזוּ רִצָּה בְּמִנְחָתִי יוֹם זֶה
 מְנוּחָה. וּבְיוֹם עֲבוּדָתִי הַמֵּצֵא לִי הַתְּרוּחָה. וְהַכֵּן לְשִׁבְתִּי
 מִשְׂעֵת וְאֶרְוֶכָה. וְשִׁשּׁוֹן וְשִׁמְחָה יִהְיֶה שְׁעֵשִׂיעִי: יִיזוּ אֵל
 עוֹלָם שִׁבְלוֹ שֶׁבֶת תּוֹבְנִי. וְנִרְךְ בְּהַלּוֹ שִׁים אֹר בְּעַרְנִי.
 וְאֵל מִיִּשְׁבֵּן שִׁלָּה תִּשׁוּב תַּעֲלֵנִי. מִהֲרָה עֲנֵנִי אֹרִי
 וְיִשְׁעִי: יִיזוּ

יוֹם זֶה מְכַבֵּד מִכָּל-יָמִים. בִּי בּוּ שֶׁבֶת צוּר עוֹלָמִים:

שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכְתְּךָ. וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי לְאַלְהֵיךָ:

שֶׁבֶת לֹא תַעֲשֶׂה בּוּ כָּל-מְלֹאכָה. בִּי כָּל-עֲשֶׂה שֶׁשֶׁת

Neka bi tako hrana moja svakog šestog dana dvaput umnožena bila. Ona je doveka znak ... On zapisa u Zakon Božiji naredbu sveštenicima Svojim da pred Njim svagda postavljaju hleb, stoga je prema Mudracima Njegovim zabranjeno postiti (Subotom) osim (kada ona padne) na Dan pokajanja za prestup moj. Ona je doveka znak ... To je dan poštovan, to je dan miline, hleba i dobrog vina, mesa i ribe. Oni koji su u žalosti tog dana moraju da se suzdrže jer to je dan radosti koji će me obradovati. Ona je doveka znak ... Onaj ko je poslom oskrnavi, kraj mu je da će od Boga odsečen biti. Stoga ću srce svoje kao sa sapunom očistiti. Moliću se Bogu u veče i u zoru, dodatnu i popodnevnu ću molitvu uzноситi i On će me uslišiti. Ona je doveka znak ...

JODUHA RAJONAJ

Jisrael Nađara

Misli moje najdublje, Tebi hvalu odaju, Gospode Pastiru moj, na sveti dan subotnji, na sedmi dan.

Na dan kada si dovršio sva dela Svoja obznaniću da Ti nad svima vladaš, i da si dela mnoga neutrošno učinio koja Te ne mogu umanjiti. I meni, sinu sluškinje Tvoje, požuri da doneseš spokojstvo. Misli moje najdublje... *Sedam* si izabrao između svih brojeva i njega si posvetio među svim nedeljama i godinama.¹⁴ Požuri (da ispuniš) obećanje Svoje potomstvu vernih i izbavi me od nevolja teških kada hodim i kada se odmaram. Misli moje najdublje... Milostivo primi mirovanje moje na ovaj dan mirovanja, a u dan delanja mog zbrini me blagostanjem. Za mirovanje moje pripremi jela i gozbe, i neka bi radost i veselje bili uživanje moje. Misli moje najdublje... Svet koji je sav *Šabat* daj mi u zaslugu, i sveću Tvoju sa svetlošću njenom učini da gori za mene. U Sveto Prebivalište Tvoje, ponovo me uzdigni, usliši me što pre, Svetlosti moja i Spasitelju moj. Misli moje najdublje...

JOM ZE MEHUBAD

Jisrael

Ovaj dan je poštovan više od svih dana jer u njemu mirova Stena vascele vasseljene.

Šest dana radi posao svoj, a sedmi je dan (posvećen) Bogu tvom. Subotom nemoj raditi nikakav posao jer On je sve dovršio u šest dana.

---

¹⁴Sedmi dan nedelje je posvećen da bude sveti *Šabat*, a sedma godina (u svakom sedmogodišnjem ciklusu) je posvećena da bude *Šabaton*, subotnja godina, kada zemlja u Izraelu ne sme da se obrađuje.

ימים: ראשון הוא למקראי קדש. יום שבתון יום שבת
 קדש. פן כל איש על ידו יקדש. על שתי לחם יבצעו
 המימים: אכול משמנים יתה ממתקים. כי אם יתן
 לכל-בו דבקים: פנה ללבוש לחם הקים. בשר קדש
 וכל-משמנים: לא תחסר כל בו. יאכלת ושבעת. וסרפת
 את יי אלהך אשר אהבת. פי ברכך מכל העמים:
 השמים מספרים כבודו. וגם הארץ מלאה חסדו. ראו פי
 כל-אלה עשתה ידו. כי הוא הצור געלו תמים:

יום שבתון אין לשבת. זכרו פריה הניחה. ינה מצאה
 בו מנות. ושם נהנו יגיע לה: יי היום נבקר לבני
 אמינים. זהירם לשמרו אבות ונגים. הקוק בשני להות
 אקנים. מרוב אונים ואמין לה: יי וכאן כלם בכרית
 יחד. נעשה ונשמע אמרו כאחד. ופתחו וענו יי אהר.
 ברוך הנותן ליעה פה: יי העם אשר נע פצאן
 טעה. זכר לפקדו פרות ושבועה. לכל יעבר גם מקרה
 רעה. באשר נשבעת על מי נח: יי

צור משלו אכלנו פרכו אמוני.

שבענו והותרנו כדבר יי:

הזן את עולמו רוענו אבינו. אכלנו את לחמו ויינו
 שתינו. על פן נודה לשמו ונהללו בפינו. אמרנו וענינו
 אין קדוש פיי: יי בשר וקול תודה נבדך לאלהינו. על
 ארץ המדה טובה שהנהיל לאבותינו. מזון וצידה השביע
 לנפשנו. הסדו נבר עלינו ואמת יי: יי רחם פהסדך על
 עמך צורנו. על ציון משכן כבודך זבול בית תפארתנו.
 וכן דוד עבדך יבא ויגאלנו. רוח אפינו משיח יי: יי

On je prvi od svetih sabora,¹⁵ dan mirovanja, sveti dan subotnji. Stoga neka ga svak nad vinom svojim posveti i neka dva cela hleba prelomi.¹⁶ U hrani dobroj uživaj i u pićima slatkim jer Bog će svima koji se uz Njega priljube dati odeću da se odenu, hleb po obroku, meso, ribu i poslastice razne. Ništa ti nedostajati neće, ješćeš i bićeš sit. I blagoslovićeš Gospoda Boga svoga Koga ljubiš jer te je blagoslovio među svim narodima. Nebesa pripovedaju Slavu Njegovu, zemlja je takođe puna milosti Njegove. Pogledajte, sve ih je ruka Njegova sazдалa jer On je Stena, savršeno je delo Njegovo.

JOM ŠABATON EN LIŠKOAH

Jeuda Alevi 4835-4900 (1075-1140)

Dan mirovanja ne sme se zaboraviti jer je spomen na njega kao miris ugodni. Golubica je na (dan subotnji) našta gde da predahne i u njemu će iznemogli mirovati. Ovo je dan koji deca verna poštuju, marljivo ga čuvaju roditelji i deca. Urezan u dve ploče kamene dao ga je On, Precobilan snagom i Svemoćan. Svi zajedno u Savez udoše, činićemo i slušaćemo¹⁷ kao jedan rekoše. Tada usta otvoriše i gromoglasno proglasiše: "Gospod je Jedan Jedini!" Blagosloven da je On Koji iznemoglome snagu daje. Narod koji lutaše kao ovca izgubljena, neka bi se On spomenuo Saveza i obećanja da ga nikakvo zlo zadesiti neće kao što si se zakleo Potopom Nojevim.¹⁸

CUR MIŠELO

Stena od Čije smo hrane jeli! Blagoslovite Ga, prijatelji moji verni, jer smo se nasitili i još je pretklo po reči Gospodnjoj.¹⁹

On hrani svet Svoj, Pastir naš, Otac naš, jeli smo hleb Njegov i pili vino Njegovo. Stoga hvalu odajemo Imenu Njegovom i Njega slavimo ustima našim, kazujemo i olašavamo: "Nema svetoga kao što je Gospod!"²⁰ Stena... S pesmom i glasom zahvalnim blagoslovimo Boga našeg za zemlju milu i dobru koju je u baštinu dao očevima našim. Hranom i prehranom nasitio je duše naše, utvrdi se milost Njegova nad nama i istina je Gospodnja.²¹ Stena... Smiluj se, u milosti Tvojoj, narodu Tvom, Steno naša, Sionu mestu prebivanja Slave Tvoje, Hramu, Domu divotnog sjaja našeg. Neka bi sin Davidov, sluga Tvoj, došao i izbavio nas, disanje nozdrva naših, pomazanik Gospodnji.²² Stena...

¹⁵ Od svih praznika, Šabat je prvi spomenut, videti Lev., 23:1-4.

¹⁶ Može da se prevede i na sledeći način: *i neka dva hleba prelome bezazleni*. Bezazleni se odnosi na jevrejski narod.

¹⁷ Šemot, Iz., 19:8; 24:7.

¹⁸ Videti Is., 54:9.

¹⁹ Videti Melahim bet, II Kraljeva 4:43-44.

²⁰ Šemuel, 2:2.

²¹ Ps., 117.

²² Mesija. Eha, Tužbalice, 4:20.

יבנה המקדש ועיר ציון תמלא. וישם נשיר שיר קדש
 פרננה ישם גאלה: ההחמן הנקדש ותפרך ותעלה. על
 פוס יין מלא ככרבת יי: ^י

יה רפון עלם ועלמא. אתה הוא מלכא מלך מלכא.
 עובד גבורתך ותמקיא. שפיר קדמך להשקיא:

שבתין אמר צפרא ורמשיא. לך אלהא קדישא ברא
 כל-נפשא. עדין קדישין ובני אנשא. הנות ברא
 ועיפי שמיא: ^י

ר ברבין עבדך ותקויין. מביד רמא וקור פביבין. לו
 יתיה גבר שנין אלפין. לא יעור גבורתך קדשגמא: ^י

אלהא דיליה יקר ורבותא. פרזק נת ענד מפום ארוותא.
 ואפיק נת עמד מנו גלותא. עמד די בתרת מכל
 אומיא: ^י

ל מקדשך טוב ולקדש קדישין. אתר די ביה נחדון רוחין
 ונפשין. וזמרון לך שירין ורחשין. בירושלם קרתא
 דשופרא: ^י

בר יוחאי נמשחת אשריה. שמן ששון מחבריה:

בר יוחאי שמן משחת קדש. נמשחת ממדת הקדש.
 נשאת ציון גזר הקדש. הבוש על ראשך פארך: ^י יוסף
 בר יוחאי מושב טוב ישבת. יום נסת יום אשר פרת.
 במערת צורים שעמדת. שם קנית הורך והדרך: ^י יוסף
 בר יוחאי עצי שמים עומדים. לפודי יי הם לומדים. אור

Neka bi Hram bio ponovo izgrađen i grad Siona naseljen. Tamo ćemo pevati pesmu novu i uz kliktanje uspinjati se. Neka bi Premilostivi, Presveti, bio blagoslovljen i uzvisivan nad punim peharom vina prema blagoslovu Gospodnjem.²³ Stena ...

JA RIBON

Rav Jisrael ben Rav Moše Nađara iz Gaze, oko 1600. godine

O, Gospode, Gospodaru sveta i vasesljene, Ti si Kralj svih kraljeva, o Tvojim moćnim i čudesnim delima je divno pred Tobom kazivati.

Hvale ću prinositi jutrom i s večeri Tebi, o, Sveti Bože, Stvoritelju svega živog: anđela svetih i sinova čovečijih, životinja poljskih i ptica nebeskih. O, Gospode... Velika su i moćna dela Tvoja, Ti ponižavaš oholog i uspravljaš pognutog. I da čovek živi hiljadu godina, on ne bi mogao pobrojati Tvoja moćna dela. O, Gospode... Bože, Kojem dolikuju slava i veličina, izbavi stado Svoje iz lavljih čeljusti i izvedi narod Tvoj iz progonstva, narod Tvoj koji si izabrao između svih naroda. O, Gospode... Vрати Se u Svetinju Tvoju i u Svetinju nad Svetinjama, mestu u kojem će se svaki duh i duša radovati, i Tebi pesme i hvale pevati, u Jerusalimu, gradu divotnom. O, Gospode...

BAR JOHAJ

Rabin Šimon ibn Lavi je posvetio ovu pesmu *tani* Šimonu bar Johaju kome predanje pripisuje da je napisao *Zoar*. Kao dete je izbegao špansku inkviziciju (1492) i naselio se u Fesu, Maroko. Tu je ostao do 5309 (1549), kada je krenuo u Izrael. Na putu se zaustavio u Tripoliju gde je zatekao jevrejsku zajednicu koja nije poznavala propise Tore. Odlučio je da tamo ostane kako bi ih podučio Tori, u čemu je i uspeo. Umro je u Tripoliju 5348 (1588). Pesma obiluje dubokim mističkim značenjima.

Sine Johajev! Blago tebi jer si pomazan uljem radosti od svojih bližnjih.

Sine Johajev! Svetim uljem pomazanja pomazan si iz svete mere. Nosio si pločicu za sveto ogavlje,²⁴ tvoja slava beše oko tvoje glave. Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! Sedeo si na dobrom mestu dana kada si pohitao, dana kada si izbegao. U stenovitoj pećini gde si se zaustavio stekao si slavu i sjaj.²⁵ Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! Kao uspravno kedrovo drveće su oni koji se posvećuju u Gospodnji nauk.

²³ Devarim, Pon. zak., 16:17.

²⁴ Šemot, Izl., 39:30.

²⁵ Šabat, 33 b.

מופלא אור היקוד הם יוקרים. הלא הטה יורוד מורד:
 כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי בָּאתָ לְשֵׁנָה תְּפִיחוּם. וְעֵלִית לְלִקְוֹט בּוֹ
 מִרְקָחִים. סוּד תִּזְרֶה בְּצִיצִים וּפְרָחִים. גַּעֲשֵׂה אָדָם נֹאמֵר
 בַּעֲבוּרֶךָ: כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי נֶאֱזַרְתָּ בְּגִבּוּרָה. וּבְמַלְחָמוֹת
 אִישׁ דַּת הַשְּׁעָרָה. וְחָרַב הוֹצֵאתָ מִתְּעַרְהָ. שְׁלַפְתָּ נֶגֶד
 צוּרְרֶיךָ: כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי לְמָקוֹם אֲבֵנֵי שֵׁשׁ. הִנְעַתָּ לְפָנֵי
 אֶרֶץ לֵישׁ. גַּם גָּלַת כּוֹתֶרֶת עַל עֵישׁ. תִּשְׁוֹרֵי וּמֵי יִשׁוּרֶךָ:
 כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי בְּקֶרֶשׁ הַקֶּדְשִׁים. כּוֹ יְרוֹק מִחֲדָשׁ הַדְּשִׁים.
 שֶׁבַע שְׁבָתוֹת סוּד הַמִּשִּׁים. קִשְׂרֶת קִשְׂרֵי שֵׁן קִשְׂרֶיךָ:
 כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי יוֹד הַכֶּמֶה קְדוּמָה. הַשְּׁקֵפֶת לְכַבּוּדוֹ
 פְּנִימָה. לִיב נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה. אֶת פְּרוּב מִמְּשֵׁה זֵוֹ
 אוֹרֶךָ: כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי אוֹר מוֹפְלָא רוּם מְעֵלָה. יִרְאֵת
 מִלְּהַבִּיט בִּי רַב לָהּ. תַּעֲלוּמָה וְאִין קוֹרָא לָהּ. נַעֲמֹת עֵין
 לֹא תִשׁוּרֶךָ: כִּי יוֹסֵף בַּר יוֹחָאי אִשְׁרֵי יוֹלְדֶתְךָ. אִשְׁרֵי הָעַם
 הֵם לומְרֶיךָ. וְאִשְׁרֵי הָעוֹמְדִים עַל סוּרְךָ. לְבוּשֵׁי חֲשָׁן
 תוֹמִיךָ וְאוֹרֶיךָ: כִּי יוֹסֵף

קודם נכנס המזון של כל סעודות שבת יכול ידיו נמים אחרונים וילמד זס:
 יְדֵי אֶסְחֵי אֲנָא. לְגַבֵּי חַד מְנָא. לְסִטְרָא חוֹרִינָא. דְּלִית
 בָּהּ מְשִׁיא:

ולא הכ שלטה ומנכרים על הכוס אומר אמנכך:
 אֲזַמֵּן בְּתַלְתָּא. בְּכַפָּא דְּבִרְכָתָא. לְעֵלַת עֵלְתָא. עֲתִיקָא
 קְדִישָׁא:

ולאכ כך ינכך נככח המזון חנלא לקעון.

Čudesna svetlost je goruća vatra koju oni pale, zaista, to su oni (o kojima je rečeno:) učitelji tvoji će te poučavati.²⁶ Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! U jabukova polja si došao i uspeo si se da prebireš po slastima - poslasticama: tajnama Tore koje su poput cvetova. "Načinimo čoveka", zbog tebe je rečeno. Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! Hrabrošću si se opasao i u ratu oko Zakona užarenog na kapijama, mač si izvadio iz korica i potegnua ga na neprijatelje tvoje. Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! U mestu mermernih kamenova²⁷ stigao si pred velikog lava.²⁸ Takođe si okruglu krunu nad medvedim sazvežđem gledao,²⁹ ko u tebe može gledati? Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! U Svetinji nad Svetinjama, zelena crta³⁰ stvara nove vidike, sedam nedelja su tajna pedesetice,³¹ vezao si čvor šin kao svoj čvor.³² Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! Slovo *jud*, mudrost drevnu, ti si sagledao u njenoj unutrašnjoj slavi, trideset i dve staze prvotnog prinosa. Ti si poput *heruvima* pomazanog sjajem svetlosti tvoje. Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! Čudesnu svetlost u uzvišenim visinama strahovao si da gledaš jer je velika. Tako skrivenu tajnu da je nazvana *sveto ništa - niti šta*, Ti si, o, Bože, objavio da Te nijedno oko ne može gledati. Sine Johajev! Blago tebi... Sine Johajev! Blago onoj koja te je rodila, blago ljudima koji su od tebe učili i blago onima koji razumeju tajne tvoje, odeveni u naprsnik sveštenički i u Tvoje Ime Neopisivo. Sine Johajev! Blago tebi...

Pre kazivanja *Birkat amazon*, prilikom svakog subotnjeg obroka peru se ruke (*majim aharonim*) i kažu se sledeći stihovi:³³

Umivam ruke u posebnoj posudi da umirim sile zla koje nisu tvar.

Ukoliko su prisutna trojica muškaraca i kazuju blagoslov nad vinom, predvođnik kaže:

Pozivam trojicu nad peharom blagoslova da se pomolimo Prvotnom Uzroku, Pradrevnom Svetom.

Potom reći *Birkat amazon* koji se nalazi na str. 835.

²⁶ Devarim, Pon. zak., 17:10-11.

²⁷ Hagiga, 14 b.

²⁸ Zoar II, 114 a.

²⁹ Midraš Teilim, Ps., 36; Berahot, 59 a.

³⁰ Tj. *bina* - razumevanje. Mudrost se širi razumevanjem; zelena boja je boja vegetacije koja se širi i raste. Crta je horizont vidika koji se pruža.

³¹ Postoji 49 stupnjeva *bina* - razumevanja koji vode u pedeseti stupanj koji čovek ne može doseći. Tih 49 stupnjeva su predstavljeni sa sedam sedmica (49 dana) između Izlaska iz Egipta i primanja Tore pod planinom Sinaj.

³² Slovo *šin* treba da bude ugravirano na *tefilinu* za glavu, što je propis koji je Mojsiju usmeno dat na Sinaju. Poznavanje razloga za ovaj zakon predstavlja najviši stupanj mudrosti. *Tefilin* sa slovom *šin* se stavlja na glavu. Tal-mud, Berahot, 6 a, objašnjava stih u Pon. zak., 28:10, *I videće svi narodi na zemlji da se Ime Gospodnje priziva na tebe i bojaće te se ...* da se ovo odnosi na *tefilin* za glavu, naročito na slovo *šin*.

³³ Iz *Asader lisudata* rabi Isaka Lurije.

שחרית של שבת ושל יום טוב.

לונגים המורכב כסדר שמו נחול עד כל הנסבה תהלי ים הללויה (יף 108)
 ולזה ק' לונגים ומוזורים ללו:

(ע) למנצח מזמור לדוד: השמים
 מספרים כבוד אל. ומעשה ידיו מגיד
 הרקיע: יום ליום וביע אמר. ולילה
 ללילה יתנה דעת: אין אמר ואין דברים.
 בלי נשמע קולם: בכל הארץ יצא קום.
 ובקצה תבל מליהם. לשמש שם
 אהל בהם: והוא כהתן יצא מהפתו.
 ישיש כגבור לרוץ ארה: מקצה
 השמים מוצאו. ותקופתו על קצותם.
 ואין נסתר מהמתו: תורת יי תמימה
 משיבת נפש. עדות יי נאמנה מחכימת
 פתי: פקודי יי ישראלים משמחי לב.
 מצות יי ברה מאירת עינים: וראת יי
 מהורה עומדת לעד. משפטי יי אמת
 צדקו יחדו: הנחמדים מזדה ומפז רב.

JUTARNJA MOLITVA ZA ŠABAT I PRAZNIK

Kazujemo hvalospeve kao radnim danom sve do str. 109, i potom ovde nastavljamo:

(Ps. 19) Načelniku pevačkom. Hvalospev Davidov. Nebesa Slavu Božiju pripovedaju, a dela ruku Njegovih, svod nebeski kazuje. Dan danu govor kazuje, a noć noći spoznaju objavljuje. Nije to govor, a ni reči to nisu, glas se njihov čuti ne može. Al' po svoj zemlji razleže se jeka njihova i reči njihove sve do nakraj sveta sežu. Međ' njima je suncu šator razapeo, a ono kao ženik izlazi iz ložnice svoje, raduje se kao junak da potrči putem. Izlazak mu je nakraj nebesa, i hod mu do kraja njihova, i ništa sakriveno nije od žara njegovog. Zakon je Gospodnji savršen, dušu krepí; sveđočanstvo je Gospodnje verno, daje mudrost neukome. Naredbe su Gospodnje pravedne, srce vesele. Jasno sija zapovest Gospodnja, oči prosvetljuje. Sveti je strah Gospodnji čist, ostaje dovek. Sudovi su Njegovi istiniti, svi jednako pravedni. Miliji su od zlata, od obilja zlata čistoga,

ומתוקים מדבש ונפת צופים: גם
 עבדך נזדר בהם. בישמדם עקב רב:
 שגיאות מי יבין. מנסתרות נפני: גם
 מזודים חישך עבדך. אל ומשלו בי
 אז איתם. ונקתי מפשע רב: יהיו
 לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי
 צירי וגאלי:

(ג) רננו צדיקים בני לישראל נאזה תהלה:
 הודו ליי בכבוד. בנבל עשור זמרו לו:
 שירו לו שיר חדש. היטיבו נגן בתרועה:
 פי ישר דבר יי. וכל מעשהו באמונה:
 אהב צדקה ומשפט. חסד יי מלאה הארץ:
 בדבר יי שמים נעשו. וברוח פיו כל צבאם:
 פנס פגד מי הים. נתן פאוצרות תהומות:
 יראו מיי כל הארץ. ממנו יגורו כל יושבי
 תבל: פי הוא אמר ויהי. הוא צוה ויעמד:
 יי הפיר עצת גוים. הניא מחשבות עמים:
 עצת יי לעולם תעמד. מחשבות לבו לדר
 ודר: אשרי הגוי אשר יי אלהיו. העם בחר
 לנחלה לו: משמים הביט יי. ראה את כל

i slađi od meda, meda što se iz saća cedi. I sluga Tvoj pomno pazi na njih, jer ko ih drži, veliku nagradu ima. Pogreške – ko će ih razumeti? Očisti me i od najtajnijih! I od voljnih sačuvaj slugu Svoga da ne ovladaju mnome. Tada ću biti čist od mnoštva bezakonja. Neka su Ti ugodne reči usta mojih i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Spasitelju moj!

(Ps. 33) Kličite, pravednici, Gospodu, usprav-
nima dolikuje hvaliti Ga. Slavite Gospoda har-
fom, pojte Mu uz liru sa deset žica. Pevajte Mu
pesmu novu, skladno uz glas trubni. Jer prava
je reč Gospodnja i svako je delo Njegovo verno.
On ljubi pravdu i sud, puna je zemlja dobrote
Gospodnje. Rečju Gospodnjom, nebesa behu sa-
zdana i dahom usta Njegovih sva vojska njihova.
Kao bedem sabira vode morske, sprema u
dubinama ponore. Nek se boji Gospoda sva ze-
mlja, strahujte pred Njim svi stanovnici sveta.
Jer On reče, i postade, On zapovedi, i pokaza se.
Gospod obara namere neznabožaca, razbija za-
misli narodima. Naum Gospodnji ostaje doveka
i misli srca Njegovog od kolena do kolena. Blago
narodu kojemu je Gospod Bog njegov, narodu
koji On odabra Sebi za baštinu. S nebesa gleda
Gospod, vidi sve

בני האדם: ממכון שבתו השניח אל כל-
 ישבי הארץ: היוצר יחד לבם. הפכין אל
 כל-מעשיהם: אין המלך נושע ברב-חיל.
 גבור לא ינצל ברב-כח: שקר הסוס
 לתשועה. וברב חילו לא ימלט: הנה עין
 יי אל יראיו. למיחלים להסדו: להציל ממות
 נפשם. ולחיותם פרעב: נפשנו הפתה ליי.
 עזרנו ומגננו הוא: פי בו יישמח לבנו. פי
 בשם קדשו בטחנו: יהי חסדך יי עלינו.
 כאשר יחלנו לך:

(ד) לְדוֹד. בשנותו את טעמו לפני אבימלך
 ויגרשהו וילך: אברכה את יי בכל-עת.
 תמיד תהלתו בפי: ביי תתהלל נפשי.
 ישמעו עננים וישמחו: גדלו ליי אתי. וגרוממה
 שמו יחדו: דרשתי את יי וענני. ומכל-
 מגורותי הצילני: הביטו אליו ונהרו. ופניהם
 אל יחפרו: זה עני קרא ויי שמע. ומכל-
 צרותיו הושיעו: הנה מלאך יי סביב ליראיו
 ויחלצם: טעמו וראו פי טוב יי. אשרי הגבר
 יחסה בו: יראו את יי קדושו. פי אין מחסור
 ליראיו: כפירים רשו ורעבו. ודרשי יי לא-

sinove ljudske. Iz mesta prebivališta Svoga nadgleda sve koji na zemlji žive. On Koji je oblikovao sva srca njihova, On Koji razume sva dela njihova. Ne spasava kralja vojska silna, ne spasava junaka snaga velika. Lažan je spas od konja, ako mu je i velika snaga neće izbaviti.¹ Gle, oko Gospodnje je na onima koji Ga se boje i na onima koji čekaju milost Njegovu, da dušu njihovu od smrti izbavi i da ih u vreme gladi u životu uzdrži. Duša naša za Gospodom žudi, On je pomoć naša i štit naš. Jer u Njemu će se srce naše radovati zato što smo se u Sveto Ime Njegovo uzdali. Neka je dobrota Tvoja, o, Gospode, nad nama kao što se u Tebe uzdamo.

(Ps. 34) Davidov, kad se pred Avimelehem pretvarao da je lud, a on ga je oterao, te je otišao. Blagosiljaću Gospoda u svako doba, svagda je hvala Njegova u ustima mojim. Gospodom se hvali duša moja, nek' čuju ponizni i nek' se raduju! Veličajte Gospoda sa mnom, uzvisujmo Ime Njegovo zajedno! Tražih Gospoda i On me usliša i od svih me strahova mojih izbavi. Koji u Njega gledaju biće obasjani i lica se njihova neće postideti. Ovaj jadnik zavapi, a Gospod ga ču i izbavi ga od svih nevolja njegovih. Anđeo Gospodnji podiže tabor oko onih koji se Njega boje i izbavlja ih. Okusite i vidite kako je dobar Gospod, blago čoveku kome je On pribežište! Bojte se Gospoda, sveti Njegovi, jer koji se Njega boje ne trpe oskudicu. Lavovi su ubogi i gladni, a koji Gospoda traže ne

---

¹ Svog jahača.

יחסרו כָּל־טוֹב: לְכוּ בָּנִים שָׁמְעוּ לִי. יִרְאֵת
 יי אֶל־מִדְּכָם: מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים. אֶהֱבֶה
 יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב: נִצַּר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע.
 וּשְׁפֹתֶיךָ מִדְּבַר מִרְמָה: סוּר מֵרַע וַעֲשֵׂה
 טוֹב. בִּקֵּשׁ שְׁלוֹם וְרִדְפֵהוּ: עֵינַי יי אֶל
 צְדִיקִים. וְאֶזְנוֹי אֶל שׁוֹעֲתָם: פָּנַי יי בְּעֹשֵׂי
 רָע. לְהִכְרִית מֵאֲרֶץ זְכָרָם: צַעֲקוּ וַיִּי שָׁמַע.
 וּמִכָּל־צָרוֹתֶם הַצִּלֵּם: קְרוֹב יי לְנִשְׁפְּרֵי לֵב.
 וְאֵת דְּבַאי רוּחַ יוֹשִׁיעַ: רַבּוֹת רַעוֹת צְדִיק.
 וּמִכָּל־מַצְלָתוֹ יי: שֹׁמֵר כָּל עֲצַמְתּוֹ. אַחַת
 מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁפָּרָה: תַּמּוֹתֶת רָשָׁע רַעֲרָה.
 וּשְׁנָאֵי צְדִיק יֵאֱשָׁמוּ: פּוֹדָה יי נֶפֶשׁ עַבְדּוֹ.
 וְלֹא יֵאֱשָׁמוּ כָּל־הַחוֹסִים בּוֹ:

(3) תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים: אֲדַנִּי
 מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּרוּר וְדוֹר: בְּטָרָם
 הָרִים יִלְדוּ. וְתַחּוּלֵל אֶרֶץ וְתַכְלֵל. וּמַעוֹלָם עַד
 עוֹלָם אַתָּה אֵל: תִּשָּׁב אֲנוֹשׁ עַד דְּבַאי.
 וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם. כִּי אֵלֶּךָ שְׁנַיִם
 בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר. וְאֵשְׁמֹרָה
 בְּלִילָהּ: וְרַמְתֶּם שְׁנֵה יְהוּי. בִּבְקָר כְּחֻצִיר
 יַחְלוּף: בִּבְקָר יִצִּיץ וְחֻלְף. לְעָרֵב יְמוֹלֵל

ponestane im nijednoga dobra. Dođite, sinovi, poslušajte me, strahu Gospodnjem ću vas podučiti. Koji je čovek koji želi života, ljubi dane da bi video dobro? Očuvaj jezik svoj od zla i usne svoje od reči prevarnih. Zla se kloni i čini dobro, traži mira i za njim idi! Oči Gospodnje su na pravednima, a uši Njegove čuju vapaj njihov. Lice Gospodnje je na onima koji zlo čine da bi na zemlji istrebio spomen njihov. Kada pravedni zavape, Gospod ih čuje i izbavlja ih iz svih nevolja njihovih. Gospod je blizu onih koji su slomljenog srca, a klonule duhom spasava. Zla se silna na pravednog podižu, ali ga Gospod od svih izbavlja. On čuva sve kosti njegove, nijedna mu se neće prelomiti. Zlo ubija opakog, a ko mrzi pravednika, kaznu će svoju nositi. Gospod iskupljuje duše slugu Svojih i neće propasti oni koji u Njemu utočište nalaze.

(Ps. 90) Molitva Mojsija, čoveka Božijeg. Gospode, Ti si nam utočište od kolena do kolena bio. Pre nego što se gore rodiše i pre nego što si zemlju sazdao i vasseljenu, od iskona i doveka Ti si Bog. Ti vraćaš čoveka do ruba očaja i govoriš: "Pokajte se, sinovi ljudski!" Jer je hiljadu godina u očima Tvojim kao dan jučerašnji kad mine i kao straža noćna. Ti ih kao povodnjem odnosiš, oni su kao san, kao trava koja jutrom vene. Jutrom cvate i klija, a uveče vene

ויבש: פי כלינו באפק. ובהמתך נבהלנו:
 שחה עונתינו לנגדה. עלמנו למאור פניך:
 פי כל ימינו פנו בעברתך. פלינו שנינו
 פמו הגה: ימי שנותינו בהם שבעים שנה.
 ואם בגבורת שמונים שנה. ורחבם עמל
 ואון. פי גו חיש ונעפה: מי יודע עז אפק.
 וכיראתך עברתך: למנות ימינו פן הודע.
 ונביא לבב חכמה: שובה יי עד מתי. והגחם
 על עבדיך: שבענו בבקר חסדך. ונרננה
 ונשמחה בכל ימינו: שמחנו פימות עניתנו
 שנות ראינו רעה: יראה אל עבדיך פעלך.
 והדרך על בניהם: ויהי נעם אדני אלהינו
 עלינו. ומעשה ידינו פוננה עלינו. ומעשה
 ידינו פוננהו:

(b5) ישב בסתר עליון. בצל שדי ותלונן:
 אמר ליי מחסי ומצודתי. אלהי אבטח בו:
 פי הוא יצילך מפח יקוש. מדבר הוורת:
 באברתו יסך לך. ותחרת פנפיו תחסר.
 צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה.
 מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יהלך. מקטב
 ישוד צהריום: יפול מצדך אלף. ורבבד
 מימינך. אליך לא יגש: רק בעיניך תביט.

i suši se. Jer nas nestaje od gneva Tvog i od jarosti smo Tvoje smeteni. Stavio si prestupe naše preda Se i tajne grehe naše na svetlost lica Svoga. Jer svi naši dani prodoše u gnevu Tvom, kao uzdah dovršismo godine svoje. Dâ nâ godina naših ima svega sedamdeset, a sa snagom i osamdeset, i sam je ponos njihov muka i nevolja jer teku brzo i mi odlećemo. Ko zna silu gneva Tvoga i koliko se treba bojati srdžbe Tvoje?! Nauči nas da brojimo dane naše da bismo stekli srce mudro. Vрати se (nama), o, Gospode! Tâ dokad?! Milostiv budi slugama Svojim! Ujutru nas nasiti dobrotom Svojom kako bismo kliknuli i radovali se u sve dane svoje. Obraduj nas prema danima u kojima si nas mučio, prema godinama u kojima smo zlo videli. Neka se pokaže na slugama Tvojim delo Tvoje i sjaj Tvoj na sinovima njihovim. Neka bude blagost Gospoda Boga našega nad nama i neka nam bude učvršćeno delo ruku naših! I neka nam On učvrsti delo ruku naših!

(Ps. 91) Koji nastava u zaklonu Svevišnjega boravi u seni Svemogućega. Govoriću Gospodu: "Utočište moje! Utvrdo moja! Bože moj u Koga se uzdam!" Jer te On spasava od zamke progonitelja, od kuge uništenja. Krilima Svojim će te pokriti i pod krila Njegova ćeš se skloniti. Istina je Njegova štiti i oklopi. Nećeš se bojati straha noćnoga, niti strele što danju leti, niti kuge što u tmuni kruži, niti kuge koja mrakom ide, ni pomora što u podne besni. Hiljada će pored tebe pasti i deset hiljada s desne ti strane, ali tebi se neće približiti. Samo ćeš očima svojim gledati

וְשַׁלְמַת רִשְׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יי מַחְסֵי
 עֲדִיּוֹן שָׁמַת מֵעוֹנֵךְ: לֹא תֵאָמֶר אֵלֶיךָ רָעָה.
 וְנָנַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךָ: כִּי מִלֵּאכֵיו יֵצֵא
 לָךְ. לְשֹׁמְרֶךָ בְּכָל הַרְכִּיב: עַל כַּפִּים יִשְׁאוֹנֶךָ.
 פֶּן תִּגְוֶה בְּאֶבֶן הַגִּלְדָּה: עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ.
 תִּרְמַם כְּפִיר וְתַנְיִן: כִּי כִי חִשֵּׁק וְאַפְלִטָהוּ.
 אֲשַׁנְבְּהוּ כִּי יָדַע שָׁמַי: יִקְרָאֵנִי וְאַעֲנֶהוּ. עִמּוֹ
 אֲנֹכִי בַצָּרָה. אַחֲלֶצְהוּ וְאַכְבִּדְהוּ: אֲרַךְ יָמִים
 אֲשַׁבִּיעֵהוּ. וְאַרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

בשבת חול המועד של פסח חוזרים כלן מזמור הודו לה' (דף 300). בשבת
 חול המועד של סכות חוזרים כלן למנוחה כששיל לבני קרה (דף 302).

(נח) מְזִמּוֹר. שִׁירוֹ לִי שִׁיר הַדָּשׁ. כִּי נִפְלְאוֹת
 עָשָׂה. הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוּ וְזִרְעֵךָ קָדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ
 יי יִשׁוּעָתוֹ. לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צְדָקָתוֹ: זָכַר
 חֲסִדוֹ וְאַמוֹנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל. רָאוּ כָל אֲפְסֵי
 אֶרֶץ אֶת יִשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: הֲרִיעוּ לִי כָל־
 הָאָרֶץ. פָּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזָמְרוּ: זָמְרוּ לִי בְכַנּוֹר.
 בְּכַנּוֹר וְקוֹל זְמֵרָה: בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר
 הֲרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יי: יִרְעַם הַיָּם וּמִלְאוּ.
 תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ: נְהַרּוֹת יִמְחֹאוּ כָף. יַחַד
 הָרִים יִרְנְנוּ: לִפְנֵי יי כִּי בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ.
 יִשַׁפֵּט תִּבֵּל בְּצַדֶּק. וְעַמִּים בְּמִישְׁרֵים:

i videćeš platu opakih. Jer Ti si, Gospode, utočište moje! Svevišnjeg si izabrao sebi za utočište,² nijedno te zlo snaći neće, niti će se pomor približiti šatoru tvom. Jer On zapovedi anđelima Svojim da te čuvaju na svim putevima tvojim. Na rukama će te nositi da negde nogom svojom za kamen ne zapneš. Gazićeš preko lava i guje, zgnječićeš lavića i zmaja. "Jer je žudeo za Mnom izbaviću ga, uzvisiću ga jer Ime Moje zna. Zazvaće Me i uslišiću ga, s njim u nevolji Ja sam, izbaviću ga i proslaviću ga. Dužinom dana ću ga nasiti i spasenje ću mu Svoje pokazati."

Subotom polupraznika *Pesaha* ovde kažemo Ps. 107 (str. 301),
subotom polupraznika *Sukota* ovde kažemo Ps. 42 (str. 303).

(Ps. 98) Hvalospev. Pojte Gospodu pesmu novu jer čudesa učini. Pomože Mu desnica Njegova i sveta mišica Njegova. Obznani Gospod spasenje Svoje, pred narodima otkri pravdu Svoju. Spomenu se dobrote Svoje i vernosti Svoje prema domu Izraelovom. Svi krajevi zemaljski videše spasenje Boga našega. U rog ovnujski slavoglasno zatrubi Gospodu, sva zemljo, pevajte, poklikujte i zasvirajte! Propevajte Gospodu uz harfu, uz harfu i glasom pesmenim. Sa trubama i zvukom roga ovnujskoga, slavoglasno zatrubite Kralju Gospodu! Neka hući more i što je u njemu, nek poklikuje vaseljena i sve što u njoj živi! Reke neka pljeskaju rukama i sve gore nek zaklikću. Pred licem Gospodnjim, jer dolazi da sudi zemlji, sudiće vaseljeni pravdom, a narodima pravicom.

²Neki ovaj stih prevode: Jer Ti si, Gospode, utočište moje, visine si učinio staništem Svojim. Neće te nijedno zlo snaći, niti će se pomor približiti šatoru tvom.

(קכ) שיר המעלות. אשא עיני אל ההרים.
 מאין יבא עזרי: עזרי מעם יי. עיטה שמים
 וארץ: אל ותן למיט רגלך. אל ינום שמרך:
 הנה לא ינום ולא ישן שמר ישראל: יי
 שמרך. יי צלך על יד ימנך: יומם השמש
 לא יכפה. וירח בלילה: יי ישמרך מכל רע
 ישמר את נפשך: יי ישמר צאתך ובואך
 מעתה ועד עולם:

(קכג) שיר המעלות לדוד. שמחתי באמרים
 לי. בית יי נלך: עומדות היו רגלינו בשערך
 ירושלים: ירושלים הפנויה כעיר שהברה
 לה יחדיו: ששם עלו שבטים שבטי יה. עדות
 לישראל. להודות לשם יי: פי שמה ישבו
 כסאות למשפט. כסאות לבית דוד: שאלו
 שלום ירושלים. ישליו אהביך: יהי שלום
 בחילך. שלום בארמנתך: למען אחי ורעי
 אדברה נא שלום בך: למען בית יי אלהינו
 אבקשה טוב לך:

(קכד) שיר המעלות. אליך נשאתי את עיני
 הישבי בשמים: הנה בעיני עבדים אל יד
 אדוניהם: פעיני שפחה אל יד גברתה. פן

(Ps. 121) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Podižem oči svoje ka gorama: odakle će mi pomoć doći? Pomoć je moja od Gospoda Koji učini nebesa i zemlju. Neka ne dá nozi tvojoj da posrne, neka ne drema Čuvar tvoj. Gle, ne drema i ne spava Čuvar Izraelov! Gospod je Čuvar tvoj, Gospod je senka tvoja na desnici, ruci tvojoj. Danju te ne bije Sunce, niti Mesec po noći. Gospod će te sačuvati od svakog zla, dušu će tvoju čuvati. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj od sad i doveka.

(Ps. 122) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Davida. Obradovah se kad mi govorahu: "Hajdemo u dom Gospodnji!" Noge naše stajahu unutar kapija tvojih, o, Jerusalime. Jerusalime, grade čvrsto sazdana i kao u jedno saliveni! Jer tamo se plemena uspinju, plemena Gospodnja svedočanstvo Izraelu, da hvalu odaju Imenu Gospodnjem. Onde su postavljeni prestoli sudski, prestoli doma Davidovog. Ištite mira Jerusalmu, blago onima koji tebe ljube! Mir neka vlada unutar bedema tvojih, spokoj u palatama tvojim. Radi braće i prijatelja svojih³ govorim: "Neka vlada mir unutar tebe." Radi Doma Gospoda Boga našega tražiću tebi dobro.

(Ps. 123) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Podižem oči svoje k Tebi, Koji u nebesima prebivaš. Gle, kao što su uprte oči robova u ruku gospodara njihovih, i kao oči robinje u ruku gospodarice, tako

---

³Tj. Izraela.

עִינֵינוּ אֵל יי אֱלֹהֵינוּ. עַד שִׁיחַנְנוּ: חֲנֻנוּ יי
חֲנֻנוּ. כִּי רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: רַבַּת שְׁבַע־הַלָּה
נִפְשָׁנוּ הִלְעַג הַשְּׂאֲנָנִים. הַבּוֹז לַגְּאִיוֹנִים:

(קכז) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד. לִוְלֵי יי שְׁהִיָּה
לָנוּ. יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: לִוְלֵי יי שְׁהִיָּה לָנוּ.
בְּכּוֹס עָלֵינוּ אָדָם: אֲזִי חַיִּים בְּלַעֲוֵנוּ. בַּחֲרוֹת
אָפֶם בָּנוּ: אֲזִי הַמַּיִם שִׁטְפוּנוּ. נַחֲלָה עֵבֶר
עַל נִפְשָׁנוּ: אֲזִי עֵבֶר עַל נִפְשָׁנוּ הַמַּיִם
הַיְדוּוֹנִים: בְּרוּךְ יי שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טָרַף לַשִּׂנְיָהִם:
נִפְשָׁנוּ כַּצִּפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים. הַפֶּחַ
נִשְׁבֵּר. וְאִנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יי. עֲשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

(קכח) הַלְלוּיָהּ. הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי. הַלְלוּ עַבְרֵי
יי: שְׁעוּמְדִים בְּבֵית יי. בַּחֲצֹרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ:
הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יי. זָמְרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נְעִים: כִּי
יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: כִּי אֲנִי
יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יי. וְאִדְּנָנוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל
אֲשֶׁר חָפִיץ יי עֲשֵׂה. בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. בַּיָּמִים
וּבְלַיְלָהֵמוֹת. מַעֲלָה נְשֹׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ.
בְּרַקִּים לְמַטֵּר עֲשֵׂה. מוֹצֵא רוּחַ מְאוּצְרוֹתָיו:
שְׁהַפֵּה בְכוּרֵי מִצְרַיִם. מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה:

su oči naše uprte u Gospoda Boga našega dok nam se ne smiluje. Smiluj nam se, o, Gospode, smiluj nam se, jer smo se sramote siti nasitili. Dovoljno se duša naša presitila ruganja onih koji u miru žive i prezira bahatih.

(Ps. 124) Pesma uspinjanja (hodočasnička). Davidova. Da Gospod nije bio s nama, reci Izraelu, da Gospod nije bio s nama kad ustaše na nas ljudi, žive bi nas progutali kad se gnev njihov na nas raspali. Voda bi nas potopila, bujica bi preko duše naše prešla, voda pobesnela bi dušu našu prekrila. Blagosloven da je Gospod Koji nas ne daje zubima njihovim da nas rastrgnu. Duša se naša izbavi kao ptica iz zamke lovačke, zamka se raskide i mi se izbavimo. Pomoć je naša u Imenu Gospodnjem, Sazdatelju nebesa i zemlje.

(Ps. 135) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite Ime Gospodnje, hvalite Ga sluge Gospodnje koje stojite u Domu Gospodnjem, u predvorjima Doma Boga našeg. Hvalite Gospoda jer je dobar Gospod, pojte Imenu Njegovom jer je milo. Jer Jakova izabra Sebi Gospod, Izrael za blago Svoje. Jer poznah da je Gospod velik, da je Gospod naš iznad svih bogova. Sve što hoće, Gospod tvori na nebesima i na zemlji, u morima i u svim bezdanim. Oblake diže s krajeva zemlje, čini kiši munje, vetar izvodi iz riznica Svojih. On Egiptu prvence pobi, od čoveka do goveda.

שָׁלַח אֶתְוֹת וּמוֹפְתִים בְּתוֹכְכִי מִצְרַיִם.
 בַּפְּרָעָה וּבְכָל־עֲבָדָיו: שֶׁהִבָּה גִּוִּים רַבִּים.
 וְהָרַג מַלְכִים עֲצוּמִים: לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי.
 וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן. וְלִכְלֵל מִמַּלְכוֹת פְּנֵעַן: וְנָתַן
 אֶרְצָם נַחֲלָה. נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: " שִׁמְךָ
 לְעוֹלָם. " זְכַרְךָ לְדָר וְדוֹר: כִּי יָדִין " עַמּוֹ.
 וְעַל עֲבָדָיו יִתְנַחֵם: עֲצַבֵי הַגִּוִּים בְּסֶף וּזְהַב.
 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ.
 עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא
 יִאֲזוּנוּ. אֵף אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: כַּמּוֹהֵם יְהִיוּ
 עוֹשֵׂיהֶם. כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל
 בָּרְכוּ אֶת " : בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת " : בֵּית
 הַלְוִי בָרְכוּ אֶת " . יִרְאֵי " בָרְכוּ אֶת " :
 בָּרוּךְ " מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלַם. הַלְלוּהָ:

(קט) הוֹדוּ לִי כִי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 הוֹדוּ לְאֲדֹנֵי הָאֲדָנִים. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָרוּ. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 לַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם בְּתַבִּינָה. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

Poslao je znamenja i čudesa usred tebe, Egipte, na faraona i sve sluge njegove. Udari narode velike, i kraljeve silne pobi. Sihona, kralja amorejskog, i Oga, kralja bašanskog, i sva carstva kananskâ. I dade zemlju njihovu u nasleđe, u baštinu Izraelu, narodu Svome. Gospode, Ime je Tvoje večno. Gospode, spomen je Tvoj od kolena do kolena. Jer će Gospod suditi narodu Svome i na sluge Svoje smilovaće se. Kumiri su narodâ srebro i zlato, delo ruku čovečijih. Usta imaju, a ne govore, oči imaju, a ne vide, uši imaju, a ne čuju, niti ima daha u ustima njihovim. Takvi su i oni koji ih napraviše i svi koji se u njih uzdaju. Dome Izraelov, blagosiljaj Gospoda! Dome Aronov, blagosiljaj Gospoda! Dome Levijev, blagosiljaj Gospoda! Koji se Gospoda bojite, blagosiljajte Gospoda! Blagosloven sa Siona Gospod Koji stoluje u Jerusalimu! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 136) Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova!⁴

Hvalite Boga nad bogovima jer je doveka milost Njegova!

Hvalite Gospodara nad gospodarima jer je doveka milost Njegova!

Koji jedini čini čudesa velika jer je doveka milost Njegova!

Koji mudro sazdava nebesa jer je doveka milost Njegova!

Koji razastire zemlju nad morem jer je doveka milost Njegova!

Koji tvori svetla velika jer je doveka milost Njegova!

---

⁴*Hesed, milost, prevodi se takođe i kao ljubav.*

את השמש לממשלת ביום. כי לעולם חסדו:
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה.

כי לעולם חסדו:

למכה מצרים בבכוריהם. כי לעולם חסדו:

ויצא ישראל מתוכם. כי לעולם חסדו:

ביד חזקה ובזרוע נטויה. כי לעולם חסדו:

לגור ים סוף לגזרים. כי לעולם חסדו:

והעביר ישראל בתוכו. כי לעולם חסדו:

וגער פרעה וחילו בים סוף. כי לעולם חסדו:

למוליד עמו במדבר. כי לעולם חסדו:

למכה מלכים גדלים. כי לעולם חסדו:

ויהרג מלכים אדירים. כי לעולם חסדו:

לסיחון מלך האמרי. כי לעולם חסדו:

ולעוג מלך הבשן. כי לעולם חסדו:

ונתן ארצם לנהלה. כי לעולם חסדו:

נחלה לישראל עבדו. כי לעולם חסדו:

שבשפלנו זכר לנו. כי לעולם חסדו:

ויפרקנו מצרינו. כי לעולם חסדו:

נתן לחם לכל־בשר. כי לעולם חסדו:

הודו לאר השמים. כי לעולם חסדו:

כי לעולם חסדו:

Sunce da vlada danom jer je doveka milost Njegova!

Mesec i zvezde da vladaju noću jer je doveka milost Njegova!

Koji pobi prvence Egipta jer je doveka milost Njegova!

Koji izvede Izraela iz njega jer je doveka milost Njegova!

Rukom krepkom i mišicom ispruženom jer je doveka milost Njegova!

Koji raspoluti More trstikovo jer je doveka milost Njegova!

I provede Izrael posred njega jer je doveka milost Njegova!

A faraona i vojsku njegovu rinu u More trstikovo jer je doveka milost Njegova!

Koji je vodio narod Svoj kroz pustinju jer je doveka milost Njegova!

Koji udari kraljeve velike jer je doveka milost Njegova! I careve silne pobi jer je doveka milost Njegova!

Sihona, kralja amorejskog jer je doveka milost Njegova!

Oga, kralja bašanskog jer je doveka milost Njegova!

I dade zemlju njihovu u nasleđe jer je doveka milost Njegova!

U baštinu Izraelu, sluzi Svome jer je doveka milost Njegova!

Koji nas se spomenu u poniženju našem jer je doveka milost Njegova!

I izbavi nas od dušmana naših jer je doveka milost Njegova!

Koji daje hranu svakom stvorenju jer je doveka milost Njegova!

Hvalite Boga nebesa jer je doveka milost Njegova!

(*) בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ הוּא.
 בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ נוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בְּרוּךְ
 עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.
 בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר
 טוֹב לִירֵאָיו. בְּרוּךְ חַי לְעַד וְקַיֵּם לְנֶצַח. בְּרוּךְ
 פּוֹדֶה וּמְצִיל. בְּרוּךְ שְׁמוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי
 אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל אֲבִי הַרְחֵמֵנוּ.
 הַמְהַלֵּל בְּפִה עַמּוֹ. מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן

(*) יום טובים לומר נוסחה זו :

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ
 נוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.
 בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירֵאָיו.
 בְּרוּךְ מְעַבֵּיר אֶפְלָה וּמְבִיא אִירָה. בְּרוּךְ אֵל חַי לְעַד וְקַיֵּם
 לְנֶצַח. בְּרוּךְ שְׂאִין לַפְּנֵי עוֹלָה. וְלֹא שְׂכָחָה. וְלֹא מִשׁוּא
 פָּנִים וְלֹא מִקַּח שֹׁחַד. צְדִיק הוּא בְּכָל־דְּרָכָיו. וְחָסִיד בְּכָל
 מַעֲשָׂיו. בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמְצִיל. בְּרוּךְ שֶׁנָּתַן לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 אֶת יוֹם (לשם השְׁבֶת הַזֶּה וְאֵת יוֹם)

לסמך חג הסבות הזה.

לשמיני עצרת שמיני חג עצרת הזה.

לסמך חג המצות הזה.

לשבעות חג השבועות הזה.

וְאֵת יוֹם טוֹב מְקַרָּא קִדְּשׁ הַזֶּה: בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ.
 וּבְרוּךְ זָכְרוֹ לְעוֹלָמֵי עַד: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

PESUKE DEZIMRA - HVALOSPEVI

Blagoslov pre kazivanja *pesuke dezimra*:

*) **BARUH ŠEAMAR** – Blagosloven da je On Koji reče i svet postade! Blagosloven da je On! Blagosloven da je On Koji govori i čini! Blagosloven da je On Koji presuđuje i izvršava! Blagosloven da je On Koji čini Delo Stvaranja! Blagosloven da je On Koji je milostiv zemlji! Blagosloven da je On Koji je milostiv stvorenjima! Blagosloven da je On Koji dobrim nagraduje one koji Ga se boje!⁵ Blagosloven da je On Koji živi doveka i večno postoji! Blagosloven da je On Koji iskupljuje i izbavlja, blagosloveno bilo Ime Njegovo! Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Bože, Oče milostivi, slavljen ustima naroda Svog, hvaljen i veličan jezikom

*) Neki kažu ovu verziju:

BARUH ŠEAMAR – Blagosloven da je On Koji reče i svet postade! Blagosloven da je On Koji govori i čini! Blagosloven da je On Koji presuđuje i izvršava! Blagosloven da je On Koji čini Delo Stvaranja! Blagosloven da je On Koji je milostiv zemlji! Blagosloven da je On Koji je milostiv stvorenjima! Blagosloven da je On Koji dobrim nagraduje one koji Ga se boje! Blagosloven da je On Koji odnosi tamu i donosi svetlost! Blagosloven da je Bog Koji živi doveka i večno postoji! Blagosloven da je On u Čijem prisustvu nema nepravde, ni zaborava, ni povlađivanja, ni potkupljivanja jer je pravedan On na svim putevima Svojim i prepun milosti u svim delima Svojim! Blagosloven da je On Koji iskupljuje i izbavlja! Blagosloven da je On Koji je narodu Svom, Izraelu, dao ovaj dan (subotom: subotnji i ovaj dan)

Na <i>Sukot</i> :	praznika koliba,
Na <i>Šemini Aceret</i> :	osmi praznika <i>Aceret</i> ,
Na <i>Pesah</i> :	praznika beskvasnih hlebova,
Na <i>Šavuot</i> :	praznika sedmica,

i dan praznika ovog svetog sabora! Blagosloven da je On i blagosloveno da je Ime Njegovo! Blagosloven da je spomen Njegov na veke vekova! Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene,

⁵Doslovno: *Koji plaća dobru nagradu*; krajnja nagrada postoji samo u Svetu koji dolazi jer *sehar micva bea alma leka* – nema nagrade za ispunjavanje zapovesti u ovom svetu.

חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו. וּבְשִׁירֵי דָוִד עֲבָדְךָ. נְהַלְלְךָ
 יי אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁבְחֹת וּבְזִמְרֹת. וְנִגְדְלְךָ
 וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאָרְךָ וְנִמְלִיכְךָ. וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ
 מִלְּכֵנוּ. אֱלֹהֵינוּ יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים. מִלְּךָ
 מְשַׁבַּח וּמְפֹאֵר עַד עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל: בְּרוּךְ
 אַתָּה יי. מִלְּךָ מְהֻלָּל בַּתְּשֻׁבָּה:

(5) מְזִמֹּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת
 לַיי. וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: לְהַגִּיד בְּבֶקֶר
 חֲסִדֶךָ. וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת: עָלַי עֲשׂוֹר וְעָלַי
 נִבְלָה. עַדִּי הַגִּזּוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׁמַּחְתָּנִי יי
 בְּפַעֲלֶךָ. בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַגֵּן: מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ
 יי. מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחֲשַׁבּוֹתֶיךָ: אִישׁ בְּעַר לֹא
 יָדַע. וְכַסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת: בְּפֶרֶח
 רִשְׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב. וַיִּצְיָאוּ כָּל־פּוֹעֲלֵי אֱוֶן.
 לְהַשְׁמַדֵם עַדִּי עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יי:

הַמִּלְּךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ. אֵב הַרְחֵמֵן מְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשַׁבַּח
 וּמְפֹאֵר בְּלִשׁוֹן כָּל חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו. וּבְשִׁירֵי דָוִד עֲבָדְךָ.
 נְהַלְלְךָ יי אֱלֹהֵינוּ. בְּשִׁבְחֹת וּבְזִמְרֹת. נְהוֹדְךָ נִגְדְלְךָ.
 נִשְׁבַּחְךָ וְנִפְאָרְךָ. נְרוֹמְמְךָ. וְנִמְלִיכְךָ. וְנִקְדִּישְׁךָ. וְנִעֲרִיצְךָ.
 וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ מִלְּכֵנוּ. אֱלֹהֵינוּ יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים. מְשַׁבַּח
 וּמְפֹאֵר שְׁמוֹ עַדִּי עַד: בְּרוּךְ אַתָּה יי מִלְּךָ מְהֻלָּל
 בַּתְּשֻׁבָּה:

pobožnih koji se u Njega uzdaju i slugama Njegovim! Pesmama Davida, sluge Tvog, Tebe ćemo slaviti, Gospode Bože naš, hvalospevima i pesmama – zahvalnicama veličaćemo Te i hvaliti, opevati i uzdizati kao Kralja! Ime ćemo Tvoje spominjati, Kralju naš, Bože naš, o, Jedini! Živote vaseljene, o, Kralju, Čije je veliko Ime slavljeno i doveka hvaljeno! Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju u hvalospevima opevan!

(Ps. 92) Hvalospev, pesma za dan subotnji. Dobro je Gospodu hvalu odavati i pevati Imenu Tvom, Svevišnji. Javljati jutrom milost Tvoju, i vernost Tvoju noćima, uz harfu od deset žica, i uz lautu i s pesmom uz liru. Jer razveselio si me, Gospode, delima Tvojim, delima ruku Tvojih kličem. Kako su velika dela Tvoja, o, Gospode! Veoma duboke su misli Tvoje. Čovek bezuman spoznati neće, niti će ludak to razumeti. Kada bezbožnici kao trava niču i cvetaju svi koji bezakonje čine, to biva da se zanavek istrebe. A Ti si uzvišen doveka, o, Gospode.

Kralju veliki i Sveti, Oče milostivi, slavljjen ustima naroda Svog, hvaljen i veličan jezikom pobožnih koji se u Njega uzdaju i slugama Njegovim! Pesmama Davida, sluge Tvog, Tebe ćemo slaviti, Gospode Bože naš, sa hvalospevima i pesmama - zahvalnicama Tebi ćemo slavu odavati, veličaćemo Te i hvaliti, opevati i kao Kralja uzdizati, i u strahopoštovanju Te posvećivati! Ime ćemo Tvoje spominjati, Kralju naš, Bože naš, o, Jedini! Živote vaseljene, Čije je Ime slavljeno i doveka hvaljeno! Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju u hvalospevima opevan!

כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יי. כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יאבְדוּ.
 וּתְפָרְדוּ כַל־פְּעָלֵי אוֹן: וּתְרַם פְּרָאִים קִרְנֵי.
 בִּלְתִּי בִישְׁמֵן רַעְנָן: וּתְבַט עֵינֵי בְּשׂוּרֵי. בְּקָמִים
 עָלֶי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה אוֹנֵי: צְדִיק כַּתְּמַר
 יִפְרָח. פָּאֵרוֹ כַּלְבֵּנוֹן יִשְׁפָּח: שְׂתוּלִים כַּבֵּית
 יי. בַּחֲצִירוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יַעֲבֹד
 בְּשִׁיבָה. דִּישָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי
 יִשְׂרָאֵל יי. צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָה בּוֹ:

(ב) יי מִלֶּךְ גֵּאֵת לְבִישׁ. לְבִישׁ יי עַל הַתְּאוֹר.
 אִף תִּבּוֹן תִּבְלַל כַּל תִּמּוּט: נָכוֹן כַּסְאֵךְ מֵאֵן.
 מְעוֹלָם אַתָּה: נִשְׂאֵן נְהַרּוֹת יי. נִשְׂאֵן נְהַרּוֹת
 קוֹלֵם. יִשְׂאֵן נְהַרּוֹת דְּכֹסִים: מְקַלֵּת מִים רַבִּים
 אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם. אֲדִיר בְּמָרוֹם יי: עֲדַתְךָ
 נֶאֱמָנוּ מֵאֵד. לְבֵיתְךָ נֶאֱמָה קִדְשׁ. יי לְאֶרֶץ
 יְמִים:

יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם. יִשְׂמַח יי בְּמַעֲשָׂיו.
 יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ. מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:
 מִמּוֹרֵחַ שָׁמַיִם עַד מְבוֹאֵן. מְהַלֵּל שֵׁם יי:
 רַם עַל כְּלִימָוִים יי. עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יי
 שְׂמֵךְ לְעוֹלָם. יי וְכִרְךָ לְדָר וְדָר: יי בְּשָׁמַיִם
 דְּבִין כַּסְאֵן. וּמַלְכוּתוֹ כַּכֵּל מְשָׁלָה: יִשְׁמְחוּ

Jer, evo neprijatelji Tvoji, Gospode, jer, evo neprijatelji Tvoji propadaju i rasipaju se svi koji zlo čine. A rog moj Ti uzvišuješ kao u bivola, i uljem novim pomazan sam. I oko mi gleda na neprijatelje moje, i o dušmanima koji ustaju na mene slušaju uši moje. Kao palma cveta pravednik i kao kedar libanski raste. Koji su zasađeni u domu Gospodnjem, u predvorjima Boga našeg cvetaju. Rod i u starosti donosiće, sočni i puni svežine biće, da objave kako je Gospod pravedan! On je Stena moja i u njemu nema nepravde.

(Ps. 93) Gospod caruje, zaogrnu Se ponosom, zaogrnu Se Gospod, silom Se opasa, utvrdi se vaseljena, nikada se uzdrmati neće. Presto je Tvoj od iskona utvrđen, od praveka Ti si. Podižu reke, o, Gospode, podižu reke glasove svoje, podižu reke hučne valove svoje. Od hujanja vode velike i silne, od besnih valova morskih, silniji si Ti na visini, Gospode. Svedočanstva su Tvoja verna veoma, domu Tvome Svetinja dolikuje, Gospode, u sve dane.

JEI HEVOD⁶ – Nek je doveka slava Gospodu! Nek se raduje Gospod delima Svojim! Nek je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka! Od istoka sunca do zalaska, hvaljeno bilo Ime Gospodnje! Uzvišen je nad svim narodima Gospod, Slava Njegova nebesa nadvisuje. Gospode, Ime je Tvoje večno! Gospode, spomen je Tvoj od kolena do kolena. Gospod na nebesima, presto Svoj postavi i kraljevstvo Njegovo svime vlada. Nek se vesele

---

⁶ Izvore pogledati na strani 115, napomena 112.

השמים ותגל הארץ. ויאמרו בגוים יי מלך:
 יי מלך. יי מלך. יי מלך לעולם ועד. יי מלך
 עולם ועד. אברו גוים מארצו: יי הפיר עצת
 גוים. הניא מחשבות עמים: רבות מחשבות
 בלב איש. ועצת יי היא תקום: עצת יי לעולם
 תעמד. מחשבות לבו לדר ודר: כי היא אמר
 ויהי. הוא ציה ויעמד: כי כתר יי בציון. איה
 למושב לו: כי יעקב כתר לו יהי ישראל
 לסגלתו: כי לא יטש יי עמו. ונהלתו לא
 יעזב: והוא רחום וכפר עון. ולא ישהית.
 והרבה להשיב אפנו. ולא יעיר כל חמתו: יי
 הושיעה המלך יעגנו ביום קראנו:

אשרי יושבי ביתך. עוד יהללוך
 סלה: אשרי העם שככה לו. אשרי
 העם שיי אלהיו:

(קמ"ה) תהלה לדרור.

ארוממך אלהי המלך. ואברכה שמך לעולם
 ועד:

בכל יום אברכה. ואהללה שמך לעולם ועד:
 גדול יי ומהלל מאד. ולגדלתו אין תקר:

nebesa, nek se raduje zemlja i neka govore po narodima: Gospod kraljuje! Gospod kraljuje, Gospod je kraljevao, Gospod će kraljevati zauvek i doveka! Gospod je Kralj u veke vekova, nestaće neznabožaca iz zemlje Njegove. Gospod obara namere neznabožaca, razbija zamisli narodima. Mnogo je misli u srcu čoveka, ali što Gospod naumi, to se ispunjava. Naum Gospodnji doveka ostaje i misli srca Njegovog od kolena do kolena. Jer On reče i sve postade, zapovedi i sve se ostvari. Jer izabra Gospod Sion, omile Mu za prebivalište. Jer Jakova izabra Sebi Gospod, Izrael za blago Svoje. Jer neće odbaciti Gospod narod Svoj i baštinu Svoju napustiti neće. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj, i svu jarost Svoju podizao nije. Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!

Blago onima koji borave u domu Tvom i vauzda Tebi u pohvalu kliču. *Sela!*

Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!

(Ps. 145) Hvalospev Davidov.

Uzvisivaću Te, Bože moj, Kralju moj, blagosloviću Ime Tvoje doveka.

Svakog dana ću Tebe blagosiljati i hvalu ću Imenu Tvome doveka uznositi.

Velik je Gospod i u hvalospevima opevan je, nedokučiva je veličina Njegova!

דֹּר דֹּר יִשְׁבַח מְעִשֶׂיךָ. וּגְבוּרַתֶּךָ יַגִּידוּ:
 הֲדַר כְּבוֹד הַדֹּדָה. וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אִשְׁיַחֲתָה:
 וְעִזּוֹנוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ. וְגִדְלַתֶּךָ אֲסַפְּרֶנָּה:
 זָכַר רַב טוֹבְךָ יִפְיֵעוּ. וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:
 חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ. אֲרָךְ אַפִּים וְגִדְלֵה הַסֵּד:
 טוֹב יְיָ לְכָל. וְרַחֲמוּ עַל כָּל־מְעִשֵׂיו:
 יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מְעִשֶׂיךָ. וְחַסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה:
 כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ. וּגְבוּרַתֶּךָ יִדְבְּרוּ:
 לְהוֹדִיעַ לְבַנְיָהּ הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ. וְכְבוֹד הֲדַר
 מַלְכוּתוֹ:
 מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים. וּמִמְשַׁלְתֶּךָ
 בְּכָל דֹּר וְדֹר:
 כּוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנִּפְלִים. וְזוֹכֵךְ לְכָל־הַכַּפּוּפִים:
 עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ. וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת
 אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
 פּוֹתַח אֶת יַדְּךָ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־הֵי רְצוֹן:
 צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דַּרְכָּיו. וְחַסִּיד בְּכָל־מְעִשֵׂיו:
 קָרוֹב יְיָ לְכָל־קִרְאוֹ. לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ:
 בְּאַמֶּת:
 רְצוֹן יִרְאוּ יַעֲשֶׂה. וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע
 וַיּוֹשִׁיעֵם:

Naraštaj naraštaju opeva dela Tvoja i sve-
moćnost Tvoju kazuje.

O neizmernoj divoti blistavog sjaja svetlosti veličanstva Tvoga i o čudesnim znamenjima Tvojim kazivaću.

Kazuju strahotnu silu dela Tvojih i ja ću o veličini Tvojjoj pripovedati.

Razglašuju spomen obilja dobrote Tvoje i pravednosti Tvojjoj kliću.

Milostiv je i milosrdan Gospod, spor na gnev i pun dobrote.

Dobar je Gospod svima i samilosna je ljubav Njegova nad svim delima Njegovim. Hvalu će Ti odati, Gospode, sva dela Tvoja, i verni Tvoji koji se u Tebe uzdaju blagosloviće Te.

Kazivaće slavu kraljevstva Tvoga i propovedaće o velikoj sili Tvojjoj, da obznane sinovima ljudskim silu Njegovu i neizmernu divotu blistavog sjaja veličanstva kraljevstva Njegovog.

Kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih vekova i vladavina Tvoja za sva pokolenja. Podupire Gospod sve koji posreću i uspravlja sve pognute.

Oči svih su k Tebi s nadom upravljene i svakome na vreme hranu daješ.

Ruku Svoju otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoj.

Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim.

Blizu je Gospod svima koji Ga prizivaju, svima koji Ga iskreno⁷ zazivaju.

Ispunjava volju onih koji Ga se boje, vapaj njihov čuje i izbavlja ih.

---

⁷ Dosl. u istini.

שומר יי את כל-אהביו. ואת כל-הרשעים
ישמיד:

תהלת יי ידבר פי. ויברך כל-בשר שם
קדשו לעולם ועד:

ואנחנו נברך יה. מעתה ועד עולם. הללויה:

(קמ) הללויה. הללי נפשי את יי: אהללה יי
בחי. אומרה לאהי בעודי: אל תבטחו בנדיבים
בבן-אדם שאין לו תשועה: תצא רוחו ושוב
לאדמתו. ביום ההוא אבדו עשתנתיו: אשרי
שאל יעקב בעזרו. שברו על יי אלהיו:
עשה שמים וארץ. את-הים ואת כל-אשר
בם. השמר אמת לעולם: עשה משפט
לעשוקים. נתן לחם לרעבים. יי מתיר
אסורים: יי פקח עורים. יי זקה כפופים. יי
אהב צדיקים: יי שמר את-גרים. יתום
ואלמנה יעזרה. ודרך רשעים יעות: ומלך
יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

(קמ) הללויה. כי טוב זמרה אלהינו. כי
נעים נאודה תהלה: בנה ירושלים יי. נרחי
ישראל יכנס: הרופא לשוברי לב. ומחפש
לעצבותם: מונה מספר לכוכבים. לכלם

Čuva Gospod sve koji Ga ljube, a zlotvore sve istrebljuje.

Hvalu Gospodnju kazivaće usta moja i stvorenja će sva blagosloviti Sveto Ime Njegovo na veke vekova.

I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka!
Hvalite Gospoda! *Aleluja!*⁸

(Ps. 146) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvali dušo moja Gospoda. Hvaliću Gospoda za života svoga, pevaću Bogu svom dok sam živ. Ne uzdajte se u knezove, u čoveka od koga spasenja nema. Kada ga duh napusti, u zemlju svoju on se vraća, sve što smisli u taj dan propada. Blago onome kome je Bog Jakovljević u pomoći, kome je nadanje u Gospodu, Bogu njegovom, Koji čini nebesa i zemlju, more i sve što je u njima, Koji čuva istinu doveka,⁹ Koji tlačenima pravdu vraća, a gladnima hleb daje. Gospod oslobađa sužnje. Gospod daje vid slepima, Gospod uspravlja pognute, Gospod ljubi pravednike. Gospod čuva pridošlice,¹⁰ sirotom i udovici snagu daje, a put opakih prevraća. Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 147) *Aleluja!* Hvalite Gospoda, jer dobro je pevati Bogu našem, ugodno i divotno je hvalu Mu uznositi. Gospod zida Jerusalim, sabira prognanike Izraelove. Isceljuje one koji su slomljenog srca i vida rane njihove. Mnoštvo zvezda broji i sve

---

⁸Teilim, Ps., 115:18.

⁹Tj. čuva obećanja Svoja doveka.

¹⁰Obratćenike.

שמות יקרא: גדול אדננו ורב פח לתבונתו
 אין מספר: מעודד ענוים יי. משפיל רשעים
 עדי ארץ: ענו ליי בתורה. זמרו לאלהינו
 בכנור: המכסה שמים בעבים. המכין
 לארץ מטר. המצמית הרים הציר: נתן
 לבהמה לחמה. לבני ערב אשר יקראו:
 לא בגבורת הפוס יחפין. לא בשוקי האיש
 ירצה: רוצה יי את יראיו. את המיחלים
 לחסדו: שבחי ירושלים את יי. הללי
 אלהיך ציון: פי חזק בריחי שעריך. בך
 פניך בקרבך: השם גבולך שלום. חלב
 הפים ישביעך: השלח אמרתו ארץ. עד
 מהרה ירוץ דברו: הנתן שלג בצמר. כפור
 כאפר יפזר: משליך קרחו כפתים. לפני
 קרתו מי יעמד: ישלח דברו וימסם. ישב
 רוחו יורו מים: מגיד דבריו ליעקב. תקיו
 ומשפטיו לישראל: לא עשה כן לכל גוי.
 ומשפטים בל ידעום הללויה:

(קמ) הללויה. הללו את יי מן השמים.
 הללוהו במרומים: הללוהו כל-מלאכיו.
 הללוהו כל-צבאיו: הללוהו שמש וירח.

ih po imenu zove.¹¹ Velik je Gospodar naš i svesilan, i bezmeran je razum Njegov. Ponizne i smerne, Gospod uzvisuje, a zlopake i zlohude do zemlje ponižava. S hvalom uzdignite glasove ka Gospodu, pojte uz harfu Bogu našem. On nebesa oblacima zastire, zemlji kišu sprema, čini da niče po gorama trava. Stoci hranu njenu daje i vranićima koji ciče k Njemu. Za konjsku snagu On ne mari, nit' Mu se mile bedra čovečija.¹² Mili su Gospodu oni koji Ga se boje, koji se uzdaju u dobrotu Njegovu. Gospoda slavi, o, Jerusalime, hvali Boga svog, o, Sione! Jer On utvrđuje prevornice vrata tvojih i sinove tvoje blagosilja u tebi. Međe tvoje mirom ograđuje i jedrom pšenicom te siti. On na zemlju reč naredbe šalje – kako li brzo hita reč Njegova! Kao vunu sneg daje, inje kao pepeo sipa. Baca grād, Svoj kao zalogaje, mrazu Njegovom ko odoleti može? Reč Svoju pošalje i rastopi ga, vetrom Svojim dune i poteku vode. Reči Svoje objavio je Jakovu, zakone Svoje i odredbe Svoje Izraelu. Ne učini tako nijednom drugom narodu, i odredaba Njegovih oni ne znaju. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 148) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite Gospoda s nebesa, hvalite Ga u visinama! Hvalite Ga, svi anđeli Njegovi, hvalite Ga, sve vojske Njegove! Hvalite Ga, Sunce i Meseče,

¹¹ Kao što svakoj zvezdi ime zna bez obzira na to koliko su udaljene jedna od druge, tako će sabrati svakog sina Izraelovog koliko god daleko prognan bio (*Ec hajim*).

¹²Tj. sila muška.

הִלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אֹר: הִלְלוּהוּ שְׁמֵי
 הַשָּׁמַיִם. וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם: יִהְיוּ
 אֶת שֵׁם יי. כִּי הוּא צִוָּה וּנְבִרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם
 לְעַד לְעוֹלָם. הִקְיַנְתָּן וְלֹא יַעֲבוֹר: הִלְלוּ אֶת־
 יי מִן הָאָרֶץ תְּנִינִים וְכָל־תְּהוֹמוֹת: אִישׁ וּבְרֵד
 שְׁלֵג וּקְטוֹר. רוּחַ סַעֲרָה עֲשֵׂה דְבָרוֹ: הַהָרִים
 וְכָל־גְּבוּעוֹת. עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל־
 בְּהֵמָה. רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל־
 לְאֻמִּים. שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אֶרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם
 בַּתּוֹלוֹת. זְקֵנִים עִם נְעָרִים: יִהְיוּ אֶת־שֵׁם
 יי כִּי נִשְׁבַּח שְׁמוֹ לְבָדוֹ. הוֹדוּ עַל אֶרֶץ
 וְשָׁמַיִם: וַיִּרְם קֶרֶן לְעַמּוֹ. תְּהִלָּה לְכָל־חַסִּידָיו
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ. הִלְלוּהוּ:

(קנט) הִלְלוּהוּ. שִׁירוּ לִי שִׁיר חֲדָשׁ. תְּהִלַּתוֹ
 בְּקֶהֱל חַסִּידִים: יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשׂוֹ. בְּנֵי
 צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכָם: יִהְיוּ שְׂמוֹ בְּמַחּוֹל. פֶּתַח
 וּבְנוֹר יִזְמְרוּ לוֹ: כִּי רוּצָה יי בְּעַמּוֹ. יִפְאֵר
 עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה: יַעֲלוּ חַסִּידִים בְּכָבוֹד. יִרְנְנוּ
 עַל מִשְׁכְּבוֹתָם: רוּמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם. וְחָרַב
 פִּיפְיוֹת פִּידָם: לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם. תּוֹכַחוֹת
 בְּלְאֻמִּים: לְאֲסוֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקְיָם. וּנְכַבְּדֵיהֶם

hvalite Ga, sve zvezde svetlosne! Hvalite Ga, nebesa nad nebesima i vode nad nebesima! Neka hvale Ime Gospodnje jer On zapovedi i stvoreni behu. Postavi ih za veke vekova po zakonu koji proći neće.¹³ Hvalite Gospoda sa zemlje, nemani morske i svi bezdani! Ognju i grâde, snegu i maglo, olujni vetre koji reč Njegovu izvršavaš. Gore i svi humovi, drveta rodna i svi kedrovi, zveri i sva stoko, gmizavci, bube i ptice krilate! Kraljevi zemaljski i svi narodi, knezovi i sve sudije zemaljske, momci i device, starci i deca! Nek svi hvale Ime Gospodnje, jer jedino je Ime Njegovo uzvišeno, sjaj svetlosti veličanstva Njegovog, zemlju i nebesa nadvisuje. On je uzvisio rog¹⁴ naroda Svoga na slavu svih pobožnika Svojih koji su priljubljeni uz Njega, sinova Izraelovih, naroda koji Mu je blizu. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 149) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Pevajte Gospodu pesmu novu, hvalu Njegovu na saboru onih koji predano uz Njega prianjaju. Neka se raduje Izrael Stvoritelju svome, Kralju svom neka kliću sinovi Siona! Neka hvale Ime Njegovo igrajući, uz bubanj i harfu neka Mu poje! Jer je mio Gospodu narod Njegov, smerne i ponizne spasenjem krasi. Neka se priljubljenici Njegovi u slavi raduju, neka kliću s postelja svojih. Uzvišeni hvalospevi Bogu u grlima su njihovim i mač dvosekli u rukama njihovim.¹⁵ Da se osvete narodima i pokaraju plemena, da svežu kraljeve njihove u lance, plemiće

¹³ Bog je postavio zakone prirode koji su nepromenjivi, osim kada On čini čuda.

¹⁴ Tj. snagu.

¹⁵ Tj. pevanje hvalospeva Bogu je moćno oružje protiv neprijatelja njihovih (*Raši*).

בְּכַבְדֵי בְרוּךְ: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט פְּתוּב
הַדָּר הוּא לְכָל-חַסִּידָיו. הַלְלוּיָהּ:

(ק) הַלְלוּיָהּ. הִלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ. הַלְלוּהוּ
בְּרִקְיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ. הַלְלוּהוּ בְּרַב
גְּדֻלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקַּע שׁוֹפָר. הַלְלוּהוּ בְּנִבְל
וּכְנֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶרֶף וּמַחֹל. הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים
וְעֹב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע. הַלְלוּהוּ
בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה.
הַלְלוּיָהּ: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ יי מְצִיּוֹן.
שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם. הַלְלוּיָהּ: בְּרוּךְ יי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל. עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם. וַיְמַלֵּא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל-הָאָרֶץ
אָמֵן וְאָמֵן:

ויעמוד ויאמר:

וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת יי לְעֵינֵי כָּל-הַקְּהָל. וַיֹּאמֶר
דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: לֵךְ יי הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד כִּי כָּל בְּשָׂמִים
וּבְאָרֶץ לֵךְ יי הַמְּלִכָה וְהַמְּתַנְּשָׂא לְכָל
לְרֹאשׁ: וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה

njihove u okove gvozdene, da izvrše na njima sud napisani. On je sjaj slave veličanstva svih miljenika Njegovih. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 150) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite Boga u Svetinji Njegovoj, hvalite Ga na svodu moći Njegove nebeske! Hvalite Ga radi silnih dela Njegovih, hvalite Ga radi moćnog veličanstva Njegovog! Hvalite Ga uz jeku roga ovnujskog, hvalite Ga uz psaltir i harfu! Hvalite Ga uz bubanj i igru, hvalite Ga uz strune i svirale! Hvalite Ga uz zvuk cimbalu, hvalite Ga uz cimbalu jeku! Sve što diše neka hvali Gospoda! Hvalite Gospoda! *Aleluja!* Sve što diše neka hvali Gospoda! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

Završni stihovi Knjige psalama

Blagosloven Gospod doveka! *Amen! Amen!* Blagosloven sa Siona Gospod Koji prebiva u Jerusalmu! Hvalite Gospoda! *Aleluja!* Blagosloven Gospod Bog, Bog Izraela, Koji jedini čudesa čini! Blagosloveno Ime Veličanstva Njegovog doveka! Veličanstvom Njegovim napuniće se zemlja sva! *Amen! Amen!*¹⁶

Kazuje se stojeći i predano:

VAJVAREH DAVID – Potom David blagoslovi Gospoda pred čitavom zajednicom i reče David: “Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Izraela praoca našeg, odveka doveka! Tvoji su, Gospode, veličina, i sila, i slava, i večnost, i divotni sjaj veličanstva, jer je sve što je na nebesima i na zemlji Tvoje! Tvoje je, Gospode, kraljevstvo i Ti se poput glave povrh svega uzdižeš. Bogatstvo i dostojanstvo od Tebe dolaze, i Ti

¹⁶Teilim, Ps., 89:53; Ps., 135:21; Ps., 72:18-19.

מוֹשֶׁל בְּכָל. וּבִיָּדְךָ פַח וּגְבוּרָה וּבִיָּדְךָ לְגַדְל
 וּלְחֹזֶק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
 וּמַהֲלִילִים לְשֵׁם תְּפִאֲרֹתֶיךָ: וַיְבָרְכוּ אֶת שֵׁם
 כְּבוֹדְךָ וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: אַתָּה
 הוּא יי לְבָרְךָ. אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם, שְׁמֵי
 הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם. הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ.
 הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם. וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת
 כָּל־ם. וְצִבְאֵי הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִיִּים: אַתָּה הוּא
 יי הָאֱלֹהִים ^{עִיב} אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתָ
 מֵאוּר כַּשְׂדִּים. וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם. וּמְצֵאתָ
 אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ. וּכְרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית
 לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחֲתִי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
 וְהַיְבוּסִי וְהַגְּרָגְשִׁי לָתֵת לְיָרְעוּ. וּתְקַם אֶת
 הַבְּרִית כִּי צָדִיק אַתָּה: וּתְרֵא אֶת עֲנִי אֲבֹתֵינוּ
 בְּמִצְרַיִם. וְאֵת זְעַקְתָּם שָׁמַעְתָּ עַל יוֹם סוּף:
 וְהִתַּן אֶתוֹת וּמִפְתִּים בְּפָרְעֹה וּבְכָל עַבְדָּיו
 וּבְכָל־עַם אֶרֶצוֹ. כִּי יָדַעְתָּ כִּי הִזִּידוּ עֲלֵיהֶם.
 וְתַעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיּוֹם בָּקַעְתָּ
 לְפָנֵיהֶם. וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיּוֹבֶשֶׁה. וְאֵת
 רַדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בַּמַּצּוֹלוֹת כְּמוֹ אֶבֶן בְּמַיִם
 עֲזוּם:

nad svima vladaš, u Tvojoj su ruci sila i krepost, i u ruci je Tvojoj da učiniš svakoga velikim i snažnim. A sada, Bože naš, hvalu Tebi odajemo i slavimo Ime sjaja Tvoga. I blagosiljaće Ime Tvoje slavno, iznad svakog blagoslova i hvale uzvišeno. Ti si, Gospode, Jedini! Ti si načinio nebesa, i nebesa nad nebesima, i svu vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i sve što je u njima, i Ti im svima život daješ, i vojska se nebeska pred Tobom klanja. Ti si Gospod Bog (Dovde stojeći.) Koji si izabrao Avrama i izveo ga iz Ura kaldejskoga i nadenuo mu ime Avrâm. I našao si srce njegovo verno pred Sobom i Savez s njim sklopio si da ćeš dati zemlju kanânsku, hetejsku, amorejsku, perezejsku, jevusejsku, gergešejsku, da ćeš dati semenu njegovom, i ispunio si reči Svoje jer si Ti pravedan. Nevolju si otaca naših u Egiptu video i vapaj si njihov čuo kraj Mora trstikova. Znamenjima si se i čudesima oborio na faraona i na sve sluge njegove, i na sav narod zemlje njegove, jer si znao da su obesno postupali s njima, i proslavio si Ime Svoje do dana današnjega. More si razdvojio pred njima, te predoše posred mora zemljom suvom, a progonitelje si njihove u bezdan bacio kao kamen u vode silovite.¹⁷

---

¹⁷Divre ajamim alef, I Knjiga dnevnika, 29:10-13; Nehemija, 9:5-11.

וַיִּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד
 מִצְרַיִם. וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־
 שַׁפַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּם הַגָּדֹל
 אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם. וַיֵּרָא הָעָם אֶת־
 יְהוָה וַיֹּאמְרוּ בִּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עֲבָדָיו:

אִז יִשׂוּר מִיִּטָּה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה
 הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר
 אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי־נָאֵה נָאֵה
 סוֹס וּלְכַבּוּ רִמָּה בַיּוֹם:
 עֵינַי וּזְמַרְתִּי יְהוָה וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה.
 זֶה אֱלֹהֵי וַאֲנֹהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְמָהוּ:
 יְהוָה אִישׁ מַלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ:
 מִרַב־בַּת פִּרְעֹה וַחִלּוּ יְהוָה בַּיּוֹם
 וּמִבְּחַר שְׁלִישֵׁי טַבְעוֹ בַּיּוֹם־סִיף:
 תַּהֲמוֹת יִכְסִּימוּ יַרְדּוֹ בַּמַּעֲוֹלָת כָּמוֹ־אָבִיו:
 יִמְיֹנֶה יְהוָה נֹאדְרֵי בִּבְחַ
 יִמְיֹנֶה יְהוָה תִּרְעֵץ אֵיִב:
 וּבִרְב־נְאוֹנֶה תַּהֲרֹם קַמִּיד
 תִּשְׁלַח חֲרֹנֶה יֶאֱכַלְמוּ כִּקְשׁ:
 וּבְרוּחַ אֶפְיֹד נַעֲרְמוֹ־מַיִם
 נַצְבּוּ כְּמוֹ־נֶדַךְ נוֹלִים.

ŠIRAT AJAM

VAJOŠA – I izbavi Gospod u onaj dan Izrael iz ruku egipatskih i vide Izrael mrtve Egipćane na obali morskoj. I vide Izrael ruku krepku¹⁸ kojom Gospod udari Egipćane, i narod se pobja Gospoda, i verova u Gospoda i u Mojsija slugu Njegovog.¹⁹

AZ JAŠIR²⁰ – Tada zapeva Mojsije i sinovi Izraelovi pesmu ovu Gospodu i rekoše: “Pevaću Gospodu jer se visoko uzvisio, konja i konjanika u more sunovratio. Sila je moja i pesma moja Gospod, On mi spas postade, On je Bog moj, Njemu ću Hram podići.²¹ On je Bog oca mog i Njega ću uzvisivati. Večni je Gospodar rata, Gospod je Ime Njegovo. Kola faraonova i vojsku njegovu, u more baci, izabrane vojvode njegove, u Moru trstikovu se utopiše. Bezdani ih pokriše, poput kamena u dubinu potonuše. Desnica Tvoja, o, Gospode, moćna u snazi, desnica Tvoja, o, Gospode, razmrska neprijatelja. Obiljem veličanstva Svoga uništavaš one koji ustaju na Tebe. Poslao si gnev Svoj i on ih kao slamu proždire. Od daha nozdrva Tvojih sabra se voda, poput zida se ustubi voda koja teče,

¹⁸ Tj. moć, silu veliku

¹⁹ Šemot, Iz., 14:30-31.

²⁰ Šemot, Iz., 15:1-18.

²¹ Neki anveu prevode kao slaviću Ga; Šimšon Rafael Hirš prevodi: *ja ću biti dom Njegov.*

קָפְאוּ תְהִלַּת בְּלָבַיִם:
 אָמַר אוֹיֵב אֲרֹרְךָ אֲשֵׁי אֲחֶלֶק שְׁלֵל.
 תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי אֲרִיִק חֲרָבֵי תוֹרֵי־שְׁמוּ יָדַי:
 נִשְׁפַּת בְּרוּחְךָ כִּסְמוּ יָם
 צִלְלוּ כְּעוֹפֶרֶת בַּמַּיִם אֲדִירִים:
 מִי־כִמְכָה בְּאֵלִים יְהוָה
 מִי כִמְכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ
 נוֹרָא תְהִלַּת עֲשֵׂה־פֶלֶא:
 נְשִׁית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֲרִיִן:
 נְחִית בַּחֲסֹדְךָ עִסְיוֹ נְאֻלָּת
 נְהַלַּת בְּעֹז אֱלֹהֵי־נֹה קֹדֶשׁךָ:
 שִׁמְעוּ עַמִּים יִרְגֹזוּן
 חֵיל אַחֲזוּ יֹשְׁבֵי פְלִשְׁתִּים:
 אִזּוּ נִבְהִלוּ אֱלֹפֵי אֲדוּם
 אֵילֵי מוֹאָב יֵאֲחֹזְמוּ רָעָה.
 נִמְנוּ כֹל יֹשְׁבֵי כְנָעַן:
 תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְחַד
 בְּגִדְלֵי זְרוּעֶךָ יִדְמֹו כְּאֲבָן.
 עַד־יַעֲבֹר עִמָּךְ יְהוָה
 עַד־יַעֲבֹר עִסְיוֹ קִנְיִתָּה:
 תִּבְיָאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נְחֻלַּתְךָ
 מִבֹּז לְשַׁבְּתֶךָ פְּעֻלַּת יְהוָה

zalediše se bezdani u srcu mora. Neprijatelj reče: 'Proganjaću, stići ću, podeliću plen, nasitiće ih se duša moja. Izvući ću mač svoj, istrebiće ih ruka moja!' Ti dunu vetrom Svojim i more ih pokri, kao olovo potonuše silnoj vodi u bezdane. Ko je poput Tebe među bogovima, o, Gospode? Ko je poput Tebe slavan u svetosti, strašan u hvali i čini čudesna? Ispružio si desnicu Svoju i zemlja ih je progutala. Milošću Svojom vodio si ovaj narod koji si izbavio, snagom Svojom vodio si ga u Svetinju Svoju. Narodi čuše i zadrhtaše, muka obuze stanovnike Filisteje. Užas ophrva starešine edomske, trepet obuze junake moavske, istopiše se svi koji žive u Kanânu. Strah i trepet spopade ih, od silne ruke Tvoje kao kamen zanemeše, dokle ne prođe narod Tvoj, o, Gospode, dokle ne prođe narod ovaj koji si stekao. Odveo si ih i zasadio na brdu baštine Svoje, na mestu koje si stvorio Sebi za boravak, o, Večni,

מקדש אדני כוננו ידיך:
יהוה וימלך לעלם ועד:

” מלכותה קאים לעלם ולעלמי עלמאי:

כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו ביום
וישב יהוה עליהם אתמי הים ובני ישראל
הלכו בניבשה בתוך הים:

נסת נסת וכסנינו של פסח מוספים זכ:

ותקח מרים הנביאה אהות אהרן את התף בידה.
ותצאן כל הנשים אהריה בתפס ובמחלת: ותען להם
מרים שירו ליהוה כי גאה גאה. סוס ורכבו ומה בים:
ויסע משה את ישראל מים סוף. ויצאו אל מדבר שור.
וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים: ויבאו מרתה
ולא יכלו לשותת מים ממרה כי מרים הם. על פן קרא
שמה מרה: וילנו העם על משה לאמר מה נשתה:
ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אל המים וימתקו
המים. שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו: ויאמר אם
שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך. והישר בעיניו תעשה
והאונת למצותיו ושמרת כל חקיו. כל המחלה אשר
שמתו במצרים לא אשים עליך. כי אני יהוה רפאך:

כי ליי המלוכה ומושל בניו: ועלו
מושיעים בהר ציון לשפט אתהר עשו.
והיתה ליי המלוכה. והיה יי למלך על כל-
הארץ. ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

u Svetinji, Gospode, koju su Tvoje ruke utvrdile. Gospod će kraljevati na veke vekova.

Kraljevstvo je Večnoga ustanovljeno za veke vekova.

KI – Kada su konji faraonovi, kola njegova i konjanici njegovi ušli u more, Gospod je na njih vratio vode morske, te sinovi Izraelovi predoše posred mora zemljom suvom.²²

**Na Šabat Bešalah i sedmog dana Pesaha
dodajemo ovaj odeljak:**

VATIKAH²³ – I Mirjam, proročica, sestra Aronova, uze bubanj u ruku svoju, i za njom izidoše sve žene s bubnjevima igrajući. I Mirjam im otpeva: Pevajte Gospodu jer se visoko uzvisio, konja i konjanika u more sunovratio. I povede Mojsije Izrael od Mora trstikovog i podoše u pustinju Šur, i išavši tri dana po pustinji ne nadoše vode. Odande dodoše u Maru, ali ne mogoše piti vode u Mari, jer beše gorka. Otuda se prozva mesto Mara.²⁴ Tada narod stade mrmeljati na Mojsija govoreći: “Šta ćemo piti?” I Mojsije zavapi ka Gospodu, i Gospod mu pokaza drvo, koje on baci u vodu, i voda posta slatka. Onde mu dade (narodu) zakon i pravo, i onde ga okuša. I reče: “Ako li uzaslušáš, uzaslušáš li, glas Gospoda Boga svoga, i budeš činio što je pravo u očima Njegovim, i ako pri-gneš uho k zapovestima Njegovim i uščuvaš sve zakone Njegove, nijedne bolesti koju Sam pustio na Egipat neću pustiti na tebe, jer Sam Ja Gospod Koji te leči.”

KI – Jer Gospodu pripada kraljevstvo, On vlada narodima. I uspeće se izbavitelji na goru Sion da sude gori Esavovoj i kraljevstvo će biti Gospodnje. I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini.²⁵

²² Šemot, Iz. 15:19.

²³ Isto, 15:20-26.

²⁴ *Mar* na hebrejskom znači gorko, gorčina.

²⁵ Teilim, Ps., 22:29; Ovadja, 1:21; Zcharja, 14:9.

נִשְׁמַת כָּל־חַי הַתְּבָרָךְ אֶת שְׁמֶךָ יי
אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תִּפְאַר וּתְרוֹמָם
זְבָרְךָ מִלְּפָנֶיךָ תָּמִיד, מִן הָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם אַתָּה אֵל, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ
מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל, וְעוֹנֶה
וּמְרַחֵם בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ
מֶלֶךְ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֵלָּא אַתָּה: אֱלֹהֵי
הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרֹנִים, אֱלֹהֵי כָל־
בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל־תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל
בְּכָל־הַתְּשֻׁבָּהוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים: וַיִּי עַר לֹא יָנוּם
וְלֹא יִישָׁן, הַמְּעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְּקַיֵּץ
נִרְדָּמִים, מְחַיֶּה מֵתִים וְרוֹפֵא חוֹלִים,
פוֹקֵחַ עוֹרִים, וְזוֹקֵף כְּפוּפִים, הַמְּשִׁיחַ
אֱלָמִים, וְהַמְּפַעֵנֶה נְעֵלָמִים, וְלֶךְ לְבָרְךָ

NIŠMAT KOL HAJ – Duša svega što živi blagosloviće Ime Tvoje, Gospode Bože naš, i duh svakog tela slaviće i uzvisivaće spomen Tvoj, Kralju naš, doveka. Odveka doveka, Ti si Bog i osim Tebe nemamo Kralja, Osloboditelja i Spasitelja, Otkupitelja i Izbavitelja, Koji nas uslišava i ima samilosti u svakoj nevolji i bedi našoj. Nemamo Kralja Koji pomaže i uzdržava do Tebe! Bože predašnjih i budućih (naraštaja), Bože svih stvorenja, Gospodaru svih pokolenja, slavom opevani, Koji u milosrđu upravlja svetom Svojim i u ljubavi samilosnoj stvorenjima Svojim. Gospod je budan, On ne spava i ne drema. On budi usnule i podiže zaspale. On vaskrsava mrtve i leči bolesne, daje vid slepima i uspravlja pognute, daje govor nemima i na videlo iznosi tajne zapretnene, samo Tebi

אֲנַחְנוּ מוֹדִים: וְאֵלֹהֵינוּ מְלֵא שִׁירָה
כִּיּוֹם. וְלִשְׁנֵינוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גְּלוֹי.
וּשְׁפֹתֵינוּ שָׁבַח כְּמִרְחֵבֵי רִקְיעַ.
וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כִּשְׁמֶשׁ וּכְיָרֵחַ. וְיָדֵינוּ
פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם. וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת
כְּאַיִלוֹת. אֵינֶנּוּ מִסְפִּיקוֹן לְהוֹדוֹת לָךְ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וּלְבָרְךָ אֵת שְׁמֶךָ מְלֻכְנוּ.
עַל אַחַת מֵאַלְפֵי אֱלֹפִי אֱלֹפִים וְרוֹב
רַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת נְסִים
וְנִפְלְאוֹת שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ:
מִלִּפְנֵי מִמְצָרִים גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרָעַב זִנְתָּנוּ.
וּבְשֹׁבַע פִּלְפַּלְתָּנוּ. מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ.
מִדָּבָר מִלְטָתָנוּ. וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרַבִּים
דְּלִיתָנוּ: עַד הִנֵּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ. וְלֹא

hvalu uznosimo. I da su usta naša poput mora pesme puna i jezik naš klicanja kao mnoštvo valova njegovih, i usne naše hvale puna kao širine nebeske, i da nam oči sijaju kao Sunce i Mesec, i da ruke svoje rasprostiremo kao orlovi nebeski krila svoja, i noge da su nam lake kao u srne, ne bismo mogli dovoljno hvale da Ti odamo, Gospode Bože naš, niti da blagosiljamo Ime Tvoje, Kralju naš, ni za jedno od hiljadu hiljade hiljada, i desetinu desetine desetina hiljada dobročinstava, čudesa i znamenja što si ih učinio za nas i za praocce naše. Iz Egipta si nas izbavio, Gospode Bože naš, iz doma robova iskupio nas, u gladi prehranio nas, u sitosti uzdržao nas. Od mača si nas spasio, od kuge izbavio, od bolesti mnogih i zlih iscelio. Dosad nam je ljubav Tvoja samilosna pomogla i

עֲזֹבוּנוּ הַסְּדִיף. עַל בֶּן אֲבִירִים שִׁפְלָגָתָ
 בָּנוּ. וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחָתָ בְּאַפֵּינוּ.
 וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמְתָּ בְּפִינוּ. הֵן הֵם יוֹדוּ
 וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיִּשְׁוֹרְרוּ אֶת
 שִׁמְךָ מִלִּבְנוּ תְּמִיד. כִּי כָל־פֶּה לְךָ
 יוֹדֶה. וְכָל־לִשׁוֹן לְךָ תִּשְׁבַּח. וְכָל־עֵינַיִן
 לְךָ תִּצְפֶּה. וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִּכְרַע. וְכָל־
 קוֹמָה לִפְנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְהַלְבָבוֹת
 יִירָאוּךָ. וְכָל־קָרֵב וְכָל־יֹזֵם יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ.
 כִּדְבַר שֶׁנֶּאֱמַר. כָּל־עֲצָמוֹתַי תִּאמְרָנָה
 יי מי כְמוֹךָ:

נשנה קודם פורים יש אומרים כלן סי' כמך ואין כמך חמלא ליקון נפלים.

מִצִּיל עֵינֵי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ. וְעֵינֵי וְאַבְיוֹן
 מִגּוֹזְלוֹ. שׁוֹעֵת עֵינָיִם אֶתְהַתְּשָׁמַע. צַעֲקַת
 הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ. וְכַתּוּב רַגְנֵנוּ
 צַדִּיקִים בָּנוּ. לְיִשְׂרָאֵל נְאוּה תְהִלָּה:

milost nas Tvoja ostavila nije. Stoga, udovi od kojih si nas sastavio, dah i duša što si ih udahnuo u nas, jezik koji si u usta naša stavio – gle, oni će hvalu odavati, blagosiljati, slaviti, veličati i opevati Ime Tvoje, Kralju naš, doveka. Jer sva će usta Tebe hvaliti, i svi jezici Tebe slaviti, i sve oči k Tebi gledati, i sva kolena pred Tobom se pregibati, i svaki se stas pred Tobom prostreti, i sva će srca strahopoštovanjem pred Tobom obuzeta biti, sve utrobe i bubrezi Imenu Tvome hvalospeve pevati, kao što je rečeno:²⁶ “Sve će kosti moje reći: ‘Gospode, ko je kao Ti, Koji ubogog spasa-vaš od silnika, jadnika i siromaha od pljačkaša?’”

Subotom pre *Purima* u nekim zajednicama ovde kažu *MI KAMOHA VEEN KAMOHA* (str. 813)

ŠAVAT ANIJIM – Ti čuješ vapaj ubogih i krik nevoljnih slušaš i uslišuješ. I napisano je:²⁷ “Kličite, pravednici, Gospodu, pravednima dolikuje hvaliti Ga.”

²⁶ Teilim, Ps., 35:10.

²⁷ Isto, 33:1.

בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְּרוּמָם :
 וּבְשִׁפְתַי לְדַיְקוּם תִּתְּבַרְךָ :
 וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְּקַדְּשׁ :
 וּבִקְרֹב קְרוֹשִׁים תִּתְּהַלֵּל :

ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל.
 שכן חובת כל היצורים לפניך יי אלהינו
 ואלהי אבותינו. להודות להלל לשבח לפאר
 לרומם להדר ולנצח על כל דברי שירות
 ותשבחות יוד בן ישי עבדך משיחך:
 ובכן:

ישתבח שמך לעד מלכנו. האל המלך
 הגדול והקדוש בשמים ובארץ. כי לך גאה
 יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד. שיר
 ושבחה. הלל וזמרה. עוז וממשלה. נצח
 גדלה ונבירה. תהלה ותפארת. קדשה
 ומלכות. ברכות והודאות לשמך הגדול
 והקדוש. ומעולם ועד עולם אתה אל: ברוך
 אתה יי. מלך גדול ומהלל בתשבחות. אל

USTIMA ČESTITIH TI ĆEŠ BITI UZVELIČAN, USNAMA PRAVEDNIH TI ĆEŠ BITI BLAGOSLOVLJEN, JEZIKOM POBOŽNIH TI ĆEŠ BITI POSVEĆEN I MEĐU SVETIMA TI ĆEŠ BITI PROSLAVLJEN,

u saborima mnoštva naroda Tvog, Doma Izraelovog, jer to je obaveza svih stvorenja pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da Ti zahvaljuju i da Te hvale, slave, veličaju, uzdižu, poštuju i večnim oglašuju, iznad i više od svih reči, pesama i hvalospeva Davida, sina Jišajevog, sluge Tvog i pomazanika Tvog.

Blagoslov nakon kazivanja *pesuke dezimra*

JIŠTABAH – I stoga neka bi doveka Ime Tvoje bilo slavljeno, Kralju naš, Bože, Kralju veliki i Sveti, na nebesima i na zemlji. Jer Tebi dolikuju, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, uvek i doveka, pesma i hvalospev, hvala i oda, sila i vlast, večnost, veličina, moć, dika i slava, svetost i kraljevstvo, blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvom velikom i Svetom. Odveka i doveka Ti si Bog. Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju veliki i u hvalospevima opevan, Bože

ההוֹדָאוֹת. אֲרוֹן הַנִּפְלְאוֹת. בּוֹרָא כָּל־
הַנְּשָׁמוֹת. רְבוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים. הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי
זְמֵרָה. מֶלֶךְ אֵל חַי הַעוֹלָמִים. אָמֵן:

בַּעֲטֵרָה יְיָ תְּהִינָה לְזוֹמְרִים:

(קל) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּפַעֲמֵקִים קְרֵאתִיד יי. אֲדָנִי שְׁמַעָה
בְּקוֹלִי. תִּהְיֶינָה אֲזוּנֶיךָ קְשׁוּבוֹת לְקוֹל תְּהִנּוּנִי: אִם עֲנוֹת
תִּשְׁמַרְיָהּ. אֲדָנִי מִי יַעֲמוּד: בִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה. לְמַעַן
תִּזְרָא: קִוִּיתִי יי. קוֹתָה נַפְשִׁי. וְלִדְבָרוֹ הִזְהַלְתִּי: נַפְשִׁי
לִי מִשׁוֹמְרִים לְבוֹקֵר. שְׁמֵרִים לְבוֹקֵר: יְהִל יִשְׂרָאֵל אֵל
יי. כִּי עִם יי הַחֶסֶד. וְהִרְבֵּה עִמּוֹ כְּדוֹת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת
יִשְׂרָאֵל מִכָּל־עֲוֹנוֹתָיו:

ולומר הסגן קריש לעילא (דף 411).

וקהל לומר בלחש:

הסגן סופר ולומר:

יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר שְׁמוֹ שֶׁל	בָּרְכוּ אֶת־יי הַמְּבָרֵךְ:
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ	קַהֵל וְסֵגן בְּרוּךְ יי הַמְּבָרֵךְ
בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא רֵאשִׁוֹן	לְעוֹלָם וָעֶד:
וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבְּלַעֲדוֹ אֵין	בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהִים: יְהִי שֵׁם יי מְבָרֵךְ	מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם וּמְרוֹמָם עַל	וּבוֹרָא חֹשֶׁךְ. עֲשֵׂה
כָּל־בְּרָכָה וְתַהֲלָה:	שְׁלוֹם וּבוֹרָא אֶת־הַכֹּל:

הַכֹּל יוֹדֵךְ וְהַכֹּל יִשְׂבַּחוּךְ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ
אֵין קְדוֹשׁ כִּי. הַכֹּל יְרוֹמְמוּךְ סְלָה. יוֹצֵר

hvale, Gospodaru čudesa, Stvoritelju duša, Gospode svega stvorenog, Koji odabire pesme hvalospevne, Kralj, Bog, Život svetova. *Amen.*

Na deset dana pokajanja kažemo:

(Ps. 130) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Iz dubine k Tebi zavapim, Gospode! Gospode, čuj glas moj! Neka paze uši Tvoje na glas vapaja mog. Ako ćeš na prestupe paziti, o, Gospode, ko će opstati? Ali je u Tebe praštanje da bi Te se bojali. Uzdám se u Gospoda, uzda se duša moja, reč Njegovu čekam. Duša moja za Gospodom čežne više nego straže noćne što za zorom ranom²⁸ čežnu, više nego za zorom ranom straže noćne. Nadu svoju, o, Izraele, u Gospoda polaži, jer u Gospoda je milost i obilje spasa je u Njega. I On će otkupiti Izrael od svih prestupa njegovih.

Predmolitelj kaže *Kadiš leela* (str. 411).

Čitanje *Šema Jisrael* i blagoslova koji se kazuju uz *Šema*. Od ovog mesta pa do kraja *Amida* nije dozvoljeno prekidati molitvu pričom.

Predmolitelj:	BLAGOSLOVITE GOSPODA BLAGOSLOVENOGA
Zajednica:	BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD BLAGOSLOVENI ZAUVEK I ZANAVEK
Predmolitelj:	BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD BLAGOSLOVENI ZAUVEK I ZANAVEK

Dok *hazan* izgovara *Barehu*, *haal* tiho kazuje:

Hvaljeno je i proslavljeno je Ime Kralja svih kraljeva Svetog, neka je blagosloven, jer On je prvi i poslednji i osim Njega nema Boga. Neka je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka i neka je uzvišeno nad svim blagoslovima i hvalospjevima.

Birkat "Jocer or" – prvi blagoslov pre čitanja *Šema Jisrael*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji svetlo oblikuje i tamu stvara, mir čini i sve stvara. Sve Ti hvalu odaje i sve Tebe slavi i svi će kazivati: "Niko nije Svet kao Gospod!" Sve će doveka Tebe uzvisivati, Sazdatelju

²⁸Tj. spasenjem.

הכל. האל הפותח בכל־יום דלתות שערי
 מִזְרַח. ובוֹקֵעַ הַלְוִי רִקְיָע. מוֹצִיא הַמָּה
 מִמְקוֹמָהּ. וּלְבָנָה מִמְכוֹן שַׁבְתָּהּ. וּמֵאִד
 לְעוֹלָם כָּלוּ וְלִיּוֹשְׁבֵי שְׂבָרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים:
 הַמֵּאִד לְאַרְיָן וְלִדְרִים עֲלֶיהָ בְּרַחֲמִים.
 וּבִטְוֵבוֹ מִחֲדָשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית: מָה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יי. כָּלֵם בַּחֲבֵמָה
 עֲשִׂיתָ. מִלֵּאָה הָאֲרִיץ קִנְיֵיךָ: הַפֶּלֶךְ הַמְרוֹמֵם
 לְבָדוֹ מֵאֵן. הַמִּשְׁפַּח וְהַמִּפְאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא
 מִימּוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם. בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 רַחֵם עָלֵינוּ. אֲדוֹן עֲוֹנוֹ. צוֹר מִשְׁעַבְדֵּנוּ. מִגֵּן
 יִשְׁעֵנוּ. מִשִּׁנְיָב בְּעַדְנוּ: אֵין עֲרוּךְ לָךְ וְאֵין
 זוֹלָתְךָ. אִפְסֵם בְּלִתְךָ. וּמִי דוֹמְרָה לָךְ: אֵין
 עֲרוּךְ לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵין זוֹלָתְךָ
 מִלִּפְנֵי לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. אִפְסֵם בְּלִתְךָ נֶאֱלָנוּ
 לַיּוֹמֹת הַמְּשִׁיחִית. וּמִי דוֹמְרָה לָךְ מוֹשִׁיעֵנו
 לְתַחֲיַת הַמַּתִּים:

אל אֲדוֹן על כל המַעֲשִׂים.
 בָּרוּךְ וּמְבָרָךְ בְּפִי כָל־נִשְׁמָה:

svega. Bog, Koji svakog dana otvara dveri kapija istoka, i otvara prozore svoda nebeskog, i Sunce izvodi iz mesta njegovog i Mesec iz boravišta njegovog, i osvetljava čitav svet i stanovnike njegove koje je stvorio u obilju samilosne ljubavi Svoje. On Koji osvetljava zemlju i one koji je nastavaju, u milosrđu i dobroti Svojoj svakoga dana, iznova, obnavlja Delo Stvaranja. Kako su raznovrsna dela Tvoja, Gospode! Sva si ih u mudrosti napravio, puna je zemlja blaga Tvoga. On je Kralj, uzvišen i jedini od praiskona, slavljén, veličán i uzvisivan od pradâna. Bože sveta, u obilju ljubavi Svoje samilosne smiluj nam se. Gospodaru snage naše, Steno tvrđave naše, Štitu spasa našega, zaštiti nas. Niko nije poput Tebe i niko nije osim Tebe, ništa nije osim Tebe i ko je Tebi sličán?! Niko nije poput Tebe, Gospode Bože naš, u ovom svetu, i niko nije osim Tebe u životu Sveta koji dolazi. Ništa nije osim Tebe, Spasitelju naš u danima Mesije, i ko je Tebi sličán, Izbavitelju naš, kada umrli budu vaskrsli.

EL ADON – Bog, Gospodar svega stvorenog, blagosloven je i blagosiljan u ustima duše svake. .

גָּדְלוֹ וְטוֹבוֹ מְלֵא עוֹלָם.
יָדַעַת וְתַכְוֵנָה כּוֹבְבִים אוֹתוֹ:
הַמִּתְנַגֵּאָה עַל חַיּוֹת הַקִּדְשׁ.
וְנִהְדָּר בְּכַבּוֹד עַל הַמְרַבֶּבֶת:
זְכוֹת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כֶסֶף.
חֶסֶד וְרַחֲמִים מְלֵא כְבוֹדוֹ:
טוֹבִים מְאֹדוֹת יִשְׁבְּרָאִם אֱלֹהֵינוּ.
יִצְרָם בְּדַעַת בְּכִינָה וּבְהַשְׁכֵּל:
כַּח וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם.
לְהַיּוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב הַבַּיִת:
מְלֵאִים זִיּוֹ וּמִפִּיקִים נִגְה.
נִאֵה זִיּוֹם בְּכֹל הָעוֹלָם:
שְׂמַחִים בְּצֵאתָם שְׂשִׁים בְּכוֹאִם.
עוֹשִׂים בְּאִימָה רְצוֹן קוֹנָם:
פֶּאֶר וְכַבּוֹד נוֹתְנִים לְשֵׁמוֹ.
צִהְלָה וְרִנָּה לְזִכָּר מַלְכוּתוֹ:
קָרָא לְשֵׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר.
רָאָה וְדַתְקִין צוֹרֵת הַלְבָנָה:

Veličina Njegova i dobrota Njegova ispunjavaju svet, sveznanje i razumevanje okružuju Njegov sjaj. On Koji Sebe uzvišuje nad svetim stvorenjima²⁹ i Koji je slavom obasjan nad saborima anđeoskim,³⁰ zasluga i pravda su pred Prestoljem Njegovim, dobrotom i ljubavlju samilosnom ispunjeno je Veličanstvo Njegovo. Dobra su videla³¹ što ih Bog naš stvori, oblikovao ih je sa znanjem, razumevanjem i razumom. Dao im je snagu i moć da vladaju svetom. Puni su sjaja i isijavajuće bleštavosti, a sjaj je njihov divotan u vasceloj vaseljeni. Radosni kada izlaze, veseli kada zalaze, u strahopoštovanju vrše Volju Stvoritelja svoga. Slavu i poštovanje Imenu Njegovom odaju, ushit i kliktanje na pomen kraljevanja Njegovog. On pozva Sunce i ono svetlom zasja, On vide i oblik Mesecu daje.

---

²⁹ *Hajot akodeš.*

³⁰ *Merkava, tj. kočije.*

³¹ *Svetleća tela.*

שָׁבַח נֹתְנִים לוֹ כָּל־צָבָא מְרוֹם.

תְּפִאֲרַת וְגִדְלָה שְׂרָפִים וְאִי־בָנִים וְהַיּוֹת הַקִּדְּשֵׁי:
 לְאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים. וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי נִתְעַלָּה וַיֵּשֶׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ:
 תְּפִאֲרַת עֲשֵׂה לְיוֹם הַמְּנוּחָה. עֲנֵנִי קְרָא לְיוֹם
 הַשְּׁבִיעִי: זֶה שִׁיר שָׁבַח שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי.
 שָׁבוּ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלֹאכְתּוֹ. וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 מִשָּׁבַח וְאִמַּר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁבִיעִי:
 לְפִיכֶךָ יִפְאֲרוּ לְאֵל כָּל־יְצוּרָיו. שָׁבַח וַיִּקַּךְ
 וְגִדְלָה וּכְבוֹד יִתְּנוּ לְמֶלֶךְ יוֹצֵר כָּל־הַמְּנַחֵל
 מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם שָׁבַת קִדְּשֵׁי:
 שִׁמְךָ יי אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ. וּזְכָרְךָ יִתְפָּאֵר מִלְּפָנֵינוּ
 בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת. עַל כָּל־
 שָׁבַח מַעֲשֵׂי יְדִיךָ וְעַל מְאֹרֵי אֹר שִׁיְצִרְתָּ.
 הִמָּה יִפְאֲרוּךְ סִלָּה:

תִּתְפָּרֵךְ לְנִצַּח צוּרֵנוּ מִלְּפָנֵינוּ וְנוֹאֲלֵנוּ בּוֹרָא
 קְדוֹשִׁים: יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לְעַד מִלְּפָנֵינוּ. יוֹצֵר
 מִשְׁרָתִים וְאִשֶׁר מִשְׁרָתוֹ. כָּל־עוֹמְדִים בְּרוּם
 עוֹלָם. וּמִשְׁמִיעִים בִּירְאָה יַחַד בְּקוֹל דְּבָרֵי

Sve vojske nebeske slavu Mu poje, sjaj i veličinu anđeli ognjeni *Serafim, Hajot* i sveti *Ofanim*.

LAEL AŠER ŠAVAT – Bogu što mirova od svega rada Svoga i u dan sedmi se uzvisi i sede na presto Veličanstva Svog. Sjajem ogrnu dan mirovanja, miljem nazva dan subotnji. Ovo je pesma slave dana sedmog u koji Bog mirova od svega rada Svog. A dan sedmi slavi Boga i kazuje: “Hvalospev, pesma za dan subotnji.” Stoga neka Boga slave sva stvorenja Njegova, neka odaju dik-u, čast, veličinu i poštovanje Kralju, Sazdatelju svega, Koji u zaveštanje daje mirovanje narodu Svom, Izraelu, na sveti dan subotnji. Ime Tvoje, Gospode Bože naš, će biti posvećeno i spomen Tvoj će biti proslavljen, Kralju naš, gore na nebesima i dole na zemlji, zbog slave dela ruku Tvojih i zbog videla koja si oblikovao, ona³² će Te proslavljati. *Sela!*

TITBARAH – Neka bi doveka blagosloven bio, o, Pećino naša, Kralju naš, Spasitelju naš, Stvoritelju svetih. Neka bi doveka proslavljano bilo Ime Tvoje, Kralju naš, Sazdatelju anđela službujućih koji svi stoje u visinama vaseljene i u strahopoštovanju kao jedan glasno oglašavaju reči

---

³²Dela.

אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֹךְ עוֹלָם: כָּלֵם אֱהוּבִים.
 כָּלֵם בְּרוּרִים, כָּלֵם גְּבוּרִים, כָּלֵם קְדוּשִׁים,
 כָּלֵם עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבִירְאָה רְצוֹן קוֹנֵם, וְכָלֵם
 פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בְּקִרְשָׁה וּבִטְהָרָה. כְּשִׁירָה
 וּבְזִמְרָה, וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים
 וּמְקַדְּשִׁים וּמְעֲרִיצִים וּמְמַלִּיכִים: אֶת שֵׁם
 הָאֵל הַמְּלֹךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא קְדוֹשׁ
 הוּא: וְכָלֵם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת
 שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת זֶה לְזֶה,
 לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצֵרָם בְּנִתְתַּת רוּחַ, בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה
 וּבְנִעֻמָּה קְדוּשָׁה, כָּלֵם כְּאַחַד עוֹנִים בְּאֵימָה
 וְאוֹמְרִים בִּירְאָה:

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא
 כֹּחַ הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ:

וְהַאֲפִינִים וְחַיִּוֹת הַקֶּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים
 לַעֲמַת שָׁרָפִים, לַעֲמַת מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לֵאל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יַמְנוּ, לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקוֹנֵם וְמִירוֹת
 יֵאמְרוּ, וְתִשְׁבְּחוּת יִשְׁמִיעֵנוּ, כִּי הוּא לְבָדוּ מְרוֹם וְקְדוֹשׁ,
 פִּיעַל גְּבוּרוֹת, עוֹיְשָׁה חֲדָשׁוֹת, בְּעַל מְלַחְמוֹת, זוֹרַע

Boga živoga, Kralja vasseljene. Svi³³ su ljubljani, svi su čisti,³⁴ svi su snažni, svi su sveti, svi u trepetu i strahopoštovanju izvršavaju Volju Stvoritelja svoga. I svi otvaraju usta svoja u svetosti i čistoti, pesmom i pojanjem blagosiljaju, slave, krase, svetim oglašavaju, poštovanje odažu i kraljevskim obznanjuju Ime Boga, Kralja, velikog, silnog i strašnog, Svet je On. I svi na sebe jedan od drugog preuzimaju jaram kraljevstva nebeskog, i jedan drugome ovlašćenje daju da posvećuju Sazdatelja svoga u spokojstvu duha, jezikom čistim i milozvučnim, svi kao jedan proglašavaju Svetost Njegovu u trepetu i u strahopoštovanju svetom kažu:

“Svet, Svet, Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!”³⁵

A Ofanim i sveti *Hajot*, anđeli, se gromoglasno uzdižu nasuprot ognjenih anđela *Serafima*, i nasuprot njima slavu uznose i odgovaraju:

“Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”³⁶

LAEL BARUH – Bogu blagoslovenom milopoj uznose, Kralju, Bogu živom i večnom, ode pevaju i hvalospeve oglašavaju. Jer On je jedini uzvišen i Svet, junačke podvige izvodi, čini stvari nove, Gospodar ratova,

³³ Anđeli.

³⁴ Doslovno jasni, u smislu svetlosno jasni.

³⁵ Ješajau, Is., 6:3.

³⁶ Jehezkel, Jezekiël, 3:12.

צְדָקוֹת. מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת. בּוֹרֵא רַפְיָאוֹת. נוֹרָא תְהִלּוֹת.
 אֲרוֹן הַמִּקְלָאוֹת. הַמְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ כָּבֵל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית. כָּאֲמֹר לַעֲשֵׂה אֲזָרִים גְּדוּלִים כִּי לְעֹלָם חֲסִדוֹ;
 בְּרוּךְ אַתָּה יי יוצר המאורות:

אהבת עולם אהבתנו יי אלהינו המלה גדולה ויתרה
 חמלת עלינו: אבינו מלפנו. בעבור ששף הגדול ובעבור
 אבותינו שבטוהו בה. ונתלמדו חקי הים לעשות רצונך
 בלבב שלם כן תחננו: אבינו אב דרחמן. המרחם. רחם
 נא עלינו. ותן בלבב פינה להבין להשכיל לשמוע לתלמוד
 וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד
 תורתך באהבה. והאר עינינו בתורתך. ודבק לבנו
 במצותיך. ויחד ללבב לאהבה וליראה את שמך. למען
 לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד. כי בשם קדשך הגדול
 הגבור והנורא באתנו. נגילה ונשמחה בישועתך: ורחמיך
 יי אלהינו והקדיק הרבים אל ועובי נצח סלה ועד.
 מהיר והבא עלינו ברכה ושלום מהרה מארבע כנפות
 כל הארץ. ושבור של העוים מעל צואתנו. וחולבנו
 מהרה קוסמית לארצנו. כי אל פועל ישועות אתה.
 ובנו בחרת מכל עם ולשון. וקרבתנו מלפנו לשמך
 הגדול באהבה להודות לך ולתודה. ליראה ולאהבה את
 שמך: ברוך אתה יי הבורח בעמו ישראל באהבה:

pravdu seje, čini da spasenje izrasta, stvara lek, strašan u hvali, Gospod čudesa Koji, u dobroti Svojoj, svakoga dana, uvek iznova, obnavlja Delo Postanja, kao što je rečeno:³⁷ "Koji tvori svetla velika, jer je doveka milost Njegova." Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji svetlima oblik daje.

Birkat "Aava" – drugi blagoslov pre čitanja Šema Jisrael

Ljubavlju večnom ljubiš nas, Gospode Bože naš, velikom i obilnom milošću smilovao si se na nas. Oče naš, Kralju naš, radi Imena Tvog velikog i radi otaca naših koji su se u Tebe uzdali i koje si zakonima života podučio kako bi čistog srca izvršavali Volju Tvoju, tako i sa nama milostiv budi, Oče naš Premilostivi. Milostivi, smiluj se na nas i u srca naša usadi razumevanje kako bismo razumeli, shvatili, čuli, učili i podučavali, čuvali, činili i s ljubavlju ispunjavali sve reči učenja Tore Tvoje. Prosvetli nam oči naše Torom Tvojom i priljubi nam srca naša uz zapovesti Tvoje, i neka bi nam srca bila prožeta ljubavlju i strahom svetim prema Imenu Tvom kako se ne bismo postideli i poniženi bili, i ne dopusti nam da posrnemo, nikad i doveka! Jer smo u Ime Tvoje Sveto, veliko, silno i strašno nadu svoju položili kako bismo se radovali i veselili spasenju Tvom. Neka nas ljubav Tvoja samilosna, Gospode Bože naš, i obilje milosti i dobrote Tvoje nikada ne napuste,³⁸ *Sela!* Požuri, brzo nam donesi blagoslov i mir sa sve četiri strane sveta! Prelomi jaram naroda sa vratova naših i povedi nas ubrzo ponosite i uspravne u zemlju našu! Jer Ti si Bog Koji na spasenju radiš, a nas si izabrao između naroda i jezika, i s ljubavlju si nas približio, Kralju naš, Imenu Tvom velikom kako bismo Tebi zahvalnice uznosili i jednotu Tvoju oglašavali i u svetom strahopoštovanju Ime Tvoje ljubili. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji u ljubavi izabira narod Svoj, Izrael.

³⁷Teilim, Ps., 136:7.

³⁸Uzeti cicijol u ruke!

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד :

נחמא קרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

וְאֶהְבֵּת אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָ הַיּוֹם
 עַל־לִבְּךָ : וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ
 בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבִלְכֻתְךָ בְּדֶרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ : וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת
 עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ :
 וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל־מְצֻוֹתַי
 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל־
 לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם : וּנְתַתִּי מְטַר־
 אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמְלִקוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי

**ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ,
GOSPOD JE JEDAN JEDINI**

**U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo,
veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.**

Devarim, Ponovljeni zakon, 6:4-9

Ljubi Gospoda Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom. I neka ove reči koje ti Ja danas zapovedam budu na srcu tvom. I usadi ih sinovima svojim, i govori o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I veži ih sebi kao znak na ruku, i neka ti budu kao počeonik među očima. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih.

Devarim, Ponovljeni zakon, 11:13-21

I biće, uzaslušate li, uzaslušate, zapovesti Moje koje vam Ja zapovedam danas, da ljubite Gospoda Boga svoga, i da Mu služite svim srcem svojim i svom dušom svojom. Tada ću davati kišu zemlji vašoj na vreme, i ranu i poznju, i sabiraćeš

דַּגָּנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְהָרְךָ: וּנְתַתִּי עֵשֶׂב
 בַּשָּׂדֶךְ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֶכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ:
 הַשְּׂמֵרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶם וּסְרַתֶם
 וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־
 הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאָדָמָה לֹא־
 תִתֵּן אֶת־יְכוּלָּהּ וְאֶבְרַתֶם מִחֵרֶה מֵעַל
 הָאָרֶץ הַשְּׂבֵבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:
 וּשְׁמַתֶם אֶת־דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל־לְבַבְכֶם
 וְעַל־נַפְשֵׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת
 עַל־יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם:
 וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם
 בַּשַּׁבָּת בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתֹּךָ בַּדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׂכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוֹזוֹת
 בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם
 וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 יְהוָה לְאַבְתִּיבֶם לָתֵת לָהֶם פִּימֵי
 הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

žito svoje i vino svoje i ulje svoje. I daću polju tvome travu za stoku tvoju, i ješćeš i bićeš sit. Čuvajte se da vas srce vaše ne zavede i da se ne odvratite i služite drugim bogovima i da se ne prostirete pred njima. *Da se ne bi raspalio gnev Gospodnji na vas i zatvorio nebesa da ne bude kiše i zemlja da ne dâ roda svoga, te biste brzo nestali iz ove dobre zemlje koju vam Gospod daje.*³⁹ Stavite ove reči Moje na srca svoja i na duše svoje, i vežite ih sebi kao znak na ruku, i neka vam budu kao počeo-nik među očima vašim. Poučite njima sinove svoje govoreći o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih. Da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših na zemlji, za koju se zakleo Gospod očevima vašim da će im je dati, kao dani nebesa nad zemljom.

---

³⁹Običaj je da se ovaj stih čita tiše.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר
 אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ
 לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם
 וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַכַּנָּף פֶּתִיל תְּכֵלֶת:
 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
 אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־
 תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם
 אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

וּמִזֶּה סֵמּוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֵמֶת:

אֵמֶת וַיִּצִיב וְנִכּוֹן וְקִיָּם וַיִּשָּׂר וְנֶאֱמָן וְאֶהוּב
 וְחָבִיב וְנִחְמָד וְנָעִים וְנִזְרָא וְאֶדִיר. וּמִתְקַן
 וּמִקְבָּל וְשׂוֹב וַיִּפֶּה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם
 וָעֶד: אֵמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מִלְּפָנָיו. צוּר יַעֲקֹב
 מִגֵּן יִשְׁעָנוּ. לְדוֹר וָדָד הוּא קָיָם, וְשֵׁמוֹ קָיָם.
 וְכִסְאוֹ נִכּוֹן וּמַלְכוּתוֹ וְאֱמוּנָתוֹ לְעַד קֵימָת.

Bamidbar, Brojevi, 15:37-41

I reče Gospod Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraelovim i reci im neka naprave rese na krajevima od odeća svojih od kolena do kolena, i neka stave na resu modru nit. I imaćete rese zato da se gledajući je⁴⁰ sećate svih zapovesti Gospodjih i izvršavate ih, ne lutajući za srcem svojim i očima svojim za kojima bludite. Kako biste se sećali i izvršavali sve zapovesti Moje i bili sveti Bogu svome. Ja Sam Gospod Bog vaš Koji Sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Ja Sam Gospod Bog vaš.

Zajednica kaže: Istina je.

Predmolitelj ponavlja: Gospod Bog vaš. Istina je.

Birkat "Geula" – prvi blagoslov nakon čitanja Šema Jisrael

Istinita i čvrsta, ispravna i postojana, pravedna i verna, ljubljena i draga, poželjna i mila, strašna i moćna, ustanovljena i prihvaćena, dobra i lepa je ova reč za nas, uvek i doveka. Istina je da je Bog vasseljene Kralj naš, Stena Jakovljeva i štit spasenja našega. Od kolena do kolena, On jeste i Ime Njegovo jeste, i presto Mu je utvrđen, a kraljevstvo Njegovo i vera Njegova jesu doveka.

---

⁴⁰Modru nit.

ודבריו חיים וקיימים. נאמנים ונחמדים לעד
 ולעולמי עולמים: על אבותינו. עלינו ועל
 בנינו. ועל הורותינו. ועל כל-דורות זרע
 ישראל עבדיך. על הראשונים ועל
 האחרונים. דבר טוב וקיים באמת ובאמונה.
 חזק ולא יעבור: אמת שאתה הוא יי אלהינו
 ואלהי אבותינו. מלכנו מלך אבותינו. גואלנו
 גואל אבותינו. יוצרנו צור ישועתנו. פודנו
 ומצילנו. מעולם הוא שמך. ואין לנו עוד
 אלהים זולתך סלה:

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם. מגן
 ומושיע להם ולבניהם אחריהם בכל דור
 ודור: ברום עולם מושבך. ומשפטיך
 וצדקתך עד אפסי ארץ. אמת אשרי איש
 שישמע למצותיך ותורתך ודברך ישים על
 לבו: אמת שאתה הוא אדון לעמך. ומלך
 גבור לריב ריבם לאבות וקנים: אמת
 אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון.
 ומבלעדך אין לנו מלך גואל ומושיע.
 אמת ממצרים גאלתנו יי אלהינו. מבית
 עבדים פדיתנו. כל בכוריהם הרגת. ובכורך

Reči su Njegove žive i postojane, istinite i slasne, doveka⁴¹ i za veke vekova praocima našim, nama i deci našoj, pokolenjima našim i svim pokolenjima semena Izraela, roblja Tvog. Ranim i potonjim (pokolenjima), ova je reč večna, istinita i pouzdana, zakon neprolazan. Istina je da si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Kralj naš, Kralj otaca naših, Spasitelj naš, Spasitelj otaca naših, Sazdatelj naš, Stena spasa našega. "Spasitelj naš i izbavitelj naš," oduvek je Ime Tvoje i mi nemamo drugoga Boga osim Tebe, *Sela!*

EZRAT AVOTENU – Ti si oduvek bio pomoć praocima našim, štit i spasitelj njihov i sinovima njihovim iza njih u svakom pokolenju. U visinama vasijskim je sedište Tvoje, a sudovi Tvoji i pravda Tvoja sežu do krajeva sveta. Istina je da si Ti Gospodar naroda Svog i Kralj moćan da izvojuješ borbu njihovu, za očeve i sinove. Istina je, Ti si prvi i Ti si poslednji i osim Tebe nemamo kralja koji spasa i izbavlja. Istina je, iz Egipta si nas izbavio, Gospode Bože naš, iz doma robova si nas otkupio. Sve si prvence njihove pobio, a Svog prvenca,

⁴¹ Kada se kaže reč *doveka* treba poljubiti *cicijot* i njima pokriti oči, a potom ih ispustiti iz ruke.

יִשְׂרָאֵל גְּאֻלָּתָהּ. וַיִּם סוּף לָהֶם בְּקִעְתָּהּ. וַיִּדְרִים
 טַבְעָתָהּ. וַיִּדְרִים עֲבָרוּ יָם. וַיִּכְסּוּ מִים צְרִיהֶם.
 אַחַד מֵהֶם לֹא נֹתֵר: עַל זֹאת שִׁבְחוּ אֱהוּבִים
 וְרוֹמְמוּ לְאֵל. וְנִתְּנוּ יְרִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת
 וְתִשְׁבַּחוֹת. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי
 וְקַיִם. רֵם וְנִשְׂא. גְּדוֹל וְנוֹרָא. מִשְׁפִּיל גְּאִים
 עַדֵי אֶרֶץ. וּמִגְּבוּיָה שְׁפָלִים עַד מְרוֹם. מוֹצִיא
 אֲסִירִים. פּוֹדֵה עֲנּוּיִם. עוֹזֵר דָּלִים. הַעֲוֵנָה
 לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּעַת שׁוֹעֵם אֱלֹיוֹ: תְּהַלְלוּת
 לְאֵל עֲלִיּוֹן גְּאֻלָּם. בְּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ. מֹשֶׁה
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה.
 וְאָמְרוּ בְּלִם. מִי־כַמְכָּה בְּאֱלֹים יי מִי כַמְכָּה
 נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ. נוֹרָא תְּהַלְלוֹת. עֲשֵׂה פְלָא:
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ גְּאֻלָּים לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל
 עַל שִׁפְתַי הַיּוֹם. יַחַד כָּלֶם הוֹדּוּ וְהִמְלִיכוּ
 וְאָמְרוּ. יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד: וְנֹאמַר גְּאֻלָּנוּ יי
 צְבָאוֹת שְׁמוֹ. קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יי.
 גְּאֻלָּ יִשְׂרָאֵל:

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלְלוֹתֶךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
 אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.

Izrael, si izbavio. More si trstikovo za njih razdvojio i dušmane potopio, a ljubimci su Tvoji prošli morem. Vode prekriše neprijatelje njihove, nijedan ne preostade. Zbog svega ovoga, ljubljeni⁴² slaviše i uzvisivaše Boga, i miljenici uzneše hvalospeve, pesme i ode, blagoslove i zahvalnice Kralju, Bogu živom i večnom, uzvišenom i uznesenom, velikom i strašnom, Koji ohole do zemlje ponizuje, krotke do visina uzdiže, oslobađa sužnje, izbavlja ponizne, pomaže nevoljne, Koji uslišava narod Svoj, Izrael, u času kada k Njemu vapi. Hvalospeve⁴³ uzneše Bogu Svevišnjem, Spasitelju njihovom, neka je blagosloven i blagosiljan On. Mojsije i deca Izraela zakliktaše Tebi pesmom u neopisivoj radosti i kliktaše svi: "Ko je poput Tebe među bogovima, o, Gospode? Ko je poput Tebe slavan u svetosti, strašan u hvali i čudesa čini?"⁴⁴ Novom pesmom slaviše spaseni Ime Tvoje veliko na obali morskoj, svi kao jedan hvalu odaše i kraljevstvo Tvoje oglasiše i na sebe primiše i zakliktaše: "Gospod će doveka kraljevati!"⁴⁵ I rečeno je: "Spasitelju naš! Gospod nad vojskama je Ime Njegovo, Svetac Izraelov."⁴⁶ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji je spasio Izrael.

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!⁴⁷

I blagoslov – Avot, Praoci

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože Jakova!

⁴² Izrael.

⁴³ Na ovom mestu treba ustati.

⁴⁴ Šemot, Izl., 15:11.

⁴⁵ Isto, 15:18.

⁴⁶ Ješajau, Is., 47:4.

⁴⁷ Ps., 51:17.

האל הגדול הגבור והנורא אל עליון. גומל
חסדים טובים. קונה הכל. וזוכר חסדי
אבות. ומביא גואל לבני בניהם למען שמו
באהבה:

נעשיית לונתים זכרנו לחיים. מלך תפן פתים. כתבנו
בספר הים. למענך אלהים חיים:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יי
מגן אברהם:

אתה גבור לעולם יי. מחיה מתים אתה.
רב להושיע:

מזירד הטל. | משיב הרוח ומזירד הגשם.

מכלכל חיים בתוך. מחיה מתים
ברחמים רבים. סומך נופלים ורופא חולים.
ומתיר אסורים. ומקום אמונתו לישיני עפר:
מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך. מלך
ממית ומחיה ומצמיח ישועה:

נעשיית: מי כמוך אב הרחמן. זוכר יצוריו ברחמים לחיים:

ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יי
מחיה המתים:

Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe radi, o, Bože živi.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avraâma.

II blagoslov – *Gevurot*, moći

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada. | Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnutule, leči bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kažemo: Ko je poput Tebe, Oče milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih, života radi.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

(*) אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וְקָדוֹשִׁים בְּכָל
 יוֹם יִהְיֶה לְךָ סֵלָה. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
 אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:
 הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמַתַּנֵּת חֶלְקוֹ. כִּי עָבַד
 נְאֻמָּן קָרְאתָ לוֹ. כְּלִיל תַּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ
 נָתַתָּ. בְּעַמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר סִינַי. וְשָׁנִי
 לַחֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ. וְכַתוּב בְּהֵן
 שְׁמִירַת שַׁבָּת. וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

(*) נְחֻמָּה הַעֲמִידָה לְאוֹרֵי:

(101) נִקְדֵּשׁ וְנִעְרִיצֵךָ כְּנוֹעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפִי קָדֵשׁ.
 הַמְשַׁלְשִׁים לְךָ קָדְשָׁה. כְּכַתוּב עַל יַד גְּבִיאֵךְ: וְקָרָא זֶה
 אֵל זֶה וְאָמַר:

(קסג) קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת. מְלֵא
 כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

(102) לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

(קסד) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:

(103) וּבְדַבְרֵי קָדְשֵׁךָ כְּתוּב לְאֹמַר:

(קסה) יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר
 וָדָר הַלְלוּיָהּ:

III blagoslov – Kedušat AŠEM, Svetinja Imena

*)Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti. Na deset dana pokljanja kažemo: Kralju Sveti.

IV blagoslov – Kedušat ajom, Svetinja dana

Mojsije se radovao daru svoga udela jer si ga nazvao *slugom vernim*.⁴⁸ Krunu sjaja si mu stavio na glavu kada je stajao pred Tobom na gori Sinaj.⁴⁹ Dve ploče kamene doneo je u ruci svojoj i na njima je bila zapisana (zapovest) o čuvanju Subote. I tako piše u Tori Tvojoj:

***) Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*,
na ovom mestu kažemo *Keduša*:**

(Predmolitelj) **NAKDIŠAH** – Posvetićemo Te i u strahu svetom poštovati Te govorom umilnim sa sabora svetih ognjenih anđela *Serafima* koji tri puta pred Tobom “svetinja”⁵⁰ kazuju, kako je pisano prema proroku Tvom: “I klicahu jedan drugome govoreći:

(Molitvena zajednica) **Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!**⁵¹

(Predmolitelj) Naspram njih slave i kazuju:

(Molitvena zajednica) **“Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”**⁵²

(Predmolitelj) I u svetim Tvojim rečima pisano je:

(Molitvena zajednica) **“Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*”**⁵³

⁴⁸ Videti Bamidbar, Br., 12:7.

⁴⁹ Videti Šemot, Izl., 34:29.

⁵⁰ Tj. *keduša*.

⁵¹ Ješajau, Isaija, 6:3.

⁵² Jehezkel, Ezekijel, 3:12.

⁵³ Ps., 146:10.

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת.
 לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית
 עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָהּ הִיא
 לְעוֹלָם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 שָׁבַת וַיָּנַחשׁ:

וְלֹא נָתַתּוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגֹיֵי הָאָרְצוֹת,
 וְלֹא הִנְחִלְתּוּ מִלְּכֵנוּ לְעֹבְדֵי אֱלִילִים.
 גַּם בְּמִנוּחַתּוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עַרְלִים, כִּי
 לְעַמּוֹד יִשְׂרָאֵל נָתַתּוּ בְּאַהֲבָה, לְזֵרַע
 יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בְּחֵרַת:

יִשְׁמְחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת,
 וְקוֹרְאֵי עֲנַג, עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי, כָּל־
 יִשְׂרָאֵל וַיִּתְעַנְּגוּ מִשׁוּבְךָ, וּבְשִׁבְעֵי רְצִיַת
 בּוֹ וְקַדְּשָׁתוּ, חֲמִידַת יָמִים אֹתוֹ קָרְאתָ,
 זְכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא

Neka čuvaju deca Izraelova Subotu!
Neka učine Subotu za sva pokolenja svoja
Savezom večnim. Između Mene i dece
Izraelove, ona je znak večni jer za šest da-
na Gospod sačini nebesa i zemlju, a u sed-
mi dan mirova i odahnu.⁵⁴

Nisi je,⁵⁵ o, Gospode Bože naš, dao na-
rodima zemlje, niti si je zaveštao, Kralju
naš, idolopoklonicima, niti će neobrezani
prebivati u njenom miru, nego si je u lju-
bavi dao narodu Tvom, Izraelu, semenu
Jakova, koga si izabrao.

Veseliće se kraljevstvu Tvom oni koji
Subotu čuvaju i milinom je zovu. Narod
koji posvećuje dan sedmi, sav će se nasiti-
ti i nauživati dobrote Tvoje. A dan sedmi -
izabrao si i posvetio i milinom dâna ga na-
zvao, sećanjem na Delo Stvaranja.

Bože naš i Bože otaca naših, milostivo
primi

---

⁵⁴ Šemot, Izl., 31:16-17.

⁵⁵ Subotu.

בְּמִנוּחָרְנוּ. קִדְשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ. שִׂים
 חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שְׁבַעֲנוּ מִפְּנֵיכָה. שִׂמַּח
 נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתֶךָ. וְמַהֲרֵ לָבֵנוּ לְעִבְדֶּךָ
 בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קִדְשֶׁךָ. וַיְנוּחוּ בָהּ כָּל
 יִשְׂרָאֵל מִקִּדְשֵׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
 מִקִּדְשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
 שְׁעָה. וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתֶךָ. וְאִשֵּׁי
 יִשְׂרָאֵל וּתְפַלְתֵם מִהָרָה בְּאַהֲבָה תִקַּבַּל
 בְּרָצוֹן. וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל
 עִמָּךְ:

כלשם חדש ונחול הנועד לזמרים:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וַיְבֵא. יַגִּיעַ יִרְאֶה וַיִּרְצֶה.
 יִשְׁמַע יִפְקֹד וַיִּזְכֹּר. זְכַרְנוּנוּ וּזְכַרְוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וּזְכַרְוֹן
 יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ. וּזְכַרְוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדֶךָ. וּזְכַרְוֹן כָּל
 עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לְפַלְטָה לְטוֹבָה. לְחַן לְחַסֵּד
 וּלְרַחֲמִים.

כלשם מודע ביום ראש החודש הזה.

נזריהם על פסח ביום חג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.

mirovanje naše. Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoj. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, u ljubavi i milosti Svoju svetu Subotu da u njoj miruje sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu.

V blagoslov – Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve - prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

Na Roš Hodeš i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nade, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na Roš Hodeš	na ovaj dan mladog meseca,
Na polupraznik Pesaha	na ovaj dan praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora,

נחיהם על סכות ביום חג הסוכות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
 לרחם בו עלינו. ולהושיענו: זכרנו יי אלהינו בו לטובה
 ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים. בדרך
 ישועה ורחמים. חום וחסד. וחמול ורחם עלינו והושיענו.
 פי אליך עינינו. פי אל מלך חנון ורחום אתה:

ואתה ברחמיך הרבים תחפוץ בנו
 ותרצנו. ותחזינה עינינו בשובך לציון
 ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שכינתו
 לציון:

(*) מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו
 ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו. צור חיינו
 ומגן ישענו. אתה הוא לדר ודר. נודה לך
 ונספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך.
 ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסיה

(*) נחמה הצמידה כשהחזן אומר מודים הקהל לומרים:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו.
 אלהי בל-בשר. יוצרנו יוצר בראשית. ברכות והודאות
 לשמך הגדול והקדוש על שהחייטנו וקיימתנו. בן חיינו
 ותקיימנו. ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך. לשמור
 חקך. ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב שלם. על שאנו
 מודים לך. ברוך אל ההודאות:

Na polupraznik *Sukota* na ovaj dan praznika koliba,
dan praznika svetog sabora,

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

VI blagoslov – *Odaa*, hvala

*)Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štiti spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja

---

*)Prilikom glasne *Amida* dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRabanam*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

שִׁבְכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל גַּפְלֹאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
 שִׁבְכָל עֵת. עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים: הַטּוֹב כִּי
 לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הַמְרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ.
 כִּי מְעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

בתוכה מותרים כאן על הנסים.

על הנסים. ועל הפורקן. ועל הגבורות. ועל התשיעות.
 ועל הנפלאות. ועל הנחמות. שעשית לאבותינו. בימים
 ההם. בזמן הזה:

בְּיַמֵּי מַתְתִּיחָה בֶן יוֹחָנָן כִּהֵן גְּדוֹל הַשְּׁמוֹנָאֵי וּבְנָיו.
 כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְשַׁבְּתָם
 סְתוּרְתֶךָ וְלַהֲעֵבִירָם מַחְבֵּי רְצוֹנְךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת צָרָתָם. רַבַּת אֶת רִיבָם. דָּגַת אֶת דִּיגָם.
 נִקְמַת אֶת נַקְמָתָם. מִסֵּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד הַלְשִׁים. וְרַבִּים
 בְּיַד מְעֻטִים. וְרַשָּׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים. וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים.
 וְחַדִּים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתֶךָ. וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ
 בְּעוֹלָמְךָ. וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפּוֹרְקָן
 כִּהְיוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּךְ בָּאוּ בְנֶיךָ לְדַבֵּר בֵּיתֶךָ. וּפָנּוּ אֶת
 הַיִּכְלָךְ. וְטָהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ. וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בַּחֲצוֹת
 קִדְשֶׁךָ. וְקָבְעוּ שְׁמוֹנֵה יָמִים אֱלֹהֵי בְהֵלֵל וּבְהוֹדוֹתָהּ. וְעָשִׂיתָ
 עִמָּהֶם נְסִים וּנְפִלְאוֹת וְגוֹרָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סֵלָה:

וְעַל כָּלָם יִתְפַּרֵּךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא תָמִיד
 שִׁמְךָ מִלִּפְנֵי לְעוֹלָם וָעֶד. וְכָל הַחַיִּים
 יִדְוֶךָ סֵלָה:

nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Na Hanuku ovde kažemo *Al anisim*.

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesa i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i daveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

נעשרת ימי השנה וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך:

ויהללו ויברכו את שםך הגדול באמת לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שםך ולך גאה להודות:

נחמה החפלה לומר החן ולהי אבותינו.

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המשלשת בתורה. הכתיבה על ידי משה עבדך. האמורה מפי אהרן ובניו הכהנים עם קרושיך קאמור: יברך יי וישמך: יאר יי פניו אליך ויחנך: ישא יי פניו אליך וישם לך שלום: ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם:

שים שלום טובה וברכה. חיים חן והסדר. צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך. וברכנו אבינו בלנו יחד באור פניך. כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים אהבה והסדר. צדקה ורחמים. ברכה ושלום. וטוב בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל ברוב עוז ושלום:

נעשרת ימי השנה לומר:

ובספר חיים ברכה ושלום. ופרנסה טובה. וישועה ונחמה. ונזרות טובות. נזכר ונכתב לפניך. אנחנו וכל עמך ישראל. לחיים טובים ולשלום:

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!* Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

Prilikom glasne *Amida* predmolitelj kaže:

Bože naš i Bože otaca naših, blagoslovi nas blagoslovom trostrukim zapisanim u Tori rukom Mojsija, sluge Tvog, a izgovaranim ustima Arona i sinova njegovih, sveštenika svetog naroda Tvog, kao što je rečeno: "Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti!"⁵⁶

VII blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spašenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

⁵⁶Bamidbar, Br., 6:24-26.

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבַרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 בְּשָׁלוֹם אָמֵן: יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן
 לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

אֱלֹהֵי נְצוּר לְשׁוֹנֵי מָרַע. וּשְׁפַתוֹתַי מִדְּבַר
 מִרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תְדוּם. וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר
 לְכָל תַּהוֹרָה. פֶּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ. וְאַחֲרֵי
 מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדוּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמוּם עָלַי
 לְרַעָה. מִהֲרֵה הַפֵּר עֲצָתָם וּקְלַקְלֵ מַה־שְּׁבוֹתָם.
 יְהִי כַּמִּין לְפָנֵי רוּחַ. וּמִלֵּאךְ יי הוֹחֵה: עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יִמִּינְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 תּוֹרָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצוּן
 יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי: יְהִי לְרָצוֹן
 אִמְרֵי פִי. וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:
 עוֹשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בִּרְחֻמָּיו יַעֲשֵׂה
 שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

נִלְשָׁה מִדָּשׁ. כַּחֲנוּכָה וּכְחֹל הַחוּצֵי אוֹנֵרִים כַּאֲן הַלֵּל חַמְלָה לְקַמֵּן.

נִשְׁמַח חֲסוּבָה אוֹנֵרִים חֲבִיבֵי עוֹלָמֵנוּ.

: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ הִטָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ
 : אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֵּךְ אֱלֹהֵי אֶתָּה
 : אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ
 : אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חֲדָשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.⁵⁷

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svi-ma koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogućići namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.⁵⁸ Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomozī desnicom Svojom i usliši me.⁵⁹ Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Na Roš Hodeš, Hanuku i Hol amoed ovde kažemo Alel (str. 721).

Na Subotu pokajanja kažemo Avinu Malkenu.

Oče naš, Kralju naš, pred Tobom smo grešili.

Oče naš, Kralju naš, nemamo Kralja osim Tebe!

Oče naš, Kralju naš, učini s nama zbog Imena Tvoga!

Oče naš, Kralju naš, obnovi nam godinu dobru!

⁵⁷ Ps., 19:15.

⁵⁸ Ps., 35:5.

⁵⁹ Ps., 60:5.

- אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ בָּטַל מֵעֲלֵינוּ כָּל-גְּזֵירוֹת קָשׁוֹת וְרַעוֹת
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ בָּטַל מִחֲשָׁבוֹת שׁוֹגְאֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ הִפְרַת עֲצַת אוֹיְבֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ כָּל־צָר וּמִשְׁטָן מֵעֲלֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ כָּל־הַדָּבָר וְהַרְבֵּב וְרַעַה וְרָעַב וְשָׂבִי וּבִזָּה
 וּמִשְׁחִית וּמִגְּפָה וְשָׂטָן וְיֵצֶר הָרַע וְהוֹלָאִים רָעִים
 מִבְּנֵי בְרִיתְךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ שְׁלַח רְפוּיָאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמְּךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ מִנַּע מִנְּפֶה מִנְּחֻלְתְּךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ זְכוֹר כִּי עָפָר אֲנַחְנוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ מַחֹל וְסֹלַח לְכֹל עֲוֹנוֹתֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ קָרַע רוּעַ גִּזֵּר דִּינֵנוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ מְהוּק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כֹּל שְׂמֵרֵי חוּבוֹתֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ טַחָה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִגִּזְרַת עֵינֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַיּוֹם טוֹבִים
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וְכִלְכָּלָה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר מַחִילָה וְסִלְיָה וּכְפָרָה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וַיְשׁוּעָה
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ זָכְרָנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ הִצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקִרְוֵב
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ הָרַם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ וְהָרַם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ הַחֲזִירְנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
 אָבִינוּ מִלְפָּנֶיךָ שְׁמַע קוֹלֵנוּ הוֹסֵם וְרַחֵם עֲלֵינוּ

Oče naš, Kralju naš, poništi nam sve teške i zle odluke!

Oče naš, Kralju naš, poništi zamisli onih koji nas mrze!

Oče naš, Kralju naš, u prah obrati zaveru neprijatelja naših!

Oče naš, Kralju naš, uništi svakog tlačitelja i dušmanina našeg!

Oče naš, Kralju naš, iskoreni kugu, mač, zlo, glad, zlorabljeništvo, pljačku, propast i pomor, iskušitelja, zao nagon i bolesti strašne između sinova Saveza Tvog!

Oče naš, Kralju naš, pošalji potpuno ozdravljenje bolesnicima naroda Tvog!

Oče naš, Kralju naš, udalji pošast od baštine Tvoje!

Oče naš, Kralju naš, spomeni se da smo prah!

Oče naš, Kralju naš, oprosti i otpusti sve prestupe naše!

Oče naš, Kralju naš, razderi zlu kob suda našeg!

Oče naš, Kralju naš, u preobilju samilosne ljubavi Tvoje poništi sve dugove naše!

Oče naš, Kralju naš, izbriši i ukloni bezakonja naša!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu dobrog života!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu uhleblja i prehrane dobre!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izvinjenja, oprosta i pokajanja!

Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izbavljenja i spasenja!

Oče naš, Kralju naš, spomeni nas se na dobar spomen pred Tobom!

Oče naš, Kralju naš, neka bi ubrzo izniklo spasenje naše!

Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) Izraela, naroda Svog!

Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) pomazanika Tvog, Mesije!

Oče naš, Kralju naš, u potpunom pokajanju⁶⁰ vrati nas pred Sebe!

Oče naš, Kralju naš, čuj glas naš, smiluj nam se i pomiluj nas!

⁶⁰ Pokajanje iz ljubavi.

- : אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ עֲשֵׂה לְמַעַן אֵם לֹא לְמַעַנֵנוּ
 : אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת הַפְּלָתָנוּ
 : אָבִינוּ מִלְפָּנֵינוּ אֵל תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְפָּנֶיךָ
 וְלִימֵךְ הַמֶּן קָרִישׁ הַהַקְבֵּל.

הוֹצֵאת סֵפֶר תּוֹרָה וּבְרַכּוֹת הַתּוֹרָה.

קורס הולאת ספר תורה ולוויים זה:

אֶתָּה הִרְאֵתָ לְדַעַת פִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים.
 אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ: אֵין כְּמוֹךָ בָּאֱלֹהִים יי. וְאֵין
 כְּמַעֲשֶׂיךָ: יְהִי יי אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה
 עִם אֲבֹתֵינוּ. אֵל יַעֲזֹבֵנוּ וְאֵל יִפְיֹשֵׁנוּ: הוֹשִׁיעָה
 אֶת עַמְּךָ וּבְרַךְ אֶת נַחֲלָתְךָ. וְרַעַם וְנִשְׂאֵם
 עַד הָעוֹלָם: וְיְהִי בְּנִסּוֹעַ הָאָרוֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה.
 קוּמָה יי וַיִּפּוֹצֵי אֵיבֶיךָ. וַיִּנּוֹסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִבְּנֵיךָ:
 קוּמָה יי לְמַנוּחַתְךָ. אֶתָּה וְאָרוֹן עֶדְךָ: כַּהֲנִיךָ
 יִלְבְּשׁוּ צִדְקָךָ. וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד
 עַבְדְּךָ אֵל תֵּשֵׁב פָּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא
 תּוֹרָה. וְדַבֵּר יי מִירוּשָׁלַם:

פוסמן לרוב הקודש ולוויים:

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם. בְּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ:
 בְּרוּךְ שְׁמָה דְמֵאֲרֵי עֲלְמָא. בְּרוּךְ כְּתִרְךָ
 וְאֶתְרְךָ. יְהִי רַעוּתְךָ עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם.

Oče naš, Kralju naš, učini to zbog Sebe ako ne zbog nas!
 Oče naš, Kralju naš, u ljubavi samilosnoj i na zadovoljstvo
 Svoje primi molitve naše! Oče naš, Kralju naš, ne odvрати
 nas praznih ruku od Sebe!

Hazan kaže *Kadiš titkabal*, str. 359.

VAĐENJE SEFER TORE I BLAGOSLOVI ZA TORU

Pre vađenja *Sefer Tore* kažemo:

Tebi je (Izraele) pokazano da znaš da je Gospod Bog i da nema drugoga osim Njega. Nema Boga poput Tebe, Gospode, i nema dela kakva su Tvoja. Neka Gospod Bog naš bude s nama kao što je bio s praocima našim, da nas ne ostavi i ne napusti. Spasi narod Svoj i baštinu Svoju blagoslovi, pasi ih i nosi ih doveka. Kada bi Kovčeg polazio, Mojsije bi govorio: "Ustani, Gospode! Neprijatelji Tvoji neka se rasprše i koji Tebe mrze neka beže pred Tobom!" Ustani, o, Gospode, k počivalištu Svom podi, Ti i Kovčeg sile Tvoje! Sveštenici Tvoji neka se odenu u pravdu, a pobožni Tvoji neka radosno kliču! Radi Davida sluge Svoga ne odvрати lica od pomazanika Svog! Jer će iz Siona izaći Tora i reč Gospodnja iz Jerusalima.⁶¹

Otvaramo *Aron akodeš* i kažemo:

Blagosloven da je Sveprisutni, blagosloven da je On Koji daje Toru narodu Svom, Izraelu, neka je blagosloven On i neka je blagosloveno Ime Njegovo.

BERIH ŠEME⁶² – Neka je blagosloveno Ime Gospodara sveta, neka je blagoslovena kruna Tvoja i mesto prebivanja Tvog. Neka milost Tvoja bude s narodom Tvojim, Izraelom, doveka.

⁶¹Devarim, Pon. zak., 4:35; Teilim, Ps., 86:8; Melahim alef, I Kr., 8:57; Ps., 28:9; Bamidbar, Br., 10:35; Ps., 132:8-10.

⁶²Zoar, Parašat Vajakel. Ladino prevod ove molitve videti na kraju knjige u Dodatku IX, str. 981.

ופירקן ימינך אחוי לעמך בבית מקדשך.
 לאמטווי לנא משוב נהורך. ולקבל עלותנא
 ברחמיך. יהא רעוא קדמך דתוריק לן חיינ
 בטיבו. ולחוא אנא עבדך פקידא פנו צדיקיא.
 למרחם עלי ולמנטר יתי. וית כל דיילי ורי
 לעמך ישראל. אנת הוא זן לכלא ומפרנס
 לכלא. אנת הוא השליט על פלא. אנת
 הוא השליט על מלכיא. ומלכותא דילך
 היא. אנא עבדא דקדשא פריך הוא.
 דסנידנא קמה. ומן קמה דיקר אוריתה בכל
 עידן ועידן. לא על אנש רתיצנא. ולא על
 בר אלהין סמיכנא. אלא באלהא דשמיא.
 דהוא אלהא דקשוט. ואוריתה קשוט.
 ונביאוהי קשוט. ומסני למעבר טבון וקשוט.
 בה אנא רחיץ. ולשמה קדישא יקירא אנא
 אמר תשבהן. יהא רעוא קדמך דתפתח
 לבי באורייתך. (ותיהב לי בגין דסרין דעברין רעיותך)
 ותשלים משאלין דלבאי ולבא דכל עמך
 ישראל לטב ולחייך ולשלם. אמן:

וכשמולין ספסר טובס לונג סתון:

צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה
 שעטרה'לו אמו ביום חתנתו וכיום שמחת לבו:
 אשרי העם ששכח לו. אשרי העם שיי אלהיו:
 גדלו ליי אתי. ונרוממה שמו יחדיו:

Spas desnice Tvoje objavi narodu Svom u Svetinji Svojoj kako bi nas obasjala dobrota isijavanja Tvog i kako bi molitve naše u ljubavi samilosnoj bile primljene. Neka bude Volja Tvoja da nam u dobru produžiš dane. Neka bih i ja ubrojan bio među pravednike kako bi mi se smilovao i kako bi sačuvao mene i sve moje i narod Tvoj, Izrael. Ti hraniš sve i uzdržavaš sve. Ti nad svima vladaš, Ti si vladar nad kraljevima, a kraljevanje je Tvoje. Ja sam rob Svetoga, neka je blagosloven On, pred Njim se prostirem i pred veličanstvom Tore Njegove u svakom trenutku. Ne uzdam se u čoveka, niti se na anđela oslanjam, nego samo u Boga nebesa, Koji je Bog istine i Čija je Tora istina i Čiji su proroci istiniti i Koji svagda čini dobro i istinu. U Njega se uzdam i Imenu Njegovom veličanstvenom i Svetom hvalospeve uznosim. Neka bude Volja Tvoja da otvoriš srce moje za Toru Tvoju (i neka bi mi dao sinove koji bi izvršavali Volju Tvoju), i neka bi ispunio želje srca mog i srca čitavog naroda Tvog, Izraela, na dobro, za život i mir. *Amen!*

Dok vadimo svitak Tore predmolitelj kaže:

CENA – Izadite, kćeri sionske, i gledajte kralja Solomona pod krunom kojom ga mati njegova okruni na dan svadbe njegove i na dan radosti srca njegovog.⁶³

AŠRE – Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!⁶⁴

GADELU – Veličajte Gospoda sa mnom, uzvisujmo Ime Njegovo zajedno!⁶⁵

⁶³Šir aširim, Pisma nad pesmama, 3:10.

⁶⁴Teilim, Ps., 144:15.

⁶⁵Ps., 34:4.

והקהל עונים: רוממו יי אלהינו. והשתחוה להרום רגליו.
 קדוש הוא: רוממו יי אלהינו. והשתחוה להר קדשו. פי
 קדוש יי אלהינו: אין קדוש כפי אין בלתיך. ואין צור
 כאלהינו: כי מי אלוה מבלעדי יי. ומי צור וולתי אלהינו:
 תורה צוה לנו משה. מורשה קהלת יעקב: עין הים היא
 לפחזקים בה. ותומכיה מאשר: דרכיה דרכי נועם. וכל
 נתיבותיה שלום: שלום רב לאהבי תורתך. ואין כמו
 ממשול: יי עו לעמו יתן. יי יברך את עמו בשלום:
 והחן לומר: כי שם יי אקרא. הבו גדל לאלהינו: הגל
 תנו עו לאלהים. ותנו כבוד לתורה:

וונציה הספר סורה. ומלאה הכתב לשם ולאוורים:

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני
 ישראל: תורה צוה לנו משה. מורשה
 קהלת יעקב: האל תמים דרכו. אמרת יי
 צרופה. מגן הוא לכל החוסים בו:

וקורא כהן ולוי ומגבה מישלל.

העולה לפני יאמר יי עמכם: חן עונה יברכה יי: וסור העולה ברכו
 את יי המבורך: החן עונה ברוך יי המבורך לעולם ועד
 והעולה סור ולומר ברוך יי המבורך לעולם ועד: ומניח:
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
 בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו:
 ברוך אתה יי נותן התורה:

Opština odgovara: Uzvisujte Gospoda, Boga našega, prostrite se ispred podnožja⁶⁶ Njegovog jer je Svet. Uzvisujte Gospoda Boga našega, prostrite se na svetoj gori Njegovoj jer je Svet Gospod Bog naš. Niko nije Svet kao Gospod, jer nema drugog osim Tebe, i nema Stene (tj. sile) kao što je Bog naš. Jer ko je Bog osim Gospoda, i ko je Stena osim Boga našega? Tora koju nam Mojsije zapovedi, nasledstvo je zboru Jakovljevom. Drvo života je onima koji se nje drže, i ko god je podupire⁶⁷ srećan je. Putevi su njeni putevi miline i sve staze njene pune mira. Obilje mira imaju oni koji ljube Toru Tvoju i u njih nema spoticanja. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

Predmolitelj kaže: Jer Ime Gospodnje ću zazivati, veličajte Boga našeg. Priznajte silu Božiju i odajte slavu Tori!⁶⁸

Podići Sefer Toru i zajednici pokazati mesto koje se čita i reći:

Ovo je Tora koju postavi Mojsije sinovima Izraela. Tora koju nam Mojsije zapovedi, nasledstvo je zboru Jakovljevom.⁶⁹

Kada se svitak Tore spusti na teva, predmolitelj kaže:

Savršen je put Božiji, reč je Gospodnja čista. On je štit svima koji se u Njega uzdaju.⁷⁰

Čitaju koen, levi i petorica koji su jisrael.

K Tori pozvani kaže: Gospod s vama!

Hazan mu odgovara: Blagoslovio te Gospod!

K Tori pozvani kaže: Blagoslovite Gospoda blagoslovenoga!

Zajednica odgovara: Blagosloven da je Gospod blagosloveni zauvek i zanavek!

K Tori pozvani kaže: Blagosloven da je Gospod blagosloveni zauvek i zanavek!

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je izabrao između naroda i dao nam Toru Svoju. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji daje Toru.

⁶⁶ Hrama Njegovog.

⁶⁷ Ispunjava zapovesti Tore.

⁶⁸ Teilim, Ps., 99:5; 99:9; Šemuel alef, I Sam., 2:2; Ps., 18:32; Devarim, Pon. zak., 33:4; Mišle, Solomonove priče, 3:18; 3:17; Ps., 119:165; 29:11; Devarim, Pon. zak., 32:3; Ps., 68:35.

⁶⁹ Devarim, Pon. zak., 4:44; 33:4.

⁷⁰ Teilim, Ps., 18:31.

ואמר קריאת התורה הנכד :

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
נָתַן לָנוּ תוֹרַתוֹ תוֹרַת אֱמֶת. וְחַיֵּי עוֹלָם נִשְׁע
בְּתוֹכֵנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי עוֹתֵן הַתּוֹרָה:**

ספר קריאת התורה הפזן אונג קדיש לביילא (דף 111) וקובץ האפטייד ונוללין ספר
התורה ולוונרים הפכרה.

בְּרַכַת הַגּוֹמֵל.

לרצונה הם לריכים להודות. יודי היס. והולני מדנכות והיולא מניח האפיריס.
והי סחלה ונרפאל. וכלם חריז יודו להי מסדו ויכומהוה נקבל פס. והנכנין:

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַגּוֹמֵל לְחַיִּים
טוֹבוֹת שְׁגַמְלָנִי כָּל־טוֹב: וְעוֹיֵן לוֹ וְעוֹסִיפִין:**

האל אשר גמלך כל-טוב וחסן וחסד ותמלה יתברך
על כל-ברכה ותהלה. הוא ברחמינו ישמרך ויגמלך לעד
כל-טוב סלה:

בְּרַכַת הַחוֹדֵשׁ

בשנת שלפני ראש חדש אומרים יחי לנון זה. והחזן מכריז את החודש.

**יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. לְכוּנֵן אֶת
בֵּית חַיֵּינוּ. וְלִהְיוּב שְׂכִינָתוֹ לְתוֹכֵנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ. וְאָמְרוּ אָמֵן:**

**יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. לְרַחֵם עַל
פְּלִיטָתֵנוּ. וְלַעֲצוֹר הַמִּגְפָּה וְהַמְשַׁחִית וְהַחֲרֹב**

Nakon čitanja *Tore* kaže se sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nam je dao Toru Svoju, Toru istinitu, i život večni usadio u nas. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji Toru daje.

Nakon čitanja *Tore* predmolitelj kaže *Kadiš lecla* (str. 411) i potom čita *maftir*, umotavamo Toru i čitamo *aftara*. Blagoslovi za *aftara* nalaze se u Dodatku X, str. 982.

BIRKAT AGOMEL

Sledeći treba da kažu blagoslov u znak zahvalnosti Bogu: 1. Onaj ko je završio putovanje brodom. 2. Onaj ko je završio putovanje po pustinji, ili neko drugo opasno putovanje. 3. Onaj ko je izašao iz zatvora. 4. Onaj ko je bolovao od neke bolesti i ozdravio. Blagoslov se kaže kada osoba posle životne opasnosti dolazi prvi put pred Toru.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji dobrim nagrađuje dužnike, Koji me je nagradio svakim dobrom.

Prisutni mu odgovaraju: *Amen!* Bog Koji te je nagradio svakim dobrom neka te On dovek obdari svakim dobrom. *Sela!*

OBJAVLJIVANJE MLADOG MESECA

Subotom pre *Roš Hodeša* molimo ovu molitvu:

Neka bude Volja Boga nebesa da se ustanovi Dom našeg Života⁷¹ i u njemu nastani Njegova Sveprisutnost, uskoro i u dane naše, i recite: *Amen*.

Neka bude Volja Boga nebesa da se smiluje ostatku našem i da zaustavi pomor, propast, mač,

---

⁷¹Zemlja Izrael iz koje crpimo život.

וְהָרַעַב וְהִשְׁכִּי וְהִבְזָה מֵעַלֵּינוּ וּמֵעַל עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. לְבָנִים לָנוּ
אֶת כָּל־חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל. הֵם וּבְנֵיהֶם וּנְשֵׂיהֶם
וְתַלְמִידֵיהֶם בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם.
וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. שֶׁנִּשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת. בְּשׁוּרוֹת יְשׁוּעוֹת
וְנִחְמוֹת. מֵאַרְבַּע כְּנַפּוֹת הָאָרֶץ. וְאָמְרוּ אָמֵן:

שנת שלפני כלש חדש אב לומר החזן נחמקוס יחי לנו.

(מְחַדֵּשׁ חֲרָשִׁים. יִקְבֹּץ נִפְרָצִים. אֲנָשִׁים וְנָשִׁים. לְעִיר
הַכְּנֻיָּה. וְזֶה הַחֲדָשׁ. לְטוֹבָה יְחַדֵּשׁ. וְרְצוֹן יֵצֵא אֵל. רַב
הַעֲלִילָה:)

מִי שֶׁעָשָׂה נִפְסִים לְאִבוֹתֵינוּ וּמִמְצָרִים גְּאֻלָּם.
הוּא יִגְאֹל אוֹתָנוּ וְיָשִׁיב בָּנִים לְגִבּוֹלָם.
בְּסִימָן טוֹב יֵהָא לָנוּ רֵאשׁ חֲדָשׁ פְּלוּי בְּיוֹם
פְּלוּי יְחַדֵּשְׁהוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלֵינוּ וְעַל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם לְטוֹבָה
וְלְבִרְכָה. לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה. לְיִשׁוּעָה וּלְנִחְמָה.
לְפִדְגָּסָה וּלְכַלְפָּלָה. לְשִׁמּוֹעוֹת טוֹבוֹת

glad, zarobljeništvo i pljačku nad nama i nad čitavim narodom Njegovim, Izraelom, i recite: *Amen*.

Neka bude Volja Boga nebesa da nam uščuva i održi sve učenjake Izraela, njih, njihove žene, decu i njihove učenike u svim mestima njihovog prebivanja, i recite: *Amen*.

Neka bude Volja Boga nebesa da čujemo i obradujemo se radosnim vestima, blagovestima spasenja i uteha, sa sve četiri strane sveta, i recite: *Amen*.

**Subotom pre meseca *ava*, umesto
Jei racon, predmolitelj kaže:**

On Koji obnavlja mesece neka sabere rasute, muškarce i žene, u gradu obnovljenom.⁷² I neka bi ovaj mesec bio obnovljen na dobro, i neka bi Bog Volju Svoju zapovedio obiljem dela moćnih.

MI – On, Koji je učinio čudesu praocima našim i izbavio ih iz Egipta neka i nas spasi i sinove u zemlju njihovu vrati. Neka bi nam u dobrom znaku bio ovaj *Roš Hodeš* (ime meseca) na dan (dan nedelje). Neka bi ga Sveti, da je blagosloven, obnovio za nas i za sav narod Njegov, Izrael, na dobro i blagoslov, na radost i veselje, na spasenje i utehu, za uhleblje i prehranu, za vesti dobre

⁷² Jerusalimu.

וּלְבִשׁוּרֹת טוֹבוֹת. וּלְגַשְׁמִים בְּעֵתָם. וּלְרַפּוּאָה
שְׁלָמָה. וּלְגֵאֲלָה קְרוּבָה וְאָמְרוּ אָמֵן:

שנת קורס לוס ירו כחמו ועברה בשנת תכתי הסדן החכמים ולימור:

אחינו בית ישראל שמעו.

צום ליום נחמנו הרביעי. ליל נכנס העשירי

יהיה יום (פלוני) יתפוך אותו הקדוש ברוך הוא לששון
ולשמחה. ברכתיב זה אמר יי צבאות צום הרביעי וצום
החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה
לששון ולשמחה ולמועדים טובים. והאמת והשלום אהבו:

תפלה על מוסל הארץ.

הנותן תישועה למלכים וממשלה לנסיכים.
ומלכותו מלכות כל-עולמים. הפוצה את
יוד עברו מהרב רעה. הנותן ביום הדין
ובמים עזים נתיבה. הוא יברך וישמור וינצור
ויעזור וירומם ויגדל ויגשא למעלה למעלה
לארוננו המלך שולטן (פלוני) ירום הודו. מלך
מלכי המלכים ברחמיו ישמרהו ויחיהו.
ומכל-צרה ונזק יצילהו: מלך מלכי המלכים
ברחמיו ירום ויגביה פוכב מערכתו. ויאריך
ימים על ממלכתו. מלך מלכי המלכים
ברחמיו יתן בלבם ובלב כל-יועציו ושריו

i radosne, za kiše u njihovo pravo vreme, za potpuno ozdravljenje i skoro otkupljenje, i recite: *Amen*.

Subotom pre posta 17. tamuza i Asara beTevet,
predmolitelj objavljuje post:

Brāco naša, Dome Izraelov, čujte:

Post (za 17. *tamuz*) četvrtog (za *Asara beTevet*) desetog biće dana (...). Neka bi ga Sveti, da je blagosloven, preobratio na radost i veselje, kao što je zapisano: "Ovako veli Gospod nad vojskama: 'Post četvrtog (meseca), i post petog (meseca), i post sedmog (meseca), i post desetog (meseca), će biti Domu Judinom na radost i veselje i praznike radosne (ako budu) ljubili istinu i mir.'" ⁷³

Molitva za dobrobit vladara i vlade

ANOTEN – Neka bi On Koji donosi spasenje kraljevima i vlast vladarima i Čije kraljevstvo je kraljevstvo svih svetova, On Koji je spasio Davida, slugu Svog, od mača zlokobnog, On Koji pokazuje put morski i stazu kroz vode pobešnele neka blagoslovi, čuva, sačuva, pomogne, uzvisi, uzveliča i visoko uzdigne našeg gospodara, kralja, vladaoca (ime), neka je uzvišeno veličanstvo njegovo. (U današnjim izdanjima stoji: sve one koji vode našu vladu i njihove savetnike.) Kralj Koji je Kralj nad svim kraljevima, neka bi ga (ih) On u samilosnoj ljubavi Svojoj sačuvarao i poživeo i od svake nevolje i zla izbavio. Kralj Koji je Kralj nad svim kraljevima neka bi On u samilosnoj ljubavi Svojoj uzdigao i uzvisio zvezdu sazvežđa njegovog i produžio dane kraljevanja njegovog. Kralj Koji je Kralj nad svim kraljevima, neka bi On u samilosnoj ljubavi Svojoj dao samilost srcu njegovom i srcima svih njegovih savetnika i poglavara

⁷³ Reč je o sledećim postovima: 17. *tamuz*, jer je *tamuz* četvrti mesec računajući od *nisana*; *Tiša beAv* jer je *av* peti mesec računajući od *nisana*; Gedaljin post, jer pada 3 *tišrija*, što je sedmi mesec računajući od *nisana*; *Asara beTevet*, jer je *tevet* deseti mesec računajući od *nisana*.

רחמנות לעשות טובה עמנו ועם כל ישראל
 אחינו. בימיו ובימינו תושע יהודה וישראל
 ישכן לבטח. ובא לציון גואל וכן יהי רצון
 ונאמר אמן:

תפלה על הקהל.

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב ומשה ואהרן
 ודוד ושלמה. וכל הקהלות הקדושות והטהורות. הוא
 יברך את כל-הקהל הקדוש הזה. גדולים וקטנים. הם
 ובניהם ונשיהם ותלמידיהם וכל-אשר להם. מלפני
 דעלמא הוא יברך יתבון. ויזכה יתבון. וישמע בקול
 צלותכון. התפרקון ותשתובון מכל-צרה ועקתא. ויהי
 מטרא דיי בסערדכם. ויגן בעדכם. ויפרוש סבת שלומו
 עליכם. וישע ביניכם אהבה ואחווה שלום ורעות. ויסלק
 שנאת הנם מביניכם. וישבור עול גלות הגוים מעל
 צואריכם. ויקיים בכם מקרא שכתוב יי אלהי אבותיכם
 יוסף עליכם בכם אלהי פעמים. ויברך אתכם כאשר דבר
 לכם. (שנת מסוכה מוסיף ויכתבכם בכפר חיים טובים) וכן
 יהי רצון ונאמר אמן:

והונחיס יהי חסיד ואשרי יושבי וכו'

יהי חסידך יי עלינו כאשר יחלנו לך:
 אשרי יושבי ביתך. עוד יהללוך סלה:
 אשרי העם שככה לו. אשרי העם שיי אלהיו:

kako bi činili dobro nama i svom Izraelu, braći našoj. Neka bi za dana njegovih i dana naših, Juda bio spasen i neka bi Izrael prebivao u miru i sigurnosti, i neka bi Spasitelj došao Sionu. I neka bi bila Volja Njegova, i recimo: *Amen*.

Predmolitelj blagosilja zajednicu.

MI ŠEBERAH – Onaj Koji je blagoslovio praoce naše, Avraâma, Isaka i Jakova, Mojsija, Arona, Davida i Solomona, i sve svete i posvećene zajednice, neka On blagoslovi ovu svetu zajednicu, velike i male, njih i sinove njihove, žene njihove, učenike njihove, i sve što je njihovo. Kralj vasseljene neka bi vas On blagoslovio i naklonjen vam bio i neka bi saslušao glas molitava vaših. Neka bi bili spasen i izbavljeni od svake nevolje i muke i neka bi vam Reč Gospodnja snagu davala i zaštita vam bila. Neka bi zastor mira razastro nad vama i usadio vam ljubav i bratstvo, mir i prijateljstvo, i neka bi među vama iskorenio mržnju bezrazložnu. Neka bi razbio jaram naroda s vratova vaših. I neka bi se na vama ispunio stih koji je napisan: "Gospod Bog otaca vaših da vas umnoži još hiljadu puta više i da vas blagoslovi kao što vam je rekao."⁷⁴ (Na *Šabat tešuva* dodajemo: I neka bi vas upisao u Knjigu života dobrog.) Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen*.

JEI – Neka je dobrota Tvoja, o, Gospode, nad nama kao što se u Tebe uzdamo.

AŠRE – Blago onima koji borave u domu Tvom i vazda Tebi u pohvalu kliču. *Sela!* Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!⁷⁵

⁷⁴Devarim, Pon. zak., 1:11.

⁷⁵Teilim, Ps., 33:22; 84:5; 144:15.

(קנה) תהלה לדוד.

אֲרוֹמְמָה אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ. וְאֶבְרַכָּה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם
וָעֶד:

בְּכָל־יוֹם אֶבְרַכְךָ. וְאֶהַלְלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

גָּדוֹל יְיָ וּמְהִלָּל מְאֹד. וְלֹגְדָתוֹ אֵין חֶקֶר:

דָּוָר לְדָוָר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ. וְגִבּוֹרֹתֶיךָ יִגְדֹּדוּ:

הֵרַר כְּבוֹד הַיּוֹדָה. וְדַבְּרֵי גִפְלֹאתֶיךָ אִישׁיחָה:

וְעֹזוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ. וְגִדְלֹתֶיךָ אִסְפְּרֶנָּה:

זָכַר רַב שׁוֹבֶךָ יִבְעִי. וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנֵי:

חֲנוּן וְרַחִים יְיָ. אֶרֶךְ אַפַּיִם וְגִדְלֵי חֶסֶד:

שׁוֹב יְיָ לְכֹל. וְרַחֲמוּ עַל כָּל־מַעֲשׂוֹ:

יִזְדוֹק יְיָ כָּל־מַעֲשֵׂיךָ. וְחַסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה:

כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ. וְגִבּוֹרֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ:

לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גִּבּוֹרֹתָיו. וְכְבוֹד הַדָּר

מַלְכוּתוֹ:

מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים. וּמִמְשַׁלְתֶּךָ

בְּכֹל דָּוָר וְדָוָר:

סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנְּפֹלִים. וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:

עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ. וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֵת

אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:

פּוֹתַח אֵת יַרְדֵּךְ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן:

(Ps. 145) Hvalospev Davidov.

Uzvisivaću Te, Bože moj, Kralju moj, blagosloviću Ime Tvoje doveka.

Svakog dana ću Tebe blagosiljati i hvalu ću Imenu Tvome doveka uznositi.

Velik je Gospod i u hvalospevima opevan je, nedokučiva je veličina Njegova! Naraštaj naraštaju opeva dela Tvoja i svemoćnost Tvoju kazuje.

O neizmernoj divoti blistavog sjaja svetlosti veličanstva Tvoga i o čudesnim znamenjima Tvojim kazivaću.

Kazuju strahotnu silu dela Tvojih i ja ću o veličini Tvojjoj pripovedati.

Razglašuju spomen obilja dobrote Tvoje i pravednosti Tvojjoj kliču.

Milostiv je i milosrdan Gospod, spor na gnev i pun dobrote.

Dobar je Gospod svima i samilosna je ljubav Njegova nad svim delima Njegovim. Hvalu će Ti odati, Gospode, sva dela Tvoja, i verni Tvoji koji se u Tebe uzdaju blagosloviće Te.

Kazivaće slavu kraljevstva Tvoga i propovedaće o velikoj sili Tvojjoj, da obznane sinovima ljudskim silu Njegovu i neizmernu divotu blistavog sjaja veličanstva kraljevstva Njegovog.

Kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih vekova i vladavina Tvoja za sva pokolenja. Podupire Gospod sve koji posreću i uspravlja sve pognute.

Oči svih su k Tebi s nadom upravljene i svakome na vreme hranu daješ.

Ruku Svoju otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoj.

צדיק יי בכל־דרכיו. וחסיד בכל־מעשיו:
קרוב יי לכל־קראיו. לכל אשר יקראהו
באמת:

רצון יראיו יעשה. ואת שועתם ישמע
ויושיעם:

שומר יי את כל־אהביו. ואת כל־הרשעים
ישמיד:

תהלת יי ידבר פי. ויברך כל־בשר שם
קדשו לעולם ועד:

ואנחנו נברך יה. מעתה ועד עולם. הללויה:
ברוך יי אשר נתן מנוחה לעמו ישראל
בכל אשר דבר. לא נפל דבר אחד מכל
דבריו הטוב אשר דבר ביד משה עבדו:
יהי יי אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו.
אל יעזבנו ואל ישנו: להפזות לבבנו אליו.
ללכת בכל־דרכיו ולשמור מצותיו וחקיו
ומשפטיו אשר צוה את אבותינו: ויהיו דברי
אלה אשר התחננתי לפני יי קרובים אל יי
אלהינו יומם ולילה. לעשות משפט עבדו
ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו: למען
דעת כל־עמי הארץ כי יי הוא האלהים אין
עוד: לא ימוש ספר התורה הזה מפיך.

Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim.

Blizu je Gospod svima koji Ga prizivaju, svima koji Ga iskreno⁷⁶ zazivaju.

Ispunjava volju onih koji Ga se boje, vapaj njihov čuje i izbavlja ih.

Čuva Gospod sve koji Ga ljube, a zlotvore sve istrebljuje.

Hvalu Gospodnju kazivaće usta moja i stvorenja će sva blagosloviti Sveto Ime Njegovo na veke vekova.

I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*⁷⁷

BARUH – Blagosloven da je Gospod Koji je mirovanje dao narodu Svom, Izraelu, kao što je obećao; nije izostala nijedna reč od svih dobrih reči Njegovih koje je govorio preko Mojsija, sluge Svoga.

JEI – Neka bi Gospod Bog naš s nama bio kao što je bio s praocima našim, da nas ne ostavi i ne napusti. Neka srca naša k Sebi prikloni da bismo hodili svim putevima Njegovim i držali zapovesti Njegove i zakone i uredbе Njegove koje je zapovedio praocima našim. I neka budu ove reči moje, kojima se molih Gospodu, blizu Gospoda Boga našega dan i noć, da bi dan za danom činio pravdu sluzi Svom i pravicu narodu Svom, Izraelu, da bi spoznali svi narodi na zemlji da je Gospod jedini Bog i da nema drugoga.⁷⁸ Neka se ne rastavlja od usta tvojih ova knjiga Tore,

⁷⁶Dosl. u istini.

⁷⁷Ps., 115:18.

⁷⁸Melahim alef, I Kr., 8:56-60.

וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלֵדָה. לְמַעַן תִּשְׁמַר לַעֲשׂוֹת
 כְּכָל-הַכְּתוּב בּוֹ. כִּי אִזּו תִּצְלִיחַ אֶת הַרְכִּיב
 וְאִזּו תִּשְׁכִּיל: הֲלֹא צִוִּיתִיךָ חֹזֶק וְאַמִּץ. אֵל
 תַּעְרוֹץ וְאֵל תַּחַת. כִּי עִמָּךָ יי אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
 אֲשֶׁר תַּלְדֶּךָ:

והסמן לומר ימלוך יי לעולם שני פסחים בקול רם:

ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר
 הללויה:

בספה שמוחזרים ספר תורה להקונו ליתרים:

(כט) מִזְמוֹר לְדָוִד. הָבּוּ לַיי בְּנֵי אֱלֹהִים. הָבּוּ
 לַיי כְּבוֹד וְעוֹז: הָבּוּ לַיי כְּבוֹד שְׁמוֹ. הִשְׁתַּחֲוּוּ
 לַיי בְּהִרְרַת קוֹדֶשׁ: קוֹל יי עַל הַמַּיִם. אֵל
 הַכְּבוֹד הַרְעִים. יי עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל יי
 בַּפֶּתַח. קוֹל יי בְּהַרְרֵךְ: קוֹל יי שׁוֹבֵר אֲרָזִים.
 וַיִּשְׁבֵּר יי אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקֹדֵם כַּמּוֹ
 עֵגֶל. לְבָנוֹן וְשִׁרְיוֹן כַּמּוֹ בֶן רֵאמִים: קוֹל יי
 חוֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יי יְחִיל מִדְּבָר. יְחִיל
 יי מִדְּבַר קָדֶשׁ: קוֹל יי יְחִיל אֵילֹת וַיַּחֲשֵׁף
 יַעֲרוֹת. וּבַהֲיִכְלוֹ כִּלּוֹ אָמַר כְּבוֹד: יי לְמַפּוֹל
 יִשָּׁב. וַיִּשָּׁב יי מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יי עוֹז לְעַמּוֹ יִתָּן.
 יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

nego razmišljaj o njoj dan i noć, da držiš čineći sve što je u njoj napisano, jer ćeš tada uspjeti na putevima svojim i tada ćeš napredovati. Nisam li ti zapovedio: Budi jak i hrabar? Ne boj se i ne plaši se jer je s tobom Gospod Bog tvoj kuda god ideš.⁷⁹

Potom predmolitelj dva puta glasno kaže:

Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*⁸⁰

Vraćamo sefer Tora u Ehal i kažemo:

(Ps. 29) Hvalospev Davidov. Dajte Gospodu, o, sinovi Božiji, dajte Večnome slavu i moć. Dajte Gospodu slavu Imena Njegovog, prostrite se Gospodu u krasoti Svetinje Njegove. Ori se jeka Gospodnja nad vodama, Bog slave zagrmeo je, Gospod je nad vodama silnim. Glas je Gospodnji sila, glas je Gospodnji sjaj. Glas Gospodnji kedrove lomi, razlomio je Gospod kedrove libanske. Kao tele poskakuje od Njega Liban, i Sirjon kao bivo mlad. Glas Gospodnji seče plamen ognjeni. Glas Gospodnji potresa pustinju, potresa Gospod pustinju Kadeš. Glas Gospodnji opršta košute bremena i sa šuma odelo skida, a u Svetinji Njegovoj sve kliče: Slava! Gospod je sedeo na prestolu Svom već nad potopom, i sedeće Večni na prestolu Svom kao Kralj doveka. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

⁷⁹ Jošua, 1:8-9.

⁸⁰ Teilm, Ps., 146:10.

בשבתותיו ספר תורה לזכור לומר התון:

שׁוֹבָה לְמַעַן וְשָׁכֹן בְּבַיִת מֵאֲוִיךָ. כִּי כָל־
 פֶּה וְכָל־לָשׁוֹן יִתְּנוּ הוֹד וְהָדָר לְמַלְכוּתְךָ;
 וּבִגְנֹחַה יֹאמֶר שׁוֹבָה יְיָ רַבּוֹת אֵלֶיּוֹ יִשְׂרָאֵל;
 הַשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֹבָה. חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקָדְשׁ:

ולומר התון קדיש לשילא (ג7 410).

תפלת מוסף לשבת ולשבת ראש חדש.

אֲדָנִי שְׁבַתִּי תִפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל
 הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל
 חַסְדִּים טוֹבִים. קוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי
 אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ
 בְּאַהֲבָה:

בְּעֵשֶׂיִם לֹוֹמְרִים וְזָכְרָנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חַפְצֵן בְּחַיִּים. כְּתָבֵנו
 בְּסֵפֶר חַיִּים. לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 מְגַן אַבְרָהָם:

**Kada Sefer Toru stavljamo
u Ehal predmolitelj kaže:**

Vrati se u obitavalište Tvoje i prebivaj u Tvom izabranom prebivalištu jer će sva usta i svaki jezik odati slavu i sjaj divotni kraljevstvu Tvom. A kad bi se zaustavljali (s Kovčegom), (Mojsije) bi govorio: "Vrati se, Gospode, mirijadama hiljadama Izraelovim!" Vrati nas k Sebi, Gospode, i obratićemo se, obnovi dane naše kao što nekoć behu!

Predmolitelj kaže Kadiš leela (str. 411).

MUSAF ZA ŠABAT I ŠABAT ROŠ HODEŠ

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!¹

I blagoslov – Avot, Praoci

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avrāma, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe radi, o, Bože živi.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrāma.

---

¹ Ps. 51:17.

אתה גבור לעולם יי. מחיה מתים אתה.
 רב להושיע:

מוריד הטל. | משיב הרוח ומוריד הגשם.
קזז כסוף

מכלכל חיים בחסד. מחיה מתים
 ברחמים רבים. סומך נופלים ורופא חולים
 ומתיר אסורים. ומקים אמונתו לישני עפר:
 מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך. מלך
 ממית ומחיה ומצמיח ישועה:

ישעיהו: מי כמוך אב תרחמן. זוכר יצוריו ברחמים לתים:
 ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יי
 מחיה המתים:*

(* קדשה לשיין.)

פתר יתנו לך יי אלהינו מלאכים המוני
 מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה. יחד
 בלם קדשה לך ישלשו. בדבר האמור על
 יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר:

קדוש קדוש קדוש יי צבאות. מלא
 כל הארץ כבודו:

II blagoslov – *Gevurot*, moći

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve. i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.

Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leči bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodar moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kažemo: Ko je poput Tebe, Oče milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih, života radi.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.*)

---

*)Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*, na ovom mestu kažemo *Keduša*:

KETER JITENU – Krunu će Tebi dati, Gospode Bože naš, mnoštvo anđela gore zajedno sa narodom Tvojim, Izraelom, koji se dole okuplja. Zajedno će svi oni "svetinju"² pred Tobom tri puta kazivati, kako je rečeno preko proroka³ Tvog: "I klicahu jedan drugome govoreći:

'Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!'

---

² Tj. *Keduša*.

³ Ješajau, Is. 6:3.

אֲתָהּ קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וְקָדוֹשִׁים כָּכֵל
 יוֹם יְהִלְלוּךָ סְלָה. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
 אַתָּה; בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ;
 (נעבדך ייני תשובה: הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ);

קדושה לשיין

כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם. וּמְשַׁרְתּוֹ שׂוֹאֵלִים אֵינָה
 מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ. לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים
 וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ:

מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֵּן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ. הַמְּיַחֲדִים
 שְׁמוֹ עָרַב וְבָקָר בְּכָל־יוֹם תָּמִיד. אוֹמְרִים
 פְּעָמִים בְּאַהֲבָה:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יי אֱלֹהֵינוּ, יי אֶחָד:

הוּא אֱלֹהֵינוּ. הוּא אָבִינוּ. הוּא מֶלֶכְנוּ. הוּא
 מוֹשִׁיעֵנוּ. הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וַיַּגְאֲלֵנוּ שְׁנִית. וַיִּשְׁמִיעֵנוּ
 בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָל־חַי לְאֹמֵר: הֵן גְּאֻלְתִּי
 אֲתֶכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לְהוֹיֹת לָכֶם לֵאלֹהִים.
 אָנֹכִי יי אֱלֹהֵיכֶם: וּבְדַבְּרֵי קִדְשְׁךָ כְּתוּב לְאֹמֵר:
 יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר
 וְדָר הַלְלוּיָהּ:

III blagoslov – *Kedušat AŠEM*, Svetinja Imena

Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti. (Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju Sveti.)

Njegova Slava ispunjava svet, a Njegovi službujući anđeli pitaju: "Gde je mesto Slave Njegove kako bi Ga u strahu svetom poštovali?" Naspram njih slave i kazuju:

"Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!"⁴

S mesta Njegovog, On će se u ljubavi Svojoj samilosnoj obratiti narodu Svom koji pronosi jednotu Imena Njegovog jutrom i s večeri, svakoga dana, svagda s ljubavlju govoreći dva puta:

"Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini."⁵

On je Kralj naš, On je Spasitelj naš, On će nas spasiti i izbaviti po drugi put, i u ljubavi Svojoj samilosnoj će nam objaviti i reći pred očima svega što živi: "Evo sam vas izbavio u vremenu poslednjem kao nekada kako bih vam bio Bog." I u svetim Tvojim rečima pisano je:

"Gospod kraljuje dovek, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*"⁶

⁴ Jehezkel, Ez., 3:12.

⁵ Devarim, Pon. zak., 6:4.

⁶ Teilim, Ps., 146:10.

יח נהנין לניח חמת שבת נזקוק למטה
צרה

תפנת שבת רצית קרפנותיה.
צוית פירושיה עם סדורו נסכיה:
מענייה לעולם כבוד יקחיה:
טועמיה תיים זכו. וגם האוהבים
דבריה גדלה פהרי. אז מפיני
נצטוו צווי פעליה פראוי. ותצונו
" אלהינו להקריב פה קרבן
מוסף שבת פראוי: וכן

למשה צוית
על הר סיני
מצות שבת
זכור ושומר.
ובו צויתנו יי
אלהינו להקריב
פה קרבן מוסף
שבת פראוי:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהינו
אבותינו. שתעלנו בשמחה לארצנו.

(* בשנת כלש סדס אוחריס אתה יצת.

אתה יצרת עולמך מקדם. פלית מלאכתך ביים
השביעי. בהרת קנו מקלהאמות. ורצית קנו מקלה
הלשונות. ובהשתנו במצותיה. וקרבתנו מלכנו לעבודתך.
ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת: ותתן לנו " אלהינו
באהבה שבתות למנוחה וראשי חדשים לכפרה. ולפי
שקטאנו לפניה. " אלהינו ואלהי אבותינו. הרבה עירנו.
ושמם מקדשנו. וגלה יקרנו. וגפול כבוד מבית נשינו. ואין
אנו יכולין להקריב לפניך קרבן. ולא כהן שיכפר בעדנו:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו. שתעלנו

IV blagoslov – *Kedušat ajom*, Svetinja dana

*) **LEMOŠE** – Mojsiju si dao na gori Sinaj zapovest o Suboti da se *pamti* i *čuva*. I preko nje ga si nam zapovedio, o, Gospode Bože naš, da Subotom prinesemo žrtvu dodatnu – *musaf* – prema propisima Tvojim.

Neki umesto **LEMOŠE CIVITA** kažu:

TIKANTA ŠABAT: Ti si utvrdio Subotu, našao milost u žrtvama njenim, zapovedio si pojednosti njihove⁷ zajedno sa hlebovima koji se postavljaju na žrtvenik.⁸ Oni koji u njoj (Suboti) milinu i užitak nalaze, dovek a će baštiniti čast, oni koji je uživaju, život će zaslužiti, a oni koji ljube reči njene,⁹ veličinu su odabrali. Još tada, sa Sinaja, su im bile date zapovesti kako je treba čuvati prema propisima Tvojim. I zapovedio si nam, o, Gospode Bože naš, da Subotom prinesemo žrtvu dodatnu – *musaf* – prema propisima Tvojim.

JEI RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nas u radosti povedeš u zemlju našu

*) Subotom na *Roš Hodeš* kažemo **ATA JACARTA**.

Ti si saznao svet Tvoj od praiskona, dovršio si delo Svoje sedmoga dana, izabrao si nas između svih naroda, i milostiv nam bio između svih jezika, i posvetio si nas zapovestima Tvojim, i približio nas, Kralju naš, službi Tvojjoj, i veliko i Sveto Ime Tvoje nad nama si objavio. U ljubavi si nam Svojoj dao, Gospode Bože naš, subote za mirovanje i (praznike) Mladih meseci za oprostjenje. Ali zato što smo zgrešili pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, razrušen beše grad naš (Jerusalim), i Svetinja naša opustošena, i sjaj naš u progonstvo izgnan, i veličanstvo naše uklonjeno iz Doma života našeg. I mi ne možemo prinositi žrtve pred Tobom, niti sveštenik (*koen*) može učiniti oprost za nas.

Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nas

⁷ Videti Bamidbar, Br., 28:9-10.

⁸ Videti Vajikra, Lev., 24:5-9.

⁹ Reči Šabata su reči Tore, Ec Josef.

וּתְפַעְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ. וְשֵׁם גַּעֲשֵׂה לְפָנֶיךָ
 אֶת קָרְבָּנוֹת הַזֹּבוֹתֵינוּ. תְּמִידִין פְּסֻדִין פְּסֻדִין
 וּמוֹסָפִין כְּהִלְכָתְךָ. אֶת מוֹסֵף יוֹם הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה גַּעֲשֵׂה וּנְקָרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה
 כְּמִצּוֹת רְצוֹנְךָ. כְּמוֹ שֶׁשָּׂתַבְתָּ עָלֵינוּ
 בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ. כְּאֲמֹר:
 וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כִבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה
 תְּמִימִים. וְשְׁנֵי עִשְׂרוֹנִים סֵלֶת מִנְחָה

בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ. וּתְפַעְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ. וְשֵׁם גַּעֲשֵׂה לְפָנֶיךָ
 אֶת קָרְבָּנוֹת הַזֹּבוֹתֵינוּ. תְּמִידִין פְּסֻדִין וּמוֹסָפִין כְּהִלְכָתְךָ:
 אֶת מוֹסָפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה רֵאשׁ הַהַדָּשׁ הַזֶּה גַּעֲשֵׂה
 וּנְקָרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצּוֹת רְצוֹנְךָ. כְּמוֹ שֶׁשָּׂתַבְתָּ
 עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ. עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ כְּאֲמֹר:

וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כִבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים. וְשְׁנֵי
 עִשְׂרוֹנִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְגִסְפוֹ: עֵלֶת שֶׁבֶת
 בְּשִׂמְחָה עַל עֵלֶת הַתְּמִיד וְגִסְפָּה:

וּבְרֵאשֵׁי הַדְּשִׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֲלֶיהָ לֵוִי פְּרִים בְּנֵי בָקָר
 שְׁנַיִם. וְאֵיל אֶחָד. כִּבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה שְׁבַע הַתְּמִימִים:
 וּמִנְחָתָם וְגִסְיָתָם כְּמִדְבַר. שְׁלֹשָׁה עִשְׂרוֹנִים לֶפֶר. וְשְׁנֵי

i da nas posadiš unutar granica naših. Tamo ćemo Tebi prinositi žrtve naše obavezne, žrtve svagdašnje prema redosledu njihovom, i žrtve dodatne prema propisima njihovim, žrtvu dodatnu ovog dana subotnjeg, mi ćemo u ljubavi pripremiti i pred Tobom prineti prema zapovesti Volje Tvoje, kao što si nam zapisao u Tori Tvojoj preko Mojsija, sluge Tvoga, kao što je rečeno:¹⁰

Au dan subotnji dva jagnjeta od godine, bez mane, i dve desetine beloga brašna

---

u radosti povedeš u zemlju našu i da nas posadiš unutar granica naših. Tamo ćemo Tebi prinositi žrtve naše obavezne, žrtve svagdašnje prema redosledu njihovom, i žrtve dodatne prema propisima njihovim, žrtve dodatne ovog dana subotnjeg i ovog dana Mladog meseca, mi ćemo u ljubavi pripremiti i pred Tobom prineti prema zapovesti Volje Tvoje, kao što si nam zapisao u Tori Tvojoj preko Mojsija, sluge Tvoga, kao što je rečeno:¹¹

Au dan subotnji dva jagnjeta od godine, bez mane, i dve desetine beloga brašna pomešanog s uljem za dar s nalivom njegovim. To je subotnja žrtva paljenica svake subote osim svagdašnje žrtve paljenice i naliva njenog.

I u početak meseca svojih prinosite Gospodu žrtvu-paljenicu, po dva teleta i jednog ovna i sedam jagnjaca (svi) bez mane. I prinosnice njihove i nalive njihove kao što je rečeno:¹² I tri desetine za (svako) tele, i dve

---

¹⁰ Bamidbar, Br., 28:9-10.

¹¹ Bamidbar, Br., 28: 9-11.

¹² Isto, 28:12-14.

בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְבּוּ: עֵלְת שַׁבָּת
 בְּשַׁבְּתוֹ. עַל עֵלְת הַתְּמִיד וְנִסְבָּה:
 יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת
 וְקוֹרְאֵי עֲנִי. עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי. כָּלֵם
 יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּנוּ מִטּוֹבְךָ. וּבִשְׁבִיעֵי
 רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְּשָׁתוֹ. הַמְּדַת יָמִים אוֹתוֹ
 קְרֵאתָ. זָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

עֲשֵׂרִים לְאֵיל. וְעֶשְׂרִים לְכֶבֶשׂ. וְיָזַן כְּנִסְבּוֹ. וְשִׁעִיר לְכַפֵּר.
 וַיִּשְׂנֵי תְּמִידִין כְּהַלְבֵּתָן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. הַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
 לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. לְשִׁשּׁוֹן וְלִשְׁמֹחָה: לִישׁוּעָה וְלִנְחֻמָּה.
 לְפִרְנָסָה וְלִכְלִיפָה. לְמַחִילַת הַטָּא וְלִסְלִיחַת עֲוֹן. וַיְהִי
 הַחֹדֶשׁ הַזֶּה כּוֹף נֶקֶץ לְכָל צְרוּרֵינוּ. תְּהַלֵּךְ וְרֹאשׁ לְפִדְיוֹן
 נַפְשֵׁנוּ. כִּי בַעֲמֹךָ יִשְׂרָאֵל מִקְּל־הָאֲמוֹת כְּתִרְתָּ. וְהָיוּ
 רְאִשֵׁי הַדְּרִישִׁים לָהֶם קִבְעֵת:

יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֲנִי. עִם
 מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי. כָּלֵם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּנוּ מִטּוֹבְךָ. וּבִשְׁבִיעֵי
 רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְּשָׁתוֹ. הַמְּדַת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ. זָכַר לְמַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית:

pomešanog s uljem za dar s nalivom njegovim. To je subotnja žrtva paljenica svake Subote osim svagdašnje žrtve paljenice i naliva njegovog.

Veseliće se kraljevstvu Tvom oni koji Subotu čuvaju i milinom je zovu. Narod koji posvećuje dan sedmi, sav će se nasititi i nauživati dobrote Tvoje. A dan sedmi - izabrao si i posvetio i milinom dâna ga nazvao, sećanjem na Delo Stvaranja.

---

desetine za (svakog) ovna, i pojednu desetinu za (svako) jagnje, i vino kao naliv, i jarca jednog za oprost nje greha, i dve žrtve svagdašnje prema propisima njihovim.

Bože naš i Bože otaca naših, obnovi nam ovaj mesec na dobro i na blagoslov, na radost i veselje, na spasenje i utehu, za uhleblje i prehranu, za oprost greha i praštanje prestupa. Neka bi ovaj Mlad mesec bio kraj i svršetak svim nevoljama našim, početak i polazište otkupljenja duša naših jer si narod Tvoj, Izrael, izabrao između svih naroda i zakone (praznika) Mladih meseci za njih si ustanovio.

Veseliće se kraljevstvu Tvom oni koji Subotu čuvaju i milinom je zovu. Narod koji posvećuje dan sedmi, sav će se nasititi i nauživati dobrote Tvoje. A dan sedmi - izabrao si i posvetio i milinom dâna ga nazvao, sećanjem na Delo Stvaranja.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. רְצֵה נָא
 בְּמִנוּחֵתָנוּ. קְדִישָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ. שִׁים
 חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. שְׁבַעֲנוּ מִפְּנוּבְךָ. שִׁמַּח
 נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ
 בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קְדֻשָּׁךְ. וְיִנּוּחוּ בָּהּ כָּל
 יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
 מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
 שְׁעָה. וְהִשָּׁב הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ. וְאִשֵּׁי
 יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָתָם מִהֲרֵה בְּאַהֲבָה תִּקְפַּל
 בְּרָצוֹן. וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל
 עִמָּךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. רְצֵה נָא בְּמִנוּחֵתָנוּ. קְדִישָׁנוּ
 בְּמִצּוֹתֶיךָ. שִׁים חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. שְׁבַעֲנוּ מִפְּנוּבְךָ. שִׁמַּח
 נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קְדֻשָּׁךְ. וְיִנּוּחוּ בוּ כָּל-
 יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת
 וְיִשְׂרָאֵל וְרַאשֵׁי הַדָּשִׁים: רְצֵה וְנִרְ

Bože naš i Bože otaca naših, milostivo primi mirovanje naše. Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoj. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, u ljubavi i milosti Svoju svetu Subotu da u njoj miruje sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu.

V blagoslov – Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve - prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

Bože naš i Bože otaca naših, milostivo primi mirovanje naše. Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoj. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, u ljubavi i milosti Svoju svetu Subotu da u njoj miruje sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu, i Izrael, i Mlade mesece. **Milostivo primi . . .**

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תַּחֲפוּץ בָּנוּ
וְתִרְצֵנוּ. וְתַחֲוִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְצִיּוֹן
בְּרַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּחַוֵּר שְׂבִינָתוֹ
לְצִיּוֹן:

(*) מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּרֵנוּ. צוּר חַיֵּינוּ
וּמִגֵּן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדֶר וְדֶר. נוֹדָה לָךְ
וְגַם פֶּר תִּהְלֶתְךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ.
וְעַל גְּשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּקוֹדֶשׁ לָךְ. וְעַל גְּסִיךָ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל גְּפְלֵאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת. עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים: הַטּוֹב כִּי
לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הַמְּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ.
כִּי מֵעוֹלָם קָוִינוּ לָךְ:

(*) מִזֶּמֶן הַמִּטְוֶה כְּמִתְחַן לִוְנֵי מוֹדִים הַקָּדוֹשׁ לִוְנֵינוּ:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
אֱלֹהֵי כָל-בְּשָׂרָה. יוֹצֵרנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁהַחַיִּיתָנוּ וְקִוְּמָתָנוּ. כִּן תַּחֲוִינָנוּ
וְתִקְוֵמָנוּ. וְתִאֶסֶף גְּלוּתֵנוּ לְהַצְרֹת קְדֻשָּׁה. לְשִׁמּוֹר
חֲקוּךָ. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. וְלַעֲבֹדְךָ בְּלֵב שָׁלֵם. עַל שְׂאֵנוּ
מוֹדִים לָךְ. בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת:

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

VI blagoslov - Odaa, hvala

*) Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

---

*) Prilikom glasne *Amida* dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRabanan*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovo-me hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

בתיבתה לומר כן על הנסים.

על הנסים. ועל הפירקן. ועל הגבורות. ועל התשועות.
ועל הנפלאות. ועל הנחמות. שעשית לאבותינו. בימים
ההם. בזמן הזה:

בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו.
כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל לשפחם
מתורתך ולהעבירם מהבני רצונך. ואתה ברחמיך הרבים
עמדת להם בעת צרתם. רבת את ריבם. דנת את דינם.
נקמת את נקמתם. מסרת גבורים ביד הלשים. ורבים
ביד מעטים. ורשעים ביד צדיקים. וטמאים ביד טהורים.
וודים ביד עוסקי תורתך. ולך עשית שם גדול וקדוש
בעולםך. ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופירקן
כהיום הזה. ואתר בך באו בניך לדביר ביתך. ופנו את
היכלך. וטהרו את מקדשך. והדליקו נרות בהצרות
קרשך. וקבעו שמונה ימים אלו בהלל ובהודאה. ועשית
עמכם נסים ונפלאות וגודה לשמך הגדול סלה:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
שמך מלבנו לעולם ועד. וכלי התיים
יורוך סלה:

בבשרת ימי חסונה וכתוב לתיים טובים כל פני בריתך:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת
לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה

Na Hanuku ovde kažemo *Al anisim*.

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobođenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudes a i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!*

הָאֵל הַטּוֹב: בְּרוּךְ אַתָּה יי הַטּוֹב שְׂמֵךְ
וְלֵךְ נָא לְהוֹדוֹת:

נחמה הנכלה לומר כחן אלהינו וללהי אבותינו.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בְּרַכְנוּ בְּפִרְקָה הַמְּשֻׁלְשֶׁת
בַּתּוֹרָה. הַבְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ. הָאֲמוּרָה מִפִּי
אֱהֲרֹן וּבְנָיו הַפְּהֻנִים עִם קְדוּשֵׁךְ פְּאֲמוֹר: יְבָרְכֵךְ יי
וְיִשְׁמְרֵךְ: יֵאָר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְהַנֶּךְ: יִשָּׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ
וְיִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם: וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי
אֲבָרְכֵם:

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה. הַיּוֹם הַזֶּה וְהַסֵּד.
צְדָקָה וְרַחֲמִים. עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ.
וּבְרַכְנוּ אֲבוֹתֵינוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּאוֹר פְּנִיָּךְ. כִּי
בְּאוֹר פְּנִיָּךְ נִתַּתְּ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תּוֹרָה וְחַיִּים
אֱהָבָה וְחֶסֶד. צְדָקָה וְרַחֲמִים. בְּרָכָה וְשְׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּרוּב עוֹז וְשְׁלוֹם:

נכספת ימי חסונה לזוהרים :

וּבְסֵפֶר הַיּוֹם בְּרָכָה וְשְׁלוֹם. וּבְרַנְסָה טוֹבָה. וְיִשְׁעֵךָ
וְנַחֲמָה. וְגִזְרוֹת טוֹבוֹת. נִזְכָּר וְנִשְׁכָּח לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְהַיּוֹם טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם:

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשְׁלוֹם אֱמִן: יְהִי לְרָצוֹן אֲמַרֵי פִי. וְהִגִּינוּ
לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְנוֹאֲלֵי:

Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

Prilikom glasne *Amida* predmolitelj kaže:

Bože naš i Bože otaca naših, blagoslovi nas blagoslovom trostrukim zapisanim u Tori rukom Mojsija, sluge Tvog, a izgovaranim ustima Arona i sinova njegovih, sveštenika svetog naroda Tvog, kao što je rečeno: "Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti!"¹³

VII blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spasenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.¹³

¹³ Teilim, Ps., 19:15.

¹⁴ Bamidbar, Br., 6:24-26.

אלהי. נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר
 מרמה. ולמקללי נפשי תרום. ונפשי כעפר
 לפל תהיה. פתח לבי בתורתך. ואחרי
 מצותיך תרדוף נפשי. וכל הקמים עלי
 לרעה. מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם.
 יהיו כמין לפני רוח. ומלאך יי הנוחה: עשה
 למען שמך. עשה למען ימנך. עשה למען
 תורתך. עשה למען קדשך. למען יחלצון
 ידידיך. הושיעה ימנך וענני: יהי לרצון
 אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:
 עושה שלום במרומיו. הוא ברחמי יעשה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

והמזן חומר קדיש תתקבל (דף 358) ולאחד כך לייחוס:

אין באלהינו. אין בארוננו. אין במלכנו.
 אין במושיענו: מי באלהינו. מי בארוננו.
 מי במלכנו. מי במושיענו: נודה לאלהינו.
 נודה לארוננו. נודה למלכנו. נודה
 למושיענו: ברוך אלהינו. ברוך ארוננו.
 ברוך מלכנו. ברוך מושיענו: אתה הוא
 אלהינו. אתה הוא ארוננו. אתה הוא
 מלכנו. אתה הוא מושיענו: אתה מושיענו

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemoćući namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.¹⁵ Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomozi desnicom Svojom i usliši me.¹⁶ Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.¹⁷ Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Predmolitelj kaže *Kadiš titkabal* (str. 359) i nakon njega kažemo:

EN KELOENU¹⁸ – Niko nije poput Boga našega! Niko nije poput Gospodara našega! Niko nije poput Kralja našega! Niko nije poput Spasitelja našega! Ko je poput Boga našega? Ko je poput Gospodara našega? Ko je poput Kralja našega? Ko je poput Spasitelja našega? Hvalu odajmo Bogu našem! Hvalu odajmo Gospodaru našem! Hvalu odajmo Kralju našem! Hvalu odajmo Spasitelju našem! Neka je blagosloven Bog naš! Neka je blagosloven Gospodar naš! Neka je blagosloven Kralj naš! Neka je blagosloven Spasitelj naš! Ti si Bog naš! Ti si Gospodar naš! Ti si Kralj naš! Ti si Spasitelj naš! Ti ćeš nas spasiti!

¹⁵ Ps., 35:5.

¹⁶ Ps., 60:5.

¹⁷ Ps., 19:15.

¹⁸ Ladino prevod videti u Dodatku XI, na str. 988.

אתה תקום תרחם ציון. פי עת להננה. פי
בא מועד:

יב נתיים לומר כאן פסוק הקבוצה (דף קא6).

תנא רבי אליהו. כל השונה הלכות בכל
יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא. שנאמר
הליכות עולם לו. אל תקרי הליכות
אלא הלכות: אמר רבי אלעזר אמר רבי
חנינא. תלמידי חכמים מרבים שלום
בעולם. שנאמר וכל־בניך למודי יי ורב
שלום בניך. אל תקרי בניך אלא בוניך: יהי
שלום בחילך. שלום בארמנותיך: למען אחי
ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית יי
אלהינו אבקשה טוב לך: וראה בנים לבניך.
שלום על ישראל: שלום רב לאהבי תורתך.
ואין למו מכשול: יי עז לעמו יתן. יי יברך
את עמו בשלום:

כד־ישראל יש להם חלק לעולם הבא.
שנאמר ועמד כלם צדיקים. לעולם יירשו
ארץ. נצר מפעמי מעשה ירי להתפאר: אמר
רבי יהודה. אשרי מי שעמלו בתורה. ועשה
נחת רוח ליוצרו. גדל בשם טוב. ונפטר
בשם טוב מן העולם. ועליו אמר שלמה

Ti ćeš ustati, smilovaćeš se na Sion jer je vreme da mu se smiluješ, jer je došlo vreme!¹⁹

Ponegde je običaj na ovom mestu kazati *Pitum aketoret* (str. 87).

TANA DEVE ELIJAU²⁰ – U školi Elijauvoj se učilo: Ko god svakog dana uči propise (Tore) baštiniće Svet koji dolazi, kao što je rečeno: “Putevi sveta su Njegovi.” Ne čitaj *putevi (alihat)* nego *propisi (alahot)*. Rabi Elazar je rekao u ime Rabi Hanine²¹ “Mudri učenjaci Tore umnožavaju mir u svetu, kao što je rečeno: ‘Sinovi će tvoji učenici Gospodnji biti i obilan će mir imati sinovi tvoji.’ Ne čitaj *sinovi tvoji (banajih)* nego *graditelji tvoji (bonajih)*.” Mir neka vlada unutar bedema tvojih, spokoj u palatama tvojim. Radi braće i prijatelja svojih²² govorim: “Neka vlada mir unutar tebe.” Radi Doma Gospoda Boga našega tražiću tebi dobro. I videćeš sinove sinova svojih, mir nad Izraelom. Obilje mira imaju oni koji ljube Toru Tvoju i u njih nema spoticanja. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

KOL JISRAEL – Sav Izrael ima udela u Svetu koji dolazi, kao što je rečeno:²³ “A narod tvoj – svi su pravednici, dovek a će zemlju posedovati, grana nasada Mog, delo ruku Mojih da se njime krasim.” Rabi Jeuda reče: “Blago onome kome je Tora težak rad i koji zadovoljstvo pruža Sazdatelju svom, koji je odrastao s imenom dobrim i koji odlazi s Ovoga sveta s imenom dobrim. O njemu je Solomon

¹⁹Ps., 102:14.

²⁰Talmud Bavli, Megila, 28b.

²¹Isto, Berahot, 64a.

²²Tj. Izraela.

²³Ješajau, Is., 60:21.

בְּחֻמְתּוֹ. טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב, וַיּוֹם הַמּוֹת
 מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ: לְמוֹד תּוֹרַת הַרְבֵּה וַיִּתְּנוּ לָךְ
 שְׂכָר הַרְבֵּה. וְדַע שְׂמֵתָן שְׂכָרָן יֵל צְדִיקִים
 לְעֵתִיד לָבֵא:

רַבִּי הַנֶּנְיָה בֶּן עֲקִישָׁי אָמַר. רָצָה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. לְפִיכֵךְ הַרְבֵּה
 לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר יי הַפִּיץ לְמַעַן
 צְדָקוֹ. יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר:

סחון סומר קדיש על ישראל (דף 400).

סחון סומר בְּרַכּוּ אֶת יי הַמְּבֹרָךְ:

והקבל טובים בְּרוּךְ יי הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

עֲלִינוּ לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הַכֹּל. לְתַת גְּדֻלָּה
 לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. שֶׁלֹּא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת.
 וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׁם
 חִלְקֵנוּ כְּהֵם. וְגִזְרֵנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם. וַאֲנַחְנוּ
 מִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ.
 וּמוֹשֵׁב יִקְרוּ בַשָּׁמַיִם מִמַּעַל. וַיִּשְׁכַּנְתָּ עִזּוֹ
 בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאֵין עוֹד אַחֵר.
 אֲמַת מַלְכֵנוּ וְאַפְס זוֹלָתוֹ. כְּפָתוּב בַּתּוֹרָה.

u mudrosti svojoj rekao:²⁴ 'Bolje je dobro ime nego ulje pomazanja i dan smrtni nego dan rođenja.' Uči neprestano Toru i biće ti data velika nagrada. Znaj da je nagrada pravednicima u Vremenu koje dolazi."

RIBI HANANJA BEN AKAŠJA²⁵ je rekao: "Sveti, neka je blagosloven, je želeo da Izrael bude zaslužan, i zato mu je dao obilje Tore i zapovesti, kao što je rečeno:²⁶ "Gospodu beše mio radi pravde njegove, učini Toru velikom i slavnom."

Predmolitelj kaže *Kadiš al Jisrael* (str. 401).

Predmolitelj kaže:	BLAGOSLOVITE GOSPODA BLAGOSLOVENOGA
Opština odgovara:	BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD BLAGOSLOVENI ZAUVEK I ZANA VEK
Predmolitelj ponavlja:	BLAGOSLOVEN DA JE GOSPOD BLAGOSLOVENI ZAUVEK I ZANA VEK

Završna molitva *Alenu lešabeah*:

Na nama je da slavimo Gospodara svega, da veličamo Sazdatelja postanja, jer nas nije učinio poput naroda zemalja, niti nas je postavio poput porodica zemlje, niti nam je dodelio nasleđe poput njihovog i sudbinu poput one ostalih ljudi. Mi sebe prostiremo pred Kraljem svih kraljeva, pred Svetim, neka je blagosloven On Koji nebesa razastire i zemlju utemeljuje, i Presto Slave Njegove je na nebesima gore, a Božanska Sveprisutnost snage Njegove u najvišim visinama. On je Bog naš i nema drugoga. Uistinu, On je Kralj naš i ne postoji ništa osim Njega, kao što u Tori piše:

²⁴ Koelet, Prop., 7:1.

²⁵ Talmud Bavli, Makot 23b.

²⁶ Ješajau, Is., 42:21.

וידעת היום והשבת אל לבבך. כי יי הוא
האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת.
אין עוד:

על פן נקוה לך יי אלהינו. לראות מהרה
בתפארת עזך. להעביר גלולים מן הארץ.
והאלילים כרות יכרתון. לתקן עולם
במלכות שדי. וכל בני בשר יקראו בשמך.
להפנות אליך כל רשעי ארץ: יפירו וידעו
כל יושבי תבל. כי לך תכרע כל ברך.
תשבע כל לשון: לפניך יי אלהינו יברעו
ויפולו. ולכבוד שמך יקר יתנו. ויקבלו
כלם את עול מלכותך. ותמלוך עליהם
מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא.
ולעולמי עד תמלוך בכבוד. ככתוב בתורתך
יי ימלוך לעולם ועד: ונאמר והיה יי למלך
על כל הארץ. ביום ההוא יהיה יי אחד
ושמו אחד:

קידוש ליום שבת לסעודת מזונות.

ושמרו בני ישראל את השבת. לעשות
את השבת לדרתם ברית עולם: ביני ובין
בני ישראל אות היא לעולם. כי ששת ימים

“Znaj danas i usadi u srce svoje da je Gospod Bog gore na nebesima i dole na zemlji, nema drugog.”²⁷

AL KEN – Stoga nadu svoju u Tebe polažemo, Gospode Bože naš, da ćemo uskoro ugledati sjaj snage Tvoje kada ukloniš kumire sa zemlje, kada lažni bogovi budu potpuno uništeni, kako bi se svet usavršio u kraljevstvu Svemogućeg, kako bi svi ljudi Tvoje Ime zazivali, a svi koji na zemlji zlo čine, Tebi se obratili. Spoznaće i saznaće svi stanovnici sveta da se pred Tobom svako koleno pre-giba, da se Tobom svaki jezik zaklinje. Pred Tobom, Gospode Bože naš, će se klanjati i kolena pregibati i ničice padati i veličanstvu Imena Tvog slavu odavati i svi oni će na sebe primiti jaram kraljevstva Tvog, a Ti ćeš uskoro zakraljevati nad njima zauvek i zanavek. Jer je kraljevanje Tvoje i Ti ćeš doveka u slavi vladati, kao što je napisano u Tori Tvojoj: “Gospod će kraljevati doveka.” I reče-no je: “I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini.”²⁸

Kiduš za dan subotnji za seudat mezonot.

VEŠAMERU²⁹ – Neka čuvaju deca Izraelova Subotu! Neka učine Subotu za sva pokolenja svoja Savezom večnim. Između Mene i dece Izraelove, ona je znak večni, jer za šest dana

---

²⁷ Devarim, Pon. zak., 4:39.

²⁸ Šemot, Izl., 15:18; Zah., 14:9.

²⁹ Šemot, Izl., 31:16-17.

עֲשֵׂה יי אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּבָיִוִם
הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹשׁ:

סְבִרֵי מְרֻנָּה:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגֶּפֶן:

לח לינו מקדש על סיון אלל על ליהוה עסקה חסד ונכד:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁחֶלֶל נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ:

קידוש ליום שבת לסעודה שניה.

אֲתַקִּינוּ סְעוּדָתָא דְמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא
הַדוּתָא דְמַלְכָא קַדִּישָׁא: אֲתַקִּינוּ סְעוּדָתָא
דְמַלְכָא. דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְחַקְל תְּפוּחִין
קַדִּישִׁין וְזַעִיר אַנְפִּין וְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא אֲתִיִּין
לְסַעֲדָא בְּהַדְּהָא:

אֲסַדְר לְסַעוּדָתָא. בְּצַפְרָא דִּי שַׁבְתָּא. וְאַזְמִין
בְּהַ הַשַּׁתָּא. עַתִּיקָא קַדִּישָׁא:

נְהוּרָה יִשְׂרָי בְּהַ. בְּקַדוּשָׁא רַבָּא. וּבְחַמְרָא
טַבָּא. דְבְּהַ תַּחְדֵּי נַפְשָׁא:

יִשְׁדַּר לָן שׁוּפְרָהּ. וְנַחְוֵי בִיקְרָהּ. וְנַחְוֵי לָן
סַתְרָהּ. דְּאֲתַמַּר בְּלַחֲשִׁישָׁא:

יִגְלַה לָן טַעְמֵי. דְּבַתְרִיסַר נְהַמֵּי. דְּאִינוּן
אֵת בְּשַׁמָּה. כְּפִילָא וּקְלִישָׁא:

je učinio Gospod nebesa i zemlju, a u sedmi dan mirova i odahnu.

S vašim dopuštanjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Ukoliko nema vina da nad njim kaže blagoslov već neko drugo piće, govori sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, po Čijoj reči je sve postalo.

Kiduš za dan subotnji za drugi obrok.

ATKINU SEUDATA – Pripremite gozbu savršene vere na radost Kralja Svetoga, pripremite gozbu Kraljevu. Ovo je gozba *Polja Svetih Jabuka*, i *Umanjenjena Prisutnost* i *Drevni dana Sveti* dolaze da se goste sa njom.³⁰

ASADER LISUDATA – Pripremiću³¹ gozbu u subotnje jutro i sada ću pozvati Pradrevnog Svetog. Neka bi svetlost Njegova zasijala kroz (kazivanje) *Velikog Kiduša*³² i kroz dobro vino³³ u kojem duša uživa. Neka bi nas obasjao sjajem Svojim i dao nam da ugleđamo Slavu Njegovu i neka bi nam otkrio tajne Njegove koje se šapatom kazuju. Neka bi nam otkrio značenje dvanaest hlebova³⁴ koji predstavljaju Ime Njegovo koje se umnožava i umanjuje.³⁵

³⁰Videti komentar na str. 449, napomene 42-44.

³¹Ovo podrazumeva učenje Tore, hvaljenje Boga i činjenje dobrih dela.

³²Naziv za subotnji jutarnji *kiduš*.

³³Koje posvećujemo, neka bi Odozgo bilo posvećeno.

³⁴*Lehem apanim* koji su se nalazili na *šulhanu* u Hramu.

³⁵Četiri slova Božijeg Imena mogu se svrstati u 12 različitih redova, a 12 hlebova subotnjeg obroka predstavljaju tih 12 redova.

צְרוּרָא דְלַעִילָא. דְּבַה חַיִּי פְלָא. וְיִתְרַבֵּי
חֵילָא. וְתִיֶסֶק עַד רִישָׁא:

חֲדוּ חֲצֵדוּ חֲקֵלָא. בְּרַבּוּר וּבְקֵלָא. וּמְלִילוּ
מְלָה. מְתִיקָא בְּרוּבְשָׁא:

קָדָם רַבּוֹן עַלְמִין. בְּמַלְיָן סְתִימִין. תְּגַלְלוּ
פְּתַנְמִין. וְתִימְרוּן הַדּוּשָׁא:

לְעַטְר פְּתוּרָא. בְּרוּא יְקוּרָא. עֲמִיקָא
וּשְׁמִירָא. וְלֹא מְלִתָּא אוֹשָׁא:

וְאַלִין מְלִיא. יְהוֹן בְּרַקִיעֵיא. וְתַמְן מָאן
שְׂרִיא. הֵלָא הַהוּא שְׁמָשָׁא:

רַבּוּ וְתִיר יִסְנִי. לְעִילָא מִן דְּרַגְתָּה. וְיִסַּב בְּת
זַגְתָּה. דְּהוּת פְּרִישָׁא:

חַי יי וּבְרוּךְ צוּרִי. בְּיַי תְּתַהַלֵּל גַּפְשִׁי. בְּיַי
יי יֵאִיר נְרִי. בְּהֵלוּ נְרוֹ עַלִי רֵאשִׁי:

יי רוּעִי לֹא אֲחַסְרֵי. עַל מִי מְנוּחוֹת יִנְהַלְנִי.
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל בֶּשֶׂר. לֶחֶם חֶקֶן הַטְּרִיפְנִי:

יְהִי רַצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ. אֲתֵרָה אֱלֹהֵי קְדוּשִׁי.
תַּעֲרוּךְ לִפְנֵי שְׁלַחְנֶךָ. תְּדַשֵּׁן בְּשֶׁמֶן רֵאשִׁי:

מִי יִתֵּן מְנוּחָתִי. לִפְנֵי אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם. וְהַיְוֹתָה
שְׁלָמָה מִשְׁתֵּי. הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם:

Neka bismo prionuli uz Svevišnjeg na visinama o Kojem sav život ovisi i neka se naša snaga uveća i (molitve) naše neka okrunu glavu Njegovu. Radujte se, žeteoci polja,³⁶ glasnim izgovaranjem (svetinja) i kazivanjem reči slatkih poput meda. Pred Gospodarom svih svetova ćeš u zapretenim ročima otkriti tajne i iskazati misli nove. Ukrasićeš sto tajnama dragocenim, dubokim i skrivenim, koje se ne daju obznaniti. Ove će reči postati novi nebeski svod gde će Sveta Božija Sveprisutnost mirovati, to zaštitno sunce isceljujuće. Doseći će nedostižne visine³⁷ i On će uzeti saputnicu Svoju³⁸ od koje je bio odvojen.³⁹

HAJ ADONAJ⁴⁰ – Živ je Gospod i blagoslovljena je Stena moja! Gospodom se hvali duša moja jer Gospod sveću moju raspaljuje kad svetli svećom Svojom nad glavom mojom. Gospod je Pastir moj, ništa mi nedostajati neće, na tihe vode me vodi. On Koji daje hranu svakom stvorenju hrani me hlebom po obroku mom. Neka bude Volja Tvoja, Ti, o, Bože moj, Sveti moj, rasprostiri preda mnom trpezu Tvoju, pomaži uljem glavu moju. Ko će mi dati mesto mirovanja mog pred Gospodom Mira kako bi postelja moja savršena bila za život i mir?⁴¹

³⁶ Oni koji uče Toru.

³⁷ Onaj ko drži Šabat.

³⁸ Izrael.

³⁹ Tokom nedelje.

⁴⁰ Sastavio Hajim Isak, XVII vek.

⁴¹ II Sam., 22: 47; Ps., 34:3; 18:29; Jov, 29:3; Ps., 23:1; 136:25; Priče Solomonove, 30:8; Havakuk, 1:12; Ps., 23:5.

ושלח מלאכו לפני. ללוותי לוי. בכום
 ישועות אשא פני. מנת פוסי רוייה:
 צמאה נפשי אל יי. ומלא שבע אפמי. אל
 ההרים אשא עיני. כהלל וכשמאי:
 הדות ימים ושנות עלמים. עורה כבודי
 עורה. ועל ראשי יהיו תמים. גר מצוה ואור
 תורה:

קימה יי למנוחתני. אתה וארון עזך. קח
 נא את ברכתני. והחזק מגן חוץ:

(כ) מזמור לרוד. יי רועי לא אהסר: בנאות
 דשא ירביצני. על מי מנוחות ינהלני: נפשי
 ישובב. ינחני במעגלי צדק למען שמו: גם
 פי אלק בניא צלמות לא אירא רע. פי
 אתה עמדי. שבטך ומשענתך המה ינחמני:
 תערך לפני שלחן נגד צררי. דשנת בשמן
 ראשי פוסי רוייה: אך טוב וחסד ירדפוני
 כל ימי חיי. ושבתני בבית יי לארך ימים:

אם תשיב משבת רגלך. עשות חפצה פיום
 קדשי. וקראת לשבת ענג לקדוש יי מכבד.
 וכבדתו מעשות דרכיה ממצוא חפצה ודבר
 דבר: אז תתענג על יי והרפכתה על בכותי

On će poslati anđela Svog pred mene da me prati. Uzneću lice svoje sa peharom spasenja, udeo pehara mog se preлива. Žedna je duša moja Gospoda, neka bi On napunio žitnice moje obiljem. Ka učiteljima (doslovno: gorama) podižem oči svoje i kazujem *kiduš* kao Hilel, a ne kao Šamaj.⁴² Daj mi radost dâna i godine večnosti – 'Ustani, dušo moja, probudi se!' – tada će nad glavom mojom poput blizanaca biti žižak zapovesti i svetlost Tore. Ustani, o, Gospode, budi prisutan u mirovanju mom, Ti i kovčeg sile Tvoje. Molim Te, o, Bože, primi blagoslov moj i osnaži štit proroka Tvoga.⁴³

(Ps. 23) Hvalospev Davidov. Gospod je Pastir moj, ništa mi nedostajati neće. Na zelenoj paši, odmor mi daje, na tihe vode me vodi. Dušu mi krepí, stazama me pravednim vodi, Imena radi Svoga. I kada bih hodio dolinom senke smrti, zla se ne bih bojao, jer Ti si sa mnom. Štap Tvoj i palica Tvoja uteha su meni. Trpezu preda mnom prostireš na oči dušmanima mojim, glavu si moju uljem pomazao, čaša se moja preлива. Da! Samo dobrota i milost pratiće me u sve dane života moga i ja ću nastaviti u Domu Gospodnjem do kraja dana svojih.

IM TAŠIV – Zadržiš li nogu svoju da ne pogaziš Subotu, da ne činiš ono što je tebi drago na Moj sveti dan, i prozoveš li Subotu milinom i časnim dan Gospodu posvećen, i budeš li ga poštovao ne idući svojim putevima i ne čineći ono što je tebi drago, niti govoreći (prazne) reči i ne pregovarajući. Tada ćeš naći milinu svoju u Gospodu i Ja ću te uzneti na visine

⁴² Koji je tvrdio da subotnji blagoslov treba reći pre blagoslova nad vinom. Berahot, 51 b; Pesahim, 114 a.

⁴³ Reči proroka su u nevolji štit Izraelov, Damesek Eliezer. Pos., 24:7; Ps., 116:13; 16:5; 23:5; 42:2; Priče Solomonove 3:10; Ps., 121:1; Priče, 6:23.

אֶרֶץ. וְהֵאֱבַלְתִּיךָ נְהַלְתָּ יַעֲקֹב אָבִיךָ. כִּי כִּי
 יי דבר:

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת. לַעֲשׂוֹת
 אֵת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם כְּרִית עוֹלָם: כִּינִי וּבֵן
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם. כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים
 עָשָׂה יי אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ. וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ:

זְכוֹר אֵת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ: שֵׁשֶׁת יָמִים
 תַּעֲבֹד וַעֲשִׂיתָ כָּל־מְלֶאכֶתְךָ: וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 שָׁבַת לַיי אֱלֹהֶיךָ. לֹא תַעֲשֶׂה כָּל־מְלֶאכֶה
 אֹתָהּ וּבִנְךָ וּבִתְךָ עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וּבְהֵמָתְךָ
 וּגְרֶךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ: כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 יי אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. אֵת הַיּוֹם וְאֵת כָּל
 אֲשֶׁר בָּם וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. עַל כֵּן בִּרְךָ יי
 אֵת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ:

סְבִירֵי מְדִינָה (וּרְבֵנִין וּרְבּוּתִי):

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
 פְּרֵי הַגֶּפֶן:

וְסוּחָה כְּדִי רַב־עֵינַי וַיִּמַּן לְכָל הַמַּסּוּנִים וַיְסוּל יָדָיו וַיַּנְדֵּךְ עַל נְשִׁילַת יָדָיו וְקוּדֵס
 טִיבֵלַע פֶּלַע שְׁחִי כִכְרוֹת יִשְׁעֵךְ לְמַבְצֵעַ עַל רַחֲמָא כִכְרוֹב לְעִיל לְיָלִיל טַחַח (דף 456)
 וְאִסְרֵי יִבְלַע וַיִּנְדֵּךְ כִּרְכַח הַחוּלָה.

zemaljske i daću ti da uživaš u baštini Jakova, oca tvog, jer usta Gospodnja rekoše.⁴⁴

VEŠAMERU⁴⁵ – Neka čuvaju deca Izraelova Subotu! Neka učine Subotu za sva pokolenja svojega Savezom večnim. Između Mene i dece Izraelove, ona je znak večni jer za šest dana je sačinio Gospod nebesa i zemlju, a u sedmi dan mirova i odahnu.

ZAHOR – Seti se da posvetiš dan subotnji. Šest dana radi i obavljaš sav svoj posao. A sedmi dan je Subota, mirovanje Gospodu Bogu tvom. Tada nemoj raditi nikakav posao, ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, ni stranac koji je među kapijama tvojim. Jer je Gospod za šest dana saznao nebesa i zemlju, more i sve što je u njima, a sedmoga je dana mirovao. Stoga je blagoslovio Gospod dan subotnji i posvetio ga.⁴⁶

S vašim dopuštanjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara plod vinove loze.

I ispije četvrtinu pehara i zatim daje prisutnima da otpiju preostalo. Potom pere ruke uz blagoslov kao na strani 457.

---

⁴⁴ Ješajau, Is., 58:13-14.

⁴⁵ Šemot, Izl., 31:16-17.

⁴⁶ Isto, 20:8-11.

מנחה של שבת.

לומדים למנצח לבני קרן, ודברה, אחת הוא חי אלהיו וסמסם הקטורת. הכל
 על הסדר כמו נהנחה של חול (דף 250) ולחסיכ לומדים :

אשרי יושבי ביתך. עוד יתהללך
 סלה: אשרי העם שבכה לו. אשרי
 העם שני אלהיו:

(קמה) תהלה לדוד.

ארוממך אלהי המלך. ואברכה שמך לעולם
 ועד:

בכל יום אברכה. ואהללה שמך לעולם ועד:
 גדול יי ומהלל מאד. ולגדלתו אין חקר:
 דור לדור ישבח מעשיך. וגבורתך וגידו:
 הדר כבוד הודך. ודברי נפלאותך אשיחה
 ועוזו נראותיך יאמרו. וגדלתך אספרנה:
 זכר רב טובך יביעו. וצדקתך ירננו:
 חנון ורחום יי. ארך אפים וגדל חסד:
 טוב יי לכל. ורחמיו על כל מעשיו:
 יודוך יי כל מעשיך. וחסידיך יברכוכה:
 כבוד מלכותך יאמרו. וגבורתך ידברו:

POPODNEVNA MOLITVA ZA ŠABAT

Kažemo Ps. 84, *Vajdaber, Ata, Pitum aketoret*, prema redosledu popodnevne molitve radnim danom (str. 251-257) i potom ovde nastavljamo.

AŠRE – Blago onima koji borave u domu Tvom i vaza Tebi u pohvalu kliču. *Sela!* Blago narodu kojem je tako! Blago narodu kojem je Gospod Bog njegov!¹

(Ps. 145) Hvalospev Davidov.

Uzvisivaću Te, Bože moj, Kralju moj, blagosloviću Ime Tvoje doveka.

Svakog dana ću Tebe blagosiljati i hvalu ću Imenu Tvome doveka uznositi.

Velik je Gospod i u hvalospevima opevan je, nedokučiva je veličina Njegova!

Naraštaj naraštaju opeva dela Tvoja i svemoćnost Tvoju kazuje.

O neizmernoj divoti blistavog sjaja svetlosti veličanstva Tvoga i o čudesnim znamenjima Tvojim kazivaću.

Kazuju strahotnu silu dela Tvojih i ja ću o veličini Tvojjoj pripovedati.

Razglašuju spomen obilja dobrote Tvoje i pravednosti Tvojjoj kliču.

Milostiv je i milosrdan Gospod, spor na gnev i pun dobrote.

Dobar je Gospod svima i samilosna je ljubav Njegova nad svim delima Njegovim.

Hvalu će Ti odati, Gospode, sva dela Tvoja, i verni Tvoji koji se u Tebe uzdaju blagosloviće Te.

Kazivaće slavu kraljevstva Tvoga i propovedaće o velikoj sili Tvojjoj,

¹ Teilim, Ps., 84:5; 144:15.

לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ. וְכַבֹּד תִּדְרַר
מַלְכוּתוֹ:

מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים. וּמִמְשַׁלְתְּךָ
בְּכָל דּוֹר וָדוֹר:

סוֹמֵךְ יי לְכָל-הַנְּפִלִים. וְזוֹקֵף לְכָל-הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ. וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת
אֲבָלָם בְּעֵתוֹ:

פּוֹתֵחַ אֶת יַדְךָ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-יְהוּ רִצּוֹן:

צְדִיק יי בְּכָל-דְּרָכָיו. וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו:

קָרוֹב יי לְכָל-קְדָאָיו. לְכֹל אֲשֶׁר יִקְדָּאֵהוּ
בְּאַמַּת:

רִצּוֹן יִרְאוּ יַעֲשֶׂה. וְאֵת טוֹעֲתָם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֵם:

שׁוֹמֵר יי אֶת כָּל-אֲהָבָיו. וְאֵת כָּל-הַדְּרָשָׁיִם
יִשְׁמֹר:

תְּהִלַּת יי יִדְבַר פִּי. וּיְבָרֵךְ כָּל-בָּשָׂר שֵׁם
קְדָשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַנְחָנוּ נְבָרֵךְ יְהוָה. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשִׁבֵי פִשְׁעֵי בְּיַעֲקֹב נֹאֵם
יי: וְאֲנִי וְאֵת בְּרִיתִי אֹתָם אָמַר יי רוּחִי
אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שָׁמְתִי בְּפִיךָ. לֹא

da obznane sinovima ljudskim silu Njegovu i neizmernu divotu blistavog sjaja veličanstva kraljevstva Njegovog.

Kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih vekova i vladavina Tvoja za sva pokolenja.

Podupire Gospod sve koji posrću i uspravlja sve pognute.

Oči svih su k Tebi s nadom upravljene i svakome na vreme hranu daješ.

Ruku Svoju otvaraš i sitiš sve što živi po želji njihovoj.

Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim.

Blizu je Gospod svima koji Ga prizivaju, svima koji Ga iskreno zazivaju.²

Ispunjava volju onih koji Ga se boje, vapaj njihov čuje i izbavlja ih.

Čuva Gospod sve koji Ga ljube, a zlotvore sve istrebljuje.

Hvalu Gospodnju kazivaće usta moja i stvorenja će sva blagosloviti Sveto Ime Njegovo na veke vekova.

I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*³

UVA LECIJON – “I doći će Spasitelj Sionu i onima od (sinova) Jakova koji se obraćaju od bezakonja”, reč je Gospodnja. “A Ja – ovo je Savez Moj s njima”, veli Gospod. “Duh Moj koji je na tebi i reči Moje koje u usta tvoja metnuh neće se

²Doslovno u *istini*.

³Tešim, Ps., 115:18.

יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעְךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעְךָ
אָמַר יי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקָרָא
זֶה אֵל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יי
צְבָאוֹת מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמִקְבְּלֵי
דִין מִן דִּין וְאָמְרִין: ^{גלגס} קָדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא
עֲלָאָה בֵּית שְׂכִינְתָּה קָדִישׁ עַל אֲרֻעָא עוֹבֵד

גְּבוּרְתָּהּ. קָדִישׁ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמַיָּא. יי

צְבָאוֹת מְלֵוָא כֹּל אֲרֻעָא זִו וְיִקְרָה: ^{גקול}

וְהַשְׂאֵנִי רוּחַ וְאִשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל

בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ: וְנִטְלַתְנִי רוּחָא

^{גלגס} וְשִׁמְעִית בְּתַרִּי קֹל זִיעַ שְׂגִיָּא דְּמִשְׁבַּחִין

וְאָמְרִין בְּרִיךְ יִקְרָא דִּי מַאֲתַר בֵּית

שְׂכִינְתָּה: ^כ יי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעַד: יי

מַלְכוּתָהּ קָאִים לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמַיָּא: יי

אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שְׁמֵרָה

זֹאת לְעוֹלָם לְיַצַר מַחֲשָׁבוֹת לְבָב עַמְךָ. וְהִבֵּן

לְבָבְכֶם אֱלֹהִים: וְהוּא רַחוּם יִכְפַּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית

וְהִרְפָּה לְהַשִּׁיב אִפְסוֹ. וְלֹא יַעִיר פֶּלֶא-חֲמַתּוֹ:

כִּי אַתָּה אֲרָנִי טוֹב וְסִלַּח וְרַב חַסֵּד לְכָל-

קְרָאִיךָ: צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת:

udaljiti od usta tvojih, ni od usta semena tvoga, ni od usta semena semena tvoga”, veli Gospod, “odsad i doveka.”⁴

VEATA KADOŠ – A Ti si Svet, stoluješ nad hvalospevima Izraela.⁵ I klicahu jedan drugome govoreći: “Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!”⁶ *I jedan drugome u saglasju kliču: U sebi: “Svet u višnjim visinama nebeskim, prebivalištu Njegove Božanske Sveprisutnosti, Svet na zemlji, delu svemoći Njegove, Svet doveka i na veke vekova je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja sjaja Slave Njegove.”* Naglas: I podiže me duh i čuh za sobom glas silne grmljavine (govoreći): “Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”⁷ I podiže me duh U sebi: i čuh za sobom glas silne grmljavine kako slavu uznosi govoreći: “Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta prebivališta Njegove Božanske Sveprisutnosti!”⁸ Dovde. Gospod će kraljevati doveka!⁹ Gospod, Kraljevstvo je Njegovo ustanovljeno zauvek i za veke vekova! Gospode Bože Avráma, Isaka i Izraela, praotaca naših, čuvaj ovu (misao)⁹ doveka kao nagon misli srca naroda Tvog i srca njihova ka Sebi upravi. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj i svu jarost Svoju podizao nije. Jer si Ti, Gospode, dobar i opraštaš, i obilje je milosrđa Tvog svima koji Te zazivaju. Pravda je Tvoja pravda večna i Tora je Tvoja istina.

⁴ Ješajau, Is., 59:20-21.

⁵ Može da se prevede i ovako: A Ti, Sveti, nastavaš u hvalospevima Izraelovim. Ps., 22:4.

⁶ Ješajau, Is., 6:3.

⁷ Jehezkel, 3:12.

⁸ Šemot, Iz., 15:18.

⁹ O Keduša.

תתן אמת ליעקב. חסד לאברהם. אשר
 נשבעת לאבותינו מימי קדם: ברוך " יום
 יום יעמס לנו האל ישועתנו סלה: " צבאות
 עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: " י
 צבאות. אשרי אדם פטח פה: " הושיעה
 המלך יעננו ביום קראנו:

ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו
 מן התועים. ונתן לנו תורת אמת. וחינו עולם
 נטע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו. וישם
 בלבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו
 ולעבדו בלבב שלם. למען לא ניגע לריק
 ולא נלד לבהלה: יהי רצון מלפניך " י
 אלהינו ואלהי אבותינו. שנשמור חקך
 ומצותיך בעולם הזה. ונזכה ונחיה ונירש
 טובה וברכה לחיי העולם הבא: למען
 יזמרך כבוד ולא ידם. " אלהי לעולם אורך:
 " חפץ למען צדקו. יגדיל תורה ויאדיר:
 ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת הורשך
 " י: " אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ:
 חזקו ויאמץ לבבכם פליהמיחלים לוי:

Udeli istinu Jakovu, milost Avrâmu, kako si Se zakleo praocima našim od dana iskonskih. Blagosloven Gospod dan za danom, Koji nas dobročinstvom bremeni, On je Bog spasa našega! *Sela!* Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Gospode nad vojskama, blago čoveku koji se u Tebe uzda! Gospode, izbavi! Usliši nas, Kralju, u dan kada Te zazivamo!¹⁰

BARUH – Blagosloven da je Bog naš Koji nas je stvorio u čast Svoju i Koji nas je odvojio od zabludelih i dao nam Toru istinitu i život večni u nas usadio. On će nam otvoriti srca naša u Tori Svojoj i usadiće u srca naša ljubav prema Njemu i strah sveti prema Njemu kako bismo Volju Njegovu izvršavali i služili Mu svim srcem. Neka trud naš ne bi uzaludan bio i nizašta plodovi truda našega bili. Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da čuvamo zakone Tvoje i zapovesti Tvoje na ovome svetu i da budemo dostojni da doživimo i baštinimo dobro i blagoslov u životu Sveta koji dolazi kako bi Tebi pevala slava moja¹¹ i ne utihnula nikada. Gospode Bože moj, dovekâ ću Ti zahvaljivati. Gospodu beše mio radi pravde njegove, učini Toru velikom i slavnom. U Tebe se uzdaju oni koji znaju Ime Tvoje jer ne ostavljaš one koji Tebe traže, Gospode. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po svoj zemlji! Budite hrabri i jakog srca svi koji se u Gospoda uzdate!¹²

Predmolitelj kaže *Kodiš leela* (str. 411).

¹⁰ Divre jamim alef, I Knj. dn., 29:18; Teilim, Ps., 78:38; 86:5; 119:142; Miha, 7:20; Ps., 68:20; 46:8; 84:13; 20:10.

¹¹ Odnosi se na dušu.

¹² Ješajau, Is., 42:21; Teilim, Ps., 9:11; 8:10; 31:25.

קודם הוציא כפל המילים לומר שהזן ואני הבלתי נ פטורים.

וְאֲנִי תַפְלְתִי לְךָ יְיָ עַת רְצוּן. אֱלֹהִים בְּרַב־
הַסֶּדֶק עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ:

והנזכרין סוף ולומר ביד המקום ונדלו כמו נדף 454. וקודין נ' נכני נע
הכנוע הנלה. ולין לונגרים נ' קדים. ולחר קרילתה נוללים בית ולונגרים:

(35) מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת
לַיהוָה. וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלוּיָן. לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר
הַסֶּדֶק. וְאֲמוֹנְתֶךָ בְּיָלֹת: עָלַי עֲשׂוֹר וְעָלַי
נָבֵל. עָלַי דְּהִיּוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׁמַּחְתָּנִי יְיָ
בַּפְעֻלֶךָ. בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה נִּדְלוּ
מַעֲשֵׂיךָ יְיָ. מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחֲשַׁבּוֹתֶיךָ: אִישׁ
בְּעַר לֹא יָדַע. וּבַסִּיל לֹא יִבֵּן אֶת זֹאת:
בַּפֶּרֶח רָשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב. וַיִּצְיָצְאוּ כָל־פּוֹעֲלֵי
אֵין. לְהַשְׁמַדֵם עֲדֵי עַד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעוֹלָם
יְיָ: כִּי הִנֵּה אֵיבֹבֶךָ יְיָ. כִּי הִנֵּה אֵיבֹבֶךָ יֵאבְדוּ.
וַתִּפְרְדוּ כָל־פְּעֻלֵי אֵין: וְהָרֶם פְּרֹאִים קָרְנֵי.
בִּלְתִּי בְּשִׁמֵן רַעֲנָן: וְתִבַּט עֵינַי בְּשׂוֹרֵי. בְּקַמּוֹם
עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה אֲזִנִּי: צַדִּיק פִּתְמוֹר
יִפְרַח. פֹּארוֹ בְּלִבְנָן יִשְׁגָה: שְׂתוּלִים בְּבֵית
יְיָ. בַּחֲצֵרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִגְבוֹן
בְּשִׁיבָה. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי
יִשָּׂר יְיָ. צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָה בּוֹ:

Pre vađenja *Sefer Tore* predmolitelj kaže ovaj stih dva puta.

Aja se molim Tebi, Gospode, vreme je da se smiluješ, Bože, u obilju milosti Tvoje usliši me u istini spašenja Tvoga!¹³

Vadimo *Sefer Toru* i kažemo *Baruh aMakom, Gadelu*, sve prema redosledu kao što je na strani 565. Čitaju *koen, levi i jisrael* iz odeljka koji se čita sledećeg Šabata. Ne kažemo *Kadiš*. Nakon čitanja umotavamo *Sefer Tora* i kažemo:

(Ps. 92) Hvalospev, pesma za dan subotnji. Dobro je Gospodu hvalu odavati i pevati Imenu Tvom, Svevišnji. Javljati jutrom milost Tvoju, i vernost Tvoju noćima, uz harfu od deset žica, i uz lautu i s pesmom uz liru. Jer razveselio si me, Gospode, delima Tvojim, delima ruku Tvojih kličem. Kako su velika dela Tvoja, o, Gospode! Veoma duboke su misli Tvoje. Čovek bezuman spoznati neće, niti će ludak to razumeti. Kada bezbožnici kao trava niču i cvetaju svi koji bezakonje čine, to biva da se zanavek istrebe. A Ti si uzvišen dovek, o, Gospode. Jer, evo neprijatelji Tvoji, Gospode, jer, evo neprijatelji Tvoji propadaju i rasipaju se svi koji zlo čine. A rog moj Ti uzvišuješ kao u bivola, i uljem novim pomazan sam. I oko mi gleda na neprijatelje moje, i o dušmanima koji ustaju na mene slušaju uši moje. Kao palma cveta pravednik i kao kedar libanski raste. Koji su zasađeni u domu Gospodnjem, u predvorjima Boga našeg cvetaju. Rod i u starosti donosiće, sočni i puni svežine biće, da objave kako je Gospod pravedan! On je Stena moja i u Njemu nema nepravde.

---

¹³ Teilim, Ps., 69:14.

ומוזיקן עם להקומו. ולתור סטנטיס סיה לסינל סומטיס:

כִּי לָקַח מִיָּד נְתַתִּי לָכֶם תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזוּבֵי:
תַּבּוֹן תַּפְּלֵתִי קָטַרְתָּ לַפְּנֵיךָ. מִשָּׂאת כַּפֵּי
מִנְחַת עֶרֶב:
ואענינים סני קדיש.

אֲדֹנָי שַׁבְּתֵי תַפְקֵה וּפִי נֶגֶד תַּהֲלֹקֶד:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.
הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל
חַסְדִּים טוֹבִים. קוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי
אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ
בְּאַהֲבָה:

נענינים סומטיס וקדשו להיום. מלך חפץ בחיים. קדשו
בספר היום. למעןך אלהים היום:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מַגֵּן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ. מַחַיֵּה מֵתִים אַתָּה.
רַב לְהוֹשִׁיעַ:

מזורף

יקוץ

מִזְרִיד הַטָּל. | מוֹשִׁיב הַרוּחַ וּמִזְרִיד הַגִּשָּׁם.

מְבַלְבֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְתוֹרֵה מֵתִים
בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.

Vraćamo Sefer Toru u Ehal i kažemo:

Jer vam dobar nauk dajem, ne ostavljajte Toru Moju!
Nek izade molitva moja kao kâd pred lice Tvoje, dizanje ru-
ku mojih kao prinos večernji. Slušaj vapaj moj, Kralju moj i
Bože moj, jer se Tebi molim.¹⁴ Hazan kaže *Haci kadiš*.

AMIDA

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati
hvalu Tvoju!¹⁵

I blagoslov – *Avot, Praoci*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože
otaca naših, Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože Jakova!
Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobro-
tom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga prao-
taca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju nji-
hovom Imena radi Svog.

Na deset dana pokajanja kažemo: Spomeni nas se života
radi, o, Kralju Koji život ljubiš, upiši nas u Knjigu života, Sebe
radi, o, Bože živi.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven
da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrâma.

II blagoslov – *Gevurot, moći*

Ti si moćan dovekâ, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i
neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.

Zimi: Daješ da vetar duva
i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvi-
ma u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leći
bolesne,

¹⁴ Mišle, Solomonove priče, 4:2, Teilim, Ps., 141:2.

¹⁵ Ps. 51:17.

וּמִתִּיר אֲסוּרִים. וּמִקָּיִם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם:
 מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמֵה לָךְ. מֶלֶךְ
 מַמּוֹת וּמַחֲיָה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

עשׂים: מִי כְמוֹךָ אֱלֹהֵי הַרְהוּמֵי. וְזָכַר יִצְחָק בְּרַחֲמִים לְהַיִּים:
 וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 מֵהַיָּהּ הַמֵּתִים:

* אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ. וּקְדוּשִׁים בְּכֹל
 יוֹם יִהְיֶה לְךָ סֵלָה. כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּקְדוֹשׁ
 אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:
 עשׂים הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ:

(*) נְהַלַּח סְעוּדָה לְעוֹרִים:

(קמ) נִקְרִי שֶׁךְ וְנִעְרִיצֶךָ בְּנוֹעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קִדְשׁ.
 הַמְשַׁלְּשִׁים לָךְ קִדְשֵׁה. בְּפֶתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ: וְקָרָא זֶה
 אֵל זֶה וְאָמַר:

(קכ) קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת. מֶלֶךְ
 כָּל־הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ:

(קכ) לְעַמֹּתֶם מְשֻׁבָּחִים וְאוֹמְרִים:

(קכ) בְּרוּךְ בְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:

(קמ) וּבְדַבְרֵי קִדְשֶׁךָ פְּתוּב לְאָמַר:

(קכ) יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר
 וְדָר הַלְלוּיָהּ:

oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Na deset dana pokajanja kažemo: Ko je poput Tebe, Oče milostivi, Koji se u milosti spominje stvorenja Svojih, života radi.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

III blagoslov – *Kedušat AŠEM*, Svetinja Imena

*)Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti. Na deset dana pokajanja kažemo: Kralju Sveti.

*) Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*, na ovom mestu kažemo *Keduša*:

(Predmolitelj) **NAKDIŠAH** – Posvetićemo Te i u strahu svetom poštovati Te govorom umilnim sa sabora svetih ognjenih anđela *Serafima* koji tri puta pred Tobom “svetinju”¹⁶ kazuju, kako je pisano prema proroku Tvom: “I klicahu jedan drugome govoreći:

(Molitvena zajednica) **Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!”**¹⁷

(Predmolitelj) Naspram njih slave i kazuju:

(Molitvena zajednica) **“Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”**¹⁸

(Predmolitelj) I u svetim Tvojim rečima pisano je:

(Molitvena zajednica) **“Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! Aleluja!”**¹⁹

¹⁶Tj. *Keduša*.

¹⁷Ješajau, Isaija, 6:3.

¹⁸Jehezkel, Ezekijel, 3:12.

¹⁹Ps., 146:10.

אֶתְּה אֶחָד וְשֵׁמֶךְ אֶחָד. וְמִי כִּעֲמִיד
 יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. תִּפְאַרְת
 גְּדֹלָה וְעֹטְרַת יְשׁוּעָה. יוֹם מְנוּחָה
 וְקִדְשָׁה לְעַמְּךָ נְתַתָּ. אֲבָרְכֶם יְיָ.
 יִצְחָק יִרְמֵן; יַעֲקֹב וּבְנָיו יִנְחֹו בּוֹ.
 מְנוּחַת אֶהְבֶּה וְנִדְבָה. מְנוּחַת אִמְת
 וְאַמוּנָה. מְנוּחַת שְׁלוֹם הַשִּׁקָּט וְבִטָּח.
 מְנוּחַת שְׁלָמָה שְׂאֵתָה הוּא רוּצָה בָּהּ.
 יִפְיְרוּ בְּנֵיךְ וְיִדְעוּ כִּי מֵאֵתְךָ הוּא
 מְנוּחָתָם. וְעַל מְנוּחָתָם יִקְדִּישׁוּ אֶת
 שְׁמֶךָ;

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. רְצֵה נָא
 בְּמְנוּחָתֵנוּ. קִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. שִׂים
 חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבֶךָ. שִׂמַּח
 נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ
 בְּאַמֶּת. וְהַגְּחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 וּבְרָצוֹן שֶׁבֶת קִדְשֶׁךָ. וְיִנְחֹו בָּהּ כָּל

IV blagoslov – *Kedušat ajom*, Svetinja dana

Ti si Jedan Jedini i Ime Ti je Jedan Jedini. Ko je poput naroda Tvog, Izraela, narod jedinstven²⁰ u svetu? Slava veličine i kruna spasenja je dan mirovanja i svetosti i svetinje koji si dao narodu Tvom. Avram (mu) se radovao, Isak (mu) je kličući pevao, Jakov i sinovi njegovi su mirovali u njemu. (To je dan) mirovanja iz ljubavi i darežljivosti,²¹ mirovanja radi istine i poverenja, mirovanja radi mira, tihovanja i pouzdanja, potpunog mirovanja u kojem si našao milost.²² Neka bi spoznali sinovi Tvoji i znali da od Tebe dolazi njihovo mirovanje i da svojim mirovanjem Ime Tvoje posvećuju.²³

Bože naš i Bože otaca naših, milostivo primi mirovanje naše. Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoj. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spaseњem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, u ljubavi i milosti Svoju svetu Subotu da u njoj miruje sav

²⁰ *Goj ehad* – narod jedan kao odslik Njegovog Imena Jedan Jedini.

²¹ Subotom mirujemo radi ispunjavanja Božije zapovesti, s ljubavlju i darežljivošću srca, a ne zato što smo umorni od nedeljnog rada i napora (*Ijun Tefila*).

²² Jer i Tvorac miruje sedmog dana (*Avudraham*).

²³ Subotnjim mirovanjem svedočimo da je Bog stvorio vasseljenu.

יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלֹתֶם
שְׁעָה. וְהָשֵׁב הָעֲבוּדָה לְדַבֵּר בֵּיתְךָ. וְאִשֵּׁי
יִשְׂרָאֵל וּתְפַלְתֶּם מֵהֲרֹה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל
בְּרִצּוֹן. וְתִהְיֶה לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ:

נראה חכם ונחמד כהונתו לומדים:

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֵא. יַגִּיעַ יִרְאֶה וְיִרְצֶה.
יִשְׁמַע יִפְקֹד וְיִזְכֵּר. זְכוּרֵנוּ וּזְכוּרֵן אֲבוֹתֵינוּ. וּזְכוּרֵן
יְהוֹשִׁילֵם עִירְךָ. וּזְכוּרֵן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ. וּזְכוּרֵן כָּל
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לְפָלְטָה לְטוֹבָה. לְחַן לְחַסֵּד
וּלְרַחֲמִים.

נראה מודע ביום ראש החדש הזה.

נמריהם כל פסח ביום הג המצות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
נמריהם של סכות ביום הג הסכות הזה. ביום מקרא קדש הזה.
לרחם בו עלינו. ולהושיענו: זכרנו יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה
וּפְקָדָנוּ בּוֹ לְכִרְכָּה. וְהוֹשִׁיעֵנו בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. בְּדַבֵּר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. הוֹסֵם וְהַנְּנוֹ. וְהַמּוֹל וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו.
כִּי אֵלֶיךָ עֲנִינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ הַנֶּגֶן וְרַחֵם אֶתָּה:

Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Subotu.

V blagoslov - Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vrati službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve - prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog.

Na Roš Hodeš i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dode, dosegne, objavi i naklonost nade, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na Roš Hodeš	na ovaj dan mladog meseca,
Na polupraznik Pesaha	na ovaj dan praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora,
Na polupraznik Sukota	na ovaj dan praznika koliba, dan praznika svetog sabora,

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תַּחֲפִיץ בָּנוּ
וְתִרְצֵנוּ. וְתַחֲוֶינָה עֵינֵינוּ בְּשִׂיבָה לְצִיּוֹן
בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יי' הַמְּחַיֵּה שְׂכֵינְתָו
לְצִיּוֹן:

(" מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שְׂאֵתָה הוּא יי' אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּרנוּ. צוּר חַיֵּינוּ
וּמִן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לָדֶר וְדֶר. נוֹדָה לָךְ
וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתְךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ.
וְעַל גְּשׁוּמֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נַסִּיךְ
שֶׁבְכָל יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל גְּבֻלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְכָל עֵת. עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים: הַמּוֹב כִּי
לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הַמְּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ.
כִּי מַעֲלָם קוּיֵנוּ לָךְ:

* נחמת העמידה כשהחן אומר מודים הקהל לומר:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שְׂאֵתָה הוּא יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
אֱלֹהֵי כָל־בְּשָׂר. יוֹצֵרנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁחַיֵּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כִּן תַּחֲנוּנוּ
וְתַקִּימָנוּ. וְתִאֲסֹף גְּלוּתֵנוּ לְחַצְיוֹת קִדְשֶׁךָ. לְשִׁמּוֹר
הַקֶּן. וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. וְלַעֲבֹדְךָ בְּלֵב שָׁלֵם. עַל שְׁאֵנוּ
מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אַתָּה הוֹדָאוֹת:

A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

VI blagoslov - *Odaa*, hvala

*) Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Prilikom glasne Amida dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRaban*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

נמנכה לומרם כלן על הנבים.

על הנסים. ועל הפורקן. ועל הגבורות. ועל התשועות.
ועל הנפלאות. ועל הנקמות. שעשית לאבותינו. בימים
ההם. בזמן הזה:

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול השמונאי ובניו.
כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל לשפוקם
מתורתך ולהעבירם מחקי רצונך. ואקה ברחמיך הרבים
עמדת להם בעת צרתם. רבת את ריבם. דנת את דינם.
נקמת את נקמתם. מסרת גבורים ביד חלשים. ורבים
ביד מעטים. ורשעים ביד צדיקים. וטמאים ביד טהורים.
וודים ביד עוסקי תורתך. ורך עשית שם גדול וקרוש
בעולמך. ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן
כהיום הזה. ואחר כך באו בניך לדביר ביתך. ופנו את
היכלך. וטהרו את מקדשך. והדליקו נרות בחצרות
קדשך. וקבעו שמונה ימים אלו בהלל ובהודאה. ועשית
עמך נסים ונפלאות ונודה לשמך הגדול סלה:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
שמך מלפני לעולם ועד. וכל החיים
יודוך סלה:

נעשה ימי מסוכה וכתוב להיים טובים כל בני ברייתך:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת
לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה

Na Hanuku ovde kažemo *Al anisim*.

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetla u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesna i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Na deset dana pokajanja dodajemo: Upiši za život dobar sve sinove Saveza Tvog.

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!*

האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שמך
ולך גאה להודות:

שים שלום טובה וברכה. תיים הן וחסד.
צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך.
וברבנו אבינו בלנו יחד באור פניך. כי
באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה והיים
אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלום.
וטוב בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך
ישראל ברוב עון ושלום:

בספר ימי חסונה לומדים:

ובספר היים ברכה ושלום. ופרנסה טובה. וישועה
וגמלה. וגזרות טובות. נזכר ונפתח לפניה. אנחנו וכל
עמך ישראל. לתיים טובים ולשלום:

ברוך אתה יי המברך את עמו ישראל
בשלום אמן: יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לבי לפניך יי צורי וגואלי:

אלהי נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר
מרמה. ולמקללי נפשי תדום. ונפשי כעפר
לכל תהיה. פתח לבי בתורתך. ואחרי
מצותיך תרדוף נפשי. וכל הקמים עלי
לרעה. מהרה הפך עצתם וקלקל מחשבותם.
יהיו כמיץ לפני רוח. ומלאך יי דוחה: עשה

Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

VII blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Na deset dana pokajanja kažemo:

I u Knjizi života, blagoslova i mira, dobre prehrane, spasenja, utehe i dobrih odredaba, neka bi bili spomenuti i upisani pred Tobom, mi i sav narod Tvoj, Izrael, za dobar život i mir.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.²⁴

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogućići namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni.²⁵ Učini to

²⁴ Teilim, Ps., 19:15.

²⁵ Ps., 35:5.

לְמַעַן שְׂמַךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְנָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 תּוֹרַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצִין
 יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יִמְנָךְ וְעַנֵּנִי: יְהוָה לְרַצוֹן
 אִמְרֵי פִי. וְהַגִּיזֵן לְבִי לִפְנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:
 עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

נסתח תסונה לזמרים לבינו וללכנו.

אָבִינוּ מִלְּפָנֵי חַטָּאנוּ לִפְנֵיךְ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֱלֹהֵי אָהֳהָה
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׂמַךְ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי הַדֵּשׁ עָלֵינוּ שְׁנֵה טוֹבָה
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי כַּטֵּל מִעָלֵינוּ כְּלִי-גְזוּרָה קִשּׁוֹת וְרַעוֹת
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי כַּטֵּל מַחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי הַפֶּר גַּעַת אוֹיְבֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי כִּלְהָ כְּלִי-צַר וּמִשְׁטָן מִעָלֵינוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי כִּלְהָ הַכֵּר וְחֵרֵב וְרַעָה וְרַעֵב וְשָׂבִי וּבֹדֵה
 וּמִשְׁחִית וּמְגַפָּה וְשָׂטָן וְיָצַר הַרַע וְהוֹלְאִים רַעִים
 טַבְּנֵי בְּרִיתְךָ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְהוֹלֵי עַמְּךָ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי מִנַּע מְגַפָּה מִנְחַלְתְּךָ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי זְכוּר כִּי עַפְרָה אֶנְחָנוּ
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵי מַחוּל וּמְלַח לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ

radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbavili mili Tvoji pomozi desnicom Svojom i usliši me.²⁶ Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.²⁷ Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Na subotu pokajanja kažemo Avinu Malkenu.

Oče naš, Kralju naš, pred Tobom smo grešili.

Oče naš, Kralju naš, nemamo Kralja osim Tebe!

Oče naš, Kralju naš, učini s nama zbog Imena Tvoga!

Oče naš, Kralju naš, obnovi nam godinu dobru!

Oče naš, Kralju naš, poništi nam sve teške i zle odluke!

Oče naš, Kralju naš, poništi zamisli onih koji nas mrze!

Oče naš, Kralju naš, u prah obrati zaveru neprijatelja naših!

Oče naš, Kralju naš, uništi svakog tlačitelja i dušmanina našeg!

Oče naš, Kralju naš, iskoreni kugu, mač, zlo, glad, zarobljeništvo, pljačku, propast i pomor, iskušitelja, zao nagon i bolesti strašne između sinova Saveza Tvog!

Oče naš, Kralju naš, pošalji potpuno ozdravljenje bolesnicima naroda Tvog!

Oče naš, Kralju naš, udalji pošast od baštine Tvoje!

Oče naš, Kralju naš, spomeni se da smo prah!

Oče naš, Kralju naš, oprost i otpusti sve prestupe naše!

---

²⁶ Teilim, Ps., 60:5.

²⁷ Ps., 19:15.

אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי קָרַע הַיָּד גִּזְרֵי הַיָּגוֹן :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי מַחֲזִיק בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים כֹּל יִשְׁמְרֵי הַיְּבוֹתֵינוּ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי מַחָה וְהַעֲבֵר בְּשַׁעֲנוֹ מִנְּטֵי עֵינֶיךָ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַיּוֹם טוֹבוֹם :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וּבְלִבְלָה :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר מַהֲלָה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וַיִּשְׁעָה :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי זְכַרְנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לִפְנֶיךָ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי הַצְּמִחָה לָנוּ יִשְׁעָה בְּקִרְבֵּךְ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי הָרַם קָרָן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי וְהָרַם קָרָן מִשִּׂיחֶךָ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי הַהַזְדַּרְנוּ בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לִפְנֶיךָ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי שָׁמַע קוֹלֵנוּ הוֹם וְרַחֵם עָלֵנוּ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי עֲשֵׂה לְטַעֲנֶךָ אִם לֹא לְטַעֲנֵנוּ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ :
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֵל תְּשׁוּבָתֵנוּ רִיקָה מִלִּפְנֶיךָ :

סנה סתל זו יום סללו היה חיל לא היו אנשים זו עתה: סילת ליום אין
 לומרם צדקתך חן וחסד סתל זו לאס סתה יום סתמיום סלמיום לומר

צְדָקְתְּךָ כְּהַרְרֵי אֵל. מִיִּשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה.
 אָדָם וּבְהֵמָה הוֹשִׁיעַ יי: וְצְדָקְתְּךָ אֱלֹהִים עַד
 מָרוֹם. אִשֶׁר עָשִׂיתָ גְּדוּלוֹת אֱלֹהִים מִי כְמוֹךָ :
 צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם. וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת :

ולומר סתון קריס סתקנל נדף (358).

Oče naš, Kralju naš, razderi zlu kob suda našeg!
 Oče naš, Kralju naš, u preobilju samilosne ljubavi Tvoje poništi sve
 dugove naše!

Oče naš, Kralju naš, izbriši i ukloni bezakonja naša!
 Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu dobrog života!
 Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu uhleblja i prehrane dobre!
 Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izvinjenja, oprosta i pokajanja!
 Oče naš, Kralju naš, upiši nas u Knjigu izbavljenja i spasenja!
 Oče naš, Kralju naš, spomeni nas se na dobar spomen pred Tobom!
 Oče naš, Kralju naš, neka bi ubrzo izniklo spasenje naše!
 Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) Izraela, naroda Svog!
 Oče naš, Kralju naš, uzdigni rog (tj. moć) pomazanika Tvog, Mesije!
 Oče naš, Kralju naš, u potpunom pokajanju²⁸ vrati nas pred Sebe!
 Oče naš, Kralju naš, čuj glas naš, smiluj nam se i pomiluj nas!
 Oče naš, Kralju naš, učini to zbog Sebe ako ne zbog nas!
 Oče naš, Kralju naš, u ljubavi samilosnoj i na zadovoljstvo Svoje pri-
 mi molitve naše!
 Oče naš, Kralju naš, ne odvrati nas praznih ruku od Sebe!

Cidkateha ne kažemo praznikom, polupraznikom, subotom tokom *Hanuke*, kada je *Roš Hodeš*, *Tu bišvat*, *Šušan Purim*, *15-og adar rišon* u prestupnoj godini, ceo mesec *nisan*, *Tiša beav*, subotom između *Jom Kipura* i *Sukota*, *Pesah šeni* (14. ijar), dan nakon *Sukota* do drugog dana *hešvana*, prvih 12 dana *sivana*. Danom koji prethodi pomenutim danima i danom koji prethodi 14-om *adaru* prvom prestupne godine, *Purimu*, *Drugom Pesahu*, *Lag laOmeru* (18. ijar). Takođe ne govorimo kada je u sinagogi prisutan mladoženja, kada se održava *Berit mila*, u kući ožalošćenog za vreme *šiva*.

CIDKATEHA – Pravda Tvoja je kao planine moćne, sudovi su Tvoji kao bezdani duboki. Pravda Tvoja, o, Bože, do nebesa seže! Ti Koji si učinio dela velika, o, Bože, ko je poput Tebe? Pravda Tvoja je pravda večna i Tora Tvoja istina.²⁹

Predmolitelj kaže *Kadiš tithabal* (str. 359).

---

²⁸ Pokajanje iz ljubavi.

²⁹ Teilim, Ps., 36:7; 71:19; 119:142.

(ק"ה) הַלְלוּהָ, אֹדְהָ יי בְּכָל-לֵבָב. בְּסִיד
 יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה: גְּדִלִים מַעֲשֵׂי יי. דְּרוֹשִׁים לְכָל-
 חַפְצֵיהֶם: הוֹד וְהַדָּר פִּעְלוֹ. וְצַדִּיקְתּוֹ עוֹמֶדֶת
 לְעַד: וְזָכַר עֲשֵׂה לְנַפְלְאוֹתָיו. חֲנוּן וְרַחוּם יי:
 טָרַף נֶתַן לִירֵאָיו. יוֹכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּח
 מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ. לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם:
 מַעֲשֵׂי יְדִיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט. נְאֻמִּים כָּל-
 פְּקוּדָיו: סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם. עֲשׂוּיִם בְּאֵמֶת
 וַיִּשֶׂר: פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ. צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ.
 קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יי.
 שֶׁבֶל טוֹב לְכָל-עֲשִׂיהֶם. תְּהַלְלֵנוּ עוֹמֶדֶת
 לְעַד:

הספן לזכר קריית יהא שלמא (דף ק"ה) וזאת כד לזכור:

עֲלֵינוּ לְשִׁבְחָ לְאֶרֶן הַבַּל. לָתֵת גְּדִלָה
 לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. שְׁלֵא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת.
 וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפַּחוֹת הָאֲדָמָה. שְׁלֵא שָׁם
 חִלְקֵנוּ כְּהֵם. וְגוֹרְלֵנוּ כְּכָל הַמוֹנָם. וְאַנְחֵנוּ
 מִשְׁתַּחֲוִיִּים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֲרֶץ.

(Ps. 111) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalu ću odati Gospodu svim srcem svojim na savetu uspravnih i na saboru. Velika su dela Gospodnja, blizu svima onima koji ih ljube. Sjajno je i veličanstveno delo Njegovo i pravda Njegova ostaje doveka. Čudesima Svojim spomen postavi,³⁰ milostiv je i samilostan Gospod. Hranu daje onima koji Ga se boje, pamti doveka Savez Svoj. Silu dela Svojih objavi narodu Svom dajući im nasledstvo nârôda. Dela su ruku Njegovih istina i pravda, verne su sve zapovesti Njegove. Utvrđene su doveka i u vek veka, sazdate u istini i pravdi. Izbaavljenje je poslao narodu Svome, zapovedio je doveka Savez Svoj. Sveto je i strašno Ime Njegovo. Početak mudrosti je sveti strah Gospodnji, dobra su razuma svi koji ih tvore.³¹ Hvala Njegova ostaje u vek vekova.

Predmolitelj kaže *Kadiš jee šelama raba* (str. 361) i nakon toga kažemo:

Završna molitva *Alenu lešabeah*:

Na nama je da slavimo Gospodara svega, da veličamo Sazdatelja postanja, jer nas nije učinio poput naroda zemalja, niti nas je postavio poput porodica zemlje, niti nam je dodelio nasleđe poput njihovog i sudbinu poput one ostalih ljudi. Mi sebe prostiremo pred Kraljem svih kraljeva, pred Svetim, neka je blagosloven On Koji nebesa razastire i zemlju utemeljuje,

³⁰ Time što je dao Šabat i praznike kao i zapovesti da nas podsećaju na izlazak iz Egipta (*Raši*).

³¹ Zapovesti.

ומושב יקרו בשמים ממעל. ויטבנת עון
 בגבהי מרומים. הוא אלהינו ואין עוד אחר.
 אמת מלכנו ואפס זולתו. כפתוב בתורה.
 וידעת היום והשבת אל לבבך. כי " הוא
 האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת.
 אין עוד:

על פן נקוה לך " אלהינו. צראות מהרה
 בתפארת עזך. להעביר גלולים מן הארץ.
 והאלילים פרות יפרתון. לתפן עולם
 במלכות שדי. וכל בני בשר יקראו בשמך.
 להפנות אליך כל רשעי ארץ: יפירו וידעו
 כל יושבי תבל. כי לך תכרע כל ברך.
 תשבע כל לשון: לפניך " אלהינו יברעו
 ויפולו. ולכבוד שמך יקר יתנו. ויקבלו
 כלם את עול מלכותך. ותמלוך עליהם
 מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא.
 ולעולמי עד תמלוך בכבוד. כפתוב בתורתך
 " ימלוך לעולם ועד: ונאמר, והיה " למלך
 על כל הארץ. ביום ההוא יהיה " אחר.
 ושמו אחר:

i Presto Slave Njegove je na nebesima gore, a Božanska Sveprisutnost snage Njegove u najvišim visinama. On je Bog naš i nema drugoga. Uistinu, On je Kralj naš i ne postoji ništa osim Njega, kao što u Tori piše: "Znaj danas i usadi u srce svoje da je Gospod Bog gore na nebesima i dole na zemlji, nema drugog."³²

AL KEN – Stoga nadu svoju u Tebe polažemo, Gospode Bože naš, da ćemo uskoro ugledati sjaj snage Tvoje kada ukloniš kumire sa zemlje, kada lažni bogovi budu potpuno uništeni, kako bi se svet usavršio u kraljevstvu Svemogućeg, kako bi svi ljudi Tvoje Ime zazivali, a svi koji na zemlji zlo čine, Tebi se obratili. Spoznaće i saznaće svi stanovnici sveta da se pred Tobom svako koleno pregiba, da se Tobom svaki jezik zaklinje. Pred Tobom, Gospode Bože naš, će se klanjati i kolena pregibati i ničice padati i veličanstvu Imena Tvog slavu odavati i svi oni će na sebe primiti jaram kraljevstva Tvog, a Ti ćeš uskoro zakraljevati nad njima zauvek i zanavek. Jer je kraljevanje Tvoje i Ti ćeš doveka u slavi vladati, kao što je napisano u Tori Tvojoj: "Gospod će kraljevati doveka." I rečeno je: "I Gospod će biti Kralj nad svom zemljom, u taj dan biće Gospod Jedan i Ime Njegovo Jedan Jedini."³³

---

³²Devarim, Pon. zak., 4:39.

³³Šemot, Izl., 15:18; Zah., 14:9.

קידוש לסעודה שלישית.

אתְּקִינוּ סְעוּדָתָא דְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא
 הַדוּתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא: אַתְּקִינוּ סְעוּדָתָא
 דְּמַלְכָּא. דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְּהַקְל תְּפִיחִין
 קְדִישִׁין וְזַעִיר אַנְפִּין וְעַתִּיקָא קְדִישָׁא אַתְּיִין
 לְסַעְדָּא בְּהַדָּה:

בְּנֵי הַיְכָלָא דְּכַסִּיפִין. לְמַחֲזִי זִיו זַעִיר אַנְפִּין:
 יְהוֹן הָכָא בְּהַאי תְּכָא. דְּבִיָּה מַלְכָּא
 בְּגִלּוּפִין:

צְבוּ לְחֻדָּא בְּהַאי וְעָדָא. בְּנוּ עִירִין וְכָל
 גְּדַפִּין:

חֲרוּ הַשְׁתָּא בְּהַאי שְׁעָתָא. דְּבִיָּה רַעֲוָא
 וְלִית זַעֲפִין:

קְרִיבוּ לִי חֲזוּ חִילִי. דְּלִית דִּינִין דְּתַקִּיפִין:
 דְּבַר גְּטָלִין וְלֹא עָאֲלִין. הֵנִי כְּלָבִין דְּחַצִּיפִין:
 וְהָא אֲזַמִּין עַתִּיק יוֹמִין. לְמַנְתָּה עַדִּי יְהוֹן
 הַלְפִין:

רַעוּ דִּילִיָּה דְּגַלִּי לִיָּה. לְבַשְׂלָא בְּכָל קְלִיפִין:
 יִשׁוּי לֹזֶן בְּנוֹקְבִיהוֹן. וְיִשְׁמְרוּן בְּנוּ כַפִּין:
 הָרִי הַשְׁתָּא בְּמַנְחָתָא. בְּהַדוּתָא דְּזַעִיר
 אַנְפִּין:

KIDUŠ ZA TREĆI SUBOTNJI OBROK

ATKINU – Pripremite gozbu savršene vere na radost Kralja Svetoga, pripremite gozbu Kraljevu. Ovo je gozba *Polja Svetih Jabuka* i *Umanjenjena Prisutnost* i *Drevni dana Sveti* dolaze da se goste sa njom.³⁴

BENE EHALA – Sinovi Svetinje koji žude da ugledaju sjaj *Umanjene Prisutnosti* neka budu za ovim stolom posvećenom Kralju u radosti.³⁵ Oni žude da budu deo ovog svetog sabora među mnogokrlnim anđelima.³⁶ Budite ushićeni sada, u ovom času milosti u kojem nema gneva. Pridite mi, pogledajte snagu moju³⁷ kada nema presuda pravosnažnih. Napolju neka sami ostanu i nikada ne uđu, ti psi bestidni,³⁸ jer pozivam *Drevnog dana Svetog* na *Minha*, u molitveno vreme kada oni iščezavaju, kada se milost Njegova otkriva poništavaju se sve nečiste ljušture zla. Neka bi ih On survao u bezdan njihove i pokopao među stenama. Ovo iskam u vreme popodnevene *Minha* molitve, u prisustvu *Umanjene Prisutnosti*.

³⁴ Videti komentar na str. 449, napomene 42-44.

³⁵ Zato što Ga pravednici Njegovi služe, *Damesek Eliezer*.

³⁶ Na saboru pravednika prisutni su i anđeli, *Minhat Jaakov*.

³⁷ Ukrotio sam zao nagon, *Avot*, 4:1, *Pirhe Šošanim*.

³⁸ Optužitelji Izraela pred Bogom.

(22) מִזְמוֹר לְדָוִד. יי רועי לא אֲחַסֶּה: בְּנֵאֻת
 הַשָּׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל מֵי מְנוּחֹת יִנְהַלְנִי: נַפְשִׁי
 יִשׁוּבֵב. יִנְהַנֵּי בַמַּעְגְּלֵי צְדָק לְמַעַן שְׁמוֹ: גַּם
 כִּי אֵלֶךְ בְּגֵיא צְלָמִית לֹא אִירָא רָע. כִּי
 אֲתָה עִמָּדִי. שְׁבֹטְךָ וּמִשְׁעַנְתְּךָ הֵמָּה יִנְחַמְנִי:
 תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שְׁלֶחֶן נֶגֶד צָרָתִי. דִּשְׁנֵת בִּישְׁמֵן
 רֵאשִׁי. כּוֹסֵי רוּחָה: אֵךְ טוֹב וַחֲסֹד יִרְדְּפוּנִי
 כָּל יְמֵי חַיֵּי. וְשַׁבְתִּי בְּבֵית יי לְאָרֶץ יְמִים:

וַיֹּאמֶר מִשָּׁה. אֲכַלְהוּ הַיּוֹם. כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם
 לִי. הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה: רֵאוּ כִּי יי
 נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת. עַל כֵּן הוּא נּוֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם
 הַשְּׂשִׁי לֶחֶם יוֹמִים. שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוּ. אֵל יֵצֵא
 אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי: וַיִּשְׁבְּתוּ הָעַם
 בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי: עַל כֵּן בָּרַךְ יי אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת
 וַיִּקְרָאֵהוּ:

סְבָרֵי מְרֻנָּן:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא
 פְּרֵי הַגֶּבֶן:

(Ps. 23) Hvalospev Davidov. Gospod je Pastir moj, ništa mi nedostajati neće. Na zelenoj paši, odmor mi daje, na tihe vode me vodi. Dušu mi krepi, stazama me pravednim vodi, Imena radi Svoga. I kada bih hodio dolinom senke smrti, zla se ne bih bojao, jer Ti si sa mnom. Štap Tvoj i palica Tvoja uteha su meni. Trpezu preda mnom prostireš na oči dušmanima mojim, glavu si moju uljem pomazao, čaša se moja preliva. Da! Samo dobrota i milost pratiće me u sve dane života moga i ja ću nastavati u Domu Gospodnjem do kraja dana svojih.

VAJOMER – I reče Mojsije: “Jedite to danas jer je danas Subota Gospodnja, danas neće te naći (mãnu) u polju. Vidite, Gospod vam je dao Subotu, stoga vam šestog dana daje hleba za dva dana. Neka svak ostane na svom mestu i neka niko ne izlazi iz svog mesta u sedmi dan.” I mirova narod čuvajući Subotu u sedmi dan.³⁹ I stoga je blagoslovio Gospod dan subotnji i posvetio ga.

S vašim dopuštenjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara plod vinove loze.

---

³⁹ Šemot, Iz., 16:25; 29 – 30; 20:11.

אלפא ביתא.

לכו נרננה ליי. גרועה לצד ישענו: נקדמה פנו
 בתודה. פזמירות גרוע לו: כי אל גדול יי. ומלך גדול
 על כל אלהים: אשר בידו מהקרי ארץ. ותועפות הרים
 לו: אשר לו הים והוא עישהו. ונפשת ידיו יצרו: באו
 נשתתה ונכרעה נברכה לפני יי עושנו: כי הוא אלהינו
 ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו. היום אם בקולו תשמעו:
 אל תקשו לבבכם במריבה. כיום מסה פמדבר: אשר
 נסונו אבותיכם. פהנוי גם ראו פעלי: ארבעים שנה
 אקוט ברור ואמר עם תעי לבב הם. והם לא ירעי דרכי:
 אשר נשבעתי באפי. אם יבואו אל מנוחתי:

אגא יי הושיעה גא: אגא יי הצליחה גא: ברוך הבר
 בשם יי פרקנום מבית יי: אל יי ויאר לנו אסרו תג
 בעבותים עד קרנות המזבח: אלי אתה ואנרה. אלהי
 ארוממך: דודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו:

ALFA BETA

(Ps. 95) Dodite, uskliknimo Gospodu, zaorimo pesmom i glasom roga ovnujskog Steni spasenja našeg. Pred lice Mu pohitajmo sa molitvom zahvalnicom, u hvalospevima Njemu uskliknimo. Jer je Gospod veliki Bog i Kralj veliki nad svim bogovima. U Njegovoj ruci su dubine zemaljske i Njegove su visine gorske. Njegovo je more i On ga načini, a kopno su ruke Njegove sazdale. Dodite, prostrimo se i pognimo se, kolena prignimo pred Gospodom, Sazdateljem našim. Jer On je Bog naš, a mi smo narod paše Njegove i ovce ruke Njegove – danas ako glas Njegov poslušate. “Ne dajte da vam srca otvrdnu kao u *Merivi* (svađi), kao na dan iskušenja (*Masa*) u pustinji, gde Me iskušavahu očevi vaši, isprobavahu Me, iako su videli delo Moje.¹ Četrdeset godina se prepirah sa tim naraštajem i rekoh: ‘Oni su narod koji srcem luta i puteva Mojih ne zna’. Stoga se zakleh u gnevu Svom da neće ući u (zemlju i Svetinju) mirovanja Mog.”

(Ps. 118:25 – 29) O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, neka bude na uspeh! Blagosloven koji dolazi u Ime Gospodnje! Blagosiljamo vas iz Doma Gospodnjeg. Bog je Gospod i On nas svetlošću obasjava, žrtvu prazničnu privežite užadima za uglove žrtvenika. Ti si Bog moj i Tebi hvalu odajem. Bože moj, Tebe uzvisujem. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je dovek a milost Njegova!²

¹ Delo Moje se odnosi na Izlazak iz Egipta. U vezi sa *Meriva* i *masa* videti Šemot, Izlazak, 17:1-7.

² *Hesed*, milost, prevodi se takođe i kao ljubav.

אֲשֶׁרִי תַמְיִמֵי־דְרָךְ. הַהֲלָכִים פְּתוּרַת יי:
 אֲשֶׁרִי נִצְרֵי עֲדוּתוֹ. בְּכָל־לֵב יִדְרֹשׁוּהוּ: אִף
 לֹא־פָעִלוּ עִלְיָהּ. בְּדַרְכֵי הַלְכוּ: אֵתָה צִוִּיתָה
 בְּקִרְיָךְ לִשְׁמוֹר מֵאֵד: אֲחֵלִי יִפְנֵו דְרָכֵי לִשְׁמוֹר
 הַקְּדָךְ: אִז לֹא־אֲכֹוֹשׁ. בְּהַפְיִטִי אֶל־כָּל־
 מַצּוֹתֶיךָ: אִידָךְ פִּישַׁר לִבִּי. בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי
 צְדָקָךְ: אֵת הַקְּדָךְ אִשְׁמֵר. אֵל תַּעֲזֹבֵנִי עַד־
 מֵאֵד:

בַּמַּה יִזְכֶּה נֶעַר אֵת אֲרָחוּ לִשְׁמֵר כְּדַבְרֶיךָ:
 בְּכָל־לֵבִי דְרֹשְׁתִּיךָ. אֵל תִּשְׁנֵנִי מִמַּצּוֹתֶיךָ:
 בְּלִבִּי צִפְנֵתִי אִמְרֹתֶיךָ. לִמְעַן לֹא אֲחַטָּא לָךְ:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי. לִמְדֵי הַקְּדָךְ: בְּשִׁפְתֵי סִפְרֵתִי
 כָּל מִשְׁפָּטֵי פִיךָ: בְּדְרָךְ עֲדוּתֶיךָ שִׁשְׁתִּי פֶעֶל
 כָּל הַזֶּן: בְּפַקּוּדֶיךָ אִשְׁיַחֲדֵה. וְאֶבְיַטֶּרָה
 אֲרַחֲתֶיךָ: בְּהַקְּוֹתֶיךָ אֲשִׁתַּעֲשֶׂע. לֹא אִשְׁכַּח
 דְּבָרֶךָ:

גָּמַל עַל עֲבָדֶךָ אֲחִיּוֹת. וְאֲשַׁמְרָה דְבָרֶיךָ:
 גַּל עֵינֵי וְאֶבְיַטֶּרָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתֶךָ: גַּר אֲנִכִּי
 בְּאַרְצִי. אֵל תִּסְתַּר מִמֶּנִּי מַצּוֹתֶיךָ: גְּרָסָה
 נִפְשִׁי לְתַאֲבָה. אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ בְּכָל עֵת: גְּעֻרַת
 זְדִים אֲרוּרִים. הַשְּׁגִים מִמַּצּוֹתֶיךָ: גַּל מְעַלִּי

(Ps. 119) Alef – Blago onima kojima je put neokaljan, koji hode po Nauku Gospodnjem. Blago onima koji čuvaju svedočanstva Njegova i svim srcem Ga traže. I koji ne čine bezakonja nego hode putevima Njegovim. Ti si dao zapovesti Svoje da se brižno čuvaju. O, kada bi putevi moji bili upravljani da čuvam zakone Tvoje! Tada se ne bih postideo pazeći na zapovesti Tvoje. Hvalu ću Ti prineti srca čestitog učeći se sudovima pravde Tvoje. Zakone ću Tvoje čuvati, nikada me nemoj napustiti.

Bet – Kako će mladić sačuvati čistim put svoj? Čuvajući reči Tvoje. Svim srcem svojim Tebe tražim, ne daj da zastranim od zapovesti Tvojih. U srce pohranih reč Tvoju kako Ti ne bih sagrešio. Blagosloven da si Ti, o, Gospode, nauči me zakonima Tvojim. Usnama svojim objavih sve sudove usta Tvojih. Na putu svedočanstava Tvojih se radujem kao u svakom bogatstvu. O zapovestima Tvojim govoriću i na puteve Tvoje ću gledati. U zakonima Tvojim ću uživati, neću zaboraviti reči Tvoje.

Gimel – Milostiv budi sluzi Tvom kako bih živeo i čuvao reč Tvoju. Otvori oči moje da gledam čudesa Nauka Tvog. Došljak sam na zemlji, nemoj od mene skrivati zapovesti Tvoje. Iznemogućuje duša moja od želje bez predaha da pozna sudove Tvoje. Ti si ukorio dušmane proklete koji zastranjuju od zapovesti Tvojih.

חֲרָפָה וּבוֹז. כִּי עֲדַתְיָךְ נִצְרַתִּי: גַּם יִשְׁבוּ
 שָׂרִים כִּי נִדְבְּרוּ. עֲבַדְךָ יִשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ: גַּם
 עֲדַתְיָךְ שִׁעֲשִׂעֵנִי. אֲנִישֵׁי עֲצָתִי:

דְּבַקָה לְעֵפֶר נִפְשִׁי. חֲנִי פִדְבְּרָךְ: דְּרַבִּי
 כִּפְרַתִּי וְתַעֲנֵנִי. לְמַדְנִי חֻקֶיךָ: דְּרַךְ פְּקוּדֶיךָ
 הַבִּינֵנִי. וְאִשְׁיחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ: דְּלֶפָה נִפְשִׁי
 מִתּוֹנָה. קִיַּמְנִי פִדְבְּרָךְ: דְּרַךְ שִׁקְרֵי הַסֵּר
 מִמֶּנִּי. וְתוֹרַתְךָ חֲנֵנִי: דְּרַךְ אֲמוּנָה בְּחֵרַתִּי.
 מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹתִי: דְּבַקְתִּי בְּעֲדוֹתֶיךָ. " אֵל
 תְּבִישֵׁנִי: דְּרַךְ מִצְוֹתֶיךָ אֲרוּץ. כִּי תִרְחִיב לִבִּי:

הוֹרֵנִי " דְּרַךְ חֻקֶיךָ. וְאַצְרְנָה עֵקֶב: הַבִּינֵנִי
 וְאַצְרָה תוֹרַתְךָ. וְאִשְׁמְרָנָה בְּכָל־לֵב: הַדְרִיכֵנִי
 בְּנִתְיֵב מִצְוֹתֶיךָ. כִּי בּוֹ חִפְצָתִי: הֵט לִבִּי אֵל
 עֲדוֹתֶיךָ. וְאֵל אֵל בָּצַע: הָעֵבֶר עֵינֵי מְרֹאוֹת
 שׁוֹא. בְּדַרְכֶיךָ חֲנֵנִי: הַקֵּם לְעַבְדְּךָ אִמְרַתְךָ.
 אֲשֶׁר לִירְאָתְךָ: הָעֵבֶר חֲרָפְתִּי אֲשֶׁר יִגְרַתִּי.
 כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים: הִנֵּה תֵּאֱבָתִי לְפִקּוּדֶיךָ.
 בְּצַדְקַתְךָ חֲנֵנִי:

וַיִּבְאֵנִי הַסְּדִיךְ "י. תְּשׁוּעָתְךָ כְּאִמְרַתְךָ:
 וְאַעֲנֶה חֲרָפִי דְבַר. כִּי בְטַחְתִּי בְּדַבְּרָךְ: וְאֵל
 תִּצַּל מִפִּי דְבַר אֱמֶת עַד מָאֵד. כִּי לְמִשְׁפָּטֶיךָ

Odvрати od mene porugu i sramotu jer čuvam svedočanstva Tvoja. Neka sede knezovi i protiv mene govore, ali sluga Tvoj razmišlja o zakonima Tvojim. Jer Tvoja svedočanstva su uživanje moje, savetnici moji.

Dalet – Duša moja je za prah prionula, oživi me po reči Tvojoj. Puteve moje objavih i uslišio si me, nauči me zakonima Tvojim. Putu zapovesti Tvojih urazumi me kako bih govorio o čudesima Tvojim. Suze roni duša moja od tuge, okrepi me rečju Tvojom. Udalji od mene put laži i Naukom Tvojim pomiluj me. Put istine izabrah, sudovi Tvoji su preda mnom. Svedočanstvima Tvojim se priljubih, o, Gospode, nemoj me postideti. Putem zapovesti Tvojih hitam jer si mi srce raširio.

He – Pokaži mi, o, Gospode, put zakona Tvojih i čuvaću ih do kraja. Pomiluj me razumevanjem da se Nauka Tvog držim i svim srcem da ga čuvam! Vodi me stazom zapovesti Tvojih jer mi je ona omilela. Prikloni srce moje svedočanstvima Tvojim, a ne ka pohlepi! Odvrati oči moje da ne gledaju ispraznost, putem Tvojim oživi me. Ispuni sluzi Tvom obećanje koje si dao onima koji Te se u svetosti boje. Ukloni sramotu moju od koje strahujem jer su sudovi Tvoji dobri. Evo, čeznem za zapovestima Tvojim, pravdom me Svojom oživi.

Vav – Neka dođe na me milost Tvoja, o, Gospode, i spasenje Tvoje po obećanju Tvom. I odgovoriću onome koji me ruži jer se uzdam u reč Tvoju. Ni za tren nemoj uzeti iz usta mojih reč istine jer se uzdam u sudove Tvoje.

יחלתי: ואשמרה תורתך תמיד. לעולם ועד:
 ואתהלכה ברחבה. פי פקדיך דרשתי:
 ואדברה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש:
 ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי: ואשא
 כפי אל מצותיך אשר אהבתי. ואשיחה
 בקיך:

זכר־דבר לעבדך. על אשר יחלתי: זאת
 נחמתי בעניי. פי אמרתיך חתני: ידים
 הליצני עד מאד. מתורתך לא נטיתי: זכרתי
 משפטך מעולם יי ואתנחם: ולעפה אחזתי
 מרשעים עזבי תורתך: זמירות היו לי חקך
 בבית מגורי: זכרתי כלילה שמך יי. ואשמרה
 תורתך: זאת היתה לי. פי פקדיך נצרתני:
 חלקי יי אמרתי לשמר דברך: חליתי
 פניך בכל לב. חנני פאמרתך: חשבתי
 דרכי. ואשיבה רגלי אל עדתיך: השתני ולא
 התמהמהתי. לשמר מצותיך: חבלי רשעים
 עודני. תורתך לא שכחתי: חצות לילה אקום
 להודות לך. על משפטי צדקך: חבר אני
 לכל אשר יראוך. ולשמר פקודך: חסדך
 יי מלאה הארץ. חקך למדני:

I čuvaću Nauk Tvoj svagda, uvek i doveka. I slobodno ću hodati jer zapovesti Tvoje istražujem. Govoriću o svedočanstvima Tvojim pred kraljevima i neću se stideti. Milina je moja u zapovestima Tvojim jer ih veoma ljubim. Ruke svoje pružam ka zapovestima Tvojim, koje ljubim, i o zakonima Tvojim razmišljam.

Zajin – Opomeni se reči Tvoje sluzi Tvome kojom si mi dao nadu. To mi je uteha u jadu mom jer reč Tvoja život daje. Oholi me žestoko napadaju, ali ja ne odstupam od Nauka Tvog. Opominjem se sudova Tvojih od iskona, o, Gospode, i to mi je uteha. Gnev me obuzima na zlikovce koji Nauk Tvoj napuštaju. Pesma mi behu zakoni Tvoji u mestu boravišta moga. Noću pominjem Ime Tvoje, o, Gospode, i čuvam Nauk Tvoj. To je (sudbina) moja jer čuvam zapovesti Tvoje.

Het – Gospod je udeo moj, rekoh, da čuvam reči Tvoje. Svim srcem svojim molim se za milost Tvoju, smiluj mi se po obećanju Tvom. Razmišljam o putevima svojim i upravljam noge svoje ka svedočanstvima Tvojim. Hitam i ne oklevam da zapovesti Tvoje čuvam. Užad zlikovaca opletoše me, ali Nauk Tvoj ne zaboravih. U ponoć ustajem da Ti hvalu odajem za pravedne sudove Tvoje. Prijatelj sam svima koji u svetom strahu pred Tobom stoje i koji čuvaju zapovesti Tvoje. Dobrote Tvoje, o, Gospode, puna je zemlja, zakonima Tvojim nauči me.

טוב עשית עם עבדך. יי פדברך: טוב
 טעם ודעת למדני. כי במצותיך האמתני:
 טרם אענה אני שגג. ועתה אמרתך שמרתני:
 טוב אתה ומטיב. למדני חקך: טפלו עלי
 שקר זדים. אני בכל לב אצר פקודיך: טפס
 כחלב לבס. אני תורתך שעשעתני: טוב לי
 פי עניתני למען אלמד חקך: טוב לי תורת
 פיך. מאלפי זהב וכסף:

ידוך עשיתי ויכוננני. הבינני ואלמדה
 מצותיך: יראיך יראוני וישמחו. כי לדברך
 יחלתני: ידעתני יי פי צדק משפטך. ואמונה
 עניתני: יהו נא חסדך לנחמני. פאמרתך
 לעבדך: ובאוני רחמיך ואחיה. כי תורתך
 שעשועי: יבשו זדים כי שקר עותוני. אני
 אשיח בפקודיך: ישובו לי יראיך. וידעי
 עדתך: יהו לבי תמים בחקך. למען לא
 אבוש:

כלתה לתשועתך נפשי. לדברך יחלתני:
 כדו עיני לאמרתך. לאמר מתי תנחמני:
 כי הייתי פנאר בקיטור. חקך לא שכחתי:
 כמה ימי עבדך. מתי תעשה ברדפי משפט:

Tet – Učinio si dobro sluzi Tvome, o, Gospode, po reči Tvojoj. Nauči me dobrom i razumnom ophođenju jer zapovestima Tvojim verujem. Pre nego što sam učio (Nauk Tvoj) bio sam u zabludi, ali sada reč Tvoju čuvam. Ti si dobar i dobro činiš, nauči me zakonima Tvojim. Dušmani me lažju oklevetaše, ali se ja svim srcem držim zapovesti Tvojih. Zadriglo je srce njihovo kao salo, ali ja uživam u Nauku Tvom. Dobro mi je što sam unižen da bih naučio zakone Tvoje. Miliji mi je Nauk usta Tvojih nego hiljade zlata i srebra.

Jud – Ruke Tvoje načiniše me i oblikovaše me, daj mi razum da se naučim zapovestima Tvojim. Koji se Tebe svetim strahom boje videće me i radovaće se jer se u reč Tvoju uzdam. Znam, o, Gospode, da su sudovi Tvoji pravda, i da si me s pravom ponižio. Neka milost Tvoja bude uteha moja, kao što si sluzi Tvome obećao! Neka dođe k meni ljubav Tvoja samilosna i živeću jer je Nauk Tvoj milina moja. Nek se postide dušmani jer su me u laži prestupom oklevetali, ali ja razmišljam o zapovestima Tvojim. Neka se k meni vrate oni koji se u svetom strahu Tebe boje i koji znaju svedočanstva Tvoja. Neka bude srce moje savršeno i smerno u zakonima Tvojim kako se ne bih postideo.

Kaf – Izgara duša moja od čežnje za spasenjem Tvojim, u reč se Tvoju uzdam. Oči moje sa čežnjom gledaju na obećanje Tvoje govoreći: 'Kada ćeš me utešiti?' Jer postadoh kao meh u dimu, ali zakone Tvoje zaboravio nisam. Koliko je dana sluzi Tvome? Kada ćeš suditi progoniteljima mojim?

כָּרוּ לִי זָרִים שִׁיחוֹת. אִשָּׁר לֹא כְתוּרְתָךְ:
 כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָת שְׁקָר רַדְפִּינִי עֲזַרְנִי:
 כְּמַעַט כְּלוּנִי בָאָרֶץ. וְאֲנִי לֹא עֲזַבְתִּי כְּקוֹדֶיךָ:
 כְּחִסְדְּךָ חַיִּינִי. וְאֲשַׁמְרָה עֲדוֹת פִּיךָ:

לְעוֹלָם יִי דְבַרְךָ נִצַּב בַּשָּׁמַיִם: לְדָר וְדָר
 אֲמוּנָתְךָ. כּוֹנֵנַת אֶרֶץ וְתַעֲמוּד: לְמִשְׁפָּטֶיךָ
 עָמְדוּ הַיּוֹם. כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ: לוֹלֵי תוֹרְתְךָ
 שֶׁעָשׂוּעִי. אוֹ אֲבָדְתִי בְעֵינַי: לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבֵּחַ
 כְּקוֹדֶיךָ. כִּי בָם חִיַּיתִנִּי: לָךְ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי.
 כִּי כְּקוֹדֶיךָ דִּרְשָׁתִּי: לִי קוֹו רְשָׁעִים לֹא אֲבַדְנִי.
 עֲדִיתְךָ אֶתְבוֹנֵן: לְכֹל תִּכְלָלָה רְאִיתִי קִין.
 רַחֲמֵי מִצְוֹתֶיךָ מֵאֵד:

מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרְתְךָ. כָּל הַיּוֹם הוּא שִׁיחַתִּי:
 מֵאִיבֵי תַחֲכַמֵּי מִצְוֹתֶיךָ. כִּי לְעוֹלָם הוּא לִי:
 מִכָּל מַלְמְדֵי הַשִּׁבְלֹתִי. כִּי עֲדוֹתֶיךָ שִׁיחָה
 לִי: מוֹקְנִים אֶתְבוֹנֵן. כִּי כְּקוֹדֶיךָ נִצַּרְתִּי: מִכָּל
 אֶרֶץ רָע פְּלֹאתֵי רַגְלִי. לְמַעַן אֲשַׁמְרֶה דְבַרְךָ:
 מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִי. כִּי אַתָּה הוֹרְתִנִי: מָה
 נִמְלְצוּ לַחֲכִי. אֲמַרְתָּךְ מִדְּבַשׁ לִפִּי: מִכְּקוֹדֶיךָ
 אֶתְבוֹנֵן. עַל כֵּן שָׁנֵאתִי כָּל אֶרֶץ שְׁקָר:

גַּר לְרַגְלֵי דְבַרְךָ. וְאוֹר לְנִתְיָבְתִי: נִשְׁבַּעְתִּי

Oholi mi iskopaše jame, oni ne postupaju prema Nauku Tvom. Sve zapovesti Tvoje su istina, lažju klevetničkom gone me, pomози mi. Umalo me ne uništiše na zemlji, ali ja ne napuštam zapovesti Tvoje. Po milosti Tvojoj poživi me i čuvaću svedočanstva usta Tvojih.

Lamed – Doveka je, o, Gospode, reč Tvoja utvrđena na nebesima. S kolena na koleno ide vernost Tvoja, učvrstio si zemlju i ona stoji. Prema sudovima Tvojim, sve postoji danas jer sve Tebi služi. Da nije Nauk Tvoj uživanje moje propao bih u nevolji svojoj. Zapovesti Tvoje neću nikad zaboraviti jer njima mi život daješ. Ja, Tvoj sam, spasi me jer žudim za zapovestima Tvojim. Dušmani bezbožni vrebaju da me unište, ali ja u svedočanstva Tvoja ponirem. Svakoј stvari videh kraj, ali je zapovest Tvoja veoma široka.

Mem – O, kako ljubim Nauk Tvoj, on je svakog dana pomisao srca mog, učenje moje i razgovor moj. Tvoja me zapovest mudrijim učini od dušmana mojih jer ona je sa mnom doveka. Razumniji postah od svih učitelja svojih jer su svedočanstva Tvoja predanost moja. Od staraca se učih predanom razumevanju jer zapovesti Tvoje čuvam. Od svakog zlog puta uklanjам noge svoje da reč Tvoju sačuvam. Od sudova Tvojih ne odstupam jer si me Ti podučio. Kako su npecu mom slatke reči Tvoje, od meda su slađe ustima mojim. Po zapovestima Tvojim postajem razuman, stoga omrznuh svaki put laži.

Nun – Reč Tvoja je žižak nozi mojoj, svetlost stazi mojoj. Zakleh se

וְאֶקְוֶה. לְשׁוֹר מִשְׁפָּט צְדָקָה: נִעַנְתִּי עַד
 מָאֵד. יי חִינֵי בְרַבְרָה: נִדְבֹת פִּי רָצָה נָא
 יי. וּמִשְׁפָּט לְמַדְנִי: נִפְשִׁי בְכַפִּי תָמוּד.
 וְתוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: נָתַנּוּ רִשְׁעִים פֶּחַ לִי.
 וּמִפְקוּדֶיךָ לֹא תַעִיתִי: נִחַלְתִּי עֲדוּתְךָ לְעוֹלָם.
 כִּי שִׁשׁוֹן לְבִי הִמָּה: נָטִיתִי לְבִי לַעֲשׂוֹת הַקֶּדֶךְ
 לְעוֹלָם עֵקֶב:

סַעֲפִים שָׁנֵאתִי. וְתוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: סַתְרִי
 וּמִגְנִי אֶתֶּה. לְרַבְרָה יִחַלְתִּי: סוּרוּ מִמֶּנִּי
 מְרַעִים. וְאַצְרַח מִצּוֹת אֱלֹהִי: סַמְכֵנִי כְאִמְרַתְךָ
 וְאֶחִיָּה. וְאַל תְּבִישְׁנִי מִשְׁבְּרֵי: סַעֲדֵנִי וְאוֹשֵׁעָה.
 וְאַשְׁעָה בַּחֲקִיקַת תָּמוּד: סָלִיתָ כֹּל שׁוֹגִים
 מִחֲקִיקָה. כִּי שֶׁקֶר תִּרְמִיתֶם: סָגִים הַשַּׁבָּת כֹּל
 רִשְׁעֵי אֶרֶץ. לִכֵּן אֶהְבֵּתִי עֲדוּתְךָ: סָמַר
 מִפְּחָדְךָ בְּשָׂרִי. וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֵתִי:

עֲשִׂיתִי מִשְׁפָּט וְצְדָקָה. כֹּל תַּנִּיחֵנִי לַעֲשׂוֹקִי:
 עֲרַב עִבְדְּךָ לְטוֹב. אֵל יַעֲשֶׂקֵנִי זָדִים: עֵינֵי
 כָּלוּ לִישׁוּעָתְךָ. וּלְאִמְרַת צְדָקָה: עֲשֵׂה עִם
 עִבְדְּךָ כְּחַסְדְּךָ. וְהַקִּיקָה לְמַדְנִי: עִבְדְּךָ אֲנִי
 הִבִּינֵנִי. וְאַדְעָה עֲדוּתְךָ: עַתָּה לַעֲשׂוֹת לִי.
 הִפְרוּ תוֹרַתְךָ: עַל כֵּן אֶהְבֵּתִי מִצּוֹתֶיךָ מִזֶּהב

i održaću da čuvam sudove Tvoje pravedne. Veoma se ponizih, o, Gospode, oživi me po reči Tvojoj. Ne-ka ti budu ugodni, o, Gospode, dobrovoljni prinosi usta mojih i sudovima Tvojim nauči me. Duša je moja u ruci mojoj uvek u opasnosti, ali Nauk Tvoj ne zaboravljam. Zlikovci mi postaviše zamku, ali od zapovesti Tvojih ne zastranih. Nasledih svedočanstva Tvoja dovek a jer su radost srca mog. Priklonih srce moje da tvori zakone Tvoje uvek i do kraja.

Sameh – Omrznuh one koji su dvostrukog srca, a Nauk Tvoj ljubim. Ti si utočište moje i štit moj, u reč Tvoju se uzdam. Odstupite od mene, bezakonici, i čuvaću zapovesti Boga mog. Podrži me prema obećanju Tvom i živeću i ne posrami me u nadanju mom. Pomozi mi i spasiću se i poučavaću se u zakonima Tvojim svagda. Obaraš sve one koji odstupaju od zakona Tvojih jer su podvale njihove lažne. Kao rđu uklanjaš sve zlotvore na zemlji, stoga ljubim svedočanstva Tvoja. Naježi se oštricom igle koža moja od svetoga straha pred Tobom, i sudova Tvojih ja se bojim.

Ajin – Činim sud i pravdu, nemoj me predati tlačiteljima mojim. Zajemči dobro sluzi Tvome da me ne satru zlotvori. Oči moje iščileše za spaseњem Tvojim i za rečju pravde Tvoje. Učini sluzi Tvom po milosti Tvojoj i zakonima Tvojim nauči me. Sluga sam Tvoj, urazumi me i poznaću svedočanstva Tvoja. Vreme je da Gospod deluje, oboriše Nauk Tvoj. Stoga ljubim zapovesti Tvoje više nego zlato,

ומפּוֹ: עַל כֵּן כָּל פְּקוּדֵי כֹל יִשְׂרָאֵל. כָּל אֶרֶץ
שָׁקֵר שְׁנֵאתִי:

פְּלֹאֵת עֲדוּתֶיךָ. עַל כֵּן נִצַּרְתָּם נִפְשֵׁי:
פֶּתַח דְּבָרֶיךָ יֵאֵר. מִבֵּין פִּתְיִים: פִּי פְעַרְתִּי
וְאִשְׁאֵפָה. כִּי לְמַצוֹתֶיךָ יִאֲבֹתִי: פִּנְהָ אֵלֵי
וְהִנֵּנִי. כַּמִּשְׁפֵּט לְאַהֲבֵי שְׁמֶיךָ: פִּעְמֵי הַכֶּן
כְּאִמְרָתֶךָ. וְאַל תִּשְׁלַט בִּי כָּל אֶוֹן: פְּדִנִי
מֵעֵשֶׂק אָדָם. וְאַשְׁמְרָה פְּקוּדֶיךָ: פִּנְיָה הָאֵר
בְּעִבְדֶּךָ. וְלִמְדִנִי אֶת חֻקֶּיךָ: פְּלִגֵּי מִים יִרְדּוּ
עֵינַי. עַל לֹא שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ:

צְדִיק אַתָּה יי. וַיִּשָּׂר מִשְׁפָּטֶיךָ: צִוִּית צְדָק
עֲדוּתֶיךָ. וְאִמּוּנָה מֵאֵד: צִמְתַּתְנִי קִנְאֵתִי. כִּי
שָׁכַחוּ דְבָרֶיךָ צָרִי: צְרוּפָה אִמְרָתֶךָ מֵאֵד.
וְעִבְדֶּךָ אֶהְבֵּה: צִעִיר אֲנִי וְנִבְוָה. פְּקוּדֶיךָ
לֹא שָׁכַחְתִּי: צְדָקָתֶךָ צְדָק לְעוֹלָם. וְתוֹרָתֶךָ
אִמֵּת: צַר וּמְצוּק מְצִאוֹנִי. מַצוֹתֶיךָ שֶׁשְׁשׁוּעִי:
צְדָק עֲדוּתֶיךָ לְעוֹלָם הִבִּינִי וְאַתָּה:

קָרָאתִי בְּכָל לֵב עֲנִנִי יי. חֻקֶּיךָ אֶצְרָה:
קָרָאתֶיךָ הוֹשִׁיעֵנִי. וְאַשְׁמְרָה עֲדוּתֶיךָ: קִדְמָתִי
בְּנִשְׁף וְאִשׁוּעָה. לְדְבָרֶיךָ יִחַלְתִּי: קִדְמוֹ עֵינֵי
אֲשִׁמְרוֹת. לְשִׁיחַ בְּאִמְרָתֶךָ: קוֹלִי שְׁמָעָה

više nego zlato žeženo. Zato znam da su prave zapovesti Tvoje i svaki put laži omrznuh.

Pe – Čudesna su svedočanstva Tvoja, stoga ih čuva duša moja. Objava reči Tvojih prosvetljuje, bezazlene urazumljuje. Usta svoja otvaram i uzdišem jer sam željan zapovesti Tvojih. Obrati se k meni i milostiv mi budi, po sudu onih koji ljube Ime Tvoje. Korake moje upravi po reči Tvojoj i neka ne ovlada mnome ikakvo bezakonje. Izbavi me od nasilja ljudskog i čuvaću zapovesti Tvoje. Svetlošću lica Tvog obasjaj slugu Tvog i nauči me zakonima Tvojim. Potoke suza liju oči moje što se Nauk Tvoj ne čuva.

Cade – Pravedan si Ti, o, Gospode, i pravi su sudovi Tvoji. Zapovedio si pravdu u svedočanstvima Tvojim i istinu veoma vernu. Revnost me moja izjeda jer dušmani moji zaboraviše reči Tvoje. Razžežena je reč Tvoja veoma i ljubi je sluga Tvoj. Malen sam i prezren, ali zapovesti Tvoje na zaboravljam. Pravda Tvoja je pravda večna i Nauk je Tvoj istina. Muka i nevolja me snadoše, ali zapovesti Tvoje su uživanje moje. Svedočanstva su Tvoja pravda dovek, urazumi me i živeću.

Kof – Zavapih svim srcem svojim, usliši me, o, Gospode, zakone Tvoje čuvaću! Zavapih Tebi, spasi me da svedočanstva Tvoja ispunim. Pretečem sva nuće i glasno vapim, u reči se Tvoje uzdam. Preteću oči moje stražu jutarnju da bih razmišljao o reči Tvojoj. Čuj glas moj

בְּחֶסֶדְךָ. יי כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חִינִי: קָרַבְנוּ רַדְפֵי זְמַת.
 מִתּוֹרַתְךָ רְחִקוּ: קָרוֹב אַתָּה יי. וְכֹל מִצְוֹתֶיךָ
 אִמְת: קָדַם יָדַעְתִּי מֵעֲדֹתֶיךָ. כִּי לְעוֹלָם
 יִסְדָּתָם:

רֵאה עֲנִי וְחַלְצֵנִי. כִּי תוֹרַתְךָ לֹא שְׁכַחְתִּי:
 רִיבָה רִיבֵי וּגְאֹלֵנִי. לֹא מָרַתְךָ חִינִי: רְחוֹק
 מִרְשָׁעִים יִשׁוּעָה. כִּי חֲקִיךָ לֹא דָרְשׁוּ: רְחִמֶיךָ
 רַבִּים יי. כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חִינִי: רַבִּים רַדְפֵי וְצָרִי.
 מֵעֲדוֹתֶיךָ לֹא נִשְׁרִיתִי: רֵאִיתִי בְּנֵדִים
 וְאַתְקוּמְטָה. אֲשֶׁר אִמְרַתְךָ לֹא שָׁמְרוּ: רֵאה
 כִּי פְקוּדֶיךָ אֶהְבַּתִּי. יי כְּחֶסֶדְךָ חִינִי: רֵאשׁ
 דְּבָרְךָ אִמְת. וְלְעוֹלָם כָּל מִשְׁפָּט צְדָקָךָ:

שָׂרִים רַדְפוּנִי חֲנָם. וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי:
 שָׂשׂ אֲנֹכִי עַל אִמְרַתְךָ. כְּמוּצָא שָׁלַל רַב:
 שָׁקַר שָׁנֵאתִי וְאַתְעַבְרָה. תּוֹרַתְךָ אֶהְבַּתִּי:
 שָׁבַע בַּיּוֹם הַלְלִיתֶיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ:
 שָׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ. וְאִין לָמוּ מִכְּשׁוֹל:
 שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יי. וּמִצְוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי:
 שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֲדֹתֶיךָ. וְאַהֲבַם מֵאֵד: שָׁמְרִיתִי
 פְּקוּדֶיךָ וְעֲדֹתֶיךָ. כִּי כָל דְּרָכֵי נִגְדָה:

po milosti Tvojoj, o, Gospode, po sudu Tvom oživi me. Približiše se oni koji me gone bezakonjem, a od Nauka Tvog udaljiše se. Blizu si Ti, o, Gospode, i sve su zapovesti Tvoje istina. Od davnina znam za svedočanstva Tvoja da si ih doveka osnovao.

Reš – Vidi bedu moju i izbavi me jer ne zaboravljam Nauk Tvoj! Parnicu moju brani i izbavi me, po reči Tvojoj poživi me! Daleko je od bezbožnika spasenje jer za zakone Tvoje ne mare. Velika je, o, Gospode, ljubav Tvoja samilosna, po sudu Tvom poživi me! Mnogo je progonitelja i tlačitelja mojih, ali od svedočanstava Tvojih ne odstupih. Videh otpadnike i gnušam ih se jer ne čuvaju reč Tvoju. Gledaj, kako ljubim zapovesti Tvoje, o, Gospode, po milostivoj dobroti Tvojoj poživi me! Početak reči Tvoje je istina i doveka je svaki sud pravde Tvoje.

Šin – Knezovi me progone ni za šta, ali srce moje se boji reči Tvoje. Radujem se reči Tvojoj kao onaj koji nalazi plen veliki. Mrzim laž i gadim je se, a ljubim Nauk Tvoj. Sedam puta na dan, Tebi hvalu uznosim za sudove pravde Tvoje. Obilje mira imaju oni koji ljube Nauk Tvoj i u njih nema spoticanja. Uzdám se, o, Gospode, u spasenje Tvoje i zapovesti Tvoje izvršavam. Duša moja čuva svedočanstva Tvoja i ja ih veoma ljubim. Čuvam zapovesti Tvoje i svedočanstva Tvoja jer su svi putevi moji pred Tobom.

תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ יי. כִּדְבַרְךָ הִבִּינֵנִי:
 תִּבּוֹא תַחֲנַנְתִּי לְפָנֶיךָ. כִּאֲמַרְתָּ הַצִּילֵנִי:
 תִּבְעֶנָה שִׁפְתֵי תַהֲלָה. כִּי תִלְמַדְנִי חֲקִיךָ:
 תִּעַן לְשׁוֹנֵי אֲמַרְתָּ. כִּי כָל מִצְוֹתֶיךָ צֶדֶק:
 תְּהִי יָדְךָ לְעֹזְרֵנִי. כִּי פְקוּדֶיךָ בְּחַרְתִּי: תֵּאֱבֹתִי
 לִישׁוּעָתְךָ יי. וְתוֹרַתְךָ שֶׁעֲשִׂיתִי: תְּחִי נַפְשִׁי
 וְתַהֲלִלְךָ. וּמִשְׁבָּטֶיךָ יְעֹזְרֵנִי: תַעֲיִתִי כִּשְׂה
 אֶבֶד בִּקְשׁ עֲבָדְךָ. כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכַחְתִּי:

(קב) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אֵל יי בְּצַרְתָּהּ לִי
 קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: יי. הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשִּׁפְּתַי
 שָׁקָה מִלְּשׁוֹן רַמְיָה: מַה יִּתֵּן לָךְ וּמַה יִּסְּף
 לָךְ, לְשׁוֹן רַמְיָה: חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוֹנִים עִם נַחֲלֵי
 רִתְמִים: אוֹיֵה לִי כִּי גִרְתִּי מִשָּׁךְ. שָׁכַנְתִּי
 עִם אֲהָלֵי קָדָר: רַבַּת שָׁכְנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם
 שׁוֹנֵא שְׁלוֹם: אֲנִי שְׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר. הִמָּה
 לְמַלְחָמָה:

(קכ) שִׁיר לַמַּעֲלוֹת. אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים.
 מֵאֵן יָבֹא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם יי. עֲשֵׂה שָׁמַיִם
 וָאָרֶץ: אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ. אֵל יָנוּם שִׁמְרֶךָ:
 הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל: יי
 שִׁמְרֶךָ. יי צִלְךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשָּׁמֶשׁ

Tav – Neka se molitvena pesma moja uznesu pred Tobom, o, Gospode, po reči Tvojoj urazumi me! Neka molitva – pokajnica moja Tebi dođe, po reči Tvojoj izbavi me! Usne moje će Tebi hvalu odavati jer si me naučio zakonima Tvojim. Jezik moj će reč Tvoju kazivati jer su sve zapovesti Tvoje pravda. Neka mi bude ruka Tvoja u pomoći jer zapovesti Tvoje izabrah. Čeznem za spasenjem Tvojim, o, Gospode, uživam u Nauku Tvom. Neka živi duša moja i Tebi će hvalu uznositi i sudovi Tvoji pomoći će mi. Zalutah kao ovca izgubljena, potraži slugu Tvog jer zapovesti Tvoje ne zaboravih.

(Ps. 120) Pesma uspinjanja (hodočasnička). Ka Gospodu zavapih u nevolji svojoj i usliši me On. Gospode, izbavi dušu moju od usana lažljivih i od jezika prevarnog. Šta će ti se dati i šta će ti se dodati, jeziče prevarni? On je kao oštre strele u junaka, kao ugljevlje smrekovo. Teško meni što boravim u Mešehu i prebivam kod šatora kedrovih. Predugo mi duša boravi sa mrziteljima mira. Kada mir želim i o njemu govorim, oni rat spremaju.

(Ps. 121) Pesma uspinjanja (hodočasnička). Podižem oči svoje ka gorama: odakle će mi pomoć doći? Pomoć je moja od Gospoda Koji učini nebesa i zemlju. Neka ne dâ nozi tvojoj da posrne, neka ne drema Čuvar tvoj. Gle, ne drema i ne spava Čuvar Izraelov! Gospod je Čuvar tvoj, Gospod je senka tvoja na desnici, ruci tvojoj. Danju te ne bije Sunce,

לא יבכה. וירח בלילה: יי ישמרך מכל רע
 ישמר את נפשך: יי ישמר צאתך ובואך
 מעתה ועד עולם:

(קכג) שיר המעלות לדוד. שמחתי באמרים
 לי. בית יי גלך: עומדות היו רגלינו בשעריך
 ירושלים: ירושלים הבנויה כעיר שחברה
 לה יהו: ששם עלו שבטים שבטי יהו. עדות
 לישראל. להודות לשם יי: כי שמה ישבו
 כסאות למשפט. כסאות לבית דוד: שאלו
 שלום ירושלים. ישליו אהביך: יהי שלום
 בחילך. שלוח בארמנתך: למען אחי ורעי
 אדברה נא שלום בך: למען בית יי אלהינו
 אבקשה טוב לך:

(קכד) שיר המעלות. אליך נשאתי את עיני
 הישבי בשמים: הנה כעיני עבדים אל יד
 אדוניהם: כעיני שפחה אל יד גברתה. כן
 עינינו אל יי אלהינו. עד שיחננו: חננו יי
 חננו. כי רב שבענו כוז: רבת שבעה-לה
 נפשנו הלעג השאננים. הבוז לגאונים:

(קכה) שיר המעלות לדוד. לולי יי שהיה
 לנו. יאמר נא ישראל: לולי יי שהיה לנו.

niti Mesec po noći. Gospod će te sačuvati od svakog zla, dušu će tvoju čuvati. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj odsad i doveka.

(Ps. 122) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Davidova. Obradovah se kad mi govorahu: "Hajdemo u Dom Gospodnji!" Noge naše stajahu unutar kapija tvojih, o, Jerusalime. Jerusalime, grade čvrsto sazdani i kao u jedno saliveni! Jer tamo se plemena uspinju, plemena Gospodnja svedočanstvo Izraelu, da hvalu odaju Imenu Gospodnjem. Onde su postavljeni prestoli sudski, prestoli doma Davidovog. Ištite mira Jerusalimu, blago onima koji tebe ljube! Mir neka vlada unutar bedema tvojih, spokoj u palatama tvojim. Radi braće i prijatelja svojih govorim: "Neka vlada mir unutar tebe." Radi Doma Gospoda Boga našega tražiću tebi dobro.

(Ps. 123) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Podižem oči svoje k Tebi, Koji u nebesima prebivaš. Gle, kao što su uprte oči robova u ruku gospodara njihovih, i kao oči robinje u ruku gospodarice, tako su oči naše uprte u Gospoda Boga našega dok nam se ne smiluje. Smiluj nam se, o, Gospode, smiluj nam se, jer smo se sramote siti nasitili. Dovoljno se duša naša presitila ruganja onih koji u miru žive i prezira bahatih.

(Ps. 124) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Davidova. Da Gospod nije bio s nama, reci Izraele, da Gospod nije bio s nama

בְּקוֹם עָלֵינוּ אָדָם: אִזִּי חַיִּים בְּלִעּוֹנֵנוּ. בְּחֵרוֹת
 אָפֶס בָּנוּ: אִזִּי הַמַּיִם שֶׁטַּפּוּנוּ. נִחְלָה עֵבֶר
 עַל נַפְשֵׁנוּ: אִזִּי עֵבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם
 הַיּוֹדוּנִים: בְּרוּךְ יי שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טָרַף לִישְׁנֵיהֶם:
 נַפְשֵׁנוּ כַּצִּפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּה יוֹקִישִׁים. הַפֶּה
 נִשְׁפֵּר. וְאַנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יי. עֲשֵׂה
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

(קכ) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. הַבְּטָחִים בַּיי. פֶּה־
 צִיּוֹן לֹא יִמוּט לְעוֹלָם יֹשֵׁב: יְרוּשָׁלַם הָרִים
 סָבִיב לָהּ. וַיִּי סָבִיב לְעַמּוֹ. מַעֲתָה וְעַד
 עוֹלָם: כִּי לֹא יִנַּח שֶׁבֶט הַרְשָׁע עַל גּוֹרֵל
 הַצַּדִּיקִים. לִמְעַן לֹא יִשְׁלַחוּ הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָתָהּ
 יְדֵיהֶם: הַטִּיבָה יי לְטוֹבִים. וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם:
 וְהַמַּטִּים עִקְלֻקְלוֹתָם יוֹלִיכֶם יי אֶת פְּעֻלֵי
 הָאוֹן. שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

(קכ) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בִּישׁוּב יי אֶת שִׁיבַת
 צִיּוֹן הֵינּוּ בְּחַלְמִים: אִזִּי יִמְלֵא שְׁחוּק בֵּינוּ
 וְלִשְׁוֹנָנוּ רִנָּה. אִזִּי יֹאמְרוּ בְּנוּיִם הַגְּדִיל יי
 לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי: הַגְּדִיל יי לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ.
 הֵינּוּ שְׂמֵחִים: שׁוֹבָה יי אֶת שְׁבִיתָנוּ. כֹּאפִיקוּם
 בְּנֹגֵב: הוֹרְעִים בְּרַמְעָה בְּרִנָּה וְקִצְרוּ: הַלּוֹךְ

kad ustaše na nas ljudi, žive bi nas progutali kad se gnev njihov na nas raspali. Voda bi nas potopila, bujica bi preko duše naše prešla, voda pobesnela bi dušu našu prekrila. Blagosloven da je Gospod Koji nas ne dađe zubima njihovim da nas rastrgnu. Duša se naša izbavi kao ptica iz zamke lovačke, zamka se raskide i mi se izbavismo. Pomoć je naša u Imenu Gospodnjem, Sazdatelju nebesa i zemlje.

(Ps. 125) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Koji se uzdaju u Gospoda, oni su kao brdo Sion, ne pomera se, doveka ostaje. Oko Jerusalima su gore, a Gospod je oko naroda Svog odsad i doveka. Jer neće opstati skiptar bezbožnički nad nasleđem pravednika da ne bi pravednici pružili ruke svoje na bezakonje. Učini, o, Gospode, dobro dobrima i onima koji su prava srca. A koji skreću na krive puteve neka ih Gospod otera s onima koji nepravdu čine. Neka je mir nad Izraelom!

(Ps. 126) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Kada Gospod vraćaše sužnjeve sionske bejasmo poput snevača. Tada usta naša behu puna smeha i jezik naš pun kliktanja. Tada govorahu među narodima: "Veliko delo čini Gospod na njima." Veliko delo čini Gospod na nama, bejasmo radosni. Vрати, o, Gospode, sužnje naše kao potoke u zemlju suhu. Koji su sa suzama sejali neka s pesmom žanju.

יֵלֶךְ וּבָכָה נִשְׂאָה מִשְׁךְ הַדָּרֵעַ בַּיָּמַי וְבַיָּמַי
בְּרָגָה נִשְׂאָה אֶלְמוֹתָיו:

(קס) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמֹה. אִם יִי לֹא
יִבְנֶה בַּיִת שׁוֹא עִמְלוּ בִנְיֵינוּ בּוֹ. אִם יִי לֹא
יִשְׁמַר-עִיר שׁוֹא שִׁקְר שׁוֹמֵר: שׁוֹא לֶחֶם
מִשְׁבִּימֵי קוֹם. מֵאַחֲרֵי שַׁבָּת. אֲבָלִי לֶחֶם
הָעֲצָבִים. כִּן יֵהֵן לִירִידוֹ שִׁנְאָ: הִנֵּה נִחַלַת
" בָּנִים. שִׁכַר פְּרֵי הַבֶּטֶן: פְּחָצִים בַּיָּד גִּבּוֹר
כִּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים: אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מִלֵּא
אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם. לֹא יִבְשׂוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת
אוֹיְבִים בְּשַׁעַר:

(קכ) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אֲשֶׁרֵי כָּל יֵרֵא יִי.
הַחֲלֵךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ כַּפִּיק כִּי תֹאכֵל. אֲשֶׁרֵיךְ
וְטוֹב לֵךְ: אֲשֶׁתְּךָ כִּנְפֵן פְּרִיָּה בּוֹרְפַתִי בֵּיתְךָ:
בְּנֵיךְ בְּשִׁתְּלֵי זֹתִים סָבִיב לְשִׁלְחַנְךָ: הִנֵּה
כִּי כִן יִכְרֵךְ גִּבּוֹר יֵרֵא יִי: יִכְרֵךְ יִי מִצִּיּוֹן.
וְרֵאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרֵאָה
בָּנִים לְבָנֶיךָ. שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

(קכט) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. רַבַּת צָרְרוּנִי מִנְּעוּרַי.
יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: רַבַּת צָרְרוּנִי מִנְּעוּרַי גַּם
לֹא יִכְלֹו לִי: עַל גְּבֵי הָרְשׁוֹ חֲרָשִׁים. הָאֲרִיכוּ

Koji ide i plače noseći seme da seje, s pesmom će doći noseći snopove svoje.

(Ps. 127) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Solomonova.³ Ako Gospod kuću ne gradi, uzalud se muče graditelji. Ako Gospod grad ne čuva, uzalud stražar bdi. Uzalud ranite i dockan ležete i hleb muke jedete kada On ljubljenom Svom san daje. Evo, nasleđe Gospodnje su sinovi, nagrada ploda utrobe. Ono što su strele u ruci junaka, to su sinovi mladosti. Blago čoveku koji je njima napunio tobolac svoj. Neće se postideti kad govore neprijateljima svojim na kapijama (grada).⁴

(Ps. 128) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Blago svakom onom koji se Gospoda boji, koji hodi putevima Njegovim. Od plodova ruku svojih, ti ćeš jesti. Blago tebi i dobro ti je. Žena tvoja je kao rodna loza usred doma tvoga,⁵ sinovi tvoji su kao mladice maslinove oko stola tvoga. Gle, ovako je blagosloven čovek koji se Gospoda boji. Blagosloviće te Gospod sa Siona i gledaćeš dobro Jerusali- ma svih dana života svog. I videćeš sinove sinova svojih. Mir Izraelu!

(Ps. 129) Pisma uspinjanja (hodočasnička). "Mnogo su me tlačili od mladosti moje" – neka kaže sada Izrael. "Mnogo su me tlačili od mladosti moje, ali me ne savladaše! Po leđima su mojim orači orali, duge brazde izorali.

³ Neki smatraju da je nije napisao Solomon nego da je napisana za Solomona.

⁴ Mesto poslovanja i zasedanja sudova, videti Pon. zakon, 21:19; 22:15; Rut, 4:1.

⁵ Doslovno: o boku kuće tvoje.

למעניתם: " צדיק. קצין עבות רשעים:
 יבשו ויפנו אהור כל שנאי ציון: יהיו כהציר
 גנות. שקדמת שלך יבש: שלא מלא כפו
 קוצר. וחצנו מעמר: ולא אמרו העברים.
 ברכת " אליכם. ברכנו אתכם בשם ":

(ק) שיר המעלות. ממעמקים קראתיך ":
 אדני שמעה בקולי. תהייה אוניק קשבות
 לקול תחנוני: אם עונות תשמריה. אדני
 מי יעמוד: כי עמך הסליחה. למען תירא:
 קויתי " קוטה נפשי. ולדברו הוהלתי:
 נפשי לאדני משמרים לבקר. שמרים
 לבוקר: יחל ישראל אל " . כי עם " החסד.
 והרבה עמו פדות: והוא יפדה את ישראל
 מכל עונותיו:

(קב) שיר המעלות לדוד. " לא גבה לפי
 ולא רמו עיני. ולא הלבתי בגדלות ובנפלאות
 ממני: אם לא שויתי ודוממתי נפשי. כגמל
 עלי אמו. כגמל עלי נפשי: יחל ישראל אל
 " . מעתה ועד עולם:

(קג) שיר המעלות. זכור " לדוד את כל
 ענותו: אשר נשבע ל"י. נדר לאביר יעקב:

Ali Gospod pravedni iseče užad zlikovcima!" Neka se postide i ustuknu svi koji mrze Sion! Neka budu kao trava na krovu koja se sasuši pre nego što je počupaju.⁶ Od koje neće žetelac napuniti ruke svoje, niti naručje svoje onaj koji snoplje vezuje. I koji prolaze neće reći: "Neka je blagoslov Gospodnji nad vama!" (Niti će im se odgovoriti:) "A mi vas Imenom Gospodnjim blagosiljamo!"

(Ps. 130) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Iz dubine k Tebi zavapih, Gospode! Gospode, čuj glas moj! Neka paze uši Tvoje na glas vapaja mog. Ako ćeš na prestupe paziti, o, Gospode, ko će opstati? Ali je u Tebe praštanje da bi Te se bojali. Uzdam se u Gospoda, uzda se duša moja, reč Njegovu čekam. Duša moja za Gospodom čezne više nego straže noćne što za zorom ranom⁷ čeznu, više nego za zorom ranom straže noćne. Nadu svoju, o, Izraele, u Gospoda polaži, jer u Gospoda je milost i obilje spasa je u Njega. I On će otkupiti Izrael od svih prestupa njegovih.

(Ps. 131) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Davidova. O, Gospode, ne gordi se srce moje, niti se uznose oči moje, ne idem za stvarima velikim, niti za čudima što su iznad mene. Nego sam smirio i ukrotio dušu svoju kao dojenče kraj majke svoje, kao dojenče je duša moja u meni. Uzdam se u Gospoda, Izraele, odsad i doveka.

(Ps. 132) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Oponemi se, o, Gospode, Davida i svih muka njegovih. Kako se zakleo Gospodu, zavetovao moćnom Bogu Jakovljevom.

⁶Može da se prevede i na sledeći način: *koju vetar istočni sasuši pre nego što procveta.*

⁷Tj. spasenjem.

אם אבא באהל ביתי. אם אעלה על ערש
 יצועי: אם אתן שנת לעיני. לעפעפי תנומה:
 עד אמצא מקום ליי. משכנות לאביר יעלב:
 הנה שמענה באפרתה. מצאנה בשדי
 יער: נבואה למשנותיו. נשתחה להרם
 רגליו: קומה יי למנוחתה. אתה וארון עזי:
 פהניף ילבישו צדק. וחסדיך ירננו: בעבור
 יוד עבדך אל תשב פני משיחך: נשבע יי
 לרוד אמת לא ישוב ממנה. מפרי בטנך
 אשית לכסא לך: אם ישמרו בנהך בריתי.
 ועדתי זו אלמדם. גם פניהם עדי עד יישבו
 לכסא לך: כי בחר יי בציון. אזה למושב
 לו: זאת מנוחתי עדי עד. פה אשב פי
 איתיה: צידה ברך אברך. אביוניה אשביע
 קחם: וכהניה אלביש ישע. וחסדיה רגן
 ירננו: שם אצמיח קרן לרוד. ערכתי נר
 למשיחי: אויביו אלביש בשת. ועליו יצין
 נרו:

(קלג) שיר המעלות לרוד. הנה מה טוב
 ומה נעים שבת אחים גם יחד: בשמן השוב
 על הראש יורד על הזקן. זמן אהרן שיורד
 על פי מדותיו: כטל הרמון שיורד על הררי

“Neću ući u šator doma svog, niti ću leći na ležaj postelje svoje. Neću dati sna očima svojim ni odmora vedama svojim dok Gospodu mesto ne nađem, boravište moćnom Bogu Jakovljevom.” Evo, čusmo za nj (za Kovčeg Gospodnji) u Efratu, našosmo ga na poljima jearskim.⁸ Udimo u prebivalište Njegovo, prostrimo se po podnožju nogu Njegovih!⁹ Ustani, o, Gospode, počivalištu Svom pođi, Ti i Kovčeg sile Tvoje! Sveštenici Tvoji neka se odenu u pravdu, a pobožni Tvoji neka radosno kliću! Radi Davida, sluge Svoga, ne odvrti lica od pomazanika Svog! Zakle se Gospod Davidu u istini od koje neće odstupiti: “Potomka utrobe tvoje posadiću na presto tvoj. Budu li sinovi tvoji čuvali Savez Moj i zapovesti kojima ih učim, onda će i sinovi njihovi sedeti doveka na prestolu tvom.” Jer izabra Gospod Sion, omile Mu za prebivalište. “Ovo je doveka mesto mirovanja Slave Moje, ovde ću prebivati jer tako pozeleh. Hranu ću njegovu blagosiljati, uboge njegove hlebom nasititi. I sveštenike njegove ću u spasenje odenuti, sveti će njegovi radosno kliktati. Tu ću učiniti da rog¹⁰ Davidov izraste, postaviću svetlost pomazanika Svog. Neprijatelje njegove odenuću u sramotu, a na njemu će procvetati kruna njegova.”

(Ps. 133) Pesma uspinjanja (hodočasnička). Davida. Gle kako je dobro i kako je milo kada braća zajedno žive. Kao dobro ulje na glavi koje klizi na bradu, bradu Aronovu, koje klizi na krajeve odežde njegove. Kao rosa s Hermona što silazi na gore.

⁸ Videti I knj. Samuelovu, 7:1.

⁹ Naziv za Kovčeg.

¹⁰ Snaga, moć, slava, potomstvo.

ציון: פי שם צנה יי את הברכה. חיים עד
העולם:

(קרי) שיר המעלות. הנה ברכו את יי כל
עברי יי. העומדים בבית יי בבילות: שאו
ידיכם קדש. וברכו את יי: וברכה יי מציון.
עשה שמים וארץ:

סדר מוצאי שבת

לזכרם המזמרים על מוצאי שבת (וכי יצא ייחלוקן עמית ולמרים אתה
תענתו נכנסת אתה חונן. ולתה המעורה לזכרם יי שם ה' קריש לעילא.
שובה ה' יושב כסתר. ואתה קדוש. קריש המבטל יי- למעלות קריש יוא
שלמא. כדמא עלמי לשבת.

פומינים למוציא שבת.

במוציא יום מנוחה. המציא לעמך נחמה. שלח תשובי
לנאקה. ונסו וכן נאקה: ואתה לך צורי. לקבץ עם
מפונתי. מר גוי אכרני. אשר כרו לי שוקה: עת הודים
תעורר אל. למלט עם אשר שואל. דאות טובך בבוא
גואל. לשה פיתה נקחה: קרא ישע לעם נדבה. אל
דגול מרבה. ודו השביע הפאה. לישועה ולרנקה: בת
ציון השכולה. אשר היא היום געולה. מדרה תקרה
בעולה. אם הבנים ישקה: מענות או יובון. ופדוים
עוד ושובת. ומי ישע ישאבין. והצקה לשקחה: קחה

Sionske. Jer tamo zapovedi Gospod blagoslov i život do-veka.

(Ps. 134) Pjesma uspinjanja (hodočasnička). Evo sada blagosiljajte Gospoda sve roblje Gospodnje koji stojte u Domu Gospodnjem noću! Uzdignite ruke svoje ka Svetinji i Gospoda blagoslovite! Blagoslovio te Gospod sa Siona, Sazdatelj nebesa i zemlje!

MOLITVE O IZLASKU SUBOTE

Kazujemo hvalospjeve za izlazak *Šabata* (str. 313) i molimo večernju molitvu. U *Amida* u IV blagoslovu dodajemo *Ata honantanu*. Nakon *Amida* kažemo *Jei Šem Adonaj, Kadiš leela, Šuva Adonaj, Jošev beseter, Veata Kadoš, Kadiš titkabal, Šir lamaalot, Kadiš jee šelama, Barehu* i *Alenu lešabeah*.

PIZMONIM O IZLASKU SUBOTE

BEMOCAE JOM MENUHA

Rabenu Jakov Manuj

O izlasku dana mirovanja podari utehu narodu Tvom. Pošalji (Elijau) Tišbija¹ (narodu) napaćenom i neka bol i jauk (njegov) nestanu. Tebi dolikuje, Steno moja, da okupiš narod rasut međ' narodom okrutnim koji mi jamu kopa. Daj da dođe vreme ljubavi, o, Bože, da izbaviš narod koji vapi da ugleda dobrotu Tvoju kada spasitelj dođe stadu rasutom i razagnanom. Objavi spasenje narodu darežljivom, o, Bože, Kojeg uzvisuju bezbrojna mnoštva anđela. Neka bi nastupajuća nedelja bila vreme spasenja i utehe. Neka bi se ucveljena kćer Siona, danas prezrena, uskoro venčala i postala radosna majka sinovima. Izvori će tada poteći i otkupljeni će se vratiti, vode spasenja će crpsti,² a jad će biti zaboravljen.

¹Stih u I Knjizi kraljeva, 17:1, govori o njemu kao o Elijau Tišbiju koji je živeo u Giladu. On je bio iz grada Tišav i potom se naselio u Giladu, *Radak*.

²Videti Isaija, 12:3.

עֲפֹךְ כְּאֵב רִהָמָן. וְצַפְצַפוּ עִם לֹא אֶלְמָן. דְּבַר יי אִשֵּׁר
 גִּאֲמָן. בְּהַקְיֵמְךָ הַבְּטָחָה: וְיִדְדִים כְּלִטְיָ סֶרֶן. גְּנִיתָם
 וַיִּצְחָו בְּמֶרְץ. כְּלִי צֹנְחָה וְכִלְיָ סֶרֶן. אֵין יִוצֵאת וְאֵין
 צֹנְחָה: וְהִי הַחֲדָשׁ הַזֶּה. כַּנְּבוֹאת אֲבֵי הַזֶּה. וְיִשְׁמַע כִּבְוֹת
 זֶה. קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִיחָה: הֶזֶק וְמֵלֵא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ.
 אֲמִיץ יַעֲשֶׂה בְּקִשׁוֹתֵינוּ. וְהוּא יִשְׁלַח בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ.
 בְּרָכָה רַוְחָה וְהַצְלָחָה: כְּמוֹצֵאי יוֹם גִּלְהָה. שְׂמֵךְ נוֹרָא
 עֲלֵיךָ. שְׁלַח תִּשְׁבִּי לְעַם סִגְלָה. רוּחַ שִׁשׁוֹן נִהְיָה: קוֹל
 צְהֵלָה וְרִגְוָה. יִשְׁפְּתֵינוּ אֵין תַּרְנֻנָה. אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא
 אָנָּה יי הַצְלִיחָה נָא:

חֲדָשׁ שִׁשׁוֹנִי אֵל נָא וְהָבִיֵא. אֵת אֱלֹהֵי הַגְּבִיֵא: אֲמִיץ
 וְהֶזֶק רַפְיוֹן יְדֵי. בְּרַךְ מֵלֵאכְתִּי וְכָל־מַעֲבָדֵי. גּוֹאֲלֵי זְכוֹר
 עֲנֵי וְמַרְוֵרֵי. הַבְּרַךְ הַטּוֹב הַקָּם לְעוֹרְדֵי. הַרְץ וְשִׁלַּח
 וְשִׁמְחָה לְכָבֵי. אֵת אֱלֹהֵי הַגְּבִיֵא: וְעַד וְהָבֵן הִי סַפְיָקֵי.
 זְמַן מְזוֹנֵי וְלֶהֱם הָקֵי. חֵלֶב וְכָל־טוֹב חֵישׁ לְהַגְיָקֵי. מוֹבֵךְ
 תִּשְׁבַּע עוֹלָלֵי וְיוֹנְקֵי. יְבֵא מְשִׁיחֵי לְעִיר מוֹשְׁבֵי. אֵת אֱלֹהֵי
 הַגְּבִיֵא: פּוֹנֵן לְעַם זֶו צוֹרֵי צוֹר לְהַכּוֹשׁ. לֶהֱם לְאֹכּוֹל וְכַגֵּד
 לְלַבּוֹשׁ. מְקַנְאֵי יְהוָה יִרְאֶה וְיַבּוֹשׁ. גְּוָה הַר צִיּוֹן בְּקָרוֹב
 תַּכְּבּוֹשׁ. שִׁשׁוֹנֵי יִגְדֵּל בְּרָאוֹת סְבִיבֵי. אֵת אֱלֹהֵי הַגְּבִיֵא:
 עֲמוֹן וּמוֹאָב אוֹתָם תַּכְּלֶה. כְּדוֹתְךָ לְעַפְךָ בְּקָרוֹב תַּגְּלֶה.
 צִיּוֹן תִּמְלֵא מַעַם אֱלֹהֵי. קָרִית מִלֶּךְ רַב אֵין גַּעֲלָה. שִׁפְן
 תִּשְׁבֵּן בַּחוּץ עִם צְבִי. אֵת אֱלֹהֵי הַגְּבִיֵא:
 אֲגִיל וְאֲשִׁמַּח בְּלִבְבֵי. בְּרָאוֹתֵי כִי כְּלָבִיֵא תִרִיב רִיבֵי.

Vodi narod Svoj kao otac milostivi. Narod koji nije ostavljen će govoriti: "Reč je Gospodnja istinita!" – kada ispuniš obećanje Svoje. Miljenici Božiji koji preživješe pustošenje, gromoglasno će pesmom svojom zaoriti, bez jauka i bez poraza, i ne više kao izgnanici koji vape. Neka bi ovaj mesec bio poput proroštva (Mojsija), oca svih proroka. Neka se u kući ovoj začuje glas radosti i veselja. Jedini Moćni, On će ispuniti molbe naše! Jedini Snažni, On će uslišiti molitve naše! On će svim delima ruku naših podariti blagoslov, blagostanje i uspeh. O izlasku dana radosti neka bi Ti, Čije je Ime Strahopoštovan u Delima, poslao (Elijaua) Tišbija narodu Svom, blagu Svom, da mu donese utehu, radost i olakšanje. Glasom ushita i pesme, tada će usne naše zakliknati. O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, neka bude na uspeh!

HADEŠ SESONI

Rav Šila

Obnovi radost koju molim Te, o, Bože, i pošalji proroka Elijaua.³ Ohrabri i osnaži ruku koju posustala, blagoslovi rad moj i sve poduhvate moje. Iskupiteljju moj! Opomeni se muke moje i jada mog. Tvoju dobru reč postavi kako bi me osnažila. Požuri i pošalji, i time mi obraduj srce, proroka Elijaua. Sakupi i pripremi dovoljno za moje potrebe, pripravi hranu koju, hleb moj svagdašnji. Salom (zemlje) i svakim dobrom požuri da me nahraniš. Od dobrote Tvoje siti se dojenče moje i sisanče moje. Neka bi Pomazanik moj došao u grad⁴ stanovanja mog sa prorokom Elijauom. Pripremi narodu ovom, o, Steno moja, melem da zaceli rane svoje, hleb da jede i odeću da se njome odene. Neka me zavidnik gleda, vidi i postidi se. Mesto prebivanja, goru Sion, neka bi je Ti uskoro pokorio. Radost moja će se umnožiti kada pored sebe vidim proroka Elijaua. Amon i Moav – neka bi ih Ti satro.⁵ Spasenje Svog naroda objavi uskoro i naseli Sion narodom Svojim, i u grad Velikoga Kralja ćemo se tada uspeti. Učini da među narodom Tvojim voljenim prebiva prorok Elijau.

AGIL VEESMAH BILVAVI

Elazar

Radovaću se i veseliti u srcu svom kada budem video da poput lava preuzimaš borbu koju

³ Vescnik dolaska Mesije.

⁴ Jerusalim.

⁵ Bog je obećao zemlje Amon i Moav jevrejskom narodu. Videti Rašijevo tumačenje stiha iz Postanja, 15:19.

וּלְצִיּוֹן נוֹאֵל תְּבִיֵא. אִישׁ צִמְחַת הַצְּמִיחַת. אֵלֶיהוּ אֵלֶיהוּ
 אֵלֶיהוּ תִּקְבֵּיֵא וּמֶלֶךְ הַמִּשְׁיחָה: לִכְן בְּלִי פֶהֶד. תְּפִיל אִימָה
 וּפֶהֶד. פֶּלֶל־לֵב וּפֶהֶד. בַּעַת יַעֲלֶה גַּי אֶהֱד. וְאוֹרְחֹתֵינוּ
 יַצְלִיחַ: מִלִּישׁוֹ עַד מְזִיחָה לַמַּעֲרָב. יַעוֹר לַעֲשׂוֹת צֶדֶק רַב.
 עַמִּים יַעֲרֹב. לַעֲרוֹךְ מַלְחָמָה וּקְרָב. עַל אוֹיְבֵינוּ יַצְרִיחַ:
 מִלִּישׁוֹ זָרִים בְּמַלְכֵי אֲרָמָה. יִטוֹר גְּפִישׁ וּקְרָמָה. מִשְׁטָע
 וְרוּמָה. נוֹסוּ נִגְפָה וְיָמָה. אֲשֶׁר אֶתְכֶם יַבְרִיחַ: מִלִּישׁוֹ רָנוּ
 כָּל עוֹבְרֵי אֹרֶה. כִּי הִנֵּה רַעַן אֹרֶה. אוֹרוֹ זָרַח. קָמָה
 בַּפְתוֹר וּפְרָה. עַל הַר צִיּוֹן יַפְרִיחַ: מִלִּישׁוֹ

מִשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יָמִים. נִטְרָה עֲלֵינוּ שְׁלוֹמִים. וּבִרְכוּחַ
 מְפֻרָּוִים. כָּל יַשְׁבַּעַת הַיָּמִים: יְהִי שְׁלוֹם בְּחֵילֵנוּ. וְשְׁלוּחַ
 עַל גְּבוּלֵנוּ. וְהַצְרִים קְהַלֵנוּ. יִשְׁאַף חֵילֵם צַמִּים: וְיַעֲרוֹב
 חֵין עֲרַבְנוּ. לֵךְ יִי מַלְכֵנוּ. וְגַם בְּרַךְ תִּבְרַכְנוּ. כּוֹקֵן בֵּא
 בְּיָמִים: אֶקְדָּמְךָ בִּישׁוֹר רַחֲשִׁי. בְּמוֹצְאֵי יוֹם קִדְשִׁי. בְּשֵׁנִי
 וּבְשֵׁלִישִׁי. אֲזַמְרָךְ בְּלֵאמִים: בְּךָ הִיא תוֹחֲלֵתֵנוּ. יִשְׁנֶה
 עוֹרְתֵנוּ. כְּנֵאלֶת אֶת אֲבוֹתֵינוּ. גְּאֲלֵנוּ מַעֲמִים: הַשִּׁיבֵנוּ
 כְּמֵרָאשׁוֹן. נִצְרַתֵנוּ גְּבַת אִישׁוֹן. חִישׁ בִּיאַת נִין נַחֲשׁוֹן.
 וּמַהֲרֵ קִין הַיָּמִים: קָרָא נָא שְׁנַת רְצוֹן. נוֹהֵג יוֹסֵף כְּצֵאן.
 וְלַצִּים הַמְדוֹ לְצוֹן. יְהִי מִשְׁטַח חֲרָמִים: טִירְתִּי הַנְּשָׁמָה.
 תְּכוֹנֵן כְּמִזִּים יִי שְׁמָה. יִי אִישׁ מַלְחָמָה. יִי צוֹר עוֹלָמִים:
 נַחַח עִם זֶו סְגוּלְתֶךָ. בְּהַר צִיּוֹן נַחֲלֵתֶךָ. אֱלֹהִים אֵין זוֹלָתֶךָ.
 מַלְכוּת כְּלֵי־הָעוֹלָמִים: חֲזַקְנוּ בְּתוֹרְתֶךָ. וְלִשְׁמוֹר כְּלֵי־
 מִצְוֹתֶיךָ. וּבְלֵיהִיִם בִּירְאֵתֶךָ. יְהִי לִפְנֵי תָמִים: צוֹר רַב

i kada Sionu dovedeš Spasitelja i kada čovek klice procveta.⁶ Elijau, Elijau prorok i Kralj Mesija! Stoga budimo bez straha. Neka užas i strah obuzmu narode i neka svako srce zadrhti kada se Narod Jedan uzdigne i kada putevi njegovi budu blagoslovljeni uspehom. Elijau ... Od istoka do zapada, On će ustati da čini pravdu veliku, narodi će potamniti, u ratu i boju nadvlađaće neprijatelje Svoje. Elijau ... Stranci koji vladaju zemljom, Jetur, Nafiš, Kedma, Mišma i Duma⁷ pobeći će na jug i zapad jer će ih proterati Elijau prorok i Kralj Mesija. Elijau... Likuj, prolazniče, jer isluženo drvo je bujno, njegovu svetlost će isijavati stabljika, zrno i cvet, na gori Sion će cvetati. Elijau ...

MAŠBIAH ŠEON

Joav Akatan

Ti Koji utišavaš huku morską rasprostri mir nad nama i blagoslove s visina tokom svih sedam dana (sedmice). Mir neka vlada unutar bedema naših i spokoj na granicama našim, a dušmanima zajednice naše neka bi napaćeni progutali blago njihovo.⁸ Neka bismo milost kod Tebe našli, Gospode Kralju naš, i neka bi nas blagoslovio kao što si učinio (Avrāmu) starom i vremenitom. Pred Tebe ću izaći s molitvenom pesmom o izlasku svetoga dana mog. Drugog i trećeg dana (sedmice) pevaću pesme hvale po narodima. Ti si nada naša, neka bi ovo bila godina oslobođenja našeg. Kao što si oslobodio praoce naše, tako i nas izbavi između naroda. Vрати nas u domovinu našu kao nekad kada si nas čuvao poput zenice oka. Ubrzaj dolazak potomka Nahšonovog⁹ i približi kraj dana. Objavi, molimo Te, godinu milosti, Ti Koji vodiš Josifa¹⁰ kao stado. Podsmevači kojima je mio podsmeh biće poput rasprostrtih mreža.¹¹ Moju opustošenu Palatu (Hram) obnovi iznova kao u dan kada je Gospod tamo obitavao, Gospod, Gospodar rata, Gospod, Stena večna. Donesi mirovanje narodu ovom, blagu Tvom, na gori Sion, nasleđu Tvom. Bože, nema drugog osim Tebe, kraljevstvo Tvoje je kraljevstvo svih svetova, dovekа je. Osnaži nas u Tori Tvojoj da čuvamo sve zapovesti Tvoje i da uvek stojimo u svetom strahu Tvom neka bi nam srca bila savršena. Steno!

⁶ Mesija. Videti Jirmijau, Jer., 23:5; Zah., 3:8.

⁷ Videti Pos., 25:14-15.

⁸ Videti Jov, 5:3.

⁹ Mesija koji je potomak Nahšona, sina Aminadava, kneza plemena Judinog u vreme Izlaska.

¹⁰ Izrael se naziva Josifom zato što ih je Josif hranio u Egiptu, Raši na Psalam 80:2.

¹¹ Njihovi će gradovi biti bez trgovaca i ribari će u njihovim pustim gradovima rasprostirati svoje mreže da se suše. *Mecudat David* na Ez., 26:5.

העל־לִיָּהּ. הַשׁוֹכֵן שְׁמִי עֲלֶיהָ. שְׁלַח לְנֵי אֱלֹהֶיךָ. כִּי אֵיכָנֹה
 הַיָּמִים: אֵל תַּעֲרֵם אֹנֶקָה. לִשְׁעַת מֵאֲמִינֶיךָ. בְּהַתְּחַנְּנֵם
 לְפָנֶיךָ. מִשְׁבִּיחַ יִשְׁאוּן יָמִים:

אָמֵר יי לַיעֲקֹב.

בָּהָר יי בְּיַעֲקֹב.

בְּאֵל יי אֶת יַעֲקֹב.

בְּרֶדֶךְ בּוֹקֵב מִיַּעֲקֹב.

בְּבָאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב.

בְּיָרֵךְ מִיַּעֲקֹב.

זְכוֹר אֱלֹה לַיעֲקֹב.

בְּחֲדוֹת יִשְׁוֹעוֹת יַעֲקֹב.

טוֹבוֹ אֶהְלִיךְ יַעֲקֹב.

יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לַיעֲקֹב.

כִּי לֹא נֶחֱטַב בְּיַעֲקֹב.

לֹא הִבִּיט אֵוֶן בְּיַעֲקֹב.

מִי מָנָה עִפְרַי יַעֲקֹב.

נִשְׁבַּע יי לַיעֲקֹב.

סֵלַח נָא לְעֵוֶן יַעֲקֹב.

עֲתָה הִשָּׁב שְׁבוֹת יַעֲקֹב.

בָּדָה יי אֶת יַעֲקֹב.

צִוָּה יִשְׁוֹעוֹת יַעֲקֹב.

קוֹל קוֹל יַעֲקֹב.

רְנֵי וְשִׁמְחֵי לַיעֲקֹב.

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

Preobilni Izvršitelju dela Koji prebiva u najvišim nebesima pošalji nam Elijaua jer su se odužili dani izгона. Ne sakrivaj uho Svoje od vapaja onih koji u Tebe veruju kada pred Tobom uznose molitve-pokajnice svoje, Ti Koji utišavaš huku morsku.

AMAR AŠEM LEJAAKOV

Reče Gospod Jakovu¹² ne boj se, slugo Moj Jakove. Izabra Sebi Gospod Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Izbavi Gospod Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Izaći će zvezda iz Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Ukoreniće se Jakov, ne boj se, slugo Moj Jakove. I vladace koji je od Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Pamti to Jakove, ne boj se, slugo Moj Jakove. Milina će doći sa Jakovljevim spasenjem, ne boj se, slugo Moj Jakove. Dobri su šatori tvoji Jakove, ne boj se, slugo Moj Jakove. Oni uče zakonima Tvojim Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Jer nema vraćanja u Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Ne vidi bezakonje u Jakovu, ne boj se, slugo Moj Jakove. Ko će izbrojati prah Jakovljev, ne boj se, slugo Moj Jakove. Zakle se Gospod Jakovu, ne boj se, slugo Moj Jakove. Oprosti bezakonje Jakovu, ne boj se, slugo Moj Jakove. Povrati sada roblje Jakovljevo, ne boj se, slugo Moj Jakove. Iskupi Gospod Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove. Zapovedi spasenja Jakovu, ne boj se, slugo Moj Jakove. Glas je glas Jakovljev, ne boj se, slugo Moj Jakove. Pevaj i veseli se za Jakova, ne boj se, slugo Moj Jakove.

¹² Jakov je ovde narod Izraela.

שב יי את שבות יעקב. אל תירא עבדי יעקב:

תתן אמת ליעקב. אל תירא עבדי יעקב:

אלי אליהו הנביא הבא נא: בו ירתום רכבו. נא

בשבי פי בו. לא שכב לבו. גם לא ראה שנה: ^ל רב

מהרי פראות. פהשי ומשנאות. יפות פראות. פשר

ותרעינה: ^ל השקה ציר מי ראש. צר עינו ילוש. יום

עני לקדוש. ישראל תשעינה: ^ל מתי תראה אות. ישע

אל קוראות. הך ורף נושאות. קולן ותבכינה: ^ל מלאך

הגואל. לפני כל שואל. אגא האל. אל אברהם הקרה

נא: ^ל

אליהו הנביא אליהו הנביא אליהו הנביא במהרה

יבא אלינו עם מיטיה בן דוד: איש אישר קנא לשם האל.

איש בשר שלום על יד יקותיאל. איש גש ויכפר על

בני ישראל: ^ל איש דורות שנים עשר ראו עינו. איש

הנקרא בעל שער בסמניו. איש ואזור עור אזור במתניו:

^ל איש זעף על עובדי המנים. איש הש ונשבע מהיות

גשמי מעונים. איש כל ומטר עצר שלש שנים: ^ל

איש יצא למצא לנפשו נחת. איש כלפלוהו העורבים

ולא מת לשהת. איש למענו נתברכו כד וצפחת: ^ל

איש מוסריו הקשיבו כמהים. איש נענה באש משמי

גבוהים. איש שהו אהריו. יי הוא האלהים: ^ל איש

עתיד להשתלח משמי ערבות. איש פקיד על כל בשורות

טובות. איש ציר נאמן להשיב לב בנים על אבות: ^ל

Gospod će povratiti roblje Jakovljevo, ne boj se, slugo Moj Jakove. Pokazaće istinu Jakovu, ne boj se, slugo Moj Jakove.

ELI, ELIJAU

Avrâm

O, Bože moj, molim Te pošalji nam proroka Elijaua! U (dan Spasenja), on će upregnuti kočije svoje koje lutaju u zatočeništvu jer tada neće leći i srce njegovo neće osetiti sna. O, Bože moj ... Bolest me moja ne pušta kada vidim slabost svoju, dok su dušmani lepog i zdravog tela na ispaši dokle pasu. O, Bože moj ... O, Steno, žučju napoji dušmanina čije oči sevaju na dan za kojim oči moje žude, za danom Sveca Izraelovog. O, Bože moj ... Kada ćeš pokazati znak spasenja, o, Bože, onima koji Te zazivaju i koji u pesmi uznose k Tebi glasove svoje? O, Bože moj ... Andela spasitelja pošalji nevoljniku koji vapi, molimo Te, o, Bože, Bože Avrâma. O, Bože moj ...

ELIJAU ANAVI

Prorok Elijau, prorok Elijau, prorok Elijau, neka nam ubrzo dođe sa Mesijom, sinom Davidovim. Čovek koji revnova za Božije Ime.¹³ Čovek koji je vesnik mira, uzdanica nade u Boga.¹⁴ Čovek koji ustade na grešnika i koji očisti sinove Izraela.¹⁵ Prorok Elijau ... Čovek čije oči videše dvanaest pokolenja.¹⁶ Čovek koji je nazvan *kosmati* zbog svog izgleda. Čovek koji je opasan kožnim pojasom.¹⁷ Prorok Elijau ... Čovek koji se razgnevio na one što se klanjahu Suncu. Čovek koji je požurio i zakleo se da neće padati kiša sa nebesa. Čovek koji je zaustavio rosu i kišu da ne padaju tri godine.¹⁸ Prorok Elijau ... Čovek koji je tražio spokojstvo. Čovek kojem su gavrani donosili hranu da ne umre. Čovek zbog kojeg su krčag i čup bili blagosloveni.¹⁹ Prorok Elijau ... Čovek čije ukore poslušашe oni koji žudeše za Bogom. Čovek koji je bio uslišen ognjem sa najviših nebesa. Čovek za kojim rekoše: "Gospod je Bog!"²⁰ Prorok Elijau ... Čovek koji će biti poslan sa nebesa. Čovek koji je vesnik svih dobrih vesti. Čovek veran da obrati srce sinova ka očevima njihovim.²¹ Prorok Elijau ...

¹³ Br., 25:7-8. Mudraci smatraju da su Pinhas, sin Elazarov, i prorok Elijau ista osoba.

¹⁴ Isto, 25:12. Jekutiel je Mojsije. Dolazi od reči *jekave*, on će se nadati, i *El*, Bog.

¹⁵ Isto, 25:13.

¹⁶ Prema Midrašu, Pinhas – Elijau je živeo nekoliko vekova, u vreme 12 pokolenja Davidove porodice: Nahšon, Salmon, Boaz, Oved, Jišaj, David, Solomon, Rehavam, Avija, Asa, Jehošafat i Joram.

¹⁷ II Kr., 1:8.

¹⁸ I Kr., 17:1; 18:1-18.

¹⁹ Isto, 17:2-16.

²⁰ I Kr., 18:19-40.

²¹ Malahi, 3:24.

אִישׁ קָרָא קָנָא קִנְאָתִי לַיְי בְּתַפְאָרָה. אִישׁ רָכַב עַל סוּסֵי
אִישׁ בַּסֶּעֱרָה. אִישׁ שְׁלָא טַעַם טַעַם מִתָּה וּקְבוּרָה: ^{ללינו}
תִּשְׁבִּי תְצַלְנוּ מִפִּי אֲרִיזֹת. תְּבַשְׂרֵנוּ בַשּׁוֹרֹת טוֹבוֹת.
תִּשְׁמַחְנוּ בָּנִים עַל אָבוֹת בְּמוֹצָאי שְׁבִתֹת: ^{ללינו} אִישׁ
תִּשְׁבִּי עַל שְׁמוֹ נִקְרָא. תְּצַלְיֵהֵנוּ עַל יְדוֹ בַתּוֹרָה. תִּשְׁמִיעֵנוּ
מִפִּי בַשּׁוֹרָה טוֹבָה. בְּמַהֲרָה תּוֹצִיאֵנוּ מֵאֲפִלָּה לְאוֹרָה:
^{ללינו} אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁרָאָה פָּנָיו בְּהַלּוּם. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנָּתַן לוֹ
שְׁלוֹם וְהַחְזִיר לוֹ שְׁלוֹם. יִי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם: ^{ללינו}
כְּפָתוּב, הִנֵּה אֲנִי שׁוֹלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאַ. לִפְנֵי
בֹּא יוֹם יִי הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא. וְהַשִּׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב
בָּנִים עַל אָבוֹתָם:

הַבְּדִלָה לְמוֹצָאי שְׁבֵת.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אָבוֹתֵינוּ. בְּסִימָן טוֹב הָחַל
עָלֵינוּ אֶת שֵׁשֶׁת* יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַבְּאִים
לְקַרְאֵתֵנוּ לְשְׁלוֹם. חֲשׂוּכִים מִכָּל־חַטָּא
וּפְשָׁע. וּמְנוּקִים מִכָּל־עוֹן וְאֲשָׁמָה וְרָשָׁע.
וּמְדַבְּקִים בְּתַלְמוּד תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.
וְחַנוּנִים דְּעָה וּכְבִּינָה וְהַשְׁכַּל מֵאַתָּה. וְתִשְׁמִיעֵנוּ
בְּהֵם שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה. וְלֹא תַעֲלֶה קִנְאָתֵנוּ
עַל לֵב אָדָם. וְלֹא קִנְאָת אָדָם תַּעֲלֶה עַל

* כְּשֶׁנֶּעַם שָׁחַל לַהֲיוֹת יוֹם טוֹב נְחוּכָה לֹא יֵחַר שִׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה לְלֵב
יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה.

Čovek koji u sjaju objavi: "Revnovah veoma za Gospoda."²² Čovek koji je jahao ognjene konje u olujnom vihoru.²³ Čovek koji nije nikada okusio smrt i pogreb. Prorok Elijau ... Čovek Tišvićanin, neka bi nas on izbavio iz lavljih čeljusti, neka bi nam vesnik dobrih vesti bio i neka bi o izlascima Subota obradovao decu i roditelje. Prorok Elijau ... Čovek koji je uz ime svoje nazvan Tišvićanin, neka bi zaslugom njegovom naše učenje Tore bilo uspešno. Daj da uskoro iz usta njegovih čujemo dobre vesti i da nas izbavi iz mraka na svetlost. Prorok Elijau ... Blago onome koji u snu vidi lice njegovo, blago onome koji ga pozdravi rečju *Šalom* i kome on otpozdravi sa *Šalom*, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom. Prorok Elijau ... Kao što je napisano: "Evo, Ja vam šaljem proroka Elijaua pre nego što dode veliki i strašni dan Gospodnji. I on će obratiti srce otaca ka sinovima i srce sinova ka očevima njihovim."²⁴

AVDALA

Bože naš i Bože otaca naših! Neka nam u dobrom znaku započnu šest²⁵ radnih dana koji nam u miru dolaze. I neka bismo u njima bili bez ikakvog greha i bezakonja, čisti od svakog prestupa, krivice i zla, privrženi učenju Tore i činjenju dobrih dela, i da nam u milosti podariš mudrost, razumevanje i znanje. Neka bismo u njima slušali radost i veselje. Neka zavist prema nama ne obuzme srce nijednog čoveka i neka srca naša ne obuzme zavist prema drugom čoveku.

---

²² I Kralj., 19:10.

²³ II Kralj., 2:11.

²⁴ Malahi, 3:23-24.

²⁵ Kada neki praznik padne usred sedmice, umesto šest radnih dana treba reći radni dani.

לַבָּנוּ: מִלִּפְנֵי וְאֱלֹהֵינוּ. שִׁים בְּרַכָּה רוּחָה
 וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְכֹל הַיּוֹעֵץ
 עֲלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲצָה טוֹבָה וּמַחְשֵׁבָה
 טוֹבָה. אֲמַצוּ בָּרְכוּ גִדְלוֹ קִיּוֹ. קַיִם עֲצָתוֹ.
 כַּדְּבַר שֶׁנֶּאֱמַר. יִהְיֶה לָּךְ כַּלְבֵּכָה. וְכֹל-עֲצָתְךָ
 יִמְלֵא: וְנֶאֱמַר. וְהַתְּנוּר אָמַר וַיִּקָּם לָךְ. וְעַל
 הַרְכִּיךְ נָגַה אוֹר: וְכֹל הַיּוֹעֵץ עֲלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל עֲצָה שְׂאִינָה טוֹבָה וּמַחְשֵׁבָה שְׂאִינָה
 טוֹבָה. הִפֵּר עֲצָתוֹ. כַּדְּבַר שֶׁנֶּאֱמַר. יִי הַפִּיר
 עֲצַת גּוֹיִם. הִנֵּיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: וְנֶאֱמַר.
 עֲצוּ עֲצָה וְתוֹפֵר. דַּבְּרוּ דָבָר וְלֹא יִקּוּם. כִּי
 עֲמַנו אֵל: וּפְתַח לָנוּ יִי אֱלֹהֵינוּ בּוֹהַ הַשָּׁבוּעַ
 וּבְכֹל-שָׁבוּעַ וּשְׁבוּעַ שְׁעָרֵי אוֹרֶה. שְׁעָרֵי
 בְּרַכָּה. שְׁעָרֵי גִילָה. שְׁעָרֵי רִיצָה. שְׁעָרֵי הוֹדָה.
 שְׁעָרֵי וְעַד טוֹב. שְׁעָרֵי זְמֶרָה. שְׁעָרֵי חֲדוּת.
 שְׁעָרֵי חַיִּים טוֹבִים. שְׁעָרֵי טוֹבָה. שְׁעָרֵי
 יְשׁוּעָה. שְׁעָרֵי כַפְרָה. שְׁעָרֵי כַלְכָּלָה. שְׁעָרֵי
 לְמוֹד. שְׁעָרֵי מְזוּן. שְׁעָרֵי מַחִילָה. שְׁעָרֵי
 נַחֲמָה. שְׁעָרֵי סְלִיחָה. שְׁעָרֵי עוֹרָה. שְׁעָרֵי
 פְדוּת. שְׁעָרֵי פְרִנְסָה טוֹבָה. שְׁעָרֵי צְדָקָה.
 שְׁעָרֵי צַהֲלָה. שְׁעָרֵי קוֹמְמִיּוֹת. שְׁעָרֵי רַפּוּאָה.

Kralju naš i Bože naš! Podari blagoslov, blagostanje i uspeh svim poduhvatima ruku naših. Svak ko nas i narod Tvoj Izrael savetuje savetom dobrim i predlogom dobrim osnaži ga, blagoslovi ga, uzveličaj ga, podrži ga, ostvari savet njegov, kao što je rečeno: "Da ti dâ Gospod po srcu tvom i svaku nameru tvoju da ispuni."²⁶ Takođe je rečeno: "Što god naumiš ostvariće ti se i na putevima tvojim sjajiće svetlost."²⁷ Svak ko nas i narod Tvoj Izrael savetuje savetom koji nije dobar i predlogom koji nije dobar poništi savet njegov, kao što je rečeno: "Gospod poništava namere naroda, osujećuje zavere naroda."²⁸ I rečeno je: "Dogovarajte se, dogovor će vam propasti, recite reč i neće se ostvariti jer je Bog s nama."²⁹ Otvori nam, Gospode Bože naš, ove i svake sedmice dveri svetlosti, dveri blagoslova, dveri radosti, dveri ushita, dveri znanja, dveri veličanstva i sjaja, dveri saveta dobrog, dveri pesme, dveri dragosti, dveri života dobrog, dveri dobrote, dveri spasenja, dveri pomirenja, dveri uhleblja, dveri učenja, dveri prehrane, dveri oprosta, dveri utehe, dveri opraštanja, dveri pomoći, dveri otkupljenja, dveri dobre skrbi, dveri dobročinstva, dveri veselja, dveri ponosa, dveri potpunog ozdravljenja,

---

²⁶ Teilim, Ps., 20:5.

²⁷ Ejov, Jov, 22:28.

²⁸ Ps., 33:10.

²⁹ Ješajau, Is., 8:10.

שלמה. שערי שלום. שערי שלום שלום שלום. שערי
 תורה. שערי תפלה. שערי תשובה. שערי
 תשובה. ככתוב ותשועת צדיקים מן
 מעוזם בעת צרה: ויעזרם יי ויפלטם ויפלטם
 מרשעים ויושיעם. כי הכו בו: ונאמר חשך
 יי את זרוע קדשו לעיני כל-הגוים. וראו
 כל-אפסי ארץ את ישועת אלהינו: ונאמר
 קול צופיד נשאו קול. יחדו ירננו. כי עין
 בעין יראו בשוב יי ציון: וקיים לנו יי
 אלהינו מקרא שכתוב מה נאוו על ההרים
 רגלי מבשר. משמיע שלום מבשר טוב.
 משמיע ישועה. אומר לציון מלך אלהיך:

טוב לו לאלה להיות לו נבית כר טל סגור ויחיה להנלה:

הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד. כי
 עזי וזמרת יה יי ויהי לי לישועה: ושאתם
 מים בששון ממעיני הישועה: ליי הישועה
 על עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו
 משגב לנו אלהי יעקב סלה: ליהודים היתה
 אורה ושמחה וששון ויקר. פן תהיה לנו.
 כום ישועות אשא ובשם יי אקרא: אנא יי
 הושיעה נא: אנא יי הצליחה נא:

dveri mira, dveri spokojsstva, dveri Tore, dveri molitve, dveri pokajanja, dveri oslobođenja, kao što je napisano: "Od Gospoda je spasenje pravednicima, On je snaga njihova u nevolji. Gospod će im pomoći i izbaviće ih. Izbaviće ih od zlikovaca i spasiće ih jer se u Njega uzdaju."³⁰ I rečeno je: "Otkri Gospod svetu mišicu Svoju pred očima svih naroda da vide svi krajevi zemaljski spasenje Boga našega."³¹ Takođe je rečeno: "Stražari će tvoji zajedno podignuti glas, zakliktaće jer će očima videti kada se Gospod vraća u Sion."³² I (neka se) ispuni na nama, o, Gospode Bože naš, stih koji je zapisan: "Kako su divne na gorama noge onoga koji nosi dobre vesti, koji oglašava mir, koji javlja dobro, oglašava spasenje, govori Sionu: 'Bog tvoj caruje'."³³

Dobro je imati u kući posebnu sveću za *Avdala*

INE – Evo, Bog je spasenje moje, uzdaću se i neću se bojati jer je snaga moja i pesma moja Gospod Bog, On mi je spasenje. S radošću ćete crpsti vodu iz izvora ovoga spasenja. U Gospoda je spasenje, na Tvom narodu je blagoslov Tvoj. *Sela!* Gospod nad vojskama je s nama, branilac je naš Bog Jakovljevi. *Sela!* Jevrejima behu svetlost i veselje i radost i slava. Neka tako bude i nama. Podignuću pehar spasenja i prizvaću Ime Gospodnje. O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, neka bude na uspeh!³⁴

³⁰ Teilim, Ps., 37:39-40.

³¹ Ješajau, Is., 52:10.

³² Isto, 52:8.

³³ Isto, 52:7.

³⁴ Is., 12:2-3; Ps., 3:9; 46:12; Ester, 8:16; Ps., 116:13.

סברי מרזן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. פורא
פרי הגפן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. פורא
עשבי בשמים: *

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. פורא
מאורי האש:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם.
המבדיל בין קדש לחול. ובין אור לחשך.
ובין ישראל לעמים. ובין יום השביעי
לששת ימי המעשה: ברוך אתה יי. המבדיל
בין קדש לחול:

וישנה המעשה הכנס וינרך נכנסה לחכמה ולחייב ליערים ורחן לך.

ויתן לך האלהים מטל השמים

(* על רית סירות אונגרים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הנותן ריה טוב בפרות:

על רית עץ או מין עץ (כמו הדס) ונרך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם פורא עצי בשמים:

הנריה מיני בשמים (וכן הנכנס לחניה של נשס טיש נו מיני בשמים) ונרך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם פורא מיני בשמים:

על מיני בשמים כגון הפסקנות ופליטון ונרך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם פורא שמן ערב:

S vašim dopuštanjem gospodo!

(Odgovaramo: *Lehajim!*)

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara mirisne trave.*)

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara svetlost vatre.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji odvaja sveto od svetovnog, svetlo od tame, Izrael od naroda i dan sedmi od šest dana radnih. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji odvaja sveto od svetovnog.

I otpije četvrtinu pehara i kaže *Beraha aharona*, a zatim govorimo *Vajiten leha*

VAJITEN LEHA – Bog ti dao rose nebeske

*) Nad mirisnim voćem kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje mio miris voću.

Nad mirisnim drvećem, ili nad nečim što je kao drvo (npr. mirta) kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara miomirisno drveće.

Nad raznim mirisima

(i kada uđemo u prodavnicu mirisa) kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara različite vrste mirisa.

Nad različitim mirisnim uljima kao što su balsamovo i ružino kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara prijatna ulja.

וּמִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ. וְרַב דָּגָן וְתִירֹשֵׁי:
 יַעֲבֹדֶיךָ עַמִּים, וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְךָ לְאֻמִּים.
 הָיָה גִבִיר לְאַחֶיךָ. וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְךָ בְּנֵי
 אִמְךָ. אֹרְרֶיךָ אֲרוּרִים, וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּרִים:
 וְאֵל שְׂדֵי יִבְרַךְ אֶתְךָ וַיַּפְרֶךְ וַיִּרְבֶּךָ.
 וְהָיִיתָ לְקַהַל עַמִּים: וַיִּתֵּן לְךָ אֶת בְּרַכַּת
 אֲבֹרָהִם, לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֲתָּה, לְרִשְׁתְּךָ
 אֶת אֶרֶץ מִגְרִיךָ. אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים
 לְאֲבֹרָהִם: מֵאֵל אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ. וְאֵת
 שְׂדֵי וַיִּבְרַכְךָ. בְּרַכַּת שָׁמַיִם מֵעַל.
 בְּרַכַּת תְּהוֹם רַבָּצַת תַּחַת. בְּרַכַּת
 שָׂדִים וְרַחֲם: בְּרַכַּת אָבִיךָ גִּבְרוֹ עַל
 בְּרַכַּת הוֹרֵי. עַד תֵּאוֹת גִּבְעוֹת עוֹלָם.
 תַּהְיֶינָה לְרֹאשׁ יוֹסֵף. וּלְקַדְקֹד גְּזִיר
 אֲחִיו: וְאַהֲבֶךָ וּבְרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ. וּבְרַךְ
 פְּרִי בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ. הַגִּנֶּךָ וְתִירֹשֶׁךָ
 וַיִּצְהַרְךָ. שֶׁנֶּר אֶלְפִיךָ וַעֲשֵׂתְרוֹת צֶאֱנֶךָ.

i dobre zemlje i obilje pšenice i vina. Narodi ti služili i kraljevstva ti se klanjala! Braćom svojom gospodari i neka sinovi majke tvoje pred tobom ničice padaju! Proklet bio koji te proklinje, a blagosloven koji te blagosilja. A Bog Svemogući, *El Šadaj*, neka te blagoslovi i neka te učini rodnim i brojnim da od tebe postane mnoštvo naroda. I da ti dâ blagoslov Avrâmov, tebi i semenu tvome s tobom, da naslediš zemlju u kojoj boraviš, koju Bog dade Avrâmu. (To je) od Boga, oca tvoga, Koji će ti pomagati, i od Svemogućega Koji će te blagosloviti blagoslovima s visina nebeskih, blagoslovima iz dubine bezdana, blagoslovima nedara i utrobe materine. Blagoslovi oca tvoga nadvisuju blagoslove roditelja mojih, do beskrajnih visina brda svetskih ih nadvisuju! Neka budu nad glavom Josifovom i nad temenom odvojenog (posvećenog) između braće. I ljubiće te, blagosloviće te i umnožiće te; blagosloviće plod utrobe tvoje i plod zemlje tvoje, žito tvoje, vino tvoje i ulje tvoje, plod goveda tvojih i stada ovaca tvojih³⁵

³⁵ Berešit, Pos., 27:28-29; 28:3-4; 49:25-26.

עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךְ
 לָתֵת לָךְ: בְּרוּךְ תִּהְיֶה מְכַל־הָעַמִּים:
 לֹא יִהְיֶה בְךָ עֶקֶר וְעִקְרָה וּבְבִהְמֹתֶיךָ:
 וְהַסּוּר יִי מִמֶּךָ כָּל־הַלֵּי. וְכֹל מְדוּי
 מְצָרִים הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעֶת לֹא יִשְׁיִמוּ
 בְךָ. וּנְתַנֶּם בְּכָל־שְׁנָאִיךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר. וּבְרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה:
 בְּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶיךָ. וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ:
 בְּרוּךְ שְׁנָאִיךָ וּמִשְׁאֲרֹתֶיךָ: יֵצֵו יִי אִתְּךָ אֶת
 הַבְּרָכָה. בְּאַסְמִיךָ וּבְכָל־מִשְׁלַח יָדֶיךָ.
 וּבְרַבְּךָ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יִי אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:
 יִפְתַּח יִי לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם.
 לָתֵת מִמֶּנּוּ אֶרְצֶיךָ בְּעֵתוֹ. וּלְכַרְךָ אֶת כָּל־
 מַעֲשֵׂה יְדִיךָ. וְהַלְוִית גּוֹיִם רַבִּים. וְאַתָּה לֹא
 תִּלְוֶה: אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל. מִי כְמוֹךָ. עִם נוֹשַׁע
 בְּיָ מִגַּן עֲזָרְךָ. וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתֶיךָ. וַיִּפְחָשׁוּ
 אֲבִיבֶיךָ לָךְ. וְאַתָּה עַל בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בְּיָי. תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים לֹא
 תִּבְשׁוּ וְלֹא תִפְלְמוּ עַד עוֹלָמֵי עַד: וְאִכְלַתֶּם
 אֶכּוֹל וְשָׂבוּעַ. וְהִלַּלְתֶּם אֶת שֵׁם יִי אֱלֹהֵיכֶם

u zemlji za koju se zakleo očevima tvojim da će ti je dati. Bićeš blagosloven mimo svih naroda: neće biti kod tebe ni čoveka neplodnog ni žene neplodne, ni životinje neplodne među stokom tvojom. I ukloniće od tebe Gospod svaku bolest i neće na tebe pustiti nijedno od strašnih zala egipatskih koja znaš, nego će ih pustiti na sve koji tebe mrze.

BARUH – Blagosloven da si u gradu i blagosloven da si u polju. Blagosloven da si kada ulaziš i blagosloven da si kada izlaziš. Blagosloveni da su kotarica tvoja i načve tvoje. Gospod će zapovediti blagoslovu da bude s tobom u žitnicama tvojim i u svakom poduhvatu ruke tvoje. I blagosloviće te u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj. Otvoriće ti Gospod dobru riznicu Svoju, nebesa, da daju kišu zemlji tvojoj na vreme, i blagosloviće svako delo ruku tvojih te ćeš davati u zajam mnogim narodima, a sam nećeš uzimati u zajam. Blago tebi, Izraele! Ko je kao ti? Narod koji je Gospod izbavio, štiti pomoći tvoje i mač slave tvoje? Neprijatelji ti se ulagaju, a ti ćeš gaziti visine njihove.

JISRAEL – Gospod spasava Izrael spaseњem večnim, nećete postićeni biti niti osramoćeni biti doveka. I ješćete u izobilju i bićete siti i hvalu ćete odavati Imenu Gospoda Boga vašega³⁶

³⁶ Devarim, Pon. zak., 7:13-15; 28:3, 6, 5, 8, 12; 33:29; Ješajau, Is., 45:17.

אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא. וְלֹא יִבְשׂוּ עַמִּי
 לְעוֹלָם: וַיִּדְעַתֶּם כִּי בִקְרַב יִשְׂרָאֵל אָנִי. וְאֲנִי
 יי אֱלֹהֵיכֶם. וְאֵין עוֹד. וְלֹא יִבְשׂוּ עַמִּי לְעוֹלָם:
 וּפְרוּיִי יי יִשׁוּבוּ. וּבֹא צִיּוֹן פְּרָגָה. וְשִׂמְחַת
 עוֹלָם עַל רֵאשִׁים. יִשְׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁגֶּה. וְנִסִּי
 יִגּוֹן וְאַנְחָה: כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשִׁלּוֹם
 תּוֹבְלוּן. הַהָרִים וְהַגְּבְעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם
 רִנָּה. וְכָל־עֵצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ כָף: הִנֵּה אֵל
 יִשׁוּעַתִּי אֵבֶטָה וְלֹא אֶפְחֵד. כִּי עוֹי וְזִמְרַת יֵה
 יי. וַיְהִי לִי לְיִשׁוּעָה: וְשִׂאבְתֶּם מִים בְּשִׂשׁוֹן
 מִמַּעֲיֵנֵי הַיִּשׁוּעָה: וְאָמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא.
 הוֹדוּ לַיי קְרָאֵי בְשֵׁמוֹ. הוֹדִיעוּ בְעַמִּים
 עֲלִילוֹתָיו. הוֹפִירוּ כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ: זָמְרוּ יי
 כִּי גֵאוֹת עָשָׂה. מוֹדַעַת זֹאת כָּכָל הָאָרֶץ:
 צַהֲרֵי וְרָגֵי יִשְׁבֹּת צִיּוֹן. כִּי גָדוֹל בְּקִרְבֶּךָ
 קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא. הִנֵּה
 אֱלֹהֵינוּ זֶה קִיְיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ. זֶה יי קִיְיֵנוּ לוֹ.
 נְגִילָה וְנִשְׂמְחָה בַּיִשׁוּעָתוֹ:

בּוֹרָא נִיב שְׁפָתַיִם. שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק
 וּלְקְרוֹב. אָמַר יי וּרְפָאתָיו: וְרוּחַ לְבָשָׂה אֶת
 עַמִּשֵׁי רֹאשׁ הַשְּׁלִישִׁים. לֶף דּוֹד וְעַמָּךְ בֵּן

Koji je učinio s vama čudesa, i narod Moj neće se posramiti doveka. I znaćete da Sam Ja usred Izraela, i da Sam Ja Gospod Bog vaš, i da nema drugog, i narod Moj neće se posramiti doveka. I oni koje iskupi Gospod vratiće se i doći će u Sion pevajući, i večna će radost biti nad glavama njihovim, doseći će radost i veselje, a tuga i jauk će bežati. Jer ćete u radosti izaći i u miru ćete biti vođeni, gore će i bregovi klicati od radosti pred vama i sva će stabla poljska pljeskati. Evo, Bog je spasenje moje, uzdaću se i neću se bojati jer je snaga moja i pesma moja Gospod Bog, On mi je spasenje. S radošću ćete crpsti vodu iz izvora ovoga spasenja. I reći ćete toga dana: "Hvalite Gospoda, prizivajte Ime Njegovo! Objavite narodima dela Njegova, razglašujte uzvišenost Imena Njegovog!" Pevajte Gospodu jer uzvišene stvari učini, neka je to znano po celoj zemlji! Kliči i raduj se, ti koji stanuješ u Sionu jer je velik usred tebe Svetac Izraela. I reći će u taj dan: "Evo, ovo je Bog naš, u Njega smo se uzdali i On nas je spasio; ovo je Gospod u Koga se uzdasmu! Kličimo i radujmo se spasenju Njegovom!"

BORE – Ja stvaram plod usnama: mir, mir onome ko je daleko i ko je blizu, govori Gospod, i isceliću ga. Tada duh obuze Amasaja, poglavara među vojvodama, i on reče: "Tvoji smo, Davide, i s tobom ćemo biti sine³⁷

³⁷ Joel, 2:26-27; Ješajau, Is., 35:10; 55:12; 12:2-6; 25:9; 57:19.

יְשִׁי שְׁלוֹם וְשָׁלוֹם לְךָ וְשָׁלוֹם לְעוֹרְךָ. כִּי
 עוֹרְךָ אֱלֹהֶיךָ. וְיִקְבְּלֶם הַיּוֹד וְיִתְנֶם בְּרֵאשֵׁי
 הַגְּדוּד: וְאִמְרַתֶם בַּהּ לְהִי וְאַתָּה שְׁלוֹם.
 וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם. וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם: בְּרוּךְ
 הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּינֵי. וְהָיָה " מִבְּטַחוֹ: "
 עַל לְעַמּוֹ וְיִתֵּן. " יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

הַמְבַדֵּל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל. הַמְשַׁתֵּיף מִחֹל יִמְחֹל.

וְרַעְנָנוּ וְכַסְפֵּנוּ יִרְמָה מִחֹל. וְכַמְדֻקְבִּים בְּלִילָה:

יּוֹם קָנָה בְּצַל תִּימָה. אִקְרָא לֹאל עָלֵי גִמְרָה. יּוֹם אֲשֶׁר
 אָמַר שׁוֹמֵר. אֵתָּא בְּקֶר וְגַם לִילָה: ^{הַמְבַדֵּל} צִדְקָתְךָ כִּסֵּר
 תְּבוּרָה. עָלֵי פִשְׁעֵי עַבְדֶּךָ תַּעֲבֹר. כִּיּוֹם אֶתְמִיל כִּי יַעֲבֹר.
 וְאִשְׁמֹרָה בְּלִילָה: ^{הַמְבַדֵּל} תִּלְפָה עֲנֵת מִנְּחֵתִי. מִי וְתֵן
 מִנְּחֵתִי. וְנַעֲמִי בְּאַנְחֵתִי. אִשְׁחָה בְּכַל־לִילָה: ^{הַמְבַדֵּל} קוֹלִי
 שָׁמְעָה בַל יִגְטַל. פֶּתַח לִי שַׁעַר הַמִּגְדָּל. שְׂרָאִישֵׁי גַמְלָא
 פֶּל. קְרוּצוֹתַי רִסְסֵי לִילָה: ^{הַמְבַדֵּל} הַעֲתֵר נֹרָא וְאִיוֹם. אִשְׁוַע
 תְּנָה פְדִיּוֹם. בְּגִישָׁף בְּעַרְבַּ יּוֹם. בְּאִישׁוֹן לִילָה: ^{הַמְבַדֵּל}
 קְרֹא תִיךָ יְהִי הַיּוֹשִׁיעֵנִי. אֲרַה הַיּוֹם תּוֹדִיעֵנִי. מִדְּלוֹת תִּבְצַעֵנִי.
 מִיּוֹם וְעַד לִילָה: ^{הַמְבַדֵּל} טוֹהַר טַעֲוָה מַעֲשֵׂי. בֵּן יִאמְרוּ
 מִכְּעֵשִׂי. אֲרַה אֱלֹהֵי עוֹשֵׂי. נוֹתֵן זְמִירוֹת בְּלִילָה: ^{הַמְבַדֵּל}
 גָּהֲנוּ בִירְךָ כְּהִמְרָה. סֶלַח נָא עַל קַל וְהִמְרָה. יּוֹם לַיּוֹם וּבִיע
 אָמַר. וְלִילָה לְלִילָה: ^{הַמְבַדֵּל} אֵל פּוֹדָה מִכְּלִצְרָה. קְרֹא תִיךָ
 מִן הַמִּצְרָה. יִרְךָ לֹא תִקְצֵר. לֹא יּוֹם וְלֹא לִילָה: ^{הַמְבַדֵּל}

Jišajev. Mir, mir tebi i mir pomagačima tvojim jer ti pomaže Bog tvoj!" Tako ih primi David i postavi ih među zapovednike vojske svoje. I recite: "Neka je mir s tobom dok si god živ, i neka je mir u domu tvom, i mir svemu što imaš." Blago čoveku koji se uzda u Gospoda i kome je Gospod uzdanica. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.³⁸

AMAVDIL³⁹

Jichak Akatan

On Koji odvaja sveto od svetovnog neka nam oprosti grehe naše, neka umnoži potomstvo naše i dobra naša, poput peska i poput zvezda na noćnom nebu. Dan (subotnji) prode poput senke urminog drveta, zavapiću Bogu Koji mi donosi dan za koji Stražar reče: "Jutro dolazi, ali i noć."⁴⁰ On Koji odvaja ... Pravda je Tvoja visoka kao planina Tavor. Pređi preko bezakonja mojih kao dan jučerašnji kad mine i kao straža noćna. On Koji odvaja ... Prošlo je vreme mog popodnevnog dara, ko će mi mirovanje darovati? Iznemogoh uzdišući, svake noći suzama kvasim odar svoj. On Koji odvaja ... Glas moj čuj, neka mi ne bude oduzet!⁴¹ Otvori mi dveri na visanama! Jer je glava moja puna rose i kosa moja noćnih kapi. On Koji odvaja ... O, Strašni i Strahoviti, počuj kada ti zavapim: "Daj Spasenje!" – u tami, u sumraku kada se hvata noćna tmina. On Koji odvaja ... Tebi vapim, o, Gospode, spasi me. Pokaži mi put života, bede me poštedi od jutra do večeri. On Koji odvaja ... Očisti me od prljavštine dela mojih kako mučitelji moji ne bi rekli: "Gde je Bog, Sazdatelj moj, Koji daje pesme - zahvalnice noću?" On Koji odvaja ... Mi smo u rukama Tvojim poput gline, oprosti nam (prestupe) lake i teške. Dan danu hvalu kazuje i noć noći. On Koji odvaja ... Bogu Koji izbavlja od svakog tlačitelja zavapismo iz dubine jada našeg. Ruka tvoja ne uskraćuje ni danju ni noću. On Koji odvaja ...

³⁸ I Dn., 12:19; I Sam., 25:6; Jer., 17:7; Ps., 29:11.

³⁹ Ladino verziju pesme za izlazak Subote videti u Dodatku XII, str. 989.

⁴⁰ Is., 21:12.

⁴¹ Sposobnost da se molim.

מִקְדָּל שֶׁר יִשְׂרָאֵל. אֱלֹהֵי וְגִבְרֵי־יִשְׂרָאֵל. וְיָמֵי קָא עִם הַיִּמָּאל.
 יְקוּמוּ כְּחַזֵּי הַלְלָה: הַעֲנִיל מִימֵינִי מִקְדָּל. וּמִשְׁמָאלֵנוּ
 גִּבְרֵי־יִשְׂרָאֵל. וְעַל רֵאשֵׁנוּ שְׁבִיעַת אֵל. בְּכִלְיוֹם וּבְכִלְלֵי־לֵלָה:
 הַעֲנִיל יָמֵנוּ לָנוּ שְׁבַע טוֹב. רַעְיָן בְּגֵן רְטוֹב. גַּם יְיָ יָמֵנוּ
 הַטּוֹב. כִּלְיֵהוּם וְכִלְלֵי־הַלְלָה: הַעֲנִיל תְּכוּרָה תְּבוּת הַזֶּה.
 מִצִּי גְבוּיָ וְגַם הַזֶּה. בִּי בֵן יְצִיָה אֱלֹהֵינוּ זֶה. לְשׁוֹמְרֵם
 יוֹמִים וְלַיְלָה: הַעֲנִיל הַמְּבַדִּיל בֵּין מַיִם לַמּוֹם. וְהַיְצִיָה
 טוֹרִימִים. לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם. וְלִמְשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלֵילָה:

ברכת הלבנה

מנהג לנכד על הירח פעם אחת בחודש תיום ז' עד יום י"ד אחר החולד וסו"ד
 בכלל. חוץ החודש אב וחודש חשרי שנהס אינס חנדכים עליה אלא עד אחר חשעה
 בלבד ואחר יום כפור.

(קוח) הַלְלוּיָהּ. הַלְלוּ אֵת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם.
 הַלְלוּהוּ בְּמְרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָּל־מַלְאָכָיו.
 הַלְלוּהוּ כָּל־צְבָאוֹ: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ.
 הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי
 הַשָּׁמַיִם. וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם: יְהַלְלוּ
 אֵת שֵׁם יְיָ. כִּי הוּא צִוָּה וְגִבְרָאוֹ: וַיַּעֲמִידֵם
 לְעַד לְעוֹלָם. חֲקִינְתֶּן וְלֹא יַעֲבוֹר:
 כִּי אֲרָאָה שְׁמִיךְ מַעֲשֵׂה אֲצִבְעוֹתֶיךָ. יָרֵחַ
 וְכוֹכְבִים אֲשֶׁר פּוֹנְנֶת:

Mihaele, kneže Izraela, Elijau i Gavrijele, molimo vas dodite sa spasiteljem, u ponoć ustanite. On Koji odvaja ... S naše desne strane je Mihael, s naše leve strane je Gavrijel, a iznad nas je Sveta Božija Sveprisutnost svakog dana i svake noći. On Koji odvaja ... Biće nam sedmica dobra, plodna poput bašte vodom napojene, a i Gospod će davati dobro svakog dana i svake noći. On Koji odvaja ... Neka je blagoslovena ova kuća ustima proroka i videoca jer nam je Bog zapovedio da ih čuvamo svakog dana i svake noći. On Koji odvaja ... On Koji razdvaja vode od voda povратиće nam život do dva dana i daće nam da gledamo dobro Jerusalima i da njime vladamo danju i noću. On Koji odvaja ...

BIRKAT LEVANA BLAGOSILJANJE MESECA

Običaj je reći blagoslov nad mladim Mesecom kao nebeskim telom između sedmog i četrnaestog dana od njegovog pojavljivanja. U mesecu *Avu*, ovaj blagoslov kažemo nakon devetog *Ava*, dok u mesecu *Tišrijju* kažemo ga nakon *Jom Kipura*.

(Ps. 148) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite Gospoda s nebesa, hvalite Ga u visinama! Hvalite Ga, svi anđeli Njegovi, hvalite Ga, sve vojske Njegove! Hvalite Ga, Sunce i Meseče, hvalite Ga, sve zvezde svetlosne! Hvalite Ga, nebesa nad nebesima i vode nad nebesima! Neka hvale Ime Gospodnje jer On zapovedi i stvoreni behu. Postavi ih za veke vekova po zakonu koji proći neće.⁴²

KI ERE – Kada pogledam nebesa Tvoja, delo prstiju Tvojih, Mesec i zvezde koje Ti postavi. Večni, Gospode naš, kako je veličanstveno Ime Tvoje po celoj zemlji!⁴³

---

⁴² Bog je postavio zakone prirode koji su nepromenjivi osim onda kad On čini čuda.

⁴³ Ps., 8:4, 10.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
 אֲשֶׁר בְּמֵאמְרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ
 פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם. חֶק וְזִמְן נָתַן לָהֶם.
 שְׁלֵא יִשְׁנוּ אֶת תְּפִקוּדָם, שְׁשִׁים
 וּשְׁמַחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵם. פּוֹעֵל
 אֱמֶת שֶׁפְּעֵלְתוֹ אֱמֶת, וְלִדְבָרָה אָמַר
 שְׁתַּתְּחִידֵשׁ עֲבָרַת תְּפִאֶרֶת לַעֲמוּסֵי
 בְּטוֹן. שְׂאֵף הֵם עֲתִידִין לַהֲתַחֲדִישׁ
 כְּמוֹתֶיהָ, וְלִפְאֹר לְיוֹצֵרֶם עַל שֵׁם
 כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ: בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַדֵּשׁ
 חֲדָשִׁים:

סִימֵן טוֹב תְּהֵא לָנוּ וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל: סִימֵן
 טוֹב תְּהֵא לָנוּ וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל: סִימֵן טוֹב
 תְּהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ יוֹצֵרֶךָ, בְּרוּךְ
 עוֹשֶׂיךָ, בְּרוּךְ קוֹנֵיךָ, בְּרוּךְ בּוֹרְאֵיךָ:

וּמְרַקְדִים כַּנְגַד הַלְכֵנָה וְהַזְנוּתִים:

כְּשֵׁם שְׁאֵנוּ מְרַקְדִים כַּנְגְדִיךָ וְאִין אָנוּ
 יְכוֹלִין לִיַּע בִּיךָ, כִּי אִם יִרְקְדוּ אַחֲרֵינוּ
 כַּנְגְדֵנוּ לְהַזְנוּנוּ, לֹא יוּכְלוּ לִיַּע בָּנוּ, וְלֹא

BARUH – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji je rečju Svojom stvorio nebesa i dahom usta Svojih svu vojsku njihovu. Zakon i doba im je odredio kako dužnost ne bi promenili. Radosni su i srećni što ispunjavaju Volju Stvoritelja svog, istinskog Sazdatelja Čije delo je istina. Mesecu je rekao da sebe obnavlja kao krunu slave onima koji su rođeni iz utrobe jer će se oni u budućnosti obnoviti poput njega kako bi slavili Sazdatelja svog radi imena Slave Kraljevstva Njegovog. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji obnavlja mesece.

SIMAN – Neka je dobar znak nama i celom Izraelu. Neka je dobar znak nama i celom Izraelu. Neka je dobar znak nama i celom Izraelu. Blagosloven On Koji te je oblikovao (meseče), blagosloven On Koji te je saznao, blagosloven On Koji je Gospodar tvoj, blagosloven On Koji te je stvorio.

Tri puta lagano poskočiti i reći:

KEŠEM – Kao što mi poskakujemo pred tobom i ne možemo te dotaći, tako i drugi ako skaču na nas da nam naude neka ne budu kadri da nas dohvate,

יִשְׁלַמוּ בְּנוֹ לְרַעְיָה: תִּפְּלָ עֲלֵיהֶם אִמְתָּה
וּפְהַד. בְּגִדְלָ וְרוּעֵךְ יִדְמוּ כְּאִבְנֵי: כְּאִבְנֵי יִדְמוּ
וְרוּעֵךְ בְּגִדְלָ וּפְהַד. אִמְתָּה עֲלֵיהֶם תִּפְּלָ:

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם: דָּוִד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם: דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם:
אָמֵן אָמֵן אָמֵן: סְלָה סְלָה סְלָה: וְעַד וְעַד
וְעַד:

לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים. וְרוּחַ נְכוֹן
חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי: בִּי טַעֲמוֹס

(קכ"ה) שִׁיר לְמַעֲלֹת. אֲשָׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים.
מֵאֵין יָבֹוא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם יי' עִשָׂה שָׁמַיִם
וְאָרֶץ: אֵל יִתֵּן לְמוֹט רַגְלֵיךָ. אֵל יָנוּם שׁוֹמְרֵךָ:
הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יי'
שׁוֹמֵר. יי' צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֵךָ: יוֹמָם הַשָּׁמֶשׁ
לֹא יִכְבֶּה. וְיָרַח בַּלַּיְלָה: יי' יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע.
יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ: יי' יִשְׁמַר-צֵאתְךָ וּבֹאֶךָ.
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

(קכ"ו) הַלְלוּהוּ. הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ. הַלְלוּהוּ
בְּרִקְיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרוֹתָיו. הַלְלוּהוּ
בְּרוֹב גְּדֻלּוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר. הַלְלוּהוּ
בְּנִבְל וּכְנֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחֹל. הַלְלוּהוּ

niti da zavladaju nad nama u zlu. Neka ih spopadnu strah i trepet, od veličine ruke Tvoje zaneće kao kamen.⁴⁴ Neka poput kamena zaneme od veličine ruke Tvoje, neka ih spopadnu strah i trepet.

DAVID – David, kralj Izraela, je živ i postojan! David, kralj Izraela, je živ i postojan! David, kralj Izraela, je živ i postojan! *Amen! Amen! Amen! Sela! Sela! Sela!* Doveka! Doveka! Doveka!

LEV – Srce čisto učini mi, o, Bože, i duh prav obnovi u meni.⁴⁵ Reći tri puta.

(Ps. 121) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Podižem oči svoje ka gorama: odakle će mi pomoć doći? Pomoć je moja od Gospoda Koji učini nebesa i zemlju. Neka ne dâ nozi tvojoj da posrne, neka ne drema Čuvar tvoj. Gle, ne drema i ne spava Čuvar Izraelov! Gospod je Čuvar tvoj, Gospod je senka tvoja na desnici, ruci tvojoj. Danju te ne bje Sunce, niti Mesec po noći. Gospod će te sačuvati od svakog zla, dušu će tvoju čuvati. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj odsad i doveka.

(Ps. 150) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite Boga u Svetinji Njegovoj, hvalite Ga na svodu moći Njegove nebeske! Hvalite Ga radi silnih dela Njegovih, hvalite Ga radi moćnog veličanstva Njegovog! Hvalite Ga uz jeku roga ovnujskog, hvalite Ga uz psaltir i harfu! Hvalite Ga uz bubanj i igru, hvalite Ga

⁴⁴ Šemot, Iz., 15:16.

⁴⁵ Ps., 51:12.

במנים וענב: הללוהו בצלצלו שמע. הללוהו
 בצלצלו תרועה: כל הנשמה תהלל יה
 הללויה:

תנא דבי רבי ישמעאל. אלמלא לא וכו'
 בני ישראל אלא להקביל פני אביהם
 ששמים פעם אחת בחדש ימים: אמר אביי
 הלכך מברכינן מעומד:

ולומר קריש על ישראל (דף 400)

תקון ראש חדש.

כשתל ליל ראש חדש נחול לזמרים קודם ערבים וזמיר דביי נפשי (דף 406)
 ונתפללים ערבים כל חול. וכשתל נשכח חין לזמרים שום זמיר ונתפללים ערבים
 של שבת. צעודה לזמרים יעלה וינח נכרת רצה. — כשתל שחרית לזמרים
 הזמירות על הקדרה וקודם הי' בלך לזמרים דביי נפשי הנגזל מהם ונתפללים
 נחול שחרית של חול. וכשתל שחרית של שבת. ולזמרים צעודה יעלה וינח נכרת
 בלש. ואחר מנחה הצעודה לזמרים הלל.

סדר גטילת לולב.

צחו הכוכות לזמרים קודם הלל נכרת לולב.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר
 קדשנו במצותיו. וצונו על גטילת לולב:

כיום אי' דכחות ונכרך ניכ שהחיינו. וכשאר ימים אינו ונכרך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. שהחיינו
 וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

uz strune i svirale! Hvalite Ga uz zvuk cimbala, hvalite Ga uz cimbala jeku! Sve što diše neka hvali Gospoda! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

TANA – U školi Rabi Jišmaela je podučavano: Kada bi sinovima Izraela palo u zaslugu da Oca njihovog Koji je na nebesima susretnu samo jednom u mesecu, to bi im bilo dovoljno. Abaje reče: “Zato ga⁴⁶ recimo stojeći.”

Potom kažemo *Kadiš al Jisrael* (str. 401).

TIKUN ROŠ HODEŠ

Kada se *Roš Hodeš* poklopi sa radnim danom, pre večernje službe kažemo *Barehi nafši* (str. 297), i potom molimo večernju molitvu za radni dan. Kada se poklopi sa *Šabat*om, ne kažemo hvalospev nego molimo subotnju večernju službu. U *Amida* umećemo *Jaale vejavo* u blagoslovu *Rece*. U jutarnjoj molitvi kazujemo hvalospve prema njihovom redosledu, i pre *Adonaj Meleh* kažemo *Barehi nafši*, i nastavljamo službu prema redosledu za radni dan ili za subotnji dan. U *Amida* umećemo *Jaale vejavo* u blagoslovu *Rece*, i potom kažemo *Alel*.

LULAV

Na praznik *Sukot* pre *Alela* kažemo blagoslov za *lulav*.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da držimo *lulav*.

Samo prvog dana *Sukota* treba reći blagoslov *Šehejanu*.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i uzdržao da doživimo ovaj trenutak.

---

⁴⁶ Blagoslov za mesec.

סדר הלל.

אלו הם הימים שזרעונים לא לנו ואהבתנו ונצרכים לקרוא את ההלל: ראש חודש, חודש של פסח ובי ימים טובים אלהותים של פסח. — לכל כי ימים ראשונים של פסח, חג הסניעות, כי ימים של חג הקצות ובי ימים של תשובה נוצרים כל ההלל ונצרכים לנבד את ההלל. ימות קריאת ההלל נשיעור:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר
קדשנו במצותיו. וצונו לקרוא (לגמור)
את ההלל:

(ק) הללויה. הללו עבדי יי. הללו
את שם יי: יהי שם יי מברך. מעתה
ועד עולם: ממזרח שמש עד מבואו.
מהלל שם יי: רם על כל-גוים יי. על
השמים כבודו: מי כפי אלהינו.
המגביהו לשבת: המשפילי לראות.
בשמים ובארץ: מקומי מעפר דל.
מאשפת ירים אביון: להושיבי עם
נדיבים. עם נדיבי עמו: מושיבי עקרת
הבית אם הבנים שמחה. הללויה:

SEDER ALEL – ODA HVALE

Tim danima kazujemo samo pola *Alela* i blagoslovimo sa *likro et Aalel: Roš Hodeš*, polupraznik *Pesaha* i poslednja dva dana *Pesaha*. Međutim, prva dva dana *Pesaha*, *Šavuot*, tokom devet dana *Sukota* i osam dana *Hanuke* kazujemo ceo *Alel* i blagoslovimo sa *ligmor et Aalel*. *Alel* se čita stojeći.

Predmolitelj kaže:

S dopuštenjem mojih učitelja i rabina

Zajednica mu odgovara:

S dopuštenjem Nebesa

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da čitamo (pročitamo celu) *Odu hvale*.

(Ps. 113) *Aleluja!* Hvalite Gospoda! Hvalite roblje Gospodnje, hvalite Ime Gospodnje.¹ Neka je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka. Od istoka Sunca do zalaska, hvalom opevano je Ime Gospodnje. Uzvišen je nad svim narodima Gospod, Slava Njegova nebesa nadvisuje. Ko je kao Gospod Bog naš Koji u visinama stoluje, Koji gleda dole na nebesa i na zemlju? Siromaha iz praha podiže i ništega iz kala uzvisuje da ih s knezovima posadi, s knezovima naroda Svog. Nerotkinji kuću naseljava, čini je radosnom majkom sinovima. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

¹ Roblje se odnosi na narod Izraela, "ki li vene Jisrael avadim" – "jer su sinovi Izraelovi Moje roblje".

(קיד) בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית
 יַעֲקֹב מֵעַם לֵעָז: הֵיטָה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ.
 יִשְׂרָאֵל מִמִּשְׁלוֹתָיו: הַיּוֹם רָאָה וַיָּנֵס.
 הַיְרֵדֵן יִסַּב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ
 כְּאֵילִים, גְּבְעוֹת פְּבַנֵי צֹאן: מָה לָּךְ
 הַיּוֹם כִּי תָנוּס, הַיְרֵדֵן תִּסַּב לְאַחֹר:
 הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבְעוֹת פְּבַנֵי
 צֹאן: מִלְּפָנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ, מִלְּפָנֵי
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הִרְפְּכֵי הַצֹּר אַגְס־מַיִם,
 חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנו מַיִם:

כשמולכים חין אומרים לא לנו.

(קט"ז) לֹא לָנו וַיֵּי, לֹא לָנו, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן
 כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ עַל אֱמֶתְךָ: לְמָה יֹאמְרוּ
 הַגּוֹיִם, אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמַיִם,
 כֹּל אֲשֶׁר הִפְּךָ עָשָׂה: עֲצִיבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב,
 מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם
 לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אֲזַנַּיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ.

(Ps. 114) Kad izlažaše Izrael iz Egipta, Dom Jakovljevi iz naroda tuđega jezika, postade Juda svetinja Njegova, Izrael oblast Njegova. Vide more i pobeže, Jordan ustuknu. Gore uzigraše kao ovnovi, brda kao jaganjci. "Šta ti bi, more, te pobeže, i tebi, Jordane, te ustuknu? Gore, te uzigraste kao ovnovi, i brda kao jaganjci?" Od lica Gospodnjeg potrese se zemlja, od lica Boga Jakovljevog Koji okrenu stenu u jezero vodeno i kamenu hrid u izvor vodeni.

Kada preskačemo ne kažemo *Ne nama*.

(Ps. 115) Ne nama, o, Gospode, ne nama, nego Imenu Svom slavu daj radi dobrote Tvoje, radi istine Tvoje. Zašto da narodi govore: "Gde je sada Bog njihov?" Bog je naš na nebesima, čini sve što hoće. Njihovi kumiri su srebro i zlato, delo ruku čovekovih. Usta imaju, a ne govore, oči imaju, a ne vide. Uši imaju, a ne čuju,

אף להם ולא ירחוק: ידיהם ולא ימישון.
 רגליהם ולא יהלכו. יא יהנו בגדונם:
 כמותם יהיו עשיהם. כל אשר בטח בהם:
 ישראל בטח ביה. עזרם ומגנם הוא: בית
 אהרן בטחו ביה. עזרם ומגנם הוא: יראי יי
 בטחו ביה. עזרם ומגנם הוא:

יי זכרנו וברך וברך את בית
 ישראל. וברך את בית אהרן: וברך
 יראי יי. הקטנים עם הגדלים: יסף יי
 עליכם. עליכם ועל פניכם: ברוכים
 אתם ליי. עשה שמים וארץ: השמים
 שמים ליי. והארץ נתן לבני אדם:
 לא המתים יהללוה. ולא כל-יירדי
 דומה: ואנחנו נברך יה. מעתה ועד
 עולם, הללויה:

כבודנים אין לומרם אהבת.

(פס) אהבתי כי ישמע יי את קולי תחנוני:

nozdrve imaju, a ne mirišu. Ruke imaju, a ne diruju, noge imaju, a ne hodaju, glas im iz grla ne izlazi. Takvi će postati i oni koji ih čine, svi koji se uzdaju u njih. Izraele, uzdaj se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova. Dome Aronov, uzdaj se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova. Vi koji se Gospoda bojite, uzdajte se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova.

Ovde nastavljamo svim danima.

Gospod Koji nas se opominje će (nas) blagosloviti, blagosloviće Dom Izraelov, blagosloviće Dom Aronov. Blagosloviće one koji se Gospoda boje, male i velike. Umnožio vam Gospod (blagoslove), vama i sinovima vašim! Blagosloveni da ste Gospodu Sazdatelju nebesa i zemlje. Nebesa su nebesa Gospodnja, a zemlju je dao sinovima čovekovim. Mrtvi neće hvaliti Gospoda, niti oni koji silaze u mûk. I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

Kada preskačemo ne kažemo *Ljubim*.

(Ps. 116) *Ljubim*² Gospoda jer sluša molitveni glas moj,

---

²Ovaj prevod sledi tumačenje koje nude *Radak* i *Mecudat David*. *Raši* i *Ibn Ezra*, međutim, stih tumače u značenju *Milo mi je da će Gospod poslušati molitveni glas moj* itd.

כִּי הִטָּה אֹנֹן לִי. וּבִימֵי אֶקְרָא: אֶפְפִּינֵי הַבַּיִת
 מֹות. וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצְאוֹנִי. צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצֵא:
 וּבִשְׁם יי אֶקְרָא. אֲנִי יי מִלְּטָה נַפְשִׁי: תַּנּוּן
 יי וְצָדִיק. וְאַלֹהֵינוּ מֵרַחֵם: שֹׁמֵר פִּתְאִים יי.
 דְּלוֹתֵי וְלֹי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוֹבֵי נַפְשֵׁי לְמַנוּחֵיכֶן.
 כִּי יי נִמְלֵךְ עָלֵינוּ: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשֵׁי מִמּוֹת.
 אֶת עֵינֵי מִן דְּמַעַה. אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶת־הַלֵּךְ
 לִפְנֵי יי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר.
 אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בַחֲפוּי כָּל־
 הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אָשִׁיב לִי כָל־תַּגְּמוֹלוֹתַי עָלַי:
 כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשֵׁא. וּבִשְׁם יי אֶקְרָא:
 נְדָרֵי לִי אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכָל־עַמּוֹ:
 יִקָּר בְּעֵינֵי יי הַמּוֹתָה לְהַסִּידֵיו: אֲנִי
 יי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ. אֲנִי עֲבָדְךָ בֶּן־אֲמָתֶיךָ.
 פִּתְחֵת לְמוֹסְרֵי: לָךְ אֲזַבַּח זִבַּח תּוֹדָה.
 וּבִשְׁם יי אֶקְרָא: נְדָרֵי לִי אֲשַׁלֵּם.

što prignu k meni uho Svoje i u dane moje prizivaću Ga.³ Opkoliše me muke smrtno i zadesiše me jadi pakleni, naidoh na tugu i na muku. Ali prizvah Ime Gospodnje: "Molim Te, o, Gospode, izbavi dušu moju!" Milostiv je Gospod i pravedan, i Bog naš ljubavlju samilosnom miluje. Čuva Gospod bezazlene, ponizih se i On me izbavi. Povrati se, dušo moja, u spokoj svoj jer te Gospod obasu dobrotom. Ti si izbavio dušu moju od smrti, oko moje od suza i nogu moju od spoticanja. Hodiću pred licem Gospodnjim po zemlji živih. Verovah i kada govorah: "U teškoj sam nevolji." U smetenosti svojoj rekoh: "Svaki je čovek izdajnik!"

Ovde nastavljamo svim danima.

Čime ću uzvratiti Gospodu za sva dobra kojima me je obasuo? Podignuću pehar spasenja i prizvaću Ime Gospodnje. Zavete moje Gospodu ispuniću pred svim narodom Njegovim. U očima Gospodnjim je skupa smrt svetih posvećenika Njegovih. O, Gospode, jer sam rob Tvoj, ja sam rob Tvoj, sin sluškinje Tvoje, raskovao si s mene okove moje. Tebi ću prineti žrtvu hvale i prizvaću Ime Gospodnje. Zavete moje Gospodu ispuniću

---

³Prizivaću Ga u danima nevoljnim i slaviću Ga u danima spasenja (*Rasi*).

נְנִיחָה נָא לְכָל־עַמּוֹ. בְּהַצָּרוֹת בֵּית יי
בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַם. הַלְלוּיָהּ:

(ק) הִלְלוּ אֶת יי כָּל־גּוֹיִם. עֲשֵׂהוּ יי
כָּל־הָאֲמוּם: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֶסְדּוֹ.
וְאָמַת יי לְעוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

(ק) הוֹדוּ לַיי כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:
יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל. כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:
יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֲהֶרֶן. כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:
יֹאמְרוּ נָא יְרֵאֵי יי. כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

מִן הַמַּעַר קִרְאתִי יְהוָה. עֲנֵנִי בַמֶּרְחֵב יְהוָה:
יי לִי לֹא אִירָא. מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: יי לִי
בְּעִזְרִי. וְאֲנִי אִרְאֶה בְּשִׁנְאֵי: טוֹב לַחֲסוֹת בְּיי
מִבְּטַח בְּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בְּיי. מִבְּטַח
בְּגִדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סִבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי
אֲמִלֶּם: סִבּוּנִי גַם סִבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי
אֲמִלֶּם: סִבּוּנִי כִדְבָרִים. הֲעִבּוּ כֹאשׁ קוֹצִים.
בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִלֶּם: דָּחָה דָחִיתַנִּי לַנֶּפֶל. וַיִּ

pred svim narodom Njegovim, u predvorjima Doma Gospodnjeg, usred tebe, Jerusalime. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 117) Hvalite Gospoda svi narodi slavite Ga svi ljudi. Jer se utvrdi milost Njegova na nama, i istina Gospodnja je doveka. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

(Ps. 118) Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova! Neka kaže sada Izrael: jer je doveka milost Njegova! Neka kaže sada Dom Aronov: jer je doveka milost Njegova! Neka kažu sada svi koji se boje Gospoda: jer je doveka milost Njegova! Iz muke i jada svog zavapih ka Gospodu i usliši me, izvede me na prostrano mesto Gospod. Gospod je sa mnom i ne bojim se, šta će mi učiniti čovek? Gospod mi je pomoć, (slobodno) ću gledati u mrzitelje moje. Bolje je zaklanjati se Gospodom nego uzdati se u čoveka. Bolje je zaklanjati se Gospodom nego uzdati se u knezove. Svi me narodi opkoliše, ali ih u Ime Gospodnje posekoh. Okružiše me i opkoliše, ali ih u Ime Gospodnje posekoh. Opkoliše me kao pčele (saće), ugasiše se kao oganj u trnju, u Ime Gospodnje ih posekoh. Gurnuo si me da padnem, ali me Gospod

עֲזַרְנִי: עֲזֵר וּמַרְתָּ יְהוָה. וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל
 רָנָה וַיִּשְׁוַעַה בְּאֵלֵי צְדִיקִים. יָמִין יי עֲשֵׂה
 חֵיל: יָמִין יי רוּמָמָה. יָמִין יי עֲשֵׂה חֵיל: לֹא
 אֲמוֹת כִּי אֲחִידָה. וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסְר
 יִסְרֵנִי יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי: פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי
 צְדָקָה. אֲבֹא בָם אֲוֹדָה יְהוָה: זֶה הַשָּׁעַר לַיהוָה.
 צְדִיקִים יִבְאוּ בּוֹ: אֲוֹדָה כִּי עֲנִיתָנִי. וַתְּהִי לִי
 לִישׁוּעָה: חוֹדֵד אֲבֹן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים. הִיִּתְרָה
 לְרֹאשׁ פְּנֵה: חֲסֵן מֵאֵת יי הִיִּתְרָה זֹאת. הִיא
 נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ: חֲסֵן זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה יי. נְגִילָה
 וּנְשַׁמְחָה בּוֹ יי

אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָא: ב' פַּעֲמַיִם

אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָא: ב' פַּעֲמַיִם

בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁם יי. בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יי:
 אֵל יי וַיֵּאָר לָנוּ. אֲסֵרוּ חַג בְּעֵבְתֵיכֶם עַד
 קְרִנּוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אֵלֵי אֲתָרָה וְאֲוֹדָה. אֱלֹהֵי
 אֲרוּמָמָה: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם
 חֲסִדּוֹ:

יְהַלְלוּ יי אֱלֹהֵינוּ כָּל-מַעֲשֵׂיךָ. וְחֲסִידֶיךָ
 וְצְדִיקִים עֲשֵׂי רְצוֹנְךָ. וְעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

prihvati.⁴ Snaga je moja i pesma moja Gospod, On mi postade spasenje. Glas pesme i spasenja odzvanja u šatorima pravednih: "Desnica Gospodnja dela junačka čini! Desnica Gospodnja visoko je uzdignuta, desnica Gospodnja dela junačka čini!" Neću umreti nego ću živ biti i kazivati dela Gospodnja. Kaznom teškom popravi me Gospod, ali me smrti ne predade. Otvorite mi dveri pravde, ući ću na njih i odati hvalu Gospodu. Ovo su dveri Gospodnje, na njih pravednici ulaze. Hvalu Ti uznosim jer si me uslišio i postao mi spasenje. Hvalu Ti uznosim ... Kamen koji odbaciše zidari posta glava od ugla. Kamen ... To bi od Gospoda i čudesno je u očima našim. To bi ... Ovo je dan što ga učini Gospod, kličimo i radujmo se u njemu! Ovo je ...

O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, izbavi nas!

O, Gospode, neka bude na uspeh! O, Gospode, neka bude na uspeh!

Blagosloven koji dolazi u Ime Gospodnje! Blagoslijamo vas iz Doma Gospodnjeg. Bog je Gospod i On nas svetlošću obasjava, žrtvu prazničnu privežite užadima za uglove žrtvenika. Ti si Bog moj i Tebi hvalu odajem, Bože moj, Tebe uzvisujem. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je dovek milost Njegova!⁵

JEALELUHA – Hvalu će Ti odavati, Gospode Bože naš, sva dela Tvoja i oni koji su Tebi posvećeni, i pravednici koji izvršavaju Volju Tvoju, i narod Tvoj, Dom Izraelov.

⁴U prethodnim stihovima, psalmist posredno govori o svojim neprijateljima, a sada se, međutim, neposredno obraća svom neprijatelju.

⁵*Hesed, milost, prevodi se takode i kao ljubav.*

**כָּלֶם בְּרָנָה יוֹרוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ אֶת
שֵׁם כְּבוֹדְךָ. כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת. וְלִשְׁמֹךְ
נְעִים לִזְמַר. וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל:**

הימיד מינו לומר הנכבה. ללא יומין וישנוע ופי הסגל הנכבה ועונה לפני.

בְּרוּךְ אַתָּה יי מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת. אָמֵן:

ואומר החזן קדים המקבל (דף 154) ונוטילין קבר הורה.

בחול קודם טיולין ספר תורה לומר יהי הי אליהו וכו' הכל מינו בטהרה
של חול ובעת הוצאת ספר תורה בראש חדש אושר:

יהי רצון מלפניך ה' אלהי אברהם וישראל יצחק אביר יעקב אלהי השמים
אלהי הארץ שתהא עשה זו שעה רחמים לקבל תפלותינו לפניך ברצון
להיות מיין נוקבין לעורר אהבת דודים למעלה איש יחד שני רעהו ויתרבו
השפע בכל העולמות ובכח סגולת תפלתנו היום האירה פניך במשפט האורים
יהי למאורות על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט: צדקה
ששון ושמחה ימצא בה עד יצא כנגה צדקה בארץ ותצא צמתה וכנגה
זרעיה תצמיח. ותרומ ותנשא עד היום ליות חן לראש שני מלאכים בכתר
אחד ומזיו השפע הוא יוספע עלינו לנו בני מלכים בני רחל אמנו שפע
ישועה ורחמים על גרין לכונן את לבבנו לאהבה וליראה את שמך יראת
הרוממות ולעבדך באמת אנחנו וזרענו וזרע זרענו והיה נא לצור מעוז לשני
מלאכיה הקדושים שרי החסד והגבורים מליאי ישר על עם בחירך כהיום
הזה לעמוד נגד סימ הרשע המשטין עלינו וצמא למים גנובים ולדם נקיים
וכרוב גאונך תהרוס קמיה. תורם ורות תשאם וירצו נא לפניך שיה שפחותינו
בתפלתנו היום דוגמת קרבן השעיר להפיץ עוזו המקטרג מעלינו ויהא החדש
הזה סוף וקץ לכל צרותינו תחלה וראש לפירון גפשונו אהבת עולם תבוא
לעמך ערת סגולתך זכרית אבות לבנים תזכור והיה מירי חדש בחדשו ומדי
שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות מול הדרת כבודך בירושלים ואת
צמת דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך יראו עינינו ויגל כבודנו
ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה. והיה ה'
למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. עשה למען שמך.
עשם למען ימינך. עשה למען תורתך. עשה למען קדושתך. ולמען קדושת
י"ב צרופי שמות הוי"ה. י"ב צרופי שמות אה"ה המאירים ב"ב ר"ת. יהיו
לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. ויהי נועם ה' אלהינו עלינו
ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. ואני תפילתי לך ה' עת רצון
אלהים ברכ חסדך ענני באמת ישעך:

ואומר החזן ברוך הקום. וגדלו. וזאת התורה כמו בחול. וקוראין בו ארבעה נברי
בפרשה זאת. כהן עד עלת תמיד. לוי הוזר פסוק ואמרת להם עד רביעית והיון.

שלישי עד ונסכה. רביעי עד ונסכו:

Svi će oni kličući hvalu odavati, blagosiljati, slaviti i veličati Ime Veličanstva Tvog jer je dobro Tebi hvalu uzноситi i Imenu Tvom je milina pevati. Odveka i doveka, Ti si Bog.

Pojedinac ne kaže blagoslov nego sačeka da ga predmolitelj kaže i potom odgovori *Amen*.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju u hvalospevima opevan. *Amen!*

Predmolitelj sada kaže *Kadiš tithabal*
i zatim vadimo *Sefer Tora*.

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) u svetu koji je On stvorio prema Volji Svojoj. Neka kraljevstvo Njegovo vlada, i neka spasenje Njegovo izrasta, i neka približi (dolazak) pomazanika Svog Mesije (odgovaramo: *Amen*) za života vašeg i u dane vaše, i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*). Neka je blagosloveno Ime Njegovo zauvek i zanavek. Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je, i hvalom opevano je Ime Svetoga neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*). Neka bi molitve i molbe čitavog doma Izraela bile primljene pred Ocem našim na nebesima i na zemlji, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*). Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe, oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*). Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Radnim danom se pre vadenja *Tore* kaže *Jeï Adonaj Eloenu*, sve prema redosledu jutarnje molitve radnim danom; *Baruh a Makom, Gadelu, Vezot a Tora*. Četvorica čitaju iz *Sefera*. *Koen čita od Vajdaber do Ola tamid. Levi* ponavlja stih *Veamarta laem* i čita do *Reviit ain. Šeliši* od *Olat tamid* do *Veniska*. *Revii* od *Uvraše* do *Venisko*.

בשבת קודש שינויה ספר חובת הלבבות החזן קריאת התורה וכו' וכו' וכו'
בשבת של שנת (דף 584) ויחללים שני ספרים. ולפי קריאת שבעה חובות
נפרטה הסנוע ולומר החזן קדים לביטול ונשני קריאתם האפשרית פן וזכור השבת
עד ונשני חלף היה התחילתו

וידבר יהוה אלמישה לאמר: צו אחיכנו ישראל ואמרתם
אלהם אתיקרכנו להבי' ראשי ריה ניהתו השמילו יחדריב
לו בקועדו: ואמרתה להם זה האשה אשר תרריבו יהודה
כבשים בניישנה המימים שנים ליום עלתה תמיד: אתהדקבש
אחד תעשה כבקר ואת הדבש השני תעשה בין הערבים:
ועשירית האיפה סלת למנחה כלולה בשמן בתות רביעת
החזן: עלת תמיד תעשה כדור סיני לריח ניהתה אשה ליהוה:
ונסבו רביעת החזן לכבש האחד בקדש הבקר נבקר שבו ליהוה:
ואת הדבש השני תעשה בין הערבים למנחת הבקר ונגסבו
תעשה אשה ריח ניהתה ליהוה:
בכנת מחזיקין חלף

ויכוס השבת שגריכבשים בניישנה המימים ושני עשרנים סלת מנחה
כלולה בשמן ונסבו: עלת שבת בשבתו עליערת התמיד ונסבה: תמיד

ובראשי חדשיכם תרריבו עלת לוי פדים בנידבקר שנים ואיל אחד
בבשים בניישנה שבעה המימים: ושלושה עשרנים סלת מנחה כלולה בשמן
לפר האחד ושני עשרנים סלת מנחה כלולה בשמן לאיל האחר: ועשרת
עשרון סלת מנחה כלולה בשמן לכבש האחד עלת ריח ניהתה אשה לוי:
ונסבירם חצי החזן לפר ושלישת החזן לאיל ורביעת החזן לכבש וזו
ואת עלת חדש בהדרשו לחדשי השנה: ושעיר עזים אחד לחטאת לוי על-
עלת התמיד יעשה ונסבו:

אחר הקריאה אומר החזן קדים לעילא וגוללים ספר חובת. בתול אומרים אשתי
ובל לניון. ואומרים ספר חובת להקומו ואומרים יחללו וכו' וחולטין התפילין
ואומרים וזמור היום אזו סיד התעלות מה עוז וזהו עזים הכל כמלא ששחית
של חול. ואומר החזן קדים לעילא ונתללים מוסף. בשבת החזן ענין אחר
ההפטרות המלך והקהל. ואומרים אשתי נדוך הו יבו סי אלהינו עמנו וכו'
ונתללים ספרים לחקום ואומרים וזמור לדוד וכו' וכו' למען הכל כמו
בשחית של שנת. ואומר החזן קדים לעילא. ונקום עוסף שנת מתללים עוסף
של ראש חודש ושנת (דף 584):

Subotom pre vadenja *Tore* kažemo *Ata oreta* i sve prema redosledu jutarnje službe za *Šabat* (str. 565). Vadimo dva *Sefera*, iz prvog sedmorica čitaju odeljak za tu Subotu, potom predmolitelj kaže *Kadiš leela*, a zatim *Maftir* čita iz drugog *Sefera* od *Uvjom* a *Šabat* do *Venisko*.

VAJDABER – (Koen) I reče Gospod Mojsiju govoreći: "Zapovedi sinovima Izraelovim i reci im: prinosite Moje, hleb Moj za žrtve Moje ognjem spaljene, na ugodan miris pazićete da Mi u određeno vreme prinosite. Recí im: ovo je žrtva ognjena koju ćete Gospodu prinositi: dva jagnjeta od godine, bez mane, svaki dan kao žrtvu-paljenicu bez prestanka. (*Levi* ponavlja poslednji stih koji je *Koen* pročitao: *Recí im: Ovo je ... i potom nastavlja.*) Jedno jagnje prinesi ujutro, a drugo jagnje prinesi u sumrak i desetinu *efe* najboljeg brašna kao prinos pomešan s četvrtinom *ina* čistoga ulja. (Izrael) To je žrtva-paljenica svagdašnja koja je bila prinesena na brdu Sinaj za miris ugodni, žrtva ognjena Gospodu. I naliv njen da bude četvrt *ina* na svako jagnje, u Svetinji prinesi naliv vina Gospodu. A drugo jagnje prinesi u sumrak, sa prinosom kao ujutro, i naliv njegov prinesi za žrtvu ognjenu na miris ugodni Gospodu.

Subotom počinjemo odavde:

UVJOM – A u dan subotnji, dva jagnjeta od godine, bez mane, i dve desetine beloga brašna pomešanog sa uljem za dar s nalivom njegovim. To je subotnja žrtva-paljenica svake Subote osim svagdašnje žrtve-paljenice i naliva njenog. (*Revi*)

UVRAŠE – I u početak meseca svojih prinosite Gospodu žrtvu-paljenicu, po dva teleta i jednog ovna i sedam jaganjaca od godine (svi) bez mane. I tri desetine belog brašna pomešanog sa uljem za dar na svako tele, i dve desetine belog brašna pomešanog sa uljem za dar na ovna. I po jednu desetinu belog brašna pomešanog sa uljem za dar na svako jagnje. To je žrtva-paljenica na ugodan miris, žrtva ognjena Gospodu. A naliv njihov da bude vina pola *ina* na telu, trećina *ina* na ovna i četvrt *ina* na jagnje. To je žrtva-paljenica u početku meseca, svakog meseca u godini. I jarca jednog za greh osim svagdašnje žrtve-paljenice prinosite Gospodu s nalivom njegovim.⁶

Nakon čitanja *Tore*, predmolitelj kaže *Kadiš leela* i potom umotavamo *Toru*. Radnim danom kažemo *Ašre*, *Uva leCijon*, zatim vraćamo *Toru* na njeno mesto i molimo *Jealelu* i dalje prema redosledu, potom skidamo *Tefilin* i kažemo *Šir šel jom* ili Psalam 133. Sve ovo se nalazi u jutarnjoj molitvi radnim danom (str. 209). Zatim predmolitelj kaže *Kadiš leela* i potom molimo *Musaf*.

Subotom nakon *Aštare*, predmolitelj blagosilja vladara zemlje i jevrejsku zajednicu, zatim kažemo *Ašre*, *Baruh*, *Jei Adonaj Eloenu imanu*, vraćamo *Sefarim* na njihova mesta i kažemo Psalam 29, *Šuva limonah*. Sve ovo se nalazi u jutarnjoj molitvi za *Šabat* (str. 575). Nakon toga, *Hazan* kaže *Kadiš leela* i umesto *Musafa* za *Šabat* molimo *Musaf* za *Roš Hodeš* i *Šabat* (str. 585).

⁶ Bamidbar, Br., 28:1-15. Objašnjenja u vezi sa merama i biblijske navode za *Parašat aketoret*, *Maase ketoret*, kao i za stihove koji ih slede videti u jutarnjoj molitvi, str. 83, napomene 63 i 64.

מוסף לראש חֲדָשׁ בְּחוּל.

אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל
 הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל
 חֲסָדִים טוֹבִים. קִיְנָה הַפֶּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי
 אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוֹ
 בְּאַהֲבָה: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן: בְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְגַן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם יי. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה.
 רַב לְהוֹשִׁיעַ:

נחוק

נקיז

מזריד הטל | משיב הרוח ומזריד הנשם.

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים
 בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.
 וּמְחַיֵּי אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַי:
 מִי כְמוֹךָ בֶּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֵה לָךְ. מֶלֶךְ
 מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה:

וְנֶאֱמַן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי
 מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

MUSAF ZA ROŠ HODEŠ RADNIM DANOM**AMIDA**

Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju!

I blagoslov – Avot, Praoci

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avráma, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca i u ljubavi donosi Spasitelja spas pokolenju njihovom Imena radi Svog. Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avráma.

II blagoslov – Gevurot, moći

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas.

Leti: Daješ rosi da pada.

Zimi: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leči bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

(* אתה קדוש ושםך קדוש. וקדושים בכל יום יהללוך סלה. כי אל מלך גדול וקדוש אתה: ברוך אתה יי האל הקדוש:

ראשי הדשים לעמך נתת. זמן פפורה לכל-תולדותם. בהיותם מקריבים לפניך ובחי רצון. ישעירי חטאת לכפר בעדם. ופרון לכלם יהיה. ותישועת נפשם מיד שונא. מזבח חדש בציון תבין. ועולת ראש חדש נעלה עליו. וישעירי עזים נעשה ברצון. ובעבורת בית המקדש נשמח בלגנו. וישירי דוד עבדך

(*) נחום המעידה לנחום:

פתר ותנו לה יי אלהינו מלאכים המני מעלה ועמך ישראל קבוצי מטה. יחד כלם קדשה לה ישלשו פדכר האמר על יד נביאך. וקרא זה אל זה ואמר:

(קה) קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות. מלא כל-הארץ כבודו:

(סו) לעמכם משבחים ואומרים:

(קה) ברוך פבוד יהוה ממקומו:

(סו) ובדברי קדשך פתוב לאמר:

(קה) ומלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

III blagoslov – Kedušat AŠEM, Svetinja Imena

*) Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospjeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti.

IV blagoslov – Kedušat ajom, Svetinja dana

Praznike *Mladih meseci* si dao narodu Tvom kao vreme pokajanja za sva njegova pokolenja dok su pred Tobom prinosili žrtve milosti⁷ i jarce žrtvene za greh kako bi ih one (žrtve) iskupile. Ove (žrtve) su bile spomen svima njima i spasenje duša njihovih iz ruke dušmanina. Utvrdi novi žrtvenik na Sionu kako bismo na njemu prinosili žrtvu – paljenicu (praznika) *Mladog meseca* i zdušno pripremali jarce (žrtvene) i kako bismo se svi radovali službi Doma Svetinje. I neka bismo slušali pesme Davida, sluga Tvog,

*)Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*,
na ovom mestu kažemo *Keduša*:

KETER JITENU – Krunu će Tebi dati, Gospode Bože naš, mnoštvo anđela gore zajedno sa narodom Tvojim, Izraelom, koji se dole okuplja. Zajedno će svi oni “svetinju” (*Keduša*) pred Tobom tri puta kazivati, kako je rečeno preko proroka Tvog: “I klicahu jedan drugome govoreći:

(Zajednica) ‘Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!’”

(Predmolitelj) Naspram njih slave i kazuju:

(Zajednica) “Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!”

(Predmolitelj) I u svetim Tvojim rečima pisano je:

(Zajednica) “Gospod kraljuje doveka, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! *Aleluja!*”

⁷ Dva bika, jednog ovna i sedam jaganjaca kao žrtvu-paljenicu.

נשמע בערף. האמורים לפני מוכהך.
אהבת עלם תביל להם. וברית אבות
לבנים הזכור:

יהי רצון מהפניך. "אלהינו ואלהי
אבותינו. שתעלנו בשמחה לארצנו ותשענו
בגבולנו. ושם נעשה לפניך את המצוות
הובותינו. תמידן כסדרן ומוספין פהלכתן:
את מוכה יום ראש חודש הזה נעשה
ונקריב לפניך באהבה פמצות רצונך. כמו
שפתבת עלינו בתורתך על ידי משה
עבדך. מפי כבודך. כאמור:

ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לוי. פרים
בני בקר שנים. ואיל אחד. כבשים בני
שנה שבעה תמימים: ומנחתם וגספיהם
כמדבר. שלשה עשרנים לפי. ושני עשרנים
לאיל. ועשרון לבבש. ויין פנספו. ושעיר
לכפר. ושני תמידים פהלכתן:

אלהינו ואלהי אבותינו. חדש עלינו את
החדש הזה לטובה ולברכה. לששון
ולשמחה. לישועה ולגומה. לפרינסה
ולכלכלה. למחילת חטא ולסליחת עון.

u gradu Tvom, koje su pevane pred žrtvenikom Tvojim. Večnom ljubavlju ljubi ih⁸ i spomeni se za si-nove Saveza koji si sklopio sa praocima.

JEI RACON – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da nas u radosti povedeš u zemlju našu i da nas posadiš unutar granica naših. Tamo ćemo Tebi prinositi žrtve naše obavezne, žrtve svagdašnje prema redosledu njihovom, i žrtve dodatne prema propisima njihovim, žrtvu dodatnu ovog dana *Mladog meseca*, mi ćemo u ljubavi pripremiti i pred Tobom prineti prema zapovesti Volje Tvoje, kao što si nam zapisao u Tori Tvojoi preko Mojsija. slugu Tvoga, iz usta Tvog veličanstva, kao što je rečeno:⁹

UVRAŠE – I u početak meseca svojih prinosite Gospodu žrtvu-paljenicu, po dva teleta i jednog ovna i sedam jaganjaca (svi) bez mane. I prinosnice njihove i nalive njihove kao što je rečeno:¹⁰ I tri desetine za (svako) tele, i dve desetine za (svakog) ovna, i po jednu desetinu za (svako) jagnje, i vino kao naliv, i jarca jednog za oproštenje greha, i dve žrtve svagdašnje prema propisima njihovim.

ELOENU – Bože naš i Bože otaca naših, obnovi nam ovaj mesec na dobro i na blagoslov, na radost i veselje, na spasenje i utehu, za uhleblje i prehranu, za oprost greha i praštanje prestupa.

---

⁸Sva pokolenja Izraelova.

⁹Bamidbar, Br., 28:11.

¹⁰Isto, 28:12-14.

ויהי החדש הזה סוף וקץ לכל צרותינו
 תחלה וראש לפדיון נפשנו כי בעמך
 ישראל מכל האמות בחרת. והקץ ראשי
 חדשים להם קבעת: ברוך אתה יי מקדש
 ישראל וראשי חדשים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתבלתם
 שעה. והשב העבודה לדבר בוקר. ואשי
 ישראל ותבלתם מהרה באהבה תקבל
 בדין. ותהי לדין תמיד עבודת ישראל
 עמך: ואתה ברחמך הרבים תחפון בני
 ותרצנו. ותחוננה עינינו בשיבך לציון
 ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שבינתו
 לציון:

* מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו

* בפרט שיעודה כסודן לומר מודים קבל ליומים:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו ואי אבותינו.
 אלהי בלבדשה. יוצרנו וצד בראשית. פרמת והודאת
 לישמך הגדול והקדוש על שהחיותנו וקוממתנו בן תחנו
 ותקומתנו ותאסוף גלותינו להצרות קדשה. לשמור
 חקך. ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב ישרים. על שאנו
 מודים לך. ברוך אל ההודאות:

Neka bi ovaj mesec bio kraj i svršetak svim nevoljama našim, početak i polazište otkupljenja duša naših jer si narod Tvoj, Izrael, izabrao između svih naroda i zakone (praznika) *Mladih meseci* za njih si ustanovio. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje Izrael i *Mlade mesece*.

V blagoslov – Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve-prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog. A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoj velikoj zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

VI blagoslov – Odaa, hvala

*) Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš

*) Prilikom glasne *Amida*, dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRabanan*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje, i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo, i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

ואלהי אבותינו לעולם ועד. צידנו. צידנו. ציד חיינו
 ומגן ישענו. אתה הוא לדרך ודרך. נודה לך
 ונספר תהלתה. על חיינו המפורים בידך.
 ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסוף
 שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך
 שבכל עת. ערב ובקר וצהרים: הטוב כי
 לא פלו רחמיך. המרחם כי לא תמו חסדך
 כי מעולם קוינו לך:

תשובה לנשים בליל חנוכה.

על הנסים. ועל הפירקן. ועל הנכוונות. ועל התשויות.
 ועל הנפלאות. ועל הנקמות. שעשית לאבותינו. בנסים
 ההם. בזמן הזה:

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול השמונאי ובניו.
 כשעמדה מלכות וזן הרשעה על עמך ישראל לשבטם
 מתורתך ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה בתחמיק הרבים
 עמדת להם בעת צרתם. רבת את ריבם. דנת את דתם.
 נקמת את נקמתם. מסרת גבורים ביד הלשים. ורבים
 ביד מעטים. ורשעים ביד צדיקים. וממאים ביד טהורים.
 וזדים ביד עוסקי תורתך. ולך עשית שם גדול וקדוש
 בעולמך. ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופירקן
 כהיום הזה. ואחר כך באו בניך לדביר ביתך. ופנו את
 היכלך. וטהרו את מקדשך. והדליקו נרות בחצרות

i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša. Stena života našeg i štit spasenja našeg si Ti. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i oslavi Tvojim pripovedamo jer naši životi su ruci Tvojim predati, jer naše duše su Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas prate svaki dan, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojim kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojim kraja nema jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

Na Hanuku ovde kažemo Al anisim.

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine, i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih, i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojim. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga i isprazniše Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetlost u predvorju

קדשך. וקבעו שמונה ימים אלו כהלל ובהודאה. ועשית
עמדם נסים ונפלאות ונודה לשמך הגדול סלה:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
שמך מלכנו לעולם ועד. וכל החיים
יודוך סלה:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת
לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה
האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שמך
ולך נאה להודות:

מזמור המלכה לומר המון אלהינו ואלהינו אבותינו.

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המשלשת
בתורה. הכתובה על ידי משה עבדך. האמורה מפי
אהרן ובניו הכהנים עם קדושיך באמור: יברך יי
וישמר: יאר יי פניו אליך ויחנך: ישא יי פניו אליך
וישם לך שלום: ושמו את שמי על בני ישראל ואני
אברכם:

שים שלום טובה וברכה. היום חן וחסד.
צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך.
וברכנו אבינו בלנו יחד באור פניך. כי
באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים
אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלום.

Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesa i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i dovika. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Neka bi dovek u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!* Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

Prilikom glasne *Amida*, predmolitelj kaže:

Bože naš i Bože otaca naših, blagoslovi nas blagoslovom trostrukim zapisanim u Tori rukom Mojsija, sluge Tvog, a izgovaranim ustima Arona i sinova njegovih, sveštenika svetog naroda Tvog, kao što je rečeno: "Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti!"

VII blagoslov - *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir.

וטוב בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך
 ישראל ברוב עוז ושלום:

ברוך אתה " המברך את עמו ישראל
 בשלום אמין: יהי רצון אמין פי והגיון
 לבי לפניך " צורי וגואלי:

אלהי נצור חיינו מרע וישפיתנו מדבר
 מרמה ולמקלה נפש תרום ונפש בעבר
 לכל תהרה פתח לבי שתורתי ואורי
 מצותיך תרחיק נפשי וכל הקטנים עלי
 לרעה מחרה עלי ענתם וקבל מצותיכם.
 יהיו כמין לפני רוח ומלאך " דוחה: עשה
 למען שמך. עשה למען ימנך. עשה למען
 תורתך. עשה למען קדשתיך. למען תלמדי
 ודודיך. הושיעה ימנך וענני: יהיו רצון
 אמרי פי והגיון לבי לפניך " צורי וגואלי:
 עושה שלום במרומיו. הוא ברחמי עושה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

ואוננים בחיל קדוש רחבלי. ברבי נפשי (דף 296) קדיש דא שלטא רבא
 קיה אל חי קדיש רבמן. עמינו לשבת.

Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira.

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogućiti namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni. Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbacili mili Tvoji pomozi desnicom Svojom i usliši me. Neka su ti ugodne reči usta mojih i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Radnim danom, ovde kažemo *Kadiš tithabal, Barehi nafši* (str. 297), *Kadiš jee šelama raba, Kave el Adonaj, Kadiš derabanan* i *Alenu lešabeah*.

ערוכי תבשילין ליום טוב.

כחל יום טוב נחשבו לו כשני בשבת נרוך להקן שני יום טוב עם ימינו השבת
 שיהיה כשר או דו או שלו ויבקר (ובלי יבשה שיהיה כשני יום טוב או שבת או יום
 ולא יבשה עירובו ויבקר ויבקר ויבקר כסוף שבת וכו')

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
 קדשנו במצותיו וצונו על מצות ערוב:
 בדין ערובא יהי שרי לן לאפי" ולבשילי
 ולאטמוני ולאדלוקי שרגא ולמעבד בלי
 צרכנא מיום טוב לשבת (לנא ולכל ישראל
 שבמדינה זו):

ערוכי הצות לשבת.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
 קדשנו במצותיו וצונו על מצות ערוב:
 בדין ערובא יהי שרי לן לטלטולי ולאפוקי
 ולעיולי מבית לבית. ומחצר לחצר. ומבית
 לבור. ומבור לבית. ומעלות לתחתית.
 ומתחתית לעלות. ומזוית לזוית. ומרשות
 לרשות. משבת זו לשבת אחרת. לנו ולכל
 ישראל הדרים במדינה זו:

ערוכי תהומין.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
 קדשנו במצותיו וצונו על מצות ערוב:

ERUVE TAVŠILIN ZA JOM TOV

Kada praznik pada u četvrtak ili u petak, pre početka praznika treba pripremiti hleb i neko kuvano jelo, meso, ribu ili jaje, i reći sledeći blagoslov (predmolitelj treba da uradi *eruv* za onoga ko je to zaboravio da uradi, ili je bio sprečen, i u blagoslovu treba da doda *nama itd.*).

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na zapovest o *eruvu*.

S ovim *eruvom* će nam biti dozvoljeno peći, kuvati, obmotavati (hranu),¹ paliti vatru i činiti sve što je potrebno na *Jom tov* za *Šabat* (nama i svim Jevrejima koji su u ovoj državi).

ERUVE HACEROT ZA ŠABAT

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na zapovest o *eruvu*.

S ovim *eruvom* će nam biti dozvoljeno nositi, iznositi, prenositi iz kuće u kuću, iz dvorišta u dvorište, iz kuće do bunara, iz bunara do kuće, s krova do podruma, iz podruma do krova, iz ugla u ugao, iz domena u domen, od ovog do sledećeg Šabata nama i svim Jevrejima koji stanuju u ovoj državi.

ERUVE TEHUMIN

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na zapovest o *eruvu*.

¹Tj. održavati toplotu hrane obmotavanjem lonca tkaninom.

בְּדִין עֲרוּבָא יְהֵא שְׂרִי לֵן לַיְלָד מִמְּקוּם יְה
לְמָקוּם אֲלֵפִים אִמְתָּה:

והוה סוף תענית מדי תענית ומה תענית תענית:

בְּדִין עֲרוּבָא יְהֵא שְׂרִי לַיְלָד מִמְּקוּם יְה לַבְנֵי
מְקוּם פְּלוּנִי:

ערובי שתיים מביאות.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אִשְׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֲרוּב:
בְּדִין עֲרוּבָא יְהֵא שְׂרִי לֵן לַאֲפִיקָן וְלַעֲוִילָא
מִחֲצוֹת לְמָכוּי וּמֵן הַמָּכוּי לְחֲצוֹת:

סדר בדיקת חמין.

קודם הבדיקה יאמר בפה וזו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אִשְׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פִּיעוּר חָמִין:
כָּל חָמוּרָא דְאַבָּא בְּרִשׁוֹתֵי דְרָא חוּזְתָּה
וְדָלָא בְּעֵרְתָּהּ לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב כְּעֵפְרָא
דְּאַרְעָא:

בערב פסח נאמרה הו ישרשנו חמין בעריתיה דבני פלוני ודלערי:

כָּל חָמוּרָא דְאַבָּא בְּרִשׁוֹתֵי דְרָא חוּזְתָּה וְדָלָא
חוּזְתָּה דְבְּעֵרְתָּהּ וְדָלָא בְּעֵרְתָּהּ לְהוּי בְּטִיל
וְחָשִׁיב כְּעֵפְרָא דְאַרְעָא:

S ovim *eruvom* će nam biti dozvoljeno da sa ovog mesta idemo dalje hiljadu i dvesta metara.

Ukoliko se *eruv* pravi preko posrednika, tada on kaže:

S ovim *eruvom* će biti dozvoljeno ime i prezime i stanovnicima mesta naziv mesta.

ERUV ŠITUFE MEVOOT

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je posvetio zapovesti-
ma Svojim i obavezao nas na zapovest o *eruvu*.

S ovim *eruvom* će nam biti dozvoljeno iznositi i unositi iz dvorišta u prolaz i iz prolaza u dvorišta.

TRAŽENJE HAMECA

Pre početka traženja kaže se sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je posvetio zapovesti-
ma i obavezao nas da spalimo *hamec*.

Bilo kakav *hamec* koji se nalazi na mom posedu, a nisam ga video niti ga spalio, neka je poništen i neka se smatra prašinom.

Uoči praznika *Pesaha*, ujutro oko 10 časova treba spaliti *hamec*. Tom prilikom se kaže:

Bilo kakav *hamec* koji se nalazi na mom posedu bilo da sam ga video ili ne, bilo da sam ga uklonio ili ne, neka je poništen i neka se smatra prašinom.

סדר שלש רגלים

ערבית. אם חל נשנה מחזילין מזמור לדוד הבן וכו' על לאיך ימים (דף 107) וכו'.
 ואם חל נחול מחזילין המזמור הסיף לאחרי חול. לפסוק: הווי להי ב
 טוב (דף 100). לפסוק: למנצח משכיל לבני קרת (דף 107) וכו'. ובשמיני
 עצרת הזמרים המזמור זה:

(ע) למנצח על השמינית מזמור לדוד:
 הושיעה יי פי נמר חסיד. פי פשו אמונים
 מפני אדם: שוא ידברו איש את רעהו ישפת
 חלקות כלב ולב ידברו: יכרת יי פל-ישפתי
 חלקות לשון מדברת גדולות: אשר אמרו
 ללשונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו:
 משו עניים מאנקת אבונים עתה אקום
 יאמר יי אישית בישע יפיה לו: אמנות יי
 אמרות מהורות בסף צרוף בעליה לאין
 מוקק שבעתים: אתה יי תשמרם תצרנו מן
 הדור ון לעולם: סביב רשעים יתהלכון
 פרום ולות לבני אדם:

מזמור לשבועות.

(ס) למנצח לדוד מזמור שיר: יקום אלהים
 יפוצו אויביו ויגוסו משנאיו מפניו: פהגדף
 עשן תגדף פהמם דונג מפני אש יאבדו
 רשעים מפני אלהים: וצדיקים ישמחו יעלצו

TRI HODOČASNA PRAZNIKA

Večernja služba: Ako praznik padne na *Šabat* počinjemo sa *Mizmor leDavid* (Ps. 29) i čitamo sve do kraja 93-eg psalma, str. 403. Ako praznik padne na radni dan, tada počinjemo psalmom koji se čita tog praznika: za *Pesah* se čita Ps. 107 (str. 301), za *Sukot* Ps. 42 i 43 (str. 303). Za *Šemini aceret* se čita Ps. 12.

(Ps. 12) Načelniku pevačkom. Uz muzičku spravu od osam žica. Hvalospev Davidov. Spasi (me), o, Gospode, jer nema pravednika, nestade vernih među sinovima čovečijim. Laž govore bližnji bližnjima, usnama laskavim govore iz srca dvoličnog. Ne-ka Gospod istrebi sve usne lažljive, jezik koji veliča. One koji rekoše: "Jezikom ćemo nadjačati (drug), usne su naše s nama.² Ko je gospodar nad nama?" "Zbog tlačenja siromaha i uzdaha ubogih, sada ću ustati", govori Gospod, "i doneću spasenje onome koga zlobe." Reči Gospodnje su reči čiste, srebro žeženo u peći na zemlji, sedam puta pretopljeno. Ti ćeš ih,³ o, Gospode, sačuvati i odbraniti od roda ovog doveka. Zlotvori idu naokolo kada se uzdižu prezreni među sinovima čovečijim.⁴

HVALOSPEV ZA ŠAVUOT

(Ps. 68) Načelniku pevačkom. Davidov hvalospev. Pesma. Ustaće Bog i rasuće se neprijatelji Njegovi i pobeći će od lica Njegovog oni koji Ga mrze. Kao dim što se razgoni, Ti ćeš ih razagnati; kao vosak što se topi pred licem ognja, tako će zlotvori izginiti od lica Božijeg. A pravednici će se veseliti i klicati

² U potpunoj smo vlasti onoga što govorimo.

³ Siromaha i uboge.

⁴ Zbunjeni i obezglavljeni.

לפני אלהים וישישו בשמחה: שירו לאלהים
 וזרו שמו סלו לרכב בערבות ציה שמו
 ועלו לפניו: אבי יתומים ודון אלמנות
 אלהים במעון קדשו: אלהים מושב יהודים
 ביתה מוצא אסירים בפושטות אף סוררים
 שכנו צהובה: אלהים בעאתך לפני עמך
 בעצודך בישימון סלה: ארץ רעשה אף
 שמים נטפו מפני אלהים זה סיני מפני
 אלהים אלה ישראל: נשם נדבות תניף
 אלהים נהלתך ונלאה אמה כוננתה: היתך
 ישבו בה תבין בטובתך לפני אלהים: ארץ
 יהן אמר המבשרות עבא רב: מלכי עבאית
 יהדון יהדון ונת פירת החלק שלל: אם
 תישבון בין שפתים פנפי יונה נחפה בפסך
 ואברותיה בירקרק הרין: בפריש שדי מלכים
 פה תישלג בעלמון: הר אלהים הר פישן הר
 נבנגים הר פישן: למה הרצדון הרים נבנגים
 החר חמר אלהים לשבתו אף יי ישכן לנצח:
 רכב אלהים רפתום אלפי שנאן ארני בס
 סיני בקדש: עלית למרום שבית שבי לקחת
 מתנות פארם ואף סוררים לשכן יה אלהים:

pred Bogom i u radosti će slaviti. Pevajte Bogu, pojte hvalospev Imenu Njegovom, uznesite hvalopoj Njemu Koji stoluje na nebesima s Imenom Njegovim *Gospod*⁵ i kličite pred Njim. Otac sirotima i Sudija udovicama je Bog u Svetinji Svojoj na visinama. Napuštenima Bog daje ognjište, sužnje u radosti izvodi, samo nepokorni u zažarenoj pustinji čame. O, Bože, kada si izlazio pred narod Svoj, kada si prolazio pustinjom, *Sela*, zemlja se tresla i nebesa su se rastapala od lica Božijeg, i ovaj Sinaj (drhtaše) od lica Boga, Boga Izraelovog. Blagodetnu kišu izlivao si, o, Bože, kada je baština Tvoja (zemlja Izrael) od iznemoglosti onemoćala, Ti si je okrepio i utvrdio. Narod se Tvoj nastani u njoj (zemlji Izrael), u dobroti Tvojoj, Ti je, o, Bože, pripremi siromahu.⁶ Gospod daje reč, veliko je mnoštvo radosnih vesnica: carevi s vojskama osipaju se u begu, a koja sedi kod kuće deli plen. Dok vi počivate među stadima,⁷ krila golubice zablistaše⁸ srebrom, a njeno perje žućkastim zlatom.⁹ Kad Svemogući rasu careve po zemlji, na Selmonu se zabeli sneg. O, goro moćna, goro Bašan, o, goro vrletna, goro Bašan: zašto se propinjete gore vrletne na goru koja Bogu omilje da se na njoj nastani, na kojoj će Gospod doveka prebivati? Božija su kola bezbrojne hiljade hiljada anđela, među njima je Gospod kao na Sinaju u svetinji. Uzvisio si se na visinu¹⁰ vodeći sužnje, uzeo si darove od ljudi, kao i od nepokornih, kako bi Gospod Bog tamo nastavao.

⁵Tj. pominjanjem Njegovog Imena Ja(h) η kao u *Alelu Ja* ili *Ozi vezi-mrat Ja*, Iz., 15:2.

⁶Tj. narodu Izraela.

⁷A niste kao drugi pošli u rat.

⁸Doslovno: obložilo se.

⁹Golubica je simbol Izraela koji se kiti bogatstvom stećenim u boju.

¹⁰Sion.

ברוך אדני יום יום ועמס לנו הארץ וישענו
סלה: האל לנו אל למישעת ויחיה אדני
למנות תועלות: אן אלהים ימחן ולא יחיה
ברוך שער מלכותו פלישמי: אלה אלה
מבין אשר אלהים מועלות ים: למען תמחן
תלך בים לישן מלך מלכות מלכות: ולא
תלכות אלהים תלכות אן תלכות תלכות:
קדמי ימים אהר נגנים תלכות אלהים
תועלות: במקלות נכתי אלהים אלה
ממקור ישעאל: ישן ממחן אשר בים אשר
תועלות תועלות אשר תלכות אשר תלכות: אלה
אלהך אשר עשה אלהים זו פועלת תלכות
מחילך על ירושלים לך יובילו מלכות אשר
נער חיה קנה עדה אפרים פועלת אשר
קרבות תפעו: יאתו השמים מני מערים
בוש תרין ידיו לאלהים: ממלכות הארץ
שירו לאלהים זמרו אדני סלה: תועלות אשר
שמי קדם תועלות בקולו קול עז: תנו עז לאלהים
על ישראל נאותו ועזו בשחקים: תועלות אלהים
ממקדשיך אל ישראל הוא נתן עז ותועלות
לעם ברוך אלהים:

Blagosloven Gospod dan za danom. Koji nas dobročinstvom bremeni. On je Bog spasa našega! *Sela!* Bog naš je Bog spasenja. u vlasti Boga Gospoda su vrata smrti. Stoga će Bog satrti glave neprijatelja Svojih i kosmato teme onoga koji hodi u vlastitoj krivici. Reče Gospod: "Vratiću (te) iz Bašana. izvadiću te iz dubine mora, da ti noga u krvi ogrezne i da jezik pasa tvojih dobije deo neprijatelja tvojih." Videše ulazak Tvoj, o, Bože, ulazak Boga mog, Kralja mog u Svetinju. Napred idahu pevači, za njima svirači usred devojaka s bubnjevima. Na saborima blagosiljajte Boga Gospoda, vi koji ste iz izvora Izraelovog! Predvodi ih najmlađi, Benjamin, koji ide pred njima, eno knezova Judinih i mnoštva njihovog, eno knezova Zevulunovih i knezova Naftalimovih. Bog je tvoj zapovedio silu tvoju, osnaži, o, Bože, ovo što si učinio za nas. Radi Svetinje Tvoje nad Jerusalimom, carevi će Tebi darove prinositi. Ukroti neman u trsci,¹¹ stado bikova među teladima naroda koji se umiruju novcem za potkupljivanje, rasej narode koji ratove žele. Doći će vlastela iz Egipta, Kuš¹² će ruke svoje ka Bogu pružiti. Carstva zemaljska pevajte Bogu, pojte Gospodu! *Sela!* Njemu Koji stoluje na nebesima nebesa iskonskih, evo daće glasom Svojim glas sile. Dajte silu Bogu! Njegovo je veličanstvo nad Izraelom i sila Njegova na nebesima. Strašan si Ti, o, Bože, iz Svetinja Svojih! Bog Izraela – On daje silu i moć narodu. Blagosloven da je Bog!

---

¹¹ Iz ritova egipatskih.

¹² Danas bi to bila zemlja koja bi se protezala od juga Egipta do severa Sudana, otprilike od Asuana do Kartuma.

ואסיכ נתפללין תפלת ערבים כמו בשנת (דף 1412) עד ועל ירחשיים (ואם חל
בשנת חומרים וטעיה) ולסיכ חומרים:

אלה מועדי יי מקראי קדש אשר תקרא
אותם במועדם:

כחזן חומר קדיש לעילא ואסיכ נתפללין בעמודים.

תפלה לשלש רגלים

לערבית לשחרית ולמנחה.

אדני שבתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו.
אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. האל
הגדול הגבור והנורא. אל עליון. גומל
חסדים טובים. קונה הכל. וזוכר חסדי
אבות. ומביא גואל לבני בניהם למען שמו
באהבה:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יי
מגן אברהם:

אתה גבור לעולם יי. מחיה מתים אתה.
רב להושיע. מוריד השל:

(בשנת חומרים וניוס אי על פסח חומרים: משיב הרוח ומוריד הגשם:)

Nakon kazivanja hvalospeva molimo večernju molitvu kao za *Šabat* (str. 413) do kraja *Aškivenu* (ako je *Šabat* kažemo *Vešameru*) i potom kažemo:

ELE MOADE – Ovo su praznici Gospodnji, sabori sveti koje ćete vi oglasiti u vreme njihovo.¹³

Predmolitelj kaže *Kadiš leela* i potom molimo *Amida*.

**MOLITVA ZA TRI HODOČASNA PRAZNIKA
ZA VEČERNJU, JUTARNJU I POPODNEVNU SLUŽBU
AMIDA**

Gospode, otvori usne moje i usta će moja
kazivati hvalu Tvoju!

I blagoslov – *Avot, Praoci*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrâma.

II blagoslov – *Gevurot, moći*

Ti si moćan doveka, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas. Daješ rosi da pada.

Na *Simhat Tora* i prvog dana *Pesaha* kažemo: Daješ da vetar duva i da kiša pada.

---

¹³ Vajikra, Lev., 23:4.

מכלכל חיים בחסד. מחיה מתים
 ברחמים רבים. סיגך נופלים ורופא הולים
 ומתור אסורים. ומקים אמונתו לייטני עפרי:
 מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך. מלך
 ממות ומחיה ומצמות ישועה:

ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יי
 מחיה המתים:*

אתה קדוש ושקד קדוש. וקדושים בכל
 זמן יהללוך סלה. כי אל מלך גדול וקדוש
 אתה: ברוך אתה יי האל הקדוש:

(* קדושה לשיין

(10) נקדישך ונעריצך בנועם שית סוד שרפי קדש.
 המשלשים לך קדשה. ככתוב על יד נביאך: וקרא זה
 אל זה ואמר:

(קסג) קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות. מלא
 כל-הארץ כבודו:

(10) לעמתם משבחים ואומרים:

(קסד) ברוך כבוד יהוה ממקומו:

(10) וברברי קדשך כתוב לאמר:

(קסז) ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר
 ודר הללויה:

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leči bolesne, oslobađa sužnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.*)

III blagoslov - *Keduša! AŠEM*, Svetinja Imena

Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti.

*) Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*, na ovom mestu kažemo *Keduša*:

(Predmolitelj) **NAKDIŠAH** - Posvetićemo Te i u strahu svetom poštovati Te govorom umilnim sa sabora svetih ognjenih anđela *Serafima* koji tri puta pred Tobom "svetinjju"¹⁴ kazuju, kako je pisano prema proroku Tvom: "I klicahu jedan drugome govoreći:

(Molitvena zajednica) **Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!"**

(Predmolitelj) Naspram njih slave i kazuju:

(Molitvena zajednica) **"Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!"**

(Predmolitelj) I u svetim Tvojim rečima pisano je:

(Molitvena zajednica) **"Gospod kraljuje dovek, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! Aleluja!"**

¹⁴Tj. *keduša*.

אתה בחרתנו מפל העמים. אהבת אותנו
 ורצית בנו ורוממתנו מפל הלשונות.
 וקדשתנו במצותיך. וקדבתנו מלבנו
 לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו
 קראת:

ותתן לנו יי אלהינו באהבה (שבתות למנוחה
 *) מועדים לשמחה. חגים וזמנים לשישון.
 את יום (השבת הזה ואת יום)

הג המצות הזה את יום טוב מקרא קדש
 (שם)
 הזה. זמן חרותנו.)

(*) כחל יום טוב שנתנו בכת ליהודים וחידושנו.

ותודיענו את משפטי צדקך. ותלמדנו
 לעשות בהם חקי רצונך. ותתן לנו יי אלהינו
 משפטים ישרים ותורות אמת הקים ומצות
 טובים. ותגדילנו זמני שישון. ומועדי קדש.
 וחגי גדבה. ותורישנו קדשת שבת. וכבוד
 מועד. וחגינת הרגל. בין קדשת שבת
 לקדשת יום טוב הבדלת. ואת יום השביעי
 משישת ימי המעשה קדשת. הבדלת וקדשת
 את עמך ישראל בקדשתך: עד כאן

IV blagoslov – *Kedušat ajom*, Svetinja dana

Ti si nas izabrao između naroda, zavoleo nas i milostiv nam bio, i uzvisio si nas nad svim narodima i jezicima, i posvetio nas zapovestima Tvojim, i približio nas, Kralju naš, službi Tvojjoj, i veliko i Sveto Ime Tvoje nad nama si objavio.

U ljubavi si nam Svojoj dao, Gospode Bože naš, (Subotom dodajemo: Subote za mirovanje i) praznike za veselje, blagdane i vremena radovanja, ovaj dan (Subotom: subotnji i ovaj dan)

(*Na Pesah*: praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora, vreme našeg oslobođenja.)

Kada praznik pada na *Mocae Šabat* dodajemo *Vatodienu*.

Objavio si nam Tvoje pravedne zakone i naučio nas da čineći ih izvršavamo Volju Tvoju. Ti si nam, Gospode Bože naš, dao sudove prave, učenja istinita, zakone i zapovesti dobre. U zaveštanje si nam dao vremena radosti, svete sabore i praznike dobrovoljnih darova.¹⁵ Dao si nam u baštinu svetost Subote, slavu svetih sabora i svečanost praznika. Svetost Subote od svetosti praznika razlučio si,¹⁶ i dan sedmi od šest radnih dana posvetio si. A narod Tvoj, Izrael, odvojio si i posvetio svetošću Tvojom. (*Dovde na Mocae Šabat*)

¹⁵Objašnjenje pogledati u Molitveniku za Novu godinu strana 105 napomena 17.

¹⁶Objašnjenje pogledati u Molitveniku za Novu godinu strana 105 napomena 18.

(לשבת) הג השבעות הזה. את יום טוב מקרא קדש
זהו. (מן מתן תורתנו.)

(לפסח) הג הספות הזה. את יום טוב מקרא קדש
זהו. (מן שמחתנו.)

(למנוח סוכה) שמיני הג עצרת הזה. את יום טוב מקרא
קדש הזה. (מן שמחתנו.)

(באהבה) מקרא קדש ובר לעצאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ייבא יגיע
יראה וירצה וישמע ופקד וינח ויחננו
וירון אבותינו. וירון ויחננו וירון ויחננו
משיח בן דוד עבדך. ויחננו כל עמך בית
ישראל לפניך. לפניך לנפשנו לנפשנו
ולרחמים ביום (לפני השבת הזה ביום)

(לפסח) הג הספות הזה.

(למנוח סוכה) שמיני הג העצרת הזה.

(לפסח) הג המצות הזה.

(לשבת) הג השבעות הזה.

וביום טוב מקרא קדש הזה. לרחם בו
עלינו ולהושיענו. וברנו יי אלהינו בו לטובה.
ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לתיום
טובים. בדבר ישועה ורחמים חום וחנו

- (Na *Šavuot*: praznika sedmica, dan praznika svetog sabora, vreme primanja Tore naše.)
- (Na *Sukot*: praznika koliba, dan praznika svetog sabora, vreme naše radosti.)
- (Na *Šemini aceret*: osmi, praznika završetka, dan praznika svetog sabora, vreme naše radosti.)
- (*Subotom*: u ljubavi): svetog sabora, sećanje na izlazak iz Egipta.

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nađe, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusalim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, Dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost, na ovaj dan

(*Subotom dodajemo*: subotnji i na ovaj dan)

(Na *Sukot*: praznika koliba)

(Na *Šemini aceret*: osmi, praznika završetka)

(Na *Pesah*: praznika beskvasnih hlebova)

(Na *Šavuot*: praznika sedmica)

i na ovaj dan praznika svetog sabora, kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas,

והמול ורחם עלינו והושיענו. פי אלקי עינינו.
 פי אל מלך חנון ורחום אתה:

והשיאנו יי אלהינו את ברפת מועדיך
 לחיים בשמחה ובשלום כאשר רצית ואמרת.
 לברכנו בן הברכנו סלה. קדשנו במצותיך.
 שים חלקנו בתורתך. שבענו משובך. שמח
 נפשנו בישועתך. וטהר לבנו לעבדך באמת.
 והנחילנו יי אלהינו ^(כנסת באהבה וכרצון) בשמחה
 ובששון ^(שפתות ו) מועדי קדשך. וישמחו בך
 כל־ישראל מקדשי שמך: ברוך אתה יי
 מקדש ^(השפת ו) ישראל והומנים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם
 שעה. והשב העבודה לדביר ביתך. ואשי
 ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
 ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל
 עמך: ואתה ברחמיך הרבים תתפויז בנו
 ותרצנו. ותחזיקה עינינו בשובך לציון
 ברחמים: ברוך אתה יי המחזיר שכינתו
 לציון:

milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

Obremeni nas, Gospode Bože naš, blagoslovom praznika Tvojih za život u radosti i miru, prema želji Tvojoi i obećanju Tvom da ćeš nas blagosloviti, i blagoslovi nas stoga, *Sela!* Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoi. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, (*Subotom*: u ljubavi i milosti) u radosti i veselju (*subote* i) Tvoje svete praznike kako bi se u Tebi radovao sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje (*Subotu* i) Izrael i posvećuje vremena.

V blagoslov – Avoda, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve-prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog. A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoi velikoi zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו
 ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו. צור היינו
 ומגן ישענו. אתה הוא לדר ודר. גודל לך
 וגספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך.
 ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסוך
 שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך
 שבכל עת. ערב ובקר וצהרים: הטוב פי
 לא כלו רחמיך. המרחם פי לא תמו חסדיך
 פי מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
 שמך מלכנו לעולם ועד. וכל החיים
 יודוך סלה:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת
 לעולם פי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה

* בחזרת העמידה כשהחזן אומר עושים הקהל אומרים:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
 אלהי כל־בשר. יוצרנו יוצר בראשית. ברכות והודאות
 לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו. בן תחינו
 ותקיימנו. ותאסוף גלותינו להצרות קדשה. לשמור
 הקיף. ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב שלם. על שאנו
 מודים לך. ברוך אל ההודאות:

VI blagoslov - Odaa, hvala

*)Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoi pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoi predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoi kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoi kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!*

---

*) Prilikom glasne *Amida* dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRabanan*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שמך
ולך נאה להודות:

ביום הזה יזכור ה' את ישראל ואלהי אבותינו.

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המשלשת
בתורה. הפתחה על ידי מישה עבדך. האמונה מפי
אשרן ובניו הבתים עם קרויך קאמור: יברכך יהוה
וישמך: יאר יהוה קניו אליך ויהיך: ישא יהוה קניו
אליך וישם לך שלום: ושמנו את שמי על בני ישראל
נאני אברכם:

שים שלום טובה וברכה. היום הן והסד.
צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך.
וברכנו אבינו כלנו יחד באר פניך. כי
באר פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים
אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלום.
וטוב בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך
ישראל ברוב עון ושלום: ברוך אתה יי
המברך את עמו ישראל בשלום אמין: יהיו
לרצון אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צורי
וגואלי:

אלהי נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר
מרמה. ולמקללי גפשי תדום. וגפשי בעפר
לכל תהייה. פתח לבי בתורתך. ואחרי

Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

Prilikom glasne *Amida* predmolitelj kaže:

Bože naš i Bože otaca naših, blagoslovi nas blagoslovom trostrukim zapisanim u Tori rukom Mojsija, sluge Tvog, a izgovaranim ustima Arona i sinova njegovih, sveštenika svetog naroda Tvog, kao što je rečeno: "Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! Neka stavljaju Ime Moje nad sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti."

VII blagoslov – *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude mило u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju

מצותיך תרהרף נפשי. וכל הקמים על
 לדעה מהרה הפך עצתם וקבלו מתשבותם.
 יהיו כמין לפני רות. ומלאי " דוחה: עשה
 למען שמך. עשה למען ימנך. עשה למען
 הודתך. עשה למען קדושתך. למען יהיו
 ודירך. הושיעה ימנך ועני: יהו לעני
 אמרו פי. והגיון לבי לפניך " עזרי ועלמי:
 עושה שלום במרומו. הוא ברחמי עשה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

(סל מל נטוה לנורח וכולו כרוב בעין שבע) קדוש הקבל נטוה נטוה
 לדור הו רועי) נטוה כעצת ישראל (דף 722). נטוה נטוה נטוה נטוה
 שור המעלות לדור שכתו (דף 676) קדוש יהו שלמה כרוב עליו לנטוה
 נטוה

קידוש ליל שלש רגלים

סל מל נטוה נטוה נטוה נטוה נטוה

ים השטי וכלו השמים והארץ והלעלים:
 אלהים בים השביעי מלאמתו אשר עשה וישבת בים
 השביעי מלאמתו אשר עשה: וכלו אלהים אלו
 ים השביעי וקדוש אתה. פי בו קדוה מלאמתו
 אשר יקרא אלהים לעשות:

סל מל נטוה נטוה נטוה נטוה נטוה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
 בורא פרי הגפן:

i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogući namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni. Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbavili mili Tvoji pomози desnicom Svojom i usliši me. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

(Ako je praznik pao na Šabat kažemo *Vajhulu ašamajim* i *Birkat meen ševa*) *Kadiš tithabal* (subotom kažemo Ps, 23) na *Pesah* Ps, 114, (str. 723). Na *Šavuot*, *Sukot* i *Šemini Aceret* Ps, 122, (str. 677). *Kadiš jee šelama raba*, *Barehu*, *Alenu lešabeah* i *Jigdal*.

Kiduš za večje Tri hodočasna praznika

Subotom kažemo:

Dan šesti! I dovršena behu nebesa i zemlja i sve što je u njima. I dovrši Bog u sedmi dan delo Svoje koje učini, i mirova u sedmi dan od dela Svojeg koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan mirova od svega dela Svog koje stvaranjem Bog učini.

Ako praznik ne pada na Šabat počinjemo odavde:

S vašim dopuštenjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם.
 אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל
 לשון וקדשנו במצותיו. ותתן לנו יי
 אלהינו באהבה (נכח שבתות למניחה ו) מועדים
 לשמחה. חגים וזמנים לששון (את יום
 השבת הזה ואת יום)

(נכנס) חג הסוכות הזה. ואת יום טוב מקרא קדש הזה
 זמן שמחתנו (

(נכנינו כלל) שמיני חג עצרת הזה. ואת יום טוב מקרא קדש
 הזה זמן שמחתנו (

(נכסח) חג המצות הזה. ואת יום טוב מקרא קדש הזה
 זמן חרותנו (

(נכנינו) חג השבעות הזה. ואת יום טוב מקרא קדש
 הזה זמן מתן תורתנו (

(נכח באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת
 מצרים. פי בנו בחרת ואותנו קדשת
 מכל העמים (ושבתות ו) מועדי קדשך
 (באהבה ובדצון) בשמחה ובששון הנחלתנו;
 ברוך אתה יי מקדש (השבת ו) ישראל
 והזמנים; שהיינו

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je izabrao između naroda i uzvisio nas nad svim narodima i jezicima i posvetio nas zapovestima Svojim. U ljubavi Svojoj dao si nam, Gospode Bože naš, (Subotom dodajemo: subote za mirovanje i) praznike za veselje, blagdane i vremena radovanja, ovaj dan (subotnji i ovaj dan)

- (Na *Sukot*: praznika koliba, dan praznika svetog sabora, vreme naše radosti)
- (Na *Šemini aceret*: osmi, praznika završetka, dan praznika svetog sabora, vreme naše radosti)
- (Na *Pesah*: praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora, vreme našeg oslobođenja)
- (Na *Šavuot*: praznika sedmica, dan praznika svetog sabora, vreme primanja Tore naše)

(Subotom: u ljubavi) svetog sabora, sećanje na izlazak iz Egipta. Jer si nas izabrao i nas si posvetio između svih naroda i (subote i) Tvoje svete praznike (u ljubavi i milosti) u radosti i veselju dao si nam u nasleđe. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje (Subotu i) Izrael i posvećuje vremena. *Šeehejanu*.

ואם כל יום טוב כמולאי שנת אומרים קודם שהחיינו שתי ברכות אלו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. בורא מאורי האש:
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. המבדיל בין קדוש
 לחול. בין אור להשך. בין ישראל לעמים. בין יום השביעי
 לששת ימי המעשה. בין קדשת שבת לקדשת יום טוב
 הבדלת. ואת-יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת
 הבדלת וקדשת את-עמך ישראל בקדשהך: ברוך אתה
 יי המבדיל בין קדוש לקדש:

באחרונים של פסח אין אומרים שהחיינו.

(גליל שני של סוכות איננו חולה ברכת שהחיינו ואיננו לישן בסוכה):

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר קדשנו
 במצותיו וצונו לישב בסכה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם.
 שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

שחרית לשלש רגלים

מסדרים הזמירות נקול נעים כמו בשנת עד גאל ישראל ומחפלים העניידיה כמו
 בדף 760. ואומרים ההלל (דף 720). ואומרים קדיש ומוליאין שני ספרי תורה.
 ואמר קריאת התורה וההפטרה מנצחים למלך ולקהל ואשרי כמו דף 574. ומזכירין
 ספר תורה למקומו ואומרים קדיש ומחפלים בוסף.

**Ako praznik padne na *Mocae Šabat* pre
Šeehejanu kažemo:**

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara svetlost vatre.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji razlučuje između svetog i svetovnog, između svetlosti i mraka, između Izraela i naroda, dan sedmi od šest radnih dana. Svetost Subote od svetosti praznika razlučio si, i dan sedmi od šest radnih dana posvetio si i razlučio. A narod Svoj, Izrael, posvetio si svetošću Tvojom. Blagosloven da si Ti, Gospode Koji razlučuje između svetog i svetog. (*Dovde!*)

Poslednja dva dana *Pesaha* ne kažemo *Šeehejanu*.

(Druge večeri *Sukota* prvo kažemo *Šeehejanu* a zatim
lešev baSuka.)

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da sedimo u kolibi.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

**JUTARNJA MOLITVA ZA TRI HODOČASNA
PRAZNIKA**

Pevamo hvalospeve i molitve kao i Subotom sve do *Amida*, zatim molimo molitvu *Amida* koja se nalazi na strani 761. Potom kažemo *Alel* (str. 721). Kažemo *Kadiš* i iznosimo dva svitka Tore. Nakon čitanja Tore i odeljka iz Proroka kažemo blagoslov za dobrobit države i jevrejske zajednice (str. 575). Vraćamo Svitke Tore u Sveti orman, kažemo *Kadiš* i molimo dodatnu molitvu *Musaf*.

תפלת מוסף לרגלים.

אֲדֹנָי שְׁפַתִּי תִפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
 אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל
 הַגְּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל
 הַסִּדִּים טוֹבִים. קוֹנֵה הַבַּיִת. וְזוֹכֵר הַסִּדִּי
 אֲבוֹתַי. וּמְבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמֵי
 בְּאַהֲבָה:

מִלֶּךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן: כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 מְגַן אֲבֹרָהֶם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה.
 רַב לְהוֹשִׁיעַ. מוֹרִיד הַטֶּל:

(בְּמִתְחַלְתָּ תוֹרַת יְהוָה אֵל כֹּל כֶּסֶף לְיוֹמָיו: מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַטֶּל:)

מְכַלְכֵּל הַיּוֹם בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים
 בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
 וּמְחַיֶּה אֲבוֹרָהִים. וּמְקוֹם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם:
 מִי כְמוֹךָ פֹּעֵל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמֵה לָךְ. מִלֶּךְ
 מְמִית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה:

וְנֶאֱמַן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים: כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

MUSAF ZA TRI HODOČASNA PRAZNIKA**AMIDA**

Gospode, otvori usne moje i usta će moja
kazivati hvalu Tvoju!

I blagoslov – Avot, Praoci

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Bože Avrâma, Bože Isaka i Bože Jakova! Bože veliki, silni i strašni, Bože Svevišnji Koji dobrotom ljubi, Gospodar svega Koji se seća zasluga praotaca, i u ljubavi donosi Spasitelja spas, pokolenju njihovom Imena radi Svog.

Kralju, Ti pomažeš, spasavaš i štitiš. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Avrâma.

II blagoslov – Gevurot, moći

Ti si moćan dovekâ, Gospode, Ti oživljavaš mrtve, i neiscrpan Ti si u spasenju nas. Daješ rosi da pada.

(Na *Simhat Tora* i prvog dana *Pesaha* kaŕemo: Daješ da vetar duva i da kiša pada.)

Koji dobrotom sve živo prehranjuje, život mrtvima u velikom milosrđu daje, podupire posrnule, leći bolesne, oslobađa suŕnje i verom Svojom ispunjava one koji u prahu spavaju. Ko je poput Tebe, Gospodaru moći, i ko je nalik Tebi, Kralju, Koji usmrćuje i oživljava i spasenje daje.

Veran Ti si, mrtvima život daješ. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji mrtve oživljava.

אתה קדוש ושמו קדוש. וקדושים בכל
יום יהללוך סלה. פי אל מלך גדול וקדוש
אתה: ברוך אתה יי האל הקדוש:

(* קדושה לש יי

פתח יתנו לך יי אלהינו מלאכים המני
מעלה עם עמו ישראל קבוצי משה יתו
בלים קדושה לך ישראל. קדושה האומר על
יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר:

קדוש קדוש קדוש יי עבאנת. מלא
כל הארץ כבודו:

כבודו מלא שלום. ומשרתיו שואלים אזה
מקום כבודו להעריצו. לעמיתם משפחים
ואומרים:

ברוך כבוד יי ממקומו:

ממקומו הוא יפן ברחמי לעמו. המנהדים
שמו ערב ובקר בכל יום תמיד. אומרים
פעמים באהבה:

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

הוא אלהינו. הוא אבינו. הוא מלכנו. הוא
מושיענו. הוא יושיענו ויגאלנו שנית. וישמיענו

III blagoslov - *Kedušat AŠEM*, Svetinja Imena

*)Ti si Svet, i Ime je Tvoje Sveto, i sveti svakoga dana hvalospeve Tebi uznose. *Sela!* Ti si Bože Kralj velik i Svet. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože Sveti.

*) Kada predmolitelj glasno kazuje *Amida*, na ovom mestu kažemo *Keduša*:

KETER JITENU - Krunu će Tebi dati, Gospode Bože naš, mnoštvo anđela gore zajedno sa narodom Tvojim, Izraelom, koji se dole okuplja. Zajedno će svi oni "svetinju"¹⁷ pred Tobom tri puta kazivati, kako je rečeno preko proroka Tvog: "I klicahu jedan drugome govoreći:

'Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!'"

Njegova Slava ispunjava svet, a Njegovi službujući anđeli pitaju: "Gde je mesto Slave Njegove kako bi ga u strahu svetom poštovali?" Naspram njih slave i kazuju:

"Blagoslovena Slava Gospodnja s mesta Njegovog!"

S mesta Njegovog, On će se u ljubavi Svojoj samilosnoj obratiti narodu Svom koji pronosi jednotu Imena Njegovog jutrom i s večeri, svakoga dana, svagda s ljubavlju govoreći dva puta:

"Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini."

On je Kralj naš, On je Spasitelj naš, On će nas spasiti i izbaviti po drugi put,

¹⁷Tj. *Keduša*.

אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו
 ורצית בנו ורוממתנו מכל השונות.
 וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו מלפני
 לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו
 קראת:

ותתן לנו יי אלהינו באהבה (שבתות למנוחה
 ומועדים לשמחה. חגים וזמנים לששון.
 את יום (השבת הזה ואת יום)

(כפסח) חג המצות הזה את יום טוב מקרא קדש

הזה. זמן חרותנו:

(כשמיני) חג השבועות הזה. את יום טוב מקרא קדש

הזה. זמן מתן תורתנו:

(כמזח) חג השבועות הזה. את יום טוב מקרא קדש

הזה. זמן שמתנו:

קריעה לשון

ברחמי לעיני פלחי לאמר: הן נאלתי
 אתכם אחרית בראשית להיות לכם לאלהים.
 אני יי אלהיכם: וכדברי קדשך פתוב לאמר:

ימלוך יי לעולם אלהיך ציון לדר
 ודר הללויה:

IV blagoslov - *Kedušat ajom*, Svetinja dana

Ti si nas izabrao između naroda, zavoleo nas i milostiv nam bio, i uzvisio si nas nad svim narodima i jezicima, i posvetio nas zapovestima Tvojim, i približio nas, Kralju naš, službi Tvojjoj, i veliko i Sveto Ime Tvoje nad nama si objavio.

U ljubavi Svojoj dao si nam, Gospode Bože naš, (Subotom dodajemo: subote za mirovanje i) praznike za veselje, blagdane i vremena radovanja, ovaj dan (Subotom: subotnji i ovaj dan)

- (Na *Pesah*: praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora, vreme našeg oslobođenja)
- (Na *Šavuot*: praznika sedmica, dan praznika svetog sabora, vreme primanja Tore naše)
- (Na *Sukot*: praznika koliba, dan praznika svetog sabora, vreme naše radosti)

i u ljubavi Svojoj samilosnoj će nam objaviti i reći pred očima svega što živi: "Evo sam vas izbavio u vremenu poslednjem kao nekada kako bih vam bio Bog." I u svetim Tvojim rečima pisano je:

"Gospod kraljuje dovek, Bog tvoj, o, Sione, od kolena do kolena. Hvalite Gospoda! Aleluja!"

(כסתיני כסתיני שמיני חג עצרת הזה. את יום טוב מקרא

קדש הזה. זמן שמחתנו.)

(באהבה) מקרא-קדש זכר לויציאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו מפני חטאינו גלינו
מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו. ואין אנו
יכולין לעלות ולראות ולהשתחות לפניך
בבית בחירתך בגנה הדרך. בבית הגדול
והקדוש שנקרא שמך עליו. מפני היר
שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יי
אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב
ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים
ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלכנו
אלהינו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה.
והופע והנשא עלינו לעיני בלחי. וקרוב
פזורנו מבין הגוים. ונפוצותינו פגם מירכתי
ארץ. והביאנו יי אלהינו לציון עירך ברנה.
ולירושלים עיר מקדשך בשמחת עולם. אנא
אלהינו ושם נעשה לפניך את קרבנות
חובותינו. תמידין בסדרן ומוספין פהלכתן:
את מוסף (כסתיני את מוספי יום השבת הזה ואת)

(Na *Šemini aceret*: osmi, praznika završetka, dan praznika svetog sabora, vreme naše radosti)

(*Subotom*: u ljubavi) svetog sabora, sećanje na izlazak iz Egipta.

Bože naš i Bože otaca naših, zbog grehova naših prognani besmo iz zemlje naše i udaljeni besmo sa tla našeg i ne možemo da se uspnemo, pokazemo i prostremo pred Tobom u Domu koji si Ti izabrao, u Prebivalištu Slave Tvoje, u Domu velikom i svetom nad kojim se spominjaše Ime Tvoje zbog ruke koja je bila poslata na Svetinju Tvoju.¹⁸ Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, Kralju Premilostivi, da se nama vratiš i da milostiv prema nama budeš i prema Svetinji Tvojnoj, u obilju ljubavi Tvoje samilosne, i neka bi je ubrzo iznova izgradio i uzveličao slavu njenu. Oče naš, Kralju naš, Bože naš, otkri Slavu kraljevstva Tvog nad nama što pre, i objavi se i nad nama uzdigni se pred očima svega što živi. Saberi prognane naše međ' narodima i sakupi rasute naše s krajeva zemaljskih. Dovedi nas, Gospode Bože naš, u Sion, grad Tvoj, s pesmom radosnom, i u Jerusalim, grad Svetinje Tvoje u radosti večnoj, preklinjemo Te, o, Bože naš, i tamo ćemo Tebi prineti žrtve naše obavezne, žrtve svagdašnje prema redosledu njihovom, i žrtve dodatne prema propisima njihovim. Žrtve dodatne (*Subotom*: ovog dana subotnjeg i ovog)

¹⁸Tj. zbog onih koji su ruke svoje podigli na Svetinju Tvoju.

(בבב) יום הג הספות).

(בבב) יום שמיני הג העצרת).

(בבב) יום הג המצות).

(בבב) יום הג השבעות).

את יום טוב מקרא קדש הזה. נעשה
ונקדים לפניך באהבה פמצות רצונך. כמו
שכתבת עלינו בתורתך. על ידי משה
עבדך:

אלהינו ואלהי אבותינו. מלך רחמן רחם
עלינו. טוב ומטיב הדרש לנו. שובה עלינו
פהמון רחמך. בגלל אבות ישעשו רצונך.
בנה ביתך בבתהלה. כונן בית מקדשך על
מבנו. הראנו בבנינו. שמחנו בתקונו.
והשב שכינתך לתוכו. והשב פהנים
לעבודתם וליום לשירם ולזמרים. והשב
ישראל לנויהם. ושם נעלה ונראה ונשתחוה
לפניך בשלש פעמי רגלינו בכל שנה ושנה
בפתוב בתורה שלש פעמים בשנה יראה
כל זכורך את פני "אלהיך במקום אשר
יבחר. בהג המצות ובחג השבעות ובחג
הספות. ולא יראה את פני "ריקם: איש

- (Na *Sukot*:   dana praznika koliba)
 (Na *Šemini aceret*:   dana osmog, praznika završetka)
 (Na *Pesah*:   dana praznika beskvasnih hlebova)
 (Na *Šavuot*:   dana praznika sedmica)

ovog dana praznika svetog sabora, mi ćemo u ljubavi pripremiti i pred Tobom prineti prema zapovesti Volje Tvoje, kao što si nam zapisao u Tori Tvojjoj, preko Mojsija, sluge Tvog.

Bože naš i Bože otaca naših, Kralju milostivi, ljubavlju samilosnom smiluj nam se! Predobri Dobročinitelju, usliši nas! Vрати nam se u obilju ljubavi Tvoje samilosne radi praotaca naših koji su ispunjavali Volju Tvoju! Sagradi Dom Tvoj kao nekada i učvrsti Dom Svetinje Tvoje na mestu temelja njegovog! Daj da vidimo gradnju njegovu i da se radujemo obnovi njegovoj! Svetu Sveprisutnost Tvoju vrati da obitava u njemu i vrati sveštenike (koanim) službi njihovoj i levite pesmama i hvalospevima njihovim, a Izrael u krajeve njegove. Tamo¹⁹ ćemo se uspinjati i hodočastiti i sebe prostirati pred Tobom tri puta u godini svake godine kao što u Tori piše²⁰ "Tri puta u godini neka se pokaže svako muško tvoje pred Gospodom Bogom tvojim na mestu koje On izabere: na praznik beskvasnih hlebova, na praznik sedmica i na praznik koliba. I neka se ne pojavi pred Gospodom praznih ruku,

¹⁹ U Hramu.

²⁰ Devarim, Pon. zak., 16:16-17.

כמתנת ידו כברכת יי אלהיך אשר
נתן לך:

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מיערך
לחיים בשמחה ובשלום כאשר רצית ואמרת
לברכנו בן תברכנו סלה. קדישנו במעורתך.
שם חלקנו בתורתך. שבענו משוכך. שמח
נפישנו בישועתך. וטורר לבנו לעבודך באמת.
והנחילנו יי אלהינו ^(עם באהבה וברצון) בשמחה
ובישועה ^(שפתינו) מיעדי קדישך. וישמחו בך
כל ישראל מקדשי שמך: ברוך אתה יי
מקדש השבת וישראל והומנים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם
שעה. והשב העבודה לדבור בותך. ואשי
ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל
עמך: ואתה ברחמך הרבים תחפון בנו
ותרצנו. ותחוננה עינינו בישוכך לציון
ברחמים: ברוך אתה יי הממחור שבגנתו
לציון:

nego svak sa prinosom ruke svoje prema blagoslovu Gospoda Boga tvoga kojim te je darivao.”

Obremeni nas, Gospode Bože naš, blagoslovom praznika Tvojih za život u radosti i miru, prema želji Tvojoi i obećanju Tvom da ćeš nas blagosloviti, i blagoslovi nas stoga, *Sela!* Posveti nas zapovestima Tvojim i daj nam udela u Tori Tvojoi. Nasiti nas dobrotom Tvojom i obraduj duše naše spasenjem Tvojim. Očisti nam srce naše da Ti u istini služimo. I daj nam u zaveštanje, Gospode Bože naš, (*Subotom:* u ljubavi i milosti) u radosti i veselju (*subote i*) Tvoje svete praznike kako bi se u Tebi radovao sav Izrael koji posvećuje Ime Tvoje. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje (*Subotu i*) Izrael i posvećuje vremena.

V blagoslov – *Avoda*, služba

Milostivo primi, Gospode Bože naš, narod Tvoj Izrael i na molitvu njegovu prigni uho Svoje. Vрати službu u Svetinju Hrama Svog. I žrtve-prinosnice i molitve Izraela u ljubavi i milosti ubrzo primi. Neka bi uvek bila u milosti služba Izraela, naroda Tvog. A Ti u milosrdnoj ljubavi Svojoi velikoi zaželi nas, i milostivo primi nas, i neka oči naše vide kada se u milosti vraćaš u Sion! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji vraća Sveprisutnost Svoju u Sion.

* מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו
 ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו. צור חיינו
 ומגן ישענו. אתה הוא לדר ודר. נודה לך
 ונספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך.
 ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נפיק
 שבכל יום עמנו. ועל נפלאותיך וטובותיך
 שבכל עת. ערב ובקר וצהרים: הטיב פי
 לא כלו רחמיה. המרחם פי לא תמו חסדיך
 פי מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד
 שמך מלבנו לעולם ועד. וכל החיים
 יודוך סלה:

ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת
 לעולם פי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו סלה

* נוסח המניחה כשהתחיל לומר מודים הקהל לזוהרים:

מודים אנחנו לך. שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
 אלהי כל-בשר. יוצרנו יוצר בראשית. ברכות והודאות
 לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקממתנו. בן תחינו
 ותקימנו. ותאסוף גלותינו לחצרות קדשך. לשמור
 חקיך. ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב שלם. על שאנו
 מודים לך. ברוך אל ההודאות:

VI blagoslov – *Odaa*, hvala

*)Hvalu Tebi odajemo, jer si Ti Gospod Bog naš, i Bog otaca naših, uvek i doveka. Stena naša, Stena života našeg, i štit spasenja našeg Ti si. Od kolena do kolena, hvalu Tebi odajemo i o slavi Tvojoj pripovedamo, jer naši su životi ruci Tvojoj predati, jer naše su duše Tebi poverene, jer čuda Tvoja nas svaki dan prate, i čudesa Tvoja i dobročinstva Tvoja sa nama su u svako doba, uveče, ujutro i u podne. Ti, o, Predobri, milosti Tvojoj kraja nema. Ti, o, Premilostivi, dobroti Tvojoj kraja nema, jer oduvek nadu našu u Tebe polažemo.

I za sve to neka bude blagosloveno, uzveličano i uzdignuto Ime Tvoje, Kralju naš uvek i doveka. Sve što živi, Tebi hvalu odaje. *Sela!*

Neka bi doveka u istini slavili i blagosiljali Ime Tvoje veliko, jer Ti si dobar, Bože, Spasu naš i Pomoći naša. *Sela!*

*) Prilikom glasne *Amida* dok predmolitelj izgovara *Modim*, opština izgovara *Modim deRabanam*:

Hvalu Tebi odajemo jer si Ti Gospod Bog naš i Bog otaca naših, Bog svega što živi, Sazdatelj naš, Sazdatelj Postanja. Neka su blagoslovi i zahvalnice Imenu Tvome velikom i Svetom što si naš poživio i u životu održao. Uzdrži nas tako i dalje i milostiv nam budi, i prognanike naše skupi u predvorja Svetinje Tvoje kako bismo zakone Tvoje čuvali i Volju Tvoju izvršavali, i da Ti svim srcem služimo i na svemu ovome hvalu Tebi odajemo. Blagosloven da je Bog hvalospeva.

האל הטוב: ברוך אתה יי הטוב שמך
ולך נאה להודות:

נחומת הסבלה לומר הכין אלהי אלהי אבותינו.

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המושלשת
בתורה. הבתורה על ידי משה עבדך. האמורה מפי
אמרן ובגיו הפהנים עם קדושיך פאמיר: וברך יהוה
וישמך: יאר יהוה קניי אליך ויחנה: וישא יהוה קניי
אליך וישם לך שלום: וישמו את שמי על בני ישראל
נאני אברכם:

שים שלום טובה וברכה. חיים חן וחסד.
צדקה ורחמים. עלינו ועל כל ישראל עמך.
וברכנו אבינו כלנו יחד באור פניך. פי
באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים
אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלום.
וטוב בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך
ישראל ברוב עוז ושלום: ברוך אתה יי
המברך את עמו ישראל בשלום אמן: יהו
לרצון אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צורי
ונואלי:

אלהי. נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר
מרמה. ולמקללי גפשי תדום. וגפשי כעפר
לפני תהודה. פתח לבי בתורתך. ואחרי

Bože dobri. Blagosloven da si Ti, Gospode, Predobri je Ime Tvoje, i Tebi dolikuje hvalu prinositi.

Prilikom glasne Amida predmolitelj kaže:

Bože naš i Bože otaca naših, blagoslovi nas blagoslovom trostrukim zapisanim u Tori rukom Mojsija, sluge Tvog, a izgovaranim ustima Arona i sinova njegovih, sveštenika svetog naroda Tvog, kao što je rečeno: "Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! Neka stavljaju Ime Moje nad sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti."

VII blagoslov - *Sim šalom*, mir podari

Mir podari, dobrotu i blagoslov, život, naklonost i milost, pravdu i samilost nad nama i nad čitavim Izraelom, narodom Tvojim. Sve nas zajedno blagoslovi, Oče naš, u svetlosti lica Tvog, jer u svetlosti lica Tvog dao si nam, Gospode Bože naš, Toru i život, ljubav i dobrotu, pravdu i milost, blagoslov i mir. Neka bude milo u očima Tvojim da nas blagosloviš i da blagosloviš sav narod Svoj, Izrael, u obilju snage i mira. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji blagoslovi narod Svoj mirom. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.

Bože moj, očuvaj jezik moj od zla i usne moje od lažnog govora. Neka mi duša bude mirna prema onima koji me proklinju, i neka duša moja poput praha zemaljskog bude prema svakom. Otvori srce moje za Toru Tvoju

מצותיך תרדוף נפשי. וכל הקמים עלי
 לדעה מהרה חפר ענתם וקלקל מדשנותם.
 יהיו כמין לפני רוח. ומלאך יי הוזהר: עשה
 למען שמך. עשה למען ימנה. עשה למען
 תורתך. עשה למען קדושתך. למען תהפוך
 ידירך. הישיעה ימנה ועניו יהיו תעצן
 אמרי פי. והגיון לבי לפניך יי צירי ונאלי:
 עושה שלום במרומו. הוא ברחמי יעשה
 שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

יליגה המן קדוש הקדוש. אין בלתינו פנים הקשיות כל ישראל. הוא דני
 אליהו וקדוש דבוק. ונרנו ועליו נשנה. הכל כמו נשחית כל טהר (דף 604).
 והולכים לכתוב שנים ושאום לכבוד הנושה הקדוש. והקדוש יהי נשחית:

ברכת כהנים

בשם הכהנים בולים לזמן לזמן לזמן:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו. שתהא ברכה זו שצויתנו
 לברך את עמך ישראל ברכה שלמה. ואל יהי בה מכשול
 וצין מעתה ועד עולם:

והמן קודש נקול רם כהנים. והכהנים לזמן נקול רם:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר
 קדשנו בקדושתו של אהרן. וצונו לברך את
 עמו ישראל באהבה:

i neka mi duša žudi za zapovestima Tvojim. Svima koji ustaju na mene da mi zlo nanesu onemogućući namere njihove i osujeti misli njihove. Neka budu kao prah pred vetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni. Učini to radi Imena Tvog. Učini to radi desnice Tvoje. Učini to radi Tore Tvoje. Učini to radi Svetosti Tvoje. Da bi se izbavili mili Tvoji pomози desnicom Svojom i usliši me. Neka su ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Predmolitelj kaže *Kadiš tithabal, En Keloenu, Pitum aKetoret, Kol Jisrael, Tana deve Elijau, Kadiš derabanan, Barehu i Alenu lešabeah*. Sve kao i subotom prilikom jutarnje molitve str. 605. Potom idemo kući radosni u čast svetog praznika, a Gospod će nam biti pomoć naša.

SVEŠTENIČKI BLAGOSLOV

Kada se *koanim* penju na *duhan*, tiho izgovaraju:

Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš, da ovaj blagoslov koji si nam zapovedio da njime blagosiljamo narod Tvoj Izrael bude potpun i neka ne bude u njemu smetnje i prestupa odsad i doveka.

Predmolitelj glasno kaže *koanim*, a *koeni* glasno izgovaraju:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio svetošću Arona i obavezao nas da u ljubavi blagosiljamo narod Njegov, Izrael. (Odgovaramo: *Amen*.)

ולאחר כך התזכרים פניהם ללבוש ולתעוררים :

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ : יְאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנְךָ :
 יֵשׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם :

וכשתתזכרים פניהם מן הלינוח חזר סתשלימים שלום לומר :

עֲשִׂינוּ מַה שִּׁנְזַרְתָּ עָלֵינוּ. עֲשֵׂה עִמָּנוּ מַה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ.
 הַשְׁקִיפָה מִמַּעַן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבְרַךְ אֶת עַמְּךָ אֶת
 יִשְׂרָאֵל :

קידוש לשלש רגלים ביום.

חס סל נשנח לומרים ושמרו. ואם סל נחול תחמילין א"ה מועדי ה'.

וּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת. לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת
 לְדַרְתָּם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתוֹת הַיּוֹם
 לְעוֹלָם. כִּי שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפְּשׁ :

אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קִדְשׁ אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ
 אוֹתָם בְּמוֹעֲדָם :

סְבִרֵי מִדָּגָן (וּרְבֵנָן וּרְבוֹתִי) :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
 פְּרֵי הַגֶּפֶן :

סל סאך ןשקים ןנכך :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהִפֵּל נִהְיָה בְּדָבָרוֹ :

סדר מנהה של יום טוב.

לומרים מנחה כונו נשנח (דף 620). ולומרים עניידיה של יום טוב כמו דף 760.
 וקריש מתקבל ואחר כך התזכור השייך לאותו הדגל וקריש יהא שלמא דכא ועליו
 לשנח.

Dok izgovaraju blagoslov, lica treba da budu okrenuta prema *Ehal-u*, a kada završavaju s rečju *ava* treba da se okrenu prema narodu i potom blagosiljaju:

Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir!²¹

Kada predmolitelj počne da kazuje *Sim šalom*, koanim se okreću desnom stranom prema *Ehal-u* i kažu:

Učinili smo što si nam naložio. Sada Ti uradi ono što si nam obećao: "Pogledaj iz svetoga stana Svoga s nebesa i blagoslovi narod Svoj, Izrael."²²

JUTARNJI KIDUŠ ZA TRI HODOČASNA PRAZNIKA

Ukoliko je *Šabat* kažemo *Vešameru*,
inače počinjemo od *Ele moade*.

VEŠAMERU²³ – Neka čuvaju deca Izraelova Subotu! Neka učine Subotu za sva pokolenja svoja Savezom večnim. Između Mene i dece Izraelove, ona je znak večni jer za šest dana je sačinio Gospod nebesa i zemlju, a u sedmi dan mirova i odahnu.

ELE MOADE – Ovo su praznici Gospodnji, sabori sveti koje ćete vi oglasiti u vreme njihovo.²⁴

S vašim dopuštenjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Nad drugim pićima kaže:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, po Čijoj je Reči je sve postalo.

REDOSLED POPODNEVNE MOLITVE PRAZNIKOM

Molimo popodnevnu molitvu *Minha* kao i Subotom (str. 621). Govorimo prazničnu *Amida* kao na str. 761. Zatim kažemo *Kadiš titkabal* i hvalospjev koji odgovara prazniku, te *Kadiš jee šelama raba* i *Alenu lešabeah*.

²¹ Bamidbar, Br., 6:24-26.

²² Devarim, Pon. zak., 26:15.

²³ Šemot, Izl., 31:16-17.

²⁴ Vajikra, Lev., 23:4.

תקון הנגבה

ליל כ"ה בכסליו ומהליקין ערנית ומוזיקה וזמורה וזמרה:

(ג) מוזמר שיר הנגבת הבית לדוד: ארוממך
 " כי דליתני ולא שמתה איבי לי: " אלהי
 שועתי אליך ותרפאני: " העלית מן שאול
 נפשי היותני מירדי בור: זמרו לי חסידיו
 והודו לזכר קדשו: כי הגע באפו הים
 ברצונו. בערב ילין בכי ולבקר רגה: ואני
 אמרתי בשלוי כל אמוט לעולם: " ברצונך
 העמדת להררי עז. הכתרת פניך היותי
 נבהל: אליך " אקרא. ואל " אתהנן: מה
 בצע ברמי ברדתי אל שחת היורד עפר
 הוגיד אמתך: שמע " וחנני " הנה עוזר לי:
 הפכת מספדי למהול לי. פתחת שקי ותאזרני
 שמהה: למען יזמרך כבוד ולא ידם. " אלהי
 לעולם אודך:

ומתפללים מפלח ערנית כמו נחול, ומוזיקים על הנכים נזכרת מודים, וזמרה
 העוידה אומר קדים התקנל ומדליקין נר של הנגבה ננהיני כדי לפרכה הנס.
 והיסוד ידליק נבית. ואלו הם הנזכרות:

ברוך אתה " אלהינו מלך העולם. אשר
 קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של
 הנגבה:

HANUKA

Veče 25-og kisleva počinjemo večernju molitvu s ovim hvalospevom:

(Ps. 30) Psalam, pesma za posvećenje Hrama. Davi-dov. Uzvisivaću Te, o, Gospode, jer si me uzdigao i nisi dao da se neprijatelji moji nada mnom raduju. Gospode, Bože moj! K Tebi zavapih i Ti me isceli. Gospode! Iz po-nora bezdana uzneo si dušu moju, uzdržao me na životu da u jamu ne siđem. Pojte Gospodu, pobožnici Njegovi, vi koji se u Njega uzdajete, hvalu odajte svetom Imenu Njegovom. Jer gnev Njegov samo trenutak traje, a do kraja života milost Njegova. S večeri plač noćiva, s ju-trom kliktanje sviće. I ja rekoh u miru svom, doveka po-srnuti neću. Gospode, Voljom Svojom utvrdio si goru moju snagom, ali Ti sakri lice Svoje i ja se smetoh. Tada ću Tebe, Gospode, zazivati i Gospodu mojemu ću se moli-ti. Kakav je dobitak od krvi moje, od silaska mog u grob? Hoće li Te prah slaviti ili kazivati istinu Tvoju? Čuj, Gospode, i smiluj se na mene! Gospode, budi mi na po-moć! Žalost moju, na igranje Ti si preobratio, s mene ko-stret si skinuo i veseljem si me opasao kako bi Tebi pe-vala slava moja¹ i ne utihnula nikada. Gospode, Bože moj, doveka ću Ti zahvaljivati.

Večernju molitvu govorimo kao radnim danima. U molitvi *Amida* dodajemo *Al anisim*. Nakon *Amida* kažemo *Kadiš titkabal* i pali-mo *hanuka* – svećice u sinagogi kako bismo objavili da se desilo čudo u danima *Hanuke*. Pojedinač pali svećice u svojoj kući. Pe-smu *Maoz Cur* videti u Dodatku XIII, str. 994-995. Ovo su blago-slovi koje kazujemo prilikom paljenja svećica:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju va-seljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obave-zao nas da upalimo sveću za *Hanuku*.

¹Odnosi se na dušu.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. שעשה
נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

לליל לחשן אומרים גם שהחנינו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. שהחנינו
וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

הגרות הללו אנו מדליקין על הנסים ועל
הפורקן ועל הגבורות ועל התשועות ועל
הנפלאות ועל הנחמות שעשית לאבותינו
בימים ההם בזמן הזה על ידי כהנהג
הקדושים. וכל שמונת ימי חנכה הגרות
הללו קדש הן. ואין לנו רשות להשתמש
בהן אלא לראותן בלבד. כדי להודות
לשמך על נסיה ועל ישועותיה ועל
נפלאותיה:

ואומרים נזמור שיר חנוכה כדלעיל וקדיש יהא שלמא פנא. ונכחו. ועלינו (דף 362).
בשחרית מתפללים כשאר הימים. ואומר על הניסים בנרבת מודים ואמר חזרה
שין גומרים ההלל כמו דף 720. ואמר אומר קדיש לעילא. ואומר שין יהי
הי אלהינו עמונו וכו' כמו בחול. והואילין סת וקורין גי נכרי בנדשח כשא וקורא
כהן עד וירנב עד לפני המזבח. לוי עד לחנוכה המזבח. ישראל עד נחשון בן
טמינד. גיום שני של חנוכה קורא כהן מן גיום השני עד מלאה קשרת. לוי עד
בן זוער. וישראל חזר וקורא גיום השני עד בן זוער וכן בכל יום נשיא של יום
וגיום השנינו גומרין כל הפרשה ומחילין פרשה בהעלותך עד בן עשה את המנורה.
ויש מקוונות שישראל קורא בכל יום נשיא של חזר:

קריאה ליום ראשון של חנוכה:

ודבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל-אהרן ואל-
בניו לאמר פה תברכו את-בני ישראל אמור להם: ס

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je učinio čudesa očevima našim u dane one u vreme ovo.

Prve večeri kažemo blagoslov *Šeehejanu*.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Svećice ove palimo za čuda, i za oslobođenje, i za junačke podvige, i za spasenja, i za čudesa, i za utehe koje si pružio ocima našim u dane one i vreme ovo preko Tvojih svetih sveštenika. Svih osam dana *Hanuke* svećice ove svetinja su, i nije nam dopušteno da ih upotrebimo u bilo koju drugu svrhu, već samo da ih posmatramo, kako bismo odali zahvalnost Imenu Tvome, na čudima Tvojim i na spasenjima Tvojim i na čudesima Tvojim.

Potom kažemo *Ps. 30, Kadiš Jee šelama raba, Barehu i Alenu*. Jutarnju molitvu govorimo kao i drugih dana. U molitvi *Amida* dodajemo *Al anisim*. Nakon glasne *Amida* čitamo ceo *Alal*, zatim kažemo *Kadiš leela*, a predmolitelj govori *Jei Adonaj Eloenu imanu*. Vadimo *Sefer Tora* iz koje čitamo odeljak *Naso*. *Koen* čita od *I reče Gospod Mojsiju do pred Prebivalište* (Br., 6:22-7:3). *Levi* čita do *da se posveti žrtvenik* (Br., 7:4-11). *Jisrael* čita do prilog *Nahšona sina Aminadavovog* (Br., 7:12-17). Drugog dana *Hanuke*, *koen* čita od *Drugog dana do punu kada* (Br., 7:18-20). *Levi* čita do *sina Suarovog* (Br., 7:21-23). *Jisrael* ponavlja sve od *Drugog dana do sina Suarovog* (Br., 7:18-23). Za ostale dane videti dalje u tekstu.

ČITANJE TORE ZA PRVI DAN HANUKE

(Bamidbar, Br., 6:22-7:17)

(Koen) I reče Gospod Mojsiju govoreći: "Reci Aronu i sinovima njegovim, govoreći: Ovako blagoslovite sinove Izraelove govoreći im:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה וַיְשַׁמְרֵהוּ: ס יֵאָר יְהוָה וַיִּתְּנֵהוּ וַיִּתְּנֵהוּ: ס
 יֵשׂא יְהוָה וַיִּתְּנֵהוּ וַיִּתְּנֵהוּ וַיִּתְּנֵהוּ: ס וַיִּתְּנֵהוּ וַיִּתְּנֵהוּ
 אֶת־שְׂמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם: ס וַיְהִי בַיּוֹם
 פְּלוֹת מִיֶּשֶׁה לְהַקִּים אֶת־הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיִּקְדַּשׁ אֹתוֹ
 וְאֶת־כָּל־כְּלָיו וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כְּלָיו וַיִּמְשַׁחם וַיִּקְדַּשׁ
 אֹתָם: וַיִּקְרִיבוּ גִשְׂיֵי יִשְׂרָאֵל רֹאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם גִּשְׂיֵי
 הַמִּשְׁכָּן הֵם הַעֲמֻדִים עַל־הַפְּקָדִים: וַיָּבִיאוּ אֶת־קַרְבָּנָם
 לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ־עֶגְלֹת צֶבֶד וְשִׁבְעֵי עֶשְׂרֵי בָקָר עֶגְלֵה עַל־שְׁנֵי
 הַגִּישָׁאִים וְשׁוֹר לְאֶהֱרָ וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן: וַיִּי
 גִּיאֵר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: קַח מֵאֹתָם וְהָיוּ לְעֹבֹד
 אֶת־עֲבֹדַת אֱהֵל מוֹעֵד וְנִתְּתָה אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי
 עֲבֹדָתוֹ: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הָעֶגְלֹת וְאֶת־הַבָּקָר וַיִּתֵּן אוֹתָם
 אֶל־הַלְוִיִּם: אֹתוֹשֵׁתֵי הָעֶגְלֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי
 גֵרְשׁוֹן כְּפִי עֲבֹדָתָם: וְאֵת אַרְבַּע הָעֶגְלֹת וְאֵת שְׁמוֹנֶת
 הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֹדָתָם בְּיַד אִיתָמָר בִּן־אֲדֵרָן
 הַכֹּהֵן: וְלִבְנֵי קַהַת לֹא נָתַן כִּי־עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּדַחַף
 יֵשׂאוֹ: וַיִּקְרִיבוּ הַגִּישָׁאִים אֶת הַנֶּגֶף הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם הַמִּשַׁח
 אֹתוֹ וַיִּקְרִיבוּ הַגִּישָׁאִים אֶת־קַרְבָּנָם לִפְנֵי־הַמִּזְבֵּחַ: וַיִּיאֵר
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גִּישָׁא אֶהֱרָ לַיּוֹם גִּישָׁא אֶהֱרָ לַיּוֹם וַיִּקְרִיבוּ
 אֶת־קַרְבָּנָם לְהַנִּיחַת הַמִּזְבֵּחַ: ס יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם
 הַרְאִשׁוֹן אֶת־קַרְבָּנֵי נַחֲשׁוֹן בֶּן־עֲמִינָדָב לַמִּטָּה יְהוּדָה:
 וַיִּקְרְבֵנוּ קָעֶרֶת־כֶּסֶף אֶהֱת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזָּהָב
 אֶהֱרָ כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מִלֵּאִים
 סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָהּ: כֶּף אֶהֱת עֲשָׂרָה זָהָב מִלֵּאָה
 קִטְרֶת: פָּר אֶהֱרָ בֶּן־בָּקָר אֶהֱרָ בֶּן־בָּקָר אֶהֱרָ בֶּן־שְׁנֵיתָיו
 לְעֹלָה: שְׁעִיר־עִזִּים אֶהֱרָ לְהַטָּאת: וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר

Neka te Gospod blagoslovi i neka te čuva. Neka te obasja Gospod licem Svojim i neka ti bude milostiv. Neka Gospod obrati lice Svoje k tebi i neka ti da mir. Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti." U onaj dan kad Mojsije dovrši podizanje Prebivališta i kad ga pomaza i posveti sa svim njegovim posudama, i žrtvenik sa svim sudovima njegovim kad pomaza i posveti, žrtve donesoše knezovi Izraelovi, starešine domova otaca svojih, knezovi nad plemenima i poglavari onih koji behu pobrojani. Oni donesoše žrtve svoje pred Gospoda: šest teretnih kola pokrivenih i dvanaest volova, jedna kola na dva kneza i po jednog vola na svakog kneza, i donesoše ih pred Prebivalište. (Levi) A Gospod reče Mojsiju govoreći: "Uzmi to od njih da bude za službu u Šatoru Sastanka i daj levitima, svako me prema službi njegovoj." I uze Mojsije kola i volove i dade ih levitima. Dvoja kola i četiri vola dade sinovima Geršonovim prema službi njihovoj, a ostala četvora kola i osam volova dade sinovima Merarijevim prema službi njihovoj pod upravom Itamara, sina Arona sveštenika. A sinovima Keatovijem ne dade ništa jer je njihova služba svetinji bila da nose na ramenima. I doneše žrtve knezovi da se posveti žrtvenik na dan njegovog pomazanja, doneše knezovi priloge svoje pred žrtvenik. A Gospod reče Mojsiju: "Jedan knez u jedan dan, a drugi knez u drugi dan neka prinose svoje žrtve da se posveti žrtvenik." (Jisrael) Prvog dana donese prilog svoj Nahšon, sin Aminadavov iz plemena Judinog. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kadâ. Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu

שנים אילם חמשה עתורים חמשה פקשים בני־שנה
חמשה זה קרבן נחשין בין־עמי־גרב: ם

קריאה ליום שני של חנוכה:

ביום השני הקריב נתנאל בין־צוֹעֵר נשיא יששכר:
הקריב את־קרבנו קצרת־בסוף אחת וכו' עד ככשים בני שנה
חמשה: זה קרבן נתנאל בין־צוֹעֵר: ם

קריאה ליום שלישי של חנוכה:

ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בין־חילן: קרבנו
הקצרת־בסוף אחת וכו' עד ככשים בני שנה חמשה: זה קרבן
אליאב בין־חילן:

קריאה ליום רביעי של חנוכה:

ביום הרביעי נשיא לבני ראובן אליצור בין־שדאור:
קרבנו קצרת־בסוף אחת וכו' עד ככשים בני שנה חמשה: זה
קרבן אליצור בין־שדאור: ם

קריאה ליום חמישי של חנוכה:

ביום החמישי נשיא לבני שמעון שלמיאל בין־צורי־שהי:
קרבנו קצרת־בסוף אחת וכו' עד ככשים בני שנה חמשה: זה קרבן
שלמיאל בין־צורי־שהי: ם

קריאה ליום ששי של חנוכה:

ביום הששי נשיא לבני גר אליסף בין־דעואל: קרבנו
הקצרת־בסוף אחת וכו' עד ככשים בני שנה חמשה: זה קרבן
אליסף בין־דעואל: ם

קריאה ליום שביעי של חנוכה:

ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בין־עמיהוד:

dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Nahšona, sina Aminadavovog.

ČITANJE TORE ZA DRUGI DAN HANUKE (Bamidbar, Br., 7:18-23)

(Koen) Drugog dana donese prilog svoj Netanel, sin Suarov, knez plemena Jisaharova. Za prinos svoj donese jednu srebrnu zdelu od sto trideset šekela, jednu srebrnu čašu od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jednu zlatnu kadionicu od deset šekela punu kadá. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Netanela, sina Suarovog. (Jisrael čita od početka do kraja.)

ČITANJE TORE ZA TREĆI DAN HANUKE (Bamidbar, Br., 7:24-29)

(Koen) Trećeg dana donese prilog svoj knez sinova Zevulunovih Eliav, sin Helonov. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kadá. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Eliava, sina Helonovog. (Jisrael čita od početka do kraja.)

ČITANJE TORE ZA ČETVRTI DAN HANUKE (Bamidbar, Br., 7:30-35)

(Koen) Četvrtog dana donese prilog svoj knez sinova Ruvenovih Elicur, sin Sedeurov. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kadá. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Elicura, sinu Sedeurovog. (Jisrael čita od početka do kraja.)

ČITANJE TORE ZA PETI DAN HANUKE (Bamidbar, Br., 7:36-41)

(Koen) Petog dana donese prilog svoj knez sinova Šimonovih Šelumiel, sin Curišadajev. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kadá. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Šelumiela, sina Curišadajevog. (Jisrael čita od početka do kraja.)

ČITANJE TORE ZA ŠESTI DAN HANUKE (Bamidbar, Br., 7:42-47)

(Koen) Šestog dana donese prilog svoj knez sinova Gadovih Elijasaf, sin Deulov. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kadá. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Elijasafa, sinu Deulovog. (Jisrael čita od početka do kraja.)

ČITANJE TORE ZA SEDMI DAN HANUKE (Bamidbar, Br., 7:48-53)

(Koen) Sedmog dana donese prilog svoj knez sinova Efrajimovih Elišama, sin Amiudov.

קרבנו וכו' עד כנשים בני שנה חמשה: זה קרבן אלישבע בן
עמיהוד: פ

קריאה ליום אתרון של הנוכה:

ביום השמיני נשיא לבני מגישה גמליאל בן-פרהצור:
קרבנו וכו' עד כנשים בני שנה חמשה: זה קרבן גמליאל בן
פרהצור: פ

ביום התשיעי נשיא לבני בגומן אביהו בן-גדעני:
קרבנו וכו' עד כנשים בני שנה חמשה: זה קרבן אביהו בן
גדעני: פ

ביום העשירי נשיא לבני הן אחיעזר בן-עמישדי:
קרבנו וכו' עד כנשים בני שנה חמשה: זה קרבן אחיעזר בן
עמישדי: פ

ביום עשתי עשר יום נשיא לבני אשר פגעיאל בן
עברן: קרבנו וכו' עד כנשים בני שנה חמשה: זה קרבן פגעיאל
בן-עברן: פ

ביום שנים עשר יום נשיא לבני נפתלי אחירע בן
עיגן: קרבנו וכו' עד כנשים בני שנה חמשה: זה קרבן אחירע
בן-עיגן: פ

זאת הגדת הנוכה ביום המטה אתו מאת נשיאי ישראל
קצרת כסף שמים עשרה מורקן-כסף שנים עשר פפות
זהב שמים עשרה: שלשים ומאה הפערה האחת כסף
ושבעים המורק האחד כל כסף הכלים אלפים וארבע-
מאות בשקל הקדוש: פפות זהב שמים עשרה מלאות
קטרת עשרה עשרה הכף בשקל הקדוש כל-זהב הפפות
עשרים ומאה: כל-הכקר לעלה שנים עשר פרים אילם

Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kâda. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Elišama, sina Amudovog. (Jisrael čita od početka do kraja.)

ČITANJE TORE ZA OSMI DAN HANUKE. (Bamidbar, Br., 7:54-8:4)

(Koen) Oamog dana donese prilog svoj knez sinova Menaševih Gamhel, sin Pedacurov. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kâdâ. (Levi) Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Gamhela, sina Pedacurovog. (Jisrael) Devetog dana donese prilog svoj knez sinova Benjaminovih Avidan, sin Gidonijev. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kâdâ. Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Avidana, sina Gidonijevog. Desetog dana donese prilog svoj knez sinova Danovih Ahiezer, sin Amišadajev. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kâdâ. Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Ahiezera, sina Amišadajevog. Jedanaestog dana donese prilog svoj knez sinova Ašerovih Pagiel, sin Ohranov. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kâdâ. Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Pagiela, sina Ohranovog. Dvanaestog dana donese prilog svoj knez sinova Naftalimovih Ahira, sin Enanov. Prilog njegov beše jedna srebrna zdela od sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela, po meri šekela hrama Svetinje, jedno i drugo beše napunjeno najboljim brašnom pomešanim sa uljem za prinos. Jedna zlatna kadionica od deset šekela puna kâdâ. Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godinu dana za žrtvu-paljenicu, jedno jare za žrtvu za greh, a za žrtvu-zahvalnicu dva vola, pet ovnova, pet jaraca i pet jaganjaca od godinu dana. To je bio prilog Ahira, sina Enanovog. To su bili priloz i knezova Izraelovih za posvećenje žrtvenika u dan kad je on pomazan: dvanaest srebrnih zdela, dvanaest srebrnih čaša, dvanaest zlatnih kadionica, svaka srebrna zdela od sto trideset šekela, svaka čaša od sedamdeset šekela. Svega srebra u tim posudama beše dve hiljade i četiri stotine šekela po meri šekela hrama Svetinje. Dvanaest zlatnih kadionica punih kâdâ, svaka kadionica od deset šekela po meri šekela hrama Svetinje. Svega zlata u kadionicama beše sto dvadeset šekela.

שנים עשר בָּבָשִׁים בְּיָשְׁנָה שָׁנִים עֶשֶׂר וּמִנְחָתָם וְשִׁעִיר
 עֹזִים שָׁנִים עֶשֶׂר לַחֲמָאֵת: וְכֹל בָּקָר וְזֶבֶח הַשְּׁלָמִים עֶשְׂרִים
 וְאַרְבָּעָה קָרִים אֵילִם שְׁשִׁים עֶתְדִים שְׁשִׁים בָּבָשִׁים בְּיָד
 שָׁנָה שְׁשִׁים זֹאת הַנֶּזֶת הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַקֹּשֶׁט אִתּוֹ: וַיְבֹא
 מֹשֶׁה אֶל-אֱהֱל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת-הַקּוֹל מִדְּבַר
 אֱלֹהֵי מַעַל הַבְּפֹרֶת אֲשֶׁר עַל-אֶרֶץ הָעֲדָת מִבֵּין שְׁנֵי הַבְּרָבִים
 וַיְדַבֵּר אֵלָיו: ¶

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-אֶהֱרֹן וְאֶמְרָת אֵלָיו
 בְּהֵעֲלֹתְךָ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ אֶל-מִיל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְאִרוֹ שִׁבְעַת
 הַקְּרוֹת: וַיַּעַשׂ בֶּן אֶהֱרֹן אֶל-מִיל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַגָּלָה נִרְמִיָּה
 כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמִּזְבֵּחַ מִקְשָׁה
 זָהָב עַד-יִרְכָּה עַד-פְּרָתָהּ מִקְשָׁה הִיא כַּפְּרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה
 יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה בֶּן עֶשְׂרֵה אֶת-הַמִּזְבֵּחַ: ¶

אחר הקריאה אומר החזן קדים לעייל, ואומרים אשכי, ונא לליון, וקדים תחקבל, ומחזירין שני ספרים גדלשון קורא שלשה צברי וקורא בפדשה ראש פדש, ואינו אומר קדים, ובספר שני קורא בפדשה סנוכה בנשיא של יום, ואומר מלי קדיש, ואומר אשכי ונא לליון יהללו, ומחזירין סיה למקומו ואומר מלי קדיש, ואומר מוסף של ריש (דף 736), ואומר על הניסים צנכח מודים, ואומר קדיש תחקבל, צרכי נפשי (דף 296), ואשכי אומר מזמור שיר סנוכה (דף 800) ונאומים התפילה כשאר הימים.

ראש חדש טבת וחנוכה.

ריח טבח וחנוכה, ומחללים כשאר הימים, ואומר • עלה ויבא צנכח לזה, ואומר על הניסים צנכח מודים, ונאומים יהללו כנו צדף 720, ואשכי אומר קדים תחקבל, ומחזירין שני ספרים גדלשון קורא שלשה צברי וקורא בפדשה ראש פדש, ואינו אומר קדיש, ובספר שני קורא בפדשה סנוכה בנשיא של יום, ואומר מלי קדיש, ואומר אשכי ונא לליון יהללו, ומחזירין סיה למקומו ואומר מלי קדיש, ואומר מוסף של ריש (דף 736), ואומר על הניסים צנכח מודים, ואומר קדיש תחקבל, צרכי נפשי (דף 296), ואשכי אומר מזמור שיר סנוכה (דף 800) ונאומים התפילה כשאר הימים:

ערב שבת וחנוכה.

מחללין מנחה כשאר הימים, ואחר מנחה העמידה אומר קדיש תחקבל, ועדליק נר סנוכה ואומר מזמור שיר סנוכה, הי מלך גאון וכו', ואומר קדיש שלם, ועליו

Svega stoke za žrtvu-paljenicu: dvanaest teladi, dvanaest ovnova, dvanaest jaganjaca od godinu dana s prinosom svojim i dvanaest jaraca za žrtvu za greh. Svega stoke za žrtvu-zahvalnicu: dvadeset i četiri vola, šezdeset ovnova, šezdeset jaraca, šezdeset jaganjaca od godinu dana. To su bili prilozi za posvećenje žrtvenika pošto bi pomazan. I kad je Mojsije ulazio u Šator Sastanka da razgovara s Njim, slušao bi Glas kako mu govori sa zaklopca koji beše na Kovčegu Svedočanstva između dva heruvima i govoraše mu. I reče Gospod Mojsiju govoreći: "Govori Aronu i reci mu: Kad budeš postavljao žiške da ih pališ, neka sedam žižaka svetli na prednjoj strani svećnjaka." Aron učini tako i postavi žiške na prednju stranu svećnjaka, kao što Gospod zapovedi Mojsiju. Svećnjak beše skovan od zlata, od podnožja do cvetova svojih, beše od kovanog zlata. Mojsije beše načinio svećnjak po prilici koju mu beše pokazao Gospod. Nakon čitanja, predmolitelj kaže *Kadiš leela*, zatim čitamo *Ašre*, *Uva leCijon*, *Kadiš titkabal* i vraćamo svitak *Tore* na njegovo mesto. Kažemo *Jealelu* i sve prema redosledu jutarnje molitve radnim danima. Kažemo *Bet Jaakov*, *Šir amaalot*, *Ps. 30* umesto hvalospeva koji je po redu za kazivanje tog dana. Ostatak molitve kao i drugim danima.

ROŠ HODEŠ TEVET I HANUKA

Molimo kao i drugim danima, s tim što u *Amida* dodajemo *Jaale vejavu* i *Al anisim*. Kazujemo *Alel* na str. 721 i zatim *Kadiš titkabal* i iznosimo dva svitka *Tore*. Iz prvog svitka, *Koen*, *Levi* i *Jisrael* čitaju odeljak koji se odnosi na *Roš Hodeš* i ne kažu *Kadiš*. Iz drugog svitka čita se odeljak koji se odnosi na *Hanuku* i potom se kaže *Haci Kadiš*. Čitamo *Ašre*, *Uva leCijon*, *Jealelu*. Vraćamo svitke *Tore* na njihovo mesto i kažemo *Haci Kadiš*. Kažemo *Musaf* za *Roš Hodeš* (str. 737). Dodajemo *Al anisim* u molitvi *Amida*. Kažemo *Kadiš titkabal*, *Ps. 104* (str. 297), *Ps. 30* (str. 801) i završavamo molitvu kao i drugim danima.

VEČE ŠABATA I HANUKE

Molimo popodnevnu molitvu *Minha* kao i drugim danima, nakon glasne *Amida* kažemo *Kadiš titkabal*, potom palimo hanuka-svećice i kažemo *Ps. 30, 93*, *Kadiš šalem* i *Alenu lešabeah*.

לשנת. ויזכר להדליק נר על חנוכה קודם נר על שנת. והיחיד מדליק נר שנ
 חנוכה נניסו קודם לכתו לניח הכנסת:

שבת של חנוכה

שנת של חנוכה מתפללים כשאר שנתות. ואומר על הימים נדרכת מודים ונומדין את
 ההלל. ואומר קדיש חתקבל. ומוליאין שני ספרים, בספר דלשון קורין שגבה נכרי
 נפשת השנוע. ומפטייר קורא נחנוכה הנשיאים נשיא של יוס. ואומר הפטרה נר
 ושמי. ונומר כשאר שנתות:

ריח טבת שחל בשבת

ריח טבת שחל בשבת מתפללים כשאר שנתות ואומר יעלה ויבא נדרכת ללה ועל
 הימים נדרכת מודים ונומדין את ההלל. ואומר קדיש חתקבל. ומוליאין שלשה
 ספרים נדלשון קורין נפשת השנוע וקורין ששה נכרי ולינו אומר קדיש. לשניעי
 קורא נספר שני נריח מן וניח השנת עד ונכנו ואומר חזי קדיש. והמפטייר
 קורא נספר שלישי נחנוכה הנשיאים נקדנן של יוס. ואומר שני קדיש ואומר הפטרה
 נר ושמי. ומזכיר הספרים לתקונן. ואומר חזי קדיש. ואומר תפלת מוסף לשנת
 ורשם חודש (דף 584).

תקון פורים.

שנת שלפני פורים מתפללין כל הזמירות. וקודם נרוך שאמר לזמרים עי כמון.
 ויש שאזמרים נשחרית אתר קדיש חתקבל.

מי כמון. ואין כמון. מי דומה לך. ואין דומה לך:
 ארון חסדך בר יחדל. אמתך מבצר עוז ומגדל. כי היית
 מעוז לך. ומהסה לאביון בצר לו: בימי חרפי מקדמוני.
 כי דבר רוח יי. והיום אם גרשוני עוני. הודי לי ואני לו:
 גמלני מאז טובות. גלויות ידועות ללבבות. גם אם יהיו
 הצרות קרובות. אשרי כל-חובי לו: דמי מתקוממי אזה.
 ורגלי ארים כדבר כל-חונה. הנה אלהינו זה. קוינו לו:
 היום אביעה חדות. היו מני קדם עתידות. נפלא בם
 המבין צפוני סודות. יוצרי מבטן עבד לו: ויהי בימי

Hanuka-svećice treba upaliti pre subotnjih svećica. Pojedinaac pali hanuka-svećice pre nego što krene u sinagogu.

ŠABAT HANUKA

Šabat Hanuka molimo kao i ostalih subota. Dodajemo *Al anisim* u *Amida* i čitamo *Alel*. Kažemo *Kadiš tithabal* i iznosimo dva svitka *Tore*. Iz prvog svitka sedmorica čitaju odeljak iz *Tore* za tu subotu, a *maftir* čita odeljak koji se čita tog dana za *Hanuku*. *Astara* je *Roni vesimhi*. Ostatak molitve je kao ostalih subota.

ROŠ HODEŠ TEVET KOJI PADNE NA ŠABAT

Molitva za *Roš Hodeš tevet* koji padne na *Šabat* je ista kao i drugih subota. U *Amida* dodajemo *Jaale vejavo* i *Al anisim*, a potom kažemo *Alel* i *Kadiš tithabql*. Iznosimo tri svitka *Tore*. Iz prvog svitka, šestorica čitaju odeljak za taj *Šabat* i ne kaže se *Kadiš*. Sedmi čita iz drugog svitka odeljak koji se odnosi na *Roš Hodeš* od *Uvjom aŠabat* do *venisko* i kaže *Haci Kadiš*. *Maftir* čita iz trećeg svitka odeljak koji se odnosi na *Hanuku*, kaže *Haci Kadiš* i *Astara Roni vesimhi*. Vraćamo svitke *Tore* na njihovo mesto, a predmolitelj kaže *Haci Kadiš*. Molimo *Musaf* za *Šabat* i *Roš Hodeš* (str. 585). U *Amida* se dodaje *Al anisim*. Ostatak molitve je kao ostalih subota.

PURIM

U Subotu pre *Purima* nakon kazivanja hvalospjeva, a pre *Baruh šeamar* kažemo *Mi hamoha*.² Neki ovu molitvu kažu posle *Kadiš tithabal*.

MI HAMOHA – Ko je poput Tebe? Niko nije kao Ti! Ko se može s Tobom porediti? Niko se s Tobom porediti ne može! O, Gospodaru! Neka ne prestaje Tvoja samilosna dobrota! Istina je Tvoja utvrda, sila i tvrđava "jer si bio snaga ubogome, snaga siromahu u nevolji njegovoj".³ U danima mladosti moje, u mojim ranim vremenima,⁴ duh Gospodnji govoraše u meni, a danas, iako me prestupi moji otuđiše, "moj je dragi moj i ja sam njegova".⁵ Od tada me je dobrotom obavijao, znano je i otkriveno svim srcima, čak i kad su nevolje bile blizu – "blago svima koji se u Njega uzdaju".⁶ Krv onih koji ustaju na me ću prosuti i zastavu svoju ću zavijoriti, kao što prореkoše svi proroci. "Gle, ovo je Bog naš, u Njega se uzdasmo."⁷ Danas ću kroz pouke kazati (stvari) koje od davnina behu predskazane, znamen je u njima On Koji razume tajne skrivene, "On Koji me je sazdao iz utrobe majčine da Mu budem sluga".⁸

² Ova himna je kratak pregled priče o *Purimu* i o čudima koja je Bog učinio jevrejskom narodu. Poslednje strofe govore o čudima koja su se desila prilikom razdvajanja mora. Autor ove poeme je rabin Jeuda Halevi. Početna slova strofa tvore *alefbet*, zatim reči "Ani Jeuda Halevi Hakatan beribi Šemuel Halevi" *Ja, Jeuda Halevi Hakatan, sin rabina Šemuela Halevija*. Zatim ponovo *alefbet* i "Ani Jeuda".

³ Isaija, 25:4.

⁴ U danima drevnog Izraela kada je cvetalo proroštvo.

⁵ Pjesma nad pjesmama, 2:16.

⁶ Isaija, 30:18.

⁷ Isaija, 25:9.

⁸ Isaija, 49:5.

אחשורוש. מלך הוקם על כבדו. נשא ורם על כל-קצין
וראש. ווי הגיה לו: זמן ביטנת שלש למלכותי. להראות
לכל עבדיו תכונתו. ואבני נזר מתנוססות על אדמתו.
ועפרות זהב לו: חלק לכל-בני שיטן נתן. והקדיש
קרוואו כהתן. כהצר גנת ביתן. איה למושב לו: טעם
עשות רצון כל-איש ויצרו. ואין אונם לאיש יין עברו.
ולתת לכל שואל די מהסורו. אישר יחסר לו: יהר אספו
כל-הנדרשים. גם ושתו המלכה עשתה משתה נשים.
ומשתה הנשים פאנשים. שבעת נשים יספרו לו: כטוב
לב המלך ביין. אמר להביא לפניו את יפת העין. ותמאן
בדברו לאמר אין. העוה פניה ותאמר לו: לקרובים
אליו היושבים עלי כן. שאר ויעצהו מטובן. הוא המן
לפורענות טובן. לבו יקבץ-און לו: מועצותיו כדת
נתונות. היו לעמי רפואות צפונות. פי לולי אגרות
ראשונות. גם פליטה לא היתה לו: נועץ לקרוא לכל-
המוניו. להביא כל-יפת תאר לפניו. והנעדה אשר תיטב
פעניו. מהור ימהרנה לו: סנמן ליאיר האיר וזרח. ישיש
בגבור לרוץ ארה: טרם מזה ציין רפואה פרה. פי הפלה
יי תסיד לו: עמו נאמנה הרסה תמה. היא אסתר בת
דרו ברה כהמה. ובמות אביה ואמה. לקחה מרדכי לו:
פגעה חן ותלך והלוב. ותלקח אסתר אל בית המלך
גורת יהלום. ומרדכי צוה לה לכי לשלום. פי הוא אדוניך
והשתחוי לו: צדק לבשה בממלכתה. לא הגידה אסתר

I beše za vreme dana Ahašveroša, kralja koji je bio visoko uzdignut poput čempresa, uzvišen i uzdignut iznad svih vladara i glavešina; "Gospod mu dade mir (od neprijatelja njegovih)."⁹ On pripremi gozbu treće godine carevanja svog kako bi svim podanicima svojim pokazao riznice svoje; i drago kamenje u vencu će se podignuti u zemlji njegovoj,¹⁰ "a prah zlatni krije se u njima". Deo je udelio svim stanovnicima Sušana i posvetio je svoje uzvanike¹¹ kao mladoženju, u tremu u vrtu carskoga dvora¹² "koji požele sebi za sedište".¹³ Naumio je da ispuni želju i hir svačiji, pićem niko ne navaljivaše po naredbi i davaše svakome "koliko mu god treba u potrebi njegovoj".¹⁴ Sve uzvanice se skupiše zajedno. I carica Vašti takode učini gozbu ženama, i ženska gozba kao i muška "brojaše sedam dana."¹⁵ Kada se carevo srce razveseli od vina, on naredi da se najlepša dovede pred njega, ali ona odbi rekavši: "Ne!" "Bezobrazna lica reče mu."¹⁶ Najbliže do sebe koji sedahu na prvim mestima, on upita za savet i Memuhan ga posavetova: a to je Aman jer za kaznu beše određen,¹⁷ "srce njegovo slaže u sebi nepravdu".¹⁸ Savetnici njegovi koji zakon obznaniše behu za moj narod melem skriveni, jer da nije bilo zarad prvih pisama,¹⁹ "ništa mu ne bi umaklo".²⁰ On beše posavetovan da obznani svem mnoštvu svom da dovedu pred njega sve lepotice kako bi mladu devojku koja nade milost u očima njegovim "uzeo za ženu".²¹ Ogranak Jairov zasvetli i zasija²² radujući se kao junak koji hrli putem, cvet melema procvetao je "jer Gospod čudesno uzvisuje pobožnika Svog".²³ Sa njim beše uzvišena nevina Adasa, a to je Ester, kći strica njegovog, čista kao sunce "i po smrti oca njenog i majke njene uze je Mordehaj".²⁴ Ona beše obdarena milošću i stoga Ester bi dovedena u carev dvor gde se u nakitu prikaza. Mordehaj joj beše zapovedio: "Idi u miru jer on je gospodar tvoj i pred njim se pokloni." U pravdu se obukla u carevanju svom. A Ester ne kaza

⁹ II Sam., 7:1.

¹⁰ Zah., 9:16.

¹¹ Cefanija, 1:7.

¹² Ester, 1:5.

¹³ Psalmi, 132:13.

¹⁴ Pon. zak., 15:8.

¹⁵ Ezek., 44:26.

¹⁶ Priče Solomonove, 7:13.

¹⁷ Igra reči Memuhan-Muhan. (H)aman je zapravo Memuhan zato što je bio "Muhan" spreman-određen za kaznu.

¹⁸ Psalmi, 41:7.

¹⁹ Prvo pismo cara Ahašveroša u kojem se nalaže uklanjanje kraljice Vašti i poziv na suverenitet svakog muškarca u svojoj kući razotkrilo je carevu glupavost. Ovo je imalo za posledicu to da kada je bilo obznanjeno drugo pismo u kojem se naređuje istrebljenje Jevreja, narod nije pohitao da ga ispuni ostavljajući tako vremena caru da poništi svoju zlu odluku. Videti Megila, 12b, kao i Rašijev komentar.

²⁰ Joel, 2:3.

²¹ Izl., 22:15.

²² Reč je o Mordehaju, sinu Jairovom, videti Megilat Ester, 2:5.

²³ Psalmi, 4:4.

²⁴ Ester, 2:7.

עמה ומולדתה: והמלך אחבה וירב תפארתה. כי מין
היתה לו: קטב רב קטב צהור המנה. מסריסי המלך
הקבועים לשמור. והגם היושבים על המלך לאמר. הבה
נתהפמה לו: רחשה אסתר למלך באמרי שפרי. בשם
מרדכי ונכתב בספר. בקש ונמצא לפני צבי עיפר. כי
בול הרים ישאו לו: שניהם נתלו על העין. כי שמע
מרדכי לשונם בהענין. נשקה למלך סם המנת דועין.
אולי יפתה ונוכלה לו: תשיעה זאת צפונה לדור אחרון.
נכתבה על ספר הנקרון. להיות לו מן המלך תגמול
ותרון. כי פועל אדם ישלם לו:

אחר כל-אלה הדברים. אהשווריש את הקמן הרים.
וינשאהו מעל כל-הישרים. ותועפות הרים לו: נמנע
מרדכי מסגור לרשע. גין עמלק אשר מבטן פשע. וזה
הוסיף על המאהו פשע. לא יאבה יי סלוח לו: יום
פרעו לו כל-עבדי המלך. ומרדכי בתומו חולף. בקש
לחרור ריב על עם דל והלך. עובר ומתעבר על ריב לא
לו: יעין תהפולות פשכים בצדה. ויבו בעינו בגאון המהו.
לשלוח יד במרדכי לבדו. בו לדבר יחבל לו: הרבה
כסף וזהב לבלי הוק. ויאמר בלבו זה עת לשחוק. ויבא
עצות מרחוק. לרשת משגנות לא לו: ויפל פור וירד
בגזל הרה. וירא פי באדר מת אבי התעורה. ולא זכר
כי היא עת הלידה. חבלי יולדה יבאו לו: דוב אורב
יעצוהו רעיוניו. וישאל שאלה מאדוניו. וגם הוא שני

svoga roda ni poroda i car je zavoli i umnoži njen sjaj "jer mu je Gospod dade". "Svežanj smirne"²⁵ je pažljivo slušao careve dvorjane koji su stražarili kako kuju plan protiv cara govoreći: "Hajde mudro da postupimo s njim." Ester došapnu caru lepe reči u ime Mordehajevo i to se zapisa u knjigu dnevnika. Sve se izvidi i nađe da je tako pred gazelom, mladim jelenom (Mordehajem) "jer mu gore donose svoje plodove".²⁶ Obojica behu obešena o drvo jer je Mordehaj razumeo jezik njihov dok su zaveru kovali: "Dajmo caru da popije otrov smrtonosni, možda će poželeti da pije, te ćemo ga savladati." Ovo spasenje je pohranjeno za potonje naraštaje, zapisano je u knjizi sećanja, kako bi od kralja primio ono što je zaslužio i više od toga "jer po delu plaća čoveku".²⁷

Nakon svih ovih događaja, Ahašveroš uzvisi Amanu i postavi ga iznad svih knezova, "i visine gorske behu njegove".²⁸ Mordehaj odbi da se pokloni pred zlikovcem, potomkom Amalekovim, bezakonikom od utrobe majčine. On dodaje bezakonje na greh svoj, "neće Gospod oprostiti takvom".²⁹ Tog dana, svi carevi podanici pred njim pregiboše kolena svoja, a Mordehaj hodaše uspravno. (Aman) gledaše da unese mržnju prema narodu sirotom i bez doma "u prolazu uvučenom u raspru koja ga se ne tiče".³⁰ On skova zaveru poput trna u oku, ali mu ne beše dovoljno u svoj pohlepi njegovoj za veličinom da digne ruku na Mordehaja samog. "Ko reč prezire, taj propada."³¹ On nagomila zlato i srebro bez ograničenja i reče u srcu svom: "Vreme je smehu." I donese namere svoje iz daleka³² "da osvoji naselja koja nisu njegova".³³ On bacaše "Pur", to jest žreb, i rukom poseže za žrebom i vide da je u mesecu Adaru preminuo otac Nauka (Mojsije, naš Učitelj), ali se ne seti da se u tom mesecu i rodio.³⁴ "Bolovi kao u porodilje spopašće ga (Amana)."³⁵ Medved u zasedi – njegove misli ga posavetovaše i postavi pitanje gospodaru svom (Ahašverošu). On je takođe imao lavlje zube³⁶

²⁵Tj. Mordehaj, videti Megila, 10b; Hulin, 139b, Pirke de Rabi Eliezer #49.

²⁶Jov, 40:20.

²⁷Isto, 34:11.

²⁸Psalmi, 95:4.

²⁹Pon. zak., 29:19.

³⁰Priče Solomonove, 26:17.

³¹Isto, 13:13.

³²Zasnovano na Isa., 25:1.

³³Habakuk, 1:6.

³⁴Mojsije se rodio i umro 7-og adara.

³⁵Ošea, 13:13.

³⁶Ahašveroš je takođe želeo da naudi jevrejskom narodu. Videti Megila,

אריות שגיו. ומתלעות לביא לו: הן עם אהור נזורה.
 ורתיהם שונות ורתך בר ינצורה. רתה יזרעו וסיפתה
 יקצורו. קמה אין לו: הבינותי כסף לגנויך ועל. לאבד
 זה הגוי הנגעל. כל-הברכים אשר לא קרעו לבצעל. וכל
 הפה אשר לא נשק לו: להביא אל גנוי המלך אסף.
 עשרת אלפים כפרי כסף. ונפש אבה לכל-בית יוסף.
 פעם אחת ולא אשנה לו: ויאמר לו המלך יהי לך
 קניגה. וזאת טבעתי על יד ימינה. והעם לעשות בו
 כפזוב בעיניך. ובא עד קצו ואין עוזר לו: יצא וסופרי
 המלך נקראו. ויכתבו ככל-אשר הורהו. ובכל-עם ועם
 רצים וצאו. שרי הרכב אשר לו: היה דברו נחוי לאמר.
 פרס חמד ביום אחד לזמור. בשלשה עשר באדר החל
 ונמור. לא אסיף עוד עבור לו: קרע מרדכי בגדיו לפני
 אל. ויצעק מר על גולת אריאל. הבנים אין לישראל.
 אם יורש אין לו: טרוף טורף שאר המוני. מי נתן
 למשורה יעקב למוני. וישראל לבוזים הלא יי. זו
 הטאנו לו: גערות אסתר הגידוה דבר. ששמענו צעקה
 ביענים במדבר. ומרדכי בלבוש שק עבר. לא ידענו מה
 היה לו: בגדים שלחה להלבישו. ולא קבל ממרירות
 נפשו. ותשלח להתך לחקרו ולדרשו. לרעה מה יעשה
 לו: רוחו הוציא להתך וחנה. ופרשת הכסף לפניו שדה.
 והפתשגן שלח ועל אסתר צוה. לבוא אל המלך להתחנן
 לו: בתשיבתה אמרה להשיבו. דע כי בן מות אשר לא

“i kutnjake kao u lavice”.³⁷ “Oni su nazadan narod, njihovi su zakoni drugačiji i ne drže se vaših zakona. ‘Posejali su vetar pa će požnjeti oluju, klasja neće imati pšenice’.”³⁸ “Pripremio sam srebro da se donese u vašu riznicu da se istrebi ovaj gnusan narod, ‘sve kolena koja se nisu savila pred Baalom i sva usta koja ga nisu celivala’.”³⁹ “Da se pohrani u carevu riznicu deset hiljada talanata srebra i ja ću udariti sav Dom Josefov ‘jednim jedinim udarcem, drugi mi neće biti potreban’.”⁴⁰ Car mu odgovori: “Neka tvoje srebro bude tvoje, i evo neka je moj prsten na desnici tvojoj, i narod, pa s njim učini što bude dobro u očima tvojim, i kad dođe k svome kraju, niko mu neće pomoći.”⁴¹ On se udalji i dozva careve pisare i napisашe sve kako (Ahašveroš) naredi (Amanu). Razaslaše se glasnici svim narodima po “zapovednicima kola”.⁴² Njegova poruka beše hitna: ljupki vinograd⁴³ da se poseče u jednom danu, trinaestog *adara* da se počne i završi; “Neću ga više trpeti.”⁴⁴ Mordehaj razdera haljine svoje pred Bogom i gorko zavapi nad izgnanstvom iz Ariela:⁴⁵ “Zar Izrael nema sinova?! Zar nema naslednika?!”⁴⁶ Rastrgnut beše ostatak mnoštva mog! “Ko dade Jakova da ga izgaze nasilnici moji, ko dade Izrael da se opleni? Nije li to Gospod? Mi smo Njemu zgrešili.”⁴⁷ Devojke Esterine javiše joj: “Čusmo vapaje poput nojevih u pustinji i Mordehaj prolazi odeven u kostret, ne znamo šta mu bi.” I posla haljine da ga preobuku, ali on, u gorčini svog duševnog jada, odbi da ih primi. Ona posla Ataha da dozna od njega šta se dogodilo i zašto je takav, “da vidi šta će biti s njim”.⁴⁸ Duh svoj izli on pred Atahom i progovori. Ispriča mu priču o srebru i posla Esteri prepis zapovesti i zapovedi joj “da ode k caru i da ga umilostivi”.⁴⁹ U svom odgovoru zapovedi da mu kažu: “Znaj da smrt čeka onoga ko

³⁷ Joel, 1:6.

³⁸ Ošea, 8:7.

³⁹ I Knj. o carevima, 19:18.

⁴⁰ I Sam., 26:8.

⁴¹ Danijel, 11:45.

⁴² I Knj. o carevima, 22:31.

⁴³ Odnosi se na jevrejski narod.

⁴⁴ Amos, 7:8.

⁴⁵ Doslovno “Božiji lav”, ime kojim proroci nazivaju Jerusalim ili Hram.

Videti Isaija, 29:1.

⁴⁶ Jeremija, 49:1.

⁴⁷ Isaija, 42:24.

⁴⁸ Izlazak, 2:4.

⁴⁹ Ester, 4:8.

יקרא ויבא. לבר מאשר ישיט לו המלך את שרביט
 והבו. בקרב-איש להשתחור לוי: יקר כשמעו דברי
 הדסה. זעק אדה כי אין מנוסה. זעף יי אשא. כי חטאתי
 לו: שלח לה לאמר. אל תדמי להפלט בית המלך
 מכל-לאמי. כי את תאבדי ואולי עמי. אחרי נמכר גאלה
 תהיה לו: ממקום אחר ישלח שרומיו. עשה שלום
 בקרומיו. כי לא ברו רחמיו. על בן אחיל לו: ותענהו.
 לך פגום כל-חוכי פדיום. וצומו עלי שרשת ימים לילה
 ויום. ורחמים בקשו מאל נורא ואיום. אל תתנו דמי לו:
 אל נדרש בכל-לב ידרשנה. כי נכמרו רחמיו לעם
 יקראנו. ויאמר עוד זכור אזכרנו. על בן המו טעי לו:
 לקשה חן ביום השלישי ותלך. ותיקר עד מאד בעיני
 המלך. ויבו בכל-אשר הוא מולך. ועל כל אשר יש לו:
 היפה בנשים נטע נעמן. מה שאלתך כי הכל מונון
 ותאמר יבא המלך והמן. אל המשטה אשר עשיתי לו:
 למחר קראתם לסוד נכמס. ויצא המן ביום ההוא שמח
 ונעלם. והוא במלכים יתקלם. ורוזנים משחק לו: ויבא
 אוהביו ורש אשתו. ויספר להם כבודו וממשלתו. וגזרה
 עומדת לעמתו. הוי הפרכה לא לו: יעצוהו עשות עץ
 גבה חמשים. לתלות עליו קדש קדשים. ולהקינו בהפצו
 מכל-חרשים. חרש חכם יבקש לו:
 אלהים עדר צאנו בקר. ותדר שנת המלך עד יהי חקר.
 בספר הזכרונות והיה בקר. ויודע יי את אשר לו: במצאו

nepozvan dođe osim kome bi car pružio svoju zlatnu palicu 'kad bi mu pristupio da se pokloni'.⁵⁰ Kada je voljeni (Mordehaj) čuo Adasine (Esterine) reči, on zavapi: "Teško meni!"⁵¹ jer nema izlaza. "Podnosiću gnev Gospodnji jer Njemu sagreših." On joj poruči: "Nemoj misliti da ćeš se izbaviti u domu carevom mimo sveg naroda mog, jer ti ćeš poginuti dok će narod moj "kad se proda moći da se otkupi".⁵² On će poslati mir Svoj s drugog mesta – On Koji čini mir na visinama Svojim⁵³ jer ljubavi samilosne Njegove nije nestalo,⁵⁴ "stoga nadu svoju u Njega polažem".⁵⁵ Ona mu odgovori: "Idi, skupi sve koji čekaju izbavljenje i postite za mene tri dana – noću i danju, i istite milosti od Boga u svetom strahu poštovanog, "ne dajte da se umukne o Njemu".⁵⁶ Bog Koji se svim srcem traži naći će se jer ljubav Njegova samilosna gori za narodom koji Ga vapajem doziva i, zaista, On reče: "Jednako ga se opominjem, zato je srce Moje ustreptalo njega radi, doista ću mu se smilovati."⁵⁷ Trećeg dana zaodenu se (Ester) milošću i ode do cara i bi veoma draga očima carevim i sve carstvo njegovo bi mu beznačajno "i sve što imadaše."⁵⁸ (Reče joj:) "Najlepša među ženama, krasni zasadu, šta želiš jer sve ti je na raspolaganju." A ona mu reče: "Neka dođe car sa Amanom na obed koji sam mu zgotovila."⁵⁹ S razlogom tajnovitim pozva ih i sledeći dan da dođu. I tako Aman ode tog dana veseo i podmlađen; "i carevima će se rugati i knezovi će mu biti podsmeš".⁶⁰ On sazva prijatelje svoje i ženu svoju Zereš i pripovedi im o slavi svojoj i o moći svojoj, ali Božija odluka bi protiv njega. "Teško onom koji umnožava ono što nije njegovo!"⁶¹ Oni ga posavetovaše da načini vešala visoka pedeset lakata, da o njih obesi svetinju nad svetinjama (Mordehaja) i da ih prema želji njegovoj oblikuju zanatlije vrsne "i da traži veštog umetnika".⁶²

Bog poseti stado ovaca⁶³ i car ne mogaše da spava dok se ne istraži knjiga znamenitih događaja "i sutra će pokazati Gospod ko je Njegov".⁶⁴

⁵⁰ II Sam., 15:5.

⁵¹ Miha, 7:9.

⁵² Lev., 25:48.

⁵³ Jov, 25:2.

⁵⁴ Plač Jeremijin, 3:22.

⁵⁵ Isto, 3:21.

⁵⁶ Isaija, 62:7.

⁵⁷ Jeremija, 31:19.

⁵⁸ Postanje, 39:5.

⁵⁹ Ester, 5:4.

⁶⁰ Havakuk, 1:10.

⁶¹ Isto, 2:6.

⁶² Isaija, 40:20.

⁶³ Tj. Bog je odlučio da izbavi Svoj narod.

⁶⁴ Brojevi, 16:5.

דבר מרדכי מפורש. מה נעשה יקר ונדלה דרש. ניאמרו
כי לא פורש. מה יעשה לו: גלה און המן ברברו. מה
לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו. נייען וינקש
במאמרו. פי כסיל מחתה לו: דבר לעדותו בעדיי מלכים.
וללכת לפניו אחד מהנסיכים. ולבו במחשבויו הולך
חשכים. ואין נונה לו: השיבו המלך בן דברת. עשה
למרדכי היהודי ככל אשר אמרת. בן משפטך אתה
חרצת. כמשפט הזה יעשה לו: וישב מרדכי אל משמרתו.
והמן נרחף אל ביתו. ויגדו אהבו וורש אשתו. לבא
לנוד לו: זרע ישראל זכרו נבוניו. אם יש מרדכי אחד
מבניו. אשר החלות לנפול לפניו. לא תוכל לו: חכמו
עודם מרברים עמו וסריסי המלך הבהלוהו להקימו. ולא
ראה פי יבא יומו. יי ישחק לו: טרם פלות משתה היין.
אמר המלך אל יפת העין. שאלני כי הפל לנגדך פאין.
ותבך ותחנן לו: ינתן לי נפשי בשאלתי. ועמי אדני
בבקשתי. כי נמכרנו לצורר ולא מבריתי. תאות לבו
נתת לו: כי מה הפצי אחר זה הצער. וכלי הקרב שות
שחו השער. הישאג אריה ביער. וטרף אין לו: לה אמר
מי הוא זה מכל אנשי. ואי זה הוא מכל מנרשי. או מי
מנושי. אשר מכרתי אתכם לו: מהרה לענותו המן זה
הרע. אשר פדעות בגוי צדיק פרע. אוי לרשע רע. פי
גמול ידיו יעשה לו: נמלא המה וקם אל גנו. ובשובו
ראהו נפל על פנו. יגלו שמים עונו. וארץ מתקוממה

I kad se nađe sve za Mordehaja potanko objašnjeno zapita car: "Kakvu je čast i veličinu on zatražio?" Odgovoriše mu: "Ne beše kazano šta će se činiti s njim."⁶⁵ On (car) se posavetova s Amanom upitavši: "Šta treba učiniti čoveku kojeg car hoće da proslavi?" On odgovori i uhvati se u zamku sopstvenih reči. "Budali su usta njegova pogibao."⁶⁶ On (Aman) posavetova da takvog treba obući u carsko odelo i da jedan od knezova ide ispred njega. Misli srca njegovog "idu po mraku i nema svetlosti da ga⁶⁷ obasja". Car mu odgovori: "Biće kao što si kazao! Učini Mordehaju Jevrejину sve kao što si rekao. Sud koji si sam presudio, po tom sudu mu učini." Mordehaj se vrati službi svojoj, a Aman požuri kući svojoj. Prijatelji njegovi i žena njegova sastaše se "da dođu i saosećaju sa njim".⁶⁸ "Seme Ješurunovo" (Izrael) – prisetiše se savetodavci njegovi, "ako je Mordehaj jedan od dece njegove pred kojim si počeo padati, 'nećeš mu odoleti'."⁶⁹ Dok njegovi mudraci još govorahu sa njim dodoše dvorani carevi da ga požure da ustane. Nije video da će doći dan njegov "kada će mu se Gospod smeјati".⁷⁰ Pre nego što se obed vina završi reče car prelepog: "Zaišti, jer sve je pred tobom kao ništa." "A ona plaćući moljaše ga:⁷¹ Neka mi se pokloni život moj" želja mi je, "i narod moj" gospodaru moj care, molba je moja, jer smo dušmaninu prodani koji nije od moga saveza; "što mu je srce želelo dao si mu".⁷² "Jer šta je moja želja nakon muke ove kada je oružje ubojito stavljeno pred vrata, "hoće li riknuti lav u šumi ako nema lova?"⁷³ On joj odgovori: "Ko je taj između svih mojih ljudi i ko je on od svega što pripada meni, 'ili koji je između rukodavalaca mojih kome vas prodadoh'?"⁷⁴ Ona mu brzo odgovori: "To je ovaj zlikovac Aman koji gleda da opljačka narod pravedni! Teško zlikovcu, zlo će mu biti, jer će mu se naplatiti ruke njegove".⁷⁵ (Car) se ispuni jarošću i ustade da ode u svoj vrt, a kad se vrati vide (Amana) kako pade na njegov odar. "Otkriće nebesa bezakonje njegovo i zemlja će ustati protiv njega."⁷⁶

⁶⁵ Brojevi, 15:34.

⁶⁶ Priče Solomonove, 18:7.

⁶⁷ Misli se na srce. Isaija, 50:10.

⁶⁸ Jov, 2:11.

⁶⁹ Ester, 6:13.

⁷⁰ Psalmi, 37:13.

⁷¹ Ester, 8:3.

⁷² Psalmi, 21:3.

⁷³ Amos, 3:4.

⁷⁴ Isaija, 50:1.

⁷⁵ Isto, 3:11.

⁷⁶ Jov, 20:27.

לו: סרים אחר גלה הטאתו. הן עץ עשה למרדכי בביתו.
 ויצו המלך לתלותו. על העץ אשר הכין לו: עמדה
 אסתר לבקש על עמה. להשיב ספרי האף וההמה. כי
 נחם יי על מכה עצומה. ושב ורפא לו: פתשגן הפתב
 להיות היהודים. להרג בשנאיהם עתידים. כי נפל פחד
 מרדכי על המורדים. ושלום היה לו: צנה מרדכי על עם
 לא אלמן. מושיע ורב נגיד ונאמן. והפקר על בית המן.
 ועל כל-אשר יש לו: קדשתי לצוררי מזבח. ואבין לבניו
 מטבח. בעון אביהם המרצח. ואלה שמות הילודים לו:
 רצצתי פרשנדתא דלפון אספתא. פורתא אדליא ארידתא
 פרמשתא. אריסי ארידי ויזתא. גם קבורה לא היתה לו:
 שללתי שללי ואריע ריע. כי עלה משאל אביון גוע.
 וימלט עני משוע. ויתום ואין עוזר לו: תכתב זאת לדור
 אחרון. ולבני בנים תהיה לזכרון. וכל-המופיר אתה ירון.
 אשרי העם שככה לו:

אכלו רעים שתו ושכרו. וימי הפורים בשמחה שמרו.
 ועם שמחתכם האביונים זכרו. ושלחו מנות לאין נכון
 לו: נפי אל מאז נשאוני. ובנבכי הים העבירוני. ולכן
 פליתי יפרוני. דום ליי והתחולל לו: יום צאת פרעה
 אחרי. לטרוף באריה עררי. נצבו פחומה מימי משברי.
 ויתגעשו כי הרה לו: יצא צר אחרי עם קדושו. וישלח
 צור עננו להפרישו. להיות צל על ראשו. להציל לו:
 העבירו פיבשה וצרוי ההריד. בינו ובין רודפוי הפריד.

A jedan od dvorana carevih (Harvona) otkri greh njegov (Amanov): "Evo i vešala što ih je napravio za Mordehaja u kući svojoj." I car zapovedi da ga obese "na vešala koja mu je pripremio (Mordehaju)". Ustade Ester da moli za narod svoj da se iz knjiga ukloni naredba gneva i jarosti jer je Gospod opozvao težak udarac "jer ko se pokajao iscelio se".⁷⁷ Zapisano je u knjizi da se Jevreji pripreme da desetkuju neprijatelje svoje. Pobunjenike spopade strah od Mordehaja "i mir mu beše".⁷⁸ Mordehaj beše postavljen – nad narodom koji nije ostavljen poput udovice – za spasitelja i predvodnika, vladara i poverenika i postavljen bi nad kućom Amanovom "i nad svim što imadaše".⁷⁹ (Reče Izrael:) Posvetio sam žrtvenik za dušmanina mog (Amana) i za sinove njegove klanicu zbog bezakonja zločinačkih otaca njihovih.⁸⁰ "I ovo su imena onih koji mu se rodiše."⁸¹ Smrvio sam: Paršandata, Dalfona, Aspaša, Porata, Adalja, Aridata, Parmašta, Arisaja, Aridaja, Vajzata. "Čak ni pogreba nije imao (Aman)."⁸² Opljačkaću one koji gledaše da me opljačkaju i zavikaću jako (pobednički) jer se uzdigao iz bezdana (Izrael) koji beše siromašan i na smrti: On je izbavio "siromaha koji više i siročje koje nema nikog da mu pomogne".⁸³ Napisaće se ovo potonjem rodu i biće na spomen pokolenjima i ko god to bude spomenuo, pesmom će zaoriti: "Blago narodu kojem je tako."⁸⁴

Jedite, prijatelji, pijte i opijte se! Praznujte dane Purima u veselju i dok se radujete setite se siromašnih "i šaljite obroke onome koji nema ništa zgotovljeno".⁸⁵ Božija čudesa od davnina me prate i kroz dubine morske me pohodiše, stoga me tome uči sve što je u meni: "Osloni se na Gospoda i u Njega se uzdaj."⁸⁶ Onog dana kada me je faraon gonio da poput lava rastrgne moje stado, talasi morski ustubiše se poput zida; "razdrmaše se jer se On razgnevi".⁸⁷ Dušmanin (Egipat) pojuri za Njegovim svetim narodom; Stena posla oblak Svoj da (Izrael) drži odvojenim,⁸⁸ "da mu bude senka nad glavom njegovom da ga izbavi".⁸⁹ I provede ga (Izrael) zemljom suvom i učini da se dušmanin njegov od straha trese; On ga odvoji od progonitelja njegovih

⁷⁷ Isaija, 6:10.

⁷⁸ II Knjiga o carevima, 5:4.

⁷⁹ Postanje, 39:5.

⁸⁰ Zasnovano na stihu iz Isaije, 14:21.

⁸¹ II Samuelova, 5:14.

⁸² Prop., 6:3.

⁸³ Jov, 29:12.

⁸⁴ Psalmi, 144:15.

⁸⁵ Nehemija, 8:10.

⁸⁶ Psalmi, 37:7.

⁸⁷ II Samuelova, 22:8.

⁸⁸ Videti Izlazak, 14:19-20.

⁸⁹ Jona, 4:6.

ולתחתיות מצולה אתם הוריה. הוקקו בפלע משכן לו:
 ובשוב הים לאיתנו. נטבע פרעה וכל המונו. כי הים
 הכביר מרובות גאונו. וירא כי לא יכול לו: דהרות
 אפירים באפירים נבלו. וכעופרת פמים רבים צללו.
 ודרשי יי שמו יהללו. בנכר עשור זמרו לו: הראנו ידו
 הנפלאה. על שפת הים נוראה. אישרה לוי כי גאה גאה.
 בזמירות נריע לו: הגלים עברו בכפשה. ולפניהם אל
 נערץ בקדשה. אז שוררו שירה הרשה. מי כמוך
 באלים יי:

והוארים עפי אריות תילנו כסודות פונות הנשברו הילל בני עסוק מתנו
 ונני ואכין מנחלו:

שנת זכור הולין בני כפרי תורת נלחין קיין כנפה נכרי נפרש השנע
 והומר קדיש לביאל ונשני קורח הכפיר נפרש כי תלל זכור לת עד לא השכת:

ליל פורים.

הוארים למנל על חילת השחר (דף 106) ותחללין ערנית כשאר הימים. ותזכירן
 נעמידה נכרת דנה על הניסים. והומר קדיש לביאל. וקירין המגילה עם
 נכוחיה. אם חל פורים נמולחי שנת הוארים הנדלה קודם קריאת המגילה:
 יש נוסחין לומר פונון זה קודם קריאת המגילה.

פורים פורים פורים לנו. ברוך אשר בחר בנו:

יתרום שם אלהינו. הנוקם את נקמתנו. מעמלק
 ראש צרינו. פי ברמידים נלחם בנו: פויס ואף גם זאת
 בהיותינו. גולים בארץ אויבינו. לא עזבנו אלהינו. להפר
 בריתו אתנו: פויס סתר היתה לראש. אל מלך גדול
 וקדוש. בימי המלך אחשורוש. יי הוא משגב לנו: פויס

i u najdublji bezdan ih gurnu; "u kamenu je istesao prebiva-
lište njegovo".⁹⁰ I kada se more vratilo na silu svoju, faraon i
sva vojska njegova utopiše se jer more oteža bojna kola slave
njegove "i on uvide da ga ne može savladati (Izrael)". Moćni
progonitelji u vodu upadoše, kao olovo potonuše silnoj vodi u
bezdanu, ali oni koji Gospoda traže slaviće Ime Njegovo,
"pevaće Mu uz liru sa deset žica".⁹¹ On nam je pokazao Svoju
čudesnu ruku na obali mora silovitog. Pevaču Gospodu jer se
visoko uzvisio.⁹² "Zaorimo Mu pesmom!"⁹³ Zastave⁹⁴ prodoše
zemljom suvom, a pred njima (beše) Bog, strahopoštovan u
svetosti. Tada zapevaše pesmu novu: "Ko je poput Tebe među
bogovima, o, Gospode?"⁹⁵

Zatim kažemo: Iz čeljusti lavljih izbavi nas, dobrim vestima
obraduj nas, Koji ubogog spasavaš od silnika, jadnika i siromaha od
pljačkaša.

Na *Šabat Zahor* iznosimo dva svitka *Tore*. Iz prvog svitka čitaju
sedmorica odeljak koji se čita tog *Šabata*, zatim se govori *Kadiš leela*.
Iz drugog svitka čita *Maftir* odeljak iz *Parašat Ki tece* od *Pamti do ne
zaboravi* (Pon. zak., 25:17-19).

PURIMSKA NOĆ

Čitamo Psalam 22 (str. 307) i molimo večernju molitvu za radne
dane. U molitvi *Amida* u XVIII blagoslovu čitamo dodatak *Al
anisim*. Zatim kažemo *Kadiš leela* i čitamo *Svitak o Esteri* sa
blagoslovljima pre i posle čitanja *Megile*. Ako *Purim* padne na
Mocae Šabat kažemo *Avdala* pre čitanja *Svitka o Esteri*.

U nekim zajednicama je običaj da se pre čitanja *Megile* peva
Pizmon - Purim, Purim, Purim lanu. Kod nas je bio običaj da se
peva *pizmon* koji se nalazi u Dodatku XIV, na strani 996.

Purim, Purim, Purim nam je, blagosloven da je On Koji je
nas izabrao. Neka se uzvisi Ime Boga našeg Koji osvećuje
osvete naše, od Amaleka glavara svih naših dušmana jer je u
Refidimu vojevao protiv nas. Purim... I sve to dok smo još bili
prognanici u zemlji neprijatelja naših, ali Bog naš nije nas
napustio niti je raskinuo Savez Svoj s nama. Purim... Zaklon
nam je od početka bio Bog, Kralj veliki i Sveti, u dane cara
Ahašveroša, Gospod nam je (bio) zaštitnik. Purim...

⁹⁰ Isaija, 22:16.

⁹¹ Psalmi, 33:2.

⁹² Izlazak, 15:1.

⁹³ Psalmi, 95:2.

⁹⁴ Tj. plemena izraelska. Svaka zastava označava drugo pleme. Videti
Brojevi, II glava.

⁹⁵ Izlazak, 15:11.

פחֶשֶׁן הַנְּשִׁתּוֹן. לְהַכְרִית אֶת עַם לֹא אֲלֶמֶן. בַּעֲצַת
הַצּוֹרֵר הָמֵן. אִזּוּ חַיִּים בְּלִעְנֵנוּ: סוּרִים שְׁלַח רְצִים הַתּוֹפִים.
אֶל שֶׁבַע מָאָה וְעֶשְׂרִים. לְהִשְׁמִיד כָּל הַיְּהוּדִים. לֹאֲלֵי יי
שְׁהִיָּה לָנוּ: סוּרִים לְבַשׁ נָקִים וְלֵי חֶסֶה. עַל יַד יְמִינִי וְהִדְסָה.
זָמַר חֲדָשׁ אֲלֵיו אֲשָׂא. עַד הַגָּה יי עוֹדְנֵנוּ: סוּרִים נִיּוֹצִיאֵנוּ
לְרוּחָהּ. וּמִיָּגוֹן וְאַנְחָהּ. לַיְּהוּדִים הַיְּתֵה שְׂמֵחָהּ. וְאוֹר יִקַּר
זָרַח לָנוּ: סוּרִים מְלֹאֵי גְבוּעַתְכֶם יי. וְשִׁלְחוּ מְנוֹת לְאַיִן. וְנִרְאָה
עַיִן בְּעַיִן. בְּשׁוּב יי אֲתַנּוּ: סוּרִים

ברכת מגילה.

חייב כל אדם לקרות המגילה בכל יום, ולאסוף כבוד, ולאסוף לו מגילה ככבוד חייב
לשמוע אותה הפי הסוף מלאכה ועד סופה או חזני שהוא כבר להגיד חמרים ידי
חונן ומגילתן חלמוד חובה כדי לשמוע הקראת מגילה. וקודם קריאתה מנכך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מְגִילָה:
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁעָשָׂה
נַפְסִים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה:
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
שֶׁהַחַיִּיטֵנוּ וְקִיּוּמֵנוּ וְהַנִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה:

ולפני קריאתה מנכך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָרַב
אֶת רִיבֵנוּ. וְהִדִּין אֶת דִּינֵנוּ. וְהַנּוֹקֵם אֶת
נַפְשֵׁנוּ. וְהַמְּשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל-אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ

Prepis knjige je da se satre narod koji nije ostavljen poput udovice. Po savetu dušmanina Amana, žive bi nas progutali. Purim... On posla glasnike hitre u sto dvadeset sedam zemalja da se unište svi Jevreji. O, da nije bio Gospod s nama! Purim... Odenuo se osvetom i mene je zaklonio Mordehajem i Adasom, pesmu novu Njemu ću prineti, dovde nam Gospod pomože. Purim... I izbavi nas da odahnemo i od tuge i od uzdisanja, Jevrejima beše radost, i svetlost bleštava zasija nam. Purim... Napunite pehare svoje vinom i pošaljite obroke sirotinji i svojim očima ćemo gledati kako nas Gospod vraća (na Sion). Purim...

BLAGOSLOVI ZA ČITANJE MEGILE

Svaki Jevrejin je obavezan da čita *Svitak o Esteri* uveče i ujutru. Ako nema *Megilu* koja je *kešera* dužan je da sluša dok je predmolitelj čita od početka do kraja. Prekidamo učenje Tore kako bismo slušali čitanje *Svitka o Esteri*. Pre čitanja se izgovara sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da čitamo *Svitak (Megilu)*.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je učinio čudesa očevima našim u dane one u vreme ovo.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Nakon čitanja se izgovara sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji vojuje bitke naše, i sudi parnice naše, i osvećuje osvete naše, i plaća po zasluži svim neprijateljima duše naše,

והנפרע לנו מצרינו: ברוך אתה יי. הנפרע
לעמו ישראל מכל צריהם. האל המושיע:

ואחר כך אומרים גי פעמים:

ארור המן. ברוך מרדכי. ארוחה זרש.
ברוכה אסתר. ארורים הרשעים. ברוכים
כל-ישראל. וגם חרבונה זכור לטוב:

ואוננים ואתה קדוש. אם כל נמולאי שנת אומרים תחילה שיבה וישב
בסתה ואחר כך ואתה קדוש. ואומר המון קדים תתקבל ואחר כך אוננים:

(קדי) שיר המעלות לדוד. לולי יי שהיה
לנו. יאמר נא ישראל: לולי יי שהיה לנו.
בקום עלינו אדם: אזי חיים בפענונו. בחרות
אפם בנו: אזי המים שטפנונו. נחלה עבר
על נפשנו: אזי עבר על נפשנו המים
היודונים: ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם:
נפשנו בצפור נמלטה מפח יוקשים. הפח
נשבר. ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יי עשה
שמים וארץ:

ויש טובים לומר גם שיר למעלות אשא עיני. ואומר המון קדיש יהא שלום
רבא וברכו. ואומרים עלינו לשבח, הכל כמו נערכית של חול.

ליום פורים.

שחרית ותפלים כשאר ימי חול. ואוננים על הניסים נכבד מודים. אחר חזרה
העמידה אומר המון קדיש לעילא ומוניחים ספר חורב וקוראים שלשה אנשים
בפרשת נשלח:

ויבא עמלק וילחם עם-ישראל ברפידם:

i izbavlja nas od dušmana naših. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji izbavlja narod Svoj od svih dušmana njegovih, o, Bože Spasitelju.

Zatim kažemo tri puta:

Proklet da je Aman, blagosloven da je Mordechaj, prokleta da je Zereš, blagoslovena da je Ester, prokleti da su svi zlikovci, blagosloven da je sav Izrael, a sa njim i Harvona,⁹⁶ neka mu je spomen na dobro.

I kažemo *VeAta Kadoš*, ako je *Mocae Šabat* prvo kažemo *Šuva* (Psalam 90:13-17) i *Jošev beseter* (Psalam 91), potom *VeAta Kadoš* (str. 353). Predmolitelj kaže *Kadiš titkabal* i zatim

kazujemo:

(Ps. 124) Pisma uspinjanja (hodočasnička). Davidova. Da Gospod nije bio sa nama, reci, Izraele, da Gospod nije bio sa nama kad ustadoše na nas ljudi, žive bi nas progutali kad se gnev njihov na nas raspali. Voda bi nas potopila, bujica bi preko duše naše prešla, voda pobesnela bi dušu našu prekrila. Blagosloven da je Gospod Koji nas ne dađe zubima njihovim da nas rastrgnu. Duša se naša izbavi kao ptica iz zamke lovačke, zamka se raskide i mi se izbavimo. Pomoć je naša u Imenu Gospodnjem, Sazdatelju nebesa i zemlje.

Neki kažu i psalam 121 (str. 361), zatim predmolitelj kaže *Kadiš jee šelama raba* i *Barehu*, a potom kažemo *Alenu lešabeah* (str. 363), sve kao i za vreme večernje molitve radnim danom.

REDOSLED MOLITAVA ZA DAN PURIMA

Molimo jutarnju molitvu kao ostalih radnih dana i kažemo *Al anisim* u molitvi *Amida*. Nakon glasnog kazivanja *Amida*, predmolitelj kaže *Kadiš lela* i iznosimo Svitak Tore iz kojeg čitaju Koen, Levi i Jisrael odeljak iz *Parašat Bešalah* (Izlazak, 17:8-16).

(Koen) I dođe Amalek da ratuje protiv Izraela u Refidimu.

⁹⁶Harvona je u prelomnom trenutku govorio u prilog Mordehaju, a protiv Amana pred carem Ahašverošom. Videti Ester, 7:9.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בַּחֲר־לָנוּ אַנְשִׁים
 וְצֵא הַלְחֵם בְּעַמְלֵק מִחֵר אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־רֹאשׁ
 הַגְּבֻעָה וּמִפֶּה הָאֱלֹהִים בִּידֵי: וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ
 כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהַלְחֵם בְּעַמְלֵק וּמִיֶּשֶׁה
 אֶהְרֵן וְחֹר וְעָלוּ רֹאשׁ הַגְּבֻעָה: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר
 יָדִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וּכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ
 וְגִבֹר עַמְלֵק: וַיְדִי מֹשֶׁה כַּבָּדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן
 וַיִּשְׂמוּ תַחְתּוֹ וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאֶהְרֵן וְחֹר תַּמְכוּ
 בְּיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה
 עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ: וַיַּחְלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עַמְלֵק
 וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־הָרֶב: פ ^{ספאל} וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׂים בְּאוּזֵי
 יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחָה אֲמָחָה אֶת־זִכְרֵ עַמְלֵק מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם: וַיְבִן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה
 נָסִי: וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כַּסְיָהּ מִלְחָמָה לַיהוָה
 בְּעַמְלֵק מִדֶּרֶךְ הַר:

ואומר החזן קדיש לעילא. ואח"כ אומרים אשרי יוצאי. וקורין הנגילה ותכרך
 לפניה גלי שהיינו. ואחר הנגילה אומרים הרג אח ריבנו כמו צענתיא ואומרים
 ונה לגיון והחזן אומר קדיש תפקבל ואומרים יהללו. וחוזרין ספר תורה
 לנקוננו. ואומרים להנחה ענ אינח השחר. וקדיש יהא שלמא רנא. וקוה אל הי
 וחנא דבי אליהו וקדיש דרננן. ונכנו. ועלינו לשנא:

חייב אדם לעשות סעודה פורים בשנחה רנה ולדעת ולהבין הנס הגדול שעשה
 הקציה עמנו. מה שאין הפה יכולה לספר ולהודות לו ית"ש והסעודה יהיה דוקא
 ביום ולא בלילה. ואם עשאה בלילה לא ילא ידי מונחו. ונה ישנה בנסד ויין
 ויזהר הרנה לחא לזקה לעניים כפי כמו ולקבלה בנסד פנים יפות. ויודה לאל

I reče Mojsije Jeošui: "Izaberi nam ljude i idi da ratuješ protiv Amaleka, a ja ću sutra stati na vrh brda sa Božijim štapom u ruci." I učini Jeošua kako mu je Mojsije rekao i zarati sa Amalekom, a Mojsije, Aron i Hur uspeše se na vrh brda.

(Levi) I dokle bi Mojsije držao uspravno ruku svoju nadvladavali bi Izraelci, a kada bi spustio ruku svoju nadvladavao je Amalek. Ali ruke Mojsijeve otežase i uzeše kamen i podmetnuše ga ispod Mojsija i on sede na njega, a Aron i Hur držaše mu ruke, jedan s jedne strane, drugi sa druge, i ne klonuše mu ruke sve do zalaska Sunca. I razbi Jeošua Amaleka i narod njegov ostrim mačem.

(Jisrael) I reče Gospod Mojsiju: "Zapiši to za spomen u knjigu i kaži Jeošui neka pamti da ću sasvim istrebiti spomen Amalekov ispod nebesa." I podiže Mojsije žrtvenik i nazva ga: "Gospod, zastava moja." I reče: "Zato što se ruka podigla na presto Gospodnji, Gospod će ratovati protiv Amaleka od kolena do kolena."

Predmolitelj kaže *Kadiš leela*. Zatim kažemo *Aäre joševe*, čitamo *Megilu* uz kazivanje blagoslova pre čitanja *Megile*, ali bez blagoslova *Šeehejanu* i kazujemo blagoslov nakon čitanja *Megile* (*Arav et rivenu*) kao i za vreme večernje molitve. Zatim sledi *Uva leCijon*, predmolitelj kaže *Kadiš tithabal* i kažemo *Jealelu*. Vraćamo Svitak Tore na njegovo mesto i kažemo psalam 22, *Kadiš jee šelama raba*, *Kave el Adonaj*, *Tana deve Elijavu*, *Kadiš derabanan*, *Barehu* i *Alenu lešabeah*.

Svaki Jevrejin je dužan da priredi svečani obrok za Purim uz veselje i razumevanje velikog čuda koje je Sveti, neka je blagosloven, nama učinio. Obrok treba prirediti po danu, a ne po noći. Ukoliko je priređen po noći, verska dužnost nije ispunjena. Obrok takođe treba da sadrži meso i vino, a naročitu pažnju treba obratiti na to da se pruži *Cedaka* siromasima, svak prema svojim mogućnostima, i da se lepo prime i ugoste. Domaćin treba da zahvali Bogu,

ידיש שזכה להיות מן נוחני לדיקה ולא מן לוקחי לדיקה. ויחפץ לאל להיות כג
ימי חייו ען נוחני לדיקה ויארין ימיו לביטח:

צענחה מחפלים כשאר בימים אלא שהוכיפין על הנכסים בהודאה. וצמקום להלל
צנענות אומרים למלל על אילת השמר צמור וכו' :

יום סיו צאדר צמקמות שאינם מוקפים חומה אין אומרים על הנכסים ואין
קוראים המגילה ואין מוליחין סיה אם לא שהיה יום בני ואז קורין בפרשת
השנוע ואין נופלים על פניהם ואין אומרים החנה וצמקום חבלה לדוד אוננים
למלל על אילת השמר. זה הוא הסדר של מקום שאינו מוקף חומה. אבל הקונות
טהם מוקפים חומה מיעוט יהושע בן נון עיה קוראין המגילה בנכונות. ואומרים
על הנכסים ועוליחין סיה וקורין בפרשת נשלח וינא עהלק. ושני ימים אלו אסורים
בהפסד ובהעניות :

סדר הסעודה.

קודם שיאכל יסול אח ידיו וכריך שיספוך עליהם רביעית מים שהוא גילה וחלי וינכך :

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר
קדשנו במצותיו וצונו על גשילת ידים :**

ואחר שיכנס מנכך :

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. המוציא
לחם מן הארץ :**

אוכל ולא ידנר בין נדכה לאכילה. וכל הדברים הנאים ללפת אח הפח נחוך הכסודה
אין ענכין לא לפניהם ולא לאחריהם.

סדר ברכת המזון.

**אברכה אתי בקלעת. תמיד תהלתו בפי סוף
דבר הכל נשמע. את האלהים ירא ואת מצותיו שמור.
פי זה בליהאדם: תהלת יי ידבר פי. ויברך בליבשר שם
קדשו לעולם ועד: ואנהנו נברך יה מעתה ועד עולם
הללויה: וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי:**

neka je blagosloveno Ime Njegovo, što je među onima koji daju *Cedaka*, a ne među onima koji je primaju. I neka se pomoli Bogu da svih dana života svog bude među onima koji daju *Cedaka* kako bi mu se dani produžili.

Popodnevnu molitvu molimo kao i ostalih dana, s tim što dodajemo *Al anisim* u molitvi *Amida*. Umesto psalma 68 kažemo psalam 22.

Dana 15-og *adara* u mestima koja nisu bila opasana zidinama u vreme Jeošue bin Nuna ne kažemo *Al anisim* i ne čitamo *Svitak o Esteri*, ne iznosimo Toru osim ukoliko nije ponedeljak kada čitamo *Parašat ašavua* i ne molimo molitve-pokajnice, a umesto psalma 86 kažemo psalam 22. To je redosled molitava za mesta koja nisu opasana zidinama. Mesta koja su opasana zidinama od vremena Jeošue bin Nuna čitaju *Megilu* s blagoslovima, takođe kažu *Al anisim* i iznose *Sefer Tbru* i čitaju pomenuti odeljak iz *Parašat Bešalah*, a tokom ta dva dana zabranjeno je postiti i držati posmrtno besede prilikom sahrana.

SEDER ASEUDA – RED PRILIKOM OBEDOVANJA

Pre jela se peru ruke i tom prilikom se kaže blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na pranje ruku.

Kad se ruke obrišu kaže se blagoslov za hleb:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje hleb iz zemlje.

Pošto se izgovori blagoslov ne razgovara se nego se odmah jede hleb. Kada smo rekli blagoslov za hleb ne treba nad drugom hranom tokom tog obroka reći poseban blagoslov.

SEDER BIRKAT AMAZON – REDOSLED BLAGOSLOVA NAKON OBROKA KAD SMO JELI HLEB

Pre nego što se izgovori *Birkat amazon*, blagoslov nakon jela, potrebno je oprati ruke. To se zove *majim aharonim* i ne treba reći blagoslov. Kaže se: *majim aharonim hova!*

Pre *Birkat amazon* kažemo:

“Blagosloviću Gospoda u svako doba, svagda je hvala Njegova u ustima mojim. Na kraju kazivanja sušto svih stvari je da se čuje sve, Gospoda se boj i zapovesti Njegove drži, jer to je sav čovek. Hvalu Bogu govoriće usta moja, i svako telo blagosloviće Ime Njegovo doveka. A mi ćemo blagosloviti Gospoda od sada i doveka. *Aleluja!* I reče im: To je sto koji stoji pred Gospodom.”⁹⁷

⁹⁷Psalmi, 34:2, Propovednik, 12:13, Psalmi, 145:21, 115:18, Ezekijel, 41:22.

שלשה שאכלו כאחד חייבין לזנון. ומנהו עין הנונאמר לנכך על היין ונריך להריח הכוס מפניו ולשטפו מנפון ולמלאהו יין סי. והגדול שנהס יקח הכוס בשתי ידיו וכשתחיל לנכך נוסלו גימין ואומר:

בְּרִשׁוֹת אָבָא מוֹרִי. או מוֹרֵי וְרַבּוֹתַי. או בְּרִשׁוֹת פְּהֵן:
נְבָרְךָ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ:

והמסובין עוין: בְּרוּךְ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ (הַגְּדוֹל) חַיֵּינוּ:

ומזכ המנכד: בְּרוּךְ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ (הַגְּדוֹל) חַיֵּינוּ:

ואם הם עשרה אומר: **נְבָרְךָ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ:**

ועוין: **בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ וּבְטוֹבוֹ חַיֵּינוּ:**

ומזכ המנכך ואומר כרוך אלהינו וכו'.

ובסעודה של ניסוחין אומר:

נְבָרְךָ אֱלֹהֵינוּ שְׁהַשְׁמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ:

ועוין: **בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׁהַשְׁמַחָה בְּמַעֲוֵנוּ שְׂאֵכְלָנוּ מִשְׁלֹ**

וּבְטוֹבוֹ חַיֵּינוּ: ומזכ הענכך ואומר כרוך וכו'.

הכנסם לביח חניכו כשאומר נכרך שאכלנו משלו וכו' אומר הכנסם:

בְּרוּךְ וּמְבוֹרָךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

ואם הם י" אומר: **בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ וּמְבוֹרָךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:**

המנכך אומר: **בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ וּבְרוּךְ זְכוֹ לְעוֹלָמֵי עֶד:**

ניסיד כנון להחמיל כאן :

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.

הַזְּנִינוּ וְלֹא מִמַּעֲשֵׂינוּ. הַמְּפָרְנֵסֵנוּ וְלֹא

מִצְדָּקוֹתֵינוּ. הַמְּעַדִּיף טוֹבוֹ עֲלֵינוּ. הַזֵּן

SEDER ZIMUN

Ako su trojica ljudi, ili više njih jeli zajedno, obavezni su da kažu *zimun* – *poziv na zajedničko kazivanje Birkat amazon*. Jedan od njih predvodi u molitvi, a ostali odgovaraju. Ako se *Birkat amazon* kazuje nad peharom vina, predvodnik drži pehar podignut u desnoj ruci. (Uzima pehar sa obe ruke kada počinje blagoslov.)

PREDVODNIK: S dopuštenjem mog oca i učitelja, ili
S dopuštenjem mojih učitelja i rabina, ili
S dopuštenjem Koena, ili

AKO JE GOST: S dopuštenjem domaćina i s vašim dopuštenjem blagoslovimo (ako je prisutno 10 Jevreja dodajemo: Boga našega) od Čije darežljivosti smo jeli.

PRISUTNI: Blagosloven da je (ako je prisutno 10 Jevreja: Bog naš) od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj (neizmernoj) dobroti živimo.

PREDVODNIK: Blagosloven da je (ako je prisutno 10 Jevreja: Bog naš) od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj (neizmernoj) dobroti živimo.

Prilikom svadbenog obeda

PREDVODNIK: Blagoslovimo Boga našega u Čijem staništu je radost i od Čije darežljivosti smo jeli.

PRISUTNI: Blagosloven da je Bog naš u Čijem staništu je radost i od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo. (Predvodnik ovo ponavlja.)

Ako neko uđe u kuću u trenutku kada prisutni kazuju *Blagoslovimo Njega od Čije dobrote smo jeli*, on treba da kaže:

Blagosloveno da je i blagosiljano Ime Njegovo uvek i doveka.

Ako su deseterica treba da kažu: Blagosloven Bog naš i neka je blagosloveno Ime Njegovo uvek i doveka.

Predvodnik odgovara: Blagosloven da je On i blagosloveno da je Ime Njegovo i neka je blagosloven spomen Njegov doveka.

Pojedinac počinje odavde:**I blagoslov: *Birkat azan* – Blagoslov za prehranu**

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasiljene, Koji nas prehranjuje ne zbog našeg pregnuća (truda), Koji se stara o nama ne zbog naše pravednosti, Koji nam želi dobro, Koji hrani

אוֹתָנוּ וְאֵת הָעוֹלָם כָּלּוּ בְטוֹבוֹ. בְּחֵן
 בְּחֶסֶד בְּרִיּוֹחַ וּבְרַחֲמִים. נוֹתֵן לֶחֶם
 לְכָל-בָּשָׂר. כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ. וּבְטוֹבוֹ
 הַגָּדוֹל תָּמִיד. לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יִחְסַר
 לָנוּ מְזוֹן תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הוּא
 זֵן וּמְפָרֵג לְכָל. וְשִׁלְּחָנוּ עֲרוּךְ לְכָל.
 וְהִתְקִין מַחְיָה וּמְזוֹן לְכָל-בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר
 בָּרָא בְרַחֲמָיו וּבְרוֹב חֲסָדָיו. כָּאֲמֹר
 פּוֹתַח אֵת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רְצוֹן:
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַזֵּן אֶת הַכֹּל:
 נוֹרָה לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ
 לְאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה.
 בְּרִית וְתוֹרָה חַיִּים וּמְזוֹן. עַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים.
 (נִסִּים חֲסִידֵי אֱלֹהִים) וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָהּ

nas i ceo svet dobrotom Svojom, milošću, dobrotoljubljem, obiljem i ljubavlju samilosnom, Koji daje hleb svakom telu, jer je doveka milost Njegova. I u Njegovoj velikoj dobroti nije nam nikada ponestalo, niti će nam ikada ponestati hrane doveka, jer On je Bog Koji sve prehranjuje i uzdržava, i Njegov je sto pripravljen za svakoga, a On je obezbedio skrb i hranu za sva stvorenja Svoja koja je stvorio u Svojoj samilosnoj ljubavi i u obilju milosti Svoje, kao što je rečeno: "Otvaraš ruku Svoju i sitiš sve što živi po želji njihovoj."¹ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji prehranjuje sve što živi.

II blagoslov: *Birkat aarec* - Blagoslov za Zemlju Izraela

Odajemo Ti hvalu, Gospode Bože naš, što si u baštinu dao očevima našim zemlju milu, dobru i prostranu, Savez i Toru, život i hranu, što si nas izveo iz zemlje egipatske i otkupio nas iz doma robova, i na Savezu Tvom koji si utisnuo

---

¹Psalmi, 145:16.

בבשרנו. ועל תורתך שלמהתנו.
ועל חקי רצונך שהודעתנו. ועל חיים
ומזון שאתה זן ומפרנס אותנו:

בחנוכה ונפילים מותרים כגון כל הנסים.

על הנסים. ועל הפורקן. ועל הגבורות. ועל התשועות.
ועל הגפלאות. ועל הנחמות. שעשית לאבותינו. בימים
ההם בזמן הזה:

(לפנים) בימי מרדכי
ואסתר בשושן הבירה
כשעמד עליהם המן
הרשע. בקש להשמיד
להרוג ולאבד את
כל היהודים. מנער
ועד זקן. טף ונשים
ביום אחד. בשלשה
עשר לחדש שנים
עשר הוא חדש אדר
ושללם לבזו. ואתה
ברחמך הרבים הפרת
את עצתו. וקלקלת
את מחשבתו והשבות
לו גמולו בראשו.

(לחנוכה) בימי מתתיה בן יוחנן
כהן גדול חשמונאי ובניו.
כשעמדה מלכות יון הרשעה על
עמך ישראל. לשבחתם מתורתך
ולהעבירם מהקי רצונך. ואתה
ברחמך הרבים עמדת להם בעת
צרתם. רבת את ריבם. דנת את
דינם. נקמת את נקמתם. מסרת
גבורים ביד חלשים. ורבים ביד
מעטים. ורשעים ביד צדיקים.
וטמאים ביד טהורים. וזדים ביד
עוסקי תורתך. לך עשית שם
גדול וקרוש בעולמך. ולעמך
ישראל עשית תשועה גדולה
ופורקן כהיום הזה. ואחר כך באו
בניך לדביר ביתך. ופנו את

u meso naše, i na Tori Tvojjoj kojoj si nas podučio, i na zakonima Volje Tvoje koje si nam obznanio, i na životu i hrani kojom nas Ti hraniš i skrbiš.

Na *Hanuku* i *Purim* ovde se kaže: *Al Anisim*

Zahvaljujemo Ti na čudima, i na oslobodenjima, i na junačkim podvizima, i na spasenjima, i na znamenjima, i na utehama koje si pružio praocima našim u dane one u vreme ovo.

(**Na *Purim***) U dane Mordehaja i Estere u Šušanu prestonici, kada je na njih ustao zlikovac Aman tražio je da se unište, ubiju i zatru svi Jevreji, od mladog do starog, deca i žene u jedan dan, trinaestog dana dvanaestog meseca, što je mesec *adar*, i da se sramno oplene. Ali Ti, u Svom velikom milosrđu, osujetio si nameru njegovu i pokvario namisao njegovu i na njegovu glavu obratio si nam - um njegov -

(**Na *Hanuku***) U dane Matatje, sina Johananovog, prvosveštenika Hašmonejaca i sinova njegovih, kada je okrutno grčko kraljevstvo ustalo protiv naroda Tvog, Izraela, kako bi zaboravio Toru Tvoju i prisililo ga da odstupi od odredaba Volje Tvoje - Ti, u velikom milosrđu Svom, ustao si za njih u vreme jada njihovog, vodio si borbu njihovu, sudio si pravdu njihovu, osvetio si osvetu njihovu, predao si jake u ruke slabih, i mnoge u ruke nekolicine i zle u ruke pravednih, i nečiste u ruke čistih i dušmane u ruke onih koji su posvećeni Tori Tvojjoj. Sebi si učinio Ime veliko i Sveto u svetu Tvom, a narodu Tvom, Izraelu, učinio si veliko spasenje i izbavljenje kao što je ovaj dan. I nakon toga udoše sinovi Tvoji u Svetinju doma Tvoga, i isprazniše

<p>ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית עמהם נסים ונפלאות. ונודה לשמך הגדול סלה:</p>	<p>היכלך. וטהרו את מקדשך. והדליקו נרות בחצרות קדשך. וקבעו שמונה ימים אלו כהלל ובהודארה. ועשית עמהם נסים ונפלאות. ונודה לשמך הגדול סלה:</p>
--	--

על הכל יי אלהינו אנו מודים לך.
ומברכים את שמך. כאמור ואכלת
ושבעת וברכת את יי אלהיך על
הארץ הטובה אשר נתן לך: ברוך
אתה יי על הארץ ועל המזון:

רחם יי אלהינו עלינו ועל ישראל
עמך ועל ירושלים עירך. ועל הר ציון
משכן כבודך. ועל היכלך. ועל מעונך.
ועל הבית הגדול והקדוש
שנקרא שמך עליו: אבינו רענו זוגנו
פרנסנו כלכלנו הרויחנו הרוח לנו

i obesiše njega i sinove njegove o drvo. A Ti si učinio za njih čuda i znamenja (na kojima) odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

Svetinju Tvoju i očistiše Hram Tvoj i upališe svetiljke u predvorju Svetinje Tvoje i ustanoviše ovih osam dana Hanuke za hvalu i slavu. A Ti si za njih učinio čuda i čudesna i mi odajemo hvalu Imenu Tvom velikom. *Sela!*

I na svemu ovome, Gospode Bože naš, mi Ti odajemo hvalu i blagosiljamo Ime Tvoje kao što je rečeno: "I ješćeš i bićeš sit i blagoslovićeš Gospoda Boga svoga za dobru zemlju koju ti je dao."² Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za hranu.

III blagoslov: *Birkat Jerušalajim* – Blagoslov za Jerusalim

Smiluj se, Gospode Bože naš, nad nama i nad Izraelom, narodom Tvojim, i nad Jerusalimom, gradom Tvojim, i nad brdom Sion, staništem Veličanstva Tvoga, i nad Hramom Tvojim, i nad boravištem Tvojim, i nad Svetinjom Tvojom, i nad velikim i svetim Domom koji se naziva Imenom Tvojim. Oče naš, pazi nas, nahrani nas, opskrbi nas, podrži nas i održi, oslobodi nas

²Pon. zak., 8:10.

מִהָרָה מְכַלְכְּרוּתֵינוּ. וְאַל תַּעֲרִיכֵנוּ יי
 אֱלֹהֵינוּ לַיְדֵי מַתְנוֹת בִּישָׁר וְדָם. וְלֹא
 לַיְדֵי הַלְוָאֹתָם. (שְׂמַתְנָתָם מְעוֹטָה
 וְהִרְפָּתָם מְרַבָּה). אֵלֶּה לְיָדֶךָ הַמְלָאָה
 וְהִרְחָבָה. הַעֲשִׂירָה וְהַפְתוּחָה. שְׁלֹא
 יָבוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם
 הַבָּא. וּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ
 תַּחְזִירֵנָה לְמְקוֹמָהּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ.

בשנת לוחשים כלן ללח.

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ.
 וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשְּׁבֶת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
 הַזֶּה. כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ חוּא מִלְּפָנֶיךָ.
 נְשָׁבוֹת בּוֹ וְנִנּוּחַ בּוֹ כִּי בְּמִצְוֹת חֲקֵי רְצוֹנֶךָ.
 וְאַל תִּהְיֶה צָרָה וְיָגוֹן בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ. וְהִרְאֵנוּ
 בְּנַחֲמַת צִיּוֹן בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ. כִּי אַתָּה הוּא
 בְּעַל הַנְּחָמוֹת. וְגַם שְׂאֵכְלֵנוּ וְשִׁתֵּנוּ. חֲרַפְּנוּ
 בֵּיתְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ לֹא שָׁכַחְנוּ. אֵל
 תִּשְׁכַּחְנוּ לְנִצָּחַת. וְאַל תִּזְנַחְנוּ לְעַד. כִּי אֵל

brzo od svih nevolja naših. I ne dopusti da budemo ovisni, Gospode Bože naš, o milostinji ljudi, niti od njihovih pozajmica, (jer nerado daju i poniženje je veliko) već samo o Tvojjoj ruci, punoj i velikodušnoj, obilnoj i otvorenoj. Neka bude Volja Tvoja da se ne posramimo u ovome svetu i ne postidimo u svetu koji dolazi. Kraljevstvo doma Davidovog, pomazanika Tvog, povrati ubrzo i u dane naše.

Subotom dodajemo:

Okrepi nas i osnaži, Gospode Bože naš, zapovestima Tvojim i zapovešću o sedmom danu, ovom velikom i svetom Subotom, jer to je dan velik i svet pred Tobom. Mirovaćemo u njoj (Suboti) od svakog rada, odmaraćemo se u njoj prema zapovestima i zakonima Volje Tvoje. I neka ne bude žalosti i jada u ovaj dan mirovanja našeg, i neka oči naše ugledaju utehu Siona, ubrzo i u dane naše, jer si Ti Bog Koji pruža utehu. Iako smo jeli i pili ruševine Tvoga velikog i svetog Doma (Hrama) nismo zaboravili, ne zaboravi nas zaveka i ne napusti nas doveka, jer si Ti Bog,

מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אֲתָהּ. וְתִבְנֶה יְרוּשָׁלַם
עִירָךְ בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ:

גדלש סודש, ביום טוב ונסול סמועד לוערכס כלן יעלה וינא.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵנוּ. יַעֲלֶה וְיָבֵא. וְיַעַ
יֵרָאָה וְיִרְצֶה. יִשְׁמַע יַפְקֹד וְיִזְכֹּר. וְזִכְרוֹנֵנוּ
וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַם עִירָךְ. וְזִכְרוֹן
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבֹדְךָ. וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל. לְפָנֶיךָ. לְפִלְמֶנָה. לְטוֹבָה. לְחַן לְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים.

גדלש סודש ביום ראש החדש הזה:

גדלש סגנה ביום הזכרון הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה:
בפסח ביום חג המצות הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה: (*)
בסוכות ביום חג השבועות הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה:
בסוכות ביום חג הסוכות הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה:
בשמיני עצרת ביום שמיני חג עצרת הזה. ביום טוב מקרא
קדש הזה:

לְרַחֵם בּוֹ עָלֵינוּ וְלְהוֹשִׁיעֵנוּ: וְזָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בּוֹ לְטוֹבָה. וּפְקֻדָּה. וּפְקֻדָּה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ
לְחַיִּים טוֹבִים. בְּדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּם
וְחַנּוּן. וְחֶמֶל וְרַחֵם עָלֵינוּ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי
אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה:

(*) נסול סמועד של פסח ונסול סמועד של סוכות לוערכס ביום סקרא קדש הזה.

Kralj, velik i Svet. Iznova izgradi Jerusolim, grad Tvoj, ubrzo i u dane naše.

Na *Roš Hodeš*, praznik i polupraznik kažemo:

Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nađe, čuje i bude uzvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše, i sećanje na Jerusolim, grad Tvoj, i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvog, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost,

Na <i>Roš Hodeš</i>	na ovaj dan mladog meseca,
Na <i>Roš Ašana</i>	na ovaj dan sećanja, dan praznika svetog sabora,
Na <i>Pesah</i>	na ovaj dan praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora, ³
Na <i>Šavuot</i>	na ovaj dan praznika sedmica, dan praznika svetog sabora,
Na <i>Sukot</i>	na ovaj dan praznika koliba, dan praznika svetog sabora,
Na <i>Šemini Aceret</i>	na ovaj dan osmi, praznika završetka, dan praznika svetog sabora,

kako bi se smilovao na nas i izbavio nas. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer u Tebe su uprte oči naše, jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

³Na polupraznik Pesaha i Sukota kažemo: na ovaj dan svetog sabora.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה בְרַחְמֵינוּ בְּנֵי
 יְרוּשָׁלַם, אָמֵן; (אמן זה ענינו בלחץ לחץ זכרנו).

(בתיכון ובתי כל-קהל בית ישראל תפנה עיר ציון
 בְּרָגָה וְחִכּוֹן עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם, וְאֶרְמוֹן עַל
 מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב בְּבִרְאשׁוֹנָה).

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. לְעַד
 הָאֵל אֲבִינוּ, מִלְכֵנוּ, אֲדִירֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, גּוֹאֲלֵנוּ,
 קְדוֹשֵׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל,
 הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל, שְׂבִיבֵי-יוֹם וְיוֹם
 הוּא מְטִיב לָנוּ, הוּא הַטִּיב לָנוּ, הוּא יִטִּיב
 לָנוּ, הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא גִמְלָנוּ הוּא יִגְמְלָנוּ
 לְעַד חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִיחַ וְהַצְלָה וְכָל-
 טוֹב: הַרְחֵם הוּא יִשְׁתַּבַּח עַל כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ:
 הַרְחֵם הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הַרְחֵם
 הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּנוֹ לְדוֹר הַדּוֹרִים: הַרְחֵם הוּא
 קָרֵן לְעַמּוֹ יִרְיָם: הַרְחֵם הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ
 לְנִצָּחַ נְצָחִים: הַרְחֵם הוּא יִפְרֹגֵנוּ בְּכְבוֹד
 וְלֹא בְּכֹזֵי, בְּהַתֵּר וְלֹא בְּאִיסוּר, בְּנִתּוֹת וְלֹא
 בְּצַעַר, בְּרִיחַ וְלֹא בְּצַמְצוּם: הַרְחֵם הוּא
 יִשְׁלַח בְּרָכָה רוּחָה וְהַצְלָחָה בְּכָל-מַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ: הַרְחֵם הוּא יַצְלִיחַ אֶת הַדְּבָרֵנוּ:

Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji u milosti Svojoj podiže zdanje jerusalimsko. (Tiho:) *Amen*.

(Za života našeg i za života celokupne zajednice Doma Izraelovog neka se uz pesmu izgradi grad sionski. I ustanovi službu Svetinje u Jerusalimu i dvor će stajati na starom mestu.)

IV blagoslov: *Atov veametiv* – Za Božiju Dobrotu

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Bože večni, Oče naš, Kralju naš, Vladaru naš, Stvoritelju naš, Izbavitelju naš, Sveti naš, Sveti Jakova, Pastiru naš, Pastiru Izraela, Kralju Koji je dobar i dobro čini svakome, jer On nas svakog dana dariva dobrotom, On nas je darivao dobrotom, On će nas darivati dobrotom, On nas nagrađuje, On nas je nagrađivao, On će nas nagrađivati doveka milošću, dobrotoljubljem i samilošću, obiljem, spasenjem i svakim dobrom. (Prisutni:) *Amen*.

Premilostivi – neka je hvaljen na Svom uzvišenom prestolu. Premilostivi – neka je hvaljen na nebesima i na zemlji. Premilostivi – neka je hvaljen među nama s pokolenja na pokolenje. Premilostivi – neka uzdigne rog (tj. moć) za narod Svoj. (On će podići snagu narodu Svom.) Premilostivi – On će biti uzvišen među nama zanavek. Premilostivi – On će se brinuti o nama s dostojanstvom, a ne s pogrdom, na način koji je dopušten, a ne s prestupom, s utehom, a ne sa tegobom, s obiljem, a ne sa oskudicom. Premilostivi – On će poslati blagoslov, napredak i uspeh za sva dela ruku naših. Premilostivi – On će doneti blagostanje na svim putevima našim.

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל גְּלוֹת מֵהֲרָה מֵעַל
 צְוֹאֲרֵינוּ; הַרְחֵמֵן הוּא יוֹלִיכֵנו קוֹמְמֵיּוֹת
 לְאַרְצֵנוּ; הַרְחֵמֵן הוּא יִרְפָּאנוּ רַפּוּאָה שְׁלָמָה.
 רַפּוּאֵת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאֵת הַנּוֹף; הַרְחֵמֵן הוּא
 יִפְתַּח לָנוּ אֵת יְדוֹ הַרְחֵבָה; הַרְחֵמֵן הוּא
 יְבָרֵךְ כָּל-אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל.
 כָּמוֹ שְׁנַת־בְּרָכוֹ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 בְּכֹל מַכְּלָ כָּל. כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתֵנוּ יַחַד בְּרָכָה
 שְׁלָמָה. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן; הַרְחֵמֵן
 הוּא יַפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סִכַּת שְׁלוֹמוֹ; הַרְחֵמֵן הוּא
 יַשֵּׁעַ תּוֹרָתוֹ וְאֶהְבֵּתוֹ בְּלִבֵּנוּ. וְתִהְיֶה יְרֵאתוֹ
 עַל פְּנֵינוּ לְבִלְתִּי נִחְטָא:

הַרְחֵמֵן הוּא יְנַחֵלֵנו עוֹלָם שְׁבָלוֹ שֶׁבֶת:

נכח

הַרְחֵמֵן הוּא יְנַחֵלֵנו לְיוֹם שְׁבָלוֹ טוֹב:

ציוס טו

הַרְחֵמֵן הוּא יְנַחֵלֵנו עוֹלָם שְׁבָלוֹ שֶׁבֶת. עוֹלָם

נכח וציוס טו

שְׁבָלוֹ טוֹב. עוֹלָם שְׁבָלוֹ אֲרוּךְ. מְנוּחָה לְהֵי
 הָעוֹלָמִים:

הַרְחֵמֵן הוּא יַחְדָּשׁ עָלֵינוּ הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה

ברכט טו

וּלְבְּרָכָה:

הַרְחֵמֵן הוּא יִזְכֵּנוּ לִישׁוּב בְּסֶכֶה שֶׁל לְוִיָּתָן:

נכח

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁפִיעַ עָלֵינוּ שְׁפַע קְדֻשָּׁה וּמְהֲרָה

מִשְׁבַּעַה אֲשֶׁפִּיזוֹן עֲלָאִין קְדִישִׁין. וּזְכוּתָם תְּהֵא

Premilostivi – On će uskoro skinuti jaram izgnanstva sa vratova naših. Premilostivi – On će nas ubrzo dovesti upravne u zemlju našu. Premilostivi – On će nas isceliti potpunim izlječenjem, izlječenjem duše i izlječenjem tela. Premilostivi – On će nam pružiti Svoju darežljivu ruku. Premilostivi – On će blagosloviti svakoga od nas Imenom Svojim velikim, kao što su bili blagosloveni praoci naši, Avram, Isak i Jakov, u svemu i od svega sve. Tako će nas sve zajedno blagosloviti s blagoslovom potpunim. Neka bude Volja Njegova, i kažimo: *Amen*. Premilostivi – On će rasprostrti nad nama zastor mira Svog. Premilostivi – On će usaditi u naša srca Tbru Svoju i ljubav prema Njemu i strah Božiji biće pred nama kako ne bismo grešili.

Subotom: Premilostivi – On će nam dati u nasledstvo svet koji je sav Subota i odahnuće u večnom životu.

Praznikom: Premilostivi – On će nam dati u nasledstvo dan koji je sav dobro.

Subotom i praznikom: Premilostivi – On će nam dati u nasledstvo svet koji je sav Subota, svet koji je sav dobro, svet koji je pripremljen, i odahnuće u večnom životu.

Roš Hodeš: Premilostivi – On će obnoviti za nas ovaj mesec na dobro i na blagoslov.

Sukot: Premilostivi – On će nam dati u zaslugu da sedimo u kolibi (napravljenoj) od Levijatanove kože. Premilostivi – On će nas oblitati svetošću i čistotom od sedam uzvišenih i svetih gostiju da bi nam njihove zasluge

מִן וְצָנָה עָלֵינוּ: הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְקִים לָנוּ אֶת
סִבַּת הַיָּד הַנוֹסֶפֶת:

נִרְכַּת אֹרַח וּבָנִים:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת הַשְּׁלֵחָן הַזֶּה שְׂאֵבְלָנוּ עָלָיו. וַיִּסְפַּד
בּוּ כָל־מַעֲרֵנֵי עוֹלָם. וַיְהִי כַשְּׁלַחְנוּ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ.
כָּל־רָעַב מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל. וְכָל־צָמָא מִמֶּנּוּ יִשְׁתֶּה: הַרְחֵקֵנוּ הוּא
יְבָרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה. וְאֵת (אָמִי מוֹרֵתִי)
בְּעֵלֶת הַבַּיִת הַזֹּאת. וּבְעַל הַסְּעֵדָה הַזֹּאת. הוּא וּבָנָיו
וְאִשְׁתּוֹ. וְכָל־אֲשֶׁר לוֹ. בְּבָנִים שְׂלָא יְמוֹתָיו. וּבְנָכְסִים שְׂלָא
יִתָּמוּ. לֹא יְבוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא יִכְרֹם לְעוֹלָם הַבָּא.
וַיְהִי נִכְסוֹ מְצַלְחִים וְקָרוֹבִים לְעִיר. וְלֹא יִשְׁלוּט שְׂטָן
בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו. וְאֵל יוֹדֵיכֶם לְפָנָיו שׁוֹם דְּבַר חֲטָא וְהַרְהוֹר
עוֹן מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

כַּסְעוֹת הַטְּלָה אֹמְרִים:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה אָבִי הַבֵּן. הוּא
וְאִשְׁתּוֹ הַיּוֹלֶדֶת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם: הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ
אֶת הַיָּלֵד הַנוֹלָד. וּבִשְׂמֵ שׁוֹבְהוֹ הַקָּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמִילָה. כִּד יִזְכּוּ לִיבְנֵם לְתוֹרָה לְחֻפָּה לְמִצְוֹת וּלְמַעֲשִׂים
טוֹבִים. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן: הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת
מַעֲלַת הַסְּנֵיכָה וְהַטְּוֵהֵל וְשָׂאֵר הַמִּשְׁתַּדְּלִים בְּמִצְוֹת. הֵם
וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם:

כַּסְעוֹת הַחֵחַן אֹמְרִים:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת הַחֵחַן וְהַפְּלָה בְּבָנִים וְכָרִים

bile štit i zaštita. Premilostivi – On će nam podići pali dom Davidov.

Blagoslov koji kazuju gost ili sinovi:

Premilostivi – On će blagosloviti ovaj sto sa kojega smo jeli i opremiće ga najukusnijim jelima na svetu, i neka bude poput stola praoca našega Avråma sa kojega su svi gladni jeli i svi žedni pili. Premilostivi – On će blagosloviti (oca mog, učitelja mog) domaćina ovog doma (majku moju, učiteljicu moju) i domaćicu ovog doma i domaćina ovog obroka, njega, njegove sinove, njegovu ženu, i sve što je njegovo sa decom da poživi i sa imanjem da se umnoži. Neka se ne posrami u ovom svetu, niti postidi u Svetu koji dolazi. Neka dobra njegova budu uspešna i blizu grada. Neka iskušenje ne zavlada nad delima ruku njegovih i neka ga ne snađe bilo kakav prestup ni grešna pomisao od sada pa doveka.

Prilikom obroka nakon *Berit mila*:

Premilostivi – On će blagosloviti domaćina ove kuće, oca deteta, njega i njegovu ženu, majku, od sada pa doveka. Premilostivi – On će blagosloviti novorođenče. I kao što mu je Sveti, neka je blagosloven, dao u zaslugu da bude obrezan tako neka mu da u zaslugu da spozna učenje Tore, da dođe pod venčani baldahin, da ispunjava zapovesti i čini dobra dela. Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen*. Premilostivi – On će blagosloviti časnog kuma i *moela*, i ostale koji su uzeli učešća u izvršavanju ove zapovesti – njih i sve što je njihovo.

Prilikom obroka nakon venčanja:

Premilostivi – On će blagosloviti mladoženju i mladu sa sinovima

לעבודתו יתברך: הרחמן הוא יברך את כל-המסבין
 בשלחן הזה ויתן לנו הקדוש ברוך הוא משאלות
 לבנו לטובה:

הרחמן הוא יחיינו ויופנו ויקרבנו לימות
 המשיח ולבנין בית המקדש. ולחיי העולם
 הבא: מגדיל (גדמג וניס עוב ונלמט מולט מוערים מגדיל)
 ישועות מלכו. ועשה חסד למשיחו. לדוד
 ולזרעו עד עולם: כפירים רשו ורעבו ודרשו
 " לא יחסרו כל-טוב: גער הייתי גם זקנתי
 ולא ראיתי צדיק געזב וזרעו מבקש לחם:
 כל-היום חונן ומלוח. וזרעו לברכה: מה
 שאכלנו יהיה לשבעה. ומה ששתינו יהיה
 לרפואה. ומה שהותרנו יהיה לברכה.
 כדכתיב. ויתן לפניהם. ויאכלו ויותירו
 כדבר " : פרוכים אתם לוי. עשה שמים
 וארץ: ברוך הנבר אשר יבטח בוי. והיה "
 מבטחו: " עו לעמו יתן. " יברך את עמו
 בשלום:

סברי סרגן:

ברוך אתה " אל-הינו מלך העולם בורא פרי הנפץ:

koji će Mu služiti, neka je blagosloven. Premilostivi – neka On blagoslovi sve koji sede za ovim stolom i neka nam Sveti, da je blagosloven, ispuni na dobro želje srca naših.

Premilostivi – On će nas poživeti, dati nam u zaslugu i približiti nas danima Mesije i obnavljanju Hrama i životu u Svetu koji dolazi.

Koji slavno izbavlja cara svoga (Subotom, praznikom i na *Roš Hodeš* kažemo: Koji je utvrda za izbavljenje cara svoga) i čini milost pomazaniku Svom Davidu i semenu njegovu doveka.⁴ Lavovi su ubogi i gladni, a koji traže Gospoda ne ponestane im nijednoga dobra.⁵ Mlad bijah i ostarih i ne vidih pravednika napuštena, niti potomstva njegova da pro-se hleba.⁶ Svakog dana je milostiv (poklanja) i daje u zjam i seme je njegovo blagoslov. Neke ovo što smo jeli bude na zadovoljstvo i neke ovo što smo pili bude na zdravlje, a neke ono što nam je preostalo bude na blagoslov, kao što je zapisano: "A on im postavi, te jedoše i preteče po reči Gospodnjoj."⁷ Blagosloveni da ste Gospodu, Sazdatelju neba i zemlje. Blago čoveku koji se uzda u Gospoda i kome je Gospod uzdanica. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.⁸

Ako se Birkat amazon govori nad peharom vina tada

Predvodnik izgovara: S vašim dopuštenjem gospodo.

Prisutni odgovaraju: *Lehajim!*

Predvodnik: Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara plod vinove loze.

⁴Stih iz Psalma 18:51 i II Samuelove 22:51 su identični, ali s jednim izuzetkom: stih iz Psalma počinje s rečju "Magdil", dok stih u II Knjizi Samuelovoj počinje s rečju "Migdol".

⁵Psalmi, 34:11.

⁶Isto, 37:25.

⁷II Kraljeva, 4:44.

⁸Psalmi, 115:15; Jeremija, 17:7; Psalmi, 29:11.

בְּרֵכּוֹת הַנֶּהֱנִיךְ.

האוכל פת מחממת המינים עם ייבים נחלה ואלו הן: חטים, ושעורה, וכוסמין, ושזולה
 סובל, ושיפון. מנכך נחלה המציא לחם מן הארץ. ולנסוף מנכך ברכת
 המזון (דף 834).

האוכל חכסיל מחממת סמילים מנכך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא
 מֵיְמֵי מְזוֹנוֹת:

על יין מנכך מחילה:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא
 פְּרֵי הַגֶּפֶן:

על חמטס פירות המשובחים נאריך ישלאל, טחם טכבים, מלכים, רעוכים, זיתים
 וחמרים, מנכך מחילה:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא
 פְּרֵי הָעֵץ:

ולנסוף מנכך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.

על חמטס מיני פירות:

עַל הָעֵץ וְעַל

פְּרֵי הָעֵץ.

על יין:

עַל הַגֶּפֶן וְעַל

פְּרֵי הַגֶּפֶן:

על מיני דגן:

עַל הַמִּחֶה וְעַל

הַבִּלְבֵּלָה.

וְעַל הַנּוֹבֵת הַשְּׂדֵה. וְעַל אֲרֶץ הַמִּדְּבָר טוֹבָה
 וְרַחֲבָה שְׂרִיצִית וְהַנְּחֻלָּתָ לְאֲבוֹתֵינוּ. לְאֲכֹל
 מִפְּרִיָהּ וּלְשִׁבּוֹעַ מִטּוֹבָהּ. רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ
 עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירְךָ.

BLAGOSLOVI ZA UŽIVANJE

MEEN ŠALOŠ - BLAGOSLOV SASTAVLJEN OD TRI BLAGOSLOVA

Beraha rišona – Blagoslov pre uzimanja hrane

Nad kuvanom hranom od pet vrsta žitarica (pšenica, ječam, pir, podvrsta pšenice, zob, tj. ovas i raž) i nad kolačima od ovih vrsta, ili od pirinča (izuzev hleba) kaže se pre jedenja:

Birkat mezonot – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara različite vrste hrane.

Nad vinom se kaže *Birkat ajajin* – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Nad plodovima drveta se kaže *Birkat peri aec* – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod drveta.

Beraha aharona – Blagoslov nakon uzimanja hrane: *Meen šaloš* - Blagoslov sastavljen od tri blagoslova. Onaj ko je jeo hranu veličine jedne masline, *kezajit*, 29 grama, spravljenju od žitarica (izuzev hleba), ili je popio četvrtinu čaše vina (86 grama) bez prekida, ili je jeo od plodova drveta po kojima je zemlja Izrael poznata (grožđe, smokve, nar, masline i datule), kaže blagoslov *Meen šaloš*.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene,

nad kolačima i hranom

napravljenom od pet vrsta žitarica: za hranu i za održavanje

nad vinom:

za vino i za plod vinove loze

nad grožđem, smokvama, narom

maslinama i datulama:

za drvo i za plodove drveta

i za rod njive, i za zemlju milu, dobru i prostranu koju si izabrao i dao u baštinu očevima našim da jedu od njenih plodova i da se nasite njenog dobra. Milostiv budi, Gospode Bože naš, prema nama i prema Izraelu, narodu Tvome, i prema Jerusalimu, gradu Tvome,

ועל הר ציון משפן כבודך. ובנה ירושלים
עיר הקודש במהרה בימינו. והעלנו לתוכה.
ושמחנו בבנינה.

נחמנו ביום השבת הזה.	נחמנו
וזכרנו לטובה ביום ראש החדש הזה:	נחמנו
וזכרנו לטובה ביום הזקרון הזה:	נחמנו
ושמחנו ביום חג המצות הזה:	נחמנו
ושמחנו ביום חג השבועות הזה:	נחמנו
ושמחנו ביום חג הסוכות הזה:	נחמנו
נשמנו עלמנו ושמחנו ביום שמיני חג העצרת הזה:	נחמנו

כי אתה טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ.

על מיני דגן:	על יין:	על מנחה מיני פירות:
ועל הפתחיה ועל הפלפלה.	ועל הגפן ועל פרי הגפן:	ועל העץ ועל פרי העץ.
ברוך אתה יי על הארץ.		

על מיני דגן:	על יין:	על מנחה מיני פירות:
ועל הפתחיה ועל הפלפלה:	ועל הגפן ועל פרי הגפן:	ועל העץ ועל פרי העץ:

הכולל דברים שאין גדוליסן מן הארץ כגון נסר נסמח חים ועוף ונביים ודגים
חלב מנחה ודבש והסוחס חים וסחר עסקין חוץ מן חייך מניך מנחה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. שהכל
נהיה בדברך:

i prema brdu Sion, staništu Veličanstva Tvoga. I sazidaj iznova Jerusalem, grad Svetinje, ubrzo i u dane naše, i uzdigni nas u njegovo središte i obraduj nas njegovom izgradnjom.

Na Šabat se dodaje: I uteši nas u ovaj dan subotnji

Na Roš Hodeš: I pomeni nas na dobro na ovaj dan mladog meseca

Na Roš Ašana: I pomeni nas na dobro na ovaj Dan sećanja

Na Pesah: I obraduj nas u ovaj dan praznika beskvasnih hlebova

Na Šavuot: I obraduj nas u ovaj dan praznika sedmica

Na Sukot: I obraduj nas u ovaj dan praznika koliba

Na Šemini Aceret: I obraduj nas u ovaj dan osmi praznika *Aceret*

jer si Ti dobar i dobro činiš svakom i mi Ti odajemo hvalu za zemlju

nad kolačima i hranom napravljenom od pet vrsta žitarica: i za hranu i za održavanje. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za hranu i za održavanje.

nad vinom: i za vino i za plod vinove loze. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za vino i za plod vinove loze.

nad groždem, smokvama, narom maslinama i datulama: i za drvo i za plod drveta. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za drvo i za plod drveta.

BLAGOSLOV BORE NEFAŠOT

Beraha rišona – Blagoslov pre uzimanja hrane

Nad onom hranom koja nije izrasla iz zemlje (takođe i nad pečurkama), npr. meso, sir, riba, mleko, puter, med, i nad vodom i svim drugim pićima (sem vina), kaže se *Birkat šeahol*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaskrseljene, po Cijoj reči je sve postalo.

ולנסוף מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. בורא
נפשות רבות וחסרונן. על כל-מה שבראת.
להחיות בהם נפש כל-חי: ברוך חי העולמים:

על פרי האדמה מנכך מחילה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. בורא
פרי האדמה:
ולנסוף מנכך בורא נפשות רבות וכו'.

על פרי העץ מנכך מחילה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא
פרי העץ:
ולנסוף מנכך בורא נפשות רבות וכו'.

השומע קול לעט מנכך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שפחו וגבורתו קלא
עולם:

הרואה הקטם לומר:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. זוכר הברית ונאמן
בבריתו וקיים במאמרו:

הרואה מלכי אומות העולם מנכך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שגנתן מבורו לבשר ודם:

הרואה מלכי ישראל מנכך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שחלק מבורו ליראיו:

הרואה סכני ישראל מנכך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שחלק מתקמתו ליראיו:

הרואה סכני אומות העולם מנכך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שגנתן מתקמתו לבשר ודם:

Beraha aharona - BORE NEFAŠOT - Blagoslov nakon uzimanja hrane

Nakon što smo jeli hranu i pili tečnosti nad kojima ne kažemo *Birkat amazon* (blagoslov nakon obroka uz koji smo jeli hleb) i *Beraha aharona Meen kalot*, kažemo *Beraha aharona Bore nefasot*.

Blagosloven da si ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvaraš različite vrste života i njihove potrebe, na svemu što si stvorio kako bi prehranio sve što živi. Blagosloven da je Večni.

Nad plodovima zemlje kaže se blagoslov *Birkat peri aadama*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plodove zemlje. I potom se kaže blagoslov *Bore nefasot*.

Nad svim drugim plodovima drveta osim napred pomenutih kaže se *Birkat oec*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod drveta. I potom se kaže blagoslov *Bore nefasot*.

Kada čujemo grmljavinu kažemo sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Čija snaga i moć ispunjavaju svet.

Kada vidimo dugu kažemo *Birkat akešet*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji se opominje Saveza i veran je Savezu Svom i drži reč Svoju.⁹

Prilikom viđenja kraljeva drugih naroda kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je dao od Svoje časti i slave mesu i krvi.

Prilikom viđenja kralja Izraela kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je udelio od Svoje časti i slave onima koji Ga se boje.

Prilikom viđenja veoma mudrog čoveka koji je Jevrejin kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je udelio od mudrosti Svoje onima koji Ga se boje.

Prilikom viđenja veoma mudrog čoveka koji nije Jevrejin kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je dao od mudrosti Svoje mesu i krvi.¹⁰

⁹ Savez koji je Gospod učinio sa Noahom da više neće biti potopa da zatre zemlju, Postanje, 9:8-17.

¹⁰ Kod Rambama (Mišne Tora, Ihot Berahot, 10:11) nema razlike između udelio - פָּתַח, i dao - נָתַן, nego samo stoji dao. Maran Josef Karo (Šulhan Aruh, Orah Hajim, 224:6) upotrebljava reč פָּתַח - udelio, a ne נָתַן - dao, kad je reč o mudracu Jevrejinu i kralju Izraela. *Halak* se odnosi na reč *helek*, što znači deo. "Jer je deo Gospodnji narod njegov" (Devarim - Pon. zak., 32:9). Avudraham objašnjava da je deo vezan za svoj izvor, tj. Jevrejin za svog Tvorca, što nije slučaj sa mudročcu koja je data kao poklon (igra reči; *matana* - poklon, *natan* - dati, koren reči *matana* je *natan*). Nakon što je mudrost data nekome kao poklon nema više nikakve veze između onoga koji ju je dobio i Tvorca koji mu ju je dao, dok se mudrost Izraela ne može u celosti shvatiti i stoga možemo govoriti samo o njenom delu.

הנראה ימים ונהרננו ומדרכות והרים ונצטות גדולים אנכרת נהם גדולת הנורא
וכן נהניב הסמה לתקופתה (אחת לכ"ח שנה) מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם עושה מעשה בראשית:

ועל הים הגדול מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשה את הים הגדול:

על שמועות טובות מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המוב והמטיב:

על שמועות רעות וכן סקורב על מחו מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם דין האמת:

הנונה בית חדש וקונה כלים חדשים וכן על פרי חדש מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהתנינו וקנינו והגיענו

לזמן הזה:

ועל מלכות חדש אומר חמלה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם מלביש צרומים:

כשנא לקבוע מזוזה יקבענה במקומה ומנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו

וציונו לקבוע מזוזה:

סדומה חילטת כשמויליין פרחים צימי ניסן מנכך כדכה ז:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שלא הפך בעולמו
כלום. וקרא בו בריות טובות ואילנות טובות להנות

בהם בני אדם:

הנראה מקום שנעשו בו נסים לאבותינו מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו

במקום הזה:

אם היה מקום שנעשה לו נעלמו כס מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשה לי גם במקום הזה:

Kada ugledamo velika brda i planine, reke, more i pustinje, čime spoznajemo Božiju veličinu, kao i kada se Sunce nađe u istom položaju kao u vreme četvrtog dana stvaranja (*Birkat ahama*, jednom u 28 godina) kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji čini Delo stvaranja.

Prilikom viđenja okeana kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je sazdao okean.

Kada čujemo dobre vesti kažemo *Birkat atov veamativ*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je dobar i čini dobro.

Kada čujemo loše vesti i prilikom cepanja košulje u znak žalosti za preminulim kažemo *Birkat Dajan aemet*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Sudijo istine.

Kad sazidamo novu kuću, kupimo novo posuđe i prvi put jedemo sezonsko voće (ali tek nakon odgovarajućeg blagoslova, npr. *Birkat aec*) kažemo *Birkat šeehejanu*:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživio i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Pre nego što obučemo novo odelo kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji odeva nage.

Prilikom pričvrščivanja *Mezuze* na dovratak kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da pričvrstimo *Mezuzu*.

Birkat aitanot – Ovaj blagoslov se izgovara jednom godišnje u mesecu *nisanu* prilikom viđenja rascvetalog drveća čije grane daju plod.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je učinio da u Njegovom svetu ništa ne nedostaje i stvorio je divna stvorenja i divna drveća kako bi ljudi u njima uživali.

Prilikom viđenja mesta na kojem se desilo čudo jevrejskom narodu, npr. Crveno more ili reka Jordan (videti Jošua bin Nun, 3:14-17), kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je učinio čuda ocima našim na ovom mestu.

Na mestu na kojem se desilo čudo pojedincu, dotični treba da kaže:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji mi je učinio čudo na ovom mestu.

וכן יולאי יריכו מנכרין. וכן תלמיד על רבו :

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעשה גם לאבי
(טו לרבי) במקום הזה :**

הכואה את הכושי ואם הגנב והספיח וכל שמאליהם משונה מנכך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם משנה הבריות :

העושה מעקה לו כל עין שמירה להניל ממכנה מנכך :

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו לעשות מעקה :**

הכואה הכרפס מחליו אומר :

ברוך בחמנא דיהבך לן ולא יהבך לעפרא :

ברכת הטבילה של כלים.

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על טבילת כלים :
ואם הוא כלי אחד אומר על טבילת כלי :**

הכואה ירושלים עיר הקודש והר ליון אזה למושב לו. חייב שחי קדימות אחת על
ירושלים משיראם אזהה מרחוק ואחת על המקדש. ואומר בראשון נפש זו הנכרה :

**ברוך אתה יי צור כל העולמים. צדיק בקל הדורות.
האל הנאמן. האומר ועשה. מדבר ומקום. שקל-הבריו
אמת נצדק : ונאמן אתה הוא אלהינו ונאמנים הבריו
ודבר אהר מדבריו אהור לא ישוב ריקם. כי אל מלך
נאמן אתה. יי האל הנאמן בקל-הבריו : ציון מדבר היתה
וירושלים שממה :**

הכואה בחי כנסיות כישוכן אומר :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם מציב גבול אלמנה :

Takođe i njegov sin treba da kaže:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je učinio čudo ocu mom na ovom mestu.

Učenik treba da kaže za svog učitelja:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je učinio čudo učitelju mom na ovom mestu.

Kada ugledamo crnca, ili osobu koja ima čudan izraz lica, ili osobu sa neobičnim udovima (u ovu kategoriju takođe spadaju patuljak, džin i bilo ko sa velikom fizičkom nagrđenošću), potuljenog (popreko savijenog), albina, osobu sa veoma crvenom kožom, ili ogromnim stomakom kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji čini različita stvorenja.¹¹

Prilikom podizanja ograde ili bilo kakve zaštitne pregrade kako bismo se zaštitili od opasnosti (npr. da ne bi neko pao s krova ili terase, ili upao u otvoren šaht, videti Pon. zak., 22:8) kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da podignemo ogradu.

Kad ugledamo čoveka koji se sam od sebe izleoćio kažemo:

Blagosloven da je Premilostivi koji nam te je vratio i nije te prepustio prahu.

Stakleno ili metalno posuđe koje se koristi za hranu ili tečnosti, a koje nije napravio Jevrejim treba pre upotrebe porinuti u Miše. Pre porinuća se kaže blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da porinemo posuđe. (Ako je samo jedna posuda kažemo: Blagosloven... da porinemo posudu.)

Prilikom viđenja Jerusalima, grada Svetinje, i brda Sjon u njemu, obaveza je razderati haljine, jednom za Jerusolim za onoga koji ga vidi iz daljine i jednom za razrušeni Hram, i u dubokoj žalosti treba izgovoriti:

Blagosloven da si Ti, Gospode, Steno svih svetova, Pravedniče u svim pokolenjima, Bože koji si odan, Koji kazuje i Koji čini, Koji govori i Koji ispunjava, Čije su sve reči istina i pravda. Istinit si Ti, Bog naš, i istinite su reči Tvoje, nijedna reč od Tvojih reči neće se vratiti prazna jer si Ti Bog, Kralj istinit, Gospod Bog Čije su sve reči istinite. Sion posta pustinja, a Jerusolim pustoš.

Kada vidimo sinagoge u jevrejskim naseljima kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji utvrđuje među udovici.¹²

¹¹ Za objašnjenje videti Dodatak XV, str. 997.

¹² Ovo je preuzeto iz Miše – Priče Solomonove, 15:25. Rabin David Avudraham tumači da se Jevreji u vreme izgnanstva pored sa udovicom jer naš bračni ugovor sa Tvorcem nije javno obnuzanjen. Rabenu Jichak Alfasi (Berahot, 58b) amatra da ovaj blagoslov treba reći samo onda kad vidimo sinagoge u jevrejskim naseljima. Njegovo mišljenje je danas važeće.

הכרזה נתי כנסיות בתורכנן אומר:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם דין האמת:

הכרזה נתי עיל נישוכן אומר: בית גאים יסה יי:

בתורכנן אומר: אל נקמות יי:

הכרזה תרקוליס או סאר עבודה אלילים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שנתן ארץ אפים
לעובדי רצונו:

הכרזה ונקום שנעקרה עבודה אלילים. אם הוא נאמן ישראל אומר:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שעקר עבודת
אלילים מארצנו:

ואם הוא נאמן לארץ אומר: ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
שעקר עבודת אלילים מהמקום הזה:

ואומר נשחיסו: בשם שעקרת אותה מהמקום הזה כן מעקור
אותה מכל המקומות. והשב לב עובדיהם לפניה:

קריאת שמע על המטה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
המפיל חבלי שנה על עיני. ותנומה
על עפעפי. ומאיר לאישון בת עין:
יהי רצון מלפניה יי אלהי ואלהי אבותי

Kada vidimo razrušene sinagoge kažemo:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Sudijo istine.

Prilikom viđenja idolopokloničkih naselja kaže se:

Gospod raskopava kuću oholima.¹³

Kada vidimo razrušena idolopoklonička naselja kažemo:

Bože osvete, Gospode.

Kada vidimo mesto gde se slave lažni bogovi treba reći:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je spor na gnev za one koji krše Volju Njegovu.

Kada vidimo mesto sa kojeg je iskorenjena služba lažnim bogovima i ako je ono u zemlji Izraela kaže se:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je iskorenio klanjanje idolima iz zemlje naše.

Ako je mesto izvan zemlje Izraela kaže se:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je iskorenio klanjanje idolima sa ovog mesta.

I nakon oba blagoslova dodaje se:

Kao što si iskorenio idolopoklonstvo sa ovog mesta, tako iskoreni idolopoklonstvo sa svih mesta. I obrati srca slugu Tvojih da Tebi služe.

ČITANJE ŠEMA JISRAEL U KREVETU PRED SPAVANJE

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji spušta okove sna na oči moje i dremež na očne kapke moje i Koji daje vid zenici oka. Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih,

---

¹³ Mišle, Priče Solomonove, 15:25.

עֲתֵשׁבִיבְנֵי לְיִשְׁרָאֵל וְתַעֲמִידְנִי לְחַיִּים
 וְלְיִשְׁרָאֵל. וְיִשְׁלֹמֵ בִי יֵצֵר הַטּוֹב. וְאַל
 יִשְׁלֹמֵ בִי יֵצֵר הָרָע. וְתַצִּילֵנִי מִשָּׁטָן
 וּמִפְּנֵעַ רָע. וְאַל יִבְהַלֹּנִי חֲלוּמוֹת רָעִים
 וְהִרְהוּרִים רָעִים. וְתִהְיֶה מִטְּתִי שְׁלָמָה
 לְפָנֶיךָ. וְהָאֵר עֵינַי פֶּן אֵישָׁן הַמּוֹת:
 בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּאִיר לְעוֹלָם כָּל
 בְּכֹבֶדוֹ:

רבונו של עולם. הריני מוחל וסולח לכל-
 מי שהכעיס והקניט אותי או שחטא בנגדני.
 בין בגופי. בין במקומו. בין בכבודי. בין
 בכל-אשר לי. בין באונס. בין ברצון. בין
 בשוגג. בין במזיד. בין בדבור. בין במעשה.
 בין בגלגול זה. בין בגלגול אחר. לכל-בר
 ישראל. ולא יענש שום אדם בסבתני. יהי
 רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי. שלא
 אחטא עוד. ומה שחטאתי לפניך מחוק
 ברחמיך הרבים. אבל לא על ידי יסורים

da legnem u miru i daj da ustanem za život dobar i u miru. Neka dobar nagon vlada u meni, a nikako zao nagon i izbavi me od zavodnika i od zlog udesa. Neka me ne uznemiravaju zli snovi i zle misli, i neka moja postelja bude bez greha pred Tobom. Obasjaj svetlošću oči moje kako ne bih utonuo u san smrtni. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji obasjava čitav svet Veličanstvom Svojim.

Gospodaru sveta! Evo opraštam svakom ko me je naljutio i rasrdio i ko je zgrešio prema meni, bilo prema mom telu, mojoj imovini, mojoj časti ili bilo čemu što meni pripada, bilo da je to učinio voljno ili nevoljno, svesno ili nesvesno, rečju ili delom, u ovom ili u nekom drugom životu, (opraštam) svakom pripadniku Doma Izraelovog i neka nijedan čovek ne bude kažnjen zbog mene. Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da više ne grešim, a ono što sam zgrešio pred Tobom izbriši u obilju ljubavi Tvoje samilosne, ali ne kroz stradanje

וְחַוְלָאִים רָעִים: וְהָיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי. וְהִגִּינוּ
 לְבִי לְפָנֶיךָ. יי צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 יְהוָה אֶחָד:

ללמט ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

וַאֲהַבְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ
 וּבְכָל-מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְּךָ
 הַיּוֹם עַל-לִבְבְּךָ: וּשְׁנַנְתָּם
 לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
 בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכֶבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם
 לְאוֹת עַל-יָדְךָ וְהָיוּ לְטִטְפֹת

i opake bolesti. Neka su ti ugodne reči usta mojih i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.

**ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ,
GOSPOD JE JEDAN JEDINI**

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

Ljubi Gospoda Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom. I neka ove reči koje ti Ja danas zapovedam budu na srcu tvom. I usađi ih sinovima svojim, i govori o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I veži ih sebi kao znak na ruku, i neka ti budu kao počeonik

בין עיניך : וכתבתם על- מזוזות ביתך ובשעריך :

ולא הסתכל ערנית ציור יגמור קריאת שמע כולה :

והיה אם-שמע תשמעו אל-מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את-יהוה אלהיכם ולעבדו בכל-לבבכם ובכל-נפשכם ונחתי מטר-ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת השמרו לכם פן-יפתה לבבכם וסרתם ועברתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אפ-יהוה בכם ועצר את-השמים ולא-יהיה מטר והארמה לא תתן את-יבולתה ואכרתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את-דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם וקשרתם אתם לאות על-ירכס והיו למוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את-בניכם לדבר פס בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך : למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יהוה לאבותיכם לתת להם פרי השמים על-הארץ :

ויאמר יהוה אל-משה לאמר : דבר אל-בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על-פנפי בגדיהם לדדתם ונתנו על-ציצת הדגנה פתיל תכלת : והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כל-מצות יהוה ועשיתם אתם ולא-חללתו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר-אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את-כל-מצותי והייתם

među očima. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih.

Ukoliko je večernja molitva rečena pre nego što se spustila noć tada treba do kraja reći molitvu Šema Jisrael:

I biće, uzaslušate li, uzaslušate, zapovesti Moje koje vam Ja zapovedam danas, da ljubite Gospoda Boga svoga, i da Mu služite svim srcem svojim i svom dušom svojom. Tada ću davati kišu zemlji vašoj na vreme, i ranu i poznu, i sabiraćeš žito svoje i vino svoje i ulje svoje. I daću polju tvome travu za stoku tvoju, i ješćeš i bićeš sit. Čuvajte se da vas srce vaše ne zavede i da se ne odvratite i služite drugim bogovima i da se ne prostirete pred njima. *Da se ne bi raspalio gnev Gospodnji na vas i zatvorio nebesa da ne bude kiše i zemlja da ne dâ roda svoga, te biste brzo nestali iz ove dobre zemlje koju vam Gospod daje.*¹⁴ Stavite ove reči Moje na srca svoja i na duše svoje, i vežite ih sebi kao znak na ruku, i neka vam budu kao počeonik među očima vašim. Poučite njima sinove svoje govoreći o njima kada sediš u kući svojoj, i kada putem hodiš, i kada ležeš i kada ustaješ. I napiši ih na dovratnicima kuće svoje i kapija svojih. Da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših na zemlji, za koju se zakleo Gospod očevima vašim da će im je dati, kao dani nebesa nad zemljom.

I reče Gospod Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraelovim i reci im neka naprave rese na krajevima od odeća svojih od kolena do kolena, i neka stave na resu modru nit. I imaćete rese zato da se gledajući je¹⁵ sećate svih zapovesti Gospodnjih i izvršavate ih, ne lutajući za srcem svojim i očima svojim za kojima bludite. Kako biste se sećali i izvršavali sve zapovesti Moje i bili

¹⁴ Običaj je da se ovaj stih čita tiše.

¹⁵ Modru nit.

קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם
מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם:

ויהי נועם אדני אלהינו עלינו. ומעשה ידיו
פוננה עלינו. ומעשה ידיו פוננהו:

(b) ישב בסתר עליון. בצל שדי ותלונן:
אמר לוי מחסי ומצודתי. אלהי אבטח בו:
כי הוא יצילך מפח יקוש. מדבר הוות:
באברתו יסך לך. ותחת כנפיו תחסה צנה
וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה. מחץ
יעוף יומם: מדבר באפל יהלך. מקטב ישוד
צהרים: יפול מצודך אלף. ורבבה מימינך.
אליך לא יגש: רק בעיניך תביט. ושלמת
רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

השכיבנו אבינו לשלום. והעמידנו מלכנו
לחיים טובים ולשלום. ופרוש עלינו סבת
שלומך. ותקננו מלכנו בעצה טובה מלפניך.
והושיענו מהרה למען שמך. והגן בעדנו.
והסר מעלינו מפת אויב. דבר. חרב. צרה.
רעה. רעב ויגון. ומשחית ומגפה. שבור
והסר שמן מלפנינו ומאחרינו. ובצל כנפך
תסתירנו. ושמור צאתנו ובואנו לחיים

sveti Bogu svome. Ja Sam Gospod Bog vaš Koji Sam vas izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Ja Sam Gospod Bog vaš.

Neka bude blagost Gospoda Boga našega nad nama i neka nam bude učvršćeno delo ruku naših! I neka nam On učvrsti delo ruku naših!

(Ps. 91:1-9) Koji nastava u zaklonu Svevišnjega boravi u seni Svemogućega. Govoriću Gospodu: "Utočište moje! Utvrdo moja! Bože moj u Koga se uzdam!" Jer te On spasava od zamke progonitelja, od kuge uništenja. Krilima Svojim će te pokriti i pod krila Njegova ćeš se skloniti. Istina je Njegova štit i oklop. Nećeš se bojati straha noćnoga, niti strele što danju leti, niti kuge što u tmuni kruži, niti kuge koja mrakom ide, ni pomora što u podne besni. Hiljadu će pored tebe pasti i deset hiljada s desne ti strane, ali tebi se neće približiti. Samo ćeš očima svojim gledati i videćeš platu opakih. Jer Ti si, Gospode, utočište moje!

Daj da legnemo u miru, o, Oče naš, i daj da ustanemo, o, Kralju naš, za život dobar i za mir, i razastri nad nama zaklon mira Svog. I usavrši nas, Kralju naš, dobrim savetom Tvojim, i izbavi nas brzo radi Imena Svog. Budi nam zaštita i ukloni od nas udarac neprijatelja, kugu, mač, bedu, zlo, glad, tugu, propast i pomor. Uništi i ukloni zavodnika¹⁶ ispred nas i iza nas! Zakrili nas u senku krila Tvojih i čuvaj izlazak naš i dolazak naš za život

---

¹⁶Satan.

וּלְשָׁלוֹם מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ
וּמְצִילֵנוּ אַתָּה מִכָּל־דְּבַר רָע וּמִפֶּחַד לְיָדָהּ:

אֲנִי יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. תֵּבֵא
לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ. וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתְּחַנְּתֵנוּ.
שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עַרְף לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צְדִיקִים אֲנַחְנוּ
וְלֹא חָטָאנוּ. אֲבָר חָטָאנוּ אֲנַחְנוּ בֵּיתֵנוּ
וְאֲבוֹתֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָרְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבְרָנוּ הוֹפִי וְלִשׁוֹן
הָרַע. הִעֵינֵנוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ. חָמְסְנוּ. מְפַלְנוּ
שָׁקֵר. יַעֲצָנוּ עֲצוֹת רְעוּת. פּוֹכְנוּ. לִצְנוּ.
מָרְדְנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְרְנוּ. עֵינֵנוּ. פֶּשַׁעְנוּ. צָרְרְנוּ.
קָשִׁינוּ עַרְף. רְשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֵינֵנוּ
וְתַעֲתָעְנוּ. וְסָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ. וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל־
הַבָּא עֲלֵינוּ. כִּי אִמְת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ
הִרְשַׁעְנוּ:

(הכ) שִׁיר לְמַעֲלֹת. אֲשָׂא עֵינֵי אֵל הַהָרִים.
מֵאֵין יִבּוֹא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם יי. עֲשֵׂה שָׁמַיִם
וְאָרֶץ: אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶיךָ. אֵל יָנוֹם שׁוֹמְרֶךָ:
הִנֵּה לֹא יָנוֹם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יי

i mir sada i doveka jer si Ti, o, Bože, Čuvar naš i Izbavitelj naš od svakog zla i straha noćnog.

Molimo Te, o, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, neka dođe do Tebe molitva naša i nemoj Se skrivati, od molitava pokajnica naših jer nismo toliko drski niti tvrdovrati da kažemo pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših: "Pravedni smo i nismo sagrešili" jer zaista smo zgrešili, mi kao i očevi naši i rodbina naša.

Skrivili smo, izdali smo, ukrali smo, govorili smo jezikom pretvornim i zlim, prestupe smo prouzrokovali, bezakonja smo prouzrokovali, razvratu smo se prepuštali, iznuđivali smo, lažno smo optuživali, loše savete smo davali, lagali smo, raskalašno smo se ponašali, bunili smo se, gnevili smo se, samovoljni smo bili, prestupili smo, bezakonje smo počinili, tlačili smo, tvrdo-glavi smo bili, bili smo zli, potkupljivali smo, sramna dela smo počinili, zastranili smo i druge smo naveli da zastrane. Udaljili smo se od zapovesti Tvojih i od dobrih odredaba Tvojih, ali nam to nije pomoglo. Ali Ti si pravedan u svemu što nas je snašlo jer si Ti istinu učinio, a mi smo zlo činili.

(Ps. 121) Pjesma uspinjanja (hodočasnička).
Podižem oči svoje ka gorama: odakle će mi pomoć doći? Pomoć je moja od Gospoda Koji učini nebesa i zemlju. Neka ne dâ nozi tvojoj da posrne, neka ne drema Čuvar tvoj. Gle, ne drema i ne spava Čuvar Izraelov!

שְׁמֵרָהּ. יי צַלֶּה עַל יַד יְמִינֶהּ: יוֹמָם הַשָּׁמֶשׁ
 לֹא יַכֶּהָ. וְיָרַח בַּלַּיְלָהּ: יי וְשִׁמְרָהּ מִכָּל רָע.
 יִשְׁמֹר אֶת נַפְשָׁהּ: יי וְשִׁמְרֵ-צִאתָהּ וּבֹאָהּ.
 מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְבָרְכֶהּ יי וְיִשְׁמְרָהּ: יֵאָר יי פָּנָיו אֵלֶיהָ וַיְחַקֶּהּ:
 וַיֵּשֶׂא יי פָּנָיו אֵלֶיהָ וַיִּשֶׂם לָהּ שְׁלוֹם ^{בֵּי}
 בְּטוֹב אֱלֹהִים וְאֶקְיִץ בְּרַחֲמִים:

לִישׁוּעָתָהּ קְוִיתִי יי: קְוִיתִי יי לִישׁוּעָתָהּ:
 יי לִישׁוּעָתָהּ קְוִיתִי:

אֲתָה סֹתֵר לִי מִצָּר תִּצְרְנִי רְנִי פִלְט
 תְּסוּבְּבֵנִי סִלָּה: בְּיַדְךָ אֶפְקֹד רוּחִי פְּדִיתָהּ
 אוֹתִי יי אֵל אֱמֶת:

: אָנָּה בָּכַח גְּדוּלַת יְמִינֶהּ תַּתִּיר צְרוּרָה
 : קִבֵּל רַגְת עַמֶּךָ שׁוֹגְבֵנו טַהֲרֵנו נוֹרָא
 : נָא גְבוּר הַדּוֹרְשֵׁי יְחוּדְךָ כִּבְבַת שְׁמֵרָם
 : כְּרַכְס טַהֲרָם רַחֲמֵי צַדִּיקְתָּהּ תָּמִיד נְגַמְלִים
 : חֲסִין קְדוֹשׁ בְּרוּב טוֹבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ
 : יְחִיד נִאֶה לְעַמֶּךָ פִּנְה זֹכְרֵי קִדְשִׁתְךָ
 : שׁוּעַתֵּנוּ קִבֵּל וְשָׁמַע צַעֲקוֹתֵנוּ יוֹדַע תַּעֲלָמוֹת:
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד:

Gospod je Čuvar tvoj, Gospod je senka tvoja na desnici, ruci tvojoj. Danju te ne bije Sunce, niti Mesec po noći. Gospod će te sačuvati od svakog zla, dušu će tvoju čuvati. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj odsad i doveka.

Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! (3x)

U dobru ću zaspati i u milosti ću se probuditi.

Spasenju Tvom se nadam, o, Gospode! Nadam se, o, Gospode, spasenju Tvom! O, Gospode, spasenju se Tvom nadam!

Ti si zaklon moj, Ti me čuvaš od dušmana, moje pesme izbavljenja okružuju me doveka. *Sela!* U Tvoju ruku predajem duh svoj, otkupi me, o, Gospode, Bože istine.¹⁷

Molimo Te, o, Gospode, snagom ruke Tvoje velike desnice oslobodi sužnje (Izraela iz progonstva njihovog). Primi molitvu naroda Tvog, osnaži nas, pročisti nas, o, Strašni, o, Jedini. Molimo Te, o, Svemoćni, o, Jedini, kao zenicu oka čuvaj one koji Tebe zazivaju. Blagoslovi ih, pročisti ih, neka ih Tvoja samilosna pravednost uvek prati. O, Moćni, o, Sveti, o, Jedini, u obilju dobrote Tvoje vodi narod Svoj. O, Jedini, o, Uzvišeni, obrati se narodu Tvom koji pronosi Svetost Tvoju. Vapaj naš primi i krik naš saslušaj, Ti Koji poznaješ sve što je skriveno i tajno.

U sebi: Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

¹⁷Teilim, Psalmi, 32:7; 31:6.

(b) לְמַנְצָה מוֹמֹר לְרוּד: כְּבֹא אֵלָיו נָתַן הַנְּכִיא כְּאֲשֶׁר
 כָּא אֵל בַּת שָׁבַע: חֲנִי אֱלֹהִים כַּחֲסֶדְךָ כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ מִחָה
 פְּשָׁעֵי: הָרַב כִּבְסֵנִי מֵעֹנֵי וּמַחֲטָאתִי טַהַרְנִי: כִּי פִשְׁעֵי
 אֲנִי אָדַע וְהַטָּאתִי נִגְדֵי תָמִיד: לֵךְ לְבִדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע
 בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדִבְרֶךָ תוֹכַח בְּשִׁפְטֶיךָ: הֵן
 בָּעֵן הִלְלָתִי וּבַחֲטָא יַחֲמֵנִי אִמִּי: הֵן אָמַת חִפְצָת כַּטְּחוֹת
 וּבִסְתֵם חֲכָמָה תוֹדִיעֵנִי: תַּחֲטָאֵנִי בְּאִזּוֹב וְאִמְהָר תִּכְבַּסֵּנִי
 וּמִשְׁלַג אֲלַבִּין: תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָנָה עֲצֻמוֹת
 דְּבִית: הַסֵּתֵר פְּנֵיךָ סַחֲטָאֵי וְכֹל-עֹנֹתַי מַחָה: לֵב טָהוֹר
 בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי
 מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קִדְשֶׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי: הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן
 יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: אֲלַמְּדָה פִּשְׁעִים דְּרַבִּיךָ
 וְחַטָּאִים אֵלֶיךָ יִשׁוּבוּ: הַצִּילֵנִי מִדְּמִים אֱלֹהִים אֲלֹהֵי
 תְּשׁוּעָתִי תִרְנַן לְשׁוֹנֵי צִדְקָתְךָ: אֲדַנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וְפִי
 יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ: כִּי לֹא תַחֲפוֹץ זִבַח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצָה:
 זִבַּחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה. לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא
 תִבְזֶה: הַשִּׁיבָה בְּרַצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן. תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם:
 אִז תַּחֲפֹץ זִבַּחֵי צִדְק עֹלָה וְכִלִּיל אִז יַעֲלוּ עַל מִזְבְּחֶךָ פָּרִים:

יחזק ססוק זס עד טייטן עמחך דגרי חורס:

תוֹרָה צְוָה לָנוּ מִשָּׁה. מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב:

(Ps. 51) Načelniku pevačkom. Hvalospev Davidov, kada mu je došao prorok Natan nakon što je ušao kod Bat-Ševe.¹⁸ Smiluj mi se, Bože, po milosti Svojoj i po obilju ljubavi Svoje samilosne izbriši bezakonje moje! Operi me dobro od prestupa mog i očisti me od greha mog! Jer ja znam bezakonja moja i greh moj je svagda preda mnogom. Tebi, Tebi Samome zgreših i na Tvoje oči zlo učinih, a Ti si pravedan u rečima Svojim i čist u sudu Svom. Gle, u prestupu se rodih¹⁹ i u grehu me začem majka moja. Gle, istinu ljubiš u najdubljoj unutrašnjosti,²⁰ u dubini srca učiš me mudrosti. Poškropi me izopom²¹ i očistiću se, operi me i biću belji od snega! Daj mi da slušam radost i veselje, da se obraduju kosti što si ih potro! Odvрати lice Tvoje od grehova mojih i sve prestupe moje izbriši! Srce čisto otvori mi, o, Bože, i duh postojan obnovi u meni! Ne odbaci me od lica Tvog i Duh Svetosti Tvoje nemoj uzeti od mene! Vrati mi radost spasenja Tvog i utvrdi me duhom dobročinstva! Naučiću bezakonike putevima Tvojim i grešnici će se k Tebi obratiti. Izbavi me od krvi (osvetničke), o, Bože, Bože spasenja mog, jezik će moj klicati pravdi Tvojoj! Gospode, otvori usne moje i usta će moja kazivati hvalu Tvoju! Jer da si hteo žrtvu, ja bih Ti je prineo, za žrtvu-paljenicu ne mariš. Žrtva Bogu je duh skrušen, srce skrušeno i ponizno Bog neće odbaciti. U milosti Tvojoj čini dobro Sionu, podigni zidine jerusalimske! Tada će ti biti mile žrtve pravde, tada će se prinositi junci na žrtvenik Tvoj.

Ponavljati ovaj stih dok se ne zaspri kako bi se zaspalo s rečima Tore na usnama:

Toru nam je zapovedio Mojsije, nasleđe zajednice Jakovljeve.

¹⁸Videti Šemuel, I knj., gl., 11.

¹⁹Spreman za greh.

²⁰Doslovno: bubrezi.

²¹Majorana syrica.

ספר תולדות אדם.

כולל כל הברכות והתפלות על שם קורותיו ותולדותיו הנקרים
לו מיום לידתו עד יום מותו:

סדר ברית מילה.

נוהגים לומר לזה פזמונים קודם המילה.

יהי שלום בחילינו. ושלוח בישאל.

בסימן טוב בן בא לנו. בנמיו יבא גואל:

תלד יהי רענן. בצל שדי יתלונן. ובתורה יתבונן. יאלף
דת לכל שואל: יי ומקורו יהי ברוך. זמן חייו יהי ארוך.
ושלחנו יהי ערוך. וזבחו עוד לא יתנאל: יי שמו יצא
בכל עבר. אשר נגדל יהי גבר. ליראי אל יהי חבר. יהי
בדורו כשמואל: יי עדי זקנה ועד שיבה. יהי דשן בכל
מובה. ושלום לו ורב אהבה. פי בן יאמר לו גם האל:
יי חי זכאי קדוש שמך. ביד ימיך יהי ססמך. בבקר
לתות בנועמך. בקרב עמו ישראל: יי

ירישה נחלה. לשם טוב ותהלה.

בברכת המילה. אמן עונים:

הגמול לשמונה. זכה לתבונה. ולעדות גאמנה.
ולברכת ולשטחת חתנים: יי¹⁰⁸ לשמונת הימים. בברית
אל התומים. בקנים גאמנים. חכמים ונבונים: יי¹⁰⁸ ענינו
ענין טוב. סימנו סימן טוב. הגיונו הגיון טוב. במושב
וקנים: יי¹⁰⁸ ושלום ושלוח. אהרית ותקנה. תורה ומצוה.
וברית ראשונים: יי¹⁰⁸

SEFER TOLEDOT ADAM

Blagoslovi i molitve za sve važnije prilike i događaje u čovekovom životu od dana rođenja do dana smrti.

BERIT MILA

Običaj je pevati *Pizmonim* pre obreda obrezivanja.
Videti Dodatak XVI, str. 998.

Neka mir zavlada unutar bedema naših i spokojstvo u Izraelu. U dobrom znamenju stiže nam sin, neka bi za dana njegovih stigao Spasitelj.

Neka bi dečak procvetao i u seni Svemogućeg boravio. Neka bi se Tori posvetio i zakonu podučio svakog ko zapita. Neka mir zavlada... Neka je blagosloven izvor njegov, neka je dugo vreme života njegovog, neka mu je sto vazda spreman i neka mu se žrtva nikad ne oskrnavi. Neka... Neka mu se ime raščuje po svim zemljama, kada odraste da junak bude. Neka bi drug bio s ljudima koji se Boga boje. Neka bi u naraštaju svom bio poput Šemu-ela. Neka... Do starosti i do sedih vlasi neka bude plodan u svakom dobru i neka ga prate mir i obilje ljubavi, jer to će mu i Bog reći. Neka... Večno je, Pravedno je, Sveto je Ime Tvoje! Neka u desnici Tvojoi bude posvećen da zorum rani u Svetinju i da gleda milinu Tvoju usred naroda svog Izraela. Neka...

Baština i nasledstvo za dobro ime i hvalu,
na blagoslov za obrezivanje odgovaramo *Amen*.

Ko se obrezuje osmog dana zaslužiće razum i svedočanstvo verno, blagoslov i radost mladoženje. Baština... U osam dana u Savezu Božijem zapečaćeni su verni sinovi, mudri i razumni. Baština... Njegov je znamen dobar, njegova je moć rasuđivanja dobra na saboru starešina. Baština... Mir i spokojstvo, budućnost i nada, Nauk i zapovest, i Savez sa praocima. Baština...

אל חי נורא על כד-נעלם. בחר ישראל לסגולה:

ברוך הוא מלך העולם. שצונו על המילה:

דרך פוכב האורחי. אתר עשר הורות שוחי. ולכל-בהן
חי רוחי. קבל שכר עדה כלה: ייזו ויהי אברם בא ער
זקנה. תשעה מקץ תשעים שנה. נראה אליו דר במעונה
שחי עולם די לערלה: ייזו יתהלך בו יהיה תמים. נפל
נבהל איתן ימים. השיב רוחו צור עולמים. כי חביבה
היא המילה: ייזו דרש זכר מצא אחרית. עבר על פשע
לשארית. האל פרת עמו הברית. בזמן עצם היום נפלא:
ייזו פרע אב אף כי לא צוה. מרוב חשקו חבוב מצוה.
ולכל-ביתו חותם שוה. גבעת ערלות סרחון עליה: ייזו
אדיר קבל לכליל אשים. ריח נוחח קרשים. לכן אכן
הושע רשים. וברזגו רהם עם המלה: ייזו רצה עליון קדש
עמו. בברית ליסוד כל-עולמו. כלם צדיקים אות בשמו.
נפשם כל תרד לשאולה: ייזו הורות עולם עוד לא נגרע.
פרות ערלה בין טוב ורע. דבר שוה גם למצורע. מל בין
חי חסד בו נגלה: ייזו ותיק זריו גם בפריעה. אם לא
פרע לא מל תעה. יוסף מסביר וגדול דעה. על קץ יה
יגלה לתהלה: ייזו הדר צדיק בא לשמיני. אם לא ירוק
או אדמוני. כי בן צוה צור לארזי. יבלע דם כחו בתהלה:
ייזו קרבו רעים באו אחים. למילה ששים ושמיחים. מי
שבתות הם נדחים. שם עונתה גם לא תכלא: ייזו
טהור צוה לאיש קנא. יבא פה כי כסאו הונה. ותכפין

Spevao David Pardo Akatan

Bog Živi Strašni Skriveni izabra Izrael za blago Svoje. Blagosloven da je On, Kralj vaseljene, Koji nas je obavezao zapovešću o obrezivanju.

Izašla je zvezda sjajna nakon jedanaest pokolenja beznađa i u tom svemu je život duha mog primio nagradu zbora svog. Blagosloven... A kad Avram ostari i bi mu devedeset i devet godina ukaza mu se On Koji obitava u visinama i Koji reče dosta svetu i dosta neobrezanju. Blagosloven... Koji hodi putem Njegovim biće neporočan, pade ničice Avram i duh njegov progovori Steni svetova da mu je obrezanje drago. Blagosloven... Zaiska sina i potomstvo nađe, pređe preko bezakonja ostatka i Bog učini Savez s njim u podne tog čudesnog dana. Blagosloven... Obreza se praotac na način koji mu ne beše zapoveđen¹ iz obilja ljubavi prema zapovesti i obreza sav dom svoj, na brdašću Orlot je paljenica za greh prineta.² Blagosloven... Moćni prihvati žrtvu-paljenicu, miris ugodni svetinje i izbavi uboge i u gnevu milostivo se sažali. Blagosloven... Poželi Svevišnji da posveti narod Svoj i kroz Savez obrezanja utemelji sav svet Svoj. Svi su pravednici znak u Imenu Njegovom, njihove duše neće sići u Šeol. Blagosloven... Naraštaji još nisu prošli kako bi se obrezao okrajak (*orla*) između dobra i zla, a i za gubu to vredi, obrezanjem će se milost Njegova otkriti. Blagosloven... Pobožni pri obrezivanju čine *peria* jer bez toga obrezanje nije valjano, objašnjava Josef, i tajna je velika kako će se Gospod na kraju dana otkriti u slavi. Blagosloven... Slava pravednika dolazi osmog dana, ako nije zelen ili crven, jer tako je zapovedio On Koji je Stena gospodaru mom, progutaće krv snage njegove na slavu.³ Blagosloven... Pridite, bližnji, i dodite, braćo, na obrezivanje srećni i veseli, rad' kojeg i propise o Šabat potiskujemo. Blagosloven... Prečisti zapovedi čoveku revnom da ovde dođe jer ga presto očekuje i da uništi

¹ Videti propis u vezi *peria*, Mišne Tora, Ilhot Mila 2:2.

² Videti Jošua bin Nun, 5:3.

³ Videti propis o *mecica*, Mišne Tora, Ilhot Mila, 2:2.

כִּלְ-אוֹיֵב שָׁנָא. בְּזִכּוֹת תִּשְׁבִּי לְרוּם עֲלֶה: כִּי־נִדְבוֹת
 פִּינוּ תִרְצֶה וְרָפָא. יֶלֶד זֶה מֵהֵם לְתִרְוָפָה. יִזְכֶּה אָבִיו
 לְרֵאוֹת הָפֶה. רַב בַּתוֹרָה וּמְאֹד נִעְלָה: כִּי־תִזְכֶּה יִזְכֶּה
 קוֹוֶה אֵלָיִךָ. בְּזִכּוֹת וּבְרִית מִלְּהַ דְלֵיךָ. וּבְגִי צִיּוֹן עִיר
 הַיְבֵלָּה. וְתִרְוָמֶם קָרַן בְּגֵאוּלָּה: כִּי־

בְּרוּכִים אַתֶּם קְהֵל אַמּוּנִי. וּבְרִיךְ הֵבֵא בְּשֵׁם יי:
 יֶלֶד הַיֶּלֶד יִהְיֶה בְּסִמָּן טוֹב. יִגְדֵל וַיִּהְיֶה כְּמוֹ גֵן רְטוֹב.
 יַעֲלֶה וַיִּצְלִיחַ יִפְצַל מְקַטוֹב. אָמֵן בֵּן יַעֲשֶׂה יי: כְּזוֹכִים חֵלֶק
 יִתֵּן לָנוּ בְּנִעִימִים. וּבִימֵי נִעְלָה לְשִׁלְשׁ רְגָלִים. גְּדוּלִים
 וּקְטָנִים לְבֵית יי. וּבְרִיךְ הֵבֵא בְּשֵׁם יי: כְּזוֹכִים זְכוֹר רַחֲמֵיךָ
 וְדַם הַבְּרִית. וּפְקוֹד אֶת צִאֲנֵךָ צִאֵן הַשְּׂאֲרִית. עַל יַד מְשִׁיחַ
 בֵּן הַדּוֹר. וְשִׁלַּח אֶת אֱלֹהֵינוּ גְּבִיא יי: כְּזוֹכִים הַיֶּלֶד הַזֶּה זָכָה
 לְכַרִּיתוֹ. אָבִיו וְאִמּוֹ יִרְאוּ חֶפְתּוֹ. הַמְלֵאךְ הַגּוֹאֵל יִבְרַךְ
 אוֹתוֹ. וַיִּזְכֶּה לַחַזוֹת בְּגוֹעַם יי: כְּזוֹכִים

כְּזוֹכִים לְאוֹרִים פּוֹנֵן זֶה:

שִׁבְתָּ וּמִלְּהָ. שָׁם דָּר מְעוֹנָה. חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לְשִׁמְנָה:
 אוֹתִיּוֹת שִׁבְתָּ מִצּוֹת שְׁלֹשָׁה. גִּבְתָּב בָּהֶם אוֹת לְאוֹמָה
 קְדוּשָׁה. שִׁבְתָּ רֵאשׁוּנָה וּבְרִית חֲדָשָׁה. וְהָיָה תְּפִילִין לְרֵאשׁ
 אָמְנָה: טַח שְׁתֵּי מִצּוֹת דָּם פְּעֻמוֹרִים שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר הַבֵּית
 נִכּוֹן עֲלֵיהֶם. מְאִירִים מְזַהֲרִים כְּזוֹהַר פְּנֵיהֶם. זֹאת הַחֲמָה
 וְזֹאת הַלְּבָנָה: טַח

הַחוּל מִכִּית אֶת הַיֶּלֶד עַל הַכַּסָּא וְאוֹרֵךְ:

זֶה הַבְּסָא שֶׁל אֱלֹהֵינוּ הַגְּבִיא וְכַרְוֵנוּ לְבָרְכָה:

svakog dušmanina mrzitelja uz pomoć zasluga Elijau Tišvićanina koji se u visine uzneo. Blagosloven... Neka ti budu ugodne dobrovoljne žrtve usta naših i isceli dečaka ovog od krvi; neka bi ocu njegovom bilo dato u zaslugu da vidi sina svog pod venčanim baldahinom u obilju poznavanja zapovesti Tore. Blagosloven... Osnaji golubicu koja se u Tebe uzda uz zaslugu Saveza obrezanja ubogih Tvojih i sinova Siona, grada Svetinje Tvoje, i uzdigni rog (snagu) spasenja Tvog. Blagosloven...

Odavde počinje obred *Berit mila*

Blagoslovena da si zajednico vernih i neka je blagosloven koji dolazi u Ime Gospodnje.

Neka bi ovo novorođeno dete bilo na sreću i neka bi kad odraste bilo poput procvetalog vrta, neka bi raslo i bilo uspešno i pošteđeno svake zle kobi. *Amen*, neka bi Gospod tako učinio. Blagosloveni... Neka bi udeo naš bio milina i neka bismo za vreme dana njegovih hodočastili u Jerusolim za Tri hodočastna praznika u Dom Gospodnji, stari i mladi, i neka je blagosloven on koji dolazi u Ime Gospodnje. Blagosloveni... Zapamti milost Tvoju i krv Saveza obrezanja i pohodi stado Tvoje, stado ostatka, Pomazanikom sinom Davidovim i pošalji Elijaua, proroka Gospodnjeg. Blagosloveni... Ovaj dečak je dobio u zaslugu Savez obrezanja i neka bi otac i majka njegovi doživeli dan kada će on stajati pod venčanim baldahinom. Neka ga blagoslovi anđeo spasitelj i neka bi mu u zaslugu bilo dato da gleda milinu Gospodnju. Blagosloveni...

Subotom kažemo:

Sa Šabatom i Savezom obrezanja, On postavi prebivalište, udeo za sedmi (dan) kao i za osmi. Slova Šabat (*Šin, Bet, Tav*) predstavljaju tri zapovesti (*Šabat, Berit, Tefilin*) u kojima je zapisan znak svetog naroda. Šabat je prvi, zatim novi savez (obrezanje), a Tefilin je vrhunac vere. Sa Šabatom... Te su dve zapovesti (*Šabat i Berit*) obe poput stubova na kojima kuća počiva, osvetljavaju i svetlost isijavaju, jedna je Sunce, a druga Mesec. Sa Šabatom...

Moel polaže dete na stolicu i kaže:

To je stolica proroka Elijaua, neka je blagosloveno sećanje na njega.

ולח"כ מנכך העוהל:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על המילה:

חס סלז הוא בעלנו העוהל מנכך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו למול את הבן:

כני סנו מניד: ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו
של אברהם אבינו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. שיהינו
וקימנו והגיענו לזמן הזה:

ושכין בשם שהכנסתו לברית בן תכניסהו
לתורה ולתורה ולמעשים טובים. וכן יהי
רצון ונאמר אמן:

ומסורכים: יהי דם הגמול בקהל אמוני.

לרית גיחוח אשה ליי:

הגלד הזה וכה לבריתו. אביו נאמו יראו בקחתו. הפלאך
הגואל יברך אותו. ויזכה לחזות בנועם יי: יי

ולח"כ מנכך כוס טל יין והעוהל מנכך:

סברי סרגן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר קדש ידיר

Zatim Moel govori blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da se obrezujemo. (Odgovaramo: *Amen.*)

Ako je otac deteta Moel, tada govori sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da obrežemo sina. (Odgovaramo: *Amen.*)

Otac deteta blagosilja: Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da ga uvedemo u Savez praoca našeg Avråma. (Odgovaramo: *Amen.*)

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Odgovaramo: Kao što si ga uveo u Savez tako ga uvedi u (proučavanje) Tore, pod svadbenu baldahin i (činjenje) dobrih dela. Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen!*

Pevamo: Neka krv obrezanog bude u zajednici vernih da bude miris ugodan, žrtva ognjena Gospodu.

Ovaj dečak je dobio u zaslugu Savez obrezanja, i neka bi otac i majka njegovi doživeli dan kada će on stajati pod venčanim baldahinom. Neka ga blagoslovi anđeo spasitelj i neka bi mu u zaslugu bilo dato da gleda milinu Gospodnju. Neka krv...

Sipamo vino u pehar i Moel kaže sledeći blagoslov:

S vašim dopuštanjem, gospodo!

(Odgovaramo:) *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je posvetio voljenog ⁴

⁴ Odnosi se na praoca Isaka o kojem je Bog rekao Avråmu (Postanje, 22:2) "kojeg voliš" (Rašijev komentar na Traktat Šabat, 137b, *Ašer kideš*).

מִקֶּטֶן וְהוֹק בְּשָׂאוֹ שֵׁם. וְצִאֲצִאוֹ הַחַם בְּאוֹת בְּרִית
 קָדֵשׁ. עַל כֵּן בְּשֵׁכֶר זֶה אֵל הִי חִלְקֵנוּ צוּרְנוּ צוּה לְהַצִּיל
 יְדִידוֹת זֶרַע קָדֵשׁ שְׂאֲרֵנוּ מִשִּׁחַת. לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שֵׁם
 בְּבִשְׂרֵנוּ; בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹרֵת הַבְּרִית:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. כְּגַם אֵת הַיֶּלֶד הַזֶּה לְאָבִיו
 וְלְאִמּוֹ. וְיִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל (פְּלוֹי) יִשְׁמָה הָאִישׁ בְּיוֹצֵא
 הַלְצִיו. וְהַגֵּל הָאִשָּׁה בְּפִרְי בְּטָהָה* כְּאִמּוֹר יִשְׁמָה אֲבִיךָ
 וְאִמְךָ וְתַגֵּל יוֹלְדֶתְךָ: וְנֹאמֵר וְנֹאעֲבוֹר עֲלֶיךָ (וְאִרְאֶךָ
 מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמֶּיךָ. וְאֹמֵר לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי. וְאֹמֵר לְךָ
 בְּדַמֶּיךָ חַיִּי: וְנֹאמֵר זָכֹר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. דְּבַר צוּה לְאֵלֶּךָ
 הַזֶּה: אֲשֶׁר בָּרַת אֵת אֲבֹרְהָם. וְשִׁבְעָתוֹ לְיִצְחָק. וְעַמִּידִיקָה
 לְיַעֲקֹב לְחֹזֶק. לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב. כִּי
 לְעוֹלָם הַסְּדוּ: (פְּלוֹי) זֶה תִּקְמֵן אֱלֹהִים יְגַדְלֵה. כְּשֵׁם
 שֶׁנִּבְּנָם לְבְּרִית. כִּךָ יִכְנַס לְתוֹרָה וְלְמִצְוֹת. לְחֻקָּה וְלְמַעֲשִׂים
 טוֹבִים. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

(קִסֵּט) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אֲשֶׁרֵי כָל־יִרָא יי. הַהֲלֵךְ בְּדַרְכָּיו:
 יִגִּיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכַל. אֲשֶׁרֵיךָ וְטוֹב לְךָ: אֲשֶׁתְּךָ בְּגִפֵּן
 פִּרְיָה בְּיִרְכָתֵי בֵיתְךָ. בְּגִיף בְּשִׁתִּילֵי זְתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ:
 הִנֵּה כִּי כֵן יְבוֹרֵךְ גָּבֵר יִרָא יי: יִבְרַכְךָ יי מִצִּיּוֹן. וְרָאָה
 כְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרָאָה בְּגִים לְבָגֵיךָ. שְׁלוֹם
 עַל יִשְׂרָאֵל: וְאוֹמְרִים קִדִּישׁ יְהֵא שְׁלָמָא וְכֵא.

וְכוֹרְדִין נִדְכָה לַעֲנִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל חוֹכֵם וְלַפְדִּיּוֹן מַצִּיּוֹם.

* כְּשֶׁהָאֵל הוּא מוֹהֵל כְּעַלְמוֹ יִאֲמַר: יְהִי רְצוֹן שֶׁאֲשַׁמַּח בְּיוֹצֵא הַלְצִי. יְחֹס
 מֵאֵל הַכִּיּוֹנוֹל יִאֲמַר הַמּוֹהֵל: יִשְׁמַח הָאֵל בְּכֵן עֲרֵן בְּיוֹצֵא הַלְצִי. יְחֹס מֵאֵל הַכִּיּוֹנוֹל
 יִאֲמַר הַמּוֹהֵל: יִשְׁמַח הָאֵל בְּיוֹצֵא הַלְצִי וְתַגֵּל אִמּוֹ בְּכֵן עֲרֵן בְּפִרְי בְּטָהָה. יְחֹס
 מֵאֵל וְאֵל יִאֲמַר הַמּוֹהֵל: יִשְׁמַח הָאֵל בְּכֵן עֲרֵן בְּיוֹצֵא הַלְצִי וְאִמּוֹ בְּפִרְי בְּטָהָה.

dok je još bio u stomaku⁵ i Koji je utisnuo zakon u meso njegovo i zapečatio potomstvo njegovo sa znakom Saveza Svetinje. Stoga je kao nagradu za to živi Bog, Udeo naš, Stena naša, zapovedio spasenje voljenog svetog semena mesa našeg od propasti radi Saveza Svog koji je utisnuo u meso naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji sklapaš Savez.

Bože naš i Bože otaca naših, sačuvaj ovo dete ocu njegovom i majci njegovoj, i neka ime njegovo u Izraelu bude (detetovo ime) sin (očevo ime). Neka se čovek raduje svom potomstvu i neka se žena veseli plodu utrobe svoje⁶ kao što je rečeno: "Neka se vesele otac tvoj i mati tvoja, i neka se raduje ona koja te je rodila." I još je rečeno: "I idući mimo tebe i videvši te gde se valjaš u svojoj krvi rekoh ti: 'Da si živa u svojoj krvi!' I opet ti rekoh: 'Da si živa u svojoj krvi!'"⁷ I rečeno je⁸: "On uvek pamti Savez Svoj, reč koju je zapovedio na hiljadu kolena, što je zavetovao Avramu i obećanje Svoje Isaku i što je postavio Jakovu za zakon i Izraelu za Savez večni. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je dovek milost Njegova!" (Detetovo ime) ovaj majušni, neka ga Bog podigne. Kao što je uveden u Savez tako neka bude uveden u podučavanje Tore i zapovesti, i pod svadbeni baldahin, i neka bi činio dobra dela. Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen!*

(Ps. 128) Pesma uspinjanja (hodočasnička). Blago svakom koji se Gospoda boji, koji hodi putevima Njegovim. Od plodova ruku svojih, ti ćeš jesti. Blago tebi i dobro ti je. Žena je tvoja kao rodna loza usred doma tvoga,⁹ sinovi tvoji kao mladice maslinove oko stola tvoga. Gle, ovako je blagosloven čovek koji se Gospoda boji. Blagosloviće te Gospod sa Siona i gledaćeš dobro Jerusalima svih dana života svog. I videćeš sinove sinova svojih. Mir Izraelu! I kažemo *Kadiš jee šelama raba*.

I dajemo *Cedaka* za sirotinju zemlje Izrael, neka bi se ubrzo i za naših dana izgradila i naselila, i za otkup otetih.

⁵ Pre nego što je Isak bio rođen, Bog je rekao Avramu (Postanje, 17:19): "I sklopiću Savez Moj s njim" (sa Isakom), što se odnosi na *Berit mila* – obrezivanje.

⁶ Kada je otac ujedno i *Moel* treba da kaže: *Neka bude Volja Njegova da se obradujem svom potomstvu*. Za siročje bez oca, *Moel* treba da kaže: *Neka se u raju otac obraduje svom potomstvu*. Za siročje bez majke, *Moel* treba da kaže: *Neka se otac raduje svom potomstvu i neka se u raju majka njegova veseli plodu utrobe svoje*. Za siročje bez oca i majke, *Moel* treba da kaže: *Neka se u raju otac obraduje svom potomstvu i majka njegova plodu utrobe svoje*.

⁷ Ponavljanje rečenice se odnosi na "dve krvi", krv pashalne žrtve kojom su bili poštropljeni dovraci u Egiptu (videti Izl., 12:21-23) i krv obrazanja (Jevreja u Egiptu uoči Izlaska, *Raši, Radak*).

⁸ *Teilim*, Psalmi, 105:6-10; 118:1.)

⁹ Doslovno: o boku kuće tvoje.

סֵדֶר פְּדִיּוֹן הַבֵּן.

קיים כל ישראל כשנוצר לו בן בכור לפדותו מן הכהן במחשה כלעים לאחר שלשים יום דכחיב ופרויו מנן חדש תפרה ובלנד שיהיה פטר דחם אצל אם ילדה תמילה מליס אחר או שהפילה לאחר ארבעים יום אינו חייב בפדיון דכחיב כל פטר דחם וגוי וכן מי שיש לו ארבעה או מחשה כנים מארבע או חמש נשים במולות חייב לפדות את כולם שפדיון הבן הולך אחר האם. ואם הימה אמו כהנה או לוייה הבן פטור מחמה כלעים דכחיב קדם לי כל בכור פטר כל דחם צנני ישראל. ונת הבן קודם שלשים יום פטור מן הפדיון. לאחר שלשים יום חייב בפדיונו ולריך ליתן. והיכי עניד מניא אוחו לפני הכהן ומניא עמו שמונה אכסים מואהביו וקרוביו וצדו מחשה שקלים או כסף או זהב מחמה שקלים. וכתן שואל ללס הילד ולומר לה שמה הפלת בן או יולדת בן אחר אם אמרה לא לומר הכהן.

זֶה הַבֵּן בְּכוֹר הוּא. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִוָּה
 לְפָדוֹתוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וּפְדִיּוֹ מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה
 בְּעֶרְכָּהּ תִּמְשַׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים
 גֵּרָה הוּא: כִּשְׁהֵייתָ בְּמֵי אִמָּה הֵייתָ בְּרֵשׁוֹת
 אָבִיךָ שֶׁבְּשָׁמַיִם וּבְרֵשׁוֹת אָבִיךָ וְאִמָּה. עֲבָשׂוּ
 אִתָּה בְּרֵשׁוֹתַי שְׁאֲנִי כֹהֵן. וְאָבִיךָ וְאִמָּה
 מִבְּקָשִׁים לְפָדוֹתְךָ שְׁאִתָּה בְּכוֹר מִקֹּדֶשׁ. שֶׁבֶן
 כְּתוּב וַיִּדְבֹר יי אֵל מֹשֶׁה לֵּאמֹר קֹדֶשׁ לִי
 כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֵחַם בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם
 וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא:

ומצדד אני הבן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן הַבֵּן:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהַחַיִּינוּ
 וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה:

SEDER PIDJON ABEN OTKUP PRVOROĐENIH

Svaki Jevrejin je obavezan da otkupi od *koena* svog prvorođenog sina za cenu od pet srebrnih *selaim* (što odgovara vrednosti od 96 grama čistog srebra) nakon tridesetog dana od njegovog rođenja. To je biblijska zapovest: "A otkup neka mu bude kad napuni mesec dana po tvojoj vrednosti od pet srebrnih *šekela* u *šekelima* Svetinje, što je dvadeset *gera* (po *šeke-lu*)." Dete mora biti prvorođeno! Ukoliko je majka već imala dete s drugim čovekom, ili je imala pobačaj, tada ne postoji obaveza otkupa prvorođenog jer je pisano: "Što god otvara matericu." Onaj ko ima četiri ili pet sinova od četiri ili pet žena kojima su to prvorođena muška deca obavezan je da ih sve otkupi zato što se prvorođeni sinovi računaju po majci. Ukoliko je majka ćerka *koena* ili *levija*, prvorođeni sin je izuzet od otkupa jer je rečeno: "Posveti mi svakog prvenca, što god otvara matericu u sinova Izraela." Ako je prvorođeni sin rođen carskim rezom ne postoji obaveza da se on otkupi. Kako izgleda obred otkupa prvorođenog? Otac dovodi sina u pratnji njegove majke i još osmorice Jevreja pred *koena* i u ruci drži pet srebrnih ili zlatnih *šekela*. *Koen* pita majku: "Da li je to tvoj sin prvenac, ili si pre njega rodila drugo dete, ili si imala pobačaj?" Ako majka odgovori: "To je moj sin prvenac, nisam pre njega rodila niti pobacila", tada *koen* kaže:

Ovo dete je sin prvenac i Sveti, neka je blagosloven, On je zapovedio da se otkupi, kao što je rečeno: "A otkup neka mu bude kad napuni mesec dana po tvojoj vrednosti od pet srebrnih *šekela* u *šekelima* Svetinje, što je dvadeset *gera* (po *šeke-lu*)." ¹⁰ Dok si bio u stomaku svoje majke bio si u posedu Oca tvog Koji je na nebesima, kao i u posedu svog oca i svoje majke. Sada si ti u mom posedu zato što sam ja *koen* (sveštenik), a tvoj otac i majka tvoja gledaju da te otkupe zato što si ti posvećeni prvenac jer je tako zapisano: "I reče Gospod Mojsiju govoreći: Posveti Mi svakog prvenca, što god otvara matericu u sinova Izraela, i od ljudi i od stoke, jer Meni pripadaju."¹¹

Otac prvenca kaže sledeće blagoslove:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da otkupimo sina prvenca.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji nas je poživio i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

¹⁰ Bamidbar, Brojevi, 18:16.

¹¹ Šemot, Izlazak, 13:1-2.

ונניח לפני הכהן הנעוה לו הסלים ונעבדס ואומר

קבלתי ממך חמש סלעים אלו בפדיון
בגד זה. ונהרי הוא פדוי בקהן פדת משה
וישראל:

ואומר הכהן לאזי סגן

זה תחת זה. זה תמורת זה. זה חילוף זה.
זה מחולל על זה. זה יצא לפה. ונהפן ופנס
לתורה ולחפה ולמעשים טובים:

סכהן עניי ידו על לחש הילד ונעכך אומר:

יהי רצון מלפניך. יי אלהינו ואלהי אבותינו. בשם
שזכה הפן הזה לפדיון. כך יזכה האל לתורה לחפה
ולמעשים טובים. ולבני תני מוזני רייתי ויקויים בו מקרא
שכתוב. כי בי ירבו ימיה. ויסיפו לך שנות היים: כי
אורך ימים ושנות תיים ושלום וסיפו לך: פן יהי רצון:
וידבר יי אל-משה לאמר: דבר אל-אהרן ואל-בניו
לאמר. פה תברכו את-בני ישראל. אמור להם: יברכה
יי וישמרה: יאר יי פניו אליה ויהנה: ישא יי פניו
אליה. וישם לך שלום: ושמו את-שמי על-בני ישראל.
ואני אברכם:

שמע בני מוסר אביה. ואל תפוש תורת אמה: הפלאך
הגואל אותי מכל-רע יברך את הנערים. ויקרא בהם שמי
ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ:
ויפן לך האלהים מפל השמים ומשמי הארץ. ורב

Otac daje novac koenu, na šta on uzvraća:

Primio sam ovih pet *selaim* kao otkup za tog tvog sina, čime je on otkupljen kroz njih prema zakonu Mojsija i Izraela.

Koen kaže ocu prvenca:

To je za to, to je umesto toga, to je zamena za to, on je otkupljen za novac, novac ide *koenu*, a prvenac neka se posveti proučavanju Tore, neka bude uveden pod svadbeni baldahin, i neka bi činio dobra dela.

Koen spušta ruku na detetovu glavu i blagosilja ga:

Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da kao što je ovaj sin prvenac dobio u zaslugu da bude otkupljen tako neka mu Bog dá u zaslugu da bude uveden u podučavanje Tore, i pod svadbeni baldahin, i neka bi činio dobra dela, živeo u izobilju, i neka bi se na njemu ispunilo Pismo u kojem stoji: Jer će se Mnom umnožiti dani tvoji i dodaće ti se godine životu. Jer će ti se dodati dužina dana i godine života i mir.¹² Neka bude Volja Njegova!

Reče Gospod Mojsiju govoreći: "Reci Aronu i sinovima njegovim, govoreći: 'Ovako blagoslovite sinove Izraelove govoreći im: Neka te Gospod blagoslovi i neka te čuva. Neka te obasja Gospod licem Svojim i neka ti bude milostiv. Neka Gospod obrati lice Svoje k tebi i neka ti dá mir. Neka prizivaju Ime Moje na sinove Izraelove i Ja ću ih blagosloviti.'¹³

Slušaj, sine, poduku oca svog i ne odbacuj nauk majke svoje. Anđeo koji me izbavlja od svakog zla neka blagoslovi decu ovu i da se po mom imenu i po imenu otaca mojih Avraama i Isaka prozovu i da se kao ribe namnože na zemlji.¹⁴

Bog ti dao rose nebeske i dobre zemlje i obilje

¹² Mišle, Priče Solomonove, 9:11; 3:2.

¹³ Bamiđbar, Brojevi, 6:22-27.

¹⁴ Mišle, Priče Solomonove, 1:8; Berešit, Postanje, 48:16.

דָּגָן וְתִירֹשׁ: יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים. וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ לְאֻמִּים. הַזֶּה
 גִּבּוֹר לְאֹחֶיךָ. וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ בְּנֵי אִמְךָ. אוֹרְרִיךָ אֲרוּרִי
 וּמְבָרְכִיךָ בְּרוּךְ: וְאֵל שְׂדֵי יִבְרַךְ אֶתְךָ וַיַּפְרֶךָ וַיִּרְבֶּךָ. וְהָיִיתָ
 לְקָהָל עַמִּים: וַיִּתֵּן לְךָ אֶת בְּרַכְתּוֹ אֲבֹרָהּם. לְךָ וּלְזֹרְעֶךָ
 אֶתְךָ. לְרִשְׁתֶּךָ אֶת אֶרֶץ מִנְּרִיךָ. אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְאֲבֹרָהּם:
 מֵאֵל אָבִיךָ וַיַּעֲזֹרְךָ. וְאֵת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ. בְּרַכְתּוֹ שָׁמַיִם מֵעַל.
 בְּרַכְתּוֹ הַהוֹם לְבָצַת תֹּתֵת. בְּרַכְתּוֹ שָׂרִים וְרַחֵם: בְּרַכְתּוֹ
 אָבִיךָ גִּבּוֹר עַל בְּרַכְתּוֹ הַזֶּה. עַד תֵּאָוֹת גִּבְעַת עוֹלָם.
 תִּהְיֶיךָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף. וְלִקְדֻקַּד נְזִיר אֲחִיו: וְאֶהְבֶּךָ וּבְרַכֶּךָ
 וְהִרְבֶּךָ. וּבְרַךְ פְּרִי בִטְנֶיךָ וּפְרִי אֲדָמְתֶךָ. הִגְנֶיךָ וְתִירֹשֶׁךָ
 וַיַּצְהֶרְךָ. שֹׁגֵר אֲלֹפִיךָ וְעִשְׂתֵּרוֹת צֹאנֶיךָ. עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע לְאַבְתָּר לְחַת לֶךָ: בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־הָעַמִּים. לֹא
 יִהְיֶה כֶּךָ עֶקֶר וְעֵקֶרָה וּבְבִהֲמֹתֶיךָ: וְהִסִּיר יְיָ מִפֶּה כָּל־הַלִּי
 וְכָל־מְדוּנֵי מִצְרַיִם הַרְעִים אֲשֶׁר יִדְעֵת לֹא יִשְׁיָמֻם בָּךְ.
 וּנְתַתֶּם בְּכָל־שָׁנָאִיךָ: בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר. וּבְרוּךְ אַתָּה
 בְּשָׂדֶיךָ: בְּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶיךָ. וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ: בְּרוּךְ
 מִנְּבֹאֶיךָ וּמִשְׁאֲרֹתֶיךָ: יֵצֵאוּ יְיָ אֶתְךָ אֶת הַבְּרָכָה. בְּאִסְמִיךָ
 וּבְכָל מַשְׁלַח יְדֶיךָ. וּבְרַכֶּךָ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ:
 יְיָ יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע. יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ: יְיָ יִשְׁמַר צֵאתְךָ
 וּבֹאֶיךָ. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

וְחֹמֶל הַכֶּהֵן לֹאֲנִי חֵזֵן:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם. כְּמוֹ שְׂוִכִית
 לְפָרְיוֹן הַבֵּן. כֶּךָ תִּזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל־מִצְוֹת שֶׁבַתּוֹרָה:

וְלֹאֲסֵל עֲקֵבֵל הַכֶּהֵן חֲמֵשׁ סָלְעִים אִם כֹּלָה לְהַחֲזִירָם לֹאֲנִי חֵזֵן הַרְשׁוּת גִּיּוֹר:

pšenice i vina. Narodi ti služili i kraljevstva ti se klanjala! Braćom svojom gospodari i neka sinovi majke tvoje pred tobom ničice padaju! Proklet bio ko te proklinje, a blagosloven ko te blagosilja. A Bog Svemogući, *El Šadaj*, neka te blagoslovi i neka te učini rodnim i brojnim da od tebe postane mnoštvo naroda. I da ti dâ blagoslov Avrámov, tebi i semenu tvome s tobom, da naslediš zemlju u kojoj boraviš koju Bog daje Avrámu. (To je) od Boga, oca tvoga, Koji će ti pomagati, i od Svemogućega Koji će te blagosloviti blagoslovima s visina nebeskih, blagoslovima iz dubine bezdana, blagoslovima nedara i utrobe materine. Blagoslovi oca tvoga nadvisuju blagoslove roditelja mojih, do beskrajnih visina brda svetskih ih nadvisuju! Neka budu nad glavom Josifovom i nad temenom odvojenog (posvećenog) između braće. I ljubiće te, blagosloviće te i umnožiće te; blagosloviće plod utrobe tvoje i plod zemlje tvoje, žito tvoje, vino tvoje i ulje tvoje, plod goveda tvojih i stada ovaca tvojih u zemlji za koju se zakleo očevima tvojim da će ti je dati. Bićeš blagosloven mimo svih naroda: neće biti kod tebe ni čoveka neplodnog, ni žene neplodne, ni životinje neplodne među stokom tvojom. I ukloniće od tebe Gospod svaku bolest i neće na tebe pustiti nijedno od strašnih zala egipatskih koja znaš, nego će ih pustiti na sve koji tebe mrze. Blagosloven da si u gradu i blagosloven da si u polju. Blagosloven da si kada ulaziš i blagosloven da si kada izlaziš. Blagosloveni da su kotarica tvoja i načve tvoje. Gospod će zapovediti blagoslovu da bude s tobom u žitnicama tvojim i u svakom poduhvatu ruke tvoje. I blagosloviće te u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj.

Gospod će te sačuvati od svakog zla, dušu će tvoju čuvati. Gospod čuva izlazak tvoj i dolazak tvoj odsad i doveka.

***Koen* kaže ocu prvenca:**

Neka bude Volja Gospoda Boga našeg Koji je na nebesima da kao što si dobio u zaslugu da otkupiš sina prvenca, isto tako dobiješ u zaslugu da ispunjavaš sve zapovesti koje su date u Tori.

Nakon što je *koen* primio pet *selaim*, ukoliko želi može ih vratiti ocu prvenca.

מילת גרים ועבדים

סעודהל ענך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו למול את הגרים :

לך לכבוד ענותו נשפח נרבה כיון שהוא גדול ויקח כוס של יין וינך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו למול את הגרים. ולהטוף מהם דם ברית. שלולי
דם ברית לא יתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי
יזמם ולידה הקות שמים וארץ לא שמתיו : ברוך אתה יי
בורת הפרית :

המל סה העבדים ענך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו למול את העבדים :

ונטל כוס של יין ומנך כולל פרי הגפן ואמר כך ענך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר פרת ברית
לאב הטון וצונו למול את העבדים ולהטוף מהם דם
ברית ברכתיב המול יליד ביתך ומקנת כסף והיתה
בריתי בבשרכם לברית עולם : ברוך אתה יי בורת ברית
עם אברהם ורעו אחריי :

אמר שמל והתפח יענול בפני שלשה וינך :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
וצונו על הטבילה :

PRIMANJE PRIDOŠLICA U SAVEZ

Moel blagosilja:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da obrezujemo pridošlice.

Treba prekriti golotinju za vreme kazivanja blagoslova.

Uzeti pehar s vinom i reći sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da obrezujemo pridošlice i da kapnemo¹⁵ od njih krv Saveza, jer da nema krvi Saveza ne bi postojali nebesa i zemlja, kao što je rečeno: "Ako ne radi Saveza Mog, dan i noć, zakone nebesa i zemlje nisam uspostavio."¹⁶ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji ustanovljavaš Savez.

Nakon što se oporavi od obrezivanja, pridošlica treba da se porine u reku, jezero, more ili u *Mikve* pred trojicom i pre porinuća treba da izgovori sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da se porinemo.

---

¹⁵ *Kesef Mišne* objašnjava da se ovo odnosi na pridošlice koje su prethodno bile obrezane.

¹⁶ Jirmijau, Jeremija, 33:25.

לזכר הבת

יִזְנְתִי בְּחַנּוּי הַסֵּלַע. בְּסֵתֶר הַמְדֻרְגָה. הַרְאִינִי אֶת מְרֵאדָּי.
הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ. כִּי קוֹלְךָ עָרֵב וּמְרֵאדָּי נְאוּהָ:

ולס חיל גם כלשונה לומר גם פסוק זה:

אֶתֶּת הִיא יִזְנְתִי תַפְתִּי. אֶתֶּת הִיא לְאִמָּהּ. בָּרָה הִיא
לְיֹלְדָתָהּ. רְאוּהָ בְנוֹת נְיָאֲשֵׁרוּהָ. מַלְכוֹת וּפִילִגְשִׁים
וַיְהַלְלוּהָ: ע"ד כ"ח

וַיְבָרְכוּ אֶת רַבָּקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אַחֲתִינוּ אֵת הָיִי לְאֵלֶפֶי
רַבָּקָה וַיִּירֶשׁ זְרַעָךְ אֶת שְׂעֵר שׁוֹנְאָיו:

כִּי שִׁבְרָךְ אֲמוֹתֵינוּ שָׂרָה רַבָּקָה רַחֵל וְלֵאָה. וּמְרִים
הַנְּבִיאָה וְאֲבִיגַיִל. וְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַת אֲבִיחַיִל. הוּא יְבָרַךְ
אֶת הַלְלָהּ הַנְּעִימָה הַזֹּאת. וַיִּקְרָא שְׂמָה פְּלִיטָה בְּמִזְל טוֹב
וּבְשַׁעַת בְּרָכָה. וַיְגַדְלָהּ בְּבְרִיאוֹת שְׁלוֹם מְנוּחָה. וַיִּזְכֶּה
לְאִבֶּיהָ וּלְאִמָּהּ לְרֵאוֹת בְּשִׂמְחָתָהּ וּבְחַפְזָתָהּ. בְּבָנִים זְכָרִים.
עֶשֶׂר וְכַבֹּד. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יְנוּבָן בְּשִׁיבָהּ. וְכֵן יְהִי
רְצוֹן. אָמֵן:

סדר חתנים

ברכת קידושין וארוסין

סְבְרֵי מְרִגָּן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הָעֲרִיזוֹת וְאָסַר לָנוּ

ZEVED ABAT DRAGOCEN POKLON ROĐENJA ČERKE

Golubice moja u raselinama kamenim, u zaklonu vrljetnom!
Pokaži mi lice tvoje i daj da čujem glas tvoj, jer je glas tvoj sladak i
lice tvoje milo.¹⁷

Ako je prva ćerka kaže se i ovaj stih:

Ali je samo jedna golubica moja, savršena moja, jedini-
ca u majke svoje, miljenica one koja ju je rodila. Videše je de-
vojke i nazivaše je blaženom, kraljice i naložnice hvališe je.¹⁸

I blagosloviše Rivku i rekoše joj: "Sestro naša, budi
majka hiljadama hiljada i neka seme tvoje nasledi vrata
neprijatelja svojih!"¹⁹

On Koji je blagoslovio pramajke naše, Saru, Rivku,
Rahelu i Leu, proročicu Mirjam i Avigajil, i kraljicu Ester,
ćerku Avihajil, neka On blagoslovi ovu milu malu devojčicu
i neka bude zvana imenom (...) s usudom dobrim i u vre-
menu blagoslovenom. I neka je On podigne u zdravlju, mi-
ru i spokojstvu. I neka On dá u zaslugu ocu njenom i majci
njenoj da je vide u radosti njenoj i pod svadbenim baldahi-
nom, i sinove njene, i u bogatstvu i poštovanju; sočni i puni
svežine, rod i u starosti donosiće. I neka bude Volja
Njegova i recimo: *Amen!*

VENČANJE ERUSIN – ZARUKE

S vašim dopuštenjem, gospodo!

Odgovaramo: *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene,
Koji stvara plod vinove loze.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene,
Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i zapovedio nam da se dr-
žimo propisa o zabranjenim odnosima i zabranio nam

¹⁷ Šir aširim, Pesma nad pesmama, 2:14.

¹⁸ Isto, 6:9.

¹⁹ Postanje, 24:60.

את הארוסות. והתיר לנו את הנשואות לנו
 על ידי חפה וקדושין: ברוך אתה יי מקדש
 עמו ישראל על ידי חפה וקדושין:

ושוחם הנזכר והסתן והכלה וזה מקדש את האשה ולא

הרי את מקדשת לי בשבעת זו פדת משה
 וישראל:

שבעה ברכות לנשואין

ויקח כנס אחד ולאור סברי מרגן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם פורא פרי הגפן:
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהכל פרא לכבודו:
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר האדם:
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר יצר את האדם
 בצלמו בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנן עדי
 עד: ברוך אתה יי יוצר האדם:
 שוש תשיש ותגל עקרה בקבוץ בניה לתוכה במהרה
 בשמחה: ברוך אתה יי משמח ציון בבניה:
 שמח תשמח רעים אהובים בשמחה יצירך בנן עדן
 מקדם: ברוך אתה יי משמח חתן וכלה:
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר פרא ששון
 ושמחה חתן וכלה. גילה. רנה. דיצה. וחדות. אהבה.
 ואחווה שלום ורעות מהרה יי אלהינו ישמע בערי יהודה
 ובחוצות ירושלים. קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול
 כלה. קול מצהלות חפוז חתנים מהפתם. ונערים ממשחה
 נגינתם: ברוך אתה יי משמח החתן עם הכלה:

zaručene žene,²⁰ a dopustio nam je žene koje su udate za nas pod baldahinom veridbenim obredom. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje narod Svoj, Izrael, pod baldahinom veridbenim obredom. (Mladoženja odgovara: *Amen!*)

Rabin otpije gutljaj vina i daje pehar mladoženji. Mladoženja otpije gutljaj vina i daje pehar mladoj da i ona otpije gutljaj vina. Prilikom posvećivanja neveste, mladoženja kaže:

Ovim prstenom si mi posvećena prema zakonu Mojsija i Izraela.

NISUIN - VENČANJE ŠEVA BERAHOT - SEDAM BLAGOSLOVA

S vašim dopuštanjem, gospodo!
Odgovaramo: *Lehajim!*

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je sve stvorio na slavu Svoju.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji sazdava čoveka.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je sazdao čoveka u liku Svom, u liku obličja Svog, i ustanovio mu od njega samog večno zdanje.²¹ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji sazdava čoveka.

Neka se ushićeno raduje i veseli nerotkinja²² okupljanju njene dece u središtu njenom,²³ uskoro i u veselju. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji donosi radost Sionu (okupljajući i sabirajući) mu decu njegovu.

Neka bi Ti radošću obradovao ovaj ljubljeni par²⁴ kao što si obradovao stvaranja Svoja u Rajskom vrtu pradrevnom.²⁵ Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji donosi radost ženiku i nevesti.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je stvorio veselje i sreću, mladoženju i nevestu, radost, pesmu, ushit i razdraganost, ljubav i bratstvo, mir i prijateljstvo. Neka bi se uskoro, o, Gospode Bože naš, u gradovima Judinim i na ulicama jerusalimskim čuo glas radostan i glas veseo, glas mladoženjin i glas nevestin, glas veselja mladoženja koji se ori iz njihovih venčanih baldahina i omladine s njihovih gozbi koje obiluju pesmama. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji donosi radost i sreću mladoženji s nevestom.

²⁰ Nakon *kidušin* ili *erusin*, čovek i žena ne mogu živeti zajedno sve dok se ne obavi obred venčanja, *nisuin*.

²¹ Tj. ženu koja je stvorena od čoveka. Videti Postanje, 2:21-23.

²² Tj. Jerusalim koji se nakon uništenja u prvom veku poredi sa nerotkinjom.

²³ Tj. Otkupljenje kada će se svi prognanici Izraela vratiti u Jerusalim.

²⁴ Doslovno: ljubljeni drugovi. Ovaj blagoslov se odnosi na mladence kao zaljubljene prijatelje, što odslikava jevrejsko poimanje idealnog odnosa između muža i žene. "Takov je moj dragi, takav je moj mili prijatelj" peva Solomon u Pesmi nad pesmama (5:16).

²⁵ Odnosi se na Adama i Evu.

וטועם הונדך ונחן למחן וסונר את סכום ווננדך:

הודו לוי פי טוב פי לעולם חסדו: ירבו שמוחות
בישראל וינאסו אנהות:

לשבת התונה

פיוס נאה לקח החחן לספר תורה:

קום התן לקרא בתורה. קום במהרה. קום חתן אשכל
הפפר. קל פצבי ובעופר. בעבודת האל נורא:
התן נעים עליה. פתוך עם אמיני. לקרא בספר תורת
י: וברכה האל משמי עליה. בטמון ובשם בפריה ורביה:
אשתך תהיה פנפן פוריה. פן יברך גבר ירא יי:
ברשות אל חי אמת ויציב. אתרגם פרשת ואברהם סיב:

ואברהם זקן בא בימים ויהוה בך
את אברהם בכל: ויאמר אברהם
אל עבדו וקן ביתו המשל בכל
אשר לו שים נא ירך תחת ירכי:
ואשבעך ביהוה אלהי השמים ואלהי
הארץ אשר לא תקח אשה לבני
מכנת הכנעני אשר אנכי יושב
בקרב: כי אל ארצי ואל מולדתי
חלך ולקחת אשה לבני ליצחק:
ויאמר אליו העבר אולי לא חאבה
האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת
ההשב אשיב את בך אל הארץ
אשר יצאת משם: ויאמר אליו
אברהם הטמר לך סן חשיב את בני
שמה: יהוה אלהי השמים איש
לקתי מבית אבי ומארץ מולדתי
ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר

ואברהם סיב עאל ביומיו ויהוה בריך
ית אברהם בכל: ואמר אברהם
לעבדיה סבא דביתיה דשליט בכל-
די ליה שני בען ירך תחת ירכי:
ואקיים עלך במימרא דיהוה אלהא
דשמיא ואלהא דארעא דלא תסב
אתתא לברי מבנת פנענאי די אנא
יתיב פינידון: אלהן דארעי ולילדותי
תיזיל ותיסב אתתא לברי ליצחק:
ואמר ליה עבדא סאים לא תיבי
אתתא למיתי בתראי לארעא דנא
האתתא אתיב ית ברך לארעא די
נפקת מתמן: ואמר ליה אברהם
אסתפר קך דלמא תתיב ית ברי
לתמן: יהוה אלהא דשמיא די דפרעי
מבית אבא ומארע ילדותי ודמליל לי

Mladoženja pije vino i daje pehar nevesti da i ona otpije gutljaj.

Pre razbijanja čaše, mladoženja kaže:

Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je dovek a milost Njegova! Neka se umnože veselja u Izraelu, a uzdisanja neka beže!

ŠABAT HATUNA

Pijut koji se peva kada se mladoženja poziva na Sefer Tora.

Neka ustane mladoženja da čita iz Tore, požuri, pohitaj, mladoženjo mudri i učeni, lako kao jelen i kao srndać na službu Bogu strašnom.

Mladoženjo dragi, uspni se međ' narod verujući da čitaš Toru Gospodnju. Blagosloviće te Bog s nebesa višnjih zaradom i imenom dobrim i porodicom velikom. Žena tvoja će biti kao rodna loza. Gle, ovako je blagosloven čovek koji se Gospoda boji.

Uz dopuštenje Boga Živog, istinitog i postojanog, prevešću odeljak (iz Tore koji govori) o Avrâmu.²⁶

A Avrâm beše star i vremešan i Gospod beše blagoslovio Avrâma u svemu. I reče Avrâm sluzi svom, najstarijem u kući svojoj koji je upravljao svim imanjem njegovim: "Metni ruku svoju pod stegno moje da te zakunem Gospodom Bogom nebeskim i Bogom zemaljskim da nećeš dovesti ženu sinu mom između kćeri ovih Kanânaca među kojima živim, nego ćeš otići u zemlju moju i u rod moj i dovesti ženu sinu mom Isaku." A sluga mu reče: "A ako devojka ne bude htela poći sa mnom u ovu zemlju hoću li vratiti sina tvog u zemlju iz koje si se iselio?" A Avrâm mu reče: "Pazi da ne odvedeš sina mog tamo. Gospod Bog nebeski, Koji me je uzeo iz doma oca mog i iz zemlje roda mog, i Koji mi je rekao i zakleo mi se govoreći:

²⁶ Berešit, Postanje, 24:1-7.

לזרעך אתן את הארץ הוא יטלח | ודקנים לי למימר לבנה אתן ית ארעא
 מלאכו למיך ולקחת אשה לבני | הָרָא הוּא יִטְלַח מִלְּאֲבִיָּה קְדָמָךְ וְתִס
 משם : אֶתְתָּא לְבְרִי מִתְּמִן :

וכשחזר התמן עם ספר. מורה למקומו מונח החזן :

לך לשלום במקומיך ירצה האלהים את מעשיך : ברוך
 אתה בְּבִאָה. וברוך אתה בְּצֵאתְךָ :

ברכת המזון לחתנים ממלא 77 834.

ולאחרים אחר ברכת המזון שבעה ברכות הנשואין הם יש פנים חדשות ואין לומר
 ז"ב אלא הם יש עשרה גדולים ונני מורין. אם אין עשרה לומר ברכת אשר
 נכל ונני עשרה בעיני. ושנת ויש נשואים כפנים חדשות ולאחרים ז"ב נכסודת
 לילה ושפירית חנל לא נכסודת שלישיה :

ברכת טבילת האשה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו
 וצונו על הטבילה :

תפלת הדרך

קודם שילך אדם ומסתח ביהו יקרא שלשה אנשים ואלהיהו ויאמר לפניכם סיר לנוכלות
 אשם עיני וכו' עד עושה שניים ולכן. והם עובין אמרו עד קוף המזונות :

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ : ולכל
 הַיַּד הַחֹזֶקֶה וְלִכְלֵ-הַמְּוֹרָא הַגְּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מִשָּׂה לְעֵינֵי
 כָּל-יִשְׂרָאֵל : וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְּאֲבִי אֱלֹהִים :
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאִשֶׁר רָאם מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיָם : הַאֲזִינּוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע
 הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי : יֵעָרַף בְּמָסַר לִקְחֵי תוֹלַ כְּפָל אִמְרָתִי
 כְּשִׁעְרִים עָלַי דְּשֵׂא וְכַרְבִּיבִים עָלַי עֲשׂוּב : וַיְהִי בְּגִסַּע
 הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מִשָּׂה קוּמָה יי וַיִּפְצּוּ אִיבִיךָ וַיִּגְסּוּ מִשְׁנֵאִיךָ

'Semenu tvom ću dati zemlju ovu', On će poslati anđela Svog pred tobom da dovedeš ženu sinu mom odande."

Prilikom vraćanja mladoženje na svoje mesto, predmolitelj kaže:

Idi s mirom na mesto svoje, neka Bogu budu ugodna dela tvoja. Blagosloven si kad dolaziš i blagosloven si kad polaziš.

BLAGOSLOV NAKON JELA ZA MLADENCE (str. 835)

Po završetku kazivanja *Blagoslova nakon jela* kažemo *Se-dam blagoslova* u prisustvu deseterice odraslih muškaraca.

BLAGOSLOV ZA PORINUĆE U MIKVE

Pre porinuća, žena kaže:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasedljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da se porinemo.

MOLITVA ZA PUT

Pre puta dok je još u kući, domaćin poziva tri najdraža prijatelja i pred njima kazuje prva dva stiha 121. psalma, a oni potom dovršavaju kazivanje psalma.

U početku stvori Bog nebesa i zemlju. I u svim delima krepke ruke i u svim strahotama velikim koje učini Mojsije pred očima celog Izraela. A Jakov ode svojim putem i sretoše ga anđeli Božiji. A kad ih ugleda, Jakov reče: "Ovo je tabor Božiji!" I prozva ono mesto '*Mahanajim*'. Slušajte, nebesa, govoriću i zemlja neka čuje govor usta mojih. Neka se kao dažd spusti nauk moj i neka kao rosa padne govor moj, kao sitna kiša na mladu travu i kao pljusak na jedru travu. Kada bi Kovčeg polazio, Mojsije bi govorio: "Ustani, Gospode! Neprijatelji Tvoji neka se rasprše i koji Tebe mrze neka beže pred Tobom!"

מִפְּנֵי: וּבְנֵהּ יֹאמֶר. שׁוּבָה יי רַבּוֹת אֵלַי יִשְׂרָאֵל:
וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם הַמְּשֶׁה וּשְׁלֹשִׁים אֵלֶּף וָאַרְבַּע מֵאוֹת: כָּל־
הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אִפְרַיִם מֵאֵת אֵלֶּף וּשְׁמֹנֶת אֵלֶּפִים וּמֵאָה
לְצַבָּאתָם וּשְׁלֹשִׁים יָסֵעוּ:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁתּוֹלִיכֵנִי
לְשָׁלוֹם וְתַצִּילֵנִי מִכַּף כָּל־אוֹיֵב וְאוֹרֵב בְּדַרְךָ. מִכָּל־מִקְרָה
וּפָגַע רַע. וְהַגִּיעֵנִי לְמַחֲזוֹ חֲפָצִי לְשָׁלוֹם. וְתַגִּנֵי לְחַן וְלַחֲסֵד
וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוּאֵי. וְכֹל הַפְּגָעִין בִּי יִהְיוּ
מִשְׁבָּעִין בְּשֵׁם אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה דְאֵתָא אֲנָא חֲמֵי יְתָהוֹן
וְאִינֹן לֹא יִחַמוּן יְתֵי לֹא־בְאִשָּׁא יְתֵי (וְיִתְאַסְרוּן פּוֹטִיָּהוֹן
בְּאִסְרוֹן דְּנִהַשָּׂא וּבְשִׁלְשָׁיִן דְּפִרְזֻלָּא וְיִסְתַּתְמוּן עֵינֵיהוֹן
בְּעֻזְקֻתֵיהֶם דְּאֵל שַׁדַּי: תְּאַלְמֵנָה שְׁבֹתוֹתֵיהֶם מִדְּבַר תְּהַשְׁכֵּנָה
עֵינֵיהֶם מֵרְאוֹת וּמִתְנִיָּהֶם תְּמִיד הַמְעַד: חֲרָפִם תְּבֹא בְּלַפִּם
וּקְשָׁתוֹתָם תִּשְׁבְּרֵנָה.) וְשָׁמַע תְּפִלָּתִי כִּי־אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת
כָּל־פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

לֹא יִתְצַב אִישׁ בְּפָנֶיכֶם פַּחַדְכֶם וּמִזְרָאְכֶם יִתֵּן יי
אֱלֹהֵיכֶם עַל פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרֹכוּ בָּהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
לְכֶם: וְיַפְעִיִם יוֹהֵךְ יִשְׁמְרֵנִי: יוֹהֵךְ יַעֲלֵנִי: יוֹהֵךְ יַעֲזֹרֵנִי:
וְיַפְעִיִם לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יי:

וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וַיַּפְּעֵנוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאִם סַחֲנָה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
הַהוּא מַחֲנֵים: יִבְרַכְךָ יי (וַיִּשְׁמְרֵךְ: יֹאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ
וַיִּהְנֶךְ: יֵשָׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיֵּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: הִנֵּה אֲנֹכִי
שָׁלַח מִלְּאֵךְ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֵךְ בְּדַרְךָ וְלֹהֲבִיאָךְ אֵל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר הִכִּינוֹתִי: אֵל תֹּאחֲרוּ אוֹתִי וַיִּי הַצְּלִיחַ דְּרָכֵי:

A kad bi se zaustavljali (s Kovčegom), (Mojsije) bi govorio: "Vrati se, Gospode, mirijadama hiljada Izraelovim!" A u vojsci njegovoj, trideset i pet hiljada i četiri stotine izbrojanih. A svega izbrojanih u vojsci Efrajimovoj: sto i osam hiljada i sto po četa- ma njihovim. I oni neka idu treći.

Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da me vodiš u miru i da me izbaviš od svake opasnosti na putu, od svake nezgode i zlog udesa, i dovedeš me do željenog mesta u miru. Daj da nađem naklonost, dobrotu i milost u očima Tvojim i u očima svih koje budem sreo. Čuj molitvu moju jer Ti slušaš molitvu svih usta. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji slušaš molitvu.

Neće se niko održati pred vama; strah i trepet vaš pustiće Gospod Bog vaš na svu zemlju na koju stupite, kao što vam kaza. Gospode, čuvaj me! Gospode, izbavi me! Gospode, pomози mi! Spasenju Tvom se nadam, o, Gospode!

A Jakov ode svojim putem i sretoše ga anđeli Božiji. A kad ih ugleda, Jakov reče: "Ovo je tabor Božiji!" I prozva ono mesto '*Mahanajim*'. Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao! Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv! Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir! Evo, Ja šaljem anđela Svog pred tobom da te čuva na putu i da te dovede na mesto koje sam ti pripremio. Nemojte me zadržavati kad je Gospod dao uspeh mom putu.

תפלת הים.

יהי רצון מלפניך. יי אלהי ואלהי אבותי אברהם יצחק ויעקב. האל הגדול הגבור והנורא. המכתת בכתר האמונה. למען קדושת שלש עשרה מהותיך של רחמים. ולמען קדושת שערי הרחמים. ולמען זכות ישגי חרון אברהם יצחק ויעקב אהוביך ותמימיך. ולמען זכות עקרתו של יצחק יחידך שנעקר על גבי המזבח והיה עולה תמימה קדושה ומהורה. ולמען זכותם וקדושתם ונבואתם של שמואל הנביא ושל אליהו הנביא. ושל אלישע הנביא. נביאיך נביאי אמת. ולמען זכות כל הצדיקים והחסידים שהיו בכל-הזר מגנים על ישראל: שתעמיד הים מועפו. ויחשו גליו. ותעשה רצון לבנו. ותוליכנו מהרה אל מחוז הפצנו לטובה כאשר בירך לעשות. ותשמע תפלתנו. ותאזין תהתנו. ועננו בפשה הזאת שאנו מתפללים ומתהננים לפניך. ותוליכנו בנחת רוח טוב כפי הצורך. ותשמרנו מהמון גלים ומשאון משברי ים. מרוח סועה. מפער ומצער. ומבלבול עתים. ומחלוקת זמנים. ומחבריות הרעות הגדלות בים וביבשה. ומפלצער ומפל הפסד. ואל יעבנו לא משביע ולא מבריה ולא משטין ולא מצר ולא מזיק ולא מבלבל ולא מפחד ולא מחריים ולא מאים. ותוציא רוח מאוצרותיך להנהיג הפגינה. וכל תופשי משוט ומנהיגיה ומלחיה וחובליה ואומניה שינהגו אותה פראוי בלא עצלות ובלא חשול ובלא תשות פת. והגיענו אל מחוז הפצנו בלי שום היזק וכלי שום צער ובלי שום הפסד. כמו שאתה מושל בגאות הים. ושוא גליו אתה תשבהם: יקם סערה לרממה. ויחשו גליהם:

MOLITVA ZA PLOVIDBU MOREM

Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože praotaca mojih Avrâma, Isaka i Jakova, Bože veliki, krepki i strašni, Koji si krunisan krunom istine i vere, radi svetosti Tvojih trinaest svojstava samilosne ljubavi, radi svetosti dveri milosti, radi zasluga otaca usnulih u Hebronu, Avrâma, Isaka i Jakova, ljubljenih Tvojih i krepkih Tvojih, radi zasluga žrtvenog vezivanja Isaka, jedinca Tvog koji beše svezan na žrtveniku i beše savršena žrtva, sveta i prečista, radi zasluga i svetosti i proroštava proroka Šemuela, i proroka Elijaua, i proroka Eliše, proroka Tvojih, proroka istine, radi zasluga pravednika i pobožnika koji su u svakom pokolenju štitili Izrael, neka bi Ti obuzdao pobesnelo more i umirio talase njegove. Neka bi Ti ispunio volju srca naših i doveo nas ubrzo i na dobro, na željeno odredište naše jer je u Tvojjoj moći da to uradiš. Počuj molitvu našu i poslušaj molbu našu i usliši nas u ovom času kada Ti se molimo i pred Tebe molbe svoje iznosimo. Vodi nas u spokojstvu i čuvaj nas od mnoštva talasa i pobesnelog mora, od uragana, od oluje i nepogode, od vremenskih neprilika, od opakih stvorenja morskih i kopnenih, od svake nevolje i gubitka. Neka nas ništa ne bi omelo na putu našem, niti nateralo da od njega odustanemo, niti nas snašla kakva nevolja ili šteta, smutnja, strah ili pretnja. I pošalji dobar vetar da vodi brod i neka bi svi mornari, kapetani i sve osoblje upravljali brodom kako treba, i dovedi nas na željeno odredište bez štete i gubitka jer Ti upravljaš morskim talasima i obuzdavaš valove morske. On oluju u zatišje obraća i talasi se njeni umiruju.

שָׁמְרָה נַפְשִׁי וְהִצִּילָנִי. אֵל אֲבוֹשׁ כִּי חָסִיתִי בָּךְ; וְאַנְהֵנוּ
בְּכַרְךָ יְהי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

תענית יחיד

הדולה להחצוזה לריך סיקבל החענית זיוס שלפניו תנעוד יוס דשעח סמנחה
ומחפלה שמונה עשרה וקודם שיעקור נליו יאמר:

רְבוּן הָעוֹלָמִים הָרִי אֲנִי לְפָנֶיךָ בְּתַעֲנִית נְדָבָה לְמַחֵר.
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. שְׁתִּקְבְּלֵנִי
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן. וְחַבֵּא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי. וְתַעֲנֵה עֲתִירָתִי
וְתִרְפְּאֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיּוֹם. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל
פֶּה: יְהִי לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי. וְהִגִּיז לְבִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי
וְנוֹאֲלֵי: עוֹשֵׂה שְׁלוֹם וכו'

זיוס החענית נחפלה הננחה כשמייע לשמע קולנו אומר:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ. חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וּקְבַל בְּרַחֲמִים
וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ. זְכוּר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת פְּעֻקְדֵי וְהַסֵּר
מִמֶּנּוּ דָּבָר וְחָרֵב וְרַעֲב. וְשִׁבִי וּבִזָּה. וַיַּצֵּר רַע. וְהוֹלֵאִים
רָעִים וְנַאֲמָנִים. וּמְאֹרְעוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת. וְתַנְזֹר עָלַי גְּזֵרוֹת
טוֹבוֹת וְעַל כָּל אֲנָשֵׁי בֵּיתִי. וַיְגַדְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מְהוּתֶיךָ.
וְתַתְּנֵהָ עִמָּנִי יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִדַּת הַחֶסֶד וּבְמִדַּת הַרַחֲמִים.
וְתַכְנֵם לָנוּ לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין. וְתִאֲזִין תְּפִלָּתֵנוּ וְתַחֲנוּגֵינוּ
וְשׁוֹעֲתֵינוּ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל־פֶּה:

עֲנֵנִי אָבִי עֲנֵנִי בְּיוֹם צוֹם הַתַּעֲנִית הַזֶּה כִּי בְּצָרָה גְּדוֹלָה
אֲנִי עַל כָּל־מָה שֶׁהֵטְאֵתִי וְשֶׁעֲוִיתִי וְשֶׁשָּׁעַתִּי לְפָנֶיךָ מִיּוֹם
הַיּוֹתֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. מִכֻּלָּם אֲנִי מִפְּשָׁעִי וּמִתְבַּיֵּשׁ וְנַחֲפָר
מֵעוֹנוֹתִי וּמִחַטָּאוֹתִי. אֲבָל גִּשְׁמַתִּי רַחֲמֶיךָ לִנְגַד עֵינֵי כִּי
דַרְבָּךְ לְהֶאֱרִיךְ אַפָּךָ וּמְנַהֵגָה לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ. כִּי אַתָּה

Sačuvaj dušu moju i izbavi me, ne daj da se osramotim jer se u Tebe uzdam. I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda! *Aleluja!*

DOBROVOLJNI POST

Onaj ko želi da dobrovoljno posti treba preuzeti na sebe obavezu da posti dan ranije za vreme popodnevne molitve, i pre nego što završi molitvu *Šemone esre* treba da kaže:

Gospodaru svetova! Evo se pred licem Tvojim pripremam za sutrašnji dobrovoljni post. Neka bude Volja Tvoja, o, Gospode, Bože moj i Bože otaca mojih, da me prihvatiš u ljubavi i milosti. Neka dođe pred Tebe molitva moja i usliši molbu moju i isceli me u obilju ljubavi Tvoje samilosne jer Ti čuješ molitvu usta svih. Neka su ti ugodne reči usta mojih i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad čitavim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen!*

Na dan posta u popodnevnoj molitvi pri blagoslovu *Šomea tefila* (XVI) treba reći:

Čuj glas naš, Gospode Bože naš, imaj samilosti i smiluj nam se! U ljubavi samilosnoj i sa zadovoljstvom primi molitvu našu. Seti se ljubavi Tvoje samilosne i suspregni gnev Svoj i ukloni od nas kugu, mač, glad, sužanjstvo, poniženje, zao nagon, opake bolesti, događaje teške i tragične, i presudi na dobro meni i svima koji obitavaju u domu mom. Neka bi ljubav Tvoja samilosna prevladala nad svojstvima Tvojim.²⁷ Postupaj sa nama, Gospode Bože naš, sa svojstvom milosti Tvoje i sa svojstvom ljubavi samilosne Tvoje, i ophodi se prema nama više nego što zakon to iziskuje. Poslušaj molitve naše i ponizne molitve-pokajnice naše i vapa-je naše jer Ti čuješ molitvu usta svih.

Usliši me, Oče moj, usliši me na ovaj dan posta jer sam u velikoj nevolji zbog svih grehova, prestupa i bezakonja mojih koje sam pred licem Tvojim počinio od dana otkad postojim sve do danas. Do ništavila se sramim zbog bezakonja mog i stidim se zbog prestupa mojih i grehova mojih. Ali pred očima mojim je ljubav Tvoja samilosna jer Ti susprežeš gnev Svoj i samilostan si prema stvorenjima Tvojim.

²⁷ Jedno od Božijih svojstava je da On uzvraća "merom za meru".

יי טוב וסלח ורב חסד לכל-קראיך. וברחמיך הרבים
 ענני בעת ובעונה הזאת. ויהא מיעוט חלבי ודמי המתמעט
 בתעניתי היום חשוב ומקבל ומרוצה לפניך כחלב מנה
 על גבי מזבחך לכפר על פל־מה שחטאתי ושעויתי
 ושפשעתי לפניך. בין באונם. בין ברצון. בין בשוגג. בין
 במזיד. בין בדיעה. בין שלא בדיעה. ותרגני ברחמיך
 הרבים. ואל תפן לרשעי. ואל תתעלם מתהנתי. היה נא
 קרוב לשועי (ושועת אנשי ביתי). טרם אקרא אליך
 אתה תענה. אדבר ואתה תשמע. כאמור והיה טרם
 יקראו ואני אענה. עוד הם מדברים ואני אשמע: פי אתה
 יי פודה ומציל ועונה ומרחם בכל-עת צרה וצוקה. ושומע
 תפלת כל פה: ברוך אתה יי שומע תפלה:

ואומר ללא ועודים ופיס טלוס וכו'. וקודם שיצוקו רבליו לומר:

רבון העולמים. אלהי האלהים ואדוני האדונים. בעל
 הסליחות והרחמים. לך יי תצדקה. ולי בוששת הפנים. על
 כל הטובות והחסדים אשר עשית עמדי מיום היותי עד
 היום הזה. ולא כגמול השיבותי לך. אבל חטאתי לפניך.
 והרע בעיניך עשיתי. והרביתי לפשוע. ולהכעיסך לא
 היתה פונתי: ועתה מה אתאונן ומה אומר. ומה אדבר
 ומה אצטדק. אמרתי אודה עלי פשעי ליי. אשמתי
 בתורתך. בנדרתי ביראתך. געלתי במצותיך. דברתי דופי.
 העויתי והרשעתי. ודתי. חמסתי. טפלתי שקר. יעצתי
 רע. פזבתי. לצתי. לוצצתי. מרדתי. מריתי. מאסתי.
 נאצתי. נאבתי. נשבעתי לשוא ולשקר. סרדתי. עויתי.
 פשעתי לפניך. ועורף הקשיתי. צרדתי. קשיתי עורף.
 קלקלתי דרכי. רשעתי. שחתתי. תעבתי. תעיתי. תעתעתי.

Ti si Gospod dobar Koji oprašta i Koji je prepun dobrote prema svima koji Te zazivaju. U obilju ljubavi Tvoje samilosne usliši me u trenutku i vremenu ovom. Neka salo moje i krv moja koji se ovim postom danas tope u meni budu prihvaćeni u milosti i neka budu pred licem Tvojim kao salo prineseno na žrtveniku Tvom za oprost i pomirenje svih grehova mojih, svih prestupa mojih i svih bezakonja mojih koje počinih pred licem Tvojim bilo pod prinudom, bilo voljno, bilo nehотиčno, bilo s namerom, bilo svesno, bilo nesvesno, i poželi me u obilju ljubavi Tvoje samilosne.

Ne obaziri Se na bezakonje moje i ne ogluš i Se o molitvu-pokajnicu moju. Budi blizu vapaja mog (i vapaja onih koji obitavaju u domu mom) kako bi me uslišio pre nego što k Tebi zavapim i kako bi me saslušao dok još govorim, kao što je rečeno: "I pre nego što zavape, Ja ću se odazvati, još će govoriti, a Ja ću uslišiti." Jer Ti, Gospode, iskupljuješ, spasavaš, uslišuješ i samilosnom ljubavlju ljubiš u svakom trenutku nevolje i muke, i čuješ molitvu usta svih. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji čuje molitve.

Zatim treba reći *Rece, Modim, Sim šalom*, itd., a pre *Ose šalom*:

Gospodaru svetova! Bože nad božanstvima i Gospode nad gospodima! Gospode milostivi Koji opraštaš u ljubavi samilosnoj! O, Gospode, Tvoja je pravda, a moja je sramota lica mog jer za sva dobra i dobročinstva koja si mi udelio od dana otkad postojim pa sve do dana današnjeg nisam Ti uzvatio prema delu, nego sam grešio pred licem Tvojim, i zlo sam činio pred očima Tvojim, i umnožio sam bezakonja svoja, i razgnevio sam Te, što mi nije bila namera. A sada, nad čim ću jadikovati, šta ću reći, o čemu ću govoriti i kako ću se opravdati? Rekoh, ispovediću Gospodu bezakonja svoja: skrivio sam prema Nauku Tvom, izdao sam i odagnao osećanje svetog straha pred Tobom, odbacio sam zapovesti Tvoje, govorio sam jezikom pretvornim, prestupe sam prouzrokovao, bezakonja sam prouzrokovao, razvratu sam se prepuštao, iznudio sam, lažno sam optuživao, zle savete sam davao, lagao sam, raskalašno sam se ponašao, izrugivao sam se, bunio sam se i podbunjivao sam, prezirao sam, gnevio sam se, preljubu sam počinio, lažno sam se kleo, samovoljan sam bio, prestupio sam, bezakonje sam počinio pred licem Tvojim, tvrdoglav sam bio, tlačio sam, tvrdovrat sam bio, upropastio sam staze svoje, bio sam zao, potkupljivao sam, sramna dela sam počinio, zastranio sam i druge sam naveo da zastrane.

וּסְרַתִּי מִמְצוֹתַיָּךְ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטּוֹבוֹתִים, וְלֹא שׁוּה לִי, וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלַי. כִּי אֵמֶת עֲשִׂיתָ, וְאֲנִי הִרְשַׁעְתִּי:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. שְׂמַחְהוּל וְחַסְלַח לִי עַל כָּל פְּשָׁעַי, וְחַכְכֵּר לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי, וְתַעֲבִיר לִי עַל כָּל הַפְּטָאִתִּי, שְׁחָטָאתִי וְשָׁעִיתִי וְשִׁשְׁשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ. בֵּין בְּאוֹנָם, בֵּין בְּרָצוֹן, בֵּין בְּשׁוֹגֵג, בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּסִתְרָה, בֵּין בְּגִלּוֹי, בֵּין בְּמַחְבְּרוֹן, בֵּין שְׁלֹא בְּמַחְבְּרוֹן, בֵּין בְּהִרְהוּר, בֵּין בְּמַחְשֶׁבֶת, מִיּוֹם הָיוֹתִי עַל הָאָדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וּבְשִׁנְיַע קָצֵי לְהַפְטֹר מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׂתַקַּבֵּל נִשְׁמַתִּי בְּחַמְלָה כַּאֲשֶׁר תִּקְהַנְנֵה מִמְּנִי, וְתוֹשִׁיבְנָה תַחַת כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ אֲשֶׁר מִשֵּׁם נִטְעַתָּה, וּכְשֶׁאֲמוֹת תִּהְיֶה מִיתַתִּי כְּפָרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי, אֲנִי יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׁעַה אֵל שׁוֹעִתִּי, וְעֵנֵה אֶת עֲתִירְתִּי, וְשִׁמַּע תְּפִלְתִּי, הַרְבַּ כְּפָסְנִי מֵעֵינֵי, וּמַחְטָאתִי מִדַּרְנֵי, וּזְכֵנִי מִשְׁגִּיאֹוֹת, וּמִנְסַחְרוֹת נַפְשִׁי, וְאַהֲיֶה מִפְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר בְּצַל כְּנַפֶּיךָ יִחְסִי, יְרוּיֹן מִדָּשָׁן בֵּיתְךָ, וּמִנְחַל עֲדֻנְיָה תִשְׁקָם: תוֹדִיעֵנִי אֵדָה חַיִּים, שׁוֹבַע שְׂמַחֹת אֶת פְּנֶיךָ, נְעִימוֹת בְּיַמֶּיךָ נֶצַח: טוֹטָה טְלוֹם וכו'.

נחללת עבדים קודם שיצקו גלגל ילגד :

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, כָּכֵר הַתְּעַנִּיתִי בַתְּעַנִּית הַיּוֹם לְפָנֶיךָ, גְּלוּי וְיָדוּע לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ, שְׁבוּמֵן שְׁבִית הַמְּקַדֵּשׁ קָדִים אָדָם חוֹטֵא וּמִכִּיָּא לְפָנֶיךָ קָרְבָן, וְאִין מְקַרִּיבִין מִפְּנֵי רַק חֲלָבוֹ וְדָמוֹ וּמַחְכֵּר, וְעַכְשָׁיו בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְפִּים אִין לָנוּ לֹא מְקַדֵּשׁ וְלֹא מִזְבֵּחַ וְלֹא כֹהֵן שֶׁיִּכְפֹּר בְּעֲדֵינוּ: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שִׁיְהֵא מֵיעוּט חֲלָבֵי

Udaljio sam se od zapovesti Tvojih i od dobrih odredaba Tvojih, ali mi to nije pomoglo. Ali Ti si pravedan u svemu što me je snašlo jer si Ti istinu učinio, a ja sam zlo činio.

Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da mi otpustiš i oprostiš sva bezakonja moja, da me očistiš od prestupa mojih, i ukloniš sve grehe moje koje sam sagrešio, prestupe koje sam učinio i bezakonja koja sam počinio pred licem Tvojim, bilo voljno ili nevoljno, svesno ili nesvesno, tajno ili javno, namerno ili nenamerno, bilo u pomisli ili mišlju, od dana otkad postojim na zemlji pa sve do dana današnjeg. I kada bude došao kraj moj da napustim ovaj svet i Tebi se vratim neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da primiš dušu moju u milosti kada je budeš uzimao od mene i vraćao je pod prestolje Veličanstva Tvog odakle si je usadio u mene. I kada umrem neka moja smrt bude oprost za sve moje prestupe. O, Gospode, Bože moj i Bože otaca mojih, poslušaj vapaj moj, usliši molbu moju, čuj molitvu moju! Operi me dobro od prestupa mog i očisti me od greha mog! Pročisti me od grešaka mojih, očisti me i od najtajnijih (grehova) i biću među sinovima ljudskim koji se u senci krila Tvojih ne boje! Hrane se od izobilja doma Tvog i Ti ih napajaš iz potoka sladosti Svojih. Pokaži mi put života, obilje je radosti pred licem Tvojim, milina u desnici Tvojoj doveka! *Ose šalom...*

Pre Ose Šalom na kraju Amida prilikom večernje molitve kažemo:

Gospodaru svetova! Danas sam postio pred licem Tvojim, otkriveno je i znano pred Prestoljem Veličanstva Tvog da je u vreme kada je postojao Dom Svetinje, čovek koji bi sagrešio donosio žrtvu pred Tebe i od nje prinosio samo njeno salo i krv njenu i bilo bi mu oprošteno. Danas zbog bezbrojnih prestupa naših nemamo ni Hram, ni žrtvenik, ni sveštenika koji bi za nas prineo žrtvu pomirenja. Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da salo moje

וְדַמִּי שֶׁנִּתְמַעַט הַיּוֹם לְפָנַי בְּתַעֲנִיתִי. הַשּׁוֹב וּמִקְבֵּל
לְפָנַי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ. בְּאֵלוֹ הִקְרַבְתִּי עַל גְּבִי מִזִּבְחֶךָ. וְתִרְצֵנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וְכוּ'.

וְנוֹכַחֵינ לִיהֵן לְדַקָּה לְנַעֲמִים זְיוֹם הַתַּעֲנִית.

תפלה לחולים

הַנּוֹכַח לַחֲלוּנְתָא קוֹדֵם קִדִּישׁ תַּחֲקֵבֵל. הַמֶּזֶן לוֹמֵר הַפְּסוּק וְהַקֵּסֶל סוֹזֵרִים לוֹתוֹ:
בִּקְרָאִי עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צְדָקָי. בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי.
חֲנִנִי וְשָׁמַע תְּפִלָּתִי: בְּצַר לִי אֶקְרָא יי. וְאֵל
אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ: יִשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשׁוֹעֵתִי
לְפָנָיו תִּבּוֹא בְּאֲזֵנָיו: וְאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ יי עַת
רְצוֹן. אֱלֹהִים בְּרַב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ:
תְּפִלָּה לְדוֹד. שְׁמַעָה יי צְדָק. הַקְּשִׁיבָה רַנְתִּי.
הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי. בְּלֹא שִׁפְתֵי מִרְמָה: תְּפִלָּה
לְעֵנִי כִּי יַעֲטוּף. וְלְפָנַי יי יִשְׁפּוֹךְ שִׁיחוֹ: שְׁמַעָה
תְּפִלָּתִי יי. וְשׁוֹעֵתִי הַאֲזִינָה. אֵל דִּמְעָתִי אֵל
תַּחֲרָשׁ. כִּי גַר אֲנֹכִי עַמָּךְ. תּוֹשֵׁב כְּכֹל אֲבֹתָי:
כִּי לֹא בֹזֵה וְלֹא שֶׁקֶץ עֲנוֹת עֲנֵנִי. וְלֹא הַסְּתִיר
פָּנָיו מִפָּנָי. וּבְשׁוֹעוֹ אֵלָיו שְׁמַע: יי שְׁמַעֵתִי
שְׁמַעָה יִרְאֵתִי. יי פֶּעֶלְךָ בְּקִרְבִּי שְׁנַיִם תִּיְהִי.
בְּקִרְבִּי שְׁנַיִם תּוֹדִיעַ. בְּרַגְלֵי רַחֵם תּוֹפּוֹר: כִּי
שׁוֹמֵעַ אֵל אֲבִיוֹנִים יי. וְאֵת אֲסִירָיו לֹא בֹזֵה:
יְחַיֵּנו מִיּוֹמִים. בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִימֵנוּ. וְנַחֲוֶה

i krv moja koji su se ovim postom danas istopili u meni budu prihvaćeni u milosti i neka budu pred Prestoljem Veličanstva Tvog kao da sam ih prineo na žrtveniku Tvom, i poželi me u obilju ljubavi Tvoje samilosne. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim neka On u samilosti Svojoj učini mir nad nama i nad vascelim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen*.

Na dan posta je običaj dati *cedaka* sirotinji.

MOLITVA ZA BOLESNE

Kaže se pre *Kadiš titkabal*, predmolitelj kaže stih, a zajednica ponavlja za njim.

Kada k Tebi zavapim usliši me, o, Bože, pravdo moja! Ti, što me iz teskobe izbavi, smiluj mi se i saslušaj molitvu moju! U teskobi svojoj prizvah Gospoda i ka Bogu svom zavapih! On ču iz dvora Svog, pa glas moj i vapaj moj dođoše do ušiju Njegovih. A ja se molim Tebi, Gospode, vreme je da se smiluješ, Bože, u obilju milosti Tvoje usliši me u istini spasenja Tvoga! Molitva Davidova. Usliši, o, Gospode, pravdu, poslušaj moj molitveni poj, počuj molitvu moju, nije sa usana lažljivih. Molitva nevoljnog kad mu je teško, pa pred Gospodom izliva tugu svoju. Čuj molitvu moju, o, Gospode, i poslušaj jauk moj! Ne budi nem gledajući suze moje! Jer sam stranac kod Tebe i došljak kao i praoci moji. Jer On niti se gnuša niti prezire vapaj ubogog i ne sakriva lice Svoje od njega i sluša ga kada k Njemu zavapi. Gospode, čuh što si objavio i u strahu sam. Gospode, delo Svoje usred godina u životu sačuvaj, usred godina objavi ga, u gnevu seti se milosti. Jer Gospod čuje uboge i ne ponižava sužnje Svoje. Povratice nam život za dva dana, treći dan će nas podići i živećemo pred Njim.²⁸

---

²⁸Psalmi, 4:2; Šemuel II, 22:7; Ps., 69:14; 17:1; 102:1; 39:13; 22:25; Hava-kuk, 3:2; Ps., 69:34; Ošea, 6:2.

לפָּנָיו: אָנִי אִמְרָתִי יי חֲנָנִי. רַבָּאָה נִפְשֵׁי בִי
הִטָּאתִי לָךְ: שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵי בְּשׁוּעֵי אֱלֹהֶיךָ
בְּנִשְׁאֵי יָדַי אֶל דְּבִיר קְרָשֶׁךָ: יי יִסְעֲדֵנוּ עַל
עַרְשׁ הָיוֹי. כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָתָ בְּחֲלוֹי: מִן
הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה. עָנְנִי בַמֶּרְחֹב יְהוָה: בִּי
עֲמָךְ מִקּוֹר חַיִּים. בְּאוֹרְךָ נִרְאָה אוֹר: בִּי אֵין
בַּמּוֹת וּבְכָרְךָ. בְּשִׁאוֹל מִי יוֹדֵה לָךְ: לֹא הַמֵּתִים
יִהְלְלוּ-יְהוָה. וְלֹא כָל-יִרְדֵי הַיָּמָה: לֹא אָמוֹת
בִּי אֲתִידֶה. וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי-יְהוָה: אָנִי קָרָאתִיךָ
בִּי תַעֲנֵנִי. אֵל הַט אֲזַנְךָ לִי. שָׁמַע אִמְרָתִי:
(נִשְׁמַע מוֹסִיפִים) הַסְלֵחַ לְכָל-עוֹנְכֵי. הֲרַפָּא לְכָל-
תַּחֲלוּאֵיכֵי: הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיִּיכֵי. הַמְעַטְרֵכֵי
חֶסֶד וְרַחֲמִים: הַמְשַׁבֵּיעַ בְּטוֹב עֲדִיךָ.
תִּתְחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרֵיכֶם: יי יִשְׁמַע בְּקִרְאֵי
אֱלֹוֹי: בִּי לֹא עַל צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ. בִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: יי
שָׁמְעָה. יי סִלְּחָה. יי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵלַי
תְּאֵחֶר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי בִי שָׁמָךְ נִקְרָא עַל
עִירְךָ וְעַל עֲמָךְ: הַשִּׁיבֵנוּ יי אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה.
חֲדַשׁ יָמֵינוּ בְּקָדָם:

Rekoh: Gospode, smiluj mi se! Isceli dušu moju jer Ti sagreših! Čuj glas molitve-pokajnice moje kad vapim k Tebi, kad dižem ruke svoje ka Tvojoj Svetinji nad svetinjama. Gospod će ga okrepiti bolna na odru. Sasvim menjaš postelju njegovu u bolesti njegovoj. Iz teskobe povikah ka Gospodu i usliši me, izvede me na prostrano mesto Gospod. Jer je u Tebe izvor života, svetlošću Tvojom vidimo svetlost. Jer mrtvi ne spominju Tebe, u grobu ko će Te slaviti? Neće Te mrtvi hvaliti, Gospode, niti oni koji siđu tamo gde je muk. Neću umreti, nego ću živ biti i kazivati dela Gospodnja. Tebe prizivam jer ćeš me uslišiti, Bože! Prigni k meni uvo Svoje i čuj reči moje! (Za ženu dodajemo: On ti oprašta sve grehe i isceljuje sve bolesti tvoje. Izbavlja od smrti život tvoj, kruni te dobrotom i ljubavlju samilosnom. Život ti siti dobrim, obnavlja se kao u orla mladost tvoja.) Gospod čuje kad Ga zovem. Jer ne radi pravde naše, nego radi obilja ljubavi Tvoje samilosne, padamo pred Tobom prinoseći naše molitve-pokajnice. Gospode, čuj, Gospode, oprosti, Gospode, poslušaj i učini, ne oklevaj, Sebe radi jer je Tvoje Ime prizvano na grad Tvoj i na narod Tvoj. Vra- ti nas k Sebi, Gospode, i obratićemo se, obnovi dane naše kao što nekad behu!²⁹

²⁹ Psalmi, 41:5; 28:2; 41:4; 118:5; 36:10; 6:6; 115:17; 118:17; 17:6; 103:3-5; 4:4; Danijel, 9:18-19; Tužbalice, 5:21.

ולחזר כך השליח לנזר לומר בדמעה ונתהנוכיס:

מִצְלָאִין אֲנִיחָנָא וְתַבְעִין רַחֲמֵי מִן קָדָם
 אֲלֵהֶנָּא מֵאֲרֵי שְׁמַיָא וְאַרְעָא. בְּתַלְתַּת עָשָׂר
 מְבִילָן דְרַחֲמֵי דְכְּתִיבִין בְּסִפְרָא דְאוֹרִיתָא
 דְּמֹשֶׁה נְבִיאָהּ. כְּדְכְּתִיב וַיַּעֲבֵר יי עַל פְּנֵי
 וַיִּקְרָא יי וַיִּי. אֵל רַחוּם וְחַנוּן. אֲרֵךְ אַפַּיִם.
 וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: נֶצַח הַסֵּד לְאַלְפִים. נְשֵׂא
 עֵז וּפֶשַׁע וְחַטָּאָה. וְנִקְהָ: וְנִקְהָ לְשָׁבוּם. אֲרֵךְ
 אַפַּיִם לְשָׁבוּם. הַשּׁוֹכֵן בֵּין חַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ
 וְכַרוּבִים. הָעוֹנֶה בְּעַת צָרוֹת. הָאֵל הַפּוֹעֵל
 גְּבוּרֹת. הָעוֹנֶה לְהוֹלִכֵי מַדְבָּרוֹת. הָאֵל
 הַפּוֹדֶה וּמְצִיל. הַמְּפַלֵּא חֶסְדּוֹ לְהוֹעִיל. הָאֵל
 אַחַד וְאֵין זוּלָתוֹ. וּמוֹשִׁיעַ אֵין בְּלָתּוֹ. הָאֵל
 הַקָּרוֹב לְקַרְאֵיו. הָעוֹנֶה בַּצָּרָה אֵל יִרְאֵיו.
 הוּא יִתְמַלֵּי רַחֲמִין טָבוֹן וְקַרְבִּין עֲלֵנָּא וְעַל
 כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחֵנָּא. וְעַל כָּל־מִי שְׁהוּא שְׂרוּי
 בַּצָּעַר וּבַשְּׁבִיָּה. בֵּין בָּיִם בֵּין בִּיבְשָׁה. וְעַל
 כָּל־מִי שְׁהוּא חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים. בְּאֵימַת
 מֶלֶךְ וּשְׂרִיבִים. וְעַל כָּל־מִי שְׁהוּא חוֹלֵדָה.
 וּבְכָל־לָם יַעֲלֶה רְפוּאוֹת תַּעֲלֶה אֵל תַּחֲלוּאֵי
 סגויי הַמוֹטֵל עַל עַרְשׁ דְּוַי:

Potom predmolitelj kaže:

Molimo se i milost ištemo od Praiskona Boga Gospodara nebesa i zemlje, Čijih su trinaest atributa milosti zapisani u knjizi Tore proroka Mojsija, kao što je napisano:³⁰ "I Gospod prođe ispred njega i uzviknu: 'Gospod, Gospod Bog milostiv i milosrdan, spor na gnev i obilan dobrotom i vernošću, Koji čuva milost hiljadama pokolenja, podnosi prestup, bezakonje i greh i oprašta (onima koji se pokaju)'. Očistiće pokajnike, spor na gnev prema odmetnicima, Koji obitava među svetim anđelima *Hajot* i *Heruvimima*, Koji uslišava u nevolji, Bog Koji čini dela junačka, Koji uslišava one koji pustinjom hode, Bog Koji izbavlja i spasava, Koji čini čuda milosti kroz dobra Svoja, Bog Koji je Jedan i osim Njega nema drugog, nema Spasitelja do Njega, Bog Koji je blizu onima koji Ga zovu, Koji u nevolji uslišava one koji Ga se u svetom strahu boje. On će ispuniti sveprisutnom samilošću dobrom nas i sav Dom Izraelov i svakog ko je u nevolji i sužanjstvu, bilo na moru bilo na kopnu, svakog ko je u zatočeništvu i one koji žive pod strahovladom dušmana, i sve one koji su bolesni, svima njima će udeliti isceljenje i izbaviće od bolesti (ime i prezime) koji leži bolan na odru.

---

³⁰ Šemot, Izlazak, 34:6-7.

ואם עושים שינוי השם לזמרים:

וּתְקַרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל פְּלוֹנִי כְּמוֹ שֶׁנֶּחְתּוּב וְלֹא יִקְרָא עוֹד
 אֶת שְׁמֵךְ אֲבִרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ אֲבִרָהֶם כִּי אֵב הַמּוֹן גּוֹיִם
 נִתְתִּיקָה: יְשֻׁמָּה הוּא בְּשֵׁמוֹ וְיִתְקַיֵּים שְׁמוֹ בּוֹ כְּדַכְתִּיב
 וְאֵלֵהִינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שִׁיחָא שְׁנׁוּי שְׁמוֹ זֶה לְבַטַּל מְעַלְיוֹ כָּל-
 גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת. וְלִקְרוֹעַ מְעַלְיוֹ כְּלִירוֹעַ גְּזֵרֵי דִין. וְאִם
 נִקְנְסָה מִיָּתָה עַל פְּלוֹנִי עַל פְּלוֹנִי זֶה לֹא נִקְנְסָה. וְאִם נִגְזְרָה
 גְּזֵרָה עַל פְּלוֹנִי עַל פְּלוֹנִי זֶה לֹא נִגְזְרָה. הֲרֵי הוּא כְּאִישׁ אַחַד
 וְכַפְרִיָּה חֲדָשָׁה. וּבִקְטָן שְׁנוֹלֵד לְחַיִּים טוֹבִים וְלְאֲרִיכוֹת
 שָׁנִים וְלְמִלּוּאֵי יָמִים. וְנֹאמַר שְׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ. רְאִיתִי
 אֶת דְּמַעְתְּךָ. הִנְנִי רוֹפֵא לָךְ. בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַעֲלֶה בֵּית
 יי: כְּדַכְתִּיב יְחַיֵּינוּ מִיּוֹמִים. בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי יִקְיָמוּ וְנִתְּיָה
 לְפָנָיו: וְחַסִּיכַּ לְעוֹד מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים וְכוּ.

שינוי השם לאשה.

וּתְקַרָא שְׁמָהּ בְּיִשְׂרָאֵל פְּלוֹנִית כְּמוֹ שֶׁנֶּחְתּוּב שְׁרֵי אִשְׁתְּךָ
 לֹא תִקְרָא אֶת שְׁמָהּ שְׁרֵי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
 יי אֵלֵהִינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שִׁיחָא שְׁנׁוּי שְׁמָהּ זֶה לְבַטַּל
 מְעַלְיָהּ כְּלִ-גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת. וְלִקְרוֹעַ מְעַלְיָהּ כְּלִירוֹעַ
 גְּזֵרֵי דִין. וְאִם נִקְנְסָה מִיָּתָה עַל פְּלוֹנִית עַל פְּלוֹנִית זֶה לֹא
 נִקְנְסָה. וְאִם נִגְזְרָה גְּזֵרָה עַל פְּלוֹנִית עַל פְּלוֹנִית זֶה לֹא נִגְזְרָה.
 וְהֲרֵי הִיא כְּאִשָּׁה אַחֲרַת וְכַפְרִיָּה חֲדָשָׁה. וּבִקְטָנָה שְׁנוֹלֵדָה
 לְחַיִּים טוֹבִים וְלְאֲרִיכוֹת שָׁנִים וְלְמִלּוּאֵי יָמִים. וְנֹאמַר
 שְׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ. רְאִיתִי אֶת דְּמַעְתְּךָ. הִנְנִי רוֹפֵא לָךְ.
 בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַעֲלֶה בֵּית יי: כְּדַכְתִּיב יְחַיֵּינוּ מִיּוֹמִים.
 בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי יִקְיָמוּ וְנִתְּיָה לְפָנָיו: וְחַסִּיכַּ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים וְכוּ.

Prilikom menjanja imena kažemo:

I njegovo će ime u Izraelu biti (novo ime) kao što je napisano: "I nećeš se više zvati Avram, nego će ti ime biti Avram jer sam te učinio ocem mnogih naroda."³¹ Neka se raduje imenu svom i neka ga održi ime njegovo kao što je napisano: "I uzveličaću ime tvoje i ti ćeš biti blagoslov."³² Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da promena njegovog imena poništi sve teške i zle presude, i poništi sud i presudu, i ako je suđena smrtna kazna (ranije ime), (novo ime) nije suđena, i ako je suđena teška presuda (ranije ime), (novo ime) nije suđena. On je poput drugog čoveka i poput novog bića kao dete rođeno za dug i dobar život i punoću dana. Rečeno je: "Čuo sam molitvu tvoju i video sam suze tvoje, evo isceliću te, u treći dan ćeš ići u Dom Gospodnji."³³ Napisano je: "Povratiće nam život nakon dva dana, trećeg dana će nas podići i živećemo pred Njim."³⁴ Potom reći *Kralj svih kraljeva...*

Promena imena za ženu

I njeno ime će u Izraelu biti (novo ime), kao što je napisano: "Saraj, ženu svoju, ne zovi je više Saraj nego će joj ime biti Sara."³⁵ Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da promena njenog imena poništi sve teške i zle presude, i poništi sud i presudu, i ako je suđena smrtna kazna (ranije ime), (novo ime) nije suđena, i ako je suđena teška presuda (ranije ime), (novo ime) nije suđena. Ona je poput druge žene i poput novog bića kao dete rođeno za dug i dobar život i punoću dana. Rečeno je: "Čuo sam molitvu tvoju i video sam suze tvoje, evo isceliću te, u treći dan ćeš ići u Dom Gospodnji." Napisano je: "Povratiće nam život nakon dva dana, trećeg dana će nas podići i živećemo pred Njim." Potom reći *Kralj svih kraljeva...*

³¹ Postanje, 17:5.

³² Isto, 12:2.

³³ Druga knjiga o carevima, 20:5.

³⁴ Ošea, 6:2.

³⁵ Postanje, 17:15.

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְפָּאֵהוּ
 (לשם ירפאה) רפואה שלמה ויכיום בו (לשם
 בה) קרא דכתיב. רפאני יי וארפא. הושיעני
 ואושעה. פי תהלתי אתה: מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמַּלְכִּים יִשְׁלַח לוֹ (לשם לה) מִמְרוֹמָיו מִרְפָּא
 וְאֲרוֹכָה. מִרְפָּא בְרָכָה. מִרְפָּא רְצוֹן וְגִדְבָה
 מִרְפָּא חֶסֶד וְאַהֲבָה. מִרְפָּא תְעֵלָה וְתִרְוַפָה.
 מִרְפָּא חֲנִינָה וְחֻמְלָה. מִרְפָּא רַחֲמִים יְדוּעִים
 וְגִלּוּיִם. מִרְפָּא שְׁלוֹם וְחַיִּים: מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יַעֲנֵהוּ (לשם יענה) בְּעַת צָרָה.
 כְּדַכְתִּיב. יַעֲנֵךְ יי בְּיוֹם צָרָה: וְגוֹמַר הַנּוֹמָר

וידוי לשיכיר מרע.

תבוא מי שהלה וכסה לעות אוננים לו ההודס שכן דרך כל האינזוס עתודים
 שכן דכסו דו"ל דכתיב ולשמה הנפש היא וההודו זה גנין אז לכל העושהים
 ששעורין וידוי. וכדי שלא לכבד לבו אוננים לו דכתיב רבים חזק ואחז אל
 מדאנ' תזה כי הכזה ההודו ולם עתו הכנה לא ההודו ועתו. ונכסר זה שמה
 עתודה לפני הנכך לתה חי. וכל העתודה ועת. יש לו חלק לעולם הנא.
 כדכתיב ועודה ושיג ירהם ועוליאין תכסים והילדים ען הכית ולאוור:

רְבוֹן הָעוֹלָמִים בְּעַל הַסְּלִיחוֹת וְהַרְחָמִים.
 יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
 שְׂיֵעֲלֶה זְכוֹרֹנִי לִפְנֵי כִפָּא כְבוֹדְךָ לְטוֹבָה.
 וְרָאָה בְּעֵינָי כִּי אֵין מְתוּם בְּבִשְׂרֵי מִפְּנֵי זַעֲמָךְ
 אֵין שְׁלוֹם בְּעַצְמֵי מִפְּנֵי חֲטָאתִי. וְעַתָּה אֱלֹהֵי

Kralj svih kraljeva neka u Svojoj samilosnoj ljubavi isceli (ime) potpunim isceljenjem i neka se ispuni stih: "Isceli me, Gospode, i biću isceljen, izbavi me i biću izbaavljen jer si Ti hvala moja."³⁶ Kralj svih kraljeva neka (mu/voj) s visina Svojih pošalje isceljenje i ozdravljenje, blagoslov koji isceljuje, isceliteljsku milost i uzdarje, isceljujuću dobrotu i ljubav, lek koji krepí i isceljuje, blakonaklonost i milosrđe, samilosnu ljubav, mir i život. Kralj svih kraljeva neka (ga/je) u Svojoj ljubavi samilosnoj usliši u nevolji kao što je pisano: "Da te usliši Gospod u dan nevoljni. (Pročitati do kraja psalam 20.)

ISPOVEST PRED SMRT

Onaj ko je na smrt bolestan kažemo mu da se pokaje jer su tako naložili naši Mudraci i rečeno je: "I bude ona duša kriva, tada neka ispovede greh svoj" (Br., 5:6). Bolesniku kažemo da se ispovedi jer mnogi koji su se ispovedili nisu umrli, a mnogi koji se nisu ispovedili umrli su. A oni koji su se ispovedili i umrli baštine Svet koji dolazi, kao što je napisano: "Ko krije prestupe svoje neće biti srećan, a ko priznaje i ostavlja ih dobiće milost" (Priče Solomonove, 28:13).

Gospodaru svetova, Gospodaru molitava-pokajnica i ljubavi samilosne, neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, da se spomen na mene uzdigne pred Prestolom Veličanstva Tvog na dobro i pogledaj patnju moju jer nema nepokvarenog mesta u mesu mom zbog gneva Tvog, ni mira u kostima mojim zbog grehova mojih. A sada, Bože

---

³⁶ Jeremija, 17:14.

סְלִיחוֹת רַבָּה אֵלֵי חֶסְדִּיךָ. וְאֵל תֵּבֵא בְּמִשְׁפַּט
 אֶת עֲבֹדֶךָ. וְאִם קָרְבָה עֵת פְּקוּדָתִי לְמוֹת.
 אַחֲרוֹתֶיךָ לְעַד מִפִּי לֹא תִמוּשׁ פִּכְתוּב בְּתוֹרָתֶךָ
 שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: בָּרוּךְ שֵׁם
 כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד:

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי.
 אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת לְכָל-בֶּשֶׂר. שְׂרַפּוּ אֶתִי
 בְּיָדֶיךָ. וּמִיתֵתִי בְיָדֶיךָ. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
 שְׂתַרְפְּאֵנִי רַפּוּאָה שְׁלֵמָה. וַיַּעֲלֶה זְכוּרֵנִי
 וּתְפִלָּתִי לְפָנֶיךָ כַּתְּפִלַּת חוֹקֵיהוּ בַּחֲלוּתוֹ.
 וְאִם קָרְבָה עֵת פְּקוּדָתִי לְמוֹת. תִּהְיֶה מִיתַתִּי
 כְּפָרָה לְכָל-חַטָּאתִי וּלְכָל-עֲוֹנוֹתִי וּלְכָל-
 פְּשָׁעֵי שְׂחַטָּאתִי וְשַׁעֲוִיתִי וְשַׁפְּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ
 מִיּוֹם הַיּוֹתִי עַל הָאָדָמָה עַד הַשָּׁעָה הַזֹּאת
 וְתֵן חֲלֻקִי בְּגֵן עֵדֶן. וְזַכְּנִי לְעוֹלָם הַבָּא הַצָּפוֹן
 לְצַדִּיקִים. וְתוֹדִיעֵנִי אֶרֶץ חַיִּים שֶׁבַע שְׁמָחוֹת
 אֶת פָּנֶיךָ גְּעִימוֹת בִּימִינֶךָ נְצַח: בָּרוּךְ אַתָּה
 יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

ולומר אנא בכה (דף 878), ויהי נועם, יושב בסתר עליון (דף 874) ולאחר כך:

ויהי בשלשים שנה ברביעי בהמשה לחדש ואני בתוך
 הגולה על נהר כבר נפתחו השמים ואראה מראות
 אלהים: בשנת מות המלך עזיהו ואראה את אדני ישב

Koji opraštaš, udeli mi dobročinstva puna milosti i nemoj suditi sluzi Tvom. Ako se približio trenutak da umrem, obznanivanje Tvog Jedinstva neće se nikada udaljiti iz usta mojih, kao što je pisano u Tori Tvojoj: Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedinj. Blagosloveno da je Ime Njegovo, veličanstvo kraljevstva Njegovog doveka je.

Pred licem Tvojim odajem hvalu, Gospode Bože moj i Bože otaca mojih, Bože duhova svakog tela, moje isceljenje je u Tvojim rukama. Neka bude Volja Tvoja da me u potpunosti isceliš i neka se uzdignu spomen moj i molitva moja pred licem Tvojim kao molitva Hizkijaua kada je bio bolestan. Ali ako se približio trenutak da umrem neka moja smrt bude iskupljenje za sve grehe moje, sve prestepe moje i sva bezakonja moja što sam ih zgrešio, prestupio i počinio pred Tobom od dana kada postojim na zemlji do ovog časa. Daj mi udela u rajskom vrtu, i neka bih zaslužio život u Svetu koji dolazi koji je pripremljen za pravednike. Pokaži mi put života, obilje je radosti pred licem Tvojim, milina u desnici Tvojoj doveka! Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji čuješ molitve.

Zatim govori Ana behoah (str. 879), Vii noam, Jošev beseter Eljon (str. 875) i potom:

Godine tridesete, meseca četvrtog, dana petog, kad bejah u rasejanju na reci Kevar, otvoriše se nebesa i videh ukazanje Božije.³⁷ Godine kad je umro car Uzijau videh Gospoda gde sedi

³⁷ Jehezkel, 1:1.

על כפא רם ונשא. ושוליו מלאים את ההיכל: שרפים
 עמדים ממעל לו. שש כנפים שש כנפים לאחד. בשתים
 יכסה פניו. ובשתים יכסה רגליו. ובשתים יעופף: וקרא
 זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל-
 הארץ כבודו: שמע ישראל יי אלהינו יי אחד: יי הוא
 האלהים. יי הוא האלהים: יי מלך. יי מלך. יי ימלך
 לעולם ועד: משה אמת ותורתו אמת: לישועתך קיימתי
 יי: שמח נפש עבדך. פי אליך יי נפשי אשא: בידך
 אפקיד רוחי. פדיתה אותי יי אל אמת: יהיו לרצון אמרי
 פי. והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

ברכת קריעה

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הין האמת:

צדוק הדין

צדיק אתה יי וישך משפטיך: צדיק יי בכל-
 דרכיו וחסיד בכל-מעשיו: צדקתך צדק
 לעולם ותורתך אמת: משפטי יי אמת צדקו
 יחדיו: באשר דבר מלך שלטון ומי יאמר לו
 מה תעשה: והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו
 אותה ויעש: הצור תמים פעלו פי כל-דרכיו
 משפט: אל אמונה ואין עול צדיק וישך הוא:
 הין אמת שפט צדק ואמת ברוך הין האמת
 פי כל-משפטיו צדק ואמת:

na prestolu visokom i uzdignutom i skutovi Njegovog plašta ispunjavahu Svetinju. Ognjeni anđeli *Serafimi* stajahu iznad Njega, svaki imaše po šest krila, sa dva zaklanjaše lice svoje i sa dva zaklanjaše noge svoje, a sa dvojica lećaše. I klicahu jedan drugome govoreći: "Svet! Svet! Svet je Gospod nad vojskama, puna je sva zemlja Slave Njegove!"³⁸ Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini. Gospod je Bog! Gospod je Bog! Gospod kraljuje, Gospod je kraljevaio, Gospod će kraljevati zauvek i doveka! Mojsijevo učenje je istina i Tora je istina. Spasenju Tvom se nadam, o, Gospode! Razveseli dušu sluge Tvog jer k Tebi, Gospode, podižem dušu svoju. U Tvoju ruku predajem duh svoj, izbavio si me, Gospode Bože istine. Neka su Ti ugodne reči usta mojih, i pomisli srca mog pred Tobom, Gospode, Steno moja i Izbavitelju moj.

Blagoslov za cepanje odeće u žalosti³⁹

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Sudijo istine.

Pravedni sud

Pravedan si Ti, o, Gospode, i pravedni su sudovi Tvoji. Pravedan je Gospod u svim putevima Svojim i milosrdan u svim delima Svojim. Pravda Tvoja je pravda večna i Tora Tvoja je istina. Sudovi Gospodnji su istiniti, svi jednako pravedni. Jer Kraljeva reč je vlast i ko će Mu reći: "Šta činiš?" On je Jedan Jedini i ko će Ga odvratiti? Što duša Njegova zaželi, to će ispuniti. On je Stena, delo Mu je savršeno jer su svi putevi Njegovi pravda. Bog je veran, nema u Njemu nepravde, pravedan i prav je On. Sudija istine, Sudija pravde i istine, blagosloven da je Sudija istine jer svi sudovi Njegovi su pravda i istina.⁴⁰

³⁸Isaija, 6:1-2.

³⁹Videti Dodatak XVII, str. 999.

⁴⁰Pb., 119:137; 145:17; 19:10; Prop., 8:4; Jov, 23:13; Pon. zak., 32:4.

השכבה לאיש

ליום יום אומרים קודם ההשכבה סוקים שלו:

וההקמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה:
 אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה:
 מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת
 לחוסים בך נגד בני אדם: מה יקר חסדך
 אלהים ובני אדם בצל כנפיק יחסיון: ירויון
 מדשן ביתך ונחל עדנך תשקם: עד כל

לכל הלשים החמלים תכלן:

אשרי איש ירא את יי במצותיו הפין מאד:
 טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו:
 מניחה נבונה בישיבה עליונה תחת כנפי
 השכינה במעלת קדושים וטהורים. כזהר
 הרקיע מאירים ומזהירים וחלוץ עצמים
 וכפרת אשמים ותרחת פשע ותרבת ישע.
 וחמלה וחנינה מלפני צור שוכן מעונה.
 וחולקא טבא לתני העולם הבא. שם תהא
 מנת ומחיצת וישיבת נפש השם הטוב פלוג
 רוח יי תניחנו בגן עדן בכלל הרחמים
 והסליחות וכן יהי רצון ונאמר אמן:

AŠKAVA ZA MUŠKARCA

Za mudraca pre Aškava kažemo:

A mudrost, gde se nalazi? I gde je mesto razumu? Blago čoveku koji nađe mudrost i čoveku koji dobije razum! Kako je mnogo dobra u Tebe koje čuvaš za one koji Te se u svetom strahu boje, i koje daješ onima koji se u Tebe uzdaju pred sinovima čovečijim! Kako je dragocena milost Tvoja, o, Bože! Sinovi ljudski u senci krila Tvojih ne boje se. Hrane se od izobilja Doma Tvog i iz potoka sladosti Tvojih Ti ih napajaš. (Dovde!)⁴¹

Za druge ljude počinjemo odavde:

Blago čoveku koji se Gospoda boji, kome su zapovesti Njegove milina velika. Bolje je dobro ime nego ulje pomazanja, i dan smrtni nego dan rođenja. Neka bude mir nepomučen u prebivalištu nebeskom, pod krilima Svete Božije Sveprisutnosti, na uzvisini sa svetima i čistima, koji poput sjaja nebeske svetlosti svetle i sijaju, snažeći sebe, gde je oprost za prestupe udaljenje od greha, približenje spasenja, samilost i milost pred Njim, Stenom, Koji u visinama obitava, i dobar udeo u životu u Svetu koji dolazi. Tamo će biti baština, stanište i prebivalište duše (čoveka) dobrog imena (ime i prezime pokojnika).

Duh Božiji neka ga smesti u vrt edenski. Neka se u milosti Svojoj smiluje nad njim i neka bude obasjan milošću i praštanjem. Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen!*

⁴¹Jov, 28:12; Priče Solomonove, 3:13; Psalmi, 31:20; 36:8-9.

השכבה לאשה

לשם חיל קודם ההשכבה יאמר פסוקים אלו:

אִשֶּׁת חֵיל מִי יִמְצָא וְרַחֹק מִפְּנֵינִים מִכְרָהּ׃
 תִּגְוֹ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ וַיִּהְיֶה לָּהּ בְּשַׁעְרֵים מַעֲשֵׂיהָ׃
 רַחֲמָנָא דְרַחֲמָנוּתָא דִּילָהּ הִיא וּבְמִמְרֵיהּ
 יֵאמֵר לְמִיעַל קְדָמוּהִי דוּכְרָן הָאִשָּׁה הַכְּבוֹדָה
 וְהַנְּכַבְּדָת מֵרַת פְּלוֹנִית רֹחַ יִי תְּנִיחָהּ בְּגֵן עֵדֶן
 בְּכַלֵּל הַרְחָמִים וְהַפְּלִיחוֹת וְכֵן יְהִי רְצוֹן
 וְנֵאמַר אָמֵן׃

השכבה לילד או לילדה.

הַחֲמָנָא דְרַחֵם עַל אֲבָהֵתָא קְדִישֵׁי אֲדָעָא. וְעַל צְדִיקָא
 וְחַסְדִּיָּא וְעִבְדֵּי רַעֲוִתָּהּ דְּקִדְשָׁא בְּרִידָה הִיא. הוּא
 בְּרַחֲמוּהִי דְרַחֵם עַל נַפְשׁ עֵילְמָא פְּלוֹנִי בְּ פְּלוֹנִית (לִילֵדָה עֵילְמָתָא
 פְּלוֹנִית בְּ פְּלוֹנִית) רֹחַ יִי תְּנִיחָהּ (לִילֵדָה תְּנִיחָהּ) בְּגֵן עֵדֶן. וְעֵיל
 יְתָה (לִילֵדָה יְתָה) לְאִשְׁתַּעֲשַׂעָא בְּחַדֵּי צְדִיקָא וְחַסְדִּיָּא.
 וְיִהְיֶה כְּכֹרָה עַל אֲבִיהִי וְעַל אִמָּהּ. כְּקִרְבָּן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעֲוָא
 קְדָם מְרָא עֵילְמָא. וְיִמְרִיק הִיבִידֵי. וְיִהְיֶה לְהוֹן בְּגֵן הַכְּרֹן
 דִּי יְהוֹן גְּסָקֵן בְּאוֹרֵיתָא. וְיִסֵּד מַחֵם בְּגֵן נַאֲסָה. וְכֵן יְהִי
 רְצוֹן וְנֵאמַר אָמֵן׃

לשם ההשכבה לילדים יאמר פסוקים אלו בשם האלוים:

בָּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח. וּמַחָה יִי אֱלֹהִים דְּמַעָה
 מִעַל כָּל פְּנִים. וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יְסִיר מִעַל כָּל־
 הָאָרֶץ. כִּי יִי דְּבַר: יְחִי מִתְּיָד. גְּבֻלְתִּי יְקוּמוּן

AŠKAVA ZA ŽENU

Ko li može vrsnu ženu naći? Više vredi ona od biserja. Dajte joj od ploda ruku njenih i neka je hvale na kapijama dela njena. Premilostivi, Kome sva milost pripada, po zapovesti Njegovoj naložiće da se pred Njim uzdigne sećanje na dušu žene, časne i poštovane (ime i prezime pokojnice).

Duh Božiji neka je smesti u vrt edenski. Neka joj se u samilosnoj ljubavi Svojoj smiluje i neka bude obasjana milošću i praštanjem. Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen!*

AŠKAVA ZA DEČAKA I DEVOJČICU

Premilostivi Koji se smilovao našim svetim praocima, pravednima i pobožnima koji čine Volju Svetoga, neka je On blagosloven. On će se u Svojoj ljubavi smilovati duši dečaka (ime) / duši devojčice (ime).

Duh Božiji neka ga/je smesti u vrt edenski i neka ga/je uzvisi sa pravednima i pobožnima. Neka bude izmirenje za oca i majku kao žrtva prihvaćena s Voljom Gospodara sveta. On će očistiti grehe njihove i daće im sinove koji će učiti Toru i odagnaće od njih žalost i uzdahe. Neka bude Volja Njegova i recimo: *Amen!*

Nakon Aškava, pred ožalošćenima kažemo:

Uništiće smrt zauvek i utrće Gospod Bog suzu sa svakog lica, i sramotu naroda Svog ukloniće sa sve zemlje jer Gospod govoraše.⁴² Oživeće mrtvi tvoji i moje će mrtvo telo ustati.

⁴²Isaija, 25:8.

הִקִּיצוּ וְרִנְנוּ שִׁכְנֵי עֵפֶר. כִּי טַל אֹרֹת מְלִיךָ
וְאַרְץ רְפָאִים תְּפִיל: וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עֲוֹן.
וְלֹא יִשְׁחִית. וְהִרְבֵּה לְהֵשִׁיב אִפּוֹ וְלֹא יַעִיר
כָּל חַמְתּוֹ:

אחר הקבורה אומר האבל קדיש זה.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (אָמֵן). יְהוּא
עֲתִיד לְחַדְתָּא עֲלֵמָא. וְלֹא חֵיָאָה מִתֵּיָא.
וְלִשְׁכַּלְדָּא הִיכְלָא. וְלִמְפָּרְק חֵיָא. וְלִמְבַנֵּי
קְרָתָא דִּירוּשָׁלַם. וְלִמְעַקֵּר פּוּלְחָנָא דְאֵלִילֵיָא
מֵאַרְעָא וְלֹא תִבָּא פּוּלְחָנָא יִקְרָא דְשָׁמַיָא
לְהַדְרָה וְחַיָּוֵה וְיִקְרָה (אָמֵן) בְּתַיִיכּוֹן וּבְיִוִיכּוֹן
וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּעַגְלָא וּבְזִמְן
קָרִיב. וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְכַרְד
לְעֵלַם וְלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא. יִתְפַּרְדַּ וְיִשְׁתַּבַּח
וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא פְּרִידָה הוּא (אָמֵן):
לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תְּשַׁבַּחְתָּא
וְנַחְמְתָא דְאִמְרוּן בְּעֲלֵמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:
תְּתַבְּלֵי חֲרָבָא וּכְפָנָא וּמוֹתָנָא. וּמְרַעִין
בִּישִׁין יַעֲדֵי מִינְנָא וּמְנַכּוֹן וּמַעַל עֲפִיָה יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָא. חַיִּים וְשָׁבַע.

Probudite se i pevajte vi koji stanujete u prahu jer je tvoja rosa rosa svetlosti i zemlja će izmetnuti mrtve. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj, i svu jarost Svoju podizao nije.⁴³

Nakon sahrane, ožalošćeni kazuje sledeći *Kadiš*:

Neka bude uzveličano i neka bude posvećeno veliko Ime Njegovo (odgovaramo: *Amen*) jer će On u budućnosti obnoviti svet i vaskrsnuti mrtve, podići Svetinju i iskupiti mrtve, obnoviti grad Jerusalem, iskoreniti idolopoklonstvo sa zemlje i uspostaviti veličanstvenu službu Nebesima u svoj njenoj divoti, sjaju i slavi za života vašeg i u dane vaše i za života vascelog doma Izraelovog, ubrzo i uskoro, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*). Neka je blagosloveno Ime Njegovo veliko zauvek i zanavek. Blagoslovljeno je, hvaljeno je, proslavljeno je, uzvišeno je, uzveličano je, poštovano je, uzdignuto je i hvalom opevano je Ime Svetoga, neka je blagosloven On (odgovaramo: *Amen*) iznad svih blagoslova, pesama, hvalospeva i reči utehe koje mogu biti iskazane u svetu, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bi mač, glad i smrt nestali i neka bi On uklonio zao udes od nas, od vas i od čitavog naroda Svog, Izraela, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Neka bude obilje mira s nebesa i života, zadovoljstva, spasenja, utehe,

---

⁴³ Isaija, 26:19; Ps., 78:38.

וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה. וְשׁוּבָא וְרַפּוּאָה. וְגֵאֻלָּה
 וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה. וְרוּחַ וְהַצְלָה. לָנוּ וּלְכָל-עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה
 שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

סעודת הבראה.

אסר הקנזים בליל לילית האכל ועושים ההנחלה ומזונים כוס של יין והאכל מנכך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. דִּין הָאֵמֶת וְדִין
 הַרְחָמִים. שׁוֹפֵט אֲמוֹנוֹת. שֶׁהֲנֵנוּ דִין לְאֵמֶתוֹ. בְּכַתּוּב הַצּוּר
 תָּמִים פָּעִלוֹ. כִּי כָל-דִּרְכָיו מִשְׁפָּט. אֵל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל.
 צַדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא: צַדִּיק אַתָּה יי וְיֵשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ: בְּרוּךְ
 אַתָּה יי מְנַחֵם כָּל-הָאֲבֵלִים:

ברבת המזון לאבלים.

אם הם שלשה עתהיל: גברך מנחם אבלים שאכלנו משלנו:

וענין: בְּרוּךְ מְנַחֵם אֲבֵלִים שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלֵנוּ וּבָטוּבוֹ חֵינּוּ:
 ומזר המנכך ברוך מנחם אבלים וכו'.

ואם הם עשרה עתהיל: גברך אלהינו מנחם אבלים שאכלנו משלנו:
 וענין: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ מְנַחֵם אֲבֵלִים שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלֵנוּ. וּבָטוּבוֹ
 חֵינּוּ: ומזר המנכך ברוך אלהינו מנחם אבלים וכו'.

ואזכירם ברכת המזון (דף 834) עד תחילתה לנקהם בנחמה נימינו ואח"כ אומרים:

נַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ אֶת אֲבֵלֵי צִיּוֹן וְאֶת אֲבֵלֵי יְרוּשָׁלַם וְאֶת
 הָאֲבֵלִים הַמִּתְאַבְּלִים בְּאֶבֶל הַזֶּה. נַחֲמֵם מֵאֲבֵלִים וּשְׂמַחֵם
 מִיּוֹגָם בְּאִמּוֹר בְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמַר תִּנְחַמְנוּ בֵּן אֲנֹכִי אֲנַחֲמֵכֶם

oslobođenja, ozdravljenja, izbavljenja, opraštanja, izmirenja, olakšanja i pomoći za nas i za sav narod Njegov, Izrael, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad vascelim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen* (odgovaramo: *Amen*).

OBED SAUČEŠĆA

Nakon sahrane odlazimo u kuću ožalošćenih na obed saučešća.

Punimo čašu vinom i ožalošćeni kaže sledeći blagoslov:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze. Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Sudijo istine i Sudijo ljubavi samilosne, Sudijo verni, Koji nam sud u istini donosiš, kao što je napisano: "On je Stena, delo Mu je savršeno jer su svi putevi Njegovi praveda. Bog je veran, nema u Njemu nepravde, pravedan i prav je On. Pravedan si Ti, o, Gospode, i pravi su sudovi Tvoji."⁴⁴ Blagosloven da si Ti, Gospode, Utešitelju svih ožalošćenih.

BLAGOSLOV NAKON JELA ZA OŽALOŠĆENE

Ako su trojica, predvodnik kaže: Blagoslovimo Utešitelja ožalošćenih od Čije darežljivosti smo jeli.

Odgovaramo: Blagosloven da je Utešitelj ožalošćenih od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo. Predvodnik ponavlja ovu rečenicu.

Ako su desetorica, predvodnik kaže: Blagoslovimo Boga našega, Utešitelja ožalošćenih od Čije darežljivosti smo jeli.

Odgovaramo: Blagosloven da je Bog naš, Utešitelj ožalošćenih od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo. Predvodnik ponavlja ovu rečenicu.

Molimo Blagoslov nakon jela (str. 835) do povratu ubrzo i u dane naše, a zatim nastavljamo:

Uteši, Gospode Bože naš, one koji tuže za Sionom i one koji tuže za Jerusalimom i ožalošćene koji oplakuju ovu tugu. Uteši ih od žalosti njihove i razveseli ih od uzdisanja njihovog, kao što je rečeno: "Kao kad koga mati njegova teši, tako ću vas Ja tešiti

⁴⁴Pon. zak., 32:4; Ps., 119:137.

ובירושלים תגתמו: ברוך אתה יי מנתם אכלים ובונה
 ירושלים במהרה בימינו אמן: פהינו תפנה עיר ציון
 ותבון העבודה בירושלים: ברוך אתה יי אלהינו מלך
 העולם האל אבינו מלכנו אדינו גאלנו קדושתו קדוש
 ועקב המלך החי המוב והמטיב אל אמת. הין אמת
 שופט בצדק לוקח גפשות שליט בעולמו לעשות פרצונו
 ואחשו עמו ועבדיו. ועל הכל אנו הדין להודות לו
 ולברכו. גודר פרצות הוא וגדור את הפרצה הזאת
 מעלינו ומעל עמו ישראל ברחמים: עישה שלום במרומו
 הוא ברחמי עישה שלום עלינו ועל כל עמו ישראל
 ואמרו אמן:

יום ילדו ונחמנות אינדיס לו:

לא יבא עוד שמשך. ורחף לא יאסת. פי יי יהנה לך
 לאור עולם ושלמי ימי אבךך: וכתוב פאיש אשר אמו
 תנחמנו. בן אנכי מנחמכם:

ברכות על בית הקברות.

מי בלל היה סוף בנשים יום על הקברים ילדו בנלו סס:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. אשר יצר אתכם
 בדין. וזן אתכם בדין. וכלכל אתכם בדין. והחיה אתכם
 בדין. והמית אתכם בדין. ויודע מספר כלכם. והוא עתיד
 להחיותכם ולהקימכם בדין לחי העולם הבא: ברוך
 אתה יי מחיה המתים:

יחיו מתים. ובלתי יקומו. הקיצו ורגנו שכני עפר. פי
 כל אורות מליך. וארץ רפאים תפיל: והוא רחום יכפר
 עון ולא ישחית. והרפה להשיב אפו. ולא יעיר כל המתו:

i utešićete se u Jerusalimu.⁴⁵ Blagosloven da si Ti, Gospode, Utešitelju ožalošćenih, i sazidaj Jerusalim uskoro i u dane naše. *Amen!* Za života našeg sazidaj grad sionski i ustanovi službu u Jerusalimu. Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju veseљjene, Bože večni, Oče naš, Kralju naš, Vladaru naš, Izbavitelju naš, Sveti naš, Sveti Jakova, Kralju Živi, Predobri Dobročinitelju, Bože istine, Sudijo istine, Presuditelju Koji u pravdi uzimaš duše, Vladaru u svetu Svom, Koji činiš po Volji Svojoj, a mi smo narod Njegov i roblje Njegovo. I na svemu smo dužni da Mu hvalu odajemo i da Ga blagosiljamo, Izbavitelju naš, Sveti naš, Sveti Jakova, Koji zida razvaline, On će u ljubavi samilosnoj sazidati ovu razvalinu za nas i za sav narod Svoj, Izrael. Onaj Koji čini mir u visinama Svojim, neka On, u samilosti Svojoj, učini mir nad nama i nad vascelim narodom Svojim, Izraelom, i recite: *Amen.*

Onog dana kada ožalošćeni navršī dane tugovanja kažemo mu:

Neće više zalaziti sunce tvoje, niti će se mesec tvoj pomračiti, jer će ti Gospod biti svetlo večno i dani žalosti tvoje svršīće se. I pisano je: Kao kad koga mati njegova teši, tako ću vas Ja tešiti.⁴⁶

BLAGOSLOVI ZA GROBLJE

Ko nije bio na groblju trideset dana, prilikom ulaska na groblje kaže sledeće blagoslove:

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Koji vas je sudom Svojim oblikovao, sudom Svojim hranio, sudom Svojim izdržavao, sudom Svojim život dao, sudom Svojim život uzeo i sve vas po broju zna. On će vas u budućnosti oživeti i uspraviti na sud za život u Svetu koji dolazi. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji oživljavaš mrtve.

Oživeće mrtvi tvoji i moje će mrtvo telo ustati. Probudite se i pevajte vi koji stanujete u prahu jer je tvoja rosa rosa svetlosti i zemlja će izmetnuti mrtve. A On, Premilostivi, oprašta prestup i zatrti neće. Često je odvrćao gnev Svoj i svu jarost Svoju podizao nije.

---

⁴⁵ Isaija, 66:13.

⁴⁶ Isaija, 60:20; 66:13

DODATAK I

MAAMAR PATAH ELIJAU
(Tikune Zoar, 12b)

Elijau započe svoj govor i reče: "Gospodaru svetova!¹ Ti koji si taj Jedan,² ali ne pukim brojanjem!³ Ti si On Koji je uzvišen iznad svih uzvišenih, tajna nad svim tajnama! Misao te nikako ne može dosegnuti! Ti si On Koji isijava Deset Isijanja, koja nazivamo Deset Sefirot,⁴ s kojima upravljaš tajnim neotkrivenim svetovima i otkrivenim svetovima.⁵ U njima si sakriven od sinova čovečijih, Ti ih povezuješ i ujedinjuješ. Ti si u njima, svak ko odvaja jednu od Deset Sefirot smatra se kao da je počinio podvajanje u Tebi. Ovih Deset Sefirot su postavljene prema svom redosledu – jedna duga, jedna kratka i jedna srednja.⁶ Ti

¹ Gospodar svetova je u mistici naziv za En-Sof koji ispunjava različite svetove koji potiču iz Njega. Rabin Isajja Horovic (Šelah) primećuje da je Adon Olam, što je hebrejski naziv za aramejski Ribon Almin, numerički jednak sa En-Sof (Nema Kraja, Beskrajni).

² Kordovero objašnjava da DeAnt Hu znači da je otkriveni aspekt Božanstva samo manifestacija nedostižne Suštine.

³ Ti, ne kao jedan u matematici, što je jedan u nizu, nego Jedan kao nedeljivo potpuno jedinstvo.

⁴ Sefira znači svetlost i etimološki je povezana sa rečju sapir, safir, koji isijava svetlost. Ovo je tradicionalno tumačenje – Šefa Tal, Pardes.

⁵ Svetovi koji nisu otkriveni – svetovi Emanacije, Stvaranja i Oblikovanja. Otkriveni svetovi se odnose na Delanje, Činjenje, (Asija), što uključuje fizički kosmos.

⁶ Sefirot isijavaju kako bi svet opstajao. Najpre je Desni stub – dobrotu – nastao, zatim Levi stub – sud – da kazni zlikovce. Ali svet ne može da opstane ni po potpunoj ljubavi ni po potpunoj pravdi. Stoga je nastao Srednji stub – milost. Sefirot su tada poredane po tom redosledu:

upravljaš njima, a nema nikog ko upravlja Tobom ni gore, ni dole, ni sa bilo koje strane. Ti si pripremio odeću za njih, odakle se duše spuštaju do sinova čovečijih.⁷ I mnoga si tela pripremio za njih koja se nazivaju "tela" srodna "odeći" koja ih pokriva. Ona se nazivaju prema svojim namena-
ma:⁸ *Hesed*, dobrota - desna ruka; *Gevura*, moć - leva ruka; *Tiferet*, lepota - trup; *Necah* i *Od*, večnost i sjaj - dve butine; *Jesod*, temelj - završetak tela, znak Saveza Svetinje; *Malhut*, kraljevstvo - usta koja nazivamo Usmenim Naukom; *Hohma*, mudrost - mozak što je misao; *Bina*, razumevanje, inteligencija - srce, a s tim srce razume; u vezi sa ta dva je napisano: "što je tajno, ono je Gospoda Boga našeg";⁹ *Keter*, kruna - to je Kraljeva Kruna o kojoj je rečeno: "od početka kazuje kraj".¹⁰ To je glava koja nosi *Tefilin*. To je JUD HE VAV HE, što je staza Emanacije.¹¹ Ono navodnjava drvo zajedno sa njegovim rukama i granama kao što voda navodnjava drvo¹² i ono tim navodnjavanjem raste.

Gospodaru svetova! Ti si uzrok svakom uzroku, pokretač svega što se kreće, Koji navodnjavaš drvo iz tog izvora, a taj izvor je kao što je duša telu, što je život telu. I u Tebi

LEVI STUB (Sud)	SREDNJI STUB (Milost)	DESNI STUB (Dobrota)
Razumevanje	Kruna	Mudrost
Moć	Lepota	Dobrota
Divota	Temelj	Večnost
(ili Sjaj)	Kraljevstvo	(ili Pobeda)

⁷ Dovde je Elijau govorio o Deset Sefirot u svetu Emanacije, a sada govori o tome da se one ponovo ispoljavaju u drugih Deset Sefirot sveta Stvaranja. Prema kabalistima, duše pravednih obitavaju u svetu Stvaranja i stoga stoje više od anđela koji su bića u svetu Oblikovanja. Redosled četiri sveta je sledeći: Emanacija, Stvaranje, Oblikovanje, Činjenje.

⁸ Ovde se opisuje arhetipski Čovek - Adam Kadmon. Sefirot su simbolizovane ljudskim organima.

⁹ Ponovljeni zakon, 29:29.

¹⁰ Isajja, 46:10.

¹¹ Ime (Tetragramaton, četvoroslovlje) oblikuje Sefirot i ocrtaiva njihove staze.

¹² Sefirot su ponekad predstavljene čovekom, a ponekad drvetom. Stablo predstavlja Lepotu; ruke ili veñike granc predstavljaaju Dobrotu i Moć, male grane Večnost, Sjaj i Temelj. Videti Zoar, I, 76b.

nema sličnosti ni lika ničega što je unutra ili van.¹³ Ti si stvorio nebesa i zemlju i iz njih Sunce i Mesec i zvezde i planete, a na zemlji drveće i biljke i Rajski vrt i travu, zveri i stoku, ptice i ribe, i sinove čovečije, da se iz njih može zaključiti postojanje Gornjeg sveta i kako se upravlja Gornjim i Donjim svetovima,¹⁴ i kako Donji svet može da spozna Gornji svet. Pa ipak, Tebe niko ne može spoznati! Osim Tebe nema Jedinstva ni gore ni dole, a Ti si znan kao Uzrok svima i Gospodar svih. Svaka Sefirot ima znano ime kojim se anđeli nazivaju, ali Ti nemaš znano ime jer Ti ispunjavaš sva njihova imena. Ti si savršenstvo svih njih i kada bi se Ti povukao iz njih, sva bi njihova imena postala poput tela bez duše.

Ti si mudar, ali ne znanom mudrošću. Ti razumeš, ali ne znanim razumevanjem. Ti nemaš znano mesto. Ali Ti se ovako nazivaš kako bi Tvoja snaga i moć bili znani sinovima čovečijim i kako bi im se pokazalo da se svetom upravlja Sudom i Milošću. Pravda i Sud su prema delima sinova čovečijih: Sud (Zakon) je *Gevura*, moć; Pravednost je 'Srednji stub'; Pravda je Sveti *Malhut*, Kraljevstvo; Tas Pravde su dva oslonca; *Hin* Pravde je znak Saveza. Svi oni ukazuju na to kako se rukovodi svetom, ali nijedno od njih nije u Tebi znana Pravda što je Zakon, niti znani Sud što je Milost, niti jedna od ovih odlika.¹⁵ (Elijau reče Rabi Šimonu:) "Ustani, Rabi Šimone, i otkrij nam nova značenja jer je tebi dato da se obznane tajne sakrivene i nikom do sada nije bilo dato da ih otkrije."

Rabi Šimon ustade i započe svoj govor rekavši: "Tvoji su, Gospode, veličina, i sila, itd.¹⁶ Čujte vi koji spavate u He-

¹³ En-Sof se ne može zamisliti kao da učestvuje u bilo kojoj aktivnosti kako bi se moglo razlikovati između sakrivenog (unutra) ili pojavnog, manifestnog (van) u Njemu.

¹⁴ Razmišljanje o fizičkom svetu otkriva više svetove.

¹⁵ Smisao ovog odeljka je u tome da Sefirot samo opisuju posledice ljudskog delovanja na Gornje svetove.

¹⁶ I Knjiga dnevnika, 29:11.

vronu (Patrijarsi) i Verni pastiru (Moše Rabenu): Probudite se iz sna vašeg! 'Probudite se i pevajte vi koji stanujete u prahu' to su pravednici za koje je rečeno: 'Ja spavam a srce je moje budno' jer oni nisu mrtvi. Stoga je rečeno za njih: 'Probudite se i pevajte vi koji stanujete u prahu (jer je tvoja rosa, rosa svetlosti i zemlja će izmetnuti mrtvace'). Verni pastiru, ti, zajedno sa Patrijarsima, probudite se i pevajte kako biste probudili Svetu Božiju Sveprisutnost koja je usnula u Progonstvu jer do ovog trenutka spavaju svi pravednici i san je u njihovim očnim dupljama. Sveta Božija Sveprisutnost se oglašava s tri glasa Vernom pastiru (Mojsiju, našem Učitelju) i kaže mu: Ustani, Verni pastiru, jer za tebe je rečeno: "Eto glasa dragog mog koji kuca"¹⁷ kod Mene sa Četiri slova Njegova i kaže: "Otvori mi, sestro moja, draga moja, golubice moja, bezazlena moja, jer evo završi se bezakonje tvoje, kćeri Sionska, neće te više voditi u progonstvo."¹⁸

"Jer je glava moja puna rose."¹⁹ Šta je značenje "puna rose" (*nimla tal*)? Sveti, neka je blagosloven, reče: "Ti miliš da od dana kada je uništen Dom Svetinje, kada sam ušao u Dom Moj, da sam ušao u stanište (nebeskog Jerusalama)? Nije tako! Jer neću ući sve dok si ti u Progonstvu, a znak ti je da 'je glava moja puna rose.' He je Šehina, Sveta Božija Sveprisutnost Koja je u Progonstvu. Njena potpunost i njen život je *Tal* (tet, lamed), a to su JUD, HE i VAV,²⁰ a HE, što je Šehina, nije ubrojano u zbiru *Tal* (tet, lamed) nego samo JUD, HE i VAV čija slova ulaze u zbir *Tal* koji ispunjava Šehinu, Svetu Božiju Sveprisutnost, izlivanjem iz svih gornjih izvora. Tada će odmah ustati Verni pastir i zajedno s njim sveti Patrijarsi." Tim je objašnjena tajna jedinstva (Imena čija je brojna vrednost 45). Blagosloven da je Gospod doveka. *Amen, Amen.*

¹⁷ Pisma nad pesmama, 5:2.

¹⁸ Pisma nad pesmama, 2:5; Plač Jeremijin, 4:22.

¹⁹ Pisma nad pesmama, 2:5.

²⁰ U gematriji 39 od Imena čija je brojna vrednost 45.

DODATAK II

BAKAŠOT

NESTAJANJE NAŠE SINAGOGALNE PJESME

Svakom tradicionalnom Sefardu poznat je naziv „Bakašot“, tih sinagonalnih pjesama, koje se pjevaju u hramu svaki dan prije jutarnje molitve.

O tim pjesmama i njihovom tvorcu, velikom pajtanu – pjesniku Rav Israel Nađari, pisao je vrlo lijepo i detaljno u Jevrejskom Almanahu za god. 5087. g. nadrabin Dr. Levi.

To što ja hoću da reknem je slijedeće:

Žalosna je istina da tih pjesama, punih ljubavi prema religiji i ispaćenom jevrejskom narodu, tih opojnih vrela koja osvježavaju i razgrijevaju dušu, ispunjavaju je ljubavlju prema Bogu svom, ohrabruju srce, tješe ga i ispunjuju nadom u bolju budućnost i povratak u Cijon, kao i mnogih drugih lijepih stvari, sve više i osjetno nestaje, a prijeti im opasnost da ih i posve nestane.

Još pred jedan ili dva decenija imao je svaki hram u Sarajevu po jednog ili dva pjevača (bakašadžiš), koji su svojim melodioznim glasovima pjevali bakašot i odagnavali svaku tešku misao pred skrušenom i toplom molitvom. Jedan po jedan, ti su nas ljudi napuštali, ne ostavljajući za sobom nasljednika tako da u čitavom Sarajevu žive još dva ili tri takva pjevača (*neim zemirot Israel*) Nađarinih napjeva i to jedan stariji od drugoga.

Za vrijeme moje posljednje posjete u Sarajevu imao sam srećnu priliku da i opet slušam te lijepe pjesme sa zanosnim orijentalnim mekamom, koje sam sa toliko ushićenja još u djetinjstvu svom slušao. Toneći u njihovi topli i blagi napjev i gledajući njihova starija lica, sjetio sam se tada s bolom i svih ranijih pjevača od čijih su glasova odzvanjali zidovi hramova u kojima su pjevali, a u kojima se njihov nestanak danas osjeća. Njihovom smrću zamirala je u ovim hramovima i ova lijepa pjesma. Još ova posljednja godina otela nam je dva odlična pjevača bakašot koji su svojim ugodnim pjevanjem razbuđivali ranom zorom zidove velikog hrama. To su blagopočivši Mordehaj Altarac (el hazan) i Rabi Ham Moše Konforte.

Sjećajući se svega toga, pitam se sa zebnjom i s bolom: „Zar će i to kao i tolike druge alahot i ješivot nestati? Do danas se nije pokušalo ni jedan od tih mekamim za bakašot da se uglazbi. Time bi oteli zaboravu mnogu lijepu melodiju još za vremena i sačuvali taj bogati materijal. Zar se smije tako indolentno gledati kako iz dana u dan nestaje jedna tako plemenita i uzvišena stvar bez ikakog pokušaja da se to propadanje da kraja zaustavi?

Nije dovoljno oplakivati mrtve i sve ono što oni sa sobom sahranjuju nego je potrebno još za njihova života sve ono blago koje oni čuvaju i predstavljaju korisno upotrijebiti i umnožiti i tako bi mnoga lijepa dragocjena stvar bila očuvana.

Još dok su u životu i snazi ovi posljednji potrebno je da se izabere više mladića dobra duha i prijatna glasa i da se podučavaju tim nadasve lijepim i melodioznim pjesmama i arijama. Ili možda izgleda da to nije više moderno i u duhu vremena, kao takvo i to osuđeno da propadne.

Obazirući se na činjenicu da se 15. oktobra ove godine otvara seminar u Sarajevu, mislim da je sada najzgodnije vrijeme da se realizuje iskrena želja gotovo sviju nas, pa da se nađe način za uglazbljenje ovih Nađarinih napjeva.

Koliko je poznato u programu rada u seminaru imaju i dva sata nedjeljno za muziku i pjevanje. Držim da bi svakako u okvir toga predmeta trebalo unijeti i obučavanje i pjevanje bakašot ili obavezno ili dragovoljno. Time bi se i na odgovornom mjestu pokazala volja i želja da se očuva ova vrsta jevrejske pjesme.

Nadam se da će kod pozvanih ovaj predlog naići na povoljan prijem, pa ćemo pored naših seniora-pjevača uskoro slušati i jako mlade glasove, koji će pjesmom, tim impulsom života, dokazivati da narod ne prestaje da pjeva i živi.

Travnik, 9. septembra 1928.

Rabin Daniel Danon

Preštampano iz novina "JEVREJSKI GLAS" iz 1928. godine.

DODATAK III

TRINAEST NAČELA PO
KOJIMA SE TUMAČI TORA

Objašnjenja data prema Birnbojmovom molitveniku
a-Sidur a-šalem

1. Od lakšeg ka težem i od težeg ka lakšem, npr. ako je nešto zabranjeno za praznik, svakako je zabranjeno i za Jom Kipur. Ako je nešto dozvoljeno na Jom Kipur, svakako je dozvoljeno i za praznik.

2. Iz sličnosti reči ili izraza koji se pojavljuju na dva mesta zaključuje se da se ono što se izražava u jednom, takođe odnosi na drugo. Npr. pojam *eved ivri* – *jevrejski rob* (Šemot, Izlazak, 21:2) je dvosmislen jer može da označava roba paganina čiji je gospodar Jevrejin i takođe roba koji je Jevrejin. Da je reč o robu koji je Jevrejin dokazuje stih u kojem se pojavljuje isti pojam *brat tvoj Jevrejin* u vezi sa istim propisom: “Ako ti se proda brat tvoj Jevrejin ili Jevrejka, neka ti on služi šest godina, a sedme godine otpusti ga od sebe slobodna” (Devarim, Ponovljeni zakon, 15:12).

3. Opšte pravilo sadržano u jednom ili dva biblijska propisa je primenjivo na sve slične propise. Npr. a) Iz stiha: “Niko da ne uzima u zalag žrvanj gornji ni donji jer bi sam život uzeo u zalag” (Devarim, Ponovljeni zakon, 24:6), rabini zaključuju: “Sve što se koristi za pripremanje hrane zabranjeno je uzeti u zalag.”

b) Iz stiha: "Ako ko udari po oku roba svoga ili robinju svoju te mu ozledi oko, da ga otpusti slobodna za oko njegovo. I ako izbije zub robu svome ili robinji svojoj, da ga pusti slobodna za zub njegov" (Šemot, Izlazak, 21:26-27), rabini zaključuju da kada gospodar nanese telesnu ozledu svom robu na bilo kom delu njegovog tela treba da ga pusti na slobodu.

4. Kada pojedinačno sledi opšte pravilo, onda se ono odnosi samo na pojedinačno. Npr. u Vajikra (Knjiga levitska, 18:6) čitamo sledeći propis: "Neka se niko od vas ne približava svojoj krvnoj rodbini." Ovo pravilo sledi lista zabranjenih brakova, stoga se ova zabrana odnosi samo na ono što je navedeno kao izričito zabranjeno.

5. Kada opšte pravilo sledi pojedinačno, onda se primenjuje sve ono što je sadržano u pravilu. Npr. u Šemot (Izlazak, 22:9) čitamo: "Ako ko dâ blišnjem svom da čuva magarca ili vola ili ovcu ili *kakvo god živinče* i ono uquine..." Opšti pojam *kakvo god živinče* koji sledi pojedinačno navođenje uključuje u ovaj propis sve vrste životinja.

6. Ako pojedinačno sledi opšte pravilo, a za njim ponovo sledi opšte pravilo treba se rukovoditi onim što pojedinačno podrazumeva; propis se odnosi samo na one slučajeve koji su slični navedenom. Npr. u Šemot (Izlazak, 22:8) je rečeno da lopov treba duplo da plati blišnjem svom "za svaku krađu (opšte), za vola ili za magarca ili za ovcu ili za kozu, ili za haljinu (pojedinačno), ili za svaku stvar izgublenu" (opšte). Budući da pojedinačno podrazumeva samo pokretnu imovinu i predmete od naročite vrednosti (za onoga kome pripadaju, npr. odeća koja mu je draga), kazna da se duplo plati ne odnosi se na nepokretnu imovinu, niti na vrednosne papire i račune budući da poslednji primer predstavlja samo simboličnu vrednost.

7. Kada, međutim, radi jasnoće opšte zahteva pojedinačno ili kada pojedinačno zahteva opšte, pravila 4 i 5 ne važe. U Vajikra (Knjiga levitska, 17:3) čitamo: "neka iscedi

krv iz nje i neka je *pokrije prahom*." Glagol *pokriti* je opšti pojam; budući da postoje različiti načini pokrivanja, navedeno je *prahom* (pojedinačno). Ako bismo primenili četvrto pravilo na ovaj stih, propis bi bio da krv zaklane životinje mora da bude pokrivena isključivo prahom. Međutim, budući da opšti pojam *pokriti* može takođe da znači *sakriti*, stih zahteva pojašnjenje s rečju *prahom* jer bi se, drugačije, propis mogao tumačiti kao da se krv sakrije u zatvorenu posudu. S druge strane, naznaka *prahom* bez glagola *pokriti* bila bi besmislena.

8. Npr. u Devarim (Ponovljeni zakon, 22:1) čitamo da onaj ko pronađe izgublenu stvar je dužan da je vrati njegovom vlasniku. U sledećem stihu Tora dodaje: "Tako učini i ...s *haljinom* njegovom i tako učini sa svakom izgubljenom stvari brata tvoga kad je izgubi, a ti je nađeš..." Iako je *haljina* sadržana u opštem pojmu *svaka izgubljena stvar*, napomenuta je kako bi ukazala da se obaveza objavljivanja izgubljene stvari odnosi samo na one predmete koji na sebi imaju neki prepoznatljiv znak vlasnika, kao u slučaju haljine koju vlasnik može da identifikuje.

9. U Šemot (Izlazak, 35:2-3) čitamo: "Ko bi radio bilo kakav posao u dan subotnji da se pogubi. Vatre ne ložite po stanovima svojim u dan subotnji." Propis o zabrani paljenja vatre na Šabat, iako već sadržan u izrazu *bilo kakav posao*, posebno je pomenut kako bi ukazao da kazna za loženje vatre na Šabat nije tako drastična.

10. Prema Šemot (Izlazak, 21:29-30), vlasnik opasne životinje koja ubije čoveka ili ženu mora da plati nadoknadu koju mu sud odredi. U sledećem stihu, Tora dodaje: "Ako li roba ubode vo ili robinju, da dâ gospodaru njihovom trideset šekela srebra..." Slučaj roba, iako već sadržan u opštem propisu *ako vo ubije čoveka ili ženu*, sadrži različitu odredbu *ustanovljene svote* za nadoknadu bez obzira na to da li je rob vredeo više ili manje od trideset šekela, vlasnik životinje mora da plati trideset šekela.

11. Žrtva za greh koju je prinosio gubavac nakon izlječenja nije bila poput drugih žrtava za greh, jer bi sveštenik krvlju žrtve pomazivao kraj desnog uva onoga ko se čisti i palac desne ruke i palac njegove desne noge (videti Vajikra, Knjiga levitska, 14:13-14). Zbog jedinstvenosti ovog slučaja, nijedan od propisa u vezi sa drugim žrtvama ne bi se odnosio na žrtvu koju prinosi očišćeni gubavac da Tora nije naglasila: "*Jer žrtva za prestup pripada svešteniku kao i žrtva za greh*" (isto, 14:13).

12. a) Imenica *tinšemet* pojavljuje se u Vajikra (Knjiga levitska, 11:18) među nečistim pticama i ponavlja se u stihu 30 među gmizavcima. Stoga je jasno da je *tinšemet* naziv i za određenu pticu kao i za određenog gmizavca.

b) U Devarim (Ponovljeni zakon, 19:6) u vezi sa gradovima utočišta u koje mogu da se sklone oni koji nehotice proliju krv čitamo sledeće: "Da ne bi krvni osvetnik poterao ubicu... i ubio ga *jer nije zaslužio smrt.*" Da se poslednji odeljak odnosi na ubicu, a ne na krvnog osvetnika je očito iz nastavka: "*jer ga pre nije mrzeo*".

13. U Šemot (Izlazak, 13:6) čitamo: "Sedam dana jedi hleb beskvasni", a u Devarim (Ponovljeni zakon, 16:8) nam je rečeno: "Šest dana jedi beskvasne hlebove." Protivrečnost između ova dva stiha rešava treći stih (Vajikra, Knjiga levitska, 23:14) kojim se zabranjuje upotreba novih prinosa sve do drugog dana Pesaha nakon prinošenja *Omera*. Ako je, dakle, beskvasni hleb bio spravljen od novog žita, on može da se jede samo tokom šest dana Pesaha. Stoga stih iz knjige Izlaska, 13:6, mora da se odnosi na beskvasni hleb koji je spravljen od prinosa iz prethodne godine.

DODATAK IV

KADIŠ

Prema Birnbojmu *Sidur ašalem*

Osnovu *Kadiša* čini odgovor zajednice: *Neka je blagosloveno Ime Njegovo veliko zauvek i zanavek*. Oko ovog odgovora koji se može naći u knjizi proroka Daniela, 2:20, izrastao je čitav *Kadiš*. Prvobitno je *Kadiš* kazivan na kraju propovedi koje su davane na aramejskom jeziku kojim su Jevreji govorili gotovo hiljadu godina nakon vavilonskog ropstva. Stoga je *Kadiš* i napisan na aramejskom. Kasnije je *Kadiš* uveden u bogoslužjenje kako bi označio završetak dela službe, ili čitanje biblijskih ili talmudskih odeljaka.

Kadiš ne sadrži pomen na mrtve. Najranija aluzija na *Kadiš* kao molitvu ožalošćenih nalazi se u *Mahzor Vitri* 1208. god. gde je jasno rečeno: "Mladić ustaje i kaže *Kadiš*". Zsigurno se može pretpostaviti da mu je zbog osnovne zamisli i nade koja se u *Kadišu* izražava u spasenje i u isceljenje sveta, vremenom takođe pripisana i moć izbavljenja mrtvih od patnji u *Geinam-u*. Ranije je *Kadiš* kazivan tokom čitave godine žalosti kako bi se duša nečijeg roditelja izbavila od mučenja u *Geinam-u* gde, kako je rečeno, grešnici provode ne manje od dvanaest meseci. Kako se roditelji ne bi ubrajali među grešnike, vreme govorenja *Kadiša* je kasnije ograničeno na jedanaest meseci.

Obeležavanje godišnjice smrti roditelja, *Jarcajt*, vodi poreklo iz Nemačke, na šta ukazuje samo ime. Rabi Isak Lurija, slavni kabalista šesnaestog veka, objašnjava da

“dok *Kadiš* koji siroče izgovara tokom jedanaest meseci pomaže duši da pređe iz *Geinam-a* u *Gan eden*, dotle *Kadiš* koji se izgovara na *Jorcajt* svake godine uzdiže dušu u sve više rajske sfere”. Tako je *Kadiš* postao veliki stub judaizma. Ma koliko Jevrejini bio udaljen od jevrejskog načina života, *Kadiš* ga vraća njegovom narodu i jevrejstvu.

Prema rabinu Polu, *Kadiš* je govoren nakon propovedi pre nekih dve hiljade godina. Odsustvo svakog pomena na Jerusolim i uništenje Hrama, kao i jasan jezik bez primesa mistike ukazuje na rano vreme. Razlog zašto ga Talmud ne pominje je u činjenici da *Kadiš* tada nije bio deo svakodnevne molitve.

Kadiš kao i *Ciduk a-din* (*Priznavanje Božijeg suda*) se govori prilikom smrti izražavajući time osećanje: “Gospod dade, Gospod uze, neka je blagosloveno Ime Gospoda” (Ejov, Jov, 1:21).

Kadiš ima pet različitih oblika: 1. *Kadiš derabanan* koji se govori nakon čitanja delova iz Talmuda; 2. *Kadiš šalem, puni Kadiš*, koji govori predmolitelj na kraju bogoslužjenja; 3. *Haci Kadiš, polu Kadiš*, koji predmolitelj govori između delova službe; 4) *Kadiš jatom, Kadiš ožalošćenih* koji ga izgovaraju nakon službe i nakon čitanja određenih psalama, kao npr. *Šir šel jom, psalam dana* koji se čita na kraju jutarnje molitve tokom radnih dana nedelje; 5) *Kadiš lehadeta*, ili *Kadiš titkele*, koji se govori na groblju prilikom sahrane.

DODATAK V

TRINAEST OSNOVA VERE

Trinaest osnova vere su ovde dati prema Majmonidovom komentaru Mišne, predgovoru poglavlju *Helek* u traktatu *Sanedrin*.

1. Bog je Biće Koje je u svakom pogledu savršeno. Bog je osnovni prauzrok svemu što postoji i svo postojanje ovisi o Njemu. Ako On ne bi postojao ništa ne bi postojalo. Međutim, ako bi sve prestalo da postoji On ne bi prestao da postoji.

2. Ovo Biće Koje je osnovni prauzrok svemu jeste Jedno. Ne u smislu jedne vrste, niti jednog bića koje može biti podeljeno na delove već JEDNO u apsolutnom smislu. Ovo jedinstvo je izraženo u stihu (Devarim, Pon. zak., 6:4): "Čuj, Izraele, Gospod je Bog naš, Gospod je Jedan Jedini."

3. On nije telesan, tj. na Njega ne mogu uticati događaji koji utiču na sve u prirodi izazivajući pokret ili mirovanje, ili bilo kakvu drugu promenu. Stoga se nijedan fizički pojam ne odnosi na Njega, kao što su rabini rekli (Hagiga, 15a): "Gore nema ni mirovanja, ni pokreta, ni odvajanja, ni spajanja." Kad god se u Tanahu govori o Njemu u fizičkim pojmovima kao što su šetanje, stajanje, sedenje, govorenje, itd., reč je o antropomorfnom kazivanju.

4. On je osnovni prauzrok i oduvek postojeće i večno Biće. Stoga sledi da je vasseljena i sve što je u njoj Njegovo stvaranje iz potpunog 'niti štastva', *ex-nihilo*.

5. Bog i samo Bog je Jedini Koga treba služiti i čije Ime treba proslavljati. Ne treba služiti anđelima, zvezdama, sazveždima, elementima, niti bilo čemu sastavljenom od elemenata jer podpadaju pod zakone prirode i nemaju vlast niti slobodnu volju, već samo treba izvršavati Njegove zapovesti. Takođe, od njih se ne smeju praviti posrednici kako bi se putem njih On dosegao. Svo služenje mora biti upravljeno Njemu.

6. Postoje ljudi koji imaju naročite osobine i u stanju su da dosegnu visok stupanj savršenstva tako da njihove duše mogu da prime čistu duhovnu mudrost. Njihov intelekt može da se veže uz Kreativni Um i da iz njega primi isijavajuće nadahnuće. To je proroštvo, a ljudi koji dosegnu ovaj stupanj jesu proroci.

7. Učitelj naš, Mojsije, je otac svim prorocima. Njega je Bog izabrao i njegovo razumevanje i poznanje Boga nadmašuje sve druge ličnosti u istoriji. On je dosegao stupanj anđela. Jedini je on od svih ljudi neposredno razgovarao sa Bogom, bez posrednika.

8. Toru koju imamo je Mojsije dobio od Boga. Mojsije je bio poput pisara koji je zapisao ono što mu je bilo rečeno. Svaki stih u Tori, od naizgled beznačajnog do najsadržajnijeg, je dat Mojsiju, i jednak je po važnosti.

9. Tora koja je data Mojsiju je nepromenljiva. Ništa je neće zameniti. Ništa joj neće biti dodato niti oduzeto.

10. Bog zna sve što čovek čini i zanima se za čovečija dela. Ovo nije u skladu sa mišljenjem filozofa koji govore (Ez., 8:12): "ne vidi nas Gospod, ostavio je Gospod ovu zemlju." Prorok Jeremija opisuje Njegovo ponašanje u stihu (32:19): "Velik si u Svojim naumima i silan u delima Svojim! Oči Tvoje bde nad svim putevima ljudskim da daš svakome prema putevima njegovim i prema plodu dela njegovih."

11. Bog nagrađuje dobrim one koji ispunjavaju Njegove zapovesti i kažnjava one koji ih krše. Najveća na-

grada je život u Svetu koji dolazi, a najveća kazna je *karet* – biti odsečen, izopšten iz života u Svetu koji dolazi.

12. Verujemo da će Kralj Mesija doći i čekamo ga. Nije dozvoljeno predviđati njegov dolazak, čak ni na osnovu biblijskih stihova. Verujemo da će Mesija biti najveći od svih kraljeva u istoriji čovečanstva.

13. Verujemo u vaskrsenje mrtvih, kada će se telo i duša ponovo ujediniti, kao što je napisano: "I mnogo onih koji spavaju u prahu zemaljskom će se probuditi," (Dan., 12:2).

DODATAK VI

PESMA NAD PESMAMA

Celokupan opus talmudske i rabinske književnosti jasno govori i odnosi se prema *Pesmi nad pesmama* kao prema alegoriji odnosa između Boga i Njegovog naroda. Pre otprilike dvadeset vekova, Rabin Akiva je rekao: "Svi su Spisi sveti, ali *Pesma nad pesmama* je najsvetija." Prema parafrazi iz Targuma, *Pesma nad pesmama* odslikava istoriju Izraela sve do vremena Mesije. Komentar koji ovde donosimo se zasniva na Rašijevom komentaru *Pesme nad pesmama* i preuzet je iz molitvenika "SIDDUR KOL YAAKOV *The Complete ArtScroll Siddur*" Nusach Ashkenaz (1984).

Solomon je proročki predvideo da će zajednica Izraela patiti u izgnanstvu i da će žaliti sa setom i bolnom uspoménom za svojim ranijim odnosom prema Bogu kao Njenim ljubimcem. Zajednica Izraela će reći: "Vratiću se prvom mužu svom jer mi beše bolje onda nego sada" (Ošea, 2:9). Deca Izraela će se setiti Njegovog milosrđa i "grehova kojima grešiš" (Lev., 26:40). I setiće se dobra koje im je On obećao za Kraj dāna.

Proroci često porede odnos između Boga i Izraela sa odnosom između vernog muža i neverne žene. Solomon je spevao *Pesmu nad pesmama* u obliku iste alegorije. To je strastven dijalog između muža, Boga, koji još ljubi svoju nevernu ženu, zajednicu Izraela, i žene, udovice pored živog muža koja žudi za njim i gleda da mu se ponovo dopad-

ne podsećajući ga na svoju mladalačku ljubav prema njemu i priznavajući svoj greh.

Bog, takođe, "u svakoj tuzi njenoj beše tužan" (Isaija, 63:9) i On se podseća dobrote njene mladosti, njene lepote i njenih dela radi kojih ju je voleo (zajednicu Izraela). On je objavio da je nije "odbacio zauvek" (Plač Jeremijin, 3:31) jer ona je još uvek Njegova "žena" a On njen "muž", i On će joj se vratiti.

I POGLAVLJE

1. *Pesma nad pesmama* posvećena je Bogu Kralju Kome pripada mir.

Izrael u progonstvu Bogu:

2. Iskaži mi Tvoju najdublju mudrost ponovno u ljubavnoj bliskosti jer mi je blizina Tvoja draža od svih zemaljskih uživanja.
3. Poput mirisa dobrog ulja širi se slava Tvojih velikih dela, ime Ti je Ulje razliveno, zato Te narodi ljube.
4. Samo što sam spazila znak kojim si me k Sebi hteo privući, za Tobom sam potrčala u pustinju s verom neokrnjenom. Kralj me uvede u odaju Svoju u stubu od oblaka. Kakve god da su muke naše, uvek ćemo se radovati i veseliti Tori Tvojjoj. Slavimo ljubav Tvoju više nego zemaljska uživanja, uspravni Te ljube.

Izrael narodima:

5. Iako sam grehom crna, vrlinom sam lepa, o, narodi, čija je sudbina da se uspnete do Jerusalima, iako uprljana kao šatori kedarški, ja ću biti čista kao zavesi Njegove Kome mir pripada.
6. Ne gledajte me s prezirom zato što sam crna jer me je Sunce opalilo. Tuđi sinovi majke moje rasrdivši

se na me postaviše me da čuvam vinograde kumira i ne čuvah svoj vinograd Boga istine.

Izrael Bogu:

7. Kaži mi Ti, Kojeg ljubi duša moja: "Gde napasaš stado Tvoje? Gde ih vodiš da se sklone od žestokog sunca surovog Progonstva? Zašto bih ja bila poput žene u crnini među stadima drugova Tvojih?"

Bog odgovara Izraelu:

8. Ako ne znaš gde da napasaš, o, najlepša među narodima, pođi tragom za stadom – tvojim praocima koji su pronašli prav, nepokolebljiv put ka Tori Mojoj. Tada možeš da napasaš tvoje nejake jariće čak i pokraj staništa tuđih pastira.
9. Sa Mojim moćnim konjima koji su ratovali protiv faraonovih jahača otkrio sam da si ti Moja voljena.
10. Obrazi su tvoji krasni sa nizom dragulja, vrat tvoj sa ogrlicom – Moji darovi tebi iz dana kada sam razdvojio more, ...
- 11... i naveo faraona na gonjenje da doda zlatne grivne sa srebrnim šarama.

Izrael Bogu:

12. Dok je Kralj bio na Sinaju, moje delo zapahnu smradom dok Zlatno tele onečisti Savez.
13. Ali moj Ljubljeni odgovori sa svežnjem smirne – mirisnim pokajanjem podizanja Prebivališta gde će Njegova Sveprisutnost obitavati usred Svetog Kovčega.
14. Kao grozd kiprov iz vinograda u En Gediju, moj Ljubljeni mi je umnožio svoje oproste.

15. Rekao je: "Opraštam ti, draga moja, jer si lepa delom i odlučnošću. Pravedni među tobom su verni kao golubice."
16. Lep Ti si, Ljubljeni moj, i ljubak što si oprostio greh moj, time me je Hram naš samo podmladio.
17. Grede su u Domu našem kedrove, daske su nam od jelovine.

II POGLAVLJE

1. Ja sam ruža šaronska, ljljan u dolu.

Bog Izraelu:

2. Što je ruža među trnjem, to je Moja verna ljubljena među narodima.

Izrael uzvraća:

3. Što je jabuka među neplodnim šumskim drvećem, to je moj Ljubljeni među bogovima. U Njegovoj senici uživam i sedim, i plod Tore Njegove je sladak nepcu mom.
4. On me uvede u odaje gde su slasti Tore, i u ljubavi je oko Sebe okupio tabore moje.
5. Ja mu kazujem: "Krepi me u progonstvu poslasticama, okruži me mirišljivim jabukama kako bi me utešio zbog rasejanja, jer sam bolna od ljubavi zbog Tvog Prisustva.
6. Sa sećanjem na Njegovu divnu podršku u pustinji, Njegova leva ruka je meni pod glavom, a desnom me gri.

Izrael narodima:

7. Zaklinjem vas, o, narodi, čija je sudbina da se uspete do Jerusalima jer ako prekršite zavet svoj po-

staćete ranjivi kao srne i košute poljske, usudite li se da izazovete Boga da me zamrzi, ili ometete li Njegovu ljubav prema meni.

8. Glas Ljubljenoga mog! Evo ga, iznenada dolazi da me iskupi, preleće brda, preskače brežuljke.
9. U Svojoj brzini, moj Ljubljeni je kao srna ili kao jelenče. Pomislih, zauvek ću ostati sama, ali evo Ga, stoji iza našeg zida, gleda kroz prozor, viri kroz rešetku.

Izrael se podseća:

10. Kada me je izbavio iz Egipta, moj Ljubljeni je progovorio i rekao mi: "Ustani, ljubljena Moja, lepote Moja, i dođi!"
11. Jer gle, zima ropstva prođe, potop patnje i bola je minuo i prošao.
12. Cveće pravde se vidi po zemlji, vreme tvoje pesme je došlo i glas tvog vođstva se čuje u našoj zemlji.
13. Smokva je rodila svoje prve plodove, spremne za prinos u Hramu. Vinova loza je procvetala, njen miris objavljuje da je spremna za obred prolivanja. Ustani, ljubavi Moja, lepoto Moja, i dođi!"
14. Na moru, On mi reče: "Golubice Moja, uhvaćena u zamci mora kao u raselinama kamenim, u skrovištima vrletnim. Daj da ti vidim lice molitveno i daj da ti čujem glas molbeni, jer je glas tvoj sladak i lice tvoje krasno."
15. Tada On kaza moru: "Pohvataj za nas egipatske lisice, čak i male lisice koje oštećuju vinograde Izraela, jer naši vinogradi tek počinju da cvatu."
16. Moj Ljubljeni je moj, On ispunjava sve moje potrebe, za Njim jedinim ja žudim. On me pase među ljanima.

17. Pre nego što moj greh udalji Njegovo prijateljstvo i sprži me kao podnevno sunce i Njegova se zaštita udalji, moj greh je prouzrokovao da se On okrene od mene. Rekoh Mu: "Ljubljeni moj, budi lagan kao srna ili kao jelenče po gorama dalekim."

III POGLAVLJE

Izrael narodima:

1. Na postelji svojoj u noćima svojih pustinjaških muka tražila sam Njega Koga ljubi duša moja. Tražila sam Ga, ali Ga nisam našla zato što se On povukao.
2. Ustaću i ceo grad ću obići, po trgovima i po ulicama, tražiću preko Mojsija Onoga Koga ljubi duša moja. Tražih Ga, ali Ga ne nađoh.
3. Nađoše me, Mojsije i Aron, stražari koji obilaze grad. "Videste li Onoga Koga ljubi duša moja? Da li je šta rekao?"
4. Tek što pođoh od njih kad, u danima Jošue, nađoh Onoga Koga ljubi duša moja. Uхватih Ga rešena da Ga mojim delima više nikada ne udaljim od sebe i ne pustih Ga sve dok ne uvedoh Njegovu Sveprisutnost u Svetinju moje majke i u odaju roditeljke svoje.
5. Zaklinjem vas, o, narodi, čija je sudbina da se uspete do Jerusalima, ako prekršite svoje obećanje bićete bespomoćni kao srne i košute poljske, i usudite se da izazovete Boga da me omrzne ili ometete Njegovu ljubav prema meni.
6. Vi, narodi, zapitaste: "Ko je ona što ide gore iz pustinje kao stupovi od dima, kao kâd od smirne i tamjana, i od svih trava mirisavih?"
7. Gle, to je mesto mirovanja Njega Kome pripada mir, a oko njega šezdeset junaka od junaka Izraelovih.

8. Svi su vični maču predanja, vešti su boju Tore, svakome je sablja o boku da ne podlegnu u noćima izgnanstva.
9. Prebivalište je načinio Sebi, Kralj Kome pripada mir, od drveta libanskog.
10. Stupove je napravio od srebra, mesto mirovanja Njegovog je od zlata, zavesa je od skerleta, unutra je sve ukrašeno ljubavlju kćeri jerusalimskih.
11. Izadite, kćeri, koje krasi odanost Bogu i gledajte Kralja Kome pripada mir sa krunom koju je narod Njegov napravio za Njega, na dan kada je Nauk Njegov bio dat i kada je postao jedno sa Izraelom, i na dan kada Mu se srce obradovalo posvećenjem Njegovog Prebivališta.

IV POGLAVLJE

Bog Izraelu:

1. Kako si lepa, prijateljice moja, kako si lepa! Oči su ti kao u golubice. I najobičniji sinovi u taborima tvojim su jednako voljeni kao i deca Jakovljeva kad prolaze kao stado koza koje silaze sa brda Gilad.
2. Tvoji najžešći ratnici su neporočni, oni su kao stado ovaca kad s kupanja dolaze, svi bez ijedne mane i greške na delu.
3. Kao konac skerleta, zalog Rahavine sigurnosti,¹ je iskrenost tvojih usana i govor ti je ljubak. Kao zrnevlje narovo su zasluge nedostojnih pod koprenom tvojom.²

---

¹ Videti Jošua bin Nun, II poglavlje.

² Odnosi se na talmudsku tvrdnju da su čak i prestupnici u Izraelu puni dobrih dela kao što je nar pun zrna.

4. Kao kula Davidova je tvoj Sanedrin podignut za ugled, gde vise hiljade štitova Tore, svi su učenici opremljeni štitovima junačkim.
5. Mojsije i Aron, tvoja dva hranitelja, su kao dva laneta blizanca košutina što pasu stado svoje među ljljanima.
6. Pre nego što se Moja isijavajuća dobrota povuče iz Šiloa, a senke što štite budu razvejane grehom tvojim, poći ću ka brdu Morija i ka brdu tamjana.
7. Tamo ćeš biti sva lepa, mila moja, i neće biti mane na tebi.
8. Sa Mnom ćeš biti izgnana iz Hrama, o, nevesto, sa Mnom iz Hrama dok se ne vratiš. Tada ćeš razmišljati o plodovima tvoje vere od njenih najranijih početaka do tvog prvog dolaska na vrhove Senira i Hermona, u zemljama moćnih Sihona i Oga, nesavladljive kao pećine lavlje i gore risove.
9. Otela si Mi srce, sestro Moja, o, nevesto, otela si Mi srce jednom od svojih vrлина, jednom od zapovesti što te krasi kao perle ogrlice blistave.
10. Kako je lepa bila ljubav tvoja, sestro Moja, o, nevesto Moja! Slađa je ljubav tvoja od vina, a miris ulja tvojih ugodniji od svih mirisa.
11. Sladost Tore kaplje s tvojih usana, kao med i mleko ona je pod jezikom tvojim, haljine tvoje mirišu na zapovesti kao miris libanski.
12. Čedna si kao vrt zatvoren, sestro Moja, o, nevesto, izvor zatvoren, studenac zapečaćen.
13. Pupoljci su tvoji bašta sveža sa krasnim voćem od nara, od kipra i narda.
14. Od narda i šafrana, mirisne trske i cimeta, sa svim stabljikama tamjanovim, od smirne i aloja s najlepšim mirisima.

15. Pročišćena u izvoru usred bašte, u izvoru vode žive koja teče iz Libana.
16. Ustani sa severa i dodi sa juga! Neka se poput vetra vrate izgnanici Moji u vrt Moj, neka njihova mirišljava dobrota teče po Jerusalimu.

Izrael Bogu:

Neka dođe Ljubljeni moj u vrt Svoj i neka se raduje u prisustvu Svog dragog naroda.

V POGLAVLJE

Bog odgovara Izraelu:

1. Na tvoje Posvećenje Prebivališta, sestro Moja, o, nevesto, dođoh kao u vrt Svoj. Sabrao sam smirnu Svoju i mirise Svoje između tamjana tvojih. Prihvatio sam tvoje žrtvene ponude Meni prinesene. Pio sam tvoje prinose čiste kao mleko. Jedite, Moji dragi sveštenici! Pijte i opijte se Bogom, mili moji!

Izrael se sa žalošću priseća:

2. Dozvolila sam da se moja posvećenost uspava, ali je Bog mog srca bio budan! Eno kuca Voljeni moj, eno glasa Njegovog: "Otvori srce svoje za Mene, sestro Moja, mila Moja, golubice Moja, savršena Moja! Pusti Me unutra jer mi je glava puna rose sećanja na Avráma. Prezri Me i Ja ću sakupljati kapi kaznenih kiša u noćima progonstva."
3. Odgovorih Mu: "Svukla sam haljinu posvećenosti, kako ću je obući? Oprala sam noge svoje koje su gazile stazom Tvojom, kako ću ih ukaljati?"
4. U gnevu na moju obest, moj Dragi promoli ruku Svoju kroz otvor u besu, i sva mi utroba zadrhta od čežnje za Njim.

5. Ustadoh da otvorim Voljenom svom, a iz ruku mi prokapa smirna pokajničkog posvećenja Tori i Bogu, i niz prste moje poteče smirna da ukloni tragove mog glupog prekora sa drške ključaonice.
6. Otvorih Voljenom svom, ali On se već beše udaljio i nestao. Ispustih dušu na Njegovu reč. Tražih Ga, ali Ga ne nađoh. Zvah Ga, ali mi se ne odazva.
7. Nađoše me neprijateljski stražari koji obilaze po gradu, tukoše me, raniše me iskalivši Božiji bes na meni. Plašt svetosti skinuše s mene anđeoski čuvari zidina.

Izrael narodima:

8. Zaklinjem vas, o, narodi, čija je sudbina da se uspete do Jerusalima, kada budete videli mog Voljenog na budućem Danu suda nećete li Mu reći da sam podnela sve bolove i patnje od ljubavi za Njim.

Narodi pitaju Izrael:

9. Što je tvoj dragi Bog bolji od drugih da ti patiš za Imenom Njegovim, o, najlepša među narodima? Što je tvoj dragi Bog bolji od drugih, te nas toliko zaklinješ?

Izrael odgovara:

10. Moj Voljeni je čist i očišćava od greha, i rumen od osвете da kazni izdajnike, okružen mirijadama anđela.
11. Njegove početne reči³ su bile čisto zlato, Njegove krune podupiru bregove propisa ispisanih kao gavrnan crnim plamenom.⁴

³ Prilikom davanja Deset zapovesti.

⁴ Aluzija na to da je Tora bila napisana crnim plamenom na beloј vatri (Raši). Kao što je Midraš to protumačio: Svitak Tore koji je Bog dao Mojsiju je bio od bele vatre s pismom od crne vatre, potpuno oblikovan vatrom i dat u vatri, kao što je rečeno: "A u desnici Mu zakon ognjeni za njih" (Pon. zak., 33:2).

12. Kao što golubovi gledaju na prozore svoje,⁵ Njegove oči su nad vodama Tore, kupajući sve u jasnoći, i prelaze svu zemlju.⁶
13. Kao postelja od mirisnog bilja su Njegove reči na Sinaju, kao tvrđave mirisne. Njegove utešne reči iz Prebivališta⁷ su kao ljiljani iz kojih kaplje smirna.
14. Ploče (sa Deset zapovesti) su delo ruku Njegovih, draže su nego zlatne grivne, one su pune zapovesti dragih kao dragulji. Unutrašnjost Tore je kao svetla slonova kost obložena safirima.
15. Stubovi Tore su stupovi od mramora na zlatnom podnožju, razmišljanje o njoj cveta kao Liban (odnosi se na šumu), snažna je kao kedar.
16. Reči usta Njegovih su slatke i On je sav od ljupkosti. Takav je Ljubljeni moj, takav je Prijatelj moj, o, narodi, čija je sudbina da se uspnete do Jerusalima.

VI POGLAVLJE

Narodi, podrugljivo, Izraelu:

1. Kuda je otišao tvoj Ljubljeni, o, napuštena najlepša među ženama? Kuda je zamakao Dragi tvoj da se ponovo s tobom nađe? Hajde da Ga tražimo s tobom i zajedno da izgradimo Hram Njegov.

Izrael odgovara:

2. Voljeni moj je sišao u vrt Hrama Svog, do žrtvenika s tamjanom, ali On još uvek vodi na ispašu moju braću koja su ostala po baštama progonstva da sakupi ružin miris njihovih reči (učenja) Tore.

---

⁵ Videti Isaija, 60:8.

⁶ Videti Zaharija, 4:10.

⁷ Šator Sastanka.

3. Ja pripadam svom Voljenom, moj Voljeni pripada meni, On napasa stado Svoje među ljljanima.

Bog Izraelu:

4. Lepa si, ljubavi Moja, kada su dela tvoja draga, lepa si sada kao i nekada u drevnom Jerusalamu, vojske anđela stoje u strahu pred tobom.
5. Odvrati oči svoje molećive od Mene da ne bih došao u iskušenje da ti podarim svetosti više nego što možeš podneti. I sa svim tvojim manama, tvoji najobičniji sinovi su jednako voljeni kao i deca Jakovljeva kad prolaze kao stado koza koje silaze sa brda Gilad.
6. Tvoji moćni predvodnici su savršeni kao stado ovaca kada s kupanja dolaze, svi bez ijedne mane i greške na delu.
7. Kao zrnevlje narovo su zasluge nedostojnih pod koprnom tvojom.
8. Šezdeset je kraljevskih izdanaka Avráma,⁸ osamdeset je od Noaha, a narodima njihovim broja nema.
9. Ali je samo jedna golubica Moja, savršena Moja. Jedina je ona što ka istini stremi, čista je ona Jakovu koji je začē. Videše je narodi i blaženom je nazvaše, i carice i inoče hvališe je:
10. "Ko je ona što gleda s vrha brda Hrama što sija kao zora, lepa kao Mesec, čista kao Sunce, strašna kao kraljevske vojske sa zastavama?"
11. Sidoh u svetost Drugog Hrama da vidim dela tvoja u dolu, da vidim cvetaju li tvoji učenjaci Tore, pupe li pravednici kao narovi.

---

⁸ Tj. glave porodica koje potiču od Avráma: 16 od Keture, Isak i njegovo dvoje dece, Jišmael i njegovih 12 porodica, 12 sinova Jakovljevih i 16 starešina porodica od Esava, ukupno 60 (Raši).

Izrael odgovara sa žalošću:

12. Avaj, nisam znala da se sačuvam od greha! Duša me moja posadi na kola koja su prepuštena na milost (drugih) naroda.

VII POGLAVLJE

1. Narodi mi rekoše: "Udalji se, udalji se od Boga, o, narode, čija je vera u Njega savršena, udalji se, udalji se, i mi ćemo izabrati plemstvo od tebe." Ali ja sam im odgovorila: "Šta možete podariti narodu koji u potpunosti Njemu veruje?"

Narodi Izraelu:

2. Kako su krasni bili tvoji koraci u sandalama hodočasnim, o, kćeri kneževska. Obli otvori za tvoje prinose u tečnosti koji su se slivali u ponor su delo Velikog Umetnika.⁹
3. U samom središtu zemlje, tvoj Sanedrin je pehar iz kojeg nikad ne prestaje da teče učenje; tvoje središte je kao stog hranjivog znanja ograđen ljljanima.
4. Tvoja dva hranitelja, Tablice Zakona, su kao dva laneta blizanca košutina.
5. Tvoj žrtvenik i Hram su uspravni i svečani kao kula od slonove kosti; tvoji mudri ljudi šire mudrost na kapijama naseljenih gradova; tvoje lice je kao kula libanska što gleda buduću među prema Damasku.¹⁰

⁹ Rupe ispod žrtvenika u koje su se slivali prinosi u tečnosti su postojale od vremena Šest dana stvaranja. U njih se slivalo vino nakon prinošenja, a ti otvori su ponirali do bezdana i bili su delo Svetog, neka je blagosloven On (Suka, 49a, Raši).

¹⁰ Videti Zaharija, 9:1.

6. Božije Ime na tvojoj glavi je moćno kao Karmel,¹¹ a kosa na glavi tvojoj je carska porfira, tvoj Kralj se zapleo u nazirejske uvojke.
7. Kako si lepa i kako si ljupka u milinama duhovne ljubavi.
8. Stas je tvoj kao palma, od tvojih učitelja teku sokovi kao iz grozdova loze.

Bog Izraelu koji je u izgnanstvu:

9. Hvalim se na Visinama da su Me tvoja dela ponukala da se uspnem na palmovo drvo i da dohvatim vrhove tvojih grana. Preklinjem sada tvoje učitelje da ostanu kao grozdovi na lozi iz kojih teče snaga najslabijima. Miris lica tvog je kao jabuka.
10. Neka bi tvoj govor bio kao najbolje vino.

Izrael Bogu:

- Tvoja molba me nagoni da potvrdim svoju veru u Ljubljenog; u ljubavi toliko poštenoj i čistitoj da će moji uspavani oci s odobravanjem otvarati usta svoja.
11. Govorim narodima: "Ja pripadam svom Voljenom i On žudi za mojom savršenošću."
  12. Dođi, Dragi moj, ići ćemo u polja gde Ti Tvoja deca željno služe, tamo ćemo privremeno stanovati sa decom Esavljevom koja su blagoslovena obiljem, pa ipak ne veruju u Tebe.
  13. Jutrom ćemo ići u vinograde molitava i učenja. Da vidimo pupe li učenici koji proučavaju Pisani Nauk, jesu li procvale učenici koji proučavaju Usmeni Nauk, da li su sazreli učenjaci. Tamo ću Ti dati svoje najlepše plodove.

---

¹¹ Odnosi se na Tefilin.

14. Sve moje kotarice, dobre i loše, šire miris, a pred našim vratima su krasni plodovi dobrih dela – novih, koja su mudri ljudi propisali, i onih iz Tvoje Tore, oličenja beskrajne mudrosti. Njih sam, o, Ljubljeni moj, za Tebe čuvala.

VIII POGLAVLJE

1. Ako bi me uprkos mojim greškama mogao utešiti kao što je to učinio Josif, kao brat što je sisao prsa moje majke, ako bih na ulicama našla Tvoje proroke poljubila bih Te i zagrlila bih Te kroz njih i niko me zato ne bi prezirao.
2. Povala bih Te i dovela bih Te u Hram moje majke, Ti bi me učio kao što si to činio u Mojsijevom Šatoru Sastanka. Ja bih Te pojila mirisavim prinosima, vinom i sokom od šipaka.

Izrael narodima:

3. Uprkos mojim jadicovkama u Progonstvu, Njegova leva ruka mi je pod glavom, a desnom me grli.
4. Zaklinjem vas, o, narodi, čija je sudbina da se uspnete do Jerusalima jer ako prekršite zavet svoj postaćete bespomoćni, usudite li se da izazovete Boga da me zamrzi ili ometete Njegovu ljubav prema meni.

Bog i Nebeski sud:

5. Kako je hvale vredna ona što se iz pustinje diže noseći Toru i Njegovu Prisutnost, što žudi za svojim Ljubljenim!

Izrael Bogu:

Pod Sinajem probudih ljubav Tvoju, tamo je narod Tvoj bio rođen, majka drugih naroda je tamo podnela porođajne muke.

6. Za ljubav moju stavi me kao pečat na srce Tvoje, kao pečat da meni posvetiš snagu Svoju, jer je ljubav moja jaka kao smrt, iako je njihova žeđ za osvetom tvrda kao grob; žar je njen kao žar ognjen, plamen Božiji.

Bog odgovara Izraelu:

7. Mnoge vode bezbožničkih muka ne mogu ugasiti plamen te ljubavi, niti je reke carskih mamaca i mučenja potopiti. Da neko daje sve blago doma svog da te odvrati od tvoje ljubavi, osramotio bi se.

Nebeski sud:

8. Zajednica Izraela želi da prione uz nas, malena i ponizna, ali vreme njenog duhovnog sazrevanja još nije došlo. Šta ćemo činiti sa našom vernom malenom na dan kada narodi kuju zaveru protiv nje?
9. Ako su njena vera i uzdanje snažni kao stameni zid, mi ćemo biti njena tvrđava i lepota i sagradićemo njen Grad i Sveti Hram. Ako li se pokoleba kao vrata koja podlegnu kucanju svakog stranca, opasaćemo je lomljivim kedrovim daskama.

Izrael s ponosom odgovara i podseća:

10. Moja vera je snažna kao zid, a moji molitveni domovi i učilišta su snažni kao kule! Tako postadoh u očima Njegovim savršena nevesta.
11. Izrael postade Njegov vinograd, Njemu Kome pripada mir u naseljenom Jerusalimu. Dao je Svoj vinograd grubim surovim čuvarima da svaki donosi za rod njegov po hiljadu srebrnika.¹²

¹² Reč je o nametima koje su Jevreji morali da plaćaju.

Bog narodima na Danu suda:

12. Vinograd pripada Meni! Vaša bezakonja su preda Mnom!

Narodi će uzvratiti Bogu:

Hiljadu srebrnika su za Tebe Kome pripada mir, a još dvesta za Mudrace koji su čuvali plodove Tore od naših namera.

Bog Izraelu:

13. O, draga Moja, koja boraviš u dalekim vrtovima, bližnji tvoji, anđeli, slušaju tvoj glas učenja Tore i molitava. Daj da ga i Ja čujem da bi mogli da Me posvete.

Izrael Bogu:

14. Pohitaj, mili Moj, iz našeg zajedničkog Izgnanstva i budi kao srna ili kao jelenče u Svojoj brzini da iskupiš i mirovanje nađeš Svojoj Svetoj Sveprisutnosti među nama na mirisnoj gori Morija u Tvom Hramu! -

DODATAK VII

RODITELJSKI BLAGOSLOV

Za ćerku:

שְׁמַח אֱלֹהִים בְּשָׂרָה
 רַבָּקָה רַחֵל וְלֵאָה:

Za sina:

שְׁמַח אֱלֹהִים
 בְּאַשְׁרָיִם וּכְמִנְשָׁה:

יְבָרַכְךָ יְהוָה הַשְׂמֵרְךָ: אֵר: יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ, וְחַנּוּן:
 יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ, הַשֵּׁם לְךָ שְׁלוֹם:

Subotom i praznikom običaj je blagosloviti decu.

Sina blagosilja:

Neka Bog učini da postaneš poput Efrajima i Menašea!

Ćerku blagosilja:

Neka Bog učini da postaneš poput Sare, Rivke, Rahele i
 Lee!

Zatim nastavlja:

Neka bi te Gospod blagoslovio i čuvao!
 Neka bi te Gospod obasjao licem Svojim i bio ti milostiv!
 Neka bi Gospod obratio lice Svoje k tebi i dao ti mir!

DODATAK VIII

EL DJO DIŠO

- I El Djo dišo ke bueno era, mundo ke uvjera,
el krio-sjelos i tjera, dišo ala luz ke fuera,
dija primero de Šabat. Haj, haj, haj...
- II Vengan las aguas aparte, de todas las partes,
fuego kon agua non si amate,
dišo El Djo Rej komandante,
dija segundo de Šabat. Haj, haj, haj...
- III El krio dos luzes veljas, para ke arelumbren ejas,
krio sol luna i estrejas, frutos aga kreser eja,
dija tresero de Šabat. Haj, haj, haj...
- IV El Djo dišo luvjas ke uvjeran, i el las bendišera,
la mar de peše si enčera, aves bolen por la tjera,
dija kuarteno de Šabat. Haj, haj, haj...
- V De la tjera jerva salga, i verduras ajga, arvoles
frutos ke agan, i kon simjenta ke salgan,
dija sinkeno de Šabat. Haj, haj, haj...
- VI De la tjera beemot kiten, hajot serpientes,
el krio kon forma dente,
se munčigue en el olam podesten,
dija siženo de Šabat. Haj, haj, haj...
- VII Djo baragan sin asemižansa, el kria i non kansa,
el krio toda la kreansa, mos djo el Šabat por olgansa,
para ke olgemos en Šabat. Haj, haj, haj...

- VIII Djo grasjozo i piadozo, alegria i gozo,
mos djo el Šabat por repozo,
lo djo asu puevlo ermozo,
para ke repozemos en Šabat. Haj, haj, haj...
- IX Šemen de Jaakov eskožites, Šabat mos dates,
el mundo por nos izites, rihmemos asigun dišites,
az por el zehut de Šabat. Haj, haj, haj...
- X Rihmemos ke somos tus sjervos, solo ati
sjervo por Šabat koro komo
el sjervo, sigun meresko no jo sjervo,
az por el kavöd de Šabat. Haj, haj, haj...

Kazivač:
Rabin Josif Levi

EL DJO DIŠO – BOG REČE

- I Bog reče da bi dobro bilo sveta da imade,
On nebesa i zemlju stvori, reče svetlu da se javi,
Prvi dan nedelje. Haj, haj, haj.
- II Da se razdvoje vode sa svih strana,
Oganj vodom da se gasi, reče Bog,
Kralj, Zapovednik,
Drugi dan nedelje. Haj, haj, haj.
- III On stvori dva videla divna da ona sijaju,
Stvori Sunce, Mesec i zvezde što čini da
plodovi rastu,
Treći dan nedelje. Haj, haj, haj.
- IV Bog reče kiša da imade i blagosiljao ih je On,
More ribom neka se napuni, ptice da lete po zemlji,
Četvrti dan nedelje. Haj, haj, haj.

- V Da zemlja pusti iz sebe travu i bilja da imade,
Drveta rod da rađaju i sa semenom da izlaze,
Peti dan nedelje. Haj, haj, haj.
- VI Da zemlja pusti iz sebe stoku, zveri zemaljske,
sitne životinje,
On stvori po obličju ljude da se množe i
svetom gospodare,
Šesti dan nedelje. Haj, haj, haj.
- VII Bog silni bez lika – On stvara i ne umara se,
On dovrši sve stvaranje, nama dade
Subotu za mirovanje,
Da bismo mirovali Subotom. Haj, haj, haj.
- VIII Bog milostivi i milosrdni, radost i divota,
Dade nam Subotu za odmor, dade je narodu
Svom krasnom,
Da bismo se odmarali Subotom. Haj, haj, haj.
- IX Seme Jakovljevo Ti izabra, Subotu nam dade,
Svet za nas Ti sačini, otkupi nas kako si govorio,
Učini to radi čistote Subote. Haj, haj, haj.
- X Otkupi nas jer smo Tvoje sluge, samo Tebi služim,
Radi Šubote trčim kao sluga,
No koliko bih morao ne služim Ga.
Učini to radi slave Subote. Haj, haj, haj. *

Prevod:
Menahem Montiljo

KI EŠEMERA ŠABAT

El ke guarda Šabat El Djo lo guarda a nel,
El ke guarda Šabat El Djo lo guarda a nel,
De sjempre asta sjempre El Djo esta kon el.

JA RIBON

A Djo patron d'el mundo i de los mundos,
A Djo patron d'el mundo i de los mundos
Tu sos el rej, el rej de los rejes,
el rej de los rejes.
Grandes son tus ečas i muj fuertes,
Grandes son tus ečas i muj fuertes
A ti kriador loor i ermozura,
Loor i ermozura.

Kazivač: Rabin Josef Levi

DODATAK IX**ALIJOT**

POR PETIHAT ŠEARIM

(U nekim mestima su prodavali *Berih Šeme*).

POR JEVAR I TRAJER SEFER TORA...

POR AZER LA GELILA.

POR AZER LA AGBAA.

POR LA TRESERA ALIJA.

POR LA KUARTENA ALIJA.

POR LA SINKENA ALIJA.

POR LA SIŽENA ALIJA.

POR LA ALIJA DE MAŠLIM (KADIŠ LEELA).

POR DIZIR LA AFTARA.

Kazivač: Rabin Josif Levi

BERIH ŠEME

BENDIČO SU NOMBRE DEL SENJOR DEL MUNDO, BENDIČA SU KORONA I SU LOGAR, SEJA TU VELUNTAD KON TU PUEVLO JISRAEL PARA SJEMPRE, I REHMISJON DE TU DEREČA AMOSTRA A TU PUEVLO EN KAZA DE TU SANTIDAD, I POR TRAJER A NOS DE BUNDAD DE TU KLARIDAD, I POR RESEVIR MUESTRAS TEFILOT KON PIJADAS, SEA VELUNTAD DELANTRE DE TI, KE ALARGES ANOS VIDAS KON BJEN, POR APIJADAR SOVRENOS I POR GUARDAR A NOS I ATODO LOKE ANOS I LOKE ATU PUEVLO JISRAEL, TU SOS EL KE MANTJENE ATODOS I EL GOVERNA ATODOS, TU SOS EL PODESTAN SOVRE TODOS, TU SOS EL KE PODĚSTA SOVRE LOS REJES, I EL REJNADO TUJO ES, KE ME OMILJO DELANTRE DE EL, I DELANTRE LA ONRA DE SU LEJ, EN KADA ORA I ORA: NON SOVRE VARON MOS ENFEUZJAMOS, SALVO EN EL DJO DE LOS SJELOS, KE EL DJO DE VERDAD I SU LEJ VERDAD I SUS PROFETAS VERDAD I MUNČIGUA POR AZER BJENES I VERDADDES, EN EL JO ME ENFEUZJO A SU NOMRE ONRADO I SANTO, JQ DIGO ALAVASJONES, SEA VELUNTAD DELANTRE DETI, KE AVRAS MI KORASON EN TU LEJ I KUMPLAS DEMANDAS DE MI KORASON, I KORASON DE TODO TU PUEVLO JISRAEL, POR BJEN I POR VIDAS I POR PAS AMEN.

Kazivač: Rabin Josif Levi

DODATAK X

BLAGOSLOVI PRE I POSLE ČITANJA AFTARE

Pre nego što *Maftir* počne da čita *Aftara* treba da kaže ovaj blagoslov:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר
בְּנִבְיָאִים טוֹבִים וְרָצָה בְּדִבְרֵיהֶם הַנְּאֻמִּים
בְּאַמַּת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה
וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבְנִבְיָאֵי הָאַמַּת
וְהַצֶּדֶק.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji je izabrao proroke dostojne i zadovoljstvo je našao u rečima njihovim koje su u istini iskazane. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji odabire Toru i Mojsija, slugu Svog, i Izrael, narod Svoj, i proroke istine i pravde.

Nakon čitanja *Aftara*, *Maftir* kaže:

גאלנו יהוה צבאות שמו קדוש ישראל.
 ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, צור כל
 העולמים, צדיק בכל הדורות, האל הנאמן,
 האומר ועושה, המדבר ומקיים, שכל דבריו אמת
 וצדק. נאמן אתה הוא יהוה אלהינו ונאמנים
 דבריה, ודבר אחד מדבריה אחר לא ישוב ריקם,
 כי אל מלך נאמן ורחמן אתה. ברוך אתה יהוה,
 האל הנאמן בכל דבריו.

רחם על ציון, כי היא בית חיינו, ולעלובת נפש
 תושיע במהרה בימינו. ברוך אתה יהוה, משמח
 ציון בבניה.

שמחנו יהוה אלהינו באלהיו הנביא עבדך,
 ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה יבוא ויגל
 לבנו. על פסאו לא ישב זר, ולא יגחלו עוד
 אחרים את כבודו, כי בשם קדשך נשבעת לו,
 שלא יכבה נרו לעולם ועד. ברוך אתה יהוה, מגן
 דוד.

על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום
 השבת הזה, שנתת לנו, יהוה אלהינו, לקדשה
 ולמנוחה, לכבוד ולתפארת. על הכל, יהוה
 אלהינו, אנחנו מודים לך ומברכים אותך. יתברך
 שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד. ברוך אתה
 יהוה, מקדש השבת.

Ime je Izbavitelju našem Gospod nad vojskama, Svetac Izraelov.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasiljene, Steno svih svetova, Pravedni u svim pokolenjima, Bože verni, Koji kaže i čini, Koji govori i ispunjava, Čije su sve reči istina i pravda. Dostojan poverenja si Ti, Gospode Bože naš, i verne su reči Tvoje, i nijedna od reči Tvojih se ne vraća neispunjena jer si Ti Bog, Kralj istiniti i Premilostivi. Blagosloven da si Ti, Gospode Bože, istinite su sve reči Njegove.

Smihuj se Sionu jer je on Dom života našeg i poniženog (tj. Izrael) spasi ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji razveseljuje Sion sinovima njegovim.

Obraduj nas, Gospode Bože naš, sa Elijauom, prorokom, slugom Tvojim, i kraljevstvom Doma Davidovog, pomazanika Tvog, neka bi on (Mesija) ubrzo došao i srca naša obradovao. Neka stranac ne bi sedeo na prestolu njegovom i da više nikada drugi ne prigrabe slavu njegovu jer si mu se Imenom Svojim Svetim zavetovao da se sveća njegova nikada ugasiti neće. Blagosloven da si Ti, Gospode, Zaštitniče Davidov.

Na Tori i na službi i na prorocima i na ovom danu subotnjem koji si nam dao, Gospode Bože naš, za svetost i za mirovanje, na slavu i na sjaj, na svemu ovome, Gospode Bože naš, mi Ti se zahvaljujemo i blagosiljamo Te. Neka je blagosloveno Ime Tvoje u ustima svega što živi, svagda, uvek i dovek. Blagosloven da si Ti, Gospode, Kralju nad čitavom zemljom, Koji posvećuje Subotu.

MOLITVA ZA DOBROBIT DRŽAVE IZRAEL

תפלה לשלום המדינה

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ, בְּרַךְ אֶת־מְדִינַת־
 יִשְׂרָאֵל, רֵאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלְתָּנוּ. הֲגֵן עָלֶיהָ בְּאִבְרַת חֲסֶדְךָ
 וּפְרֹשׁ עָלֶיהָ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ וְשִׁלַּח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ לְרֵאשִׁיָּהּ,
 שְׂרִיָּה וְיוֹעֲצִיָּהּ, וְתִקְנֶם בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. חֲזַק אֶת־
 יְדֵי מַגְנֵי אֶרֶץ קְדֻשְׁנוּ, וְהַנְחִילֵם אֱלֹהֵינוּ יְשׁוּעָה וְעֻטְרַת
 נִצְחוֹן תַּעֲטֹרֵם, וְנַתַּת שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׁמַחַת עוֹלָם לְיוֹשְׁבֶיהָ.
 וְאֶת אַחֲיֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, פְּקֹד־נָא בְּכָל אַרְצוֹת פְּנוּרֵיהֶם,
 וְתוֹלִיכֶם מִהָרָה קוֹמְמוֹת לְצִיּוֹן עִירְךָ וְלִירוּשָׁלַיִם מִשְׁכַּן־
 שְׁמֶךָ, בְּפָתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדְּךָ: אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה
 הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: וְהִבִּיאֶךָ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְרָשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשֶׁתָּהּ,
 וְהִיטִבְךָ וְהִרְבֶּךָ מְאֹדְךָ: וְיַחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וְלִירְאָה
 אֶת שְׁמֶךָ, וְלִשְׁמֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ, וְשִׁלַּח לָנוּ מִהָרָה
 בְּיַד־דָּוִד מְשִׁיחַ צְדָקָה, לְפָדוֹת מִחֲפֵי קֶץ יְשׁוּעָתְךָ.
 הוֹפֵעַ בַּהֲדָר גָּאוֹן עֲזָה עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל אַרְצֶךָ, וַיֹּאמֶר
 כָּל אֲשֶׁר גִּשְׁמָה בְּאִפּוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמְלֻכוֹתוֹ
 בְּכָל מְשָׁלָה, אָמֵן סְלָה.

Oče naš Koji si na nebesima, Steno Izraelova i Izbavitelju njegov, blagoslovi državu Izrael početak cvata našeg spasenja. Zaštiti je pod krilima samilosne dobrote Tvoje i razastri nad njom zaklon mira Tvog. Svetlošću Tvojom i istinom Tvojom obasjaj predvodnike njene, ministre i savetnike i nadahni ih savetom dobrim pred Tobom.

Snagu daj braniteljima naše svete zemlje i daj im u nasljedstvo, o, Bože naš, spasenje i ovenčaj ih pobedom. Podari mir zemlji i večnu radost njenim stanovnicima.

Seti se braće naše, svekolikog Doma Izraelovog, u svim zemljama rasejanja njihovog i dovedi ih uskoro u Cion, grad Tvoj, i u Jerusalem Dom Svetinje Tvoje, kao što je zapisano u Tori Mojsija sluge Tvog: "Ako bi neko tvoj i na kraj sveta izgnan bio i otuda će te sabrati Gospod, Bog tvoj, i otuda će te uzeti i odvešće te Gospod, Bog tvoj, u zemlju koju behu nasledili očevi tvoji i nasledićeš je. I On će ti dobro učiniti i umnožićete više nego očeve tvoje."¹

Sjedini srca naša da vole i da se u svetom strahu boje Imena Tvog i da izvršavaju sve reči Tore Tvoje. Pošalji nam što pre Mesiju sina Davidovog, pravednika Tvog, da izbavi sve one koji čekaju kraj spasenja Tvog.

Zasijaj u svetlosti snage Tvoje nad svim stanovnicima sveta Tvog i neka obznani sve što diše: Gospod Bog Izraela je Kralj i kraljevstvo Njegovo Svime vlada. *Amen. Sela.*

---

¹Devarim, Pon. zak., 30:4-5.

MOLITVA ZA DOBROBIT VOJNIKA DRŽAVE IZRAEL

מי שברך לחיילי צה"ל

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את תלמי צבא הגנה לישראל, העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים ומן הים הגדול עד לבוא הערבה ביבשה באויר ובים. ימן יהיה את אויבינו הקמים עלינו נגפים לפנייהם. הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. ידבר שונאינו תחתייהם ויעטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון. דברים כ ויקים בהם הכתוב: כי יהוה אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם: ונאמר: אמן.

On Koji je blagoslovio praoce naše Avráma, Isaka i Jakova blagosloviće vojnike odbrambenih snaga Izraela koji čuvaju granice naše zemlje i gradove Boga našeg od granice s Libanom do egipatske pustinje i od Sredozemnog mora do Arava na kopnu, u vazduhu i na moru. Daće Gospod neprijateljima našim koji ustaju na nas da ih potučemo. Sveti, neka je blagosloven, On će sačuvati naše vojnike od svake tuge i nevolje, zla i bolesti i poslaće blagoslov i uspeh za sva dela ruku njihovih. On će za njih pokoriti one koji nas mrze i okruniće ih krunom spasenja i ovenčaće ih pobedom. Na njima će se ispuniti stih: „Jer Gospod Bog vaš ide s vama i vojevaće za vas s neprijateljima vašim da vas izbavi.“² I recimo: *Amen*.

²Devarim, Pon. zak., 20:4.

DODATAK XI**EN KELOENU**

- I NON KOMO MUESTRO DJO, EN KELOENU!
NON KOMO MUESTRO SENJOR, EN KADONENU!
NON KOMO MUESTRO REJ, EN KEMALKENU!
NON KOMO MUESTRO SALVADOR, EN KEMOŠIENU!
- II KEN KOMO MUESTRO DJO, MI KELOENU?
KEN KOMO MUESTRO SENJOR, MI KADONENU?
KEN KOMO MUESTRO REJ, MI KEMALKENU?
KEN KOMO MUESTRO SALVADOR, MI KEMOŠIENU?
- III LOAREMOS A MUESTRO DJO, NODE LELOENU!
LOAREMOS A MUESTRO SENJOR, NODE LADONENU!
LOAREMOS A MUESTRO REJ, NODE LEMALKENU!
LOAREMOS A MUESTRO SALVADOR, NODE LEMOŠIENU!
- IV BENDIČO MUESTRO DJO, BARUH ELOENU!
BENDIČO MUESTRO SENJOR, BARUH ADONENU!
BENDIČO MUESTRO REJ, BARUH MALKENU!
BENDIČO MUESTRO SALVADOR, BARUH MOŠIENU!
- V TU SOS MUESTRO DJO, ATA U ELOENU!
ZU SOS MUESTRO SENJOR, ATA U ADONENU!
TU SOS MUESTRO REJ, ATA U MALKENU!
TU SOS MUESTRO SALVADOR, ATA U MOŠIENU!

Kazivač: Rabin Josif Levi

DODATAK XII**EL DJO ALTO****I**

El Djo alto kon su grasja
mos mánde muča ganansja
non vejamos mal i ansja
a nos i a todo Jisrael.

II

Bendičo el abastado
kemos Djo dija onrado
kada Šabat mežorado.
a nos i a todo Jisrael.

III

Rogo al Djo de kontino
ke este en nuestro tino
non mos manke pan ni vino
a nos i a todo Jisrael.

IV

Vos ke soš padre rahman mandamos
al pastor neeman.
Ke mos sea unbuen siman
a nos i a todo Jisrael.

V

Venid todos ađuntemos
asu Nombre bendiziremos
i de El Djo Demandaremos
la bendisjon de Jisrael.

VI

Rogamoz noče i dija
ke mos de gozo i alegrija
kon todo la kompanija
a nos i a todo Jisrael.

VII

O Djo, avre tu sijero
i damos mučo dinero
ke sjempre de ti espero
ke eres santo i fiel.

VIII

Damos senjor tu bendisjon
kon la buena kondisjon
amostramos tu salvasjon
del Mikdaš Ariel.

IX

Ja ez bjen abastado
loke avemos pasado
mandamos a el untado
Mašiah de Jisrael.

X

Mihael sar Jisrael
Elijau i Gavriel nos venga
dunto kon el Goel
a Salvador a Jisrael.

Kazivač,
Rabin Josef Levi

EL DJO ALTO KON SU GRASJA

El Djo alto kon su grasija
 Mos mande muča garansija
 Non veamos mal ni ansja
 A nos i a todo Jisrael.

Rogo al Dio dekontino
 Ke sijempre este en nuestro tino
 Non nos manke pan i vino
 A nos i a todo Israel.

Venid todos mos aduntaremos
 A su nombre bendiziremos
 I de el demandaremos
 La bendisjon de Israel.

Rogamos noče i dija
 Ke nos de gozo i alegrija
 Kon toda la Đuderija
 A nos i a todo Israel.

Bindičo el abastado
 Ke mos dio dia onrado
 Kada Šabat mižurado
 A nos i a todo Israel.

O Djo avre tu siero
 i demos mučo dinero
 Ke sijempre de Ti esperamos
 Ke eres santo i fidel.

Damos sinjor tu bendisjon
 Kon la buena kondisjon
 Amostramos Tu salvasijon
 Del Bet-amikdaš Ariel.

Ja es bien abastado
 Lo ke avemos pasado
 Mandamos a el untado
 Mašiah de Israel.

Mihael sar Israel
 Elijau i Gavriel
 Nos vengan djunto kon el goel
 Para salvar a Israel.

Svevišnji Bog miloću Svojom
 Posla nam mnogo dobitka
 Nek ne vidimo zla i brige
 Mi i sav narod jevrejski.

Molim neprestano Boga
 Koji nam je uvek na pameti
 Nek nam ne manjkaju hleb i vino
 Nama i svom rodu jevrejskom.

Dođite, skupimo se svi
 Njegovo Ime da slavimo
 Da od Njega zatražimo
 Blagoslov za narod jevrejski.

Molimo se dan i noć
 Da nam dade radost i veselje
 Svim Jevrejima
 Nama i jevrejskom rodu svom.

Blagosloven Svevišnji
 Što nam dade častan dan
 Svaku Subotu, svaku bolju
 Nama i svom rodu jevrejskom.

Oj, Bože, otvori riznicu Svoju
 Daj nam mnogo novca
 Kojeg od tebe stalno očekujemo
 Što si veran i Svet

Daj nam, Gospode, blagoslov
 Pogledaj na nas lepo
 Pokaži nam Tvoje spasenje
 Kroz svetište Arijelovo.

Jer je već previše onog
 Što smo prošli
 Pošalji nam pomazanika
 Mašijaha Izraela.

Mihael, gospodar Izraela
 Elijau i Gavriel
 Neka dođu zajedno sa slobodom
 Da se spase jevrejski rod.

סדר הבדלה

ראשון לציון הנה הגם, ולירושלם מבשר אתן:
כוס ישועות אשא ובשם יהוה אקרא:

אנא יהוה הושיעה נא, אנא יהוה הצליחה נא:
הצליחנו, הצליח דרכינו, הצליח למודנו, ושלח
ברכה רוחה והצלחה, בכל מעשה ידינו, פדכתוב,
ישא ברכה מאת יהוה וצדקה מאלהי ישעו: ליהודים
היתה אורה ושמחה וששון ויקר: וכתיב, ויהי דוד
לכל דרכיו משכיל ויהוה עמו: פן יהיה עמנו.
ונח מצא חן בעיני יהוה: פן נמצא חן ושכל טוב
בעיני אלהים ואדם.

סברי מרנן, (וענין לחיים)

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, בורא פרי
הגפן.

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, בורא עצי
בשמים.

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, בורא מאורי
האש.

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, המבדיל
בין קדש לחול, ובין אור לחשך, ובין ישראל לעמים,
ובין יום השביעי לששת ימי המעשה. ברוך אתה
יהוה, המבדיל בין קדש לחול.

SEDER AVDALA

Ja prvi Sionu kažem: "Gle, evo ih, dolaze!" I Jerusallimu glasnika dobrih vesti, Ja ti šaljem! Podignuću pehar spāsena i prizvaću Ime Gospodnje.

O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, neka bude na uspeh! O, Gospode, neka bude na uspeh! Donesi nam uspeh, donesi uspeh putevima našim, donesi uspeh učenju našem i pošalji blagoslov, blagostanje i uspeh svim nastojanjima našim, kao što je pisano: "On će dobiti blagoslov od Gospoda i pravdu od Boga, spasa svog. Jevrejima beše svetlost i veselje, radost i čast." I pisano je: "I David beše uspešan na svim putevima svojim i Gospod beše sa njim." Tako će s nama biti. I Noah nađe milost u očima Gospodnjim. Tako ćemo i mi naći milost i uspeh u očima Boga i ljudi.

**S vašim dopuštenjem, gospodo!
Odgovaramo: *Lehajim!***

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara miomirisno drveće.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara svetlost vatre.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasseljene, Koji odvaja sveto od svetovnog, svetlo od tame, Izrael od naroda i dan sedmi od šest dana radnih. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji odvaja sveto od svetovnog.

DODATAK XIII

מָעוֹז, צוֹר יִשׁוּעָתִי, לֶךְ נָאָה לְשִׁבְתִּי. תִּכּוֹן בַּיִת תִּפְלְתִי,
וְשֵׁם תּוֹרְהָ נֹזֶבֶת. לַעַת תִּכִּין מִטְבַּח, מִצָּר הַמְּנַבֵּחַ. אִז
אֲגַמֵּר, בְּשִׁיר מְזֻמֹּר, חֲנֻכַּת הַמְּזֻבָּח:

רְעוֹת שׁוֹבְעָה נִפְשִׁי, בְּיָגוֹן פְּחִי כְּלָה. חַיִּי מִרְרוּ בְּקוֹשֵׁי,
בְּשִׁעְבוֹד מַלְכוּת עֲגָלָה. וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה, הוֹצִיא אֶת־
הַסִּגְלָה. חֵיל פָּרְעָה, וְכָל־זֶרְעוֹ, יָרְדוּ פְּאָבָן בְּמִצְוִילָה:

דְּבִיר קִדְשׁוֹ הִבִּיאֲנִי, וְגַם שָׁם לֹא שָׁקֻטִי. וּבֵא נוֹגֵשׁ
וְהַגְּלֵנִי, כִּי זָרִים עֲבַדְתִּי. וַיִּין רַעַל מִסִּכְתִּי, כְּמַעַט
שִׁעְבַרְתִּי. קֵץ כְּבָל, זַרְכָּבַל, לֶקֶץ שְׂבָעִים נוֹשְׁעָתִי:

כְּרוֹת קוֹמַת בְּרוּשׁ, בִּקֵּשׁ אֲגָגִי, בֶּן־הַמְּדָתָא. וְנִהְיְתָה לוֹ
לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ, וּגְאֹתוֹ גִּשְׁכָּתָה. רֹאשׁ יְמִינִי גִשְׂאָתָה,
וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מְחִיתָ. רַב בְּנִי, וְקִנְיָנִי, עַל הָעֵץ תְּלִיתָ:

יְוָנִים וְקִבְצוֹ עָלַי, אֲזִי, בְּיַמֵּי חֲשַׁמְנַיִם. וּפְרָצוּ חוֹמוֹת
מִגְדָּלִי, וְטַמְאוּ, כָּל־הַשְּׁמָנִים. וּמְנוֹתַר קִנְיָנִים, גַּעֲשֵׂה גַם
לְשׁוֹשְׁנִים. בְּנֵי בֵינָה, יְמֵי שְׁמוֹנָה, קִבְּעוּ שִׁיר וַרְנָנִים:

חֲשׂוּף זְרוּעַ קִדְשְׁךָ, וְקִרְבֵי יוֹם הַיִּשׁוּעָה, עֲשֵׂה נָא לְמַעַן
שְׁמֶךָ, לְהִיּוֹת לָנוּ, חֲשׁוּעָה. כִּי אֲרָכָה לָנוּ הַיִּשׁוּעָה, וְאִין
קֵץ לְיַמֵּי הַרְעָה. דַּחַה אֲדַמּוֹן, בְּצַל צְלַמּוֹן, הֶקֶם לָנוּ
רוּעָה שְׂבָעָה:

MAOZ CUR

Moćna Stepo spasenja mog, divno je Tebe hvaliti! Obnovi Dom molitve moje gde ćemo Ti žrtve-zahvalnice prinositi. Kada rasteraš ljutog neprijatelja, tada ću hvalospevima dovršiti posvećenje žrtvenika.

Duša se moja nesreće nasitila, od tuge mi snaga usahla. Život mi teško zagorčavaše robovanjem kraljevstvu lepe junice.¹ Krepkom rukom Svojom izvede izabranike Svoje, a vojska faraona i izdanak njegov sav kao kamen u dubinu potonuše.

U trem Svetinje Njegove dovede me. Ali ni tamo mira ne našoh, ugnjetač dođe i izгна me. Tuđincu sam služio i otrovnog vina pio. Tek što sam bio odveden (iz zemlje svoje) kada Vavilonu sa Zerubavelom dođe kraj. Po isteku sedamdeset godina bejah spasen.

Visoki je čempres (Mordehaja) saseći hteo Agagi, sin Amadata, Ali mu to postade zamka i kamen spoticanja i oholost se njegova sruši. Uzvisio si Benjamina Mordehaja, a njegovom neprijatelju Ti si ime zatro. Sinove si njegove o drvo obesio.

Sabraše se Jelini na me, tada u dane Hašmonejaca. Probiše zidine tvrđave moje i sva ulja oskrnaviše. I od jednog ćupa što preostade desi se čudo za ruže (Izrael). Mudraci – osam dana odrediše za pesmu i klicanje.

Otkrij mišicu Svoju i približi doba spasenja. Osveti osvetu sluge Tvog na narodu opakom. Jer nam se spasenje odužilo i nema kraja danima zla. Potisni Edom u senku podzemlja i podigni nam sedam pastira.

---

¹ Egipat.

DODATAK XIV

PIZMON ZA PURIM

פזמון לפורים

- א. על ישראל עם לא עלמן
 ארור המן, ארור המן אכזרי.
- ב. ויהי בימי מלך קשה,
 אחשוורוש, אחשוורוש יעירי.
- ג. מפל בנות היא נבחרה
 היא אסתר, היא אסתר פתמה ברה.
- ד. להציל עמה מצרה
 אשר חשב, אשר חשב צוררי.
- ה. על ישראל עם לא עלמן
 ארור המן, ארור המן אכזרי.

Kazivač,
 Rabin Josef Levi

DODATAK XV

KOJI ČINI RAZLIČITA STVORENJA

Rabin Karl Aštor u svojoj knjizi "Who makes People Different: Jewish Perspectives of the Disabled" (United Synagogue of America, Department of Youth Activities) daje sledeći razlog za izgovaranje ovog blagoslova. "Razlog zbog kojeg izgovaramo ovaj blagoslov je taj da nam prilikom viđenja osobe koja je tako dramatično različita od nas pruži mogućnost da pravilno shvatimo i poštujemo sve različitosti među ljudima. To je čudo koje izaziva blagoslov i blagoslov koji tumači čudo. Mišna (Sanedrin, 4:5) donosi divno poređenje između Tvorca i čoveka koji kuje novčiće: (čovek je stvoren sam) kako bi se iskazala Božja veličina. Dok čovek kuje mnogo novčića iz jednog kalupa i svi su isti, Kralj svih kraljeva, Sveti, neka je blagosloven, utisnuo je u svakog čoveka Adamov lik i nijedan nije sličan drugom (str. 3). Blagoslov "Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji čini različita stvorenja" je pokušaj da se iskorene predrasude. Samo to što su ljudi različiti ne znači da su oni manje vredni. Midraš ovo naglašava donoseći priču o stvaranju kako bi nas podučio jedinstvenosti i osnovnoj vrednosti svakog ljudskog bića.

"Čovek je stvoren sam kako bi shvatio da onaj ko uništi jednu čovečiju dušu kao da je uništio čitav svet, a onaj ko spasi jednu čovečiju dušu kao da je spasio čitav svet. (I zbog mira među ljudima da jedan drugome ne bi rekli: 'Moj otac je veći od tvog',)" (Sanedrin, 4:5).

Vredno je zabeležiti da su obeleženi za totalno uništenje u nacističkoj Nemačkoj bili mentalno i fizički oštećeni ljudi" (str. 5).

DODATAK XVI

PIZMON ZA BERIT MILA

פזמון לברית מילה

אֶל בְּנֵי בֵּיר עַד אֵין חֶקֶר
וַיִּבְשׁוּ אַנְשֵׁי שְׂקָר
וְלַעֲלוֹת נֵר עַד בְּקָר
יַעֲרוֹךְ אוֹתוֹ אֶהְרֹן
דִּיר תֵּן אֵלַי.

Kazivač,
Rabin Josef Levi

DODATAK XVII

SAHRANA

קבורה

Pre II svetskog rata, Sefardi
su pre sahrane čitali ove molitve:

Pre sahrane, za muškarca je čitano:

U Dvor Kraljev
Pozvan sam doći,
Trepet me obuze.
Gospode, čuh što si objavio, i u strahu sam, o, Gospode!

לאיש – אל בית המלך
לבא נקראתי,
רעדה אחזתני
כי פיהו המריתי,
ה' שמעתי שמעך יראתי,
ה' שמעתי שמעך יראתי.

Kazivač,
Rabin Josef Levi

Pre sahrane, za ženu je čitano:

Vrsna žena u svemu oslonac,
 Mirta savršena i smerna,
 Poštovana ćerka Kralja
 U Dvor je poželela doći.
 Gospod da ti plati za delo tvoje i da ti plata bude potpuna.

לאשה – אִשֶּׁת חַיִל בְּכֹל פְּלֶךָ
 הַדָּסָה תַּמָּה תַּמִּימָה,
 כְּבוֹדָה בֵּית מֶלֶךְ
 לְבָא אֶל בֵּית רַצָּתָהּ,
 יְשָׁלֵם ה' פְּעֻלָּךְ וַתְּהִי מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלֵמָה,
 יְשָׁלֵם ה' פְּעֻלָּךְ וַתְּהִי מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלֵמָה.

Kazivač,
 Rabin Josef Levi

Danas je običaj pročitati molitvu, *O, Bože, Premilostivi*

O, Bože, Premilostivi, Koji prebivaš u visinama, udeli spokojno mirovanje na krilima Svete Božije Sveprisutnosti u predelu svetih i čistih koji isijavaju nebeskim sjajem duši (pokojnikovo jevrejsko ime) sinu/ćerki (očevo ime) koji/koja je otišao/otišla u svoj svet jer će udeliti milostinju za pomen njegove/njene duše. Neka njegovo/njeno mirovanje bude u Rajskom vrtu, stoga neka ga/je Gospodar milosti zauvek zakloni krilima Svojim i neka njegova/njena duša bude svezana u Svežnju Života. Gospod je njegovo/njeno nasleđe i neka bi počivao/počivala u miru na svom ležaju, i recimo: *Amen.*

אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמְרוֹמֵי הַמַּצָּא
 מְנוּחָה נְבוֹנָה עַל בְּנֵי הַשְּׂכִינָה
 בְּמַעְלוֹת קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים כְּזֶה הַרְקִיעַ
 מְזוּהָרִים אֶת נִשְׁמַת (שם הנפטר/הנפטרת) [בֵּן/
 בַּת] (שם אבי הנפטר/הנפטרת) [שְׁהֵלָה לְעוֹלָמוֹ/
 שְׁהֵלָה לְעוֹלָמָה] בְּעִבּוּר שְׁנֵרְכּוּ צְרָקָה
 בְּעַד הַזְכָּרַת [נִשְׁמָתוֹ/נִשְׁמָתָהּ] בְּגֵן עֵדֶן
 תְּהֵא [מְנוּחָתוֹ/מְנוּחָתָהּ] לְכֵן בְּעַל
 הַרְחָמִים [יִסְתִּירָהוּ/יִסְתִּירָהּ] בְּסֵתֶר בְּנִפְיוֹ
 לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר בְּצְרוּר הַחַיִּים אֶת
 [נִשְׁמָתוֹ/נִשְׁמָתָהּ] יְהוּה הוּא [נִחְלָתוֹ/
 נִחְלָתָהּ] [וַיְנַחֵם/וַתְנַחֵם] עַל [מִשְׁכָּבוֹ/
 מִשְׁכָּבָהּ] בְּשָׁלוֹם וְנֹאמַר אָמֵן:

DODATAK XVIII

PIRKE AVOT

Između Pesaha i Šavuota, na Šabat pre Minha, pevalo se po jedno poglavlje Pirke Avot na ladinu.

I

Todo Jisrael, aj a ejos parte a el mundo el vinjen: ke an-si dize el pasuk: i tu puevlo todos ejos đustos, para sjempre iridaran tjera, rama de mis plantas. Eča demis manos por seer afermozigado.

Moše resivjo lej de Sinaj, i entrególa a Jeošua, i Jeošua a los Vježos, i los Vježos alas profetas, i las profetas la entregaron a varones de apañjamjento el grande. Ejos dišeron tres kozas: seed detenidos enel đuisjo, i azid parar talmidim munčos i azid valjad ala lej.

Šimon el đusto era de romanesidos de varoneš del apañjamjento el grande. El era dizjen: sovre tres kozas el mundo se sostjene, sovre la lej i sovre el firmamjento i sovre gualardonamjento de mersedes.

Antigonos senjor de Soho, resivjo de Šimon el đusto: el era dizjen, seed komo los sjervos los ke sjerven ael senjor. Non kon kondision por resevir salario, salvo seed komo los sjervos los ke sjerven ael Senjor, ke non kondision por resevir salario. I seja temor deel kreator sovre vos.

Jose ižo de Joezer senjor de Cereda i Jose ižo de Johanan, senjor de Jerušalajim resevjeron de ejos: Jose, ižo de Joezer senjor de Cereda dizjen: seja tu kaza, kaza de apla-

zamjento para los savjos. I seje empolvante empolvo de sus pjes. I seje bivjen kon la sed a sus palavras.

Jose, ižo de Johanan senjor de Jerušalajim dizjen: seja tu kaza avjerta a el espasio, i sejan meskinos dente de tu kaza. I non munčigues avla konla mužer, konsu mužer dišeron: kuenta mas i kuenta mas kon mužer desu kompanjero. De aki dišeron hahamim, todo el ke mončigua avla kon la mužer, kaza mal para si mizmo, ise balda de palavras de lej i su fin irida geinam.

Jeošua ižo de Perahja i Nitaj el Arbeli resevieron de ejos. Jeošua ižo de Peřahja dizjen: az ati Ribi i kompara ati haver i sej đuzgan a todo el ombre aparte buena.

Nitaj Arbeli dizjen: alešate de vizino malo. I non te ađuntes a el malo. I non te dezfeuzjes de el mal.

Jeuda, ižo de Tabaj i Šimon ižo de Šatah resivieron de ejos: Jeuda, ižo de Tábaj dizjen: non agas ati mizmo komo ordonantes los đuezes, i kuando fueren duenjos de el đuisio parados delante deti. Sejan en tus ožos komo kondanados. I kuando se esparten delante deti. Sejan en tus ožos komo buenos. Kuando resevieron sovre ejos ael đuisio.

Šimon, ižo de Šatah dizjen: seje munčiguan por peškeřir a los testigos. I sej akavidado entus palavras. Kesas, de entre ejos ambežaran por falsar.

Šemaja i Avtaljon resivieron de ejos, Šemaja dizjen, ama ala ovra, i aborese ael sinjorio. I non te des akonoser ael sinjorio.

Avtaljon dizjen: savjos seed akavidados en vuestras palavras kesas, seredeš ovligados ovligasjon de kativerio. I seredeš kativados a logar de aguas laz males. I biviran los talmidim los venjentes detras devos i muriran. I es ajado nombre de el kreator ezbivlanse.

Ilel i Šamaj resevieron de ejos, Ilel dizjen, sej de sus talmidim de Aaron, aman pas i presigjen pas, aman alas kreansas i aunales ala lej.

El era dizjen: sontraen nombre sedepjerde su nombre. Iel kenon enjade lej setaža. I el kenon deprende lej muerte merese. I el kese sjerne kon korona dela lej setaža.

El era dizjen: sino jo para mi, ken para mi. I kuando jo para mi mizmo ke jo. I sino agora kuando.

Šamaj dizjen: az tu lej asitiguada, diz poko i az munčo i seje resivjen atodo ombre kon resivimjento de fases ermozas.

Raban Gamliel era dizjen: az ati Ribi, i trate de el safek, ino munčigues por djezmar omidamjentos.

Šimon su ižo dizjen: todos mis dijas mi krei entre los hahamim i non faji para el kuerpo mižor del kajar. Inon el meldar es el ikar, salvo la eča, i todo el ke munčigua palavras traje pekado.

Raban Šimon ižo de Gamliel dizjen: sovre tres kozas el mundo se sustjene. Sovre la verdad, i sovre el đuisio, i sovre la pas. Ke ansi dize el pasuk: verdad i đuisio i pas đuzgad en vuestras sevdades.

Ribi Hananja ižo de Akašja dizjen: envelunto el santo bendičo el por mereser a Jisrael. Por tatuo munčigo a ejos lej i enkomendansjas: ke ansi dize el pasuk: envelunto Akadoš Baruh U por su đustidad: engrandeskaze la lej i erforteskase.¹

II

Todo Jisrael, aj a ejos parte a el mundo el vinjen: ke ansi dize el pasuk: i tu puevlo todos ejos đustos, para sjempre iridaran tjera, rama de mis plantas. Eča demis manos por seer afermozigado.

Ribi dizjen: kuala es la karera dereča, kea de eskožer para el ombre. Toda ke eja ermozura para su izidor. I ermozura ael, deel ombre. Isej akavidado en micva levjana, komo la pezgada. Kenon tu savjen dadiva de su presjo delas micvot. Isej kontan danjo de micva komo eskuentra supre-

¹ Svako poglavlje počinje sa *Kol Jisrael...* i završava sa *Ribi Hananja...*

sio, i presjo de avera komo eskuentra su danjo. Para mjen-tes en tres kozas i non tu venjen alogar de avera. Save ke ariva de ti, ožo veen i oreža ojan. I todas tus ečas en libro son eskritas.

Raban Gamliel el ižo de Ribi Jeuda Anasi dizjen: ermozo deprendimjento de la lej kon dereh errec. Ke lazerija de anbos ejos, aze olvidar delito. I toda lej ke non kon eja ovra, su fin se balda, i akarea delito, i todos los travažantes kon el kaal, sejan travažantes kon ejas, por nombrado deel kriador. Ke zehut de sus padres les ajuda. Isu đustidad esta parada para sjempre. I vos kontán jo sovre vos presjo munčo komo selas izjeraš.

Seed akavidados enel sinjorio. Kenon se aserkan a el ombre. Salvo! Por deminister di si mizmo. Se amostran komo amigos en ora de sus provečos. I non se paran a el, a el ombre. Enora de su apreto.

El era dizjen: az su veluntad komo tu veluntad, para ke aga tu veluntad komo su veluntad, balda tu veluntad por amor desu veluntad, para ke balde veluntad de otros, por amor detu veluntad.

Nel dizjen: non te apartes deel kaal i non kreas enti mizmo asta dija detu morir. Inon duzges atu haver asta ke ajeges asu logar. Inon digas koza kenon es posivle por ojirse. Kesu fin pör seer ojida. I non digas, kuando torno vagar meldare, kesas non tornas vagar.

El era dizjen: non el nisio teme de pekado. Inon am aarec es hasid i el vergunsozo deprende. Inon el eskatimozo enbeza. I non todo el ke mončigua en merkaderia se asaventa. I en logar kenon aj varones prekura por seer varon.

Tambjen el vido kavesa una. Ke nadava sovre fases de las aguas. Dišo aeja: porke izites nadar te izjeron nadar. I fin de tus azjentes nadar nadaran.

El era dizjen: munčiguan karne munčigua guzano. Munčiguan azjenda, munčigua ansja, munčiguan mužeres, munčigua ečizos. Munčiguan sjervas munčigua mal

ečoria. Munčiguan sjervos munčigua rovo. Munčiguan lej munčigua vidas. Munčiguan ješiva munčigua sensja. Munčiguan konsežo munčigua entendimjento. Munčiguan cedaka munčigua pas. Konpro fama buena konpro para si mizmo. Konpro ael palavras de lej, konpro ael vidas de el mundo el vinjen.

Raban Johanan ižo de Zakaj resivjo de Ilel i de Šamaj. El era dizjen: si deprendistes lej munča, non engrandeskas bjen para timezmo, ke para esto fuerdes kriado.

Sinko talmidim eran ael a Raban Johanan ižo de Zakaj, i estos ejos: Ribi Eliezer ižo de Orkanos, i Ribi Jeošua ižo de Hananja i Ribi Jose el Koen, i Ribi Šimon ižo de Natanel, i Ribi Elazar ižo de Arah. El era kontan sus alavasjones. Ribi Eliezer ižo de Orkanos pozo enkalado ke non depjerde gota.

Ribi Jeošua ižo de Hananja bjen aventurada la ke lo parjo. Ribi Jose el Koen hasid. Ribi Šimon ižo de Netanel teme de pekado. I Ribi Elazar ižo de Arah. Komo fuente la majoranse.

El era dizjen: si fueron todos savjos de Jisrael, en palma de balansa, i Eliezer ižo de Orkanos en palma segunda, kontrapeza atodoš ejos.

Aba Šaul dizjen: desu nombrada se fueron todos savjos de Jisrael en palma de balansas, i Eliezer ižo de Orkanos tambjen kon ejos i Elazar ižo de Arah en palma segunda, kontrapeza atodos ejos.

Dišo a ejos salid i veed: kuala es eja la karera buena keseja de apegar kon eja el ombré. Ribi Eliezer dizjen: ožo bueno. Ribi Jeošua dizjen: haver bueno. Ribi Jose dizjen: vizino bueno. Ribi Šimon dizjen: el kevee loke a de akonteser. Ribi Elazar dizjen: korason bueno. Dišo a ejos, veen jo a palavras de Elazar ižo de Arah mas ke vuestras palavras, ke bihlal, desus palavras vuestras palavras.

Dišo a ejos salid i veed: kuala es eja karera mala, keseja de alešar de eja el ombre, Ribi Eliezer dizjen: ožo malo.

Ribi Jeošua dizjen: haver malo. Ribi Jose dizjen: vizino malo. Ribi Šimon dizjen: el ke toma enprestado i non paga, inon² ke toma enprestado deel ombre, komo se tomara, enprestado deel kriador, ke ansi dize el pasuk: toma enprestado malō i non paga. I dusto engrasjan i dan. Ribi Elazar dizjen: korason malo. Dišo a ejos veen jo a palavras de Elazar ižo de Arah mas ke palavras, palavras ke bihlal desus palavras vuestras palavras.

Ejos dišeron tres kozas: Ribi Eliezer dizjen: seja onra detu haver kerida sovre ti komo la tuja, inon seja ležero por ensanjarte. I torna en tešuva dija uno antes de tu muerte. I sej eskantante komo eskuentra sus lomedim de los hahamim. I sej akavidado en sus brazas ke non sejas kemado. Ke sus murdiduras murdidura de rapoza. I sus punčaduras punčadura de alakran. I sus prekantaduras prekantadura de ardidor. I todas sus palavras komo brazas de fuego.

Ribi Jeošua dizjen: ožo malo i appetite malo, iaborisjion delas kreansas sakan a el ombre del mundo.

Ribi Jose dizjen: seja azjenda detu haver kerida sovre ti komo la tuja. I adresa ati mizmo por deprender lej. Ke non eja iridara ati i todas tus ečas sejan por nombrado de el kriador.

Ribi Šimon dizjen: sej akavedado en kerijat šema ien tefila. I kuando tu azjen orasjion non agas tu orasjion estenguada, salvo pijadales i rogativas delante de el kriador. Ke ansi dize el pasuk: ke grasijozo i pijadozo el. Luengo de folores i grande de mersed. I arepjentese sovre el mal. (I non sejas malo entre ti mizmo).

Ribi Elazar dizjen: sej kontinovado por deprender lej. I save loke responderas ael apikoros. I save delante ken tu lazdran i fiel el duenjo detu ovra. Ke pagara ati presjo detu ovra.

²U molitveniku umesto *inon* piše *uno*.

Ribi Tarfon dizjen: el dija kurto i la ovra munča. I los ovradores son prezozos. I el presjo munčo. I duenjo de la kaza apretan.

El era dizjen: non sovre ti la ovra por atemar. Inon tu ižo foro por seer baldado de eja. Si deprendestes lej munča dan a ti presjo munčo. I fiel el duenjo detu ovra. Ke pagara arti presjo de tu ovra. I save ke dadiva desu presjo delos cadikim esta aparežado leatid lavo.

Ribi Hananja ižo de Akašja dizjen: envelunto el santo bendičo el por mereser a Jisrael. Por tatuo munčigo a ejos lej i enkomendansjas: ke ansi dize el pasuk: envelunto Akadoš Baruh U por su đustidad: engrandeskaze la lej i enforteskase.

III

Todo Jisrael, aj a ejos parte a el mundo el vinjen: ke ansi dize el pasuk: i tu puevlo todos ejos đustos, para sjempre iridaran tjera, rama de mis plantas. Eča demis manos por seer afermozigado.

Akavja ižo de Malalel dizjen: para mjentes en tres kozas inon tu venjen alogar de avera. Save! De adonde venistes i aonde tu andan, i delante de ken tu aparežado, para dar đuisio i kuenta. De adonde venistes de gota fedjonda. I aonde tu andan. Alogar de polvo jerme i guzano. I delante de ken tu aparežado, para dar đuisio i kuenta. Delante rej de rejes delos rejes el santo bendičo el.

Ribi Hanina prinsipe de los kqanim dizjen: sej azjen orasjon por su pas de el rejno. Ke si non fuera su timor, kada uno, asu kompanjero bivros se englutian.

Ribi Hanina ižo de Teradjon dizjen: dos ke estan asentados ino aj entre ejos palavras de lej, desjerto, este es asjento de eskarnisidores. Ke ansi dize el pasuk: i en asjento de eskarnisidores no se asiento. Empero, dos ke estan asentados i aj entre ejos palavras de lej Šehina pozada entre ejos. Ke ansi dize el pasuk: estonses fueron avlados, te-

mjentēs de Adonaj. Kada uno kon su kompanjero. I eskožo Adonaj i ojo. I fuej-eskrito en libro de membrasjon, delante deel. Atemjentēs de Adonaj i a estemantes su nombre. Non ami salvo dos: de adonde tenemos afilu uno esta asentado i travaža en la lej. Ke el Santo bendičo el esmigua ael presjo. Ke ansi dize el pasuk: este izolās ikajese ke jevo sovre el.

Ribi Šimon dizjen: tres ke komjeron sovre meza una i non dišeron sovre el palavras de lej, komo se komjeran de sakrifisios de muertos. Ke-ansi dize el pasuk: ke todas mezas se enčeron de gomito. Suzjedad sin logar limpjo. Empero, tres ke komjeron sovre meza una i dišeron sovre el palavras de lej, komo se komjeran desu meza del Kriador, ke ansi dize el pasuk: i avlo ami esta la meza ke delante Adonaj.

Ribi Hanina ižo de Ahinaj dizjen: el ke se desperta en la noče, i el ke anda por la karera solo i el ke esgombra su korason alo baldeo, desjerto este ovligarse ensu alma.

Ribi Nehunja ižo de Akana dizjen: todo el ke resive sovre el jugo de lej, azjen pasar de el, jugo de rejno. I jugo de dereh erēc, i todo el ke deskarga de el jugo de lej. Dan sovre el jugo de rejno i jugo de dereh erēc.

Ribi Halafta ižo de Dosa senjor de Aldija de Hananja dizjen: djez ke estan asentados i travažan en la lej, Šehina pozada entre ejos, ke ansi dize el pasuk: el Djo parado en kompanija de đuezes i de adonde tenemos afilu sinko, ke ansi dize el pasuk isu manoža sovre tjera la asimento. I de adonde tenemos afilu tres: ke ansi dize el pasuk: entre đuezes đuzga i de adonde tenemos afilu dos ke ansi dize el pasuk: entonses fueron avlados temjentēs de Adonaj: kada uno konsu kompanjero, i eskočo Adonaj i ojo. Ide adonde tenemos afilu uno, ke ansi dize el pasuk: en todo logar ke enmentares ami nombre, verne ati i bendezirtee.

Ribi Elazar senjor de Bartota dizjen: da ael delo sujo, ketu ilo tujo sujo, i ansi en David el dizjen: ke deti lotodo ide tu mano damos ati.

Ribi Šimon dizjen: el ke anda enla karera i melda i destaža desu meldadura i dize: kuinto ermozo arvol este, kuinto ermozo bervežo este, konta sovre el, el pasuk: komo se ovligara en su alma.

Ribi Dostaj ižo de Janaj de nombrado de Ribi Meir dizjen: todo el ke olvida koza una desu meldadura, konta sovre el, el pasuk: komo si ovligare ensu alma, ke ansi dize el pasuk: desjerto sej guardado ati i guarda tu alma munčo. De kuinto olvidaras alas palavras ke vjeron tus ožos, podija ser afilu sise enfortisire sovre el su meldadura, depren-dimjento para dezir, i de kuinto si tiren desu korason. Todos dijas de tus vidas non el ovliganse en su alma. Asta ke se asente i las tire de su korason.

Ribi Hanina ižo de Dosa dizjen: todo el ke tjene desu pekado akonante asu sensja. Su sensja se sustjene, i todo el ke su sensja akonanta a temor desu pekado non su sensja se sustjene.

El era dizjen: todo el ke sus ečas munčas, mas ke su sensja. Su sensja se sustjene. I todo el ke su sensja munča mas ke ečas, non su sensja se sustjene.

El era dizjen: todo el ke veluntad delas kreansas olga deel. Veluntad deel kreator olga deel i todo el keno veluntad delas kreansas olga deel, non veluntad deel kreator olga deel.

Ribi Dosa ižo de Arkinas dizjen: suenjo dela manjana i vino delas sjestas i avla delos ninjos, i asjento de bate kenesijot de ame aarec sakan ael ombre del mundo.

Ribi Elazar Amodai dizjen: el ke ez bivla alas santedades, i el ke menos presja alos moadim. I el ke avergunsja fases desu kompanjero enlos munčos, i el ke balda su firmamjento. Avraam muestro padre. I el ke deskuvre fases enla lej kenon komo la alaha tambjen aun kon todo ke aj en su mano lej i ečas buenas, non a el parte ael mundo el vinjen.

Ribi Jišmael dizjen: sej ležero ala manseves i lezentero ala vižes. I sej resivjen atodo el ombre kon alegrija.

Ribi Akiva dizjen: rizo alevjanamjento de kavesa. Uzan a el ombre a deskovertura. Entregamjento vajado ala lej, djezmo, vajado ala rikeza. Prometas vajado ael apartamjento. Vajado ala sensja el kajar.

El era dizjen: kerido es el ombre ke fuej kriado kon forma, kerensja avantažada fuej savida a el. Ke fuej kriado kon forma. Ke ansi dize el pasuk: ke kon forma del Djo izo kreare ael ombre.

Keridos son Jisrael: ke fueron jamados ižos deel Kriador. Kerensja avantažada fuej savida a eja. Ke fueron jamados ižos deel Kriador. Ke ansi dize el pasuk: ižos vos a Adonaj vuestro Djo.

Keridos son Jisrael: ke fuej dado a ejos đoja de kovdisja kerensja avantažada fuej savida a ejos. Ke fuej dado a ejos đoja dekovdisja, ke kon el fuej kreado el mundo, ke ansi dize el pasuk: lej buena di avos mi lej non dešereš.

Lo todo atalajado ila lesensja dada. I kon bjen el mundo es đuzgado. Ilo todo asigun munčedumbre dela eča.

El era dizjen: lo todo dado kon prenda, i la rid expandida sovre todos los bivos. La butika avjerta i el butikario fian. I el tefter avjerto i la mano eskrivjen. I todo ke envelunta por tomar enprestado venga i tome enprestado. I los gabajim arodean de kontino en kada dija. I se pagan de el ombre tanto de su sáver i tanto sin su saver. I aj a ejos sovre ke se asufrán. I el đuisjo, đuisjo de verdad. I lo todo aparežado para la seuda.

Ribi Elazar ižo de Azarja dizjen: si non lej non dereh erec. Sí non dereh erec non lej. Si non sensja non timor. Si non timor non sensja, si non saver non entendimjento. Si non entendimjento, non saver. Si non arina non lej, si non lej non arina.

El era dizjen: todo el ke su sensja munča-mas ke sus ečas, a ken asimeža? A arvol ke sus ramas munčas, i sus rai- zes pokas. I el vjento vjene, i lo aranka. I lo trastorna sovre sus fases, ke ansi dize el pasuk: i sera komo arvol, en la ja-

nura. I ñon vera kuando verna bjen i morara sekura en el dizjerto. Tjera jermada i non es povlada. Empero, todo ke sus ečas munčas, mas ke su sensja asimeža a arvol ke sus ramas pokas, i sus raizes munčas. Ke afilu todos los vjentos ke en el mundo vjenen, i asuplan en el, non manean a el de su logar. Ke ansi dize el pasuk: i sera komo arvol plantado, sovre pilagos de aguas, i sovre arojo tjende sus raizes. I non vera kuando verna kalor i sera su oža reverdida i en anjo de sekura non si amorčara. I non sera tirada de azer fruto.

Ribi Elazar ižo de Hisma dizjen: nidos i presipjos de nida, eg ejos kuerpos de alahot. Tekufot i gematarjaot frutas para la sensja.

Ribi Hananja ižo de Akašja dizjen: envelunto el santo bendičo el por mereser a Jisrael. Por tatuo munčigo a ejos lej i enkomendansjas: ke ansi dize el pasuk: envelunto Akadoš Baruh U por su đustidad: engrandeskaze la lej i enforteskase.

IV

Todo Jisrael, aj a ejos parte a el mundo el vinjen: ke ansi dize el pasuk: i tu puevlo todos ejos đustos, para sjempre iridarán tjera, rama de mis plantas. Eča demis manos por seer afermozigado.

Ižo de Zoma dizjen: kual este savjo el ke deprende de todo ombre. Ke ansi dize el pasuk: de todos mis enbezantes entendi ke tus testamjentos avla ami. Kual este el baragan el ke sočigua asu appetite, ke ansi dize el pasuk: mežor luenngo de folores mas ke baragan i podestan en su esprito, mas ke prendjen sivdad, kual este el riko el ke se alegra kon su parte, ke ansi dize el pasuk: lazerja de tus palmas kuando kumjeres. Bjen aventurado tu i bjen ati bjen aventurado tu en el mundo el este, i bjen ati ael mundo el vinjen; kual este el onbrado el ke ombra alas kreansas, ke ansi dize el pasuk: ke mis onrantes onrare, ke onra alas kreansas, ke an-

si dize el pasuk: ke mis orantes onrare i mis menospresjantes seran dezonrados.

Ižo de Azaj dizjen: sej korjen a micva levjana komo la pezgáda, i fuj dela avera, ke micva akarea micva, i avera akarea avera. Ke presjo de micva micva, i presjo de avera avera.

El era dizjen: non seja menospresjan aningun ombre, i non seja kontradizjen aninguna koza ke non ati ombre ke non ael ora i non ati koza ke non ael logar.

Ribi Levitas senjor de Javne dizjen: munčo munčo sej bašo de esprito delante kualkir ombre, ke esperansa de varon guzano.

Ribi Johanan ižo de Beroka dizjen: todo el ke izbivla nombre de el kriador enla enkovjerta: si vengan de el enla deskovjerta tanto jeran i tanto subervjan, en ezbivlamjento de el Kriador.

Ribi Jišmael ižo de ribi Jose dizjen: el ke deprende kon kondisjon por embezar, anastesen ensu mano por depren-dir i por enbezar. Iel ke deprende kon kondisjon por azer, abastesen ensu mano por deprender i por enbezar, por guardar i por azer.

Ribi Cadok dizjen: non ti apartes de el cibur, i non agas ati mizmo komo ordinantes los duizes, i no la agas korona por engrandeserte kon eja, i no distral por tažar kon eja. I ansi era Iel dizjen: i el ke se sjerne kon korona dela lej se taža, ja enbezates todo el kesi proveča kon palavras de lej, tira su vida de el mundo.

Ribi Jose dizjen: todo el ke onra ala lej su kuerpo es onrado sovre las kreansas, i todo el ke izbivla ala lej su kuerpo azbivlado sovre las kreansas.

Ribi Jišmael su ižo dizjen: el ke vida asimizmo de el duisjo, deskarga de el malkerensja i rovo i đura de vanidad. I el ke enaltese su korason kon amostransa. Loko malo i alto de esprito.

El era dizjen: non seas duzgan solo, kenon duzga solo salvo uno, i non digas resevid mi saver, ke ejos lisensjados ino tu.

Ribi Jonatan dizjen: todo el ke afirma ala lej de proveza, su fin por afirmarla de rikeza, i todo el ke balda ala lej de rikeza su fin por baldarla de proveza.

Ribi Meir dizjen: sej apokan enel trato i travaža enla lej i sej bašo de es̄prito delante de todo ombre, i si te baldates de la lej, aj ati baldios munčos komo eskuentra de ti, i si lazdrates enla lej, aj ael presjo por dar ati.

Ribi Eliezer ižo de Jaakov dizjen: el ke aze micva una, kompra para el arogador uno, i el ke pasa avera una, kompra para el kontraidor uno, tešuva i ečas buenas, komo eskudo delante el mal.

Ribi Johanan el sandelar dizjen: todo apanjamjento ke eja por nombrado de el Kriador su fin por afirmarse, ila ke non eja por nombrado de el Kriador non su fin para afirmarse.

Ribi Elazar ižo de Šamua dizjen: sea onra de tu talmid, kerida sovre ti komo la tuja, i onra de tu haver komo timor ditu ribi itimor detu ribi komo timor deel Kriador.

Ribi Jeuda dizjen: sej akavidado enel meldar, ke el jero de el meldar traje subersjo.

Ribi Šimon dizjen: tres koronas ejas: korona de lej i korona de keuna i korona de rejno i korona de fama buena sovre todas ejas.

Ribi Neoraj dizjen: sej kativante alugar de lej, i non digas ke eja verna detras deti, ke tus haverim la afirmaran entu mano, i atu entendimjento non te asufiras.

Ribi Janaj dizjen: non en muestra mano non depas de los malos, i tambjen non de kategorijas de los đustos.

Ribi Matja ben Haraš dizjen: sej akonantan en pas de todo ombre i sej kola alos leones, i non sejas kavesa alas rapozas.

Ribi Jaakov dizjen: el mundo el este asimeža ael portal delante el mundo el vinjen, adresa ati mizmo enel portal, para ke entres a el palasjo.

El era dizjen: ermoza ora una kon tešuva i ečas buenas en el mundo el este mas ke todas vidas del mundo el vinjen, i ermoza ora una de resfolgo de esprito en el mundo el vinjen, mas ke todas vidas de el mundo el este.

Ribi Šimon ben Elazar dizjen: non afalages atu kompanjero en ora desu sanja, i non lo konortes en ora kesu muerto ečado delante deel i non demandes ael en ora desu promesa, i non prekures por verlo en ora desu danjo.

Šemuel akatan dizjen: en kajer tu enemigo non te alegras i ensu seer entropesado non se agoze tu korason de kuando vera Adonaj, i pezara en sus katares, i ara tornar de su folor.

Eliša ižo de Avuja dizjen: el ke deprende lej ala manseves, aken el asimeža? Atinta eskrita sovre papel nuevo, i el ke deprende lej ala vižes, aken el asimeža? Atinta eskrita sovre papel arematado. Ribi Jose ižo de Jeuda senjor de Aldea deel Bavli dizjen: el ke deprende lej delos pekenjos aken el asimeža? Akomjen uvas krudas ibivjen vino desu lagar, i el ke deprende lej delos vježos aken el asimeža? Akomjen uvas kočas i bivjen vino vježo.

Ribi Meir dizjen: non pares mjentes enel kantaro salvo enloke keaj en el, aj kantaro nuevo jeno de vježo i vježo ke afilu nuevo non enel.

Ribi Elazar akefar dizjen: el selo i el dezero ila onra sakan ael ombre de el mundo.

El era dizjen: los nasidos para morir i los muertos para abidugar, ilos bivos por seer đuzgados, por saver i por azer saver i por seer savido, ke el-el Djo el-el forman, el-el krian, el-el entendjen, el-el đviz, el-el testigo elduenjo de đvisjo, el aparežado para đuzgar, bendičo el, ke non delante de el, non tortura i non olvidamjento, i non respitamjento de fasis, i non tomamjento de šohad, ke lotodo sujo i save ke lo-

todo asiguer la kuenta, i non te enfeuzja tu appetite, ke la foja kaza de fuida para ti, ke por tu pezar tu kriado i por tu pezar tu nasido, i por tu pezar tu bivo, i por tu pezar tu murjen, i por tu pezar tu aparezado para dar duijsjo i kuenta, delante Rej de rejes delos rejes el Santo bendiĉo el.

Ribi Hananja ižo de Akašja dizjen: envelunto el santo bendiĉo el por mereser a Jisrael. Por tatuo munĉigo a ejos lej i enkomeñdansjas: ke ansi dize el pasuk: envelunto Akadoš Baruh U por su ĉustidad: engrandeskaze la lej i enforteskase.

V

Todo Jisrael, aj a ejos parte a el mundo el vinjen: ke ansi dize el pasuk: i tu puevlo todos ejos ĉustos, para sjempre iridaran tjera, rama de mis plantas. Eĉa demis manos por seer afermozigado.

Kon djez mandamjentos fuej kriado el mundo, i ke deprendimjento para dezir: i desjerto kōn mandamjento uno podija ser por seer kreado, salvo por vengarse delos males ke depjerden a el mundo ke fuej kriado kon djez mandamjentos, i por dar presjo bueno a los ĉustos ke sustjenen a el mundo ke fuej kriado kon djez mandamjentos.

Djez ĉerenansjos, de Adam i asta Noah, por azer saver: kuinto luengo de folores delante de el, ke todos los ĉerenansjos eran ensamjantes i venjentes asta ke trušoovre ejos aguas deel deluvjo.

Djez ĉerenansjos, de Noah i asta Avraam, por azer saver kuinto luengo de flores delante deel, ke todos los ĉerenansjos eran estanjantes i venjentes, asta ke vino Avraam nuestro padre i resevjo presjo de todos ejos.

Djez prevas, fuej prevado Avraam nuestro padre i estuvo fiel en todas ejas por azer saver kuinto su kerensja de Avraam nuestro padre.

La primera preva: kuando estuvo Avraam avinu alav ašalom en kaza desu padre i en tjera desu nasimjento

ilo ečo Nimrod araša adjentro de un forno de fuego ensendido, porke non kižo servir sus avodot zarot, i lo eskapo Akadoš Baruh U de el fuego, ke ansi dize el pasuk: jo Adonaj ke te sako de Ur Kasdim.

La segunda preva: ke Akadoš Baruh U le dišo a Avraam avinu, anda detu tjera i detu našimjento i de kaza detu padre ala tjera keti amostrare i non ledišo kuala tjera era.

La tresera preva: la ambre ke vino en dijas de Avraam, ke ansi dize el pasuk: i fuej ambre enla tjera i desendjo Avraam a Ajifto por morar aji, i non se torno Avraam por amor de la enkomendansa kele enkomendo Akadoš Baruh U.

La kuartena preva: kuando fuej tomada la mužer a kaza de Paro i Akadoš Baruh U lo sako de aji kon ganansja munča, ke ansi dize el pasuk: i a Avraam muestro padre abonigo por eja.

La senkena preva: kuando kativo el rej de Sedom a Lot ižo de su ermano kon toda su ganansja i korjo Avraam avinu ala media noče detras de sinko rejes i eskapo a Lot i atoda su ganansja, ke ansi dize el pasuk: i ferjolos i torno atoda su ganansja.

La sižena preva: ke Akadoš Baruh U le amostro a Avraam muestro padre, alav ašalom, el galut de sus ižos entre los espartimjentos, ke ansi dize el pasuk: i dišo a Avraam saver savras ke pelegrino sera tu semen en tjera ke non de ejos i servir sean i afrieran a ejos kuartošentos anjos i tambjen ala dente ke serviran đuzgan jo. I despuez ansi sarlan kon ganansja grande.

La sitena preva: kuando Avimeleh tomo a Sara muestra madre por mužer ke ansi dize el pasuk: i vino el Djo Baruh U a Avimeleh enel suenjo dela noče i le dišo: eg tu murjen por la mužer ke tomates i eja amaridada de marido, ala manjana se la torno atras kon ganansja grande, ke ansi dize el pasuk: i dišo Avimelah a Sara: eg di a tu ermano mil pezos de plata.

La očena preva: kuando era Avraam Avinu de idad de sjen anjos, ile enkomendo Akadoš Baruh U la micva del berit mila, ke Akadoš Baruh U mos a de salvar por su zehut, ke tambjen por su zehut se sustjenen sjelos i tjera, ke ansi dize el pasuk: ansi dišo Adonaj se non mi firmamjento de dija i de noče fueros de sjelos i tjera non se komponian.

La novena preva: ke Akadoš Baruh U le dišo a Avraam Avinu ke ojira aboz de Sara su mužer, ke desterara a Agar i a Jišmael su ižo de su kaza, ke ansi dize el pasuk: non pezi en tus ožos por el moso i por tu sjervo, todo loke dira ati Sara oje en su boz ke non Jichak sera jamado ati semen.

La dizena preva: ke Akadoš Baruh U le dišo a Avraam Avinu, ketomara i degojara a Jichak su ižo por alsasjon, ke ansi dize el pasuk: idišo: toma agora atu ižo atu uniko, ke amates a Jichak i alsalo ami por alsasjon, ke Akadoš Baruh U se alegra en kada dija de estas prevas, i mos apijade de el galut ke estamos, presto mos mande muestra geula, en todas estas prevas, non penso Avraam Avinu de tras de sus midot de Akadoš Baruh U por azer saver kuenta su kirensja de Avraam Avinu.

Djez maravijas fueron ečas a nuestros padres en Ajifto i djez sovre la mar, djez feridas trušo el Santo Bendičo el sovre los Ajisjanos en Ajifto i djez sovre la mar.

Djez prevas, prevaron nuestros padres ael Santo Bendičo el en el dezjerto, ke ansi dize el pasuk: i prevaron a mi estas djez vezes i non ojeron en mi boz.

Djēz maravijas fueron ečas a nuestros padres en el Bet amikdaš; non movjo mužer de guezmo de karne de la santidad; i non se afidisjo karne de la santidad de sjempre; i non fuej aparesida moška en kaza delos degoidos; i non akontesjo akontisimjento a el Koen gadol en dija de las perdonansas; i non amataron las luvjas fuego de lenjos de la ardinansa; i non vensjo el vjento apilar de el fumo; i non fuej ajado danjo en el omer ni en dos los panes ni en pan de las pases; estaban asentados i se enkorvavan espasjozos i

non danjo kulevro, ni alakran en Jerušalajim de sjempre; i non dišo ombre asu kompanjero estrečo ami el logar ke dormire en Jerušalajim.

Djez kozas fueron kriadas en erev Šabat entre los soles; i estas ejas: boka de la tjera, ke avrio su boka en dijas de Korah i englutjo ael i atoda su kompania, porke kižo pelear kon Moše Rabenu alav ašalom, boka de el pozo ke era andanse kon nuestros padres kuarenta anjos enel dizjer-to, por el zehut de Mirjam alea ašalom.

Sjete kozas en el nisijo i sjete en el savjo, savjo non el avla delante de ken el grande mas keel, en sensja i en idad inon el entra a entre palávras de su kompanjero, i non el se apresara por responder demanda komo el injan, i responde komo la alaha, i dize sovre primero - primero! I sovre pro-sterio - prosterio! I sovre loke non ojo dize - non oji.. I atorna sovre la verdad isus truekos en el nisjo.

Sjete modos de males vjenen a el mundo: sovre sjete kuerpos de avera, parte de ejos djezmantes i parte de ejos non ejos djezmantes, parte de ejos ambrijentos i parte de ejos altos, determinaron ke non por djezmar, ambre de konsomasjon i de sikura vjene, i de non kitar hala ambre de atimamjento vjene.

Mortalidad vjene a el mundo, por muertes las dičas en la lej, ke non fueron entregadas a el đuisjo, i sovre frutas de el seteno.

Espada vjene a el mundo, sovre afuimjento de el đuisjo, i sovre atorsimjento de el đuisjo, i sovre los amostrantes en la lej ke non komo la alaha.

Alemanja mala vjene a el mundo, sovre đura de vanidad, i sovre ezbivlamjento de el Kriador.

Kativerjo vjene a el mundo sovre servjentes avoda zara, i sovre diskuvrimjento de arajot i sovre vertimjento de sangres, i sovre resfuimjento de la tjera.

En kuarto tjempos la mortalidad se munčigua: en kuartino i en el setino i en salidura de el setino, i en salidura de

la paskua ke en kada anjo i anjo, en el kuartino para modre djezmo de el meskino ke en el trestero, en el setino para modre djezmo de el meskino ke en el siženo, i en salidura de el siženo para modre frutas de el siteno, i en saladuras de la paskua ke en kada anjo i anjo para modre de rovo de dadivas de meskinos.

Kuatro kondisjones en el ombre: el ke dize lo mijo - mijo! I lo tujo - tujo! Esta kondisjon levjana, i aj-dezjentes esta kondisjon di de Sedom, lo mijo - tujo i lo tujo - mijo: am aarec. Lo mijo tujo i lo tujo - tujo: hasid. Lo mijo - mijo i lo tujo - mijo: raša!

Kuatro kondisjones en los saveres: ležero por ensanjarse i ležero por afalagarse: sale su danjo por su presjo, fuerte por ensanjarse i fuerte por afalagarse - sale, su presjo por su danjo, fuerte por ensanjarse i ležero por afalagarse - hasid! Ležero por ensanjarse i fuerte por afalagarse - raša!

Kuatro kondisjones en los talmidim: presurozo por entender i fuerte por deprender, sale su presjo por su danjo, fuerte por entender i fuerte por deperder sale su danjo por su presjo; presozo por entender i fuerte por deperder esta parte buena; fuerte por enprender i presozo por deprender esta parte mala.

Kuatro kondisjones en dantes cedaka: el ke envelunta de dar i non dan otros, su ožo malo en lo de otros; dan otros i el non da su - su ožo malo en lo sujo; da idan otros - hasid! Non da i non dan otros - raša!

Kuatro kondisjones en andantes a el Bet amidraš: andan i non el azjen presjo de la andadura en su mano, azjen i non el andan presjo de eča en su mano, andan i azjen - hasid! Non andan i non azjen - raša!

Kuatro kondisjones en estantes delante los hahamim: esponđa i enbudo koladera i sedaso, esponđa ke el enbeve a lo todo, i enbudo ke entra poro aki i saka por aki, koladera ke saka a el vino i kože a las fjezes, i sedaso ke saka a la farina i kože ala simula.

Todo amor ke eja dekolgada en la koza, sebalda la koza - se baldar l'amor, i la ke non eja dekolgada en la koza - non eja se balda para sjempre. Kual esta eja amor ke eja dekolgada en la koza, esta amor de Amnon i Tamar; i la ke non eja dekolgada en la koza, esta amor de David i Jonatan.

Todo plejto ke eja por nombrado de el Kriador - su fin por afirmarse, i la ke non eja por nombrado de el Kriador - non su fin por afirmarse; kual esta eja plejto ke es por nombrado de el Kriador, este es plejto de Korah i toda su kompanija.

Todo el ke aze tener zehut a los munčos non pekado vjene por su mano, i todo el ke aze pekar a los munčos - non abastesen en su mano por azer tešuva. Moše tuvo zehut i izo tener zehut a los munčos, zehut de los munčos dekolgado en el, ke ansi dize el pasuk: đustidad de Adonaj izo i sus đuisjos kon Jisrael; Jerovam izo de Nevat peko i izo pekar a los munčos pekado de los munčos dekolgado en el, ke ansi dize el pasuk: por pekados de Jerovam izo de Nevat ke peko i ke izo pekar a Jisrael.

Todo ken ke aj en el tres kozas otras: es de sus talmidim de Avraam Avinu, i tres kozas otras es de sus talmidim de Bilam araša (el malo). Ižo bueno i esprito bašo i alma baša es de sus talmidim de Avraam Avinu; ožo malo i esprito alto i alma anča de sus talmidim de Bilam araša, ke entre sus talmidim de Avraam Avinu asus talmidim de Bilam araša: sus talmidim de Avraam Avinu komjentes en el mundo el este, i iridan el mundo el vinjen, ke ansi dize el pasuk: por azer iridar a mis amigos aj i sus sjeros inčire; enpero, sus talmidim de Bilam araša iridan geinam i desjenden apozos de fuesa, ke ansi dize el pasuk: i ti Djo azlos desender a pozo de fuesa. Varones de omizijos i arte non se omodijen sus dijas, i jo me enfeuzjare en ti.

El era dizjen: de idad de sinko anjos para pasuk, de idad de djez anjos para Mišna, de idad de treze para las mičvot, de idad de kinze para Gemara, de idad de dizjočo para la hupa, de idad de vente para presigir, de idad de trenta

para la fuersa, de idad de kuarenta para el entendimjento, de idad de sinkuenta para el konsežo, de idad de sisenta para la vižez, de idad de očenta para la baraganija, de idad de noventa para la fuesa, de idad de sjen, komo ke se muri-jera i pasara i se baldara de el mundo.

Jeuda ižo de Tema dizjen: sej fuerte komo el anjamire i ležero komo la agila i korjen komo el korso i baragan komo el leon p̄r azer veluntad de tu padre ke en los sjelos.

El era dizjen: dezvregunsozo de fases para geinam, i avregunsozo fases para gan eden, seja veluntad delante de ti Adonaj muestro Djo i Djo de muestros padres, ke fragues el Bet amikdaš en prisa en muestros dijas, i da muestra parte en tu lej.

Ižo de Bag-Bag dizjen: trastorga en eja i trastorga en eja ke todo en eja, i kon eja veras i enkaniste i envežiste kon eja, i de eja non te tires, ke non a ti kondisjones buenas mas ke eja.

Ižo de He-He dizjen: asigun el travažo ansi es el presjo.

Ribi Hananja ižo de Akašja dizjen: envelunto el santo bendičo el por mereser a Jisrael. Por tatuo munčigo a ejos lej i enkomendānsjas: ke ansi dize el pasuk: envelunto Akadoš Baruh U por su đustidad: engrandeskaze la lej i enförteskase.

VI

Todo Jisrael, aj a ejos parte a el mundo el vinjen: ke ansi dize el pasuk: i tu puevlo todos ejos đustos, para sjempre iridaran tjera, rama de mis plantas. Eča demis manos por seer afermozigado.

Meldaron los hahamim en linguaže de la Mišna: bendičo el ke eskožo en ejos i en sus meldaduras.

Ribi Meir dizjen: todo el ke travaža en la lej por su nonbrado merese akozas munčas i non mas salvo ke todo el mundo todo el pertenisijente, a el es jamado kompanjero amigo aman a el Kriador, aman a las kreansas, azjen ale-

grar a el Kriador, azjen alegrar a las kreansas, i lo aze vestir de omildansa de timor, i lo adresa por seer dusto, bueno, dereçero i fiel, i lo aleša de el pekado, i lo aserka a logar de zehut, i se aprovečan de el konsežo i sotiliza entendimjento i baraganija, ke ansi dize el pasuk, a mi konsežo i sotiliza, entendimjento ami baraganija, i da a el rejno i podestaniya i fiškirimjento de đuisjo i deskuvren a el sekretos de lej, i si aze komo la fuente la majorganse i komo rejno ke non el destaža i anda, i sej onesto i luengo de esprito, i perdonan sovre su endurja en lo engrandese i lo enaltese sovre todas les ečas.

Dize Ribi Jeošua ben Levi: en kada diya i diya una vez sale de monte de Horev, i apregona i dize: guaj a ejos a las kreansas de su endurja de la lej, ke todo ken ke non travaža en la lej, es jamado ajirado, ke ansi dize el pasuk: anjame de oro en nariz de puerko, ansi mužer ermoza i tirada de razon, i dize i las tavlas, eča de el Djo ejas, i la eskritura - eskritura de el Djo eja kavakada sovre las tavlas, non meldos kavakado, salvo alforado, ke non a ti ižo foro salvo el ke travaža en la lej, i todo el ke travaža en la lej, desjerto este es enšalšado, ke ansi dize el pasuk: i de Matana Nahaliel i de Nahaliel bamot.

El era dizjen: konortan avelim i vižitan hazinos i guladranmjento de mersedes, trajen bjen a el mundo.

El ke deprende de su haver perek uno i alaha una o pasuk uno o dibur uno o afilu letra una a demenester por gijar en el kavod ke ansi topamos en David rej de Jisrael, ke non enbezo de Ahitofel, salvo dos kozas tansolamente, lo jamo su Ribi su konde i su konermano, ke ansi dize el pasuk: itu varon komo mi igual, mi konde i mi konermano.

I ke son estas dos kozas? Vez una, lo ojo Ahitofel a el rej David, ke estava asentado i travažando en la lej, i el asu so las en el Bet amidraš, dišo a el: mi sinjor rej, porke azes ansi? I desjerto esta eskrito espada a los solos i seran enlokecidos, ke non palavras de lej se afirman salvo kon kompa-

nija, ke ansi esta eskrito fjero kon fjero se agoza, ansi varon agoza fases de su kompanjero, i sovre esto es dičo: ke auna adosaremos sekreto, i dize kon munčedumbre de pueblo ermozura de rej, mas vez una: era suvjen David a el Bet amidraš, komo rej kon su ermozura, kon estatura dereča, vido a el Ahitofel, dišo a el, muestro sinjor, i desjerto esta eskrito i de mi santovario temereš, ja enbezates ke non entre el ombre a el Bet amidraš, salvo kon mjedo, kon timor, kon tembla i kon pizgadumbre de kavesa, para ke seja sovre el timor de el Kriador, i dize sus lavjos rozas gustiantes almiskle pasan, non meldes Šošanim salvo Šešonim, non meldes MOR OVER, salvo MAR OVER. I sovre esto es dičo en kaza de el Djo andaremos kon tembla. Diz de agor: I desjerto las kozas son kal vahomer, i ke David rej de Jisrael ke non enbezo de Ahitofel salvo dos kozas tan solamente lo jamo su Ribi su konde i su konermano, i loke deprende de su haver perek uno o alaha una, o pasuk uno, o dibur uno o afilu letra una, kuinto mas i kuinto mas ke a de menester por giar en el kavod, i non kavod salvo lej, ke ansi dize el pasuk: onra savjos iridan, i premizmos iridan bjen, i non bjen salvo lej, ke ansi dize el pasuk: ke lej buena di avos, mi lej non dišides.

Ansi eja su uzansa de la lej: pan kon sal komiras i agua kon mezura biviras, i sovre la tjera durmiras i vida de apreto biviras, i en la lej tu lazdran, si tu azjen ansi, bjenaventurado tu i bjen a ti, bjenaventurado tu en el mundo el este i bjen a ti a el mundo el venjen, non buškes grandeza para ti mizmo i non kuvdisjas onra mas de tu meldar i non dezejes a sus mezas de sus rejes, ke tu meza grande mas ke sus mezas, i tu korona grande mas ke sus coronas, i fiel el duenjo de tu ovra, ke pagara a ati presjo de tu ovra.

Grande es la lej de la keuna i de el rejno, ke el rejno si konpra kon trenta grados, i la keuna kon vente i kuarto, i la lej se konpra kon kuarenta i očo kozas, i estas ejas: kon meldar kon oida de la oreža, kon ordinamiento de los lavjos, kon

entendimjento de korason, kon mjedo, kon timor, kon omildansa, kon alegrija, kon limpjeza kon servimjento de hahamim, kon apuntamjento de haverim, disputamjento de los talmidim, kon resantimjento, kon pasuk, kon Mišna, kon apokamjento di merkaderia, kon apokamjento de dereh errec, kon apokamjento de visijo, kon apokamjento de sueño, kon apokamjento de avla, kon apokamjento de rizo kon luengo de folores, kon korason bueno, kon fieldad de hahamim, kon resivimjento de los jisurim, el ke konose a su lugar, i el ke se alegra kon su parte i el ke aze vajado a sus palavras, i no el agrandese bjen para si mismo, amigo aman a el Kriador, aman a las kreansas, aman a las ðustidades, aman a las dereçidades. Aman a los kastigerjos i alešanse de el kavod. I non enaltese su korason en su meldar, i non el alegra kon amostransa, suporta en jugo kon su kompanjero i lo kontrapeza a arte buena, i lo aze pasar sovre la verdad i lo aze pasar sovre la pas, i se aresenta su korason en su meldar. Demanda i aresponde oje i enjade. El ke deprende kon kondisjon por ambezar i el ke deprende kon kondisjon por azer, el ke asaventa a su haham i el ke entjende a su alaha, i el ke dize koza por nombrado de su dizidor: ja embezates! Todo el ke dize koza por nombrado de su dizidor traje rihmisjon a el mundo, ke ansi dize koza por nombrado de su dizidor traje rihmisjon a el mundo ke ansi dize el pasuk: i dišo Ester a el rej por nombrado de Mordehaj.

Grande es la lej ke eja da vidas a sus azjentes en el mundo el este i en el mundo el vinjen, ke ansi dize el pasuk: ke vidas ejas a sus ajantes, i a toda su karne melezina, i dize melezina sera para tu ombligo i šarope para tus guesos, i dize arvol de vidas eja para los enfortisjentes en eja, i kada uno de sus asufrijentes en eja, i kada uno de sus asufrijentes bjen aventurado i dize ke aduntamjento de grasija ejos para tu kavesa ešartas para tu garganta i dize: dara para tu kavesa apuntamjento de grasija korona de ermozura te mamparara. I dize ke kon mi si munçiguaron tus dijas i

enjaderan a ti anjos de vidas, i dize longura de dijas en su derecha i en su esjedra rikeza i onra, i dize ke longura de dijas i anjos de vidas, i paz enjaderan a ti.

Ribi Šimon ižo de Menasja de nonbrado de Ribi Šimon ižo de Johaj dizjen: la ermozura i la fuersa i la rikeza i la onra i la sensja i la vežes i la kaniza i los ižos: ermozura para los cadikim i ermozura para el mundo, ke ansi dize el pasuk: korona de ermozura kaniza en karera de dustidad es ajada i dize ermozura de mansevov su fuersa, i ermozura de vježos kaniza i dize korona de vježos ižos de ižos i ermozura de ižos sus padres, i dize arepudjar se a la luna i arežistar se a el sol, ke enrejno Adonaj Cevaot en monte de Cijon i en Jerušalajim, i eskuentra sus vježos onra.

Ribi Šimon ižo de Menasja dizjen: estas sjete kondisjones ke kontaron los hahamin para los cadikim, todas ejas fueron afirmadas en Ribi i en sus ižos.

Dize Ribi Jose ižo de Kisma: vez una era andan por la karera i enkontro kon mi ombre uno, i djo ami šalom, i torni a el šalom. Dišo a mi Ribi: de kual este logar tu? Diše a el de sivdad grande de hahamim i de eskrimanos jo. Dišo a mi Ribi si es tu veļuntad ke mores kon nos el muestro logar, i jo dare a ti mil de milim de dukados de oro i pjerdas buenas i dojas. Dišo a el, si tu doras a mi toda plata i oro i pjerdas buenas i dojas ke en el mundo, non jo moro salvo eñ logar de lej. I ansi esta eskrito en livro de teilim por mano de David Rej de Jisrael. Mižor a mi lej de tu boka mas ke milim de dukados de oro i de plata. I non mas salvo ke en ora de su espartimjento de el ombre noñ akompanjan a el onbre. Non plata i non oro i non pjerdas buenas i dojas. Salvo lej i ečas buenas tan solamente. Ke ansi dize el pasuk: en tu andar gijara a ti, in tu jazer guardara sovre ti. I kuando te despertas, eja avlara por ti, en tu andar giara a ti en el mundo el este, in tu jazer guardara sovre i en el kever, i kuando te despertaras ejas avlaran por ti a el mundo el vinjen, i dize de mi la plata i de mi el oro dičo de Adonaj Cevaot.

Sinko kreaciones krijó el Santo bendičó el en su mundo, i ěstas ejas: lej kreasion una, sjelos i tjera kreasion una, Avraam kreasion una, Jisrael kreasion una, Bet amikdaš kreasion una, lej kreasion una de adonde tenemos ke ansi dize el pasuk: Adonaj mi krijó presipio de su karera, antes de sus ovras, de estoneses sjelos i tjera kreasion una de adonde tenemos, ke ansi dize el pasuk: ansi dize Adonaj los sjelos mi sejan i la tjera estrada de mi Šehina. Kuala esta kaza ke fraguares para mi i kual este logar de mi olgansa? I dize kuinto si munĉiguaron tus eĉas? Adonaj todas ejas kon sensja izites inĉose la tjera de tus kreaciones. Avraam kreasion una, de adonde tenemos ke ansi dize el pasuk: i bendižo lo i dižo bendičó Avram a el djo alto krian sjelos i tjera. Jisrael kreasion una, de adonde tenemos ke ansi esta eskrito: asta ke pase tu puevlo Adonaj. Asta ke pase puevlo este ke kriates, i dize a los santos ke en la tjera ejos i fuertes toda mi voluntad en ejos. Bet amikdaš kreasion una de adonde tenemos ke ansi esta eskrito kon postura para tu estada ovrastes Adonaj. Santuarijo Adonaj konpozjeron tus manos, i dize i trušo los a termino de su santidad. Monte este ke krio su dereĉa.

Todo loke krijó el Santo Bendiĉó el en su mundo, non lo krijó salvo por su onra, ke ansi dize el pasuk: todo lo jamado por mi nombre i por mi onra, lo krei, lo afiguri, tambjen lo ize, i dize Adonaj Ašem enrejnara para sjempre i sjempre.

Ribi Hananja ižo de Akašja dizjen: envelunto el santo bendičó el por mereser a Jisrael. Por tatuo munĉigo a ejos lej i enkomendansjas: ke ansi dize el pasuk: envelunto Akadoš Baruh U por su dustidad: engrandeskaze la lej i enforteskase.

Kazivaĉ: Rabin Josif Levi

DODATAK XIX

IGERET ARAMBAN - RAMBANOVO PISMO
(Rabi Moše ben Nahman, 1195-1270)

Slušaj, sine moj, pouku oca svog i ne napuštaj nauk majke svoje.¹ Navikni se da uvek i u svakom trenutku blago razgovaraš s ljudima. To će te izbaviti od gneva što je loša osobina koja navodi ljude na greh. Naši Rabini,² neka je blagoslovena uspomena na njih, su rekli: "Svak ko se razgnevi podaje se silama pakla koje ga porobljavaju, kao što je rečeno: 'Ukloni gnev iz srca svog, i udalji zlo iz mesa svog'.³ Zlo o kojem se ovde govori je *Geinam*, kao što je rečeno: 'A zlikovcu je sudbina⁴ zao dan'."

Jednom kad se izbaviš od gneva, poniznost će obuzeti tvoje srce. Ta osobina je dostojna divljenja, kao što je rečeno: "Nagrada poniznosti je strah Gospodnji."⁵ Kroz poniznost, strah Gospodnji će obuzeti tvoje srce i uvek ćeš biti svestan odakle dolaziš i kuda ideš. Shvatićeš da si u životu krhak kao larva ili crv, a koliko tek u smrti. Poniznost će te podsećati pred Kim ćeš u budućnosti položiti sud i račun, pred Kraljem Slave. O Njemu je rečeno: "Gle, nebesa⁶ i nebesa nad nebesima ne mogu Te obuhvatiti,⁶ a kamoli srca sinova čovečijih."⁷ Takođe je rečeno: "Ne ispunjavam li Ja nebesa i zemlju? govori Gospod."⁸

---

¹ Priče Solomonove, 1:8.

² Nedarim, 22a.

³ Knjiga Propovednikova, 11:10.

⁴ Priče Solomonove, 16:4.

⁵ Isto, 22:4.

⁶ Prva Knjiga o kraljevima, 8:27; Druga Knjiga letopisa, 6:18.

⁷ Priče Solomonove, 15:11.

⁸ Jeremija, 23:24.

Nakon što si ozbiljno razmislio o svemu ovom obuzeće te sveti strah od tvog Stvoritelja i čuvaćeš se od greha. Jednom kad ovladaš ovim osobinama bićeš srećan sa svojom sudbinom.

Kada tvoje ponašanje počne da ispoljava istinsku poniznost – kad pokorno stojiš pred čovekom i u svetom strahu pred Bogom i pred grehom – tada će Duh Božije Sveprisutnosti i Sjaj Slave Njegove počivati na tebi, a ti ćeš živeti život Sveta koji dolazi.

A sad, sine moj, znaj i vidi da čovek koji je u srcu svom ponosan i uznosi sebe nad drugim ljudima ustaje protiv Kraljevstva nebeskog jer se ogrće Božijom odorom, kao što je rečeno: "Gospod caruje, zaogrnu Se ponosom."⁹

I zaista, zbog čega srce čovečije ima da bude ponosito? Zbog bogatstva? Gospod je taj Koji čini čoveka siromašnim ili bogatim. Zbog časti, zar čast ne pripada Bogu? Nije li napisano: "Od Tebe dolaze bogatstvo i čast"¹⁰ – kako neko može sebe da uzveliča čašću svog Sazdatelja? Ako se, pak, uzveliča mudročću neka shvati da Bog uzima reč iz usta rečima, i starcima razum oduzima.¹¹

Tako svi ljudi stoje jednaki pred Sveprisutnim. U gnevu Svom, On ponižava ponosite i uznosite i u Volji Svojoj uzdiže ugnjetene. Stoga ponizi sebe jer će te Sveprisutni uzvisiti.

I tako ću ti objasniti kako da navikneš sebe da uvek budeš ponizan. -

Neka ti reči budu blage i glava blago povijena.

Neka ti pogled bude upravljen ka zemlji, a srce ka nebesima. Kada govoriš nemoj zuriti u svog sagovornika. Neka svaki čovek bude veći od tebe u tvojim očima: ako je mudriji ili bogatiji od tebe, iskaži mu poštovanje. Ako je siromašan i ti si mudriji ili bogatiji od njega, pomisli u srcu

⁹ Psalmi, 93:1.

¹⁰ Prva Knjiga Ietopisa, 29:12.

¹¹ Jov, 12:20.

svom da je on pravedniji od tebe: ako on greši, to je posledica greške, dok je tvoj greh počinjen s namerom.

U svim tvojim rečima, delima i mislima – u svakom trenutku – razmišljaj u srcu tvom kao da stojiš u prisustvu Svetog, neka je blagosloven On, i da Njegova Sveprisutnost počiva na tebi jer Slava Njegova ispunjava vaseljenu. Neka bi reči tvoje bile izgovorene sa poštovanjem i strahom kao kada se sluga obraća svom gospodaru. Budi uzdržan u prisustvu drugih: ako bi te neko pozvao ne odgovaraj mu vikom, nego blagim glasom kao sluga koji stoji pred svojim gospodarom.

Vodi računa o tome da uvek predano učiš Toru kako bi mogao da ispunjavaš njene zapovesti. Kada završiš učenje razmisli o onome što si učio i vidi da li u tome ima nečeg što bi mogao da usvojiš i primeniš.

Svakog jutra i večeri razmišljaj o svojim delima i na taj način ćeš proživeti sve svoje dane u pokajanju.

Dok se moliš ukloni iz svog uma sve spoljne utiske i pripremi svoje srce u prisustvu Sveprisutnog, neka je blagosloven On. Pročisti svoje misli i razmisli o svojim rečima pre nego što ih izgovoriš.

Ponašaj se u skladu s ovim svih dana života svog u svim nastojanjima svojim i nećeš počinuti greh. Tvoje reči, dela i misli će biti bez mane. Tvoja molitva će biti čista i jasna, iskrena i draga Bogu, neka je blagosloven On, kao što je napisano: "Ti njihovo srce učvršćuješ (da se usredsrede), Ti otvaraš uvo Svoje (za njihove molitve)."¹²

Čitaj ovo pismo jednom nedeljno i nemoj zanemariti nijednu reč koja je u njemu napisana. Ispunjavaj sve što je u njemu rečeno i tako ćeš uvek hodati stazom Gospodnjom, neka je Ime Njegovo blagosloveno, kako bi uspeo u svim putevima svojim i dobio u zaslugu Svet koji dolazi koji je pripremljen za pravednike. Svakog dana kad budeš čitao ovo pismo, Nebesa će uslišiti želje srca tvog. *Amen, Sela!*

---

¹² Psalmi, 10:17.

אגרת הרמב"ן

שמע בני מוסר אביך, ואל תטש תורת אמוך.
 תתנהג תמיד לדבר כל דבריך בנחת לכל אדם
 ובכל עת, ובזה תנצל מן הפעם, שהיא מדה רעה
 להחטיא בני אדם. וכן אמרו רבותינו ז"ל, כל
 הפועס כל מיני גיהנם שולטין בו, שנאמר: הסר
 פעם מלבך, והעבר רעה מבשרך, ואין רעה אלא
 גיהנם, שנאמר: וגם רשע ליום רעה. וכאשר תנצל
 מן הפעם תעלה על לבך מדת הענוה שהיא מדה
 טובה מכל המדות טובות, שנאמר: עקב ענוה
 יראת ה'. ובעבור הענוה תעלה על לבך מדת
 היראה, פי תתן אל לבך תמיד, מאין באת, ולאן
 אתה הולך, ושאתה רמה ותולעה בחיך, ואף פי
 במותך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון, לפני
 מלך הכבוד, שנאמר: הנה השמים ושמי השמים
 לא יכלכלוך, אף פי לבות בני אדם, ונאמר: הלא
 את השמים ואת הארץ אני מלא נאם ה'. וכאשר
 תחשוב את כל אלה, תירא מבוראך ותשמור מן
 החטא, ובמדות האלה תהיה שמח בחלקך, וכאשר
 תתנהג במדת הענוה להתבושש מכל אדם
 ולהתפחד ממנו ומן החטא, או תשרה עליך רוח

השכינה, וזיו כבודה, וחי עולם הבא. ועתה בני דע
וראה, כי המתגאה בלבו על הכריות, מורד הוא
במלכות שמים, כי מתפאר הוא בלבוש מלכות
שמים, שנאמר: ה' מלך גאות לבש וגו'. ובמה
יתגאה לב האדם, אם בעושר, ה' מוריש ומעשיר.
ואם בכבוד, הלא לאלקים הוא, שנאמר: והעושר
והכבוד מלפניו, ואיך מתפאר בכבוד קונו. ואם
מתפאר בחכמה, מסיד שפה לנאמנים, וטעם זקנים
יקח. נמצא הפל שזה לפני המקום, כי באפו משפיל
גאים, וברצונו מגביה שפלים, לכן השפיל עצמו
וינשא המקום. על בן אפרש לה איך תתנהג במדת
הענוה ללכת בה תמיד: כל דבריו יהיו בנחת,
וראשה כפוף, ועיניו יביטו למטה לארץ, ולב
למעלה, ואל תביט בפני אדם בדברך עמו, וכל
אדם יהיה גדול ממך בעיניך, ואם חכם או עשיר
הוא, עליך לכבודו. ואם רש הוא, ואתה עשיר או
חכם ממנו, חשוב בלבך כי אתה חייב ממנו והוא
זכאי ממך, שאם הוא חוטא הוא שוגג ואתה מזיד.
בכל דבריו ומעשיו ומחשבותיו ובכל עת, חשוב
בלבך באלו אתה עומד לפני הקב"ה,

וּשְׂכִינְתוֹ עָלֶיךָ. כִּי כְבוֹדוֹ מְלֵא הָעוֹלָם, וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ
 בְּאִימָה וּבִירְאָה כְּעֶבֶד לִפְנֵי רַבּוֹ, וְתִתְבַּיֵּשׁ מִכָּל
 אָדָם, וְאִם יִקְרָאךָ אִישׁ אֶל תִּעַנְנֵנוּ. בְּקוֹל רָם, רַק
 בְּנִחַת כְּעוֹמֵד לִפְנֵי רַבּוֹ. וְהָיוּ זְהִיר לְקָרוֹת בְּתוֹרָה
 תָּמִיד אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְמָהּ, וּכְאֲשֶׁר תִּקְוֶם מִן הַסֵּפֶר,
 תַּחֲפֹשׂ בְּאֲשֶׁר לְמַדְתָּ אִם יֵשׁ בּוֹ דְבַר אֲשֶׁר תּוּכַל
 לְקַיְמוֹ, וְתִפְשָׁשׁ בְּמַעֲשֶׂיךָ בְּבִקְרָה וּבְעֶרְבֹה, וּבְזָה יִהְיוּ
 כָּל יְמֶיךָ בְּתִשְׁבּוּבָה. וְהִסֵּר כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם מִלִּבְךָ
 בַּעַת הַתְּפִלָּה, וְהִכֵּן לִבְךָ לִפְנֵי הַמָּקוֹם בִּי"ה, וְטַהַר
 רַעֲיוֹנֶיךָ, וְחָשׁוּב הַדְּבָרִים קִדְּם שְׂתוֹצְאָנוּ מִפִּיךָ, וְכֵן
 תַעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֵּי הַכְּלָהָה בְּכָל דְּבַר וּדְבַר וְלֹא
 תַחֲטָא, וּבְזָה יִהְיוּ דְבָרֶיךָ וּמַעֲשֶׂיךָ וּמַחֲשַׁבּוֹתֶיךָ
 יְשָׁרִים, וְתִפְלְתֶךָ תִּהְיֶה זָכָה וּבְרָה וּנְקִיָּה וּמְכֻנָּה
 וּמְקַבֶּלֶת לִפְנֵי הַמָּקוֹם בִּי"ה, שְׁנֵאמַר: תִּכְיֶן לִבִּים
 תִּקְשִׁיב אֲזָנֶיךָ. תִּקְרָא הָאֲגֻרָת הַזֹּאת פַּעַם אַחַת
 בְּשָׁבוֹעַ וְלֹא תִפְחוֹת, לְקַיְמָהּ וּלְלִבָּת בָּהּ תָּמִיד אַחֵר
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לְמַעַן תִּצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֶיךָ וְתִזְכָּה
 לְעוֹלָם הַבָּא הַצָּפוֹן לְצַדִּיקִים. וּבְכָל יוֹם שְׂתִקְרָאנָהּ
 יַעֲנוּךָ מִן הַשָּׁמַיִם בְּאֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל לִבְךָ לְשֵׁאוֹל עַד
 עוֹלָם אָמוֹן סְלָה:

DODATAK XX**DEKALOG**

Tada reče Bog sve ove reči govoreći:

1. Ja sam Gospod Bog tvoj Koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz doma robova.

2. Nemoj imati drugih bogova pred licem Mojim. Ne pravi sebi lik rezani niti kakve slike bilo čega što je gore na nebesima, ili dole na zemlji, ili u vodi pod zemljom. Nemoj se prostirati pred njima, niti im služiti jer Sam Ja Gospod Bog tvoj, Bog revnitelj, Koji pohodi prestupe otaca na deci do trećeg i četvrtog kolena onih koji Me mrze¹. A iskazujem milost hiljadama koji Me ljube i ispunjavaju zapovesti Moje.

3. Ne nosi Ime Gospoda Boga tvog uzalud jer Gospod neće ostaviti bez kazne onog koji nosi Ime Njegovo uzalud.

4. Seti se Šabata da ga posvetiš. Šest dana radi i obavlja sve poslove svoje. Ali sedmi dan je Šabat Gospodu Bogu tvom, tada nemoj raditi nijedan posao, ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, ni stranac koji je unutar kapija tvojih. Jer je za šest dana učinio Gospod nebesa i zemlju, more, i sve što je u njima, a u sedmi dan mirova. Stoga je blagoslovio Gospod dan subotnji i posvetio ga.

5. Poštuj oca svog i majku svoju da ti se produže dani na zemlji koju ti Gospod Bog tvoj daje.

6. Ne počinij zločin ubistva!

---

¹ Samo ukoliko nastave da koračaju prestupničkim stazama svojih otaca. Videti Ponovljeni zakon, 24:16; Talmud Bavli, Berahot, 7a.

7. Ne čini preljube!

8. Ne kradil²

9. Ne svedoči lažno na bližnjeg svog!

10. Ne poželi kuću bližnjeg svog! Ne poželi ženu bližnjeg svog, ni slugu njegovog, ni sluškinju njegovu, ni vola njegovog, ni magarca njegovog, niti išta što pripada bližnjem tvom!

עשרת הדברות

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמָר:

(1) אַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ

מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים:

(2) לֹא-יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל-פָּנָי: לֹא-

תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל-חַמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר

בָּאָרֶץ מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּיָּם מִתַּחַת לְאֶרֶץ: לֹא-תִשְׁתַּחֲוֶה

לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַדָּשׁ וְקָדֵד

עֵוֹן אָבֶת עַל-בְּנֵים עַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רִבְעִים לְשָׂאֵי:

וַעֲשֶׂה חֶסֶד לְאֻלָּפִים לְאַהֲבֵי וּלְשֹׂמְרֵי מִצְוֹתַי:

(3) לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׂוֵא כִּי לֹא

יִנְקֶה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר-יִשָּׂא אֶת-שְׁמוֹ לְשָׂוֵא:

² Ova zapovest se prvenstveno odnosi na otmicu. Videti Izlazak, 21:16; Mehilta; Raši.

(4) זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד
 וַעֲשִׂיתָ כָּל־מְלֶאכֶתְךָ: וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָּל־מְלֶאכֶת אֹתָהּ וּבִנְיָהּ וּבְחֵרְךָ
 עֲבֹדְךָ וְאִמְתָּךְ וּבְהִמְטָךְ וּגְרֻךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ: כִּי שֵׁשֶׁת־
 יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶחָד־הַיָּמִם
 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם נִיָּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בִּרְךָ
 יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

(5) בְּבֹד אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּ יָמֶיךָ
 עַל הָאָרְצָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:

(6) לֹא תִרְצַח

(7) לֹא תִנְאַף

(8) לֹא תִגְבֹּ

(9) לֹא־תַעֲנֶנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּרָ:

(10) לֹא תַחְמֹד בֵּית רַעַף לֹא־תַחְמֹד אִשְׁתּוֹ רַעַף

וְעַבְדּוֹ וְאִמְתּוֹ וְשׁוֹרְךָ וְחֲמֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר־לְרַעַף:

DODATAK XXI

SEDER TU-BI-ŠVAT

סדר ט"ו בשבט

NOVA GODINA DRVETA – ראש השנה לאלין

Tu-bi-švat se prvi put pominje u Mišni u traktatu *Roš a-Šana*: "... a 15-og *ševata* je nova godina drveta."¹ Zapo-vest Tore nalaže da se desetina godišnjeg prinosa u poljo-privredi odvaja za sveštenike i siromahe. Taj desetak se naziva *maaser*. Prinosi iz jedne godine se nisu smeli kori-stiti za odvajanje desetka u drugoj godini.

U Izraelu najviše kiša u toku godine padne do 15-og *še-vata*. Do tog dana je zemlja dobro natopljena vodom i sta-bla već počinju da upijaju sokove kojima će hraniti buduće plodove. Zato je u Mišni 15-ti *ševat* određen kao dan koji razdvaja staru od nove godine i prema tome kao dan za odvajanje desetine prinosa. Na primer, desetak od plodova citrusa ubranih 14-og *ševata* pre zalaska sunca, pripada staroj godini, a desetak od plodova citrusa ubranih sa istog stabla, ali nakon zalaska sunca (što je po jevrejskom kalen-daru već 15-ti *ševat*) pripada novoj godini.

¹ Broj 15 se na hebrejskom piše ט"ו i po tome se praznik zove Tu-bi-švat – ט"ו בשבט.

ZAPOVEST O ODVAJANJU DESETKA – מצות מעשר

“Desetak – *maaser*, daj od svega roda useva tvog, što dođe s njive tvoje, svake godine” (Pon. zak., 14:22).

Postoje tri tipa desetka:

- I   TERUMA GEDOLA – 2% od čitavog prinosa se daje KOENU.
          MAASER RIŠON – desetak od preostalog prinosa (nakon što je odvojena *Teruma gedola*) daje se LEVIJU.
          TERUMAT MAASER – desetak od *Maaser rišon* LEVI daje KOENU.

Teruma gedola, *Maaser rišon* i *Terumat maaser* se odvajaju svake godine.

- II   MAASER ŠENI – u vreme dok je postojao *Bet a-Mik-daš* vlasnik polja je bio dužan da desetak od svog prinosa (nakon što su odvojeni *Teruma gedola* i *Maaser rišon*) pojede u Jerusalimu.

“I jedi pred Gospodom Bogom svojim na mestu koje izabere da onde nastani Ime Svoje (Hram u Jerusalimu), desetak od žita svog, od vina svog i od ulja svog, i prvine od stoke svoje krupne i sitne, da se učiš božati se Gospoda Boga svog uvek i svagda. Ako bi ti bio put dalek, te ne bi mogao odneti zato što je daleko od tebe mesto koje izabere Gospod Bog tvoj da onde nastani Ime Svoje, kad te Gospod Bog tvoj blagoslovi, onda prodaj to za novac, i uzev u ruku svoju idi u mesto koje izabere Gospod Bog tvoj, i za taj novac uzmi što zaželi duša tvoja, goveda, ovaca, vina ili drugog

jakog pića, i što bi god zaželela duša tvoja, pa jedi onde pred Gospodom Bogom svojim, i veseli se ti i dom tvoj" (Pon. zak., 14:23-26).

Maaser šeni se odvaja prve, druge, četvrte i pete godine subotnjeg ciklusa od sedam godina. Sedma godina se naziva **ŠEMITA**.

III **MAASER ANI** – desetak od preostalog prinosa nakon što su odvojeni *Teruma gedola* i *Maaser rišon* se daje sirotinji.

„Svake treće godine sačuvaj sav desetak od prinosa svojih te godine i ostavi ga u svom mestu i neka dođu Leviti (jer nemaju dela ni nasledstva s tobom) i došljaci i siroti i udovice što su u mestu tvom, i neka jedu i nasite se, da bi te blagoslovio Gospod Bog tvoj u svakom poslu ruku tvojih koji bi radio“ (Pon. zak., 14:28-29).

Maaser ani se odvaja treće i šeste godine jednog subotnjeg ciklusa od sedam godina.

Šemita je naziv za subotnju godinu, tj. svaku sedmu godinu kada se zemlja ne obrađuje.

“Još reče Gospod Mojsiju na gori sinajskoj govoreći: Kaži sinovima Izraelovim i reci im: Kada dođete u zemlju koju vam Ja dajem neka praznuje zemlja Subotu Gospodnju. Šest godina zasevaj njivu svoju i šest godina reži vinograd svoj i sabiraj rod. A sedma godina neka bude Subota za odmor zemlji, Subota Gospodnja, nemoj sejati u polju svom ni rezati vinograd svoj. Što samo od sebe rodi iza žetve tvoje nemoj žeti, i grožđa u vinogradu svom nerezanom nemoj brati, neka bude godina mirovanja zemlji. Ali što rodi zemlja za vreme mirovanja svog, to neka vam

bude hrana tebi i služi tvom i sluškinji tvojoj i najamniku tvom i ukućaninu tvom koji je kod tebe. I stoci tvojoj i svim životinjama što su u tvojoj zemlji, sav rod njen neka bude hrana" (Lev. zak., 25:1-7).

Osnovna ideja o davanju desetka i subotnjoj godini je da zemlja pripada Tvorcu i da čovek nema trajno vlasništvo nad njom.

סֵדֶר אֲכִילַת פְּרוֹת

„Jer Gospod Bog tvoj uvešće te sada u dobru zemlju ... U zemlju izobilnu pšenicom i ječmom i vinovom lozom i smokvom i šipkom, zemlju izobilnu maslinom, uljem i medom“ (Pon. zak., 8:7-8).

Pšenica i ječam -

אֶרֶץ חֹטֶה וּשְׁעוּרָה

Prvo jedemo hranu koja je napravljena od pšenice ili ječma (ovo se ne odnosi na hleb), zato što su oni prvi spomenuti u stihu koji proslavlja zemlju Izraela. Pre jedenja kažemo sledeći blagoslov:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מִיְּמֵי מְזוֹנוֹת.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara različite vrste testenina.

Vino ili sok od grožđa

וינו

Vinu pripada značajno mesto na jevrejskoj prazničnoj trpezi. Vinom se posvećuju Šabat i drugi praznici. Za Seder Pesah pijemo četiri čaše vina, a kraljicu Šabat ispraćamo obredom koji se takođe vrši nad vinom – *Avdala*. Pre nego što popijemo vino ili sok od grožđa kažemo sledeći blagoslov:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם, בורא פרי הגפן.

Blagoslovljen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Smokva

ותאנה

Smokvu jedemo celu, od nje ne ostaje ni koštica, ni kora, ni kožica kao kod drugog voća. Ona je simbol idealnih plodova koji su rasli u Rajskom vrtu – *Gan Eden*. Pre jedenja kažemo sledeći blagoslov:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם, בורא פרי העץ

Blagoslovljen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod drveta.

Šipak

רִמּוֹן

Prema predanju ovaj plod sadrži 613 zrnaca što predstavlja broj Božijih zapovesti u Tori.

Maslina

אֶרֶץ זֵית שָׁמֶן

Izrael je poznat po svojim maslinama i maslinovom ulju. Maslinovo ulje se koristilo za paljenje velike Menore u Hramu (*Bet α-Mikdaš*). "... da ti donesu ulje maslinovo čisto cedeno za videlo..." (Izl., 27:20).

Urma ili med

וְדִבְשׁ

"... i sidoh da ga izbavim iz ruku egipatskih, i da ga izvedem iz one zemlje, u zemlju dobru i prostranu, u zemlju gde mleko i med teče ..." (Izl., 3:8).

Šipak, maslinu i urmu pokriva gore pomenuti blagoslov. Ukoliko u nedostatku šipka pijemo sok od šipka ili jedemo med tada treba reći sledeći blagoslov:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל נִהְיָ בְּדַבְּרוֹ.

Blagoslovljen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, po Čijoj reči je sve postalo.

Nakon što smo završili sa obrokom kažemo sledeći blagoslov:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל
הַמַּחֲיָה וְעַל הַפְּלִלְיָה, עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרֵי
הַגָּפֶן, עַל הָעֵץ וְעַל פְּרֵי הָעֵץ וְעַל תְּנוּבַת
הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וְרַחֲבָה,
שָׂרְצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל מִפְּרִיָּהּ
וְלִשְׂבֹּעַ מִטוֹבָה. רַחֵם-נָא יי אֱלֹהֵינוּ עַל
יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְעַל צִיּוֹן
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבִּיחֶךָ וְעַל הַיִּכְלֶךָ.
וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ,
וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׂמְחָנוּ בְּכַנְיָנָהּ וְנֹאכַל
מִפְּרִיָּהּ וְנִשְׂבֹּעַ מִטוֹבָה, גְּבֻרָכָךְ עָלֶיךָ
בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ.

פִּי אַתָּה יי טוֹב וְיִמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה לְךָ עַל
הָאָרֶץ וְעַל הַמַּחֲיָה וְעַל פְּרֵי גִפְנָה וְעַל
פִּירוֹתֶיהָ. בָּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאָרֶץ וְעַל
הַמַּחֲיָה וְעַל פְּרֵי גִפְנָה וְעַל פִּירוֹתֶיהָ.

Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasesljene, za hranu i za održavanje, za vino i za plod vinove loze, za drvo i za plod drveta i za rod njive, i za zemlju milu, dobru i prostranu koju si izabrao i dao u baštinu očevima našim da jedu od njenih plodova i da se nasite njenog dobra. Milostiv budi, Gospode Bože naš, prema Izraelu, narodu Tvom, i prema Jerusalimu, gradu Tvom, i prema brdu Sion, staništu Veličanstva Tvog, i žrtveniku Tvom, i Svetinji Tvojoj. I sazidaj iznova Jerusalim, grad Svetinje, ubrzo i u dane naše, i uzdigni nas u njegovo središte i obraduj nas njegovom izgradnjom, i ješćemo od plodova njegovih, i nasitićemo se dobra njegovog, i blagosiljaćemo Te u njemu u svetosti i čistoti.

Jer si Ti dobar i dobro činiš svakom i mi Ti odajemo hvalu za zemlju i za hranu i za održavanje. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za hranu, i za plod vinove loze, i za plodove zemlje. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za hranu, i za plod vinove loze, i za plodove zemlje.

DODATAK XXII**BAR MICVA**

Bože moj i Bože otaca mojih! U istini i bezazlenosti srca svog podižem oči svoje k' Tebi na ovaj veliki i sveti dan. Do sada sam bio Jevrejin samo po rođenju, ali danas iznova ulazim u Tvoju Zajednicu Izraela. Od danas je moja dužnost da držim Tvoje zapovesti. Danas sam postao odgovoran za sopstvena dela i za njih odgovaram pred Tobom.

Pred svima prisutnima slavim Ime Tvoje po kojem smo mi, narod Izraela, nazvani. Molim se Tebi, Oče moj Koji si na nebesima, poslušaj molitvu što iz srca mog izvire. Izlij na mene obilje blagoslova Tvojih, kako bi svi dani života mog bili bremeniti plodonosnim, duhovnim darovima. Sačuvaj me od zlih nagona i pripremi srce moje za ljubav i služenje Tebi. Nauči me da hodim putevima zapovesti Tvojih i vodi me stazom njihovom. Uzmi me za ruku i budi mi oslonac da ne pöklekнем na putu na koji danas stupam prvim koracima svojim.

Daj mi snage da prionem i ustrajem uz Svetu Toru Tvoju, i uz zapovesti Tvoje, i da mi u tom služenju život prođe, i da svih dana života svoga zazivam glasno, bez straha i stida:

**ČUJ, IZRAELE, GOSPOD JE BOG NAŠ, GOSPOD JE
JEDAN JEDINI!**

תפלה לבר מצוה

בקצת קהלות בר מצוה יתפלל תפלה זו כאשר יעלה לתורה סרס יברך
 אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים אֲשָׂא אֵלַיךָ אֶת-
 עֵינַי. בַּיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה: מִיּוֹם הַגִּלְדֵי בֶן יִשְׂרָאֵל
 אֲנִי. אָמֵנָם. בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאתִי שְׁנִית בְּקֶהֱל לָךְ. וְלִפְנֵי כָל-
 הַעַמִּים אֶתְפָּאֵר בְּשִׁמְךָ אֲשֶׁר נִקְרָא עָלֵינוּ: עָלֵי לְשֹׁמֵר חֻקֵּי
 רְצוֹנֶךָ. וְעָלֵי לְעֲנוֹת בַּיּוֹם פְּקֻדֹתַי. כְּאֲשֶׁר תַּגְּמֹל לִי כִפְרֵי
 מַעַלְלָי:

וַעֲתָה אָבִי שְׁבַשְׁמִים. שְׁמַע אֱלֹהֵי-הַתְּפִלָּה וְאֱלֹהֵי-הַתְּחִנָּה
 הַזֹּאת: שְׁלַח עָלַי שְׁפָעַת בְּרִכּוֹתֶיךָ. וְשֵׁם נְדָבוֹת וּבְרָכוֹת
 הַנֶּה עָלַי. לְמַעַן יָמִי יִשְׁבְּעוּ וַיְרִיחוּ מִדָּשָׁן עֲדוּנֶיךָ: הַצִּילֵנִי
 מִצָּר הָרַע. וְחַן בְּלִבִּי לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת-שִׁמְךָ: הוֹרֵנִי
 וְאֵל דְּרֹךְ חֻקֶּיךָ. הַדְּרִיכֵנִי בְּנִתִּיב מִצְוֹתֶיךָ: הַחֲזֹק בְּיָדֵי וְאֵל
 תְּרַפְּנִי. וְלֹא אֶכְשַׁל עַל דְּרָכֶיךָ. אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ עָלֶיךָ הַיּוֹם
 בְּרִאשׁוֹנָה: תַּן כֹּחַ לְשֹׁמֵר אֶת חוֹרְתֶךָ הַקְּדוֹשָׁה. וְאֵת
 פְּקוּדֶיךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם. וּבְכָל-יָמֵי
 אֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל וְלֹא אֲבוֹשׁ.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. יי אֱלֹהֵינוּ. יי אֶחָד:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת בראשית

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הָיְתָה
 תְּהוֹ וְכֶהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי
 הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי־אֹר וַיְהי־אֹר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־
 הָאֹר כִּי־טוֹב וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם
 אֶחָד: לֹי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי־רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהי־מִבְדִּיל
 בֵּין מַיִם לַמַּיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הַרְקִיעַ וַיְבָרֵךְ בֵּין הַמַּיִם
 אֲשֶׁר מִתַּחַת לַרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרְקִיעַ וַיְהי־כֵן:
 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַרְקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
 שְׂרָא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מְקוֹם
 אֶחָד וַתֵּרָא הַיַּבְשָׁה וַיְהי־כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה אָרֶץ
 וְלַמְּקוֹה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרֵעַ זֵרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה
 פְּרִי לַמִּינֹו אֲשֶׁר זֵרַע־כֹּו עַל־הָאָרֶץ וַיְהי־כֵן: וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ
 דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֵּרֵעַ זֵרַע לַמִּינֹהוּ וְעֵץ־עֵשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זֵרַע־
 כֹּו לַמִּינֹהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב: וַיְהי־עֶרֶב וַיְהי־בֹקֶר יוֹם
 שְׁלִישִׁי: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי־מְאֹרֹת בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל
 בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם:
 וְהָיוּ לְמְאֹרֹת בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהי־כֵן:
 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמְּאֹר הַגְּדֹל
 לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֶת־
 הַכּוֹכָבִים: וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־

קריאת התורה לשני וחמישי

הָאָרֶץ: וְלִמְשַׁל בְּיוֹם וּבְלַיְלָה וְלִהְבְדִּיל בֵּין הָאָוֶר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ
וַיֵּרָא אֱלֹהִים בְּרִטּוֹב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רִכִּיעִי: וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַפְּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ
עַל־פְּנֵי רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּיִּנִּים הַגְּדֹלִים
וְאֶת כָּל־נֶפֶשׁ הַתַּיִּהוּהַמְּשַׁת אֲשֶׁר שָׂרָצוּ הַפְּיִם לְמִינֵהֶם וְאֶת
כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים בְּרִטּוֹב: וַיִּבְרַךְ אֹתָם
אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הַפְּיִם בְּיִמֵּי וְהָעוֹף יִרֶב
בָּאָרֶץ: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי:

פרשת נח

אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְדֹרֹתָיו אֶת־
הָאֱלֹהִים הִתְהַלְקֵד־נֹחַ: וַיֻּלְד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־
חָם וְאֶת־יָפֶת: וַתִּשְׁתַּח הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
חֲמָס: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־
בְּשָׂר אֶת־דַּרְכֵּי עַל־הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קַץ כָּץ כָּל־בָּשָׂר
צָא לִפְנֵי כִּי־מְלֵאָה הָאָרֶץ חֲמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתָם
אֶת־הָאָרֶץ: עֲשֵׂה לְךָ תֵּבָה עֲצֵי־גִפְרִית קַנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־
הַתֵּבָה וּכְפַרְתָּ אֹתָהּ מַבֵּית וּמְחוּץ בַּכֶּפֶר: וְהָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מְאוֹת אַמָּה אֶרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רַחְבָּהּ
וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ: צִהַר וַתַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמֹּה
תַּכְלֵנָה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תִּשְׂוֶה תַּחְתִּים שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: לֹא וְאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמַּבּוּל מַיִם עַל־
הָאָרֶץ לְשַׁחַח כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־כֹּר רֵיחַ תַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם

קריאת התורה לשני וחמישי

כָּל אֲשֶׁר-בָּאָרֶץ יִגְוֶעַ: וְהִקְמַתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבִצְאת אֶל-
הַחֲבֵה אִתָּהּ וּבְנִיךָ וְאִשְׁתֶּךָ וּבְנֵי-בְנִיךָ אִתְּךָ: וּמִכָּל-הַחַי
מִכָּל-בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל-הַחֲבֵה לְהַחֲיֵת אִתְּךָ זָכָר
וּנְקֵבָה יְהוּי: יִשְׂרָאֵל מִדְּעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן-הַבְּהֵמָה לְמִינֵהּ מִכָּל
רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיֹת: וְאִתָּהּ
קַח-לָךְ מִכָּל-מֵאֲכָל אֲשֶׁר יֹאכַל וְאִסַּפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ וּלְהֵם
לְאֲכֹלָהּ: וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים בֶּן עֵשָׂה:

פרשת לך-לך

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לךָ-לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית
אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ: וְאָעֲשֶׂךָ לְגֹי גָדוֹל וְאֲבָרְכְךָ
וְאֲגַדְלֶה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה: וְאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אֲאָר
וּנְבָרְכֶוּ כִּי כָל מְשֻׁפָּחֹת הָאֲדָמָה: לֹא יִגְלֶךָ אַבְרָם כֹּאֲשֶׁר דִּבֶּר
אֵלָיו יְהוָה וַיִּלְךָ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן-חָמֶשׁ שָׁנַיִם וְשִׁבְעִים
שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִתְּרַן: וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט
בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנַּפְשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ
כְּתָרָן וַיָּצֵאוּ לְלֶכֶת אֲרָצָה כְּנָעַן וַיָּבִיאוּ אֲרָצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹר
אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֵלֹון מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אִז
בָּאָרֶץ: יֵשׁ קוֹרֵן לְיִשְׂרָאֵל סָבָן וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר
לְדַעְךָ אֲתָן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה
אֵלָיו: וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם הַהֲרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהְלֶה בֵּית-
אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיְכַן-שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה: וַיִּסַּע אַבְרָם הַלֹּדֶד וַנְסֹעַ הַגְּנָבָה: יִשְׂרָאֵל וַיְהִי רָעַב

קריאת התורה לשני וחמישי

בַּאֲרֶץ וַיֵּד אַבְרָם מְצַדִּימָה לְגֹר שָׁם כִּי־כָבַד הָרַעַב בְּאֲרֶץ:
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא מְצַדִּימָה וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ
הַזֶּהנָּא יִדְעָתִי כִּי אִשָּׁה יִפְתַּדְמָרְאָה אֹתָּ: וְהָיָה כִּי־יִרְאוּ
אֹתְךָ הַמְּצַדִּים וַאֲמָרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהִרְגוּ אֹתִי וְאַתָּה יִחְיֶה:
אֲמַרְיִנָּא אֲחֹתִי אַתָּ לְמַעַן יִיטַב־לִי כַּעֲבוּדְךָ וְחַיְתָה נַפְשִׁי
בְּגִלְגָּלִי:

פרשת וירא

וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֶיךָ מִמְּרָא וְהוּא יֹשֵׁב פְּתוּחֵהָאֵהָל כְּחַם
הַיּוֹם: וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עִלָּיו וַיֵּרָא
וַיֵּרָץ לִקְרֹאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה: וַיֹּאמֶר אֲרֻנִּי
אִם־נָא מִצְּאֹתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדְּךָ: יִקַּח־
נָא מִעֶטְמִים וּרְחִצּוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת הָעַץ: וְאִקְחָה
פַּח־לֶחֶם וְסַעֲדוּ לַבָּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־בֵּן עַבְדְּתֶם עַל־
עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ בֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: לֹי וַיִּמְהַר אַבְרָהָם
הָאֵהָלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַה־רִּי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סֹלֶת
לֹזְשִׁי וְעֵשִׂי עֲגוֹת: וְאֶל־הַבָּקָר רֵץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רֶדֶד
וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַצֹּעֵר וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ: וַיִּקַּח חֲמָאָה וְחֹלֵב
וּבֶדֶד־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהם וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת
הָעַץ וַיֹּאכְלוּ: יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךָ שָׂרָה אִשְׁתְּךָ וַיֹּאמֶר
הִנֵּה כְּאֵהָל: וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלֶיךָ בְּעַת תְּהִי וְהַנְּהַבֵּן
לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ וְשָׂרָה שִׁמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרָיו:
וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה וְקָנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לַהֲיוֹת לְשָׂרָה אֶרֶח

קריאת התורה לשני וחמישי

בְּנָשִׁים: וּתְצַחֵק שָׂרָה בְּקַרְפָּה לֵאמֹר אַחֲרַי בְּלִילַי הִיחַהֲלִי עִדְנָה וְאֵרִי וְקֹן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם לֵמַחֲצִיתָהּ שָׂרָה לֵאמֹר הֵאֵף אֲמַנָּם אֵלַי וְאֲנִי זְקֵנָה: הִפְלֵא מִיְהוָה דָּבָר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעַת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן:

פרשת חיי-שרה

וַיְהִי חַיָּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנַיִם חַיָּי שָׂרָה: וַתָּמָת שָׂרָה בְּקַרְיַת אֲרָבַע הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁטִין וַיֵּבֵא אַבְרָהָם לְסֹפֵר לְשָׂרָה וְלִבְתֹּתֶיהָ: וַיִּקָּם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מִחוּ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חַת לֵאמֹר: גֵּרֹתוֹשֶׁב אֲנִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אַחֲזַת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתּוֹ מִלְפָּנַי: וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חַת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ: שְׁמַעְנוּ וְאֵרִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קִבְרֵינוּ קִבֵּר אֶת־מֵתְךָ אִישׁ מִפְּנֵי אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלָה מִמֶּךָ מִקִּבֵּר מִחֶד: וַיִּקָּם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לְעַם הָאָרֶץ לִבְנֵי־חַת: לֹא וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִישׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹר אֶת־מֵתִי מִלְפָּנַי שְׁמַעְנוּ וּפְגַעוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחַר: וַיִּתֵּן־לִי אֶת־מַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בְּקִצְהַ שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא וַיִּתְּנָהּ לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחֲזַת־קֶבֶר: וְעֶפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חַת וַיַּעַן עֶפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חַת לְכֹל בְּאֵץ שְׂעִר־עִירוֹ לֵאמֹר: לֹא־אֵרִי שְׁמַעְנֵי הַשְּׂדֵה נָתַתִּי לָךְ וְהַמַּעְרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לָךְ נָתַתִּיךָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי נָתַתִּיךָ לָךְ קִבֵּר מִחֶד: וַיִּשְׁתַּחֲוֶה אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם־הָאָרֶץ: יִשְׂרָאֵל וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֵךְ אִם־אַתָּה לוֹ שְׁמַעְנֵי

קריאת התורה לשני וחמישי

נָתַתִּי כֶסֶף הַשְּׂדֵה קַח מִמֶּנִּי וְאִקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה: וַיַּעַן
עֶפְרוֹן אֶת־אֲבֹתָהֶם לֵאמֹר לוֹ: אֲדַנִּי שְׁמַעֲנִי אֲרִץ אַרְבַּע
מֵאוֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בִּינִי וּבִינְךָ מִה־הוּא וְאֶת־מִתְּךָ קִבֵּר: וַיִּשְׁמַע
אֲבֹתָהֶם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקַל אֲבֹתָהֶם לְעֶפְרוֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר
דָּבַר בְּאוֹזְנֵי כְּנִייתָת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לְפָתַר:

פרשת תולדות

וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אֲבֹרָהִם אֲבֹרָהִם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק:
וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּקָחָתוֹ אֶת־רֵבֶקָה בַּת־בְּתוּאֵל
הָאֲרָמִי מִפָּדָן אִרְם אֶחָת לְבֵן הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה: וַיַּעֲתֵר
יִצְחָק לַיהוָה לִנְכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה
וַתֵּהֵר רֵבֶקָה אִשְׁתּוֹ: וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן
לִמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתִּלְדֵּךְ לְדָרֵשׁ אֶת־יְהוָה: לֵי וַיֹּאמֶר יְהוָה
לֵּה שְׁנֵי גוֹיִם בְּבִטְנָךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּנֶּךָ יִפְרְדוּ וְלֹאִם
מִלֵּאִם יֵאֱמָר וְרַב יַעֲכַד צָעִיר: וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהָיָה
תוֹלָם בְּבִטְנָהּ: וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כֹלֹ כְּאֲדָרֶת שַׁעַר
וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו: וְאַחֲרָיִכֶן יָצָא אֲחִיו וַיְהִי אַחֲוֹת בַּעֲקֵב
עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֲתָם:
יִשְׂרָאֵל וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שׂוֹדָה
וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשָׁב אֲהֻלִים: וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־
צִיד בָּפִיו וְרֵבֶקָה אֲהֵבַת אֶת־יַעֲקֹב: וַיִּזַּד יַעֲקֹב וַיִּזַּד וַיָּבֵא
עֵשָׂו מִדֵּה־שְׂדֵה וְהוּא עָנִי: וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הֲלַעֲטִינִי
נָא מִדֵּה־הָאֵלֶם הָאֵלֶם הַזֶּה כִּי עָנִי אֲנֹכִי עֲלִיפִן קְרֵא־שְׁמוֹ

קריאת התורה לשני וחמישי

אָדוֹם: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כֵּיּוֹם אֶת־בְּכֹרְתְךָ לִי: וַיֹּאמֶר
עֲשׂוּ הַנֶּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלִמְהֵרָה לִי בְכֹרָה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
הַשֹּׁבְעָה לִי כֵּיּוֹם וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרְתוֹ לְיַעֲקֹב: וַיַּעֲקֹב
נָתַן לַעֲשׂוֹ לֶחֶם וְגִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֵּי וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹ
עֲשׂו אֶת־הַבְּכֹרָה: וַיְהִי רַעֲב בְּאֶרֶץ מִלְכֵי הָרַעֲב הָרִאשׁוֹן
אֲשֶׁר הָיָה כֵּיּוֹם אֲבֹרָהֶם וַיֵּלֶךְ יַצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־
פְּלִשְׁתִּים גִּרְדָּה: וַיֵּדָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אֶל־תֵּרֵד מִצְרַיִם
שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ: גֹּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ
וְאֲבָרְכְךָ כִּי־לֵךְ וְלִזְרַעְךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצַת הָאֵל וְהַקְמַתִּי
אֶת־הַשֹּׁבְעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבֹרָהֶם אָבִיךָ: וְהִרְפִּיתִי אֶת־
זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזֶרְעֶךָ אֶת כָּל־הָאֲרָצַת הָאֵל
וְהִתְבָּרְכוּ בְזֶרְעֶךָ כָּל גֹּיֵי הָאֶרֶץ: לָקַב אֲשֶׁר־שָׁמַע אֲבֹרָהֶם
בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרָתִי מִצֻּוֹתַי חֻקוֹתַי וְתוֹרֹתַי:

פרשת ויצא

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה: וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם
כִּי־בָא הַשָּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב
בַּמָּקוֹם הַהוּא: וַיַּחֲלֵם וְהָיָה סֵלֶם מִצֵּב אֲרָצָה וְרִאשׁוֹ מִנְיַע
הַשְּׂמִימָה וְהָיָה מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיִרְדִּים בּוֹ: לֹא וְהָיָה
יְהוָה נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אָבִיךָ וְאֵלֹהֵי
יַצְחָק הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אִתָּה שֹׁכֵב עָלֶיךָ לֵךְ אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ:
וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפֶר הָאֶרֶץ וּפְרִצַת יְפֹה וְקִדְמָה וְצִפְתָּה וְנִגְבָּה
וְנִבְרָכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ: וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ

קריאת התורה לשני וחמישי

וּשְׁמַרְתִּיךָ כְּכֹל אֲשֶׁר־תִּלְךָ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי
 לֹא אֶעֱזֹבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לְךָ: וַיִּקֶּץ
 יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָבִן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא
 יָדַעְתִּי: וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מִה־נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־
 בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שְׁעַר הַשָּׁמַיִם: יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁפֹּם יַעֲקֹב בְּבִקְרָה
 וַיִּקַּח אֶת־הָאָבִן אֲשֶׁר־שָׂם מִרְאֲשֵׁיתוֹ וַיִּשֶׂם אֹתָהּ מִצְבֵּה
 וַיִּצֹק שָׁמֶן עַל־רֵאשֵׁתָהּ: וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־
 אֵל וְאוּלָם לֹא שֵׁם־הָעִיר לְרֵאשֵׁתָהּ: וַיַּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר
 אִם־יְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי בַּהַרְדָּה הַזֹּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ
 וְנִתְּחַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לִלְבָּשׁ: וְשָׁבְתִי בְשָׁלוֹם אֶל־בֵּית
 אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לְאֱלֹהִים: וְהָאָבִן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי
 מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי עֲשׂוּ אֶעֱשֶׂרְנָה
 לְךָ:

פרשה וישלח -

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מִלְּאָכִים לִפְנֵי אֶל־עֲשׂוֹ אָחִיו אֲרָצָה שְׂעִיר
 שְׂדֵה אֲדוֹם: וַיִּצַּו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לַעֲשׂוֹ כֹּה
 אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם־לֶבֶן נָרְתִי וְאַחֵר עַד־עַתָּה: וַיְהִי־לִי שׂוֹד
 וְחִמּוֹד צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאֲשִׁלְחָהּ לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמַצְאִיתָן
 בְּעֵינַיִךְ: לִי וּלְשִׁבְנוּ הַמִּלְּאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאוּ אֶל־אָחִיךָ
 אֶל־עֲשׂוֹ וְגַם הֵלֵךְ לְקַרְאֲתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: וַיִּירָא
 יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־הָעֵם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן
 וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מַחֲנֵה: וַיֹּאמֶר אִם־יָבֹא עֲשׂוֹ

קריאת התורה לשני וחמישי

אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהַכְּהֹוֹ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה:
 יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבֹרָהֶם וְאֱלֹהֵי אָבִי יַצְחָק
 יְהוֹה הָאָמַר אֵלַי שׁוּב לָאָרֶץ וְלִמְלֹדֶתְךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ:
 קָמַנְתִּי מִבֵּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֹת אֲשֶׁר עָשִׂית אֶת־עַבְדְּךָ
 כִּי כַמְקִלִי עֲבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׁנֵי מַחֲנֹת:
 הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂו כִּי־רָא אֲנֹכִי אֹתוֹ פְּנִיכֹאֵו
 וְהִפְנִי אִם עַל־בָּנִים: וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אִיטִיב עִמָּךְ וְשַׁמְתִּי
 אֶת־זַרְעֲךָ בְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסְפָּר מְרֹב:

פרשת וישב

וַיָּשָׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: אֵלֶּה הַתְּלֻדֹת
 יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רַעֲה אֶת־אָחִיו בְּצֹאֵן
 וְהוּא זָעַר אֶת־בְּנֵי כְלֵהָ וְאֶת־בְּנֵי זְלָפָה וְנָשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף
 אֶת־דִּבְתָּם רַעֲה אֶל־אֲבִיהֶם: וַיִּשְׂרָאֵל אֶהְבֵּ אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־
 בָּנָיו כִּי־בֶן־זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתֻבֹת פָּסִים: לֹי וַיִּדְאוּ
 אָחָיו כִּי־רָאוּ אֶהְבֵּ אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחָיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא
 יָבִלּוּ דַבְּרוּ לְשֹׁלֵם: וַיַּחֲלֵם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחָיו וַיִּסְפּוּ
 עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
 חֲלַמְתִּי: וְהִנֵּה אֲנִחְנֶה מֵאֱלֹמִים אֱלֹמִים כְּתוּךְ הַשָּׂדֶה וְהַגֵּה
 קָמָה אֲלַפְתִּי וְנִסְ־נִצְבָה וְהַגֵּה תִסְפִּיגָה אֲלַמְתִּיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּוּ
 לְאֲלַמְתִּי: יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחָיו הַמִּלְךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־
 מִשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיִּסְפּוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלַמְתּוֹ וְעַל־
 דַּבְּרָיו: וַיַּחֲלֵם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיִּסְפָּר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה

קריאת התורה לשני וחמישי

חֲלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים
 מְשַׁתְּחִימִים לִי: וַיִּסְפֹּר אֶל-אָבִיו וְאֶל-אֶחָיו וַיַּגְעֲרֻבוּ אָבִיו
 וַיֹּאמֶר לוֹ מַה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הַכּוֹא נָכוּא אֲנִי
 וְאֶמְךָ וְאֶחָד לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצֶה: וַיִּקְנְאוּרְבוּ אֶחָיו וְאָבִיו
 שָׁמַר אֶת-הַדְּבָר:

פרשת מקץ

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרָעָה חָלַם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל-הַיָּאָר:
 וְהִנֵּה מִן-הַיָּאָר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יָפוֹת מְרֹאָה וְהַבְּרִיאֹת
 בְּשֵׂר וְתַרְעִינָה פְּאֹחוּ: וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת
 אַחֲרֵיהֶן מִן-הַיָּאָר רָעוֹת מְרֹאָה וְדָקוֹת בְּשֵׂר וְתַעֲמֻדָּה אֲצֵל
 הַפָּרוֹת עַל-שֵׁפֶת הַיָּאָר: וְתֹאבְלָנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמְּרֹאָה
 וְדָקוֹת הַבְּשֵׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יָפֹת הַמְּרֹאָה וְהַבְּרִיאֹת
 וַיִּיקֶץ פְּרָעָה: לֹא וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֵם שְׁנִית וְהִנֵּה שֶׁבַע שְׂפָלִים
 עֹלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטֹבוֹת: וְהִנֵּה שֶׁבַע שְׂפָלִים
 דָּקוֹת וְיִשְׁדוּפֹת קָדִים צְמֻחוֹת אַחֲרֵיהֶן: וְתֹבְלָעָה הַשְּׂפָלִים
 הַדָּקוֹת אֵת שֶׁבַע הַשְּׂפָלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֹאוֹת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה
 וְהִנֵּה חֲלוֹם: יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בַּבֶּקֶר וְתַפְּעֵם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא
 אֶת-פְּלִי-תְרַטְפֵי מִצְרַיִם וְאֶת-פְּלִ-חַכְמֵיהֶם וַיִּסְפֹּר פְּרָעָה לָהֶם
 אֶת-חֲלָמוֹ וְאִין-פּוֹתֵר אוֹתָם לְפְרָעָה: וַיְדַבֵּר שׁוֹר הַמִּשְׁקִים
 אֶת-פְּרָעָה לֵאמֹר אֶת-חַטָּאֵי אֲנִי מוֹקִיר הַיּוֹם: פְּרָעָה קִצְף
 עַל-עֲבָרָיו וַיִּתֵּן אוֹתִי בְּמִשְׁמַר בֵּית שׁוֹר הַטּוֹבָחִים אוֹתִי וְאֵת
 שׁוֹר הָאֵפִים: וַנְּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ

קריאת התורה לשני וחמישי

בפתרון חלמו חלמנו: ולשם אהנו גער עברי עבד לשך
הטבחים ונספרלו ויפתר לנו את חלמתינו איש בחלמו
פתר: ויהי כאשר פתרו לנו בן הנה אתי השיב על בני
ואתו תלה: וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור
ויגלה ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה:

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באוני
אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוד בפרעה: אדני שאל
את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח: ויאמר אל אדני
יש לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא
לברו לאמו ואביו אהבו: לי והאמר אל עבדך הורדהו
אלי ואשימה עיני עליו: ויאמר אל אדני לא יוכל הנער
לעזב את אביו ועזב את אביו ומת: והאמר אל עבדך
אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות פני:
ויהי כי עלינו אל עבדך אבי ונגדלו את דברי אדני:
ישראל ויאמר אבינו שבו שברו לנו מעט אכל: ויאמר
לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אתנו ויודנו כי לא
נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו: ויאמר
עבדך אבי אלינו אתם ידעתם כי שנים ילדה לי אשתי:
ויצא האחד מאחי ואמר אך סרף סרף ולא ראיתיו עדי
הנה: ולקחתם גם את זה מעם פני וקרהו אסון והורדתם
את שיבתי ברעה שאלה: ועתה בבאי אל עבדך אבי והנער
איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת ויהי

וַיְהִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יָמָיו
 יַעֲקֹב שְׁנַיִם חֲמִישֵׁי שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה: וַיִּקְרְבוּ
 יְמֵי-יִשְׂרָאֵל לָמוֹת וַיִּקְרָא לְבָנָיו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-נָא
 מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שׂוּם-נָא יָדְךָ תַּחַת יָרְכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדַי
 חֶסֶד וְאֵמֶת אֲלֵנָּא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם: וְשִׁכַבְתִּי עִם-אֲבוֹתַי
 וַנִּשְׁאַתְנִי מִמִּצְרַיִם וַקְבְּרֵתֵנִי בְּקַבְרֹתָם וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲעִשֶׂה
 כְּדַבְּרֶיךָ: וַיֹּאמֶר הַשְׁכְּעָה לִּי וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל
 עַל-רֹאשׁ הַמִּטָּה: לֹא וַיְהִי אַחֲרָיִה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר
 לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה וַיִּקַּח אֹת-שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת-מְנַשֶּׁה
 וְאֶת-אֶפְרַיִם: וַיִּנְדַּךְ לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְנֶךָ יוֹסֵף בָּא אֵלַיךָ
 וַיַּחֲזֹק יִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב עַל-הַמִּטָּה: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-יוֹסֵף אֵל
 שְׁנֵי נְרָאֵה-אֵלַי בְּלֹחַ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֵךְ אֹתוֹ: יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
 אֵלַי הִנְנִי מִפְּרֹד וְהַרְבִּיתִּיךָ וַנְּתַתִּיךָ לְקַהֵל עַמִּים וַנְּתַתִּי אֹתִי
 הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזֶרְעֶךָ אַחֲרַיִךְ אַחֲזֵת עוֹלָם: וְעַתָּה שְׁנֵי-בָנֶיךָ
 הַגִּדְלִים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד-בָּאִי אֵלַיךָ מִצְרַיִמָּה לִי-הֵם
 אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרֹאבוֹן וְשִׁמְעוֹן יְהוּדָה לִי: וּמִזֹּלְדָתְךָ אֲשֶׁר-
 הִזְלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לָךְ יְהוּדָה עַל שֵׁם אַחֵיהֶם יִקְרָאוּ בְּנֵחֻלְתָּם:
 וְאֲנִי בְּבֹאִי מִפְּרֹד מֵתָה עָלַי רַחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד
 בְּבֵרַת-אֶרֶץ לָבֵא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת הוּא
 בֵּית לָחֶם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי-אֵלֶּה:
 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֲבוֹיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר-נָתַן-לִי אֱלֹהִים כְּזֶה
 וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֵלַי וְאֲבָרְכֶם:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת שמות

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִם אֵת יַעֲקֹב אִישׁ
 וּבֵיתוֹ כֹּהֵן: רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וַיהוּדָה: יִשְׁשַׁכַּר וּבִלְגָד וּבְנִימִן:
 דָּן וּנְפֹתָלִי גָד וְאָשֶׁר: וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יִצְאֵי יִרְדְּעֵקֶב שִׁבְעִים
 נֶפֶשׁ וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם: וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אָחָיו וְכָל הַדּוֹר
 הַהוּא: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד
 וַחֲמֹלָא הָאָרֶץ אֲתָם: לֵוי וַיִּקַּם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר
 לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הֲנֵה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב
 וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: הֲבֵה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה פֶּרִי־תִקְרָאנָה
 מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־
 הָאָרֶץ: וַיִּשְׁיִמוּ עָלָיו שְׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם
 וַיִּכֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעוֹה אֶת־פַּחַם וְאֶת־רַעַמְסֵס: וּכְאֲשֶׁר
 יַעֲזֹב אֹתוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיִּקְצֹוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרְדָּי: וַיִּמְרְדוּ אֶת־
 חִיָּהִם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבְלִבְנִים וּבְכָל־עֲבָדָה בַּשָּׂדֶה
 אֵת כָּל־עֲבָדָתָם אֲשֶׁר־עֲבָדוּ בָּהֶם בְּפָרְדָּי: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם
 לְמִילֵדַת הָעֲבָדִית אֲשֶׁר שָׂם הָאֲחֵת שְׂפֹרָה וְשֵׁם הַשְּׂנִיחַ
 פּוֹטֵה: וַיֹּאמֶר בְּיַלְדָּכֶן אֶת־הָעֲבָרִיּוֹת וּרְאִיתִן עַל־הָאֲבָנִים אִם־
 בֵּן הוּא וְהַמְתַּן אֹתוֹ וְאִם־בַּת הוּא וְהָיָה: וְהִירָאֻן הַמִּילֵדַת
 אֶת־הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרַיִם
 וַחֲתִינוּ אֶת־הַיְלָדִים:

פרשת וארא

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: וְאַזְאֵל

קריאת התורה לשני וחמישי

אֲבָרְהֶם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׂמִי יְהוָה לֹא
 נִוְדַעְתִּי לָהֶם: וְגַם הִקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּם לְתֵת לָהֶם
 אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֵת אֶרֶץ מִגְרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרּוּ בָּהּ: וְגַם אָנִי
 שָׁמַעְתִּי אֶת־נְאֻמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבָדִים אִתְּם
 וְאוֹכְרֵי אֶת־בְּרִיתִי: לֹא לִכֵּן אָמַר לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אָנִי יְהוָה
 וְהוֹצֵאתִי אִתְּכֶם מִמִּתְחַת סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אִתְּכֶם
 מִמַּעֲבַדְתֶּם וְנִאֲלַתִּי אִתְּכֶם בְּזִרְוֹעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטַיִם גְּדֹלִים:
 וְלִקְחַתִּי אִתְּכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעַתֶּם כִּי
 אָנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אִתְּכֶם מִמִּתְחַת סִבְלוֹחַ מִצְרַיִם:
 וְהִבֵּאתִי אִתְּכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַלְתִּי אֶת־יְרֵי לְתֵת אֹתָהּ
 לְאֲבָרְהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב וְנִתַּתִּי אֹתָהּ לָכֶם מִזֶּרֶשׁ אָנִי יְהוָה:
 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקְצֵר
 רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה: יִשְׂרָאֵל וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: בֹּא
 דַּבֵּר אֶל־פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ:
 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ
 אֵלַי וְאִידֹךָ יִשְׁמַעֲנִי פְרַעֲהַ וְאָנִי עַרְל שִׁפְטַיִם: וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַוֶם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ
 מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

פרשת בא

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פְּרַעֲהַ כִּי־אָנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת־
 לְבֹו וְאֶת־לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְחִי אֱלֹה בְּקַרְבּוֹ: וְלִמְעַן
 תִּסְפַּר בְּאוֹנֵי כֹחַ וּבְכֹחַ בְּנֹךְ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלַתִּי בְּמִצְרַיִם

קריאת התורה לשני וחמישי

וְאֶת־אֶתְחִי אֲשֶׁר־שָׁמְתִי בָם וַיִּדְעֻתֶם כִּי־אֲנִי יְהוָה: וַיָּבֹא
 מִשָּׁה וְאֶהֱרֹן אֶל־פְּרַעֲהוּ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
 הַעֲבָדִים עַד־מָתִי מֵאַנְתָּ לַעֲנֹת מִפְּנֵי שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבְדוּנִי:
 לֹא כִי אִם־מֵאַן אַתָּה לְשַׁלַּח אֶת־עַמִּי הֲנִנִי מִכִּיָּא מִתַּר אַרְבָּה
 בְּנִבְלָד: וְכִסְפָּה אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ וְלֹא יִכַּל לְרֹאֵת אֶת־הָאָרֶץ
 וְאָכַל אֶת־יִתְרֵךְ הַפְּלִטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ לָכֶם מִן־הַכֹּהֵן וְאָכַל
 אֶת־כֹּל־הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה: וּמֵלֹאֵו כִּתִּיד וּבְתִי
 כֹּל־עֲבָדֶיךָ וּבְתִי כֹל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֶת־יְדֶיךָ וְאֶכּוֹת
 אֶכְתִּיד מִיּוֹם הַיּוֹתֵם עַל־הָאָרֶמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֹּן וַיֵּצֵא
 מֵעַם פְּרַעֲהוּ: יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי פְרַעֲהוּ אֵלָיו עַד־מָתִי יְהוָה
 זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת־הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
 הַתָּרַם תִּדְעַ כִּי אֶבְרָה מִצְרַיִם: וַיֵּשֶׁב אֶת־מִשָּׁה וְאֶת־אֶהֱרֹן
 אֶל־פְּרַעֲהוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לָכֵן עֲבָדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי וּמִי
 הַהֲלֹכִים: וַיֹּאמֶר מִשָּׁה בְּנֵעֲרֵינוּ וּבִקְנִינוּ נִלְדָּה בְּבִנְיָנוּ וּבִבְנוֹתֵנוּ
 בְּצִאֲנֵנוּ וּבִבְקָרֵנוּ נִלְדָּה כִּי חַג־יְהוָה לָנוּ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 בֶן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת־מִפְּכֶם רְאוּ כִּי
 רָעָה נִגַּד פְּנִיכֶם: לֹא כֵן לְכוּנָא הַגְּבָרִים וַעֲבָדוּ אֶת־יְהוָה
 כִּי אַתָּה אַתָּם מִבְּקָשִׁים וַיִּגְדַּשׁ אֹתָם מֵאַת פְּנֵי פְרַעֲהוּ:

פרשת בשלח

וְהִי בְּשַׁלַּח פְּרַעֲהוּ אֶת־הָעַם וְלֹא־נָתַם אֱלֹהִים דְּרֹךְ אָרֶץ
 פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פְּנִי־נָתַם הָעַם
 בְּרֹאֲתָם מִלַּחְמָה וְשָׂכוּ מִצְרַיִמָה: וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת־הָעַם

קריאת התורה לשני וחמישי
 וַיִּרְדּוּ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וְחַמְשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע הַשָּׁבִיעַ אֹת־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פֶּקֶד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֹתְכֶם וְהִעֲלִיתֶם
 אֶת־עֲצָמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם: וַיִּסְעוּ מִסִּפְתַּי וַיַּחֲנוּ בְּאֶחָם בְּקִצֵּה
 הַמִּדְבָּר: וַיְהוֹה הַלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לְנֹחַתָם
 הַלַּיְלָה וְלֵילָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לְלֶכֶת יוֹמָם וְלַיְלָה:
 לֹא־יָמִישׁ עַמּוּד הָעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה לִפְנֵי הָעָם:
 לִוי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּשְׁבוּ
 וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי פִי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֵל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בְּעַל צַפֵּן
 וְנָחֲזוּ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם: וְאָמַר פְּרַעֲהַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִבְּקִים הֵם
 בְּאֶרֶץ סֹגֵר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר: וְחֹזַקְתִּי אֶת־לִב־פְּרַעֲהַ וַיִּרְדֹּף
 אַחֲרֵיהֶם וְאִפְכַּדָּהּ בְּפְרַעֲהַ וּבְכָל־חִילוֹ וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי
 יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵד לְמִלְחָה מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם
 וַיִּדְבְּקוּ לִבָּב פְּרַעֲהַ וַעֲבָדוּ אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עֲשִׂינוּ
 כִּי־שָׁלַחֲנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעִבְרָנוּ: וַיֹּאסֵר אֶת־דַּבְּרוֹ וְאֶת־עַמּוֹ
 לָקַח עִמּוֹ: וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם
 וְשָׁלֹשׁם עַל־כֵּלָיו: וַיִּחַק יְהוָה אֶת־לִב־פְּרַעֲהַ מִלֶּךְ מִצְרַיִם
 וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְּאוּ בְיַד רַמְהָ:

פרשת יתרו

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדֵּיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים
 לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:
 וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־צִפְרָה אִשְׁת־מֹשֶׁה אַחֵר שְׁלוּחִיהָ:
 וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שָׂם הָאֵחָד גִּרְשָׁם כִּי אָמַר גֵּר הֵייתִי

קריאת התורה לשני וחמישי

בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה: וְשֵׁם הָאֶחָד אֲלִיעֶזֶר כִּי־אֱלֹהֵי אָבִי בְּעָרֵי
 וַיִּצְלַנִּי מִחֶרֶב פְּרָעָה: לֹא וַיָּבֹא יְהוָה חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ
 אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַפְּדֹבָר אֲשֶׁר־הוּא חֲנֹה שֵׁם הָרַ הָאֱלֹהִים:
 וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה אֲנִי חֲתָנְךָ יְהוָה בָּא אֵלַיךְ וְאִשְׁתְּךָ וּשְׁנֵי
 בָנָיָה עִמָּה: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת חֲתָנוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁקֻלוּ
 וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ־לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֱהָלָה: וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה
 לְחֲתָנוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפָרְעָה וּלְמִצְרַיִם עַל אֹדֶת
 יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מָצַאתֶם בְּדֶרֶךְ וַיִּצְלַם יְהוָה:
 יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲד וַיְתֹר וְעַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר הִצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם: וַיֹּאמֶר יְהוָה בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר
 הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרָעָה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הַעַם
 מִתַּחַת יַד־מִצְרַיִם: עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גִדּוֹל יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים
 כִּי בִדְבַר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם: וַיִּקַּח יְהוָה חֲתָן מֹשֶׁה עִלָּה
 וּזְבָחִים לָאֱלֹהִים וַיָּבֹא אֲהָרֹן וְכָל־וְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל־לֶחֶם
 עִם־חֲתָן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים:

פרשת משפטים

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לִפְנֵיהֶם: כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי
 שֵׁשׁ שָׁנִים עֶבֶד וּבְשִׁבְעַת יֵצֵא לְחֻפְשֵׁי חָנָם: אִם־בְּגֹפוֹ יָבֹא
 בְּגֹפוֹ יֵצֵא אִם־בְּעַל אִשָּׁה הוּא וַיִּצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ: אִם־אֲדָנָיו
 יִתְּנוּ־לוֹ אִשָּׁה וַיִּלְדֶּה־לוֹ בָּנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּה תִהְיֶה
 לְאֲדֹנֶיהָ וְהוּא יֵצֵא בְּגֹפוֹ: וְאִם־אָמַר יֹאמֶר הָעֶבֶד אֶהְבֹּתִי
 אֶת־אֲדֹנָי אֶת־אִשְׁתִּי וְאֶת־בְּנֵי לֹא יֵצֵא חֻפְשִׁי: וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו

קריאת התורה לשני וחמישי

אֱלֹהֵי אֱלֹהִים וְהִגִּישׁוּ אֶל־הַדָּלָת אוֹ אֶל־הַמְּוֹזָה וְרָצַע אֶרְנֹו
 אֶת־אָזְנוֹ בַּמְרָצַע וְעָבְדוּ לְעֵלָם: לִי וְכִי־יִמְכַר אִישׁ אֶת־בְּתוּ
 לְאִמָּה לֹא חֲצֵא כְּצֵאת הַעֲבָדִים: אִם־רָעָה בְּעֵינַי אֲדַנְיָה
 אֲשֶׁר־לוֹ יַעֲדָה וְהַפְרָדָה לְעַם נָכְרִי לֹא־יִמְשַׁל לְמַכְרָהּ בַּבְּגָדוֹ־
 בָּהּ: וְאִם־לָבָנוּ יִיעֲרָנָה כְּמִשְׁפַּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה־לָּהּ: אִם־אֶחְרַת
 יִקַּח־לוֹ שְׂאֵרָה כְּסוּתָהּ וְעֻנְתָהּ לֹא יִגְרַע: וְאִם־שְׁלֹשׁ־אֵלֶּה לֹא
 יַעֲשֶׂה לָּהּ וְרָצָה חָנָם אֵין כְּסָף: יִשְׂרָאֵל מִכָּה אִישׁ וּמֹת מוֹת
 יוֹמַת: וְאֲשֶׁר לֹא צָרָה וְהָאֱלֹהִים אָנָּה לִידוֹ וְשִׁמְתִי לְךָ מְקוֹם
 אֲשֶׁר יָנוּם שְׁמָה: וְכִי־יִזְדֹּר אִישׁ עַל־רַעְיוֹ לְהִרְגוֹ כְּעֹרְמָה
 מִעַם מוֹבְחֵי תִקְחוּנּוּ לְמוֹת: וּמִכָּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמַת:
 וְגַב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוֹמַת: וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ
 מוֹת יוֹמַת: וְכִי־יִרְבֵּן אַנְשִׁים וְהִכָּה־אִישׁ אֶת־רַעְיוֹ בְּאֶבֶן אוֹ
 בְּאֲגָרֶף וְלֹא יוֹמַת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב: אִם־יִקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בְּחוּץ
 עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה הַמִּכָּה רַק שִׁבְתוֹ יִתֵּן וְרָפָא יִרְפָּא:

פרשת תרומה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ־לִי
 תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי:
 וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת:
 וְחִבְלֹת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלְעֹת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֹרֹת אֵילִם
 מְאָדָּמִים וְעֹרֹת הַחֲשִׁים וְעִצֵּי שִׁטִּים: לִי שִׁמֹן לַמָּאֹר בְּשָׁמִים
 לְשִׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְלִקְמַרֹת הַסַּמִּים: אֲבִי־שֵׁהֶם וְאֲבֵי מְלֵאִים
 לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן: וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּחוּכְם: כָּל־אִשׁ

קריאת התורה לשני וחמישי

אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת מבנית כלכליו
 וכן תעשו: ישראל ועשו ארון עצי שטים אפיתים וחצי
 ארפו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו: וצפית אתו והב
 סהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליו זר זהב סביב: ויצקת
 לו ארבע טבעת זהב ונתתה על ארבע פעמתיו ושתי טבעת
 על צלעו האחת ושתי טבעת על צלעו השנית: ועשית כדי
 עצי שטים וצפית אתם זהב: והבאת אתיהבדים בטבעת
 על צלעת הארון לשאת אתהארן פהם: בטבעת הארון
 יהיו הבדים לא יסרו מפנו: ונתת אלהארן את הערת
 אשר אתו אליך:

פרשת תצוה

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית נד פתית
 לפאור להעלת נר המיד: באהל מועד מחוץ לפרכת אשר
 עלהערת יערך אתו אהרן ובניו מערב עדפקר לפני יהוה
 חקת עולם לדורתם מאת בני ישראל: ואתה תקרב אליך
 את אהרן ואת בניו ואת מתוך בני ישראל לכהנולי
 אהרן נרב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן: ועשית
 בגדי קדש לאהרן אחיד לכבוד ולתפארת: ואתה תדבר
 אליכלחכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי
 אהרן לקדשו לכהנולי: ואלה הבגדים אשר יעשו חשן
 ואפוד ומעיל וכתנת תשפץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי
 קדש לאהרן אחיד ולבניו לכהנולי: והם יקחו אתההלב

קריאת התורה לשני וחמישי

וְאֶת־הַתְּכֵלֶת וְאֶת־הָאַרְגָּמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת שְׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ:
 לִי וְעָשׂוּ אֹתָהּ־אֲפֹדֹר וְזָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שְׁנִי וְשֵׁשׁ
 מְשֹׁר מַעֲשֵׂה חֶשֶׁב: שְׁתֵּי כְתָפַת חִבְרַת יִהְיֶה־לּוֹ אֶל־שְׁנֵי
 קְצוֹתָיו וְחִפְרֹ: וְחֶשֶׁב אֲפֹדֹתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כַּמַּעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ
 יִהְיֶה זֶהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שְׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֹׁר: וְלִקְחֹתָ
 אֶת־שְׁתֵּי אֲבָנֵי־שֵׁהֶם וּפְתַחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 יִשְׂרָאֵל שְׁשֵׁה מִשְׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת־שְׁמוֹת הַשְּׁשֵׁה
 הַנּוֹחֲרִים עַל־הָאֶבֶן הַשְּׁנִיַּת כְּתוּלְדָתָם: מַעֲשֵׂה חֶרֶשׁ אֶבֶן
 פְּתוּחֵי חֹתָם תִּפְתַּח אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִסִּבַּת מִשְׁבְּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם: וְשְׁמֹת אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים
 עַל כְּתָפַת הָאֲפֹדֹר אֶבֶן וּכְרָן לְכַנֵּי יִשְׂרָאֵל וְנִשְׂא אֹהֶל־ן אֶת־
 שְׁמוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁתֵּי כְתָפָיו לְזִכְרוֹן:

פרשת כרחשא

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כְּפָר וְנָפְשׁוּ לַיהוָה בְּפִקְדׁ אֹתָם וְלֹא־
 יִהְיֶה כְהֵם נֶגֶף בְּפִקְדׁ אֹתָם: זֶה וְיָתְנוּ כָּל־הַעֲבָד עַל־הַפְּקוּדִים
 מִחֻצֵי הַשָּׂקָל בְּשָׂקָל הַקָּרֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשָּׂקָל מִחֻצֵי
 הַשָּׂקָל תְּרוּמָה לַיהוָה: לִי כָּל הַעֲבָד עַל־הַפְּקוּדִים מִבְּנֵי עֶשְׂרִים
 שָׁנָה וּמַעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה: הַעֲשִׂיר לֹא־יִדְבָּה וְהַדָּל
 לֹא יִמְעִיט מִמִּחֻצֵי הַשָּׂקָל לַתַּח אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר
 עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם: וְלִקְחֹתָ אֶת־כֶּסֶף הַכְּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְכַנֵּי יִשְׂרָאֵל לְזִכְרוֹן

קריאת התורה לשני וחמישי

לפני יהוה לכפר על־נפשתיכם: ישראל וידבר יהוה אל־משה
לאמר: ועשית כיוור נחשת וכנו נחשת לרחצה ונתת אותו
בין־אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים: ורחצו את־הן
וכנו ממנו את־ידיהם ואת־רגליהם: כבאם אל־אהל מועד
ורחצו־מים ולא ימתו או בגשתם אל־המזבח לשרת להקטיר
אשה ליהוה: ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו והיתה להם
חק־עולם לו ולורעו לדרתם:

פרשת ויקהל

ויקהל משה את־כל־עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה
הדברים אשר־צוה יהוה לעשות אחם: ששת ימים תעשה
מלאכה וכיום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון ליהוה
כל־העשה בו מלאכה יומת: לא־תבערו אש בכל משכתיכם
ביום השבת: לוי ויאמר משה אל־כל־עדת בני־ישראל לאמר
זה הדבר אשר־צוה יהוה לאמר: קחו מאתכם תרומה
ליהוה כל נריב לבו וביאה את תרומת יהוה זהב וכסף
ונחשת: ותבלת וארגמן וחולעח שני ושש ועזים: ועלת
אילם מאדמים ועלת תחשים ועצי שטים: ושמן למאור
ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים: ואבני־שהם ואבני
מלאים לאפוד ולחשן: וכל־חכם־לב ככם יכאו ויעשו את
כל־אשר צוה יהוה: ישראל את־המשכן את־אהלו ואת־
מכסהו את־קרסיו ואת־קרשיו ואת־ברייתו את־עמדיו ואת־
אדניו: את־הארן ואת־בריו את־הכפרת ואת פרכת המסך:

קריאת התורה לשני וחמישי
 אֶת־הַשְּׁלֶחַן וְאֶת־בְּרִיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־לֶחֶם הַפָּנִים: וְאֶת־
 מִנְחַת הַמָּאֹר וְאֶת־כֵּלָהּ וְאֶת־נִרְתִיהָ וְאֶת־שֶׁמֶן הַמָּאֹר:
 וְאֶת־מִזְבַּח הַקְטֹרֶת וְאֶת־בְּרִיו וְאֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־
 קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת־מִסַּךְ הַפֶּתַח לִפְתַח הַמִּשְׁכָּן: אֵת וּמִזְבַּח
 הָעֹלָה וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בְּרִיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו
 אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ: אֵת קַלְעֵי הַחֹצֵר אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ
 וְאֵת מִסַּךְ שַׁעַר הַחֹצֵר: אֶת־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֹת הַחֹצֵר
 וְאֶת־מִיתְרֵיהֶם: אֶת־בְּגָדֵי הַשָּׂרָר לְשָׂרָר בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בְּגָדֵי
 הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בְּגָדֵי בָנָיו לְכַהֵן: וַיֵּצְאוּ כָל־עַדְת
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה:

פרשת פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה
 עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן: וכצלאל בן אוּרִי
 בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה יהוה את
 משה: ואתו אהליאב בן אחיסמר למטה־רְחֹמֶן חָרַשׁ וְהַשָּׁבֵב
 וְרָקִים בַּת־כֹּלֶת וּבְאֲרָגְמֹן וּבְתוֹלְעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ: מִי כָל־הַזֹּהָב
 הַעֲשׂוּי לְמִלְאכָהּ כָּכָל מִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ וַיְהִי וְהַבִּתְּנוּפָה
 תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים כִּפָּה וּשְׁבַע מְאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל בַּשֶּׁקֶל
 הַקֹּדֶשׁ: וּכְסֹף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֹת כִּכָּר וְאַלְף וּשְׁבַע מְאוֹת
 וְחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים שֶׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: בַּקַּע לְגִלְגָּלַת מַחֲצִית
 הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הַעֹבֵר עַל־הַפְּקוּדִים מִבְּנֵי עֲשָׂרִים
 שָׁנָה וּמַעְלָה לְשֵׁשׁ־מְאוֹת אֶלְף וּשְׁלֹשַׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מְאוֹת
 וְחֲמִשִּׁים: וַיְהִי מֵאֹת כִּכָּר הַכֶּסֶף לְצַקַת אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ

קריאת התורה לשני וחמישי

וְאֵת אֲדֹנָי הַפְּלִכְתָּ מֵאֵת אֲדֹנָיִם לְמֵאֵת הַכֹּפֶר כִּפְרֹ לְאֲדֹנָי:
 יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֵלֶף וְשִׁבְעַת הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֲשֵׂה
 וַיִּים לְעַמּוּדָיִם וַיִּצַּר רֵאשִׁיָּהֶם וְחִשֵּׁק אֲתָם: וַנְּחַשֵׁת הַתְּנוּפָה
 שִׁבְעִים כִּפְרֹ וְאֵלֶפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת שִׁקְלֹ: וַיַּעַשׂ בָּהּ אֶת־
 אֲדֹנָי פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר
 הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־אֲדֹנָי הַחֲצֵר
 סָבִיב וְאֶת־אֲדֹנָי שַׁעַר הַחֲצֵר וְאֵת כָּל־יִתְדֵי הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־
 כָּל־יִתְדֵי הַחֲצֵר סָבִיב: וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאֲרָגָמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי
 עָשׂוּ בְגָדֵי־שָׂרָד לְשֵׁרֵת בְּקָדָשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר
 לְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

פרשת ויקרא

וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר: דַּבֵּר
 אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן
 לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת־קִרְבָּנְכֶם:
 אִם־עֵלָה קִרְבָּנוּ מִן־הַבָּקָר וְכָר תְּמִים יִקְרִיבנוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
 מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרֹצְנוּ לִפְנֵי יְהוָה: וְסָמַד יָדוֹ עַל רֹאשׁ
 הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: לִי וְשִׁתַּמְתָּ אֶת־בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי
 יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֹהֶלן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם
 עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהִפְשִׁיט אֶת־
 הָעֵלָה וְנִתַּח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ: וְנִתְנוּ בְנֵי אֹהֶלן הַכֹּהֲנִים אֵשׁ עַל־
 הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְבוּ עֲצִים עַל־הָאֵשׁ: וְעָרְבוּ בְנֵי אֹהֶלן הַכֹּהֲנִים אֶת־
 הַנִּתְחִים אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדֵר עַל־הָעֲצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ

קריאת התורה לשני וחמישי

אשר על־המזבח: וקרבו וכרעו ירחץ בפמים והקטיר הכהן את־הכל המזבחה עלה אשה ריח־ניחוח ליהוה: ישראל ואם מן־הצאן קרפנו מן־הכשבים או מן־העזים לעלה זכר תמים יקריבנו: ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו בני־אֵהרן הכהנים את־דמו על־המזבח סביב: ונתח אתו לנתחיו ואת־ראשו ואת־פדרו ואת־פדרו וערך הכהן אתם על־העצים אשר על־האש אשר על־המזבח: והקרב והכרע והכרעים ירחץ בפמים והקריב הכהן את־הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה ריח־ניחוח ליהוה:

פרשת צו

וידבר יהוה אל־משה לאמר: צו את־אֵהרן ואת־בניו לאמור זאת תורת העלה היא העלה על סוקדה על־המזבח כל־הלילה עד־הפקר ואש המזבח תוקד בו: ולבש הכהן מרו כד ומכנסי־כד ילבש על־בשרו והרים את־הדשן אשר תאכל האש את־העלה על־המזבח ושמו אצל המזבח: לוי ופשוט את־בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את־הדשן אל־מחוג למחנה אל־מקום טהור: והאש על־המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים כפקר כפקר וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על־המזבח לא תכבה: ישראל ואת תורת המנחה הקרב אתה בני־אֵהרן לפני יהוה אל־פני המזבח: והרים מפניו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל־הלבנה אשר על־המנחה והקטיר המזבח ריח־ניחוח אוֹפֶרֶתָה ליהוה:

קריאת התורה לשני וחמישי

והנותרת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אֹהֲרָן וּבָנָיו מִצֹּת הָאֵכֶל בַּמָּקוֹם
 קֹדֶשׁ כַּחֲצֵר אֹהֶל־מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ: לֹא חֲאֵפֶה חֶמֶץ חֲלָקֶם
 נָתַתִּי אִתְּהֶם מֵאִשֵּׁי קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים הוּא כַּחֲטָאֹת וְכֹאשִׁם: כֹּל־
 זָכָר בְּבָנֵי אֹהֲרָן יֹאכְלֶנָּה חֲקִיעוֹלָם לְדוֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי יְהוָה
 כֹּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹד בָּהֶם יִקְדָּשׁ:

פרשת-שמיני

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאֹהֲרָן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל:
 וַיֹּאמֶר אֶל־אֹהֲרָן קַח־לָךְ עֹגֶל בְּדֹבֶקֶר לְחֲטָאֹת וְאֵיל לְעֹלָה
 תְּמִימִם וְהִקְרַב לִפְנֵי יְהוָה: וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ
 שְׁעִיר־עִזִּים לְחֲטָאֹת וְעֹגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה:
 וְשׂוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים לְזִבְחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
 כִּי הַיּוֹם יִהְיֶה נִרְאָה אֵלֵיכֶם: וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה
 אֶל־בְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כֹל־הָעֵדָה וַיַּעֲמֵדוּ לִפְנֵי יְהוָה:
 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֵלֵיכֶם
 כְּבוֹד יְהוָה: לֹא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֹהֲרָן קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
 וַעֲשֵׂה אֶת־זִמְטָאתְךָ וְאֶת־עֹלֹתֶיךָ וְכַפֵּר בְּעֹדֶךָ וּבְעֹד הָעַם
 וַעֲשֵׂה אֶת־קֶרְבַּן הָעַם וְכַפֵּר בְּעַדֶם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: וַיִּקְרַב
 אֹהֲרָן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־עֹגֶל הַחֲטָאֹת אֲשֶׁר־לוֹ: וַיִּקְרְבוּ
 בְּנֵי אֹהֲרָן אֶת־הַדָּמִם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבְּעוֹ בְּדָמַם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת
 הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּמַם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־הַתֵּלֶב וְאֶת־
 הַכֹּלִיֹּת וְאֶת־הַיִּתְרֹת מִן־הַכֶּבֶד מִן־הַחֲטָאֹת הַקָּטִיֹּר הַמִּזְבֵּחַ
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: יִשְׂרָאֵל וְאֶת־הַבֶּשֶׂר וְאֶת־הָעוֹר

קריאת התורה לשני חמישי

שָׂרָף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה: וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֵלָה וַיִּמְצְאוּ בְּנֵי
 אֱהֲרֹן אֱלֹוֹ אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקוּהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְאֶת־הָעֵלָה
 הַמִּצְיָאוֹ אֱלֹוֹ לַנְּתֻחִיהָ וְאֶת־הָרֹאשׁ וַיִּקְטֹר עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וַיִּרְחֹץ
 אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעִים וַיִּקְטֹר עַל־הָעֵלָה הַמִּזְבֵּחַהּ: וַיִּקְרָב
 אֶת־קַרְבַּן הָעֵם וַיִּקַּח אֶת־שְׁעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעֵם וַיִּשְׁחַטוּהוּ
 וַיַּחַטְּאוּהוּ כְּרֹאשׁוֹן: וַיִּקְרַב אֶת־הָעֵלָה וַיַּעֲשֶׂה כַּמִּשְׁפָּט:

פרשת תוריע

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 אִשֶׁה כִּי תוֹרִיעַ וַיִּלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַע־עַת יָמִים בַּיּוֹם נִדְחָה
 דֹּחָהּ טָטְמָא: וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עָרְלָתוֹ: וּשְׁלֹשִׁים
 יוֹם וּשְׁלֹשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טַהֲרָה כְּכֹל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגַּע
 וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מִלֵּאת יְמֵי טַהֲרָה: לֹו וְאִם־נִקְבָה
 תֵּלֵד וְטָמְאָה שְׁבַע־עִים כְּנִדְחָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וַשְּׁשָׁת יָמִים
 תֵּשֵׁב עַל־דַּמֵּי טַהֲרָה: וּכְמִלֵּאת יְמֵי טַהֲרָה לְכֹן אוֹ לְבַת
 תָּבִיא כָּבֶשׂ בֶּן־שָׁנָתוֹ לָעֵלָה וּבְנֵי־יוֹנָה אוֹתָר לַחַטָּאת אֶל־
 פֶּחַח אֶה־לְמוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן: וְהִקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה וּכְפַר עֲלֶיהָ
 וְטַהֲרָה מִמָּקֹר דָּמִיהָ זֹאת תוֹרַת הַיִּלְדָּת לְזָכָר אוֹ לְנִקְבָה:
 וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ בִּי שָׁה וְלִקְחָה שְׁתֵּי־תָרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי
 יוֹנָה אַחַד לָעֵלָה וְאֶחָד לַחַטָּאת וּכְפַר עֲלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטַהֲרָה:
 יִשְׂרָאֵל וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֱהֲרֹן לֵאמֹר: אֲרִם כִּי־יִהְיֶה
 כְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ־סִפְחַת אוֹ כֹּהֲרַת וְהָיָה כְּעוֹר־בָּשָׂרוֹ
 לַגֵּעַ צִרְעַת וְהוּבֹא אֶל־אֱהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אֶחָד מִבְּנָיו

קריאת התורה לשני וחמישי

הַכֹּהֲנִים: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֹׁעַר בִּגְדוֹ
הַפָּדָי לָכֵן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּךְ מֵעוֹר בְּשׂוֹרָו גִּנַּע צָרַעַת הוּא
וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: וְאִם־בְּתַרְחַל לְכֹהֵן הוּא בְּעוֹר בְּשׂוֹרָו
וְעִמָּךְ אִיזְמְרָאָה מִן־הָעוֹר וְשֹׁעַרָה לֹא־הִפָּדָי לָכֵן וְהִסְגִּיר
הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע שְׂכַעַת יָמִים: וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי
וְהָיָה הַנֶּגַע עִמָּךְ בְּעֵינָיו לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן
שְׂכַעַת יָמִים שְׁנִית:

פרשת מצורע

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: זֹאת תְּהִיָּה תוֹרַת הַמְּצֹרַע
בַּיּוֹם טָהַרְתּוּ וְהִבֵּאתָ אֶל־הַכֹּהֵן: וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה
וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהָיָה גֵרָפָא גִנַּע־הַצָּרַעַת מִן־הַצְּרוּעַ: וְצוּה
הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמַּטְהָר שְׁתֵּי־צִפְרִים תְּיֹת טְהוֹרוֹת וְעֵץ אֲרָז
וְשָׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב: וְצוּה הַכֹּהֵן וְשָׂחַט אֶת־הַצְּפוֹר הָאֶחָת
אֶל־כָּל־חֶרֶשׁ עַל־מִים חַיִּים: לֵי אֶת־הַצְּפוֹר הַחַיָּה יִקַּח
אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֲרָז וְאֶת־שָׁנִי הַתוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל
אוֹתָם וְאֶת הַצְּפוֹר הַחַיָּה בְּדַם הַצְּפוֹר הַשְּׂחֹטָה עַל הַמַּיִם
הַחַיִּים: וְהָיָה עַל הַמַּטְהָר מִן־הַצָּרַעַת שְׂכַעַת פְּעֻמִּים וְטָהַרוֹ
וְשָׁלַח אֶת־הַצְּפוֹר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשְּׂדֵה: וְכַבֵּם הַמַּטְהָר אֶת־
בְּגָדָיו וְנָלַח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ וְרַחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר וְאַחֵר יָבֹא
אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מַחוּץ לְאֹהֶל שְׂכַעַת יָמִים: וְהָיָה בַּיּוֹם
הַשְּׂבִיעִי יִנָּלַח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ אַחֲרָאִשׁוֹ וְאֶת־זִקְנוֹ וְאֶת גִּבְתּוֹ
עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ יִנָּלַח וְכַבֵּם אֶת־בְּגָדָיו וְרַחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ

קריאת התורה לשני וחמישי

במים ומהר: ישראל וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: והעמיד הפהן המטהר את האיש המטהר ואתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ולקח הפהן את הפבש האחר והקריב אתו לאשם ואחילג השמן והניף אתם חנופה לפני יהוה:

פרשת אחרי מות

וידבר יהוה אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני יהוה וימתו: ויאמר יהוה אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מפית לפרכת אל פני הכפרת אשר עלי הארון ולא ימות פי בענן אראה עלי הכפרת: בוא אהרן אל הקדש בכפר בן פקד לחטאת ואיל לעלה: בתנת פד קדש ילפש ומכנסר בד יהיו עלי בשרו ובאבנטו בד יחזר ובמצנפת בד יצנף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם: ומאת ערת פני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת ואיל אחד לעלה: והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו: לו ולקח את שני השעירים והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ונתן אהרן על שני השעירים גזלות גזל אהל ליהוה וגזל אחד לעזאזל: והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגזל ליהוה ועשהו חטאת: והשעיר אשר עלה עליו הגזל לעזאזל יעמדתי לפני יהוה לכפר עליו לשלח אתו

קריאת התורה לשני ותמישי

לְעֹזֵאוֹל הַמִּדְבָּרָה: וְהַקְרִיב אֹהֶרֶן אֶת־פֶּר הַחֲטָאֹת אֲשֶׁר־לוֹ
 וּכְפָר בָּעֵדוֹ וּבְעֵדוֹ בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פֶּר הַחֲטָאֹת אֲשֶׁר־לוֹ:
 יִשְׂרָאֵל וְלָקַח מִלֵּא־הַמִּחְתָּה גִּחְלֵי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי
 יְהוָה וּמִלֵּא חֲפָנָיו קָמַרְת סָמִים דָּקָה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפְּרֹכֶת:
 וּנְתַן אֶת־הַקָּמַרְת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָה וְכִסָּה וְעָנָן הַקָּמַרְת
 אֶת־הַכִּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת: וְלָקַח מִדָּם הַפָּר
 וְהֵזָה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכִּפֹּרֶת קֹדְמָה וְלִפְנֵי הַכִּפֹּרֶת יִזָּה
 שִׁבְע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: וְשָׁחַט אֶת־שְׁעִיר הַחֲטָאֹת
 אֲשֶׁר לָעֹם וְהֵבִיא אֶת־דָּמּוֹ אֶל־מִבְּיַת לַפְּרֹכֶת וַעֲשֵׂה אֶת־
 דָּמּוֹ בְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר וְהֵזָה אֹתוֹ עַל־הַכִּפֹּרֶת וְלִפְנֵי
 הַכִּפֹּרֶת: וּכְפָר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטָּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּשָׁעֵיהֶם
 לְכָל־חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתְּם בְּתוֹךְ
 טָמְאֹתָם: וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה וּבְאֹהֶל מוֹעֵד בִּבְאוֹ לְכַפֵּר
 בְּקֹדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ וּכְפָר בָּעֵדוֹ וּבְעֵדוֹ בֵּיתוֹ וּבְעֵדוֹ כָּל־קֹהֶל
 יִשְׂרָאֵל:

פרשת קדושים

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 וְאָמַרְת אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
 אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שִׁבְתִּי תִשְׁמְרוּ אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם: אֶל־תִּפְּנוּ אֶל־הָאֱלֹהִים וְאֵלֵהֶי מִסִּכָּה לֹא תַעֲשׂוּ
 לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא יָבִי תוֹבְחוֹ וְנָח שְׁלָמִים לִיהוָה
 לְרַצְוֹנְכֶם תוֹבַחְהוּ: בְּיוֹם וְנָחְכֶם יֹאכַל וּמִמְחֶרֶת וְהַנּוֹחֵל עַד־

קריאת התורה לשני וחמישי

יום השלישי באש ישרף: ואם האכל יאכל ביום השלישי
פגול הוא לא ירצה: ואכליו עונו ישא פייאת־קדש יהוה
חלל ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ובקצרכם את־קציר
ארצכם לא תכלה פאת שדה לקצר ולקט קצירך לא תלקט:
וברמך לא תעולל ופרט פרמך לא תלקט לעני ולגר תעזב
אתם אני יהוה אלהיכם: ישראל לא תגנבו ולא תכבשו
ולא תשקרו איש בעמיתו: ולא תשבועו בשמי לשקר וחללת
את־שם אלהיך אני יהוה: לא תעשק את־רעהו ולא תגול
לא־תלין פעלת שכיר אתך עד־בקר: לא־תקלל חרש ולפני
עור לא תתן מכשל ויראת מאלהיך אני יהוה:

פרשת אמור

ויאמר יהוה אל־משה אמר אל־הכהנים בני אהרן ואמרת
אלהם לגנפש לא־יטמא בעמיו: כי אם־לשארו הקרב אליו
לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו: ולאחתו הבתולה הקרובה
אליו אשר לא־היתה לאיש לה יטמא: לא יטמא בעל בעמיו
להחלו: לא יקרהו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו
ובבשורם לא ישרטו שרמת: קדשים יהיו לאלהיהם ולא
יחללו שם אלהיהם כי את־אשי יהוה לחם אלהיהם הם
מקריכם והיו קדש: לוי אשה זנה וחללה לא יקחו ואשה
גרושה מאישה לא יקחו פיי־קדש הוא לאלהיו: וקדשתו
פייאת־לחם אלהיך הוא מקריב קדש יהיה־לך פיי קדוש אני
יהוה מקדשכם: וכת איש כהן פיי תחל לזנות את־אביו

קריאת התורה לשני וחמישי
 היא מחללת באש תשרף: והפתן הגדול באחיו אשר יוצק
 על ראשו | שמן המשחה ומלא אמידו ללבש את הכהנים
 את ראשו לא יפיע ובגדיו לא יפרם: ועל כל־נפשות מת
 לא יבא לאביו ולאמו לא יפמא: ומן המקדש לא יצא
 ולא יחלל את מקדש אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו
 עליו אני יהוה: ישראל והוא אשה בבתוליה יקח: אלמנה
 וגרושה וחללה ונה את־אלה לא יקח כי אם־בתולה מעמיו
 יקח אשה: ולא־יחלל ורעו בעמיו כי אני יהוה מקדשו:

פרשת בהר

וידבר יהוה אל־משה בהר סיני לאמר: דבר אל־בני
 ישראל ואמרת אלהם כי תבאו אל־הארץ אשר אני נתן
 לכם ושבתה הארץ שבת ליהוה: שש שנים תזרע שָׂדֶךְ
 ושש שנים תזמר כרמך ואספת את־תבואתה: לוי ובשנה
 השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליהוה שָׂדֶךְ לא
 תזרע וכרמך לא תזמר: את ספית קצירך לא תקצור
 ואת־ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ: והיתה
 שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך
 ולתושבך הגרים עמך: ולבהמתך ולחיה אשר בארצה תהיה
 כל־תבואתה לאכל: ישראל וספרת לך שבע שבתות שנים
 שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים
 תשע וארבעים שנה: והעברת שופר תרועה כחדש השבעי
 בעשור לחדש ביום הכפרים תעבדו שופר בכל־ארצכם:

קריאת התורה לשני וחמישי
 וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ
 לכל־יִשְׁבֵיהָ יוֹבֵל הוּא תהיה לכם וּשְׁבַתְכֶם אִישׁ אֶל־אֲחֻזְתּוֹ
 ואִישׁ אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ תִשְׁכּוּ: יוֹבֵל הוּא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שְׁנָה
 תהיה לכם לֹא תוֹרְעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת־סְפִיחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ
 אֶת־גְּזֵרֶיהָ: כִּי יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ תהיה לכם מִן־הַשָּׁרָה תֹאכְלוּ
 אֶת־תְּבוּאָתָהּ: בְּשַׁנַּת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תִּשְׁכּוּ אִישׁ אֶל־אֲחֻזְתּוֹ:

פרשת בחקותי

אִם־בַּחֲקֹתַי תִּלְכּוּ וְאֶת־מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם: וְנָתַתִּי
 גְּשָׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנָחַנָה הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעֵץ הַשָּׁדֶה יִתֵּן
 פְּרִי: וְהַשִּׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר יִשָּׂיג אֶת־זֶרַע
 וְאָכַלְתֶּם לַחֲמֶכֶם לְשַׁבַּע וּשְׁבַתְכֶם לְבֶטֶח בְּאֶרְצְכֶם: לֹא וְנָתַתִּי
 שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׁבַתְכֶם וְאִין מַחְרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חֶה רָעָה
 מִן־הָאָרֶץ וְחָרַב לֹא־תֵעָבֵר בְּאֶרְצְכֶם: וּרְדַפְתֶּם אֶת־אֹיְבֵיכֶם
 וְנָפְלוּ לַפְּנִיכֶם לַחֲרֹב: וּרְדְפוּ מִכֶּם חֲמֹשֶׁה מֵאָה וּמֵאָה
 מִכֶּם רַבָּה יִרְדְּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לַפְּנִיכֶם לַחֲרֹב: וּפְנִיתִי
 אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אֹתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֹתְכֶם וְהִקִּימְתִי אֶת־בְּרִיתִי
 אִתְּכֶם: יִשְׂרָאֵל וְאָכַלְתֶּם יֵשֵׁן גּוֹשֵׁן וְיֵשֵׁן מִפְּנֵי חֲדָשׁ תּוֹצִיאֻהוּ:
 וְנָתַתִּי מִשְׁבֵּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֹתְכֶם: וְהִתְהַלַּכְתִּי
 בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם: אֲנִי
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵהָיִת
 לָהֶם עֲבָדִים וְאֲשַׁבֵּר מַטְּת עֲלֵיכֶם וְאוֹלָה אֹתְכֶם קוֹמְמִיֹת:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת במדבר

וידבר יהוה אל־משה במדבר סיני באהל מועד באחד
 לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר:
 שאז אחר־ראש כל־עדת בני־ישראל למשפחתם לבית אבתם
 במספר שמות כל־זכר לגלגלתם: מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה
 כָּל־יָצָא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצַבְאֹתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן:
 וְאַתֶּם יְהוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֵּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־אֲבֹתָיו
 הוּא: לֹי וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאָנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְּכֶם לְרֹאשֵׁי
 אֲלִיעֶזֶר בֶּן־שִׁדְיָאוֹר: לְשִׁמְעוֹן שְׁלֵמִיאל בֶּן־צֹרִישַׁדַּי: לִיהוּדָה
 נַחֲשֹׁן בֶּן־עֲמִיעֶדֶב: לִישֶׁכֶר נַתָּנָאל בֶּן־צֹעֵר: לְזַבּוּלֹן אֲלִיאָב
 בֶּן־חֶלֶן: לְבִנְיָמִן יוֹסֵף אֲלִישַׁמֶּע בֶּן־עֲמִיהוֹר לַמְּנַשֶּׁה
 גְּמַלְיָאל בֶּן־פְּדָהצֹר: לְדָבִיד אֲבִירָן בֶּן־גְּדֵעִי: לְדָן אַחִיעֶזֶר
 בֶּן־עֲמִישַׁדַּי: לְאֲשֶׁר פְּנֵעִיאל בֶּן־עֶכְרֹן: לְגָד אֲלִיסָף בֶּן־דְּעוּאֵל:
 לְנִפְתָּלִי אַחִירַע בֶּן־עֵינָן: אֵלֶּה קְרוּאֵי הָעֵדָה נְשִׂאֵי מִפְּנֵי
 אֲבוֹתָם רֹאשֵׁי אֲלִפֵּי יִשְׂרָאֵל הֵם: יִשְׂרָאֵל וַיִּקַּח מִלְּשָׁה וְאֶהְרֹן
 אֶת הָאָנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבּוּ בְּשֵׁמוֹת: וְאֵת כָּל־הָעֵדָה
 הִקְהִילוּ בְּאַחֶר לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּתְּלָדוּ עַל־מִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית
 אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְגַלְגַּלְתָּם:
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַּר סִינִי:

פרשת נשא

וידבר יהוה אל־משה לאמר: נשא אחר־ראש בני גרשון
 גם־הם לבית אבתם למשפחתם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה

קריאת התורה לשני וחמישי
 עד בְּרִחְמֵי שָׁנָה תִּפְקֹד אוֹתָם כִּלְהַבֵּא לְצִבָּא לְעִבְדֵי
 לְעִבְדֵי בְּאֵהָל מוֹעֵד: זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת הַגֵּרִשְׁנֵי
 לְעִבְדֵי וּלְמִשְׁאָא: לִי וּנְשָׂאוֹ אֶת־יְרִיעַת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֹהֶל
 מוֹעֵד מִכֶּסֶהוּ וּמִכֶּסֶה הַתְּחַשׁ אֲשֶׁר־עָלָיו מִלְּמַעְלָה וְאֶת־מִסְךְ
 פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְאֵת קַלְעֵי הַחִצֵּי וְאֶת־מִסְךְ פֶּתַח שַׁעַר
 הַחִצֵּי אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מִיתְרֵיהֶם
 וְאֶת־כָּל־כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם וְעַבְדוֹ:
 עַל־פִּי אֶהְרֵן וּבְנָיו תְּהִיָּה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי הַגֵּרִשְׁנֵי לְכָל־
 מִשְׁאָם וּלְכָל עֲבֹדָתָם וּפְקֻדָּתָם עֲלֵהֶם כְּמִשְׁמֶרֶת אֵת כָּל־
 מִשְׁאָם: זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי הַגֵּרִשְׁנֵי בְּאֵהָל מוֹעֵד
 וּמִשְׁמֶרֶתָם בְּיַד אִיתָמָר בִּן־אֶהְרֵן הַכֹּהֵן: יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מִרְיָ
 לְמִשְׁפַּחַתָּם לְבֵית־אֲבֹתָם תִּפְקֹד אֹתָם: מִכֵּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
 וּמַעְלָה וְעַד בְּרִחְמֵי שָׁנָה תִּפְקֹדֶם כִּלְהַבֵּא לְצִבָּא לְעִבְדֵי
 אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד: וְזֹאת מִשְׁמֶרֶת מִשְׁאָם לְכָל־עֲבֹדָתָם
 בְּאֵהָל מוֹעֵד קִרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וְאֲדָנָיו: וְעַמֻּדֵי
 הַחִצֵּי סָבִיב וְאֲדָנֵיהֶם וַיְחַדְתֶּם וּמִיתְרֵיהֶם לְכָל־כְּלֵיהֶם. וּלְכָל
 עֲבֹדָתָם וּבִשְׂמֹת תִּפְקֹדוּ אֶת־כָּלִי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁאָם: זֹאת
 עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מִרְיָ לְכָל־עֲבֹדָתָם בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּיַד
 אִיתָמָר בִּן־אֶהְרֵן הַכֹּהֵן: וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה וְאֶהְרֵן וּנְשָׂאֵי הָעֵדָה
 אֶת־בְּנֵי הַקְּהָלִי לְמִשְׁפַּחַתָּם וּלְבֵית אֲבֹתָם: מִכֵּן שְׁלֹשִׁים
 שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בְּרִחְמֵי שָׁנָה כִּלְהַבֵּא לְצִבָּא לְעִבְדֵי
 בְּאֵהָל מוֹעֵד: וַיְהִי פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפַּחַתָּם אֲלֵפִים שֶׁבַע מֵאוֹת
 וַחֲמִשִּׁים: אֵלֶּה פְקֻדֵי מִשְׁפַּחַת הַקְּהָלִי כִּלְהַבֵּא בְּאֵהָל
 מוֹעֵד אֲשֶׁר פְּקֹד מֹשֶׁה וְאֶהְרֵן עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה:

קדיאת התורה לשני וחמישי

פרשת בהעלותך

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶמְרָתָּ אֵלָיו
 בְּהֵעֲלִיתָךְ אֶת־הַנֹּחַל אֶל־מֹלַךְ פְּנֵי הַמְּנוּזָה יְאִידוֹ שִׁבְעַת
 הַנְּזוּת: וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל־מֹלַךְ פְּנֵי הַמְּנוּזָה הַעֵלָה נְרִיתָהּ
 כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנִדָה מִקְשָׁה
 וְהִב עַד־יִרְכָּה עַד־פְּרֻחָהּ מִקְשָׁה הוּא כַּמְּרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה
 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־הַמְּנִדָה: לִי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה לֵאמֹר: קַח אֶת־הַלְוִיִּם מֵחֹדֶף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְטַהַרְתָּ
 אֹתָם: וְכִדַּחְתָּעֲשֵׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם הִנֵּה עֲלִיהֶם מִן חַטָּאת
 וְהַעֲבִירוּ תַעֲרֹל עַל־כָּל־בְּשָׂרָם וּכְבָסוּ בַגְדֵיהֶם וְהִטְהָרוּ: וְלִקְחוּ
 פֶּר בֶּן־בָּקָר וּמְנַחְתּוֹ סֶלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וּפְרֹשְׁנֵי בֶן־בָּקָר
 תִּקַּח לְחַטָּאת: יִשְׂרָאֵל וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֱהֵל מוֹעֵד
 וְהִקְהַלְתָּ אֶת־כָּל־עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי
 יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יָדֵיהֶם עַל־הַלְוִיִּם: וְהִנִּיף אַהֲרֹן
 אֶת־הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לְעֹבֵד
 אֶת־עֹבֲדֵת יְהוָה: וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת־יָדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים
 וְעָשָׂה אֶת־הָאֲחֹד חַטָּאת וְאֶת־הָאֲחֹד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל־
 הַלְוִיִּם: וְהַעֲמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אַהֲרֹן וּלְפָנָי בְּנֵי וְהִנַּחְתָּ
 אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה: וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם מֵחֹדֶף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם:

פרשת שלח

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: שְׁלַח־לְךָ אַנְשִׁים וַיִּחְרְזוּ אֶת־

קריאת התורה לשני וחמישי

אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר־אֲנִי נָתַן לַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אַחַד אִישׁ אַחַד
לְמִטָּה אֲבָתָיו תִּשְׁלְחוּ כָּל נְשִׂיא בָהֶם: וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה
מִסֻּדְבָר פָּאָרָן עַל־פִּי יְהוָה כָּל־שֵׁם אַנְשֵׁים רֵאשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
הָמָּה: לֵוי וְאַלֶּה שְׁמוֹתָם לְמִטָּה רֵאוּבֵן שְׁמוּעַ בֶּן־זִפּוֹרָה: לְמִטָּה
שִׁמְעוֹן שֹׁפֵט בֶּן־חֹזֶי: לְמִטָּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יִפְתָּה: לְמִטָּה
יִשְׂשָׁכָר יִגָּאֵל בֶּן־יֹסֵף: לְמִטָּה אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בֶּן־נוּן: לְמִטָּה
בְּנִימֵן פִּלְטִי בֶן־רְפוּא: לְמִטָּה זְבוּלֹן גִּדְיָאֵל בֶּן־סוּדִי: לְמִטָּה
יוֹסֵף לְמִטָּה מְנַשֶּׁה גִדִי בֶן־סוּסִי: לְמִטָּה דָן עַפְיָאֵל בֶּן־
גַּמְלִי: לְמִטָּה אֲשֶׁר סִתּוֹר בֶּן־מִיכָאֵל: לְמִטָּה נַפְתָּלִי נַחֲבִי
בֶּן־זֹפְסִי: לְמִטָּה גָּד גֵּאוּאֵל בֶּן־מְכִי: אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר־שְׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁיעַ בֶּן־
נוּן יְהוֹשֻׁעַ: יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים עִלּוּ זֶה בְּנֹגֵב וְעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר: וְרֵאִיתֶם אֶת־
הָאָרֶץ מֵה־הוּא וְאֵת־הָעֵם הַיֹּשֵׁב עֲלֶיהָ הֲחֹזֵק הוּא הֲרַפָּה
הַמַּעֲט הוּא אִם־רַב: וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הֲטוֹבָה
הִוא אִם־רָעָה וּמָה הָעָרִים אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּתְנָה הֲבִמְחֻנִים
אִם בְּמִבְצָרִים: וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הוּא אִם־רֹדֶה הַיִּשְׁכָּה
עַל אִם־אֵין וְהֲתַחְזָקְתֶּם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרֵי הָאָרֶץ וְהַיַּיִם יֵמִי
בַּפּוּרֵי עֲנָבִים:

פרשת קרח

וַיִּקַּח קָרַח בֶּן־זִיזְבֵּה בֶן־לֵוִי וְדָתָן בֶּן־לֵוִי וְאֶבְיָהרָם בֶּן־אֶלֶיָּב
וְאֹן בֶּן־פִּלֵּחַ בֶּן־רֵאוּבֵן: וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי

קריאת התורה לשני וחמישי

ישראל חֲמוּשִׁים וּמֵאֲתָיִם וְשִׂיאי עֲדָה קָרְאִי מוֹעֵד אֲנָשִׁי
שָׁם: וַיִּקְהָלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם
כִּי כָל־הָעֵדָה כָּלָם קָדָשִׁים וּבְתוֹכְכֶם יְהוָה וּמִדֹּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ
עַל־קַהֲל יְהוָה: לוי וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו: וַיְדַבֵּר אֶל־
קָרַח וְאֶל־בְּלִעְדָתוֹ לֵאמֹר פֶּקֶד וַיֵּדַע יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ
וְאֶת־הַקְדוֹשׁ וְהַקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַרְבּוּ יִקְרִיב אֵלָיו:
זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מִחֲתוֹת קָרַח וּכְלִיעְדָתוֹ: וְתִנוּ־בָהֶן אֵשׁ
וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קִמְצָת לַפָּנִי: יְהוָה מָחָר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־
יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקְדוֹשׁ רַב־לָכֶם בְּנֵי לוי: יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־קָרַח שְׁמַע־נָא בְּנֵי לוי: הִמְעַט מִפֶּם כִּי־הִבְדִּיל
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעַדְת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו
לְעַבֵד אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה לְשִׁרְתָּם:
וַיִּקְרַב אֶתְךָ וְאֶת־בְּלִיעְדָתְךָ בְּנֵי־לוי אֶתְךָ וּבְקִשְׁתֶּם גַּם־כִּפְהֶנָּה:
לָכֵן אִתָּהּ וּכְלִיעְדָתְךָ הַנֹּעְדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מִהֵיחֵא
כִּי תֵלִינוּ עֲלֵיו: וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וּלְאֶבִירָם בְּנֵי
אֶלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: הִמְעַט כִּי הֵעֲלִיתֵנוּ מֵאֶרֶץ זְבַת
חֶלֶב וְדִבַּשׁ לְהַמִּיתֵנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי־חֲשַׁתָּרַר עֲלֵינוּ גַם־הִשְׁתָּרַר:

פרשת חקת

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ
פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא־עִלָּה עֲלֶיהָ
עַל: וְנָתַתָּם אֹתָהּ אֶל־אֱלֻעָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ

קריאת התורה לשני וחמישי

למחנה ושחט אתה לפניו: ולקח אלעזר הכהן מדמה
 באצבעו והזה אל-נכח פני אהל-מועד מדמה שבע פעמים:
 ושרף את-הפרה לעיניו את-ערה ואת-בשרה ואת-דמה
 על-פרשה ישרף: ולקח הכהן עין ארו ואזוב ושני תולעת
 והשליך אל-תוך שרפת הפרה: לוי וכבש בגדיו הכהן ורחץ
 בשרו במים ואחר יבא אל-המחנה וטמא הכהן עד-הערב:
 והשרף אתה וכבש בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא
 עד-הערב: ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ
 למחנה במקום טהור והיתה לערת בני-ישראל למשמרת
 למי נדה תפאת הוא: ישראל וכבש האסף את-אפר הפרה
 את-בגדיו וטמא עד-הערב והיתה לבני ישראל ולגר הגר
 בתוכם לחקת עולם: הנגע במת לכל-נפש אדם וטמא
 שכעת ימים: הוא יתחטא-בו ביום השלישי וביום השביעי
 יטהר ואם-לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא
 יטהר: כל-הנגע במת בנפש האדם אשר-ימות ולא יתחטא
 את-משכן יהוה טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי
 מי נדה לא-זרק עליו טמא והיה עוד טמאתו בו: ואת
 התורה אדם כיימות באהל כל-הבא אל-האהל וכל-אשר
 באהל יטמא שכעת ימים: וכל בלי פתוח אשר אין
 צמיד פתיל עליו טמא הוא: וכל אשר-יגע על-פני השדה
 בחלל-תרב או במת או-כעצם אדם או בקבר יטמא שכעת
 ימים: ולקחו לפטא מעפר שרפת תפאת ונתן עליו מים
 תים אל-בלי:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת בלק

וַיֵּרָא בַלַּק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: וַיַּגֵּד
 מוֹאָב מִפְּנֵי הָעַם מָאָד כִּי רַב־הוּא וַיִּקַּץ מוֹאָב מִפְּנֵי כְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מְדִיָן עִתָּה יִלְחְבוּ הַקְּהָל אֶת־
 כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ בְּלַחֵד הַשּׁוּר אֶת יָדָךְ הַשְּׂדֵה וּבַלַּק בֶּן־צִפּוֹר
 מִלֵּד לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: לֵי וַיִּשְׁלַח מִלְּאֲכִים אֶל־בְּלָעַם בֶּן־
 בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לִקְרֹאֵלוֹ לֵאמֹר
 הִנֵּה עָם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כֶּסֶף אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ וְהוּא יָשֹׁב
 מִמִּלִּי: וְעַתָּה לְכֶנָּה אֲרַה־לִּי אֶת־הָעַם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא
 מִפְּנֵי אוֹלֵי אוֹכְלֵי נֶפֶתָּם וְאַנְרִשׁוּנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֶת
 אֲשֶׁר־תַּכְרֹד מְכַרְדָּךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָדָר יוֹאֵר: וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וּזְקְנֵי
 מְדִיָן וְקַסְמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי
 כַּלָּק: יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלְיִלָה וְהַשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם
 דָּבָר בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלָי וַיִּשְׁכְּבוּ שְׁרֵי־מוֹאָב עִם־בְּלָעַם:
 וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל־בְּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ:
 וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בַּלַּק בֶּן־צִפּוֹר מִלֵּד מוֹאָב שְׁלַח
 אֵלָי: הִנֵּה הָעַם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיִּכַּסּ אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ עִתָּה
 לְכֶנָּה קִבְּה־לִּי אֹתוֹ אוֹכְלֵי לֶחֶם בּוֹ וְנִרְשָׁתוֹ: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֶל־בְּלָעַם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם לֹא תֵאָדָר אֶת־הָעַם כִּי

ברוך הוא:

פרשת פנחס

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: פִּינְחָס בֶּן־אֱלֵעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן

קריאת התורה לשני וחמישי

הכהן השיב את־חמתי מעל בני־ישראל בקנאו את־קנאתי
 בתוכם ולא־כליתי את־בני־ישראל בקנאתי: לכן אמר הנביא
 נתן לו את־בריתי שלום: לוי והיתה לו ולזרעו אחיו ברית
 בהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר עלי בני ישראל:
 ושם איש ישראל המכה אשר הכה את־המדינית ומרי פן
 סלוא נשיא בית־אב לשמעוני: ושם האשה המכה המדינית
 בזפי בת־צור ראש אמות בית־אב במדין הוא: ישראל וידבר
 יהוה אל־משה לאמר: צרור את־המדינים והפיתם אותם:
 בייצורים הם לכם פוגעיהם אשר־נפלו לכם על־דבר פעור
 ועל־דבר בזפי בת־נשיא מדין אחתם המכה ביום־המנפה
 על־דבר פעור: ויהי אחרי המנפה ויאמר יהוה אל־משה
 ואל אלעזר בן־אהרן הכהן לאמר: שאו את־ראש וכל־עדת
 בני־ישראל מבין עשרים שנה ומעלה לבית אבתם פליצא
 צבא בישראל: וידבר משה ואלעזר הכהן הפהו אתם בערכת
 מואב על־ירדן ירחו לאמר: מבין עשרים שנה ומעלה כאשר
 צוה יהוה את־משה ובני ישראל היצאים מארץ מצרים:

פרשת מטות

וידבר משה אל־ראשי הפסות לבני ישראל לאמר זה
 הדבר אשר צוה יהוה: איש כי־יזר נדר ליהוה או־השבע
 שבעה לאסר אסר על־נפשו לא יחל דברו ככל־היצא
 מפיו יעשה: ואשה כי־תדר נדר ליהוה ואסרה אסר בבית
 אביה פגעיה: ושמע אביה את־נדרה ואסרה אשר אסרה

קריאת התורה לשני וחמישי

על־נִפְשָׁהּ וְהַחֲרִישׁ לָהּ אָבִיהָ וְקָמוּ כָל־גֵּדְרֶיהָ וְכָל־אִסְרָהּ
 אֲשֶׁר־אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ יָקוּם: וְאִם־הָיָא אָבִיהָ אִתָּהּ בְּיוֹם
 שָׁמְעוּ כָל־גֵּדְרֶיהָ וְאִסְרֵיהָ אֲשֶׁר־אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ לֹא יָקוּם
 וַיְהוּהוּ יִסְלַח־לָהּ כִּי־הָיָא אָבִיהָ אִתָּהּ: וְאִם־הָיָו תְּהֵי־לָהּ לְאִישׁ
 וְגֵדְרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִכַּבָּא שְׁפָתֶיהָ אֲשֶׁר אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ:
 וְשָׁמַע אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוּ וְהַחֲרִישׁ לָהּ וְקָמוּ גֵדְרֶיהָ וְאִסְרָהּ
 אֲשֶׁר־אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ יָקָמוּ: וְאִם בְּיוֹם שָׁמַע אִישָׁהּ יָבִיא
 אוֹתָהּ וְהִפֵּר אֶת־גֵּדְרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵל מִכַּבָּא שְׁפָתֶיהָ אֲשֶׁר
 אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ וַיְהוּהוּ יִסְלַח־לָהּ: לֹא וְנָדַר אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה
 כָּל אֲשֶׁר־אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ: וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ נִדְרָה
 אוֹ אִסְרָהּ אִסְרָהּ עַל־נִפְשָׁהּ בְּשִׁבְעָה: וְשָׁמַע אִישָׁהּ וְהַחֲרִישׁ לָהּ
 לֹא הָיָא אִתָּהּ וְקָמוּ כָל־גֵּדְרֶיהָ וְכָל־אִסְרָהּ אֲשֶׁר־אִסְרָהּ עַל־
 נִפְשָׁהּ יָקוּם: וְאִם־הִפֵּר יִפֵּר אִתָּם וְאִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוּ כָּל־
 מוֹצֵא שְׁפָתֶיהָ לְגֵדְרֶיהָ וְלֹאִסְרָהּ נִפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הַפְּרִים
 וַיְהוּהוּ יִסְלַח־לָהּ: יִשְׂרָאֵל כָּל־גֵּדְרָהּ וְכָל־שִׁבְעָת אִסְרָהּ לְעֹנֹת נִפְשָׁהּ
 אִישָׁהּ יְקִימוּ וְאִישָׁהּ כִּרְצוֹ: וְאִם־הַחֲרִישׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ
 מְיוֹם אֶל־יוֹם וְהַקִּיִּם אֶת־כָּל־גֵּדְרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־אִסְרֵיהָ אֲשֶׁר
 עָלֶיהָ הַקִּיִּם אִתָּם כִּי־הַחֲרִישׁ לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוּ: וְאִם־הִפֵּר יִפֵּר
 אִתָּם אַחֲרֵי שָׁמְעוּ וְנִשְׂא אֶת־עוֹנָהּ: אֵלֶּה הַחֲקִים אֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין־אָב לְבָתוֹ בְּנִשְׂרֵיהָ בֵּית

אָבִיהָ:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת מסעי

אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאוֹתָם
 בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־מוֹצְאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־
 פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם: וַיִּסְעוּ מֵרַעְמֵסֶס בַּחֹדֶשׁ
 הָרִאשׁוֹן בַּחֲמֵשָׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח
 יָצְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה לְעֵינֵי כָּל־מִצְרַיִם: לֹא וּמִצְוֹתַיִם
 מִקְבָּרִים אֵת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבְאֵלֹהֵיהֶם
 עָשָׂה יְהוָה שְׁפָטִים: וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמֵסֶס וַיַּחֲנוּ
 בְּסִכֶּת: וַיִּסְעוּ מִסִּכֶּת וַיַּחֲנוּ כְּאֵתֶם אֲשֶׁר בְּקֶצֶד הַמִּדְבָּר:
 יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ מֵאֵתֶם וַיִּשָּׁב עַל־פִּי הַחִיִּיֹּת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בְּעַל
 צְפוֹן וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי מִגְדֹּל: וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִיִּיֹּת וַיַּעֲבְרוּ בַתּוֹרֵהִים
 הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלְכוּ הַרְדֵּי שְׁלֹשַׁת יָמִים בְּמִדְבָּר אֵתֶם וַיַּחֲנוּ בְּמָרָה:
 וַיִּסְעוּ מִמָּרָה וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וּבְאֵילָם שְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם
 וְשִׁבְעֵים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם: וַיִּסְעוּ מֵאֵילָם וַיַּחֲנוּ עַל־יַם־סוּף:
 וַיִּסְעוּ מִיַם־סוּף וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַר־סִין: וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַר־סִין וַיַּחֲנוּ
 בְּדַרְפָּקָה: וַיִּסְעוּ מִדַּרְפָּקָה וַיַּחֲנוּ בְּאֵלֵי־שׁ: וַיִּסְעוּ מֵאֵלֵי־שׁ וַיַּחֲנוּ
 בְּרַפְּיָדִים וְלֹא־הָיָה שָׁם מַיִם לָעָם לְשִׁתּוֹת: וַיִּסְעוּ מִרַפְּיָדִים
 וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַר־סִינַי: וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַר־סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרֹת הַתְּאֹוֹה:
 וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתְּאֹוֹה וַיַּחֲנוּ בַּחֲצֹלֹת: וַיִּסְעוּ מִחֲצֹלֹת וַיַּחֲנוּ
 בְּרַתְמָה: וַיִּסְעוּ מִרַתְמָה וַיַּחֲנוּ בְּרַפְּזֵן פְּרִז: וַיִּסְעוּ מִרַפְּזֵן פְּרִז
 וַיַּחֲנוּ בְּלִבְנָה: וַיִּסְעוּ מִלִּבְנָה וַיַּחֲנוּ בְּרִסְפָּה: וַיִּסְעוּ מִרִּסְפָּה
 וַיַּחֲנוּ בְּקַהֲלָתוֹה: וַיִּסְעוּ מִקַּהֲלָתוֹה וַיַּחֲנוּ בְּהַר־שֹׁפָר: וַיִּסְעוּ
 מִהַר־שֹׁפָר וַיַּחֲנוּ בַּחֲרָדָה: וַיִּסְעוּ מִחֲרָדָה וַיַּחֲנוּ בְּמִקְהֵלֹת:

קריאת התורה לשני וחמישי

ויסעו ממקהלת ויחנו בתחת: ויסעו מתחת ויחנו בתרח:
 ויסעו מתרח ויחנו כמתקה: ויסעו ממתקה ויחנו כחשמנה:
 ויסעו מחשמנה ויחנו במסרות: ויסעו ממסרות ויחנו בפני
 יעקן: ויסעו מפני יעקן ויחנו פהר הנדגד: ויסעו מהר
 הנדגד ויחנו כיטכתה: ויסעו מיטכתה ויחנו פעברנה: ויסעו
 מעברנה ויחנו בעצין גבר: ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר
 צן הוא קדש: ויסעו מקדש ויחנו בהר החר בקצה ארץ
 אדום: ויעל אהרן הכהן אל החר החר על פי יהוה וימת שם
 בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש
 החמישי באחד לחדש: ואהרן בן שלש ועשרים ומאת
 שנה במוחו בהר החר: וישמע הכנעני מלך ערד והוא ישב
 בפני בארץ פגען בבא בני ישראל: ויסעו מהר החר ויחנו
 בצלמנה: ויסעו מצלמנה ויחנו בפונן: ויסעו מפונן ויחנו
 באכת: ויסעו מאכת ויחנו בעיי העברים פנבול מואב:
 ויסעו מעיים ויחנו פריבן נר: ויסעו מריבן נר ויחנו בעלמן
 דבלתימה: ויסעו מעלמן דבלתימה ויחנו מהרי העברים
 לפני נבו: ויסעו מהרי העברים ויחנו פערכת מואב על
 ירבן ירחו: ויחנו על הירדן מבית הישמח עד אכל השמים
 בערכת מואב: וידבר יהוה אלימשה בערכת מואב על ירבן
 ירחו לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם פי אתם
 עברים את הירדן אל ארץ פגען: והורשאתם את כל ישבי
 הארץ מפניכם ואפרתם את כל משכיתם ואת כל צלמי
 מסכתם תאפרו ואת כל פמותם תשמידו: והורשתם את
 הארץ וישבתם בה פי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת דברים

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן
 כמדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרת
 ודי זהב: אחד עשר יום מתרב דרך הרשעיר עד קדש
 ברנע: ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד לחדש
 דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה יהוה אתו אלהים:
 יי אחרי הפתו את סיון מלך האמורי אשר ישב בחשבון
 ואת עוג מלך הבשן אשר יושב בעשתרת באדרעי: בעבר
 הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת
 לאמר: יהוה אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר רב לכם
 שכת בהר הזה: פנו וסעו לכם ובאו הר האמורי ואל
 כל שכניו בערבה בהר ובשפלה ובנגב ובתוף הים ארץ
 הפנעני והלבנון עד הנחל הגדל נהר פרתי: ישראל ראה
 נתתי לפניכם את הארץ באו ורשו את הארץ אשר נשבע
 יהוה לאבותיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולורעם
 אחריהם: ואמר אלכם פעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי
 שאת אתכם: יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם גלים
 ככוכבי השמים לרב: יהוה אלהי אבותכם יספ עליכם
 פכם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם:

פרשת ואתחנן

ואתחנן אלי יהוה פעת ההוא לאמר: ארני יהוה אתה
 החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה אשר

קריאת התורה לשני וחמישי

מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֹתֶיךָ:
 אֶעֱבְרֶה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
 הַיָּד הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבֵּנוּ: לֹא וַיַּעֲבֹר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם
 וְלֹא שָׁמַע אֵלַי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רַב־לֶךְ אֶל־חֹסֶף דָּבַר
 אֵלַי עוֹד בְּדַבַּר הַזֶּה: עֲלֵה: רֹאשׁ הַפְּסָנָה וְשֹׂא עֵינֶיךָ יְפוֹה
 וְצַפְנָה וְחִימְנָה וּמִזְרַחָה וּרְאֵה בְּעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־
 הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: וְצוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְחֻזְקֵהוּ וְאִמְצֵהוּ כִּי־הוּא יַעֲבֹר
 לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
 וְנָשַׁב בְּגֵיֵא מוֹל בֵּית פְּעוֹר: וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שָׁמַע אֶל־הַחֲקִים
 וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תַּחֲיוּ
 וּבִאתֶם וִירְשַׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נָתַן
 לָכֶם: לֹא תִסְפוּ עַל־הַדְּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם וְלֹא
 תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לְשָׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מִצְוֶה אֶתְכֶם: עֵינֵיכֶם הִרְאוֹת אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה כְּבַעַל
 פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הִלֵּךְ אַחֲרַי בַּעַל־פְּעוֹר הִשְׁמִידוּ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִקְרַבְךָ: וְאַחַם הַדְּבָקִים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
 בְּלַכֶּם הַיּוֹם: יִשְׂרָאֵל רְאֵה: לִמְדַתִּי אֶתְכֶם חֲקִים וּמִשְׁפָּטִים
 כְּאֲשֶׁר צִוִּי יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת פֶּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם
 בָּאִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הוּא חֻקְמַתְכֶם
 וּבִינְתְּכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמַעוּן אֶת כָּל־הַחֲקִים הָאֵלֶּה
 וַאֲמָרוּ רַק עַם־חֲכָם וְנָבוֹן הַנּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה: כִּי מִי־גוֹי גָּדוֹל
 אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹהִים קִרְבִּים אֵלָיו כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קְרָאֵנוּ
 אֵלָיו: וְגַי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ חֲקִים וּמִשְׁפָּטִים צְדִיקִים כְּכָל־
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת עקב

וְהָיָה עַקֵב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשָׁמַרְתֶּם
וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֹת־
הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם וְאֶהְיֶה לְךָ וְיִבְרַכְךָ וְהַרְבֵּךְ וְיִבְרַכְךָ
כָּרִי־בִטְנֶךָ וּפְרִי־אֲדָמָתְךָ וְדִגְנוֹךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיְצַהֲרֶךָ שְׁנַי־אֶלְפֵיךָ
וְעֲשִׂיתָ לָּת צֹאנֶךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְתַת
לְךָ בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־יְהִי כֶּךָ עָקֹר וְעַקְרָה
וּבְבָהֳמֹתֶיךָ וְהָסִיר יְהוָה מִפֶּיךָ כָּל־חֲלִי וְכָל־מְדוּוֹי מִצָּרִים
תִּרְעִים אֲשֶׁר יִדְעָתָ לֹא יִשִּׁימֶם בְּךָ וְנִתְּנָם בְּכָל־שְׁנֹאֲיֶיךָ
וְאָכַלְתָּ אֹת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ נָתַן לְךָ לֹא־תַחֲוֹס
עֵינֶךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ הוּא לְךָ
כִּי תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי אֵיכָה אוֹכַל
לְהוֹרִישָׁם לֹא תִירָא מֵהֶם זָכֹר תּוֹפֵר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה
אֱלֹהֵיךָ לְפָרְעוֹה וְלְכָל־מִצְרָיִם: הַמִּסַּת הַגְּדֻלָּה אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ
וְהֵאֲתַת וְהַמִּפְתִּים וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְרַע הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ
יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּוַעֲשֵׂה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר־אֲתָה
יֵרָא מִפְּנֵיהֶם: וְגַם אֶת־הַצְרָעָה יִשְׁלַח יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בָּם
עַד־אֲכֹד הַנְּשֹׂאָרִים וְהַנֹּסְתָרִים מִפְּנֵיךָ: לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם
כִּי־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּקֹרְבָךָ אֵל גָּדוֹל וְגוֹרָא: לִי וְנִשְׁלַ יְהוָה
אֱלֹהֵיךָ אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵל מִפְּנֵיךָ מַעַט מַעַט לֹא תוֹכַל כָּלְתָם
מִהֵר פִּזְוִתְרֵבָה עֲלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה: וְנִתְּנָם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לְפָנֶיךָ
וְהָמָם מֵהוֹמָה גְדֻלָּה עַד הַשָּׁמַדִּים: וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָד
וְהֶאֱכַרְתָּ אֶת־שֵׁמֶם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ

קריאת התורה לשני וחמישי

עַד הַשְּׁמֹרֶת אַתֶּם: פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּ. כָּאֵשׁ לֹא תִחְמוֹד
 בְּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלִקְחַתְּ לָךְ מִן הַתְּקֵשׁ בּוֹ כִּי תֹעֵבֶת יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ הוּא: וְלֹא תִבְיֵא תֹעֵבָה אֶל־בֵּיתְךָ וְהָיִית חֵרֶם כְּמֵהוּ
 שֶׁקָּן | תִּשְׁקָצְנוּ וְתֵעֵב | תִּתְעַבְנוּ כִּי־חֵרֶם הוּא: כָּל־הַמִּצְוָה
 אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּן וּדְבִיתֶם
 וּבֵאתֶם וַיִּרְשַׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם:
 וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַדְּרֹךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים
 שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנִסְתֹּךָ לְדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בְּלִבְךָ
 הַתִּשְׁמֹר מִצְוֹתַי אִם־לֹא: וַיַּעֲבֵךְ וַיִּרְעַבְךָ וַיֹּאכְלֶךָ אֶת־הַבָּרֶמֶס
 אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדָעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא
 עַל־הַלֶּחֶם לִבְרוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצֵא פִי־יְהוָה
 יַחֲיֶה הָאָדָם: יִשְׂרָאֵל שִׁמְלַתְךָ לֹא בְּלֶחֶם מַעֲלִיךָ וְרִגְלֶךָ לֹא
 בְּצִקָּה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה: וַיִּדְעַתָּ עִם־לִבְבְּךָ כִּי כָּאֲשֶׁר יִסֵּר
 אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרֶךָ: וְשִׁמְרַתְּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לִלְכַת בְּדַרְכָיו וְלִירְאוֹת אֹתוֹ: כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֶךָ
 אֶל־אָרֶץ טוֹבָה אָרֶץ גְּחָלִי מִיִּם עֵינַת וְתַהֲלֹמַת יְצֵאִים בְּבִקְעָה
 וּבְהָר: אָרֶץ חֲפָה וְשַׁעֲרָה וְגִפֶן וְתַאֲנֶה וְרִמּוֹן אָרֶץ־צִית שֶׁמֶן
 וְדָבָשׁ: אָרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמַסְכַּנַת תֹּאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹא־תִחְסַר
 כֹּל בָּהּ אָרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בְּרוֹל וּמֵהַרְרִיהָ תִּחְצֵב נְחֹשֶׁת:
 וַאֲכַלְתָּ וְשִׂבַּעְתָּ וּבְרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
 אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת ראה

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: את הברכה אשר תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום: והקללה אם לא תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם: והיה כי יביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתתה את הברכה על הר גרים ואת הקללה על הר עיבל: הלא תהיה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש בארץ הפנויה הישב בערבה מול הגלגל אצל אלוני מרה: כי אתם עברים את הירדן לבא לרשת את הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן לכם וירשתם אתה וישבתם בה: לוי ושמרתם לעשות את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם היום: אלה החקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות בארץ אשר נתן יהוה אלהי אבותיך לך לרשתה כל הימים אשר אתם חיים על האדמה: אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם ירשים אתם את אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן: ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואכרתם את שמם מן המקום ההוא: לא תעשון כן ליהוה אלהיכם: כי אם אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה: ישראל והבאתם

קריאת התורה לשני וחמישי

שָׁמַח עִלְתֵיכֶם וְזָכַרְתֶּם וְאֵת מַעֲשֵׂי־תִיבְכֶם זָאת תְּרוֹמַת־יְדֵיכֶם
וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבָתֵיכֶם וְזָבַחַת בְּקָרְבָּנְכֶם וְזֵאת אֲכַלְתֶּם שֵׁם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְשִׂמְחֹתֶם בְּכֹל מַשְׁלַח יְדֵיכֶם אֲתֶם
וּבְתִיבְכֶם אֲשֶׁר בְּרַכָּה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ: לֹא תַעֲשֹׂן כָּלֵל אֲשֶׁר
אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֶּה הַיּוֹם אִישׁ כְּלֵי־הָאֲשֶׁר בְּעֵינָיו: כִּי לֹא־בָאתֶם
עַד־עַתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנְּחִלָּה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ נָתַן
לָךְ: וְעַבְרַתֶם אֶת־הַדְרֹךְ וַיִּשְׁבַּתֶם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
מְנוּחִיל אֲתֶכֶם וְהִנִּיחַ לָכֶם מִכָּל־אֵיבֵיכֶם מִסָּבִיב וַיִּשְׁבַּתֶם־
בַּמַּח:

פרשת שפטים

שִׁפְטִים וְשִׁטְרוֹת תִּתֵּן לָךְ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשִׁפְטוּ אֶת־הָעָם מִשִּׁפְט־צֶדֶק: לֹא־תִפְטֶה
מִשִּׁפְטֵ לֹא תִקְדֵּר פָּנִים וְלֹא־תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יַעֲוֹל עֵינֶיךָ
חֲכָמִים וַיִּסְלַף דְּבַר צְדִיקִים: צֶדֶק צֶדֶק תִּדְרֹף לְמַעַן תִּחְיֶה
וַיִּרְשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ נָתַן לָךְ: לֹא־תִפְטַע
לָךְ אִשָּׁה כְּלֵעַן אֲצִל מִזִּבְחַת יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לָּךְ:
וְלֹא־תִקֵּם לָךְ מִצִּבְחַת אֲשֶׁר שָׂנֵא יְהוָה אֱלֹהֵיךָ: לֹא־תִזְבַּח
לַיהוָה אֱלֹהֵיךָ שׂוֹר וְשֵׂה אֲשֶׁר יְהִי בּוֹ מִזֶּם כֹּל דָּבָר רָע כִּי
תֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֵיךָ הוּא: כִּי־יִמָּצֵא בְּקִרְבְּךָ בְּאֶחָד שְׁעָרֶיךָ
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ נָתַן לָךְ אִישׁ אִוֵּ־אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־
הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֵיךָ לְעַבֵּר בְּרִיתוֹ: וַיִּלָּךְ וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהֶם וְלַעֲמֻשׁ אוֹ לַיִּדֹחַ אוֹ לְכָל־צָבָא

קריאת התורה לשני וחמישי

הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא-צְוִיחִי: וְהִגַּדְתָּ לְךָ וּשְׁמַעְתָּ וּדְרַשְׁתָּ הַיָּטִב
וְהַיָּה אִמֶת נֶכּוֹן הַדָּבָר נַעֲשֶׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל:
וְהוֹצֵאתָ אֶת-הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת-הָאִשָּׁה הַהוּא אֲשֶׁר עָשׂוּ
אֶת-הַדָּבָר הַרָע הַזֶּה אֶל-שְׁעָרֶיךָ אֶת-הָאִישׁ אוֹ אֶת-הָאִשָּׁה
וּסְקַלְתֶּם בְּאֲבָנִים וּמָהוּ: עַל-פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה
עֵדִים יוֹמֵת הַמֵּת לֹא יוֹמֵת עַל-פִּי עֵד אֶחָד: יַד הָעֵדוּיִם
תִּהְיֶה-בּוֹ בְּרֵאשֹׁנָה לְהַמִּיתוֹ וְיַד כָּל-הָעָם בְּאַחֲרָיָה וּבְעֵרַת
הַרֵעַ מִקִּרְבֶּךָ: כִּי יִפְלֵא מִפִּיךָ דָּבָר לְמִשְׁפַּט בְּיַדְּךָ לְדָם
בְּיַדְּךָ לְדָוִן וּבִין נִגַע לְנִגַע דְּבָרֵי רִיבֹת בְּשְׁעָרֶיךָ וּקְמַת וְעָלִיתָ
אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וּבֵאתָ אֶל-הַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם וְאֶל-הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הַהֵם וּדְרַשְׁתָּ וְהִגִּידוּ
לְךָ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט: וְעָשִׂיתָ עַל-פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ
מִן-הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה וּשְׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל
אֲשֶׁר יֹרֶד: יִשְׂרָאֵל עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יֹרֶד וְעַל-הַמִּשְׁפָּט
אֲשֶׁר-יֹאמְרוּ לְךָ תַעֲשֶׂה לֹא תִסּוֹר מִן-הַדָּבָר אֲשֶׁר-יִגִּידוּ לְךָ
יָמִין וּשְׂמָאל: וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה כְּזָוֹן לְכַלְתִּי שְׂמוֹעַ אֶל-
הַכֹּהֵן הַעֹמֵד לְשֵׁרֵת שֵׁם אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל-הַשֹּׁפֵט
וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא וּבְעֵרַת הַרֵעַ מִיִּשְׂרָאֵל: וְכָל-הָעָם יִשְׁמְעוּ
וַיֵּרְאוּ וְלֹא יִזְדָּן עוֹד:

פרשת כִּי־תֵצֵא

כִּי־תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל-אִיבֶיךָ וּנְתַנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִית
שְׁבוּי: וְרֵאתָ בְּשָׁבוּיָהּ אִשָּׁת יִפְתָּחֶאָדָר וְחִשְׁקָתָהּ כָּה וּלְקַחְתָּ

קריאת התורה לשני וחמישי

לך לאשה: והבאתה אליה ביהוד ביהוד ותלחה את ראשה
ועשתה את צפרניה: והסירה את שמלת שבה מעליה
וישבה בביהוד ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ואחר
כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה: והיה אם
לא תפצה בה ושלחתה לנפשה ומכר לאתמכרה בכסף
לאתתעמר בה תחת אשר עניתה: ואי ברתה לראש שתי
נשים האמת אהובה והאמת שנואה וילדו לו בנים האהובה
והשנואה והיה הבן הבכר לשנואה: והיה ביום הנחילו
את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את בן האהובה
על פני בן השנואה הבכר: כי את הבכר בן השנואה יפיר
לחת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו פיהוא ראשית
אנו לו משפט הבכרה: ישראל פי יהיה לראש בן סורר
ומורה אינו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אתו ולא
שמע אליהם: ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אתו אל זקני
עירו ואל שער מקמו: ואמרו אל זקני עירו בנינו זה סורר
ומורה אינו שמע בקלנו וולל וסבא: ורגמנו כל אנשי עירו
באבנים ומת ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו:

פרשת כרחבוא

והיה כרחבוא אל הארץ אשר יהיה אליהך נתן לך נחלה
וירשתה וישבת בה: ולקחת מראשית כל פרי הארמה
אשר תביא מארצך אשר יהיה אליהך נתן לך ושמרת
בפנא והלכת אל המקום אשר יכתל יהיה אליהך לשפן

קריאת התורה לשני וחמישי

שְׁמוֹ שֵׁם: וּבֹאֲתָ אֶל־הַפֶּהן אֲשֶׁר יְהוָה בְּיָמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ
 אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר: לִנְי וְלִקַּח הַפֶּהן הַטּוֹא מִיַּדְךָ
 וְהַנְחִיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְעֹנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ אָרְפוּ אֲבָר אֲכִי וַיֵּרַד מִצְרַיִם וַיִּגַּר שָׁם בְּמִתֵּי
 מַעַם וַיְהִי־שָׁם לְגֹי גָדוֹל עָצוּם וְרַב: וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם
 וַיַּעֲבֹדוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה: וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי
 אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת־עֵינֵינוּ וְאֶת־עַמְלָנוּ
 וְאֶת־לְחֻצֵנוּ: וַיִּוצֵאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה
 וּבְמַטָּא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתָּיִם: וַיִּבְאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
 וַיִּתְּנוּ־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ: וְעַתָּה
 הִנֵּה הִבָּאתִי אֶת־יְרֵאִשׁוּת פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי יְהוָה
 וְהַנְחִיחוֹ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
 וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל־הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיתְךָ אִתָּה
 וְהָלֹוֹ וְהִגַּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ: יִשְׂרָאֵל כִּי תִכְלֶה לְעֹשֶׂר אֶת־כָּל־
 מַעֲשֶׂר יִתְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֶׂר וְנָתַתָּה
 לְלוֹוֵי לִצְרֹ לִיתוֹם וְלֹאֲלֻמָּנָה וְאָכְלוּ בְשַׁעֲרֶיךָ וְשָׂכְעוּ: וְאָמַרְתָּ
 לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֵרְתִי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נָתַתִּיו לְלוֹוֵי
 וְלִצְרֹ לִיתוֹם וְלֹאֲלֻמָּנָה כְּכָל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי
 מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכַחְתִּי: לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בַעֲרַתִּי
 מִמֶּנּוּ בַטֶּמֶא וְלֹא־נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׂמֵעְתִי בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: הַשְּׁלִיפָה מִמֶּעוֹן קִדְשֶׁךָ
 מִן־הַשָּׁמַיִם וּבְרַךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
 נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ:

קריאת התורה לשני וחמישי

פרשת נצבים

אַתֶּם נִצְבִים הַיּוֹם בְּלִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רֵאשִׁיכֶם
 שְׂבִיטֵיכֶם וְקִנְיֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: מִפְּנֵי נְשִׁיכֶם
 וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִחֻנְיֶךָ מִחֻטְבְּ עֵצֶיךָ עַד שֹׂאֵב מִיַּמֶּיךָ:
 לְעִבְרֶיךָ בְּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאֵלֹתוֹ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 פָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם: לֹא לְמַעַן הַקִּים אֶתֶּךָ הַיּוֹם, לֹא לְעַם וְהוּא
 יְהוָה לָךְ לְאֱלֹהִים כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּךְ וּכְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם
 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב: וְלֹא אֶתְכֶם לְבַדְכֶם אֲנִי פָרַת
 אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־הָאֱלֹהִים הַזֹּאת: כִּי אֶחָד־אֲשֶׁר יִשְׁנֶה פֹה
 עִמָּנִי עַמֶּד הַיּוֹם לְפָנַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינָנו פֹּה עִמָּנוּ
 הַיּוֹם: יִשְׂרָאֵל כִּי־אַתֶּם יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר־יִשְׁבַּע בְּאָרְץ מִצְרַיִם
 וְאֵת אֲשֶׁר־עֲבַרְנוּ בְּקִרְבֵּי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם: וַתִּרְאוּ אֶת־
 שְׂקֻצֵיהֶם וְאֵת גְּלִלְיָתָם עֵץ וְאֶבֶן בָּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם:
 פֹּרֶיֶשׁ בְּכֶם אִישׁ אֶת־אִשֵּׁה אֹתוֹ מִשְׁפָּחָה אֶת־שִׁבְטֵי אֲשֶׁר לְכַבּוֹ
 פָּנֵה הַיּוֹם מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת לְעַבְדֵי אֱתֵי הַגּוֹיִם
 הָהֵם פֹּרֶיֶשׁ בְּכֶם שָׂרֵשׁ פָּרַה רֵאשׁ וְלַעֲנָה: וְהָיָה בְשִׁמְעוֹ
 אֶת־דִּבְרֵי הָאֱלֹהִים הַזֹּאת וְהִתְפָּרַד בְּלִבְכוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהוָה־
 לִי כִי בְשָׂרְרוֹת לָפִי אֶלְךָ לְמַעַן סָפוֹת הִרְוֵה אֶת־הַצְּמֵאָה:
 לֹא־יֵאבֵד יְהוָה סֵלַח לוֹ כִּי אִזּוֹ יַעֲשֶׂן אֶת־יְהוָה וּקְנָאתוֹ בְּאִישׁ
 הַהוּא וְרִכְצָה בּוֹ כֹּל־הָאֱלֹהִים הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה וּמַחֲהָ יְהוָה
 אֶת־שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: וְהִכְדִּילוֹ יְהוָה לְרַעְהָ מִכָּל שְׂבִיטֵי
 יִשְׂרָאֵל כְּבָלֵי אֲלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה:
 וְאָמַר הַדּוֹר הַאֲחֵרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יָקִימוּ מֵאַחֲרֵיכֶם וְהִנְבְּרִי

קריאת התורה לשני וחמישי

אֲשֶׁר יָבֵא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֶת־מִפְּוֹת הָאָרֶץ הַהוּא
 וְאֶת־תְּחִלָּתָהּ אֲשֶׁר־חָלָה יְהוָה בָּהּ: גִּפְרִית וּמַלְחָ שֶׁרְפָה
 כָּל־אֶרֶצָה לֹא חוֹרֵעַ וְלֹא חֲצִמָה וְלֹא־יַעֲלֶה בָּהּ כֹּל־עֵשֶׂב
 בְּמַהֲפַכַת סֹדֶם וְעַמּוּדָה אֲרָמָה וְצִבּוּיִם אֲשֶׁר הִפְדָּה יְהוָה
 בְּאִפּוֹ וּבְחֻמָּתוֹ: וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מָה עָשָׂה יְהוָה בְּכֶה
 לְאֶרֶץ הַזֹּאת מָה חֲרִי הָאֵף הַגָּדוֹל הַזֶּה: וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר
 עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר בָּרַח עִפְמוֹס בְּהוֹצִיאֹ
 אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וַיִּלְכוּ וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם: וַיִּחַר־אָף
 יְהוָה בְּאֶרֶץ הַהוּא לְהִבְיֹא עָלֶיהָ אֶת־כָּל־הַקְּלָלָה הַפְּחוּבָה
 בַּסֵּפֶר הַזֶּה: וַיִּתְשַׁם יְהוָה מֵעַל אֲדָמָתָם בְּאָף וּבְחַטָּה וּבְקֶצֶף
 גָּדוֹל וַיִּשְׁלַדְכֶם אֶל־אֶרֶץ אַחֲרָת בַּיּוֹם הַזֶּה: הַנִּסְתַּרְתְּ לִיהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלְתְּ לָנוּ וּלְכַנְיָנוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

פרשת וילך

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים בְּיָמָאָה וְעֹשְׂרִים שָׁנָה־אֲנֹכִי הַיּוֹם לֹא־אוּכַל עוֹד
 לַצֵּאת וּלְבֹא וַיְהוֹה אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה:
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא | עָבַר לְפָנֶיךָ הוּא־יִשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
 מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתָם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עָבַר לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה:
 לִי וְעָשָׂה יְהוָה לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחֹן וּלְעוּג מַלְכֵי
 הָאֲמֹרִי וּלְאֲרָצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם: וַתִּגַּם יְהוָה לְפָנֶיכֶם

קריאת התורה לשני וחמישי

וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם כְּכֹל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְכֶם: חֻקּוֹ וְאִמְצֹוֹ
 אֶל־תִּירָאוּ וְאֶל־תַּעֲרֹצוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ
 עִמָּךְ לֹא יִרְפֹּךְ וְלֹא יַעֲזֹבֶךָ: יִשְׂרָאֵל וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָה
 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי כָּל־יִשְׂרָאֵל חֻקַּי וְאִמְצָן כִּי אַתָּה תְּבֹא
 אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָם לְתַת
 לָהֶם וְאַתָּה תִּנְחַלְנָה אוֹתָם: וַיהוָה הוּא יְהוָה הַהֹלֵךְ לְפָנֶיךָ הוּא
 יְהוָה עִמָּךְ לֹא יִרְפֹּךְ וְלֹא יַעֲזֹבֶךָ לֹא תִירָא וְלֹא תַחַת: וַיִּכְתֹּב
 מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיַּחֲזֶה אֶל־הַכְּהֹנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים
 אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְצַו מֹשֶׁה אוֹתָם
 לֵאמֹר מִקֵּץ וְשִׁבַע שָׁנִים כַּמֶּעַד שָׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסְּפֹת:
 כְּבֹא כָל־יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר
 יִבְחַר תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאוֹנֵיהֶם:
 הִקְהֵל אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטַּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ
 לִמְעַן יִשְׁמְעוּ וְלִמְעַן יִלְמְדוּ וַיִּירָאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ
 לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: וּבְנֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ
 יִשְׁמְעוּ וְלִלְמְדוּ לִירְאֵה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר
 אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אִתְּם עֲבָרִים אֶת־הַיְהוָה שְׁמָה
 לְרַשְׁתָּהּ:

פרשת האזינו

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְצָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי: יַעֲרֹף
 כַּמָּטֵר לִקְחוּ חֹזֶל כַּפָּל אִמְרֵתִי כַּשְׁעִירִים עַל־רֹשָׁא וְכַרְבִּיבִים
 עַל־עֵשֶׂב: כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִכּוּ גִדְל לְאֱלֹהֵינוּ: לִי הַצּוּר

קריאת התורה לשני וחמישי

תָּמִים פָּעִלוּ כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל צְדִיק
וַיֵּשֶׁר הוּא: שָׁחַת לוֹ לֹא בָּנִיו מוֹמֵם דוֹר עֵקֶשׁ וּפְתִלְתֵּל:
ה לַיהוָה תִּגְמְלֵרֹאֵת עִם נָבֵל וְלֹא חֲכָם הִלּוֹא־הוּא אֲבִיק
קִנְיָ הוּא עֶשֶׂה וַיִּכְנַע: יִשְׂרָאֵל זָכַר יְמוֹת עוֹלָם כִּינוּ שְׁנוֹת דָּר
וְדָר שָׂאֵל אֲבִיק וַיִּנְדָּד וְקִנְיָ וַיֹּאמְרוּ לָד: בְּהִנָּחַל עֲלֵיוֹן גּוֹיִם
בְּהִפְרִידוֹ כִּנְי אָדָם יֵצֵב גְּבֻלַת עַמִּים לְמַסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי
חִלַּק יְהוָה עַמּוֹ יַעֲקֹב חֲכָל נַחֲלָתוֹ: יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
וּבְתוֹהוּ יֵלֵל יִשְׁמָן יִסְבְּכֵהוּ יִבּוֹנֵהוּ יִצְדָּנְהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָיו:
כְּנֹשֶׁר יַעִיר קָצוֹ עַל־גּוֹזְלוֹ יִדְחֵף יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו יִקְחֵהוּ יִשְׂאֵהוּ
עַל־אֲבָרְתוֹ: יְהוָה בְּרָד יִנְחֵנו וְאִין עַמּוֹ אֵל נִכְר:

פרשת וזאת הברכה

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בְּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לִפְנֵי מוֹתוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח מִשְׁעֵר לְמוֹ
הַזֹּפִיעַ מִהַר פָּאֵרָן וְאַתָּה מִרְכַּבַת קָדֵשׁ מִיַּמֵּינוֹ אֲשֶׁרַת לְמוֹ:
אֵף חֲכָב עַמִּים כָּל־קִדְשָׁיו בְּיַדְךָ וְהֵם תָּכֹן לְדַגְלֶךָ יִשָּׂא
מִדְבָּרְתֶיךָ: תוֹרָה צִוֵּה־לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשֵׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: וַיְהִי
כִּי־שָׂרוֹן מִלֶּךָ בְּהַתְּאִסְפָּה רָאִשֵׁי עַם יַחַד שִׁכְמֵי יִשְׂרָאֵל: יְחִי
רְאוּבֵן וְאַל־יָמַת וַיְהִי מָתָיו מִסְפָּר: וְזֹאת לַיהוּדָה וַיֹּאמֶר
שְׁמֹעַ יְהוָה קוֹל יְהוּדָה וְאֶל־עַמּוֹ תִּבְיָאֵנוּ יִדְיוֹ רַב לוֹ וְעוֹד
מִצְרָיו תִּהְיֶה: לֹא וְלִכְנֵי אָמַר תִּפְמִיד וְאוֹרִיד לְאִישׁ חִסִּידֶךָ
אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמִפְּהַ תְּרִיבָהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה: הָאֲמַר לְאֲכִיו
וְלְאֲמוֹ לֹא רְאִיתִיו וְאֶת־אֲחִיו לֹא הִפִּיר וְאֶת־בְּנֵי לֹא יָדַע

קריאת התורה לשני וחמישי

כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתָי וּבְרִיתִי יִצְרוּ: יִזְרוּ מִשְׁפָּטַי לְעֵקֶב
 וְתוֹרֹתַי לְיִשְׂרָאֵל יִשְׁמְרוּ קְטוֹרֶה בְּאֶפֶד וְכָלִיל עַל־מִזְבְּחִי:
 בְּרַךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפְעַל יְדָיו תִּרְצֶה מִחֵץ מַחְנִים קָמְיוֹ וּמִשְׁנֹאוֹ
 מִן־קוֹמוֹן: לְבַגְיָם אִמַר יְדִיד יְהוָה יִשְׁפֹן־לְבַסְחָ עֲלוֹי חֲפָף
 עֲלוֹי כָל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתָפָיו שָׁכֵן: יִשְׂרָאֵל וּלְיוֹסֵף אִמַר מְבָרַכְתָּ
 יְהוָה אֶרְצוֹ מִפְּנֵי שָׁמַיִם מִפֹּל וּמִתְהוֹם רִבְצַת תַּחַת: וּמִפְּנֵי
 חֲבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמִפְּנֵי גְרֵשׁ יְרֵחִים: וּמִרֵּאֵשׁ הַרְרֵי־קָרָם וּמִפְּנֵי
 גְּבֻעוֹת עוֹלָם: וּמִפְּנֵי אֶרֶץ וּמִלֵּאָה וּרְצוֹן שְׁכָנֵי סָגָה תְּבוּאֹתָהּ
 לְרֵאֵשׁ יוֹסֵף וּלְקִדְקֵד גִּיד אֲחִיו: כְּבוֹד שׁוֹרֵי הַר־לֹא וּקְרָנֵי
 רֵאֵם קִרְנֵי בָהֶם עַמִּים יַעַח יַחֲדוּ אֶפְסֵי־אֶרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת
 אֶפְרָיִם וְהֵם אֶלְפֵי מְנַשֶּׁה:

קריאת התורה לתענית צבור

מסכת תענית

וְיָחַל מִשָּׁה אֶת־פִּי: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִמְאֵר לֵבָהּ יְהוָה יַחַח אִפְךָ כַּעֲפֹךְ אִשֶּׁר
 הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכַח גְּדוֹל וּבְכֹחַ חֲזָקָה: לְפָנֶיךָ יִאֲבָדוּ מִצְרַיִם לֹאֲמֹד
 פְּדוּתָם הוֹצֵאתָ לְרַגְלֵי אֲהָרָם בְּרַגְלֵי וּלְכַתְּמֵם מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ: יִסֹּב כְּתוּרֵן אִפְךָ
 וְרַחֲמֵם עַל־יְדוּעָה לַעֲפֹף: וְכֹד לֹאֲכַרְתֶּם לַעֲתִיקֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אִשֶּׁר גִּשְׁבַּתָּ
 לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲדַבֵּה אֶת־זַרְעֵכֶם מִבְּכֹבֵי הַשָּׁמַיִם וְכֹל־הָאֶרֶץ הוֹאֵרָה
 אִשֶּׁר אֲכַתְּמוּ אִמֵּן לִזְרַעְכֶם וְיַחֲלוּ לַעֲלֹם: וַיַּחֲחֵם יְהוָה עַל־יְדוּעָה אִשֶּׁר הִפִּיךְ
 לַעֲשׂוֹת לַעֲפוֹ: לֹא יִמְאֵר יְהוָה אֶל־כִּסֵּה פְּסָל־לֵהָ שֶׁנִּי־לַחַת אֲבָנִים פְּרֹאֲשֵׁי־מִסָּה
 וּכְתוּבֵי עַל־הַלַּחַת אֶת־הַבְּרִיִם אִשֶּׁר הָיוּ עַל־הַלַּחַת וְהָאֲבָנִים אִשֶּׁר שִׁפְחוּ:
 וְהָיָה נִבְוֹן לְפָנֶיךָ וְעֵלִיתָ כְּפִלֵּךְ אֶל־יְדֵי סִינֵי וַעֲבַדְתָּ לִי שָׂם עַל־רֵאֵשׁ הַר־
 וְאִשֶּׁר לֹא־יִעֲלֶה עִשָּׂן וְנִסְמֵאִישׁ אֶל־יְרֵאֵה כָּל־הַר־נִסְמֵאִישׁ וְהַבְּקָר אֶל־יְדֵי
 אֶל־סִיל הַר־וְהָיָה: יִשְׂרָאֵל נִסְמֵאִישׁ לַחַת אֲבָנִים פְּרֹאֲשֵׁי־מִסָּה
 בְּפִלֵּךְ וַעֲלֵ־אֶל־יְדֵי סִינֵי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִקַּח כִּדּוֹ שֶׁנִּי לַחַת אֲבָנִים:
 גִּיד־יְהוָה פִּשְׁטָן וְהַעֲבִיב עַפְּו שָׂם הַקְּרָא בְּסֵם יְהוָה: וַעֲבָדֵי יְהוָה וְעַל־פְּלִי
 וְנִקְרָא יְהוָה וְיְהוָה אֵל רַחֲמֵם וְהָיוּ אֲבָנִים וְכִי־תִשְׁתַּד וְהָיָה: נִצַּח חֲסוֹ
 לְאֵלִימִם לִיֵּא עַן וְנִשְׁעַת וְהִשְׁאָה וְנִקַּח לֹא: וְנִקַּח פִּקֵּד וְעַן אֲבוֹת עַל־בְּנֵי
 וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שְׁלִשִׁים וְעַל־רַבְעִים: וְיִכְבֵּד מִשָּׁה בְּקֵד אֶרְצוֹ וְיִשְׁתַּחֲוֶה:
 וְאִשֶּׁר אִסְמָא כְּצִאתוֹ מִן־עֵינָיִךְ אֲדוּלֵי: לֹא־יֵא אֲדוּלֵי בְּקִדְבֵנוּ כִּי עִסְקִישָׁה
 עִרְףָּהּ וְהָיָה וְסִלְחָה לְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחִלָּתֵנוּ: וְיִאֲמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּרַחֲמֵי בְרִית
 נִבְרָה כְּלִשְׁפָה אִשְׁתָּה נִמְלֵאת אִשֶּׁר לֹא־יִבְרָא בְּכָל־הָאֶרֶץ וּבְכָל־הַבָּיִת וְרֵאֵה
 כָּל־הָעָם אִשֶּׁר־אִתָּה בְּקִדְוֹ אֶת־מְעִשֶׂה יְהוָה כִּי־נִדְרָא וְהָיָה אֲנִי עֹשֶׂה עִפְפָּה:

מי שברך לבר מצוה

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את
 (מלוי בן פלוני) שגמלאו לו שלש עשרה שנה והגיע למצוות.
 ועלה לתורה. לתת שבח והודיה להשם יתברך על כל הטובה
 שגמל אתו. ישמרהו הקדוש ברוך הוא ויחיהו, ויכונן את
 לבו להיות שלם עם יהוה וללכת בדרךיו ולשמר מצותיו
 כל הימים ונאמר אמן.

ברוך שפטרני

ברכת בר מצוה:

כאשר הוער עולה לתורה בפעם הראשונה אחרי מלאת לו י"ג שנה,
 אביו אומר אחרי ברכתו שלאחר הקריאה:

ברוך שפטרני מעגשו שלזה.

מי שברך לעולה לתורה

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את (פלוני בן פלוני) בעבור שעלה לכבוד המקום ולכבוד התורה ולכבוד השבת (ביום טוב: ולכבוד הרגל) (במים נוראים: ולכבוד יום הדין). בשכר זה הקדוש ברוך הוא ישמרהו ויעילהו מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו (ביום טוב: ויזכהו לעלות לרגל) (בראש השנה ויום הכיפורים: ויכתבהו ויחתמהו לחיים טובים ביום הדין הזה) עם כל ישראל אחיו, ונאמר אמן.

מי שברך

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את (פלוני בן פלוני) בעבור שהעולה מברך אותו, (ויתן בלי נור מתנה לבית הנסות) בשכר זה הקדוש ברוך הוא ישמרהו ויעילהו מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו (ביום טוב: ויזכהו לעלות לרגל) (בראש השנה ויום הכיפורים: ויכתבהו ויחתמהו לחיים טובים ביום הדין הזה) עם כל ישראל אחיו, ונאמר אמן.

מי שברך לחולה

לזכר:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד
ושלמה, הוא יברך וירפא את החולה (פלוגי בן פלונית) בעבור
(שפלוגי בן פלוני) נודר צדקה בעבורו. בשכר זה הקדוש ברוך
הוא ימלא רחמים עליו להחלימו, לרפאותו, להחזיקו
ולהחיותו וישלח לו מהרה רפואה שלמה מן השמים לרמיח
אבריו ושסיה גידיו בתוך שאר חולי ישראל. רפואת הנפש
ורפואת הגוף. (בשבת: שבת היא מלועוק) (ביום טוב: יום טוב
הוא מלועוק), ורפואה קרוכה לבוא, השתא בעגלא ובזמן
קריב, ונאמר אמן.

לנקבה:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד
ושלמה, שרה רבקה רחל ולאה, הוא יברך וירפא את החולה
(פלוגית בת פלונית) בעבור (שפלוגי בן פלוני) נודר צדקה בעבורה.
בשכר זה הקדוש ברוך הוא ימלא רחמים עליה להחלימה,
לרפאותה, להחזיקה ולהחיותה וישלח לה מהרה רפואה
שלמה מן השמים, לכל אבריה ולכל גידיה, בתוך שאר
חולי ישראל, רפואת הנפש ורפואת הגוף. (בשבת: שבת היא
מלועוק) (ביום טוב: יום טוב הוא מלועוק), ורפואה קרוכה
לבוא, השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.

מי שברך לילולדת

לילולת בן:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד
ושלמה, שרה רבקה רחל ולאה, הוא יברך את האשה
היולדת (פלונית בת פלונית) ואת בנה שנולד לה למזל טוב, בעבור
שבועלה ואביו נודר צדקה בעדם. בשכר זה יזכו אביו ואמו
להכניסו בביתו של אברהם אבינו בעתו ובזמנו ולגדלו
לתורה, לחפה ולמעשים טובים, ונאמר אמן.

לילולת בת:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד
ושלמה, שרה רבקה רחל ולאה, הוא יברך את האשה
היולדת (פלונית בת פלונית) ואת בתה שנולדה לה למזל טוב, ויקרא
שמה בישראל (פלונית בת פלוגי) בעבור שבועלה ואביה נודר
צדקה בעדן. בשכר זה יזכו אביה ואמה לגדלה לתורה,
לחפה ולמעשים טובים, ונאמר אמן.

מי שברך לאחינו בני-ישראל הנרדפים

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד
 ושלמה שרה רבקה רחל ולאה הוא יברך את כל אחינו
 בני ישראל הנרדפים בכל ארצות אויביהם בעבור שכל
 הקהל מברך אותם ומתפלל עבורם. בשכר זה הקדוש ברוך
 הוא ימלא רחמים עליהם ויוציאם מצרה לרוחה. מאפלה
 לאורה ומשעבוד לגאולה ויעלם לציון ברנה ויקוים בהם
 מקרא שכתוב: ופרווי יהוה ישכון ובאו ציון ברנה ושמחת
 עולם על ראשם ששון ושמחה ושיגו ונסו וגון ואנחה.
 ויזפו לראות בביאת גואל צדק במהרה בימינו עם כל
 ישראל אחיהם ונאמר אמן.

מי שברך לשבויים ולנעדרים

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב יוסף משה ואהרן
 דוד ושלמה, הוא יברך וישמור וינצור את נעדרי צבא
 הגנה לישראל ואת השבויים, ובהם: רון בן בתיה ארה,
 זכריה שלמה בן יונה ומרים באומל, יקותיאל יהודה נחמן
 בן יוסף ושרה כץ, צבי בן אברהם ופנינה פלדמן, עומר
 סועאד, בני בן חיים אברהם, עדי אביטן, אלחנן טננבאום,
 אחינו הנתונים בשביה באירן, פתוך שאר אחינו בית ישראל
 הנתונים בצרה ובשביה בעבור שהקהל הקדוש הזה מתפלל
 בעבורם. הקדוש ברוך הוא ימלא רחמים עליהם, יוציאם
 מחושך וצלמות, ומסרותיהם ינתק, וממצוקותיהם ישיעם,
 וישיבם מהרה לחיק משפחותיהם שבת היא מלועוק וישועה
 קרובה לבוא. "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם". ויקיים
 בהם מקרא שכתוב: ופדגני יהוה וישובו ויבאו ציון ברנה
 ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון
 ונאנחה ונאמר אמן.

אזכרה לחיילי צה"ל

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נכונה תחת כנפי השכינה, במעלות קדושים טהורים וגבורים, כזוהר הרקיע מזהירים, לנשמות הקדושים שנלחמו בכל מערכות ישראל, במחתרת ובצבא ההגנה לישראל ונפלו במלחמתם ומסרו נפשם על קדשת השם, העם והארץ, בעבור שאנו מתפללים לעלוי נשמותיהם. לכן בעל הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את נשמותיהם, יי הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם, וינחה בשלום על משפכותם ותעמוד לכל ישראל זכותם ויעמדו לגורלם לקץ הימין, ונאמר אמן.

אזכרה לחללי השואה

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה נמונה תחת
כנפי השכינה, במעלות קדושים טהורים וגבורים, כזוהר
הרקיע מזהירים, את כל הנשמות של ששת מליוני היהודים,
חללי השואה באירופה, שנהרגו, שנשחטו, שנשרפו ושנספו
על קדוש השם, בידי המרצחים הגרמנים ועוזריהם משאר
העמים, בעבור שכל הקהל מתפלל לעלוי נשמותיהם. לכן בעל
הרחמים יסתירם בסתר כנפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את
נשמותיהם, יי הוא נחלתם, בגן עדן תהא מנוחתם, וינחוו בשלום
על משפכותם ויעמדו לגורלם לקץ הימין, ונאמר אמן.

ČITANJE TORE ZA ŠABAT ŠEKALIM

Na Šabat pre meseca *adar* (*adar drugi* kada je prestupna godina) iznosimo dva svitka Tore. Pozivamo sedmoricu na prvu Toru iz koje čitamo paraša koja je po redosledu za taj Šabat. Potom kažemo *Kadiš leela* i pozivamo *Maftira* da čita iz druge Tore odeljak koji se nalazi na početku *parašat Ki Tisa* sve do *lehaper al nafšotehem* (Izlazak, 30:11-16). Potom ponovo kažemo *Kadiš leela*. Aftaru čitamo iz II knjige careva (11:17-12:17). Početne reči su *Vajihrot Jeojada*.

Ako *Roš Hodeš adar* (*Roš Hodeš adar drugi* u prestupnoj godini) padne na Šabat, onda iznosimo tri svitka Tore. Pozivamo šestoricu da čitaju iz prve Tore paraša koja je po redosledu za taj Šabat i ne kažemo *Kadiš leela*. Sedmi čita iz drugog svitka Tore odeljak koji se odnosi na *Šabat Roš Hodeš* koji počinje rečima *uvjom aŠabat* (Brojevi, 28:9-15), i potom kažemo *Kadiš leela*. *Maftir* čita iz trećeg svitka Tore odeljak koji se čita za *Šabat šekalim* s početka *parašat Ki Tisa* sve do *lehaper al nafšotehem* (Izlazak, 30:11-16). Potom ponovo kažemo *Kadiš leela*. Aftaru čitamo iz II knjige careva (11:17-12:17). Početne reči su *Vajihrot Jeojada* i zatim čitamo prvi i poslednji stih iz aftare za *Šabat Roš Hodeš* (*Ko amar ASEM ašamajim kisi*, Isaija 66:1)

ČITANJE TORE ZA ŠABAT ZAHOR

Na Šabat pre *Purima* iznosimo dva svitka Tore. Pozivamo sedmoricu na prvu Toru iz koje čitamo paraša koja je po redosledu za taj Šabat. Potom kažemo *Kadiš leela* i pozivamo *Maftira* da čita iz druge Tore

odeljak koji počinje stihom *zahor et ašer asa leha Amalek sve do lo tiškah* (Ponovljeni zakon, 25:17-19). Potom ponovo kažemo *Kadiš leela*. Aftaru čitamo iz I knjige Samuelove (15:1-34). Početne reči su *ko amar ASEM do pakadti*.

Mi hamoha se negde čita nakon aftare, dok se u nekim zajednicama čita nakon *Kadiš titkabal* pre iznošenja svitaka Tore.

ČITANJE TORE ZA ŠABAT PARA

Na Šabat pre poslednje Subote meseca *adara* (*adar drugi* kada je prestupna godina) ili ako *Roš Hodeš nisan* pada na Šabat, onda zadnjeg Šabata u mesecu *adaru*, iznosimo dva svitka Tore. Pozivamo sedmoricu na prvu Toru iz koje čitamo paraša koja je po redosledu za taj Šabat. Potom kažemo *Kadiš leela* i pozivamo *Maftira* da čita iz druge Tore odeljak koji se nalazi na početku *parašat Hukat* sve do *veanefeš anogat* (Brojévi, 19:1-22). Potom ponovo kažemo *Kadiš leela*. Aftaru čitamo iz knjige proroka Ezekijela (36:16-36). Početne reči su *Vajei devar ASEM elaj lemor, ben adam*.

ČITANJE TORE ZA ŠABAT AHODEŠ

Na Šabat pre *Roš Hodeš nisan* (ako ne pada na Šabat) iznosimo dva svitka Tore. Pozivamo sedmoricu na prvu Toru iz koje čitamo paraša koja je po redosledu za taj Šabat. Potom kažemo *Kadiš leela* i pozivamo *Maftira* da čita iz druge Tore odeljak koji počinje stihom *vajomer ASEM el Moše ... ahodeš aze lahem sve do behol moševotehem tohelu macot* (Izlazak,

12:1-20). Potom ponovo kažemo *Kadiš leela*. Aftaru čitamo iz knjige proroka Ezekijela (45:18-46:15). Početne reči su *Ko amar AŠEM ... barišon beehad lahodeš*.

Ako *Roš Hodeš nisan* pada na Šabat tada iznosimo tri svitka Tore. Pozivamo šestoricu da čitaju iz prve Tore paraša koja je po redosledu za taj Šabat i ne kažemo *Kadiš leela*. Sedmi čita iz drugog svitka Tore odeljak koji se odnosi na *Šabat Roš Hodeš* koji počinje rečima *uvjom aŠābat do al olat atamid jease venisko* (Brojevi, 28:9-15) i potom kažemo *Kadiš leela*. Maftir čita iz trećeg svitka Tore odeljak koji se čita za *Šabat ahodeš* koji počinje stihom *vajomer AŠEM el Moše ... ahodeš aze lahem sve do behol moševotehem tohelu macot* (Izlazak, 12:1-20). Potom ponovo kažemo *Kadiš leela*. Aftaru čitamo iz knjige proroka Ezekijela (45:18-46:15). Početne reči su *Ko amar AŠEM ... barišon beehad lahodeš* i zatim čitamo prvi i poslednji stih iz aftare za *Šabat Roš Hodeš* (*Ko amar AŠEM ašamajim kisi*, Isaija 66:1).

RODENDANI
יום הולדת של

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

GODIŠNJICE SMRTI**יארצייט**

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

11. _____

12. _____

טאבולה פארה ייאר צאייט

<p>נאך נאך נאך</p>	<p>כנת עונך בגבנו עהרנו כורח לא גי דורשי יחרך כצנת בי ברכס פי רי לי תנויד גונלס חקין קדוש בי טובך נהל עלדך יחד פנה זוכרי קדושתך מועהנו קבל ובונט לעקתינו יודע ה' ל ו נ ו ה צישיכנילצי</p>	<p>לניח תמיד דעו תמים פעולת בי כל דרכי טעם א אמונה ותי על ידקי וישיר דוא בי עשר אהר ואל עשר תשוב כפסא אפסא</p>
<p>נאך נאך נאך</p>	<p>עב טע משקן טוב וזם דמחט טיש זילד לימוד תורה דמיה וחתני לך ישיב דמיה וזע שמתן טבתן של צייקום לעתיד לבא :</p>	<p>שיותי דוד כפסא אפסא</p>
<p>אלדים</p>	<p>יאר פי אי קי לי צי די צי בי " יודך בי אי " ענוים כלס ימוחו ו לי בי הי בי וגסור וכלאנוים צארך הנחם קלה יודך ענוים יבולה יצרכנו אלהים אלהינו יצרכנו אי ו אי כי אפסי ארך</p>	<p>כפסא אפסא</p>

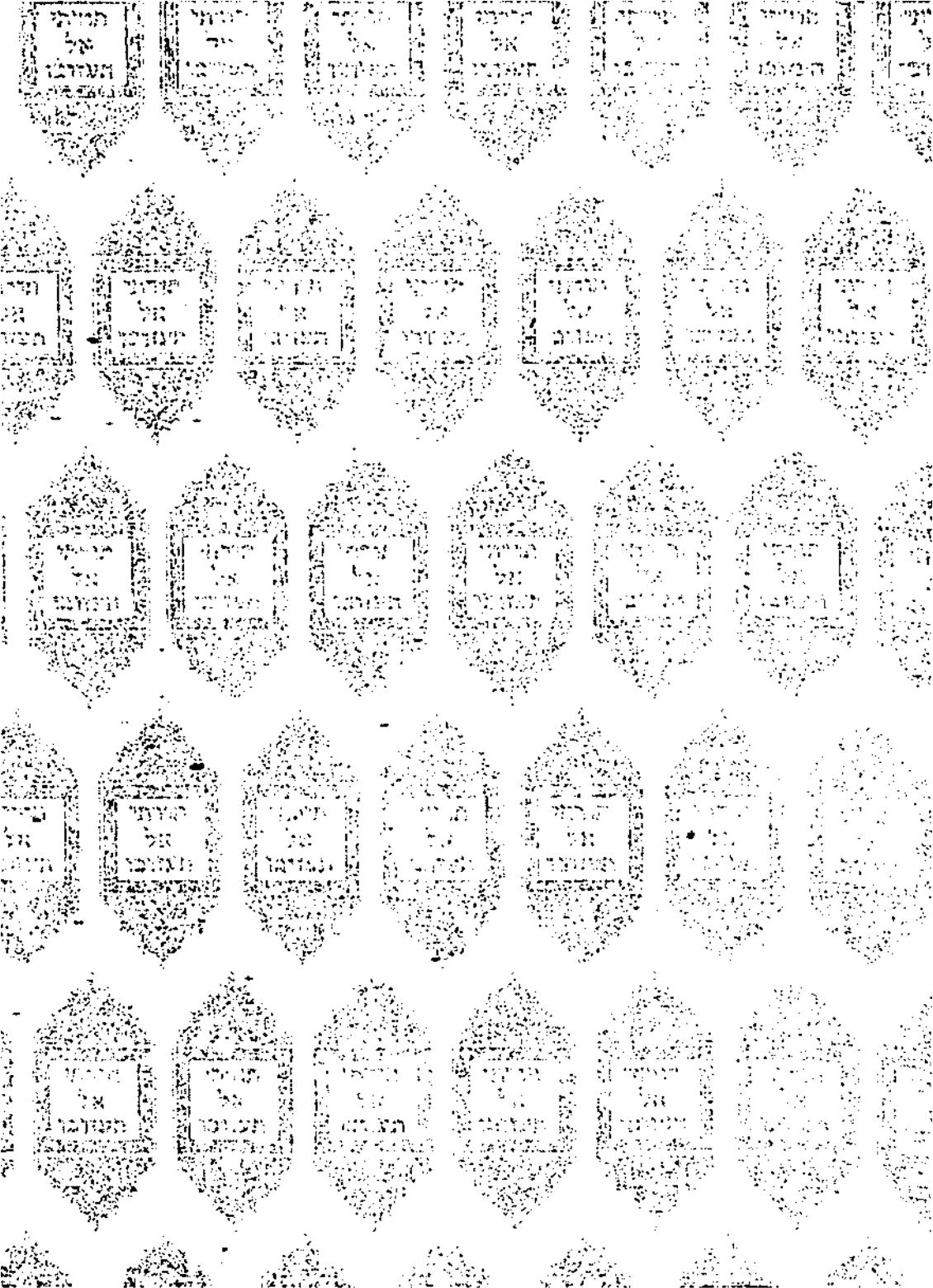
Beleške

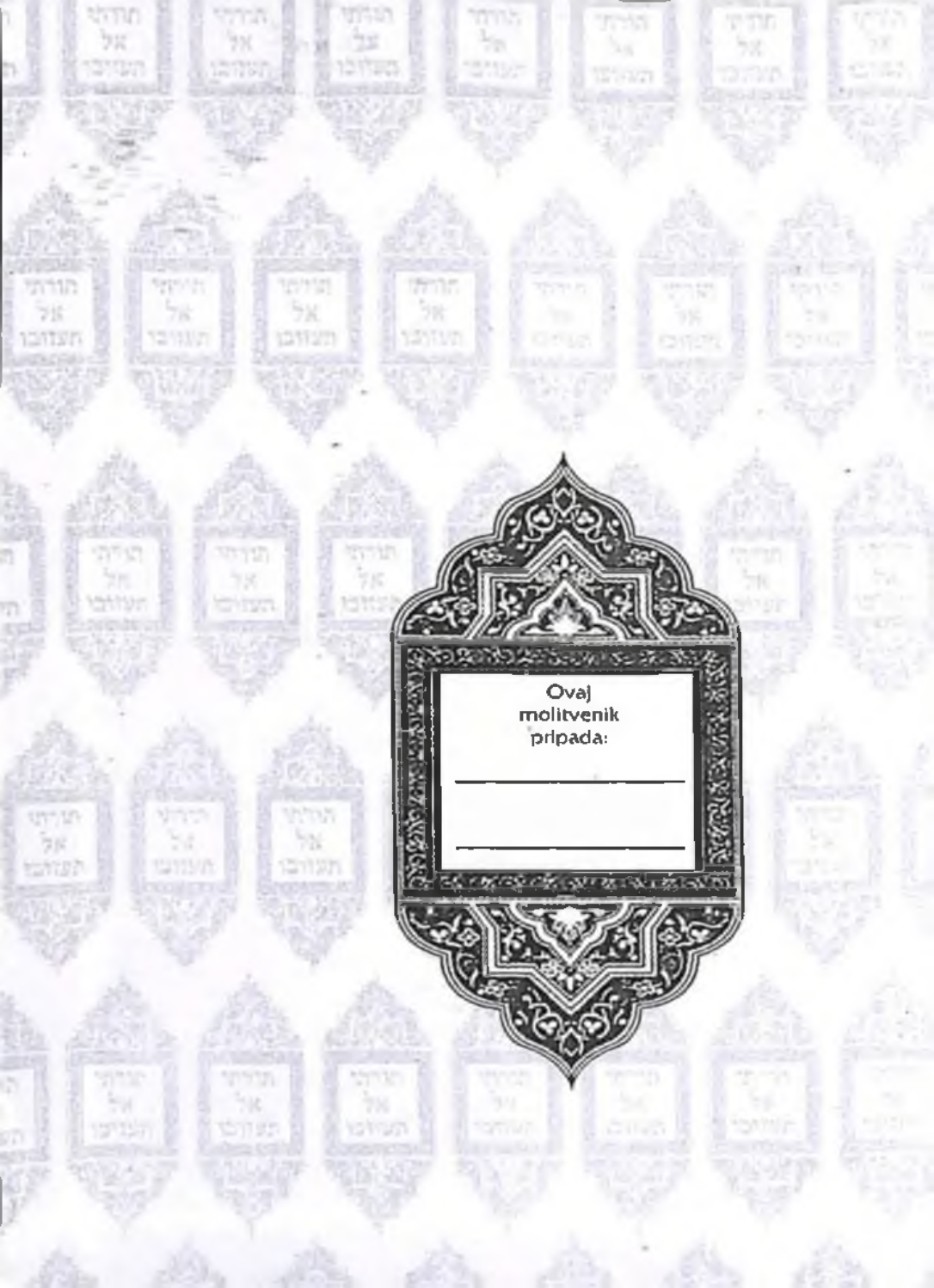

Beleške

Ovaj
molitvenik
pripada:
